

LUX ET VERITAS

Harvey Cushing

Incipit lib' Galieni d' elis. Cap' p'mu' i q' i'ue stigat ut accipie' d' elim s' s'su' ut s' na'm.

[illegible] conam [illegible] sit elin minor pars eius cu' e elemnta [illegible] minor pars in eo q' apparet se'su no' sit ps que e minor pars ue' q' in [illegible] partium p' [illegible] sunt co[illegible] se'su. [illegible] manifestu' est no' [illegible] q' elemta que sut natura' [illegible] unicuiq' co'po [illegible] no' e s'sus. Inde e q' si tu eligis ut [illegible] r'o [illegible] [illegible] z'ma'gi'n [illegible] ea o'ia b'n simul ut facias ea si cut pulue'. de'in co'iens se'per ea se'su [illegible] q' o'ia sint res una. z sicut [illegible] o'p'ms istis q'tuor donec o'm [illegible] cu' eis que sut plura eis. [illegible] hac [illegible] qua' natura [illegible] gnabit e q' istu z o'ia sut res una q'uis no' sit una [illegible] Et p' illud cu' inte'dit [illegible] d' elis [illegible] [illegible] [illegible] que sut [illegible] elo' z a'tiqo [illegible] [illegible] [illegible] d' elis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] e ut o'ueniam' cu' eo qui dic' q' istu [illegible] b [illegible] sit ela [illegible] res. v'm et qui dic' q' [illegible] ela no' [illegible] ut o'ueniam'. q' est [illegible] in ap parte [illegible] e [illegible] que e [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ela [illegible] q' apparet [illegible] [illegible] ut [illegible] ad [illegible] [illegible] uno d' elis que sut [illegible] [illegible] no' e p'o'e ut separe [illegible] [illegible] aut [illegible] [illegible] Or g' ut o'sidemus que [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] qua [illegible]

ut o'side'mus [illegible] ex quia e e'entia [illegible] sit elm [illegible] in f'ia sua. an ela multa di [illegible] [illegible] o'side'mus post illud si i'uenimus e'a multa diu'sa. quot e' z que res [illegible] [illegible] sut dispo'tes eor i'se ip'is z co'[illegible] eor ad i'uice'. Et y. quide' [illegible] o'ndit q' no' est e'entia corporis h'is z reliquor corpor ex ela uno p'ri'oli s'mone que' ego narralo. Et in uide' q' melius e ut narre' s'mone' eius dictione' sua. de'in exp'na' ip'm z explane' eu' z iste e s'mo eius cu' dictio'ne sua. Ego aut' dico q' si e'et h'o res una no' doleret o'io. q' e q' si e'et res una no' e'et p' illud q' i'ueniret ei ad q' sice't eu' doleret. Et ego quide' dico q' y. i hoc s'mone [illegible] intendit ad thesaurizi indemostra'te s'm [illegible] q' no' e p'o'e ut sit elm in f'ia sua z [illegible] sua uni. Nam ut g' illud [illegible] s'm' z d'uiore et meliore. z ip'e quide' no' intendit u' o'stra're illud q' d' de e'e elm uni in f'ia z uirtute z dimisit re'me'orari illud q' d' melo. q' e uni [illegible] q' in hoc q' ee ee e uni [illegible] e s'mo in [illegible] [illegible] z [illegible]. ut [illegible] si qui no' a'ut de aliquo eo [illegible] q' apparet s'sibilit' z illud ex ee eius e manifestu' z planu'. Sermo aut' q' res [illegible] sut res una [illegible] [illegible] aliq [illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] p'ib' qui no' [illegible] [illegible] [illegible] sui [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] q' e [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] intendit ei y. [illegible] o'iu' [illegible] s'monib' eor s'm' coi eo' [illegible] [illegible] o'stendit q' no' e e'entia [illegible] elo. q' sit res una in f'ia sua z sua [illegible] [illegible] re'memorari eor qui dix' q' ee ee [illegible] no' e' re'memoratur eoru' [illegible] et q' ip'i sut i'ento maia [illegible] maie. Considere'm' g' [illegible] qua rat' i'declarat' eius ad q' d' intendit in [illegible] eis qui dixerit q' e [illegible] [illegible] una aut eu' [illegible] sine [illegible] noi are illud [illegible] [illegible] aut [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] no' [illegible] [illegible] [illegible] sine [illegible] [illegible]

rone coi concante illorum qui sunt ex ill'
sectis oibus. non e nob necessium intendere
ad diversitate int' eos in res quidem corp'
pncipum ab oib; eis e q' ipsi narraverunt
q' cenna rerum oium e ex elo uno p' tenu
dato a qualitatib; oib; cum non e albedo
una nec nigredo nec color oio nec dulcedo
nec amaritudo nec calitas nec frigitas nec
ad penitus ex aliis qualitatib;. dixit
eni democritus q' p' sententia di coloratum
et q' p' convenientiam di dulce et p' sententiam di
amarum. res aut que vere e non est nisi corp'
q' non partit' et vacuitas in ipse quidem putav
unt q' omes qualitates sensibiles non fu
erunt nisi ex aggregatione corpor q' non partiunt
in actio apud illum qui sentit ea. et non e ali
qua ex reb; que sit in na. sua alba neq
nigra nec rubea nec citrina nec amara nec
dulcis. hec e ei intentio ei in sermone suo
p' sententiam q' dixit in eo q' ymaginat' no
bis ex eis et ap' sensum eius qui sentit eas
non in ipsis naturis rerum et e res quam nar
ravit re vere in ut sit summa intentionis
eius in sermone suo h' e intentio quam ego
narro et e q' putant hoies de aliq re q'
e alba. et de aliqua q' e nigra. et de re q' e
amara. et de re q' e dulcis. et de reliqs q' s'
illis silia. sz res vere non e nisi unum et p'uo
eius hec ei e est ex eis q' dixit democritus.
Ergo narravit cor q' non partit' re una
qm oia ap' ipsum sunt in forma una et noia
vit vacuitatem p'vationem unum qm non est
nec unum ex entib;. Et cor quoque q' non pa
tiunt'. oia apud eum sunt cor p'ua p'vata
qualitatib;. et vacuum apud eum e locus i
quo moventur illa corpa oia ad invicem a
cuom aut connectunt' ad invice aliquo mo
connectionis aut impellunt se ad invicem. q' e
longant' ab invicem et separant' ab invicem aut
aggregant' ad invicem et in ap' illas obvia
tiones et p' h' sunt corpa nra et reliq corpa
oia et q' in eis e ex impressionib; et ex sensib'
et dixit q' illa corpa p'ua sunt non collatura
impressionem. Quidam ei eor dixit q' ipsa hnt
ex diunitate cum dispone cum qua non e possibile
ut ipsa frangant' sicut illud q' dixit sepm
epiam et quidam eor dixerunt q' ipsi hnt
p'vitate cum dispone cum qua non e possibile
ut frangant' sicut illud q' dixerunt sequaces
epiam et democriti et leucippi et dixerunt q'

non est possibile in eis ut alterentur p' modum har
alterationum quas sciunt et consentiunt oes hoies
p'terea q' ipsi invenerunt eas p'testimonium et sensum
um ut non calefiat ad cor nec infrigidet'
et similiter non exsiccet' nec humectet'. Et dignum
quidem e cum sit ita ut non dealbet' nec denig
tur nec mutet' penitus in alio mutationis
in aliqua qualitatum. Jam g' fecit bn. p' i
sermone suo cum intendit destruere sermone
eor. q' si hoies eent h' na non dolerent in aliq
dispone qm in re de actitudine cum e. ut
doleat oz ex hoc duas p'positiones incertas
p' [illegible] dubio .s. ut sit alterabil' et ut sit se
sibilis. Q' e q' si fuerit non susceptibil' in aliq
dispone alterationis oio remanebit sz dis
positionem suam sz quam non recessit a p'ma sua
e. si non remanet sz dispone sua res que
dolet et si fuerit alterabil' i sic lapides et ligna
ita ut calefiat aut infrigidet' et putatur
deinde non sit in ea na sensus non sentiet dis
positione que accidet ei sicut non sentit lapi
des. et iam quidem p'vat' ea que dixit illi a
liis reb;. Q' e q' non e aliq' corpor q' n' p'ti
cipatur in quo sit possibile ut alteretur nec sentiat.
g' si nos cernimus ex corporib; q' non partiuntur
aut extra alia singularia sili illis corporib' n'
cernimus illud q' dolet. Sz nos dolemus g'
manifestum nob e q' nos non sumus ex sta
una sup'ba singularum. h' e g' summa sermonis
eius. Et res quidem ista e manifesta ap
oes qui instructi sunt in scientia dyaletice q'
necessium sit illud q' diximus itum cum illi qui
dixit ista ea et silia eius non domuerunt co
gitationes suas et sit cum illo ex festinatione
et alterationem fumosa cum dispone cum qua put
tent q' primitus eor ad rem meliorem est
materia prima et pessima tunc oz ut narrem eis
hunc sermonem cum exemplis particularib;.
Dico g' q' si h' suppsit acui sensibile .s. sensib
orem que e et p'foraverit cum ea aute aial' ali
quod illud aial procul dubio cum p'forabitur
dolebit et non poterit ee qm illa acus tangit
unum ex ill' corporib; q' non partiunt' aut duo
aut plura illis. Ponamus g' ipsius q' ipsa
tangit cor unum ex illis corporib; q' non par
tiuntur unumq' tm illor corpor q' non partiunt'
iam fuit cum dispone cum qua non e possibile ut p'
foretur nec ut sentiat. e g' necessium ex illo ut
non imprimat in eo acus aliquid nec si impressit i
eo sentiret illam impressionem. nam si de[illegible]

nisi ex aggatione hui⁊ duar ꝓꝓ(ri)etatu⁊
s. ut in ipressiois susceptiui impssioe⁊
suscipiat ⁊ ut sentiat ipssionē in se ⁊ nō
ē possē in corpib⁊ que nō patiut' nllā du
ar⁊ ꝓꝓ(ri)etatu⁊. tūc nō dolet aīal qñ tāg
acus ex eo corp' unū ex corpib⁊ que ñ
patiut'. ponam' g° q' acus nō tāgat un'
ex corpib⁊ que nō sepatur tñ. s⁊ tāgat
ex eis duo corpa. quod aūt dixi añ in
uno possē ē ut dicat⁊ illud in duob⁊ q' ē
q' nullū duꝝ corp'. possē ē ut pforet ac⁊
n⁊ si fuīt possē ut pforet ipm ⁊ pforauit
ipm eīt in nā sua ⁊ sētiat ipm. ⁊ pt ei ue⁊
inueniut' puata sēsu ⁊ dolore q' ē q' sic nō
ofert i euētu sēsus q' acus tāgat duo os
sa aut duas cartillagines aut duos ca
pillos aut alia ex mēbris quib⁊ nō ē sēs'
qñ duo capilli ex puatoē sēsus sūt sim
silitudinē s⁊ quā ē ex ea capillus unus
Sūt nō ofert ad h' ut fiat sēsus ut ipa tā
gat duo ex corpib' que nō patiut' cū ne
ueri duor corpor sit sēsibile ⁊ si tāgit ꝗ
acus una ex corpib' q' nō patiut' aut .iiij.
erit in ditui i eis sic in diuiu⁊ i lapidib⁊
⁊ lapillis ⁊ capill'. nō g° fit iunamētu⁊ p
multitudine⁊ cor⁊ n⁊ ad h' ut eueniat sēs'
n⁊ ad h' ut fiat dolor. q' ē q' nō ē ad ex eo
cū ꝯpō ē expcib⁊ q' nō suscipiūt ipssioe⁊
n⁊ expcib⁊ puatis sēsu. q' fiat sēsibile ꝯ
susceptiui impssiois ⁊ sūes ꝯpoita cū to
talitate sua sētiret ⁊ reciperēt ipssionē ⁊ nō
eēt aliq' expcib⁊ eius ex quib⁊ eēt ꝯpoi
ta que susciperēt ipssioe⁊ ⁊ sētiret eēt hec
minu⁊. Via ergo ad inueniendū id q' qñ
ex h' et silib⁊ eius ē ex duob⁊ modis q̄ui
unus expimēti ē ⁊ alt' ē rō. ⁊ nō inueniu
n⁊ aliquo duoꝝ moꝝ in aliq' dispōnum
ad sēsibile ipssiois susceptiui q' sit ꝯpoi
ex reb⁊ in quib⁊ nō ē sēsus n⁊ susceptio ip
ssiois. Vñ si tu eligis ut aggres lapid'
multos ex lapidib⁊ duris qui nō pforat'
ut adamas aut aliud ex h'is q' sūt mul
tiuna lōgitudine a susceptioē impssiois
deīn conens pforare q' aggtatur ex eis ñ
pforabit' in aliq' dispōnū res ꝯpoita ex ei'
n⁊ sentiet. Q' si nos festinauim' ad ex
expimētu⁊ uidebi⁊ q' nō inuenit' unq' in
hoc seclo toto usq⁊ ad huc fine ād cuius
sit h' dispō. Et ia⁊ dixi añ q' inde ⁊ nō
[illegible] h'. ⁊ si ads it illeau⁊ suscipiat q' ñ ē

aliqua ex minimis ptib⁊ carnis cū ad
uenit dolor cū pforat' que dolent n⁊ pfor
tūc illud erit minu⁊. Et ego quidē di
co q' si eēt i omib⁊ corpib⁊ que nō pati
ūtur natura sēsus. s⁊ illa nō tolleret ut
pforētur n⁊ ut susciperent ipssionē oio ⁊
euētus carnis ab eis nō eēt nisi ex āne
xioē cor ad inuice⁊ nō fieret iuuamētū ꝓꝓ'
i euētu doloris ap' introitū acus i cāne⁊
q' ē q' sicut qñ aggres duos ex digitis tuis
⁊ ānectis unū cor cū alio dēin conans ut
separes int' eos nō accidit t' dolor a separa
one cor q' uis cū eis sit ex sēsu illud q' ē e
eis. Sūt si tu separas cū acu ⁊ elōgaueris
q' ē int' duo corpa ipabilia deīn nō ext'
xis. n⁊ unū cor tūc o⁊ ut nō accidat ali a
put illa sepatioe⁊ int' illa duo cor' dō oīo.
Et si nō tūc oītit nob' duo cor' ex corb⁊
sēsiblib⁊. q' aliq' duo corpa uoluit q' uni uni
sit aggtaui ⁊ ānexui cū alio deīn sepat' q'
ē int' utriq⁊ ⁊ accidat a sepatōē int' utru⁊
dolor. S⁊ ipi nō potenit oñdē nob' illud
uisibilr'. Et qñ nos ꝯsiderauim' p uiā rōis
inuenim' q' illud ē spēs ex dispōib⁊ ipo'.
Et si nos posuim' q' corb⁊ q' nō patiut' sit
sēsus. erit nēciu⁊ ut sit sepatio cor absq⁊
dolore. sine ꝯsideratio nra sit i illo proce⁊ a'
expimētu⁊ unq' g° forsan nō ē possē ut su
scipiat dolore⁊ qñ fuīt cū illo ut ñ sētiat
q' ē q' in hoc ut accidat dolor sic dixi añ
ē nēcē ut aggreīt iste due res. s. altātio
⁊ sēsus. S⁊ cū corb⁊ q' nō patiut' nō ē aliq'
hari duar reꝝ ē g° nēciu⁊ qñ posuim' re
s' h' ut i eis nō sit una duar reꝝ ut rema
neāt ad huc s' dispōnē suā p hibitōnis
a susceptioē doloris. q' ē q' si posuim' q' ipa
nō suscipiūt ipssionē s⁊ sētiūt nō eueniet
eis dolor ⁊ qñ nō suscipiūt ipssioe⁊ ⁊ si
posuim' q' ipa suscipiūt ipssionē s⁊ nō sē
tiūt nō eueniet eis dolor ⁊ qñ nō sētiunt
nā res cū aduenit dolor indiget ad h' ut
ueniat ei dolor ut suscipiat ipressione⁊
⁊ ut sentiat illā ipssionē. Iam g° nēciu
ē q' nō ē possē ut sit ꝯpō rei sēsibilis. n⁊ ex
eis in quib' nō ē sēsus n⁊ ex eis q' nō su
scipiūt ipssionē. s⁊ sētiūt. Cōpoītū ei ex eo
cū h' ē dispō ⁊ nō ē possē ut eueniat ei dō
i aliq' dispōnū ꝓꝓ(ri)ea q' nō suscip' ipssioe⁊.
Vñ l⁊ ut sit sēsibile potētia actu nō nō ē
possē in aliq' dispōnu⁊ ut sentiat sic in

Nō q' ex moīs q' ad
q' duob' s. expimēto

demus ex dispone corpis hois q̄ e qz e
sensibile p̄o dimin q̄tus sit ita tn̄ nō sentit
nisi ipuma in ipm i p̄mes. Est g̃ neccī
ut contradicat sermone h. oppio eius q pu
tat q̄ cōpō corpor e ex ptib; sensibilib; al
silib; que nō patiunt̄ contradictē mainfestū q
e qz q̄uis aliqs cor dicat iq̄bdam elis
que ipi dīt q̄ cū eis e sensus 7 oia elā nō
suscipiunt i pssiōez quō g̃ sentit sensibile 7
e plibitū a susceptioē ipressiois i oib; di
sponib; reliquū e g̃ q̄ oz ut sit cōpō corpis
sensibilis aut ex elis que sentiunt 7 suscipiunt
i pssiōez aut ex elis que suscipiunt ipssiōez
s; nō sentiunt 7 nos quidē cōsiderabim̄ i sequentib;
i qua hui duarū intētionū sit uitus. Q;
aūt fiat corp̄ q̄ sentit ab elis i quib; nō e sensus
n; suscipiunt ipressiōez aut ab elis q̄ sentiunt
s; nō suscipiunt ipressiōez iā ostendimus i p̄o ee
duo aūt sermones qui p̄cesserunt coicāt q̄ cō
quid sentit nō sit ab elis q̄ nō suscipiunt im
pssiōez. Est g̃ necium ex illo ut nō sit cō
positio corpis ab elo uno i forā cū nō sit 7
posse ut sit cōpō corpis sensibilis ex re q̄ ipssi
onē nō suscip. Demonstratio aūt sup h
q̄ res una nō suscipit ipssiōez e res p̄picua
bus q̄ e qz si elin eet res una nō ineniret
res ad quā p̄mutaret illud elm. n; res q
i p̄mūet elm in illud q̄ e qz si p̄mutaret nō
p̄mutaret nisi ad aliud 7 si suscip ipssionē
nō suscipit eā nisi ex re alia quō ergo posse
ai hec ut remaneat unū. Maifestū e g̃
q̄ .y. bn̄ fecit i sillo quo usus e 7 e neccīū ab
eo qz si aliqū ex reb; entis adueniret dolor
nō e cōpō aliqū reū ab elo uno 7 dixit
q̄ e qz si eet res una nō eet q̄ ineniret ad
q̄ faceret dolere eū. Est g̃ neccē ex h ut e
elā sit plā uno. Vn̄ nō demonstratū e adhuc
quātus cor oin; sit nūs. Capl̄m tertiū in
q̄ quantum g̃ debe i quo i qut̄ d̄ nūo elor.
eis que sunt post q̄uis dignū sit ut sit me
lius. ut p̄mittamus i p̄mis sermonē i dua
b; intentionib; quas dixi an̄ 7 dixi qz nō coi
cat uirsq; q̄ ois corpis eui posse e aduenir
re dolorē cōpō eius e ab elis susceptibilib;
ipssiois 7 altationis. Q; e qz ineniunt̄ in hoc
caplo p̄ma distinctionis ex 3 sermones qb;
posse e dicē qz sunt iiij. p̄mus cor e ut sit 7
cōpō corpor ex elis que nō sentiunt n; ipssiōez
suscipiunt 7 s̄s ut cōpō cor sit ab elis sensibi
lib; nō susceptis impssiois 7 coicat istis
duob; sermonib; q̄ cōpō corpor e ab elis n
susceptibilib; ipssionis 7 cū demonstrauim̄
q̄ id e impossibile ut sit remouum cōsiderationē
a sermone p illos duos sermones simul 7 re
manserunt duo sermōes quor unus e ut sit
cōpō corpis q̄ sentit ab elis sensibilib; sus
ceptibilib; impssiois. 7 s̄s e ut sit cōpō ei
ab elis que nō sentiunt s; suscipiunt ipres
sionē 7 coicat istis duob; sermonib; q̄d
cōpō corpis q̄ sentit e ab elis que ipssiōez
suscipiunt. Cōsiderēmus g̃ aut un̄ hor
duor sermonū sit possibilis aut duo sermōes
simul sint posses. s; unus cor nō e possibilis tn̄
s; e cū illo uitas eui. 7 illud e q̄ remansit
sup nos ut iquiramus de eo. Dico g̃ q̄ si
tu cōsideraueris cōsideratiōe sufficiente inter tua
inenies altos sermones posses q̄ e qz si tu e
legis ut expianis ptes corpis sensibilis 7
ipius perpimitū 7 ptes; inenies eas oes 7
sensibiles susceptibiles ipssiois sic diximus
p̄mū an̄ inter carnis q̄ si cōsideraueris i elis p̄
mis ex quib; e cōpō eius inenies posse ut
sit illa sensibilia. s; in e eis ut agant 7 pati
ant̄ ad inuicē 7 suscipiat ipssionē ab inui
cē; s; mōs multos diuisos donec pueniat
ab eis p̄mutatioē illar altationū a ratione
nūt ex eis. s. ad post aliqd cor sensibile q̄
e qz oē cōpositū ex reb; multas nō euāuit
qn ille res sint remanentes s̄ suā dispōez
unā aqua nō recedunt s̄p 7 qn illud e nō
fit ab eis forma diuinatā que nō fuit ab illis
reb; i quib; e cōpō aut ille res ex quib; est
cōpō altēnt̄ 7 mutētur p sp̄es multas altā
tionis 7 mutationis 7 cū illud sit tūc posse e
ut accidat cōpō res alia que nō fuit i elis s;
a quib; fuit cōpō eius diuisa igitur e oī q̄ fuit
i eis. Et q̄ (?) eis e ut indigeat sermo iste ut e
nificetur 7 declaret̄ exēplo quo demonstret̄.
Dico g̃ q̄ cōpō domus e ex lateib; 7 lapidib;
7 lignis 7 tegulis 7 nō accit i ea res aliq̄ q
nō fuit i reb; a quib; fuit cōpō ei diuisa in
gn̄e ab oib; que sunt i eis in e q̄ cū i unaqq;
illarū ptiū a quib; fuit cōpō dom̄ fuit diui
nes 7 gn̄ius 7 figura 7 color 7 magnitudo. 7
iste res cedē sunt repte i cōposito ab eis q̄ est
qz unaqq; ex domus 7 colore 7 gn̄itate e i
netū id in suma illi domus sicut illud qd̄ fuit
i ptib; ex qb; cōpōit̄ q̄ e qz nō fuerūt illa 7
in 7 s̄m e domus cōposita ab eis leuis ne
fuerūt illa gūia 7 s̄m e ista leuis n; (?)

Marginal notes:

Nō q̄ oes ptes sensibil sit sensibles

Nō q̄ cor hūdat (?) cōpōe a ptib;

et aliq̄ cōicant

illa rubea et sua est hec mixtio. figura autem et quantitas maioris quam earum inuenta est in domo propter quod sunt inuenta in partibus ex quibus componitur. Verum non est eadem in summa compositi illius que sunt in unaquaque partium ex quibus componitur neque per quantitatem neque per figuram. Et modo non est intentio nostra in consideratione ut consideremus an domus sit maior lateribus an domus sit longa et lateres quadrati. Verum non est intentio in consideratione nisi ut consideremus an non fiat domui magnitudo et figura nisi propter quod utraque fuerunt in partibus ex quibus componitur domus et si non tunc quis est qui non sciat quod linea recta secans quadratum ab angulo ad angulum secat ipsum in duos triangulos et quod ex compositione illorum triangulorum fit quadratum secundum unumquodque scilicet triangulus et quadratum non est nisi figura et a duobus semicirculis quando componuntur peruenit totus circulus. Est ergo necesse ex hoc ut confiteamur quod peruenit aliquid aliud in hac

Nota quod totum est diuisum genere a componentibus

compositione sicut res peruenientes non est diuisa igne et aere aqua peruenit quod est quia a figura non peruenit nisi figura et peruenit a quantitatibus paruis quantitates magne et non fiunt a figuris quantitates neque a quantitatibus figure. Est ergo necesse ex hoc quando indices a quibus fit compositio non mutantur in qualitatibus suis nec sit possibile ut proueniat ab eis aliud diuisum in genere et quod sunt illis indicibus. Verum illud est possibile quando indices ille

Nota quod totum alteratum est diuisum a partibus alteratis

mutantur quod est quia possibile est per mutationes suas ab inuicem post aliam rem ut fiat res que sunt nigra alba et res que sunt alba nigra et res que sunt insensibiles fiat sensibilis. Cum ergo dicitur quod fit ab igne et aqua aere et terra quando commiscentur cum totalitate sua et alterantur aliud corpus ab eis compositorum sensibile non dicitur non possibile. Qui autem dicunt quod aliud fit ab eis ipsis remanentibus secundum dispositionem suam ita ut misceantur ad inuicem tamen sicut est permixtio tritici cum ordeo et ciceris cum fabis in cumulo uno eorum ultra sunt de impossibilibus et non est differentia inter hoc ut dicatur quod ignis et aqua aer et terra quando commiscentur et aggregantur fit ab eis corpus sensibile et inter hoc ut dicatur sicut dixerunt illi qui sunt locuti ante istos in corporibus que non patiuntur quod est quia non est possibile ut eis manentibus secundum dispositionem suam que non suscepit impressionem quando aggregantur nisi multis ex eis in quibus non est sensus fiat ex eis corpus unum sensibile quod est quia iam ostendimus quod non est possibile ut consequatur [illegible] componuntur a compositione earum aliud diuisum [illegible] quod sunt in eis antequam componentur secundum sensum

entes diuisa in genere penitus a figura in genere et diuisione que fuerunt inexistentes in corporibus que non separantur et similiter et ipse est diuisus in genere ab illis rebus aliis que fuerunt inexistentes in igne et terra aqua et aere. quod est quia genus suum est aliud a genere coloris et aliud a genere saporis et aliud a genere odoris et ulterius aliud a genere omnium que sunt in corporibus. Est ergo necessarium quia non est possibile ut fiat corpus sensibile neque ex corporibus impassibilibus neque ex igne et terra aere et aqua cum adhuc remanent secundum dispositionem suam ita quod non mutantur a naturis suis secundum quas sunt. Oportet ergo necessario ut sit euentus rei de aptitudine esse ut sentiatur aut ab eis primis sensibilibus aut ab eis que sunt insensibilibus tamen de aptitudine quorum est ut mutentur et alterentur. Hoc est ergo quod ostendit tunc quod est clarum procul dubio sunt plura uno et quod ipsum sunt susceptiua impressionis. Sed non ostenditur adhuc an euentus corporis sensibilis sit ab eis primis sensibilibus omnibus aut insensibilibus quod est quia possibile esse ut sit alterum eorum possibiles. Verum tamen significat tunc quod quedam clara sunt insensibilia et quod inuenimus ex hoc quod quedam corpora composita sunt et insensibilia. Et cum ostensum sit hoc ostensione sufficiente ei qui iam dominus fuit in intellectu aliarum demonstrationum tunc melius est ut sequatur cum re rei quam ego iam ostendi multotiens in locis multis librorum. Et est quia rememoratur rei unius ex rebus multis existentibus in genere et dimittit dicere reliqua propter suam fiduciam. Et nos addemus ad illum sermonem reliqua quorum virtus est virtus illius rei quam dicit. Et michi uidetur quod ipse facit illud in hoc loco quod est quia ostendit quod iste sermo qui premissus est in possibilis ex tamen quia que apparet in sensu euigilare nos per illud ad ostendendum illum sermonem secundum modos multos per reliquas res. Quarum uirtus est uirtus illius rei quam ipse ostendit quod est quia euentus doloris est res una ex eis que apparent in sensu et iam ostensum est quod non est illud possibile ut sit sine susceptione impressionis et sequitur tunc ex hoc quod clarum procul dubio sunt plura uno quod est quia unum non est possibile ut suscipiat impressionem quoniam non est ei aliud quod imprimat ipsum. Verum sicut ipse ostendit illud quod ostendit ex corporibus quibus aduenit dolor, similiter possumus ostendere ex corporibus que delectantur et sicut ostenditur ex illis similiter ostenditur ex corporibus que sentiunt sicut feci ego in libro meo isto in locis multis uoluntarie. Et est hic necesse cum [illegible] que non suscepit impressiones non sit delectatio neque dolor neque sensus omnino ut non

vel aliter impassibilibus

Nota quod uno dicto de aliis dicitur

sit ieis irm nec recordatio nec memoria
nz fantasia q̄ e q2 sensus hus omnibꝫ ē sic
No q sensus e fons om̄i artiū in phisica — radix ⁊ fons. Q2 sinō fuit ex istis omnib
ad repti in illis eis tunc nō inueniar in
eis ad primus ex eis que fuit p̄t illa ex o
pribꝫ aliꝫ g̃ necc̄ ē ex illo ut nō inueiar
ieis ī aia. Et i biuinate quidē s̄monis ā
No q biuiinis ā ad eā mirabil — aquor ē locus admirationis q̄ ē q2 .y. in
iunit adhas intētiōes oēs ⁊ significauit eas
p s̄moné minorē qui ē ⁊ ondit ondisione
forti q2 radix rerū nō ē res una. Quia
g̃ iā narrauim̄ h̄ nūc ɔsiderēmus quo mō
ɔgruē sitiamus s̄monē cui p̄cessit rememo
ratio cū s̄mone qui sequit̄ ipm ⁊ iste ē s̄e
mo eius totus cū additionē sua. Jnqd .y. c̄o
aūt dico q̄ si eēt hō res una nō dolēt p̄is
q̄ ē q2 si eēt res una nō eēt ei ad q̄ faceēt
eū dolere ⁊ si nos ponerem̄ q2 doleret oꝫ necō
q2 eēt res qua medicaret̄ ⁊ sanaret ipm
res una ⁊ usiꝫ suū ī quo uenit ex s̄moē i
sanatioē nō fecit autē ū s̄ illūi modū si
gr̄e sillogisticē s̄ꝫ q̄ autē s̄mo ei ī dolōē. q̄
ē q2 accip̄ p̄mū ⁊ s̄ꝫ ē seq̄ns p̄mū. dimō ra
dur ⁊ accep ɔ̄mū sequētes ⁊ ɔclusit ex illo
ɔ̄mū prioris s̄ꝫ hac siliitudinē si eēt hō res
una nō dolēt s̄ꝫ nos iueniem̄ eū dolē g̃ ipē
nō ē res una ⁊ s̄ꝫ hac eādeꝫ siliitudinē fec
autē s̄monē suū in sanatioē q̄l si diceēt
silō existēt res una nō dolēt ⁊ si dolet ēēt
una sanationis eius res una. s̄ꝫ nō ē res u
na. g̃ hō nō existēs res una dolet. Et opꝫ
nob ut faciam̄ in h̄ s̄mone sic fecim̄ ī s̄moē
p̄cedēte g̃ ondamus q̄ s̄ꝫ ē seq̄ns p̄mū ⁊
q̄ bn̄ fecit ī hoc q̄ ipē ab sūpsit ɔ̄nūꝫ s̄ꝫ ⁊ po
suit illud ex positioēꝫ ⁊ declaratioēꝫ h̄i s̄mōis
⁊ iā ondit ieis q̄ p̄missa sūt an̄ huc s̄mōeꝫ
ex s̄monib. q2 si eēt hō res una nō dolēt ⁊
ex ultimiore ondsū ē t̄ q2 si ponēm q̄ dole
ret opꝫtet ut eēt una sanationis eius una
una ⁊ res que sanaret eēt res una ⁊ ēūt
cogitetur q̄ res que dolet ⁊ dolor ei nō ē
ex aliquo nisi ex ipā. Remanet g̃ ut sit
dolor eius ex nā sua que ē ei ppa ⁊ ai sit
No q uni rei una ē nā — ver — nā cuilibꝫ que ppa ē ei nā una tūc necc̄
ē ut sit dolor eius dolor unus ⁊ sequit̄
eā p aul dubio ut sit dispō eius ad dispōꝫ
nālē. sanatio eius ē g̃ necc̄ ex illo ut sit
sanatio rei que dolet ex se ipā sanatio una
⁊ res que sanat ē res una. Et nō michi
necc̄ est ut dicā q̄ oēs iste ppōēs q̄s narra

ui in hoc s̄mone sūt s̄c̄. s. ipē secūt̄ ppōnēꝫ
quā narrauit ī p̄mus .y. aūt ɔcessit illā ppōꝫ
q̄uis ipā sit ex dispōnibꝫ ī polis totius ⁊ oꝫ
ī ex illa ppōē s̄ꝫ. quā ɔcessit certitudineꝫ rei i
ad cui declaratioēꝫ intendit ab ipō p̄ncipio
s̄monis sui nō minus ostēsioē p̄ria s̄ꝫ uiā
apparitionis inostēsioē. Sermo ei dūtis q2
si eēt elm unū nō dolēmus ē s̄mo uerꝫ ppō
aūt ppōis nos dolem̄ q̄uis sit elm unū
nō ē uā. Vm qm̄ ɔceditur hoc dūti ipm et
ondiutur ex eo q̄ sequi ipm q̄ q̄uis ɔcedā
ei hoc tn̄ ɔtradō ei radix eius. Qꝫ ē q2 sequit̄
ex eo ut sit eḡtudo una ⁊ ut sit una sanatio
nis una ⁊ ut sit res qua fit sanatio res una.
Radix g̃ que p̄ radice ponit̄ ⁊ q̄ elm ē unū
ē s̄ꝫ. Et ex eo q̄ appēt uisibilit̄ ē q̄ res q̄
fit sanatio nō ē res una q̄ ē q2 nos īueim̄
quosdā hoīes quoꝝ sanatio fit p calefac
tionē ⁊ īueniumus alios quoꝝ sanatio fit
p s̄rigidatē ⁊ īueniem̄ alios quoꝝ sanatio fit
p humectatioēꝫ ⁊ īueniemus plēs hoīuꝫ q̄rū
sanatio fit p exsiccatioēꝫ. Et q̄uis tū īue
niās quosdaꝫ quoꝝ sanatio fit p res stip
ticas aut p res amaras nō tn̄ īuenies om̄
hoīuꝫ sanatōꝫ s̄ pillud s̄ꝫ īuenies q̄dāꝫ ē
sanatio fit p res salsas aut p res dulces
⁊ īueniem̄ quosdā hoīes quoꝝ sanatio fit
p id q̄ s̄ringit uētrē ⁊ alios quoꝝ sanatio
fit p solōēꝫ eius. ⁊ īueniem̄ alios quoꝝ sa
natio fit p id q̄ ī spissat ⁊ alios p id q̄ mū
dificat. Et ī sūma s̄monis nō ē polē ut in
ueniat̄ sanationis una eē qm̄ inueniāti
ɔ̄mū eius eē. Jaꝫ g̃ manifm̄ ē rectitudo
eius ī s̄moē ipius q̄ res qua fit sanatio
nō ē res una. ⁊ ei ɔclusit ex eo q̄ ē int̄ hac
ppōnē ⁊ int̄ ppōnē aliā quā posuit s̄m
uiā ɔcessionis q̄ elm nō ē unū uiā q̄ s̄ꝫ
ē s̄mo totus ɔpositus s̄ꝫ hac siliitudinē si
hō existēs res una dolēt tūc una sanati
onis eius fiēt una una g̃ hō nō existēs
res una dolet. Nō g̃ post h̄ ē nob necc̄
iquirē de eo q̄ dīc .y. in p̄ncipio sui lib̄ ita
ut recipiamus id ɔ̄mō eius quo ɔtrariati
sum̄ ipm. ī h̄ loco cū sciuimus rectū in
toti ⁊ s̄cesim̄ sup eū s̄ratiōē manifā. Vm
cū inueniūt eiꝫ dīc huc s̄moēꝫ. s. ei qdeꝫ
qui assuetus ē audire ex s̄mone ī naā
hoīs aliqd eḡrtiēs ab eo q̄ uenit d̄ s̄mone ī
ea p mediaiā nō ɔuenit audire hc s̄mōnē
q̄ ē q2 ē nō dico q̄ hō ī totalitate sua sit

exaere m̄ exigne m̄ extim m̄ exaqua i
m̄ exalio aliquo penitus ex eo q non
appet soli̅ sigularē in hōie 7 cū ipe di
xit huc s̄monē tūc nō o3 ut dimittā
amus ex oronē s̄monē eius sigularē
sicut faciūt multi qui secūtur. v. s3 o3 ū
s̄mo eius legatur sigularē s3 dispōne3
suā ita ut intelligatur s̄mo eius ab eo i
sicut dix̄ 7 illud ē ego nō dico q hō i to
talitate sua ex aere sit m̄ exigne m̄ ex
aqua m̄ extim m̄ ex aliquo alio penitus
ex eo q nō apparet soli̅ sigularē in hōie
Et ex eo q sigt̄ t̄ q s̄mo eius p̄mus tot
nō ē n̄ in hoc q nō ē elm̄ unū ē illud q p
cessit ex s̄mone nr̄o ex eo q sigt̄ tibi q id
ē 7 illud ē q dixit. v. i plogo sui lib' post
huc s̄monē quē p̄misi paulo an̄ 7 iste ē
s̄mo eius cū d̄cōne sua q ē q2 ipi existimāt
q oē ē res una 7 illud ē unū 7 ē oē. S3 dis
senciūt ab īuicē3 i omīb3. Quidā eī eorū
dnt̄ q illa res que ē unū 7 oē ē aer. 7 quidā
eoz putāt q2 ē ignis quidā eoz exstimāt
q2 ē aquā 7 quidā eoz existimāt q2 ē tm̄
dm̄ dixit post h̄ medicoz aūt quidā ex
stimāt q hō ē ex sāguine 7 existimāt quidā
eoz q2 ē ex collānica 7 quidā eoz exstimāt
q2 ē ex flate. dm̄ postquā incep̄ i ṁdcōne
eoz scripsit i p̄mis illū s̄monē quē p̄mis
sit 7 exposuit ip̄m 7 i ipō ē destructio s̄mo
nis eorū qui dnt̄ s̄lm̄ in nā hoīs expectāto
rib3 i natis 7 ex medicis. Et postq̄ 9tra
dixit eis p illū s̄monē 9tradcōne eoī itē
dit 9tradicē eis medicis ex eis p̄p̄ p hc̄
s̄monē. 7 ego quidē quero ab illo qui ex
stimat q hō nō ē nisi sāguis tm̄ 7 q2 nō ē
ād aliud ut ondat eī mihi cū dispōne
i qua nō diuisificet̄ s̄ba eius m̄ cohopiat
eū in ipā oēs spēs mutatōis aut ondat i
m aliquā horaz āni aut horaz etatū hōis
apud quā appareat sāguis solus siglaris
o3 eī ut sit aliq̄ locarū in qua inueniatur
res ex qua ē sola sigularis 7 iste s̄mo nr̄s
ē ad illū qui existimat q hō ē ex flate 7
ad illū q existimat q2 ē ex cola. ptq̄ ego
uocauit ab h̄ s̄one sequi illū dicēs. 7 n
p̄mis quidē o3 nccio ut euētus gn̄onis
sit nō ex re una 7 quō ē pole cū sit una
ut gn̄et rē aliā si nō p̄misceat̄ ei ād. dm̄
dixit pt illud quō g̅ ē pole ut gn̄etur
ex uno ād aliud cū nos nō inueniam ād
gn̄ān ex eis que sūt pl' ā uno nisi 9ueniat
illis reb3 ut sit 9plo aliar ex eis ap̄ alias
coplō loci dm̄ dix̄ post illud g̅ o3 nccā cū
hoīs nā sit s3 hāc dispōne 7 naturā oīs rei
ex reb3 aliis ut nō sit hō res una deīn dix̄
7 post illud o3 g̅ nccīo cū sit cū hac dispōe
oīā de diuisitate ad inuicē in formis suis 7
uirtutib3 suis ut nō sit res una cū aq̄ uigēs
nō sint res una. Jpē eī i istis s̄moīb3 oīb3
7 i s̄monib3 i qui sūt post eos nō intendit
ād nisi 9tradicē eis qui extimat q hō sit
ex elō uno ondit g̅ ostēsione sufficiēte
q eius intētio in eo q cohopit s̄mo eius
fuit intētio quā ego exposui 7 ē q2 hō nō
ē ex aere solo sigulari m̄ ex aqua sola m̄
ex alio ex eo q nō appet soli sigularē in
corpe. Et. v. quidē dix̄ iterū ex eo q sig
nificauit certitudinē h' intētiōis huic s̄oner
Jlli aūt qui existimāt q hō sit ex re una ex
s̄mo de eis q ipi nō dixerunt illud s3 hanc
intētionē. Cū eī uideret̄ illos qui i potōi sup
serūt medicinā mori p̄p̄ sup̄fluitatē flu
xus uētris 7 quosdā eoz nomē colāz et
quosdā eoz flā existimat unusq̄sq3 eoz
q hō ē illa res sola ob quā qn̄ ex corpore
suo euacuat̄ moritur. nā i h̄ s̄mone 7 n̄
narrauit n̄ id q puenerūt quosdā ad h̄
ut dicerēt q hō ē res una 7 eū intēdit 7 i
ad 9tradicē dm̄ eis dix̄ huc s̄monē hoc q
de3 ē s̄m q nō inueni aliq̄ ex eis sup q̄s
sup̄fluit eius puoītū aut pfluuiū uētris
mori si nō exiuit n̄ colā sola. deīn fecit
currē s̄monē suū s̄ hāc silitudinē i reliq̄s
humōrib' ut ondēt ut nō unus eoz penit̄
ē nā hoīs i totalitate sua. s. elm̄ aq̄ fluit — al' vn
euētus eius. s3 h̄ maiores. iiij. nō eī intēdit
i hoc s̄mone 7 ondere ād nisi q p̄mi sit
ab initio s̄monis sui 7 ē q nō est hō res
una. nā iste s̄mo. s. s̄mo eoz qui dicūt
ex phȳs speculātib' i naturis 7 ex medicis
q res oēs aut hō sūt ab elō uno ē s̄mo
egrūces ab i(n)tellectib3 nā dignior rerū apud
me cū admiratiōe ē. s. quō accidit hōie
eis qui dnt̄ hoc dcm̄ cū aliq̄ susceptiōē et
sūt ap̄ eos i termīo d' quor s̄mōe cum cā aū
a cunis ex pulsiōē sit defēsus. Vmm. v. s3
dispōnē intēdit 9tradicē auctorib3 h' s̄
monis s3 nō fuit ita id ut uideat̄ d q ipe
ueniat cū rei magne sollicitudīs si nō
fuit illud nisi p̄p̄ illud q exp̄ādi aut. hoc

Illud

Nō q hō n̄ ȳt ēē ex uno h̄u. tm̄

sermonum de memoria in hominibus cum de prole eorum q est quia isti dixerunt q radix rerum est res una non inuenitur ex sermonibus in affirmatione alterationis eorum in quibus sit sufficientia s(ecundu)m seruitutem deceptionis et q solutio sit difficilis nec dum ab eo q est propter illud. Sed inuenientes alterationis eorum est manifestum planum et non sit difficile aliquem scire ipsum q est quia qui putat q aqua est radix rerum non dicat q ipsa sit elementum et radix earum nisi propter q quando aggregatur et solidatur fit terra et quando attenuatur et rarificatur fit aer et quando attenuatur et rarificatur plus illo fit ignis. et qui putat iterum q aer est radix rerum non dicit q est elementum rerum et radix earum nisi propter q quando rarificatur et subtiliatur fit ignis et quando solidatur et inspissatur fit aqua et quando magis augmentatur illo in spissitudine et soliditate fit terra. et qui putat iterum q terra est radix rerum non dicit q ipsa est elementum rerum et radix earum nisi propterea q quando rarificatur et attenuatur parum fit aqua et quando attenuatur et rarificatur plus illa fit aer et quando superfluit in eo super eam conuertitur ad ignem et qui putat iterum q ignis est radix rerum non dicat q ipse est elementum rerum et radix rerum nisi ex hoc q ipse uertitur hac eadem uia. s. q ignis quando aggregatur et solidatur fit aer et quando confortatur illud super ipsum et additur soliditas in eo fit aqua et quando superfluit super ipsum soliditas et spissitudo fit terra. horum autem sermonum inconuenientia est manifesta parum q est quia isti omnes homines non narrant nisi esse alterationis elementorum adinuicem. dum non perpendunt q illud est q ostendunt. immo putant unumquodque eorum q ipse non ostendit nisi esse rem quam nominat unusquisque eorum elementorum. Verum sermo in alteratione aeris et ignis et aque et terre adinuicem non est sermo in elementis q est quia secundum non est unumquodque istorum elementum propter q conuertuntur adinuicem secundum unumquodque eorum non est secundum eius nisi propter q est primum singulare post q non est ultimum. Plato autem locutus est in alteratione eorum adinuicem in libro suo qui nominatur thimeus quando intendit ostendere q eis omnibus est materia una communis qua est eorum essentia. Verumtamen plato qui sciuit qualiter ostenderet non uenit sermone in alteratione corporum primorum adinuicem nisi ubi oportuit in eo. Taleus et anaximenes et anaximandres dicit unusquisque eorum q una harum rerum q aliquis uult unaquaque eorum est elementum et radix ... conantur ostendere illud q ... ex alteratione earum adinuicem s(ecundu)m res apud me ... istis est q inuenerunt illam materiam esse que ... essentia omnium elementorum s(ecundu)m uisionem eorum in eo sunt uisi ...

quam sopniunt. Cum uiderunt q illa materia esset una putauerunt q elementum esset unum et eis quidem est conuenientes in sic opinantur ut dicerent q materia. s. yle i. communis communicans omnibus corporibus primis est una et quod unumquodque q est aer et aqua ignis et terra est elementum dimiserunt ergo illud et perturbauerunt ipsum et intenderunt intentionem unius illorum. iiij. quicumque in unum fuerunt et dixerunt q est elementum et nisi fuerunt omnes in declaratione eius q dixerunt intentionem una communi s(ecundu)m non dixerunt omnes elementum unum et idem. Et. v. quod manifestauit illud ex eis et ostendit eis in eo et dicit in primo libro suo huic sermonem. et omnes uenit intentione una et eadem s(ecundu)m ipsi non dixerunt dicendo unum unum consequuntur illud ita q dicit huic sermone nam ipsi ponunt alterationem suam in intentionibus suis alterationem unam. sed ipsi non dixerunt dicendo unum et nos quidem narrauimus autem que sit illa alteratio et est q absurde dicens q terra est elementum non sillogizat et concludit q terra est elementum. nisi ex hoc q quando ipsa rarificatur fit aqua et quando resoluitur et rarificatur plus illo fit aer. deinde quando superfluit rarietas fit ignis. Et similiter remanet qui putat q aer est elementum rerum et qui putat q ignis est elementum rerum. et qui putat q aqua est elementum rerum sic ostendi paulo ante. Jam ergo manifestum est q omnes alterantur alteratione una s(ecundu)m modos diuersorum et ex propositione eorum est error est q ipsi non concludunt ex sillogismis suis id q oratores q est quia conclusio in necessaria est sillogismo eorum s(ecundu)m conuenerunt. non est nisi ut dicatur q est necesse ex illis ut materia sit communis omnibus primis corporibus et similiter communis que est essentia eorum est una. Et secundo ex erroribus eorum est q ipsi non sciunt hoc et q omnes ipsi conantur uenire cum demonstratione super quatuor species diuersas contrarias. Et. v. quidem in tangitur ex eis in istos duos modos errorum retanguntur manifesta et dixit in primo huic sermonem et uenit unusquisque eorum super sermonem suum cum testimoniis et significationibus que non sunt eadem. Significat ergo per huic sermonem significationem manifestam q ipsi non uenerunt nisi cum alienatione ex qua non ostendunt ad inuicem errore sillogismi loco sillogismi recti. Et dicat in errore eorum secundo huic sermonem nituntur intentione una eadem preter q ipsi dicunt dicendo unum significant ergo ex hiis id q ipsi non sciunt id cum quo uenerunt significant ergo per hunc sermonem iterum q ipsi dicunt sermones diuersos omnes. Dum conantur uenire super eos cum demonstratione una eadem preter q ipsi participant. Et propter illud dixit q ille cum exiuit propterea ut appareret lingua eius apud uulgum plus q ... planeret lingua alterius est de quo putat ...

una.

o- al ap eos

nnecens in disceptatione et bonus in inoia
tione sua ast[ut]ius hoim et eis qui nunq̄
sciunt quid sit demonstratio et uulgo. Et p
illud uenit post hunc sermonē cū sermone q
inuenit in ipso u̇ dix̄ et res apud me in oibus istis
ē q ipsi contradicit sermoni suo. ipsorum p[ro]ducens
suas p[ro]p ignorantia[m] suā uerificat sermonē
mellissi. q ē q mellisus dix̄ sermonē de toto
i[n] conuenientē: et ē q ens unū nō ē mutatio in
ē ei finis determinatus ē sermo cū quo uenit illi
qui posuit q unū et totū ē aer aut aq̄ aut
ignis aut terra in descriptione ut firmet sermones
suos. s[ed] extimat q necessitudo nō ē n i sermone
mellissi. q ē q qui posuerit experientia[m] inter du
os sermones qui hnt ex i[n]conuenientia simile ei quod i
hnt isti duo sermones tunc forsitan sermo mel
lissi erit p[ro]pinquior ueri q ē q rei q̄ posuit in ra
dice sui sermonis a principio nō reddit in dix̄
ieis cū quibus uenit post sic fecerunt isti. q ē
q isti posuerunt q elim[entum] ueri et inueni[tur] eorum nō ē
unū dein posuerunt post illud et dixerunt q ē
cū alteratio et posuerunt res ē res q̄tuor. s[ed] meli
ē et ut poneret q illud unū nō altetur n[is]i mu
tatur s[ed] ut ē unū. q ē q si alteratur contradicti
nō ē unū ratio. dix̄. v. q oēs illi q extimant
q elim ueri et inuenit eorum ē aer aut aqua aut
ignis aut terra uerificant sermonē sui mellisi.
q̄uis sermo eius sit i[n]conuenientes ualde in polis et
diuisus ab oibus q apperent in p[ri]ma et uisu. ita u̇
nō indigeat contradictione. Et ar[istoteles] in uisus ē i
sermone suo illo in tertio qua i[n]cessit. v. q ē q
p[ro]dix̄ hunc sermonē. Consideratio aūt eius et sit
res una immobilis nō ē in consideratione in naturis
q[uan]do dimonstrant illud in uenit sup ipm cū demo
stratione. dein fecit uerum: p[ro]p illud nō ē necessaria
i sermone mellisi et sermone parmenidis contradicto
cū apparuit ex sermone eorum ꝯ invisibilit[er]
q nō ē i[n]conuenientes. Ar[istoteles] uero inuenim[us] eū cū p
cessit in libro suo contradixisse eis. Et. v. i in
cessit hac una q ē q ipsē ondit q q extimat
q elim ueri sit unū et inuenit eorum una. destruit
arte medicine penitus. q nō conuenit ei audi
re hunc sermonē. dein post intendit contradicere ser
eorum p[er]sone. Et res in hoc q illi qui ponit q ēs
ē res una destruit radices scie naturalis sic dix̄
ar[istoteles]. et radices medicine sic dix̄. v. ē manifesta
plana. Et ē q scia de naturis nō ē n scia de cor
poribus que sunt in generatione et corruptione et aliis in mutatione
i one na[turalis]. si ens ē res una tunc destruitur naturalis et
ali destruitur ma. in primis quidē p[ro]p q in nō ē
nisi fines generationis et corruptionis. Et si nō con
cederetur q generatio et corruptio sint res existentes
destruuntur p destructionem eorum medicine. dein post s[ed] et
species curationis et sanationis illas multas
diuisas destruit q extimat q ens ē unū
q ē si ens ē res una tunc corpora nostra aut nō
inuenirentur penitus q[uan]do egrotaremus aut si q[uan]do
uenit eis q[uan]do egritudines tunc nō adueniret
eis nisi unus modus entis. Et g tunc
ut sit sanatio eorum parte s[ecundu]m parte[m] una. q si p[er]
fuerit unum tunc puta[n]t medicine ois a fine suo q est
q sanatio nō ē n p partes multas tunc necessarium
ē medicus ut extimat id q conuenit i[n] unaq̄q[ue]
egritudine. ita ut per eum fiat sanatio et sinceritas esset
qua fit sanatio in forma una et causa faciens
egritudinem una tunc nō admittitur error oio. Et
manifestum ē q. v. bn̄ dix̄ in sermone suo a principio
a principionis libri sui u̇ dix̄ q qui consueuit
audire ex sermone in na[tura] hois illud q ē egre
diens ab eo q ē conueniens in arte medicine. tunc nō conue
nit eū audire hunc sermonē. Dein sequi
tur illud iter q dix̄ q ē q ego nō extimo q
hō in totalitate sua sit aer significans q nō ē
in totalitate sua ex aere solo n[is]i ex aere sola
dicens hunc sermonē iudicat p[ro] q ē ex arte
medicine et destruit radices ei q ē q medici indi
gent ut concedatur eis q species egritudinis sint multe
et species curationis quibus fit sanatio et sunt multe
et nō sunt magis indigentes ut concedatur eis q[uan]do
q̄ ut concedam eis hoc. nā qui nō concedit eis
hoc tunc ipse destruit radices medicine. g sermo ei
ē egredies ab arte medicine q ē q contradicens eis qui
destruit radices alicuius artium q[ua]cunq[ue] ars
fuerit nō ē artifex illi artis cui sequitur destr[uc]
tio et destructio radicum ei. s[ed] ē ali[us] et certificat
quid illud q ē ex sermone ar[istotelis] u̇ dix̄ sicut
in primo ph[ysicorum] nō ē geometrie sermo quo contradi
catur eis qui destruit radices geometrie
s[ed] sermo in illo ē aut ex arte alia aut ex arte
coi oibus artibus. Similiter nō ē opifici consideratoris
in naturis in sermo quo contradicatur eis qui de
struit radices illi scie. Et ē q destruit p[er] qui
q apperet inuisibiliter. et quidē oibus hoibus aut
ut intendat ad ipm cū redarguere eum ipse
destruat id in quo ē conueniens suo eorum. aut ut p
pararet sibi arte defendente radices que fit p[er]
reliquas arte [...]ticulares oēs. et concedat unicui
quaq[ue] artium particularium una eorum s[ed] radices
eorum. p[er] q̄ concedat opificibus eorum. Inuenim[us]
ei. ar[istoteles]. v. intendentes in sermonibus suis intentione

tiná. Sz inuenimi expositores smois
y. nō intelligūt ab eo smonē eius. q̄ e q2.
y. nō dic̄ q̄ smo ei nō conuenit ei q̄ confineri
audire mūa hois q̄ ē exiēs ab eo q̄ co
uenies nc. stultificās illū qui dic̄ qd
ignis 7 aqua aer 7 tra sūt elā. Sz nō
inuenimus eū apud smonis sui ut sz ad
finē eius nō retorqueat nisi illū qui posit
unū tm eoꝝ quālibz unū sūt ē elm. 7 si
nō tūc hec res ē de logiquioꝛib' reb' aroi
bꝫ ut dicat. q2 cū nō appareat icorpe ad
sigulare ex quatuor puri oꝫ ut remoue
atur q̄ ipā oīa sit elā corporis 7 nō ē illud
n̄ sic smo illi qui remouet q̄ ūguentum
tam reḱfamaciū sit cōpositū ex cera resina
pici 7 pice 7 adipe pp̄ q2 nō uidet in eo ad
hoꝛ pmixtoꝛ q̄tuoꝛ singlare sz sīglitatē
suā puri. Et quidē in necc̄ ē dicē illd
q̄ pmisceat ea adiuicē cū totalitate i
sua sz suā hāc silitudinē. 7 e quidē in eo
medicinās siccas cōpositas ex tutia 7 anti
monio 7 calce 7 camenō p̄py teriūt cōtri
tioē nimia ita q̄ nō remanet eis ex me
dicās sigularibꝫ quid sigulare puri sz
sigularitatē suā 7 tu quid nō potes acci
pere ex eis ptē. 7 si sit minima i qua iuei
as aliq' hoꝛ pmixtoꝛ quālibz fuit sigu
lare puri q̄ nō colopiat aliud. Oꝫ g
itē i corpibꝫ aliū 7 ne qn̄ nō inuenimus
aliq' eloꝛ uiij. siglare puri sz sigularita
tē suā remoueam q̄ sit cēntia coꝛ ex cō
mixtioē ipoꝛ. Et nō ē necc̄ ex b' ut cce
dam q̄ mūd sit cōpositus ex q̄tuoꝛ 7 ut cō
ueamus gn̄onē aliu ex eis q̄ al' sit re
adueniēs mūdo extrinsecus 7 nō sit gn̄o
coꝛū ex eo. Et nō requimus a me ut fa
tiā te inuenire icoꝛbꝫ aliuz tra puruz q̄
nō colopiat ad. Et tu quidē nō potes
facē me inuenire i mūdo trā cui dispō sit
hec qn̄ q̄liqz ptē sūp̄sis ex ea inueies i
ipā pcul dubio ad calitatis 7 sitatis et
ex sba aeris quāuis sit tra libera eū nō p
misceatur nz colopit ipāz ad q̄ extimās
ēe elm sit i fine soliditatis 7 grauitatis
7 siccitatis 7 frigoris. Vn̄ sicut potes uidē
i mūdo lapidē coꝛ tenui silr possū ut fa
tiā te uidere i coꝛbꝫ aliū coꝛ tenū 7 ē os
sa cartillagines 7 capilli 7 ex h' gnē ē i o
strūz i alibꝫ q̄ hīt ostracū. Q̄ ē q2 illius
alis cōsecutū ē ex dispōne sua i soliditate

7 siccitate quod scīm ē in itimo tre pure. 7
Siaut queris a me ut fatiā te iuenire
icorpe alis tra fatiaz te iuenire ieo sicut
traz quā iuenis imūdo. tra aūt pura sin
gulare cui nō pmisceat neq teg' eā ad nō
inuenimus nz imūdo 7 finale. Et silr 7
nō inuenimus aquā purā mūtā cui nō
pmisceatur nz colopiat eā ad exā neq
ignis nz aer. Q̄ ē q2 ipā oīa colopit ad
alcius gn̄us 7 pmiscētur adiuicē. Et i
uenimus iqbꝫdā coꝛ ex qbꝫdā ad aut 7
plus aut minus. uimen sz cōez dispōnez
appet cū pmixtioē coꝛ forā rei uincentis i
unoquoqz coꝛ. nō ergo queras a me nz i
coꝛbꝫ aliū ad cui nō pmisceat nz colop
iat eā aliquid sz sufficiat t' ex me cū fec
ro te iuenire rē siccā sīcaz solidā. q̄ fatiā te
rememorari d' tra. Et cū fecero te iuenire
rē rarā fluxibilē hūidā q̄ cuic̄ fatio p m
tē tuā d' aqua. Et cū fatio te rememorari
calitatis multe que ē incoꝛb' aliū d' igne
7 uā sp̄s sine quo ipolē ē ēē cēntiā alis. te
fatiā te rememorari d' aere pp̄ē 7 fatiā te
rememorari 7 cū eo de nā ignis. Et nō
queras a me iuenioez tre f' siglitatē suā
i coꝛbꝫ aliū nz ad ex reliqs elis puri 7 si
nō tūc tu fac me iuenire i p'mis i ūguēto nō
ro terrā famaciū cerā aūt resinā puri a'
picē aut adipē siglare. Et mirū qd
ē apud me. sicut extimas frumētū 7 ordeū
7 ficus 7 glādes 7 unūqqz coꝛ reliquoꝛ
7 fructū nō pueire atā 7 aqua cū tu ui
deas insibilr gn̄onē sic ex eis. an putas
tu q2 nō colopit gn̄onē coꝛ ad ex sba ae
ris 7 ignis 7 tu quid iuenis q̄ qn̄ pmis
sces trā cū aqua. nō pueit ab eis n' lutū
vnūqqz aut fructuū 7 gn̄oꝛ nō ē lutū
7 nō ē diuisiz aliud n' qm teg' ipm ad ex
igne 7 aere pmixtis tote sbe ipi. Et t' q
dez dignus ē ut ccedas i ficū 7 glāde q̄ sē
ex elis mūdi 7 ccedas illud an ea intom
plātā cū uideas sem̄ i unaqqz sp̄ē plāta
rū cadē inttā existēs puū minimū ita
ut nō sit nz pars ex decē milib' ptib' tota
plāte cui sem̄ ē. 7 tu quidē uidēs reliqua
sbaz eius totā nō gn̄ari n' ex elis mūdi 7
dubitas i ēē alis cū alis nutrimētū n' sit n'
ex plātis q̄ ē q2 tu uides oues 7 arietes cō
medē h'bā 7 uides porcos cōmedē cū h'ba cō
medē glādes 7 uides capras cōmedē cuz

Nō ē q̄ nō iuenit elm purū.

coꝛū

illo teritate in morti arbor et ex illis ge
nerantur mens sanguis et cum nutriuntur
cor eorum et generantur ex eis fetus eorum et ac
scit. Quod g̃ putas aut unde ē q pe
cudes et sues sunt abelis mundi et homines qui
comedunt pecudes et sues sunt pri eventus eorum
et augmenti eorum et nutrimenti ipsorum preter illud ex quo
alio abelis mundi. Sz totum hoc ē ex re; i de
tempe et signat domines ipsum ignorantiam multam
q ē quoniam gramina et fructus oēs nō sunt n abelis
mundi et abistis sit ḡno aliū et nutrimenti eorum
et eorum augmenti ideo; ut credas cū fiducia et
indices q ignis et terra et aer et aqua sunt elā et
coia oībꝫ corporibꝫ q ē quoniam tu nō inuenis in mu
do corpora que sint antiquiora nec simpliciora eis.
Reliquorum aut corporum plantarum aliorum ozpo nō
ē n ex illis. Et ypo. quidē nō fuit contemptus ut i
indicaret in libro suo dona hois cū pressit ideo
q isti corpora sunt elā oīum corporum q sunt in mu
do donec domnanit in primus hoībꝫ qualitates
suas proprias d aptitudine eare ē ut agunt ad
inuicē et suscipiat impressione ab inuicē. Vm
tm plēs hoīum cū nō intelligat intenciones nostri
coicantium q ciuitat in sermone eius ofundit eam
et ostenditur sic illud q inuenit atrine de illis
d acceis posuit ei q elā corpis hois sunt cal.
fri. s. hu. et dixit cū illo q elā sunt apparentia in
uisu ita q nō ē necē uenire sup ea cum de
monstratiōe penitus et quia nominat ea qualitates
et uirtutes et quia credit q sunt corpora et minera
sicut q sunt aqua et aer ignis et terra. hoc aut ē
quantus nullus honor medicorum sit consecutus
in expositione oīum sermonum in medicina ideo quod consecu
tus ē atameus ueritatem inueniunt cū sz dispositione
ē misse ihoc et in rebꝫ aliis multis et sibi reliquos
oēs medicos nouos nō ei scio aliquem eorum per
scrutatum fuisse sciam me ueterum nec exposuis
se et oplenisse illā uiam quam fecerunt nos acquire
antiqui et descripserunt eā nobis. Vm si uirtus ē
melius q est tunc ipi dimisit dicē res mi
tas et ex eis in quibꝫ dī recte et destruxerit eas.
Ex illis ē q athaneus dixit q elā manifesta sunt
in uisu nō indigentia demonstratione. Verum g̃ ecce
perceptio mea h maiestate in uisu quo testifi
catur de eis an sit extra q ipa sunt elā q testi
ficatur eis aut extra sensum q sunt eis ad hec ē
ut sunt elā. nā sensus nō testificatur illud mei
d eis nō extra q ipi sunt sic. tunc q nō existi
mat q cā ē sanitatis et cā egritudinis sit manife
oībꝫ hoībꝫ. nō indigentes manifestatione sua in u
su nec expone nec demonstratione q ē quoniam oēs hoies co
gnoscunt panes et lentes et ptisanā et carne
et ydromel. Vm tm nō sciunt q d aptitudine
cuiuslibet horum sit oferre aut nocere et ex hac uia
ē unicuique eorum ut sit cā sanitatis ex eis aut
cā egritudinis. manifestum ē g̃ q ipi cognoscit panē
et carnē et ptisanā et nō cognoscit cā sanitatis
ex eis aut cā egritudinis. Et similiter in medicinis ē in nā ele
borum et calamentum asini et scamonea et epitimum
et medicinē lilii et agaricum. nō ē aliquis qui nō pos
sit uidē uisibiliter et odorare ea et tangē et gusta
re ipa at nō iuuamenta eorum et ipsorum nocumenta
nō cognoscunt uulgares hoies. Ja g̃ manifestum
ē q ipi nō cognoscit cā sanitatis ex eis aut cā
egritudinis. Et similiter in terra et aqua et aere aquā et ignē
nō ē aliquis qui nō cognoscat congrue sufficienti
sensibꝫ suis omnibꝫ. Vm tm uulgares hoies nō
sciunt aut sit elā aut nō. et nō defuit agita
tione illi uulgares hoies tm. sz defuit agi
tione multi plurimi. Et dignus quidē ē eis q
sunt ab athaneo ut dicat q ipi in nō indicat
in sensibus adeo q ē quoniam in sunt tria scientia timum mē. Nam
isti sunt contempti. calor et frigus humi et sicco q ipi fu
nunt nec inuenit in corporibꝫ aliū uisibiliter et possibile
ē eis ut ponat ea elā corpium et mē tom. Et non
ē m nate nunc ut narrē illud sz q ē sermo eorum
ex conuenienti et elegantie a mē et hoc q ipi ponit
calidum. frigidum. siccum et humidum. elā mē sic posuerunt ea elā co
rporibꝫ aliū cū sermo iste famose sit conuenien
cie apud multos hoīum et fecerunt sotium suum
antiquum pullum consequi redargutionem et ostensionem
uehementē et posuerunt eū in termino eius deinde nō consi
derauerunt quis maiorem proditionem faceret sup eū q ille
qui dixit. s. q nō ē nobis necē uenire cū demo
stratiōe sup elā proper manifestationem eorum in uisu. Et
fecerunt necnon cū illo ut poneret ea elā mē
et eorum aliū. Et q m uū ut oportet ē q nō pro
uocauit athaneum ad hoc ut caueret dicē ignē
et aquā et aerē et terram et diceret cal. et f. h. et s. adeo n
q nō propter id q ē ieis nominibꝫ d intentionibꝫ eorum
bꝫ. Et nō ē intentio mea in illo ad hoc ut osten
dam q athaneus errauit. sz intentio mea est
in illo ut defendam alios ab hoc errore ne errent
sic fuit error eius et ostendam prius res ē ideo
quoniam nō ē possibile ut sumat aliquis ex sermonibꝫ pe
rius nō percipiat loyce. et nō ē q conor ostendē tibi
narrationes de re que accidit m. Et uno p
dem q uolo narrare tibi illud sic fuit. q
ē quoniam perueni ad unum ex doctoribꝫ tenentium
athaneus ut discerem cū ab eo ipso. Cum g̃ cep

me tacet cū quesium ab eo ut determinaret in
exquisite intentiones nominū: coiuz in sermone eius
dixi g° ei ego nō scio si quas intentiones exi
tes intuitu ad hunc nomie cal. fri. sic. hu. q° ē q̄
sicut dr̄ albū, et qm̄ significat p ip̄m color et qua
litas ita ut dicat q° quidā color ē alb' et quidā
color ē rubeus et quidā color nig̃ et quidā citrinus.
Et qm̄ significat cor suscepturū coloris et dicat
q̄ nix et lac sunt alba et q° coruus et ethiops i
sunt nigri. Sili° cū audio hoies dicentes calidū
et qm̄ uolunt p ip̄m corpus ip̄m sic ignē. vḡ
et qm̄ uolunt p ip̄m qualitatē que ē in eo tm̄
nō g° scio cū dicitis calidū quarē uultis per
ip̄m. aut uultis p ip̄m qualitatē solā. aut
uultis p ip̄m corpus susceptiuū ei. cū g° inte
gaui cū de hoc mō festinauit ualde et ppenmit
cū respōsione et confessus ē q̄ nō significat p sermonē
suū calidū qualitatē solā. sz significat corp' totū ex
toto. dem̄ interrogaui eū post illud et dixi ei an i
significas p sermonē tuū elim cal. illud cor q° ē i
ultiō caliditatis. et sili interrogaui eū in frō et sic. hu.
postq' ergo feci uenire sup eū hanc qōez turbat'
ē et posuit tarditatē in respōsione et nō ppenmit
ī ea sic ppenmit ī pmis. d'inde dix' michi que
apphēsio tua ē in hoc de quo qris. Dixi g° ei ē ñ
interrogo te de hoc ut ponas nūm elor' infinitū
et nō inter hoc ut ponas cor nūm infinitū et inter
hoc ut ponas nūm cori infinitū ē drā magna
et si nos posuerimus que sunt ex calitate aut frigi
te nō in ultiō eē elā oportebit tū ut sit nūs elor'
infinitus. Et si nos posuerim' ex calitate aut
frigitate in ultiō eē elim nō erit nūs cor infinit'
qm̄ nō fit unaquaqz earū nisi unū elim. erit i
ut fiat nūs elor' omz quatuor. Rndit
g° m̄ dicēs. Cū g° res ita sit tunc intellige a me
q̄ sunt finita et q° sunt quatuor. dixi g° ei mai fing'
ē q̄ ip̄a sunt ex qualitatibz in ultiō cor' singula
na simplicia pura. Dix' g° m̄ que necitas tibi ē
ut pcedis inquisitē usqz ad hoc ī. dixi aūt ei
donec pscrutarer intellectū eius q° dicis. dix'
g° m̄ dico ita intellige a me. Dixi g° ei quo p
cepis m̄ ut intelligā a te an q° elim ē res q̄ ē in
ultiō cali in ultiō fri. Postq' g° dixi ei hunc
sermonē primus ē uehemēt' turbat'. Deīn dix'
m̄ ego noio corp' sup q° uincit calim. calim et
corpus sup quo frō frō. et sili dico ī sicco et
hu. q° unūqdqz cor ē cor sup quo uincit sicci
tas et hūitas. Dixi ego ei et nō plibz r' aliq
qn noīes ista corpa istis noībz. noscer enīz
ptīus et balneū calidū et ptisana et lens fri.

Vm̄ ego nō extimo te dicē q° unūqdqz istorū
sit elim. sz extimo te dicē q̄ significas p elim calz
illud corpus q° ē in ultiō caliditatis tm̄. et q°
significas p elim frō illud corpus q° ē ex frītate
in ultiō eius et sz hanc silitudinē noias siccū et
hūidū. q° ē q̄ elim oz ut sit singulare simplex cui
nō pmiscetur ad mō suūdet ip̄m ad. mō oz ut s'
opositū nz pmixtū. Dixit g° m̄ ita intellige a
me. Ego ei nō dico q° ptisana et lens sit ela. i
dixi g° ei sitū extimes q° corpus q° ē in ultiō ca
litatis ē elim calidū: nō cadit mēs mea super
aliud nisi sup ignē. Dix' g° tunc intellige a me q̄ ig'
ē. Dixi g° ei tunc ita tuis ut intelligā a te q° elim i
hūidū nō ē nisi aqua. confessus ē g° illud sz pt'
laborē uehementē. Dixi ergo ei tū rursus ue
nim' ad ignē et aerē et aquā et terrā. a quibz fugi
in principio dix' g° m̄ tu es ille qui posuisti sermōez
nrm̄ usqz ad hanc dispōnē pturbationis. dein con
sus cū sermone suo illo ad reliquos discipulos
suos dix' eis. iste uincit me dyaleticos ipse
nus cognitorē cor' uenit destruē oēz certitudinē
et dōz qr oē rectū et turbat oē clar' et sophisinat i
nos ut concludat apud nos p illud q° ē cū eo dei
genio et ultimē modū. et tū ē q̄ uenit iuuenis uo
ut extimem' q° nom̄ cali. ē nom̄ cor' significans
intentiones multas quarū una ē qualitas sicut i
dimus albū et uolum' p ip̄m colorē. et sili ē corp'
q° suscip' ultia tres illarz qualitatū. et tertia ē cor
sup q° uincit illa qualitas sicut balneū et liquidi
nos aūt nō didicim' sophysmata soluē. et ipse g°
ē dignior soluē ea cū ipse sit qui ea inuenit si
u aūt hoc cū puenerit ad ueritatē. vbi q. ānorū
ego aūt extunc usus sū sm̄ plimū taciturnitate
ut nō putaret q° drā mea eēt altior et discep
tare et cognoui intra me et ip̄m igsim d' sōne
ēclis et reliqs sermonibz. et mitat' sū qualit' nō
percepit athinieus odicitoez sermonis sui in eo
q° ipse posuit q° ela sunt calidū et frō siccū et hu. et
uoluit extimare q̄ sunt ignis et terra et aq̄ et aer
vtiqz dix' q° ē q̄ ego nō intendo nisi intentione
elor' ppinquor' que sunt ppa alibz et nō intendo
elor' longinquor' q̄ coicant oībz corībz'. Oz ē q̄ ipi
significat p ppinqua illa que sunt qī ppa rei ad quā
pportionant et nō sunt rei. et significat p longinq̄ illa q̄ i
sunt coia oībz rebz. Ego aūt ondi apri sōis
mei q° drū inter illud q° sit illud elim q° apparet
insibilit' et inter illud q° ē uere elim ē mag' ualde
et dignius quod m̄ ē ut loquar i illo hunc sō
ne ultiorē prio. Dico g° q̄ si elim nō ē nisi p'
q̄ nō est eius minor nz simplicior oz ut sit

sensu elā corpis hoīs os 7 cartillago 7 liga
menta 7 ungues 7 pilus 7 pinguedo 7 caro 7
uuus 7 medulla 7 uillus 7 pāniculi et
ali oīa mbra silium ptium. An uides aīa
neū posuisse ista ī aliquo istor suor sōmi
ea ita imo inuenium eu. ce elā no inuenim eū posuisse scripsisse
iqb' tñ libris suis q' unūqq; mbror sili
u; ptuū nō ē sīm ñ abelis p'mis ambus
silium ptuī ē op' reliquor mbror corpis
alis q' si ad ītinget eū de elis p'mis aq
b; sīm ē caro u' g' 7 pinguedo mai ē q' ideo ei
illo eīt ut dicat q; sūt calin 7 sīm. f. 7 h. 7
sili extimat ī q' elā ossis 7 cartilagis 7 pi
lisūt ca. 7 f. h. 7 s. Et ai ipē dicat id necē ē
ē sup illud ut ītiges eū qd ē id q' sigt' p
ca. f. h. 7 s. q' ē q; unūqq; istor dī p uictoiā
7 dī s; siglaitate. s; uictoriā u' dī q' caro
ē huida 7 dī q' cartillago ē sicca 7 dī q' caro
ē calida 7 dī q' cartillago ē fīa 7 sili dī iose
q; ē fīa 7 sicca 7 dī ī pinguedine q' ē cala 7
huida 7 unūqq; reliquor mbror silium ptuū
naitur eū aliqua dispōe s; dūm elor sigla
mū siplīcu sup ipm. Q' si aliqs dicat q' cor
iquo dē q; ē calid aū fīa aut hu. aut sic.
p illud q' uīcit ī ipo ē elm. o; ex simone eius
ut sit elā corpis eius os 7 cartillago 7 uuu'
7 que sūt silia illis ex reliqs mbris 7 nō ex
stimat attaneus q' ista sit elā corpis hoīs
si extiāt q' ille res a qb' 9 poiut sūt elā uē.
Iam g' maifm ē ex illo q; premisimus s; et
ascendit in sione 7 cogitatioe; ad res p'ma'
que uē sūt sigulares 7 siplices iquib' nō
ē pole dicē q' ipa p dūm fca sūt eū dispōne
aī qua naitur' qm si dī ie s itm q' sūt fcē p
dūm ita q' uicit o; ut sit illa uem 9posita
7 summus iā d'matēs ab eo q' uolum' duob'
mois quor unus ē q; dimisim' res s'sibile'
ī quisitoē rei siplitiore eis. 7 s'o ē q' nos nō ī
uenim' n; ī reb' occultis illā rē sigulare si
gulare siplicē. 7 a p' iqsitioe; nim; sūt res
maifeste in sibilit'. nos eū s; dispōnē īue
nim' ie s rē sup q' ē 9uenietia q' ipa ē sip'.
siglis q'uis nō īuemam' ād. Hā nō ē ās
hoīu; qui nō uelit q' cātillago 7 pinguedo
ī pānicelis 7 reliqua mbra oīa silui ptm q' sī
ptes prie corpis hoīs sit siplitiora ptuū ei
7 illi g' qui dic' qm ista aput nā; sūt 9posita
q'uis appareāt ī s'sib' siplitia. Deiū nō in
ueniutur post eū aliquo siplici siglari q'
eīt excusatio aput illū qui 9ptē eū ī illo
ad pēe; supfluitati 7 uanitati 7 situ nō sig
ficas p calin 7 fīm hu. 7 siccū ñ q' ita poniu;
ē tuc tu īuemes elā enti a in sibilit' cogita
7 sūt uuus 7 cartillago 7 pānicul' 7 liga
mēti 7 caro 7 unūquodq; reliquor mbror
que dixim'. si aut' q'us rē q' ē aput nām
siplex siglis o; ut sit illud mūdū puru
7 9fusu; aliciu. 7 sit qualitas ieo s; ulti
tate sua. Iam g' uenisti itm ad igne; 7
aquā aerē 7 trā; q; tu nō īuenis q'litatē
s; ultiate; suā quas nō 9fūdit n; pmis
scet ād ñ in istis tm. q' ē q; tu īuenis ī ig'
ultiate calitatis 7 siccitatis 7 ī uēis itm
ultiate frigoris 7 ultiate siccitatis 7 in
uenis qualitates alias ī unoquoq; du
or reliquor s; nā; suā q' ē ei ppria q' si ñ
nō diceie q' ista uū'. sūt elā si duo ex h'
aut' m ī ueies illo aliq' altiate; . Q' si
sitēis q' elm sit huidū ī ultio huiditatis
dū extimas eū eo q' tu sigficas p ipm ād
pē aquā tūc illud extē eīt ultimū igitan
te ñ extiāis q' qualitates ipē sūt elā nō
cor' susceptiua eat. īlā sitē dicis illud 9se
quitur de due res. pria quid qm tu iam pe
misisti igne 7 aquā 7 aere 7 trā. 7 abscōdi
sti eū simone ad id q' ē altius eis. s; iēno
tua sūt ut eēs 9tētus eis q' sūt infra eā
tu nō puenies ad ea qm ipa ptua extiatio
nē sūt lōgiqua a mē. Scdā aut qm d'
regit' p illud dignoratia tua qm tu ñ scis
que dīa sit int' elm 7 int' p'ncipiū. Conue
nit ei ões ph'y q' at hanc imitaū sh'det si
hoc q' calitas que ē ī ultio ē siplitior igne
7 q' illa calitas qū fit ima gnāt' ab eo ī
gnis. Et sili 9uenerit ī sup h' q' p'ma'
gnōnis ignis ē aīa eū nō ē qualitas
cois oīb' elis 7 a mlitate que ē ī ultio ī su
mo actitē ī illa mā. 7 q' mā extitit p eum
oē nō suscipiēs gnōnē n; corruptioe; 7 illo
accit ieo 7 p it ex ea nō ē ñ qualitas 7 q' el;
o; ut sit ex gnē eius aū ē elm. Et h' q' tē
ē dīā int' p'ncipiū 7 elm q' p'n nō o; ut sit
necio equale igne rei eū ē p'n. s; elā p'ul ī
dubio 9uenietia igne ei eū sūt elā. Q' ua
litas g' siplex siglis ē elm qualitatis 9po
site 7 cor siplex singlare ē elm corpis q' nō
ē siplex n; sigulare. 7 si calm 7 fīa 7 s. 7 hu. dī
unūqq; s; tres mōs aut s; q' ē qualitas
aut s; q' ē cor siglare eū nō pmiscet' q'd ī
n; 9fūdit ipm aliqd aut s; q' ē cor 9mi

Et cum nos inveniamus quod elementum non est qualitas nisi
corpus commixtum et confusum; tunc relinquitur quod elementum non
est nisi corpus quod est singulare in permixtum nec confusum
sed qualitatibus suis simplex. Iam ergo invenio re-
ducimus ad ignem et aquam terram et aerem cum nos
non inveniamus in ipsis caliditatem que est in summo
et siccitatem et frigiditatem et humiditatem nisi in eis. Timor autem
eius qui timet confitentem quod ista sunt elementa propterea quod
non extimamus ex corpore aliquid eorum nisi reduci
super corpus aliud eorum est ultima ignorantia quod est quia quando
nos reducimus super corpus aliquid cuius essentia est
ab elementis. tunc iam reducimus super ipsum principium du-
bio elementa ipsa. Quod si dixerint nos in illa dispositione
non reductis ea super corpus purum nec singularia di-
cemus eis tunc malum est quod dixistis quod nos non
extimus ex corpore aliud eorum nisi reducatis super in
corpus aliud ex eis. Quod est quia non oportet nobis ut absol-
vatis sermonem vestrum ista absolutione. Verum non in-
oportet nobis nisi ut dicatis quod nos non reducatis
super corpus aliud ex elementis singulare non commixtum nec
secundum singularitatem suam quamvis licet sit res ex qua
non determinatur eis aliud. nec concluditur eis aliud quod est
quia non oportet ut sit constitutio in elementis per quam non fit in-
venimentum propterea quod nos non reducimus super corpus
unum ex eis aliquod singulare secundum singularitatem suam
cum aliud non permisceatur nisi oportet ut ille qui dixit
ignis et aqua aer et terra sunt elementa sit deceptus
in sermone suo et erraverit propterea quod nos non invenimus
nisi eo cuius essentia est ab eis. Verum quod unumquodque sin-
gulare secundum suam singularitatem non potest inveniri tamen
quamvis multotiens utimur eis mixtis et sunt in
dispositione in qua fortasse sunt purum singularia.
Aqua quidem utimur propterea quod bibimus eam omni die et
balneamus cum ea et propter reliquos usus quibus
utimur ea. Et aerem quidem propterea quod circundat corpus
nostrum ab omnibus partibus et quia attrahimus ipsum per inspi-
rationem; et multotiens indigemus igne cum advenit
nobis frigus. Non ergo scio quid est quod voluit
concludere ex sermone suo. non extimamus a corpori-
bus si reducamus super ea nec ignem nec aquam
nec aerem nec terram. ego autem dico quod ille cum in
advenit frigus et calefit igne iam reducit super
corpus suum ignem et quod ille qui bibit aquam
reducit super corpus eius aquam. et similiter dico quod ille
qui inspirat quod reducit super corpus suum aerem. et
dico iterum in aliis quod illud quod comedit car-
nem aut terram aut lapides aut lutum aut ossa
unumquodque eorum reducit super corpus suum terram redu-
ctione manifesta. Quod si ipsi non extimant quod nos
non reducamus super corpus nostrum aliud ex elementis nisi propterea quod

ille qui calefit igne non procedit in calefactione
per eum donec durat et bibens aquam non procedit in
donec siccatur ipse ergo mentiuntur ut ad invicem de sa-
pientia eorum cum intellectus eorum minuatur ab hoc ut
sciatur quod non potest ex corpore alicuius penitus unum
elementorum quamquam sit oportet ut procedat illud aliquando alicubi quod ipse
privatur illo elemento et quia potest ex corpore quando adhibuit
elementum frigidum et similiter cum infrigidatur in ultimo frigore potest ex eo
elementum calidum. et similiter si exsiccas corpus ultima exsic-
catione. potest ex eo elementum humidum et similiter si facias ipsum
sequi finem humiditatis suas potest ex eo quod elementum
siccum. Res ergo est secundum contrarium eius quod dixit ille quod est
quia minuitur ex corpore aliquid aut additur in eo semper
aliud ex elementis. Verumtamen illud est per quantitatem eius quod non
intendit corrumpere corpus alicuius quia usus eorum quando est
superfluus exiens ab intentione potest aliquid et est quidem sicut illud
quando ut detergatur et desiccatur in hoc sermone et quod
potest super eos propterea ab initio eius et est quod omnia corpora
que susceperunt generationem et corruptionem sunt super po- Nota quod alteratio et resolutio sunt due mutationes.
sita duabus speciebus mutationis quod est quia siccum corpus
alteratur et resolvitur et exit ex eo aliud. Et altera-
tio sicut corpus fit per hoc quod infrigidatur aut calefit aut
exsiccatur aut humectatur. nam iste qualitates tantum
absque aliis qualitatibus mutantur sicut cum to-
talitate sua sicut omnino post parum. Resolutio autem
eius quod resolvitur et exit ex sicco corpore fit per illud quod
egreditur ex ea egressione insensibili et fortasse resolvitur
ex ea per resolutionem que nominatur ecuilia. Oportet ergo ex illo
ut corpus quod necesse est remanere conservatum secundum suam dis- Nota quod corpus ut [illegible] conservetur per duas res et [illegible].
positionem indigeat duabus rebus rectificationi-
bus quarum una est resistere ei quod superfluit super
ipsum ex qualitatibus. et altera est restauratio loci
eius quod evacuatur ex eo. Et res quidem que resistit su-
perfluitati qualitatum non est nisi qualitas contra-
ria illi qualitati dominanti. Res autem que replet in
locum eius quod minuitur non est qualitas sed est necesse
ut sit similior res sicut cum precessit exitus et eva-
cuata est. Quod est quia voluit ut repleat locum eius
et stet loco eius et fiat animalium cibum eius. Quod Nota dictum de cibo et medicina.
est quia nutrimentum alicuius non fit nisi ex simili sibi sicut quod
precessit et evacuata est ex eo et propter illud in quantum
continuo nominamus illam sed nutrimentum. quando autem
intendimus alterare corpus in qualitate tantum tunc non
nominamus illas quibus fit illud sed nominamus eas
medicinas et cum nos non invenimus qualitatem penitus
absque substantia cogimur suscipere eas cum substantia. donec re- Nota quod non inveniuntur qualitates sine substantia separate.
ducamus eas super corpus quod indiget eis. Cum ergo
indigemus qualitate que est in summo suscipimus
elementum ipsum. scilicet ignem aut aquam aut terram aut
aerem et quando indigemus mensura intentionis qualitatis

Nō q qn̄ meīe ult͂ mē calā; elligr̄ cū adiūo ignis ī ea.

sinsapimus re pmi ttā ꝯpoitā ex elis. Nā
qn̄ neēē ē nobis calefacere eligim̄ ex medi
cinis illā in qua ē ꝑportio ignis maior q̄ꝫ ī
portio que apponitur ei ex aliis. Et qn̄ nob'
neēē ē infūne ut sim̄ ꝯtro illi. ꝛ qn̄ icendimus
face ālius res siml'. s. ut altēmus cor' ꝛ ut in
īamus ipm; tūc g̃ sim; unā eligim̄ q̄ nobis
offerat utilitate; albi ꝛ utilitatē mē. Nō g̃
neēē ē ut qrat a nob q̄ sciam' eos iuenire re
sposione q̄ ēē al sinsap' elm siglare parū; se
parū ar liquis elis s; siglitatē suā; ā ignē
aut aq̄ aut aerē aut trā. q̄ ē q̄ aial ēē ī di
get ut sumat ista m; s; q̄ ipā sūt albi m; s; q̄
mē. q̄ ē q̄ nutrimētū nō ē n̄ res filis ei q̄ eo nu
tritur. Et sile quid cor' ꝯpō mixtio ī quo sūt
elā oīa nō ē n̄ cor' aliud sile ei ꝯpoitū ex eli'
oīb; in; indiget ī elō sp̄ s; q̄ ipm ē mē. Vm̄
nō indiget eo n̄ in nulla hora ī qua ī dig; cor'
qualitate q̄ ē in sūmo trī. Jam ei dixi h
ꝛ intendit pipm ꝯmdicē eis qui nō itelligt
simones ypōēris in a rerū ꝛ declāt ex eo cū;
illo ex eo q̄ nos indigem̄ elis sp̄. qm; ei ut di
gemus eis sm q̄ ipā sūt sigulana ꝛ siplitia
ꝛ formīse indigem' eis. sm q̄ ipā sūt diran
tia sup' ād. q̄ sinsapim aut s; q̄ sit paul di
bio ꝯpō illius corpis de quo uolum' ut sit
nob' loco nutrīnti aut loco mē abeis. Et
iā quid ꝯnsū ē r̄ q. v. noiat elā multot nō
b; d'riuans eis ex qualitatib' suis ī li' suo d'
nā hois ꝛ dic calm ꝛ nō uult pipm q̄litatē
siglatē solā. m; corp' sup q̄ d'nat ipā noia
uit noie suo. S; cor' ī quo illa q̄litas ē s;
ultitatē suā ꝛ dic' frm ꝛ uult corp' ī quo est
qualitas frigoris s; ultimitate; suā ꝛ dic
sicca. ꝛ uult cor' ī quo ē qualitas siccitatis s
ultitatē suā. ꝛ humidū ꝛ uult cor' ī quo ē q̄li
tas humiditatis s; ultitatē suā. sic ꝯsuetudo
eius ē excipis smonib; suis q̄ ē q̄ cū dicit
ꝛ o; nāo ut reddat unicuiq; cor' ad nāz suā
qn̄ morit' hō ꝛ resoluit' corp' eius siccū; ad
siccū ꝛ humidū ad humidū ꝛ frm ad frigidū ꝛ
calid' ad calm nō signauit p calid' ꝛ frm ꝛ
humidū ꝛ sicc; qualitates solas siglares uim
nō signauit nisi illas ī quib; sūt qualitate'
ille. q̄ ē q̄ ille sūt ī quib; d'r q̄ redeūt qn̄ mo
rit' hō ꝛ q̄ ipē pūniscent' elis oib;. In qua
litatib; uō nō d'r n̄ q̄ corrūpūt' qn̄ morit'
hō ꝛ nō d'r ī eis q̄ redeūt ad nās suas. Et

Nō q̄ ē d'r calm ul' frm intellig̃' sicc; q̄ ꝯqualitas.

v. quid sē smonē qui pcessit cū smoē alio
d'r ꝛ silr ē nā aliū ꝛ reliquo; cor' oīu; ꝛ si
unt oīa ꝛ sīmuīt' sm silitudinē unā. q̄ ē q̄
nā cor' accidit ex omīb; istis que diximu'
ꝛ sīmuīt p'redicatiē; cor' ad hec que dixim'
q̄ ē q̄ oīs res que fit ab aliquo ad illā rem
redit. Jam g̃ mai' ē ab ipō mēt in h' smoē
ī ꝯnsione sufficiēte q̄ nō signauit p calm
ꝛ frigidū humidū ꝛ siccū qualitates imo nō
sigt' n̄ p ea nisi elā q̄ ē q̄ gnō corpū nō ē n̄
ab illis ꝛ corruptio cor' oīu; ꝯūtit' ad illa
Et admoneo te ut accipias cū itellectu tuo
ꝛ uia rēē. ꝛ ꝯsidēs hec ī q̄ multis medicor'
latēs sunt ex eis qui putāt d'. y. q̄ ipē si
git iudicare q̄ illa sūt elā oīu; corpor'
que sūt ī gnōne ꝛ corruptōe q̄ ē q̄ tu in
uenis cū usū; fuisse in hoc smoē quē nar
raui tibi paulo ante noie quo signauit t'
coīacōē; ꝛ ē smo eius oēs q̄tuor uacēs et
uit' illo noie ī an̄ illud ī smoē in quo dix'
O; g̃ nāo cū sit nā hois ista ꝛ reliq̄; oīu;
rerū ne sit hō res una. Et silr īuenis eum
uti hoc noie ī eo cū quo uenit post ex sōib'
At uō h' iā latuit multis cor' qui ꝯpont
se ipos ad tractatū ypōēris. Et errant ī
an̄ isto ꝛ putāt q̄ qn̄ dic' calid' aut frm
aut humidū; aut sicc; nō sigt' p illud n̄
illa n̄ elā coīa oīb; corb; que sūt ī gnōne
ꝛ corruptōe. Et ego quidē iā ꝯ'diditrb;
ī quātū ex īmo ꝯnsiēe sufficiēti p'uos q̄s
narraui t' abeo q̄ nō uult ponē q̄litates
elā illis corb'. Et ꝯitrā tibi illd ī sone ā q̄
narrabo t' abeo. ꝛ ē iste smo. Et si nō fuit ī
calid' ꝛ apud frm ꝛ humidū ap' siccū equale
q̄ ctā cor' ꝑꝯpō; aucta equale adiuuēē. sed
unū cor' supfluit sup altm supfluitate
multa ꝛ unū fortius ꝛ altm debili nō fiet
gnō aliu;. q̄ ē q̄ nō uī ei q̄ gnō aialiū sit
a qualitatib; solis cū q̄litates ī pōle sit i
uenire sin corb;. Vm̄ nō uult n̄ q̄ā fiūt
ex illis corb; ī quib; ille qualitates sūt
s; ultītatē suā. qm illa sūt elā coīa corb;
oīb; que sūt ī gnōe ꝛ corruptōe. Res aūt
q̄ noiat' calā aut frā aut humida aū sicca
p diuīi illar' ē illa q̄ uocat' ꝑpa unicuiq;
cor'. Et ego sū ponēs smonē meū ī p'mi'
ī hoīe. Dico g̃ q̄ ꝯpō corpis hois ex elis p'
mis sigulib; apud sēm; ē ambrus q̄ uocāt'
silr; p'mū. ꝛ sūt nūu ꝛ pānicli ꝛ caro ꝛ pin
guedo ꝛ ossa ꝛ ligamēta ꝛ cartillago ꝛ medu
la ꝛ reliq̄ oīa mēbra cuiq; quor' sūt pres ī
forā una ꝛ h' uerū nō fiūt nisi ex elis aliis

Nō q̄ medulla ē mēbrū

Nō q. 4. hu. s. ela m...

ꝑpiquus eis ⁊ sūt sāguis ⁊ flā ⁊ due cole ci
trina ⁊ nigra. ⁊ euētus eorū ꝗ gnō ab eis est
que ɔmedūt ⁊ bibūt eorū aut que ɔmedū
tur ⁊ bibūt gnō nō ē nisi ab aere ⁊ igne et
aqua ⁊ tra. Ista aut nō sūt a corꝑ alijs ſꝫ a
matia ⁊ qualitatibꝫ ⁊ ꝑꝑ hec dms q igni ⁊
aque ⁊ aeri ⁊ tre nō sūt elā a quib' sūt ſꝫ sūt
eis ꝑncipia ⁊ inicia. ⁊ q' ista. s. aer ignis ⁊ aq̄
⁊ tra sūt elā reliqs oībꝫ corꝑ. q̄ ē q ista sūt
minores ptes ⁊ siplitiores ⁊ antiquiores oī
reliquorꝫ corꝫ nō dubitat ād īcllari hnis i
qn euētus oīū ex hiis ⁊ oīū placitū ⁊ fini
ctiuū nō ē nisi ab aere igne tra ⁊ aq̄ nō
dicet nob' ād ī hoc s'mone q' ista sūt cibi
oīū aliū nā q' gnō hnoꝝ qui iuenūt' ī
corꝑ cū sūt sana remanētia ſꝫ nās suas
nō fit nisi ab eis. ⁊ hec ē aut īqrē de illis
hnoribꝫ qui hnores sūt ⁊ quot sūt ⁊ mas si
gulares ad ꝓ scām s'mone sufficiēte. nūc
aut conam adiūgē ad hūc s'mone ꝑmū
q' stet eis statuē capis corpis. Dico g' q' oī
uniqꝫ mēbrorꝫ silīū ptiū sit ⁊ gnāt ab
illis hnorib; ⁊ q illa mēbra silīū ptiū qn
aggātur ⁊ ɔponūt' ad inicē pficitur ex eis
istis ꝑmū siplex. q' nā posīt actoī unū ⁊
Nō q mēbꝝ ɔsīle sit ex silib; qn aggāt' iter ⁊ ɔponūt' nūl illoꝝ istorū
ab inicē gnātur ab eis istis aliud maī ꝑ
Nō q' ē ɔpō ⁊ hoīe ⁊ qn ɔponūt' ī illa istiū ad inicē pficitur ex
illis cētia corpis totius ⁊ loquam̄ ī illo li
nīs de anothōia. ⁊ ego quid namum ē iterū
qualis sunt sīua ꝑp̄tēs ī oībꝫ q appart' in
anothōia ī libro quē feci sigulare ad ē. Nūc
aut nō est ītētio mea n̄ ut narrē ee elorū
que sūt supiora illis donec occultēt' assu
⁊ sūt elā in qbꝫ locut' ē. y. ī iſ s'mo d' nā hoīs ⁊
dixit q' elā corpiū nīoꝫ ꝑꝑ ꝑꝑ ꝑpiqua sūt hu
mores. iuī. ⁊ elā coīa oībꝫ corpibꝫ sūt cali
⁊ sicc̄ hūi. ⁊ sic. ⁊ p̄t ei noīauit elā coīa ex
qualitatibꝫ suis ꝑꝑ quas elā sūt elā. Q
ē q caliās que ē in sūmo qn sit ī mā sit
illud corꝫ elm ⁊ silr ī e dispō ī infiūdutate ⁊
hu. ⁊ sic. qn ueiut unaqq̄ eaꝝ ī mā. q' ē
q nō iudicat' sup corꝫ q elm. ꝑꝑ ea q ē m
bēū aut albū aut nigrū. aut ꝑꝑ q ē leue
aut gūe. aut ꝑꝑ q solidū aut rarū. nō ꝑꝑ
q ɔstrigl aut īcidit' aut attnē. ⁊ ulī nō d'
q ē elm. ꝑꝑ q' sit ī eo qualitās ā. ꝑt q̄lita
tes q̄tuor quas narrau. ist ei qualitate
q̄tuor. sole qn altāt sibi ē oībꝫ elis
sūt cāe altatiōis eloꝝ adiuicē ⁊ eē gnōis
⁊ plātaꝝ ⁊ aīalīū. altātio aut eloꝝ adi
nicē est res maīfā ī uisu ita q' sequaces ɔ
talei ɔfitentur illud quāuis sit res ɔdicēs
iudicibꝫ eorū sicut ondi illud q' ɔcludit
ex ɔsīsicē eoꝝ de illo ē q' elis oībꝫ ē sba una coīs
que ē eis mā. Et y. q̄nte iā ondit illud
s'mone uno ⁊ ē primus s'mo quē narraui ē
ab eo ⁊ ē s'mo in quo dixit q' si hō eēt res ī
una nō dolet. ⁊ sic ei s'mo cū bntate sua ī
iā dixi q enūtiat nob' duas res siml. s. q
elā sūt plā uno ⁊ q de aptitudine eorū
uno altari. ⁊ ego quidē sū redies ad hoc
ita ut adiūgā ad huc s'mone id q' in eo
nēcēū ē ꝑ ipm ɔpleatur. Dico g' q' sīo ap
titudine sīc ē ut altētur inīc oꝝ. ut ɔsidēꝫ
nūc que qualitates sūt q̄litates d' apti
tudine quaꝝ ē ut fiat' illud. y. ei ꝑꝑ q
uetur bntate ſꝫ ɔsuetudinē āntiquoꝝ
postq' dix q' si hō eēt res una nō ī aliq̄ dis
ꝑōni dolēt sequit' illō uerendo calo ⁊ sicc. h.
⁊ sic. ī oībꝫ altatōibꝫ postq̄ accepit ex nisu
q' que occurrūt sibi ad inicē de ap
titudine eoꝝ ē ut altēt se ad inicē pꝫ q'
alia calefaciūt alia īfrīnt ea aut exsic
cant ipa. aut hūectāt ea. Et sciat q ex
eis que ꝑmissa sūt ⁊ declarā d' eē altatōis
sīc ī totalitate sua. qa iā destruē id q' asset
de altatiōe corpiū nō ē nisi aggātio ⁊ sepa
tio sicut putauerūt sequaces epicuri ⁊ de
mocriti. ⁊ sicut dixit ſꝫ modū aliū illi d' se
cta anaxagore ⁊ empedoclis anaxagora p
hoc q' dix coꝫ silīū ptiū. ſꝫ empedocles pꝫ qd
dixit q' ela quatuor sūt nō suscepta imp
ssionē. nos aut explanabim' s'mone ⁊ ex
ponem' ipm. Sedm g' q' additur ī ɔsīc
cans eē ꝑpiquitas nīa ei exceptē ⁊ ēdulc
ratē donec fiat ſꝫ hāc silitudinē si nos do
lem' tūc nō ē sba nīa unū in forā nō nō
subsceptibilis īp̄ssiois. Sꝫ nos iuenim'
nos dolere. neēē ē g' nīa ut sba nīa nō sit u
na ī forā nō nō susceptibil' īp̄ssiois ⁊ si sba ī
nīa ī pressiois ē suscepta tūc nō suscipit eā
n̄ ita ut calefiat ⁊ īfrīet ⁊ exsiccet' ⁊ hūec
tetur. q' ē q nō ē aliqua reliquaꝝ q̄litatū
aliaꝝ que possit mutare coꝫ cū occurrit ei
totalitate sua. q' ē q gūe qn occurrit leui
nō fit gūe leue nō leue gūe. nō sic occurrit
aspeū leui aut solidū raro aut crossū sb
tili nā nō ē ād eorū cū sit possē altare eo. Nō q' ē altare totaliē
cū occurrit ei totalitate sua. ⁊ sua ulitate

remanet ergo leue rotundum et uiscosum .i. leue ad
leuandum et alsut. Leue enim exiccatus et uiscosum
non sunt nisi extra bridon. rotundum uero et album non
sunt nisi extra siccum et non remanet ex qualita
tibus mutabilibus aliqua preter istas. et ex eo quod
manifestum est apud omnes homines quod alterationes
nec non consequuntur qualitates uisibiles neque
qualitates audibiles neque qualitates gusta
biles neque qualitates odorabiles. Quod est quia
quilibet sit exigentie qualitatum mutabilium tamen
diuersificatur ab illis qualitatibus que assumuntur
nomine mutabilium in duabus rebus. Quarum una
quia si ipse non inueniuntur in omnibus generibus alium
et alterum quod ipse non mutant rem in qua sunt cum to
talitate et ulitate sua. Si ergo iste qualitates
sunt ipse alibi in quibus inueniuntur et qualitates
que alterant rem cum totalitate et ulitate sua
et mutantur et sunt ipse antique in omnibus corporibus
sensibilibus eius. nunc manifestum est quod calor et frigus
et humiditas et siccitas sunt rectificantes rem corporum
corporum. Jam ergo manifestum quod .y. recte fuit in
sermone suo quod natura hominis et reliquorum omnium corporum
non constituitur nisi ex calido et f. h. et s. ista enim agunt
inuicem actiones manifestas quod non conuenit super
illud omnes homines et actio corporum inuicem non fit per
aggregationem corporum et porum separationem ueniunt non fit nisi
plus quod ipsum recipiunt impressionem et alterationem corporum
in totalitate rerum suarum. Et ego quidem miror
de atenco quali non dixit hec que diximus nec in
quo addidit ad illud as. aut crisipp. Verumtamen non
dixit non quod oportet ut recipiant ea sed quod ipsum sunt in
et manifestum nisi absque demonstratione. Si quidem
sunt quilibet ipse in sermone suo qua contradicit
asclipiadi rememoratus est harum rerum quandam re
memorationem sed non ordinauit eas omnes. neque
uenit cum eis secundum uiam disputationis abstracten
tis in ueritate in sermone sua et ordine dubitationem et
uia eius. Verumtamen quod rememoratur quartam istam
non consequitur eas et uenit cum eis non secundum ordinem
Si ergo dignum est redarguitione cum ipse dereliquit scientiam
quam fecit nos acquirere .y. in tractatus ad predictum.
Michi autem iam hora est ut perimam hunc sermonem
absciditam reliquarum autem rerum que sermonis secundum
quorundam qui dixit quod res non suscipit impressionem
et primus fecit in ea uacuum que scientiam narrauerunt
as. et theofinis. et quod sciam narrabimus nos et
intendimus ad sermonem uniuscuiusque sectarum. sermo
unio illarum non est nisi ex superfluitate. Quod autem
nunc narraui est sufficiens in demonstratione etiam
quod est quod non est aliena ut sermone dicat nobis et dicat
quia non oportet ut dicamus quod res alteratur
in totalitate et ulitate sua. quoniam qui dicit id do
lorem dolorem et delectationem et sensum et delectatio
nem et cognitionem et memoriam et ulterius ipsarum animarum. Sed
iam est alienum ut ponat quod qualitas alia sit preter
has .iiii. de aptitudine cum sit alterans rem
cum totalitate sua. Si ergo res est ita nunc manifestum Nota quod sole .iiii. qualitates alterant cum totalitate
est quod .y. est antiquior qui incepit scientiam eorum aqua
est natura hominis et primus qui uenit super ea cum demo Nota quod .y. fuit primus qui dedit doctrinam de elis.
stratione sufficienti et quamuis ipse non intitulauit
librum suum de elis sicut fecit asclipiades medic
tamen non consequitur eum ex illo deceptionis. quod est quia omnes
libri antiquorum non intitulantur nisi de natura et similiter
inuenimus libros mellissi et libros parmenidis et libros empedoclis et libros alcmeonis.
et libros georgii et libros prodicii et libros omnium aliorum ex
reliquis omnibus antiquis. .As. autem posuit
sermonem suum de elis in libro suo celi et mundi et in
libro suo de generatione et corruptione. sed crisippus
posuit sermonem suum de elis in libro suo de substantia.
et aliquis horum duorum non intitulauit librum suum de
elis et non oportet quod ut intendamus ad inquirendum
nomen libri. Verumtamen non oportet ut sit intentio nostra nisi Nota quod non est curandum de nomine libri.
ad inquirendum de intentione sermonis in eo. Illa
sicut non intitulat hunc librum in quo sermo de natura
aut de generatione et corruptione aut de substantia non
est inter illud differentia. at non cum sit de consuetudi
ne omnium eorum que sunt in nostris temporibus non paucorum ut
intitulent hunc librum de elis et nominant eum sup
nomine nisi est nobis quod melius est ut scribamus
librum nostrum de elis secundum suam ypocratis. Et extimo
deinde quia iam expleui totum sermonem meum primum
quod est quia si ad dimisi ex eis que dixit .y. et non ex
posui illud unusquisque hominum potens est intelligere
illud cum facilitate postquam innititur super intellectum
eius per illud quod iam narraui sicut est sermo eius
quod generatio non oportet ut sit ex re una. Et sermo eius quod
per calidum ap. fit et siccum apud humidum sermo
fuit secundum equalitatem proportionis eorum ad inuicem
et secundum equalitatem sed si unum eorum fuit superfluens
super aliud multum et fuit unum eorum fortius et
aliud debilius non fieret ab eis generatio. Ipse enim
narrauit in hoc sermone esse in similitudinibus eorum
et equalitatis ipsorum in ultimum et exponam illud de esse
eius in libro nostro de complexionibus et eis que sunt post
ipsum de libris nostris. Qualiter autem omnia scientiam
res que commiscentur cum totalitate sua quod fiat
illud proportione qualitatum earum tamen ad inuicem
sicut non est as. aut per penetrationem earum corporum rerum
ad inuicem et in diuisione ad inuicem non est ex eis quod necesse
est scire medicos et propter illud non iudicauit .y.

illo aliqd sz fuit 9ceptu ut diceret q elá mi
scent ad iuicé cu totalitate sua cu hoc sit p
q necessitate e i scia 9plonu i qua d 9silio meo
e que post istu ut scribá smoné i scia d ee
mediana et in antidoto ueru is d ingenio
sanitatis 9scatiuec illius smoe ultiore
nuc aut su fficit nob i hoc smone in quo
sumus ut dicam qz no sequit illu q dic
q qualitates tm 9miscetur ad iuicé ad
dc i9uenieñtia quá dix asclepiades i li suo
de elis sequi illu qui extimat q sbe pmi
scetur ad iuicé cu totalitate sua. Oportet
g ut eligamus istu tractatu i sino eligu
ipm ad aliqd n qm ipe e 9fuás a 9scen
tiec i9uenietie. ita ut dicam q uinu . vg
qn 9miscetur aque i dur unuqdqz . s. aqua
i uinu in ptes que sut i multo puitatis 9
sequit illas ptes ut agat iuicé i patiát
ab iuicé i e resolutio qualitatu ear ad iui
cé facilior quáto plus diuidit i ptes mio
res i ppillud conat qui uult misce res ad
iuicé mouere eas i auté ipás pulamur
q posé e ei i ipe quent pillu disiec earu
iuui sic pot ex ptib. Et 9ueit huic som
i testificatur sup citudine ei i q corpa q 9
miscetur ad iuicé p mixtione plus i pma
net illud cu eis eue unitio qualitatu eo
ru ad iuicé e plus. q e qz iste ptes puc i
que p miscent indiget spatio tpis donec
agát i iuicé i patiatur ab iuicé s 9ple
mentu donec fiat totu res una sil i oib pti
b3 suis. i ppillud fit q quedá cor que p
miscentur posé e in hora qua p miscent
ut ab iuicé discernát. Q si morett spatio
lógo donec uniát oiá i fiat res una no e
posé ut discernát i sepentr ab iuicé. Et e
quidé narrab cé 9mixtionu que fiut cu
totalitate rerú in li nro de medicis. Jaz
aut hora m e ut iapiá i smone so. Incipit
lib so i quo loqt de elis et
Jod g q.v. possit 9ndit q calidu i frm sicut melius l ppis. s.
i huidu sut elá coia oib rebus humorib
p mutauit se ad gnis aliud elor q no sut
elá pn nz coia. sz sut ppa eis q ex alib bnt
ságuine. Q e qz sanguis i flá i uitaq
colá. s. citrina i nig sut elá gnonis oiu
aialu ságuiné hñtiu i no sut elá que i
sut ppa hoi siue alijs. elá aut que sut ppa
hoi sut mbra sigularia noiata silia pui
Vm coicát ei illis ptib quedá alia qb
est ságuis sicut e equus i taurus i canis et
reliqua q silant illis ex alib oia ei h alia ht
uenas pulsabiles i no pulsatiles i neruos i
ligamenta i panniculos i carne. verum no sunt
silia mbris hois i oib disposicionib suis i q dá
mbra eor sut diuisa i gñe sic ungule i cornua
i sabusi i costa i struine i cortic. sic g calz
i frm. s. i h. sut elá coia oib silr appantur
unicuiqz aliu mbra que sut ei ppa i sa
i narrabo ea in lib de cura anathomie
i tunc ista quid i tunc illa mbra i nob qd sit
huores . iiij. Sz i unoquoqz reliquor aliu
e illud q e gnoni eius ppiquior d 9suetu
dine oi cor e ut noient hac dictione mñ illd
ex quo fit res ipmus pt q idigeat illa mñ
ut accidit ei altuu aur illa p que fit illa re
Ex eis aut que aput hoies sut manifm e q
oia mbra aliu ságuine hñtiu no fiut nisi
a ságuine cuncte ad matrice ex mat. Et
cu in illo ságuine 9misceat flá i uitaqz colá
tue necdo dissetiut i sinucé in hoc. Dicut eni
quidá q gnio nru. no e nisi a ságuine tm i
dut quidá qz e ex huorib . iiij . i no e posé ut
ueniat cu demonstratue absidete sz ui rtute
ra in hoc. sic ueniut cu ea i elis pmis q e qz i
unusqsqz duor smonu sufficiat quatu suffi
cientia. Vm ego uolo ondere qd fuit q puo
cauit ypocrete ad hoc ut extimaret q cor
duor smonu e ut dicat q huores qtuor i
sut mñ aqua e gnio hois i clarus smonu mei
no e nisi ut dicá q caro i neruus unusqsqz i
cor e siliu pui. Sz caro e ságuinea leuis i
calida i neruus e sz 9nui illi. q e qz e puatus
ságuine i durus i frs. Sz caro no e multo
leuitatis i caliditatis. nz neruus i multo duri
tiei i frigoris. Sz ságuis e leuior i calior caro
i hoc durus i frius neruo i silr unuqdqz reli
quor mbror siliu pui e diuisu ab alio ita
q iuenimus hoc frius isto i h calius isto . i
istud leuius h i hoc durius isto. oz g ut 9si
deremus aut oia frm sit ex una i eadé silr. i
aut sit melius cu sic fabricatur sz sapiam
ut in principio rei cu gnat i sorat puer ex sá
guine qui uenit ad matricé ex matre no ad
naluat ex eo n q i ipo grossius e ut fiat
ex eo corpa que sit duriora i adulat ex eo
subtilius q e ex eo i ipo q fiat ex illo mb
que sut leuiora. Et silr adnulat ex eo qd
e calius ut fiat ex ipo mbra q sut caliora
i adulat ex eo q e frius ut fiat ex ipo mb

No q e ma g'na.

No p'ua rb q e . . . ma corpis.

que fuit fiioza. Michi aut uidet q' hi ma
e filior multi 7 9uemetior cursu nali 7 q'
pipu e ab ipo pncipio ni gno pueri 7 q' nu
trimti aug' mbror 7 augmti eius ideo q'
e post illud extpu toto no e n ex ma q' 9ue
nies e ei. Et qm nos uideas sanguine re
una sic uidemus lac 7 ci hac dispoe. tn io
signat nob q' no e res una. sic lac 7 no e
res una q' e q' in lacte e res aquosa sbtilis
i ultio subtilitatis 7 in ipo e res crossa case
ata i summo crossitudis 7 du pmanet iste p
tes ideo 9mixte unaqq' ear ci alia nic ipe
fatuit lac meru; ut aqua 7 mc casei. Et
ci discernit signt unaqueq' ear na sua qe
e ppa. 7 sup na totius lactis. q' no e res una
ue. s; e 9positi ex ptib dinsis 9ns. sic g' in
lacte e ps que e aqua. 7 ps que e caseus. sic
i sanguine e ad eius q' res 9par aquo aq' sim
ti lactis. 7 i ipo e aliqd q' fex 7 supfluitas 9pa
caseo i lacte. Et in sanguine quide uisibilit
uiu fila aute ci eo. 7 q' n remouet a sangue
fila illa no coagulat. Et sangus quid aquo
remouet fila illa e diuisus i colore suo 7 sbt
sua que e q' alius uide rubeus obscurus
ueri coloris 7 alius ui declinior eo ad rube
dine clari. 7 alius declinior ad nigredine;
Et qm uisibilit uidem natare sup ipm re
albu 7 qn uidem sanguine toti liuidu 7 qm
uidemus eu ppinqui nigredini sic pupura
i bibiti colore. ia ci maifm e ex hoc q' sangs
no e unu ue. q' e q' si eet unu ue. cet fz sili
tudine una i oibz dispoib' oiu aialui
7 oiu hoiu. iui qm uiat sup ipz ad crossi
tugini ira ut decliner color corpis totius
ad nigredine 7 denigratur uestigia ulcer
7 dilatatione uene que sut i uetisq; cutib' e
colore trahete ad liuiditate 7 qm uic sup
eu aliqd rubeu clar ita ut 9gnoscit illud
i capillis 7 i colore corpis totius 7 i uoitu
7 i egsione. Et qn inadit uenas i sanior ui
des ex aliquo cor aute sanguine rubeu su
sai 7 uides ex quoda cor aute sanguinem
qui declinat ad nigrdine. 7 uides ex quoda
cor aute sanguine qui declinat ad albedi
ne. Et ci das i potu me 7 solutiua eua
cuat ex corpe huor que d' aptitudine eius
e ad ipe. Vn tn no fit equalit i omi na ex
naturis cor nz i dispone sanitatis nz i dis
pone egritus. 7 ego quid i pmus fuz icipies
remedrari corpor egritaui. dico g' q' si dede

rus i potu yctico medicina que soluit cola;
citrina que noiatur itin rubea extrahit ex i
corpe eius cola; multi. Qz si dederis hac
eade; medicina hntib ydropsi; q' noiat
leuco flamatia. 7 e ydropisis carnosa pue
enit q' euacuabi ex eo ex cola ualde. Q' si d'
deris i potu uniq; me alia. d' na au sit eua
cuare fla erit q' euacuabi de flate ex ycthico
parui ualde 7 eueiet ei ex ipa nocumtu ma
gnu. 7 extrahet ex ydropico q' dixi paulo an
de flate quantitate multa ualde 7 no ueiet
ei ex ipa nocumti. Et nos quide dedimus
i potu multor lepsis medicias soluetes i
cola; ni. 7 euacuauerit ab eis euacuatoem
multa ualde ci ultio facilitatis 7 iuuati
sut peas iuuamito magno. Asclepia
des no qui conat destrue oia decoria mei.
psmone suu uult pplaci timor suor et
poror illor mirabiliu quos ipe poit psua
de nob q' unaqq' mediciar no adtrahit hu
more 9ueniete; sibi. in no fiat illud n q'
mutat 7 altat 7 pmutat 7 corrupit ad na;
sui toti q' i ueiut 7 extimat deminuamito q'
se soluitac; uetris qui no e pmu dificatoe;
corpis ex eo q' i pedit ipm si p ea coe; omis
euacuatois i eo. hec e g' suma i uecti
die asclipiadis 7 audacie eius fz diuisitoe
ausu ipoe sua. illud g' q' appet i uisu sicut
illud q' dixit. y. 7 reliqui 7 reliq oes meici
post hoc expti sunt 7 i experimito e illud q' nar
raui aut q' e q' situ conens dare i potu ei
sup que uiat cola me flatte solutiua no
dubito qn expimtu ad illud precet sup
te. ita q' gue calupnia 9sequens. Et si
me solutiue no 9fenit n peuacuatoe; sua
tm tue quid e q' nos no inadum uetis loi
oiu i quacuq; dispoe sunt cor cor exte
nuatois aut piguedis aut huint veti
tia; aut fuit ci eis i quietudo in lica. Vn
nos iuenim nos dedisse i potu hoib mlis
qui erat uehemetis extenuatois 7 hebat
aliqua hoc egritu; quas dixi me solutiuas
7 iuuati fuit peuacuatoe; illi huoris q fuit
egritus ea sue iuuamito no parco. 7 sias p'
sunt ausus extrahere ex corpib cor sanguine
i ffec eos statu. Vn tn id q' cogit ascli
piade dice huc sone e q' posuit de ill' tumo
rib 7 poris 7 elis q no 9tinuat. sequi ei di
cere illud ut no dicat q' aliq qualitati i
ueniat' extinca diuisa ani corpor nior un

ut nō extimet q̄ qualitas supfluitatū que
euacuātur oī die ex corpib; posidātāe; fit ex
nēa diuīsa abeis. Vm̄ nō accīt eis necti
mētū; n̄ ap retentāe; nē ex ma multitudīs
ī repletiōis ī q̄ mē illius nō ē n̄ aut mīo
mīto abi. aut abstinētia abeo perītus. An
det g̃ asclipiades sup multos hi fōmū gūor
ei q̄ appet insibilis. ita q̄ qn̄ audit eos q nō
cognosāit illud q̄ appet īuisu. cogit eum
extimē ī qn̄ audit eos ille qui cognoscat
illud q̄ appet īuisu. ponūt eū ad hūc ad
mueē deīmīecīdia hūī ī ī sequat p̄ īd
magnificatāe illius ex eo q̄ cōstrīgit ītellētū
eius. Vm̄ ego loquar īmediate eius sī
q̄ audet asclipiades smone ultiore hi ī ā
libro abisto. Nūc aūt ego redeo īmō ei
q̄ appet insibilit̄ sequīs īllo ūia .v. Et .v.
quidē nō putauit q̄ ad meicoz̄ cōsequēt
ex ignorātia aut ex īuēcīdia ē q̄ cōsecutus
ē asclipiades. Nō g̃ potuit eē qn̄ asclipi
ades aut ignorauit istius res sī īd ē q̄ sī
de paucitate ī aplūritate ex reb; mē. aut sci
uent eas ī negauīt cōgtiōe; eaz ī sī sic fuūt ī
ulād īuēcīdie ī pp illud smo m̄ plogāt pp
cōdictoe; mīt; ei qui utit īuēcīdia. Ypre
tis aūt smo abiuat ī sit hīus eū ipē nō nā
ret n̄ ea que appuēt insibilit̄ tm̄. pt̄ q̄ ipē
īdigeat aliqua affimatāe ī defēsiāe ad illō
pp̄ q̄ ipē nō extimat q̄ ad hoīuz ignoret hi
res n̄; negēt eas qn̄ eas scīt. cōtēpt eī fiuīt ī
cōdicēndo pōni coz̄ qui posuit q̄ hō ē ex san
guine tm̄. aut alia re una ut q̄ut abeis q
dūt illud ut faceūt eū in ueīre q̄ hoīs for
nō diuisificat̄ n̄; muīt eius dispō n̄; cōuītaē
sī fatuīt eū īueīre ipm̄ aut ī aliq̄ horaz̄ āni
aut ī aliq̄ horaz̄ etatis ī qua nō sit n̄ sāgis
tm̄ in affimatiāe ī qd oz; eī ut īueiat ī aliq̄
horaz̄ ī qua nō appareat ī eā ad n̄ illa res ex
qua sola ipē ē tm̄. Jn affimatiāe nō ē q̄ in
corpe suo sūt due cole pmiste sāguini in
oīb; oris quaz̄ una ē cītīna ī altā nigra ī qd
aūt utrisq; ē hūor tertius. ī ē flā ī illa cuuiūt
ī eā ī omib; etatib; ī ī oīb; oris āni. Est
g̃ cōtēptus ut nanet q̄ appet in insiblit
Jnquid ei si dedīas hoī ī potu mē extrentē;
flā īueies eā educē ex eo uoitu ī solone
uētris. Flā ī si potauīs eū mē adducētē
collāz īueies eā educētē ex eo collāz. Et
similiā ai us laū corpis eius donī flat ī eo ī
uulnus cadet ex eo sāguis ī īueīm illō

Nō q̄ v. ... ponētib; solū sāguinē eē elm.

toti eē sp̄ in oī dispōne siue sit dies siū nox
siū fiat estas siū vēs. ī fuit cōtēptus ī on sī aē
sua q̄ ista sūt mā hoīs. s. q̄ existis sūt fēta ō
mbra eius. ī ex eis nutriūtur sz q̄ ipē dixit ī
pmus quidē appet ex eē hoīs q̄ ī ipō oīa ista
existūt dū pmanet uiui deīn post euētus
eius ē ab hoīe ī quo sūt oīa ista ī nutrimēti
eius ē ex hoīe ī quo sūt oīa ista que dixi ī q̄
cōndi. Et qui elegat asc īuēcīdiā asclipia
dis. nūc hoc pueiet ad eū quo īdiget ex de
mostratāe s hoc caplīn ī quo sumus. Oz
ē q; sī unaq; mē solutiaz̄ trahit aliquē;
hūoz̄ ī nō īueimus aliq̄ oraz̄ ī qua detur
ī potu aliq̄ hoz̄ mē que cūq; fuīt q̄ eū hīq̄
tas eā in potu nō pcedat ī euacuet rē hūorē
sibi cōueniētē nūc maīfom ē ex illo q; nō in
uenit̄ in aliqua horaz̄ q̄ uacuū sit corpus
hoīs ex hūorib; .iiij. ī gnō ei ueīī nō fit n̄ ex
sāguine matris. ī sāguis ille nō ē purus sz
ipē pmiscetur flāti ī utrisq; colib; maīfm ē
g̃ q̄ in oī horaz̄ necē ē q̄ ī corpe oīs hoīs in
ueināt̄ ista. eū g̃ euētus hoīs sit ab istis
ī eius augmētū ī nutrimētū; nō sit n̄ ex eis tē
ista sūt nā eius. ī hec quidē ē summa sōis ei.
Sēmones aūt ptīculares eā quib; ueniē
ī hoc libro ī qb; tāz coz̄ narrauit mutatiāe;
accīte ī etatib; ī horis āni ī quib; dāt coz̄ af
fimat affimatiāe forti q̄ unaq̄q; mē solutiāz̄
aut uomitiuaz̄ trahit hūorē qui cōueniūt ei
ī q̄ hō indiget illis hūorib; oīb;. Ex illo ē
quod illud q̄ narrauit de eo q̄ accīt apud
supfluitatē solonis uētris aut uomitus sig
q̄ unaq̄q; mē trahit hūorē qui sibi cōueīt
Dixit ei .v. q̄ qui bibit mē extrahētē collāz eīt
illud q̄ fluxit uētris educet aut uomet in
pmus colā. deīn fātiet uomē post ipāz flā.
deīn uomet pt ipm̄ colāz nigrā. ī deīn ipē
ī fine uomet sāguinē purū. Jnqt. ī sili eue
nit d meicinis euacuātib; flā. pmū ei q̄
fatiūt uomē illū qui bibit eas ē flā. dēīn
post ipāz colāz cītrinaz. dēīn post ipāz colāz ni
grā. dēīn sz in fine eius sāguis purus ī tunc
moritur. ī iste g̃ ē smo eius ī eo sup quē sup
fluit uētris fluxus. Maīfm ē g̃ q̄ ueīti
ī eo sillō p quē cōcludit q̄ unaq̄ meicīari
solutiāz̄ aut uomitiuaz̄ trahit hūorē s
cōueniētē q̄ eē q; hō qn̄ debilitat̄ pp uictoīa
mē in eo qn̄ appiquat morti absciditur nūc
euacuatio illius hūoris q euacuabāt pus
ī succedet ei euō altius. Oz aūt sz sōnem

Nō q̄ ex eis ē gnām ī nutrimī

Nō d mē q̄ sup fluxū q̄ sūt sēnte ... hī moles.

Nō q̄ q̄ emetur sāguinē p mē moriuntur.

asclipiadis ut sit una duar rerum aut ut n
euacuet penitus ab humor aut ut euacuet sp
ille humor qui euacuabatur prius. quod est quia non pt
esse quin mediante quod bibit opo aut debilitet aut
constringat aut remaneat secundum dispositionem suam. Quod
si debilitat et constringit ei opo. et non oportet ut euacuet
ab humore peccatum. et si ei opo quod de ei aptitudine
ut faciat est sedans. tunc non oportet ut euacuetur nisi
ille humor solus qui euacuabatur prius quod est quia non est
possibile ut in primis cum cor est forte ut medicina possit si
ipsum. ita ut liquefaciat ipsum et conuertat quod in eo est ad
naturam suam. Deinde nunc cum ipsum iam peruenit ad dispositionem
debilitatis non pt agere in ipsum. nos autem uidemus
eam operari in ipsum. Quod est quia illa dispositione euacuat
non immutatione sua quod fuit ante illud. Et in
uenimus cor et in ea dispositione resolui et corrumpi. Quod
est ergo quod nos non inuenimus humorem qui euacuatur ex eo
in illa dispositione similem humori qui euacuabatur ex ea prius
ergo non est possibile ut sit illud aliquid morum nisi ita non ille
humor primus totus pt ad de quo non est cum dubium ex
eo cum euacuatur sit ex corpore. Oportet ergo ex illo ut non
sit possibile post illud uiuere hominem cum iam destructum
sit ex eo unum ex eius ei peccatum. ymmo ut resoluatur
et corrumpatur et cadat ex eo post abscisionem euacuationis
humoris primi et finitatem. Quod aliquis reliquorum hu
morum est uelocior ad euacuandum. Et propter illud similem
fuit ex eis que educunt colam nigram aut ex eo
quod educunt flegma. tunc quando superfluit solo uomitus aut
uomitus donec finiatur ille humor et abscidatur ex
cuius ei non sequitur ipsum in cola citrina propterea quod est
calidior humor et subtilior eorum. Quod similiter fuit ex
eis quod educunt colam citrinam et superfluit fluxus uentris
aut uomitus donec finiatur secundum abscisionem euacuationis ei
eius flegmatis. Deinde post illud eius in illic quando iste hu
mor est grossior humorum. et est cum illo crossius remedium mo
tus. Et secundum pt eos omnes in fine sanguinis propterea quod est p
pinquior eis omnibus ad conuenientiam nature. Et propter hoc ori
ut laudem sermonem illorum qui dixerunt quod aliud non generatur
et nutritur nisi ex sanguine solo cum sit secundum eorum sillogismum
longinquius a ueritate. Vero autem permanserunt eos
in subtilitate considerationis in causis naturalibus et dixerunt quod generatio
augmentum et nutrimentum fiunt in omnibus nobis ex humori
bus .iiii. et perueniemus cum adhuc ut dicetur deinde duc
tus. quarum una est illud quod uidetur sicut dixi ante de ue
hementia diuersitatis in forma eorum sanior cum simile non
esset possibile inuenire in eis. si humor indicalis non esset
nisi unus. Et secunda est illud quod uidetur de uehementia diuer
sitatis naturarum membrorum cum quia non est simile ut generatio
eorum in ipsis fiat sit a sanguine una. sed ut omnia nutriantur
a specie una nutrimenti. et quod. quod inuenit omnes istas in

tentiones quas narraui in fine meo isto libri
in laudibus uirtutis. Et dixit sic ea que plantantur
et seminantur quando permiserunt itinera ad trahit unum
quodque eorum quod est ei naturale ex eo quod inuenit in itinera. et itinera
quod inuenit ad acetosum et ad dulce et ad am
arum et ad salsum et ad ex... spem. Similiter est dispositio in corporalis
alis. primum ei quod attrahitur et plurimum ei est res que
est dignior ut sit ei naturalis. Deinde post illud at
trahit reliquas res et similiter faciunt membra in corpore
et nominauit ei nobis .v. et hec sunt esse susceptionis
nutrimenti et esse retentionis que sit permixtionem exquisite. et
exponam illud parum dubio expositione ultima in libro
meo de uirtutibus naturalibus. Et tu quidem potes eos ex
nunc ut stes super summam illius ut scias eam. quod est quia
summa quarumlibet earum est uirtus naturalis qua attrahit
res conuenientes ei. sicut in lapide magnetis est
uirtus qua attrahitur ferrum et propter hoc uirtutes con
plexe esse nutrimenta et esse euacuationis per medicinas solutiui
uentris et uomitus. quod est quia illa uirtus trahit rem conue
nientem dum permanet potens mutari et quando trahit
cum ea rem que non est eius sicut inuenimus illud in eo
quod apparet de opere medicine solutiuis uentris et uomitus. Quod
est quia ipsa quando euacuant totam colam uel maiorem partem
colere et flegmatis et flegmatis ita quod uenit super eo et significo p
totum utrumque illud quod continet uene extremitatis
et quod attrahitur ex ipsis membris radicalibus quod est in
eis de humiditate conuenientem eis per uiolentiam et
et laborem uehementem et resoluit corpus et quando conatur
discernere ipsum in eis a quibus fuit. quando corrum
pit ipsum. per uiolentiam cum illius attractionis sed
eius minus reliquorum humorum. et est ille qui secundum naturam
suam illum humorem qui attrahitur inolenter.

Explicit liber elementorum Galieni. Deo gratias amen

Incipit liber primus Galieni de complexionibus.

Omnine que sunt in sermone
prio libri Galieni de com
plexione sunt octo. Sum
ma prima de hoc quod species com
plexionum sunt .viiii. Et secunda
quidem oportet ut dicatur
quoniam earum melior est equalis in eo quod est
inter calidum et frigidum et humidum et siccum. Et ter
tia est quod harum specierum .viiii. una est equalis
Et quatuor simplices male inequales. et sunt
calida et frigida et humida. Et quatuor composite in
equales quarum una est complexio calida et sicca. et

7 sit calida 7 humida. 7 tertia ē frigida 7 sicca.
7 quarta frigida 7 humida. Et quarta q̄li
quidā medicoꝝ dicūt q' ꝯplō equalis est
ꝯplō calida 7 humida. Et quīta ē de cognoscē
da ꝯplōnū aliūꝫ absolute. Et sexta de cog̃
scenda ꝯplōne mēbroꝝ absolute. Et septīa
ē de cognoscenda ꝯplōne hoīūꝫ absolute. Et
octaua ē ī qua ꝓponūt̃ signa ꝯplōnū assū
pta ex mēbris hoīs. Vita Galieni. Capl'm p̄m
N sigules atq ī quo p̄mittit ēpaꝫ antece
medicorū 7 phyloso dētia doctrīā suam. 7
phoꝝ iaꝫ sufficient̄ declarauerūt. q' aliūm
corpa ex calido 7 frīdo 7 sicco 7 humido ꝯmixta
sūt. 7 q' q̄ntitas oīs calidi 7 frīdi 7 sicci 7 humidi
ī unoquoq; corpoꝝ nō ē equantitas una. 7 lo
quoq; q' erea demostrādū erat declaraui
ī alio libro ab' qui ē lib' in quo p̄scrips
sium' de elīs. s; sententiaꝫ ypocr̃tis. 7 ipē quidē
s; ordine p̄cedit huc. Nūc itaq; ī hoc lib'
dicam' q' ꝯsequēs ē illud q' dixim' ī ll' qui p̄
cessit. Et ē ī inueniam' spēs ꝯplōnis quot
sīt et q̄ sīt signā ipāꝝ 7 spēs 7 ut ponam'
enucleationē s̄monis nr̄i ī expositione noīū.
Et hoc ē qm cū dicūt q' corpa ꝯponūt̄ ex ca
lido 7 frīdo 7 humido 7 sicco. nō signīt p calid
7 frīdū nisi illud q' ē in ultiō. 7 sil' siccū 7
humidū. Et sūt elā. s. al'. aer 7 ignis 7 aqua
7 t̄ra. Et cū dicūt q' al' aut plām ē calidū aut
frīdū aut siccū aut humidū. nō intelligit p
calidū 7 frīdū illud q' ē in ultiō aut siccū
aut humidū illud ī q' ē in ultiō. Et illud q̄
ī posse ē ut dicat̄ q' al' aut plāta sit calid'
ī ultiō sic ignis aut humidū sic aqua. Et
sil' nō ē posse ut sit frīdū in sūmo ultime
uꝫ siccū. Et uꝫ unūquoq; hoꝝ noīūꝫ no
minam' nisi corp' in cuī ꝯplōne iā uicit
illū adīp̄m q' ꝓportiona. Cū g' dīms corp'
humidū uolum' corpus ī cuī ꝯplōne iam
uicit humiditas. Et cū dicam' corp' siccū uo
lum' cor' in cuī ꝯplōne iā uicit siccitas. Et
sil' ē s̄mo nr̄ ī calido 7 frīo. h' g' ē q' ē necēm
de expositione noīūꝫ. Cap'm s'm ī quo ponit d'ia'
Nunc itaq; incipiam' a oppiniōēs antiquoꝝ
ꝯplōnibꝫ ipīs. dīms ergo q' d' nūō ꝯplōn
iaꝫ extimauerūt plēs famosi me 7 d' sūt una pa.
dicoꝝ 7 phoꝝ q' ē ꝯplō calida 7 humida p̄t
ꝯplōnē frīdā 7 humidā. 7 ē ꝯplō t̄tia frīda et
sicca p̄t ꝯplōnē calidā 7 siccā. Et extiā
nerūt quidā coꝝ q' ē ꝯplō frīa 7 humida. et
ꝯplō alia calida 7 sicca 7 q' nō ē ꝯplō calā

7 humida uꝫ ꝯplō frīa 7 sicca. Et illud qm n est
posse s'm s̄monē ypoꝛū ut sibimitas cū cali
tate dn̄ante uꝫ siccitas cū frītate. Caliditas
nāq; cū uicit ꝓpetas ē ut destruat humitatē
7 eā ꝯsūmat. Tūc g' corp' reuīt̄ al' ꝯūtiaꝫ
7 sit calidū 7 siccū. Et caliditas q̄ dimunu
tio ī corbꝫ augmētat sup̄fluitates quidasꝫ
7 ī digestas. Necēuꝫ igitur ē cū caliditas uī
cat in corpe. ut sequatur ipāꝫ siccitas. Et cūꝫ
frītas in corpe dnat̄ ut ipāꝫ sequā humiditas
hij ergo oēs s'm huc modū ꝯtempti sūt ut oē
ꝯplōnū spēs nō sūt nisi due. Qui autē
extimat q' ꝯplōnū spēs sūt quatuor. ꝯdīt
eis qui extimat̄ q' nō sūt n' due spēs s'm
duos mōs. Quidā cī coꝝ nō ꝯuenuit cū eis
s'm modi p̄mū. Et ē s̄mo coꝝ cū uincat calid'
ī posse ē q̄ destruatur humitas. Et q̄dā coꝝ
ꝯuenuit cū eis ī hoc. s; s'm modū aliū eis ꝯt̄
dicit. Extimat g' sectā p' que cū eis nō ꝯ
uenit. q' ꝓpetatis calidi nō ē nisi ut calefaciat
7 sil' frīdi ꝓpetatis nō ē nisi ut īfrīdet. Et sil'
sicci ꝓpetatis 7 nō ē n' ut desiccet. Et sil' ꝓpeta
tis humidi nō ē n' ut humitet humectet. Et q'
ꝓp hoc sit ut corpa que in sui natura sūt ca
lida 7 sicca calefaciat̄ ex eo q' sūt calida. 7 d'sic
cent ex eo q' sūt sicca sicut efficit ignis. Et
fit ut corpa calida 7 humectet 7 calefaciant
sic efficit balneatio cū aqua calida dulci. Et
unaquaq; ī hāꝝ duaꝝ qualitatū in h' loco in
corpō ꝓpa ī separabil' ab ea. Nō g' ꝯuenuit cū
eis in hoc q' cū aliqd fuit̄ calid' ī posse sit q'n
desiccet. s; si fuit̄ cūꝫ caliditate humiditas. tūc
ipm calefaciet 7 humectabit sic opatur bal
neatio cū aqua calida dulci. Et si res illa
fuit̄ calida 7 sicca tūc ipā nō calefaciet t̄ꝫ
s̄mo calefaciet 7 desiccabit necēo sic opat̄
ignis. Siccitas g' ipius nō ē p caliditate. sic
ꝓp siccitatē ei aduictā. Et ī hoc q̄dē loco re
memorantur coꝝ qui ī sole calido 7 sicco pl'i
xū faciūt motū. cū coꝝ corpa uehemēt̄ sīt
siccitate affecta 7 siti patiūtur cū qua apo
tu aque abstinē nō possūt. 7 illud ad q' ex
coꝝ puenit̄ medicatoē nō t'm ē ex eo q̄
ipī bibūt aquā. s; ex balneatoē ipoꝝ ī cum
aqua calida dulci. humiditati nāq; necēuꝫ
ē s'p ut suā ꝓpāꝫ p̄ficiat opēꝫ 7 ē ut humectet
illud q' ei obuiat siue cū frīditate sit siue
cū caliditate. Et s; hāc imaginationē dicūt q'
siccitas assidue desiccat. Vent' cī septētrio
nalis desiccat oīa quibꝫ obuiat cūꝫ sit fri

Et

gid' 7 siccus. Vnde hoc ē illud q̄ dic̄ homerus
uersificator. ū dicit q̄ cū uentus septētriona
lis flat in hora estatis desiccat cū̄ uiuentiū
uelocit' que maīuc̄ ī nigrātur. Et s; huc mō
ɔpuī 7 plures alie mediatē desiccāt 7 ī fridāt
1 Nō ē g̊ necc̄iū ut illud q̄ ē frīdū sit humidum
n; ut illud q̄ ē calidū sit siccū. Jmmo posē
ē in aliqua hora ut i ɔplone alis calidū si
frīdū uictoriā hāt 7 hūidū sup siccū. Altīatio

Nō q̄ altīatio gnō 7 pmutatio ñ sunt ñ ex ɔrio ad ɔrīū.

eī 1 gnō 7 pmutatio nō sūt nisi ex ɔrio ad
ɔriū. Nā neminē uideo dicēte q̄ color alb;
cū pmutat' 7 altīat' fit calid' ñ deq̄ iusus hāt'
qm̄ ɔsidātio in hoc loco nō reqīt ɔrietate;
que ē int' calid' 7 frīdū. imo nō reqīt ñ ɔri
etatē que ī colore existit. qm̄ color alb; ñ

Nō q̄ color alb; nō pmutat' ñ ad nigrū 7 c̄.

pmutat' ñ ad nigrū. 7 silr niger nō pmu
tatur ñ ad albū. Et calid' nō pmutat' ñ ad
frīdu; 7 frīdū pmutat' ad calidu; 7 silr hūi
du; ad siccu; 7 siccū ad hūidū. Et si quis di
xit q̄ corp' a disp̄ōne sua pmutā cū sit hūi
dū si fiat nūc albū aut cū sit siccū si fiat ı
nūc nigrū nō extimat' q̄ remaneat s; rōe;
suā 7 dispōz suā. Quod si dixit q̄ fuit hūi
dū 7 fiat nūc siccu; aut fuit p'us nigru; ı
7 fit nūc albū aut pmutā ex calido ad frīd
aut ex frido ad calid. extimat' tūc q̄ ip̄e s̄m
rōe; suā remaneat 1 q̄ nō dic̄ ñ q̄ ē dicedū

Nō q̄ res q̄ altīat' nō pmutā ñ ad ɔriū

Et h̄ ē qm̄ res que altīat' nō pmutā ñ ad ɔ
riū in illa eadē p̄te in qua altīat'. Jā igitur
dix̄ q̄ iste fit musicus s; modū quo fit ī
eo musica. ex h̄ q̄ fuit nō musicus. 7 gramma
ticus ex nō gramatico. 7 s̄moc inator ex nō
s̄moc inatore. Dicē aūt q̄ fit ex musico gra
matic' aut ex gr̄matico musicus aut aliqd
aliud ex eo q̄ egrediē a suo gñe ē in ɔtēns. Ve
nitū posē ē ut ille qui ē gr̄matic' fiat musi
cus. ita ut lucret' musicā cū grammaticā 7 fit
augm̄ntūs sup eā ita q̄ nō mutet' ex gr̄mati
ca. Cū ē aliqd lucrat' ex alio addito sup re'
existēte añ ipm̄ 7 res p̄' remanet ei s; dispōz
suā. tūc maīfestū ē apud oēs hoīes q̄ res il
la que erat nō pmutat' n; altīat'. Nō fit ex
gr̄matico musicus. qm̄ gr̄matic' nūc remam
s; dispōz suā. Et n; fit nisi ex nō musico mu
sicus. 7 n; ē posē ut remaneat ille gr̄matic'
nō musicus. cū iā fact' sit musicus. Mani
ē igit' q̄ oēs altīatioēs nō sūt ñ p̄ ɔriū ꝑ ɔriū
1 ad ɔriū. Qm̄ cū altīat' res hūida excepte qua
ē hūida d'siccat' 1 noiat' res que eā d'siccat
sicca. Dicūt g̊ ɔtradicētes p̄mo eis qui ex

timant q̄ nō sit nisi due ɔplōnis sp̄es q̄ ñ
oz ut dicatis q̄ nō ē posē ut sit ɔplō calida
7 hūida qm̄ illud q̄ nō ē posē ut sit nō ē ñ ı
ut sit ɔplō eadē que ē calida frigida. 7 sic ɔ
plō eadē que ē hūida sicca. Jmposē nā; ē q̄
qualitates ɔrie ī uno ɔiugātur corpore.
hūida aūt 7 calida aut frigida 7 sicca ut
sit posē ē quēadm̄ declarauerit 1 ōciatō

Nō q̄ posē ē duas qualitates ɔcordē ingi corpe.

7 exēpla que diximus in hijs que p̄cesserunt
hoc g̊ ē ubū ɔtradicētiū p̄mor. Scdi uō
ɔtradicētes dicūt q̄ nō ē ī ɔuenies 7 si po
nā calid' forti reliquis ēlis .iiij. ita ut nō
solū in frigidū suā effitiat opatiōe; . s; ī in
hūidū. ubi sit ɔplō calida 7 hūida. cū ia;
agg̊tatū fuit ī aīali apud p̄ncipiū gnōnis

Nō q̄ aīal apud p̄ncipiū gnōnis nascitur ē ex plim̄ caliditate 7 hu.

eius plimu; hūitatis 7 caliditatis simul.
7 dicūt q̄ illor; s̄mo nō ē maīfestus. s. q̄ð
nō ē ī aliq̄ hora; in uno 7 eodē corpe cal;
plus frido 7 hūidū plus sicco. s; maīfestū
ē q̄ nō remanet corp' illud cui h' dispō ē s;
dispōe; suā usq; ad ultimū ei' tēmu;. 7 illō
ē qm̄ caliditas assidue destruit hūitate;.
Cū g̊ precedet' tp̄s cū eo ponet corp' illud sic
cu; . Nō g̊ erit tūc calidū 7 hūidū. s; erit ı
calidū 7 siccū. 7 hoc corp' ī calid' 7 siccū cu;
precedet' cū eo tp̄s fiet frigidū 7 siccū. Cū ē
ɔsumet caliditas tota; q̄ ē cū ea ex hūidita
te. tūc calidū īcipiet 7 debilitabit' cū nō in
uenerit nutrīmū ex quo fiut ē ī flamatio.
Et apud eos quid nō ē mirabile si agg̊et'
ī principio gnōnis alis ī corpe uno ñ sit hu
midu; plus sicco 7 calidū plus frigido. S;
7 iā posē ē in hoc ī corpe ñ fiat s; dice; lōgitu
dinē cō plō q̄ calida 7 hūida calā 7 sicca.
Et silr ē posē ut fiat h' ɔplō calā 7 sicca cū
extinguet' calidū. frīa 7 sicca. Ex h' g̊ dimō
strāt q̄ posē ut sit ɔplō aliq̄ hūida 7 calā
7 ɔplō alia ab ea frida 7 sicca. Et ipi q̄ð
declarare conātur q̄ nō ē posē ut sit ɔplōis
sp̄es plures quattuor h'moi. 7 dicūt q̄ cū po
nātur qualitates q̄tuor que sūt calidū
7 frīdū 7 hūidū 7 siccū ad īuicē agē 7 pati.
sit ɔrietates īt' eas duar; sp̄er. quar; ē ɔri
etas cali 7 fridi. 7 altā ɔtrarietas sicci 7 hu
midi. Et ꝑ hoc sūt oēs ɔpositōes quatu
or. Et hoc iō qm̄ cū quecū q̄tuor cū alijs

Nō q̄ ex ɔ. ā̄nb; sunt .vi. ɔbinatōes quar; due sūt īpoles.

ɔponūtur: sūt ex eis sex ɔpositōes duas in
ip̄ar; ī posē ē eē. Et hoc iō qm̄ nō ē posē ut
sit corp' calidū 7 frīdū simul. n; corp' hūid
7 siccū simul. Reliquit' g̊ ut sit ɔpositōes

complexionum quattuor. Quarum due sunt humide et due sicce dicentibus quod est inter duas earum caliditate et frigiditate. Hec ergo sunt que dixerunt qui ante nos fuerunt medicorum et philosophorum. Capitulum

Iste ergo locus est dicendi **tertium in quo reprehendit antiquos ea que extimo eos reliquisse quod obmiserunt complexionem.** Dico quod ipsi obliti sunt complexionis equalis. Ac si ipsi non crederent omnes species quas nominauerunt in bonitate et potentia. Et reliquerunt eam omnino ac si non reperiretur taliter ut non sit possibile dicere in reliquis complexionibus aliquid ita ut non fiat rememoratio complexionis equalis. Non enim est possibile ut extimem quod in complexione calida sit calidum uincens et quod frigidum in complexione frigida uincat nisi ponatur complexio equalis ante ipsam. Et hoc ideo quoniam ipsi non inuenerunt regimen sanitatis conseruatiuum positiuum in aliquo absque complexione equali. In aliis autem earum preceperunt eum infrigidari corpus quod est calidum quod oportet et calefieri quod est frigidum quod oportet et similiter desiccari humidum et humectari siccum reducendo super rem plurimam ex minore uincentem. Posuerunt ergo dispositionem aliquam mediam equalem. Eis itaque dicere uolo quod ipsi permittunt hanc complexionem equalem quam semper sequuntur et considerantur ipsorum in ea. Insuper omnes complexiones malas secundum quod ipsi rememorantur ex speciebus complexionis. Et iam quidem consequitur ex loquentibus ipsorum ab hoc ut eam ante ipsam permittant quod ipsi eam nominare penitus obliuiscerentur. Quidam tamen ipsorum dicit quod non dimittunt nominare ipsam quoniam ipsi complexionem est in complexione calida et humida. His itaque dicam quomodo ergo non dixistis quod species complexionis sunt quinque et dicatis quod sunt quattuor. Si uos iam nominastis complexionem que est melior eis scilicet equalem. Non ergo res ab uno duorum modorum uacua remanet. Et est quod aut dimisistis uos nominare unam specierum complexionum malarum aut pretermisistis hanc complexionem equalem. Res autem apud me est quod ipsi non pretermiserunt nominare nisi complexionem equalem ex eo quod ipsi iudicauerunt. Et est quod ipsi dicunt quoniam cum dicitur complexio calida et sicca aut frigida et sicca aut complexio alia preter istas non oportet ut intelligamus ex calido aut frigido aut sicco aut humido qualitates que sunt simplices. Sed oportet ut intelligamus quod non dicitur illud nisi secundum uictorie sententiam. Sic ergo extimatur quod ipsi non pretermiserunt complexionem equalem. Nunc ergo ostendam eis quod ipsi iam pretermiserunt unam reliquarum specierum complexionis. Ponam ergo quod complexio equalis sit complexio calida et humida quemadmodum dicunt. Manifestum est ergo quod ipsi iam reliquerunt complexionem omnium complexionum frigide et sicce que est

complexio in qua uincit calidum et humidum. Ipsi extimant quod hec complexio calida et humida est complexio equalis. Eis itaque dicamus. Quando ergo possibile est ut sit calidum uincens et non uincens et sic frigidum uictum et non uictum. Et hec ideo quoniam sic equalitatem tunc non uincit in ea aliquid nimis aut superfluum. Et sic complexio in mala tunc oportet ut uincat in ea aliquid uincente et dominante. Extimatur ergo quod perfectio complexionis equalis sit ut calidum sit in ea plus frigido et humidum plus sicco quoniam frigidum cum paruum uincit ponit complexionem illaudabilem et cum plus uincat facit peruenire ad egritudinem. Et similiter cum fortius uincat facit peruenire ad mortem et similiter accidit ex sicco. Nam in principio uictorie sue efficit complexionem malam. Et cum augmentatur eius uictoria facit peruenire ad egritudinem. Et cum uehemens eius uictoria augmentatur facit peruenire ad mortem. Ac similiter idem non accideret ex complexione calida et humida. Non enim uidetur aliquem negare quod cum conuenit ut calidum uincat frigidum aut humidum siccum et sit uictoria eorum parua peruenit tunc complexio mala. Et quod si fuerit eorum uictoria maior illa peruenit ad egritudinem. Et cum uictoria uehemens augmentata sit peruenit mors quoniam mutatio que facit illud necessario est in complexione frigida et sicca. Est causa que facit ut necessario illud sit in hac complexione. Aut forsitan nos sumus ex eis qui non uituperant dispositionem aeris in qua iam uincit caliditas et humiditas superflue. Et non confitemur quod egritudines calide earum quibus est humiditas superflua sunt egritudines putrefactiue. Hoc uero Simones confitetur qui erat sonorum Athenei qui sunt de terra Achemenium. Dixerunt ergo quod non est uituperanda aliqua dispositionum aeris calida et humida et quod non est possibile ut inueniatur egritudo aliqua calida et humida. Sed necessario oportet ut sit egritudo aut calida et sicca sicut febris aut frigida et humida sicut ydropisis aut frigida et sicca sicut sollicitudo melancolica. Et rememoratur in hoc loco horarum anni. Dicit ergo quod hyemps est frigida et humida et estas calida et sicca et autumpnus frigidus et siccus et quod uer est hora equalis et est cum hoc calidum et humidum. Et similiter in etatibus quoniam ipsi dicunt quod etas adolescentis est equalis et est cum hoc calida et humida. Et extimatur quod illud quod eos duxit ad equalitatem complexionis eorum est operatio naturalis in eis quoniam in illa hora proprie est ex uirtute secundum quod melius esse potest. Et in morte etiam dicit quod ipsa conuertat corpora aliarum ad frigiditatem et siccitatem. Et ipsi hoc nominant mors lingua grecorum nomine significante priuationem roris et est al quoniam ipsi iam priuati sunt

a Galieno uoluit

Nota quod mors ... ros

tate et humiditate.

iore ⁊ humiditate. Corpa eni mortuor iam co
putruerunt ꝑ separatione caliditatis ab eis ⁊ ſt̃
ↄgelata cũ hoc ꝑ frigus. Et dixerunt q̃ p̃ti
morbi iam ẽ. ⁊ tunc ut sit uita ꝑpea q̃ est ei ↄ
na calida ⁊ humida. Cũ g̃ uita sit calida ⁊ hu
mida. Oportet g̃ ut filior ↄplonũ ei sit meliõ
eam. Et si hec ẽ ita tunc ẽ equior ↄplonibus
omnibȝ. ⁊ g̃ ex hoc ſꝫ eor extimatioẽ ut sit
ↄplo calida ⁊ humida ⁊ ↄplo equalis una et
eadẽ. ⁊ ut nõ sit equalitas aliqd q̃ sit absꝫ
uictoria caliditatis ⁊ humiditatis. hic g̃ ẽ ſõ
sequuntur athenei. Et extimant q̃ aristoti
les phỹ hanc credidit ſñiam ⁊ theofrastus p̃t
ipsum. ⁊ sollicite adumbrant donec uelint nos ↄtep
tos ẽẽ multitudine testium. Ego autẽ cũ nectum
michi fuit uerba eoꝝ ex re aristotil illud q̃ ipẽ
uidit i ↄplone calida ⁊ humida. demonstrabo p̃
ideo q̃ sequet̃ post ſmonẽ meũ. Ego nãq; in
deo q̃ illi qui sũt de secta athenei ñ intelligũt
ei ſmonẽ ſꝫ q̃ oportet. **Capitulum quartum in quo**
Hunc uõ in p̃senti conor **reprehenduntur q dicebant**
hoꝝ ondẽ ei qui loquitur **uer ẽẽ calidũ ⁊ humidũ.**
ſmonẽ q̃ dignũ ẽ ut sit inei aĩa error. Deinde
post h conabor ondẽ uobi huic ſmonẽ a pro
strato ipi ⁊ ipm g̃ aggrabo i suma una. Di
co g̃ q̃ ipi in hoc q̃ extimãt q̃ uer sit calidũ
⁊ humidũ ⁊ nõ sit equale errãt satis manife.
Et hoc iõ q̃m nõ hꝫ humiditatẽ dispõne hyemis
nꝫ caliditatẽ dispõne estatis. Oportet g̃ ex hoc ũ
nõ sit aliqua hoꝝ duarũ dispõnũ ideo superflua.
Et unũqq; hoꝝ noĩuũ sigt̃ superfluitatẽ ſm
ſmonẽ istor ⁊. Et ipi quidẽ errãt ſꝫ modos
quos ego narro. Primũ eoꝝ ẽ q̃m ipi uolunt
ut i locis anni repiãtur ꝑ ul dubio ſpẽs q̃tu
or ↄpoitois ↄplonũ. Et ſꝫ ꝑpea q̃ uer ẽ cali
hyeme ⁊ humidũ estate. Nõ autẽ oꝫ necẽ ut
ponãt̃ hec q̃tuor ſpẽs ↄpõnis ↄplonũ ẽẽ aũ
cũ nos nõ inueniamus eas i ipõ reptas. Et nꝫ ẽ
melius ut ex duabꝫ horis quib; ipm ↄpont
ĩt quas ipm existet demõstret̃ q̃ ẽ calidũ et
humidũ quã ut demostret̃ q̃ ẽ frigidũ ⁊ siccũ.
Et hoc ẽ q̃m cũ calidũ ⁊ frigidũ nõ sit ĩ duo nõ
significãtia superfluitatẽ. tunc eoꝝ ſmo nõ ẽ ue
rus. Et h iõ q̃m ẽ equalis ↄplonis i omibꝫ
suis dispõnibꝫ. Ergo g̃ ꝑpea q̃ uer ẽ humidius
estate ⁊ calidi hyeme sit humidũ ⁊ calidũ. ẽ
ꝑ hoc nõ ẽ melius qũ sit frigidũ ⁊ siccũ q̃m
ẽ frigidius estate ⁊ siccius hyeme. Et si nõ tunc
quid ẽ q̃ faciat oportẽ ut sit unũ duor ↄtrari
necũ ſcd hyemis ⁊ alterũ estatis. Et hoc ideo

q̃m ꝑpea q̃ uer ẽ diuisũ ab his duabꝫ horis
in unaquaq; duor ↄtrariorũ cuiq; duar ↄne
ctum oꝫ ut nõ ↄparetur ſcdm incieĩtatẽ cuĩ
q; ear ſꝫ ut ↄparet̃ ſm eas ẽẽ. Et si fuũt hoc
ita diceremus q̃ uer int̃ duas dispõẽs ↄñas
ẽ similius. Et hoc iõ q̃m repitur calidũ ⁊
siccũ ↄparatioẽ hyemis ⁊ repitur frigidũ ⁊ humidũ
ↄparatioẽ estatis. Oportet g̃ ex hoc ut nõ repiã
uer. nꝫ i una duar ↄparationũ cũ posita fuerit
ↄparatio ex ↄdictioẽ tota calidũ ⁊ humidũ. Ergo g̃
licebit istis ut p̃sentiẽtur cuiq; duar ↄne
ctũ medietatẽ ita ut iudicet p eã q̃ ipm
sit calidũ ⁊ humidũ. tunc ego ĩ nolo ut nobis
liceat de altera ipar medietate p̃sentiam et
ↄpemus p ipã uer. ⁊ iudicemus de ipõ q̃ ẽ frĩd
⁊ siccũ. Et eius quidẽ siccitas erit ↄparatione
hyemis. ⁊ frigiditas quidẽ ↄparatioẽ estatis;
Oportet g̃ ex hoc ut sit uer ſꝫ oẽs dispõnes. ſ.
humidũ siccũ calidũ frigidũ. Verũ uer ĩ ſꝫ eor
credulitatẽ ẽ possibile ut sup it unã quatuor
uincãt qualitates. Ex hoc g̃ oꝫ ne ↄparet̃
uer nꝫ estati nꝫ hyemi ſꝫ ↄuenit ut in seipõ
experiatur ſcdꝫ suã singularitatẽ. Et h iõ q̃m
nos nõ dicimus q̃ hyẽps ẽ frigida ⁊ humida ꝑpea q̃
sit humidior horis omibꝫ ⁊ frigidior eis. ſꝫ hec
res accidit ei ſm aliũ modũ. ⁊ nꝫ dicitur q̃ sit frigida
⁊ humida ñ ꝑpea q̃ caliditas i ea ẽ minor frigiditate
⁊ siccitas i ea minor humiditate. ⁊ ſꝫ huc modũ
dicit̃ i q̃ estas ẽ calida ⁊ sicca. ꝑpea q̃ humidi
tas i ea ẽ minor siccitate ⁊ frigiditas i ea mi
nor caliditate. ⁊ hoc iõ q̃m necẽ ẽ ut i quiramus
de unaquaq; horar aũt ex ipã natura sua ⁊
ꝑ ſꝫ. ⁊ iudicemus de ipa q̃ ẽ calida aut frigida aũ
sicca aut humida. ⁊ nõ ex ↄparatioẽ ipius ad ho
ram aliã ab ea. Et cũ tu experiens uer ſꝫ hanc
in̄uentioẽ; declarabit̃ tibi q̃ ſꝫ ũitatẽ existit
medium; int̃ oẽs superfluitatẽ. Et hoc q̃m in ipõ
frigidũ nõ uincit calidũ sic ẽ in hyeme. nꝫ
calidũ frigidũ sic ẽ i estate. Et silr̃ ĩ q̃m q̃n
tas siccitas i ipõ ⁊ humiditas ẽ quãtitas eq̃
lis. nõ uincit i ipõ siccitas sicut uincit i estate
nꝫ uincit ideo humiditas quẽadmodꝫ uincit i hyeme.
Et ꝑ hoc dicit ypocras ⁊ plurẽ i libro suo. ſ. ad
uentatẽ q̃m uer ẽ sanissimũ horis ⁊ minimũ mortife
rũ. Sꝫ autumpnum ĩ ẽ minus calid estate ⁊ mi
frigidus hyeme. Quapꝑ nõ dr̃ q̃ sit calid ab
solute nꝫ dicat̃ q̃ sit frigid absolute cũ ſꝫ ũitã
tes simul euenientur. ⁊ nõ ↄparet̃ unũ aliam
ear i uelnõ. In ipõ quoq; ẽ alia res mala.
Et illud q̃ dicit ypocras i libro aphorismorum

ubi dicit cū fuīt ī aliqua hora nī meacem die qñ calor ⁊ qñ frigus micor ut timeā aduētus egritudinū autūpnaliū. Et h' q° res ē que ponit autūpnū in firmū. s. cō plonis diuisitas. Sermo g° q' sit frigid' et siccus nō ē rectus. Et hoc iō qm̄ cū tu ōsi dau's ōplonē ip̄ius s; ōpatiōnē suā ipi nō repies ip̄m frigidū; sic hyemē. s; tu re pies ip̄m cū ōpatiens estati frigidiorē eā Et nō ē tēpatus s; equalitatē sic uer īmo ī hoc p̄p' diuisificat' ab illa hora. qm̄ tēpam tū ōplonis ⁊ equalitas nō ē in ip̄o s; dis positionē unā ī omib; horis. Et h' iō qm̄ ī hora meridiei ē calior seip̄o ī hora matuti nali ⁊ uespina multū. Et iā ē int' humidi tatē ⁊ siccitatē medi' s; inq̄sitiōem s'btilem sicut uer īmo ē ad siccitatē declinior s; tñ ī hac ī abestate minuit'. s; eius minoratio ab ea in hac nō ē sicut eius minoratio ab ea ī caliditate. Iam g° ōnsū ē q' nō opt' ut dicatur q' autūpnū ē frigidus ⁊ siccus s' mone absoluto sicut ē s'mo illor' cū non sit ī ip̄o aliqua cau' uincēs ī ulti°. Vm̄tam siccitas in ip̄o uincit humiditatē. Opt' g° ut in ip̄o dicat' q' p̄p' h' sit siccus. Eius uō ō plō ī caliditate ⁊ frigiditate p'mixtē excess nō s; equalitatē nō g° uolūt ut fiat nō repur' ōpositēs ōplonis quatuor ī horis āni. Sciant q' nō solū errāt in h' q' ōpūt caliditatē ⁊ humiditatē ueri. ueri ī illos q' refe rūt frigiditatē ⁊ siccitatē autūpno. Veri tū licet eis ōcedat' q' autūpnus sit frid' ⁊ siccus nō tñ nēcio optebit ut uer sit cal; ⁊ humidū. Qm̄ licet ōpōnes ōplonū n̄ sit n̄ quatuor nō tñ ē nēciū; ut oēs sit diuise sup horas āni quatuor. S; similitudo ē or do ⁊ regim̄ ⁊ oīa que sūt in ip̄o sūt disposita nō s; bitudine d'rionē. Et ut sit una eaz si fuīt nēciū; ī equalis. Illi aut' uolūt ut affirmet' ul' affirmare nob' ōnui h' s'monis ⁊ dicūt q' n; una horaz āni ē equal'. qm̄ ne cessariū ē ut uīcat maliq̄ hora ip̄az' frīd' ⁊ ī hora alia calidū. ⁊ ī hora alia siccū. ⁊ in hora alia humidū. Ego aut' ad tūitaz p̄ uenio elōgatione; ut cū eis ōuenia ad h' ut dicaz q' uer ē calidū ⁊ humidū ⁊ s; rē eq̄le q' sit calida ⁊ humida. q' dico ōnū oīu; q' ipi dūt. Et iudico q' disp̄ō aeris nos ōtinē tis calida ⁊ humida ē melior disp̄oib' ōplonū oib'. ⁊ h' disp̄ō ī horis āni nūq̄ repit'. S; ī dis

Nō q' autūpnū nō ē frīd' ⁊ sic'

Nō uēi di' autūpnū disp̄oni'

Nō q' meridies ī autūpno ē cal' matutinal' ⁊ uespina fit

Nō q' h' ōpōes āni sit .4. n̄ō tñ ē nēce ut diuide' oēs ī quā anni.

Nō q' mūd' nō potuit eē m̄el' factus

S; s; meliorē dispōez tē meli' ē ut sit plēs hore āni eq̄les.

hoc p̄ logū intēgit' ut sit sēus. Ego a dictā elōgatiō; uel q' ego acordame cū eis ī hoc q' dicam p̄ possibile.
Vl' alr' ego uenio ad tūtu p̄p lōgitudinē s'monis q' ē dicē q' uer ē calidū ⁊ hu tū s; rē ē equale.
Vl' ali' ē sen̄ p̄ lōgo s'mone q' credo q' uer ē calidū ⁊ h. tū s; rē eq̄le ... de p̄ni

positionib; aeris pestilēcialib; forta ssē accit' sicut illud q' narrat ypocras ī dic' uulib' epi dimiaz. Venit pluuia multa ī estate ī hōa caloris uehemtis ⁊ durauit illud estate to tā. hoc naq; ē p̄p'u disponi ī qua uīcat calitas ⁊ humitas scil'. q' ip̄e dic'. ait pluuia multa ī calore uehemti. Quod si fuīt calor uehemens tñ sic ē ī estate remanēte s; naturā suaz. aut fuīt pluuia multa s; fuīt ī hora frida sic ē in hyeme nō erit pole ut sit h' disp̄ō de dis pōnib' aeris calida ⁊ humida. An putas q' estas illa ī qua dic' pluuiaz multā uenisse ī calore uehemti ⁊ durasse illud estate to ta nō egritudinaria fuīt nō. ip̄e uō narrat q' in ea acciderūt carbūculi. scil' extiuiue acu te. ul' calide. p̄pea q' putrefuerūt sup̄fluitates que erāt ī corpe. ⁊ q̄ntiam ē excess sanies hu mida calida multa. Et scies hoc ex dcōne eius scd'e cū tibi scp'sero oīa que ī ea dix'. Et s; s'm h' exēplū. Inquit carbunculi estiui qui acciderūt ī ciuitate cranon. Venit plu uia multa ī hora caloris uehemētis ⁊ dura uit illud estate tota. Et fuit plimū q' cau; ea erat austrinū. Fiebat g° p'uenire sub cute sanie; ⁊ cū ōstrigebātur calefiebat et p'ueniebat pruritus. dein p'ueniebāt uesice sic q' accīt ex adbustione ignis. Et extima bant q' illud q' erat sub cute erat quasi iā eēt adbustū. S; qm̄ ī illa disp̄one non fuit altīatio unius horaz āni. fuerūt egritu dines prauiores. Q' si due hore āni aut ī tres aut totus ānus altēetur ⁊ stat calid' ⁊ humidus tūc optebit nēcio aut accidat q' ē maximū ex pestilētia. sic' pestilētiā quā narrauit ypocras ī t'tia p'te lib' epidimiaz. Ego uō tibi p'mū scribaz q' ip̄e dix' de mali tia ordinis horaz āni d'in post illō q' ip̄e dixit de pestilētia accidēte hoib; ī eo. Et ego quidē te rogo ut ponas s'mōz tuū ul' itellēc' ī omib; que tibi narro s; p'seuerātiā; ⁊ ō sidēs p'us qual' sit disp̄ō ī ēoplōne calida ⁊ humida. qm̄ nō ē silis ōploni ueris s'm aliqd cū sit uer equale. dein sic ōsiderēs q' oīa putrefiūt ī hac ōplone calida ⁊ humi da. Et ypocrās quid īcepit narrare hāc dis pōnez s; hoc exēplū. Fuit ānus austri nus multū pluuialis. uētus totī āni tñ quillus. dein sequit' illud narrando oīa p'ticularia que acciderūt in disp̄one illa tota. In qd g° p'uenerūt ibi res multa ī dis

Nō q' oīa putrefiūt ī calidū ⁊ hu

positione aeris calida et australi. Declarandum igitur
postremum totius sui sermonis in summa una, et
dicat ergo quoniam propterea quod siccus est annus totus aut
siccus et humidus et aer tranquillus accidit
hoc. Et hec que legimus est etiam mirari universaliter. Et hec
quidem est absolutum ei qui vult pervenire ad secundum
tertium libri epidimiarum et legerit eum donec sciat
quod omnia que sunt secundo extimentionibus particularibus
sunt convenientia summe uni. Et est maxima ex putre-
factione. Et ypocras iam multotiens eam suo nomine
narravit. Alium ergo dicit in libro hoc. Superfluitas spis-
sa que aggregata erat in loco ad quem fluxerit
non erat filiis materiei, sed prevalebat aliorum colori
putredinis et erant autem multi in quantitate. Et
quidem in dicit in libro huiusmodi. Et pervenerunt in
putredinis carbunculi in estate. Et modi aliorum huius
generis qui putredine nascuntur. Et narrat quod hec pu-
tredo accidit pluribus hominum. Et hec pluribus cor
accidit ut caderet eis adiutorium et vulva tota
et accidit quam pluribus aliis hominum ut separaretur
ab eis corpora et venis et pes ex toto. Et narrat
et quod accidit ex carne et nervo et ossibus et vene
tantis quantitatis magis. Et universaliter nos non re-
perimus aliquid ex egritudinibus huius que ipse narra-
vit generari absque putrefactione. Et illud est et
notum propterea quod nulli rerum est propterea ut putre-
fiat ex sicco nec ex frigido. Et tu quidem potens
scire illud cum consideraveris carnes et reliqua que
homines reservant et recondunt quoniam quedam eorum reser-
vantur sale, et quedam absque sale, et quedam con-
servantur aceto et alia absque eo ex eius desicca-
tivis. Et scias etiam quod in vento septentrionali propterea
quod in sua natura est frigidus et siccus remanent omnia
corpora salva a putrefactione et putrefiunt velo-
citer cum flat ventus australis propterea quod ventus hic est et
calidus et humidus. Oportet ergo ex hoc ut iudi-
cium nostrum in omni re sit conveniens iudicio eorum qui
extimant quod ver sit calidum et humidum. Et hic
quoniam non est hic modo. Et si esset secundum hanc dispositionem non
esset sanum. Illi autem extimant quod ipsum sit secundum
hanc dispositionem et quod propter hoc est sanum. Oportet ipsi enim
in unaquaque rerum secundum quod possibile est scire eas secundum et secundum quod
possibile est plurimas eas ponere. Nam nos secundum reperimus
insensibiliter quod ipsum est equale secundum virtutem. Et ideo
erravimus et invenimus quod ipsum sit sanum
quoniam in ipso non vincit aliqua qualitatum quatuor. Et
si calidum vinceret in eo magis quam frigidum et
humidum plus quam siccum, iam esset generativum pu-
tredinum et pestilentie et esset omnium horarum egrius.
Oportet propterea quod eius complexio sit complexio equalis ex

quatuor sunt equalitas illa causa propter quam sequitur
ipsi et causa sanitatis eius. Iam non restat ut consi-
deremus quam ob rem extimaverunt quidam medi-
corum et plurimorum quod ver sit calidum et humidum. Dico
ergo quod eos non perduxit ad hoc nisi quia noluerunt di-
cere quatuor complexionum compositiones sed quatuor ho-
ras anni. Et nos non duxit eos ad hoc nisi quia dimi-
serunt primam complexionum que est equalis. Et propterea
posuerunt diversitatem diete specierum medicaminum
et specierum omnium rerum invenitarum secundum has quatuor par-
tes compositionum. Capitulum .4. in quo reprehendit errorem
Et iam quidem declaravi medicorum ex errore quo intigebat
et quantum pervenit nocumentum eius propter malum usum nominis,
ex eo qui erat consistendo in omnibus naturis et re-
cessione auctoritate in sanationem et sermonum. Et
est una duarum rerum melior aut ne medicus in
ullo modo conetur in huiusmodi rationibus. Sed
consideret in omni re sua secundum experimentum. Aut ut ipse
antea sit assuetus in scientia dialetice. Et dimittat
sibi aliter invenire illud quod experimento apparet et per
scripturam speculative ingratus antequam ex-
ceatur intelligentia qua ignorat ei invenire secundum quod
opus. Oportet ergo ratio egrediatur ad id quod huic est
similius ex eis omnibus et cogatur loquatur loqui in re-
bus manifestius sermone non scientibus eas et testifi-
cari aristotile propter quod intelligat eius sermones.
Et illud est quoniam aristotiles extimavit quod calidum dicitur
secundum plures modos et similiter frigidum et humidum et siccum.
Illi autem non intelligunt eius sermonem ab eo quod
nomen unum dicuntur secundum intentiones diversas. Sed ipsi
intelligunt ab eo esse nomen secundum intentionem unam semper.
Et iam quidem narravit aristotiles et quod calidum calo-
re innato conveniente id est calidum calore adve-
niente extrinseco. Et ab illis in separatum intellectus hic.
Et cum hic et aristotiles et theofrastus iam narra-
verunt ideo quod oportet ut considerem donec sciam
si sit complexio equalis an egrediens ab equalitate
exquisite. Hii autem non intelligunt hic nedum a
abeo. Oportet cum ipsi audiunt in aliquo locorum
quod animal est res calida et humida et quod complexio est cala
et humida non intelligunt qualiter dicatur hoc et conve-
nit quod dicitur de aliis ad horas anni. Ac si sermo esset
unus. Et intentio in ipso non multum esset diversa.
An ut dicatur quod complexio hominis est calida et humida et
an ut dicatur quod complexio aeris nos continentis
est calida et humida. Et hic quoniam in eo non est una.
Sed unum exemplum in sermone dicentis quod complexio
animalis est calida et humida. Et quod aer est calidus et humi-
dus loco eius quod dicitur quod aer est calidus et humidus et
non est equalis. Aut in sermone dicentis quod ver est

calidū ⁊ humidū ⁊ nō ē equale ⁊ hoc io q̄m al'
cū fuit ul' sit calidū ⁊ humidū ē eius forā ⁊
ouenienēs naturē ipius. Et cū uer fuit ul' ē
calidū ⁊ humidū ⁊ nō equale egitūr cū sua
⁊ ē recipiēs putrefactiōes. Causa aūt in
oībꝫ huiꝰ rebꝫ ē casus erroris i uarietate eī
q̄ noīa sigiūt ⁊ intentiōes. Et ego ppona tibi
cāz i omībꝫ huiꝰ rebꝫ ⁊ sufficiēter demōstra
bo ei qui uoluit exq̄sitē īq̄rere ⁊ osidare q̄d
error priꝰ ī eo q̄ addiscit discipul' ex scīa
dyaletice sit cā magni erroris. Et forsitan
oīa i q̄bꝫ errāt hoīes ī oībꝫ artibꝫ ⁊ oībꝫ opibꝫ
que ipi opant̄ i inuistigijs suis nō sequūt̄
n̄ errores. Et isti errores nō sciūt' n̄ diui
sionē uarietatis ītētionis s̄ꝫ quā significāt
noīa s̄m rectificatōez. Et extimāt q̄ calīz
dicat' duobꝫ moīs. Vno cū res pura sigl's
siplex quā nō oplerat n̄ assimilat n̄ per
miscet aliqd. ⁊ altō res iau' pmixtiōe uīcat
calidū s̄m sui. Et oblita sūt q̄ nos mul
totiēs op̄am oplōnē aliꝫ oplōni ⁊ iudicam'
q̄ uina cani ē calida ⁊ molum' q̄ ē calidior ā
s̄ꝫ q̄ ātiqui dixerūt aīal calidū ⁊ humidū nō i
oplōne que ē eī p̄pria absolute. s̄ꝫ cū opat' pla
tis ⁊ alibꝫ mortuis. Et hoc io q̄m alia uiua
sūt calidora alibꝫ mortuis. Et forsitā ī eruīt
calidora oībꝫ plātis ⁊ humidiora eis uehemēt
Et sp̄es ī aliīꝫ cū adiuicē opant̄ ē canis sic
cior ⁊ hō humidior. Quod si op̄anis canē for
mice ⁊ api repies formicā ⁊ apē sicciorē ⁊ re
pies canē humidiorē. Oportet ḡ ex h̄ ut sit ī
unū ⁊ idē al' siccū opatūē hoīs ⁊ humidū opa
tiōē apis. Et sili ī sit calidū opatūē hoīs et
frigidū opatiōē leonis. Et nꝫ ē mirū sit'
aliqd silitudine rei alicui ⁊ opatiōē rei alii'
recipiēs forās ōnas simul. Et h̄ io q̄m nō ē
iouenienēs ut corp' unū simul dicat' calidū
⁊ fridū opatiōē rerū diuisarū. Sꝫ ē iouenienēs
ut corpus unū dicat' calidū ⁊ frigidū cō
patiōē rei unī'. Et illiq̄ut exēplū ē q̄ nō ē
iouenienēs si dicat' de hoīe uno q̄ sit dext' ⁊ si
nist' simul opatiōē duarū rerū. s̄ꝫ iouenienēs
ē si dicatur illud opatiōē eiusdē rei. Nā si dicā
q̄ ē dext' opatiōē rei unī' ⁊ dicat' q̄ sit sinister
opatiōē rei alterius nō ē illud iouenienēs. Sedꝫ
ḡ hāc ymaginatiōnē dī de cane q̄ ē humidus
⁊ siccus simul. s̄ꝫ nō opatiōē eiusdē rei. s̄ꝫ o
patiōne hoīs siccus. ⁊ opatiōē formice hu
midus ⁊ opatiōē hoīs calid' ⁊ opatiōē leonis ī
frigid'. Et dī ī calid' q̄m ē uiuus. Et h̄ ideo

q̄m res postq̄ iam ē mortua nō ē calida. Et
dī quod nō ē calidus ut ad aliū canē opat'
Omīa ḡ hec ex opatiōē adinuicē dicitur. ē
alia aūt que aliqua silitudine similantur
cū ignē aliīꝫ illa silitudine p̄sistūt dicūt'
s̄ꝫ modū alteriꝫ. Et similit' alia q̄ aliq̄ alia si
militudine similāt' cū illa silitudine ī sp̄ebꝫ
aīalium osistunt. Et hoc io q̄m canis ē humid'
opatiōē formice ⁊ apis ⁊ siccus ī igne aliīꝫ. Ca
nis aūt in sp̄e sua. h̄ ē siccus ⁊ hic humidus ⁊
alius eq̄lis s̄ꝫ q̄ ē canis. Cap̄m vj. in q̄ docet
Nam aūt diximus rectum usum noium.
q̄ osequens ē ex exp̄tē de omī nr̄o usū noīm s̄ꝫ
huc modū in s̄mōe s̄o iiij libri de ōplexiōe puls'
Et simile ē q̄ res cogat nos ī h̄ loco narrare ex
eo quo indigem' in hoc libro s̄mōe breui ⁊ uti
Dicamus ḡ q̄ s̄mo absolutus de aliq̄ q̄ sit
siccū absq̄ opatiōē ad aliū oīo nō ē sanus n̄
ī elis tm̄ s̄ꝫ l. igne ⁊ t̄ra ⁊ humidū ī nō ē ouenienēs
ut dicat' s̄ꝫ huc modū nisi de aere ⁊ aqua tm̄.
Et sili opt̄et ut ītelligamus s̄ꝫ huc modū reꝫ
de calido ⁊ frido. Et hoc io q̄m nō ē aliq' reliq̄r
corpor q̄ dicat' s̄ꝫ ueritatē n̄ exq̄site calidū nꝫ
fridū. s̄ꝫ n̄ narrāt' talia n̄ elā tm̄. Toti aūt q̄
s̄m p̄pies absq̄ istis ē ex istis elīs opositū.
Et p̄p hoc dī de unaquaq̄ reliquor corporꝫ ī
q̄ ē calidū aut fridū nō absolute. ita ut sit
purū ⁊ nō ōmixtū ⁊ nō sit ei āmixtū aliud ab
eo. s̄ꝫ q̄ calidū sit ī eo plus ⁊ fridū minus aū
sit ī eo fridū plus ⁊ calidū min'. hec ḡ sūt due
significatiōnū calidi ⁊ fridi ⁊ humidi ⁊ sicci. q̄rū
unā dīiis absolute q̄ sit res purū quā alia
nō pmiscet n̄ āmiscet' ei aliud ⁊ altēꝫ dīīs
q̄ sit res pmixta ōpositū ex duobꝫ ōnijs. s̄ꝫ nō
uīcētis nomīe noīatur. Et hac quidē rōcia
tione dī de sāguine ⁊ flegmate ⁊ adipe ⁊ uī
no ⁊ oleo ⁊ melle ⁊ reliq̄s que ill' similāt' q̄ sūt
humida. Et dī de ossibꝫ ⁊ cartillaginibꝫ ⁊ ūgui
bꝫ ⁊ ūngulis ⁊ cornibꝫ ⁊ pilis ⁊ lapidibꝫ ⁊ ligni'
⁊ harena ⁊ late ⁊ tegula q̄ cor pmixtio ex hu
mido ē min' ⁊ ex sicco plus. Et p̄p h̄ dī de h̄ mō
corbꝫ ī q̄ sint sicca. Et dī de formica q̄ sit sicca
⁊ d' uime q̄ sit humidus. q̄m ē ita ī aīalibꝫ. Et
dī ī ūpis uīmibꝫ q̄ h̄ uimis ē siccior ⁊ h̄ hu
midior aūt absolute cū sit uimis aut opatiōē
huī' uimis ad huc aliū uimē. Sꝫ si osidātor
nō ītellexerit p̄mo sufficiēt' h̄ q̄ narramus
scil' q̄ sit ītētio s̄mōnis nr̄i cū huc p̄ferimus
s̄mōnē scil' q̄ h̄ uimis ē humid' s̄ꝫ q̄ ē uimis ⁊ h̄
hō ē calid' s̄ꝫ q̄ ē hō ⁊ h̄ canis ē frid' s̄ꝫ q̄ ē cā'

ptinebit apud eū ne(cessari)o toto s(er)mo(n)e. Intelle
ctus aut(em) ad hec sufficiens ē intellectus que(m)
narrauim(us) in s(er)mone so(lu)m l(ibr)i de cognitione c(om)
plexius q(uod) unaq(ue)q(ue) re(rum) narratur q(uod) sit cum
dispositione aliqua in gen(er)e suo aut i(n) sp(eci)e sua n(on)
caliditatis t(ame)n aut frigiditatis aut siccitatis
aut humiditatis. s(ed) magnitudinis aut paruitatis
aut uelocitatis aut tarditatis aut reliq(uo)r(um)
que eis similant(ur) cū iā p(er)uenerint q(uod) equale ē
(et) medium. Ergo n(on) ut al(iud) dicit(ur) calidū. Cū p(er)uenit
equale i(n) c(om)plo(n)e sua dicit(ur) de eo q(uod) ē calid(um) ē
iā p(er)uenit i(n) c(om)plo(n)e sua dispo(sitio)ne(m) mediam.
Mediū aut(em) i(n) unoquoq(ue) gen(er)e (et) unaq(ua)q(ue) sp(eci)e ē
equale. Et illud ideo q(uonia)m logitudo eius ab ex
tremitatib(us) ē eloginatio equalis i(n) gen(er)e illo (et) illa
sp(eci)e. Anial aut(em) ē gen(us) (et) equus (et) bos (et) canis s(un)t
sp(eci)es. Et ho(mo) ē mediū i(n) c(om)plo(n)e sua i(n) toto gen(er)e
aliu(m) (et) reliquor(um) ab illis i(n) eis que p(ro)ueniunt
Et medius quid(em) s(ed) q(uod) ē ho(mo) in sp(eci)e sua ē equi c(om)
paratus ē ad equalitatē. Et ille ē de quo dici no(n)
pot(est) q(uod) sit pinguis n(ec) macer n(ec) calid(us) n(ec) frigid(us)
n(ec) noiamus ip(su)m aliq(uo) alio noi(n)e q(uod) sig(ni)ficet
sup(er)fluitatē (et) recessum ab equalitate. Qui aut(em)
huic p(er)uenit p(ro)cul dubio aut ē calidior eo aut
frigidior eo aut siccior aut humidior. Et hec
ē quidē ex(em)p(lu)m m(od)o dicit(ur) q(uod) ē ita absolute (et) ex m(od)o a(lio)
dicit(ur) no(n) absolute. Absolute quidē p(ro)pt(er)ea q(uod) dici(tur)
calidus aut frigidus aut siccus aut humidus
p(ro)pt(er) q(uod) c(om)parat(ur) huic unius diffinit(ur). Et no(n) absolu
te quidē p(ro)pt(er)ea q(uod) c(om)paratur equali (et) medio in sp(eci)e i(n)
sua tota. Secundu(m) hac g(ra)m(m)aticē dicu(n)t d(e) aliq(uo)
q(uod) ē al(iud) siccū absolute quid(em) s(ed) m(od)o q(uod) extimata a
liquis cū no(n) c(om)paratur alicui sic formice (et) no(n) ab
solute quidē p(ro)pt(er)ea q(uod) c(om)paratur equali (et) medio in c(om)
plo(n)e sp(eci)ei a(n)i(m)aliu(m) o(mn)i(u)m queciq(ue) sp(eci)es a(n)i(m)alium
sunt illa. Iam g(ra)t(ia) o(mn)i(bu)s s(ecundu)m ē ex h(oc) q(uod) o(mn)is d(e) u
naquaq(ue) re(rum) que s(ecundu)m hoc exemplū dici(tur) q(uod) ē calida
aut frigida aut sicca aut humida. aut c(om)po(n)e
rei n(ostr)i ad rē unā ita ut a simili leui ca(usa) a(n)i(m)a eo
q(uod) similat(ur) ei. aut c(om)paratione rei cui c(om)parau(er)i(mu)s ip(su)m
aut c(om)paratē eius ad mediū i(n) illa sp(eci)e aut gen(er)e
i(n) quo res illa narrat(ur). Et illi quidē exemplum
ex sp(eci)eb(us) equus (et) bos (et) canis i(n) alio plantar(um) (et)
uitis (et) cypressus (et) ficus (et) ex gen(er)ib(us) quid(em) (et) ali(is)
plantis. Deinde post has duas i(n)te(n)tiones ē inte(n)
tio t(er)tia. Et ē illa qua dici(tur) q(uod) res dicitur absolu
te. Et sunt corp(or)a i(n) q(ui)b(us) dicimus eē qualitates
secundu(m) ultimitatē suā. quib(us) no(n) aduingit(ur) a d(e) i(n)
n(ec) c(om)misceat ea aliquod. Et h(ec) corp(or)a dicuntur eē e
lementa. Et fortasse i(n) ip(s)is qualitates noia(n)t

icorp(or)a illis qualitatib(us) dicta noib(us) p(ro)portiona
tis que sunt eis co(mmun)ia (et) loquemur de hoc in eis q(ue)
sequunt(ur). In hoc aut(em) capitulo in quo sumus. i
dico q(uod) cū corpora recipientia qualitates dicu(n)
tur tribus modis o(mn)i ut c(on)sideremus qualit(er) quis
utatur noie i(n) unaquaq(ue) locutione (et) a(n)i(m)a(m) n(ost)ra(m)
una q(uod) sit simplex res cui aliud no(n) admisceat(ur) an q(uod)
noiet(ur) illo noie c(om)paratione equalis gen(er)is sui aut
sp(eci)ei sue aut c(om)paratione facta ad aliquā rem(m) q(ue)c(um)q(ue)
res sit. Ubi igit(ur) q(uo)n(iam) cū aliq(ui)d dicat q(uod) os ē siccum
aut frigidū (et) ē noiatio eius de hoc absolute
t(ame)n p(re)t(er) q(uod) excipiat (et) dicat os leonis aut canis
aut os ho(min)is. tunc manifestū ē q(uod) no(n) c(on)siderat n(isi) um
u(er)sitatē o(mn)i(u)m corpor(um) que sunt i(n) mundo. (et) meditat(ur)
re(rum) media; cum postea c(om)parat os (et) dicit q(uod) sit siccu(m)
Et si dicat q(uod) os leonis ē siccū tunc manifestū ē
q(uod) c(om)parat ip(su)m medio q(uod) ē i(n) ossib(us) aliu(m). Et o(mn)i ut
intelligamus ab eo i(n) q(uod) os quor(un)da(m) a(n)i(m)aliu(m) ē i(n) sic
citate augmentu(m). (et) quor(un)da(m) minus siccu(m) (et) q(uod)
i(n) aliquo gen(er)e a(n)i(m)aliu(m) ē os mediu(m) i(n) c(om)plo(n)e sua
sicut os ho(min)is (et) q(uod) cū reliq(ui)s ossa c(om)parant(ur) huic dicat(ur)
de quib(us)da(m) eor(um) q(uod) sunt sicca. (et) de quib(us)da(m) q(uod) sunt
no(n) sicca. (et) de ho(min)ib(us) i(n) d(icitu)r q(uod) quor(un)da(m) ossa sunt sicca
(et) quor(un)da(m) humida c(om)paratione ossis ho(min)is medii i(n) o(mn)ib(us).
Et p(ro)pt(er) q(uo)da(m) ut ex hoc s(er)mone s(ecundu)m p(ro)p(ri)e i(n)telligamus
q(uod) mediū i(n) o(mn)i re qu(a)m extremitates ē equale q(uod) est
equalis c(om)plo(n)is i(n) illo gen(er)e aut illa sp(eci)e. (et) nisi p(er)
s(er)mone noiare p(ro)p(r)iissimus. Et cū h(oc) ita sit
s(ed) quod narraui(mus). tunc aliquis dic(it) q(uod) h(oc) c(om)plo(n)i
ē humida aut calida. o(mn)i ut i(n)telligemus ip(su)m s(ecundu)m
quē modū dic(it) illud d(e) ea. an s(ecundu)m q(uod) c(om)parat ip(s)a(m) i(n) na
tura diffinite sic(ut) ig(itur) c(om)paratur res sensat(a) placidi
an q(uod) sit ita i(n) aliquo gen(er)e q(uo)d d(ic)i(tu)r g(e)n(u)s fiunt
aut i(n) aliqua sp(eci)e. Concedit(ur) ei ut sit ei nar
ratio de eo q(uod) narrat ex eo q(uod) ē ho(mo) aut ex eo q(uod) ē
s(ecundu)m absolute. Intentio n(ost)ra t(er)tia quā sig(ni)ficat
unaq(ue)q(ue) hui(us) mo(d)i re(rum) quas dicimus eē sin
gulares quib(us) n(ihi)l admisceat(ur) no(n) reperit(ur) i(n) cor
p(or)ib(us) c(om)mixtis s(ed) reperit(ur) i(n) corporib(us) p(ri)mis que noia
uimus eā. Iam g(ra)t(ia) manifestū ē ex h(oc) q(uo)d q(uo)
nis corp(or)a qualitatib(us) affecta s(ed) nos dicimus
m(od)os. nos t(ame)n i(n) s(ci)e(nti)a c(om)plo(n)is no(n) i(n)digem(us) n(isi) dua
b(us) sp(eci)eb(us) ip(s)or(um). s(cilicet) aut ut c(om)paremus re aliq(ua) q(ua)c(um)q(ue)
res sunt. aut ut c(om)paremus re equali i(n) gen(er)e
suo. Et q(uonia)m sunt corp(or)a plura (et) similit(er) i(n) di
u(er)sa pol(ibi)le ē ut sit unu(m) (et) idē corpus calidum
aut frigidū aut siccū aut humidū s(ed) m(od)os diu(er)
sos. Cū aut(em) unū iam c(om)paratur q(ue)c(um)q(ue) res sunt.
res i(b)i ualde manifesta ē q(uod) pol(ibi)le ē unā dici s(ed)
c(om)na. Ergo. Dicamus ei q(uod) dion ē siccior theon

et menone et humidiore aristone et glaucone. Sed cum aliquod comparatur equali sui generis aut sue speciei tunc accidit eis qui non sunt exercitati neque studuerunt in hoc capitulo ut confundantur et conturbentur. Unus namque eorumdem quando vult possibile est ut sit humidus et calidus aut sit cum hoc siccus et frigidus, frigidus quidem et siccus comparatione hominis equalis, et humidus quidem et calidus comparatione alius alterius aut plante aut alicuius speciei quecumque species fuerit. Comparatione autem alius sicut comparatione apis aut comparatione formice. Sed comparatione plante sicut comparatione olive aut comparatione ficulnee aut comparatione arboris lauri. Comparatione autem speciei alterius que non est animal neque planta sicut lapidis et ferri et eris. Et in hoc quidem speciei comparationis comparatio eius ad hominem est comparatio eius ad illud quod est in specie sua. Et comparatio quidem eius ad apem et formicam est comparatio eius ad illud quod est in genere suo. Et similiter est comparatio eius ad aliquam plantarum quecumque planta fuerit. Est namque homo animal superius genus. Et similiter in ex generibus que sunt superiora homine ipsi lapis et ferrum et es. Nominemus ergo huic speciei comparationis loco humanitatis comparationem rei ad illud quod est sui generis postquam contenti fuerimus abbreviare in ipsa. [illegible] ut cum dicitur de aliquo simpliciter absolute quod est equalis complexionis et quod ipse non est siccior hic autem calidior eo aut frigidior aut humidior, non intelligimus tunc nisi equalem complexionem in qua continua secundum equalitatem coniungitur. Illam autem que ab hac minuitur aut super ipsam augmentatur in aliquo rerum non nominamus nisi nomine superatas in ipsa. Cum enim dicimus de aliqua plantarum aut animalium quecumque planta et animal fuerit quod est equalis complexionis non comparamus in hoc sermone continua adiuncte absolute sed secundum naturam plante aut secundum naturam animalis. Dicimus ergo ubicumque de ficu quod est equalis complexionis cum sit secundum quod oportet ficulneam esse in natura sua et dicimus ubicumque de cane et porco et equo et homine cum fuerit unusquisque horum in secundum melius quod est in natura. Et non quod exprimitur rebus et scitur an sit secundum melius quod est in natura sua nisi comparatione ipsius. Et hoc ideo quoniam non dicimus de omni planta et omni animali quod est secundum meliorem dispositionem suam nisi cum fuerit eius comparatio secundum meliorem dispositionum. Et hoc ideo quoniam bonitas ficulnee est ut ferat ex ficubus meliores et plures. Et similiter bonitas vitis est ut ferat ex uvis meliores et plures. Et bonitas equi est ut velociter suum exhibeat [illegible]. Et bonitas canis est ut cum eo sit ultima potentia in venatione et custodia.

et sit extreme patientie et mansuetudinis in eo quod est in se et inter dominum suum. Debemus ergo omnibus scilicet speciebus animalium plante non dominus quod corporum complexio est melior complexionum et quod est media nisi igne ex quo est unumquodque corporum et non absolute et cum contraria sunt equalia et temperamentum secundum virtutem secundum dominus illud de eis cum equalitas in potentia et temperamentum in eis. Et similiter dominus temperamentum et iudicium (?). Nos namque non permittamus in eis equalitatem ponere et in mensura et quantitate que est necessaria et debet inveniri (?). Equalitas ergo complexionis reperitur in omnibus corporibus equalibus aliis et plantis non secundum equalitatem quantitatis elementorum ex quibus commiscentur sed secundum quod convenit nature cuiusque aliis et cuiusque plante. Quod autem convenit forsitan est ut sit humidum plus sicco et frigidum plus calido. Et illud ideo quoniam non oportet ut sit complexio hominis et complexio leonis et complexio apis et complexio canis complexio una. Quod si quis interrogaverit que complexio sit complexio hominis aut complexio equi aut complexio leonis aut complexio canis aut alicuius aliorum omnium non oportet ut sit responsio ei absolute. Et hoc ideo quoniam non est possibile aliquem de rebus que dicuntur et nominantur diversis modis secundum unum respondere modum et complexione salvum esse. Necesse est ergo ut una duarum rerum fiat aut ut enarret omnes species aut ut interrogator dicat de qua illarum specierum interrogat et respondeat de illa specie solummodo. Si enim interrogat que complexio sit complexio illius rei per quam interrogat secundum quod sit una ex animalibus oportet ut responsio fiat ei comparatione medii in genere suo inter species animalium omnium. Quod si interrogat que complexio est complexio illius rei absolute et comparatione omnis speciei tunc conveniens est respondenti ut comparet contraria corporum que in ipsa sunt adiuncte et consideret in ea partem que referat eius complexionem ad comparationem ipsius secundum quantitates elementorum ex quibus est eius compositio. Sicut autem fuerit eius interrogatio que complexio est complexio illius rei de qua interrogat comparatione rei unius singularis oportebit respondere comparatione ipsius illi rei solummodo. Et melius quidem est ne absolute respondeamus cum aliquis interrogat nos de aliqua speciei singularium sicut dione aut hoc cane que ei complexio. Sophiste namque ex hoc invenerunt viam ad hoc ut respondere cogant fallaciter (?). Et illud ideo quoniam si dixeris quod complexio dionis est calida et sicca, facile erit ei contradicere tibi quoniam inducendo aliquem hominum calidioris et siccioris complexionis illo iudicabit quod dion comparatione illius

alia
sit frid' ⁊ humid' ⁊ ostādicē tibi mō, indu
cendo rē aliaꝫ ab hoīe ex plātis aut aīalib'
sicut leonē. ūgīm̄ ⁊ camē ⁊ dmōstrare tibi
q' dion ē frīdior ⁊ hūidior illis. Oportet g̊
illū qui scip̄m decipē nō vult in aliū a sbīs
iaspē que absolute dicit' calide aut frigide
aut sicce aut hūide. deiñ post hec ad alias p
tinsit sbās. Et añ quidē abivet oē; rē hic
ex tē ipūr. q' n̄; sīc ille ⁊ sī ipē dicat' de eis q'
dicitur absolute saluatur aspicere eq̄lis
gn̄s sui. Et illud iō qm̄ sic dīs de cane q'
ē meius ī splone sua int' canes oēs cū ē ei
eloquīa ab extremitatib; eloquītio equalis
similit' dicimus d' sbā q' ē media ī splone sua
cū ē eius eloquītio ab extremis eloquītio eq̄l'
que sūt p̄ncipia p̄ma ⁊ elā oīm; corpor. Et
eius quidē eloquītio ab extremis mē eloqui
tio equal' ū cū ē eius ōmixtio tota frēq̄li
tatē; . Et de sbā quidē que sup hic sbāz sup
fluit aut ab ea minuitur. dīs q' ē calida
aut frigida aut sicca aut hūida ōpatione
sbē medie. Et ē aliud capitulū ī quo ōpar;
elā ōna ad īmicē ⁊ sꝫ hic ōsidātione dicim'
de ea absolute q' ē calida aut frida aut sic
ca aut hūida. Q' sup̄ñ; ōplōm meie ōpam
uenim' nō dicemus de ea nūc q' sit ita abso
lute. sꝫ dicemus q' sit ita apud equalē in
gnē suo. Jam aut' fuerint gn̄s hoī sbia
ōp hendēs ea. qm̄ oīā sb ea cadūt cū sit sup
mū gn̄n; hoī que ex eis sūt aīata ⁊ q sūt ī
aīata. Et sbā quid ē gn̄s eoē hoīs ⁊ canis ī
alio plāte ⁊ uitis ⁊ fica ⁊ lapidis ⁊ ferri ⁊ eis
⁊ reliquor gnūꝫ oīm;. Et sb ea quidē sunt
alia gn̄a multa. Aīal naq; ē gn̄s uolucris
⁊ piscis ⁊ plāta gn̄s arboris ⁊ herbe. Et volu
cris gn̄s eoē aquile ⁊ corui. Et piscis gn̄s
eoē lamias ⁊ sicidis. Et arbor gn̄s eoē oli
ue ⁊ fici. Et herba gn̄s eoē herbe que dicitur
āniculā muris ⁊ herbe que dicit' peonia.
Et hec quid' gn̄a sūt postrema. Et p̄p h' dicīt'
ī spēs. sꝫ l' coruus ⁊ ficus ⁊ sicus ⁊ peonia. Et
silr hō ⁊ bos ⁊ canis. Sig̊ nos a supiorib' de
scenderimus erūt hec gn̄a postrema. Et p̄p
hec dñr ipā ī spēs. Et cū ascenderim' ab istis oī
b; . s. a sbus sigularib' erūt gn̄a p̄a. Et cū
iā; quidē oñdi ī sermone alio ab isto q' āntiq
ū cā nominauerit oīā hec que sūt ī sigla
q' nō diuidūt' ⁊ int' gn̄a p̄ua gn̄a et spēs
simul. Caplm .ii. in q' ponit dicāꝫ ī nōia
Osquā iam abiuaium' ōcta ⁊ abstracta.

intēciones que noīa sigāt ⁊ sufficiēt oñdi;
q' nō oꝫ ut absolute iudicet' de aliq̄ corpor
q' sit calidū aut frigidū aut siccū aut hū
diū. nūc iā opt; ut deinceps iquiram' cogi
tiones eor. Et in hoc ī capitulo opt; ut pec
damus ⁊ abinem' intētiones noīm; q necē ē
cadē in sermone nō ī cis que sequitur: ⁊ īuī
capitulū exponē añ declaratio iā p̄cessit a
nob' sīn potētiā sꝫ nō manifestatiu' actu oīb
q legerit hūc nrm librū ita ut possit ipz
itlligē. Et nos quidē p̄mū abiuabim' rez
noīm;. deiñ reuētam' ad illud capitulum.
Dico g̊ q' iā dmōstratū ē in hijs q p̄cessūt
q' unūquodq; calidū ⁊ frigidū ⁊ hūidū ⁊ siccū
nō sigt' intētionē una apud grecos cū dicit
de corpib'. Sꝫ qm̄ ipi sepe attribuūt h' noīa
qualitatib; que sūt ī corpib' sꝫ sigulārītate
ipāz a sbijs vacuaz. ⁊ nos nūdū diximus
illud ī hijs que p̄cesserūt. nūc h' ē hora dōi
illud. Dico ergo q' sic ipi attribuūt no
men albi colori cū dīt ūbi gm̄ q' colō al
b; ē ōnus nigro ⁊ corpori recipiēti colorē;
sicut dīt ūg; q' corpus cigni ē albū. silit'
attribuūt nomē calidi ī qualitati que p̄p
noīe caliditatis enūciat' ⁊ corpi recipiēti
caliditatē. Opt; ē ut existimem' qualita
tē; rē p̄t corp' ea recipiēs ⁊ q' naturā hūt si
gulare sꝫ se q'dm ōstitutū ī sermone nō
de eis. Et nomē caliditatis qualitati p̄piū
ē quēadm dicim' ⁊ ipi quidē attribuūt no
men calidi. sic albedini attribuūt nomē
albi cū dī de albedine q' ē color albi. Corpi
aut calido nō attribuūt' n' hoc unū nomē
sꝫ l' nomē calī ⁊ silit' albo. Verumtn̄ ī nulla dis
pōnī noīat' p̄p' corpus caliditas nec albedo
Et silit' ī dī de frido ⁊ sicco ⁊ hūido q' unūquodq;
eor attribuūt' corpi ⁊ attribuūt' qualitati
Sꝫ corp' nꝫ dī caliditas nꝫ friditas nꝫ siccitas nꝫ
hūiditas. sic dī qualitas q ē in ip̄o. Cū illud
g̊ ita sit nūc necāriūꝫ ē ut cū aliqs dixit cali
ditatē aut friditatē aut siccitatē aut hūi
ditatē nō cadat ī eo error cū nō sigficēt existi
noīb; n' qualitates tn̄. Sꝫ cū aliqs dicit cā
lidū aut fridū. tūc cū hoc nomē iā ōueniat
qualitati ⁊ ōueniat corpi qualitatē recip
potīt omīs cū p̄ptus ē decipē intelligere
aliquid de illud q' nō vult significari donec
possit sophysmari. hoc naq; ōp hendūt loco
q ōmq p̄pterea dīt ī sophoūsmo ī quo dicit
Que corpa sūt ī augmēto calorē ī natū; sꝫ

Et illud iō

ī ambitu a sū
hūc ⁊ albun

ī alio anagal
lis

⁊ ī nā calid' ⁊ fridū ⁊ hūidū ⁊ siccū sūt p̄m̄ ⁊ elā ⁊ q' ñ sigt' unūq'q; eoꝝ ītētionē unā ap' grecos cū d' de cor[pi]b' dicit'.

plurimum habet. Et illud ideo quoniam ipsi non intelligunt
ab ypocrate ex hoc sermone quod per ipsum significet cor-
pus aliquod calidum naturaliter animal existens in
corporibus que sunt in augmento secundum plurimum. Et ipsum
convenit quod sit illud corpus secundum ipsum a quo habuit
hoc nomen qualitatum tantum, quam nominamus calidita-
tem et contradicit hoc modo sermoni ypocratis. Etiam
quidem manifestum est ex hiis que absunt a communitate
in omnibus et si pauci sint tamen secundum eo quo ipso indigemus
ex divisione rerum est valde magnum. Ca. g. iq
Et postquam iam venit in questionem diversitas complexionum
abreviatum hic sufficienter redeamus ad id quod
apud nos remansit. Dicimus igitur quod qualitati
sunt quedam partes quibus indigent animalia et sunt
humiditas et siccitas et caliditas et frigiditas. et corpora
que has recipiunt qualitates sunt calida et
frigida et sicca et humida perfecte vere. Et neque
intelligit ex hinc quod hec corpora sunt elementa omnium corpo-
rum que generantur et corrumpuntur. Reliqua autem
corpora animalium et plantarum et inanimatorum sicut eris et
ferri et lapidis et ligni sunt in medio corporum
primorum. Et illud ideo quoniam nullum eorum est calidum
in summo neque humidum in summo neque siccum in summo.
Sed autem est medium neque vere iterum omnia ita ut ad frigidum
non sit declinium quam ad calidum. aut ad calidum
declinium quam ad frigidum. aut ad siccum declinium
quam ad humidum aut ad humidum declinium quam ad
siccum. Et cum fuerit medium vere iterum omnia ita ut in
ad caliditatem non sit declinium quam ad frigiditatem aut
ad frigiditatem declinium quam ad caliditatem aut ad sic-
citatem declinium quam ad humiditatem aut ad humidita-
tem declinium quam ad siccitatem. tunc dicetur equale et
absolute. Cum autem aliqua duarum extremitatum
aliarum duorum oppositorum in ipso invenitur non erit e-
qualis. sed cum calidum in ipso erit fortius frigido
nominabitur ab illo quod in ipso superhabundat. Et similiter est
frigidum fortius est in ipso quam calidum. dicitur de ipso quod est
frigidum. Et similiter accidit res in sicco et humido. Quod si
in ipso vincat cum est duarum oppositionum aliquid du-
arum extremitatum tunc de corpore non dicitur nisi quod sit calidum
et humidum simul aut calidum et siccum aut frigidum
et humidum aut frigidum et siccum. Et quidem has
quattuor species malitie complexionis plures medici et
philosophi noverunt quidem in prius ordinum. Quattu-
or vero species alias que sunt secundum medietatem earum
hoc. ignoro quid perduxit eos ad hoc ut dimit-
terent quidem dimiserunt complexionem que est istis de-
bita antiquior et melior. Iam vero in manifestum est
ex eo quod dicitur in hiis que precesserunt quod possibile est cum calidi-
tas in corpore vincat ne sit complexio dignior ut sit

humida quam ut sit sicca aut sicca quam ut sit
humida. ex hac eadem compositione. Et ex similibus
quidem rebus est et simul sit ante vobis ad hoc ut sermo in
hoc permissus. ut compositum et sciam illud cum confessi
fuimus hoc modo tantum quod ex complexionibus est complexio in
calida et humida et alia calida et sicca. Et illud
quoniam si fuerit complexio calida non dignior necessario ut
sit sicca. si sit iam possibile ut sit humida tunc iam possibile
est ut sit media. Et illud ideo quoniam complexio media
non est propinquior sicco quam humido. et similiter recipitur
complexio frigida alia in qua frigidum vincit et non est dignum
necessario ut sit hec complexio humida neque sicca immo possibile
est ut sit media. Possibile namque est ut in hac et media
tunc prima inveniantur. Quoniam cum non sit necessarium ut sit
frigida complexio humida sed sit possibile ut sit sicca. tunc manifestum
est quod est possibile ut sit media et illud ideo quoniam hec complexio non
est propinquior humiditati quam siccitati. Postquam igitur iam
manifestum est quod in hac una oppositarum due recipiuntur
species malitie complexionis quarum una est calida tantum.
et altera frigida tantum. similiter recipiuntur in oppositione altera due
alie species malitie complexionis quarum una est sicca
tantum et altera humida tantum. et caliditas et frigiditas sunt in eis
equales. sed que illarum compositarum est alterius. Et non
est dubium in hac quod sicut non oportet necessario in complexione sicca
ut sit calida sed possibile est ut sit frigida. similiter possibile est ne
sit frigida neque calida sed sit in hac complexio equalis et sit
in oppositione altera sicca. Et similiter in complexione humida non
necessario oportet ut sit calida aut frigida sed possibile est ut sit media
inter eas in hac oppositione. Si igitur non necessario oportet ut con-
sequatur malitia complexionis in caliditate aut frigidi-
tate malitiam complexionis in opposita altera. sed malitia
complexionis illa. malitiam complexionis in hac. tunc
possibile est in aliqua dispositione ut sit complexio equalis
inter caliditatem et frigiditatem aut humiditatem aut sic-
citatem. et possibile est ut sit in complexio que est equalis inter
has duas calida aut frigida. donec hec quattuor
complexiones inveniantur preter complexiones quas acce-
pimus ab illis qui ante nos fuerunt medicorum
et philosophorum. Et sunt complexiones iste medie. inter compli-
onem equalem et complexiones ab equalitate egredien-
tes in duabus oppositionibus similiter. Et illud ideo quoniam in
complexione que in summo est equalis non est dominium in aliqua
utrarumque oppositionum simul. Sed in complexione ab equali-
tate egredientem huic opposita complexioni recipitur
dominium in ambabus oppositionibus. media autem inter eas est que
recipitur in unaquaque duarum oppositionum equalis. et recipitur
in oppositione altera equalis. Cuique sunt medietas huius
complexionis equalis et medietas inequalis tunc
dignum est ut de ea dicatur quod est media inter complexionem
que tota est equalis. et complexionem que tota est ine-

qualis. Et sicut est in tuo consilio, et fient quemadmodum prediximus et indicavimus quod omnes complexionum species sunt novem quarum una est equalis et octo inequales quarum quatuor sunt simplices quarum una est calida et alia frigida et alia humida et alia sicca. et quatuor composite quarum una est calida et sicca et alia calida et humida et alia frigida et humida et alia frigida et sicca.

Tunc namque Ca. quomodo magister docet cognoscere complexionem .ix.

quidem hec complexionum quas nominavimus reperitur ex diversitate in multitudine et paucitate res magna valde. Et similiter reperitur in complexionibus que absolute dicuntur in universa substantia et in complexionibus que dicuntur in aliquo genere; quorumque generis sunt. Quod si quis complexiones vult cognoscere oportet ut incipiat cum extimatione complexionis equalis in unoquoque genere; Et illud ideo quoniam cum habuerit medie complexionis reliquie, facile poterit cognoscere quod augmentatur aut minuitur in unaquaque earum. Oportet ergo ut primum loquamur de complexionibus de quibus absolute dicitur quod sunt equales aut inequales in universa substantia generata non in animalibus tantum neque plantis tantum. Et oportet in hoc capitulo ut nominum intentiones abbreviemus. Dicamus ergo quod complexio calida alia est que est actu alia est que est potentia et quod res que dicitur potentia esse est res que nondum in termino sit quo invenitur. si ex facilimis rebus est in ipsa ut fiat secundum illam dispositionem cum sit in ipsa potentia in qua ipsam preparet ut sit secundum illam dispositionem. Incipiamus ergo primum et abbreviemus res que actu sunt calide et frigide et sicce et humide, et incipiamus in hoc ab universa substantia. deinde perveniamus ad alia et plantas. nam cum nos hec processimus via complebimus illud ad quod intendimus. Dicimus ergo quoniam propterea quod medium in unoquoque genere et proprie in universa substantia generatio fiunt a commixtione extremorum oportet necessario ut sit eius extimatio et cognitio ex eis. et illius quoque extimatio ex facilimis est rebus et illud ideo quoniam cum tu inceperis ab aliquo quod sit calidissimum rerum que sub sensu cadunt sicut ignis. et aqua que est in summo fervens. deinde descendis ad frigidius omnium que frigore cognoscuntur sicut glacies aut nix, deinde extimaveris inter hec duo extrema spatium aliquod et diviseris hoc spatium in medio necesse invenies equale extimatione. Et est res cuius elongatio ab unoquoque extremorum est elongatio equalis. Et poteris perficere hanc operationem; si acceperis quantitates equales glaciei et aque fervientis et permiscueris eas et illud ideo quoniam rei ex eis commixte elongatio ab extremis est longitudo equalis. scilicet a re que adhuc et a re que mortificat et stupefacit

frigiditate sua. Et nunc est tibi difficile tangere rem quam hec commixtio commiscet et assumere ex ea cognitionem rei medie in universa substantia inter calidum et frigidum; et fugiat ipsam; immitte tua donec de reliquis rebus donec compatiatur inter eas et inter ipsam; inventum quod sit tibi regula. Et similiter si permisceas terram siccam aut cinerem aut aliquid aliud simile ex eis que nunc sunt sicca cum aqua que sit ei equalis in quantitate perveniet in corpus medium; invenitur oppositionibus sicci et humidi. Non ergo tibi difficile est in hoc capitulo ut scias hoc corpus consideratione et tactu. deinde ipsum in extimatione tua consideres et ponas ipsum sicut regulam ad faciendum humiditatem et siccitatem diminutam et augmentatam. Oportet autem ut corpus quod in hoc capitulo experitur caliditas sit equalis. Et illud ideo quoniam hoc corpus quod est inter humiditatem et siccitatem cum pervenit ad summum caliditatis aut ad summum frigiditatis non consideras quando perveniat tibi ex eo fantasia falsa donec quando extimes quod est humidius complexione equali et extimes alia vice quod est siccius complexione equali. Et illud ideo quoniam si calefiat donec equalitatem pertranseat liquefit et fluit et apparet tibi ex eo fantasia quod sit humidi quantitate equalis. Et si infrigidetur plusquam oportet congelatur et stat in non movendo: et demonstratur ex eo duricies eius ipsum tangenti. Et apparet tibi propter hanc causam fantasia mendosa quod sit siccius. Cum autem in illis corporibus quantitates sunt siccitatis et humiditatis quantitates equales similiter sunt in eo caliditatis et frigiditatis in quantitates equales tangens hoc corpus non sentit ex eo superfluitatem duritiei neque superfluitatem lenitatis. Verum tamen homini non est possibile ut commisceat res istas. donec contingat ut earum sit commixtio per totum scilicet calidi et frigidi et sicci et humidi. et illud ideo. quoniam cum tu infundis aquam terre cum aliquo aque. iam extimat aliquis quod illa pars aque iam commixta sit illi parti terre et permixta sit toti cuique eorum cum toto alterius. Sed illa commixtio non est inter totum et totum cuiusque earum. sicut est invenimus subtilius in partes parvas cuiusque earum commixtio aut totius unius duorum cum toto alterius est ex opere dei benedicti et sublimi et opere nature. Et difficile quidem est ut sit talis commixtio calidi et frigidi. scilicet totius ex toto unius eorum cum toto alterius. Invenimus autem inter duo genera simplicia quod unumquodque associet alteri possibile est ut perveniat non arte tamen aut deo benedicto et sublimo sed a nobis. Et illud ideo quoniam non est nobis difficile accipere humidum et siccum et permiscere ea donec ponamus ex eis lutum humidum medium; ex illa permixtione. Et similiter ex calido et frigido. Et tibi quidem demonstrabitur ex hoc corpore

q' sit equale int' caliditatē i frigiditatē 7 dimo strabi' tibi ex alio corpore q' sit mediu3 inter duriciē 7 lenitatē. Et similit' repimus cutē hoīs cū sint media uere int' oēs extre mitates. scil' int' calidu3 i frigidū 7 int' duru3 7 molle 7 ex reliqs cutib3 p'cipue cutis in terior palme. 7 illud io qm̄ de hac cute iudicatur ē ut sit regula oīu3 corpor' sensibiliu3 qm̄ palma posita ē instrumentū sensus sapientissimi aīaliu3 7 prudentissimi ipor'. 7 ppterea oz ut sit e qualitatio cutis eius ab omnib3 extremitatib3 scil' calido i frigido 7 sicco 7 humido elongatio e qualis. Et pp hoc facte sunt iea ex omib' ex tremis ptes equales. Et nō ē p mixtionē hor' adiuicē tm̄. s3 9mixtionē totius carni ptoni. Et illud ē q' nullus nimi opari nal3 qm̄ ē ex ope nature. Et membris quidē que aute sunt duriora sic ossa 7 cartillagines uene 7 cornua 7 capilli 7 ungues. 7 ligum ta 7 ungule 7 penne. siccitas ē magis aug mentata q̄ humitas. 7 illis aut' mēbris que aute sunt molliora sic sanguis 7 flegma. 7 pinguedo 7 adeps 7 medulla 7 cerebru3 7 nuc cha humitas ē magis q̄ siccitas. Et s3 q' sic tius mēbror' ē hoīs siccitate supgredit' cutē palme sil' minuit'. i. ab ea mēbror' ea. Vi detur aut' m' q' smo m' iā nuc pucit ad magis utile eor' de quib' loqm̄. Jam enī3 9 ndi de hoīe q' ē tēpatior reliq̄ 7 nō ē aliu3 tm̄. s3 reliquor' corpor' tēpatior 7 q' ei cutis que ē sup interiora palme eius ē tēpatior m̄ bris que sunt ieo uere int' oēs spēs supfluita tis. Opter g° ut i hoc i loco simonē nō 9 sistentes iquiram' quis hoīu3 sit cū 9plio ē melior 9plionib3. Ille nāq3 hō ē que nos oz ponē mediu3 oīs spē 7 int' oēs hoīes 7 reliqua alia. Deīn 9parem' ei reliq̄ cor' 7 ponam' ipm̄ regulā 7 exēpletiā ipor' dom̄ iudicemus de eis q' sunt calida aut frida aut humida aut sicca. Opter g° iā ut i h toto multas assignemus 9plexiones. Et illud io qm̄ cū cū p scriptanis ul' 9pus sbiā im̄ ulat. oz ut ipā mediu3 repias. 7 sil' cū pla tas 7 alia 9pus. Et nos quidē i pcedētib' iā narrauim' 9plexiones oēs que signant eq̄le i 9plione in oī spēi. Cognitiones aut' q̄ 9 ndut' equale i 9plione i spēb3 aīaliu3 noscunt' ex opib3 que 9sequuntur unūqdq3 eor'. Et illud q' hoī ē decēs. ē ut sit sapie tissimus 7 prudentissimi. Cani aut' ut sit

humilimus 7 fortissimus. leoni nō ut sit fortissimus tm̄. Et oui ut cū sit mitissima Et a[illegible] quidē iā demonstrauit i ll' suo quē de iuuamento mēbror' q' operatiōes corpis oz cōs uenientes moribus aīe nos quoq3 illud de monstrauim' nō mīn'. hec nāq3 ē semita in agnoscendo equale. Extimati aut' i 9plexi one i equalis spēale i unaquaq3 gnē alis 7 i omib3 eis. nō ē ex ope hoīs desidis. s3 ex ope pmeditās in studio 7 in pueniat adiuētio ne3 mediu3 int' oēs res pticulares n' experimē to longo 7 9gnitiōe multa. Et s3 hāc quidā semi ta3 possunt artifices 7 sculptores 7 ul' oēs q rei similitudinē afferunt' pueniūt ad h' ut forment aut arte artificiali effigient optima formā i unaquaq3 spēi alis donec assimi let' silitudinē optimā hoīu3 aut optimā equor' aut optimā boū aut optimā leonū positionē ipor' ad mediu3 i nullo gnē q' 9 natur assimilare medio. Et iā quidā laudā exēplū policliti 7 noīat' regula 7 in3 hec noīe noīat' nisi q3 mēbra eius oīa cū adiuicem 9 pantur inueniunt' ī eis equalitas uere. i Regula aut' quā nūc i qrim' ē melior h' regula. Et illud io qm̄ hō qui ē equal' in i medietate carnis nō ē medius int' hu miditatē 7 siccitatē tm̄. s3 cū hec ē s3 optimā plasmationē3 nā possibile ē ut h' plasmatio sit sequens equalitatē 9mixtionis elor' quator 7 possibile ē ut sit pncipiu3 eius ars alia diui na desup. Ille nō cui h' disposo fuit op3 nāo ut sit equalis i 9plione. Et illud io qm̄ ei qm̄ i medietate carnis equalis existit nō gnāt' illud n' ex equalitate. Et corp' quidē cui h' humidō ē cū hec h3 ut i sint eius opatiōes s3 optimas dispōnes i 7 ut ieo sit durities 7 mollities 7 caliditas 7 frigiditas s3 equalitatē 7 ut sit oīa h' ipi in cute 7 p'cipue i cute intrinseca palme cum nūdū 9sequuntur sit ipa3 aliquid duriciei sic q' 9sequit' cute palme animatu3 aut re mugitatu3. Palma nāq3 duob3 actib3 nēc iuuamentis quor' unū ē sensus 7 aliū est retentionis. Et palma quidē mollis. per scrutationi sensus ē aptior. 7 palma dura ueta retentionis aptior. Et pp hoc facta ē cutis media nō int' oīa mēbra hoīs tm̄ i s3 i uniuersa spēi oīu3 corpor' que sunt i gnō ne 7 corruptione. nō cutis que ē dura 7 callo sa 7 lapidea. s3 cutis que remanet scdm̄

Marginal notes, left margin:

Nō de p̄tinēcia [illegible]

[illegible] ul' p' reliquos cuteo.

Nō q' cutis palme ē m̄ oīu3 cor' sensibiliu3.

Nō q' sanguis ē m̄bru3

humidi

Nō q' hō ē equalior oīu3 [illegible]

Nō q' hō equal' ē i' oīu3 [illegible]

Nō q' m̄ē i oī spē 9plexiōe ex opib3

Marginal notes, right margin:

Nō q' [illegible] m̄bror'.

Nō q' opa corpis 9 [illegible] aīe.

Nō q' [illegible] equale.

Nō de statua poli cleti

Nō q' [illegible] alia [illegible]

Nō q' cutis [illegible]

Nō q' [illegible]

Nō q' cutis ē m' i' oīa [illegible]

dispositionem naturalem. Et ipsum quidem est de qua prius diximus quod sensus tactus est ex ea secundum salutem et sanitatem. Et manifestum quidem est quod cutis illa est media in duritie et mollitie inter omnia membra. Et tu quidem potes scire quod ipsa est media et inter caliditatem et frigiditatem et est sensu ipsius prius. Et illud ideo quoniam illa cutis est sicut nervus in quo sit sanguis medians inter nervum et carnem ac si esset ex commixtione horum duorum. Omnis autem nervus est privatus sanguine et frigidus. Et omnis caro est multi sanguinis et calida. cutis vero est media inter eas. Et illud ideo quoniam non est privata sanguine omnino sicut nervus. nec est multi sanguinis sicut caro. Dicimus ergo hunc terminus loco regule et doctrinam inter omnia membra animalis. Deinde comparamus ei omnia membra et experiens ea posuimus invenies in ipsis omnes species reliquas complexionum que sunt inequales. Et ego quidem narro tibi complexionem cuiusque eorum singulariter. Dico ergo quod flegma est humidum et frigidum eis. Et sanguis est calidior eis et humidior. similiter in humiditate non consequitur flegma. Et plus est frigidior membris et siccior eis. Et os est minus eo in siccitate et frigiditate. Et cartillago est sicca minus osse. Et post cartillaginem ligamentum. et post ligamentum corda. et post cordam pannicul(us). Et vene pulsatiles et vene non pulsatiles scilicet corpora harum venarum. Et post istas nervi duri. nervi vero molles sunt secundum naturam cutis, in medietate inter humiditatem et siccitatem. Sed in alia oppositione non est nervus medius inter caliditatem et frigiditatem. verumtamen eius diminutio a calidiate est secundum diminutionem sanguinis in eo. Et similiter omnium reliquorum membrorum que diximus frigiditas superhabundat in eis secundum quod sanguine privantur donec sint corpora venarum que pre omnibus membris sanguine habundant scilicet pulsatiles et non pulsatiles privata sanguine et in natura sua frigida extra manifestatione cum sanguinis calefiunt donec ad complexionem mediam perveniunt. Et sanguis et non acquirit calorem nisi a corde. Cor namque plus omnibus membris sanguineum est et plus eis calidum. Et post ipsum epar. Cor vero parum elongatur a siccitate cutis. Sed epar multum elongatum est a cute in hoc capitulo. Et secundum superfluitatem lenitatis sue super cutem similiter superfluit eius humiditas super ipsam. Caro quoque humidior est cute secundum superfluitatem lenitatis sue super eam. cutem tamen caro calidior existit. Nucha autem est humidior ea et frigidior ea. Et humidum ea est cerebrum. Et eo humidior est pinguedo cum coagulatio non non est nisi propter frigus pannicul(orum). Et illud ideo quoniam oleo spisso similis est. Et propterea congelatur cum membra eius obviant frigida sanguine privata. Et tu quidem potes scire ut pinguedo inveniatur circa coaguletur in circuitu venarum pulsatilium et non pulsatilium et in circuitu cordis et in circuitu aliorum membrorum vehementius calidiorum et propterea quod eius coagulatio fuit frigore eius resolutio et liquefactio calore sicut resolutio reliquorum corporum que coagulantur. Cerebrum vero non liquescit et non resolvitur cum calefit. Et propterea oportet ut sit cerebrum minus humidum pinguedine. Et minus humida pinguedine est caro pulmonis. Et propter ideo quoniam hec in non resolvitur cum calefit. Et adhuc multo minus humida pinguedine est caro splenis et renum. verumtamen ista sunt cute humidiora. Adhuc declarabuntur demonstrationes afferam in hiis que in post sequentur. Et totum quidem quod remansit de complexionibus narrabo in duobus tractatibus qui hunc sequuntur sermonem. Finit sermo primus. Galieni de complexionibus sermo secundus. Vim Galieni. **Capitulum primum libri secundi in quo declarat quod**

Iam huius narravimus in sermone complexionem equalem sermone qui est ante (istum) et complexiones humanas hunc quod corpus humidum humana.

et siccum et calidum et frigidum sunt ex rebus que dicuntur secundum nostras divisiones. et ostendimus quod species complexionum sunt novem quarum una est equalis et commensurata complexio. et reliqua ab equalitate egrediuntur. quarum quatuor sunt simplices et singulares in unaquaque quarum una vincit qualitatum scilicet caliditas et frigiditas et siccitas et humiditas. et quatuor sunt composite provenientes ante victoria unitatis cuiusque duarum oppositionum. quarum una est oppositio que est inter caliditatem et frigiditatem et altera est oppositio que est inter siccitatem et humiditatem. Dicimus ergo nunc significationes que significant has species. et ponamus principium ante equalem complexionem. quoniam hec complexio est antiquior complexionibus in bonitate et ordine et potentia extimationis. Et quoniam equale in complexione invenitur omnia absolute in universa natura rerum existentium et dicitur in unoquoque genere. et unumquodque horum duorum est alterum quoque altero indiget nunc ut igitur primum de equali in complexione quo universa sunt. Et iam quidem ostendi quod regula hec et directio est equalitas primum elementorum. Nam causa huius equalitatis propter quod complexio in qua ipsa reperitur est media ventem inter extremitates omnes ultimas. dicitur commensurata complexio et equalitas. De equali autem in unoquoque genere non regulam damus nisi iudicantem nisi ex

oppationib; ⁊ nuantitas que unicuiq; il
loru corporu sunt ppria. Et ppter hoc possibile est ut membru
corpus aial aut plante sit mediu int'o
que sunt in genere suo, ita ut sit equale ⁊ co
misuratu complonis i illo genere. ⁊ inequale
⁊ no tempatu complonis cu opatur gnu aliq.
plantaru aut aialiu. aut corporu iaiator.
Corp' nam unu cu opatur corpi mortuo i
uenitur multu calidi ⁊ humidius mortuo
Verbigra uiuus namq; leo humidior e ⁊ calidior
leone mortuo. Similiter opatus sibi ipi aut o
patus ipm aliq. Et ppter hoc dixerunt antiq qd
al e calidu ⁊ humidu. no q calitas ⁊ humidi
tas in ipo absolute uincant. cu multa alia
uideam frida ⁊ sicca. sic empides ⁊ conope
⁊ musce ⁊ apes ⁊ formice. imo no di d aia
lib; q i ipis uincat calitas ⁊ humiditas n car
opant mortuo ex ipis. Apis nam sz uiua
remanes maiorus e calitas ⁊ humitas apr
mortua. Et formica que remanet sz uiua et
humidior e formica que ia mortua e. Et cu
opantur hec loi ⁊ equo ⁊ boui ⁊ reliquis aia
liu que sanguine hnt. inueniunt oia hec in
complone sua frida ⁊ sicca. Et sicut i o ptes ea
uniusa sbie ⁊ i pcea expians ea. no iueie
ea n frida ⁊ sicca. Quecdm eni i unoquoq;
gnu; cu aliq' amcio remoue no noiatu
nisi ab illo q' i ipo uicit. sili i uniusa sba
cu aliqd pmisit mediu; no dms de ipo q' sit
equalis complonis. sz di q' e fridu aut calz
aut siccu aut humidu. Et ia quid ondz
am q' e complonis tempatoris aialib; ⁊ no te
patoris aialib; tm. sz e tepatior i plans et
reliquis corib;. Qm aut ho opoit' e ex
mbris plib; ⁊ diusis nuc maifestu e q' i
q' ex eo di complonis equal absolute e mbr
mediu; int oia mbra i complone sua. Et illud io
qm mbru mediu; int mbra aialis meij in
complone sua. e complonis oib; reb; tepatoru
absolute. Et ia quide ondimus q' h mb
i hoie e cutis. Et extiue ptc que e iuolus
manuu cu remanet sz ceuia nature. Et i
ondimus i ante q' no cutis omis hois e
media i uniusa sbia absolute imo no est
ita nisi hois qui hoib; oib; tempatoris compli
onis. Int hoies nam diusitas existit
multa opatione quoruda cor ad alios. Et
tempatoris quid complonis omib; eis e ille
cui corpus uides mediu ueie int oes ext
mitates. s al' matie ⁊ pigucdine ⁊ duritie

⁊ lenitate ⁊ calitate ⁊ fritate. Et illud ideo i
qm tu inuenis eum tagis unicuiq; corpori
hoiu; aut calitate bona uaporabile aut ca
liditate ignea acuta aut no iuenis ex eo in
illa hora duar calitatu. si iuenis fritate aliq'
uicente. ⁊ oz quide ut itelligas ex simo meo si
giditate uincente. ita q' simo meus ille sit de
corpore aialis ⁊ alio i sanguine hntis ⁊ sit
cu hec sanu. h nam di spo e hois qui e tepatio
hoib; i complone i corpe suo. Et e i aia mediu
ne int audacia ⁊ timore. ⁊ int tardu motu
mum ⁊ int uelocem iubosu. ⁊ int mi sicorde ⁊ i
uidu. Cu; talit' sunt erit hec aie amicabilis
desidans similitate hoiu; multis. Ex hijs g
significationib; agnoscit' ho equal i complone
Et ipe quide sunt prie quib; sciunt ⁊ digores.
Et potes addere post istas res multas seque
tes istas ex eis quib; illud significat. Et illud
io qm comedit ⁊ bibit modeste ⁊ digit ei
bu suu sz q' oz ita ut compleat resolo eius no
insto tm si i uinuemis ⁊ in toto corpe ⁊ ad su
mu oes opinioes que noiant naturales. Et
opinioes que noiant aiales sunt i eo sz dispo
quam nich ear uicupit. Et illud io qm i sib'
suus e sz optimas dispones. ⁊ i motu mbror
suor sili ⁊ color eius i oib; dispomb' e bonu
⁊ eius hanelit' i bonus i omib; hous ⁊ e mei
int multu dormiete ⁊ illu i quo uicit uigi
lie ⁊ int lene ⁊ pilosu ⁊ int albu ⁊ brunu. Et
capilli eius du e puer sunt declinores ad al
bedine qua ad nigredine. ⁊ cu ad fine puenit
adolescentie sit sz omu illius. **Capl; sz in q**
Tquia iam reme **agit de complioib; etatu;**
morati sumus diusitatis dispomis i etatib
nuc no e malu ut de hoc i simone aliq' sim
amus. Et ia quide uolebu incipe narrare p
causas i unaquaq; har significationu quas
narrauimus. Sz qm i qsitio de etatib; ualde
uelox fuit nob in hac hora ⁊ i hoc simone. ⁊
cu hec ia significatu sunt nob de iuentioe illar
causar ita ut ipa sit facilius. nuc i capiam
de eis pmu. Existimemus g' pmu aial
ia incipe gnari in matre. ut sciam qualit
e sz ultimu i humitatis ⁊ calitatis. Et illud
io qm constitutio alis pria no e n ex sagine
⁊ spmate. Et h quide duo no sunt n calida ⁊
humida que deim icessat paulati desiccant.
donec ex eis pcreentur pmu panicul ⁊ dura ma
ter ⁊ uiscera ⁊ uasa. Postea gnant postremo os
sa ⁊ ugues ⁊ cartillagines. Et illud io qm

antiquam possibile sit in sb'ia ex qua generatur animal ut
extendatur et coaguletur. non est possibile quod generentur ad
horum membrorum. Et finitum. Et illud ideo quia tunica
ce et panniculi et vene pulsatiles et non pulsati
les et nervi non fiunt nisi extensione facta in sb'ia ex
piratione. Ossa autem et cartillagines et ungues
et similia non generantur nisi coagulatione illius sb'ie.
Cumque complentur hec membra in embrione tunc nascitur.
Venientibus natus hora nativitatis et primo pro
nascatur in illa tunc existit humidus valde humo
sitatis. Et ita vene ipsius pulsatiles aut in
sectum eius aut caro ipsius sunt in illa hora sm
hanc dispositionem. venientibus in ossa ipsius quamvis sicq'
sunt ossa sunt sicciora omnibus membris. ita ut multi
cies que nutriunt infantes equantur et tamen fiet figura
ossium eorum et omnia membra que sunt mollia sic et equ
aliter apparentur. nascitur facta ex eo. hic namque est p
nectus superfluitatis humiditatis in toto corpore
infantis. Et sicut experientia ad animal cum nascitur
et comedens ex eo aut anathomizans ipsum
aut aspiciens ipsum invenies carnem eius muci
laginosam et mollem et invenies esse genus ossium ei
simile caseo cum coagulatur. Et propter hoc sit caro
animalis cum nascitur insipida propter multitudinem
humiditatis in ea. Et illud propter reperitur in carnibus
porcellorum et carnibus agnorum. quoniam carnes iste
humidiores sunt carnibus. Equorum vero carnes propter
quod sunt sicciores sunt meliores illis carnibus et
alimentum ex eis est saporosius. Illo autem quod
maioris est etatis et antiquus ex animalibus est in
dispositione secundum oppositum dispositionis animalis propinqui temporis
nativitatis. Et illud ideo quia ossa omnia et ligamenta
sunt vehementer sicca valde propter nativitatem. et lacertus et
caro ipsius sunt nervosa et dura et vene pulsati
les et non pulsatiles eius sunt loco corrigiarum
quibus non est sapor in gustus. Animalium autem
que sunt inter illud quod iam processit in etate mediam
et propinquum tempori nativitatis. illi quod iam processit me
diam etatem senectutem secundum elongationem ipsius ab ea
erit diminutio a fine siccitatis. Illius vero quod
ex eis est in iuventute et est adhuc in augmento lon
gitudo ab humiditate nativitatis propinqui temporis nativita
tis est secundum processionem eius in etate. In etate ar
stantis invenies omnia animalia digniora ut sint media
inter extremitates quoniam siccitas finis ultimus
non consequitur ut in senectute. nec est in ea ad huc humi
ditatis et mollitiei res multa sicut illud quod est in
etate infantis propinqui temporis nativitatis. Quare ergo quidam
prudentium medicorum senes dixerunt humidos. et
dico ergo quod causa in hoc est multitudo superfluitatum

tum que eos faciat errare. Et illud ideo quia oculi
eorum incessanter lacrimantur et spiritu nares implentur
mucillagine et ora eorum implentur saliva et
multa et tussiunt et expuunt flegma. Significat
ergo illud in eis quod cor pulmo huiusmodi humore
plenus est. Et stomachi et ipsorum pleni sunt
flegmate et eorum intestine plene sunt humidita
te mucillaginosa. Et nunc aliquid horum contra
rium ei quod diximus de senibus quia corpora ipsorum
sint sicciora corporibus. Et illud ideo quia tunice
eorum nervi et venas pulsatiles et non pulsati
les et tunicas omnium membrorum in corporibus animalium
senum sicciores velut quam fuerunt prius. venien
tium cum incidat ea in intus et extrinsecus aut humor
flegmaticus aut humidus mucillaginosa
Oportet iam pervenit ex elongatione omnium horum significationum
ob hoc ut significet quod senex in complexione sua sit
humidus ut significet et ex ipsius fiet tum in sic
citate. Et illud ideo quia unumquodque eorum membrorum
in corpore senis non sit nisi in siccitate augmentatur
quia in hac dispositione non nutritur sicut nutriebantur
prius. Et ipsa causa debilitatis caloris naturalis
residuat extrinsecus multitudine superfluitatum
humidarum. profunditas vero corporis cum eorum est
sicca quoniam non potest attrahere nutrimentum additiora
nec sumit ex eo quod sufficiat. Iam ergo manifestum est
quod senex non est humidus in membris suis propter immo
non est humidus nisi propter superfluitates que in ipso a
gregantur et quia cum hoc est siccus non propter superfluitatem
tes in ipso aggregatas sed propter corpus membrorum suorum.
Iam ergo manifestum est quod est humidus uno modo et siccus
modo alio. Venientium nisi sermo non est nunc de superflui
tatibus que aggregantur in corporibus immo est de ipsis mem
bris propriis corporis compositionibus quorum sicut sunt ira
le antecedentibus completur vita. Manifestum est ergo
iam quod senex est siccus propter rem qua puer humidus est
scilicet ipsis membris radicalibus solidis. scilicet ossi
bus et ligamentis et panniculis et venis pulsatilibus
et non pulsatilibus et nervis et tunicis et carnibus.
Oportet quam bonum fuit quod assimilavit aristoteles
senectutem siccitati plante. Et illud ideo quia cum
plante dum sunt nove et recentes sunt molles et
humide. deinde quanto magis antiquantur non ces
sat in eis siccitas in eis augmentari donec adul
timum omnino siccetur. Et hoc quidem est eis mors
et finis. Iam ergo patet ex his que diximus
quod senex est in ultimo siccitatis secundum etatem suam.
Et manifestius hoc signum est cum hoc quod est in ultimo
frigiditatis. Et propter hoc aliquis in hoc non contradicit. Et
ideo quia cum tangimus corpus senis sentimus ex eo

frigiditatem. Et propter hoc propterea advenit ei frigus ita ut livescat et nigrescat et pallescat. Adveniunt ei egritudines frigide, scilicet apoplexia et paralisis et stupor et tremor et alia [illegible] et catarrus et incedo et forsitan totus eius sanguis propter penuriam ipsius desiccatus est. Et propter hoc privatur rubedine coloris propter paucitatem sanguinis et destruitur in digestione et impressione ciborum et generatione sanguinis et receptione ciborum a corpore et nutrimento et desiderio. Et virtutes in sene debiles non complent sicut oportet. Et ideo dicam senectus michi est aliud quam semita ad mortem. Quoniam senectus non est nisi extinctio caloris naturalis. Tunc senectus est quasi arefactio eius et extinctio. Media tamen non convenit in rectitudinis [?] infantium et etate iuvenum, scilicet que complexio sit complexio cuiusque eorum et non est facile iudicare de diversitate ipsorum. Et illud ideo quoniam sermo cuiusque duarum sectarum est sermo sufficiens, scilicet dicentium quod infantes sunt calidiores iuvenibus et dicentium contrarium illi. Et est quod iuvenes sunt calidiores infantibus. Et illud ideo quoniam secta prima ratiocinatur quod sanguis est calidior omnibus que sunt in corpore secundum naturam et quod embrio forsitan in principio non est nisi sanguis tantum propter parvum tempus. Postea ad ultimum cum creata sunt membra ipsius et siccata sunt nervi ossa et vene pulsatiles et non pulsatiles et reliqua membra, non tamen invenitur super ea omnia nisi rubedo et in eis ex sanguine puro qui est in ultimo caliditatis secundum plurimum. Concludunt ergo ex hoc quod embrion est in ultimo caliditatis. Et si fuit illud ita tunc infans natus calidior est iuvenibus secundum superfluitatem propinquitatis embrionum. Altera autem secta est eorum qui ratiocinantur quod sanguis multus in iuvenibus et in eis amplior quam in pueris, ita quod propter hoc accidit eis fluxus sanguinis ex naribus multus et frequens, et quod colera rubea que multo calidior est sanguine plus habundat in eis quam in omnibus etatibus, et iudicant quod iuvenes sunt calidiores pueris et ratiocinantur super hoc ex operationibus. Quarum de prima secta ratiocinatur ex augmento puerorum et quod ipsi desiderant cibum et digerunt plus secundum comparationem corporum ipsorum, et iudicant quod caliditas in pueris est amplior. Et qui de secunda existit secta dicunt quod augmentum non sit in pueris nisi propter humiditatem et non propter virtutem caliditatis. Et dicunt de pueris quod indigestio non superfluit in iuvenibus immo in hoc vehementer minuuntur ab eis. Et illud ideo quoniam adolescentibus advenit vomitus in quo egestum est non coctum et egestio

superfluitatum humiditatum non coctarum. Et si desiderium ciborum adolescentium amplius fuerit, non tamen erit propter excessum quod significet virtutem caliditatis in eis. Prius quidem quoniam in aliquibus animalium desiderium est propter dominium frigiditatis sicut propter conveniens [?]. Et illud ideo quoniam membra quibus est desiderium non desiderant nisi cum in eis inveniatur frigus. Et secundo quidem propterea quoniam in adolescentibus non tamen convenit cibus ad nutrimentum corporum ipsorum sicut hoc convenit ad augmentum, facti sunt indigentes plurimo cibo. Et adolescentes quidem plurimum minuuntur manifeste in omnibus reliquis operationibus a iuvenibus. Et illud ideo quoniam pueri non incedunt neque currunt neque faciunt aliquod operum quod faciunt iuvenes. Sed et sensus et intellectus secundum quod dicitur puerorum in iuvenibus ad ultimum bonitatis. Et ultra quidem puer est animal imperfectum et iuvenis animal perfectum. Et etiam quod est fortius elementis et velocius operationis et dignius eo ut sit principium perfectionis est dignum ut sit magis vincens. In pueris quoque invenimus somnum secundum pluralitatem quam possibile et in iuvenibus minorem quam est. Et de somno quidem secundum quod dicunt non extimat aliquis et sit insanus quod si aliter preter quod minuatur calor innatus et submergatur multitudine humiditatis quoniam hoc notum est ex ebriis et ex eis qui superflue utuntur balneatione. Et secundum hunc quoque modum propter papaver in somnum evenit sicut et propter poma mandragore et lactuce et [?] quod in complexione sua est frigidum et humidum. Hec ergo disputationes currunt inter duas sectas de complexione harum duarum etatum de quibus locuti fuimus. Omnes vero altercationes ipsorum narrare apud me est superfluum quoniam descriptio omnium rerum ipsorum adinvicem iam satis manifeste ex eis que narravimus. Et illud ideo quoniam ambe secte de loquio [?] ratiocinantur super res primas ex quibus sedis et inquirit ex eis super illas. Et illud ideo quoniam ipsi in sermone suo construunt secundum quod auditor eius iam sciunt et cognoscunt qualiter sit augmentum et qualiter sit nutrimentum et qualiter sit digestio. Et similiter loquitur de ymaginatione et intellectu et operationibus motivis et operationibus naturalibus et rememorant de adventu somni et natura caloris. Hic vero horum est cognitum neque absolute neque facile immo unicuique ipsorum multa [illegible] inquisitione et formasse non est possibilis eius inventio nisi prius sciat homo qualiter cognoscat complexio humida et sicca et calida et frigida. Et illud ideo quoniam si nos cognitum eos declarare et cuique harum rerum quod sibi assentit ita ut cognoscat indigebit necessario

[Marginal notes: Nota quod sanguis senis est destructus. — Nota quod senectus est semita ad mortem. — Nota quod colera rubea est calidior sanguine. — Nota quod pueri digerunt [illegible] iuvenibus [illegible]. — Nota quod intellectus est in iuvenibus melior quam [illegible]. — Nota quod puer est animal imperfectum.]

redire ad loq̄ndū de ꝑpliōne de qua intēdim⁹
donec sint ipsoꝝ demonstratiōes sup unāq̄q;
duaꝝ reꝝ exaltā. ita ut demonōnes affe
rant ex istis reb; in quaꝝ inq̄sitiōe cōsistī
mus ac si eēnt res quaꝝ cognitio iā p̄cessi
sset cū sit eoꝝ s̄mo ꝛ inuestigatio de op̄o
rib; ꝛ inētiōe uirtuti aliorū ꝛ mediātaꝝ
ꝛ som̄ ꝛ reliquoꝝ que simulāt illis. ꝛ affe
rant demonstratione ī sup̄ius res ad quā
nūc intendim⁹ ex illis reb;. ac si eēnt res
quaꝝ cognitio iā p̄cessiss;. Ego aūt has
demonstrationū similitudines nō laudo. imo
si melior reb; ē s̄mo uerus. nō uidet̄ m̄ q̄d i
iste ullo mō sit demōnes sic iā ondi in lo
cis aliis s̄; expōne p̄fectā. Dico g° q̄ me
lius ē in oī doctina. ut detinem⁹ ordinē sciaꝝ
ꝛ nōiū;. Sig° p̄ncipiū totius iq̄sitionis de
ꝑplionib; ꝛ eius clauis nō ē n̄ iq̄sitio de eis
an sit eoꝝ que nō recipiūt ꝑ̄plione ꝛ alta
tione ōīo aut eoꝝ que possūt cūti ꝛ alīti
ꝛ s̄mo h̄ in quo sumus nō ē nisi s̄mo ueros
post q̄stione illoꝝ. tūc nō op̄tet ut iudicē;
de cōplionū ꝛ uen sicem̄ eā p̄ id q̄ sciāt p̄r
sī oꝫ ut utamur rectitudine ꝛ eq̄litate tam ut
sit res qua sup eas quenē demōo. aut ali
qua reꝝ sēsu appārētiū aut aliq̄ reꝝ sup
quā p̄missa ē demōo. manifestū ē g° iā q̄ n̄
oꝫ nos rememorari euētus som̄ nec digōnis
nec augmētū nec aliciū alt̄ius eoꝝ q̄ simulāt
eius. sī oꝫ ut sit inuestigatio nuda ipī sbē ꝛ
reꝝ ad quas intendim⁹ s̄; singularitatē q̄
ad mōd iā fecim⁹ ī s̄mone qui ē añ hunc.
Et illud iō q̄m postq̄ iā; diuīt naturam
ꝛ diximus. q̄ res que ē actu ē p̄t̄ rē que ē
pō. dicā; q̄ oꝫ ut loquam⁹ p̄us de eo q̄ ē actu
calidū aut frīdū aut sicū aut hūidū. dīn
pueniam⁹ ad illud q̄ ē pō sil̄r. Cognitio aūt
reꝝ que actu sūt calide aut frīde aut hu
mide aut sicce facil̄ ē sciā apud unūq̄q;
Et illud iō q̄m ꝑ̄ternitas tactus ē discēnē
īt has res quib; significam⁹ q̄ ignis ē calid̄
ꝛ d̄ nunc q̄ ē frida. Q̄ si apud eos ē m̄o
aliquo pōlē sit agnoscē calidū ꝛ frigidū
aut reliqua significēt nob̄ illud. Alā ipī si
nob̄ fecīnt fidē illi. tūc faciēt nob̄ fidē;
sā ē noue subtil̄ magne. Sī si fuīt uerum
dicē digni tūc illud q̄ ipī dīnt ē desipiētia
mirabilis. Ipī nāq; priuīt dīnes q̄ res
sēsibiles demrāne p̄ id q̄ ē antiquis sēsu. ꝛ
Q̄ sino fuīt pōlē ut sit res alia p̄t̄ sensū;

regula corpū que actu sūt calida. tūc tan
gunt multos uiroꝝ p̄fectoꝝ ꝛ senū ꝛ adole
scētuū ꝛ pueroꝝ ꝛ infantū. ꝛ Alā cū illud fecīnt
īueniet̄ in istis qui sint caliores ꝛ qui sit
min⁹ calidi. Q̄ si ipī iq̄rīt demōnē loq̄ntē
sup res sēsibiles. tūc oꝫ ut iq̄rīt ubiq; dēmo
strationē de luce. an oportat ut existimet̄
q̄ sit alba sic uidēt eā oēs hoīes an nō sit
alba sic iudicauit anaxagoras. Et silr̄ ī
qrīt de pice ꝛ corno ꝛ oib; reb;. Et illud iō
q̄m nō oꝫ ut nisi h̄am⁹ suspectū donec nō
credam⁹ ei ī albo ꝛ credam⁹ ei ī nigro absq; d̄
monstratiōe. Sig° fuīnt nō credētes omnib;
reb; que appent sēsibilr̄. tūc nō oportet ut
iudicent de aīe que uocāt̄ cignus q̄ est
alba; n̄ p̄stiterint fuīnt p̄us de illa ratiocinati
one. nec d̄ calce aut de die aut sole. Et silr̄
nō oꝫ eos credē audītib; suis d̄ uocib;. nec su
is odoratib; d̄ odorib;. nec suis tactib; d̄ re
b; tactis. Nōne hec ē ambiguitas p̄uorū
ꝛ stoltoꝝ eius desipiētia īfinita. Et nō oꝫ
eis qui iā elegerūt meliorē oīb; s̄monib;
p̄b̄re. ꝛ ē s̄mo qui ponit calidū ꝛ fridū ꝛ hu
midū ꝛ sicū eē p̄ncipia ꝛ elā. ut p̄ueniāt
ex eiusdē ipsoꝝ ꝛ īuolutionib; a s̄mone;
ponētiū hec p̄ncipia. ut nō sciāt q̄ iudix
oīs d̄monstrationis ꝛ p̄ncipiū ipius. n̄ sūt
nisi res sensui ꝛ itellectui maīfeste. Et qm̄q
ī his iudicib; ꝛ p̄ncipiis dubitāt. iq̄sitio
eis de aliis reb; ē uana. q̄m nich̄ sibi relī
quid a quo sim̄l ponat p̄ncipiū. Et ego ī
quidē nō possū; itellige quid sīat illud q̄
coegit eos ad h̄ ut eḡdient̄ ad hāc arroga
tia; loq̄ndi. donec conātur iq̄rīt ratiōē ut
sciāt res sēsibiles. Et ꝑp hoc dico q̄ ego
expior actu calidū tactu. Q̄ si inuenio ad
modū calidū. si aptū ꝛ ꝑpatū ut sit calid̄
ꝛ ē q̄ potētia calidū uoiaē. tūc ego conor
expin ip̄; ꝛ iudicare de ipō ratiōatiōē. ī
gnoro aūt qualit̄ illi receperūt omnia
ꝛ correxerūt se ipsos disputatiōē loqui. Et ē
quidē rememorari nūc ī q̄ p̄ncipiū ꝛ eā ꝛ
clauis ī omib; dogmatib; p̄ueīsis uo
luntatib; malis. nō ē n̄ ut relinquat hō
p̄scrutatū p̄us. d̄ demonstratiōe ꝛ iq̄rat
de re simul ꝛ conet̄ d̄monstratiōe affeīe
ac sciā nouit quid sit demonstratio. De
incepis uō ad illud q̄ intendim⁹ reuitamur
Expiam⁹ g° calitatē ī etatib; diuisā tact⁹
p̄us. ꝑ̄pe ꝛ melior quidē expiētia ē in hac

mimo recte corpore i sanitas. Et illud est
qm nō ē ipole rememorari quali fuit calitas
i sanitas cū fuit filius duor annor 7 quali sit
nūc post duos aut tres annos ubiq̄m. Et
illud iō qm si iuuenem pueri sup fluem nu
tritui pmutatū ad calitatē aut frimte;
i duob anis tuc nō erit difficile qn cō
parem p illud sup fluitatē altaōis que
aduemat ei usq; ad horā iuuētutis. Si
nō uolūs ɔpare nūm pueror' nūō mlto
iuuenū. pones ɔpatione tuā gn̄lis cū gn̄a
li 7 carnosi cū carnoso 7 piguis cū pigui. Et
sil' pone ɔpatione tuā int illos quor co
lores sūt unius dispōnis 7 reliq̄ dispōes
sūt unc que ee possūt. Et illud iō qm cū
queris ut inuenias diūsitatē q̄ ē int eta
tes: expiētia illi ē sanior 7 uelocior i natis
i quib possibil' ē silitudo. In expiētia uō
diūsitatis i natiuis ōnis cadit error nō
paruus. Nā forsitā diūsitas q̄ iuuenis
it' corpa que expins nō ē cā diūsitatis ē
tatis. s; ē cā diūsitatis ɔplionis nāl'. Et
sil' ī oz ut sit regim cor' uni 7 sit ī hore i
quib expuītur dispōnis unius/ita ut nō
ɔpares illi qui exercitio utit' cū eo qui nō u
titur ipō nec illū qui utit' balneo. cū q ipō
nō utit'. nec illū qui cibū recipit cū qui nō
recipit ipm. nec sitiētē ebrio. nec illū quem
sol calefacit cū qui pp frigus rigiut nec illū
qui uigilat cū qui dormit. nec uniū salt' it'
eos quor' nature sūt ōnes aut regimina
sūt decliniora ɔueniētiis que ɔueniunt
eis. s; oz ut sit uniū dispōnis q̄ tū pole ē pt
dispōnē etatis. Et cū tu ī ɔpas dispōnē etate
pueri sibi ipi oz ut tu fuces s; hac silitudi
nē oīa que accidūt ei extrius similia uē
ut nō accipias diūsitatē accidētē ei extrī
secus pp calitatē aut friditatē ei adueni
entē in fetus etati. Et ego quidē scio
q̄ tibi uidebit' q̄ ego narro tibi uiā pscru
tinationis lōgā 7 remotā s; h̄ uia quā ius
itā. tū ē uerior uijs. qz ē assūptam expim
sus rei quesite q̄ admodū dixi i libro q ē de de
mostratioē. Et tu forsitā eliges uiā ppīq̄
ul' breuē iqsitiōis 7 expiētie 7 nō curabis
si aduanitatē pducat. Et sicut uia illa in
cessens scies q̄ nō aduanitatē tm pduc
s; cū hec erit lōga 7 remota. Et illud iō qm cū
nō repies rē quā queris i itib anis nec in
quatuor. s; ignorātia tua pcā remanebi'

ca i tēpore totius uite tue. Sed; ɔtradictores
nāq; hor' uiror' nō ē sup aliqua rei pole a
ffere demostrationē certā 7 manifestā. Et
illud iō qm nullo mō oz ut pcia ex sedib
sufficient. Sensu g̃ oz expiri corp' calidū
7 fridū que ē actu tale 7 nō potētia 7 reliq̄e
i pncipio oēs significationes reliqs. Et ego
quidē ɔsulo tibi ut illud experimto pscruete
ris. Mea aut expiētia 7 iudiciū narro tibi.
Dico g̃ q̄ ego tetigi corpa multa studiose
nō pueror' 7 infātū tm. s; adolescētū 7 iu
uenū 7 repi q̄ nullus duar' sectar' ē uerax.
nec qui absolute iudicat q̄ iuuenes sūt cali
diores pueris nec qui dic̄ q̄ sūt fridiores eis.
Et illud iō qm sicut remouens oēs alītiōes
que extrīsecus accidūt. 7 ɔsiderauis diūsita
te que ē ex etate tm nō inuenies aliq̄ corū
absolute caliorē alto. Uerum utrorūq; ca
liditates sūt diūse qualitate. pp diūsitate;
que solūt ex corpib ipor'. Et pp h̄ q̄ dā
decepiūt alios 7 seipos. Et dixit quidā corū
q̄ calitas pueri ē fortior calitate iuuenis
7 dixit quidā q̄ calitas iuuenis ē fortior ca
litate pueri. Et illud iō qz calitas pueri ē
ppinquior nature uaporis. 7 ē cū hoc ualde
delectabilis tāgēti ipm. In calitate aut
iuuenū ē aliqd acuitatis 7 tactus ei nō ē
delectabil'. Et hec diūsitas tactus ē que re
ducet plimos hoīm ad hoc ut iudicet qd
corp' iuuenū ē calidius. Illud uō nō ē
ita. nā si ad' i tactu suo diūsa extraīt corpa
donec possit scire calitatē que ē fortior. et
caliditatē que ē debilior caliditatē eq̄le
ei. ego scio q̄ ipse inueniet calitatē pueri q̄
equalē in potētia caliditati iuuenis aut
maiorē ea parū. Uia aut extra ē h̄ quā
narro. Oportet quidē ut pncipiū sit extra
a reb sensui manifestiorib. Dico g̃ q̄
aer balnei forsitā iā ɔsecutus ē ex calitate
tm q̄ nō ualet aliqs ipm tollare imo iuue
nit ipm ad huitet se. 7 forsitā iā ex friditā
te tm. ɔsecutus ē q̄ nullus ieo sudat. Et
in quidē nō ē necē dicē q̄ tria hāt ɔplio
nes pt has duas quā pp ie indigem'. scil' s
equalis. Et ipar; 7 istas ɔpliones ea facti in
uenimus i aqua solū. Et illud iō qm qiz
inuenim' illā aquā tm calitatis ɔsecutā;
ut corpus ad huiat: 7 forsitā inuenim' ipā
tm frigiditatis ɔsecutā ut nō calefiat ab
ea corp' 7 forsitā inuenim' illā equalē itai

Nō quid dc̄ sit ego

Nō quō G. expi' hic pueri.

Nō q̄ calor pueri ē sp̄s maior calo re iuuenis.

ut calefaciat corpus equaliter. Quare si ego interrogavero te quid sit calidius, aer equalis an aqua equalis, non poteris dicere quod aliquod eorum sit calidius altero. Et illud ideo quoniam ambo cum sint similes et delectabiles et equales apud corpus, non est aliquis rationem habens qui dicat quod aliquod eorum sit calidius altero et alterum frigidius eo. Et si aliquis existimet quod aqua solummodo consecuta sit finem caliditatis ita ut sit in fervoris, aut aer volueri sit inflamatus integre: tunc manifestum est quod corpus comburetur ab ambobus equaliter. Et si aliquis existimet quod aqua tantum frigiditatis consecuta sit ut sit vicina congelationi, aut quod aer iam integre infrigidatur sicut est eius dispositio in hora casuum: tunc manifestum est quod illud frigoris quod ex eis unicuique corpori advenit est secundum similitudinem unam. Iam igitur oportet ut existimet quod caliditas que est in summo et frigiditas que est in summo secundum aerem et aquam secundum similitudinem unam, et medium inter extrema est secundum similitudinem unam in utrisque. Oportet igitur ex hoc ut sit latitudo que est inter eas extremitates et medium in aere et aqua secundum quantitatem eandem ita ut dicamus de aliquo eorum quod est calidius equali secundum quantitatem calefactionis alterius. Et similiter dicimus de aqua que est frigidior. Verumtamen propter hoc tactus non est in ambobus eadem. Et illud est quoniam tactus aque equalis non est sicut tactus aeris equalis. Et quid est sermo meus in his duobus, immo in eadem diversitate que est inter ea. Nos namque invenimus quod quamvis aer sit secundum unam quantitatem caliditatis, eius tamen tactus diversificatur secundum quod in quibusdam horis est quasi nebulosus et magis porosus et in quibusdam horis est sicut fumosus et in quibusdam horis est mundus et purus.

Iam igitur manifestum quod calidus equalis in rebus multis diversificatur et sine errore illi qui non est discretus et cautus ita ut existimet quod sit diversa propterea quod non recipit eam similem in omnibus dispositionibus. Iam igitur manifestum est quod pervenire ad cognoscendam equalitatem caliditatis in puerus et iuvenibus non est nisi hominis cuius intellectus iam est exercitatus in eo quod diximus et cuius sensus est edoctus experimento multo rerum particularium ita ut non errret quando invenerit unum eorum in substantia humidum et alterum in substantia siccum. Et illud ideo quoniam possibile est ut lapis recipiat caliditatem equalem caliditati quam recipit aqua, et non sit in illo diversitas nisi propterea quod lapis est siccus et aqua est humida. Et ego quidem secundum hanc viam multorum expertus sum multos homines quorum quidam erant pueri et quidam adolescentes et quidam iuvenes, et expertus sum unum eundem qui erat infans deinde postquam factus est puer deinde postquam factus est adolescens et non inveni iuvenem caliorem puero neque puerum caliorem iuvene. Et non reperi inter eos differentiam quamdam dixi nisi quod caliditas in pueris est vaporosior neque vaporosior et ea hoc est multum et delectabilis. In iuvenibus vero est caliditas parva et sicca et non est eius tactus delectabilis secundum similitudinem delectationis caliditatis puerorum. Et illud ideo quoniam resolvuntur ex substantia puerorum propter humiditatem eius res multe ad exteriora. Sed ex substantia iuvenum non resolvuntur nisi pauca propter eius siccitatem. Iam igitur manifestum est quod de nullo eorum constituitur absolute quod sit calidior altero, sed de puero declaratur quod sit calidior propter multitudinem eius quod resolvitur et exit ex eo, et de iuvene quod sit calidior propter acuitatem que resolvitur et exit ex eo. Et illud ideo quoniam calor innatus in puero est amplior cum sit generatus ex sanguine et spermate, et est cum hoc suavior. In iuvenibus autem tactus caliditatis est parvus et siccus et non est ex suavitate eius secundum similitudinem caliditatis puerorum. Capitulum quartum in quo declaratur complexio membrorum cum aliquibus

Regula igitur corporis membri per sensibilem complexionem calidi et frigidi nichil est preter sensum tactus. Regula autem corporis humidi et sicci est cum sensu et medio. Et illud ideo quoniam res sicca procul dubio est dura. Quod autem durum sentitur per hoc quod tactui sentitur, nisi quod non oportet ut cum res est dura sit procul dubio sicca. Et illud ideo quoniam duricies generis sit a corpore sicco insensibilis tamen non est eius solummodo propria. Res namque que frigore congelatur est in dura sicut nix. Et propter hoc non oportet ponere ad cognoscendum sicci et humidi medium nisi primum inquiratur que sit dispositio illius rei in caliditate et frigiditate. Et illud ideo quoniam non oportet ut res dura que est cum frigiditate que est in summo sit sicca, et res que est cum caliditate forti ore et est mollis et liquida sit procul dubio humida. Oportet cum fuerint res equales in caliditate oportet ut consideres eam et attendas circa an sit mollis aut dura. Nam si fuerit mollis est humida. Et si fuerit dura tunc est sicca. Quare si res iste fuerint secundum hanc dispositionem tunc illud membrorum durorum quod fuerit in corpore hominis est humidum. Et illud ideo quoniam si est possibile ut super ipsum tantum frigoris perveniat donec minimum quantum in ipso aliquid durum fiat propter frigus, sic possibile est ut sit aliquid in eo iam liquefactum et fluidum quod conversum sit ad dispositionem alicuius crossitiei et coagulationis sicut adeps. Nam pinguedo sanguinis et propter pinguius eius cum sit in loco frigido coagulatur. Verumtamen hoc quamvis con

Nota quod ad cognoscendum sicci et humidi ... de calido et frigido

gulet. no tn osequit ex coagulatione eius
ut durum fiat. Deinde g dixerunt antiq
q humidius mbrum q e in corpe e pinguedo
deinde post ipm genus carnosum h aut gnu
spes sut multe. Quar pria e slia que pprie
inveite noiat caro. Et enim slia quam no re
pis in corpe sola psc. si repis ea pte mus
culi. deinde post hic e slia ppa unicuiq viscer
ri. Et eius sisthtes quide isoni eius noiat
hic slia sima unius i significatio h nois e
caligo. Et extimat q e slia ulis i ianis
i ignorat q oio aliciq misceni no e nisi
ab hac carne que e in ipo. Deinde h undi
uenit hora. Tu uo ia scire potes q cor
cerebri sut ppr i corp pulmonis sut pr
pinguedine inh uitate exquitate molli
tiei ipor. Et illud io qm corp hor duor
no coagulat frigore ppea q calore no re
soluitur. Et medulla quide que i ossib e
ppinqua istis duob nisi q no e exgne ce
bri. Sz cerebr i nucha sut uni gnis. Re
lique uo oes medulle sut nature alteri
Et cerebr quide e calidi i humidius nucha
i pp h e ea mollius. Et ia quid signt tibi
quam uicit cebru nucha i humiditate q
titas supfluitatis molliciei ipius sup
ipm. Cu ptes cerebri adiunxe opab i
inuenies anteriore eius pte humidiore posti
ore si supfluitate mollitiei ei sup ipm
Omnia aut mbra hec no tn sut aute hu
midiora. ueru i ai hec sut frigidiora ea. Et ulti
oe mbrum sanguine puatum e frigidius omi
mbro i quo e sanguis portio. Mollicie
aut minor na cui ppinqua e. durior no
na e talis qual ipa cutis s humiditate
.s. siccitate. Caliditate ei tn deficit qntu de
ficit q oio sanguine puatum e a sanguineo
corpore. Quantitas aut supfluitatis
humiditatis carnis que e in splene i i rei
b i epate sup cute e s qntitate supfluita
tis mollitiei eius sup ipm. Et quantitas sup
fluitatis caliditatis ipi sup cute e p qnti
tate supfluitatis dum sanguis sup ipm.
Siccitatis aut carnis que e in corde su
pfluitatis qntitas sup oes has carnes e
s supfluitate duritiei eius sup ipas. Et
pt hec e calidior no his carnib tm sed oi
b mbris corpis. Et hec quide e car que
manifeste sentitur tactus i anothomia oge
stete potus cu apitur torace pectoris i i

ad mittens digitos i tetigeris uentriculum
sinistrum cordis. Et illud io qm tu inuenies i
huc locum calidiore omib mbris reliquis
no parui. Deinde calor qui e i epate i q i
splene i qui i renib i qui i pulmone i na
sua e simplex sic que cutitat artis i ue
nis i nuius que sut i unaquaq hor miscenti
Carnis uo que in corde e fora no e forma
simplex. sz sicut in lacerto e uillus quo ostine
caro ipi. similit in corde e uillus q otinetur
caro ipi. n qz gnus uilli qui e in corde no e
exgne uilli qui e in lacerto. Uillus naq q
e in lacerto no e n ptes iuu i ligamentorum
Sz uillus qui e in corde e ei pprius quadz
uillus corpis arterie e ei pprius i uillus
corpis uene e eis pprius. i uillus corpis
intestinor intestinis. i uillus stoi sto. i uil
lus corpis matricis matrici. i uillus cor
uesice uesice. i uillus corpis fellis felli
Nos naq iuuenim i oib istis offitialib ca
ue unicuiq ipor ppriu otentu uillo unicuiq
ipor ppo. Et caro quide unicuiq ipor
cute e calior. Uillus uo quorundam cor est
humidior pte i quorundam ipor equal sic cum
s oplexitati. Panniculi uo oes cute sut
sicciores. Et simili due matres otinentes
cebrum i nucham. Iste naq sut etia ex gne i
panniculor. Et ligamenta oia sz q supat
cute duritie supant ea siccitate. Corde i q
uis sint molliores ligamentis tn sut duri
ores cute qntitate manifesta. Cartillagines
aut sut post ligamenta. Et int hec duo e
corp medium q in natura sua e ligamentum
Et ipm quide assimilauerut qda anatho
mici cartillaginib i nuto. Et hoc ligamentu
e ligamentu durum cartillaginosum. Os aut
e siccius omib que cutis tegit. Eis uo q
appent i a cute pcedut siccior e pilus. de
in post ipm sut cornua. i post cornua sr
ungues i ungule i pene i rostra i que illis si
milantur ex mbris que sut ppa aialib uolati
lib. Humorib aut melior i nature
conuenientior e sanguis. Cola uo nigra e sic sedi
men i fex sanguis. Et pp hoc facta e spissior
i frigidior sanguine. Cola aut rubea est
multum calior i siccior sanguine. Flegma u
e frigidius i humidi omib que sut i corpe
alis. Et regula quide cognoscendi hec i
e sensus tactus qndoque narrauit v pcs i li
bris suo de humana natura. In cognitione

Callo panniculorum ... pia i iuuente dispositie

Nota de tactu cordis

c. s. de cartillagine i corde

Nota q sanguis est melior humor

aut frigidi no e necciu; n sensus tactus i
tm. Sz in cognitione humidi cu ssu tactus
sut necia sensus visus 7 pscrutatio me
tis. Et ssu quide tactus 7 ssu visus ppea
q appz unicuiq: ipor fz illa dispone. Et
mt quid ppea cognoscat q no e factu;
fz illa dispone supfluitate caliditatis. sz est
factu pp humiditate i ea i natia. Et h qtem e
fmo meus de hijs que i corpe mebus et
humoribz. Cm qrtu i quo dez agscere fine
Jam no nuc optet p pinguedine 7 macredie
nos loqui de rebz que ɔsequitur ɔplones.
Res aut que ɔplones sequut. sut quaru
pmissimus narratioe; 7 ppt que sut exes
que no sepant ut sicco durities 7 humido
mollities cu fuit cu caliditate tepida. Pi
guedo quoq: corpis 7 macies ipius sut
exes que sequitur ɔplone no ɔplonem
nale tm. sz ɔplone acqsita aduenietem
a ɔsuetudine tpris. Multos naq: ia vidi
eor qui i natura sua erat macileti i pin
guatos. 7 eor qui na erat pigues mac
letos factos. Cu pmi quide pmutasset
ɔplone sua quiete 7 regimito crassitudo
ad humiditate 7 pmutassent sz ɔplonem
sua multitudine laboris 7 sollicitudis
i regimito tenui ad siccitate. Et oz qde
ut referamus significationes que signt d
istis duobz. Melius naq: e ut a nob ipis
possimus ɔgnosce significatoes qd sit illd
q ut ab alio a nob discamus. Donec sa
amus an h que i uenim cu dispone q
sit talit i na sua. aut no sit factus talis
n ɔsuetudine qua usus e. Magr aut
bonu significationu e magr oium reru et e
admirabilis ypocras. Dico g q cui vene
sut aple e in natura sua calid. Et cui vene
sut strice e i natura sua frid. Et illd io qm
caliditas ppea e dilatare venas 7 apire
eas. Et pp hoc oz ut sz plimu ɔstrictio vena
ru sit repta cu pinguedine 7 macies copis
repta cu latitudine venar. Qz si iue
neris aliq corp i quo ia agguti e ut sit
pigue 7 sunt vene ipius late. nuc huic i
corpi aduenit pinguedo no pp na; sz pp ɔ
suetudine. Et sili si iueris corpus cuius
vene sit strice. q cu hoc sit gracile ne ei
necio ut i na sua sit macileti. Et ia qd
dixit ypocras q i horis ieiunij oz nos madi
care ex istis rebz fz quatitate equal. scil ex
latitudine venar 7 ɔstrictioe ipar no ex for
tonus corpis. Et illud io qm cui vene sunt
strice eius sanguis erit paucus 7 no plim
abstinet a cibo qn ipm ɔsequat nocumentu
Sz cui vene sunt ample eius sanguis erit
multus 7 plimu abstinebit a cibo ita q n
ɔsequat ipm nocumentu. Cause aut eor
que narraui manifeste sut apud eos qui
mt eas ɔsiderant 7 simo eis renuleo ipas. Et
qm no oes homies mt illud itendut digni
e ut sit neciu; quatinus dicam pp illos q illd
no mt intendut. q ideo pigues 7 subtilis 7
levis sanguis sit i corpibz que caliditati sut
decliuiora eib caliditatis. 7 gnat i corporib
que frigori sut decliuiora 7 nesitat ita ut
aucius egrediatur. Cuq: obuiat mbris frig
sic panniculus coagulat sup ea. Et cu obui
at mbris que i sua natura caliditati sut de
cliuiora sic mbra carnosa ɔsumit a caliditate
7 resolut. Sz si fuit ɔplio frigiditati decliuio
7 fuit cu hoc regim regim quietis coagu
latur tuc pinguedo sup mbra carnosa i.
Et pp hoc ia inuenimus multa alia que
i caueis sius latitat augmitate pinguedis
Et mulieres i sut pinguiores viris qm
femina i natura sua e frigidior masculo 7
cu hoc i plimus dispoibz e dom custodim
na. Et corpa quide que sut equal ɔplio
nis in na sua 7 laborat mensurate oz ut sit
bone carnis. scil ut sit equalia i omibus
modis. Corpa aut i quib e humiditas
multa 7 i quib caliditas no multu minui
tur a fine equalitatis sut multe carnis.
Et corpa que i sut in na sua equalia 7 eor
regim e regim otij 7 tranqllitatis oz ut sit
multe carnis. Et h io qm antiq optime
dixerut q ɔsuetudo e natura acqsita. Et
no quide nocet cu h ia scil dicamus nuc
ut no indigeamus venire i unaqq: su
ma smonu nror an coi de quo loqmr sic
na sui frigiditati decliui. aut ɔsuetudie
sit illud acqsitu hoc aut reliquam ei qui
libr nror legit ut ipm itelligat 7 pueniat
ad spes forte corpis ɔuenietis vnicuiq: i
ɔplonu 7 narrem eas ut sit smo nr i eis
breuis. Corpor itaq: sut queda gracilia
i quibz cu hoc sut vene parue. Verum
cu aspicias aliqd eor quecuq vena fuit
appet pinguis 7 sigt tibi q sit i ea sub
cute sup panniculu. qui e intus sb ea.

qm̄ h sigt̄ q̄ frigiditatē declin ... ad itegiam declinī ... tia. Et illud iō.

Et hec quidē uno inuenit icorpib; iuuenū
icorporib; aūt mulierū multor̄ reputat̄
Et illud iō, qm̄ piguedo nō ē sp̄ ñ ꝑ frigidi
tatē corpis. Multitudo aūt carnis amꝉ
titudine sāguīs gn̄at̄. Carnis uō habitatiō
ē significatio nature equalis cōplionis. Et
icorpib; quidē multe carnis proul dubio
ē plus piguedinis quā sit icorpib; bone
carnis. uerū nō spargēt̄ piguedo cū cō
iunctē carnis. Et tu uides quedā cor̄ plena
iquib; e plus carnis 7 quedā iquib; ē pl
piguedis 7 iuenis eas iqbꝫdā cor̄ eq̄les
isanguinē. Jn qbꝫ ūq; g̃ corpib; fuerīt
caro 7 piguedo simul equales iaugmēto
ƒ; sup fluitatē huītatis ieis sup cōplionē
equalē. erit sup fluitas dn̄ corpis frigo
ris sup ipāz. Jncorpib; uō iquib; ē plus
piguedis. frigus ē augmētatū sup eq̄le
multo plus q̄ augmētet huītas i eis
sup equale. Jncorpib; aūt iquib; ē
piguedinis minus q̄ carnis. huīdītas e
amplius augmētata q̄ oꝫ. Et frigiditas ñ
ē ita. Et illud iō qm̄ cū caliditas remanet ƒ
terminos suos sibi ꝑ̄pos 7 ē icorp̄e cū hec su
pfluitas laudabilis sāguīs oportētio ut se
quat̄ illud multitudo carnis. Nō aūt
pole ē ut tibi emittē q̄ntū oꝫ sāguinē q̄ntū
tē cōmensuratū excedē mensura i potētē. ƒ; pole
ē ut tibi sermone narrē illud cōsequito. Di
co ergo q̄ dū nullū accidētū egritudinē cōseq̄t cor̄
q̄ est repertū multitudo huīditatis que ē
meo igrediē terminos sanitatis. Jam ā
ostendimus ialio libro q̄ necio oꝫ ut sanita
ti latitudo supponat̄ nō pua. Et nūc q̄q;
dimittāt illud i uniuso nrō sermone. Et q̄
nos ponim̄ naturā equalē in cōplione me
dia; sicut regulā 7 cognitoriū oīm; naturar̄
reliquar̄ 7 iudicamus nās que sūt abu
traq; late h̄ nature mole cōplionis q̄ quē
nō pmisiet nisi sanitas diuisitatē scdm
maius 7 minū recipet. Malitia nāq; cōplio
nis egre. alia ē a malitia cōplionis sane
Et illud iō qm̄ malitia cōplionis egre. ē
cōplio que a cōplione equali ē remotior.
Et longitudo malitie cōplionis sane a cō
plione equali ē pua. Et iꝫ ī in hoc pole
est ul nobis nos inueniē q̄ntitatē longi
tudinis in fine ut ponēt. Et significatio
malitie cōplionis sane ē ut nulli opatio
nū corpis penitus iueniat̄ nocumentum

manifeste aduenire. Quātitas g̃ latitudis
int̄ hec ut sit corpus dispōnis talꝭ qua oēs
opatiōes integre cōpleant̄. 7 int̄ hec ut sit
aliā dispōnis qua qbꝫdā opatiōib; eius
adueniat nocumētū e latitudo sanitatis 7
malitia cōplionis sane. Deīn post hāc ma
litia cōplionis egre. ē cū corpus egrotat ꝑ
malitiā cōplionis. Cor̄ nāq; aīalis nō solū
ꝑ malitiā cōplionis. ƒ; egrotat ꝑ multas
alias dispōes quas tibi suffitiēt dicā m̄lꝭ
nrō qui ē de spēb; egritudinū. Nūc aūt
oꝫ ut ad sermonē redeamus i quo a pncipio i
fuimus. Dico g̃ q̄ sicut corpus cū calor in
natus i ipō remanet ƒ; ultimū equalitatē
sue 7 huītas in ipō augetur: ƒ; tn̄ eius aug
mētū egreditur t'inīꝫ sanitatis nō ē tūc
pigue. ƒ; ē multe carnis 7 iꝫ augmētē i ipō
piguedo pūr ē tn̄ multo min̄ augmētata
q̄ caro. Silꝭ cū huītas 7 siccitas equalitatē
sanitatis int̄ se suat̄ ƒ; corp̄ icaliditate mi
nuit̄ oꝫ necio ut i illo corpe sit multo plus
piguedinis q̄ carnis. Et sicus ƒ; ōnū illi
fuīt ita ut augmētē caliditas 7 reliq̄ duo ōīa
remaneāt ƒ; equalitatē erit i hoc corpe min̄
piguedis quā carnis. Et silꝭ cū in corpe
minuit siccitas 7 alia duo ōīa remanet ƒ;
equalitatē erit illud corp̄ declinā ad ma
ciē 7 duritiē. Postq̄ igi iā dixi ea que
dixi sūt de istis tūc iā rē manifestū ē de spē
b; simplicib; malitie cōplionis q̄ nō solum
existūt icorpib; aliīꝫ ƒ; 7 significationes oī
ear̄ cū hec sūt manifeste 7 apparētes ñ sol
icaliditate 7 frigiditate 7 mollitie 7 duritie ƒ; 7 h
oīm; reliquar̄ spēr̄ dispōnis corpis. Et
iā nūc quidē narrau dispōnē spēnī corpū
ƒ; gracilitatē 7 grossitudinē. Et mō qō dicā
de spēb; reliqs. Cap. q̄. ī q̄ dec; cōplōr; p pilos
Jco ergo q̄ cōplione hn̄s calidā 7 siccā est
pilosus 7 ē multis fine multitudis capil
lorū 7 fortitudis ipōr̄. Et cōplionē hn̄s ca
lidā 7 int̄ alia duo ōīa equalē. q̄uis ī sit
pilosus ē tn̄ in hoc ƒ; q̄ntitatē mediocrē. Et
silꝭ hn̄s cōplionē siccā 7 i caliditate 7 frigi
te equalē. Est ei 7 h̄ multitudis capillor̄
7 fortitudis ƒ; q̄ntitatē mediocrē. Omēs
uō cōpliones hn̄tes frigitas sūt lenes fin
iens sit nimia huītas sui q̄ntitate metiēt.
Et cōplionē hn̄s uehemēt frigidā 7 huīdam
ē multis fine lenitatis scꝭ puationis ca
pillor̄. Cōplionē aūt hn̄s frigidā 7 int̄

— 7 alio tēpalia

7 lō̄ latitudine sanitatis

— 7 alio q̄ est distinctū egritudine

nō q̄ 7 mala hec sana nō ē necesse opomis

— 7 ā illud signi catione q̄ ē.

alia duo omnia equalem est minus levibus. Secundum
complexionem habens frigidam et siccam est in minus levis
secundum quod quantitatem extra manet. quoniam sic non est
possibile ut lepre nascantur et crescant in multitudine
in terra sicca. similiter non est possibile ut nascantur pili et
crescant et fiant fortes in cute sicca. Sed res ita non
est. Et illud ideo quoniam cum dicimus quod sit sicca non sermo
quod est cum de cute non dicimus quod sit sicca non sic quod est cu-
tis. Et ei vel sicca tamen in sicco quidem tamen nullo
modo existit res. Sed cutis sicca corporis hominis aut
animalis similis homini non est privatus penitus humore. Et in
eo est convenientior omnibus rebus ad hoc ut in ea
nascantur pili. Non autem possibile est ut pili nascan-
tur super animal cuius cutis est testea sicut ostree et
[illegible] et cancer: neque super illud cuius corpus est cor-
ticale sicut serpens neque super illud cuius corpus est squa-
mosum sicut pisces habens squamas. Cutis enim
horum animalium omnium est in fine siccitatis sicut te- a. talis ostrea et aliquis lapidis.
sta fictilis vasis aut sicut lapides. Super
corpora autem animalium quorum cutis est mollis sicut
corpus hominis quantumcumque fuerit cutis ei declivior in
siccitatem et caliditatem erit convenientius pilos nasci.
[illegible] itaque illorum consequamur exemplum quo usi sumus
et adeo quod [illegible] dictum et continuatum eius per ipsum mu-
tationem eius quod dixi. Et illud ideo quoniam lepre non
nascuntur in terra que in ultimo est sicca et arida, immo
in terra humida et lutosa. Nascuntur autem lepre in terra cum
incipit superfluum humiditatis eius consumi. Deinde
accrescit earum augmentum quanto plus augmenta-
tur siccitas donec sit earum augmentum in vere et
augmentum equale. In estatis autem principio ea-
rum augmentum est velocius quod est ita ut consequatur
finem qui ex augmento possibilis est. Amplius lepre desic-
cantur cum consequitur terram finem siccitatis in medio
estatis. Et in quidem potius ibi et loco suo
latius quemadmodum iam ostendi in sermone qui est ante hunc ut
assimiles naturam cutis equalis nature veris
hominis namque hora equalior est horis anni in complexione
et propter naturam partis medie huius hore quoniam tunc illa
hora est equimedia inter humiditatem et siccitatem. Inter-
mediate namque temporis veris que coniungitur estati
tunc est maioris siccitatis quantitate equali. Am-
plius in principio estatis est siccitatis maioris
illa. Aliquis ergo dicens deceptus quod est calida et sicca
non assimilabat eam propter hanc dispositionem terre que est in
ea in fine veris aut in principio estatis. Terra
namque in medio estatis fit in ultimo fine siccitatis
donec perveniat ad dispositionem in qua est corpus
animalis cuius superficium est testeum. Non autem similis est
cutis hominis in cutis porcorum neque cutis asinorum

neque cutis equorum neque cutis reliquorum animalium si-
quam oriuntur pili. Quod si ipsi voluerint compa-
rare cutem terre ipsi invenient hanc in comparatione conveni-
entem ei quod processit ex sermone nostro et invenient
sermonem per communitatem nominum. Et illud ideo quoniam cum
dicimus quod pili multi et fortes nascuntur in cu-
te calida et sicca. non intendimus sermonem nisi p
hominem et animal super quod oriuntur pili. et non ostreas et
cancros. Et illud ideo quoniam calor resolvitur i. de vapor
exeunt cumque corporum animalium et egreditur cum eo
quantitas humiditatis que est inter ipsum non par-
va. In corporibus autem quorum cutis est humida
et multum mollis sicut caseus recens humidus non
remanet in eo per quas transit illud quod resolvitur
donec egrediatur a corpore. quoniam partes cutis que
separantur apud transitum eius quod in eis penetrat
coniunguntur iterum donec uniuntur. Corporum
autem in quibus cutis durescit donec fiat sicut
caseus coagulatus cutis perforatur ex calidita- id est hora sua.
te eius quod in ipsum penetrat donec egrediatur. Am-
plius partes que separantur remanent et non est
possibile in eis propter duritiem suam ut coniungantur et uni-
antur. Remanent ergo in ea pori illi et in remo-
ventur et durescunt et continuantur per [illegible] eius quod
pertransit eos semper ex ipso quod in eis currit donec egrediatur.
Cumque illud quod in eis transit fit vapor aut hu-
miditas propter esse transitus vaporis velo-
cior quem nichil prohibebit humiditatem non multo-
ties prohibet quedam penetrare in poris qui sunt
stricti donec cogunt eam iterum redire ad inte-
rius. Quod si vapor fuerit sicut vapor fumo-
sus grossius terrestris non est fiducia ut ingrediatur
exitus strictos. ita ut revertatur facile ad interiora
neque est possibile in eo ut evacuetur et egrediatur. Deinde ele-
vatur vapor alius similis huic post ex profundo
corporis et pervenit illum vaporem primum. donec ex-
pellit eum ad anteriora. Post elevatur vapor a-
lius et pervenit huic et expellit ipsum. Deinde pervenit
huic alius. Et existima in quod vapores multi fu-
mosi secundum hoc exemplum retinentur et conculcantur ad
invicem in spatio longo et concentrantur ad invicem et coniungu-
ntur donec perveniat ab eis corpus unum coniunctum
sicut corpus quod aggregatur ex fumo. Itaque hoc corpus
constipatur et coartatur propter constrictionem exitus ipsius
Cumque hoc corpus opilat totum illum porum. De-
inde pervenit ipsum superfluitates alie similes in
eis a quibus generatum est et non invenientes exitum
impellunt totum illum tunc ad anteriora et cogunt
procedere ad cute et fit iam sicut corrigia. Et illud quod ex
eo in poro continuum retinetur similatur indici

nota causam nigredinis capillorum

nota causam capillorum crispitudinis

talis forsitan

herbe aut plante. Et quod ex eo procedit aut est sicut herba aut est pilus. Cumque caliditas fortis fuerit ita ut adurat illum vaporem et fiat fumosus erit capillus generatus ab eo niger. Et cum caliditas fuerit debilior ita ut adustio illius vaporis sit minor erit capillus attingens albedinem, quoniam superfluitas fumosa que contenta est in eo in dispositione illa est propinquior colori rubeo quam colori nigro. Capillus vero albus generatur a flegmate. Sed capillus igneus qui est quemadmodum in colore est medius inter colorem nigrum et colorem album ita materia a qua generatur est media inter fecem flegmaticam et fecem colericam. Capillus autem crispus provenit aut a siccitate complexionis aut a poro in quo est radix capilli. Ad siccitatem quidem sic contingit quasi ignis vehementer desiccavit. Quod autem non necessitas nominandi contingat cum iam videmus capillum ipsum cum appropinquat igni super locum flecti. Et propter hoc causam omnes capilli ethiopum sunt crispi. Et propter naturam quidem pori in quo est radix capilli est crispitudo capilli secundum hunc modum. Dico quod vapor forsitan non potest propter suam debilitatem transire secundum rectitudinem, sed flectitur. Secundum ergo obliquitatem ipsius pori fortasse transitus est eius obliquus. Et forsitan vapor erit fortis, sed natura cutis est durior quod obviat et prohibet vaporem ne secundum rectitudinem transeat. Declinat ergo ad latus et flectitur sicut videmus exterius non solum vaporem et fumum sed etiam flammam ignis cum prohibetur superius procedere retinetur et declinare ad latus. Secundum hanc ergo dispositionem est res vaporis qui elevatur a corpore. Et illud ideo quoniam cum prohibuerit ipsum aliquod ne transeat aut disrumpit sibi metam declinet obliquus subeunte donec aggregetur secundum longitudinem temporis et inveniat donec transeat ad exteriora. Et forsitan ambe res simul aggregantur scilicet debilitas vaporis primi a quo provenit porus et duritia cutis et provenit ab eis obliquitas radicis capillorum. Et ideo quod ut capillus semper remaneat secundum figuram quam eius radix figurata est. Et illud ideo quoniam non est possibile de aliquo durorum corporum ut redeat ab obliquitate ad rectitudinem nisi mollificetur prius. Hec est dispositio de generatione capillorum. Et hic quidem consequitur ut narremus causas omnium que accidunt complexionibus in diversitatibus capillorum secundum etates et regiones et naturas corporum. Dico ergo quod egyptiorum et ambarum Indorum et omnium regiones calidas et siccas inhabitantium capilli sunt nigri tardi augmenti, duri, crispi, asperi, velociter senescentes. Eorum vero qui regiones inhabitant istis oppositas scilicet frigidas et humidas et sunt albani et germanici qui sunt de regione virgen et qui sunt de sichia et emarchia et ultimi de gentibus sclavorum capilli sunt velocis augmenti cum equalitate et sunt subtiles et recti ignei coloris. Illorum autem qui sunt inter istos et qui sunt de terra equalis complexionis capilli crescunt velocissime et sunt in fine fortitudinis et sunt in nigredine dispositionis equalis et in grossitudine et sunt mediocris dispositionis in eo quod sunt secundum puritatem rectitudinis et secundum puritatem crispitudinis. Et similiter est res in etatibus. Et illud ideo quoniam infantium capilli similes sunt capillis illorum qui sunt de terra virgen. Et iuvenum capilli sunt sicut capilli ethiopum. Puberum autem et puerorum capilli sunt sicut capilli habitantium loca ubi est equalis complexionis in fortitudine et grossitie et longitudine et colore. Et similiter sunt capilli secundum species naturas corporum secundum complexiones quas habent in etatibus et regionibus. Et pueri quidem parum non sunt lenes nisi quia nimium generatur in eis vapor in poris et non generantur in eis adhuc superfluitates fumose. Cum autem pueri ortus pilorum appropinquat in femore nascuntur eis pili parvi et debiles. Sed cum consequitur finem pubertatis erunt pili in eis fortiores et plures et maiores propter porositatem multiplicatur in eis. Et propterea quod corpora eorum plena sunt superfluitatibus fumosis propter dominium siccitatis et caliditatis in ipsis. Pili autem qui sunt super caput et in superciliis et in palpebris existunt in nobis in partu. Et illud ideo quoniam ortus horum pilorum non est sicut ortus horum sed sicut ortus seminum et arborum. Quoniam sunt creatura secundum intentionem primam. Et necessitas eorum est secundum seminum necessitatis quemadmodum iam ostendi in libro de utilitate membrorum. Et isti iam pili quamvis non proveniant nisi a subtilitate et arte nature quod sunt nigri aut ignei aut albi aut reliquarum specierum non consequitur necessario nisi propter complexionem etatis. Et illud ideo quoniam pili isti secundum plurimas dispositiones sunt declives ad rubedinem quoniam superfluitas que in poris contenta est cum eis nimium est nigrum. Et illud ideo quoniam humiditas in corpore adhuc est multa, et eius transitus est facilis et mollis, et adustio est debilis. Et sunt velocis augmenti et grossi et equales propter multitudinem superfluitatum quibus nutriuntur

Et illud io qm mbrū corpis inquo grāat
ē mbrū siccū. Et illud io qm totū cranei
nō ē n̄ os. Et cutis que ip̄z circuitat in sic
citate supfluit ipi induratē. Et ad ip̄um
quidē eleuat ex ptib; cēbri 7 ex toto corpe
supfluitas multa fumosa. Optet g°
ut sicut cutis que ē sup caput i fine sit s;
dispōnē qua ē corpus tm̄ iuuenū. Et p̄p h̄
quibdā hoīuz cū inp̄i p̄cedūt accidit cal
uiciuz. Et illi quos ex eis h' ōsequit' sūt q̄
cutis apn° sūt declinior siccitati diuiciei.
Et illud io qm iā demonstrauī in his q̄ p̄ces
serūt q' in hora senectutis desiccāt' oīa mē
bra 7 fit i plib; eoꝝ cutis testea cū siccatur
plus q̄' oꝝ. Cūq; cutis fiūt s; hāc dispōnē
nō ē poss̄ ut aliqd i ea nascat' sic iā firma
tū ē 7 uerificatū i his que p̄cesserūt ex sñē
niis. Et ex eo quidē quo iūsiat' illud ē
q' i'riora manuū 7 i'feriora pedū pilis sūt
p̄uata sp̄ p̄p siccitatē corte que i inferiorib'
eius ē 7 spissitudinē eius subcute. Illi
ud' i quo cutis capitis sine siccitatis nō ō
sequit' capilli p̄ul dubio sūt debiles 7 albi
7 ē dispō que noiatur canities. Et debilitā
quidē eoꝝ ē p̄p diminutioē; nutrimti que
mētis eis. Et eoꝝ quidē albedo ē qm̄ res q̄
nutriūtur ex̄ eis ē ꝓter flegmate cū putrescit
s; lōgitudinē tp̄is. Et illud io qm cū poris
fiūt p̄manēs 7 supfluitates fiūnt parue.
7 fiūnt cū hoc in scose. 7 fiūt expulsio quā
caliditas eas expellit aīm̄ debilis adueniet
eis tūc canities p̄p putrefactoēs. Et iā
fit ut hoi cū senescit adueniat caluitiū
i caluarie p̄p̄e 7 canities p̄p̄e i ptib; tipoꝝ
n̄ p̄p̄ea q' caluaries ē siccior omib; ptib;
capitis. Et illud io qm cutis illic ē ossi
ānexa 7 nuda 7 tipora sūt hūidiora ptib'
capitis. qm illic sb' cute sūt duo lacti ma
gni. Omīs aūt lactus ē carnosus. Et caro
hūidior ē osse 7 cute. Ca. 6. in q̄ dat q̄lr sit i
Toi quidē ut sūmenda significatio ōplōis
huic smonē meū mēte sup toto corpore.
ōsidēs 7 ip̄ius p̄scrutens intellcū ut n̄ cires
Et tu nō attendis quō errāt plures eoꝝ
qui extimāt se sapiētū ēē medicoꝝ. Naz
cū ipi uidēt cui iā accidit caluitiū extimāt
p̄p hoc. q' ōplio totius corpis ei sit ōplio
sicca. Et illud io qm nō optet ut d' hoc ab
solute iudicem̄. imo oꝝ p̄us ut h'uit' nā
iremus dispōnes corporuz hoīuz. Di

co g° q' quorūdā corpoꝝ hoīuz ōplio tota
ē ōplio una equalis 7 alioꝝ corpoꝝ 7 sūt plu
ma ōplio nō ē ōplio equalis i corpore to
to. s; quedā mbra ipoꝝ sūt hūidiora q̄n
titate equali que ē decēs 7 alia frīdiora. 7 a°
sicciora 7 alia calidiora 7 alia equalia i
ōplione sua tota. Optet g° ut hoc p̄p̄e
mēte p̄cedas ōē corpis ōplionē ius ex
pui. Naz sicu iuenis totū figuratū s'eq̄
litate 7 situās i omib; mbris suis adiu
ce 7 equalitatē i lōgitudine 7 arctitu
dine 7 p'fūditate poss̄ ē ut h' totius corpi'
ōplio. sit ōplio una. Qz si iuuenis aliqd i
corpoꝝ cui pectus 7 collū 7 brachiū sit i ultio
magnitudinis 7 q' ex eo sequit' lumbos sit g̅
ale 7 subtile 7 crura sicca nō erit poss̄ ut sit
hoc corpus uni' dispōnis i omib; mbris
Et cū 7 crura fiūnt crossa 7 q' sequit' lumbos
amplū 7 torax strict' nō erit ōplio corpi'
cui h' ē dispō 7 dispō mbroꝝ suoꝝ ōplio e
qualis i omib; mbris. Sūt p̄terea alia
corpa quoꝝ caput ē i sūmo magnitudīs
Et sūt alia corpa quoꝝ caput ē puū sicut
capita struciōnū. Et sūt ex corpib; alia
quoꝝ crura 7 coxe ad latus 7 domesticū
sūt tendētia 7 dicitur occulta. Et sūt ex
eis corpa quoꝝ crura 7 coxe sūt ad latus
siluītē curuata 7 dn̄i spaciosa. Et sūt ex eo
porib; alia quoꝝ manus 7 pedes s̄t pauce
carnis 7 alia quoꝝ manus 7 pedes sunt
crossi 7 multe carnis. Et sūt corpa que
admodū p'us dixi. quoꝝ pectus ē āplū
7 alia quoꝝ ē strictū ita ut silē sit tabu
le. Et cū illud q' ē corā spatulis cū h' fiūt
oīo carne p̄uatū 7 nudū 7 p̄eminēs sicut
ale ineia uocant hāc h'ntē nāz alarū.
Et quātū quidē malitie p̄ueniat ex hi
plasmatione apud ōēs hoies ē manifest'.
Torax cū i ip̄a oī āplitudine que ip̄m ēcir
dat p̄uatus ē i qua pulmo 7 cor sūt loca
ta. Ex ceteris p̄terea corpis eueniūt multe
alie dispōnes cū corpus remō a p̄portiōā
litate nāli 7 p̄mutat' ad malitiā ōplōis
diuise i p̄ncipio sui aduentus i matrē. Nō
g° oꝝ ut corpis cui h' fiūt dispō sūatur si
gnificatio ex uno mbro 7 p ip̄m d' toto
corpe iudicetur. Nos nāz i uenimus
physiognomicos nedū alios ab eis iudica
re absolute p mbrū unū de oīb; mbris i
q' ipi experimto i uenitur. 7 eis que ex ip̄o cō

caluos q tabulosi notant'

gnoscitur. Cumq; uiderit hoīe; ualde pilosū in anteriore pte pectoris indicat̄ dē ipō q' sit uehemēt̄ irascibilis. Et cū uiderit hoīe; ual de pilosū in costis indicat̄ de ipō q' sit mlt̄i spirat̄is. Ipi tn̄ nō ad illū cām ꝯpant̄. Et illud iō qm̄ cū ipi dicāt̄ q' in cui anteriore pec toris pte sūt pili multi ē silis leoni. ⁊ in cui costis sūt pili multi ē silis hyrco. nō puenit ad eā; p̄ma. Et illud iō qm̄ nō quent̄ īuētionē cāe prīe. qua leo sit fortis ir. et cause qua hyrcus sit potēs īuenere. Et qd̄ phisiognomici narrāt̄ de mō rei euenientis iā ꝯsecutū ē. Causā uō euētus eius narrare p̄termiserūt. Speculator uō reꝝ naturaliū conatur īuenire cās harū reꝝ quādm cona īuenire causas reliquar reꝝ. Et illud qm̄ ppa q' ꝯplio mēbror fuit diuisa ī leonis ⁊ hyrci tm̄. Ꝗ ī aliar multar sp̄ēꝝ aīaliū fcē ē unīquq; aīaliū ꝓprīū ⁊ aptū aliciū ꝯpōni quē ē p̄t ꝯpātiōē; cū aliud al ꝓpriū ē ⁊ aptū; Et ea͛ quidē iā s͛mone p̄scentus ē hos reos q' oz.

Quo aūt indigemus ico ieui ma simus iā maīfestū ē. Et ē q' oz ut p̄sciuerem ꝯpliones corporū hoīu; ī quātitatē dūnaq; mēbrorū corpis p̄sc. Et n; existimēm q' illi ī cui anteriore pte pectoris sūt multi pili ꝯpor teat necīo cor' totū calitati ⁊ siccitati declinare. Ꝗ existimēm de illo cui hec ē dispō q' calitas eius ī corde ē ī plurimū nō ē fortis ire. Et pole quidē ē ī quibusdā dispōnib' pp hanc eād causā ne sit corpus totū; ī silitudine cordis ī caliditate ⁊ siccitate scil' q' calitas euapo rat illic ⁊ euacuata respirat ad aerē ꝯtinē tē; corpus. Et illud iō qm̄ si ꝯplio totius corporis fuit̄ equalis oportebit necīo ut sit pec latus ⁊ sit uene nō pulsatiles ample ⁊ uene pulsatiles magne ⁊ cor pulsus ī sūmo magnitudinis ⁊ fortitudis ⁊ sit ī corpe toto pili multi ⁊ pili capitis. ī pria etate sūt nig uelocissimi augm̄ti crispi. Cū; hec hōis dispōne ī tpē̄ ꝓcessit ꝯsequē ipm caluities. Et illi cui erit dispō h' corp' tm̄ cū hec erit robustū; forte maīfestū articulatū musculosū cū fuit̄ ꝯplio cīrdis ꝯplō una ⁊ equal' ⁊ cētra tis eius diuīū nigredīnī declinor ⁊ declinor multitudīni pilor ⁊ fortitudīni.

Et silr cū acciderit ī pectore oppositū illius ⁊ fuit ꝯplio ꝯplō una equal' ī toto corpe. Ꝗ cū mēbra oīa ī ipō frigiditatē ⁊ huīditatē fuīnt declinoza erit pectus hoīs hōis plasmationē strictū pilis priuatū. Et silr erit corp' eius tm̄ lene ⁊ erit cū tis eius tenera mollis ⁊ alba ⁊ erit capil li eius ignei citrini decliues ⁊ ꝓpē mādolescē tia. Cumq; senescet nō accidet ei caluities ⁊ Et erit ī ipō adeps multa. ⁊ īm ⁊ lacti eius debiles ⁊ erit iūctur manuū ⁊ pedū eius nō manifeste. Et erit hāc hōis dispōnem timidus. cū nō inenit audatia. ⁊ piger. ⁊ erit uene ipius tenues nō manifeste. ⁊ c. nūt cuta ⁊ cor eius occulta.

Cū aūt ꝯplo mēbror alicui fuīt diuisa ī pole erit ut puim ipōrū de toto corpe iudicet̄. Si; oportebit tūc ut unīq; corpis mēbrū inspice ꝯsiderant donec appareat que ꝯplio ē ꝯplio cordi ⁊ q̄ ꝯplio ē ꝯplio pulmonis ⁊ que ꝯplio cebri ⁊ ꝯsitātibus de unoquoq; reliquor mēbrorū sigillatī. Et h' quidē mēbra oz ꝯgnosci ex ꝯpo nib' ipōrū. Et illud iō qm̄ ad ꝯgnitiōē; ꝯpli onis ipōr nō puenim' sensu tactus n; ſ̄ſu uisus.

Et oz ut cū hec ꝯsiderēt dispōnes mēbror ꝯtinentiū ea q' oīa exterius tegit cutis Et cutis quidē in hac mīa regione equali p cul dubio sign̄ mēbror natiuī que sūt sb ea ꝯtentū in hac mīa regiōē nō absolute oīum corpor ē significatū ſ corpor quor ꝯplio ē ī silitudinē cutis. Si; ppa q' ī regionib' que ī septētriōē site sūt ī ſūs recitudinē duarū usarū calidū ad pfūdū corpis trudit dūo frigoris exterius sup ipm. ⁊ ī regionib' ī mendi e sitis declinat ad cute; acitione calitatis ꝯtinētis ipm ad eā nō ē pole ut p dispōnē cu tis ꝯgnoscat̄ aliqd corū que diximus dē re ꝯplionis mēbrorū ītiorū. Et illud iō qm̄ ꝯplio corporis ī regionib' distēpatis ī ꝯplō ne ē diuisa qm̄ mēbra eius appārētia nō sūt sicut mēbra occulta.

Et illud iō qm̄ cutis habitātiū regiōēs frigidas ī septētriōē sitas sicut dūriti ul' celte ⁊ germanici ⁊ reliq̄ gnā corū qui hītāt regione trāclīue ⁊ tūc sclauo nī ē frigida ⁊ huīda. Et pp hec ē mollis ⁊ te nera ⁊ alba ⁊ nuda. Et cū cor calor īnatus iam ī corpore p̄fūdatus sit cū sāguine ad uiscera tūc ipi multitudīne ꝯturbatiōis eius illic ⁊ ꝯcarcatiōē ⁊ feruore ipi fuīt dis pōnis qua ipōr ira ⁊ audatia fortiores ef ficiunt ⁊ uelox sit motus mētis eor.

Ethiopū aūt ⁊ ambū ⁊ ul' oīu; tīrū meridiei ī habitātiū ⁊ que ē cōra; linea equalitatis natiui cutis pp adbustiōnē ipi' ex calita te ꝯtinētis corpi ipōr ⁊ calitate innata q'

+ ī ā regione

abeis ad exteriora monetur. fit ficca et dura
et nigra. Et fit quod in corpore ipsorum toto non existit
caloris innati nisi valde parum. sed est calidum
caliditate extranea acquisita. Ad. nam et hec in
in multis rebus secundum modum optimum hunc demon
stravit. Et oportet quidem ut hec plus inter precedentes
quod aliud considerentes detineat quoniam corpore aut
eius calor fit caliditate conveniente ei aut cali
ditate acquisita. Omnia namque corpora que putrefi
unt calida repieres caliditate acquisita et fiunt fri
giditate conveniente. Et apud nos quidem in
hora hyemis caliditas naturalis est maior. Et in ho
ra estatis caliditas in plus et caliditas acquisita in
minor acquisita est plus. et caliditas innata est minor.
Omnia ergo hec sunt eorum que oportet abviare et detinere
illum qui vult complexionem cognoscere secundum quod decet. Non
enim oportet ut absolute iudicet cum cutis nigredinis
fuerit declinior quod eorum caliditas sit declinior secundum
est reliqua secundum ymaginem eum sicut precessit. Et illud ideo
quoniam cum homo in sole calido moram prosequendo fuerit
et alter assidue in umbra permanet fit calor primi
augmentate nigredinis. et si augmentate albedinis
inter hec cum idonius complexionis permutationem nullam
omnino est comparatio. Et illud ideo quoniam cum cutis obviat
sol fit siccior. et est homo ex more in umbra moratur
fit humidior complexio eius naturalis epatis aut cordis
aut reliquorum viscerum. non alteratur secundum locum.
Melius ergo est quoniam dimittamus ut perquiramus iuvamenta
nostro significationum complexionis cuiusque membrorum singil
latim. Cuius exemplum est quod cum stomachi digestio fuerit lauda
bilis erit illud significatio equalitatis complexio
nis eius. Et cum ipsius digestio fuerit non laudabilis.
erit illud significatio ei secundum maliciam complexionis. Et
cum eius eructuationes fuerint fumose et caliditas
erit caliditas multa et ignea. Et cum eius nocu
mentum acciderit eius calidum eius est caliditas debilis. Et
similiter cum stomachus bene digerit carnem bovinam et omnes cibos
quorum digestio est difficilis. tunc eius caliditas est mul
ta. Debilis autem caliditas non potest digerere cibos
sed digerit pisces perdices et alia que sunt eis si
milia. Et oportet quidem te inspicere considerantem hic
in exemplo. an hec accidentia non accidunt stomacho ipsorum
nisi per humorem influentem ei ab alio loco. Sunt enim
hominum quidam quibus a capite ad stomachum descendit
flegma. et alii quibus ab epate ad stomachum colera in
fluit citrina. Et hec quidem res extranea est et for
sitan non contingit nisi paucis hominibus. Descensus autem
flegmatis a capite ad stomachum plurimis accidit
hominibus et precipue nostre et in regionibus que secundum similitu
dinem dispositionis eius sunt humide. Tibi non iam

convenies est ut res extranea in considerantes intueas primi
tus neque in aliquo moram facias. Cognovi
enim quosdam in quibus flegma uehementer dominabatur
et cum hec in eorum stomachis colera citrina multum adu
nabatur. ita quod oportebat eos ipsum evomere
ante cibum post potum aque multe et vini. Cum
cibum recipiebant prius quam vomerent corrumpebatur
eorum cibus et dolebant caput. Quidam ergo eorum
estimaverunt eos esse innatas sine decis in quibus
superhabundat colera. cum corpus tamen omnium eorum esset mollem
molle tenerum album lene pingue et erant vene
ipsorum subtiles occulte et lacertus ipsorum debilis
occultus et ita qui eorum corpora tangeret in eis nul
lam inveniret calidit. Et quosdam ut no
in alios numquam colera vomentes citrinam in alia
qua dispositione quorum corpora erant gracilia pilo
sa et bruna et musculosa. venas habentes tur
gidas nigrentibus vel erant calidi. sic fuit
dispositio eorum plurium. Et hec quidem proponimus
nobis capitulum anathomie. Et est capitulum apud
nos quod ignoraverunt quidam medicorum. Et
hesitaverunt in ipso valde ex diversitate acciden
tium in ipso et convenientie eorum. Et ita senserunt quod porus
quo expurgatur colera citrina in stomachum eveniunt in quibus
dam corporibus est duarum partium et in quibusdam eorum est unus
sicut invenimus in anathomia animalium. quatuor
pedes habentium. Illum namque porum secundum plurimum unum
invenimus in eiunum intestinum locum nominatum porto
narium et est inferior transitus stomachi et intestinumque
quod nominatur ieiunum. Et quoniam inveniunt porum hunc in
duas divisum partes. Et una quidem eius pars
et est maior coniungitur loco quem dixi ex stomacho nasa
inferius. Et pars altera et est minor iungitur in
feriori parti stomachi superius loco parum qui nominatur por
tonarium. Et quoniam reperitur hec inter partes eius su
perior maior et pars inferior minor. Et illi quidem
stomachus in quo pars illa fuerit maior quamque diceret
plebitur colera citrina multum ita quod oportebit
eum ipsum evomere ante cibum. Et si autem oppositum absti
nuerit adveniret ei nocumentum. In quo autem
porus hunc unus fuerit colera citrina totam non descen
dit nisi ad intestinum quod vocatur ieiunum.
Et oportet quidem ut cognoscas qualiter conveniat
cognoscere istos. Non enim proprio ut ad anatho
miam vivorum hominum perveniat donec illud
ex eis cognoscatur. dico ergo quod illud cognoscatur
primo unde complexione corporis totius quemadmodum dixi
paulo ante. Et cognoscitur secundo ex eo per ea que
descendunt inferius. Audivimus namque pueritiam
assidue descendebat quedam in quibus superhabundabat

pura colã citrina qm̃ i cl intestinis mul
ta adunabatur colã ⁊ inde ex ea ad stõ
eleuabat. Quod aut̃ ab illis alijs quorum
corpa sũt humida ⁊ flegmatica ⁊ uomũt
colam descendit i regione ex colã ē minus
illo. Et illud io qm̃ q̃ generatur i eis ex co
lã citrina ē parũ ⁊ plurimũ eius eleuat̃ ad
stõ. Et hec quidē ē spẽs tria significationũ
ex ipa reque euomitur. Et illud io qm̃ ē
i aliquo stõ generatur colã superfluitate cali
ditatis i ipo dn̄antis tũc cole illi color ē
color porri. Et cũ colã illa stõ aliqui nõ in
fluit nisi ab epate tũc color illi cole ē rube
us clarus ⁊ pura aut̃ procul dubio color eius
citrinus ualde. Cũ h' cole color fiũt similis
colori porri nõ generabitur nisi i stõ. Et eorum
dez ut sit cibus quẽ recipit ille i quo ipa ē
nõ parũs in cardo porri aut aliorũ hys simi
liũ siorum procul dubio ut sit cibus calid' ⁊ sit i
eb̃rius generatus ex eo ueneno nõ laudabil'
Cũ aut̃ colã stõ influit ab epate tũc illud
q̃ ex ea euomit̃ erit rubeũ aut citrinũ. quoniam
ius sit cibus quẽ recepit ille i quo ē ex lau
dabilib; cibis ⁊ temperatis. ⁊ quoniam ius i summo di
gestus. Et colã quidē rubea nõ ppẽ euomi
nisi ex digestione cibi i summo digesti. ⁊ ppẽ si
longo tpr̃ absq; cibi acceptione pmãserit i
Colã aut̃ cuius color ē sicut color porri nõ
generat̃ nisi i eis tm̃ i quorum stõ cibus nõ digerit'
Et ex angustia ⁊ sollicitudine ⁊ ira ⁊ tri
stitia ⁊ lassitudine ⁊ exercitijs ⁊ uigilijs et
ieiunio ⁊ diminutione cibi multiplicatur
gn̄o cole rubee qm̃ ponũt generationez eius
i sequitur ampliorez. Et hec quidē significati
ones sũt significationes certe. Et cũ h' ⁊ q̃
si permutatio cibi i colã nõ ē nisi ab ipa ca
liditate que ē i stõ ⁊ superfluitate igneitatis
eius tũc hũmõi hõis stõm digerit panem
uiuũ ⁊ carnẽ porcinã ⁊ carnẽ bouinã sm̃
q̃ or plus q̃ digerũt pisces petrinos. Cũ sico
lera nõ influit nisi ab epate tũc nõ q̃ diu
diuisificat' digestio ex permutatione cibi. hys
ergo modis cognoscat' int' illud q̃ ē ex malitia co
plionis ⁊ q̃ ē ex caliditate. Et sili' cũ fiũt
illud q̃ a capite i fluit stõ flegma erit cã
ut illud eueniat tũc accid'. Oportebit eni
tũc i ut discernas int' hec ⁊ int' accidẽs stõ
ppũ regulis istis regulis silib;. Et sili' oꝫ
ut discernas int' dolorẽ qui ē ex malicia
co plionis i capite ⁊ int' dolorẽ qui ē ex cor

ruptione in stõ. Cerebrũ q̃uaꝫ ex pm̃ oportet
sm̃ se ipm̃ donec scias que co plio sit eius cõ
plio. Et iꝫ ponam eius experientiã totius cor
poris. Et iꝫ ē experientia cerebri sꝫ se ipm̃ nisi ex ca
ritie ⁊ ex catarrus ⁊ tussib; ⁊ coriʒis ⁊ mul
titudine salute. Oẽs eni iste significatiões i
ipius significat̃ q̃ ē declinũ frigiditati ⁊ humidi
tati. Et difficile ē ut sit iui cũ hec accidẽtia i
accidũt ex minorib; causis. Calurities at̃
ē cognitio siccitatis cerebri. Et gn̄o pilorum nig
riꝫ ⁊ multorum i capite signũ equalitate co plio
nis eius. Scdm̃ hũc ergo modũ oportet te ex
pri co plione ut i quis d' unoquoq; mẽbro sꝫ
se ipm̃ ⁊ nõ pmittas iudiciũ oĩuꝫ mẽbrorũ
ex uno mẽbro q̃uadm̃ fecerũt quidã. Et dixerũt
q̃ sunt sũt i qb; superhundat humiditas ⁊ a quib
i quib; habundat siccitas. ⁊ cũ oculi sũt parui ē
siccus ⁊ cũ oculi sũt magni ē humidus. Et
i hoc i diuisificati sũt. quidã eni dixerũt q̃d
pricipiũ oculorum ē ex cerebris humidis. Deni ex
stimauerũt q̃ cũ oculi sũt magni humiditas
i co plione ipius superhundat. Et quidã eorum
dixerũt q̃ cã uisib' ē uirtus caliditatis q̃ cũ eni
pit ⁊ expirat i plasmatione prĩa magnificatur
oculi ⁊ nõ oculi tm̃ sꝫ oẽs ⁊ reliqui pori. Et ppẽ
sit magnitudo oculorum nõ significatiua humidi
tatis sꝫ caliditatis. Utriusq; aut̃ secte sequaces
auctoritate recesserũt duob; modis. Uno cõi ⁊
ē cois qm̃ ipi pmiserũt corporis toti iudi
tiuꝫ ex uno mẽbro. Et mõ sc̃o ppẽ q̃ non re
memorãtur uirtutis formatiue q̃ ē in nã na
tura sapiã ⁊ prudentia. Ipa nãq; nõ formaꝫ
mẽbra nisi sꝫ q̃ moribus aĩe cõueniũt. Aristo
teles eni nedũ alij uiri h' uirtutis dubitauit
ita q̃ dixit de ea q̃ ē digna ut sit pricipal
tioris ⁊ maioris ⁊ sit ppĩquior ut sit diuina
⁊ nõ sit ppẽ caliditatẽ ⁊ frigiditatẽ ⁊ siccitatẽ ⁊ humi
ditatẽ. Nõ ergo uideo q̃ ille qui pmi
tit iudiciuꝫ habui remi cũ magnitudine capi
tis ut reffereũt formationẽ qualitatib; tm̃ r
te agat. Melius nãq; ē ⁊ silius ut dicatur
qualitates iste nõ sũt nisi instrumenta ⁊ res i
formatiua sit alia ab eis. Et ppẽ q̃ nos i ia
puerum queadoꝫ iã oñdimus an adiuẽc
tione co plionis humide ⁊ sicce ⁊ calide ⁊ frigide
pĩ co nãdictatẽ; habui q̃ õnũ magnam tũc i
eruauerũt illi significatiões q̃ co plioni sunt q
ppẽ ⁊ declinauerũt ad significatiões longas
i digestes i q̃stione uehementia doni canu remꝫ
difficilius fiũt usq; ad hanc horã optimus

p[ro]b[us]. Nec i[n]uenies e[st] [con]t[r]a q[uod] pueri s[un]t de
clinior[e]s ad h[oc] ut sit simi [et] [con]sistentes ad h[oc]
ut sint aq[ui]li. ut extimet[ur] q[uod] o[mn]is simus e[st] humidus
[et] o[mn]is aquilus e[st] siccus. possibile u[er]o e[st] ut sit
hec [com]positio[n]e[m] naturas stratiue [et] no[n] [com]plexio[n]e[m].
Q[uod] si fu[er]it hec ea[rum] q[ue] e[st] aliqua significationum [com]
plexionis tu[n]c o[portet] ut ponam[us] si fu[er]it nec[essariu]m sig
nificatione[m] [com]plexionis a[n]i[m]e soli[us] no[n] significatione[m]
[com]plexionis corporis totius. Jam [ergo] manifest[um]
e[st] q[uod] simo i[n] eor[um] e[st] uanus. S[ed] q[uod] nasus acutus [et]
oculi p[ro]fundi [et] tempora plana no[n] s[un]t [com]plexionis
sicce n[is]i [con]t[r]a q[uod] no[n] accidunt i[n] eg[ritudin]ib[us] q[ue] liquefa
ciunt corpus [et] euacuant ip[su]m multa q[ua]ntitate.
Et illud io q[uonia]m h[ic] multor[um] e[st] [con]uenientes s[ecundu]m hanc
similitudine[m] [et] multor[um] no[n] e[st] [con]uenientes ut sit in
illos aut[em] inuenim[us] cor[pus] molle teneru[m] pingue al
bu[m] multe carnis cu[m] paruis oculis aut naso
acuto paruo [et] inuenim[us] corp[us] subtile macru[m] sic
cu[m] nudu[m] carne pilosu[m] cu[m] oculis magnis
[et] naso simo. Melius [ergo] e[st] si fu[er]it nec[essariu]m ut
significemus humiditate[m] nasi ex simositate ip[sius]
[et] siccitate[m] ex aquilitate eius [et] no[n] iudicemus
de [com]plexione totius corporis ex hac significatione
Et sil[itudine] i[n] o[portet] ut iudicemus de [com]plexione q[ue] e[st] p[ro]p[ri]a
o[mn]i oculis [et] aliis o[mn]ium m[em]bror[um] q[uo]rumq[ue] m[em]brum
fu[er]it ex significationib[us] que s[un]t eis p[ro]p[ri]e. Et me
lius e[st] ut no[n] iudice[mus] de [com]plexione totius corporis
ex uno m[em]bro ip[s]ius. Na[m] si tu posueris glauce
dine[m] oculor[um] significatione[m] d[omi]nij humiditatis
aut significatione[m] d[omi]nij caliditatis aut signi
ficatione[m] utriusq[ue] simul tu[n]c oportebit ut ponas
illu[m] significatione[m] p[ro]p[r]iam [com]plexionis eoru[m] [et] n[on]
significatione[m] cor[um] o[mn]ium m[em]bror[um] corporis. Et
cu[m] pedes i[n] fu[er]int sicci [et] depasti [et] nudi carne
no[n] erit nec[essariu]m p[ro]pter illud ut sit [com]plexio toti[us] cor
poris p[ro]cul dubio sicca. Tu e[ni]m i[n]uenies aliq[uo]s
pedu[m] quor[um] disp[ositi]o e[st] h[ec] disp[ositi]o b[e]n[e] carnis ual
de [et] sup[er]habundat i[n] eis pinguedo [et] grossities et
magnitudo uentris [et] mollities [et] albedo. Cu[m]
aut[em] [com]plexio totius corporis fu[er]it sil[itu]d[in]is et pedes
fu[er]int nudi albi. corp[us] t[ame]n p[ro]cul dubio erit i[n]
siccu[m]. Et cu[m] fu[er]int pedes grossi tu[n]c cor[pus] t[ame]n p[ro]cul
dubio erit humidu[m]. Et cu[m] fu[er]it nasus sub
tilis aquilus tu[n]c corp[us] erit siccu[m]. Et cu[m] fu[er]it
nasus simus tu[n]c corp[us] erit humidu[m] [et] s[ecundu]m hanc
quid [con]sideratione[m] currit res oculor[um] [et] res t[em]por[um]
[et] res o[mn]ium alior[um] m[em]bror[um]. Cu[m] [com]plexio corporis fu
erit no[n] equal[is] [et] no[n] fu[er]it [com]plexio o[mn]ium m[em]bror[um]
[com]plexio una tu[n]c turpe erit ut iudicem[us] ex na[tura]
uni[us] m[em]bror[um] d[e] natura o[mn]ium cor[um]. Q[ui]a cor

p[ro]pinquas enim facit ita q[uod] cu[m] si fuerint iudi
care no[n] de ho[min]ib[us] t[ame]n s[ed] de reliq[ui]s a[n]i[m]alib[us] fu
erint significationes ex cute sola accipite d[e]
[com]plexione tota totius corporis. Et illud io q[uonia]m
no[n] e[st] nec[essariu]m cu[m] fu[er]it cutis unius a[n]i[m]aliu[m] du
ra [et] sicca ut iudicem[us] ex ea de toto corpore i[n]
s[ed] possibile e[st] ut sit cutis sola illius a[n]i[m]al[is] sicca [et]
sil[iter] no[n] o[portet] si fu[er]it cutis a[n]i[m]al[is] nig[ra] [et] fu[er]it mul
tor[um] capillor[um] ut iudicem[us] ex ea de corpore
p[ro]u[ni]d[ic]tu[m]. Et s[ecundu]m hanc similitudine[m] i[n] no[n] o[portet] cu[m]
fu[er]it cutis a[n]i[m]alis mollis aut alba aut nu
da capillis ut sit t[ame]n corpus illi[us] a[n]i[m]al[is] p[ro]cul
dubio humidu[m]. S[ed] si corpus illi[us] a[n]i[m]alis t[ame]n
fu[er]it s[ecundu]m [com]plexione[m] equale[m] tu[n]c oportebit ut sit
unu[m]q[uo]dq[ue] reliquor[um] m[em]bror[um] s[ecundu]m disp[ositi]one[m] qua e[st]
cutis [et] no[n] erit nec[essariu]m illud cu[m] fu[er]it [com]plexio ei[us]
diuisa. Et ex eo q[uod] tibi sig[nifica]t illud e[st] q[uod] cor[pus]
t[ame]n ostrear[um] e[st] i[n] ultimo humiditatis [et] cutis ei[us]
i[n] ultimo siccitatis. Ostra[cu]m e[ni]m illud eis e[st] loco cu
tis i[n] nob[is]. Et hor[um] quide[m] a[n]i[m]aliu[m] ostra dura
s[un]t. Et ex a[n]i[m]alib[us] i[n] s[un]t alia g[e]n[er]a quor[um]
ostraca s[un]t mollia sic[ut] cancri [et] q[ue] eis simi
lant[ur]. Et illor[um] i[n] cutis e[st] sicca [et] reliq[ui] totius
corporis cor[um] [com]plexio e[st] humida. Et fortasse h[ec] e[st]
ca[usa] i[n] a[n]i[m]alib[us] humiditatis carnis q[uonia]m na[tura] expellit
o[mn]ia que s[un]t i[n] ea ex re sicca [et] t[er]restr[i] ad cute[m]
[et] cu[m] ea expellit ad ip[s]a[m]. No[n] [ergo] o[portet] p[ro]pt[er]ea q[uod] cu
tis e[st] sicca i[n] ostreis ut iudicemus de eis q[uo]d i[n]
carne sua i[n] s[un]t sicce u[e]l p[ro]pt[er]ea q[uod] caro ear[um] est
humecta [et] mollis [et] mucillaginosa extime
mus q[uod] cutis ea[rum] sit h[uius] disp[ositi]onis. Et illud
io q[uonia]m iustu[m] e[st] d[e] unaquaq[ue] m[em]bror[um] ut co
gnoscat[ur] p[er] se ip[su]m. h[ec] [ergo] s[un]t cor[um] i[n] quib[us] erra
uerunt qui mo[do] libros d[e] [com]plexione reliquit
nob[is]. Et cu[m] hoc i[n] erraueru[n]t q[uonia]m non re
memorat[ur] e[nim] q[uod] i[n]uenit ypocras i[n] quo
fine rectitudinis i[n]uenit q[ua]r[e] o[portet] ut [con]sidere[tur]
i[n] p[er]mutatio[n]e ex qua re ad qua[m] re[m] fit. Q[uonia]m
e[ni]m s[un]t significationes nu[n]c i[n]uente i[n] corpore
significantes [com]plexione[m] que p[ro]cessit no[n] [com]plexione[m]
i[n] corpore nu[n]c i[n]uenta[m]. Ponamus e[ni]m q[uod] sit h[om]o
sexaginta annor[um] pilosus [et] multor[um] capi
llor[um] no[n] t[ame]n iudicam[us] q[uod] ip[s]e no[n] sit calidu[s]
[et] siccus. s[ed] q[uod] fuit p[ri]us talis. d[um] remanserit
pili qui i[n] ip[s]o g[e]n[er]ati fuerunt i[n] illa hora que[m]
admodu[m] remanet plurime herbe i[n] estate
que nascu[n]t[ur] i[n] uere. Quib[us]da[m] e[ni]m ho[min]ibus
accidit cu[m] i[n] t[em]p[or]e p[ro]cedu[n]t ut p[er]mutentur p[ro]pul
lati a multitudine capillor[um] cu[m] [con]sequu[n]t[ur]
sum[m]u[m] etatis. Et accidit quib[us]da[m] cor[um] ut nas

cantur pili meis tpr̃e longo ualde cũ in
eis nõ suphabundauit siccitas ultima for
titudine cũ in tpr̃e pcesserit ⁊ fuit ortus p̃
mus capillor̃ fortis sicut plãte cui᷒ matrix
ĩ ita locata ẽ ⁊ fixa. Non g̃ cum uidem᷒ hoĩe
multor̃ pilor̃. oꝫ ut extimem᷒ ipm̃ ẽe ĩ
melãcolicũ. Sꝫ si ipe iaꝫ fuit iuuenis.
tũc iudiũ ẽ talis. Q᷒ si augmẽtum descen
dens fuit. tũc iã sit melãcolicus. Et si ⁊
fuit senex. tũc nõ ẽ talis. Et illud io qm̃
ↄplio melãcolica ẽ ex adustione san
guis. Et nõ quidẽ a pͥncipio cũ icipit h̃
accidens in sanguine ↄpletur adustio
sꝫ locũ. In corpe aũt calido ⁊ sicco multi
plicantur pili uelocit᷒ sincordat᷒ fuis co
mꝫ que pmissa sunt ex smone meo ⁊ nõ
sꝫ locũ fit melãcolicũ. Cutis nãqꝫ spissi
tudo phibẽs supfluitates crossas penet᷒
re ⁊ egredi. cogit eas ad hun. Et cũ fuit ↄ
plio in illo calimus erit dispõ illor̃ sup
fluitatũ ex quib᷒ gñant᷒ pili ĩ illa hora ĩ
hñte hũc ↄplionẽ sꝫ dispõnẽ ad quã fiet
illud q᷒ ẽ inenis cũ in tpr̃e pcedet. h̃ g̃ ĩ st
cor̃ que pmisenit qui añ nos fuerit. Et
cũ ĩ de inditio ↄplionũ nature supfluim
tiꝫ gñatur ab eis. Sꝫ hec ẽ ideo nõ ulit᷒ nã
iam nõ pole ẽ ut ĩ mbro ↄgregetur supflui
tas flegmatica. ⁊ nõ sit mbrũ illud hũid
si sit frigidũ natio. flatus nãqꝫ gñio nõ ẽ ñ
a frigore ⁊ nõ ẽ ex uacuitate hũitã. pole nãꝫ
ẽ ut sit sicca. Illud aũt ex quo decepti fu
erũt. pole ẽ facile inenire. Et illud io qm̃
nõ itellexenit q᷒ flegma nõ gñatur ñ ex
cibis ⁊ nõ ex ipso corpe. Nõ ẽ g̃ mirũ si cor̃
ĩ aliqua dispõnũ cũ nõ dominat᷒ cibo quẽ
recepit ille cui᷒ ẽ qui sit natum hũidum
ponat supfluitatẽ ei simile. Nõ g̃ optet ũ
extimet cũ fuit corp᷒ toti sicci q᷒ optreat ⁊
ut sit eius supfluitas sicca silis ei. Nã cũ᷒
ↄplio a pͥncipio rei fuit declinior̃ siccitati
⁊ frigiditati nõ erit eius supfluitas melã
colica. sꝫ flegmatica. Et cũ ĩ cor̃ factũꝫ
ẽ siccũ ⁊ frigidũ ex pmutatiõe oĩ natio ut ⁊
sit melãcolicus. Sicut si ĩ hoĩe ĩ quo calid᷒
⁊ siccũ iã pcesserit gñata sit colã magis multa
ex adustiõe sãguis. tũc iste ẽ qui cũ frigi
ditate ⁊ siccitate pcul dubio existit multum
Q᷒ si eius frigus ⁊ siccitas fuit a pͥncipio rei tũc
corpus eius erit albũ molle tenerũ lene ⁊
erũt uene ipĩus subtiles occulte ⁊ uicinum

eius debiles occulte ⁊ corp᷒ ipĩus gñale subtractũ
frigidũ ⁊ dñabit᷒ morbi aĩe ipĩus paucitas au
datie ⁊ timor ⁊ calitas cũ ⁊ eius supfluitas ñ
erit melãcolica. Hũs g̃ moĩs oĩb᷒ ↄue
nerit ples medicor̃ ꝑra q᷒ dimiserit sig
nificatiões que ↄplionib᷒ sũt ꝓpe ⁊ declinauerit
ad accidẽtia que nõ sp̃ ↄsequit᷒ sꝫ in multis
dispõnib᷒. Et ꝓp hãc cãꝫ extimauerit qđ
calidũ desiccet pcul dubio. Et ego quidẽ in
diuit adiungã ei q᷒ dixi hec. ⁊ ponã ipm̃ tom᷒
mei smonis sic caput corpis. Deĩ in fine
rememorationis eius finiã huc sꝫ librũ. Di
co g̃ q᷒ ꝑra q᷒ uidet ex aqua calida cũ sup
mbra fundit᷒ a pͥncipio ipõr hũiditatẽ euacua
ri manifeste existimat iã manifestũ ẽe q᷒ cali
tas ẽe in re nõ sicalitas cũ siccitate tũ fuit
si ⁊ si fuit cũ hũiditate euacuat. Et nõ qđ e
uacuatio hũiditatis alicui᷒ mbror̃ ĩ locis
ipĩus dispse ẽ pmutatio ↄplionis ei ꝓpt᷒ do
nec fiat siccior. Et illud io qm̃ ĩ mbris que
apostemãt᷒ sit malitia ↄplionis diũsa. sꝫ ĩ
cor̃ ↄsilia indiũ egrediũt᷒ añã sua q᷒ ẽ eis ↄue
mẽs. sꝫ sunt adhuc ĩ initio inimitate ⁊ alteratione
locũ aũt oĩa que sunt int᷒ ea sunt plena hũidi
tate. g̃ oĩs res cui᷒ ↄplio ẽ calida ⁊ hũida cũ
appiquat mbris quor̃ ẽ hec dispõ euacuat su
pfluitatẽ quã locũ ↄtinet que sunt ĩ corp᷒
silim᷒ pͥmũ. Illa aũt corpa silim pͥmũ ↄseq᷒
ex elongatione rerũ calidar̃ ⁊ hũidar̃ ut de
siccet ea q᷒ eius auget hũitatẽ h̃ g̃ ẽ uerũ.
Verum q᷒ diximus de istis demõne idiget.
Sꝫ qm̃ uideo q᷒ res ĩcrementẽ dmostrationis
illius elõgatur ab h̃ ut smo iste cũ tolleret
⁊ cũ h̃ ĩnctũ ẽ auditori eius ut sit ĩstruct᷒
d᷒ uirtute medicinar̃ tũc ꝓpillud uisũ ẽ m̃.
ut nũc illud postponã. Cũ g̃ expleuero se᷒
monẽ tm̃ uniũsũ de ↄplione ⁊ dmostrãe
ro de reb᷒ hũidis ⁊ siccis ⁊ calidis ⁊ frigidis
sꝫ potẽtiã ⁊ oĩa que significãt᷒ de eis tũc ponã
smonẽ ĩtegrũ de malitia ↄplioĩs diũsa. Tũc
eñi erit ã nob᷒ ↄpletus smo ñr de ↄplione
⁊ acquirem᷒ ex eo adiutoria nõ pua ad iuuã
de ingenio sanitatis.

Expliciũt e smo scđi libri Galieni d᷒ ↄplione.

Incipit lib᷒ tercius. Capitulum pͥmũ ĩ quo ex
planat q̃dã añcedẽtia suã doctrinam.

Iam aũt dixi quod de unaquaqꝫ re
rũ que actu dr̃ aũt calã aũt frigidã
sicca aũt hũida. nõ dicit᷒ q᷒ sit ita ñ
ꝑra q᷒ ĩ ipa existit qualitas illa q

Nota quod est dicere ad aliud [illegible]

qua pure et sincere nominatur. aut propter dominium complexionis in ipso aut comparatione unius eius ad aliquam rem convenientem. Et iam quidem ostendimus in quo loco possit sciri has res secundum veritatem. Relinquitur ergo nobis ut narremus esse rem que potentia dicitur esse ex positione plus esse huius nominis. scilicet sermonis mei cum potentia secundum quod significatur. Et eius vero expositio brevis est et facilis et manifesta. Res namque que nondum est cum dispositione sic est parata quod parata et aptata in natura sua ut sit calida. dicimus esse in potentia. dicimus enim de homine qui nascitur quod est rationalis. et dicimus de volucre quando ex ovo suo egreditur quod est volatilis. et de cane quando nascitur quod est velox. Propter quod unaquaeque harum rerum cum iam venit ad dispositionem ad quam mutatur procul dubio nisi aliquid ipsam extrinsecus prohibuerit. ac si iam sit cum dispositione illa et sit completa. et propterea dicimus de omnibus his

Nota quod res dicitur potentia talis quando possibile est talis fieri nisi aliquid prohibeat

quod sunt potentia et non actu. Et illud ideo quoniam actus est res perfecta et completa. res vero que est potentia est res imperfecta de qua iam habetur fiducia ut sit veluti res parata ut sit. Sed nondum tamen est cum dispositione cum qua narratur. Et illud ideo quoniam infans noviter natus nondum est rationalis sed fiducia habetur quod sit talis. et catulus nondum est venaticus cum nondum sit [illegible] et tamen nominatur ita quoniam indicatur quod si perfectus fuerit venabitur. His autem rebus que potentia dicuntur esse dignior est res in cuius natura existit virtus que cum fine consequitur sine de exterioribus impedientibus.

Nota quod actus est res completa et perfecta.

Dicimus post hanc quaecumque materia fuerit propinqua ad generandum illud quod generatur. et non differt utrum dicatur materia propinqua aut conveniens aut propria. Et illud ideo quoniam ex his omnibus rebus non intelligitur nisi res propinqua inter quam et eius eventum non est necessarium transmutatione alia media. invenitur sic dicimus de sanguine quod est caro potentia. propterea quod non est necessaria donec ex ipso fit caro nisi una similitudinis permutatio(?). De cibo vero qui iam in stomacho digestus est non dicimus quod sit caro propinqua materia. Sed tamen dicimus quod sit materia carnis non mediante sanguine. Eo vero longius a carne est panis et frumentum sive tritum cum aqua coctum. Et illud ideo quoniam in ipso donec eo fit caro res necessarie sunt permutationes. De his tamen omnibus secundum dispositionem iam dicitur quod sunt caro potentia et non actu. Hec quidem aer ignis et aqua et terra et materia communis omnium inter ista dicitur yle. Verumtamen res iste non dicuntur potentia esse nisi secundum similitudinem mutationis et dicitur idem quod de quibus dicimus magis et de quibus dicimus minus. Quod autem primus est dignior est in modis quibus dicitur res quod potentia est aliqua res. Dicimus post ipsum res quod dicitur quod est res potentia sicut quod est materia conveniens quemadmodum dicimus de vapore fumoso quod est flamma et de vapore humido quod est aer potentia. Et iam in dicitur de aliquo quod est potentia ut differat inter ipsum et inter quod est secundum veritatem accidentes quidem si quis dicat quod aut

Nota de transmutatione sanguinis in carnem.

aliquis inveniens bonum corporis balneatore aqua sic utitur calefit corpus eius propterea non potest quod sit ei propria. His itaque modis dicitur de re quod est sive potentia aut calida aut sicca aut humida. Et convenienter quare consequenter quando dicimus de castoreo aut pirethro aut condisi aut nitro aut armoniaco quod sunt calida. Et dicimus de lactucis aut iusquiamo aut mandragora aut papavere aut salamandra quod sunt frigida. non enim secundum quod ille ingrediantur in nos quos narravimus nisi secundum quod ille de eis ingrediuntur modum quem nondum exposuimus. De aspalto autem et resina et adipe et pice non dicimus quod sint potestate calida nisi quando fuerint actu calida calidissime. Et illud ideo quoniam egritudinem ingrediuntur ita ut velocissime fiant flamma et cum corporibus nostris adhibentur manifestissime ea calefaciunt. Spuma autem et atramentum et sinapi et nitrum et acorus et [illegible] et costus et pirethrum cum nostris adheserint corporibus et quorum quedam plus calefaciunt ea et quedam minus non tamen est eorum proprietatis ut inflamentur.

Nota quod spuma maris est calida

Et ex hoc quidem decipiuntur se ipsos quidam qui contenti sunt hoc solum considerare an res inflammetur aut non inflammetur facile. eos vero non oportet contentos esse hoc nisi cum eo considerent an res fiat carbo velociter an non. Propterea quod flamma non est dignior ut fiat ignis quam carbo. Sed flamma quidem fit cum aer aut corpus aereum in ignem permutatur. et carbo fit cum terra aut terrestre corpus in ignem convertitur.

Nota quod non est magis ignis flamma quam carbo.

Et manifestum quidem est quod inflammatio usque adhuc locum continua est et conveniens et convenientes adiuncte omnibus modis. Et illud ideo quoniam non invenimus quod res multe que facile permutantur in ignem cum ipsis obviant corpori nostro calefiunt nisi sit aliquid quod sit extrinsecus adeo spissius ut ex eius spissitudine consequatur ne ipsum recipiat corpus donec ipsum ingrediatur. Et illud quidem plus exponam in libro de virtutibus medicinarum. Quecumque autem res corpus nostrum calefacit virtus in ignem facile permutatur.

Nota quod res que facile permutantur in ignem calefaciunt corpus nostrum.

Quidam vero dicunt quod non apparet nobis ipsarum caliditas quando eas tangimus. qui tamen hoc dicunt ignorantes. Et illud ideo quoniam si diceremus de unaquaque harum rerum quas narravimus quod esset actu calida et quod fieret calida et completa esset nimirum si eas tangeremus calidas non inveniremus. Quia vero non dicimus eas calidas potentia nisi propterea quod possibile est eis ut velociter fiant calide non est mirum si nondum sint cum dispositione qua calefiunt tangentem eas quemadmodum cum in ignem augmentatur caliditas quemadmodum et aliud existit corporibus quod ab ipso vincitur antequam permutetur. Et illud quidem procul dubio non fit nisi spatio temporis. Sed quamquam

Nota quod tale potentia non mutat corpus nisi prius mutetur ab eo.

no augmetur caliditate que i nris 7 aliis exi
stit corporibus ad no pmitteret 7 altetur ab ea
7 illud io qm modus quo calefit ille q
calefacit ignis 7 calefit ille qui i sole dis
currit e preter modu calefit aliqs ab una qqz
harum mar. Et illud io qm ignis 7 sol sunt cali
actu. mar uero nulla actu cala existit. no
g pole ut cor nrm calefaciat n actu fiat
cale. Ipse uo ad actu no egrdiuit n exi
ipis nris corporibus qmadm egrdiunt calami
sicci ad naz ignis ab igne. 7 sili ligna sic
ca sunt i na sua. Verum tn que sunt sicciora 7 p
mora uelocit i igne pmutantur. que u
ex hys sunt humidiora 7 maiora pluriori i
spatio tpis indiget. no g mirum si me i i
digeat adhuc ut calefaciat diuidi i ptes p
uissimas 7 subtiles p. postea obuiare corpi
aliquo spatio 7 si sit breue. Et si uis sit ca
liditas tibi exeis apparet an qua eas in
paruas diuidas ptes 7 post q eas calefacias
extimo te obliui. ia quid nom cali po sig
ficat. 7 illud io qm uideo te uelle expimi
eas s q ipe sunt cale actu. Nz illud i e
mirabile si me pus indiget calefi donec
redeant ut calefaciat 7 illud io qm hoc re
pitur i sili q de lignis exsiccatum. ligna
ei osuat igne qui extinctom uari e tan
get ipm postq ab eo pus calefacta sunt
No ergo longe e qm calitas que e i corpibus
aliuz uenit u hys medias s ca ibi scitum
sic ignis uult lignis. Et illud q e q
inuisibiliter n uidemus. na si ad corpus uene
rit ad q ia uicat frigus 7 aliqs hor me sb
tilissime tritu sup ipm supfis no calefiet
oio. Et io mbra i quibus iaz nuc frigus
uicat hys fricata medias 7 adduo exfri
catione pueniis unu cor e ut tua frica
tione calor sfygatur. alm ut mollificem
mbrii q iaz i dominatur frigus donec ipo
psiderit me i inferioribus 7 obuiet calitati i
nate q e in corpe alis 7 ab ea pmuteret et
calefiat. 7 illud io qm po ei 7 si sit puissia
cu caliditate actu acquirat. calitas illa tunc
i ipa expandit tota s continuatione sic illo
q uidem i lignis pigrius pmor cu accen
duntur i extremitate lig ignis 7 si ualde sit
pruus. 7 illud qm ia uidem igne i lig illo
ambulare dilatari uelociter. ita q ia ulcus i
ipo p no indigem igne. Immo aliqis g
na rex q pote state sunt cale calitatis i du

sup habundat ei magis q fricatus. Venim ut s
habundat, ppiqua existit 7 iaz indiget n p
uo auxilio extius donec sup habundet 7 so
tus sic in hoc auxilio fricatio suffiat 7 fota
se osequitur auxiliu illi ab igne aut ab aliq
corpe icius na existit calitas psecta obui
auent. No e g mirum si sit aliq rex cui p
cratis sit corpi nrm calefacere qn eis obuiat
7 quedam faciant illud i spatio longo 7 io qm
rem que g appiquat 7 quedam ignetur uelo
cit quemadm lucanu 7 lignu sbtile 7 calamus
sbtilis 7 quedam no g longo spatio appiquant
no succedunt qmadm lignu humidu. Melie
aut ut breuit exponam re s qua ofigit dmo
strauo i libro d uirtutibus natalibus 7 nos quidez
nunc ea uerum s q narrauim pur ea idigem
no intetione eius i quo sumus. Et e q m
unaquaqz corpe sunt .e. uirtutes quar una e
actractiua cor que sibi sunt silia. 7 altera retetiua
illor siliuz. 7 tertia e alterativa. Et quarta e ex
pulsiua cor que sibi sunt contra 7 odiosa. Et
qm uirtutes iste no sunt n totius sbe cuiqz co
poruz q existimam ee mixtu ex calo 7 frio 7 hu
mido 7 sicco. nunc qn cor resoluit cor q e eip
pinquu una qualitatu q sunt i eius sba q
cuiqz qualitas sunt no oz existimare ex toto
eius sba hora illa operari. no ei pole e illud e
uirtus solum rei que ipm resoluit silenti. Oz
g ex hoc ut no sit res resoluta s in huc mod
nusiens i aliq dispone que ipaz resoluit q
sicuis resolutio facta e cum que ipaz resoluit
s in modu pmu. Coparatione toti sbe ei uero no
resoluit re qua resoluit n pseipm 7 mut
exit que ab ea resoluta e nutrimtu ei no ca
q similitudo psecta nutriens cu nutrito donec ei
sile fiat. Cap 2 in quo docet distiguere cibu a

Tpostq ia explanaium ista oz me i aucenco.
ut diuio ab hoc loco smone iapiam. Dicimus
g q unumqq aliuz eo nutritur cibo q e ei sbes
cibus aut uniuscuiqz corpor ouenis e res i qua
e pole ut cor assimiletur nutrito. oz g ut pel
dubio sit uirtus toti sbaz nutriens 7 eo tam
sbaz nutriti coicans aliq similitudo. Diuisitas
aut in hoc s magis 7 minus no e parua. at io
qm quedam res magis sunt ouenientes 7 siles rei nu
trite ab eis 7 qdam minus ouenientes 7 siles. Oz
g ex hoc ut ille opatur fortiore 7 spatio i dige
aut pluriore 7 iste idigeat opatore debiliore 7
spatio breuiori. donec ut sit caro gallar maio
n egeat digere ea q indiget caro duritgi 7

caro bouina eget digtie maiori ea q indiget caro porcina 7 q minima indiget resolutione sit uinu 7 p hoc fit eius nutrimetu 7 ipi pene tratio uelocissime. Vinu ei or ut h' 7 rema neat donec digerat' in stumacho. Set sto 7 ieiu nis no ei posse e ut nutriatur cor n cum an precessit eius digo i hijs mbris. q' aute pt q' recipiat pmutatioe i hijs i stumacis no e posse ut sit nutrimtu corporis alis 7 si toto die 7 tota nocte pseueret tragendo cor extius 7 forsitan cor nutri no posset cu extius posit pannus aut linteu cu multa aqua cocta aut silia.. Res g' que cor sut cibi sut cibi et potus simulat' undiq: reliq uo oia me diu medicinaz aut na diuisiat' 7 sz duo mo 7 illud io qm quedam medicinaz remanet sz diuisione qua susceipit 7 uincit corpus 7 pmutat ipm sz aliu modu q' sic ille quo corpus uincit 7 pmutat cibu. 7 hec quid me pcul dubio sut uenena naz alis corrupetia. Et quedam eaz oscicit' ex corpe pmutationis pncipiu deinde post h' incipit putresci 7 cor rupi. postea redeut a putrefactioe sua pur' fatiut corpus 7 sua corruptioe ipm corrum pit 7 iste i ignis uenenoz igrediunt. Ex preca pt hos duos mos e alius mod ex q corpi aduenit ipius calor. Si nullu cor ab eo aduenit nocumtu. Et me' i e mod quartus que i cor agit 7 a corpe patit dum sz qs spatiu pmutatur donec corpi pficere silentur. In hus g' medicis queies e agguit ut eaz uidimus simil sic 7 cibi et nsc uidimu. Et n mirandu e si qui me hui modi egrediant' a sua na i ultio longitu dinis. Jam ei uidem q' ples res acor egrediens hac uia itendunt ex quib e qd domus obusta e i ciuitate mursia regioi asie. Sz huc modu illu qm fit illa domo plim stercoris columbini 7 fuit stcus calefa ctu iaz 7 putrefactu 7 eleuabat' ab eo uapo 7 q ipm tingebat uehemetius calitatis illi iueniebat. illi aut stcori ppinqua erat ibi fenestra ita ut fere ipm tangeret i qua erat ligna picea sui resina illinita. estate g' me dia cecidit radius solis ualde sup ligna illa que nup pice illita erat. Velocit' g' i flamat sut dupla calitate 7 accensus e i eis ignis. Dum puenit ignis ad portas 7 fenestras illi fenestre ppinquas que cete resina eciam illite erat. uelocit' g' i flate

sunt 7 extensus e ignis quousq: puenit ad tectu domus n aut ignis ad tectu dom' puenit tota domu cito pambulauit. S' huc g' similitudine extimant quida achi mede naues inimicoz suoz combussisse speculis adhibitis. Jam aut i flamam facile lana 7 stuppa 7 tota ut fucula 7 lignu molle 7 q a(d) o e sz hoc 7 flama ia eleuatur ex lapidibus cu adinuice ofricantur. 7 precip(u)e si a's sup eos sulphur spsit. Sz huc g' modu fuit medicamini mede omia a' que medicamto illo liniebat' no i flama bant' n cu calitus eis accidebat imediat' mixtu aut illud no ofitiebat' n sulphure 7 asphalto bitumine. Fuit i quida qui se ostitu it mirabilia afferes qui lucina extingue bat. deinde accendebat ea pariete appropiquans 7 fuit alius qui cu lucina illa cu uolebat accende' lapidi appropiquabat 7 lapis aut ille 7 parietes sulphure liniti erat cuq: co gnitu fuit illud no fuit admirabile q' in de pueniebat. Mediane g' iste ces in diu sz oplentiu: cale fut si fut i ultio apti tudinis ut calitate recipiat. 7 p h' dr qd cale fut po. Et i hijs quide reb qs nar rauim no e locus dubitatois nec difficul tatis. i li i uino i e locus dubitatois nec difficultatis p pea qn bibit' calefacit corp' uehemt'. Si g' querit' ex eo cu cor accidat 7 extius an ipm calefaciat. no calefacit 7 ipm. ia eni ante demonstratu e q' ipm no cale facit cor sz q' e ina cala si calefacit ipm sz q' e ei ab 9 uenientes. qmdo m g' me 9 uenientes i igne agunt 7 augmentat ipm silr quecq ei ab 9 uenientes 7 silis e cor q' na calido e forti tudine ei pcul dubio affert 7 calore inatu qui i ipo e augmentat 7 h' quide res oi cibo coi e. Vino aut ppu existit acor' uelocit' pmutatioi. quidi ppter pingui ligno piui ardo 7 stupe 7 pici uelocit' ab igne resolui. Et ego quid in isto ecia exemplo. S. igni 7 h' utitoz lignoz deinde recordoz ligna uniq 7 bnua ignis fut nutrimta, no tn ignis oi 7 nutrimtu fuit. Et p p h' g' multoz g' appoita flamam eius uelocit' occultat p ppter si fuit debilis 7 fortasse destruit ab eis silr quoq quicq cibo i corpibus aliu spatio indiget qnus donec cor pficere assilentur 7 ipm nu triunt cu cor adhibet' faciut 7 ipo puenit singus meo calore. nimis ipi i pt spatium

q̃tis corpus calefaciunt q̃uandoque reliq̃ cibi
calefaciunt ipm cu hec solu iclis ꝑatum
fuit ut nutriant corp᷒. Omis ḡ cibꝫ
ꝑ suã diffinitõe; calore in corpe alius au
gmẽtat. Cu ḡ al cibi sumit ꝑ q̃ e cibus
d̃m nõ pot sup ipm corpus. doñ digãt
ipm 7 assimilet ꝑuenit illud q̃ dixit. y.
ubi i quo q̃ e nt cibꝫ noie 7 nõ actu. Et
illud iõ qm cibꝫ dr̃ tribꝫ modis q̃adm. y.
exposuit dicit ei cibꝫ alius e qui nutrit
iã; 7 alius e qui filius e cibo 7 alt e q̃ futu
rus e. Cibꝫ ḡ qui iã nutrit 7 ꝯpletus e 7
ꝯtinuatur cor 7 nõ e fructus. dr̃ fructus
ꝑ ũritatẽ. 7 hic quidẽ cibꝫ ꝑcul dubio ca
lefacit corpus q̃ ab eo nutrit. duor uõ
reliquor mõr cibi nullus opat illud ꝑp
ea q̃ nullus eor ũãciẽt e cibꝫ ꝑ unus eo
ru e filius cibo 7 alt expectat ut sit 7 ꝑplex
uinu nõ ꝑ calefacit corp᷒ q̃ndi n; oleu.
ꝑ iflamat ignem q̃mus oleu sit d̃ ꝑpm
quorũ quibꝫ ignis nutrit 7 mag̃ eẽns
e ei. Sꝫ sicu effundens sup flãmã ignis d̃bile
ꝑuã oleu multu repẽte flãma illa n au
gmẽtabit ꝑ suffocabit donec oio eã exti
guat. Et sili cu multu uinu q̃ntitas bibi
tu cor ipm modãn nõ possit 7 uicta est
eius eloq̃tio adl; ne alis calefaciat cor
ꝑ q̃ exeo gn̄ant egñes que sut i ultimo
ꝑitatis ex potẽ uinu sup flu fuit a poplic
7 paulisẽs 7 subet 7 alstinctiu 7 epilie 7 ꝑn
mi 7 tetanu. 7 hec quidẽ egñes oẽs fit ꝑ
Et uli quidẽ oia ꝑcepta ad iriora corpis
ꝑuenit 7 ꝑ modu cibi calefaciunt i uei
eis quidẽ i ꝑidare q̃udoi iuenim flami
ignis exuna 7 eadẽ uiã nõ solu nõ augi
7 augmẽtatur uim i qui; extiguit. Appet
ḡ q̃ oia h̃ ꝑmonibꝫ quidẽ elis 7 ꝯploibꝫ
dicti sut ꝯuenientia sut. Capitulu i quo
Eñi aliquis docet diuisificari nã; medicar
forsitan extrahit ꝑ modu ꝑmixtois 7 diu
q̃ ex eis q̃ istis ꝯdiciut simile; approximatõ
7 ab eis diuisificatur e q̃ quedã res q̃ ꝑm
cibu ꝯmedunt q̃n sup cutẽ ponit adhu
nt ipa; 7 corradut 7 ipa eueniut fiant
ulcus sic sinapis 7 piscis salitus 7 allui
7 cepe ꝑ q̃ res iste ꝯueniut medicabꝫ quas
apũ narraui. Et illud quidẽ fit ex mo
dis diuisis ex quibꝫ e q̃ res alie altãntur
7 uũ simuliter ap digẽce ipã; i ꝑto 7 ꝑmuta
tioẽ ipar i sãguie i ueis. Et ex eis e q̃ ipeñ

morat i loco uno ꝑ ꝑmutat i ꝑtes ꝑlima
ita ut ꝑ toti corp᷒ ferat 7 ex eis e q̃ huõi
bꝫ multis ꝑmiscentur. 7 ꝑm scetur etiã
cibꝫ qui simul cu eis assimiliatur 7 ex eis e
q̃ ear digo. 7 ꝑparatio uelocit fit ita ut cor
assimiletur q̃ e ei aptu 7 ꝯueniẽs q̃ aut
ex eis e sup fluu 7 acutu eg̃dit cu ꝑcore 7
uinu 7 sudore. ꝑp has ḡ cãs oẽs fit ne ꝑ
q̃ corpus extius uulnerat cu ꝯmeditur nl
nocuerit ipm l; iuna hor cãr tm queciq; sit
sufficiẽtia existit ad hec ut fuet mbra i ciã
eueniat nocumentu sic q̃ ꝑus ꝑmutatu 7 al
terat. Vg. Et illud iõ qm sinapis cu n rema
net ꝑ disꝑone suã que e hora que sumit
tuc manifestu e q̃ nc eius u tus e cu disꝑone
sua cu ḡ e hec expellit 7 ꝑurgat tuc dignu
e ne ei uirtus sua remaneat disꝑone. Et
iã quidẽ sufficit 7 q̃ nõ lõgo ꝑpatio i uno n
morat loco uidetur ei ipm n; i cute ad posse
efficẽ n sup ipã; lõgo moret ꝑpatio. Eius
quoq; ꝑmixtio cu multis alijs cibis ab ea
nõ e cã ꝑua scire ei potes q̃ntu lesionis 7 mo
dicationis ꝑto ex ea ꝑueniat cu ipa; solam
loi ad ꝯmedendu tribus ita ut cu ea nõ sit
alius cib᷒ 7 situ i miscueis eã multis coru;
i quor sapore d̃nat dulcedo 7 ipa; posuis
sup cutẽ nõ i ipa efficiat nocumentu; cu ḡ una
queq; har reru sufficiẽs sit 7 si sit sigulãs
ꝑ hibe sinapim ne i interiorbꝫ corpis opetur
uulnera sic illud q̃ i cute extius efficit. e
multo mag̃ ꝯuenit ut fiat illud cu ipa ẽ
cãe ille aggnũt 7 illud iõ qm ꝑmutatã cum
digẽe 7 expellit 7 ꝑurgat 7 ꝑmiscet multis
alijs 7 ꝑtit i ꝑtes multas 7 ꝑ toti cor fert
7 n; i uno mbror lõgo i morat ꝑpatio. Et
tu quid scire potes q̃ si ipse morat ꝑ pauldu
ulceraret iriora corpis sic sut ulcera q̃ uei
unt ex eã nõ maifestu cibꝫ ei malus militer
i multis corpor gnãt 7 ei q̃dẽ gnõ fit i qbꝫ
dã cor extrab malis 7 i qbꝫdã corruptẽ 7 pu
trefacte ꝑuenientibꝫ i corpe 7 illi q̃dẽ i q̃ hu
mor adiuuat h̃ malus forsitan ab eo ad i
terior locor ulcerat ꝑ ꝑlimu uõ ꝑꝑea q̃ nã i
expellit sup fluitates q̃ sut i corpe ad cutẽ
ꝑueniunt i cute multor ulcera multa ulc
ei q̃ noiat cancer 7 illud q̃ noiat herpes esth
omenus 7 ulcus q̃ noiat formica cu q̃ est
ꝯmestio 7 ulc erisipila ꝯbrati 7 ulc calid
q̃ dr̃ cabrum ex noie ipm sanãtis 7 q̃ dr̃ i
caulicletu ex noie patiẽtis ipm 7 reliq̃ ulcera

abeis non gravantur nisi ab leviori malo accido. Nota igitur in aliquibus harum rerum quas nominavimus est dubitationis locus, verum in earum parte quedam medicine non nocent corpori extrinsecus et que transglutiuntur interioribus corporis magnum malum efficiunt. Et quedam earum quando pervenerint ad interiora corporis nocent et quando pervenerint ad interiora iuvant. Et quedam earum nocumentum non est nisi interius sed et exterius. Et ultimum quidem est in eo in quo sit possibile ut operetur interius et exterius secundum unum modum. Et id quod spuma canis rabiosi et venenum a serpentibus et super venenum secundum illud in quo lapides convenerunt quando occurrunt corpori extrinsecus absque ulcere non efficiunt in ipsum nocumentum. quando convenerint virtus una equalis eis cum obviant tamen in que pervenerint ad interiora corporis. Nota et in mundo est si quandam medicine virtus ad corporis profundum non pervenit. et illud ideo quia non est necessario ut sit virtus omnium virtus quantitatis unius. Nota et super hunc sermonem egritudinis excitatio non dubitatio similiter latam earum que recipiuntur intus ut ad interiora corporis perveniat cum aliquis eas assumit in aliqua hora et cum aliqua consumitur commixtione eius cum aliis prohibeat et cum aliquis recipit ea non in opportuno tempore et sine missum et absque permixtione earum cum aliis nocumentum afferunt. Nos namque videmus in calidis et in igne et in aliis in omnibus rebus que corpori occurrunt extrinsecus est quod non nocent nobis est flamma ignis calefaciens et vicinitas ab ea multum iuvamentum. Iste super flamma ignis flamma nos adhibuit et similiter in venenatis in aqua sic temperatus est nisi ipsi offert et intentatus in ulcerato nocet. Quod igitur minimi sit si aliqua medicine extrinsecus possibilitate fiat ut cum multum ex eis sumitur quantitas earum afferunt nocumentum est sumat ipsum et adhibeat et in sunt ex ea parum aut cum eis que ex quantitate virtutis minuunt melius noceat. Similiter calefacientes invenitur ex eis est quod ex tassia fetida nullus ad sensum sumere potest quod ab eius nocumento salvetur. Verum ex ea que extra partibus afferuntur. verum ea que venit ex regione medorum verum quod affertur ex regione contra scientiam quod si ex ea parum sumat quantitas cum aliis permixtum in tempore quo oportet confert vehementer. et hec quidem sunt que corpus calefaciunt que postquam a corpore permutationes principium susceperunt quadam calefaciendi dividunt et incalescunt. Ea autem que corpus infrigidant sicut lac papaveris a corpore non permutatur nisi parum. Sed invenit ipsum illico et permutatur et sic tamen ipsi calefacientis postquam ea calefeceris. et illud ideo quia in natura sua sunt frigida cum hec igitur ita sint tunc

eis ab eis. hoc ideo est quod quorundam corporum caliditas et frigiditas et siccitas et humiditas sunt ita secundum se et quorundam secundum accidens. Verbi gratia aqua secundum se ipsam est frigida et quandoque in quibusdam horis sit calida secundum accidens. Venenum est acquisitum caliditatis ab ea cito recedit secundum frigiditas eius innata cum ea remanet quoniam igitur calida aqua super flammam ignis pervenit ipsam extinguit. Similiter lac papaveris quamvis ipsum calefacias deinde post ad bibendum tribuas proprietate sua infrigidat et extinguit caliditatem hominis illius et non est longe quin mortem appropinquare faciat. Omnia autem quorum hec est dispositio cum id quod ex eis bibitur parum aut cum eo quod ipsum iuvat et vehementie eius frangit minuitur est quod nobis in corporibus nostris efficiunt quod nobis nocent. est quemadmodum dicemus in medicinis medicamentum est acceptum ex cantaridibus forte iuvat vel opportet bibere. Sed tamen cantaridis secundum plurimum ulcerat vesicam. Sed cum eius virtus superat a permixtione eorum que ipsi admiscentur. damnum corpori affertur in quo nimia existit humiditas evacuat cum pruritu. Oportet igitur ut intentio tamen cum sit in omnibus rebus. de quibus dicimus quod sunt frigide aut sicce aut calide aut humide possunt an sint de natura rerum quarum proprietas est in intimo aut sint ex rebus que principium permutationis a corpore tantum acquirunt. Dico namque quod est eorum proprietas alterantur et propterea permutatur corpus aliquando per permutationis modum et incedens cum hoc re una an sit ex rebus que penitus nullo permutationis modo alterantur. nam si ex eorum genere fuerit quod in minutione tunc si victa fuerit calefaciet si non non fuerit victa infrigidabit. Et si ex rebus fuerit quarum proprietas est ut a corpore permutetur tunc ipsa procul dubio calefaciet. et si ex rebus quarum proprietas est a corpore penitus non permutari tunc ipsa procul dubio infrigidabit. Capitulum .e. in quo docet e

Tiam quidem invenire errorem quo possunt contingere in cognitione

complexionum rerum medicinarum particularem complexionem et cum id proprie quemadmodum antea et effectum potentialem sine medicinis

dixi et determinare res permutantes eas ad calidum quod perfecte operantur et rebus que perfecte ter frigida cum hec assignantur operatur per actus non in rebus dicamus in eis alterantibus et ab calidis et frigidis tamen similiter in rebus medicinis et medicinis ab siccis et humidis quoniam cum res sunt et medicine venenosa in subiectis suis sicce in quibus cum fuerit in venenum.

tis calitas adeo operatur donec calefaciat illas existimat de eis que sunt humide sicut eas esse tamen in quedam res in se ipsis sunt humide quibus cum superfluum frigus accidit et congelat eas existimat quod sunt sicce sicut glacies. Oportet igitur ut ponas omnium rerum experientiam non absolute sic et

andixi mbus que precesserunt. Et postquam consi
deraveris qualitates earum dispositiones in caliditate et
frigiditate, et illud ideo quoniam cum fuerit quod est cum eis ex
caliditate parum et cum hoc non est huic nec ipse sunt
ita quod prius, propter et similiter cum illud quod est cum eis ex
caliditate fuerit forte et propter hoc invenitur sicce. Res
autem que occurrunt vel procedunt cum forti cali
ditate ebullitionem habentes et res coagulate per
multum tempus frigus in eis non oportet extimare quod
propter hoc sunt ipsius sunt humide et secundum in seipsas sunt
sicce. Secundum hunc ergo modum distinguere oportet
inter res que secundum se sunt aliarum dispositionis et
inter res que sunt ita per accidens. Et cum quidem in
cenare secundum hoc et per ea iudicaque sunt potentia cale
aut frie aut sicce aut humide, et illud ideo quoniam
non oportet ut iudices de re qualiter sit potentia ex
re que est ei per accidens immo non oportet ut iudices
super ipsum ex re que est ei in seipsa. Similiter ei omnibus
est capitulum unum cum experientie et velocitas permutationis.
Nominum autem aliquid calidum et frigidum
humidum et siccum est commune. Et ideo quoniam unumquodque dicitur
secundum rem que in ipso invenitur et dicitur secundum rem qua calidus il
la existit aqua nominatur pure et siccitate. Res enim
super quam experimentis cum inveneris eam cito permutari
ad unum duorum quorum fuerit est calida potentia vel
illa ad quam permutatur oleum namque quia facile
ad ignem permutatur et similiter resina et pix et similiter
vinum autem non est calidum potentia. Non quia in sanguinem cito
permutatur et facile et similiter mel et carnis et lac. Et
iste quidem res propterea quod in universis suis subiectis
alterantur fuerit et ibi corrumpunt eas alimentum. Res autem
que alterationem suscipiunt et eius eventus in
qualitate una ex qualitatibus earum quecumque
qualitas fuerit sunt medicine tantum. Si res que rema
net secundum universas suas substantias absque permutatione
et permutat corpus sunt medicine. Si sunt medicine ma
le corrumpentes naturam alias. Quapropter existimo ergo
omnium harum rerum medicinam vocari venenosam. Et
modo oportet ut dicam de istis medicinis. Quod non sunt ergo
venenosorum quoniam cum ex eis ad minimum corpori
affertur nullum sensibile est nocumentum in sentit
hoc ei modo in igneus esset calidus nec nix sicut prop
terea quod minima pars horum duorum in corporibus nostris nul
lam manifestam efficiat permutationem. Pars enim millesima sa
tille proculdubio generis est igneus. Sicut cum ce
ciderit non adhuc ipsum nec calefaciat immo
nec sentit ipsam omnino et similiter est cum obviat pars ce
tesima gutte unius aque nocet ipsum non infrigidat
immo penitus non sentit eam. Non ergo oportet ut sit in
iudicium nostrum de venenis hac semita sed

nerate ipsorum universa substantia eorum aut concrete oportet
nos mensurare permutationem que fit media
tione medii. Ubi igitur in elis .iiii. non est propterea
aque transmutatur in ignem nisi propterea transitus igitur
transmutatur in aquam si alorum propterea est ut
transmutetur in aerem et propterea aeris est ut in
transmutetur duorum non priorum
permutatio in alium nullo modo est possibilis per
mutatio autem aque in aerem fit absque medi
atione medii et similiter ignis permutatio in aerem trans
mutatio non cum duorum. Similiter aeris in aquam in alium
non fit nisi absque mediatione medii hic ergo duo con
tra sunt et immutant. Secundum autem hunc modum
corpus hominis convenit lacti papavereis quoniam non est eius
ut in ipsum penitus aliquid efficiat nisi secundum qualitatem
unam eius nec secundum universam substantiam eius cum mediante sit a
gens secundum unam qualitatem ipsius hec ergo est una
ex generibus venenorum. Et venenorum quidem
est aliud genus principium alterationis sue ex cal
liditate que est in corporibus nostris recipientes. Deinde
post in alterationes multas diversas convertitur
ex quibus contingit ut corporum nostrorum natura corrum
patur omnia enim hec nec immutantur sunt et sine quoniam
opinione naturam efficiant sensibile propter quantitatem
parvitatis eorum. Que ergo corrodunt et putrefaci
unt et imbecillant corpus nostrum naturam detinent nomina
tur potentia calida. Res ergo que infrigidant et stupefaciunt
et mortificant necessario nominantur potentia frigida. Illa
autem prima non invenitur aliquid efficere ut prius modo
posse ut cum dictis sunt. Et illud ideo quoniam cum cor
calidum occurrit et aliquantulum ad recipiendum alter
ationem inclinatur quedam eorum ultimum calidita
tis consequitur et quedam eorum in putredinem convertuntur
et propter illud mutat corpus aliis secundum dispositionem
que evenerit eis. Res autem que cum infrigi
dant et sic cum acetulens postquam eas calefeceris
ex eis tamen indubitanter et hesitatione magis per
manebis utrumque facies que sit earum natura et illud ideo
quoniam sua semel actu sunt sunt calida ergo quare non ca
lefaciunt corpus aliis et sine ordine calefacta sunt
qualiter ergo sentitur calida. Hec autem hesitatio
solvitur cum declinatur res que est secunda ab ea quod
est sic secundum accidens quemadmodum nos docuit ars. Et illud
quoniam ab eis que calefacte sunt secundum accidens removeantur
accidentalis calitas ipsorum velociter ut cito re
deant ad naturam suam priorem. Cum ergo affertur
nostris corporibus res que in natura sua sunt frigide sicut secundum
accidens calide. Oportet ergo necessario ut perveniant duo quorum
unum est ut ipsorum calitas accidentalis ab eis aufe
ratur. Et secundum ut ipsorum complexio propria propterea quod nunc

Nō q̄ res frā pō[r] rata cala actu pr̄o fit actu frā.

ɔplio icā mch̄ penitus efficit remaneat,
frā 7 quidē; iminam; ē silac papau̅s au̅
mandragora aut iusqamus aut reliq̄
cor' que eis similant 7 si coȓ affeunt pt̄
quaȝ calefacta sūt redeant post paululū
ad frītatē cū; unicuiq; istoȝ. s. ptisane 7
lacti 7 pulti 7 ordeo romano q' noiatur
Nō q̄ adūs fit de [..]
condion 7 ipm accidit illud idē cū fīo,
aufert' debili 7 nō possit eis dn̄an 7 ui
cere ea 7 mollere. Vnicuiq; ei istoȝ mult̄
Nō q̄ euomū q̄ frī
euomitur 7 ē ueheme̅t frīdū. Et manus
quidē hec ē illud q' significauit. v. 7 ē q' flā
Nō q̄ ē[..] frīd' [..] uenis acctu
q̄uis in dispōne ehuius fit frīm iam 7 fit
eius gnō actu postq̄ i istō digestus est
Nō q̄ flā gn̄at [..] frō
repitur frīm ita actu nō tñ cū a frō egrediat;
si 7 cū ipm actuabit ex ipis uenis q̄dā mc̄
solutiue aut uomitiue/ hec quidē ē f'qd'
flā in nā sua sit 7 uultu diſcosimitas 7 eius
actuatio sit uiolenta. Vinū tñ q̄uis red' sit
im tñ calefi' nō pot' nec fortitudine uiolē
tie actuationis eius. Quod g' nunc ē sio
piuȝ cū sit mē nē in toȝ corpoȝ q̄na redeat
uelociť ad frītatē q̄uis bibat' calidū 7 si fri
det 7 corpus frītate sua. 7 illud iō qm̄ nō
Nō q̄ opiū nō calefit i corpe nr̄o.
suat calitatē suā acqsitaȝ q2 i nā sua frō
ē q' aut' eius frā anīs cor'b; nō altatur
s; ipm altat corpus nr̄m 7 uincit ea sic ne
a cor'b; nr̄is calefitiat. s; ipm trāsmutat
cor' nr̄m ad suaȝ nāȝ, cū g' i nā sua sic frō
tuc ipm infrīe cor' nr̄m. Nō g' i sermone
nr̄o relinquetur nob' locus dubitationis,
iȝ q̄onis nō ei ingrediť dubitatio 7 qō 7 iȝ
p̄ cor' qb; dū hec rerū appiquātia q' i nām
sua sūt frīe 7 sūt ueheme̅ter calefaciens eas eg̃
diuntur anā sua sic nō igrediť dubiō 7 qō
p̄ ista nā 7 ītuta eius q' p̄cedit ex sinā nr̄o
Nō d' salamandra
attestatur q' sic salamādra si i igne p̄ īo
spatio moreť ignis 7 cā i p'ssionē nō effic
Et si spatiū eius i igne plōgeť ad hunc 1
-1. h. iusqamus
silr̄ mādragora 7 coniū; 7 opiū 7 psiliu̅;
cū igni b'n spatio appximāť remanet ad
huc sua suātia ɔnex. S; si mag' h' calefa
Nō q̄ mē uenēosa p̄r mutāt aliā nā
ciant corrūpiť illico 7 nō pot' opari ō bae
q' p̄us i nāta erāt face. Oīuȝ aut' boū
nā 7 uultu cor'b; boūȝ ē cā. cū aut' dico
nāȝ nō itelligo n̄ uleǝ sūȝ 7 ɔ̄nē cor' agg̃ra
tuȝ ex eclis p̄mus. s. calō 7 frō 7 huīdo 7 sic
co. Natū aut' rerū que uelociťē nutrit
ē 7 uultu ɔuenies. Relīq aut' oīa sī in̄t
hec duo. 7 illud iō qm̄ ea' sūt in nāta opa

n̄ minus in corpore q' cor' operiu̅ in eis 7 q̄
daȝ carū plus casioreū; quidē 7 pip in̄a
ta sūt plus in corpe opari q' corpus i eis
vinū aut' 7 mel 7 ptisana i nāta sūt plus
a corpore opationē recipe' q' i corpe opent'
Omīa hec g' 7 patiūť a corpore 7 opantur
Nō q̄ ōe q̄ patiť agit
i corpe 7 uh' quidē cū duo corpa adīuicē
occurrit 7 luctātur 7 repugnat 7 uiuisum
tatioē lōgo tp̄is spatio ō; necio ut unūq;
Nō q̄ uictū necō opat' i agēs
ipsoȝ i altū; operiur 7 patiať ab altō uictū
i eo q' ipm uicit aliqd efficit opōnē puta
tis sue q̄titatis sensu occultātur. Nā
situ gladiū ul' cultellū iuueniens acutissim̄
pquo cetu aut q' sit ei silē totu die
7 nocte totū incidať i pole eiť qm̄ i gladio
ul' cultello obtusio appeat. Et silr̄ 7 ē res
Nō d' gutta cauāte lapidē
i sermone eius qui dicit q' gutta aque as
sidue sup lapidē cadēs cauat ipm. 7 illō
iō qm̄ dicēs illud bn̄ locutus ē de eo. eniȝ
uidemi' rem i eē. Vnū tñ i silitudine huiuȝ reȝ
nō appet i p'ssio manifesta ex p̄cussioē p̄i
7 sia. Et p̄ hoc iusū ē qb;dā q' res pcit'
Nō q̄ oȝ ɔ̄senc̄e frō apparet.
i p'ssionē nō recipiat a reb; que eis obuiāt
7 ɔueniť nob' ut dicētib; h' ɔ̄scitiam 7 q̄ñ 7
nob' decēs erit dicē q̄ād; illi dnť i plibus
ut ubi uolumus i sermoē adultia; pueni
re igitur q̄udm fecimus i sermoē i quo nūc
Nō d' opiniōe p̄amis sepiēne
sumus. Ergo p̄ hoc 7 sermo coȝ q dicit
cor' nō euacuari a receptioē sepiēne p̄anis
cū in ipo ɔsideratio recinatione peritū
inueniť demiōne; forte nō tñ oīo necīa est
i opationib; mē p̄ticularib;. 7 illud iō qm̄
sicor'b; nr̄is sūt sup p̄anes quaȝ peruenit
i aliqua opōnū necuitai s'sibile nō p̄uei
at. tuc illaȝ p̄anū uiitas ē ne sapiātur 7
agnoscātur 7 ɔueniēs ē cedē eis qm̄ d' hi 7
egitub; extimať q' nō sūt i uerē i corpore
oīō. Et silr̄ ē i oīb; que cor' nutriunt n̄
q' d' ipo nō ē cuiūndō. 7 illud iō qm̄ res iste
est que corp' nutrit i corpe hois ad effīa
unt opō tñ illa nō ē s'sibilis n̄ maifā s'bito
Nō q̄ ōē nutriens altat
& si plōgetur ea' receptio tuc ipe altāt
cor' ueheme̅t 7 pmutat ipm ad i spē sua 7
maifeste. Et ex istis quidē reb; sūt qdā
a quib; maifē altāť cor' i p̄ncipio cū n̄
tiātur i eis sic lactuca 7 illud iō qm̄ cū frō
adueiť iflamatio maifeste ipm i frīdat 7
siȝ sedat. Cū aut' frō adueiť i quo iā dnā
tur frigus nocet ipm maifeste. Sōno aut'
nō p̄uū ɔ̄feriť auxiliū. 7 illud q̄dē n̄ opur'

nisi fruitate oplionis sue 7 humitate eius. V
tm ɔsecutio humitatis 7 fruitatis eius ap cor
hois 7 reliqua corpi que in natu e nutrite
e sic ligna inmodica aput igne pprie g o
ut inueniatur silitudine hor ciborum vne 7
res una quare e q ipi aliunt cor nm sic
faciunt me. 7 alia q ipi nutriunt. in rcino 1
cor opatio ab opatioe me. du indigre p
seueuit 7 cu cor psie assimilatur 7 mutiunt
ipm tuc no opatur in corpore ad q diuisi
ficet eius natura si augent calitate eius
inatu sicut ana dixi. hec ei e cca oibus que
nutriunt hoie. 7 no quite o te adminim si
sit aliud q an q corpi assimiletur 7 ipm
mutiat i fruid ipm fruitate sua du adhuc i
digte ɔutinm. Si cu assimilat cor ɔmuit
ipm calefitiat cu sup recordatus fuis de
exeplo q tibi exeplificaui de ligius i huis
O g ut intellictus oiu istis siliu sit medi
cis fi duas mos quo unus e sz modu
alor 7 alt sz pte medicinar. sciut ei q sto
pmutat a meliore sua ɔnu 7 declinauit
ad calitate tuc dico q hi sto hns lactuca
recipit q diu ipu i digte pseueuit frigidita
te sua ipm ad equalitate sue ɔus reduc.
Cu aut sto exea nutritur augmitur sliu
inati caloris eius. Et in hoc intel qte
ti ples nonor medicor decepti ca ignora
ne sue qm qu augetur calitatis qtitas
que e in nobis 7 qu acresat eius sliu. an
qui ei sz ambos mos dicit de corpe alis q
sit calidi. 7 illud io qm fit calidi sic calita
tez itentas 7 si augmenter sliu eius i qua pm
ceistit fert ei q sanguis e res cala i corpe
alis sz se aut suus q cola rubea 7 q reliq
oia que sut i corpe no sut cala n sz actus
pncipatice hor duor. O g neccio ut fi
at corpus alis calidu sz duos mos quor
unus e ut fiat humidiores cali in eo ples
q fuerut 7 alt ut fiant caliores q fuerit
prius. dico aut q res istis duob valde
maifta e. Et sz huic eutec modu fit cor
alis fruus q fuerat sz duos mos quoru
unus e ut fiant humores fri i eo plus q
fuat sic fla 7 cola nigra. 7 alt ut qtitates
fior huor i eo remaneat s q fuerut in eo
exqualitate 7 altet qualitas cor tm. O
g mun e sicibi na sua fri sut sic portulaca
7 acetula 7 lactuca du digitur qualitas
fri cor ducetur 7 cu digois fine ɔsequitur

7 sanguis gnatur ex eo laudabilis nutrit ?
corpus 7 fiat calius q erat an q humo ca
lidus i ea gnetur. Cu g sit ipole in mina
bile tuc cessent illi q no ɔcedut. tuc cesset
assimilatioe ei q nos no admuat q cibus
unus 7 ide e in corpe 7 loco cibi 7 loco me. 7
illud io qm sicibus ille no digertur penitus
remanet sup disone me hus sili cu digi
tur fuit i po utriq simul pono ei q aliqs
lactuca assumat 7 nullo mo ca digeratur
pono q succu assumat lactuce postq ɔtrite
7 ex pssa. qm sucus lactuce opatur i corbus
hois actione sile actioi lactis papaueris cu
ex eo valde magna qtitas sumit. no igi
lactuca tuc aut sucus eius erit n me tm
7 no aliud. no in quite in q aliqs h dubi
tet o g ex hec ut ca lactuca sit ultus me. 7
7 sit cu lactuca ultus cibi. 7 illud io qm mu
tat ipm multor. Cu lactuca g sut ultutes
due cu disone una. sicut no cu ea pmanet
utreq ultutes disone una. Si cu e opatio
i corpe hois e maior q o po corpis hois in
ipu e q ex ea appet de uirtute me additum
7 cu opatio corpis i ipm maiore opatioe ei i
corpe ei q appet i ea de uirtute cibi augm
mtu 7 q mini e si lactuca i corpe i pssioem
faciat 7 a corpe i pssione recipiat cu nos re
piam gladiu qadm an dixim no tm i cem
i pssione facet, sicu hec accm i pssione reci
pere. Vmtu qm eius e plus i cem age mi
tocies q accm recipiat i pssione. fit i pssio
cecitas ssm q sicu gladio ferri i ultio dur
seces tibi cou so uidebit. s. q gladiu reci
piat i pssione ab illo ferro maiore q imp
mat i ipm. qtus cu illa 7 dispoe i pssione
faciat eius tm ultus pp sui puritate occlua.
Assumem g 7 iudicem q oes cibi no solu
a corbus nris i pssione recipiut sz ipi i cu
hec i corpa nra i pmuit 7 iudicem de qbus cu
cor quor i pssione i corpe maifestu mo
mus q no tm sut cibi. sicu hec sut me. lac
tuca g e cibus frigidus 7 me fria. 7 eruca e cibus
calidus 7 me calida. O si 7 castoreu e ex ea
que tpr longo digerut. tuc 7 ipm e cibus calid
7 me cala 7 sili sinapis 7 pip. aneth 7 ruta
7 calamitu mentastru 7 aquatica 7 origanu
7 pulegiu. oia ei hec sut cibi calidi 7 me i
calide. sicu q in sanguine trasmutet du
i digestione morantur sut me si postqua p
mutatur. no sut tuc me si sut cibi. sz sliiu

cibi hominis itentionem. Et res que non sunt cibus sic sic
cibi. Dicatur ergo suppositum in his que sunt
premissa de lactucis duas uentres. quorum unus
est frigidior quam oportet et alter calidior quam oportet. Sed nunc in hominibus
cibis qui sunt calidi nos supponimus utrosque uentres
dicimus ergo quod cibi isti duobus uentribus quorum est frigidior quam oportet eos
...ficat et digerit eos ipsum calefaciunt et adequalitatem
litatem sue complexionis reducant et iuuant ipsum
secundum mediciarum semitam. Illum uero qui alterum uentrem
tem calidum cibi illi inflamant et nocent ipsum uehementer.
et iste quidem alterationes ab illis cibis erunt
inequalitate. Cum autem secant fine digestionis tuna
sanguinis fiunt et fiunt sanguis laudabilis augent
calorem innatum in corporealis in sanguinis sua et in equalita-
te. Et ulterius quidem cibus sunt frigidis sic sunt cali-
dus postquam cum in sanguine transmutantur calorem in-
natum augmentant secundum similitudinem unam. Si dum
ad naturam sanguinis perducitur et non sit adhuc
secundum dispositionem perfectam. Sanguis autem in factum corporis non
calefaciat sicut medicine. Hic autem sermo in
omnibus quod ab uno penderet principio quod oportet nos primum
illud conseruare et recordari super quod unumquodque corporum
habet sue quantitatis proprium que conuenit aliam naturam
et diuisificatur ab aliqua natura et quando sibi similat rem
sibi conuenientem in naturam suam augent per eam suam
calitatis que est in ipso et si alteratur commutatur ipsa
una diuersarum rerum. Et illud quidem res que ipsum transmutant
mutant si calefacientes sunt superfluitate ca-
liditatis acquirit. Et si sunt non calefacientes re-
mouebitur ab ipso ipsius propria calitas. Iam
ergo manifestum est ex his quod omnia hec in modo in solis
sit unumquodque corporum quod assumitur aut cibi post quam
mentem aut utrorumque. Verbi gratia. Commune [nutrimentum] turcilis est cibus
et homini est medicina. Et eleborus communiter quidem cibus
hominibus uero medicina. Et illud ideo quoniam complexioni cornicum ...
assimilatur per se eleborum sed hominis complexioni non potest.
Cum igitur
Capitulum .ii. in quo ponit canones quibus
manifestum est quod **considerat complexionem medicine per experientiam.**
rerum que ad corpora nostra sunt humide aut sicce aut
calide aut frigide. Cognoscere non potest ex re alia ab ea
secundum excessum quod sequitur nos excessus et quod non est necesse
nobis nisi ut ad hoc intendamus et inquiramus ex
eo. Deinde non postea hic si oportebit considerationem de complexi-
cibus absque corporibus nostris. Et illud ideo quoniam si sunt opposi-
te que corpori afferuntur manifeste et apparens sensui o-
portebit nos credere et et reliquas operationes significa-
tionis. Quia si eius operationes sunt debiles et occul-
te aut commixte. Aut ulterius sunt in ea dubitatio
[tunc] oportebit ut ipsum experiamur cum hoc comparando ipsum
ad omnia que sunt extrinseca a corpore hominis tunc et
oportet ut tu intendens deinde pillas res ex lon-
ginquo secundum experimentum suum inquisite. Verbi gratia. De oleo non
oportet ratiocinari quod sit calidum ex hoc quod est uiscosum
aut quod est glaucum aut est leue ponderis sed quod
facile inflammatur. Et illud ideo quoniam intentio ad hoc
ut sit possibile calidum non est nisi ut tantum similiter in calidum
actu facile et uelociter et secundum hunc in modum cum de eo
ratiocinatur in corporibus nostris non oportet ut ratiocinetur quod
sit calidum ideo quod est grossarum partium aut subtilium
partium aut humidum aut leuis ponderis aut
uiscosum aut glaucum sed oportet ut ratiocinetur quod calefaci-
at cum eis affertur si ea calefacit. Et similiter non oportet ut
ratiocinetur de eo ex hoc quod sit dulce et saporosum
et uentrem soluens aut quod cum distillatur super lo-
cum fluorum ne sanguinem fluere faciat nam in omni
et isti superfluum sunt et non necessarium cum iam sciuerimus
mus eam ad considerandum an calefaciat corpus
hominis cum ei affertur. Et si nulla eius operatio
manifesta esset et fortis sicut piperis esset apud omnes
homines manifesta et non esset in ea dubitatio et quoniam
cum fortitudine existit de eo est ut de eo inqui-
ratur. Quoniam ei hesitatio et diuisiones contigit
erit medicos de oleo. Et aceto. an essent ab eo
calida post aut multo plus frigida. Oportet ergo ut
presumptionem in uentione contrarium nature
et manifestam ad experientiam omnia que diu potest
stare calida aut frigida aut sicca aut humida quod
admodum fecimus in predictis de his que accidunt
talia et oportet secundum quod puto ut ponam tantum sermonis
operationes in rebus que sunt manifestiores cum enim
aliquis experimentatus illis manifestioribus re-
bus exercetur leuetur et intelligit res que sunt
occulte magis facilius. Et primum quidem quod ti-
bi narro de conditionibus illis est quod cum afferes
corpori aliquam medicinarum aut aliquem ciborum oportet ut
sit medicina illa cum rebus aut cibis quod afferes non du-
bii calitate et frigiditate acquisita uehemen-
tis in dictum est quod in precedentibus posuimus cum nam
intentio sunt ad cognoscendum corpus siccum et humidum
non existit utilitas que minor sit nunc ad
cognoscendum ea que post sunt calida aut frigida et
illud ideo quoniam illud quod corpori afferes ex his que post
sunt frigida calefactis uehementer aut ex his que post
sunt calida in frigidis uehementer tunc cum obuiat corpori
primi sentit ex eo corporis dispositio sua acquisita et
non omne proprium. Si ergo uis experimentum naturam eius quod in
corpore afferes ad ueritatem sincere stude in quantum
potest ut sit tepidum ita ut si sit recipiens alte-
rationem manifestam extrinsecus. aut calitatis uehe-
mentis aut fortis frigiditatis secundum hoc ergo oportet ut sit

ꝑatio p̄ua mē quā coꝛ afferit intendis. i
Cuiq; expim mē nature uolueris no oꝫ ut
ea; corpi cuilib; dispōis afferas ſ₃ oꝫ ut eā
afferas illi ipō cuius eā dispōne q̄ ē ſigtis
ꝛ ſiplex ſ₃ q̄ ultīe poſē ē.   Et cū hoc ſit
i ultīo eius. cū g̃ afferimꝰ mē corpi quod ē
i ultīo caliditatis ꝛ corp̄ ſentit circa frigus
oꝫ ut mē illa ſit frīa ꝛ ſilr ſi afferimꝰ corpi
mē quod ē i ultīo frītatis ꝛ ſentit circa coꝛ
caliditatē. oꝫ ut mē illa ſit calida. q̄ ſi coꝛ
afferit mē quod ē calā ꝛ coꝛ ſentit circa cali
tatē aut afferitur ei q̄ ~~ꝛ coꝛ~~ ē frīm ꝛ ſentit ex
ea frītatē no oportebit p̄cul dubio iudicare
de p̄ma q̄ ſit calida in ſecūa q̄ ſit frīa ꝛ illud
io qm̄ qm̄; dispō corpis ē i ultīo caliditatis
ꝛ mē ē prīnce frītatis ꝛ nō pōt alterare dispō
nē illā ꝛ infrīdat cū hec ꝛ inſpiſſat ſupfici
ē corpis exterius totā ꝛ excludit caliditate;
itius no hn̄te expirationē; ꝛ ꝓpt oꝫ ut
augmentetur flāma caliditatis. ꝛ ſilr cum
dispō corpis ē dispō frīa ꝛ afferit mē calā
ꝛ nullo mō ſentit eā calidā oꝫ ut ꝯſites an
eius caliditas ſit p̄ua ꝛ ꝓpt illud nō operetur i
eo i dispōe illa ſi fuit indigēs dispōe q̄ ſit
i ultīo caliditatis.   Iā g̃ manīf ē q̄ nō oꝫ ut
ponas experiētiā mē. quas cū experieris uī
tutes ipaꝝ ſ₃ huc modū.   Et nō oꝫ ut
ponas experiētiā rei quā operatur; ſm̄ mē ac
cītes ꝛ nō ſ₃ ſe experiētia. aūrei quā mē o
perat ſ₃ accñs ē ex dispōne corpis ꝛ ex ſpacio
tpis. ꝛ ex dispōne quidē; corpis ſi fuit una
ei ꝛ ſigl'is. Et ꝯſimiliter tp̄is iudicat illud
ſ₃ huc modū. Illi ei q̄ cū coꝛ auferit mē
hec i frīdationē; aut calefactionē; oꝫ ut res
illa adſit cū hac dispōe ſ₃ ſe. res aut q̄ i ꝓ
ponitur poſt ſpatiū tpis formiſſio ad illa;
dispōne; no neītur. ñ ꝓp aliq̄ accītū ſic
ſi effūdat aqua frīa multa ſup illū q̄ p̄cit
ꝯtrariū i media eſtate. cū ēgrotus fuīs eſt
iuuenis bn̄ carnoſus fiat calore ieiuno
eī. exēps aut quod ſignat tibi q̄ aq̄ frīa n̄
calefaciat ſ₃ ſe cū ꝓm̄ ꝯtāt corpi ē q̄ corp̄
ſentit circa cū ipm̄ ei ꝯtāt frigus. Et ꝓp hoc
no ceſſat i frīdare cum dū ſup eū effūdi
ꝛ calefactio quidē q̄ ab eo puēit nō puēit
i oīb' corib; nec i hora effuſionis eius ſup
ipm̄. imo nō puēit ab ipā n̄ i corib' iuue
nuꝫ cū ſūt bn̄ carnoſi. i media eſtate. p̄t
quā abſtinuerim ab effuſiōe aq̄ frīe ſup
ea q̄ ad m g̃ de aqua frīa ꝑra q̄ i frīat ſtatim
coꝛ quib; obuiat inua ſint aut nō inuai
calā ſint aut frīa. oꝫ ut dicatē q̄ ſit eius op̄o
ut i frīdet. Silr ſi recipit ex aqua frīa i aliq̄ i
loraꝝ aut i aliq̄ nātum̄ corpis aut ulr
i aliqua dispōnū ſſius caliditatis qñ eis ob
uiat. oꝫ ut quiēſcit deca an cēt eius ſ₃ ſe n̄
calefacēt aut infrīdaret. Nūc aut cū ipaꝫ
uideam' i frīdare oīa coꝛ aīata ꝛ iaīata ſtatim
cū eis obuiat ꝛ illa op̄o i eis nō remouē et
caliditatis reuocationē; nō fuē n̄ i corpib; iqb'
inatus exiſtit calor ꝛ iquoꝝ uiſcerib; ē uelt
ſ₃ fontis igius cū ſup eā effūdit ꝯuenies
exiſtīo q̄ aqua frīa coꝛ illa calefaciat nō ſ₃
aliq̄ accñs ꝛ nō ſ₃ ſe. Et iā apparet quoq; acci
te aqua frīa coꝛ illa calefaciat ꝛ io qm̄ non
fiat euentus caloris ex ꝓfūdo corpis ad ea
que de ipō appent n̄ ꝯſtrigendo ſupficie;
corpis exteriorē ꝛ excludendo calorē. fit g̃ illa
reuſio ꝯgregatio caliditatis ꝑpt q̄ expirare
ꝓhybetur. ꝛ qm̄ caliditas i illa dispōne redit
ꝓfūdū corpis i fuſiōe frīa ꝯtinetis coꝛ. Et
q̄ i dispōne ſſta ipē p̄ſeit ꝯcluimub; q̄
fuit i ꝓfūdo corpis tūc cū calor inatus ad
uniatꝰ ꝛ ē p̄ſtus deīn corpis ſupficie; decli
nat uirtuoſe ꝛ fit caloris reuocatio.   Il
lius aut ſignificatio ē q̄ aqua frīa caliditatē
ſ₃ ſe nō augmētat. Et illud io ſ₃ ſe n̄ agit
n̄ cū aute infrīat. deīn infrīatē cutis ꝯſeq̄
eius ꝯtēpſatio. ꝛ ē ſb' cenſione caliditatis ad
ꝓfūdū corpis ꝛ tēpſatiōe; quidē ꝯſē ꝓhibi
tio reſpirationis que ꝯgregationē efficit cali
tatiſ ꝛ huiōꝝ detētio ipōꝝ gnōnē ꝛ utriq;
ſimul ꝯſequitur augmētū caliditatis inate.
Iā g̃ manīf ē q̄ frīa i quibuſdā dispōnib; calo
ris augmētū; i aliquo corpuꝫ aliū nō ef
ficit n̄ cauſis alijs mediātib; ſ₃ ſe uō nō
augmētat calorē i aliqua dispōnū.   Ca
lidū quoq; ē qm̄ infrīat frīm accñs medi
ante euacuatiōē ſic calidū flegmonē in
frīat calīm ep̄l'ātr. Et illud io qm̄ cū calis
flegmon nō fiat n̄ ex mīa calā ad mbrū
currētē i quo fit eius ſanatio ipī euōne il
lius ſupfluitatis ꝛ fit illud q̄ ꝯſē illā eua
cuatione frītis mbri q̄ calefactū erat i
eā calī a ſ̄tatis. Cū g̃ in mbro i quo ſita
poſtea due ſint dispōnes. qm̄ cū ſit per
multitudinē dnī mē in ipō agrediēs a
tiuo n̄ali i q̄titate ꝛ dmo caliditatis i ipō
egrediēs tm̄ n̄ale i qualitate fit ſanatio i
unius duaꝝ dispōnū ꝯſeqnis ſanatiōe;

No q̄ ē mēo opani ſ₃ accñs ipse.

No q̄ opans ſ₃ ſe opi ſtatim ſup quolibet coꝛ.

No q̄ quō calīm in frīat.

dispositionis alterius et fuerit secundum aliquam actionem medicine
evacuative manifeste calefacte et si fuerit cum hoc inflammatione illorum membrorum. Oportet igitur ut has considerationes et extimes ut moderetur quantitatem virtutis medicine secundum quantitatem aliarum dispositionum
corporis impedientis. Verbi gratia dispositio corporis fuerit in
ultimo caliditatis oportebit ut sit medicina in ultimo frigiditatis. Et
si dispositio corporis ab ultimo caliditatis parum per est
diminuta oportet ut medicina ab ultimo frigiditatis parum
per sit diminuta et si corporis dispositio ab ultimo
caliditatis plurimum est elongata fuerit secundum illum modum
oportebit medicinam esse elongatam ab ultimo frigiditatis. Et
illud ideo secundum superius narratum experientie medicine. ex hac
positione convenienti virtute aliquam earum que est propria
velocitatis invenies et illi quantacumque medicina corpori afferens in aliquo egritudinum et si sit una qualitercumque sic
quedam si calida et singularis vel si ex ea cum primum
corpori affertur sentit corpus frigiditatem tunc medicina illa in
ipsa potentia est frigida et multo magis est ita si secundum illam
dispositionem remaneat semper post primam sui ablationem. Quod si egritudinem manifeste sanat oportet
necessario sit frigida. Et procul dubio quidem oportet ut
ipsius ablatio corpori in hora experientie eius quod
quemadmodum ante diximus sit dum est tepida. Aliarum autem
sanitati fuerit que est talis. Deinde nos eam vertamus ut per eam
sanes melius est ut ea virtutis dum est frigida. non sit
medicina ultime frigida et sit egritudo non ultime calida.
Et nos quidem consequimur in expositione horum plus in
libris nostris de medicinis et in libro nostro de ingenio sanitatis. Oportet ut in hoc loco hanc
scias mensuram. Et est quod aliqua medicina cum egritudinem
afferimus calefacit simplicia et patientes ex ea cum offertur
ipsi sentit frigus. Deinde post id non sentit per intervallo
temporis spatio post illud et sentit cum hoc ex ea
iuvamentum et alleviationem. Oportet necessario ut sit medicina
illa frigida et si appareat tibi ex ea in corpore alterius
hominis quod sit calida. nam cum nos eam in illis experientiis
corporibus donec subtilissime eius esse perscrutaremur
invenimus eam non secundum calefacere eam. Sed si secundum actus eorum
aut dominus de aliquo quod operatur secundum se. aut operatur primum. absque medio aliquo in initio in omnibus
huius dictis est una. Et nos quidem narrabimus
experimentum in omnibus huius simul. cum ex his quod per
prius in libris nostris de medicinis. Nunc autem recordans eius quod ante dixi conabor huic meo sermoni
decenter ponere finem et est quod corpus calidum secundum modos dividitur
diversos et illud ideo quoniam corpus in quo est qualitas
caliditatis pure pervenies ad finem suum. scilicet elementum
ipsum dicitur calidum et corpus quod sic nominatur propter dominium
illius qualitatis in ipso et corpus quod aliud comparatur corpori

dicatur calidum comparatione eius. sive comparetur secundum
equale quod est in suo genere. sive comparetur ad aliquod
corporum quodcumque sit. Similiter oportet ut extimemus
secundum corporis quod potentia est calidum actu vero non de
est tale et iudicemus de ipso secundum modos multos.
Iam igitur patet ex hoc sermone quod siquis extimat de
aliquo propria quod non velociter digitum quod non
sit calidum per comparationem aliorum corporum non venit per
venit propria quod si id eius de aqua et velociter nutritur oportet ut sit calidum comparatione aliorum corporum
et sic corpori nostro calefaciet cum eius afferetur secundum modum
medicine tunc ipsum est calidum per comparationem aliorum corporum
et semper vel similiter aliquod calidum per comparationem cuique
speciei aliis sive sit secundum modum medicine sive secundum modum
cibi non dicitur ita in comparatione illius alius tamen. Et per
ideo quoniam omne quod dicitur per ingreditur in relationem. oportet igitur ex hoc
ut sit experientia illius rei que comparatur sui dicitur
melior experientia sui palato. Experientia autem
rei que dicitur comparatione sui est secundum unum modum in
unaquaque rerum. Et est ut inveniatur si velociter
est secundum dispositionem secundum quam dicitur potentia esse. Nam omne quod in igne velociter permutatur. potentia est igneus. Calidum autem per comparationem hominis et est una specierum que dicitur quod sit calidum comparatione et est illud quod cum corpori afferetur
hominis aut augmentat qualitatem caliditatis innate in ipso aut augmentat substantiam eius. Et quod in
hoc quidem loco dixi oportet extimari dominum est a me
in reliquis quod potentia dicitur esse frigida aut sicca aut
humida. nam istorum quedam oportet intelligi propter
ipsa elementa et quedam comparatione corporum que dicuntur esse in eis
dictis. Et manifestum quidem est quod tantum quo
experitur illud quod experitur. oportet esse nudum a bonum
caliditate acquisita quemadmodum ante diximus in medicinis ipsius.

Explicit liber .G. de complexionibus.

Incipit liber de malitia complexionis diverse. Capitulum primum
in quo ponitur divisionem et sibi dicitur mali complexionis diverse.

Malitia complexionis diverse quandoque in toto animali corpore
existit sicut quod accidit
cum speciebus ydropisis non
one carnosa et in febre in
qua eger calorem et frigiditatem una invenit dispositione quam greci epiala
vocant et in plerisque febribus aliis preter febrem siccam dominante greci ethycam. Malitia quandoque complexionis diverse in uno membrorum erit quocumque in
fuerit cum acciderit mollities que est apud flatu

tendes

cũ aũt fiet ĩ ipo apã sāguineũ calidũ ad
tinnnũ s; q' ẽ inseminata corruptiõis ⁊ mõ
tis ie apã q' gⁱ noiant cancrene. aut si
fiet ĩ ipo apã erisipula noiatur. ⁊ aut apã
notice canc. Lepra quoq; h'gñs ẽ ex
sili' esthiomenus ⁊ formica. oẽs aũt egritũes
iste non euacuant' qñ au; eis fit sup[er]flui
tas ĩ mẽbris s; ipõr qualitates mẽbro infu
sa in quo fuit. Est aũt malitie cõplion
diuse mod' alius abs; infusione sup[er]flu
itatis ĩ mẽbris s; ipõr qualitates tñ alti
nu eã; ĩ ipis fiat calor aut frigus ex
sole aut aẽ extrĩsecus; transcendit ĩ fũu q'ẽ
decẽs aut au; quies ⁊ tranquillitas p[er]ueni
sent q'titatẽ intẽtiõis aut alia hijs silia
In corporib; quoq; nr̃is fit malitia cõplõ
nis diuse ex reb; que eis extrĩsecus accidũt
si calefiunt' res ille aut infrĩgit aut desi
ccant aut humectat. ⁊ h' quite sp̃es cõplõis ĩ
siplices ⁊ sigulares q'rũ; oĩdi ĩ lib' de cõplõ
nib;. Sunt quoq; sũt alie .c. sp̃es cõpoite
que fiũt cũ calefit cor' ⁊ humectatur sil' aut
calefit ⁊ desiccat' sil' aut infrĩg' ⁊ desiccat' sil'
aut ĩ frĩg' ⁊ humectatur. Et maĩ quidẽ ẽ
q' malitie iste sp̃es cõis diuse nõ diuisifi
cantur asp̃cb; malitie cõplõis equal' nisi
qñ ipẽ nõ cõsistũt ĩ oĩb; p[ar]tib; corpis. Cap̄
Ea g' in s[ecundu]m ĩ quo p[er]mittit sue determine nom'
tẽtio ĩ re nõ mẽbr' ĩ q'b; dicti mala cõ diuisa.
ẽe inuniat quo fiat gniõ oĩu; sp̃eru malitie
cõplõnis diuse ut sit s[er]mo meus ĩ illo maĩ
festius. Iam g' o; ut te recordari faciam
dispõis mẽbror' oĩu; ⁊ ĩ capiã recordatũ maio
ru cor' que nota sũt ei aput quẽ mẽ non'
nõ existit mañ ei ⁊ pedes uẽt ⁊ pectus ⁊ cap'
nõ sũt excis quor' ẽẽ s; aliq' euanescat. ad
unũ g' ipõr p[er]ueniam ⁊ ipm ĩ p[ar]tiores par
tes ex quib; cõpoit' diuidam. Exemplum;
cũ pedes ĩ coxã ⁊ crur ⁊ pedẽ diuidam. ⁊ ma
nu; ĩ adiutoriũ ⁊ ulnã ⁊ palmã sequentem ⁊
ipsu; quoq; palmã ĩ mẽbra sibi p[ro]pa diuida;
que sũt rasceta ⁊ pecten ⁊ digiti ⁊ digitos ĩ
diuidamus ĩ p[ar]tes ex q'b; sũt cõpoiti ⁊ sũt ossa
cartillagines ligamenta ⁊ nerui ⁊ uene pulsa
tiles ⁊ nõ pulsatiles ⁊ pãniculi ⁊ caro ⁊ cor
de ⁊ ungues cutis ⁊ adeps. hec g' mẽbra que
postremo noiaui nõ ẽ posse diuidẽ ĩ sp̃em
aliã post istã. s; ipsũ quidẽ; sũt mẽbra sili
u; p[ar]tiũ p[ro]p[ter] p[re]t' uenas pulsatiles. nã h' duo
cõposita sũt ex uillis ⁊ pãniculis sic dixi in

libro de medicatiõe anothomie. Et ĩ illo ĩ li
narratiu q' int' mẽbra p[ro] siliũ p[ar]tiũ sũt fora
mina pl'a ⁊ eis pl'a ⁊ maiora existũt inter
mẽbra cõpoita officialia. aliq' cũ inuenium'
sil' illis foraminib; ĩ aliquo mẽbror' siliũ
p[ar]tiu; que eadẽ inuenim' illud ĩ osse ⁊ ĩ cute
s[ed] tñ q'uis q; mẽbror' fiũt molle. que diu p[re]'
ipius alias colopiet ⁊ occultabũt' sensu fo
ramiã que sũt ĩ eas. s; si q'uis q; mẽbror' u
fiũt dur' ⁊ siccũ tũ cõsequẽs quicquid ẽ ĩ eo ex
foraib; ⁊ fissuris sensu. sic repim' ĩ uacuitati
b; ossiũ. Et ĩ nullis q'dẽ uacuitatib' os
siu; existit humiditas naturaliter cõsa alba p[ro]p[ri]
ta ossib; ut nutriant' ipsa. Quõ aũt pori qui
ĩ cute sũt p[er]ueniant. iam oĩdi ĩ lib' de cõplõib;.
H' g' sũt quor' noĩo fiũt memorãdũ ut p
ipa ĩtificet' q' ĩ sequẽtib; narrabo. Nunc
aũt o; ut ad ĩtẽtione malitie cõplonis di
uise p[er]ueniamus ⁊ narrẽm' que sit eius nã
⁊ s; quot modos p[er]ueniat. Cap[itulu]m .3. ĩ q' dicat
T nos q'de cõe; cẽtiã malẽ cõplõis diuise et
iam ĩ hijs que sũt decet ẽẽ distingue sp̃es ei.
p[er]missa diximus q' ĩ p[ar]tib; corpis ĩ quo accidit
malitia cõpõis diuise nõ ẽ cõplõ una. qñ hec
ẽ cõẽ ⁊ p[ri]ncipaliũ oĩ malitia cõplõnis diui
se. Eius aũt sp̃es sequit' nã; corpor' ĩ q'b;
fiũt. Euentus nãq; malitie cõplõnis diuise
ĩ carne uiua ẽ p[re]t' euentu; eius ĩ lacerto sicut
unusq'sq; cor' existit s[ecundu]m modu aliũ a mõ
s; que alt' existit Ca' q'ñ ĩ quĩ poit q'li'
sate ẽ cũ gnãt' mala cõ diuisa calida ĩ
ĩ musculo calida maria in musculo. Re
effundit' sup[er]fluitas tũc maiores uene q'
ĩ ipo sũt pulsatiles ⁊ nõ pulsatiles ĩplent'
p[ri]us ⁊ extendũt'. dĩ ille que sũt minores
⁊ ĩcessant' p[ro]cedit sic donec ad minores p
ueniat uenas. Cũ g' sup[er]fluitas illa ĩ mẽ
bris redũdat ⁊ eã nõ cõtinet effluit aliqd ĩ
ex orificiis illar' uenar' ⁊ resudat ex ea ad
⁊ egredit' ex ipo corpe uenar'. postq' g' fiũt
illud ĩplent' foramina que int' p[ar]tes existũt
mẽbra illa sup[er]fluitate donec adeo eis ac
cidat calefi ⁊ humectari undiq; ex illa humi
ditate quã cõtinet. P mẽbra aũt p' mẽb'
lacertos uolo ĩtelli neruos ⁊ ligamenta ⁊ pãniclos
⁊ carnẽ ⁊ aũ h' ipas uenas pulsatiles ⁊ nõ
pulsatiles ĩ q'b; iã p[ro]p[ter] calor p' accidit s[ecundu]m
modos diuisos. ⁊ illud ĩo qñ sup[er]fluitas q' ĩ
ĩterior' cor' cõtinet' calefac' eas ⁊ extendit
⁊ disrupit. ⁊ sup[er]fluitas q' ẽ ext' eas calefaciat

eas 7 9 strigit 7 celerauit 7 grauat. Aliorum
uero mēbrorū quedā nō egrotāte fuerit ī cale
factio tm̄ 7 q̄dā nō fuit pati ī coherētiā tm̄
7 q̄dā cor egritudine fuerit utreq; res sil'. Et
hec quidē egritudo dr̄ apud grecos flegmō q̄ ē
apd̄ cal dēi 7 ē malitia ɔplionis diuise acci
dēns lacto. 7 illud io q̄m sāguis qui ē ī
ip̄o ia calefact'9 ē 7 euenit ei silitudo ebul
litionis deīn calefit ꝓ ꝑꝑ ei calefactiōē
corp̄ uenar pulsatiliū 7 nō pulsatiliū
ꝑti que sūt circa eas circu q̄bȝ ɔtinet donec
ip̄m sibi migrat. Et ipole quidē ē q̄n res ad
unā duor̄ mor̄ puenat aut ut uīncat
sup̄fluitas que in lacto effūdit' 7 corrūpit
corpi ī quibȝ unnē aut uīncat' illa sup̄flu
itas 7 redeat lactus ad dispōnē suā nālez
Pono itaq; q̄ sup̄fluitas uīcat' ei ī ea per
Nō q̄ meli' 7 lau dabili' ē ī corpē ab eo q̄ ē bonū.
abeo q̄ sit bonū sit melius 7 laudabilius
dico q̄ sanitas erit tūc s; unū duor̄ mor̄
aut ut resoluātur oēs hūitates que effuse
sūt ī lacto aut ut decoquāt'. S; laudabilior 1
Nō q̄ meli' ē q̄ ap̄i resoluat' q̄ q̄ fiat saniosū.
duar̄ sanationū ē que resolutōē erit decocti
one; uō ɔsequūt' due res neccio quar̄ una est
gnīō saniei 7 altā collectio. 7 collectio quidē
q̄ī; ī maiori foraminū ē ī meliori loco 7 ui
nouis tumoris aut ē in foramine pui ciō
ris sī nō ē maius foraminū ur; ꝑpīquū q̄ō
sifiūt illud ī ꝑtibȝ sbō laudabilior erit col
lectio que erit ī amplitudie que ī interioribȝ
ei existit 7 ad quā s; plimū fit saniei eruptio
Collectio uō que fit sbī sipliae ē mala 7 cū fuīt
Nō q̄ cebr̄ ap̄iē
illud ī ꝑtibȝ cēbri tūc collectio ī duobȝ uētri
culis eius anterioribȝ erit laudabil'. S; collec
Nō d̄ collectiōē saniei ī cēb' bona 7 mala.
tio sb̄ duabȝ matribȝ cēbri 7 ī uētriculo qui ē
ī posterioribȝ cēbri sm̄ ē illaudabilis 7 mala.
Eruptio aūt que fiūt ī ꝑtibȝ costar̄. eruptio
erit ad āplitudinē pectoris. 7 eruptio que
fiūt ī lactis ear̄ eruptio erit ī usus aurē. Et
eruptio que fiūt ī musclibȝ eruptio erit aut
ad uenas que sūt ī eis pulsatiles 7 ī pulsa
tiles aut ī usus p̄i mailū q̄m ɔtinet ea 7 ē ei
Q. Q. expeditio post ... ī ꝑti ... post ...
fiat aitus. Q. si sup̄fluitas uīcat mēbra
tūc mīa ē q̄ oz ex dōio malitie ɔ̄mis reis ut
ip̄or̄ destruat' op̄o 7 corrūpat' s; ꝑpīs legitima
nez. S; ꝑncipiū quietis egritus abeis cū
cū silabūt' rei que resoluit ea uīū sinuitur
7 illud ē q̄m mēbris nō accidit dolor cū ip̄or̄
Nō ū ... malē ...
ɔ̄sul ꝑū ia integre continuatā ē s; ī dispōne
pmutatiōis eius sic iaz narrauit de eē eius
mim'. v. ū dix' q̄ dolores nō fiūt ī mēbris ū
indispositiōe alteratiōis eor̄ 7 corruptiōis
7 reimis eor̄ anatimis suis. Et unūquoq;
quidē mēbror̄ nō alterātur 7 egredit' anatomiā Nō q̄ dolor fit dup'
suā 7 corrūpit' ū calefiat aut infrigidet' aut
desiccet' aut hūectet' aut ɔtinuitas soluāt'
In malitia aūt ɔplonis diuise ꝑꝑ q̄ mēbr̄
calefit aut ī frīgidatur ꝑꝑ. 7 illud io q̄m hee
due qualitates sūt fortiores ɔ̄pōnis q̄ ā
qualitates. S; iaz fit illud ꝑꝑ q̄ mēbrū
desiccat' aut hūectat' ī fame 7 siti 7 accidit
passio ꝑꝑ ꝑenuriā sbē sicce ī fame 7 ꝑꝑ ꝑenu Nō cū famis 7 siti9.
riā hūiditatis ī dispōne sitis. Cū aūt ī mē
bro fit op̄o ab eo q̄ ip̄m pūgit aut corro
dit aut extendit aut colisuatur aut disiū
pit tūc euenit p̄mis ē ꝑꝑ solutiōē; ɔtinu
itatis. Ca'. quintū ī quo dr̄at. G. d' accītē q̄ se
quit' calor malā ɔ̄pnē diuisā ī mēbro. s. de fe.
sāguis qui ē in mēbro ap̄oso fiūt calor q̄ er'
7 fiūt sāguis què totū ɔtinet corp' equalis
ɔ̄mis forsitā nō accidet ei ut calefactiōē mēbri
7 simul calefiat corpus. 7 cū caliditas sāguī
q̄ ē in mēbro ap̄oso fiūt caliditas fortis cale
fiet corp' fortitudine ebullitiōis ei 7 cū fiūt
ut sāguim què totū cor' ɔtinet dūcet' colā
tūc nō stat q̄n calefactiōē ei sup̄flua calefi
at totū 7 q̄uāto plus sifiūt illud cū utreq;
res aggūnt'. s. ita ut sit sāguis qui ē ī mēb'
ap̄oso fortis caliditatis 7 ī sāguine q̄ ē ī cor'
dūcet' colā. Primū nō q̄ ex sāguine cale
fit cū ī eo sup̄fluit calefactio ē sāguis q̄ ē
ī uenis pulsatilibȝ ꝑꝑ q̄ ī nāā sui ē calior 7
ꝑpīqor nē sp̄s. deīn post ip̄m sāguis qui ē ī
uenis nō pulsatilibȝ. S; ī g' mēbr̄ ap̄osū ꝑpī
quū fiūt aliq̄bȝ uisceribȝ sāguinē hūbitātib
bȝ què ɔtinēt erit caliditas eius recurrens
ad sāguinē uelocit' què totū cor' ɔtinet. Et
uli dignius ē ut calefiat añ oēs res que ī
uelox ē ad resoluendū aut ī nāā sua ē calā
sili 7 p̄mū q̄ infirmatur añ res 7 ē que ē ue
lox ad resoluend̄ aut ē ī nāā sua sm̄ uelori Nō q̄ ē uelori ad resoluēdū 7 q̄ ē cali' 7 siti' eit q̄ sūt ī cor'.
aut ad resoluend̄ eis que ī corpore sūt est
sp̄s. ꝑꝑ q̄ ē sbtilior eis 7 mīor 7 cali' q̄ ī cor' ē
ē colā ū. 7 frīdi' q̄ ē ī eo ē flā. De reliq̄s
uō hūoribȝ sāguis calior ē post colā; et
mīlia frīgior post flā. 7 colā quidē faciliter re
soluit' 7 uelocit' ab oī q̄ ī eā agit. melia ā
laboriose 7 uiolēt' resoluit' 7 uli q̄ē oē q̄ō
sbtile 7 ē ē uelocius resolutionis
7 oē q̄ ē spissiū 7 ē grossiū ē tarde resolutiōis
Q. ua ꝑꝑ oz ut sit euacies apnū resolō plim

duisa pp etate diuisitate dispōnis corporū
p̄ aut qm̄ huōr aquo pueniut apū aut eit
augm̄tate calitatis aut diminute. dm̄
post illud qm̄ putrefactio eius nō eēt nī f
nāz ipius 7 fz supfluitatē retētiois eius
aut puitatē retētiois eius in interioribꝰ. s.
ipius. nā illi q̄ expuōz nō hr putrefactō
uelox erit. 7 illud quidē i omibꝫ rebꝫ cētū
scēus iuenit̄. q̄ si ouenit cū hoc ut fit ei
oplō calā 7 hūiā erit illud mag̃ adiu
uām̄ ad hoc ut eius putrefactio sit uelox
7 mēbrū i quo fit apā aut erit ppīquū in
scēnbꝫ sāguīe hūitātibꝫ aut ābeis reōtī
toto nā 7 in sāguīe ī sup hūitat colā aut mlīa
aut flā. aut uētosittas 7 oēs iste dispōēs di
uisificāt̄ puitate 7 multitudine. Oz ēgo
natio ut sit resolutio plic̄ diuisitatis eāz
unū opat̄ alij 7 aī opat̄ sibi ipi. Et h qd̄
oīā causa sūt malitie ōmis diuise. 7 illud iō
qm̄ iēis unēcēs calitas que ē in sāguine
ē in mēbro aposo. deīn post ipāz sāguīe q
ē i uasīb; 7 ppē sāguine qui ē i corde 7 ex
hoc ppē qui ē i uētriculo eius sinistro. nā
si adhuc i uētriculū dūi aīal adhuc
uiuit 7 nōdū accit̄ ei febris. 7 i tōto mi sētis
No ii e calior loc' cordis digitū tuū; sic narrāu i libro d medica
tioē anotōie sētiēs ex eo fortiorē calitate
que ē. nō ē g̃ lāge q̄ aī cor totū calefactiōē
nāz sup g̃dietē calefcīn fuit q̄n pueniat
uētriculus ille ppē cordis ad finē calita
tis. Et ex eis qdē; que ad hoc iuuāt ē q̄ i
ipō ē sanguis subtilior 7 mē spō uicinior
7 mō i motu assiduo. Vnūtāi ī hī febbꝫ
totuz sāguinez uiātur ōphendisse ul' ar
cīdedisse iāz calefactiō recipit illā calita
tez ēgrediētēz cursū nālez gnātā apud fac
tiōē huōr receptiōē pfīn. cor nō uenarū
pulsatiluī 7 alior cor cōplō que eis sunt
uicina 7 oīnet ea nō inuenit ad huc pfrē
7 itegre altrāta sz sūt ad huc hūita resolōz
7 altātiōēz tēdētē ad calefactiōēz 7 si illud p
seuāuit i eis spatio lōgo pueniet ad tēmi
nūz i quo iā erit uicta 7 resoluta penitꝰ
ita ut tūc nō sint i tēmino aquo calefiat
sz sunt i tēmino i quo iā i tegrū oseuta sit
calitatē anā ēgrediētē. Resolōis ā tēm
i unaquaqz mēbror ē nocū opōis ei. To
mauit intētio q̄ ē apud pñ iā adh ut pue
niat ad hūc tēmiū nō ē ī uia excidiā di
spōne ēgrediētē aut nāli omixta cōis mei

mt duo ōna. s. uir dispōz que uē ē nā eius
7 uit dispōnē que anā eius penit̄ ē ēgssa.
Intodo ergo spatio i erit corpi q̄ a calore
cale fit q̄tmis resolōnis que ipm̄ se
quitur.
Vm aut oīā pria corpis mēbra integre 7 p
fēē calefāā d̄z fe. illa ethica que ē
fixa. 7 illud iō qm̄ eius eētia tūc nō exi
stit i hūiditatibꝫ 7 spīb; tm̄. sz ē pt̄ hoc i corbꝰ
quibꝫ adē fixio 7 cū hac febre nō ē pā nz i
dolor 7 ertimat patiēs eāz q̄ nullo mō sit No q' ethyca e in humidib; 7 spu
in eo febris qm̄ nō sentit eius calitatez
nā mēbra ei oīā iāz calefāā sūt equalit̄ sz
unaz dispōēz. Et iāz quidē ouenerit
sup hoc speculatores nār apud ositātēs
suas dessībꝫ q̄ sēsus sit nō nisi altātē 7 nū No q' sensus n fit n ab alteratione fiete na q' alteratu e no patit.
fit pā nz dolor i hys que iā integre altāta
sūt. quā pp fit ut cū nulla fe. h g̃nūs q̄ pau
lo añ diximus noīān ethicā fit passio neq̄ No q' i fe. ethyca n e sensus dolor. 7 q' hec ipsi e mala h'al
dolor nz patiēs eā penitus sētiat. 7 illud iō
qm̄ mēbror eius dispō nō ē dispō qua q̄daz
ipōr agant 7 q̄daz patiātur. cū oīā iāz fēā i
sint uni dispōnis. 7 fēā sit cor & una ōenis.
Et si sit quedaz augmtōis calefactiois 7 q̄
daz augmtōis i fiūtiōis. nā ex supfluita
te calefcōnis cor que eis sūt caliora nō p
uenit eis que eis sūt friora ut i pedianāī
que mēia sūt calefactiōē. q̄ si res ita eēt. m
bra se adiuicē impedirēt nāli i dispōne. m
bra nāz illa i dispōē i oplōne sua diuisificā
tur. 7 illud ē qm̄ calid ē mēbrū calīm. 7 oē ē
mēbrū frīm. Vnūtūī aūz diuisitate hor 7 silīū
nō ē dolor nz passio pp puitatez ōpōis inte
ea. nā cor ipi sentiūt 7 nō ab eo i pediunt. 7 al' nō sentiūt
Ergo forsitan aīā sz huc īclinationē acge
sāt simoni qui dēus ē. q̄ndoz dixit. v. i qbꝫdā
libris suis q̄ oēs ēgrieo nō sūt nī ulcā 7 i lō
qm̄ ulcus nō ē nisi ōtinuitatis solō 7 cali
tas supflua 7 frigus supfluū fortasse ōtin
tez soluūt. calitas quidē fortis pp q̄ soluit
7 siccat ōtinuitatē sēē in qua iūat. 7 frim̄ al' humiditate
quidez supflua. pp q̄ adiuuat 7 ōstrig̃ sēāz
i qua iūat ad i triora donec exubēt ex ea i
aliqd 7 ēgrediat̄ 7 cohātet q̄ remanet ex eo
7 disrūpit. Et si aliqs ponat huc tēmiū
i supfluitate frigitas 7 calitatis. dignū ē
ut sit nō lāge q̄ extimet̄ de eo q̄ iāz adin
uenit. Vnūtāī si hoc nō ē tēminus i supfluita
te. sz tēmi i nullo ē aliud tūc sz aliqz mālaz
dispōēz ē q̄ oīs supfluitas nō i telli nisi sedz

al' resolonis

fendunt et resolonis ad aliquid. et illud io qm
id q' oi corpi advenit ex reb3 que sunt inni
dispoius et calitatis et frigitatis no e una re.
Quapp fit ut huores qui sunt i qbz dam ali
b3 adinvice cuenientes et quorda huores

sint

no adiuice cueniat. s3 ppt hoc corrupunt
se et infectant. sicut ho et vipa. cuiq3 ei saliva
alterm puint. ex hoc quide fit ut cu ho sup i
scorpione exspuit dni e ieiunus i inficiat

Nota quod saliva ho e venenum

ipm. ho aut hoiez sibi silez no inficiat eu3
eu3 mordet. neq3 vipa sibi silez. neq3 dracco dra
conez. et illud io qm sile e cueniens et amicum
et cont e inimicu3 et i spediens. Et ex eis que
que hoc signt e q' anim que augmentant inu
tunt no augmentant et nutriunt nisi suo sili
et cueniente ide e q' moriut no moriunt et in m
mut n suo cuo. et pp hoc cfuatio sanitatis n
fit n reb3 cuenientib3 et silib3 coib3 sanus sa

Nota conservatio sanitatis

nitatis quoq3 et cura ab egritudinib3 no fit n
cueb3 sibi cnus. Verumtamen loqui de hoc e ppt id in
quo sumus. Illam aut febre dicam que sit
aialis sive inhec no sentit qui ea laborat. i
nulla uo reliquar februi existit qua eam
patiens no sentiat. Verumtamen qua sentit ea sentit et
ab eis i pedit plus et qua sentit min' eam. Ppt
tea sunt quedam ea quib3 e timor et ubi i accidit
timor. s. sicut et plam alia accidentia no sit a ma

nisi

litia cplonis divise. et neq3 quid e possile ut na
re3 qualit' hoc accidens generetur i hoc sermone i
quo sumus n ostendam d'uirtutib3 nalib3 quot
sint et que sit et quid sit q' innaturam earum e
ppri effice. ego aut narrabo ea oium accidentium
i libro de morb et accntib3. Redeam aut
ad spem malitie cplonis divise. nam dixi que
hunc que sunt pmissa qualit' gnet febris
ab apte calo q' flegmo noiatur et q' e a p
b' genus. et ois febris ppt febre sicca noiam sit

Nota q' ois' febris ... ppt q' ... e mal' ... divise.

ex egrintudib3 i quib3 cplo e divisa. Et ia que
sunt febres ex putrefactione humor absq3 apo
te. et illud io qm no q' ia putrefit e illud qd
ia ad hoc ul' rectu e et pnatur ex pnone. s3

cum

uelocissime fit in hoc putrefactio et fortissime
et iam quidez putrefiunt res alie multe q' sunt
ppte ad putrefiendu. s3 narrabo ea ppnois
eius q' ppinque e putrefactioi i alio libro ab isto.
Et malitia cplonis divise fit s3 modu alui in
corpe toto. et qm3 quide e illud cu napor cali
dus i ipo cstrictioe retinet et qm e pp augm ea
liditatis ea eius plus nisum que cueniens
e et qm e pp q' sanguis calefit et semel ebulli

tione superflua inita aut calefit superflue pro
tu3 in sole calido. Et mani quide e apud me
q' oes febres iste pvenientes ab apatib3 sunt
s3 virtute cacoplantis i corpe et s3 dispone eu3
q3 corpus3 erit febris i qb3 da coib3 fortior et i
qb3 dam debilior. et quedam cor penitus no febiunt
Et mani e i q' malitia cplonis qm3 pvenit i
spu eam. et qm3 prtsit eu3 et usq3 ad humores. et
ex eis quide q no ad in fiora illo i declinate
e q' oes febres eu plagiue cseqt eas febris fi
xa. Et ex hoc quide sime ia3 declaratu3 e
q' malitia cnus divise qm3 pvenit ab humi

Nota q' ... febris ...

de cala aut fra ante ad aliq' mbror qua3
narranu de ee mbror i qb3 sunt a pam et qm3 ti
e res ita. s3 ca altrat' s corpis i qualitate sua
q' quedam acciones que altrant ipz csurgunt
ex ipo cor' et quedam eveniunt extius cu febris
quide fit a putrefactoe soli. et cu quide a qb3 da
a patib3 ex ipo cor. et eveniens quide febris a cale
factoe soli aut ex superfluitate extius extius
et illud quide narrabo latius q' i hoc sme in
li de cais accidentiu3. quando febris accidit a cali
tate sol' cu altrat' s corpis. sili accidit qb3 da hoi
b3 ex frigore aeris multotiens ut uicat i eis ue
hemens frig' i toto corpe donec moriat qua cor
nes quide mb3 i oib3 maius e q' accidit ei
ps et dolor i accidit ei cu dnat' frigus uehemens
ex forti frigore. deinde mitt' calefacere cor' suum
velocit' approximando ipm igni et multi illorum
quib3 evenit cu appropiquat cor' sua igni. sibi
do sentiut dolore vehemente i radicib3 unguium
Quis g' cu sensibilit' videat i hac dispone q' ca
pamus et doloris no e n malitia cplonis divi
se audeat dicere illud i dolorib3 qui intrinsec'
accidunt et minime qualit' accidat dolor hoib3 i
absq3 apte aut i testino q' noiat' colon. aut
i ieiuno testiculor aut i reliquis mbus. et
illud io qm nichil hor e mirabile. Et ne3 i
qualit' accidat febris et timor qb3 dam hoib3 in
dispone una pp q' multiplicant' i corpe huor i
sive flatuis silis vento et huor calidus qui e co
gnise cole. donec sil' in ipo dnet' et moveat in
cor' et pp e i mbus sensibilib' no e mirandu si se
ntiat eu e hec dispo ulnp sil. na si ad hoiem
ueniens et cu in sole calo stant febris deinde sup
ipm aqua frigidam effudens no erit i cueniens
si sentiat caliditate solis et frigiditate aq. Verumtamen
h' duo sil' hnt hac dispone no advenit n
extius et advenit ei i unumquodq3 cor' i ptib' cor'
sui magnis. In febre q' gta noiat epia

lam q' advenit ei ex calido et frigido no advenit ei in universis et advenit ei in unoquoque corporis i ptib; corporis prius et ita sit ut no sit pars magne corporis p'm qb; adveniat frigu n et ad lat ei alia sit ps pracan adveniat calor. Et pp hoc fit ut iste sit extimet se se tire utrumque simul in uno cor. et io qm cu unumquodque q' ifrigidat et calefiat sit sepe i ptib; prius quam una e p' alia et no sit pt ea i principio ultima n e posle ut inveniat aliq harum me. ptu frigi i aliq frigido et calo absq. Et cu tali corq febrit accidit ei p febris eius invadit i una qq; accessionum suarum ut sentiat cu ea frig superfluum et calorem superfluum. sz nullu corpore sentit illud iq sentit altm ille tn cu advenit pt discernere manifeste me mbra sua q calefiunt et me ea q infrigidant. et io qm sentit calm q' itius e i ipis sinus viscib; et sentit frig i oi b; mbris q sunt i manifesto sui cor. Et ex febrib; e pvita e febris qua gti vocant sinocu nuq' recedit ab hac dispone. et silr e g'nus febrium ad h'unctum mortificatium. et sique q' i h'us febrib; i ptib; maiorib; e q' accidit i febre qua gti vocant epiala i ptib; minorib; mali nat; copliois i h'us febribus e divisa. Et e i divisa ideo cu advenit timor pt q'p'm seqt febris. hi aut accus raro accidit. sz cm sz disponem accidit q'b;dam mulierib; et qbdam viris. Vm tamen o; p(ro)cul dubio ut ipi ia p'cessit regim quietis aut p'uties sp(eci)aliter loquo assidue fit usus in latitudie cibi generantis h'uore sim crudu flaticu sic h'uor silis vitro. Et iam qd q' hi accns no accidit an alic p'ent qm n fuit ea loru; usus h' regie quietis et in latitudie cibi. et pp hoc invenim aliqs medicorum iudicante q' nat e ut tremore oseqt febris. nos tn ia vidimus multos et vi alii nonnor meicor tremore p venire que pa febris no e secuta. Febris aut q gti vocant epiala e ̄oposita ex hac mali ō p'us aqua pvenit timor qua no se febris. et ex mali ō plionis alia pvenit febris. Cu aut dico epialaz nolo itelli p hoc nom n febre i qua utrumque sep i accidunt. febre no q' tremor p'cedit et qua p' sequit calor sicut accidit i tertiana et quartana no oio e epiala. Ia g' mani e q' febris q epialos noiat e ̄oposita ex duob; modis malitie ̄plexionis diverse. et silr e dispo i reliqs febrib; pt febres fixas et silr e g'nes sunt q sunt p'p'e alic mbri a p'ite oes aut sunt a mali ̄plexionis diverse sic apa q' vocat flegmo et noiat canc et formica et pustule q pen sipila noiant et apa noiatur mollities et noiatu esthiomen et illud q' noiant gti cancna et accns ponces mbru i fenmam mortis. oib; ei eg'ritudinib; istis e co'e q' humiditate pvenit ad ad mbra effusa et dimisit fluit qmq dam; corum pvenit ab h'uore flatico et q'dam ab h'uore qui e de g'ne cole rubee et q'dam corum a cola nig' et quedam a sanguine. et corum que pvenit a sanguine q'dam sunt a sanguine calo subtili ebulliente et q'dam pvenit a sanguine frigido spisso. et quedam sunt a sanguine cu dispone alia. Post p'p' talior g' subtilissime ut exponam spes harum eg'ritudinum i i lialio. Hic aut li' ̄otentus sum ut dicam qualiter sit dispo i h'uitate que ad mbra effundi et venit suo quo pvenit fluit unaquaque eg'ritudinum quas noiaui q' e sz variationem qua i eis q p'misa sunt nan nimi de pvenit apa q' noiat flegmon ab h'uore calo sanguineo et q' unuqueqz membrum silium pau superficie fore cu in eo veniat humiditas illa pvenit ad malitiam ̄plexionis diverse. et io q' mani e et appens q' calefit aut infrigidat aut desiccat aut humectat. sz q' in ipso durat illa humiditas q' i ei appinqt eius no i ctiora n dum ̄ovisa sit ad silie; illi eidem dispois q' subito resolvat ab h'unido extius sive itius et fiat totu unu dispois secundum h'unit ab eo subito dolor p'ent tunc eg'ritudo eius spissior et difficilior et siccior. Et qm ance dit quidem; et sit q' narro de hoc sufficit ei donec itelligat librum meum de medicis deinde post ips librum de ingenio sanitatis.

Explicit lib. Galieni de malitia ̄oplexionis diverse.

Incipit lib de iuvamentis mbrorum i quo e i'ctus. G. agere de iuvamento man i g'ne et de iuvamento digitorum. Caplm p'mum i quo agit de iuvamento manus in genere.

Orpora aialium sunt istrumenta aiar q sunt i eis et pter ea et p diversitates membrorum suorum oplecat illud q i diget aia. Et ex necce i mbra corporis cuiuslibet modi animalium sint ̄ovenientia dispoi aie illius corporis et sic sunt data e'lib; in aliis; pt q' leo ex modis armorum sz nat; aie i iracundia et audacia et timore. io aut q' in toia alia h't itelli g'entia et ̄ogitatione; i omnib; modis sunt ei data istrumentum i quo ̄ovenit oia i stin. Dubium g' illi manus loco oium cu ipsa utitur eis loco oium modorum armorum et e h'uius ubi eis i oib; certis

No q' e epiala.

moīs qb; idiget artifitijs ⁊ q; alia ī inābilia
Nō q̄ bruta sciunt sua sine doctrina — sciuit artifitia sua illa̅ sin̄ doctrina ⁊ aīa hoīs
caret artifitio similit̄ sic caret corꝰ ei armis. De
dit ei loco eiꝰ q̄ caruit armis manꝰ ⁊ loco eiꝰ
q̄ caruit istis artificialibꝰ itellectꝰ ⁊ itellc̄tꝰ ꝯ
gn̄tes. Et sic similiu̅sli ꝗ̄ n̄alr̄ cētilla ar
ma sola ei spiritu ita similiu̅sli aliq̄ artifitia n̄a
lit̄ nō possi acq̄rē artifitia residua. Et q̄a i
meliꝰ ē eum oībꝰ armis ⁊ oībꝰ artifitijs non
sunt ei ꝓpria arma n̄alit̄ imo i sunt artifitia
n̄alit̄. Et q; manꝰ ē istiꝰ retinēdi necē i
fuit ut eēt istiꝰ apta retinēdi oēs figuras ⁊
oēs q̄ntitates ⁊ nō posset eē h̄ n̄ eēt diuisa i
distincta. q̄m q̄n sunt diuisa distincta potest ꝯ
tinē corꝑ maiora se ⁊ retinē i corꝑ minima.
Et q; q̄dā corꝑ sunt maxīa maiora q̄ntitate n
n̄ manꝰ sic sunt manꝰ tal figure ut possent
āplecti re magnā ut q̄n ut; sunt āplectēs
⁊ retinēs aliqd ex duabꝰ ptibꝰ oppositis eēt
q̄ una manꝰ magꝰ ⁊ ꝓpł̄ fuerit dixit opposit
qm̄ sunt istiꝰ uni opōīs. Et polex sunt op
positus ē digitis ⁊ nō sunt oēs scḋm unā lı̄ di
rectā n̄ ut sit retētio rei ab eis polior ex oīb;
ptibꝰ eiusq; ⁊ q; retētio pior corꝰ ē duobꝰ di
gitis ⁊ si corꝑ fuerit maiora erit digiti plēs.
Et nō sufficeret ut sit positi duo digiti opposi
n̄ sit extrēma eorꝰ scḋm sim̄ eē i leuitate ⁊ rotūditā
te unguis. q̄m si extremis istorꝰ nō eēt caro si
eēt extremitas ossea nō possi retinē ād corꝑ
— i al' ⁊ q; retētio ē per ptes digitorum opositas. — puū sic spinas ⁊ pilos ⁊ q; retētio ē opposita
ad iuicē ꝑptes digitorꝰ nō sunt posite ptes si
nātes digitos ex osse soluꝫ aut carne soluꝫ n;
exiiginibꝰ tm̄ scḋm ex oībꝰ sil̄. Et caro sunt posi
ta i locis digitorꝰ oppositis ad iuicē nā pilla
ptes eiꝰ retētio. Vngues aut̄ sunt positi i
Nō q̄ diꝰ p similitis — silun̄ pte extremitate digitorꝰ ⁊ extrēa ut ꝯfo
ment carnē. ⁊ ꝓpt hoc q̄n lōgitudo unguium
fuit extrēa ex meiatitate nō potimꝰ p eas
puas spinas colligē n; pili ⁊ q̄n fuerīt cā
rati ⁊ nō pueīut ad ex̄ digitorꝰ nō potimꝰ re
tinē aliqꝰ puū pcānē q̄ ē i extremis digitorꝰ n;
q̄m illa caro caret eo q̄ uigorat eā. Qm̄ in
digent unguibꝰ ut sit equales extremitatibꝰ
digitorꝰ ⁊ iuuāt i opibꝰ aliis mltis sic scal
pere ⁊ inde ⁊ absciđe ⁊ mi̅sē ⁊ excorticare. Et
q; polex nō ꝯplet n̄ p oppositionē ad alios di
gitos residuos p distātiā ⁊ remotionē fuit re
— fuit — mot ab alijs digitis. ⁊ ꝓpł̄ spatium i̅t ip̄; ⁊ in
dicē magꝰ maꝰ alijs spatijs. Caplm scḋm i
quo agit̄ de iuuamēto ossiū digitorꝰ ⁊ unguiū

⁊ q̄m nolūt scire utilitates mēbrorꝰ sc; uīta
te; sciant an̄ illud q̄ ē magꝰ pmū i corꝰ. s.
q̄m ꝯ ē ꝯpositio scḋm eēntiā ibi mēbrorꝰ pcaliter;
sn̄ .sicca, ⁊ hūi. Nāq; q; caro ⁊ mēbra ⁊ alia mēbr
simplicia nō sunt scḋm simi eē n̄ pꝰ ꝯpōnem ꝯpositā;
existūs sunt. Cōplō g̃ sui ē corꝑis ⁊ mācie — Nō q̄ dē est sibi cor
⁊ lq̄ pt ꝯ ē ē res sequēs ꝯ necc̄o. s. sapores o
dores colores ⁊ duricies ⁊ mollicies ⁊ pt̄ i i
sunt i corꝰ res accidētales aduenīētes ei necc̄o. s.
sit̄ ⁊ q̄ntitas ⁊ mūs ⁊ liniatio. Et q; oportuit manꝰ
ē retētio ⁊ hi poł retinen suū motū q̄m si eēt
imobilis nō diuisa ē a manu scḋm ex lapide
⁊ lig̃. Manꝰ ē g̃ q̄ p̄ mēbr i opē manꝰ ē pars
p q̄uā ꝯpletur motꝰ ei ⁊ q; oēs motꝰ uolūtarij
sunt p musculos ex h̄ sc̄ q̄ musculꝰ ē ipsū pars
mouēs. Alie aut̄ ptes sunt ē alie q̄dā adiu
uandū melioratō; opū ⁊ q̄dā q; opꝰ nō est
ꝯpleta suū eis ⁊ q̄dā cooperuit ⁊ q̄dā custodiuit
Vngues aūt sunt ad meliorādū. Durities unguiū
aut̄ ē q; n̄ eēnt plus nō eēnt ꝯcentes ad ret
nēdū q̄m nō posset cedē i pulsū rei retēte oīo
⁊ q; plus ē fingeret oīo sic finguit oēs res ma
xīe siccitatis. ⁊ ꝓpt hoc fuit mediocris duricei
⁊ q̄ signū q̄ ungues sunt necc̄o magꝰ molles
q̄ ossa ⁊ plus duricie nō sunt n̄ ut cū ac
ciderēt eis ꝗ̄ res extrinsecā posset cedē i pulsu ⁊
dilatari. Cā aut̄ ꝓpt q̄ ungues sunt rotū — Nō q; sola sunt rotunda ē remota ab accidētibꝰ,
di etiaꝫ ē ꝓpt fortitudinē ⁊ ꝓpt salutē q̄m sola i
scḋm rotūditā ē remota ab accisionibꝰ. Et q; u
gues nō posset stare apud usū scalptionis — Nō q̄ unguis [?] crescunt
nl' abrasionis ⁊ aliarꝰ opōnū eorꝰ attulit adie
ctionē additioni i oībꝰ tēporibꝰ. Sed eorꝰ eīne
n; nō ē i oībꝰ tribꝰ dimēsionibꝰ. s. lōgitudinē
⁊ latitudinē ⁊ spissitudinē sic i alijs mēbris
sed i lōgitudinē tm̄ sic additi capillorꝰ. Os
sa ā i digitis fuit ad meliorādū dispōnem ma
nus i opōne ⁊ signū sup h̄ ē quia polex ē mai
bꝰ ut moueāt motibꝰ diuisis suis ossibꝰ sic
piscas q̄ dr̄ mltipes q̄ mouē ⁊ nō ē oīo os i — Nō q̄ aīal q̄d ht̄ os i se.
eo sed ꝓpt remanētiā ⁊ fixionē rerū iq̄bꝰ idigē
ut sit fixi ⁊ fortes ⁊ deo ponebāt i digitis ⁊
i pedibꝰ ⁊ i manibꝰ ⁊ i multis locis corꝑis. Et
ego narrabo utilitates ossiū i alijs locis
post. Sed i digitis ꝓpe dicā mō. Q; si ossa
nō eēnt i digitis eēnt opōēs qbꝰ utimꝰ peo
sic opōēs illiꝰ cui ꝯtigit tremor uni manꝰ
q̄m uolumꝰ scribē aut scindē ꝓpt molliti
eī aut flexibilitatē. Sed eorꝰ positio os
sa i eis ut sit fortes cū flexibilitate sua i oīb;
modis motuū. Et posita sunt ꝯpō e lib; illorꝰ

ex multis ossibus quoniam si esset quilibet illorum ex
uno osse non essent apti in operationibus in quibus indigent
digitis ut sit extensio tantum. Modo autem quia quilibet
illorum est compositus ex tribus ossibus continuatis con-
tinuatione perfectiva sunt parati ad figurandum
se figuratione convenienti cuilibet operationi quoniam quando
flectimus quasdam iuncturas operibus nostris [illegible] ac
si essent causa sui ossibus. Et quia forte non indi-
gemus extensione omnium iuncturarum cum flexione sive
digemus extensione aut flectere primam iuncturam
solam in quibusdam horis aut secundam iuncturam aut tertiam
aut primam et secundam aut secundam et tertiam aut primam et secundam
et tertiam. Completur in istis sex modis figurarum
et in quolibet illorum modorum sunt alii multi modi secundum
magis et minus. Ca. iii. in quo agitur de iuvamento carnis digi-
torum.

Et caro non sunt posita in domestico digitorum
nisi ut sit adiutrix ad retinendum res et careret carne
per silvestrem ne sit ea ponderosa et corrumperet eius
motum et indiget carne domestica parte quoniam caro
de facili cedit rebus occurrentibus et cum hoc quoniam cedit
sit receptaculum ossium. Et propter hoc est caro in iuncturis
modica et in locis que sunt inter iuncturas multa quia
iuncture non indigent magnitudine carnis sicut in-
digent ossa et si esset in iuncturis caro esset eo quod non ibi
minuaret prohiberet motum et propter hoc in plus dimi-
nuet vacuitas palme. Caro autem que est in la-
teribus digitorum non est nisi ut impleat loca vacua
que sunt inter ea quoniam cum ista loca fuerint plena
est polius usus in rebus in quibus indiget quod sit una
manus non divisa. Quoniam quando digiti coniunguntur et
fuerint applicati ad invicem erit stricta vacuitas
que est inter eos impleta carne ita quod cum voluerimus reti-
nere aquam ex rebus humidis et fluidis palma apta
ad sursum ne illa fluere debeat. Ista est igitur utilitas
carnis in digitis dispositio. Et dico illis tamen
quod caro est in dorso eorum ad cooperiendum sicut si quis se co-
periat a frigore et propter custodiam a causa quoniam cedit
rebus occurrentibus et ipsi prohibet quod est in ea est ex humiditate
in eis [illegible] et sunt eorum in estate pro quo est extra ex
sudore et vapore et calefacit in yeme frigus [illegible]
eius additus. Utilitas autem ossa digi-
torum essendi tria est propter quod est in hoc ex possibilitate
motuum diversorum et remotione ab occasionibus
quoniam si essent plura quam tria essent debilioris fixionis
quam modo sunt quoniam res composita ex multis rebus est
velocioris corruptionis quam res composita ex pau-
cis partibus et si ossa digitorum essent pauciora quam
tria non essent digiti secundum suum esse ex diversitate mo-
tuum [illegible] et ita dilatatum est quod pollex dicitur esse maior
sequenti quia per se defensus secundum dilatationem et super deferens
debet esse maior dilatio. Et quia conveniens est digi-
tos ut eorum extrema sint rotunda gracilia quia non est
polius nisi ossa subtiliter secundum ordinem et sunt tenui-
ores gracili in unum secundum figuram. Autem istorum ossium
sunt in quibus prima eorum incipiunt ex vasis latis et per-
veniunt ad extrema stricta et subtilius in hoc est in divi-
sitate quantitatis eorum. Et fuerunt posita rotunda
propter occasiones. Et sunt posita quasi illorum convexa
ex parte silvestri et non ex domestico nisi lateribus quoniam in-
diget in parte domestica digitorum retentione et confir-
matione et in alibi corrumperent ossa si essent convexa
ex parte domestica. Ex parte autem silvestri non indiget eo quod
dixi quia non sunt necessaria ut essent ossa plana in
illa parte et sunt convexa ut essent remota ab occa-
sionibus. Latera autem digitorum que sunt remota a
receptione occasionum custodiunt se ad invicem
et non sunt in eis necessaria convexitas sed planities sed
in eis necessaria ut quando digiti fuerint coniuncti ad invicem
et non remaneant a receptione inter eos vacuitas.
Digiti super hoc est quod duo latera pollicis et auricularis
sunt convexa cum necessitate una. Pollex autem
est rotundus in parte domestica superiori auricularis
non in parte silvestri quoniam isti duo digiti non habent ad
sui custodiam in istis duobus lateribus nisi se ipsos
alii digitis et hoc est ex mirabilibus forme ossium.
Et magis mirabile est compositio digitorum quoniam in qua-
libet parte iuncture est istorum digitorum sunt capita in-
trantia in ipsis [illegible] sicut vectes portarum in spondilis in quibus
moventur, dum plus hoc mirabile quia tamen fuerint
ossa pura sine [illegible] acer vel inflammatione [illegible]
in ipsis ad dislocationem dum ne scinderentur ossa in quorum
uno intrant alia cum cartilagine et sunt posita sub
cartilagine humiditas viscosa et sic sunt in iunc-
tura levius motus et remotius a fractura. Et ad
custodiendas iuncturas in earum extremitatibus
ossium ligamenta fortia per que continuantur ad in-
vicem et quedam istorum ligamentorum assimilantur nervo et sunt
ligamenta rotunda et ossa et spissa et quedam assimilan-
tur tele et sunt lata longa et gracilia ligamenta. Et
ossa digitorum sunt dura spissa carentia medul-
la quoniam sunt discooperta propter quod discooperta non essent
remota ab occasionibus. Ca. quintum in quo agitur de iu-
vamento [illegible] digitorum.

[illegible] ponere [illegible]
indice [illegible] quod [illegible] sunt [illegible]
[illegible] et quod cor est principium omnium venarum pulsatilium
et quod epar est principium omnium venarum non pulsatilium et quod ni-
mis reddit virtutem animalem [illegible] et quod vene pul-
satiles reddunt virtutem vitalem a corde et quod ve-
ne non pulsatiles reddunt virtutem naturalem ab e-
pate. Et utilitas [illegible] est reductio sensus

m

Cap. iiii. in quo agitur de iuvamento ossium digitorum.

Et lo quod deferens dicitur esse maior delatio.

Nota quare digiti non habent medullam.

7 mot ad oes ptes corpis. Et utilitas uena
ru pulsatiliu e custodire calore naale 7 salvare
spm aiale. Et utilitas uenar no pulsatiliu
e iuuare ad gnone sagnis 7 reddere ipm ex
Nota q corda e extm musculi
ptr oibz mbris. Et q pmusculor 7 cordu
extma q d'r corde est motus uoluntarius 7
Nota ex qbz opoit corda
q corde sut ex niuo 7 ligamtis 7 utilitas co
ru e ex illis ex qbz opomutr. qm sentiut 7 mo
uet 7 ligat musculos cu ossibz sru 7 moni
bit ppr niuos 7 ligamta; ppr ligamta 7 ligam
Nota q ligamta e sin sanguine
ta sut albu dura carentia sanguine. Et q
corde quar capita puciut ad digitos cu
exeat ex musclo q e i brachio. sut pucie
tes 7 applicant cu nctutis digitor 7 sunt
diuise i duas cordas quar altra e extensera.
q qn attrahit ossa erut extensa 7 expensa 7 al
tera i tensera. q qn attrahit ossa otrahit adi
nus. Et posita musculi fuert ex qbz exere
scat isti ligamta ad ptem interiore qm palma
alit i isto fieret ponderosa ppr multitudine ca
nis. Et cu nccce fuit elongatio cordar ppr
remotione spatij illar 7 fuit i suis uijs dis
copte d'nudate a carne q e cunt cac occasio
nu eis ab extrinsecis. io custodiut p telas q
eas coluput i caliq; ppr qs erut secure ab oc
Nota qua corda e ps rotunda p. sit lata
casioibz extrinsecis. Corde aut fuit ro
tunde ab origine p'r ex muscul usq ad aduet
tu ad nctutas ut remoueant ab occasio
nib. Et q otinuat exeis cu nctutam q
mo pipm fuit lata ut retineat mltas p
tes ut mot ap attroe; lenior 7 uelocior sit.
Nota q nctuum h e motus
Et corde sut otite cu quali nctutum q i qui
orlacis qm mot digitor e ad e pies ad ex
tensione 7 ad inuolutione; 7 ad obliquitate 7 ad i
duo lata. Et tres iste cordar otinuat a
musculo q e i brachio 7 una ex musclo puo
q e i palma 7 qd musculi i brachio sunt
a pte domestica 7 qdm i siluestri. Ex dome
sticis oriut corde que sut i pte domestica
digitor q otinuat digitos ad intius 7 ex
siluestri oriut corde q ueniut i siluestri pte ad
ipos 7 p eas est extensio cor. Et corde q
obliquant digitos ad pte anticul oriutur
ex locis diuisis quas nos declarabim i rectitu
do 7 corde q otinuat ipos ad pte policis oriut
a musculo puo q e i palma i pte policis. Et
Nota d'anothoia policis
polex ppe h't i domestica pte una corda q
ale 7 i siluestri duas fortes diuas i duobz a
latibz e posit i pte i dictis uni muscul pu
gnal 7 i altra pte ali muscul maior istor

muscul 7 e musculus qui e i indices policis. 7
Alij aut. uij. digiti h'nt ppe i domestico e li
illor duas cordas i siluestri una 7 i utrisq latere
una qm nobilior cor ops n e ad i cauitate
ad intius. Vtilitas aut duor musculor q sut
i lateribz policis e ad i clinadu ad latu. Et cor
da q uenit ad domesticu policis q exeat ex
meio rasceta ex loco exq sap cordi q uenit
ad meiu digitu e sup posita cord q uadit ad
meiu 7 ligata cu ea 7 al puciut ad psitidu pal
me exibit ab ill telis cu qb fuit ligata q usq
otinuet cu police 7 i corda e sup corda ueie
tes ad digitu meiu qm i e nobilior 7 illa 7
utilior. 7 ppr h' fuit corda ueies ad police 7 i
siluestri pte palme ut moneat ipm sb cor
dis mouetibz alios digitos ppr nobilitate
mot ei. Et i loco flexibilitatis rasceta
sut due extremitates musculor quor una
e sr altrm 7 extmu uenaas ossi e mai 7 extm
uenaas cui e mmi. 7 extmu mai dr i. 4. co
dis 7 mmi. i. e. qm no ueit ad police corda
Nota q nulla cutis sentit
extmior 7 oes e corde ueiut ad digitos me
7 pue illar sut sup magnas. Et nulla cu
tis i se e sn't. ecntiali 7 q no e recta copiue
mbru sentiens e aliq mbro no senete sunt
mixta cu carne q copit palma ex iuuo q e
i palma sz magna q ntitate 7 cu e contesta
Nota opoi musculor 7 corde oueginij cordarum
cato cu i niuo fiet exeis muscul 7 ex i mus
culo oriut corde 7 otinuat cu quolz digitor
extma pte 7 qdm corde declinantes digitos 7
ad unuq; latu sut ex musclo q e i palma
1 Alia lra h't sic. Et debiles sut corde i siluestri mau dextre 7 ppr duas cas.
7 sut corde debiles 7 qdm sut ex musclo q e
i brachio 7 sut fortes. Et debiles corde s
posite i domestica mau dextre 7 corde fortes
sut posite i siluestri mau dextre 7 h' fuit ppr du
as cas quar altra e fortitudo mot q e i pte
domestica. 7 altra e q es ei qm i uoluntur
digiti ap palma. Et digiti i digebut ppr
multitudine distatie cor i qualibz 1 hora
ut eet declinatio. s. digitor ad pte siluestre;
7 policis ad pte domestica. Oz q origo
corda q otinuat cu digitis ex siluestri palme
est ex uno loco rasceta qm ho uoluit flectere
ill distantibz
aliq digitu extantibz digitis distictis ad i
teriore palma no posit h multu laboret. pol
lex aut cu sit s'r e diuisus a situ alior digi
tor ita h't oppes diuisas qm debilior mot
policis e mot musculi p q flectit ad intius
palme. 7 s mot i alijs digitis e fortior alijs
motibz cor 7 gtiliores sut cord neruen. s.

musculi cordarum pollicis sunt illi qui continuantur cum eo ex canonibus palme et grossiores illorum sunt illi qui continuantur cum eo cum utrisque lateribus et causa illorum in hoc est quoniam est aliorum in aliis digitis et sic eorum involutio quia est nobilior aliis operationibus quibus indiget. neuscleten duplicatis ita sunt ut in motu declinant pollicem ad partem domesticam cum est nobilior motu eius magno musculo et medius est neuscleteni qui continuatur cum capite de ultima, id est, iunctura digitorum. Et in neulguetebir continuatur cum digitis in centum et decem locis quia quelibet iunctura habet quatuor neulguetebir et omnium iuncturarum digitorum sunt .30. et diminuuntur ex continuationibus neusclechebir cum pollice una continuatio in qualibet manu. Capitulum .vi. in quo agitur de

Titulus quod digiti sunt numero quinque digitorum quinque et non plures et non pauciores est quia in quinque complentur operationes et cum quatuor diminuuntur et in sibi lucrum videmus in habentibus sex digitos quia sextum magis est corrumpit et propter superfluum. Et pollex est equalis in utilitate quatuor digitorum et ideo et medius sequitur pollicem in utilitate quoniam in retentione rerum parvarum in multis operibus indiget istis duobus digitis. Et index autem et auricularis habent utilitatem secundum minorem quam alii digitorum sunt in subtilitate adiuvant in retentione rei et clavis autem in retentione rei brevis autem parve. Et auricularis habet in hoc maiorem utilitatem quoniam supponitur cavitati in fiori et efficitur filius coperchio et medius in hoc loco habet minorem utilitatem. Sed adiuvat in retentione rei magni corporis quod indiget ut sit digitus distinctus et sunt divise quantitatis ut perveniat ad unum finem equalem aput indigentiam quod sunt indigentia ut contineat corpus magnum quoniam iuncture digitorum in ista dispositione quod perveniunt ad unum equalem finem sicut diximus. Incipit tertius liber secundi

Avicenne capitulum de numero lacertorum et cordarum digitorum et totius brachii. Capitulum primum in quo agitur de quo perveniunt in primo tractatu sunt de numero lacertorum digitorum moventium cordarum orientibus ex musculis. Superficialia iam texuimus musculis qui sunt in palma et modo debemus in quirere in ista particula de utilitatibus in musculorum et partibus et numero eorum. Dicimus ergo quod numerus omnium musculorum in brachio et in palma sunt .vii. parvi et .vii. magni in anteriori brachii et occupant totum anterius brachium. Septem autem residui occupant silvestrem partem totius brachii. Et musculi parvi qui sunt in palma faciunt motum digitorum ad latus. Duo autem magni musculorum qui sunt in anteriori brachii incurvant digitos et duo sequentes ipsos in magnitudine incurvant in secundo. Duo autem musculi alii

qui sunt diagonales incurvant focile superius super faciem eius et cum sua incurvatione incurvat totam manum. musculus autem septimus est unus musculorum extensor sicut longitudinem. Vii autem musculorum .vii. qui sunt in silvestri brachii extendunt omnes digitos preter pollicem et duo obliquant omnes digitos ad partem silvestrem. Et quartus musculus movet solum pollicem uno motu motuum qui sunt ad partem silvestrem; manuum et est maioris tortuositatis. Et quintus musculus movet pollicem secundum motum qui est ad silvestrem partem palme et secundo illi parti ad quam movet precedens musculus et extendit in secundo extensione motum et duo musculi extendunt in secundo extensione fortem. Duo autem musculi residui incurvant focile superius et per illi incurvationem incurvant totam manum et licet extendere sibi paratus est super nobis. Et sic dicimus causam cum libri istarum rerum. Et quia tota manus dividitur in tres partes magnas quarum una dicitur adiutorium et alia assenim et tertia palma et de adiutorio modo non indigemus loqui assenim autem est membrum quod est inter iuncturam manus et iuncturam adiutorii et unum eius assenim maius scilicet dicitur focile inferius et causa extremi vocatur ab .v.p. marsie et alterius scilicet minus dicitur focile superius et duo in extrema istorum focilium propter ligamenta extremis extra iuncturam in secunda et dicitur coli et cauticoli colli et caput focilis superioris et cauticoli est caput focilis inferioris. Dicimus ergo quod musculi qui sunt in palma de facili numerantur quoniam in anteriori palme sunt duo musculi quorum unus est versus pollicem et dicitur quod contra et alius qui est versus ad auricularem et dicitur in helicius et isti duo musculi sunt maiores omnibus aliis musculis palme et propter illos fuerunt due partes palme et propter illos in sunt auricularis et pollex distantes a digitis magis distantia. Dicimus in musculus qui est inter indicem et pollicem quod superius nominavimus cum sua utilitate. Et musculus qui elongat auricularem ab aliis digitis per suum motum et cum isti musculi sunt quatuor et duo musculi apud pollicem et alii apud auricularem sunt omnes musculi palme. .a. et a quolibet illorum exit una corda. Et quia cum extensione aliorum digitorum sufficit una corda et incurvatione indigent duabus quarum altera movet prima iunctura et secunda et altera movet secundam iuncturam et propter hoc sunt unus musculus in silvestri assenim qui extendit omnes digitos et non sunt nisi qui curvat omnes sed sicut cordarum anteriores sunt duplices ita sunt musculus ex quo oriuntur secunde corde. .2. musculi et iste est grossior quia corde orientes ab eo sunt grossiores. Et sunt musculus qui est in silvestri assenim per quem est extensio digitorum minor quam corde orientes ab eo sunt graciliores.

Nota de cordis moventibus digitos et de musculis palme

Nota dicitur manus carnose

focile dicitur quod est in extremitate assenim vel assidis et sunt duo focilia superius et inferius superius est in extremitate ossis superioris assenim et inferius est in extremitate inferioris ossis assenim.

Nota de cordis moventibus digitos et de musculis. Capitulum .vii. in libro .2. capitulo .e.

-1- hic posuit auctor unam meta cordam orientium a musculis numero superius et digitis quod cordam que vadunt ad digitos et movent eos.

Et isti duo musculi

.s. unu oriunt corde iuuantes digitos.

Et isti duo musculi sunt positi in medio loco quoniam extrema
que cordant digitos iuuantium debet peruenire ad utrumque
locum. Et in utraque parte istorum musculorum duorum
est unus musculus iuuans in secreti. Et nos dicemus utilitatem
eorum quando loquemur de motibus in secrete. Et ex musculis
extensis iuuantibus asserti sunt longitudine est. Et musculus
iste cum est omnibus quattuor in medio positus. Et
unus musculorum qui sunt in lateribus musculi extendentis est digitorum est usus partem silvestrem auricularis
et medium et alius musculus. Et ergo isti musculum tamen sunt
unus sed duo coniungunt in quibusdam locis. Unde quidam putaverunt
existimabunt eos esse unum musculum et ex uno illorum
oriuntur due corde quarum una venit ad medium digitum et alia ad indicem. Et ex alio autem musculo oritur
una que coniungitur cum police. Isti ergo tres musculi
declinant digitos ad partem silvestrem et qui sunt positi
eorum super focile inferius quamvis polex sit super
focile superius. Et iste coniungit ipsum tamen melius movens illos digitos. Oritur ex focile inferiori et silvestre
musculus declinans et medium ad partem silvestrem est
non musculus iuuans in secreti quoniam ille musculus
in capite ossis focilis superioris et coniungitur cum loco
in secrete respicientem indicem et medium per cordam habentem duo capita in quo iuuant et sit figura
eorum ad similitudinem crucis quod quilibet eorum positus in
partem motus qui venit ab ipso. Capitulum secundum in quo ponit
Principium autem iuuamenti totius cubiti in parte eius
alius cordarum police quod movet ipsum ab indice est cum principio. corde iuuantis totius in secreti super
suum dorsum et illa corda est motiva extensa prout
police. Alia autem corda oriens cum in ex musculo coniungitur cum loco in secrete recipiens police per quod
dilatatur et reclinat palmam super dorsum. Autem
motus in secrete sunt extensio contractio inclinatio super faciem et reclinatio super dorsum. Et autem
contractio fit per cordas et extensio in ea per cordas
alias et per duos alios musculos et iste due corde et musculi iuuant in secreti super dorsum. Et
musculus iuuans in ipsum super faciem et est positus in silvestri assertum et capit medium pectinis palme et corda eius habet duo capita. Due autem corde alie
tres in secreti sunt posite in domestico asserti et una
illarum coniungitur cum loco que super auricularem et alia
coniungitur cum loco que super police. Et similiter quilibet cordarum extendentium. scilicet corde posite in
in silvestri asserti coniungitur similiter una super auricularem
et alia super police. Et ergo due corde domestice
in cordantur et simul coniungunt palmam et si due silvestres in simul extendunt palmam et si divisim corum
cordarum corda que est apud police ex domestica palme et que est apud auricularem ex silvestri palme iuuat
palmam modicum super faciem eius et si in cordetur corda
que est apud auricularem in domestico palme iuuabit manum super dorsum eius. Et debemus igitur certum
scire quod non sufficit in extensione manus una corda et unus
musculus. Dicimus ergo quod in hoc sunt tres cause prima est
quoniam si esset unus musculus et una corda non conveniret
uni eorum secretum compleri sed esset debilis actio. Secunda est
quoniam non haberent locum nisi vacuum superfluum. Si esset unus
domesticus assertum est occupatum cum musculis extendentibus ipsum et ideo est quia manus indiget aliis cordis que
iuuant ipsam super dorsum et super faciem et debemus
declarare in hoc sermone et distinguere motus in secrete
motibus totius brachii quoniam brachium movetur in motibus
cubiti et motibus in secrete quos nos diceremus in fine
sermonis dicere sufficit quod non movetur brachium istis est
motibus pervenientibus que est inter brachium ad iutorium
et palma cum est quiescens. scilicet quos in medium debuit extendi et habet iuuari super faciem et super dorsum et palma est quiescens. Sed extensio cubiti et contractio est pervenientium que est inter ipsum et locum medium extremi ossis adiutorii et inter focile superius et caput adiutorii silvestris apparet. Sed sufficit nobis modo dicere quod musculi extendentes
brachium sunt. et alii sunt in adiutorio positi et musculi
qui iuuant cubitum super dorsum et super faciem eius est positus
in ipso brachio et si musculus est tortuosus quod duo motus qui fiunt ab eo sunt tortuosi et ipse pervenit ad
os focilis superioris. Et tamen musculi silvestres asserti sunt novem et domestici. Autem sit elongatio istorum est musculorum moventium cubitum ab eo quod est cum lo
co palme. Alia et silvestrium asserti et V. ex domestico. Et
remanet modo declarare utilitatem corde que extenditur sub cute palme in domestico et est quod oritur ex
uno musculo recto et corda eius oritur antequam perveniat ad iuncturam et capit dilatationem in iunctura in secrete et sit extensa sub cute et est alba carens sanguine
extensa sub toto cute palme omnium digitorum. Et
cutis vero est illa que est propter residuum corporis tantum potest extra a corpore nisi in paucis locis in quibus non potest extra. quod generat cutis extra corporis. cutis autem
que est in domestico palmarum et in fronte et in fiori parte dorsi et in toto facie nisi modicum et in aliis locis corporis est ut impossibile ut extrahatur propter continuitatem cordarum musculorum cum ea. Et ego narrabo qualiter sit continuatio in quolibet membro quando pervenimus ad sermonem in quolibet illorum. Et generaliter debemus scire quod corde coniungunt
cum cute aut ut sit in his bona tactus aut ut habeant
motum voluntarium aut ut sit firma ut flexibilis
aut ut careat pilis. Manus autem quare est in istrumentis nobilis et instrumentum istud ad distinguendum et quod una

Margin notes:
Principium autem iuuamenti cordarum moventium cubitum musculi in palmam.
Utilitas posite nervi cutanei corde quando fuit ad motum
Carnis sine mixtura corde.
Nota quare corde coniungantur cum

no q palma caret pilis

necessariu e ut sit locus ei retentionis iuncture et ea e istis ob
fotus ut careat pilis qm ea carentie pilorum e non
modica utilitas i distinguendo discernendo qm si pili
essent multi i palma. no esset i potis stringere qm pili occ
urrerent rei sentiende et ut iacerent palme et rei sen
ciende. Et redeam ad i q sitione; eam ppt q fiunt
duo musculi i curvitates asseri si fuerit et duo
musculi i curvatures ipsi si dorsu et ea ppt q no ori
untur contra existis musculi n ab uno illorum. Di
cam g q no suffic i motib istis focil. vn mels
continuus cu loco medio ei ppt q fuerunt duo et f
uni illorum continetur cu locis superiorib ppinqs adiu
torio et alius e continuatur cu locis i ferorib ppinqs
rasette et sunt continuo eorum cu focili i multis lo
cis ut sit magis firmi qm retentio cavositatis et
firmo eam cu eo cu quo coniungitur e debil. fiunt
necesse ut occurrerent isti focili i multis locis qm
carent uncture coniunctione cu sufficiebat i bonitate
retentionis uni locus et ppt h fiunt cavitas locorum ei
qu cavitas ex iunctione conte multitudo locorum
q no possibile e omnino contrarium abi i musculo ppt eam q
posuimus. Et fiunt uni istorum musculorum longi
pervenientes ad silvestre adiutorii et abscidit i eo
spiritum et h e extremu duorum extremorum isti musculi
e ei caput et aliud extremu. s. extremu i ferius pq mo
focile superius sit contra gracile similis tele et
continuatur cu focili superiori i ei domestico ppt iunc
turam rasette et coopit duos musculos domestico
qm manu accidit a accasio i suis operationib
et similiter musculus q e sup focile no esset accasi
o magis sic esset si accidit musculo sobinso it
duo focilia q significo sup sollicitudine ne esset
custodia nihilominus e contra q sunt posite sup lic
et elicethi q sunt duo ossa distincta et n servantur
custodiri n p cordas ex qbus e i qlz illorum q n
tas aliquas quantitates et invicem nuas et cordas
et nervas q transierunt i loco ossium coopto forib
telis sub eo. et h i invicem i duob extremitatib
duorum focilium qm manifestatur p. a. extrema eorum
contra orientes ex. s. melius q fuit i silvestri asse
n admonicio rasetam et vestiture cavitatis rel la
tis fortib duris et oritur ex duab extremitati
b duorum focilium extrinseco et ex dulceo ossium
extrinsecorum. Intentio ltin e agere de iunctura rasce
Tunc no debemus te primus et adiutorii. Ca. i. iq
accipiebam i eo q restant agere de iunctura ossium rasette et palme.
ex bone d ossib et q remanet e ut dicam
eam q sunt i rasetam octo ossa i medi palme
e divisa figura et ea ppt q sunt ossa rase
te ordinata i duab arcub et ossa primus pal
me i una ante et ea figura istorum ossium et diu
nea i situs eorum. Et ip incipiemi de iunctio eorum
dico q invenimus ossa rasette q no assimilantur in
t se ad invicem n i figura n i quantitate d uti iuen
imus ipsi compositum continuum esse s; arte ppt q difficia
le e certificare numerum eorum et id ei ex corticeo iuen
es prime unius compositiu exustis ossib multis
divisis i certitate leviis concavitate i domestico co
nvexitate i silvestri tum qm manu indiget et iuen
es ex convexitate extremu rasette sequens levitu et
ex quantitate eius q sit secundus compositi continuo mo est
minimi q praeter palme concavitas ei munimentum q iuc
nies i extremo isti. e. foveas parvas ppinquas it
se in quas ossa primus palme continuantur iunc
ture iuste iuncture et a loca compositionis ossium vesti
untur cartillaginib ligatis ligamentis extrinse
cis retinentis iuncturas. et coopientib o. e. ossa
e. ossa aut pectinis sunt composita it rasetam et
digitos sup lineas eque distantes et no sunt ppinqui
coniuncta ad invicem sicut ossa rasette s; distantia q
i extremitatis primus palme ligatur cu digitis q
sunt distincta et extremu ligatur cu rasetam et extrem
rasette q e ii suo brachium ligatur cu duob ex
mis duorum focilium q sunt ppinqi et coniuncta i se. Et
ossa primus palme i silvestri palme sunt convexa
modicum i domestico concava et ppt h fiunt pal
ma i qbusdam concava et i qbusdam palma s; i digen
tia adh. Et cu h illa fora ex multitudine os
sium i prime palme et rasette adiuvatur i operib
manus qm sicut int brachium et digitos uni
os durum extremu i domestico et convexu i silvestri et
esset discopertu sic sunt ista ossa cetere habilia ad
firmitatem ex occurrentib extrinsecus et cu frangerentur
fieret accasio i toto i aut dispersatione ossa fit
it brachia et digitos. xii. Corpus g isti loci ma
nus ex multis ossib e util i remotione acciep
tiae occasionum. Et no revertimur ad digitos et
dicamus q pollex no fiunt positus i una ante cu
e. digitus sic i pede qm pes e i stabilitate ad ambula
dum et manus i illis ad retinendo q digiti pedis fu
erunt positi i ante una ut sit magis firmi sup ea
et pollex fiunt oppositus i manu. e. digitis ut sit
extremior retentioni i modis diversis et no fiunt oppositi
eius i medio loco domestica rasette ne corrupe
rentur operationes quas nos operamur i domestico palme sicut
prima palma sicut p duas palmas i sil et cu in
palma sit due partes una q e usus i dicitur et illa
q e usus auxiliatur fiunt positus pollex i latere
q e usus i dicitur. due manus sunt opposite directe
ad invicem extremior locorum pollicis e locus i quo ligatur

pmi .i. iunctura eius cum osse sequenti ipsum ex os
sibus rascete quoniam si acciperet ossa pectinis pal
me fieret modicum spatium quod est inter ipsum et indicem
et inferius spatium fuisset modicum paucum esset di
uinatio ex eo pollicis cum indice et cum aliis digitis
Causa autem propter quam fit ex eo pectinis palme ex .4. ossibus
est indigentia .4. digitorum eo quod ligantur ipsos cum ra
sceta et propter hoc fuerunt ossa pectinis .4. Causa autem propter
quam fuit ex eo rascete ex .8. ossibus et iunctus est ei
est quia palma indiget ut sit ex parte digitorum
latior et ex parte focilium gracilior et ossa pectinis
indigent ut habeant ligamentum cum focili quoniam ille
locus est multi motus quare non potest esse ex uno os
se nam multa ossa sunt meliora ad multitudi
nem motus. Et quia ut sint fortia indigent quod esset
unum os fuerunt applicata ad inuicem et quia indiget
quod fuerunt remota a focili quam appropinquauerunt ossi
bus pectinis dilatata fuerunt duarum acierum et acies
applicata focili est superius et acies applicata ossibus pe
ctinis .4. et acies .4. que ossa pectinis cum osse pol
licis .4. rascete. Ergo secundum hanc dispositionem est
positum secundum extimationem ex .8. ossibus. Sed illic est ex
positum secundum longitudinem in domestico rascete in loco in quo
ligatur rasceta cum capite gracili ordinatum in inferiori
focili in capitibus nec ordinatis ex ipsis ossibus tum
ossibus applicatis cum eis in iuncturis rascete et
in omnibus iuncturis manuum et pedum. Dico igitur
quod in quolibet loco in quo ponitur iunctura inter duo ossa
indiget quod unum os intret aliud et indiget quod osse
recipiente ipsum et creator posuit illa capita ordi
nata ex ipsis ossibus et posuit capita intrantia in
foueas concauas rotunda cuiuscumque et capita in
quibus sunt fouee ista concaua rotunda. Et sic fe
cit in iuncturis rascete quoniam indiget ut ligetur
cum .2. extremis duorum focilium quare fiunt applica
ta cum duobus extremis eorum duo ossa concaua ad
domestica et conuexa apud siluestre rotunda et unum illo
rum quod est applicatum cum extremo focilis superioris est fir
mum et quicquid sit firmum cum extremo rascete firmatum
firma aliud os quod est applicatum cum extremo focil
inferioris non est ita quoniam illud quod est extremum inferius focilis
le superius et recipit illud quod super ipsum ponitur
concauum secundum quod narrauimus et illud quod est extremum inferiori
ad partem siluestrem extenditur et fit ei extremitas rotun
da procedens existens parte secundum equalitatem et in extremitatis
ordine extremi inferioris focilis continentes secundum unum ossium rasce
te quod opponitur ei cum una fouea non caua. Et
hic non fiunt nisi ut habeat rasceta ex parte brachii
duas iuncturas quarum una erit extremitate
rascete que intrat in foueam que opponitur ex cauum
te duorum ossium applicatorum cum duabus extremitatibus
duorum focilium et alia iunctura opponitur ex concauum
te ossis quod continet ex rasceta extremitate ordina
ta ex osse applicato extremitati inferioris focilis. Et
nec fiunt iste extremitates ordinate ab illo osse ut
inclinat manum super finem et super dorsum quoniam inter ipsum
et unum ossium rascete opponitur iunctura. Et non
sunt extremitates maiores ut ordinat rascetam et ordinat
eam per iuncturam oppositam inter duas extremitates et
inter foueam que est in extremitate duorum focilium propter
illas causas fiunt necessario applicate cum duabus extremi
tatibus quorum focilium capita conuexa sunt. Sed
creator posuit in eis utilitatem extra modo sicut conue
nit ponere in aliqua utilitatem in super finale quorum
sunt ossium rascete cum memoria postremo nam
unum ueniens ad partem domesticam brachii ad cu
stodiendum omnia que sunt in loco et maxime neruum
uenientem a cerebro ad domesticum palme et cum
ordo ossium rascete omnium sit in fine huius fortitudi
nis et non remansit huic loci locus aptus in quo
poneretur fecit in eo creator multa conuenientia quoniam
gracilitatem extremum ei inferius et acuit ipsum. Deinde
posuit ipsum erectum secundum quod indigebat erectione et posu
it quod eleuatur ex eo duas cartilagines ut sit
pro quod in rasceta ut in rasceta continetur et quia est spatium in quo
est extremitas ossis isti cartilaginosi necessario fuit
ut erectio aut extensio eius non esset firma ut sit
uelocis obliquationis ad omnes partes quia fuit liga
tum cum ossibus que sunt in cauum ipsius uel fortibus con
tinentibus et cetera et quicquid ut non obliget ipsum eo
tam magna mouens rascetam quod continuam cum ex
tremitate isti ossis et conferat ipsi quod sunt posita in di
recto eius aliqua corda peruenientia ad medium palme
et extendentes illud os et artificis ipsum et nescientes aliquid
magne per cordas ista quare est forma rascete in parte
siluestri. Ossa autem rascete que sunt in parte domesti
ca sunt posita ad custodiendum aliquid manum uenientem
ex cerebro et pertinentem in domestico manus modicum
quia rasceta indiget aliqua coniungente ei alterius cor
dam continentem palmam ordinabat tunc propter hoc ex primo
osse ossium rascete extremum longum et ueniebat ad
domesticum manus et fiunt cartilaginosum mol
le ut coniungatur cum eo corda mouens manum
et ad hoc fiunt apud diuisa in duo et una medietas
fiunt coniuncta cum suo extremo et in medietas ubi ad
primum duorum ossium respicientium in dicere et medium ex
ossibus pectinis palme et causa autem in alios primum
molle et fiunt applicatum cum primo ossium rascete et
cum secundo osse sequente ipsum ex alia acie et fiunt li
gatum cum eo primum tenue .i. uicinum pollicis

erte

ligamentis fortibus ut contineatur cum eo osse unum
duorum capitum corde quod dixi quod movet pollicem
in rasceta et istud os applicatum est istis duobus
ossibus brachii post coniunctionem eorum in ossibus rascete
ab invicem. Cap. ii. in quo ponit iuvamenta asseri.

Et modo dicemus de duobus focilibus. Dicimus ergo
quod focile superius tortuosum et inferius rectum. quoniam
focile superius declinans motum ad .3. lateralem et propter istum
extremorum eius extenditur brachium. Et propter hoc etiam
diversatur sive vincitur ex parte adiutorii ita
quod propter hoc focile superius est in silvestri brachii et inferius
eius est domestico secundum indigentiam quam indigebat tor-
tuositate quod extremum superius est positum sub capite
maiori autem silvestre capitis adiutorii et extremum in-
ferius est positum super pollicem. Et non sunt positi
super inferius focile nisi quia inferius focile longius ipso
et ideo dignum est esse positum super longius. Et medium
duorum focilium est gracilius extremitatibus quoniam medium
indiget in eo [illegible] lacertos et extrema indigent ut
nascantur eis ligamenta et applicentur eis ossa ad com-
ponendum iuncturas. Et sunt positi duorum extremo-
rum grossius focilis inferioris superius extremum quod est
in masceta et grossius duorum extremorum focilis superioris
est extremum inferius quod est usque ad rascetam quoniam iunctura
que est inter brachium et rascetam est grossius duo focilia
in silvestri [illegible] brachium et adiutorium sunt .2. iuncture
sunt iuncturam inferioris focilis maior secundum iuncturam
partionis istius et utilitas eius ad operationem focilis su-
perioris. Et focile inferius in isto loco habet in duo ex-
trema curvata ab eo et sunt [illegible] in silvestri et maius pr
istorum .2. extremorum est versus dorsum brachii in superius
sunt inferius et alterum versus faciem brachii et super eius
et istud extremum est illo in multum et due partes que sunt
in domestico. et duorum extremorum supervenientes sunt se
adinvicem secundum figuram .c. gratia istius duo extrema
curvata ab isto focili dicuntur poma granati et caput
maius extremis dicitur masceta. Cap. iii. in quo agit de iunctura
[illegible] adiutorii [illegible] de adiutorio. [illegible]
loco est [illegible] et que in duobus lateribus capi-
tis eius sunt duo ossa applicata quorum alterum est in sil-
vestri et alterum est in domestico et cum est quod [illegible] partes totius
de lenes plene sunt que sunt [illegible] que est totum sic
quam modo corda que attrahit aquam de puteo et caput
focilis inferioris super istam partem circumvolvitur et que est inter foci-
le inferius. Et in duobus [illegible] istius sunt due fovee
et que dicuntur ab .ypo. due vie et in istas duas foveas
ad mittuntur duo ligamenta et calculantur in extremitatem
capitis adiutorii quoniam duo mala granata que sunt
istius faciei brachii continet totum iuncture et mali
granati que est in suo dorso brachii extenditur ipsum

inque quoniam duo mala granata perveniunt ad duas
vias concavas et si due vie essent parum secundum [illegible]
usque in profundum ossis adiutorii contingeret brachium
adiecto quod mansisset ipsum tantum extensionis.
Unum autem extremorum adiutorii scilicet minus et est quod est in
silvestri positum ut contineat per ipsum iuncturam que est inter
focile et adiutorium. extremum autem maius et est dome-
sticum inclinatum cum eo contingit ex ossibus et pervenit ad
partem domesticam in discoperto quoniam non sunt po-
siti in ad custodiendum venas non pulsatiles
et arterias et nervos. sed habet utilitatem in alio modo. scilicet
quod in superiori eius sunt ligamenta capitum lacertorum
sunt in domestico brachii. Extremum autem
maius .2. extremorum adiutorii continet in focili supe-
rius in fovea que est in eo non concava et continet in ea iunc-
turam per quam est conversio totius manus super faciem
et dorsum et super ipsum oriuntur ligamenta que sunt in
circuitu istius iuncture et firmantur ea forti firmitate
et quod remanet ex eo nobis ex manu est adiutorium
et in eo sunt .c. musculi et nervi preter nervos et ve-
nas non pulsatiles et arterias. Dicimus ergo quod caput
adiutorii est positum in silvestri convexum et in domestico
concavum et isti forma est magis apta ad continendum
concava et alia forma apta ad portandum
esse illud quod venit ad manum ex nervis et ve-
nis et cum convexitas et concavitas sunt convenientes
inveniuntur due manus recte sibi opposite. Musculi
autem qui sunt in adiutorio sunt positi ad cooperien-
dum os adiutorii ab omnibus accidentibus. scilicet frigo-
re et calore et consimilibus et quia musculi moven-
tes brachium sunt positi in adiutorio et adiuto-
rium indiget coopertura istis musculis sunt. Et ut
propter hoc extensio manus in silvestri adiutorii et alterius par-
tis que est motus contrarius in domestico adiuto-
rii non possit brachium cooperire adiutorium possit
positum esse tutum loco duorum ossium. Et musculos et
[illegible] sunt utiles secundum diversitatem motus et custodia
ab incisionibus et propter longitudinem primi musculi in
duorum musculorum maiorum est ex parte sub ascella
in parte domestica et origo secundi musculi est ex par-
te palme in parte silvestri et isti sunt musculi positi
in adiutorio esse moventes brachium et musculos po-
sitos in brachio ad movendum rascetam et digi-
tos et divisimus quantitatem motuum membrorum
habet esse secundum diversitatem et quantitatem membrorum mo-
torum. Et sunt differentie qualitatis grossitudinis
ossium positorum sub istis musculis secundum quantitatem
musculorum et propter hoc sunt os adiutorii maius
os osse brachii et propterea etiam sunt os coxe n
maius osse cruris et ossa magis sunt concava

Nota quod medulla nutrit ossa.

et habent medullam ut sit levia adiutoria et co
xe et cum hoc in sunt medulla in eis ad cibandum
ossa et nos volumus dicere causam propter quam in brachio sunt
nisi duo ossa et in adiutorio unum. Dicamus ergo
quod nos non invenimus maiorem partem nisi unius compositionibus
et formationibus illorum non permotum vicantur mistrie et
vicantur marsie et propter hoc sunt sed vicantur fortes
vicinum autem palme quod est debilis motus in maiori p
te quoniam fere est quiescens et sine movetur moventur moti
bus non fortibus sunt posita composito ossis inter quod composit
vicinum molle et sunt posita applicanto relaxatum
coniunctionum ista duo ossa debiliora et molliora quoniam
ligamenta istorum vicinorum sunt sine grossitate
et mollitie propter multitudinem grossitudinis et non
sunt posita similia cartilaginibus in grossa in vin
in. Due autem vicinae mistrie et marsie sunt sunt
itaque non possunt removeri in separatum adinvicem quo
niam accidit dislocatio et iungitur vicinae palme
et non sunt ossa vicinae bene sine quoniam similitudo
vicinae pluribus modum adiuvisos mixtos. Et vicine
mistrie et marsie sunt bene sine et non movetur nisi
uno motu non bene levi et sunt secundum ut manus
remanet similiter addit duas quas vicinimus quam
nunquam debeat cuilibet illarum duarum vicinarum quoniam
vicinum spatule est secundum modum compositionis cum qua potest ad
iutorium extendi et cum hoc moveri in omnibus partibus quia
caput eius est rotundum et ligamenta eius mollia sunt et fovea
a qua est in capite spatule quae intrat extremum adiutorii
non est concava et est etiam levis et similiter caput in adiutorio
elevare. Incipit liber IIII. est de anathomia pedis
Omo solum eriungs [illegible]. Capitulum I. in quo completur
no unus omnia alia est anathomia de musculis adiutorii et
habet manus et qui habet manus de anathomia pedis igitur.
duas habet pedes duos in omnia animalia ambulantia
et qui homo est princeps inter omnium aliorum sunt omnia alia
dimissorum capitis ad ipsum in te solus est elevatum
ti capitis et sunt bestie et lupi et quod ambulantia qua
drupedia ut esset convenientius eis ante secundum velo
citatem ambulationis. Homo autem quoniam voluit ante po
tius habere cum eo quod dati sunt ei ex scientia quod animalium
superavit. Et nos proponimus supra complere sed
movetur in musculi adiutorii et non incipiamus in hoc
autem quod incipiamus de utilitatibus membrorum pedis. Di
camus ergo quod sunt duorum musculorum adiutorii sunt
diagonales secundum se adinvicem ut compleantur
pectus utilitates quas declaravimus sunt adiutorii
corporum ab eis extremi et sunt motor habet pectus
diagonalitatem secundum rectitudinem extensio autem
brachii et retentionem quoniam in illo movetur non dimi
tit unum illorum alium ut deliner [illegible] ad se quod

se prohibuerunt adinvicem sit ex motibus eorum unus
motor rectus per quem brachium movetur secundum rectitudi
nem quoniam unum musculorum duorum in capite extremi secundum asce
llam in extremo et vicinior ad furcule in fine extremi se
cunde adiutorii et compositionem est sunt talis causa est quod sese
secabunt in unicem figuram. X. grece littere et qui motor
eorum est tortuosus quoniam maior musculus eorum
quando incordatur accedit palma parte domestica sub
ascellam et minor musculus quando incordatur accedit
palma parte silvestri patule. Et quia homo solus propter
erectionem corporis convenit os dorsi eius cum coxa fi
guli rectum et propter hoc fuit valde ei necessaria quod sunt sunt
vicinae equalis erectionis quoniam os dorsi in corpore in
homine sicut est sicut lignum navis et qui erectio coxe
cum osse dorsi in corporibus avium et quadrupedum
est secundum angulum rectum et quia erectio dorsi in corporibus
avium et omnium quadrupedum et avium praeter hominem est ad
ambulandum est sicut sic hominis cum coxa ei ad sessio
nem quoniam nullum animal potest sedere super ancilis sicut
homo. Dicamus ergo quod in sessione indiget quod vicine
genuum convertuntur ad posterius et propter hoc fuit coxa
cum osse dorsi apud sessionem super angulum rectum et re
ctus cum coxa super angulum in involutionis. Capitulum II.
Odo autem dicamus in quo agitur de anathomia ossium pedis
quia homo praeter habet duos pedes tamen sunt longi lati et
molles ut sit convenientes ad figendum in quolibet
loco et ad ascendendum super arbores et montes et in fi
ne sunt pedes ei non habentes soleas que custodirent
eos ab accidentibus propter nobilitatem hominis quod homo per
custodire pedes suos per calceos artificiales et
in aliquo accidentes calceis potest eos mutare.
Et non potest in pedibus hominis aliquis custodiens
continuum cum eis sicut solet in bestiis in solidatis in
cutibus quoniam quando cadit ex pede remanet homo
claudus. In quadrupedibus autem qui non habent ma
nus in habet convenientiam ad recipiendum artificia
sunt posite extremitates pedum eorum secundum dispositi
onem naturam acceptionem accidentium et nos declarabimus
quod propter utilitatem sunt longitudo et latitudo pedum
secundum sunt est quod propter utilitatem sunt in fine eorum et
superius convexi et extremitas eorum divise in digi
tos. Dicamus ergo quia iam diximus quod pedes est instrumentum ambulan
tis in homine quod est animal sapiens et ambulatio sit per mo
tum et fixionem pedes ergo sunt instrumentum fixionis et eorum
sunt instrumentum fixionum motuum quod homo ambulavit erit
unius pedum quiescens super terram et alter movens motor
ergo et mutatio locorum erit per motum pedis et fixio et erec
tio super terram erit per pedem fixum super terram quod sigillum super
hoc est quod homines carentes pedibus propter fortem liga
mentum autem quia amputati sunt pedes eorum ala[?]

Notabile dictum est in XV. de [?] an pes hominis

aut q̄ cum sūt digitos pedū ābulātes p̄ mites
lōgius ad mīnātes eos ad fixionē sup t̄rā q̄m n̄
possiīt figi sup t̄rā ꝑ ꝑ carētiā ped. motꝰ ām
bulatōis nō fiūt destruet' i eis ꝙ̄ue ē eis i
mīsitē ⁊ ascendē ꝑ locū altū ⁊ sicū carētia pe
dū ⁊ p̄mis eccidūt ossa sup̄ioris loci ped'
carebūt i fixiōe i ābulatōe carebūt elleua
tiōē declāti ē eēo q' nārrauim' q' pedes lō
gi ⁊ lati sūt ꝯueniētes fixiōi ⁊ fīmatōi ⁊ q̄d
pedes hōis nō fiūt poiti ita n̄ q̄ hō magis
īdiget fixiōē ⁊ fīmitate oīb' aīalib' q̄ drupe
dib' nā ipē īdiget ābulare i locis strictis
⁊ ꝯ̄tiuib' ⁊ h' ē i pōs' ēē ei n̄ ꝑꝑ id q' ē poitū i pe
dib' eius exiūctiuis diuisis ⁊ h' ē ex nobili
tate pedū hōis ⁊ illa bōitas ult' ē extēsio du
ar' extimitatū pedū ⁊ diō eau' existit i digi
tos ⁊ ꝯcauitas mediū loci ⁊ i fiōi eor' ⁊ eū tu
lius ꝯcaui loci pedū eius ē fixio sup locis
ꝯuexa ⁊ ascēsio sup scalas ⁊ diuisio pedū
p' calcaneū ⁊ digitos ita q' pes ꝯtinear ēē ꝙ̄
q' ē sb' ipō circulariē sicē manꝰ ꝯtinet illud q̄d
retinet ⁊ iā dixim' q' pes hōis ē silis ⁊ iō ē in
extrēitē eius ⁊ iultiō uictuuē ⁊ sic manꝰ ē
istiꝰ retētiōis ita etiā pes s; retētio p pedes
ē diuisa a retētiōē p manꝰ q' polex nō ē i pedi
b' oppoitus alijs digitis sicē i manib' sicē ē
eis i una aīe ⁊ h' ē ui tēū q' ꝯppitꝰ pedi q' ē
istiꝰ ābulatiōis. Q̄m pes hōis h̄t sile mē
cete palme ⁊ ē mō celeo ceolenior ossiū
q' sūt i dorso loci ꝯcaui āni noris ped. ⁊ ē m̄
bri sile p̄timi palme ⁊ ē pectēn pedis ⁊ h̄t
pes i fiōr ⁊ digitū siles digitis palme s'
gꝰ tres ꝑtes ꝑtiū pedū sūt siles ꝑtib' pal
me. ar' s' aut' pedū q' ē ei extimū q' ē poitū
sb' auite q' defert eius ⁊ cor' ⁊ eleuat' sup
ip̄m recta eleuatōē ē ꝯpoitū ex ꝫ. ossib'
.s. carib ⁊ c...b ⁊ illud q' dī abanathoiēs
nauiclāre i ꝯ̄ ō ossā iueniūt' i pede ⁊ n̄ h̄nt
silia respōdentia i manu pedū ⁊ ei' sup̄ius
fiūt ꝯpoitū ex multis ossib' duris. sic ꝯpō
in scete palme ⁊ nō fiūt sc'm ex uno tm̄ s; ēē
ex multis ossib' ꝯuictis ad inuicē p diuisa'
uictutas ⁊ q' illa ossa sūt ligata ad iuicē
ligamēis silib' ⁊ ei' nō ut possit uigē in
retētiōē ap fixionē i ābulatō ⁊ ꝑꝑ h' ⁊ h̄nt
.v. digitos ē aut' oīm digitor' i una aīe
ē ꝑꝑꝰ ped' q' ē istiꝰ fixiōis i ābulatōē ꝑꝑ
hoc i h̄t minores digitos digitis manꝰ
q̄m magnitudo digitor' nō fiūt n̄ ad recep
tiōē rei ⁊ meliatis domestica uēūt pedū

ē mag' altū ⁊ siluris mag' dimissa ut q̄n pede
mouet' ⁊ moueat' uni alt' sit q̄escēs sup t̄rā
desēns totū cor' ⁊ ꝑꝑ h' fiūt ꝑs domestica ch
ped' mag' altā q̄m sipes eēt planor' declina
ret pes sup t̄rā ad p̄tē ped' mori. ⁊ declinaret
cū eo totus pes eleuatio g' ꝑtis domestice nō
fiūt n̄ ꝑꝑ fixionē ⁊ fimatōē ⁊ ꝑꝑ hoc uidē illo
quor' pedes alti ꝑtis domestice q' i illium
cito cadūt ⁊ i iauīu nos i duceē sigōnes s'
hoc ⁊ ꝑꝑ h' fiūt i' q' ē iaūnoiis ped' ex osse q'
dī carib calcanei s'bitū illo ꝯtiuis q' ē in
postioris ped' ⁊ illud os uadit ad p̄tē siluītē
i rea ih' fiūt q' si istud os puenisset ad āni
ped' s; suā spissitudinē i p̄tē deshēnē ꝯca
uitas q' ē i domestico ꝑꝑ h' fiūt recessū i spissū
istud os i isto loco cū diuisiōē siue latitudis
⁊ ꝑꝑ h' fiūt istud uadēs ad p̄tē siab ⁊ ꝑꝑ ea
dē cām mouē calab q' sit mag' declinās
ad p̄tē domesticā ⁊ ex dorso ei ē poitū calib ⁊ q'
calib angiuitāt i ꝯ̄tiuitate paulatī ex eius
āñioris ⁊ ui ēē declinās ad silirē uī calib
iaūnoris sub ēē mag' declinās domesticam
⁊ q' i ascendēs sup ip̄m ⁊ ꝯcauitas meicientis
domestice ē exitioris pedis q̄ ꝯ i fiūs diuu
it' i spissitudine ⁊ latitudine ex p̄te domesti
ca ⁊ remāsit os q' ē sup ip̄m s; suā dispōnē
⁊ fiūt h' amb firmū q̄escēs sup t̄rā q' q' ē po
tiū sup eiute ⁊ e ossis calab aūt nuc nēc
ē ut sit alit' eleuatū sup arib ⁊ ꝑꝑ hoc ordi
nat' i eo ossa ꝯpoita ex istis duob' ossib' q'
os ꝯpoit' cū h' amb ē os q' dī exagonū ex poit'
ex p̄te siluī sup t̄rā q̄escēs fixū sup ip̄m ⁊ os
ē ꝯpoitū cū calab. s. nauiclare ē eleuatū a
t̄rā poitū i p̄te domestica ped. ⁊ silr' i .ꝫ. ceolem
la q' ē i dorso ꝯcaui loci ped' q' poita cū osse
nauiculare sūt eleuata atrā poita i dome
stico i una aīe cū osse exgono q' ē poitū in
uicietate siluī ⁊ q̄escēs sup t̄rā ⁊ ꝯtinuitē
arib. Iā g' declaraui ossiū utilitates
ped. s; q' narrauim' ⁊ eū arib ē maī ossium
⁊ ē equale i fiūs planū ⁊ in dorso rotūd' inē
cuitu ē ut remoueat' a recptiōē occōni ex
necīa fiūt lōgitudo ei i p̄te siluī ꝯtiuitē
s'cessiue ꝑꝑ ꝑfūditatē q' ē i meiciente domestica
ped' fiūt cū ab dimissiū s; suā dispōē q' ē
poitū eleuatū ligatū cū nauiculari s; silm
p q' ē sit it' eas figurā .x. ⁊ scd'm .ꝫ. ceolem
la q' dixim' ceolēna p̄mus ped'. q' s'cūt tñ
ex ped' ⁊ s'cdo p'riñc ped'. digiti ⁊ q' li; digitus
ē ꝯpoit' ex duob' ceolonis ⁊ cā ih' fiūt q' an

nus meij pedis ex meicietur domestica ideoqz
ut sit eleuatio .xxiiij. et ppter hoc fuerunt i pede ex
pte meicietatis duo ossa magna ccauitatem ne
et pquenpes figit et firmat sup terram qr fuit op
positu i posteriori pede os anb et aimon ei duo
ossa polias et si polex no eet i pte maiorali
is digitus no eet opositus ex duobz coclomis
remanet ossa eleuata sine custodia et sine
fixioe et pollex fuit maior alijs digitis qm
oportebat ut ossa fixa posita i pstiore pedis p
ea ex pte domestica ecent magis ppter i digentiaz
adiuuatiue. Et ppter h fuit ex duobz coclomis
no ex tribz qm si eent ex tribz ecent plura et fu
erit i posita i osse cu quo continuat polex ex
ossibz pectinis fixio adualz substentationibz ita
q p coclonii polias accierent ossi sequita ipm
ex pectine et quiescens fixa sup terra et no fuit po
situ ita sz q uideo neqz ut sit pectus eius pedis
custodit firmi cumqz tu noler moti ptem si
scala eo scanno ul alto quod est sibi ipso. Et dicatur
q pecten pedis est silis pectini palme i oibz disp
onibz qm euulatio aut acclemi digiti p .m.
pedis et palma est unu ex ossibz pectinis positiq
digiti qr sunt positi ecs i una acie fuit posita
ossa pectinis simil digitorum et polex palme ht
locu ppiu p se et e ex tribz ossibz .z. fuit pte pal
me ex .e. ossibz .z. qr polex pedis cu residuo
pedis e i una acie et i uno loco e ex z. ossibz f
addit os q diminuebat ab eo sup ossa pectis
pedis et sic fuit pectus pedis et digiti ei silia
pectini palme et ei digitis et sic fuit forma co-
si cauu loci pedis silis forme miscete palme
fuit. g. qm ossa isti loci pedis sunt ordinata
i una acie et ossa miscete palme i duabz acie
bz qm cpo ex multis ptibz pius est ppa isto
retentois et cpo ex magnis ptibz paucas e p
ppa isto ambulatois posterior aut pedis e ppium
ambulatois qr no ht siles i palma. Et e extra
gonu positu e i siluii i ptu i capite anb ligam
tu cu eo et ia ossa a q eleuat ant continuat
cu tribz locis osstis nauicularis et e nauicu
lare coniunct ex uno m hab e positu ic duo extima
orientia ex duabz cannis cruris et continuatur i istis
duobz extimis a superiori et i duobz laterib ex
dorso et quiescens sup anb extenso g pedis et ei
flexio erit punctum q fit ic duas cannas
cruris et motus ei ad uolam erit p mictum q
fit ic mhab et duas cannas cruris et pte os
sis coxe magnus palme et hanb qm hanb
e maior ppter ipso fuit qm sunt erectore cruris et ei

latitudo e silis sue longitudini et sic fuit q soli
defensus eius et cu defens eius erit i defensus coxi
et cu defert coxi defferi t. q e s ipiun de corpe
et e uel l ad saltationu et chiab no fuit positu int
ipm et eius ii ut no sit molle flexibile et e mo
tu pedis i dige maiore nictum oibz ei uie
tuus et fuit cahib ppter hoc medi ic duas ca
nas cruris et mhab et uclimis ei i ligamentie ca
nbcu eo fuit ut ii caneret ex firmatione et fixi
one et qr labor et fatigatio no cadut sr canb
fuit eius sic ualde duru et eorum q e sup ipsi
ualde duri ut sit gens accusim duar rez.
Cai iam Cap^m .iij. i quo agit de iuuamento
declarauim oia que cordaru et lacertor pedis.
i diget narratione i ossibz pedis modo narrem
cordas et musculos q sunt i eo ptr dixi id q
remanet ex ossibz pedis qm utile erit i narra
tione cordarum et muscolorum. Dicamus g q positu e
coxa sic i adiuuatorio unu os q di canna coxe
et posita fuit i crure. Sic i asseu duo ossa que
dicitur canne cruris quorum ascl. s. maius e positu
i pte domestica et di canna domestica. et aliu
e positu i pte siluii et di canna siluius et canna
coxe e maius os q sit i toto corpe qm e pmu
fundamentu sup psicede ante et pmu defensus
q e sup ipm ex corpe et cap eius erit fixu i
psitie acete i anteriori eius et ex pte siluii est
conuexu et ex dorso et late domestico scultellatu
et qr ht canna sue coxe naliter recta accit ei i ge
nibz q accidebat egritudo et male ambulatio
nis et mali cursus et si canna coxe no eet rotu
ossa i pte domestica no eet collu ei ppter collu a
tionis coxe et si ita eet no habent musculi po
siti i domestico coxe locu apliu et maior ei isti
musculi sunt necio magni et no remanet ne
nis descendentib ex osse dorsi q diuidit protinus
cor pedis i locis n; ueius pulsatilib et ia posite
sunt due canne retinentes ad pte domestica apur
genu. et in ita retinuer eet eciag ex a mo et ei
canna coxe sit posita dyagonalis ita q etiam
pe eius e declinans ad pte siluiei et qui domo
mesticat et qui me int h nil ex superiorib cor
caret substentamento equilibrii ipi sbeo sz tam
dine et pp eande i utilitatem fuit eius positu
sic coxa aliqntulu tendes ad pte siluiem
et i fius ei e retinentes ad pte domestica ilius
cahib et declaratu e q eleuatio meicietatis do
mestice pedis sup meicietate siluius fuit cu
magna sollicitudine ad substinendu delatio
i fius cruris i pte domestica et ad uitandu ipz

ad pte siluestr.   Dicam' g' quo de melio
r corde ondat sapientia i opere exli q' uadam
mim extritia mbror manuu i pedu. Dica
g' q' declaratu e exeo q' dixi ex rre; forme ma
nuu q' quilibet digitor mo .v. motib' oste
tre textensione i motu aduiti latum i q'
tio cuilibet illor est p duas cordas mag'
textesio p una mioze ill duabi cordis i q'
motus eor ad silue latus est p cordam mi
nore illa i q' mot' ad domesticu latus e p cor
dam minore oibs istis cordis.   Et nec dica
mo q' isti .v. mot' inuenit' i quolibet digito
m pedis. Sic extio digitor pedis est p maxias
cordas i mot' eor ad domesticu est p minas
i q' corde p q's extendit' i p quas mouet' ad
siluestr; sut minime int cordas oposites i int'
cordas mouetes ipos ad domesticu i q' mot
i qbs nunt' digiti palme sut nobliores i ma
gis durabiles sic q'tinus magnitudis digi
tor i cordar palme q'ntitate eor i pede i q' i
ope palme i pedis e diuisitas o nc no sic oi
go .v. mot istar cordar q' sut i pede exmelis
qui sut icuite sic e congo eor i manu crasse
to si sustie si fuint i pede ut sit e q' ouit extu
it ueniens ad digitos i .v. cordar extedentiu i
digitos i alt e mouens cordar oletiu i p si me
num e lubi digitor .v. i oriut' ex ipsis mesculis q
sut i pede .x. moi mor cordar quor un e p q'
est mot' digitor ad domesticu i e extuetium i
positi i medio pedis i ei domestico i sed e p q'
est extio se inicuitur iniciuntur cuilibet digi
tor ad siluestr i e exiuictum positi i medi pe
dis i isti mesculi no fuint positi i pede n q' pes
e longus i magnu palma aut q' e minor pe
de no fuit possibile poni in ea istos duos mes mor
.x. mesculor. Dicam g' q' i generaciam fuit i i cu
stodientes o pres istar cordar qm musculi
istas cordas q' sut i pede in q' due orientes
ex duob' musculis q' q'n accidit alci duor
musculor occasio est alt musculus loco il
li ad mouendu mbru illud. Operatio a meclor
puor qui fuint latentes ples anothoicos i
i silr me i q'm dubitaui logo tepore nesaiens
ipos. id e i palmis i pedib' i e q' obuit p'mam
inictuum i inictuum cuilibet digitor i q' eius
no i diget motu diuiso i declinate sicut bra
chiu iuch' fuit positu i eo ex mesculi i capietib'
ex domestica canna i o tinuatis cu siluest
cana i no fuint positi i centur ex p'ie coxe .z.
inictiue sic sut posite i astelis i no fuit di

stictu int duo exma canar eius sic fuit di
stictu int duo exma canar focilui si fuint ad
unam extrib' lacib'
V' sculi aut eius sut .xiij. vi. ex posterior .z. vij.
exeius anterior i ex istis .xiij. mesculis oritur
corde q' mouet pede oibs motib' i p'ps toms
p't digitos i diget .x. motib' i uenit ad m
sectu palme ex musculo posito ex a anterior
domestica una corda fortis deind div i duo q'
otinuat' cu loco seq'nti pollice i oui' ex meclo
posito sup iunu silue corda q' otinuat' cu
loco seq'nti seq'nti auricularem i iste corde su
nut i pede apud i cordare; ear sicut fam
uni ille i in secta palme i oriut' i ex p'celeb'
eius due corde siles duab' cordis q' sut
i duab' palmis que mouet pede cu no ill'
motib' quos narraui quar altq' e mior
i a p' ex musculo p'fundo i o tinuat' cu loco se
qun pollice ex i feriori pedis i altia e maior i
ista corda e magna q' otinuat' cu lamb ca
lab ex posterior eius i e mag' cordar pedu;
i fortissia illar i si accidit illi alu occasio n
potit moue se ipos ad ambuladu q' lamb sic
narraui e mai ossiu pedis i forti illoru i e
positus sb oib' illis sbuenit p' rectu linea et
inmanitu h' corde e magnu i ea i ca ligatur;
lamb cu cuite i p istius p'tentes i ad as fuit
origo isti corde ex duob' musculis i si q' sicut;
i ceb' actiuib' i anotomia mirabil e sapia
creatoris qm i uenies musculu q' extend' di
gitos pedis ee unu mouete inictiuus mul
tas i i uenies i musculor q' sut i pede i ueni
p uenientes ad multas cordas an ad una cor
dar; si fuit p'mus i i uenies i isti cordi descen
dente ad lamb orm ex duob' mesculis mag'
ad quos e uiet' i t'tius musculus magn'
ut q'n unus istor mesculor aut duob' accit
occasio remaneat duo aut un' saluu p p'
camb nobilitate i ualuitate isti corde i ma
gnitudine necessitas ad ipm; huic cator solli
citudine magna ee ipm; i custodiendo ipm;
i q' a p' sede coxe p'tisic lamb i extendit
i iunctiori toti pedis i e ex quarto musculo qm
origo uni nui musculorq otinuat' cu lamb
i longine alicui corde ab eo. i ex duob' alius i
musculi q' ouij' ex duob' extimis coxe uicini
tib' eius oiut una corda durus fortis, q' desce
dit quousq otinuat' cu loco iniu sb loco cu q'
otinuat' ille mesculus quem diximi q' puenit
ad fine lamb, i cu musculi facietes motu

ad duo latera sunt posita diagonaliter et in aliquibus
tendunt et obliquant aliquantulum iuncturam sunt positi extensi
ue secundum longitudinem eorum. Sunt oppositi in eo lo-
ni cruris qui musculi qui mouent lamb.
post quos erit fixio cruris in fundo pedis in eo quod non flec-
titur in posteriori plures ergo [illegible] illorum sunt tres musculi
et musculi positi sub istis qui obliquant digitos et
mouent pedem qui continuatur cum loco [illegible] po-
liceri enim sunt tres musculi. erunt ergo sex musculi et
quidam anothomici inuenerunt duos musculos pe-
des ultimo esse musculum unum qui cum inuenirent
ipsos continuatos esse adinuicem dixerunt quod sunt duo
et isti opinati fuerunt quod musculi qui sunt in anterio-
ri cruris sunt tres et qui continuant in utilitatibus
cordarum conuentum ab eis sciunt quod sunt octo sic-
ut declarabimus in anothomia in isto autem loco non
concedimus quod sunt. et ad quamlibet illorum descendit ad latera in
cauitate [illegible] secundum maiorem pedis. Et iterum
est positus inter istos musculos ad extendendum digitos in-
terminum unum qui non mouet nisi iuncturas mi-
nores pedis. scilicet digitos et descendentes ei in medio eorum.
Iam modo declaratum est quod digiti pedis sunt similes digi-
tis palme quia non indigent conuenientia eorum ad i-
nuandum in ligaminibus et quia multi illorum quae sub pede in-
diget [illegible] propter [illegible] duritie calca-
nei [illegible] quod subito exitur ad fugiendum contra-
ex corda continuatur cum lamb et illa corda quam
dixi quod oriuntur ex duobus musculis qui sunt ad iun-
cturas cruris musculus quidem prius oritur experimento
manifestum et [illegible] lamb in suis pedibus et ex parte di-
sbeatur quae est sub pede in posteriori istius cruris ex con-
pedis [illegible] in quo sunt positi musculi prius continuit
[illegible] prius et in uno descendere [illegible] ad pedem
et isti sunt in palma magis plures quam in pede propter
digitandum palme ad finem [illegible] pedi autem
est [illegible] quod remoueat ipsum a receptione accidentium
[illegible] et sint mediocres in duritie et mollitie
ut non sit in fine [illegible] et ut non sit ue-
lox ad recipiendum accidentes quoniam res dure est ualde
propinque [illegible] res molli ualde est uelox ad
recipiendum accidentes quod ponitur in mediocritate in
duritie et mollitie. Cap. iiii. in quo agitur de iuuamen-
to [illegible] debet duarum cannarum cruris et genuum. Di[cimus]
in quo de duabus cannis cruris illa non illarum
duarum cannarum. scilicet maior dicitur canna domestica et alia
dicitur canna siluestris et est gracilior canna domestica et mi-
nor ualde et est posita siluestri propter propinquas utilitates necessa-
rias et istas utilitates descendentes ex duobus primis. scilicet quod
propinquior est propinqua incidenti iuncture quae sit me-
dius et colli ab in parte siluestri quia dixi quod propinquior erit

domestico pedis et est extensio sicut alia in medietate domestica
cauitati iuncture est per domesticam cannam et uilitas
quae est posita sicut sunt posite partes in manibus
iuncture et unus quae sunt iuncture et custodiens propter
ab occasionibus extrinsecis. Tertia utilitas est quod
est ad iuuamen canna domestica in ferendo cannam coxe
quoniam res in fiori debet ferre rem superiorem dum fiori est
maior et fortior superiori sicut in coxis et in ambobus et
quia membrum supremus debet in animalibus mouere membrum in fiius
membrum in fiius quae mouentur dicuntur mi. et ut membrum su-
perius sit magis in fiori sicut est situs in adiutorio et
assectu. cruris ergo inquantum defert coxam dicitur magis
et inquantum indiget leuitate motus debet esse primum quae duo
simul non possunt esse. oportet eligere contrarium illorum non tamen
diminutive reliquum omnino et quia leuitas motus est uti-
lior et uehementior membris positus est istorum abu-
latoris sunt autem in coxa tum puritas cum fuit
tamen quia possibilis deferre corpus quando est in fine me-
diocritatis et quia significatur super hoc est constituto cruris
propter amplitudinem nam quae sunt ieo aut propria i-
dum actus ieo et gracilitas cruris propter aliquid eam
quoniam constituto cruris prolixiter ipsum aucleatur
in ambulando et gracilitas in substantia et fine uelo-
citate. Declaratum est ergo quod crus non indiget exma
gnitudine plus illa quantitate in qua est quod utilitas quod
unius domestice est in magnitudine canne siluestris habet
iuncturam cum ab exaltatione non modicum in esse
et quod est sic ligamini extra siluestri et sic substantia
sub capite canne domestice et quia in pede conueniunt re-
due omne necesse pedi accipiebatur ex utrisque cor-
quantitatis per quod oriuntur in pede leuitas motus et
substantio ad ferendum sine impedimento unius ab alio
et hec est res ualde multum magna et multum est dispositio iu-
nctur genuum. quoniam duo capita duarum cannarum
coxe quod nominantur ab anothomicis nomine tota in membri. scilicet
coxa. coxe habet in extremis canne domestice duarum
cannarum cruris duas foueas continentes illa tum quod
deceret ponitur in eis non flexibiles propter amplitudinem
quae fuit motum esse facile in multum grauitatis mor
propter sustentamentum et fuit tota iunctura ligamini ligami
nis continentibus ipsum circumquaque ad custodiendum eam et fi-
mandum et sic crus non dilatatur in separatione a coxa ap-
prehendente et continente et fuit quod dicitur rotula et est os cartilla-
ginosum super positum super ipsius iuncturas ex anterio-
ri ad prohibendum os exire a fouea quae est in extremita-
te cruris et os illud in habet aliam utilitatem quae est quod
pluribus accidit in uia ambulationis de locis declinibus
quoniam totum corpus declinatur ad anterius et sic est bonum firmi
ligamentis in extremitatibus quibus dilatatis et quibus dum uidi
iuncturam autem genuum est diuisa arcuatum mar-

dbr ī fōia eius ↄ̄ ī multas dispōib; ↄ fortitudīe
ligamētor ↄ̄ ī firīoē necēssa ↄ ī supptē ei sup ge
nu quo ī isti uictum sūt adīuīcē cū ligu
mtas p̄ siīd ↄtinētib; tocī uictum. duo aūt
ligamēta q̄ sūt ī fine fortitudīs ↄ duricei q̄r
unū affiūr ipm ex pte siluī ↄ alcīn ex pte
domesticā ↄ sup ponūt sup ipz ex añiori
os q̄ dī lumī genu. qm̄ furtes añiori genu ē
maioris receptōis acco n̄ q̄re fiūt ligamēt
fūmū ē aūq̄ ↄ fiūt maxīm ligamētor duriu
ī siluī qm̄ ī rigore ē receptōī accōmū p̄t añ
nus genu Cā. v. ī q̄ ag̃ d̄ iu. mclor coxe
Dicem̄ ī ap̄ē ī natiuitē musclor coxe ↄ dīc
cū q̄ sūt. 9. musculi ↄ ego dico q̄ opō ī
musculor ē sigūs cā; siue gnatōis qm̄ tr̄
sūt macli qui sūt ex coxa ex añiori ↄ ē m
xīm musculor ↄ qui sūt ī coxa tocī. cc. ū
sus genu s; ī titudīe ↄ unī istor ↄtiūg̃tur
cū lumīe genu ↄ ē cū eo ad sicē cātus ↄ ex eo
nō nascitur corda ex duob; aūt residuis
tur una corda magna q̄ dilatat cū toto ↄ
necēss. ↄ sūnat cū forti sūnatōē ↄ coplāt mē
ipm ↄ illud q̄ ē sub eo dīnū ptrasit locū uīc
tūc ↄ copulat cū p̄ncipio cruris ↄ cū ī corda
extēdit eius ad supius ↄ expandit genu m
culus aūt q̄itus ↄ q̄ntus sūt poīti ī latibus
cox. 3ᵘˢ ↄ unī illor ↄtinuat cū pte cruris siluī
ↄ ē alt cū pte ei dōestica ↄ domestice illor ī ap
ex cursu illor duor oppoītis pectinis ossiū
ↄ siluī ī capit ex duob; latib; ossis ī sacre
ↄ ī istor duos musculor ex posteriori sūt. 3. ↄ
musculi poīti ī una ante ↄ ī extremis cox ē mo
uere genu ad ptes diuisas qm̄ unū illor q̄
uicinat musculo domestico illor duor mclu
lor ↄbit genu ↄ mouet eius ad siluē ↄ alt
qui uicinat musculo siluī mouet eius ad
siluēt ↄ ↄ̄ bīc ī genu. musculus aūt tius istor
musculor. s. meus ↄ ātur cū capite domesti
co ante coxe ↄ ↄtīnet tocū coxā ↄ attīnet ē eo
tocū eius qm̄ ipe attīnet apud uictum genu
altius duor musculor qui sūt maxī mclō
ni cruris ↄ p ipm ↄtinebit tocū eius mclu
aūt noni musculor mouētū uictum genu
ē musculus gnalis lāgus ↄ p̄nci ei ē ex osse ↄ
p̄tinis ↄ opō ei ē ad attēdū ad supiorē tor
tuositatē ↄ sic fiūt poītū figura tocī ped. sc
aūt fūt ī tora uādis cū pes ↄbit quousq̄
attīnt sua platā loco ī genus altius ped ↄ
ī uictum genu ē ali musculus decīm poīt
ī flexiōē genu ↄ q̄ opō eius ē ad ↄtendum

genu ↄ ad adiuuādū mscu ↄ extēdē supī ipm
sūt tres musculi. ↄ x ē qm̄ ↄtractio uicie
genu erit p musculū qui ē ī posteriori ↄ expā
sio eius erit p uictum musculi qui ē ī añio
ri ↄ nobilissiā opō ped q̄ ē opō ābulatōis cō
plebit p istos tres musculos qm̄ ābulatio
erit p extēsionē musculi uicie genu ↄ q̄
isti musculi sūt tres sūnt poīti ī ductio cox
a posteriori tres musculi ī fi nō sūnt poīti ī fo
titudine istor ī ouit ex oīb; illis una corda
sic oriūt uī añiori ↄ cā q̄r qua ī digebat ut
sit poītus ī rectitudē cuiusl; musculi alius muscls
ad mouēdū ad ↄtiā pte ad q̄ mouet illi q
sūt poīti tres sic illi ↄ q̄ illi sūt meliores
opatōis nō sūnt poīti equales illis ī forti
tudine ī ouit ex oīb; una corda fortis ↄ q̄
isti musculi ↄtinuāt cū p̄oī cā ne p̄tsticu
sicut uictum genu. Intēcio li. v. ē d̄ uiuar
via de iuuamento quorudā mbror naluī. s. sto
mbra aliis epis splenis ↄ ītestinor. Cap. i.
ī diget cibo nāā ī quo agit d̄ iuuamento
ↄ nō fiūt una pq̄ cibus mbror nalui ī gnali.
quousq̄ puenitat ad cor una. s. pma pos
ↄ cor ī diget ut cib; sepet ī eo. ↄ ut recipiat ex eo
illud q̄ s ē nāuz ↄ recedat supfluū nāū
fiūt ut ex isti una uia diuidat multe uie
q̄dā magne ↄ q̄dā āple ↄ ccēs oīb; mbris et
q̄dā pue strīcte ex q̄b; trāsit cib uicies ad q̄
libz mbrū ipē. Et ulior istar uiar ↄ maxiā
ↄ āplior ē una reddēs cibū ab ore stoī q̄ ē at
clīa cibi corporis ↄ ē ī medio corporis ↄ utilitas
eius ē cois oīb; mbris corporis. ↄ ī uia maxi
ma vsophag'. Et uītus stoī ē que sequit cib'
qm̄ decoquit ipm ↄ mūdificat ipm ↄ separat ab
eo feces ↄ eicit eas ad ītius ↄ retinet maxīē
illud ī quo ē stā boī q̄ ē ē bū utile ↄ melio
mē ipz. d̄ ūn cīr q̄d ad ītestina ↄ diuidit ↄ
ipm eis ↄ nō fēā sūt sufficiētia ad retinēdū
cibū ep̄ati ēm. si sūt ī fūa ad attēndū cibū
ē ex sto ↄ añ quā emittit ep̄i ↄ pānt cib ipz
alteratē p̄piq̄ alteratōi ep̄is q̄ nā nāt ē silis
nē ep̄is. Cū g̃ cib; uenit ep̄i post ↄparatē eius
aueius uīq̄ fūis ē ppiquus sīcī sāguis
tūc ep̄ar ī capiet ī cōplemēto opīs quousq̄
fāciat eū purū sāguine. Et q̄ illud q̄ ī ipgū
ex cibo h̄t tres mōs fex q̄ ē couter uīuar de
uī q̄ ē feculētū uīuar q̄ descēdit ī iunū de
uī spumosū ↄ sto qm̄ distigūt feces ↄ rema
net ī eo duo supflua q̄ fiūt nec ut ep ipgā
ret fō illud q̄ uenit ei ex cibo ↄ sic fiūt cib'

Nō q̄ sto ē atria cibi

Nō q̄ mesiner ǭpit cibū.

Nō q̄ deso

peruenies ex stomacho ad epar ebulliens et maturatur per calo
rem naturalem que est in epate et in hora ebullitionis distingui
tur a duabus superfluitatibus et descendit ad intestinum
scilicet illud quod est leve subtile spume et propter hoc fuit
necessaria istarum ad purgandas superfluitates. Et
fuit membra concava ut sint vasa recipientia
superfluitates leviter. Et fuit positum in extremis
duobus cuiuslibet illorum membrorum duo colla longa
quorum alterum sugit superfluitatem quam habet ex sua
proprietate attrahere et reicit alterum a se. Et fuit in loc
cavilibus illorum membrorum concavus utilium ad quod decli
nat quilibet illarum superfluitatum naturaliter. Sed propter
levitatem eius et levitatem et fuit positus locus
continuationis colli cuiuslibet illorum cum epate super locum illum
superfluitatis quoniam vas recipiens superfluitatem
est leve. scilicet colera citrina que est fel. est positum super epar.
et quod ordinatur vas recipiens superfluitatem spissam
turbidam. scilicet splen fuit in sinistro in loco ad quod eo
modo declinat naturaliter et in parte non fuit locus va
cuus quoniam stomachus annotavit se et occupavit totam
illam partem et fuit in parte sinistra vacuitas ampla
fuit et ibi positus splen et convenienter ex eo concavo
vas de genere venarum quasi collum et fuit contra
sicut quousque perveniat ad partem epatis et ut splen
compleat per ipsum longum collum illud quod complevit per
se ipsum sicut ipse epar. Cum ergo iste due superflu
itates exierint a sanguine quod epar operatur ut
alatur per ipsum corpus animalium dum digeritur san
guis per caliditatem naturalem per suam digestionem elevabitur
ad convexum epatis et est rubeus modicum et apparebit
in eo color qui est in rubore similis lumini celesti
sicut dicit plato in quibusdam locis et pervenit ad unam
venam magnam que oritur ex convexo epatis et est silis
canali pleno sanguine et ex eo dividuntur mul
ti canales magni parvi que extenduntur in unoquoque
membrorum corporis et sanguis est in istis venis est
admixtus cum humore aquoso multo et est hu
militas quam dicimus ab. y. defensus cibum quando fuit
ut primum cibi pervenit a stomacho ad venas sicut
dixi in principio fuit in venas epatis strictas et ad
mittitur cum eo humor subtilis aquositas propterea quod
est ipsi materia quia est utilitas aque in eo, licet alium
membra autem non alantur ab illa aqua et quod necesse
fuit ut iste humor non remaneret in corpore propterea
fuit completa sua utilitas quod post hec erat genus
venis. fuit renes positi ad distinguendum
istam humiditatem subtilem et ad attrahendum ipsam
per duo colla longa et ad evacuandum vesicam per
duo colla et fuit positum in lateribus vene quod di
ximus in fundo epatis medicum ut perveniret quantum

Nota quod ... defert cibum ...

perveniret ad ipsum de sanguine illud quod remanet
in eo sanguis mundus solus ex superfluitatibus et
pervenit ad membra et non est in eo humor aquoso nisi
modicum quoniam tunc non indiget multitudine hu
moris defensus propter amplitudinem viarum in quibus
quod pervenit ad illam venam amplam. **Capitulum ii. in quo a**
Et quia calor **gitur de iii. stomacho et membris aliorum adiacentium.**
tunc dissolvit et liquefacit ipsum et propter opus caloris
in eo est in epate. et propter illum operatur in eo alius calor fortior
calore epatis. scilicet calor cordis quoniam vena ampla
continuatur in corporibus membris et in superioribus quadruplex
dum omnia accidentia cordis et quia utilitas mem
brorum non scitur nisi per cognitionem suarum operationum modi ut
diceretur operationes cuiuslibet membrorum. Dico quod stomachus habet virtu
tem per quam attrahit et quod convenit et habet aliam virtutem per
quam retinet illud quod pervenit ad ipsum et aliam virtu
tem per quam eicit a se superfluitates et aliam virtutem et
ascendentem ad omnes istas. scilicet virtutem alterativam propter quod
indiget stomachus duabus virtutibus quare iste quatuor virtu
tes inveniuntur in aliis membris corporis. Sed non fuit
dictum sensus eius. si fuit positum ut semper biberet sicut
planta. Stomachus autem habet sensum diminutionis et precipue
in eius capite ut sentiat animal ad recipiendum
cibum propter indigentiam ad liquefaciendum membra omnia cor
poris attrahunt cibum ex venis orientibus ex vena am
pla et vena ampla attrahit ex venis que sunt in epate
vene autem que sunt in epate attrahunt ex venis venientibus
ad ipsum a porta epatis et iste vene sugunt ipsum
a stomacho et quia stomachus non habet aliud membrum a quo attrahat o
portebit ut animal impleat ipsum per illud quod accipit
ab extrinseco et quodlibet membrorum aliud indiget cont
inuatur ab eo quod convenit nec eius ex plantis igitur
et generibus quorundam animalium et ut recipiat illum ci
bum in hora in qua stomachus ei sentit diminutionem propter hoc
venit ad ipsum magnum nervum a cerebro quod est fons sensus
unum parvum magnum et expandit maior pars illius
in orificio stomachi et in eo quod vicinatur ipsi. Deinde pervenit
quousque perveniat ad eius profundum. Et non fuit po
situs stomachus propter os et fuit positus in eo propter et
est in posteriore de istis ut sit animal per quod exeunt sup
erfluitates a stomacho in fine et fuit positus propter os ut
transeat ab eo aer per quem fit vox et anhelitus et dicam
dispositionem propter quod et quod in eo de membris animalibus
post modum dicam quod stomachus non fuit positus in
medio sed declinans ad sinistrum et causa declinatio
nis versus sinistrum est quia est positus inter duo membra
equalia in quantitate et nobilitate. Epar igitur unum duo
rum est positum in dextro et aliud in sinistro et epar fuit
positus in alto loco accidentes pulmoni quod est inter istum
cibum et istum anhelitus et fuit splen in sinistro propter

Nota quod stomachus habet ... virtutes.

... scilicet per quod sentit suam inanitionem

de ... nervi ... est ... et ... fine.

Nota quod stomachus non est in medio.

cām q̄ duci ⁊ fiūt i fīūs stōi tēdēs ī ifīus dextrī
qm̄ illic ē locus uacuus. Et dico d' stō qz necē
ē ei ut occuper locū int' ep ⁊ splenē ⁊ fiūt stō
lōgus rotūd' ⁊ cā rotūditatis ē remota ab oc
casionib' ⁊ āplissima ⁊ cā lōgitudis ē qm̄ ɔ
tinuat' cū eo i fīus p̄mū itestinū ⁊ supius vso
plag' ⁊ ē ipē dorsī plana ⁊ ifīus eī i hoīe est
āplior ɋpt erectōē hoīs. Inqīuim̄ g' cā ɋpt q̄
fiūt due stōi ptes i fīor ⁊ supior q̄si ɔtīe eis
q̄ ɔtīuat' cū eo supius n̄ ē strictior ⁊ h' ē str̄
tius i vsofago ɔtīuat' cū eo īfīus ubi est
āplior.

Ideo g' q' qm̄ aīal cōedit forte res duras mag'
sine masticatōe ɋp hoc fiūt necīū ut sit ma
p̄q' trāseūt iste res āplior. s. vsoplag' i fīoi
aūt i digē eīmo qm̄ nō trāsit p illā ptē ut s̄
ideo portonariū istī qm̄ strictum istī ine ph
bi ptrāsitū reū i egestō aū q' sit digē ⁊ hoc
i diget' de stōe ut' ul'ius retētiua qm̄ n lla
hora due ine ɔstrāte sūt ɔiūcte. In hora ā
nsus uirtus expulsiue adiuuat' stō ⁊ dilīt'
⁊ ɔstrigit' ma p̄quā intrat cib' ⁊ āpliat' stō
⁊ āpliat' ma p̄quā exit cib' ⁊ āplitudo stō ex
tāno vsoplagi uadit usq; ad i fīus paulatim
⁊ hoc signū q' vsoplag' ē p' stōi ⁊ ex eo extēdit'
⁊ elōgat'. Primū aūt itestinor i cip̄ ex āpli
or loco eius. s. ab i fīori eius qm̄ nō ē p' ei ⁊
sīn telar' stōi ē sic s̄t duar' telar' vsoplagi.
Sīa aūt duar' telar' itestinor nō ē silis s̄t i
duar' telar' stōi qm̄ tela i tīnseca duar' telar'
stōi ⁊ vsoplagi ē ɋpiqssima duar' telar' stōi
⁊ vsoplagi qm̄ coptonor' ⁊ fila extēsa i eā
s' lōgitudinē descēdētia a supiori ad i fīus
⁊ ē tela i tīnseca ⁊ extīnseca ⁊ ē duar' telar' ɋpm
q̄ssima nē cāius ⁊ i ea sūt fila extēsa eū
tāna eā s' similitudinē latitudinē ⁊ h' fiūt i.
qm̄ stō i diget attrahere cibū ex vsoplago q̄
eius fila sūt extēsa s' lōgitudinē ut sit ei lo
co man' ⁊ cū iudiget expellere a se fiūt h' ɋp
fila cāīuementa ip̄m s' latitudinē. Intesti
na aūt qm̄ nō i diget uirtute attractiua hūēt
fila p q' p' eēt eis expellētīn. Et tela i tīse
ca duar' telar' stōi ⁊ vsoplagi ē poita ⁊ expā
sa sup oēs ptes oris qm̄ iuuat ad attētēz
cibi ab hoīe ⁊ cū h' q' h' attribuit h' i hora tāī
glutīdis i fīus cū musculi q sūt i eāīne glan
dulosa ad i fīus q' ē plnb ut cadat i' būm'
multi. Cā aūt ɋpiqua ē illud q' i fīori stō
⁊ vsoplagi mag' durū ⁊ mag' spissū illo q'
ē i fīori itestinor ē q' i testiā nō sūt nisi

ine redditēs i ē digām. stō aūt et vsoplag'
⁊ eos i diget ut sit durū remota attrectōe oc
casionū ɋp trāsglutiōez rer' asper durar' ut
nō noceat ei ⁊ ɋp isti cāz q' to mag' isti tela d
scendit mag' fit mīn ⁊ mollis paulatī q' usq;
p ueiāt ad p fūdū stōi ⁊ illic i ueies ip̄m mag'
molle q' i ore ɋp' i eāde cāz ɔtīuāt' cū itesti
uene p tice ⁊ cū p fūdo stōi uene ptuiores
ill' ⁊ cū supiore eius ore uene ptuassiē ⁊ cū
vsoplago uene s' suā dispōnē qm̄ vsopla
gus ē ma p̄quā trāsit ab' ⁊ potus. Sto ē ū
stōi dignōis ⁊ i testiā sūt s'cā ad retinēdū fe
ces cibi. Causa aūt ɋp q' ē ep suppoitū supi
stō ɔtīnēs ip̄m ē qz stō indiget ut calefiat
⁊ calefaciat illud q' ē i eo ex cibo ɋp h' ɔtinet
ep stōm cū suis addiminis ⁊ tenet ip̄m sic
tenet' res retētā a digitis. Et splen i occīte
stō i sinistro ad calefaciēd' ptē sinistrā stōi
⁊ ex posteriori ei sūt dorsū ⁊ musculi extēsi sup
ip̄m ad custodiendū. Dorsū aūt ē ligatū ei q'
seuū durū forte musculi q' ē ū lenū ⁊ cū h'
custodiūt eū p se ⁊ calefaciūt ip̄m p id q' ie'
ē de pīguedie. Set i oiā mbra ɋpe cōm hūt uali
tates ɋpras s' fiūt poītū ɋp stōm ut iuueni
pea stō ⁊ ut ad ui gnt' calor eor' stō. Et nō fiūt
aū stō mbrū ab aūnori ut eēt pole ut ⁊ uua
retur stō s' oreclut' ex aūnori eius cor' spissū
leue p q' calefacit iste locus stōi ⁊ necīa fiūt spi
spisitudo eius ut plnbet' calorē nālē ad dissolvē
⁊ ut remaneat ip̄m ⁊ necīa fiūt ei leuitas ut
nō pōtemet nimiū sup ip̄m ⁊ cū coaptaret
i digētia aūt caliditatis ei copies ip̄m ē q d
s' naturalibi qm̄ res q' ē eāt ad calefaciēdū
oiut sit ea. qz istī p' ē spissa leuis d' gīe s'
coptonor' qm̄ nich' ē i corpib' aliū eor' spis
sū atq; leui coptonio ⁊ cū hoc i diget i diget
q' sit calid' ⁊ i diget m̄ cū h' q' fit calidi fiūt
i ea multe uene pulsatiles ⁊ pīguedo multa
ē eīdans ip̄m ⁊ signū multa caloris i pīguedi
ne ē uelocitas i accēsiōe ɋp ɋpiqmtē nē eius
ad nāz ignis. Istā g' ē disp̄ō cibi cibū g' ē ɔpo
sitū ex duabi telis duris tenuib' ⁊ tm̄ spis
sis quar' una ē suppoita alti ex ueius pl s̄a
tilib' ⁊ pīguedo nō modica. Et ego i sapiā i
naturalē ligaminor' stōi cū dorso ⁊ qualit' sit
eē cibi ⁊ q' ē ex coptorio q' poitū ē sup totū
uētrē ⁊ q' cibo i hoīe tm̄. Sup ō alia exten
dit' q'usi copiat oia i testiā. Et cā i hoc ē qz
h' cū sit debilissimū aīal i digēē ⁊ cautis ei
retunor i' oia aīalia ⁊ plus p uata pil ⁊ plu'

Nō ɔ̄ sitū ⁊ formā stōi.

Nō mō s'ī quē stō expellit.

Nō q' vsoplag' ē ɋp stōi.

Nō q' i testiā nō attrahūt.

Nō q' ē stō.

Nō q' ep stōi ɋp stō.

Nō q' h' lit' dibilior digeruā reliq' alib' ⁊ q' cutis ei ē mag' p uata pil.

incipiens a costis exonii pte sunt magi necium
ut cibus eius cooperit oia intestina. Et utilita
tes tele ex qua est cibus sunt multe quarum una e
q custodit oia que sunt int ipm extrinsecus in
tioubi que sunt sub panicte 9 stom i intestina
Et utilitas fine que distinguit i diuidit int
mbra pecti i musculos qui sunt i ei manifesto
ut no cadant int intestina i corrumpit corpo
nei. Utilitas aut tercia e ut iuuat ad stricte
sicci abi cito q 9stringit intestina. e. e q pin
bet intestina i stom apti p ue nositates gru
tus inuenire que i diuant 9tinua aptre i meis.
Quintam e q ligat oia mbra que sunt i eis i fir
ma ea i e caus illor loco cutis custodientis
ipm. Et q i tela copit oia mbra i exaiinoi
extendit usq ad dextru i sinistru q usq ear
ad spondilia dorsi i expandit sup intestina
i a ... tiora i oms nuas i uenas pulsatiles i
no pulsatiles. Unu aut duor extmor eius ex
inferiori i superiori. s. extmu supi accedit puicti i
9plet cu eo ab aiinori i aliam. s. extmu i ferius
9plet cu duob ossib pectinis i cu duob ossib
duar accetur itiius i i supius epis i supius
stoi 9tinet i copiut ab extmo ei q 9tinuat
cu duob ossib pectinis i ego nomilo i fius
dispom copiois eius sup a mbra. Itis a
q descendit ex piete i 9plet cu manifesto ois
stoi 9plet cu duob extmis q ascendut ex pte
dorsi ex duob latib. Et copulatio istius pu
ui istius tele i isto loco e pii gruarois. s. tele
9tinentis stom i detinentis ipm ex peniori duar
telar quas dixi au ii tercia tela e p uitti adc
stodiendu sui tela telar stoi quam dixi q e ex
grue camis i ligat totu stom cu eo q iuiauat
sibi ex eoib iuiuantib dorso i tercia tela est
spissa grossa q uis oes ptes que ueiut ad m
bra cibi ad istu tela sunt tenues. Si sto q e
magni i i diget extendi magna extetone
ex cibo i poti i diget ut sua ligamenta sint
dura i fortia. Et cato i ppice isti tele igr
malut ut ex ea fier cibus i pp ipm dueleim
ad dicendu isto o qr sunt ista tria tela ita
spissa ut eet apta q ex ea fieret cibus qm du
e ptes tele extese sup uentre q ascendut
ex pte dorsi ex duob latib 9iunguntur ap 9ue
xu stoi i accedit eis due uene quar una e
pulsatil i alia no pulsatil que extendut
i logitudine stoi i sunt iste locus 9tens gna
tom i ubi q in eo sunt oia q 9ueniut ad gno
ne i q illi duab uenis magnus 9riuntur

quib indiget ad ipm i ex illis duab uenis
magnus accedit multe uene ad cibu i do
orietur ex uniq pui tele. Uel q to opebit
pte sequnte i uicinate ille uniq pui extmi
uenar i q ligat ea sunt 9texta i t duas p
tes i 9plebunt ita q sunt sic tunice 9posite
adiunce una sup alia i sunt maior p pin
guedis i illo ad calefaciendum stom i magis
apti disposi cibi i maior utilitas e ad copi
endu stom i ipse i copulat cu splene i cu car
ne que e int uenas uenientes ad stom i inte
stina a bepe i cu p intestinor i cu canalib
uenar i cu intestino q di colon. i cu late
plano lateru stoi. Et i cibo sunt alie utilita
tes quas nos post dicem. *Cap. iii. i quo agit*
Tunc modo dicam *de iuuamento epatis. Reci*
incipientes a bepe i dicam q i quolibet mbror coi
9positor q habit opitutes e ppius illi mbro m
inuenit sibi simile i aliis mbris corpis q
uis alie ptes cuilibet mbror sit 9munican
tes i opitutoib tu illa pps e cu opitutois illi
cui qppit illud mbru. Et dico q ep e pncipiu
uenar i pmu istor e ut gnatiui sanguine
i decit plura sunt carnosa i qui 9sidauit i isti
stu iuenit ipsa e ppiqua nec sanguis. Et ia
declaraui multoties q intetio cuilibet mbror
e assimilare illa rem qua alimit sibi nec quo ppi
catio epis alimt cibu uenientem a sto puniet
i immutat ipm donec sit silis illi i na i ppt
sunt intetis i spissius anq 9pleat i psicitui
Et ia declaraui q i pole ut res revertat ad 9
dispone sub qua erat pius ii tmiscebat p dispo
nes medias uniusq i pp h q intentio epis et
finis eius e assimilare cibu sibi nec q i pole
e ut sit sub qua sunt iueniens uenientib ad sto
i iueniens uenientib ad alia mbra aliqd mu
tatis gnatiue sanguis i iste uene gna isti
mutatis aliment illud q ascendit ad eas
ex cibo digesto sto i intestinis anq pueniat i
ad ep i nat sanguis modicu. Canales aut
qui copulantur cu eo e extra fellis ponunt
ad distinguendu colam citrina i ad extrahend
ipsi de sanguine. Coptoruu aut 9tinens ep ex
tu secto e suo epi qi coruu ipm custodiens
i neruus aut qui copula cu isto coptorio e
ut ep no careat sensu oio. Uena aut pulsati
lis que diuidit i ep e necia ad custodiendu
tempa calitias naturalis q e i ep. Et dico
i q e cu ipsa qua pt ppi uene p quas ascendit
cibus a sto i ab oib intestinis ad ep adunantur i

iuxta quod ex eis fit una uena que dicitur porta epatis deinde
iste uene diuiduntur iterum ex parte in multas uenas
et est causa propter quod et mora ciby in epate et propinquitas
eius in mutatione in sanguinem et iste fuerunt in epate et
non fuerunt in eo magna extremitas ad sanguinem
ut eius mutatio possit esse plena in istis strictis et
utilitas est in strictura istarum uenarum. Et uti
litas strictura uie que est inter stomachum et intestina
que dicitur portonarium est ut sint intestina secundum dis
positionem suam in sua multitudine inuolutionis. Et
quia color epatis est primum instrumentorum generantium sanguinem
quanto magis ciby fuerint propinquius isti colori tanto
magis erunt uelociores alterationis in suam naturam et
melius recipiens speciem sanguinis et propter hoc tamen fue
runt tele uenarum que sunt in epate tenuiores te
lis aliarum telarum que sunt in toto corpore quoniam uene
que sunt in residuo corporis quia sunt remouende
a sanguine generante sanguinem, et indigent ut remoueantur
a receptione occasionum fuerunt tele earum crossiores
et magis dure. Et necessarium fuit ponere .co.ci. post
uenas per quas ciby ascendit illud ad epar et a
duenas que accipiunt sanguinem ab illis ut san
guis purgetur in fine purgationis antequam perueniat
ad uenam amplam et propter hoc fuerunt positi isti cana
les in isto loco et fuerunt posite uene pulsatiles
in cauo epatis et non in uexo epatis quoniam conuexum epatis
quia est continuum cum pectore est multi motus et suffi
cit ei excussiationem motus eius et non indiget alia
excussiatione. Et fuerunt posite uene pulsatiles
in cauo epatis propter suam indigentiam ad hoc quoniam ue
ne pulsatiles sunt misse a corde ad epar ad de
fendendum temperantiam caliditatis. Et nimis fuit
copulatus cum coporio continente epar ut non per
ueniret ad illud quoniam epar indiget isto ut non patiatur
dolores et similitudines illius quod accidit in eo. Et quia
eius est debilior ipsum multorum membrorum corporis
quoniam nimis uenies ad ipsum non copulatur nisi cum
suo coporio et non admiscetur suo colori quamuis
ille nimis sit primus et ligatibus epar cum aliquo ligam
mento et illa ligamenta copulabuntur cum membris pro
pinquis illi unum genus ligamentorum eius est coporium
quod continet ipsum cuius principium generationis est ex coporio
extenso super uentrem. Illud eius epatis coporium est
magnum ligamentum quod ligat ipsum et affirmat
cum omnibus intestinis quoniam quod ligat illorum et ligatur cum pectore
epar magno ligamento et cum costis posterioribus
aliis ligamentis grauibus et cum erectis fuerimus
erit epar pendens cum pectore et cum copulatione eius
cum pectore est copulatum cum corde quoniam circa
posuit uenam amplam per quam sanguis transit
proximum corporis esse ascendentem ad cor in pectore. Et in
sunt ligamenta cum epate uno coporio duo spiri
sout sit custodia uene ample quoniam cum isti ue
ne accidit accidens cum necessarium omnibus uenis corporis et
minor durus propter quod isti ligamenti durum magis
continens uenam amplam est positum posterius et estior
est positum ammus et ueloci ad recipiendum acci
dens quod posterius. Et quia iuncus est istorum haue
litas remoueretur ab eo duo membra respirac
tionis ipsum duceret ut non constringeret ipsum et prohiberet
ipsum in quibusdam temporibus amotu quod non fuit continu
isto propinquum pectori in pars prima situm ysophagi. Sed
in tamen fuit positum conuexum epatis totum accidens epatis
sicut eleuatur loco quo oritur uena ampla solo et
extendebatur ad superius et sic epar accidit pectori in illo
loco in quo dispositio sapientie in curatione epatis et eius forma
tione. Capitulum .iiij. in quo agitur de iuuamento splenis. Ac
Tiemanet dicere ex membris quorum iuuamentum
uolumus ut est splen. Et iam declaratum est in de iu
uamentis naturalibus quod splen est istorum ad purgandum
superfluum feculentum generatum in epate et splen attra
hit istam superfluitatem per uas de genere uenarum et
est ei quasi collum et eam attrahit ad ipsum non ei
ipsum ad stomachum statim sicut dirigit ipsum et mittit
illuc oportet istis uenis pulsatilibus magnis
multis quia in eo sunt diuise quoniam per motum earum con
tinuum est per presentiam caloris naturalis uenientis a
corde ad ipsum est possibile digerere superfluitatem ex illa
ab epate uenientem illud quod grossum quod alterabatur ex ea et sit
sanguis subtilis similis nature splenis et causa splenis
et illud quod non potest mutari in sanguinem subtilem sple
nicum ad stomachum per collum de genere uenarum et hoc est
utilitas non parua quod est dicta in loco in quo est naturalis
dispositio superfluitatum. Color autem splenis quod ap
paret est molle et est inter simile spongie ut facile
recipiat ipsam superfluitatem nigram spissam et p
illud color molle habet splen istam naturam attrahere
superfluitatem nigram et utilitas uenarum pul
satilium multarum in splene est quia eleuant et mut
ant ipsum cum eo quod residuatur ex eis subtili illi
sanguis ueniens ab epate quoniam quod hic membrum aliud
ex eo quod propinquum est ei ex eis et propter hoc fuit caro
splenis magis rara et magis mollis carne in
epatis sin non attingit ipsum extremitatem in quantum sanguis
lans quoniam superfluum per quod eleuatur splen per quem di
gerit et subtiliatur in uenis eius fuit prius magis epar at
alterat sanguinem spissum in bono propter tenuitatem
uenarum eius. Et attende a me summam quam ego
dixi tibi in cibo istorum trium membrorum. Scilicet quod epar nu
tritur ex sanguine rato in spisso et splen nutritum

ex sanguine in. sbti, et pulmo nutritur ex sa
guine sbtili digesto i fine digestionis similante
rubedini propter quod ne spuz minus clarus. Quapropter ca
nis cuilibet istorum duo est filius sue sanguinus a
quo nutritur et uenior secundo duorum est quod necesse fuit
ut cum sit ... ce ... fuit cuilibet illorum
cibi actus propter hoc igitur utilitates duas quas
diximus necessarium fuit ut uene pulsatiles mul
tiplicarentur in splene et quod quando superfluitatis i
spumose est multum melancolica propter malitiam
superfluorum uenientium in eo et assiduitatem illorum
fuit necessarium in multitudo pulsatilium ad pur
gandum et subtiliandum cibum eius quod in eis sit alia
utilitas. splen igitur super stomachum uenit et super ep
ar et eius xauo et copulatur cum eius xauo splenis
uene pulsatiles et non pulsatiles et carbaut
quercum extendi in usus latum posteriora in usus p
lia et ligatur ligamentis sbtilibus filibus filis aqb
firmatur et ligatur. coptorum aut omnes splenei
ligat ipsum et custodit ipsum in sil et pri quantitas
isti coptorum est ex coptorio extenso sup uentrem.
Tmodo Ca. v. in quo agit de iuuamentis intestinorum
debemus incipere in dispositione intestinorum. dicamus igitur
quod residuum cibi descendentis ad intestina ab sto
decoquitur et digeritur aliquantulum in omnibus situm ei per intesti
na sic sanguis decoquitur et digeritur in uenis set
non ex intestinis est positum ad digerendum cibum sic nulla
uenarum est posita aut ad digerendum sanguinem ta
cum dissolutio est sicut supius dixi quod multum est usus
extremibus positis ad utilitates propter eius in alus
rebus preter illas utilitates et sic sunt uene quinque
nus in eis non fuit in eis sed ut sit in stomacho ad redde
dum cibum et in eis est positum ut sit alimentum cibi
in sanguinem ut quod est in quo cibus transit in eis non tan
secerat superflue et similiter intestina quamuis sit in stomacho
ad reddendum cibum uenis tamen in eis est positum ut
digerat alimentum cibi et cum hoc in possibile est quod ad
membrum corporis careat isto uirtute alimenti. et
situs intestinorum non est remotum a situ stomachi et cum ne
est ut sit in intestinis uirtus alimenti et situs cius est
similis sue stomacho oportet necesse ut cibus alteretur et digeratur
in eis modo simili ei quod fuit stomacho. Et sic modus generationis
sanguinis est incipit tamen uene mesaraice prius di
gerunt et alterant ipsum in sanguine modicum ante
quamuis digestio cibi est in stomacho intestina tamen post alterant
et digerunt ipsum antequam uene recipiant ipsum. Et
iam declaratum est quod in stomacho digestionis cibi diuisum ab
isto reddendi ipsum et si duo ista essent unum
non esset tantum quantum cibus perueniret in quibusdam locis
cum uenis non digestus quod esset malum. Simul

tudo aut in uolutionis intestinorum inter stomachum et a
num non fuerunt omnia unum intestinum extensum a sto
usque ad anum sicut manifestum quia non fuit nisi ut
mora cibi sit longior et quod exitus ei non sit festinum
acor animalium quam indiget continua receptione cibi necessario
et cum continuatione acceptionis cibi esset continuatio i
uenibus et quamuis hoc inueniatur in quibusdam animalibus s.
quod non cessant usque a comestione tamen hoc quam nobili
ori ut non dimittunt suas nobiles operationes propter
receptionem cibi cum sit distinguens et operans res
auferetur habeo et auferetur hoc et a magis
aliis ex quibus est usus non esset otiosa ablatione et
et propter indigentiam eorum in multitudine continuationis isto
rum duorum modo uero quam istud copulatur cum in uolu
tionibus intestinorum ex uenis que sunt a b epate
ferentur non minuentur propter multitudinem et isti in uo
lutiones reddunt illi uenis esse quod ad eas descen
dit ex eo quod clarificatur. Intentio II. sexta de iu
uamentis quibus adiacentibus membris illa de quibus ip
mo sunt cedentia ptr egit. quia sic uene mesarai
quare uena magna ex intestinum ieiunum et cista fellis
qualiter ab epate et renes et uesica et lacertis uentris
adiuuantur uene ca. Cap. primum in quo agitur de iuuamento
uenarum omnium et uene quasi sunt uene mesaraice. et
isto splene sic uena pulsatilis quod dicta ortam
a uena pulsatili magna quod est in sinistro corde sicut
modus uenarum orientium ab epate que sunt due ue
ne magne due quarum altera est superior in e uena
ampla et altera est insinus. et dicitur porta epatis attrahit
cibum a sto et intestinis puenas orientes ab epate et
eiciet superfluitates per colla copulatam cum eo ex
membris recipientibus illas superfluitates. Et propter
uenarum orientium apud epatis est una uena magna
perueniens ad illud quod est inter stomachum et intestina quod diui
ditur et in diuisione in utroque latere et utilitas
esse ei in isto loco est quod si ista uena descenderet
ad locum inferiorem isto loco multum remouere a
stomacho et sic esset in loco altiori et loco et multum esset
remota ab intestinis propter quod non bene esset custo
dita quam illic fuit posita ut substetur sup
ipsum intestina et ut sit media inter stomachum cibi et
ut diuisio uenarum miscerentur a dextris lateribus in
stomachorum cibi sit in loco recentionis eius ab eis et
licet uena sit custodita firma substentam
sup spondilia que sunt sbea et similiter uena pul
satilis diuidit cum ista uena in omnibus canalibus
et ueniret cum ea ad locum ad quem peruenit ista uena
dio aut uenarum pulsatilium est cum uenis non
pulsatilibus propter duas causas quarum altera est ut
sit iuuamentum per eas copientes uenas n

pulsatiles et ligantes ipsas cum membris manant
ab eis et alium est ut misceat ab utrisque genus
uenarum aliud ex eo quod continet sensus quod peruenit
ad uenas non pulsatiles a pulsatilibus uenit
eius pulsus quod est in loco benelit et quoniam necessarium est ut lo
nelitius sit comis postulant primum minus peruenientis
ad ex uenis pulsatilibus ubi uena pulsati
li diuisa in canalibus et primum minus diuisis cum duabus
uenis .s. pulsatili et non pulsatili diuisi in omnibus
canalibus fiunt ex loco ex quo incipiunt due
uene et tenuit simul ubi in uno ad ex in perueniens
ab in loco quoniam habet maior custodia eius et quoniam uene
eius istarum uenarum et in tenent .co. ci. est ad isti
loci ergo ut sit diuisio quod diuidit ex eis in isto co
rei loco. Et quoniam omnes uene et in quod diuidunt sunt
in loco diuinus uel locis receptionis accommunio
sunt autem illic carne de genere ex natura carnis in
glandulose lactee sub istis uenis et in ius
uoluebat ipsarum in concauitates earum et implent ex eo uacu
itates quas cum dicens quasi michi ex eis ab
scinditur cito in sunt qui existentes super illud cor
molle tenuit custodiebitur iste uene et in cum in
carne molli cum coopertionis fortibus et inuolutis
super quolibet illorum per se et super omnes in simul ad custo
diendum ipsas et ligandum ipsas excepit dorsi. Ca[m]

Tertia *sedm in quo agit de in. intestino ieiuno. R*
citionis indigentia istarum uenarum et in ori loco a
plo non possint in intestino inuolutionis sipo
sunt ipsum recte extensum super dorsum et euacuant lo
cum in pro corporis et tamen illud intestinum pertransiens ad pri
uam rotunditatem inuolue et istum pro inuolutum ex in
testino dicitur ieiunum et sunt ut uacuum quoniam semper in
uenitur uacuum sine cibo illud autem quod est sup
ipsum quod est continuum dicitur anotholicis primum intestinum
Et ordo in istorum in quibus uadit cibus post stomachum est tal
primum eorum exitus ori stomachi est intestinum quod dicitur primum in
testinorum. sic est intestinum ieiunum .3. est graile .c. est
cecum .4. colon .6. est intestinum rectum cum extrem
est musculus constringens anum. Et iam explanaui
mus nomina intestinorum et utilitates eorum propter in
testinum ieiunum dicam modo quod sit intentio eius
illi utilitas et dicam quod peruenit ad ipsum per unum
clarum cibi digesti in stomacho aput descensum eius a primo in
testinorum autem quod ad alia intestina et est locus propin
quus epati et per transcurrit ad ipsum orificia uena
rum multarum et co. ci. cadit a suis canalibus ipsum
quod est super ipsum propinquum et quoniam istud intestinum est propin
quissimum epati inter omnia membra quoniam expeculatur cibo
et sunt uacuatum ab eo capiet cum extra propinquo
sibi loco .s. ab intestino ieiuno et quoniam cum

autem et est quod est autem eius in est cibi pululant suum in
uene que sunt in isto intestino fortioris accen
onis et tactus oppositis expulsiue ex oppositionibus
istius intestini augmentatur propter egressum .co. ci. propter
et est primum autem quod admisceatur fecibus quod quoniam trans
sient super tunicam istius intestini pungit ipsum
et mouet ipsum ad expellendum illud quod est in eo quoniam
ergo istud intestinum expellit a se expulsione for
ti et separatiuis ipsum et recipit ipsum cito ori ut
pertransitus cibi festinet ab illo intestino in quo
nullam moram faciat unde ieiunum est ut dicatur in
ieiunum in digestia autem cursus co. ci. ad primum
intestinorum est breuior una et non melior una *Ca. 3.*
leo ergo *in quo agit de in. cole et mlic inuenit et membro eorum.*
quod necessarium est ut generetur in corporibus omnium hominum sup
fluum flatum uiscosum et non sunt sollicitus ca
lor eorum contrarium illi quod accidit ex illo superfluo in
flatu cum in quo in eorum in generetur superfluum acutum ab
scindens abstersiuum .s. co. ci. et quoniam necessarium sunt ut in
ex eorum exeat primum cito ad primum intestinorum et adiu
uet ad abstergendum illud flatum et ad abscindendum
ipsum quando dum corpus sunt in suo cursu naturali illa .co.
abstergit quoniam eius est intestinis ex flatu et abluit
ipsum declarat est ergo quod cursus .co. ci. ad isti loci
ad que currit fiunt propter magnam utilitatem per quam
intendebatur remanentia saluas alium et non sunt
cursus .co. isto ad scindendum illud quod in eo generat
ex flatu propter illud quod conueniebatur de nocumento quod
accidit stomacho ex nocumento extrali cola talium modo quoniam
festinare exitus cibi a stomacho autem quod digeritur cum idi
geat remanentia in stomacho longam quousque digeritur
pululant per calorem naturalem quod est in eo et quoniam co. ci. non habet
utilitatem ut uadit in uesica ad epar et ad stomachum et ad
residuum corporis in nutrit aliquod membrum sicut per
intestina et expellitur per eum quousque exeat in finis et
propter hoc est sanorum tenuium a cola et quoniam accidit ictericia in
ex eius stercus coloratum colore cibi tamen quoniam .co. in
corporibus uerticis diuiditur et non exit in fimus.

Tertia sup

fluum autem melius quod splen non potest digere et aliment
cuntur ad stomachum cum stomacho non recipiat necessarium ab eo
et est propinquus splen et non indiget in stomacho longo
quod longe extenditur et istud superfluum nigrum non
mittitur in ad cor et tamen currit ad stomachum et non noceat
illi non mouebit ipsum ad expellendum illud quod est
in eo sic sunt cola si propinquus ut constringat ipsam
et teneat ipsum quoniam sapor co. m. est acetus et asp
mam est ergo quod si cola ei. curreret ad stomachum noceret ei
quoniam pluribus moram cibi in stomacho quousque digeritur
cola m. quibus non noceat stomacho adiuuat et ip

ad excernendum suam operationem in natura sua et cogitur cor
ei quousque compleatur ei digestio. et hec fuit causa quare fol
liculus est duas colas superfluum residuum subtile
quod remansit in sanguine per duos renes et sunt po
siti prope epar et ad exitum illius et acceptum est positum vesi
ca ut urina currat ad eam et aggregetur ibi et in exi
tu vesice est positus musculus retinens u
rinam et prohibens ipsam ab exitu nisi in hora in qua
delectat exire. et iterum fuerunt positi intestina in loco
per que est exitus superfluitatis cibi propinquiori. et re
nes fuerunt positi super illum locum ut sint propinqui epati
ad attrahendum aquositatem a sanguine forti. Quare
fuit necessarium ut ponerentur inter renes et vesicam
canales et propter hoc fuerunt positi duo canales
longi duri fortes qui dicuntur porri urinides. igitur
dispositio urine in digestione ei a sanguine per renes et
per transitum eius a renibus ad vesicam in illis canali
bus et exitum eius in hora qua vult voluntas. Et
declaravi in quibus est causa propter quam ren dextrum altior sini
stro ita quod forte accidunt epati et ren sinistrum in sinu
et causa figure eorum et quare non fuit positus locus in quo co
pulantur due vene .s. pulsatilis et non pulsatilis et
planius et sunt posite illud quod recte respiciunt il
lum locum ex alio latere in fine rotunditatis et quare
dispositio eorum sic et de dispositione compositionis eorum et sue con
cavitatis et suorum corporum et causa continuationis
duarum venarum pulsatilium magnarum et duarum
venarum non pulsatilium et dispositionem earum particularem
et dispositione canalium urine et vesice et sitouis. Di
co igitur quod ego declaravi in alio loco quod in venis pul
satilibus est sanguis naturalis. et vene pulsatiles que
copulantur cum renibus restituunt iterum illi quod declaravi
quod renes attrahunt aquositatem subtilem que est in san
guine maior est igitur quod si essent positi in uno directo et
alter illorum prohiberet alterum ab attractione aquositatis
ipsius ad omnia parte pari ad quam attrahit alter in
autem quolibet illorum attrahit per se suam plenitudinem quando
venit est in directo altius causa autem propter quam fuit dexter
et altior et sinister inferior et spissior est quia membrum quod
sequitur est positum in dextro quod plenius minus qui differt
sursum sanguinem a gibbo epatis ad venam ampla
sunt pertransentes ad dextrum istum vene et est cor
in quo est introitus attractiva facilis attrahit ren aperte
in qua est levius et cum hoc et quod reperitur ad in sini
stro sic declaravi et epar elevatur et erit sit duo la
tera equalia et ut non esset in sinistro locus vacu
ens elevatio renis dextri super sinistrum fit ele
vatione epatis super splenem. in digestiva autem in du
obus renibus et quare non sufficit unus cum membrum quod pur
gat sit unum et superfluitas quam attrahunt sit u

na est propter melius et levius. co. xxi. habet tamen unum mem
brum attrahens ipsum .s. splenem et co. xxi. unum tamen
.s. cistis fellis. cum duo fuerint renes quia superflu
itas aquosa multorum   ad alias super
fluitates et si esset unus magnus ex parte vel
te aquositatis non esset corpus animalis equale quoniam
ren sinistrum non esset aliqua res in directo renis
dextri cum sit magnum et propter hoc fuerunt equi distan
tes ut esset equale corpus animalis et valetudo quoniam
magnus esset et iste superfluitas aquosa sit
maior aliis superfluitatibus   maior est quod
velocitas istius superfluitatis multe a renibus
non est nisi propter subtilitatem istius superfluitatis quoniam
res subtilis velocius obedit quam res spissa et spis
sa. et dico quod caro eorum fuit dura spissa propter duo
quorum alterum est quia corpus spissum est forte ad attra
hendum superfluitatem aquosam et alterum est quod renes
indigent cibo. Et iam dixi quod quodlibet membrum attra
hit de aliquo proprium sicut attrahit ipsum a canalibus am
plis attrahere ab eo quod altius gradus quare cistis fel
lis cum attrahit. co. ci. ex canalibus strictis attra
hit ipsum purum valde. Splen autem et renes cum
attrahunt superfluitates suas ex vasis amplis
attrahit splen cum superfluitate magna aliquam partem
sanguinis quam retinet vene que sunt in circuitu aut
per adductum illius ad ipsum et utique ren attrahit cum
superfluitate aquosa aliquam partem co. ci. et plices
attrahere et quod est in venis pulsatilibus et non pulsati
libus ex. co. ci. et attrahet in aliquam partem sanguinis et
ille erit bonior et levior et subtilior. illud igitur quod attra
hent ex eo. et cum sanguine pro dextro et descendit
in eis et applicantur cum carne eorum. dextri per fundantur ipso
in carne qui vapor et continuantur cum ea paulatim et
paulatim reficit cibus eius ut igitur non currat san
guis et exeat cum urina ex canalibus fuit caro eorum
spissum. iam igitur declaravi est quod magis aptum est ut splen
sit molle minus et renes sint spissi duri et non indi
gent renes vena tantum venienti eis ad alimen
tum eos et sufficiunt eis due vene magne copulate
cum utroque illorum .s. vena pulsatilis et que oritur ex ve
na maiori pulsatili que est versus dorsum et vena non
pulsatilis que oritur ex vena ampla que oritur ex gib
bo epatis cistis fellis autem ex quo utique attrahit su
perfluitatem propriam convenientem eis et est purum minutum ca
te fuerunt eis vene ad alimentum ipsius propter venam
quam attrahit superfluitatem et quia superfluitas a
quosa est maior superfluitate co. ci. multum fu
it vesica maior felle et causa fuit istud quod da
batur eis ex venis pulsatilibus et non pluries et
maiores et eventus istarum duarum venarum et non

uor ad istā duo mbra ē alcius mag' aptus q̄
origo ūni uenientis ad uesicā fiunt ex uena
q̄ ē i ossē lato q̄ ē i fine dorsi qm̄ iste loc' ē ppiq
locor' uesice 7 ppl' fuūt origo uenar' pulsatili
u3 7 nō pulsatiliū uenientiū ad ipā3 ex ppiq̄s
simo locor' 7 ē ppiqssimū locor' ex quo incipit
istud q' uenit ad eum ex uenis pulsatilib'
orientib; ex duab; uenis extensis sup dorsum
quar' altā ē pulsatil' 7 altā nō pulsatil' origo
aūt uene pulsatil' 7 ūni uenientiū ad cistī fel
lis ē ex una pulsatili 7 nō q copulat' ē ept
7 ipp̄i illar' ē i fine puttatis ita q' fere latet
insu 7 fiunt origo uene nō pulsatil' uenie
tis ad ipm ex uena que d' porta epis 7 ista
uena ē sēsibil' 7 maifesta i eo 7 i ea. s. uena
pul. 7 nō pl'. 7 nin copulat' i uno loco 7 eti3
una pte cisti fell'. s. cū ei collo q̄ ei collū ē
diui i alis ptib; q' ē mag' 7 q' ē pditū p
pe uenā que d' porta epis 7 i illo loco et
uesice. s. collo sūt copulati duo ūni 7 due
uene pulsatiles 7 due nō pulsa. uenientes
ad uesicā q' si ut copulat' cū collo ex utrq
latm uena pulsatil' 7 nō pl'. cū cētor' appi
quauit locū istar' duar' uenar' 7 ūnor' du
ob; mbrus custodit ipōs cū tela tenui 7 po
nit q'lib; illor' i illa telā 7 q' ut istus sue tenu
itatis 7 spissitudis ē s3 crossitudinē uena
rū 7 ear' puttat'. d'ui utriq; i' uenar' nō
cessat diuidi i corpe cisti fell' quousq; pue
niat ad extremū uene qm̄ 7 ūnus q coplat'
cū collo uesice q'lib; istor' exxunt ad col
lū uesice diuidi in duo. d'ui una po illorū
uadit ad coī uesice 7 diuidi 7 maī festū i eo
sic diuidut' 7 multiplicant' due uene 7 ūnus
i cor' cisti fell' 7 alia po uadit descendens
i fiūs ad collū uesice 7 i po uadēs ad i' fiūs
ē i corb; uenar' pua qm̄ nō diuidi tota n
i illo loco i corb; aūt masculor' ē mag' q'
mai li bnt mbr' pl' feminab;. s. ū gnū que
ē positū sup finē colli uesice.

Tego

mō icipiā i narratiōe ei q' remanet. dico
g' q' i tenub; ē ūnus sic ūnus qui ē i sple
ne 7 epte 7 i cisti fell' 7 i uesica qm̄ ad ō mb'
nō uenit ūi ūni pui q' oēs copulant' ē
coptoriis que uestiuit ypū qm̄ cuilibi ca
liū mbror' nō dabit' ad ū cā sēus ut pp
remoueat' ab actiōne ex mbris coi' alui
q' qbr'dā data fuūt ūni magni 7 qbrdā
pui qm̄ i rctio fuūt i diuiōne ūuor' oib; m

bus ppt'ea quor' uni ē sēus. s'm mot' uolūta
rius cui pbilitas illi q' nocet ex intestino
sc'ia diceti i oēl ppis sto' 7 epti 7 splene 7 i testis
7 quo dissoluit' i filis 7 qdā s3 latitudinē tm̄
7 qdā s3 logitudinē tm̄ 7 qdā s3 latitudiē 7 et
logitudinē 7 dyagonalitate 7 illud ē s3 idi
gētiā cuiuslib; illor' 7 hoc ē i unaquaq; illorū
mbr' i duab; telis ul' trib'. Cisti fell' aūt 7 ue
sica ponit' i una tela 7 illa tela ē dens oib;
mois motuū que ē posita ex filis extēsis
s3 logitudinē tm̄ 7 filis ē i undātib; 7 fil' ptede
tib; dyagonali quare q'lib; illor' attraher
pistud 7 q' ē i eo ex filis extēsis i eo s3 logitu
dinē 7 expellit p fila que sūt i cauitā 7 retinet
p dyagonalia qm̄ fila dyagonalia i cordāt'
7 ostriger retinebit' cui quāq; 7 qm̄ i cordāt'
fila s3 logitudinē extensa diminet' logitudo
7 eti i cordāt' oēs moi filor' i eadē hora ostri
ger' totū mbrū 7 o gregabit' 7 cū extēdēt' oēs moi
filor' extendet' mbrū 7 elōgabit' 7 q' sto' i dig'
attrahē illud q' accep' ex cibo 7 retinē 7 custodi
re ipm i hora digōis 7 expellē ipm p' digōz
necēe fuit ut habet' oēs mōs filor' ppt agg
uatōi motuū i eo 7 remanet dicē cā ppt q'
i diget sto' eē ex duab; telis 7 tm̄ fuit pole
i eo eē istas tres opōēs i una tela sic nos i
uenimū h' i opōne uesice 7 cisti fell' 7 i sto' fuit
tela posita sa ex filis ē i undātib; s3 latitudiē
7 p' tela ex filis extēsis s3 logitudinē i maio
ri pte 7 i minori pte s3 dyagonalitate. dico
g' q' tele cuiuslib; istor' i strōr' sūt posite s3 i
digētiā. i testiā nō sūt posita ex duab telis
ut sit custodia extra q' p eā trāsit ex duab
colis qm̄ nā corpis i testinor' ē debil' cā no
sa ōtra nē dua. co. nā aūt cisti fellis 7 ue
sice ē oueniens pariēs nāz. co. 7 ure. sto' aūt
q' ē i strōr' digōis fuit coī' ei spissū cā nosū
qm̄ coī' spissū ē polius i alētā cibi 7 potius
fortius coī' tenui sto'. mbra aūt q' sūt po
sita ad purgandū superfluitates nō ad digēn
dū aliqd fuit tenuia nō g' hac d'ca fuit
pole ut eēt ex duab; telis 7 i stā corpis i strō
ru3 digōis 7 diuisa a stā cisti fellis qm̄ stā i
corpis uesice cisti fell' ē ppiq' nē coptoriū du
ri fere sāguinē carēs 7 stā i strōr'. s. digōnis
7 i testinor' ē carnosa moll'. ca. 7 fuit positū
i coī' uesice 7 cisti fell' dinū 7 ei duritiēs in
uet' ō eius tenuitatē 7 coī' sto' fuit spissū
ut coī' spissitudo iuuaret ō tenuitatē 7 eius
mollitie3 7 d'clāt' ē q' corp' caualiū uncē

sile cor' uesice et cor' canalium. co. cit. e sile cor'
cistifell' qm mag' aptu e ut sit mitiorum recei
pientiu sit eadem cu istis canaliu redeuntiu eis
ut sit osiles i expulsiones supfluor. disp'o aut co
pulatois canaliu intr' cu uesica et canaliu
co. e cistifell' e tal' isti canales cu istis duob'
copulant' i situ dyagonali qm utq3 istoru
duor canaliu uenit ad utruq3 istor partiu
et diuidit cor' ei q' p duas tunicas transit i
t eas dyagonalit' si spaciu dimittit ad in
tus et illa i qua intrat uena ad uesicam et intrat
co. ad cistifell' expellit' isti p9 ad intus et in
loco i quo intrat uena ad uesicam et digit' et i aliis lo
cis applicat' et supponit' sup hos canales et co
perit ipm coperimento pfecto ita q' phibet penitus
tum spu i illis canalib' nedu i reuersioe
supfluitati ad locu ad que uenit. Ca. quin-
tum in q' agit' d' istis uoluntariis i expellendo et re
oplendum cauendo supfluitates ciborum. Re.
smone d' instris cibi et istor q attribuit sup
fluitate cibi et istor recipientiu illas sup
fluitates. Dicam modo d' istis q' e dnans in
istis cibi i expellendo supfluitates et retinen
do eas. Quidam g° sunt ut musculus excitet eum
q' phibet supfluitates ab exitu i hora i qua
no debet exire et musculus q' e sup uentre ad
iuuat ad expellendu supfluitates i hora i q
debet exire et i sella sunt tres musculi quoru
unus e i ano et e singularis no hns fere et e circu
dans anu sm latitudine ut ostringat extremi
tate i testinu recti et oggregat ipm oggregatione
pfecta et sub isto musculo exprimit extremi eius
manifesti e q' corp' e circuitus ani sm latitu
dine et substa eius e media inter subam musculi
et substa cutis q' e circa extremitati opositi exteriq3 sic
extremu labior et mulieris ei i ano e sic uirili
tas musculi illi sic e minor eo i fortitudine
duo aut musculi residui ex musculis ani q' e
positi dyagonalit' sup illu musculu extensi et
utq3 illor e positus i alio latere et mulieris isto
ru duor musculor e attrahe anu et eleuare ip
ad supius i hora i qua exitus accidit ei pp uena
simo forte et sup uentre sunt 8 musculi quor
duo sunt recte extensi sm longitudine uentris
ac lipeo horis sedi usque ad ossa pectinis copie
tes locu mediu totius uentris et duo alii sunt
extensi sm latitudine inter quos et fila duor
musculor extensor sm longitudine fiunt an
guli recti et copiunt co ptorio extenso sup to
tu uentre et duo alii musculi quor fila ex

tendunt' ex pte illor usq3 ad os pectinis et duo
alii secant istos ita q' int' eos fit figura x. gre
et opo omn musculor sic ii qm incordant' fila i
eius ostringunt i se et aggregant i se et ca ita e omn
musculi q sunt i ano ostringunt uia q' e i extremo
i testinor grossor et ut musculi q sunt sup
uentre ostringunt uentre et coartant uentre simili
t' isti modi duo musculor sunt positi sicut q' indiget
eis qm q' indiget i musculis ani ad ostringe
dum uia q' e i extremo i testinor grossor fiunt fila
ei circularia sm latitudine sunt magis apta ad
ostringendum uias et q' indiget i muscul' uentris
ad expellendu illud q' aggregat' ideo fiunt fila
musculor qui uestiunt ipm extensa sm longitu
dine sup musculos qui extendunt sm longitu
dine et musculi dyagonales sunt positi unu
sup alium ad inuice sm ordine i quo fiunt angu
li recti et q' oppressio uentris no ompletur nisi p oppres
sionem filor musculor fiunt i dextr. x. musculi
diuisor filor et i sinistra x. musculi diuisor filo
ru et istor x. musculor q sunt sup uentre s. x.
quor fila sunt sm longitudine et sub duob' quor
fila sunt sm latitudine et sunt x. ex istis musculis
i equalib' pte duo et fila istor duor dyagona
lium diuisant' i utraq3 pte qm unu illor incip ab
illis et ad scendit usq3 ad istius spatulas et alter incip i
costis et descendit o pmu usque ylia. Iam g° de
claratu e q' unus istor musculor no p ec ma
g° acto in minor et q' expulsio ei q' expellit'
ex supfluitatib' q' sunt i uentre erit p istos
musculos et opo istor musculor e p fectior
ex duab' ptib' equalit' et ut exitus eius sit
ad duas ptes inuicem equalit' s. ad ysophagu
et anu et q' no indiget exitus ei p ysophagu
sicut panu prohibet i pietate uirtus phibens ipi
et transitu p ysophagu q' fuit transitus eius
panu qm pannes e magni musculus et diuidit
le i istis cibi i istis laucelit no e i istis hac
lit i istis phibens supfluitates a reu'sione
ad ysophagu qm incipit ab extremo i fioru du
or extremor fuit ex loco exeq' incipiunt duo m
culi longi. deinde descendit ex duob' latib'
e extremis lateris posterior uadens ad i firius et po
sterius et sic fuit situs eius dyagonal' et pp hoc
tenet cu duob' musculis extensis sm longitu
dine i istis cibi i expulsioe supfluitatum
cu ogregat' i uno loco sic duc palme cu ostri
gunt ad fugit ex loco ocauo ad ext q' tunc q'
musculi qui sunt sup uentre sunt fortiores o
paruis q' pannes pp multitudine eor adiu

nant pietẽ mali ꝑtoris cui ieis sit ñrios
strictiua ꝑtoris ꝛ ꝑlulter dyaflamane mcli
qui sũt sup uentrẽ uincat ipm ꝛ q2 p ieõ ra
tõe musculoꝝ qui sup ꝑtus sũt ↄstrigũt ꝑtus
ꝛ ꝑplux erit exitus aeris cũ expulsioẽ ꝛ tũc
lunelitus exit ab epiglotii subito p̃clamẽ
sup epigloti multi mcli qd̃ ↄstrigentes ip̃z
ꝛ q dĩ apientes sꝫ q' declato i suo loco ꝛ sicut
i mcalis qui sũt sup ꝑtus sũt iuuamẽtes in
strictoꝝ ibi ita i musculis qui sũt sup uentrẽ
sũt iuuamentes ad adiuuãdũ isti iuuelit'
.s. i ee sufflactois ꝛ meãs ꝛ adiuuãt i iexp'
sicẽ siliq i hora partus. Et q2 ↄpleuimꝰ disputa
tõẽ musculoꝝ ꝛ uesice ꝛ duoꝝ moꝝ filoꝝ q sũ
ien. dicãi mõ i iuuãtẽ musculi qui ẽ sup co
llũ uesice ꝛ ẽ ꝑ q2 mcl' q2 mcl' remanet ex
nũ i xnno colli uesice. Secũ ẽ q' adiu
uat i ↄstrigendo uesicã ꝛ ꝑhibit q' eẽ ne exe
at an sua hora. Tertia ẽ q' ẽ ina uirẽ ꝛ adiu
uat uelociter exitus ei ꝛ ꝛ sit i cor' sũt ꝛ au
tẽ iuuantes ita ẽ tortuositas colli uesice ꝛ tor
tuositas canalis uãscentis q̃ q2 ẽ p̃im sb ossi
b' ꝑtinus ꝛ i latẽ eius ẽ itestinũ rectũ ꝛ lati
ꝛ sb eo i feis cũ eo q' dici ẽ collũ matris ꝛ sũt
extẽsa ad iferius quis apparet exiẽs ab ossib'
ꝑtinus dũ ascendit it cum testiculos q̃usi
puciat ad mediẽ uirge dũ ascendit canal'
i ipũ uirgã oꝝ q' ieo ꝛ ipa uirga sit tortuositas
mag' ꝛ q' sigũ ei sit silis figure .s. l. uirẽ la
tine. ꝛ tortuositas ine uirẽ ẽ sꝫ q' nõ tam ũm
ẽ q' i ꝑlẽ ẽ ut nũ p̃imũ secat ꝛ tercat pillo m
aurio ꝛ tortuositas ei i collo uesice i ina uirẽ
i feinis ẽ una tortuositas / tortuositas aut
ei i masculis ẽ bina ꝑp tortuositatẽ ei i uirga ẽ
ina uirẽ coplãt cũ extremo collo uesice ꝛ mlri
tudo tortuositatis ei i masculis ꝛ pauitas to'
tuositatis i feminis ẽ ex i ebi actib' ꝛ meb're
uiuet' istia ina p̃clar' ũi musculus i cauri
ei ꝛ fili ei fiũt sꝫ latitudinẽ ut expellerent
uinũ ex uesica ad uirgum. Intẽcio li sepũ ẽ de
clarari tinare d'uinca uene cauẽ ꝛ ysophagi ꝛ ꝑ
mo dicẽ toris ꝛ cordis. Cap' ꝑ i quo agit de
illo q' tenia uiuamento uene concaue ex
uenit ex dispõne ysophagi et pectoris. Rem.
uene ãple ꝛ ysophagi debem' añ dicẽ de ꝑ
tore dicam' g° q' ꝑtus dĩ a mercis illo' silẽ e
clibano q' ↄtinetur a costis ꝛ teni tũr ipm ex
duob' latib' ꝛ secant ipm dyafragma et
furcula ꝑtoris ꝛ exanthori ꝛ dorsũ ꝛ posti
oꝛi. cor aut fuit poit' i meio ꝑtoris ꝛ q2 in

diget aere cũ quo expirat flamã caloris ꝛ ẽ
expellat ẽ q' fit ieo q' fumosũ mouet' q' du
ob' motib' ↄtrijs sꝫ attrectionẽ ꝛ expulsionẽ. cũ
g° expirat' attrahet aerẽ fiũ ꝛ cũ ↄit' ꝛ expel
lit i illud q' gñat ex supfluo ꝛ q2 mag' ẽ ↄtrus
coꝛ ut attrahit aerẽ ex aliq̃ meio it' ipm ꝛ e
piglotti ponebat' pulmo i medio ꝑtoris. Scli
tamo it' coꝛ ꝛ epiglotti ꝛ fit q' uas i quo ↄggñ
aer ut sit ꝑmus aer ad tancli' ꝛ aduorẽ qm
suttrattu assũ aerẽ p epiglotti ꝛ ex extrĩseco qñ
expirãs ꝛ expeller ad ipm ꝑtus qñ ↄhẽntr
ocur pulsus cordis ꝛ tancli' cẽnt cẽtẽ ue
locitatis ui accider aiib' cecõ ꝛ meti' mag'
ꝛ ẽ hec nõ posseꝫ aial submgi i aqua qm non
posset retinẽ tancli'. ꝛ sili nõ posset stare in
retinẽ se i loco i quo eẽt fumi aut puluis a
odor fortis aut res que corripiut aerẽ qm i
oĩa i stincũt aiãlia / q2 g° nõ attrahit coꝛ ae
rẽ p epiglotti extrĩseco in expellit aerẽ ip̃z
suattrahit ip̃ ex pulmoẽ ꝛ expellit ip̃m ad ẽ a
possim' retinẽ tancli' i q' b' cũ bonis ꝛ possim'
uerificare diu ꝛ q2 i digem' uoce q' nõ fit n' pa
cẽ nisi fumi aere supfluo cũ expulsioẽ i digt
mus ad faciendũ uocẽ ꝛ cũ h' pulmoẽ cordi sic
cilatum moll' ꝛ pl'sũ sil' i maĩfesto ꝑtoris est
ap' mamillã sinistrã ꝛ isic pulsus declinat
ad cauũ sinistroꝝ duoꝝ cauuoꝝ cordis ꝛ ex
eo oriũtur oẽs uene pulsatiles qm coꝛ hĩ d'
cauuũ i dextro silẽ cauuo q' ẽ i sinistro ꝛ ꝑplex
fiũt coꝛ it' oẽs ptes ꝑtoris equalit' ꝛ meũ ꝑ
toris didĩ p coptoria descendẽtia ieo ex supi
oꝛ adiferius ꝛ copulat' ex posterioꝛ cũ spõdilib'
dorsi ꝛ anterioꝛ cũ osse q' ẽ i meio furcule cuiu'
cãmi i feri' ẽ cartilago pueniẽs ad ↄfiniũ
stoĩ q' dĩ malũ ꝛ extremũ ei' supi' puẽit ap' me
dium duoꝝ ligaminoꝝ i ꝑtoris supioꝛ. Et ꝑ
utilitas istoꝝ coptorioꝝ ꝛ maxĩa illaꝝ ẽ q̃m
didit cauuũ ꝑtoris i duo ẽ actũ i una duaꝝ
ptiũ ꝑtoris plaga ita q' o ꝑõ tancli' d'strẽ
ex illa pte remanet' meicũs o ꝑõnis salua i
a cauuo ꝛ ex utilitatib' istoꝝ coptorioꝝ i ẽ q2
custodit oĩa i strũ ꝑtoris u'õ h' uenas pulsati
les ꝛ nõ pulsatiles ꝛ ysophagũ ꝛ pulmonẽ
ꝛ nũos ꝛ cooꝑit q' h' illoꝝ iugũt ea i siml' cũ to
to ꝑtore sique i digent plimo coprimito ꝛ ẽ
tedio ab illi coptoriis sũt uene pulsatiles
ꝛ maẽ uena ãpla ꝛ utilitas istius uene am
ple ẽ magna utilitas sic declaũt. ꝛ ꝑ uẽro
descendit ad dyafragma ꝛ ad scend' ad coꝛil
la uena ꝛ ex corde i adscendit ad pulmonẽ

quare indiget custodia in istis locis et indiget
ut custodiantur unum quod diuiditur extra in
spatium a motibus dorsi et cordis et diafragmatis
et pulmonis quare natura ingeniabatur ponere istam
venam et suos ramos in corporibus ergo est utile
isti vene talis situs quare [illegible] isti vene et [illegible]
partium eius sunt tria quorum unum est [illegible]
quidem oritur a corde et oritur [illegible]
cordis et recedunt iste vene prope in medio et ad
iuuat ipsum talem est propter quam partis pulmonis
quam due pulmonis sunt in sinistro [illegible]
et ista propter quam partis pulmonis non est [illegible]
[illegible] pulmonis [illegible]
est ut sit quasi culcitra mollis isti vene et [illegible]
quam sicut istarum [illegible] melius esset ut [illegible]
cent multe vene magne sine [illegible]
et multe in magne et quod [illegible] vena [illegible]
[illegible] quam vena [illegible] est [illegible] est glan
dula magna que [illegible] latina [illegible]
et adiuuat ipsam in superiori pectoris [illegible] cor
dis non solum habet utilitatem vene [illegible] utili
tas magna quod nos declarabimus propter autem quam
partis pulmonis et [illegible] propter istam venam [illegible] dico quod
[illegible] quam [illegible] superior [illegible]
[illegible] duorum [illegible] diagonaliter et [illegible]
que [illegible] posteriora [illegible] pulmonis
partem partis pulmonis [illegible] et sic [illegible] partes
[illegible] due partes magne partis pulmonis [illegible]
[illegible] in [illegible] loco diafragmatis ad locum auri
cularum cordis ad custodiendum venam apoplecticam et [illegible]
venit [illegible] ad auriculam cordis copulabitur
[illegible] cordis [illegible] post eius
ad locum [illegible] elevatam [illegible]
[illegible] super auriculam [illegible]
[illegible] quam in glandula magna est extensa superflu
[illegible] ut non [illegible] isti vene in isti vena [illegible]
[illegible] ut [illegible] super ipsam [illegible] multa
[illegible] vena in isto loco quamquam a
lique vene diuiduntur [illegible] venientes
[illegible] glandule ad [illegible]
[illegible] inter venas diuisas et rami
ficantur ex vena apoplectica in isto loco [illegible]
[illegible] ad spatulas [illegible]
diuiduntur [illegible] pectoris et [illegible]. Et propter [illegible]
que est in [illegible] pectoris quousque [illegible] ad [illegible]
[illegible] venis glandula quam dixi habet magnam
utilitatem et [illegible] inter venas et ossa venientia
[illegible] venas et sit quasi culcitra mollis [illegible]
[illegible] in dispersione vene apoplectice
[illegible] autem ysophagi in pectore est ad [illegible] partem [illegible]

[illegible] vena apoplectica quam non est [illegible] per quam descendit
ab [illegible] ad stomachum est quod est superiori [illegible] et y
sophagus est [illegible] in loco pectoris [illegible] illi
[illegible] istorum [illegible] et sunt [illegible]
custodit [illegible] accipientem [illegible] quod transit
super spondilia que sunt in dorso pectoris [illegible]
ab eis usque quo [illegible] pectoris [illegible]
[illegible] quam extenditur super medium
locum [illegible] spondilium superiorum et spondilium que sunt in
dorso pectoris in non recedit ab eis vel [illegible] dex
trum vel [illegible] sinistrum quod est custodium et [illegible]
[illegible] ut [illegible] accidit [illegible]
quam spondilia [illegible] ipsum ex [illegible] et sinistra
[illegible] pectoris [illegible] ipsum [illegible]
[illegible]
[illegible] quam est corporum [illegible] et ysop
hagus [illegible] ad spondile [illegible]
ad [illegible]
vena pulsatilis que est [illegible] venarum pul
satilium et ista vena pulsatilis oritur ex [illegible]
sinistro duorum [illegible] cordis et quod indiget
[illegible] corporis sunt [illegible] partes
[illegible] et sunt [illegible] eius [illegible] ad [illegible]
[illegible] vadit sursum et sunt [illegible] istius vene
pulsatilis [illegible] spondile spondiliorum que sunt in
dorso pectoris et [illegible] super [illegible] sub [illegible]
[illegible] super spondilia [illegible] linea [illegible] in medio
dorsi [illegible] sinistro [illegible]
[illegible] origo eius ex sinistra cordis quod sunt [illegible]
[illegible] super sinistrum spondilium et [illegible]
eius ex corde ad dorsum sit custodit [illegible]
spatio quod est inter dorsum et cor sunt [illegible]
sunt quod [illegible] ut custodiret in [illegible] loco [illegible]
[illegible] custodia [illegible] locus [illegible] esset [illegible]
ut sit [illegible] dorso [illegible] super ipsa [illegible]
[illegible] sunt [illegible] spondile spondilium dorsi pecto
ris quam origo eius ex corde respicit caput [illegible]
spondilis. Et iam dixi [illegible] quam [illegible] super
medium [illegible] spondiliorum partes spondiliorum pectoris ex
[illegible] ei cum diafragmate que est [illegible]
pectoris [illegible] copiosa [illegible]
que eleuatur ad superius aliquantulum [illegible] descendat
ad venam pulsatilem magnam [illegible] ipsam
ad sinistrum [illegible] ipsam ad sinistrum et
[illegible] copulabitur cum [illegible]
[illegible]. Et [illegible] ysophagi ab
illius corporis [illegible] eius ab illis cor
poris [illegible] eius ab eis est ut non [illegible]
[illegible] venam pulsatilem [illegible] transit [illegible]
[illegible] ysophagi [illegible]

no quippiā sit cū ysophago dom̄ pueniat ad sto
qm̄ uia tortuosa q̄ uia tortuosa melior ē ad
custodiendū illū ramū qm̄ ē ramus generalis ter
minus 7 uia ei elōgat 7 eā aspiciat stō͡m 7 sto e qui
pendens 7 magis 7 plen̄ cibo nō sentit q̄ nō asce
dēt 7 recipiet sissurā qm̄ descendit stō͡m n̄ p
ei tortuositatē 7 inoluebatur ramus sup ysophag
gū ap appropinquatōe͡m ei ad stō͡m deinde cōplanā
cū sto iā g ē cōpleta dispō uene aple 7 ysophagi.

Cap. tertium īq̄ agitur de ui. cordis quo ad figurā. Et ego incipiam 7 quo ad sitū 7 uentriculos.

nationē͡m de istis hanelitibus dico g q̄ iā diri
q̄ cor ē positū i medio pectoris 7 q̄ pulmo cōtinet
ipm̄ cū suis ptibus sic manus cōtinet illud q̄
cōtinet illud q̄ retinet cū digitis 7 sig cordis
nō ē būs rotūda. Sz ex superioribus icap qi exlu
si apla rotūda q̄ ē cap cordis dum diri lati
tudo eius paulatī sz figurā piramidis donec
perueniat i sinus ad extremū cū sitū gnāle 7 sbale
7 eā illi q̄ ptes cordis nō sunt equales ē idi
gentia custodie qm̄ utilitas earū nō ē eadē
qm̄ basis cordis ē ad originē uenarū pulsa
tiluū eternitas aut̄ i sior ē exclusa dum spissa
7 ē sic coportorū duob͡ ȳ mentilis cordis 7 qui su
nt p q̄ custodit tot cor ne accipiat ipi exe
sui ossium pectoris ap motū fortē accō pq̄
plnber eius opō 7 ē custodia illi ptis cordis
que ē media ptiū oīm cordis i nobilitate 7
custodia ptis ex qua oriunt̄ uene pulsati
les q̄ ē maioris nobilitatis di eē maior 7 cu
stodia ptiū q̄ sunt int̄ istas duas ptes ē me
dia 7 ē sz elōgantōe͡m illarū a basi cordis 7 ab
extremo exacuto qm̄ illud q̄ magis appropinquat
extremo ei ē mīn nobile qm̄ figura eius ē
piramidis 7 caput eius cū sunt nobilissimi
ptiū ē positū i magis secūs locis q̄ sunt ipsīne
7 eius i sinus qm̄ ē uilissimū ptiū ei ē posit̄
i uilissio locorū. s. q̄ locū uelotū recipiunt
actiones 7 iuuabitur isti pp ex sui gnālitate
m 7 tenuitate sue carnis cū sint loco remoto
a custodia 7 iuuabant ei basis pp boitatē
ei loci 7 nō dī nobile 7 uile n̄ sz nobilitatē
utilitatis ei. Gnā aut̄ utilitatis mībrorū
sunt in quedā sunt necīa 7 utilia i uita 7 quedā
sunt necīa 7 utilia i pmanentia spēi 7 mībra g
que sunt utilia i uita sunt noblia duob̄
aliis mōis. Cor g cū sit radix 7 fons calo
ris nālis p q̄ ē regimū aliis oēs ptes ei sunt
nobiles sz nobilissima illarū illa ē cui utili
tas ē custodire uitā uidelicet orificia duarū
uenarū pulsatiluū prīnsecūtū ad uētricu
lū sinistrū duorū uentriculorū cordis qui
dum amicias radix spūs qm̄ cor copulatur cū
uenis pulsatilibus totius corporis p istas du
as uias minorum g illarū duarū copulatur cū
uena pulsatili que ē i pulmone 7 maior cum
uenis pulsatilibus q̄ sunt i residuo cor due a
uie que sunt i uētriculo dextro q̄ dum amicia
radix sanguis sunt minoris nobilitatis illis
duabus uiis. Et sunt nobiliores residuis pti
bus corporis qm̄ altā adducit sanguinē ad cor 7
altā aut̄ tribuit 7 reddit pulmoni 7 quisti uie et
uentriculi quos diximus sunt magis sunt pp exq̄
oriūtur isti uasa maxima ptiū cordis 7 plus
loci custodiri hoc g ē illud q̄ uolui narrare
ex figura cordis 7 loco ei sitū aut̄ corpis cor
dis ex carne 7 filis diuisis cōstituit qm̄ apli
ficat 7 expandit p fila i lōgitudine cordis 7 ā
bit p fila currentia sz latitudinē i circuitu 7
cōtinet q̄ cōtinet p fila dyagonalia pligam
ta extēsa i medio cordis 7 necē ē dicē q̄ ista
ligamenta fiunt plus cōtrnois qm̄ sunt fortia
7 dura cū g cōgregabitur 7 adiuuabitur attrahent
duos uētriculos cordis 7 i medio corpis cor
dis ē cor fil̄e parieti int̄ duos uētriculos cordis
7 i ligamenta cōponitur cū isto corpore 7 coplat
ipm ex duobus latibus uētriculorū cordis qm̄
g isti duo lateā fiunt ppinqua h pieti aug
mentabitur lōgitudo cordis q̄ abbreuiatur latitudo
ei 7 qm̄ fiunt remota ab isto piete augmentabi
amplitudo exitum cordis totius 7 diminuit lōgi
tudo eius pp istud g cum sunt i corde ligamen
ta fortia 7 fiunt i eo oēs modi filorū ut iuua
rent ei generibus motuū finale 7 dico uētriculus
dextri duorū uētriculorū cordis nō fuit causa
n̄ pp pulmonē 7 q̄ pulmo ē instrm̄ hanelitus
7 uoci 7 q̄ utilitas i extremitate dextri ē q̄ nos i
uenimus cor dāns sanguinē pulmoni q̄ respi
rat ab eo q̄ ē ex corde ei g cum exeo q̄ recip ab eo
de aere qm̄ pulmo cibo p q̄ nutritur dabā ei ue
na q̄ uenit a uētriculo cordis dextro ad alba
dū pulmonē q̄ q̄lz mībrū nō nutritur p illo
q̄ cōuenit ei ex cibo 7 pp hoc nō fuit cibus ex
uena apla q̄uis tū sciat p ipm q̄ ē leue e
molle rarum q̄ ē spūsa q̄ sanguis cōgelatum nō
indiget sanguinē sbtili multō ppinquo nē uapo
ris 7 pp hoc diuisat dispō uenarū nō pulsatili
um ad dispōnē uenarū pulsatiluū q̄ sunt i residuo
corpis 7 pricipue ab eis que sunt i epate. Et nō
fuit possibile ut origo uenarū cibatiuarū pulmōis

fit ex uena arteriali propter indigentiam cibandi pulmonem
ad coportoria spissa que subtiliant sanguinem et
ex similiter in uene pulsatiles que sunt in pulmone sunt
diuise a uenis pulsatilibus que sunt in residuo
corporis quoniam est diuisimus in tunicas earum et sunt uene
non pulsatiles in eodem coportorum spissarum
ad similitudinem creationis uene pulsatilis in
aliis membris ut sit residuat ex sanguine
quod accipit pulmo subtile et tenuem et sunt uena pulsatilis
in eo ductus coportorum tenuem ad similitudinem
uene non pulsatilis in aliis membris ut dicitur plonis
ex sanguine subtili quod est in eo melius quoniam in uenis pulsatilibus
et non pulsatilibus inuenitur sanguis et
spiritus sed illud quod est in uenis pulsatilibus ex sanguine
est plurimum propter propinquitatem naturis et illud quod est in
uenis non pulsatilibus ex spiritu est plurimum in nebulo
sum et in corporis cordis non commune omnibus membris
quod nichil habet in se ad motum pertinens et in motum
in ex motu sed prioris propter hoc autem plurimus contrahuntur
est eo quoniam stringit cum causaque et hic est in hora exi
tus hanelitus et uocis et cum expandi extendi ter
pandi cum eo et hoc est in hora receptionis aeris
ab eo quoniam uene pulsatiles que sunt in pulmone
expandunt in hora expansionis pulmonis et contrahuntur
tur in hora constrictionis uene autem non pulsatiles
que sunt in pulmone non expandunt in hora recep
tionis aeris sicut expandunt uene pulsatiles nec
contrahuntur in hora exitus hanelitus quoniam non indigebant
in eadem utilitate in uenis non pulsatilibus et ue
nis pulsatilibus quoniam uene pulsatiles sunt
uasa recipientia aerem et propter hoc replentur in hora re
ceptionis aeris receptione leui et euacuantur in hora
exitus hanelitus et uocis euacuatione leui sine labore
uene autem non pulsatiles non sunt nisi ad cibandum
et propter hoc non extenduntur in hora cum recipitur aer nec
contrahuntur in hora expulsionis eius propter hoc ergo utilium
nec pulmonis sunt coportorum uenarum pulsatilium in
eo molle ut leuiter obediret expansioni a pri ex
pansione prioris et contractioni a posteriori et sunt
coportorum pulsatilium uenarum dura ut non obediret
ipsi et ut sit illud quod residuat ab eis ex san
guine ad cibandum pulmonem subtile aereum ma
porosum et similiter indiget ut sit coportorum uenarum pulsatili
um que sunt in eo tenue ut permisceat ex eis in mul
tum sanguis magis est ergo quod dispositio pulmonis in mo
tibus eius est contraria dispositioni aliorum membrorum. Et est
pulmo est cum tanto calore et cum tanto motu sunt
nunc pulsatiles que sunt in eo magne ut dent
ei multum cibum et propter tamen indiget multo cibo
quorum unum est multitudo caloris propter quod fit ei

bus in uenis similiter nec uaporis uelocis transitus
sicut expansio pulmonis in hora receptionis aeris
quoniam hoc adiuuat ipsum ad attrahendum cibum ex
sibi propinquius sit in strictum spissitudinis. Et cum est quod
solus pulmo inter omnia membra cibatur ex sanguine cor
dis quod cor digerit ualde et subtiliat. Capitulum iii incipit

Et dico antequam de uasorum orificiis et coportoriis cordis iuuatur est.
quod coportoria ad utilitatem pulmonis sunt posita
super uenas que sunt inter uenas non pulsatiles et
cor quoniam uene pulsatiles in toto corpore sunt perti
scentes ad uenas non pulsatiles et accipiunt
a se inuicem sanguinem et spiritum ex eius strictis la
tentibus uisum et propter hoc non habet uena non pulsatilis
orificium apertum ut permisceat sanguis a uenis non
pulsatilibus ad uenas pulsatiles ex eius parte
in hora constrictionis prioris quoniam quando contrahuntur priores
non redit sanguis per uenas non pulsatiles ad
cor orificium uene ut sit apertum et propter hoc non resi
duat ex sanguine ad et peruenit ad uenas pulsatiles
les ex eius strictis quoniam uene pulsatiles a pri con
strictione earum tamen quoniam expellit illud quod est in eis ex
aere et attrahunt ex uenis non pulsatilibus san
guinem et peruenit ad ipsas sanguis ex illius stric
tis et si uena non pulsatilis haberet orificium
amplum permisceret ad cor apertum per quod possit currere
sanguis retro ut possit peruenire ad uenas pulsa
tiles in illius strictis.

Modo uero dico quod uene non pulsatiles in toto corpore
non habent nisi unam telam et illa tela est tenuis uena
autem pulsatilis habet duas telas et interior illarum
habet multam spissitudinem et duritiem et dissolutionem
secundum latitudinem et exterior illarum est mollis tenu
is et minima similis tele uene non pulsantis. Et
propter diuersitatem inter telas istarum uenarum sunt
origo uasorum que habent unam tunicam mollem
tenuem existentium ore prima cordis et origo il
larum que habent duas tunicas spissas duras
et spissiores prima ei et duriores unaquaque coportoriorum
non sunt posita sed orificia uenarum non pulsatilium
ad prohibendum sanguinem et spiritum ne redeant
ad cor indigeret aliquo firmo forti quod possit subtile
tamen ut cingatur et non possit resistere fortitudini
sanguinis et spiritus in hora operis prioris quoniam non sunt
posite ut in coportoria earum nisi ex solo corde et quod
cursus istarum telarum exteriorum corde et exterius
eius et continentur istius uene et propter hoc quando ex
panduntur et eleuantur recte fit ex omnibus eorum unum
coportorium magnum quod claudit orificium tocius
uene et quando aliquid uoluit exire ab interiori cordis
expelleretur coportorio quousque applicetur uene

7 sic nō p̄bibet ꝯtinus ict' aliquaꝝ a cord' si
ptrāsitus illaꝝ ict' erit uelox leuis qm̄ oīs
situū uene in illa hora apit̄ 7 āpliat' multū
7 q̄n aliq̄ noluūt intrare i artijs cordis
adunabūt' ista coprorā unū sup altiū q̄si
supponat' unū sup aliū 7 fiet ex ossib' illoꝝ
unū coptorū q̄ claudit illā uiā sic porta
bñ firmata 7 sup orifitia ōiūi uasoꝝ ouē
tiū ex corde st̄ coptoria 7 ō orifitia ptrāsire
uires sup cor sūt. c. 7 i utroq; uētrículoꝝ sunt
duo unū illoꝝ adduc̄ cordi r̄ q̄ i diget 7 a'
ex̄luit t̄ q'd i exit 7 dico q' ꝑ cāt' ici q fit s;
q' dīc plato ē i tēno q̄ intēt celū ꝑ q' fit ād
7 moī cāt' sūt multa. Si dig̃ō illaꝝ ut sūt f
cā ē ꝑ q̄ fit illa ics 7 sic ē cā opatus illā te
tia ñ ex qua fit ics. 7 quārta ē i stiūi p q'
fit ics. 7 quīta ē ex̄ ſi q' fit. Et ꝑp̄ li fiūt cā
g̃natōis uene nō pulsatil' ptrāsceūtis ex
corde ad plmonē ut eēt spissa 7 uene plsa
til' ptrāsceūtis ad plmonē ut eēt tenuis
Et fiūt orig̃o uene nō pulsatil' uenientis
ad plmōe; ex loco ex quo orit' uena ñ plsati
lis ex cord' 7 q̄ oꝫ ut eēt mod' istaꝝ uenaꝝ
simul oīb; alijs ō silib; ptrāsceūt' uenā plsa
til' a d uētriculū sinistrī duoꝝ uētriculoꝝ
cordis qui ē fōs sp̄s 7 ptrāsūi uena ñ plsati
lis ad uētriculū cordis dextrū q ē fōs sāguīs
7 q̄ utrūq; illaꝝ i diget ut sit sua sit rcōni i
ab actōnib; fiūt utraq; iōtūtū 7 q̄ i digent
i sui g̃nīc mā ex qua fiūt 7 indiget i stiō p
q' fiūt sili admiscelat' hu; cū fuco. Etiā
fiūt ex eis mā ter̄ ptm mollitiei q̃ ic̄ ꝑp̄ nāt
uelcāt' sic cā ꝯuemēs ei quo i digē ut fiat
ex cō ib; 7 ad miscelā. ea. cū fiō. 7 fiūt s;
ex eis i stiō p q' fit opō i illā mā; ad mīxta
ex hu. 7 sic 7 desiccabit' una p̄ mē p calm
7 ꝯgelabit' alia p̄ i stiō 7 q' ex. 3. pte fiūt;
fōs sp̄s tēpate ꝯūs mē calidū 7 stiō p q̄ fi
unt f digū mō ad mixta ex hu. 7 siccitate
donec fiūt sōi ꝯcaua 7 stiū fiūt ex ea ꝯcauū
uas 7 lōgū. Ingnōne aūt i stū tenuis
fiūt ꝑoūtī modic' ex mā mixta 7 ex hu. 7 sic.
7 i g̃nōne i stiū spissi fiūt ꝑoūtī multū. Ego
aūt iā narraui i isto s'moē cām g̃nōnis ue
naꝝ 7 q̄ cāus caꝝ fiūt diuisa i solo plmoē
7 nūc ā mbra qui i tēno cāu dis i omib; mē
bris ē una i tētio 7 ē eligē distōnē q̄ mag̃
ē apta cū lib; mbroꝝ 7 iā dixi q' cor hē. c.'
uas 7 dico q' sup q̄ lib; illaꝝ sūt tā copto
ria 7 sup orifitiū unī coꝝ sūt duo 7 ō istī co

ptoria oriūt' ex orifitijs uenaꝝ. sicut sūt q̄ dā
ē ab extrīnseco cordis ad eius i triūs q̄sūs uē
triculos eius 7 quoꝝ dā ab i ntrīnseco cordis ad
eius extrīnsecū. Et una istaꝝ uiaꝝ q̄ ē i uētricu
lo dextro ē uia uene nō pulsatil' que assilat'
pulsatili 7 sup ipm̄ sūt coptoria uenientia ex
extrīnseco ad intrīnsecū 7 diū; ꝯtosa q̄ assilat'. C. li
tē 7 iā uia ē uia uene q̄ adduc̄ sāguinē cordi
7 sūt sup orifitiū istī uie sūt tria coptoria ab
extrīnseco ad intrīnsecū 7 sūt spissiora 7 fortiora
p'mis i uētriculo aūt sinistro duoꝝ uētriculo
rū cordis ē una maxīā uiaꝝ cordis 7 ē orifi
tiū uene pulsatil' magne ex quo oriūt' oēs
uene pulsatiles q̄ sūt i toto cor' 7 sup orifitiū
istius uene sūt tria coptoria silia illis p'mis 7
coptorijs 7 ueniūt ab intrīnseco ad extrīnsecū
7 i isto uētriculo ē alia uia. Orifitiū uene
pulsatilis silis nō pulsatili que diuidi in pl'
monē 7 sup orifitiū; istius uene sūt duo co
ptoria uenientia ex extrīnseco ad i ntrīnsecū. Et
ego reddā cām ꝑ q̄ fiūt sup orifitiū uene
pulsatil' silis nō pulsatili duo coptoria 7
cāz fortitudis 7 magnitudinis coptorioꝝ in
aꝝ ducētiū sāguinē 7 spm; ad cor 7 cā; d'bi
litatis 7 puitatis que ex̄hiūt sāguinē; 7 spm;
a corde. Dicā g̃ q' coptorioꝝ que ueniūt ex ex
trīnseco cord' ad ei intrīnsecū q̄ dixi fortia et
magna sūt copulata cū corp̄e cordis ligam
cū eo ligaminis fortib; 7 ꝑp̄ hoc q̄ cor expādi
extendi q' lib; illoꝝ ligaminoꝝ p extēsione;
cordis 7 attrahit' cibū qui uenit ad ipm̄ q̄ sī
nēs ipm̄ redire ad cor cordis 7 q̄n ista cop
toria redierit' sūt omīd intrāte ad pte cordis
a pie' orifitiū uene 7 attrahet cor ad se q' ē
sibi neccūz i illa uena attractō leui 7 plna'
monis oūi; istoꝝ ē unū 7 ē expāsio cordis.
Tōne Cā q̄rtū i q̄ d'uiuā agt' auriculaꝝ cordis
auricule cordis sūt duo additamta i nosa
7 ꝯcaua 7 dū cor nō expādi' sūt flexibiles am
ple ꝯcauitates 7 cū expādi' cor i cordabūtur
sic i cordāt' coptoria 7 fiūt strcte 7 sic ꝯstriget
r̄ q' oīne i eis reqiēuūt' ꝑ ipm̄ ad cor orifitia
ā maꝝ uasoꝝ ꝯsequītiū auriculas extēdūt'
ad i ntrīsecū ꝑ cor extēdētes ea extēsiō' fortī
7 euāt' ex eis r̄ q' expāssūt auricule ad duos
uētriculos cordis 7 cor uelcāt' ic̄ ꝑ illius q' ē
ut ad ipm̄ 7 mīp ad ipm̄ 7 uoīt ipm̄ i uētricu
los 7 fortī trahit ipm̄ ad se q̄ assimilat' fol
les aeīe aūt cādela oleū cū sit fons caloris
nāl' cū g̃ actēno cordis ad r̄ q̄ i diget sicut

nuctio fortis et tela uniuscuiusque istorum duorum ua
sorum sit tenuis sicut illa ad ipsum pendens una autem
ex duobus uentriculis auriculatum ut assiliant
cum duobus arteriis et quando cor attrahit ex eis ad
dabitur ei de sicut una quod non indigebit ad illum
uasis strictis uilimus autem est cordi duas auri
culas tenues et contenuitas illarum iuuat ipsas
ad constringendum se et duricies corporis earum iu
uat ipsas contra occasiones. Omne corpus enim firmum
sit forti et magis patiens occasiones et non durum autem
aule quam utilius earum sit utilitas auricularum
sicut assiliant auriculis et aliquanti ipsi sic
ilatibus cordis sicut auricule illarum capitis. Cop
toria autem que sunt super orificia uasorum quod dant cordi
sanguinem et aerem sunt magis fortia et maiora illis
que sunt super orificia uasorum duorum que emittunt a
corde sanguinem et spiritum quia addit latus motus
expulsiui super uirtutem motus attractionis quando contractio
cordis que expellunt sit fortior expulsione cum quo oc
bit et utilius esse dicit coportoria que sunt super orificia
a quibus emittuntur etiam est minibus et magis quando
sicut due non uelocius claudentur magis parte quod
habit uentriculum magnum et sicut plura tribus esse
propter suam parumtatem necesse accideret eis debilius quod
faciliter expelleretur ad iterum et etiam sit utilius cum
uena pulsatili que assiliat uene non pulsatili
maior ut sit quod coplatur cum ea ex coportoriis duo
quando uero illi uene solus indiget ut non claudatur
clausuro plena et sunt tum quando in talias magis
ipsa indiget etiam superfluitati fumosarum accedit
ad pulmonem. Cum genito istarum superfluitatum in corde
sit necessarium propter multitudinem caloris naturalis in eo et locum
propinquiorem et digniorem per quod expellerentur quam pulmo. Capitulum v. in quo
tres partes agitur de iii. diuisionis partium cordis in
cordis sunt habere ei magis duritie et mollitie. et
sapientia quando sinistrum latus cordis est multe spissi
tudinis et duritie et dextrum latus est tenue molle in
simplatum sunt conuenientia tria que continet et se equalium
duo latera cordis quando oritur tela que continet spiritum et
multe spissitudinis et duritiei ut ponderositati san
guinis que est in uentriculo dextro sit equipollens ponderositati
corporis sinistri uentriculi cordis quando sinistre
uentriculus dexter esset spissus et plenus sanguine omnino con
decliuaret ad dextrum modo autem quia spiritus est leuis sunt
in corpore ponderoso et sanguis quod est corpus ponderosum fit
unum in corpore leui propterea quod est cor equaliter consistens et non de
cliuat ad aliquam partem quia non indiget cum aliquo
membrorum sibi propinquiorum. Capitulum vi. in quo
tres partes agitur de iii. cassule cordis. Tercia.
in medio tele dure in qua continet et tela dura in qua

excipitur cordis esse multarum ampla dominum non cessat
strictissimam pullatum sed strictum cordis quandoque p
ueniat in extremo quod incommunum et tunc continuatur cum fine
pectoris et quidam noluerunt non appellare ipsum telam appe
lleret eam aut membrana cordis aut scutum quando est
diuiso a corpore cordis et remotum ab eo circumquaque mul
tum remotum. Et quantitas spatii que est inter ipsum et cor
cordis est uacuitas in qua cor potest expandi et si ista
la remoueretur a corde plus in quantitate nocet et red
dit illam strictam sunt quod signum istius tele contineret
cor similis figure cordis et quantitas magnitudinis
ei sunt quoniam non nocerent uacuitati pectoris in
constringit cor et sic non occupis evacuationem co
dis et locus in quo indigent est nimis strictus
locus cordis quo posset impedimentum ab expansione
sua istius morbus et sunt spissitudo et duritie et
istius tele ualde tempore quando attingit ossibus pectoris
que sunt duriora membrorum corporis et attingit pul
moni quod est mollis omnibus aliis membris. Sed si esset ma
gis durum quod est non esset pulmo securus ab occasio
nibus in ei attingit ad illam et sic esset magis mollis non
esset ipsa securum quando accideret ei occasio in accessu ad os
sa pectoris et propter hoc situs eius esset medius inter
duo extrema in situ et media est inter duo extrema. scilicet
duritiem et mollitiem quantitas quod in excessus mollitiei
ei ab osse et augmentum duritiei ei super pulmonem et sic
non noceret ex duritiate ossium nec noceret pulmoni
ex duritate ad ipsum. Capitulum vii. in quo agitur de una. uenarum et arteriarum et pulmonis cordis et nutritio.
Iam quod declaratum est quod tela que continet cor est sapi
ens facta. Et iam dixi quod cor quando ibi telas a su
is indicibus in hora expulsionis aperit orificia in
ari uasorum adducentium et sanguinem et aerem et clau
dit ipsas uasorum emittentium ab eo sanguinem et spiritum
et quando occasio in inciditur in omnibus membris et quando non uenit
ad statum in per plus plagii in hora tunc signum cordis
et generaliter in eo est in corpore simplex partium firma membri
cointur in maius sic quantitates inequales et hi
inducit nobis ad minimum et ex sollicitudine etiam
res earum in eis sicut sit positum duo modi uenarum
et ex ima quartam pertinet ad quam factum et autem istam
pertinentem est pertinet a duobus uentriculis et adiu
esse sic quod declarauimus et tunc que sunt in parte que est duo
uentriculos cordis non sunt ponte et propter istam co
caute; quod dicemus et sunt utilitas istius coicati
onis ut sanguis perueniat ad uenas pulsatiles
propter quod indiget in uenis non pulsatilibus et uene non pul
satiles sint uenis pulsatilibus quod propterea dicemus quod
spiritus per quod est initium est uapor sanguinis temperatus non est
in uenis in via non nimis in caloris. sicut autem sic fiat
nobis dicemus quod necessarium est in generatione sanguinis [illegible]

ineius pulsatilibus nō sunt n̄ ad eibandū spm
p q̄ erit iam utilitas q̄ i ecciō uenas dupli
ces ē magis 7 cū hoc ī tela uenarum pulsatiluī
sunt fortes ꝓp ꝓcreuntate sui motus 7 ꝓp uti
litatē coīcatiōis uenar nō pulsatiluī cū ue
nis pulsatilib' sunt uena nō pulsatil' que
copulā cū corde maior uena pulsatili que
orit' ab ea q̄uis sāguis nō ꝑueniat ad istā
uenā ꝑt̄ꝑ liq̄fit 7 digit' p calorē n̄alē qui
ē in corde sicq̄ quedā ps sāguis trāsit auē
triculo dextro ad sinistrū p forām q̄ ē i ꝑicte
q̄ ē int' uētriculos cordis sunt uena q̄ addu
cit sāguinē ad cor maior uena q̄ adducit
sāguinē ex cordē ad plmonē. Et sili' ī uena pl
satilis q̄ adduc̄ aerē ex plmōe ad cor ē minor
uena pulsatili magna ex qua oriūt' oēs ue
ne pulsatiles q̄ ueiūt ad oīa mēbra corpis
Et q̄ cor cordis ē spissū ē 7 dēpsū īndiget ci
bo spisso 7 nō pot nutri ex sāguie 7 ꝓp hoc nō
nutrit' ex sāgine qui ueit' ad ipm ī ꝑmone
ne āple anieus ꝑuētū ad sinū ītus q̄ qū sā
guis īntrauit ad intus cordis calefiet 7 sb
tiliabit' 7 fiet ꝓpiquus nē uaporis 7 frīam
plumē sup cap' cordis 7 spgit' p ptes cor'
7 plica ī cū ista uena pl'satili uena pl'satil'
7 spgit' cū ea 7 q̄ritas magitudis istius ue
ne pulsatil' ē q̄ritas q̄ sufficit ter sufflati
one sup uenā nō pulsatilē 7 i custodia ad
custodiendū ī cordis tēꝑantiā caloris n̄al'
q̄ uas q̄ copulat' ex pulmoē nō suffic' ad ex
sufflandū cor cordi cordis. Cor g' cordi cordis
ganet' sic cīitū a uena pulsatili nim auē
ois nō iueiūt' diuisi ī cor cordis sic nō in
ueiūt' h' uētrib' i epē 7 splene sicut ꝑueiūt ad
tela q̄ cinētē cor mīni sbtiles nim 7 spgiūt'
ī ea 7 cor nō īdiget n̄ paucis iuuis q̄m opu
ei ē opō n̄al' musculi aūt īdiget magnis
iuuis qm sunt ī stū opōnis aīe. s. mot' i epē
aūt 7 ī corde suūt nim q̄ q̄libt illor' ē ꝑuā
iuuis corpis. ep ē pū iuuis appetitē 7 cor
ē pū iuuis uisibil'. Et q̄ aliq̄n iueiūtur ī
corde magnor' aīui ossa or nos nam' in
ei utilitate 7 dix' alr. 7 uetr dix' q̄ istud os ē
sbstentaculū cordis q̄ nō iueniūt' n̄ ī aīalib' ma
gnis q̄m q̄n sunt cor magnū 7 sunt ꝑedēs
ī ꝑtore āplo īdiget ut firmet' ī eo 7 sbstētē
sili' 7 dico ī q̄ istud os sunt utile ꝓp nāitatē
maiorē ista 7 ē q̄m extrema ligamentor' ī oībus
locis ligāt' aut cū cātillagine aut cū osse ꝓ
ꝓpiquo cātillagini 7 ꝓp hoc sunt adiuncta oīa q̄

sunt in corde ex ligamentis 7 copertoriis 7 tele
uene pulsatil' silis cor' ligamēta 7 adiuna
bitur extrema oīu3 istor' 7 ligabūt' cū isto os
se q̄ assilat' cartillagini sic q̄ declarabimus
ī li anotomie. Incipit li. viij. ē d' iuuamento
Corpus pulmonis 7 ptiū ei' 7 adiacentium 7 d' iu-
uamento pectoris 7 ptiū eius adiacentium.
re d' ꝑpē plōis Ca. pm̄ de iuuamento plōis.
7 eius ptib' 7 ꝓp quā utilitatē sunt tal' figē
7 tal' mollitiei 7 tal' duritiei. Dicam g' q̄ plmo
ē cōpositus ex uasis multis ptestis ad siliitudi
nē uasor' que sunt i epē 7 int' ea ē caro moll'
Et pū cor' sunt tn̄ unū illor' ē illud q̄ icip ex
uētriculo dextro 7 alt' q̄ icip ex uētriculo sin
stro 7 tertiū ē q̄ icip ex epiglotu 7 ī uasa in di
uidit' ī eo equali diuc' q̄m q̄libt illor' diuidi-
tur ī duo equalia q̄m pulmo ē diuisus ī cel'
fortib' in. 3. 7 ei meietas ē ī sinistro 7 altera me
dietas ē in dextro 7 utraq3 ps duar' ptiū ē3 ua
sorū mīi diuidit' 7 ī duo q̄m plmo ī utroq3 late
rē diuidit' ī in duo 7 sic hebit q̄libt trīi uasorū
.4. ptes d'mi diuidit' i. e. ptib' plmois iml'
tas ptes. Et iā dixi q̄ plmo h̄t q̄ntā ptē
ī dextro duor' uētriculor' pectoris 7 illa ē q̄si
cuilarit uene āple 7 ꝑueiūt ad ipā3 ex ptib'
uasor' que sunt ī pte magis q̄ inclinat' ei mini
pui ꝑuia 7 spgiūt' ī eo 7 cōtinet oēs ptes pl'
monis copertoriū tenue 7 ꝑueit ad ipm ex
imo descēdēte ab ysophago ad sbtm ꝓq
spgit ī eo. Et cū iā nominaui 7 declaraui sup
dispōnē duor' uasor' q̄ ueiūt ad ipm ex cor
de debem' mō dicere cām 7 utilitatē ꝓp q̄ adu
nabat' ad ī duo uasa. Tertiū uas. s. canna
pulmois sicut or nam' d' fora ista cāne
ut nō sīmo sit cōpendiosius. Dicam g' q̄ in
cor' aīal' ē mēbrū siplex medīū ī duritie3
7 mollitiē 7 ē minoris duritiei q̄ os 7 maio
ris quā illd' mēbrū 7 dr̄ cartillago. dico g'
q̄ cartillagines sunt fcē multe ptes ut ex ea
cōponat' cāna plmonis 7 sunt fcē arcuales
sic armille q̄uexe extius 7 cōcaue ītus 7 ordi
nabūt' iste āmulle ī collo una sup aliam ex
pulmoē usq ad epiglotū 7 copulabāt' ad ī
uicē cū ligamentis ꝓpiquis giū copertorior'.
7 illud q̄ iuenā suprmo colli extius āmill'
ex collo ī quo ē ysophago nō ē cātillagie
dimitit' ī cātillago ita q̄ figura anulbi illa
rū āmullar' assilat' figure. f. 7 cōplebit' ille
locus ligamentis ex gnē copertorior' ē 7 ī liga
menta q̄ cōpletur dimitte3 ī istis āmill' 7 alia

ligamenta ioncta 7 anullas cartillaginosas 7
aliud corporum intrinseci ioncioni insine ioncionis
7 coperit intrinsecus o ista 7 e duri spissi 7 sila
ei cuitur fi langitudine 7 sup o ista e alio corpo
rum onium co i extrinsecus q coperit totum canna pul
monis sic canna legi dispo canne plmonis i col
lo 7 p ipsum lanelat al 7 uocifit 7 sufflat 7 post
tunsum illi canne 7 puenit ei ad penus diui i pn
bus pulmonis cum duabus uenis que ueniunt ad ip
ex corde 7 illud unum uas. S. canna plmonis omio
caret sanguine. Dico g q cor perutit aer donc
fiat ex eo uox indiget ut sit meciectus i sinistra
7 quantitate uentris eius 7 i meciectus iuenit i sola
cartillagine 7 int o mebra que sunt i corpore aial. Car
tillago g q e i canna plmonis e 3 ix i stro no
cis 7 q canna plmonis indiget ut elogetur 7 icur
tetur 7 stricte 7 amplietur apud lanelitum 7 i hora ex
sufflationis 7 uocis o; ut no sit cartillagine so
la cum cartillago no possit constringi 7 expandi q
e cartillagine fuerit corporia ut moueat ca
na motibus p dictis qm qm toti prius expandi et
expandi cum eo ad sinam pte plmo expandi id q e in
canna pulmonis 7 ex ptibus ei ex coporis 7 illam
in dic 7 langitudinem extensio uelocius 7 extensio ei
leui i latitudine que erit p extensione; coporior
q o plet diuntur; anullar canne 7 augmento
langitudinis cor 7 augmento langitudinis ei erit
p extensione coporior q ligat anullas canne
7 copulat eas adinuicem. Corpo g canne plois
e tal q pt ee i stro lanelitus 7 uocis. Et q sigt
q cartillago e pmum i stro uocis e dispo epi
glott 7 e mbrum copulans canna plmonis e nulla
tum pmiens i annon colli sinigat 7 iuenit
durum 7 eleuat i hora transglutionis ad supi 7 nam
declaraui i lb uocis q epiglot e pm i stro no
cis 7 q e cartilago puri 7 q canna pulmonis
sepat acie q exit ab ea ad recipiend uocem i e
piglott. D in qm uox p ficit i epiglott aug
mentabit i ea supi paulati 7 uuula q supi
palati e sic caput copulat cum capite fistu
le 7 uuula e sic digitus 7 q uos no fit ex
qualibus q titate exit acris 7 q musculi pro
nis opinit sufflatre. Et iam declaraui q p
tes ei cartillaginose fuit p uocem 7 q fuint p
lanelitum 7 i instro fuit p uocem 7 lanelitu 7 q
p eclut ex ptib imobilib 7 ptib mobilib
7 cum i stro uocis indiget ut sit durum ne expi
dat in 9 lue 7 i stro lanelit indiget ut sit i
molle ut moueat qm p o pomum lanelitus
i stro e motus q g 9 p o isti i stri e o p omus

uocis 7 lanelit e ex ptib mollib int ptes i
mobiles fit uox ptes imobiles 7 lanelit
p ptes mobiles 7 accit ptib ei i mobilib
ut moueat acitulis cum ptib mobilib cum
sint copulate cum i ex mimbilib sapie supi
sitius ptium canne cum anulle cartillagiose sit
i anteriori. Ille aut q o plet diuntur ar
mullar fut i posteriori qm ligamta q o plet
diuntur armullar fut poita i loco i q accit
plo ysophago cartillagines aut fuint poite
i loco i quo acc canna acco mb extrinsecus ne
a strigut armulle cartillaginose p ysophagi
p diuntur ear me cito accidat acco laro eius
molli ex ie b extrinsecus 7 i hoc e illa utilitas
i transglutione ab i mula sbito qm si anulle car
tillaginose eent oplete ostrigert i hora tras
glutionis rei maxie ysophagus p sua gulosi
tate mo aut coporia q o plet diuntur; anul
lar cartillaginosar repellitur i hora transgluti
onis p ysophagum 7 q delem transeut i eo ca
bi. Et q lanelit fit i hora diuisa ab hora i q
fit transglo iuuat utrumq i stro ab alio. S. r
cea ab ysophago e mo 7 sit transglutito 7 lane
litus i sil e ent i una hora qm ysophagus p
fundaret i canna dimnet ei amplitudine; 7 sic
o strigert canales lanelit 7 utrumq i stor fuit
iondum ut remoueat a receptione a ccomu 7
q figura ioncta e amplior oibus figuris ysopme
tris. Et utilitas e i tela copiente i duo i
tius cum hora q i tela ysophago adiuuat ad
transgluciendum iuuante forti i canna ar pul
monis custodit cartillagines i unioni ear
7 attribuit totum canna 7 eleuat ipm; e epiglott
i hora transglutionis ad supius ne o strignt ca
put i hora transglutionis ad supi ne o strigunt
cap ysophagi. Tela aut q e sup cartilagi
nes canne pulmonis exteriori e tenuis 7 densa
ut custodiat ipam ex eo q fluit ad ipm; acapit
ex humore flatico ex eo q peni ipm ex cibo ipo
tu 7 ex acie malo 7 admixto e fumo 7 ex eo q
ascendit p ea ex eo q expellit pulsu q o i mul
uat cartillagines 7 siccet spissior accipunt ex
amplitudine canne plmonis magis lac 7 siccet in
nor no plinlet humitates qm pueniret ad ca
tillagines 7 sic humide fierent cito 7 i duceret in
ucedinem. Et p p h fuit i tela meciores sicut q
corpu tepum i siccitate fuit meliores uocis
q cor hum ul ualde sicca Sla nos iuem
mi humtes. s. e. atti. q canna 7 ysophag d sic
cantur p s e. humtes acutam uocem 7 gutale iuenit

panētes cartilā hūtes uocē inuicē ex mul
titudīe ĩnūitti ⁊ pplī cator pōsiut co pto
rui sup cārtilagines cāne pulmōis ex eau
annon meiocs sic rōti ab utraq; ex mor
ī gº ē dispō cāne plmōis cui supius ē epi
glot' mollities aūt cāne plmōis ē ppt mul
tas utilitates quã una ē q; ī pōlē eēt ut ād
nasor saluarēt ab eccōnib; q̄ dīdēt ī ptes
pēdētes n̄ int' eas ponēt corp' molle sile
spōgie ad īplendū uacuitatē q̄ ē int' eas
qñ cauo plmōis sunt mollis. Et cauo pl'
mōis ē īplena aē ⁊ h' sigñ q' cauo plmōis
nō sunt n̄ ad digērendū sāguie; tonec possit
fī spūs dens sāguī ī cordib; aīalui. Et q; co
pulato ptui cāne pulmōis cū corde ē p uē
nas pulsatiles sunt ine int' iacētes ptes pl'
mōis cāne ⁊ uenas plsatiles tal' q̄ntitatis p
q̄ ē pōlē ut ī eis trāseat uapor ⁊ spūs ⁊ ī pōlē
ē ut ī eis trāseat sāguis in sūi grossa ⁊ sic
iue exurēt aq̄titate sua nāli ⁊ āplhaiet p ue
nirēt ad ptes cāne plmōis sāguis ex ue
nis pulsatilib; ⁊ fiet tussis ⁊ eicēt sāguis
⁊ dico q' aer q' attribuit ad ptes cāne plōis
extīseco p' alitat ī cane pulmōis ⁊ so ī corde
⁊ ī uenis pulsatilib' ⁊ sāpiue ī ueīs plsatilib'
que sūt ī rete coteslo sb cereb. ⁊ ī. alitat alīn
te pšm ⁊ illic fit spūs aīal' leuis pur' ⁊ q' ptē
cāne plmōis sunt ppīq uenis plsatilib; ⁊
nō pulsatilib' ī pulmōe ⁊ utilitas ī ppīqui
te ear ad uenas pulsatiles ē q; benelitur
utilitas nō pueit ad cor n̄ p uenas plsati
les. ⁊ utilitas ppīquitas ear ueīs nō plsati
lib; sunt ut ī digēt ut cibēt ex eis. Cā at
pp' q̄ sunt uene nō pulsatiles coplate cū
ptib; cane pulmōis ex posītiōn ex pte dēsi
⁊ uene pulsatiles ex añnori ē qm̄ uena pul
satilis autela eius sit tenuis ⁊ debil' nō seq
m ne accidat ei accō ⁊ sine moueat a corde q̄
ī uena plsatil' dīdī ī plmōne ī pñ ei certus
a corde aīm at uena q̄ ē fortior ⁊ mag' pim
eis rōtē; p' im cōidatur ī cātinu cane pul
mōis delīdīdi ī ea.
Ico gº q' p' utilitati hūclit ē custodia caloris
nālis uñ al' cato mouē qn caret spū ⁊ hūclim
⁊ utilitas su ē cibare spūm aīale p lō gº adap
tat' istis duab; utilitatib' ita q' inducet nos
ī admiratiōe; ex eī cā etē ad laudādū cato
re; ut ipē nō sunt solliciitus n̄ ut nō extiguā
calor nāl' p supfluitates fuosas. Cāº fi de
Team ui. ept ⁊ meloz ē ⁊ mēbr' s adiacētiū

9 pleum dispōes plmōnis dicam q' epiglōt
supiou cāne pte plmōis 9 poīt ex tribus cārti
laginib; cāne plmōis ⁊ mouet p. 20. mēlos
quor. xij. sūt int' ipm ⁊ 8. ⁊ alij copulant'
int' ipm ⁊ mēbra uicināta. Et max̄ carti
laginū epiglotis ē cartilago ī añnori q' est
9 uexa extīseco ⁊ 9 caua īrius silis sūucolago
sūa aūt cartilaginū epiglotis ē minor sūa
⁊ maior tīta ⁊ ē poīta ī postiori sb ysoplago
⁊ 9 plet' ē q' diuiuit ex p' cartilagine dexti
diuīte qm̄ acc' ysoplago ex epiglott nō ē
cor degnē coptoīor sic acc' ex cāna plōis.
Dispō aūt situs istar cartillaginū exīsto
n usq; ad supmis ē sīc q' uairulo sē cū cārti
lagiue ... cartilaginū cāne plmōis
cartilago que ē poīta sū p ex añnori ⁊ pēno
n dextis ⁊ sinistro ⁊ 9 illa cārtilaginē pur ex
pte añnori scap cartilago. Cartilago at
sūa uadit ad postius ⁊ diuiuit pte añnore
⁊ cārtillagi 9 poīt int' illas duas cārtillagīes
ī latib; duob; due uictiue ⁊ ligumīt cū m
uaintis ex gnē coptoīor ⁊ minor ī cipiētes
ex p' cartilaginū ⁊ copulat' cū sūa cārtilagīe ī
sīou. Ap sīu eius sūt ī. ex pīa promi
nētia ⁊ ex isto loco īcip cartilago. 4. ⁊ ī eo s
ī fouee dentes illis. 2ª exīmis q' intrīt ī eis
⁊ fuāīt int' eas duas cartilagines. 2. uīcāt
ī loco acēsus cārtilagīs sē cū cartilagīe. 3. ⁊ ē
cartilago sūa magis sītā q; ī loco basis ī sīo
nis ⁊ pplice sunt ī sius epiglott ē q̄ acc' cāne
plmōnis mini sītet q' supius ei' q' meinat
ysoplago ⁊ max̄ cū cartilago. 3. suar cārtila
ginū ē 9 cauitas ī pte 9 ūsiis īuncht' ⁊ sit ex
9 poē istar triu cārtilaginū sile fistule. Et
int' epiglott ē cor' cui figura ē silis figure
ligue fistule. sūa aūt eius nō hr' sile mēbru
corpis qm̄ ē poīta ex coptoīo ⁊ piguedine
⁊ ē āne molli ex gnē glādular ista ē 9 pō sōrē
epiglott ppē coptoīu aūt q' copit aīm ipm
nō appētitu ei q' ī ysoplago ⁊ ī cana plmōis
Et ī audiri q' uox nō poīt psiā n̄ p epiglott
q' epiglott ma expādē ⁊ 9 lnē ⁊ apit ī bora ā
⁊ claudī ī ā qm̄ hr' uictus ⁊ si eēt sine uictis
eēt oio ī mobil' ⁊ nō ex p̄idēt ī apiret ⁊ claudetur ⁊ ē epiglott nō eēt poītā n̄ pp hanc uai
⁊ ex sūa flatiōe; ⁊ uoce ⁊ 9 istī debet eē s' uolun
tē oi ut motus epiglott sit s' uolūtate iqz
istiō motui uolūtatior ē meliū epiglot'
ī moue p' uicali dispōne ⁊ istor mēlor ⁊ ī
uor cor ⁊ llā ex q; b; īcipiūt ⁊ mod' sīc q' apīr

epiglot' 7 claudi. Et p'mu incipiem' dice' de mu
lis qui sut' it' quaslibz .3. scd'm cartilagines
epiglott.
Dicam' g° q' musculi qui copulat' int' p'a cartil
lagine 7 scd'a sut' .4. 7 musculi qui copulant
it' scd'a cartilagine 7 .3. sut' .4. musculi aut' copla
tes p'ma cartilagine cu scd'a copulat' ipsas sc'
istu modu 7 incipiut ex dext' istar .3. cartilagi
nu i i't'iori u' cuiuit i sil'caue pulmonis. Duo
g° musculi exteis sut' i an'tiori epiglott 7 duo
musculi i exterio ei 7 extrisec' i utraq3 lat'm c eq'lis
musculo extrinseco alt'us lat'is 7 itrisec' i trinseco
i sic eq'litatis 7 isti .4°. muscli ostrigut extrinsi
i siu's d' .3. ext'mis epiglott 7 fimat p'ximite 7 co
niutiue q3 fiuut ex s'a cartilagine cu s'a .4. aut'
musculi q coplant it' scd'a cartilagine 7 t'ia api
iut sup' ext'mu ex duob3 ext'mis epiglott 7 sq'
c exteis i posterioi attiut .3. cartilagine ad p'tem
7 cap' isti cartilagis ad .2. lat'a 7 applicat' locu
mor' aut .2. musculor' e cotinus motu istor' .4°. i
musclor' q apiut epiglot' 7 sit' cotinus situ 7 sic
claudet' ma superiore .2. epiglott p sua extitate
i cartillagine .3. q° otinbit ad pte' que e i an
tiori epiglott 7 cap' illius cartillagis .3. coad
unat' cap' burse 7 isti q'tuor musculi q's dixi sut'
musculi coes .3. cartilagibz. Ex musculis aut' q
app'iut' unicuiq3 cartillagini sut' .2. musculi po
siti i radice .3. cartillagis 7 exteis sut' .4. musculi
alij maiores .4. musculis 7 app'iut' cartillagini
scutali 7 exteis musculis sut' .2. musculi icipietes
ex .2. lat'ibz musclis i f'iorib3 lat'in ossis simis si
gure laud'. A. 7 extendit' i longitudie toti car
tillagis scutal' quousq3 p'ueiat ad ei au'
7 ceuit' i duo alij musculi q icipiut ex cartila
gine scutali 7 descedut usq3 ad furca' p'to
nis 7 cu istis trib3 musculis i alib3 q' sut' mag'
epiglott 7 mag' cartillagis scutal' sut' .2. alij
musculi amisti cu eis duo aut musculi resitan
icapiut ex .2. lat'ibz cartilagis scutal' 7 ext'e
dectu s'z latitudine 7 reuoluut' i cauitu v'so
plugi i e g° disp'o cartilaginu epiglott 7 mu'
culor' eius. Et debem' narrare utilitate
cu'li istor' 7 incipiem' a cartillagib'. Dicam' g° q'
epiglottis no indiget .3. cartilagibz in plibz
n'z paucioribz n q3 indiget ut h'at' duos mot'
s'z mot' p q' expudit' epiglottis 7 obliuc' 7 mot' p
que apit' 7 claudi' 7 ut'z istor' duor' motuu'
fit p duas iuctuas 7 i .2. lat'ibz q3 pp' p'mu motu
fiut p'oim i ut'z lat'u iuctua q' fit it' p'a cartila
gine 7 scd'a 7 pp' motu s'z iuctuu q' fit it' scd'a ca
tilagine 7 p'ma 7 cu no idiget .3. motu no idig3
.3. iuctuus 7 q° no idiget .3. iuctuus no idiget
.4. cartilagine. Et pp' isti cu3 fuut' i musculi
coes utilitatis .3. cartilaginu duo musculi q
sut' s'z latitudine i plibz alibz q copulat' ad
iuice 7 fiut musculi q ligat epiglotti cu mib3
q' sut i cauitu ei .g. s'm q' declaui. Cor' at'
q' e i ant'iori epiglott sile lig' fistule e p'm
istior' uocis 7 rectuus e ut no assimlet' lig'
fistule e p' m istior' uocis 7 recti e ut n assilet
ligue fistule. S' ligua fistule isti q' na p'or
dit aute' 7 dico q' uox no p'ot fi' q'uis ostriga'
ei artia 7 pp' h' q'n ma epiglott fuit apta no
potut uox fi' o'io si sicetius aeris fuut pau
lati p'aulati eut ex hoc huelit' cu q'n n e uox
7 sicetius ei sit subito fortis cu ex eo huelit
fortis uelox i ce aut uocis 7 ncc'i ut ex p'tate
ascendat multu aer subito 7 ut sit via eius
epiglott strictu. Sut icipiat ex a'plitudie
d'm strictet' d'm a'plicet' paulati. Vtilitas
aut epiglott no e pp' uoce' si pp' retetitie' hae
litus 7 debet' i tellig' hanelitus no retetioe'm
uocis m' si o'stricte' p'tons e cauq3 i costante'
musclor' sup costas musclor' q sr' ill' 7 c' ini' e tot'
p'tus 7 musculi q claudit' epiglotti mouet' motu
q'n mot' illor' musclor' q claud' epiglotti ad
uuiat motu p'tons 7 sup'hvbi acie' q' expllit
p'r foriut' ab exitu 7 h' eut pillos musculos q ou
gut cartilagines .1. ex cartilagib' epiglottis i
co q' claudi' epiglot' isti musculi e utilitas' ma
gis q'n p'tes ei ouigut' ad i uice' 7 claudut
aer' mas epiglottis. Et ponit' i utraq3 lat'in
epiglottis forami'a p'mi sectina ad coauu' in
gnu 7 d aeir exit 7 itrat pu'a a'pla' musculi p
ueiet ad id coauu' ex a'e 7 claudi' ma aeris
7 remanebit i illo coauo i clusus expeller' ad pte'
claudetis epiglotti fouit' apiet duo forami'a que
erut clausa 7 pp' oui'ate' siuor' labior' ad i uice'
7 illa duo forami'a sut' i .2. lat'ibz claudetis e
piglotti s'z latitudine exte'sa ab i'friori ad sup'i
q' eeut' due linee strete 7 pp' h' uidet' aut q'° se
p'ent' duo labia q' siillite 7 cu sepent' apparebi
forami'a 7 mai festibz' coauu' ad q' p'uenit sir fora
m. Cor aut' claudes epiglot' forami' e q'
d'na cop'ronor' ut no i'upat' q'n fiut replo q
ens ip'm motu' uetio p motus d'ncs epiglotti
7 scin fiut i cor' isthus claudetis hu .d' pig'
ut huic sinat epiglotti p sua huitate' nate
ne idigeat huitate extrinseca sic idiget epi
glottis q s'p' de sicca huitate extrinseca 7 fiut

buitas ei uiscosa ut nō remoueat · nō aro
dissolua · iii; sepet · qm buitas sl'ual dissolui
reficiat · uapor aro · nō remi sic remanet bu
uiscosius pigius max cu canal ei fuit et
tis. Suffic g · nob · h q̄ dixi d' cor' claudēte e
piglott. Et debem reuti ad narratōe; dispo
nis mailor mouentu epiglotu · i sapue cla
udentu · ipm diami g · q̄ duo maili parui
claudunt epiglotu · i copiut ob' mail' q̄ sti
gunt ptus · i q̄uis sit i magtudie · i mlaui
mauli ptorus q̄ duo musculi q claudut epi
glotu · i capiut ex meio media carlilagis
scutral · i extēdiut ad supi q̄ · tu · i nō delat
ad pen in lati · i q̄ applicant sua extma uic
aut .i. cartlagis. Mai e g · q̄ pm utriusq; m
aulor' istor' · i cap ei extmu q̄ meanat ex ei
cartilagi scutrali · i puet uati · e extin p q̄
mor .i. carllaginei · i dico q̄ ium ueiētes
ad mailos cu uiente ss'us · i mor ueiut ex
ceb · i extuncta · i copulat' q̄ libi mailo aut i
suo p̄n aut ipū · i meiu · i n iueit ex mailis
quor ulna copulat' cu iuus · i illi mauli ex
tendat' qu sepit' ad pte ad q̄ uadut sua si
la · i p̄ h iuu q copulat' maul' claudētib;
epiglot' ueiut ad ipos extinfior. Et dico i
q̄ aly. e. mauli q apiut orifitiu epiglot'
sut ex ill' cu q̄b; coplatur iuu extiori qm
capita istor' maulor' · i eor' p̄n st extiori
· i sua ulna · i finis p q̄ ḡbut illa cartlagie;
sut ex supiori. Et q̄ cuilib; maulorū
ueit ex ceb aut extuncta · iuus fuit q cap
e i capite aut i collo ex melis mouēs sua
le qm illud q̄ est extistis maul' ex supiori
ad i iuus copulat' cu eo iuu .q. ex ceb · i i q̄
est ex eis diagonali coplant cu ipo iuu ex
tuncta q̄ e i collo · i iuu extulno pum putui
iuuor' ouētu ex ceb q illud pur expr extin
ctu diagonali. Isti nō sex mauli quos
dixi ex maul' epiglotus q̄ extēdit i lagin
die epiglus extitiori ad supi · i assilat q̄ e
ellenati sup p̄ caitilagine epiglus cart
lagine ueiuut ad ipos iuu desčdentes ex
ceb · i copulat' cu eis · i fiuut ex h̄ pau sexto q̄
eut ei ex ceb e triagulos recta. Sz ēlus
cor ex lato ex q̄ exeut e cōmo pau in q̄ est
mauli ex lato ex quo icapiut qm ēius istor
maulor' e ex supiori ad i fius · i ēius i mu
sculor' d' qb; loq̄m e extiori ad supi igei
at fuit cauo mutabili sapia q̄ e dicam.
Dico g · q̄ ouū i positiori ceb · i pur sexti ex
iiuor · i ex it p̄tendi ualant · i desčdit i collo
i mb; latib; caine plimois · i cu eo aliud pu
pau ouētu cu ipo · i ad musculos rectos
ex maul' epiglus · i ueiut ex eo pm iuum q
dei magm q̄ de pau · i illud pur p sextum
pau iiuor' q̄uis dicat' i istos musculos q̄s
dixi tu p magtudine ei remanet ex eo m1'
tu q̄ desčdit ad ptus · i ex eis didut' i pto
re duo iuu qui expandut sup radices co
star' · i d' cui dictu ex eis aly rami quor'
qdā uadut ad cor · i q̄dā ad plmone · i q̄dā
ad ysoplagu · i pueiut i ex i pau. G. iuum
ad stōm · i ad epar · i ad plmone apur d'sčēsu
ill' pmo ad i fius · i q̄uis dio ramor' e sup
oia q̄b; cuiut nō pueiut ex eo ad istos. G.
maulos inm siui ei p epiglot apur desčen
su eius i collo iuum qm isti musculi nō i
digent ut ueiant ad ipos maulos ii extiti
ori. Dat' e g · eis extistis duob; iuus qui
desčendut ad i fius p suffitiēs ex ssu · i mo
tu q̄ isti .2. iuu qu desčendut ad ptus iuum
sicant extutq; illor' iuum deiu reuiti ascen
dens supius pua p q̄ uenerut .2. iuu ap d'
sčēsu eor' · i sic habebut i ptore reuisioes sic e re
uisio equor' cu iretu i capo. Quia g · pna
illor' iuuor' ex ceb e q̄ cogitatio noluit mo
ueit maulos epiglus a eb er ceb iiuos q st
coplati cu eis sicut equis amabit eq p fren
· i sic pueit mot' q i capit a supiori ad i fius
prom collu · i aliq̄ nulu sputu ptorus d' in
reuiut' ad supi q̄ si pueiat ad epiglotu · i q̄
isti iuu copulat' illic cu musculis quos di
xim amplet' unusq; sex musclor' ad i fius
sic man amabit re. Hoc uō q̄ dixi exte
u fiet iiuor' q copulat' cu istis mail' q assi
mulat' reuisioi equor' cu iretu i capo decla
bit t' q̄ poius locus ptorus sup q̄ reuiuitu
isti iuu sic e reuisio capi sup q̄ reuolutur
eq · i reuiuit' ad uia ex q̄ ueiut · i e q̄ reuisio eq
sup coin pua · i nō fuit poit' lato reuisionis
isti iuu i ptore · i q̄ nō fuit i ueti sup ipz
locu mbru q̄ sit sibi sic laitu sic loc ei i ptec
tore · i q̄ i diget ut h̄ret mbru forte leue ·
custodit' nō fuit ei i uer' locus melior quā
uea pulsatil' maxia exies a corde · i ueins
ad dorsu. Et p̄p h oes iuu remouet' i st
fortiores qm oes iuu i p̄n sue origis sut
molles siles ceb · i q̄to mag remouet' a ceb
rato mag i durescut · i e ita isti duo iuu q
reuiuitur ascendentes ad epiglotu i dure

sciunt ⁊ sunt magis fortes propter longitudinem spa-
tij eorum in descensu. Et debemus narrare dispo-
sitionem reuersionis inuiolabilis super quod isti .2. nerui reuer-
tuntur. Dico ergo quod in via isti nerui dum elongantur ipsi ro-
te sunt vene pulsatiles ⁊ non pulsatiles ⁊
magne que ascendunt ex corde ad collum
quarum directe eleuantur secundum longitudinem ⁊ quedam secundum
diagonalitatem ⁊ nulla earum est procedens secundum latitu-
dinem. isti .2. nerui indigent sibi re posita secundum latitu-
dinem super quod inuoluerentur quoniam res erecta sit non potest
inuolui super quam res que intendit flecti post de-
scensum eius a superiori ad inferius super rem autem que
sit est diagonalis potest inuolui sed non bene firmiter ⁊
ideo dixi designatem creatoris super hec ⁊ ideo nervum qui induc-
me ad recedendum quod meatus politus est prima scilicet quod debet lau-
dare creatorem quod fecit descendere neruum qui est in latere sinistro
quousque perueniret ad venam pulsatilem magnam in loco a quo
exit ex corde ⁊ venit usque dextrum ⁊ inuoluebatur ipsi si-
ue quia illa vena adiuuet in se ... quibus indiget ⁊
neruus ad reflexionem suam ⁊ inuolutionem ut reflec-
tatur. s. ut erat declinans ad latitudinem corporis
⁊ fortis ⁊ custodiat ideo isti sunt in illa vena ⁊
neruus autem qui est in dextro non habet in illo latere simile
illi vene que est in sinistro quod iste neruus inuolueretur
super quandam venam pulsatilem que sunt in isto latere. s.
venam pulsatilem que ascendit a corde ad subas-
sellare dextrum diagonaliter ⁊ quia in vena est minoris
fortitudinis vena que est in latere sinistro ingeniauit
per ea quod oritur ex ea extremus qui dicitur in .2. lan-
bis ⁊ ... quod firmat illum neruum ⁊ ligamentum ⁊ firmum
est vena pulsatilis ⁊ est neruus mediantibus illis liga-
mentis ex gratia corporatorum quoniam ligamentis ligauit
ipsum esset ei inuolutio super dorsum vene pulsatil-
bis firmatam. Cum ergo ascendunt isti duo nerui
post reflexionem eorum perueniunt utrique eorum ad mu-
sculi oriente ex nucha ex quo dicebatur ⁊ similiter ipsi
ascendunt prima per quod descendit neruus quousque per-
ueniat ad cannam pulmonis de ... duo nerui diuiduntur
in .6. musculi qui aperiunt epiglotum ⁊ claudunt ipsum ⁊
innumificant ipsos secundum   neruus ergo qui est in dextro
⁊ neruus qui est in sinistro diuiduntur in tribus musculis qui
sunt in latere dextro ⁊ tribus qui sunt in latere sinistro ⁊ fo-
riores istorum .6. musculorum secundum quod declaraui sunt illi ⁊
duo musculi qui claudunt epiglotum ita quod musculi stri-
gentes ... quamuis sint magni non possunt ni-
si eas in hora retentionis anhelitus quoniam neruus est
positus in utroque latere quod diuisus in utroque in duorum
musculorum complantem in est extremo ... neruorum co-
pulatorum cum utroque musculorum alii nerui forti-
dur quod descendit ex superiori ad inferius ⁊ quoniam illo

ni diuiditur in partibus epiglotis ⁊ residuum complant
cum neruo propter utrisque istorum duorum ut adiuuat ad
eorum fortitudinem. Et dico quod clausus epiglo-
tis est sic alescendo orificio epiglotis quoniam in hora
erecta est anhelitus eleuatur ⁊ in hora transglutiti-
onis cadit super epiglotum ⁊ claudit ipsum quod res que
transglutiuntur prius clauduntur super radicem clausure e-
piglotis deinde transit per hoc super suum dorsum
quod necessitas inducit ipsum ad cadendum super os epi-
glotis est cartillaginosa ⁊ habet valde tenuis ⁊ sicut
est rotunda ⁊ quantitas eius maior quantitate ori-
ficij epigloti parum ⁊ sic est declinans ad partem
ysophagi ... situm inter cartillagines cartila-
ginum epiglotis. Sic autem clausura epiglotis
non fuit talis nisi quod origo eius fuit ex directo yso-
phagi nisi esset substantia cartillaginosa non aperiretur in
hora anhelitus in compellendo ⁊ duplaretur quando clau-
deretur in hora transglutitionis quoniam id quod est valde
molle ex corporibus spiratibus ⁊ non eleuatur ⁊ id quod est
valde difficile expelli ⁊ cadit. Et quia clau-
sura epiglotis indiget ut in hora anhelitus sit e-
recta eleuata ⁊ in hora transglutitionis siccaderet
duplicata fuit necessitas ad vnam trium rerum
⁊ sic res que transglutiuntur duplicat clausuram epi-
glotis ⁊ cadit super orificium epiglotis ⁊ claudit
ipsum ita quod expellit .3. cartilago cartilaginum
epiglotis ⁊ cum cadunt res que ascendit ex ysophago
dorso illius cartilaginis per violentiam expellit car-
tilaginem ⁊ opilabit ... canalem epiglo-
tis illa cartilago. Propter ergo sunt epiglotis
iste due clausure quod   ⁊ est minus.
Et dico quod epiglotis quamuis sit cartilago est ex-
tremum non constringit ysophagum in hora transglutitionis
⁊ epiglotis quia ysophagus descendit ad inferius
in hora transglutitionis epiglotis ⁊ sic diuisa eorum sit
⁊ sic extremum ysophagi descendens canne pulmonis
⁊ epiglotis ... palato. Et os simile littere ⁊
laude quamuis sit paruum habet magnas utilitates
⁊ multas quoniam maiores partes musculorum qui sunt in lingua
oriuntur ex latere isti ossis ⁊ sunt in .8. musculi quos
dixi ⁊ mouens epiglotis quod comparatur cum ei epiglotti
anterior ⁊ duo alij musculi subtiles vadunt ad spa-
tulas ⁊ duo alij fortes complantur ad furcam ⁊ du-
o alij descendentes diagonales vadunt ad duas
mandibulas ⁊ duo alij parui qui sunt in radice a-
dimitorum quod assimulatur criste galli ⁊ isti duo
musculi quos dixi esse ligantes os simile laud-
littere est mandibule inferiori non sunt positi nisi propter os
laude habet ⁊ quasi eorum suum respondens motum ipsum .2.
motus diagonali ⁊ in motu est communis alij parti

tione ossis ad ōnā pte ad quā attribuit ip
ei respōdēs aliⁱ aūt musculi residui illius
exeūs appāret ī hoc ossi ꝫ musculi q copulāt exei
cū lingua sunt ꝑp linguā ⁊ duo musculi q dscē
dūt ad furcā sunt positi ī directo musculoꝝ
lingue ad trahendū os simile laude lr̄ē ad i
fius qn accidit ut attrahat ipi ad supi mcli
s   ces rūsu ī duo musculi copiūt cartilagi
nez pētule cartilagi epiglotis sic ⁊ copiūt illā
cartilaginē ap os laude sile duo aūt musculi
q expriūdūt ex osse laude lr̄e usq ad spa
tulas mouet spatulas ad ptē colli ⁊ ꝑ osli
mile laude lr̄e eqtat sup gutturis summitatē epi
glotis ⁊ musculi q dixi attrahent ipm ad oēs
ptes qr̄ remaneb ꝫ firmiores ⁊ firmitatē d qlibꝫ
musculoꝝ ē equali ī fortitudie musculo oppoi
tos ꝑpang ad custodiā ossis istius ut nō
accidit istis musculis acco. ⁊ declinet ad ptem
saluā amicio epiglotis oviēlāt eiligamēta
fortia q rectificabit ⁊ dingerbit istud os ꝑp
ī ligamēta ouelāt ei duo latū cartilaginosa
q ligabūt ita ut utrūq ei superfluū nō māsit ad
supiⁱ sui corpis ⁊ coptoruq coplāut ipi cū cla
uis epiglotis h̄ eq' nolum nanat d dispōne
epiglotis ⁊ ptuū eius. Ca͡m xviii ī quo agit d' ui
Dō aūt nolumⁱ nanare uaritio pectoris. xx.
illud q' remanet de dispōe pectoris dicā g
q' illud q' e int costas nō erit ī eo sila minoꝝ
ꝫ longitudine sic erit ī aliis mail ꝫ erit ex
una costa ad aliā ⁊ pcessus eoꝝ nō ē rectus set
declinās ad dingulitatē pmi ⁊ sila minor
ī istis musculis nō sūt equalia ꝫ ī ueleis q' ꝫ
latiora accidūt eē ī nō sil extrionꝫ ⁊ ī ueleis ꝫ
la q' manāt furce ī locis cartilagis costaꝝ eē
nō sil que sūt ī locis magis costaꝝ. Dico
g q' duus singula ⁊ ē mail ꝑ q' ueit lunclu
⁊ ē positi dingulir ⁊ copiūtur extriori ꝑ sine
coptorū extēsi sup uētrē ⁊ ex supiori ꝑ sine
coptorū extēsi sup costas qm illud coptoriū
supponit acaūo tori pectoris ⁊ supius iā declaui
q' sit duabꝫ dingulir aduuat ad expellēd
ftus ⁊ declaui ī li lunclu q' dingulitas ī
duas adiuuet lunclu uiuanito magno.
Cā aūt ꝑp quā nō sunt ou(?) go duas ex extrēi
mus costaꝝ posterioꝝ ⁊ sūt extrema costaꝝ
pminēti sup uētrē ē ut ipm sit diuisus int
costas supiores ⁊ sūt pminētia ad extēdi
endū duas ⁊ cap ⁊ multi alia mbꝫ sup que p
minēt cū aūt ꝑp q' sunt necī ut dnāt sup
costaꝝ pēnoꝝ cartilagies mag qn̄titas.

ē qm indiget ut recōueāt antecipitē accōmu
⁊ saluetur ab eis ⁊ psaluatur sua saluab ꝫ id
q' ē sub eis q cartilago uir ꝯtinoē ⁊ finidi pars
q accidit extrinseco ⁊ ꝑp h id q' ē pminēs d osse
⁊ sua cartilagis sile campi clauiū ⁊ q' de ma
lū gnat cū extremitate furcule sunt pminēs ꝫ
cap sbi ad copiendū ⁊ custodiendū ipm ē eo
q' ē menū duarū ⁊ copiū coꝝ ī.   Cā aūt ꝑp q'
sunt .v. coste pueiētes ap furcā ⁊ .4. residue
pueiūt ap duas uu ī q' oēs coste ē .12. dicā in
loco ī quo nanabo dispōe spondiliū dorsi. Cā
aūt ꝑp q' sunt ꝯpō furce ex multis ossibꝫ ē cā q'
dixi ī dispōe ꝯpois palme.   Cā aūt ꝑp quā
sunt ꝯpō furce ex multis ossibꝫ ē q' coste c
copulant sūt septē d qlibꝫ costaꝝ eīt ligata
cū uno ossiū furce.   Et cā utilitatis ad ꝑtē
tori nō sunt sic sunt furca ī sunt caro ꝫ ꝯpo
eius sunt ex ossibꝫ it'q sūt musculi q'ius tori
uēt ꝯtinu sbm clus tm ⁊ testa capis ē os mi
dico q' indices p quas sbstētamt aial ⁊ re
gimē corpis eī sūt .3. ꝑ illoꝝ ꝯtinē sbosse imo
bili ⁊ ni ē ī eo ex musculis ⁊ ut tamē illoꝝ ꝯtinet am
culis tm sui osse melius aūt ꝯtinet ab ossibꝫ
⁊ musculis ⁊ cā illi ē q' cerebrū nō indiget musculis
qm ē ꝑ sui mot uoluntarij ⁊ ex eo pueit motus
⁊ ad ā mbra ⁊ ꝑp h custodiebat ab osse ī mo
bili q' ē ei q' mur fortis cuiutur.   Pectō aūt
⁊ ep iā insistū eibi si h uīssent tale mīnū nō
h'ēnt aptitudinē ut recipent ꝫ q' ueit ex cibo
ī ampliari posset uēt ī pigritate ī possi ꝫ q' aggi
d superfluitatibꝫ ī uēnie exple ī ī eo cēnt mch.
pectus aūt sicēt ꝯpoit ex ossibꝫ destruet mot
ei ⁊ sicēt ꝯpoit ex musculis tm cadent illi mcli
sup plimonē ⁊ coꝝ cū nō h't sbstētamē ut g
sit ī pectore uacuitas ⁊ sit tot' mobile sunt ꝯpō
ei ex ossibꝫ it' q' sūt musculi ex h' ī ē custodia cō
di ⁊ epi ⁊ ꝑp h q' indiget pectus motū ꝑp lunclu
buūt ossa pectoris uicinius ī extrēis ut tm tot
coꝝ pect' moueat' pectus uicinius.   Et ui
m q'iā dixi exnanante pectus ī illo q' sum
tur: Ca͡m .iiii. ī quo agit d' .ii. mamillarum.
Tuolo nanare dispōe mamillaꝝ cū sit ī pectore
dico g lac superfluitas ē corpis lacti digōne
ī pole ē ut illa superfluitas ꝯgt ī coꝝ alis h'ntis
cornua ⁊ ī nullis alibꝫ q h'nt magnos dētes
⁊ dētes qm maior superfluitas ꝑp corpis tūsc
unit ī illa ⁊ ꝑp h mamille tauui aliuꝫ d secu
delur a corpe ī uētre ī qbꝫ ī fiori uētris ꝑp pe
des ⁊ q' ē ī ītis alibꝫ multoꝝ filoꝝ h't ma
millas.   Cū aūt nō cui ē superfluū nō tūsit

ad sup' sui corpis q' nō hr̄ i usu ut sic mani p
ueniāt ad sup' sui corpis ē maille sūt posite
i pectore ꝗ q̄ ex ius alibꝫ nō gnāt n̄ unū aut i
duo .3. hr̄ maillas un̄ ꝗ q̄ gnāt pl̄ .2. hr̄ duas
i pectore ꝗ residuas i inferiori pectoris. Maille ā
hoīs dr̄ mibꝫ unuamito loq̄m i isto li' sūt posite
i pectore ꝑ p̄ m̄lta. Quoꝝ p̄ē q p̄tus digissime
locoꝝ ad op' maillaꝝ q̄m maille sūt plac ꝗ i
digerit ut ad eꝰ ꝑueniat lac p̄ste digois iueis
pl'santib' q̄ ad istū locū ꝑueit ex calore uālu
mlai cū fōs isti caloris sit cor hoīs q̄ sāguis ꝗ
ueit ad ip'm ex uenā āpla ē p̄ ueit ad cor d'inp
n̄ sit totū p̄tus donec ꝑueniat ad 2. ligamīta
pectoris ꝗ aū ꝑueit ad illa loca oriūt' ab eo duo
mini mag' ꝗ ab eo oriūt' due uene pl'santes
ꝗ descēdūt. e. uene q̄n̄ si ueiūt ad loc' mailla
ꝗ copulāt' due uene cū utꝗ illaꝝ spaū a
ine sāguis nō remouebā tūm reōm̄ iiut dig'
t' sāguis digitē pl'm. q' iste sāguis n̄ sit p eoꝝ
i ascēsioē ei ꝗ actū' i descēsioē ei ꝗ mō p mot' p̄to
ris sp' ꝗ calesit multū calefacitē p mot' eius
morsū i pectore. Hic g' declarati ē q' p̄ē ā pau'
locoꝝ ad maillas ꝗ cāꝰ maillaꝝ ꝗ iuuat corꝗ
copuit ip'm extīsec' q̄m nā maillaꝝ ē extāne
molli d'gnē glādulaꝝ ꝗ copuit corꝗ q' saūn ꝗ
ille calesūt ab illo sic p'mi a corpe ꝗ p' m'ūtū
cū ab eis ꝗ calefac cor. Maille aūt i mlibꝫ q̄
magnificā hr̄. 3. utilitates mag' oplentes ꝗ ea
lefacuit illud q' ē iuēte ex mibꝫ i aiālibꝫ pl'
q̄m idiget pl' mulieēs li' cū sit pl' sit mulieres.
Iste g' sūt res ꝑ quas sūt locus maillaꝝ ap
ꝗ i pectore. Incipit li. ix. ē declinare d'inuit'.
ponet naꝗ p̄sēq p'tū capis ꝗ colli. Cap. j. i q
idq' naturaliū cū agit d'inuamito colli. re
dissoē p'mū capis ꝗ colli ꝗ dicā p̄ d' cāis eiuls
illoꝝ. Dicā g' q' cā colli ē p'lō q̄m carētia
carētia p'lōmis ut pisces ꝗ cē al' bus plāc
hr̄ colli ueci q̄m cāna p'lōnis mag' iucitur
i collo ꝗ p'ip'm sit hāelit' aeris ꝗ iusflatio aeris
ꝗ uoc. Et ꝑp' h' oīa alia carētia p'luioē carēt
uoce ꝗ p'nci' hoīs ē epiglotis ꝗ n̄ sūt posita n̄
ꝑ cāna p'lōnis ꝗ colli ē uia ei q' descēdit ex
supiori ad i'fius ꝗ ei q' ad scēdit ex i'fiori ad
supius ē aūt q' descēdit ex mbris ex supiori
ad i'fius i ea sūt uia ꝗ ysophag' musculi ꝗ nu
cha ꝗ illud q' ascēdit ex i'fiori ad supius sūt
mclh uene pulsātes ꝗ nō pl'sātes adue
nas pulsātes ꝗ nō pulsātes ꝗ nucha ꝗ n̄
ue aspōdilib' ut custodiat ip'm ꝗ q' ē iute
p'tes uenaꝝ pl'sā. i ple p' glādulas q̄ st̄ illis
uacuitatib' ꝗ oīa illa custodiūt' a copt'oris
ꝗ ligāt' a ligamītis d'mi oīa copuit' aut ex
istud q' ꝗ posit' ex oībꝫ istis ē colli q' ē positū
ꝑ cāna pulmonis p q' sit uox ꝗ hanelitus ꝗ
colli hr̄ alias utilitates q̄m i mltis alibꝫ ē
loco mani ꝗ ꝑp' hec sūt lōgitudo colli oīm aliū
accipientū cibū ex' sā lōgitudinē pedū li' ō sile
nō hr̄ colli n̄ ꝑ cāna p'lmonis ꝗ aū h ꝑueniūt
ad spatulas ꝗ brachia ꝗ uiscera ꝗ palmas n̄m
quoꝝ origo ē a nucha q' ē i collo ꝗ origo iuoꝝ
ꝑuenientū ad dūra. ex nucha ē q' ē i collo ꝗ ꝑp' h'
origo iuoꝝ sūt posita i p̄tus caput ꝗ alia
spōdilia. s. spōdilia ex qbꝫ posit' collū ꝗ fons ē
caput st'. ꝗ ex eo ē mot' uolūtari ꝗ ex eo ē ori
go iuoꝝ molliū ꝗ duroꝝ ꝗ ex eo ueit utꝗ au
ueile iuius mag' copt' utꝗ coptorio cēbri
ꝗ ueit utꝗ naiū ꝑ maior illa q̄ ueit ad a
uricalas ueiūt ꝗ utꝗ oculoꝝ duo iui q' un'
ē moll' ꝗ ali dur' ꝗ iuius moll' copulat' ē m
dice oculi ꝗ iuius dur' copulat' cū musculis
mouētibꝫ ip'm ꝗ ueiūt lingue q' 2. sūt molles
ꝗ ꝑueiūt ad ip'm ex supiori palati ꝗ duo sūt
dūri ꝗ ꝑueiūt ad ip'm ex p'te auricularū cēb' st'
ueiūt ex cēb' ꝗ p'tes cēbri sūt coptoriū sumꝫ
ꝗ rete q' ē sb' cēb' ꝗ glādula q' assilat' ad piui
ꝗ staginū ꝗ cāne latū ꝗ uia istoꝝ uētriculoꝝ
ab uno ad altm̄ ꝗ p'tes cēb' diuisāt' i duob' co
ꝑoris q̄ uestiūt' sup ip'm ꝗ nucha q' oritur ꝗ
ab eis ꝗ n̄ iuius ex ētibꝫ ad st' ꝗ ad palatū epig'
tis ꝗ ysophagū ꝗ stōm ꝗ uesicā ꝗ aū mbra i'riora
iō mbra sunt ei.
Vnde iā g' smonē utilitatibꝫ nuracē ei q' uolu
dicē ex utilitatibꝫ mbꝫ q' sūt i capite sup' i'.
medices ꝗ dicā p̄ utilitate ētinēte totī capis
ꝗ p'p' accepimus summā ex eo q' dixi q' cēbꝫ
ē p'ncip' sēsus ꝗ mot' uolūtarij nō oꝫ dicē q' cap'
sūt ꝑ cēbrū q' iustrm̄ q' ē p'ū st' ꝗ motus iō
ē i oībꝫ alibꝫ q' uis iueniat' i locis diuisis aīa
libꝫ ut i pectore i qbꝫdā ꝗ aū ita ē nō oꝫ dicē q'
cap' sūt ꝑ cēbrū iꝫ ꝑ oriētiū iueit' alibꝫ
carētibꝫ capite i pectore iꝫ ꝑ auricular q' aū
cule i iueiūt' i pectore ꝗ sili' nares ꝗ illa i st'
iueiūt' oīa i alibꝫ carētib' capite i pectore oꝫ g'
dicē q' cap' sūt ꝑ mbrū q' nō iueit' i corpe
aīaliū carētiū capite posita sr' additamīta si
mīlia corribꝫ lōgis q̄m oculi idigent ut sint
i eo q̄m offō eoꝝ ē i aspiciendo ꝗ siliato q' i a
scēdētes ꝗ exploratores inimicoꝝ ad scēdūt
sumū ꝗ sili' ad scēdūt sr' altū nauiū
ut uideat tīn q̄m q' hō sūt i loco alto

tir invehitur rotundus et pplex indiget oculus ut sit superiori locorum corporis oculi autem illi animal non punitur ut sit sicut duo cornua et oculi hominis non quia sunt tele oculi illi alius est durum sic cutis ei hominis autem est mollis sic cutis ei et non esset necesse ut oculi ei ponerentur prominentes sicut longa cornua quia locus eorum non esset custodit qui limit modo cum altera custodia et firmant supercilia obumbrantia sicut eos et sub eis sicut gibbositates funet et excepto la animal dentia sunt naturis excepto silicum sunt quilibet permanet ex ossibus tempore. accidentis autem

Dentes

quos dixi non est capud tamen tres non possent esse nisi in capite ergo natura indigentia per quam necessarium sunt ponere alia membra que sunt cum istis quorum durum dentium ex ossibus componentur caput. Dico ergo quod quilibet sensuum indiget nervo molli indigentia a sua nervo est quam nervus est istorum sensuum. et indiget ut sit mollis quoniam sensus indiget ut alteretur et recipiat impressiones esse extrinsecas et res mollis est potior et aptior ad recipiendum alterationes et propter nervus durum est potior et aptior ut sit operans motus sunt sensus indiget nervo molli et illa membra residua que moventur voluntate indiget nervo duro sensus autem qui modo motu voluntario sic oculi et lingua indigent duobus modis nervorum scilicet mobilium et durorum propter hoc quod accidit alteri duorum modorum accio non ledit in ipso illi modi sic invenimus quando motor lingue destruitur quoniam et alius destruitur sensus gustus et sensus tactus. Dico ergo quod origo nervorum mobilium ex parte cerebri est mollis et durorum ex partibus durus et via nervorum mobilium est ex partibus cerebri mollibus et via nervorum durorum est ex partibus duris et via mollium ad sensum est sensu ndum et via durorum nervorum mollium ad membra molles quando veniunt ad linguam oriuntur ex inferiori annus cerebri et nervi duri venientes ad ipsam ex 2 lateribus posterioris cerebri nervi ergo molles veniunt ex cerebro ad linguam directe et nervi duri involvuntur sicut ploem antequam copulantur cum lingua et nervi molles non diduntur nisi in exteriori lingue et duri in medio lingue quia lingua non accipit rebus non humidis saporem nisi per sensum exterius et modo perveniunt in illis est sensus de nervis venientibus ad oculos quoniam duri eorum copulantur cum musculis oculorum et molles cum pupilla instrumento visus in nobiliore illorum scilicet humore cristallino et nervi ex nervis mobilibus venientibus ad istos sensus transit per tunicas ab osse capitis ad partes que nervi molles similiter procedunt sic nervi duri abscidentur ex rebus extrinsecis et intrinsecis et sensus hiis ponebantur in capite et propter hoc protectum sensus propter cerebrum. iam ergo invenimus quod cerebrum non fuit positum in capite nisi propter oculos et propter cerebrum continuum et propter ponebatur in capite et hiis sensus ponebantur in capite propter cerebrum continuum protectum in capite ut sit custodium et corporum ab eo et debemus igitur de qualibet parte cerebri incipiamus nunc.

Capitulum tertium in quo agitur de materia substantie cerebri

Jam igitur quod substantia cerebri est propinqua simila in omnes res in assimilatione sue nervorum propter indigentiam originis nervorum ab eo sic magis mollis eius quoniam quod cerebrum recipit et quod reddidit ipsum ad omnes sensus et ymaginatur et format omnes res intelligens sunt mollities et aptior quoniam omnes iste operationes non fiunt nisi propter istis. ergo facile alteratio immutatio. si res mollis est et leviter alteratur quod res dura et propter hoc sunt cerebri mollis nervo et quasi nervo ut sit duplices modi sunt cerebri divisum in 2. et sunt ei anterius magis molle et ei posterius magis durum et ad distinguendum partes partes preo peram durum quod est inter ipsas et non copulatur nisi per eam que sub via ubi est fons et vertex capitis et per eam quod continet istam viam ex corporibus necesse sunt distinguere inter duas partes cerebri et propter inter eas coporum ingeniorum durum continens totum cerebrum quoniam medius vero durum cum molli non est conveniens et sunt in isto quoniam git istud coporum spissum ex anteriori cerebri magis durum et illud quod est interius in initio magis molle. quoniam ei exterius sunt magis durum ut sit plus resistens extrinsecis accidentibus et aptior origo nervorum nascentium ex eo. et nervorum medium autem ei loc illi adiunctis ipsi ut sit plus patientes actiones externas extrinsecas et ei mollities est conveniens origi nervorum mollium ab eo quoniam a posteriori cerebri nisi oriuntur nervus mollibus ab anteriori autem ei oriuntur duri ex latus durus sic duo nervi quod movent oculum quod non sunt origo istorum. et nervorum ex posteriori cerebri quoniam oriuntur duo nervi molles et omnes nervi sunt duriores cerebri quoniam sunt nervorum est divisa a substantia hic nervi divisa a cerebro in similitudine et duritie. et a nervi venientes ad oculos et propter ipsos est sensus durior in ore cerebri parum quoniam videns ipsos provocabis eos esse partem cerebri spissa duram et nervi inter omnes nervos sunt concavi quod quando vocantur istorum nervus canales cum utroque oculorum unus canalis et utrique canalium expanditur et dilatatur in oculo et sit ex eo tunica retina et copulatur cum musculis oculorum nervum.

Instru

Capitulum quartum de instrumentis sensuum. ix.

sensibilia que sunt in capite sunt v. scilicet oculi nares auricule et lingua et per sensus omnium eorum est ex cerebro sicut ergo sub hac via consilium parum in virtutibus atque quas sensus divisa quoniam veniens ad nares comprehendit odores et nervus veniens ad auriculas comprehendit voces nervus veniens ad oculos comprehen

dit colore ꝛ uitus uenies ad linguā ↄp̄hēdit sa
pores. Instrm̄ aūt p̄ q̄d auditꝰ iste uirtus sꝰ
bꝰ ad nares uenit. .i. nuntii lāgi ↄueiēcs a. .i. uē
tris cerebri aūt nobis ꝛ utꝰ descendit unū ad
unā narē ꝛ alius ꝛ ad aliā narē ꝛ nō ē dūa i
t'eos i s'bā cereb. illi aūt qui ueniūt ad oculos
diu'sāt a cereb. q̄r sicut nō sunt nimi p̄fti ꝛ q̄ uei
iūt ad linguā sunt nim p̄fti s; molles ꝛ q̄ ueiunt
ad nares sunt nim molles s; nimi molles q̄ n
in ueniētes ad linguā. Instrm̄ aūt q̄ reddꝰ
uirtutē sēsiuā s'r tactus a cereb. oīb; mēbr' i sūe
fortitudīs sunt nimi duri q̄ sunt ↄueniētes mo
tui ꝛ ad ↄp̄hēdendū sēsui grossiores sēsui tactus
ꝛ nō sunt ↄtētes ↄp̄hēsiōe reni sēsibilū quā n
altitur ab oī sēsibili sꝰ s'r luminosū al
titur a coloribꝰ ꝛ sꝰ actus altitur a uocib; ꝛ sꝰ ua
porosus altitur ab odorib; ꝛ ignialr nulla res ↄ
p̄hendit n sunī silē n g altitur a colore n sēsi
uisus q̄ ē luminosus clarus. .s. lbu. cēstalini ꝛ ē
in uisus altitur altitudie ē ea res p̄ q̄ fiat ymagi
natio ꝛ memoria retinētia ꝛ cogitatio ꝛ s'r uirtute
regiūe uirtutē aiē quā a cerebro uenit ad bu. cri
stallinū tm̄ ut p̄cipiat cerebrū ē q̄ accidit in
illo nimio forinsecus extrinsecus ꝛ fiunt i s'nimo
intimos cereb. q̄ nulla sēsibil' quā ideo ē ex i
spū aiali p̄l q̄ i aliis nimis cerebri quā sēsus
uisus cū indigeat ut sit luminosus clarus
indiget ut ueniat ad ipm̄ spūs aial' multus
ꝛ ueniat ad ipm̄ ex corpe cerebri tm̄ mūd pu
rus ꝛ ille tm̄ i diuersar'i nuna ci cui ex cereb
ad oculū ap̄ transitū ci i tresla capitis ut possi
pati ipi i accessu ꝛ sit securus a nocūo. diuine
teste ꝛ ē p̄ueit ad oculū expādi ꝛ attenuā
ꝛ dilatā ꝛ reuītat ↄsuli sit cerebr' p̄mū i colore
ꝛ sēu ut magi' aptū i isto q̄ magi' apte p̄sit
cōplari sēsus ē cereb. Et q̄ sēsus auricula
rū nō ē n uox q̄ ē aer p̄cussus aū collisio in
aere oritur collisiōis p̄ueniat ad cerebrū
q̄ nimi uenientes ad aures nō fuit copn
q̄ si p̄rubi aerē p̄cussū uenire ad nimos ꝛ sꝰ ꝛ
eēnt discopti eēnt eāe occōni cereb a frigo
re a calore nimis q̄ calor copuit ist' nimos
cū osse duro spisso ꝛ posuit i eo forāia tortu
osa s; tortuositatē claudēs i tāculāt̄ bꝰ ut
minuat̄ fortitudo n̄ s'ndāt ut p̄hybeat i
cor' dum nat' ill' nimis ꝛ h' tm̄ nō sufficiat i
custodia nimor' aurium s; ꝛ fuūt duri s; idi
gēcia q̄ si eēnt duriores eēnt debiliores sꝰ
ꝛ si eēnt molles sic nimi oculor' acut' ei aeo
occō nimis q̄ ueniēs ad linguā ē maior nimis

audit' quā ↄtinet horas trāsit' linguā ꝛ gusto
dāi. Sensus aūt ↄp̄hendēs odores i ē q̄
sēsus ē poītus i t'tresha .i. .i. uētrem aūteriorē uē
triculor' cereb. qui ↄtinet spm̄ uaporosū ꝛ q̄ cor' ce
bri indiget q̄ copietē ipm̄ sui p̄rubitātē sēsui
ad ipm̄ fuit magi' ipte mē q̄ copit nimos au
ditus s; excessū grossitudīs sēsuī odorātus
.s. uaporus sꝰ sēsuī auditꝰ. .s. aeris p̄cussi quā
diminutio uaporis ab aere i sēbtilitate p̄piq̄ di
minutē aeris i li alicē q̄ fiunt ideo q̄ copit
isthi sēsui odorat' magi' tm̄ ꝛ ampliorus forāis
ꝛ p̄ copiēs q̄ ē flexibile nō appent ideo forāia
q̄ illo q̄ ē i cāutu forāminum cadet sꝰ a' ꝛ p̄
hibet' apnoē; ꝛ ē expādi apiet' illa forāia ꝛ
ↄp̄hēdet' i usu ꝛ maior sigū sup tantūt' ist
p̄sētis copiētis āplitudinē forāis ei sunt
sꝰ fluit descēdētes a capite cui q̄s pati catarr
ꝛ q̄ .i. uētriculi aūteriores cerebri aliū recipiūt
sup'fluitates descēdētes ab ipis cor'b; ↄtinē
nb; ipis nō eēt h' sēcūr' q̄ accideret eis mi'
tot apoplia n poneret i isto isto canales p
q̄s trāsieunt iste sup'fluitates ꝛ q̄ fiunt eiu
mi isto i oculis una .s. i qua trāsēceūt sup'flu
itates cūrētes ex intrīseco ad extrīsecū ꝛ alia
istar' dispōni ē necū i ipis forāib' ꝛ alia i
bōitate forāinū ꝛ sunt ꝛ i .i. forāia excrementa
aēs sup'fluitates cereb. assupiori p̄ulau ad oī
fimū ꝛ dū cerebri bū dig̃rit' s' q̄ p̄ueit ad ip̄ de
nutrito sufficiūt ei .i. .i. forāia ꝛ ē ē in nō ē
solū mō utilius i .i. forāinū p̄ eaū sēcūtū a
cereb. ufi ad nares euāuūt sꝰ fluitates fu h' ꝛ a
s'a utilius p̄ q̄ ad unuā cereb. q̄ ↄfirmat ꝛ alii
istius utilitates ē utilitas p̄pa .s. ↄp̄hēsio odo
ris ꝛ aū isthā utilitatē ē q̄ utilitas p̄cedēs h̄a
nelitū aeris ꝛ ↄplō ei ē cereb. p̄ g' oēs istas .i.
cās appar' sēsꝰ odorat' ut sit i cereb. quā p̄o q̄ co
pit isthi sēsui i diget ut p ea miscear aer q̄ ad
uenet cerebr' ꝛ uapor ↄp̄hēdit odores ē fuī
illa p̄o ossea ꝛ fuit ideo multa forāia diu'sor'
canaliū q̄ spōgia ut diminuat multitudī frigo
ris aeris ap̄ hanelit' ne ueniat ad cerebr' ret ꝛ
ualde fuit ꝛ t' ē posit' s' copiorio duro .i. co
proriorē cereb. custodit ipm̄ ab i acerē ꝛ s' s'lib'
ꝛ ē sic dura miliorē forāinū ↄcauor' ꝛ copiori
or' dur' ↄcordies cereb. ē forat' forāib; retus sic
calāmi forāia at ossis poni s' eo s' diuisa q̄ i
spōgie q̄ p̄la cov cīuit s; tortuositate ꝛ iuolu
cīone ut retardē ad cereb. ꝛ ibi ē sollicitudo ꝛ ēatoīs
bīītrici q̄ melius posit in isto uale ad mlia
ↄpōes ꝛ ex li q̄ illo posuit tot' sile spōgie ad eo

piend cereb' et ad eiu dicendu ipm distinxit odorat' ipo
sui et inuenit aeris q' i e' foraia sit sic foramiq
spogie plnb' napore aimisitu et assu in pte qn
sit i eq uia sicali aimisitu n attu sic attribuit
q' sugge plabli aut expellit' et i d postiori sicut
sufflat i foraib' calui cor et cu in sit aer innsit
ad 't os sile spogie i attrace et expulsioe aeris cu
cereb' attrahit aere ase et exit aeris abeo per
pulsioe; et e opposs sit ad inuice adiunce ad inua
tur pimi aeris et i oplesioe odoris q' odores m
sentit misitu aeris et innati i ierint ei i expulsioe
sisluntur q' nn sentit et exeuit apertu ei no qn i
aere i qbu loris ut opilet illa foraia p ad
sisluu ogmt i eis tali opilac q n p aer misie
ieis ntam ex sufflatoe pnares et e exitu aeris
a cereb' sbito i sic indiuiduum psoraminis aeri i
exitu ei oc q' agguba d' supsluo ill' ims. Cap'
3m. g° .v. i quo ag' d' inua° coptorior cerebri.
declaui e q' utilitas opus q' sunt .2. uentrla
anteriores cereb' e ogmbunt inuiat' adiunce et i b
sunt extensiano amliplicatoe i istor' si nuim
utiliuit et opomi i q' mlte oppos et utilitates st
primu istor' sic sunt sm d' coptorio tenui .2. co
prorior cereb' q' coptoriu istud adiunet cereb' co
sinat ipz custodit ip; et e h' e ligamit uenar' q'
sut i toto cereb' et istud coptoriu e sile sine cerebo
ms canalib' uenaz q' sut in ep et intesiina q' q° .2.
et coptoriu q' copit cereb' retineat uenas plsa
tiles portas una ad lar' altius adiunce et im
plet illud q' e' ir' eas ex uacuitate coptorio
tenui q' oteuit i' illas et no au ferat a sing
loris n; inuolua' ir se loris motus et ppl' no eco
proriu cereb' st cereb' extinseco m si p sitat' i ipo
pocess suas ptes et inuolue' sup ipis et occ' e uen'
cereb' ad oces ptes don' pueiat ad uacuitate ue
ntulor' cereb'. Et dico q' utilitas toti coptoriu
tenuis e sic utilitas sine cerebois et canalium
i ep et intesiis sic g° coptoriu i sing et i canalib'
ligat uenas pulsatiles et no plsatiles et ligat
cerebri et ucas plsatiles et in plsatiles et i coptori
u; copit ipm sic uestis et i copit cerebri et cop
toriu duru spissu et sinos i spexi; in sice u de
bent ueame testes si sciuti i poti q' copit et d' se
dit ipi e cosse teste coptoriu at tenue e uesti
cereb' et applica cu eo et coptoriu spissu duru e sepa
tu a coptorio tenui et nulla coplano e' ir ea n p
q' tu sit eis exteris i si coptoriu tenue n eet
me' int' cerebr' et coptoriu spissu ledet' cerebr' ex
uicinitate ei cu coptorio duro. Et dico q' silicet
b' in teste capis sit i cotm adiunce sunt int' ea

duo coptoria qm no suffic' inui coptoriu ad
giugendu l'ga; int' ea ex ratione qm ico iq
itede but ut ls' ue media no suffic ut loc ei no
sit meius si i' q' ei ua sit media et meiu i ua e' l'q
e' n oco a... b' ex mis una e' q' uias si neu' illo
ni coptor... e' i coti a... et testa. Primu meiu
sic g° cereb'... sui si o tenui coptorio spisso solo lede
tur' s coptoriu agitactu teste et siect otetu copto
no spiss° solo lede' ip; cerebru ne g° accidat cereb'
et coptorio q' i duit ipm oceo p° i duit ip' cerebri
coptoriu tenue si' h' i duit coptoriu spissu;
et sunt mollities coptoriu tenuis a coptorio spis
so sic mollities cereb' a coptorio tenui et coptoriu
spissu copit coptoriu tenue et testa otinet co
ptoriu spissu sic galea q' otinet cap' et qz i pole
e' ut coptoriu spissu sit applicat' cu testa ppro
tione cor' ad inuice et sunt necu applicare ei ligaj
menta et ligamta sut coptoria tenuia q' orut
a coptorio spisso et mia cor' qm exeut a testa e'
mur' teste capis et cu exierit quib' cor' ex pnd'
suplacu ex se ex et expndut eo sup mai' teste et ex
e'nit et copulat' ad inuice donec sit ex oib' coru
unu coptoriu q' otinet ma' toti teste et sic ligat
coptoriu spissu cu testa. Ca° .vj. de uentriculis
Eu tamn g° uc cerebri et cor' que adiacent eis .ix.
ad narrandu dispoe; uentriculor' cereb' et post dicam
dispo uentriculor' q' sut i eo et q' sunt umeiuq' eo
ru; utilitas cor' ad inuice et q' sit illi uentriculi et
pt narre in dispoe; eius q' sup illos uentriculos et
q' e' ii r illos. Dicam g° q' .2. uentriculi anteriores ce
bri sunt i uenit aeris et exit' ei a p' iuuenit cereb'
et ex sufflance q' sit ex cereb' et i sn .2. uentriculi altrat
aer' et sunt ex eo spm aiale et utilitas i .2. in
cerito duos e' q' oes sut duplices h'nt .2. foraia
ad i sius et i sta sucut duplicia ut qn d' sinuer'
unu altm remanet ad opone et duplicatu in
stior' no e' polis i oi loco qm q'tu locu i digent i
li et q' d' ui no et qz mich no scip' n au uentriculo pri
ori uentriculor' cereb' et oes i in descendentes apertoru
ad i sine capis n omit n aut ex postiori cerebri
d' ex mich sunt uentriculus postior uentriculor' mag'
et ut pueniat ad ip' spus alis prop' i digeret altm
i .2. uentriculis anteriorib' o; ut sit int' .2. uentricular
et uentriculi postiore canal' et qz uentricul postior ue
ntriculor' cereb' e magn' sunt i canal' tm sices ad ip'
ex .2. uentriculis mag' ipi' cereb' in copit' in coiat
e anterior' ei n pilla canale et utq' pmi anterioris
cereb' e maior pte postior i int' cereb' et qz a inr' cereb'
diuisa a postiori p' id q' e' int' eas ex coptorio spis
so sic q' dixi et sunt necu ut copulare unu cum

alio p aliq pte p canale q dixi fuerit uētri
uenientes ad unu locu dr al asilat adunatio i
uētriculor utilitas i hoc ē q illa canal icip ab
i psido tec ē eo q ē ex spinali 7 reddit ipi uēt
culo posteriori. Et post quē ē sup ipm pfundū
ceb ē sic tectū comun 7 ei supficies ē i annoi
ei spic supficies 7 ipsi dr aqbdā anc 7ac. 7a
qbdā acag 7 utilitas ist sequti loca aceb ē sic
utilitas pprius ad edificatiōe pp fortitudine
ei ad ptied r q ē sup ipo d pōtetositur 7 q
res rotūda assilat ei si ptes ē rotūdissiā figure
ab accōmb 7 ea h ē mag āpla ob figuris ha
bentib v formeis 7 i pprius ē multū laudabi
lis i uasis 7 canalib 7 uētriclis q mag ē capax
q ac fig. Et iā declaratū ē d qntitatib eor q
aptū ē ut uētriclos pōnor uētriclor ceb sit minor
2. uētriclis annorib 7 posiueis loc meiū it uēt
culū pōnore 7 2. uētriculos annores uētriculū
e. psc i medio uētri: e. pōnore ee mnōre i uēt
clo medio. Coptoriū aūt ē f uele q dixim
ee i uētriculos ceb pueit ad ipi lacuā q ē it
tela q r q ē pt lacunā d pte canal ē tn dur
7 nū forte q nō idiget qpuīt ieo 7 i r q ē ipe
uētrcli pōrius.
Tñ dixi q totū pō posterior cebri ē durior ant
eri ei qm anti cebri ē mioris iuolucris q ei
pēit. 7 dicam mō q pēit ceb ē pōit expti b pui
ualde 7 9pō nō ē eius sic 9pō annorius q 9pō
annorius ē exptib mags dīsis ptela tenues
q spc alis nō 9tine aceb tn si 9tine acorpe
ceb 7 ppli pōnor ceb ē sit pū origis nuor rior
ieo q ē sbcpīc ex cor 9tinet ex spinali pl q
r q 9tinet a ptes ceb 7 uacuitas q ē int 9pō
ptiū pēit ceb sut uie sps alis 7 itlle 7 sapia n
fuit n pp repitā illi rei q fac tale 9ponē 7 nō
debet iferre q itlle sit a spū si ate pitā sps ali
7 ē ptītor adunatiō dispōei illi qui sē uētcli
me ceb 7 iqm qle sit cor it istud uētriculū po
steriore. f cor q dī anoicas p q ē poit ap cana
les 7 ei utilitate. Dico g q sbī isti corpis est
sbī glādulosa 7 h ei ē pium 7 utilitas ei ē ad im
plend uacuitates q sut it ptes uene mag
ce q 9tetit pla tena si quc sut i duob uēt
culis annorib ceb 7 utilitas ē sic utilitas
a glādular que sunt uenās 7 sbstētās eas
7 eap ele poitur cū capie isti uene 7 residuū
corp sīui nat si diō uenā q dīdut ab illa
uenā 7 nō cessat i glādule trāsire cū uena q
dm penetrāt 7 ē pueniut iste uene p 9gelatā
sī coī ceb 7 ē q esit illa glādula 7 n pcedit apli
poa ceb q ē i isto canali q dīat si utilitate sp
ē additamēti q ē ē dē i l canali q assilat ue
mi nō applat ab anoicas h uō n pp figura
ei tn mod aut sm mor sitis m 7 eoicantois
ē eo ē q b appiqt depnb ē h. dico q i eiou isti
canal ex. 2. latib si duo additamēti cebri p
minētia rotūda lōga 7 dnī nates 7 ē due uēe
mat siles coxis hois adunatis sup i a canale
ē coptū coptono tenu nō debili applicato ill.
2. qi natib ex duob latib 7 i r coptoriū pueit
ad uētriculū pōnore 7 ē ex i sius duor ex mor
uimis a nō assilat ois natib q uimo 9pō ex
multis corb 7 9pō ei ē silib 9pōi uictiu ptes
a. 2. natiū assilat adiūncē uilla 9pō ē ieis 7
ē eo q bt uimis ex militudie uictiur dorsi
ui qi 9poita ex multis ptib coplans adiūnce
pcoptoria tenua 7 sio bt r ppū 7 ē q ē exit ei
q uicinat uētriculo penori i lao iq dixi q pue
nit uimis ad coptoriū q copit ipm ē gtile d
ui pt b igi stant 7 augmētū 7 dilatā pur donec
exti adiugut uacuitate. 2. natiū 7 ad eqbit
ē eis 7 ppl q extende i canali si lōgitudie 7
clauder ip claus sum pfui 7 qu redib acibet
r coptoriū seiti q ē coplatū cū suo exmo 7 uni
f. 9nexo 7 apie canal tn q uimis retbit an
no 7 sit rotūd 7 aspit 7 augmētū i lōgitudine
q amisit i spississitudie 7 gnali dico q nō api
sp pl de canali n q deseit cū nexu uimis aim
ons 7 exeis q figur sup sapiās ciacorus suē. 2.
adunata q assilant natib q sut eleuata sup
canale tn 7 q uimis 9bit reddit ad pēi poit
q segnat ipm 7 sut totus canal lōg ut mlu
plicant uimis mor uimis aut nō sunt poitet
multis ptis ptib uut recipet militas iuolu
tioēs ut possi moui multis morib diuse qn
titas 7 q 2 res qd natiui assitiūt q uimis n
sit uelocas mor 7 nō sunt sicut qm eq(u)itet sr
dorsū duor nat q n cadet ex ligat ē ill. 2. nati
b ligamētis q dnr ab anoicas cord illa g li
gamēta retinet uimi ex. 2. latib 7 phibet ipm
a cadu 7 a flexioē 7 sunt dur iste uimis 9 accōx
si tn duritics ei nō sunt tantū ut phibet ipm 7 ee
pte cebri. Cā pmū li. x. i quo 9tinuat dicta
dm 9pleui dicēdis 7 agit de iuuamēto mē
ibrorum pncipalium brorum capitis 7 deseruientium
spci oiu; pmū cebri uniuersale expulsiue in
7 nō uolumi dicē īullo generali. Rubrica.
iuuāti utilitate alior mēbr capitis. dico g qd
uma 9pō ē ual pp sup fluitat ceb ex mbris
toti corpis 7 sapiue ex nobiliorib mēbr sicut

cerebri quam illud quod venit ad cibamentum membri quod est
bonum et quod causa est superfluum et bonum per assimilationem cerebri quousque
addatur illi et quod venit cum cibo bono ad membrum indi
get canalibus aptis ad expellendum ea ne congre
gentur in eo quia oportet multas egritudines et corrumpunt
membra cerebri et sic alia que famescunt in omne fame
necessitate ad comedendum victum et cum et quod multa ma
la in est in quolibet membro qui caret cibo competenti et in omne
ei cibi necessitas nisi administretur. hui. malorum quibus
invenitur et si superfluitates que congregantur in membris putre
cunt sic spiritui ipsius quasi ad acuatur et caleficatur
et generabuntur egritudines. cum et sicut acu. et illas malas
egritudines ut igitur non accidant ex hiis quae nominavimus erunt
solutae calore in expulsione superfluitatum et propter eam
oculos magis sollicitudinem. unde sunt eius vias
et canales et que superfluitates sunt .2. generum quedam ex
genere vaporis et sui natura moventur ad superius quedam
ex genere aque et fecis et natura descendunt ad inferius fiunt et
canales que sunt apti ad expellendum istas superflui
tates duorum generum et quia illa que attribuuntur superfluitatibus
leves existentes superius petunt sunt et fiunt foramina sen
sibilia superius secundum sensibilitatem superfluitatis quae superflui
tates quae sunt ex genere vaporis fiunt non comprehenduntur sen
sibiliter propter subtilitatem suam et illa quae attribuuntur superflui
tates ponderosas procedentes inferius vadunt ad inferius et
fuerunt magis canales ampli ut in eis esset mi
ti hu. causa et isti canales procedentes ad inferius et
extendunt contra illas superfluitates sensibiles ex superiori
parte ad oculum per nares ad exitus eorum per
vias amplas sensibiles. Capitulum secundum in quo agitur de vi. teste
Tradet capitis et coopertorii eius per quae fit expulsio
pellendum superfluitatum insensibilium. ac.
istas superfluitates per vias in membris. hui. mobi
libus non est via singularis quam de corde hu. mollia
sunt obedientia dicimus quod fiunt expulsa ab ea et
per transitum ipsi fiunt adunata et copulata sicut simul
per vasa in testa autem capitis vie sensibiles in quibus eam in
sequuntur superfluitates vaporose et quod caput est sicut omnia
membra corporis unde recipit superfluitates fumosas ve
nientes ab omnibus membris ad ipsum oportet superflui
tates vacuari ex eo plus propter custodiam cerebri dubi
enim quod minimus teste. scilicet gulea et propter indigestionem et re
pletiones per vias sic os continet caput ex multis par
tibus compositum copulatus decus de eo et quoniam est quilibet
particulas testis fiunt de eo ad modum serre compo
sitae capitis non fiunt talis nisi ut esset magis firma
tum non fieret dislocatio in suis partibus apud mot
velocem. Causa autem propter quod non fiunt os parietis capitis
perforatur foraminibus sensibilibus sic perforatum ossa superio
ris partis et causa propter quod non sufficiunt calvariis non

esset de eo corporis est quod calvarium teste investitur exte
riori teste et est interiori duobus corticibus levibus spis
sis quod intus teste corpori coopertorio cerebri et est exterius
ad coopertorio conveniens testam sicut calvarium teste
non haberet coopertorium ledentur de membra manantia si
haberent essent foramina superflua cum igitur testa capitis ex
corporibus multis est coopertorium sufficiunt in dissolutione sup
fluitatum que congregantur in capite de eo molli est ut sit
multe operes per paucam istam quod pauce operes per mul
ta in istam. Etiam dixi quod coopertorium quod continet testam
capitis ligatum cum coopertorio duro. 2. coopertoriorum cerebri
et quod per illam causam indigeret de eo et est ratio utilitatis
sua utilitatum de eo et est dissolutione utilitates va
porosas et fumosas que congregabuntur in capite de eo quam hui.
3. utilitatem et exit venarum sensibilium quod minus sunt in eis
quod de eo sufficiunt intrinsecum illarum venarum sensibilium et
iste vene non indigent foraminibus amplius sic vene ad
plenum causam quod est adversum ex superfluitatibus adversis nimio
sit transitur per sola de eo sensibile per transitu per testam
illam ut esset necessaria levitas istarum superficierum te
ste sic nominavi posset vapores esse transire in
ipsum testam mediante calvario et calvarium teste sunt
porosa propter quod adiuvamentum quod est dicam dico igitur quod si non
in testa capitis esset tenuis non possit custodire
sed quod sunt exterius quam res que possit transire per eam de
foris pervenire ad membra sequentia propter paucam
te spissitudinis et debilitatem spatii et si esset spissa et
sic esset ponderosa sicut toti capiti ledere quod non ponderosum liga
tur caput et non auferri a capite in aliqua hora et propter hoc non
fuit intenue in spissum inter hiis convenientes
et sic non fuit pondus sicut eorum in spatium hic ut quod
res quelibet perforati pervenire possit cito ad cerebrum
et fuit in principiis et propter ipsum cerebrum. Capitulum iii. in quo agitur
Equum de viam canalium capitis per quos expelluntur
autem de modo tur sensibiles superfluitates. Unde ca.
alio. 2. modorum canalium pertinentium ad superiorem par
tem incipit ex inferiori medio venticuli ventriculorum cerebri
et descendit usque ad inferius et ali incipit ex canali quod
est inter anteriorem cerebri et posteriorem et descendit perpendicu
lariter vadens ad inferius canale quod dixi et accidit in sil
immo latus et sicut latus est vadens ad inferius incipit in
commune concavitatis et sua concavitas superior est rotunda per
formam rotundi dicitur de eo non cessat paulatim paula
tim strictificari donec perveniat ad gladulam que est in ei
superiori inferiori et copulatur cum ea et illa gladula assi
milatur spere comprehenso in 3. lateribus et in ea est concavitas
superior maior et post in gladula est quod sit colatorium quod
pervenit ad superiorem palati et igitur est via superfluitatis cerebri
et dico quod concavitatem in qua congregantur 2. canales quos dixi a quibus
dam gratis lacuna et sua utilitate et a quibusdam quam ea

nal' ex s' el diuisa i utilitate el uo sinus h' in uq
litate manib; i sinus q' stcum do n sit q' i caru
lo q' e p forami adi sinus p forate cu sccute
ad xuu q' e i gladula q' e sb eo 7 q' supius
isti loci i quo ag' isud q' eiat ar. canalib'
i diget ut liget ceb' 7 i sinus eius i diget ut
copule cu gladula q' dixi sunt cor el' o gne
coptorior 7 sunt p' origis el ex coptorio te
nui otinete cebr q' assilat sine i gladula
a q' e pr' lacuna e nut supfluitates ceb' i g' 7
lacuna ex coptoriu dur q' copit ceb' 7 spinu
q' e i' os supiorio palati 7 coptoriu dur q' in
e spissitudo cor' gladule. Ca. e. d' inuaniti
Tacles [red:] ueris existetis sb cebro 7 addit d' iu
naniate [red:] uanitas panniculorum cerebri. R.
dispoe; cor' puitor' istor i' os palati 7 copto
rui duri 7 ille loc' e mag' custodit' ob; locis
corpis q' si ip' e ceb' 7 os teste e sb eo 7 7 e sinus
palati 7 al' mo   mitor sicet pole anq'
adistil loc' pueniret acco extrinseca 7 a ssacb q'
e poit' i l' loco si multe uene 7 inolute 7 diu
aband' ce ste d' in uadit ce isti uenis est d'
mag' mirabilib; q' iueniu' i cattre 7 f' iete e
aidat gladula q' dixi d' in uadit p' eti mitu
tori expidi sb toto ceb' n modica 7 no e una
tu ica si mulite tuice q' retia uenator poita
sr' se adiuicte siq'ub; inuicem el' e coplam e a
7 n e pole ut a tuica illa q' iuclat pse q' sut
copulate 7 poite ordialr sr' se adiuice. Co
po aut isti e ex ueis p l satilib; q' ascedit aco
te ad cebr q' uadt ad collu 7 ad face 7 ad imi
capis ex imi 7 pl' e a q' adscedu' rete sic est
duo i pore 7 i collo don uciat ad cap ex ue
nis 7 ai pueit ad ip' acco o illi capis 7 p fora
but ip; don' tra scat ip; adi i' us capis sui
neci 7 sili' 7 occmit coptorio duro 7 p fora bi'
ip; i directo e sii uen' illar' 7 ror' h' i duait
ad iecde d' u q' uene p l satiles sr' ad d' scedit
ad ceb' 7 n e im q' ptra siciut ptesti diduu'
i loco q' e int' testa 7 coptoriu duru i multi ue
nas p l satiles p uas sbtiles d' in t uene ua
d' r' ad a n n capis 7 ad el' posti 7 occupat meo
dece 7 si ssti iuoluiu' d' in adiuuat' p r' sepi
toe; sic adiuuatio mar' alioris ad ei tuica
7 siut ex ob; eis .i. uene eqles duab' ueis
q' ad sce delut p r' d' in f' doue itrat .i. foramco
ptoru duri 7 tra sceut ad cebr 7 p funda' i eo.
Cosideta g' mo q' e isti ies mirabil q' sut
i cattre dico g' poris o plede o gnoce; utilita
tis isti uenis q' scitui q' i locis i q'b; indiget

digre aliquar intect digre p sni 7 i dige' iuis
talib; ut p lagri mora ma' ieis i nolute mar
meli' o plea i eis digo 7 dico q' iste uene p l sati
les o exiu' 7 iuoluu' i toto cebro 7 didet' i eo i
multis ptes 7 tra sificat' 7 q' dni illor' minor' pue
niut aput uetrulor ceb' 7 d' pueniut inimi uear
no pulsatilui q' descedt ex supiori capis q' iste
uene no pulsatiles ueniu' ad cebr ex loco di
uiso 7 loco ex quo ueniu' uene p l satiles 7 diduu'
i oib; ptib; ceb' 7 sinus uetraulis g' p dior; uea
ni p l satilui 7 no pul. q' ueniu' ad cebr expel
lit' t q' e i eis ad uetricula ceb' 7 retinet t q' e
i eis 7 o suat ip; ex ueis pul. disoluiu' ex spu
q' exa' qui uene p l sa. adscendt ad cebr ex
i fiori 7 uene pulsatiles ex supiori capis 7 i
h' e mira 7 retetio siut i h' ut n q' exeut ex oi
sinis uenar' tra siuet ptoru ceb' 7 q' r sit ue
nar' p l satilui q' ueniu' ad cebru e sit adscen
des ad supi isto q' ex exeis no ex n p q' di
git' digre o plem i reti ex p' iso sb ceb' 7 q' tum
illi q' ex exeis sep e t q' reddit uene ex q'b; o
p' rebat' rete q' sps q' e i isti ueis p l satilib' no
pot tra sire 7 ex eis cito pp' i uolutoe; 7 toitu
o sitate cor' i tra situ ex supiori adi sinus 7 ex
late ad lat' 7 i tortuositatis 7 i uolutio e i eis 7
mita diuisa q' i p lr' le tra site sps pse 7 ret
net tuc ip; 7 cu stodiut ip; eu g' mora ei p
lagriulu i eis o plen el' digo 7 te exib' paula
ti paulati 7 uadut ad uetriculos ceb' 7 q' r i
digetia i tra situ sps ab istis ueis ad cor cor
ceb' e sic i digetia ad tra situ ei exei ad uetrilor
ceb' attribut ptes ceb' seqntes coptoriu cog'
guis 7 retines ip; is t' q' i diget ex eilo a ntei
ex ueis ueinaab' q' sut i i coptorio 7 q' r neu
sunt ad e to dic d' uenas i sinus uis 7 sunt t eo
ptoru dur' i q' pole e duplicatio don sia
a. tuicar' q' ue illar' sut i' i illas .i. tuicas
7 n i diget ba' a' etodia 7 sufficit i custodia i'
uenar' duplicato 7 i duplicatoe isti coptoru
e a utilitas 7 q' r cebr i diget ut didat' in .i.
ptes anitiore 7 p eriore fuit duplicato cop
toru i isto loco 7 pp' h' colligit' ut sit ura e to
dies uenas 7 n i uolueet u q'; p' coptoru si
u q'; ptu ceb' 7 altu o tinet ani ceb' 7 al tei
postius 7 n i coptorio e. z' utilitas q' coptoru
dur' i diget ut lige cu testa capis 7 sunt ori
go ligamitor' eius ex spississio locor' ei 7 e
loc duplicatois 7 q' r illa ligamita n h' nt cu
situ n p d' ior ptebat i illo loco s' q' assilat
laude h' e 7 e iste ies o ptebat sic dixi ptebat

i una p qua uad sanguis i coptorio minimu so
nimiu qa pua qa mag i oriclat exeis
uene pulsa. 7 qa istar adscendebat ad su loc
q e it. 2. supficies teste 7 ad pte q e i isto loco
ex coptorio i ducente capis testa supiori 7 q
ta descendit ad i(n)fius ad coptoriu tenue in
dit a coptorio duro 7 t uene sunt pp 2. un
lumtes quar aliu e ad nutriendu 7 illo q co
pulat e eis 7 aliu e ut sit ligamentu e qb ligt
coptoriu duru cu i(n)ib q sunt ieis e(n)tantu 7
duplicatio isti duri coptoriu pucit i. 2. la
tib3 ad loc i quo sit int suas tunicas uacu
atas aptas silis lacune sanguis 7 odor ad a
auale loca expssionis mar q sanguis oggr
ico ex illa uacuitate 7 dicu(n)t sanguis i i(n)ib q
sunt sb illo sic canales a q dicit i cauitate
sui eciu i i(n)fiori loco uicinitatis 7 exeunt ab
i uena sui pn i ei pn multi canales i una p q
uadit donec qn fuit ppe loc men uentrili
uentriculor cerebri 7 i digueni ut exeo oriat
uene mag q ueniut ad rete finale n suffi
ce te i custodia istar uenar coptorior tenui
e soli q illic fuit posita glandula ad a(n)imo
m coptoriu 7 procedat it glandulas
i medio istar uenar descendentiu i(n)uoluebat si
ipm coptoriu tenue 7 ca(n)dab ip3 uene li
gate cu i coptorio 7 t uene no pul. q si i
cantu isti glandule dividit d(ua)u tra(n)s seuit p
uentriculu medi. 2. uentriculor cereb ad. 2. uentricla
anteriores 7 i(n)uoluunt i eis cu uenis pul. q ad
scendit ex i(n)fiori 7 ex uenis plsa. 7 ex eis sit
rete finale 7 q ps anterior prim cereb i digeret
ut dicitur i. 2. med. tra(n)sunt ps anterior copto
rij duri ad istu loc 7 extendunt q ad pte 7
dilate sr duo media anterioris cereb. Et dico
q tres. 4. q assiliat corde q e q i extensa similitu
tudine si medium. 2. uentriculor cereb anterior
autem ad se pte me corpis ceb q(ua)ntus sit mi
ta 7 sic elegit. 2. duos uentriculos anteriores i
uentriculor cerebri i separat eos ne constringat ab
i pte. Ca. 4. de m. origine neruorum cerebri.
Et q(ua)r nerui descendentes ad lingua p q(uo)s sit gust
i digeret loco ex q oriet sunt origo eor exteri
riori cereb ex pte posteriori 7 nerui uenientes ad li
gua sunt. 2. q iste sensus e q i alij s 7 q i mbro
que sunt i hore i digent ut uinit pte sensus gus
ueniunt ab ea 7 ab isto loco cereb nerui exeg q oru
m exlate dextro p se sunt i late dextr 7 nerui
q oriunt i late sinistro p se sunt i late sinist. d(ua)u
illi. 2. nerui uadit ad i(n)fius 7 cu ex pte illorum

uadit ps q oriunt ex coptorio tenui finali i
ad cilindru 7 osuadu eos 7 p forabi i copto
rio me cerne siles canus i qb3 cantur. 2. n
ui i qui3 puenit ad os p forat 7 os duob fo
ramib3 exibit illor utq3 copr. 2. coptoriu
d(ua)u dividit illi nerui 7 q illor copulat cu li
gua 7 qa cu mandibula i(n)fiore 7 a(n)q dividit
oriet abeis i(n)uisitu cor nui q adunant
7 i(n)spissant 7 diuersificat mag q duritie ner
uor uenientiu ad eos 7 copulat cu uno 7 co
pulat cu musculo q e i(n)ipsoub ut pcos fiat
mot ei nui q uenientes ad mandibula i(n)fiore
uadit pa uia e scte ua q p uadit ad i(n)tius
dom uenit ppe ocli 7 qn i digunt p(ri)uisite o
sui exib ab uno duor foramin ex qb exeut
2. nui q coplan e i(n)mcil ocli ne magnificant
forami 7 debilitarent os inde 7 sit ca occonui3
7 cu h in duo forama ex qb exeunt nui nis
si a(m)pla sz magne. 2. nuor 7 isti. 2. nui sr no
biliores nuis mouentib3 tot oculu 7 no pp
nunt n pp i nuos 7 nis ue no e n i istis nuis
7 e ui e recte g ponit cantor exit nuor moue
tiu3 mandibula supiore e nuis mouentib o
culu q nui mouentes oculu sunt duriores n
uis i qb3 oc(u)l(u)s uisus. Cu g exiuent isti nui i
ueniut ad loc oculi d(ua)u dig i i(n)mcil unus
nuus 7 alt qui ueit ad supiore mandiblar
uadit n sius gibbositate gene 7 illic fora
mina i osse q e i p(ro)fundo oculi 7 uadunt ipsi
do corpis ossis q contigit ipso nuo p. 2. cam
les q sunt cant pistes. 2. nuor custodia ob
q transeunt ex nuis ueis pulsatilib 7 no pul.
i(n)do osse q i duri tela dura 7 e foram q p(ri)m
sit i osse e leue. Et e narratio quo dividu
t nui qui transeunt ex i(n)fiore oculi p os gib
bositate uenar 7 quo dividit nui quos dix
supi q exeunt ex supiori 7 dividit i lingua i h(ab)e
7 i oib3 p(ar)tib3 fuit p(er) isti transit. mo aute
uolu narrare dispoe3 alti(u)s nuni nuor oi
etiu ex ceb 7 e pui. q(ua)tuor pui nuor qui ante
no oppunt. 2. nuos qui uenit ad nares
ex nuo p(ri)mi nuor qui isti duo nui n sunt
nui sic alij nui 7 no descendit ab osse capis,
ad extius s p p. 2. oppunt nuos uenientes ad
oculos 7 sz p. 2. nuos mouentes oclos 7 4. p. 2.
nuos q remoratur 7 i tegit i sone meo
7 nunc isor. 2. nuor scap ex loco i quo oc p
anterior 7 posterior ceb d(ua)u uad cu coptorio
duro 7 strigi 7 espuunt. 2. nui 7 dividit illi sz
mo que nemini locus aut pis. e. pui nuor

post i. 2. uuca pur 7 pīi ei qm appiqbr basi ceb
ē ex pūi parte q̄ ē aī ip᷑ 7 longo alior ē ppiq̄ s
pur a. e. ad uiscē ei. 4. pīi p᷑ 7 uad ē eo p sui
ut aliq̄ n uiā dīn distiguīt ab eo ē tela q̄ ē in
supiori parte 7 2. uuu isti ptes sr pīi 7 sr duu
ores duob᷑ uuus. in parte q̄ tela q̄ induit sup
ori sicut ē duuor tela ligue 7 alior m̄ib᷑ simci
7 longo ei ex basi ceb duio ē duuor origīe in
pte 7 orīt a. 2. latib᷑ ceb uuu q ueniūt ad os
sa petrosa 7 ē par. 4. pīni uuor 7 iste pur ē duir
7 ictp istor. 2. uuor diuiūt i duo il loco icessu
ei i osse 7 una i pteū uadit ad foramē audit in
auricul 7 ā pr itur i foramē q̄ dr cec q̄m bē i
uoluōes 7 tortuositates 7 uuus icoe ē ad ex
alaē auiūs 7 pi. 6. ori alusi ceb post uuca q̄
dīci 7 uuu isti ptes sūt maiorib᷑ dūicies p̄ teor
uuor s ppiqtatē cor ad pūi uucle q̄ nucha
ē pūi. 2. uuor duior q̄ ē duuites iceb uult 7
cōtinuo i q̄tate illi ē leius q̄ subtilius sr indi
get uuus oueētib᷑ ad loc mollib᷑ 7 fortitudo mo
uis idiget uuus oueētib᷑ a locis dūis q̄ sūe
nūt ptes ceb q̄ dā molliores 7 q̄ dā duuiores
f. ei a uuor mollior 7 posterior 7 q̄to mag elō
gabiūt ab ei a uuor tāto mag idurescūt s;
ppiq̄tatē ei ad posti. Et nucha iefficit magis
dura paulati paulati q̄to mag elōgaī ad iferiu
7 uuu isti ptes ē q̄ lapsā descēduīt q̄ si finis eo
rū peruēiāt ad aliū lat᷑ 7 diuidūt i testis 7 ioib᷑ i
riorib᷑ 7 p eos sit sr cor 7 sollicitudi fuit ii icendi
a istor uuor q̄ si cos iuolucrū coptorui du
rū q custodit ipos i cor icessu dīn ptiseuūt
p᷑ descēsu cor 7 iuolucrēs cor in uis locis at
q̄ 9 iugiūt i applicatē cor ē utilitas mag 7
sic fiat uiuāme p applicatē; i uuor ē pan
septo fiiūt ad iuian. 2. uuus ptes seciti 7 aggā
bit ascēdēte a testa capis 7 iuolucrum si
ces cor coptorui duri forte q copit ipos ēti
q̄ 7 custodit ipos 7 ibi ē utilitas uuus alior pīui
i q peruēiāt cos ē e uuu dīn q fiūt uū ptes. a. q̄
i cuuibile q̄ i sepatē a. 2. uuus ptes seciti sūt
ei reddūt ad liguā adiuuabit. 2. uuus ptes. a.
p᷑ sequūtē; cor auus. a. ptes ad. 2. uenas p̄ lsati
les q̄ dūi ueue a poplectice q̄ sūt ppiq illi 7 ligā
būt ē eis p eo pteria dūni 7 ē eis ptusseuūt tor
colli q̄ iste duę ueue idigēt q̄ peruēiūt ad
ptis ut uadāt i suo ad sinistrā uetelniū uē
melor cordis diuidūt illi. 2. uuu ad ysophagū
9 iugūtur ūt ad dextrū 7 al᷑ ad sinistrū i q q̄
uenerit ad loc i q idigēt diuidit i sto iuoluē q ē
i lacē dex ad lat᷑ sinistrū 7 uuus q ē i latē sist

ad lat dextrū q̄m dragmalitas cor aū diaē 7 ē
uitiorē eis ū custodia i secūunt. mō at uolo i
narrare locū a q̄ orit᷑ par. 8. 7 loc ē q̄ coplat. Di
coat q isti duo uuu oriūt᷑ a loco i q̄ ceb
7 ex q̄ icip nucha 7 ē ceptīe peroē isti. 2. uuu ad
i stius adiuuabiūt ad. 2. uuca pares. 6. toni q̄
peruēiūt ad loc i q̄ distigūt. dīn ab eis pō pa
ua i uuus istis melis maulor epigtis i cuq
aut. 6. maior pō copulat᷑ ligue 7 isti. 2. uuu s
duuiores alijs uuus sibilib᷑ 7 i q ē exill uuu
copulā ē maulis ē duuiorillo i sitie q̄ ex melis
ē narralo ex eis sr maulli q mouēt colli 7 in
auli q mouēt madibulā i fiorē 7 mauli q mo
uēt. 2. exima narni l q 7 labior 7 maxillā 7 in
auli mouētes colli ai cosit mag q̄titatis 7
copulat ē eis uuu ē illi q̄ uuu q coplan molles
aū eis sr maioris q̄titatis q̄ dat uuus p q̄s ē
mot eor q̄ 9 iugebāt ē q dimiuit i istis uuus
i sui 9 plemito imollitie sb q fēt sūt crosse pro
ducē; i magnitudie 7 sili i. 2. melis ripor q̄ uiq
illor coplat. 2. uuu. 2. ex. 3. pi q dixi ia 7. 3. dur
ex. 4. pīi q̄ dixi p᷑ cor igebāt g isti duo m
auli p q idigēt fortitudie i sua ope p mul
titudinē uuor ē at q uenit ad maulos q sr i mu
xill 7 maulos mouētes ēxima narni 7 labioru
ex uuor mis ē meicitis q̄titas 7 sili ē meio
ris duuitiei q̄ istiui icedūt i ossib᷑ p sputu
iconi q̄ idurescūt p elōgatiōe; me 7 ē b sūt s;
q narrauui. Declarati ē q uuu mouētes ligua
nō hnt loc ex q̄ oriāt᷑ in ai anior ceb in ieius
meio nō hnt icessū ap iudiaē ligue locū a quo
exibūt p multitudinē foraimū q̄ ē i isto loco q̄
fiūt orīgo isti ptes ex loco ex q̄ icip nucha 7 est
duuior ceb. Deīn icessu ei i durescūt paulati
paulati donē peruēiāt ad liguā 7 diuidūt p tōrā
7 ē dicē p tōr q̄m uuu sibiles queniūt ad ligā
dilatāt᷑ i p pūi origis cor. Deīn diuidūt i tela
liguā sīi 9 taciu maulor q sr sub
illa tela isti a uuu mouētes q sr expūi sep̄no
diuidūt i multas ptes 7 p eos cor diuidūt subtilis
sime i tela ligue q̄ iuri cor ligue ū idigē
uuus sibilib᷑ q̄ nō mīg ros gustabiles ū p ea
mā sili extius ligue nō idiget uuus moue
tib᷑ q̄m uuu mouētes p duuitie cor ū possiūt
9 p lēnde gustū 7 sili fēi sūt uuu mouētes li
guā sīnles 7 uuu mouētes ecti; ē illi q̄ uuus m
auli q mouēt aīm auli sūt miores mauli mo
uētib᷑ aīm ligue 7 h sūt sic q duuities ideo 2
mouētū liguā sufficit ei q̄ idigēt i fortit 7 ope
uuu at mouētes aclim ū adiuuaret ē simul 7

magis nõ posset mouẽ ꝓp mollitiẽ ꝛ sili ꝛ ẽẽt
l' q ueit ad mẽculoꝝ tꝑoꝝ ex uñus trũ paris
digñs ut nõ possẽ mouẽ ipoꝝ c isti mẽculi sũt
musculi mag ꝛ mouẽt totã mãdiblã ꝛ isto
ꝛ ꝓp hĩ ueit ad istoꝝ mẽloꝝ tꝑoꝝ .z.n
uus dur ex .4. pñ ad congedũ musculos
tꝑorũ.
Hinc uolum narrare loc exq ueit s'uuus dur
ad mẽculos tꝑoꝝ ꝛ iã dixi q .4. pari prĩ nõ
ni oriẽ a .z. latib' cẽb ꝛ itur ossa porosa ꝛ tũ
par didĩ i duas ꝑtes q itur .z. forãiã eq̃lia
ꝛ maior ꝑ itur apli forãm ꝛ icip ꝓcedẽ ust
q altũ itur istũ forãm .s. forãm q dicebat
anob q pus tñ sunt cẽc ꝛ ex forãmie ad
lat auris ma a q ẽ inr pũ isti uuu ituus usq
ad puẽtũ ei exitus ẽ iuolutũ tortuosa ꝛ sua
tortuositas ẽ ꝓp idigẽtiã ut ueiat ad mẽcu
loꝝ tꝑoꝝ uui duũ ꝛ isti sunt sẽm imaxillis
qm ois uuus nõ pot idurese n' fr elõgatõe
ei a suo pñ q sunt ma i nuoꝝ excosse ꝑrso.
iq aduuabit ei lõgitudo uie ꝛ siccitas loci ũ
ãbo desiccat ꝛ sunt iduresẽ ꝛ i hĩt aduua
mẽtũ ꝛ c custodit ipos ꝛ maior ꝓp isti uuu ꝛ
mouẽt mẽculũ latũ qẽ imaxilla reliq aut
ꝛ ẽ pro pua aduuat uuos ueiẽtes ex .3. pñ ad
mẽclos tꝑoꝝ ꝛ iuuat ipos ibi ei iq didut ꝛ ꝓ
uos reddẽ eã p q sunt uuus mouẽs mẽclos
oculi uni ꝛ uuu mouẽtes mẽclos .z. dico g q
os tꝑoris saluat ẽ a forãie pũcis ne de
uiulas sic forãm q ẽ iosse sb oculo idige
bat g ut p forãre forãib' sbtilib ꝛ ueuẽt ad
ipi uuu api .3. ꝑtrãseutes illa forãiã ꝛ fci
pue p forãm q ẽ iosse ꝑrso ꝛ nõ p ẽẽ mag
aplũ qui cõꝑat cor ossis q g uuu uele
tes ad istoꝝ mẽculoꝝ sr dura ꝛ ñ potuert ẽẽ
sẽ sunt sbtiles ꝛ duities coꝝ q mouent
mẽcloꝝ maiores mẽclis oculi ꝛ q isti uuu in
digẽt didi ialijs multis mẽbris ꝛ apti est
ut mot istoꝝ mẽcloꝝ hĩt mĩa pũ ut qu
uui coꝝ accĩt acõ remaneat aliq ñ lesũ mẽ
ẽ g ut sic fuit. ꝛ ñ sunt sortẽꝑt icis
istoꝝ .z. gñũ uuoꝝ ꝛ q nõ sunt aptũ ut in
loco oculi ẽẽnt mĩa forãiã i loco uni forã
mis sunt uuus ueiẽs ad mẽculos oculi ꝛ
ad mouẽdũ uni uuus magñ. dico g q q
ueiũt ad os ex .3. pñ ꝛ ẽ l'q copulã ex eis ẽ
ligua hĩ mõ q nõ possẽ mouẽ q di ꝛ ẽ l'q q
ueit ad mãdibulã i fioiẽ trãseut ꝑ etẽ in
gnas ꝛ sic dsiccãt ꝛ iduresciit i uia illoꝝ q
ũ didiũ imẽculos labioꝝ dico q ad cãnẽ

conueẽtes dẽtes ꝛ sili gigiuas ꝛ eos dẽtes ꝛ ad
cutẽ ꝛ q' si nãs sup totũ faciẽ ꝛ ad telã q idui
anarib ꝑueniũt uuui uuoꝝ ex .3. pñ ad sioreñ
nõ ꝑueniũt uuui maifesti ex uia ꝑtrãseunt
i mãdibulã ꝛ ad totas gigiuas ꝑueniũt ad
istã cãtẽ ma uuui sbtiles latẽtes uisũ i ꝑa
ꝑectu ꝛ sili ad dẽtes eius ꝑueniũt ab ĩ pi uuu
cereli tñ sceiites pillã ma pua q trãseute;
i gibbositatẽ genaꝝ ꝑtrãseut uuu q diduitũ
ũ i plib mẽbris mãdible supioris .s. i calore
ꝛ gigiuas uuu q eleuãt ex toto oculoꝝ ad mẽ
culoꝝ tꝑoꝝ dũ i palpebris ꝛ sicilia ꝛ totã fioꝛe
uuu aut q ueiũt ex forãie ceco ex q uadit in
uui pũ ad mẽculoꝝ tꝑoꝝ qdẽ ꝛ ei minoꝛ pars
didit i glãdulis q uicinãt aurib ꝛ ieo q ẽ
icauitu auris ad cutẽ aur i q sũt capilli p
ueiũt ex oib mẽbris uuoꝝ supioꝝ uui pui di
sticti latẽtes siles sil' tele aranee ut pedes
senat tũ sic a mẽb corporis cutis q fiõtis q
mouẽ uoluntaiẽ idiget uuis magis sẽm q
sb cute fiõtis ẽ mẽculus tenuis ad q ꝑueniũt
ex mẽltis uuus ꝑtes mẽlte ꝛ cutis i nõ pt sepa
ri abs mẽculo sic sepat i alijs mẽbris i labijs
qm ẽ aduuat ei ea ꝛ ab eo mouẽt uno mo
ea ꝛ pedes eleuãt sipalia ꝛ admixtio cutis
cũ musculo ẽ mag mirabil q admixtio ei
cũ mẽculis fiõtis ui q nõ pot didi i labijs
q sb cute sit mẽculus expassus ꝛ q cutis sit
copulata ẽ i mẽculo sit copulatio ei i fiõte
ꝛ i mltis locis ex palpebris ꝛ i annoꝛi manu
u ꝛ pedũ qm i labijs sũt ãbo mixti adiu
cẽ tm a mixtiõe q nõ pot didi eos rex ꝯpo
sita ex eis mẽculis aut cutis labia at sunt
ꝯposita i ꝯpõe mirabili ꝓp suã opõe ꝑpũ q in
diget ut sepent ꝛ iuoluant cũ uq uaq .Et
iã dixi q ad tela q indui anarib ꝑueniunt
uuui uuoꝝ q ueiũt ad loc oculoꝝ ꝛ nõ nar
rauui illã ma q iccedit isti uuu q ꝯ narrare
hĩ ne sit dimitto i nuõ trãctatu. dico q uisi
bili i ueiũt os q ẽ inr ocli ꝛ nasũ p forãm
i maiori lacrimali utriusq oclor forãmine
ꝑtrãseũt ad caui ꝛ i tiius nasi uiciãtis
illi ꝛ i ueit uuui pui q trãsit i utriq forãie
q dũ exiuus trũ pis i istrũ ei ꝑueniũt ad
oclm ꝛ i ueit illũ uuui cẽ disũ i tela q idui
anaso ꝛ ex tẽdi q uis ꝑueiat ad sinus pala
ti q illa ẽ ma coicãs ẽ palato ꝛ oꝛe ꝛ coplãt
ic coꝝ p forãiã trãsceũta ex narib ad os ꝛ
.s. forãiã p q sit hacht ꝛ p ñ gñois isti tele
ẽ excoptorio duro q copit cebꝛ q ab illa

dimicela exeunt nu q pticiseur ad nares ex
forame q e i osse sile collare i illi inmi q m
seur ad oris tm ex forame ppicis gladule q e
sb aiali ribe e a uelitus ut coportui dur
ligne e osse capis i illis ptib; sic ligui i supiori
e d ior rete pcedete i logitudie capis i e d ior
q assilat corone i no oritur ex coportio duro
ps q extedi sb rete sic ca ledra ut sepe ne co
strigat rete ma dini q d ior capis sr ut ex
eat supfluitates fumose i ut ligetur coportu
dur e eneo i ut ea ptm sciat uene i mus ad
extius i a uelitas i e q qn capi acc it pcussio
cessib lesio ap d ior i q fr capis e obloga
i te sit un d ior trasies p mei apostiora ad
i fius i extes. z. secat ipi i lat imi q fi e sic
fr litte laude i g d ior e sic q tims ossis q e
it d ior sile lite laude i d ior coronar fit eq
le. z. ossib; q sut i late meij d ior i q fr capis
n e declinas ad logitudine i e q i depsa i lati
b; q g reced ab i figu nali i s. z. m quoru
una e q reced ab illa fr nali i e oio ut careat
cap pminetia anteriore ptis i posterioris i sim
sa at caret gibbositate anteriori tm i z. gib
bositate posterioris tm q capit i capie rotudo
secat se ad inuice sic alta eor pcedit ab una
aure ad altam rete q sic cap nale q logitudo
ei fuit maior sua latitudie cu rete ut logi
tudo ei diuid si pla d ior i i q n logitudo eius
fuit eqlis latitudis i q i uniq pte sit d ior un
i capite a q caret gibbositate posterior i ucit
d ior rtui i sile corone i careb d ior sili laude
q loc isti d ior e ppiq gibbositati q caruit h
cap eit g fr duor deior i illo capie sic fig
i qn caruit gibbositate q e i frote tm careb
d ior q assilat corone i eit fr 9 pois d ior reli
q sic fr i possej ymaginari fr c. fig capis
recedetiu ab nali. s. ut fit i duob latib; ap
lac auu; gibbositas maior gibbositate ei
i anteriori i posteriori i q no p e e q si cap mutu
ret ad tale dispo; recede mltu ab nali i tm
q tal ho no possi i ueni q latitudo capis. s.
statu q e it tres aue s no p e e mai logit. i
n destrue una p eeb i a g manifestum q
no p e e cap fr illa fig io aut dic. v. figus
capis e e q tuor i capie fr lati 9 pois figure
i extes g s. z. copulantes a. z. latib; meie
fig pcedetes fr logitudine capis i uniq; i
late e coplatio ppiq i i aut q tale si i poit
i te i poiut q utrinq; istor ossiu no cesset
actenuari doni ei ultium sit couex tenuis q

sui a spissitudie e. dein eo descedes i diuin
a supiori ab osse descedete ad supi un q neu
tru illor itrat altm. Copulatio u ossiu q s
i pte ossis tipor fr sutura copulantes; aut
ossiu madibile supioris expte tipor q uis
no assilent coplationib sutur ossiu capis tn
it suturas noiat. Sili ei nitem anothoicos i
nominates ul uacantes eas.

Explicit lib. Galieni d iuuamentis mbrorum.

Incipit lib. Galieni de febribus. Cap primum i quo agit d generali diuisione fe. i suas spes.

Differentie febriu que qde
maxie ppe sut i pincipa
lissime i fr sbaz eax. Alie
uo fr e a accntia sut. e
Quia uo ipor accntu
no una e na. Sz h; ppiq
ora i magis ppria ei q diuisi sbe. Alia uo re
mota i remotiora i mag aliena ppea i eax q h e
sumunt dria; no uni g n s e. Igi maxie
qde peccant q maxime ppis i pncipalissis
abscedut d in qaiq; h; reminiscetes co
miscuerunt eis equalit uniusas q sut fr aliq
actus no sepantes i utiles ab utilib;. No
solu aut i g nb; dria q pli puenerunt me
dicor aut supaddetes ut i inutilia; incon
uenit aut diminuetes ut i utilui quasdam
d relinqunt. Sz i sm ea q in ipis g nb; e dria;
ppas differetias decepti sut 9 festim pfito
primu i pncipalissimu g n s dria; q adisc
ici sbi sutum obliuiscetes quosda quidez
medicor est uide toti pnentes g n s h q sda
uo ul supaddetes ul diminuetes i diuisione.
Et nimium. v. optie fuciete h c diuisione i. vj.
epidimiar h r aut senes im febres h e qde s r
mordaces manu q da aut mites. Alie u
uo mordaces qde supaddetes aut Alie uo i
acute quide incte uo manu. Alie uo arde
tes 9 festim. alie uo i becilles smp siccie a uo
i sicce uisu u sute alie uo ad manu humie a
uo rubicude alie uo palide alie uo liuide i
a tiba. Manifestissime ei i h is i alsbi ici
sil i ad igitur i pprias drias fecit diuisione. Na
sba qde febriu ingenie est caloris q e pter
naz. Dic uo caloris sut i h e qde q ad mag
i q i min sut i a m i qua e h; p t naz calidu
i h e q sut a modo motus ei quas uniusa

Dic. c. g. d ingulo sm q fe. e moles ior ...
... ci ... i sic ... cor

ɔplectimus cū mō digniois scripsit ut ī proce
dente sōne ostēdimus. Que qdē utiq; q̄ st̄
magē ⁊ mīn' sūt maē sūt ⁊ ɔsueti ē amcī
noiare ītali gn̄e dc̄e magnā ⁊ pūā febri
n̄ ꝑꝑe qdē ī qualitate n̄ q̄titatis ī sētit. S;
tū assueti sūt ita fac̄e nō solū ī febb' s; ī ali
is mlt̄is ī qualitate qdē ɔmūib; existētiā nō
tis nō magnis ⁊ pūis. Que sūt aūt ī q̄ē
h' p̄t nāz calin mac̄ ꝑꝑe eī q p̄t nā ē caloīs
sūt dc̄e q̄ st̄ t̄. Aut cor ip̄m cordis applēdē
te ip̄o ⁊ ab ip̄o nō faciūte ad tot̄ cor. aut eos
qui ɔtinēt ī uētrlis ei' h̄ūr. reliq̄ nō ꝯ; aūt
hic dcā ē aerea s̄ba solū calefīcta suffi̇̄t. hu
midis aūt ⁊ solidis corꝑib; calefacientib' qdē
adh' aūt calefactis n̄dū differūt aūt ī pūo
calefi ⁊ calefacti eē. Discrētiā utiq; maī.
q'dī ī eē h' ītellige in mista aq̄ calidā ī lebe
te; s̄idū d'ū calefiens ab ip̄a ī uicinitate le
betis cor calin cītissime toti ī dū effecti. Rū
sus g' ītellige ī calidū ⁊ pigūū lebete sūt;
aq̄ effusa; deinū calefīnē ē adh' calidā nō
nōdū effectā. In h̄is ī ymaginib' st; sedm̄
qdē ꝑ dcā febri. quas dixi ip̄m cordis corp'
applēdisse. Sedm̄ ꝑorē nō ea ē dcā febrium
q̄ ē ī h'moribus q sūt st; ro. Reliq̄ nō ꝯ; dcā oio
qdē sile nō h' eē explanationis nō g'. folle ī
tellige ī fabror artisicē ī seip̄m aerē nal
de calidū deīn calefiēte adhuc ab ip̄o calefa
ctū aūt nōdū magē aūt adh' itm' h' eē oīn̄ēs
rei mōbit nāī si ɔtentī ad hūidū ī folle ītelli
ges ⁊ magē adhuc si foramina follis p̄q̄ramr
⁊ emittit aerē st̄atī ītelligas ut hūido
qui dē ī ūa existūt aeri n̄ pūis ī q̄ utiq; ma
differūt nē opn ab ip̄is q ab hoīe sūt tēm
misce; eī cītissie ⁊ tantis oib' p̄ īlla foramia
sil' sp̄ntib' aeri s̄bā cū sāguīe ⁊ si cor nō oīū
in ɔstructibil' exūs ī oib; h̄is. Igī ī cap h'
qdē p̄t nāz calor quē ī febrē noiaī alīi ab ā p
decōr nō p̄manet nō ī p̄ gnē leci si st̄ possitet
⁊ aūt ī mit cū p̄uaēē ⁊ reliq̄ duo gnā g' fnal
qdē ē h'is q ab h'mis ī spiu; tūsit caloris mī
aūt p̄mp̄ē spū igitur h'ua ⁊ mini ⁊ soli
dū cor ⁊ h'uis ⁊ aereis p̄mp̄ti tīzdit calorē
q̄ ip̄m ab ill' acceꝑ n̄ aoīs qdē lēp̄tois s̄ba si
cili' altāt' pachimeā. Est aūt lēptomeīssā
qdē p̄tib' que aeris pichimeīssā qdē q soldor
corꝑor s̄bā ī meō nō aliōr h'mor s̄bā. Alich
aūt differt ī p̄sēn̄ deinū doctina sp̄ūdicē ul'
aerē d'ciam ē de h'is diligētius alibi. Nē
aūt suffic h' tm̄ cogn̄sce q' ut extimo. v. dic
oīn̄ēs q ɔtinet ⁊ q ɔtinet q̄ ip̄eu ī fluūt eōn
aūt ut ⁊ sūmīte q ɔtinet ip̄is qdē soldas pti
culas corꝑis q ɔtinet nō h'uīda q ī p̄tu in
fluūt sp̄s appellās. Alā ī cap qdē ab ā p̄dcōn
aliī tūz febilis disp̄ō nō p̄manet aūt ī p̄ gnē
eīq' lecū ē. Si ī uadit reliq̄ duo ī nāna p̄mo
nt solū disp̄onit ō ⁊ illa duo tp̄i p̄cedit. Ca
pitlā qdē h' sōnis h' sūt. Cap̄ sedm̄ ī q̄ agr̄ de
ꝑuet notitia fe. ī gnāli p̄ncip̄aliū tī d' noā fe. effi. ⁊
ā ī dign̄tēs uniuscuiusq; gn̄is febiū ptiā sūe. Cō putride.
fest̄ aūt uetiū qdē dicē ⁊ degn̄atoē eoz ita
demināre simul sēa que dca sūt. Qm̄ quīd
ex labore ira ⁊ tristitias ⁊ estib; ⁊ ī st̄natiōnib'
⁊ uigiliis ⁊ ī digestiōib; ⁊ plictiōnib; ūn̄ feb
re qdā oib; hoīb; iā hec deīn ma' ab ip̄a ipa
aerē ec̄ctis ⁊ h' qdē utiq; ē. Et qm̄ pesti
lētiosi aeris ɔstructio attulit feb'. in h' ī gn̄unt
qui p̄ncip̄it ītellēctu. sic p̄mū ⁊ q ɔuisanē aūt al' uitiatū ul' ɔuisat.
h'is q pestilētiā p̄uiūr fallax ē uicinam ei
p̄ciulū ē sic a scabie aliq' ul' ab obtalmia sal
lar nō cū eis q ap̄nā possit ēr qua mordēti ī
illi' p̄utridū uelut quiq; expuūt ut domus
ī qb; iacēt fetide existūt. Noīū aūt est a
lēxā expiā ⁊ q' qui dissoluerūt ɔsuetudine
exitior ab aliis qb; tā ī uadiūt egtib' ⁊ nō
mi a febb; ⁊ h' quidē tēm ⁊ q' ea q nocēt plecto
na fecit febres ⁊ cibaria qdā mala ⁊ sumā ⁊
estiūs qui sūt eta canis orti ⁊ alia q̄dā talia
cognst ab uniuersis hoīb; ut in sīn dicā. Qē
nō ab eis ī corꝑib; n̄ris disp̄ō fit aq̄ febricitabit
nō adh' deinū eū h' sciuit in multa hoīm in q̄dā
meicor. Dup' aūt h' gnīs ignorantiaz hec
talia alīa qdē q ab expīmto solo p̄moneta
ut n̄ illius cor q sūt ualēte ī ueiri mitē. Alte
nō certus hoīm ē ɔppinatiū se sapientes ī gn̄
tiū qdē sili ut p̄mi suspicatē; nō doctine h'ūa
ignarios qdē eos utrosq; eē ɔ ex h' q' no certum
sūt ꝑius ī logicalib' methodis ex qb; cognsciunt
⁊ diiudicat ad m̄ suis artis artis p̄babilia nō
aūt uētate ī uenire ul' diuīne q̄ntia. Igit
mitte nō h'ic ad uenīēte elatoē qdē cor ī tīn
ī st̄abilitatis aūt autē deuenit ut uē ac
quas aēs cognoscit expīmto cētei eis sūt
fic dispūtāsse nō uiē ī digeo meīnisse ītīa
nuī ā bagmmi p̄oz. Alī ei replātiū in soph
sma solutiū ī stātū fac̄ h'ic sīnē; Si disip
linabile ⁊ doctināle suppoīntēs qdē h'ūt eas,
q ꝑ alias demōta sūt decēter; aūt dīnō feb
ri. Igr̄ supponētēs qdē cor ul' eaz sūt cali
sīt. sic. ⁊ h'ui. eē eiā corꝑor. Et si ꝑius eqtes

i discrasia .i. distemperantia eorum. quare unam sc. est
cum i corde calor qui fuerit sunt preter naturam. Dicem
non frigus caloris aliquibus praeceptis complectens sumo a
materia diuersa suscipientur est a feble calore tum est
stentum frigus. Aut igitur i ipso corpore cordis accendi
primum ipsum dicebam aut i humoribus aut in spiritu.
Anticipant aut consistentiam unius sunt fe. cause
euidentes omnibus cognite quas pauca audiui. i quibus
experimus quem mentis ab obseruatione quem et ad eum
in lucem locus ad naturam non ipsam rei percipies
dimittere ab illa et i futurorum psica et metricum me
moe adiunat iuxta quod uniuersis et huius que
per experimentum inuenitur addites non eis ex loco a
disci multa. Igitur que quem scilicet alterum p
re expositio dico et iustum inuenitur alibi ondi
quando operatiuum causa dispositionis i corde febrium con si
sit nunc placet dicere. Quia igitur uidemus
non unum uidemus modum generationis in augmenta
tionis caloris quando in ipsis ignis. Sed aut propter
motum aut propter putrefactionem aut propter copulati
onem alterius caloris aut propter retentionem efflunci
onis calide aut propter immissionem rei calide ue
lut ex fonte quodam feruentis uel gignentis ut
ad nostrum sensum uel agentis calorem necesse et
fe. causas apud decem .v. reduci modos. Puta
estus sunt ea qui a sole corporibus hic sunt inuentum
onem sine que fit i corpore prius sine qua iam sensum est. Et
quem utique et ibi ipsum preter naturam calor non dum tunc. iam est
febris uel cum aduenerit cor immissum immissum h igitur
causa ex copulatione fit calefacientis sunt sol sine
ignis sunt sumentium sunt quando calescunt ex exigens
uel apprimis uel copulatum uel qualitatum nominare quis
uoluerit. Iam uero est uelut ebullitio quam et
motus uehemens in febribus uirtutis qui i ipso corpore
cordis insidet. Cum concalescit aut ipsi quando quidem
sibi sponte quando sanguis sibi et si forte apta fuerit
hic que susceperunt quod multum detinere calorem et sinum
cordis stetit remanet hec quod preter naturam sunt cala
et nunc necesse febre hominem. Igitur uel quem febris i
prius habet motum et ebullitionem et nam caloris. Que
uero tristitia non adhuc ebullitionem sed motus solum.
Que non i laboribus est prius quem ipsi habet motum ani
plurium musculorum et minorum et colligentiam et tam
calor quod utique et per calefit primum sit aut sed otium
re hinc ad cor calor et in hoc febrit. Que uero in
depositate eius accedit febris quia maxime stipa
cutem patientibus et si frigidantis consueuit accidere co
stricta i corpore mordaci efflusionem fit. Nam transi
piratur quem aliquam corpori fit duplice modo effusis quidem
dei ad extima spiritibus uaporibus et fuliginosis superfluitatibus
actiuis non i titus que i frigidatur uentillant
quod sum naturam calem acetra sibi. Cum igitur causa aliquam forms
deprensas cutem hos transit constrictis multorum quem i ple
ctoriam i misit dispositionem cum euaporabile et fumi
sunt quod effluit. Est aut quando i febrium cum acie mor
dax fuit sufficient maxime ut ex hoc quando in i ita corp
actualibus refrigerantis calor congreget. Acris
uero et mordax effluit superfluitatis huius quia aut
natura sunt cacochimantes aut cibaria mala i
uenerunt aut multorum i digestionibus passi sunt. Etenim
xie i malibus cibariis uel si turbidam et lutosam uel
cenosam uel limosam uel gurgitis uel pisceuel uel
stagni uel quolibet corruptam et putridam aquam biberunt
Bili et superflue sicca laborantibus uel uigilantibus
uel sollicitudine patientibus uel fumaria actiua
tamen i fientibus. Igitur cibaria quem dico ma
la quoniam sunt talia sicut cepe alea et nasturtia et
porros et caules et basilicam et ulticas et quam a
nauit siluestria sicut et remuas apud nos dicimus.
Et quoniam quidem sunt bona propter putrefactionem at ali
quod parte precis uel i maiorem multorum acquisiuerunt
malitia sicut i frumenta hec quem a temporibus longitudine
i putridam dispositionem deducta quando uero humoribus repleta
propter mala orci dispositione quando non i hac generationem
abetrigie sunt lecta alia igitur cibaria demum inc
inc cocti comedere multi propter famem hi quem mo
tu sunt aputridis et pestilentiosis febribus. alii uero
apud sibi possessi sunt scabiosis et leprosis. Cum
igitur repletum quem fuit cor aualibus humoribus oppila
tio uero nulla sed ulli uiscere fuit i plubire uo
transpiratur et refrigeret. sed immissa ante al fanum
quem est. Sed huc i fallace habet sanitatem. Cum aut consti
tuti fuerint extiora fine aut oppilati fuerint de causi
bus que sunt i profundo i constrictionibus quem quod nec de me
i oppilationibus uero quod post putridam pauca dice
tur sequitur generis febrium. Capitulum i quo .G. determinat qualiter sit fuit accidentalibus extrinsecis.
Quoniam igitur est inuisibile
ut propter quem i digestionem patientium huiusque febrierunt
illi uero non una huius quem quia iam cacocimi sunt et im
le transpirauerunt uel laborauerunt i portune uel balne
ati sunt i distemperate principium est febre euchimus uero
et bonum transpirantibus et quiescentibus et fouentibus ea quod sunt
sed uenerit tempus i spole est febre manet ei i hoc quod co
rruptum est sed uenerit uel ex. Sed et propter precedentem digit
pullari et sit benignum quod primum i digestum. Sic
et huius qui i motus uehementiores conuenerunt
uel ad solem estiuum uel balneum calarum dulcium
aquarum resumunt omnia corrupta cibaria i corpori
corporis hiutum. Ita uero et eos quibus descenderunt dorsum
corrupta cibaria febris non i secuta est nisi sed alia

sic laborantes i portune

aliqͣ cam puta ul' laborātes ī mītis a sccita
tionib' ul' flegmonē patiētes ī hiis q̄ sunt
ꝑ uentre. Secōm oppilatōes ū uniqꝫ pororū
ī obstructōes humorū distuli ei dicit̄ ē d' hac fe
brit alia ē ea q̄ ex putredine ē febrē pati
tissic ei putrefiūt oīa q̄ aliqꝫ sunt calā ī hiis
ī multa ul' manetia ꝑ caliditā regionē d
potiant̄ tn̄a spiratōe ſu' ī infrigidatōnem. — ul' febrit
Nequaqͣ g̊ mirabile ē ī aīr plectoriās ī
fecit̄ febres ī ei oppilatōes mltē ī difficile
trāspirabile totū fit corp' ꝑ tales dispōes.
Quēadm g̊ ꝑ altam inlatitudinē q̄ ē ꝑ iu
tutē ī hectile ī corruptōes duenit̄ atro hu
mores nō ulterī possessi nꝫ certi benigneqꝫ
digerentur eos ī uenit ī hectiliori existēte. p
terea nō ī q̄ aliqꝫ lubea in seosorū ī pachimorū
ī grossorū humorū qnātiā cibaria sunt morbi
diora sunt. Oppilatī ei ī obstrue cū q̄ ex ipīs ē
humorē putridū ē. Quid g̊ nō ne ī c̄ria sunt
cōtinua ī adstrīnātia ī acia. Vidē ei sili pr
sessā febrib' q̄ supbimitur aliquo gnē dietē q̄
ī antea oiā h' talia cachoxima eē dicīnecte. g̊
cacoxime quidē ī h'. Putrefactōis uō in
tōe q̄ aliqꝫ lubea ī grossa febriū sunt cāe. Sꝫ
ī ptēs q̄ flegmonē patiūt̄ putrefactōis rōe
accendūt̄ febres obstructi ei ī eis locq' ī flu
xerat aū fuit nā caliduī exeo q' nō bn̄ trāspirā
tur putrefit. Cū g̊ ēi ssic q̄ rē fuit amare ī
colē reuma calor erisipiles possidet prem
Cū uō sāgneū flegmonosū. Qn aūt ē ex albo
h' ē mixtū ul' erisipilas fit flegmonosū uel
flegmō erisipillosus n̄ qdē adnāme humore
accipiēs dnoīatōē; uō adipiscēs ab alīo
febris aūt ī loīb' hiis accendit̄ ratē colo
nis ī aicalescit ei sp' ī ī cābūculis locq' ōnē ē
ī calido qdē sufficiēt̄ sanguinē melancolicū
uō q̄ adustū ē gnōnē hnt. Ca.e. ī q̄ auctor
aliudiorūs dicāt dēfe. pestilētie qm̄ ipsi ē una
g̊ ōtinētis nos aeris d' hiis q̄ fuit acā extiori.
ōstitutōes quales ēēt cāis ōtri fuit maxie
ꝑ transpiratōē; qdē q̄ ipm calefactūr cor deso
nis ētiē ēffuse cor uniuisū ī calidū ōndūr
ī max aūtenas ut uniqꝫ attrahētes qdē ī
sic ōtinētis nos aēis ī q̄b' oīb' dispōni cor
nccē ē ī calidū ī moderātē fiēs. ipm ꝑmū ī
maxie febilē dispōnū assumit ī ī mittit̄ uni
uso cor. Secōm uō pestilentes ī spiratio fit
maxie cā febris fit ei ī qm̄ quidē ī ꝑ eos
q̄ ī corpe sūt humores aptos ad putredinē
existes cū actōnē q̄ tāū hūē ōtinēte aēre

pit aīal q̄ multū aūt ex respiratōē ī cipit eo
qui ī centū ē aeie aptū ita euaporatōē ō
tinuatō. Pricipiū uō putredis ul' inl
nardo aliq̄ mortuorū ē nō ōbustorū ut ī plu
a ssuetū ōtingē ul' ex gurgitib' q̄b'dā
ul' stagnorū uaporib' hora estatis. Est
aūt qn̄ dnāt̄ qdē ī moderatē calor ōtinētis
nos aeris ut ī possideātē athenienses pesti
lētiā ut aūt ī ēigiptiis suffocātib' hora esta
tis ōuisātū corruptio ꝑ cor fiebat. Ineo
uō q' hiis qui ī cor' humores erāt ex mala die
ta apti ad putredinē ꝑmū pestilētis fit fel'
fortissis aūt ī ꝑ ōtinuitatē ex ethyopia
ī fluxerit q̄ tāū putrida ī qnam ita apta hūn
h' cor ledi ab ipīs futurū cause febris. Oꝫ
ēi meminisse h' sup ī hoc toto sōne q' nullā cā
nꝫ sin patiētis aptitudinē agē apta nata ē
Aūt iā utiqꝫ uniuisi q̄ ī sole extiuo ī mora
rent' festinantē ī q̄ ampli mouent aut uni
bilerēt aut uasceret aut ustuerēt̄ ita uero
utiqꝫ ut extimo ex ēēt cūis ōtrī oēs egra
rent ī ī pestilētiis moreret; sicut dcm̄ ē ma
xiā piculā gnōnis egnū ē passiuū corporis
ī patīo. Supponat ut ī ex ꝑ ciuitatem
nos aerē ī fēri q̄ tāū pestilētie semina copla
torū ā ei cor h' quidē ēē supfluitatū oīna ple
na ꝑ utorū iā ī ipse putrefi. alia uō extitia ī
sin̄ supfluitate ī purā addīnat̄ poub' qdē
oppilatio pororū undiqꝫ ī eā q̄ uocāt̄ plāora ī
tum deses ī copiosis ī cōmsatōib' ī celeritātib'
ī uenereorū ī moderatis usib' ī ī hiis q̄ ex ī
nāctūte oēs ꝑtōs sequit' ī digeōib' aliis
aut oīb' puris corpib' ī sin̄ supfluitate exi
stētib' assic eū existētib' eis loīs bn̄ spirato
qdē ꝑ oēs poros nō oppilatos ī ī ōstitutos exi
stētes exītia uō modātā ī sobria dietā. ō
Dein ī hiis aspīb' excogita qualit' altīt'
cor ncēē ē dispōni ab eo q̄ ī spirat ī ea pu
tida ēie nō ne deces h' qdē ōstitit ap' ī spirati
one ꝑmū putrefactōis accipē ī ad plimā ꝑ cedē
malitia q̄ aliqꝫ uō ī sin̄ supfluitatib' sūt ipu
rū h' qdē neq̄quā illa uō ꝑ pau puti ut facilis — ul' alteratora
eis fiat īdo q' ꝑ nāim reuisio. Iam uō ī cā
aeris cursu ī moderate cūrē exeo q' ꝑ nāz ī
hūitate ī calitate pestilētie qdē necē ē sic
gnie; pati uō ī eis maxie eos q̄ iā antea re
pleti erāt humitate supflue. Ut q̄ sqs demū
moderatis laborib' ī uita decora utat' oīo ī
passibilis ꝑseueret ꝑ oēs hās dispōnes. ī
hic sīno ī uno qdē ductus ē ex. Verus tn̄ ē

in omni genere cause et quecumque uult omnium perfecte sco excitatum eumque de peracutis est communis liber legant ego non in presentiarum longitudinem prectis immo cum universa complectens in hoc ipsum summa. Oportet enim unumquemque eorum scientie tenere qua maxime utuntur egrum aptum natum est corpus. Deinceps super investigantur concordantes et obviantes eius dispositiones corporis bene ce sciente qui concordantibus quidem primum est lectio ad in santibus autem et repugnantibus in quantumcumque ue nerit virtutis et magnitudinis convenientis item in im abiles contingit permanere. Vidi denique ego dominum quidem tali constitutione factam qualem ypo. in canone fecit, esse autem carbunculos superveisse in paucos quorum generatio et universa sedi eundem qui ipse scripsit modum causissima erit et iminuit; et quoniam secundum tantum epidimiarum in pestilentia scripsit constitutiones et hec universa secundum aliam similitudinem illi constitutione similes facta sunt. Capitulum autem communi erat ut ipse ypocras ostendit putredo magis hec per facientes confestim incipiente constitutione quecumque que humida corporum videbam mox omnino sicut convaluimus quecumque non sicciora antiquam natu ris custodiebam, quecumque non superfluitatibus erant plena purgationi ubi sanabam oppilationes autem pororum aperiebam et exsiccabam. Sed hec quod in quodam non sequitur temperantiam methodum et magis est quam illo consilio de hoc quam plurimum dicere. Nunc autem melius erit sequens sermonem docere; quod abunde eum diviante quedam que a febribus occupantur. Alii non impassibiles permanent. Com enim dispositiones dissimiles et multiformes existentes quidam que facile superabiles et parva parte ab operante causa sunt quidam non invincibiles omnino impassibiles perseverant vel difficile patiuntur. In dominante non hec recitati sunt meminisse et aute similiter quod patientes ypocras perscribens alicubi secundum quantum talem modum aliud perspicacissimum ubi quid est quod non sanatio. Igitur est quali et quidem perfusio dictiva que dicitur secundum quantum modum sanatio quo certa et confundunt multis in locis nomina amentias. sicut enim alibi demonstratum est ex opere meo eorum que circa corpus sunt minor correctivi est secundum non ut ad presentia tantum tali indigemus subtilitate. Sed enim in duobus iudiciis nomina hec totum in sanatione et perfusio dictam sunt inimicum albo conducens sanatur nominatur non propria sictura est non patiendi sibi accidit cum universa dispositio corporum que prohibent capi epidimi eis et pestilentias morbis. Una enim ipsi que in toto est omnibus communis sunt superfluitatibus quam maxime et bene spirabiles esse corpus. Secundum non deinceps hec ut prevalente impugnentem causam ut possibile est. Quibus autem non contraria huius existunt citissime perierunt et maxime laborant.

Capitulum quo reprehendit dicentes quasi non pestilentiosarum tres esse febrium esse putredinis

meminimus febrium a putredine omnium sicut non dignum est sistere sermone hec secundum antiquorum veterum consuetudinem dici febrem in humorum putredine dicentes secundum prevaleat eis opinionis sic et cetius eorum qui sunt ab Athenis. Unum non minimum et aliis hanc et non minimum in febrium disciplinam. In quibus ego con venio quam plurimum cum eis concordo. Similiter autem unumquemque dentaliquo effimeras nominatas febres. non enim in ipsis hec putredinem sequitur humorum. Sed quidem excessu febricitant ab efficientibus causis calore alieni apud naturam est. Et non que ex una febre et hec ebullitione; quod quidem generant eis qui secundum corpus necesse est non enim in ambobus putredinem. Ipsi non circa secundum gignationem a pluribus calorem accessum est preter naturam sine putredine humorum. Et quod dispositio est autem secundum acriores superfluitates evanidas natis illas febricitant est sine putredine humorum. Et profecto in febres que sunt ex bubonibus omnes male sunt excepto effimeris. ypocras alicubi dicit quoniam et bubon ex genere est flegmonum et concordat secundum hec deinde putredinis secundum omnia aliqua sicut enim in flegmonibus febricitant non sic consistimus existimatur. Sed tamen sunt quedam in bubonibus febres generis effimerarum. sicut alie quidem annuntiant non facile [illegible] morbos que sunt flegmonis vel ulceris vel apertis alie alias interioribus talis dispositionis perfectas. Differunt autem que in bubonibus sunt effimere febres ab hiis vel ab aliis que ex putredine consistunt vel secundum aliquid viscerum vel secundum arteria et maxima vasorum quoniam in febribus que sunt ex bubonibus et calefactibus superius parum continuum enim calor quidem [illegible] sunt usque ad cor non devenit aut ad id putrida fuligo. Sed ubi tantum manet et cum scriptis secundum locum bubonis alterationis sola que est secundum continuum ad cor devenientem calorem quo maxime modo et in estuantibus et laborantibus ex primis calefactis ad vitale spiritum [illegible] fit. ex putredine non que est secundum in sectra et magna vasorum velut sunt ex hiis que putre fuit humoribus ad ventriculos devenit cordis. et Quecumque in putrefacti contingit eos quidem que sunt in bubone humores simul recipere omnes sive secundum unum die sunt secundum duces continue copulatos ad invicem semper et inclusos in uno loco. Eos autem que sunt secundum viscerum et magnorum vasorum effluentes semper et computrescentes quecumque aliquantum contingentem ipsi a pluribus putridum accendere calorem. Sup

aut̄ fimone fic̄ ⁊ exterioribꝫ oībꝫ q̄cūqꝫ calefi
unt p̄t n̄at aqua liceā eā. Si q̄ꝫ nō putre
fabile fuit q̄ calefactū ē ut puta ul' lapis ul'
lignū aliud tale ad ul' iem manet calidū
donec i frigidet' paulatī. Illud aūt q̄ pu
trefit aptū natū ē p̄gredienē s̄ 9trarie h' calo
re. Sic q̄m i agro magnū i spera strāis bestiarū
fil' ⁊ colūbar' ex q̄uātū p̄t calefacienī in
fortē ut q̄n ulcū uaporē emittet' i modū
fumi elleuatū fuerit nō mordētē ⁊ 9stanē
si q̄s 9ppiq̄t ⁊ oculos ⁊ nares ledētē erit at
nimiū ⁊ ingētib' ī stēus alicubi iam calid'
ut 9bureē eos q aplius appēbit ei manus
ul' pedes nō tam fimi dōma hec sp manebit de
mū si s̄ deinceps diē i einfrigidabit q̄ꝫ q̄tuor
fuerit s̄ euerat sc̄dus s̄ ipsorē dic̄. Qd aūtē
9tinuū ei erit in eū statū h'eēt q̄ p'us s̄ eume
nit h' i declinādo illud rursus. ⁊ calefiebat ⁊
refrigebat ⁊ p̄ut postea istatū erit p̄ i ī finito ⁊ h'
rursus declinabit. S; eo simigr̄ite q̄ ei erit
9tinuū ⁊ p̄ut postea accendebat q̄ꝫ illud ī in
statū erat i frīdabat aut q̄ p'us. Erit aūtē
circuitus h' fere tpꝫ diei ⁊ noctis. ut cotidiane
mat' febris ē q̄ fiebat maē p̄pū ⁊ sī nō demū
⁊ duobꝫ diebꝫ ⁊ noctibꝫ p̄cūū circuitus fiet ē int
mitiane febris ⁊ nimiū demū ⁊ simibꝫ diebꝫ et
noc. quā itine ⁊ si quatuor quītane. Si demū qu
tuna aliq̄ ē febris nā ego n̄ dū mani festē uidi
in hic ciuitiē; in alia q̄dā ul' dāus ul' extius
quītuna. S; de febribꝫ quītē que s̄ circuitū in

exacbāt' in suis dicet'. Putredo at h'uōꝫ
q̄ i uasis simul ē ei q̄ ē s̄ flegmōes ⁊ apām ⁊
alias pustulas. Que duplex q̄ꝫ ē s̄ c dignis
ex 9mixtiō nō hoꝫ duoꝫ gnūꝫ. Alia q̄dā ēt q̄
putredo ē uaria s̄ spēm q̄m ⁊ mixtio i eo q̄d
excedit ⁊ excedit' altīn gnūꝫ nō facile nūabil'
ē. S; h' duo gnā demū altīn q̄ꝫ dñantē nā
fit aliud nō inem. Dñantē q̄ꝫ ut i flegmōi
bꝫ ⁊ pustulosis oībꝫ tumoribꝫ pus. In h'mōi b'
nō q̄ fuit s̄ artenas ⁊ uenas p̄p̄ūle pūn
iā q̄ i uris s̄ bifit. Tal q̄ꝫ utiqꝫ putredo nō
simplr̄ putredo ē S; q̄d ⁊ digōis h̄t admēte eū
ad h' uitūt digestiua nāsoꝫ q̄ putrefit i tē
h'uōꝫ i tale altītne; deuēit. Alīn nō q̄dā ē put'
do eg̃tūtē i tē digestiua uitute ut nulla ad
h' op̄ꝫ t̄n simuitē; ei que putrefit sup̄flu
itas q̄ ⁊ fit q̄m ultime eg̃tūte illa. ⁊ sic q̄ pu
trefit moderate fuit malū. ē aut q̄ uirtus q̄
te illa nō i ultimū i firmitus deueit h'ui dīu
nō summe ē malū. Talis sup̄fluitatis putredo

n̄ 9sistētiā in calore in odorē h̄t ullū. si s̄ istū
sp̄ q̄ putrefit alīnū ⁊ uanat. Si alīn putredo
q̄ digōēi dixi eē i una sp̄ē; sep̄ t̄n simunt p̄iū'
⁊ colorē ⁊ 9sistētiā ⁊ odorē. Dñantē q̄ ēt istic
q̄ꝫ nā optimū fit pus uisu q̄ud albū ⁊ 9sistū
⁊ silē sibi undiqꝫ lene nō tangenti ⁊ mīme fetī
dū. S; nō uelut sc̄ putredū fuit tīnū ideo q̄d
itali tīnū simutatē q̄ an dixi 9sistit deīnest
aut ⁊ q̄ multip' ul' in licfore ē h' tale gn̄s i
eo ei q̄ mag' ⁊ mi' suscip' i uiābil' ē diīa ul'
tones ei albū q̄ꝫ effectū ul' fetidū ē ul' sibi
le s̄ 9sistētiā q̄m nō nō albū s̄ luridū app̄et
⁊ h'ijs oībꝫ mag' ⁊ mi' ē i finitū. Quorā
⁊ i apūtibꝫ putredīs sūt dūe tot i febibꝫ apu
tredine accēsis sūt sp̄es eoꝫ q̄ iuimus i feni
tur. illā optima unā que ex eo q̄ putrefit ⁊
h'uōre eāque ex 9tinēte uase ē suscipientē
digōē; p̄ficat' allū ⁊ lenē ⁊ eq̄ualē ⁊ mīme
fetidā ⁊ p̄ 9stitutū h̄t. pessima aut 9tra ē h' p
oīa q̄ aut' i medio ē qualitatū altīnū ppiq̄oꝫ
ē ē uītīn detior ul' melior ē. Sed' uniār q̄ꝫ
differētiār i li' de crisibꝫ dr̄. Cā. vii. i q̄ ag' de

aut que ex putredine h'uōꝫ accēndūt' aliar
eē oi exiumar ab effimeēis. Et dignitio q̄ꝫ de i
eaꝫ nō ē difficil' ⁊ si q̄bꝫdā i p̄o' eē uidēā ⁊ hoc
oꝑibꝫ ipīs multoꝫ ordiū ī p̄ exactitudē q̄ꝫ
scientē laūī ⁊ modiāte dicturū i assuetis febric
sc̄ipiētes q̄ nō amplius febricitātur ⁊ tm ūē.
Vna itaqꝫ ⁊ p̄ma q̄ꝫ cog̃tio effimerar' ē q̄
aquadā i cipuit a p̄incipiēte eā recēti ⁊ apūn
quā nimium iā 9sueti noiant iuniores dē
mēte p̄nitimā causā. S; h' q̄ꝫ ⁊ si i sepibile
ē taliū febriū p̄pū eaꝫ nō ē ī cipuit ei ⁊ q̄dā ā
ama īsā ⁊ āncedēte eā. Insēsibile nō p̄pū est
unē digō mox i p̄ dicet appens. Et ad h' i ma
g̃tudinē ⁊ uelocitatē dignīā uaniatē supad
dētibꝫ pulsū ut d' reliquā p̄portio spūsitudo
s̄ exteriorē q̄uietē. Amplī mag' p̄pū ⁊ insē
sibile eaꝫ ē nequaq̄ i uelocitate supaddē i
sistole ul' si ī supaddeit q̄m p̄missimū eē hoc
⁊ difficile cog̃noscibile ⁊ paruo aliq̄ ab eo q̄ ē
s̄ naē; remotū. Quin imo ⁊ caloris suauitā
taliū febriū p̄pū ē ⁊ insēsibile. Insēsibile
nō ē ⁊ eq̄ualitas ⁊ nō 9strictus ascensus ⁊ in
calore ⁊ i pulsibꝫ nō tīn ē demū p̄pū ⁊ ei ⁊ ali'
q̄bꝫdā existit. Sic demū ⁊ statꝫ mā sīēudo
in ei hoc ē p̄pū ⁊ i simar' h'ijs existat. Et me
lius demū eoīā h' ⁊ alijs s̄ a sic' siccēs ⁊ stat'
ieo q̄ mar' existit effimeris p̄pū ponē fieri ei

utiqꝫ ita 7 si nō sunt ipē rei spēs. Et optimū dem
7 cūssimū ē taliū febriū 7 pp̄riū simul 7 iseparable
signū. sic demū 7 declinatio cū sudore uł hūi
tate uł oīo demū cū uapore aliq̄ hūgno sic
finali īfelicitate subcedēti ipī febri. Hī gº
ē coīs dignotio esthimenar febriū unaq̄qꝫ
enim eaꝝ sigillatī sꝫ spēs dein tpꝫ dīnalo. Al
tius nō gn̄is febriū q̄ dīcē oīuū ē esthimus
nullū quidē nom̄ eē oīmē. diffē nō q̄ sunt
pme alie sūt nō obscurus spēbꝫ determate uā
quedā quidē eaꝝ ex putredīe hūoꝝ accēdūt
q̄dā aūt ipīs suscepenit solitas animas pu
cullas 7 uocat ipīs ethycas febres .i. habitudi
nales sunt qm̄ pmanentes sūt 7 difficile solu
biles sic habitus sunt qm̄ hūti ipm̄ corpis possio
nū ita ei assueti sūt noīare solitū ad dr̄am
hūidor. Dignotiones aūt eaꝝ q̄ī hūorib'
sūt hec. pͣquidē oīum nō iseparabile qdē pp̄riū
q̄ nulla penitrat uł extrior eāꝝ antecedū
tas febres neut̄ eīa aliqꝫ gn̄ū; hec existit pp
ea q̄ esthimē eēs ī penitratus eais existunt
hētec nō cū sūt hūs generēt̄ uniq̄ ab initio
īuadūt sitū ī scendūt ex hīs que sunt ex
putredine ut cū sunt pentutica 7 antecedēti eā
scepit qs febre sciaūr hꝫ puius eāi ī hūorib'
existē. Est in mniū q̄n pincipiēs aliq̄āi
maifesta esthimeuī quātū ī seipā ostitues
ē febriū succesllit aūt ei ea q̄ ex putredine est
hūoꝝ cū ita febriūt panes corp'. Hī aūt cū n̄
puni 7 supfluitatibꝫ plenū fuit calefacte
eī amp ī esthimens febꝫ supfluitates dūi
pͣ putrefactoīs hūnc assimites accēdūt alm
spē febriū priore iā q̄escēte. Dignotio nō
hꝫ successiois una qdē pp̄ri sił 7 iseparablis oīum
ē nō deficie esthimeuī febre in ī felicitate ē
tissime. Cōtigit in mniū qm̄ 7 sꝫ ipm̄ stat̄
esthimenar febriū appare nūssitoīs qd 7 puni
das 7 multū utiqꝫ mag ī declinatoīb' qm̄ cū
q' puni autea dūā inferendo max facile hꝫ
abfuūt hec quidē sūt pdce tm̄ simutatōius
signa. Angore nō incipe febre ū eshi
in infrigidatē forti antecedēt quales ma
xime hīs q̄ puīuē aeris origitūr uł alias ī
forti frigore īmorantūr. Ampliꝫ pp̄riū ē ipm̄ ē
eaꝝ que ī putredine hūoꝝ accēdūt febriū
nō tn̄ īseparabile demū nō oīnib' eis existit sic
nec sinodūs uł horor hec demū nō solū nō sūt
īseparabiles taliū febriū. Et in oīo pp̄e. Inequalitatis
nis nō pu' sunt 7 caloris sūt ī inuasioīb' sunt
ī ascēsionib' fiat gn̄is quidē ē taliū febriū

pp̄riū in ipm̄ tn̄ īseparabile demū multe eī put
te 7 sim anomalia uel iequalitate sensibiliter
uadūt 7 ascendūt in ad statū. Ampliꝫ nō
utiqꝫ magis in pp̄riū ē multas uelut īuna
die bis uł t' frigescē uł orescere īuasiones hꝫ
poxisnios uł exacerbatiōes q̄ supuctam uocam
qm̄ poxiō poxism' supuenit. Queādm dimi
7 dimicatio pulsiuū. Ita nō noīant cū icipiente
poxiō puos suffi'hūit 7 anomalos uł īequales
eos in ipm̄ taliū febriū ē īseparabile nō tn̄ inē
alie' aliī gn̄il febriū. Nꝫ pp̄riū pͣpriū hec sic et
pp̄riū ē hec orere 7 anomalia .i. inequalitas
.s. pulsiuū cū nō sꝫ aliq' sinthoma sēi sunt uł
tones eī ī hore uēris cōcitato aliq̄ hūore ī
malo 7 mordēti 7 ī sīūtate ipm̄ pen sił 7 inequa
les fiunt sup hūdant qdē ī frigiditatib' quidē
putans ī mordētib' nō īequalitas pulsus.
Et nomib' demū hūore hꝫ ālbo ostēsi desistūt
uł q̄escūt qm̄ nō ī uenit̄ intir gn̄is pp̄ditar
ex putredine sūt hīs tales pulsus. Maria
nō ogn̄is eoꝝ q̄ ex putredine sūt febriū ē 7 calo
nis qualitas nullū eī hꝫ suaue in modicam
in silē qd cū esthimeis. Et sic dem ē 7 ab optimi'
aū ner meias mordax quodā mō ē mag ut
anxiet' 7 cōrodat tactū sic fumi' oculos 7 na
res. Et ī inuasionib' quidē poxismoꝝ q̄ī ut
adhuc 7 suffocatio ītus calore 7 frigiditatibꝫ
uł calefacientibꝫ supfluitatibꝫ nō ōfesti in
mittētib' manū dignoscit' acredo caloris. Tn
dētibꝫ nō pdcū spēs caloris ex pfūdo ad scēd'
Et in uī tale qd q̄ īspitiēs ēremisso 7 pp̄riū in
separabile existē oībꝫ febricitātib' extimauit. Et
tēbre qdē ī pp̄io hꝫ ū laco 7 intensus sentitabim. P
dūī nō spēs caloris q̄ pūgit 7 stimulat ut ita
dicā uł corrodit uelut aliq' fumatū ac' eā
q̄ īmittit manū putredīs ē hūoꝝ; pgenes
manifeste quidē ī ascēsionib' 7 statū febriū in
īuasioībꝫ appens nō maifeste nō in mor. ī
pp̄riū nō gn̄is eaꝝ q̄ ī hūoribꝫ accēdūt febriū
7 uelocitas sistoles pulsiuū maifestior qdē in
sup additoīb' appens nō ī maifesta nō in ī in
uasionib' 7 recentiat. Coexistit aūt eis que
ex putredine sꝫ pͣpriū quidē poxī pu sił 7 uelox
pulsus. Instatū nō magnus simul 7 uelox ita
nō 7 ea q̄ sꝫ extriorē qete ō pssitudo maifē ē
ī talibꝫ febꝫ in esthimens in eticis simul ex
sless spissitudo. Pp̄riū nō ē max taliū febriū
q̄ ex putredine 7 urinā indigō. Et 7 obrusā di
gō. pp̄riū cognitio ē febriū q̄ sūt ī hūorib' in eī indi
gestā urinā in obruse digū ī esthimens apper

alteriu quidē eor seorsu dictu ꝓpꝑi cognicio est
ear que i humorib' sūt febiu s; ꝺ'o i sinfectiua. Si u'a
ambo dcā omnifaria sūt i seperabilia cū tali gnē
febiu piccē iuuē ul' omnifaria indigestē ul' ob
cause indigestē inuadunt. Magna nō iudē
digna cogitacō digrois i primus iuuius nūq'
appet s; illus febres excepto ex effimis deq'
supius dixi. Cū p'dcis egritudib; ꝯmitat feb'
in ē s; statu ꝑoꝑ' p' diuisionē alique sinthoma i
causonidis febris ⁊ rursus deiu si i epiala'
⁊ lipiriarū apparuit sinthoma sic ⁊ si ⁊ emi
tritheor ul' fumosar ul' aliarū aliuis tal' feb'
que ꝓpa quidē sūt gnūs ear que i humoribus
putridis accendūt' febiu nō tñ sūt i separabilia
deniq ⁊ ꝓꝑa nō existentib; qz eius signus p
p'is ex aliis est dignotio. Si aūt affuerit n'
solū gn̄us talm febiu s; ⁊ cuiuā spēi unū excipi
sūt terminatā ⁊ qz unqz nō qesc'c declinacēm
in infebricitacōe sive equidē cū sudore siu'
⁊ aliū' flante duor ul' aliuius ē significatiuū ul'
trāsitōis est ꝓprium; siq' plus dcē sūt unu' se
effimear affuerit egritudes ul' si nulla har
affuit ear q' i humorib; aliq' febiu ꝯfesti in i
initio inuasisse dimittūt. Si aūt qm; appu
erit bliū' .i. dur' i p' dictū pulsus semp̄ tamē
unū congulacō aliq' ul' ꝯpssitas uel ꝯstr'c
tio ex fiūte ul' siccitas ul' tensio spasmosa
ul' flegmō ad ul' sclirosis .i. durities i col
laboratis est bn̄ sciētes q' i hiis solis pl'sus
sit durus. Et archigenis cūqaiqz d'liqd
⁊ ēca i ītelligētiā ⁊ dignotionē dum pulsus p
librū de pulsib; sufficiēt' dimitt' ē cuius ma'
ē qm ⁊ expietia hn̄ oi cū qui hiis ac effimis
ē scriptorib; ⁊ maxe eius p'ris q' d' diagnosticā i
ncaut' nā noīa qdē pulsuū ⁊ uniuusa quesi
gnūr ab eis ⁊ nūq̄ oēs pulsuū p'uau comm
ti sunt oꝑuli q' de dr̄a pulsuū scripsimus
quali aūt singuli oīs dignoscēt' i ā oꝑusculo di
plus' ꝯstitor quos de dignotōe pulsuū i taui
lauit q̄ādm deniq cā q' deincep̄s ē post ipm;
tertiā bibla' aliā ear que i pulsib; sūt cāy
secūn ⁊ quātū cū p'dcis d' pnosticā q' sit p pl'
sus nō ratione solu; s; opib; ipis dimittes
pulsū tal' utilitas ⁊ ꝯtēplatiōis utilitate;
⁊ siqs nobiu adiffimū ⁊ erit libror hor ꝯte
platiōes; ope d' minimali' i' faciet ⁊ alia. Et
q' nō ē in ꝓprius in i separabil' a febrib; hiis i
durus pulsus. Sz nō nūc ē d' hoc ꝯfr' i p'dcis
eis opusculis ⁊ p alios .g. libros i qb; scrium
imitz librū pulsuū archigenis sufficient'
d'minitā sūt h; uniusa nūc aūt q' ad p'ncā ē
utile dicet'. Durus pulsus nō ē in ꝓprius
in i separabilis alie gnūs febiu. in effimerar in
ear que i humorib; in ethicar. Cōsistit ā dur'
pulsus quā multū quidē ethicis ē ā qm; ⁊ cū
aliis duob; gnūb' durus pl'sus s; aliq' sintho
ma. Effimeris quidē cū ex i firitatē uehemā
febiu' siqua eis coestuit tēsio nuosa. ē aūt qm
⁊ ꝓpessiū forte ul' labore sil' ul' indigētiā cibi ul'
uigilias imodicas ul' euacuatōe; cū i digen
cia cibi fiuūt ⁊ hec coestitūt. In febrib' nō que
sūt i putrefactōe humor dur' existit pulsus
ul' cū flegmonē patit' aliq' uiscerū ul' induratū
fiuit s; s'm sinthoma aliq' existēs pur' ul' nuo
sam quādā tēsionē ul' siccitatē fiet unqz ⁊ sic
durus pulsus ⁊ sic ⁊ hiis qui i tēpantēr bibut
aquā frigidā; ul' balneant' i frigida aqua ul' q'dam
poma comederūt ⁊ i tulleriūt habituāt. Sed;
nō ꝓpm febris mitoē; quē febris ē nequaq;
sit durus pulsus in effimeris in hiis q' sūt
i ex putrefactōe humor in eis i ex flegmone
febiu' s; eādē ratōe; ⁊ febris sēc ⁊ pulsus du
rities. si febris quidē ex putrefactōe humorū
durities nō fit i tensiōe q' fit cū pleintudine
nasor. Sucatē eis dō durities tunicas a'
rariar i nascit' ul' ꝑꝑ coagolatē; ul' tēsionē
ul' duritē. ꝯ coagolatē; quidē fortes frigi
ditates opāt' tensiōe; nō flegmoes ⁊ sklin
⁊ timor ꝑꝑ'cōal' flegmonib' dispo. siccitatē
nō ⁊ euacuatōes lōgeuē ul' ꝑꝑ fluxū uētris
ul' lictriā ul' dissintīā ul' uigilias lōgas ul' ꝑꝑ
quid tale d' ⁊ lōgeua fumes ⁊ causōdes fe
bres lōge ⁊ tali' dicēd' duros faciūt pulsus
q'aiqz dissiciūt fortit' ipius actu; ul' p'ticu
las solitas q'ādm ⁊ etice deqb; id dicē tps ē
agnicione ear i capientes. Cap. g. i quo agit
Iuur g' de generatione febriu eticarum.
etice uocantur s; duplicē modū q'ādm i cau
sonidib' quid quāmulti ul' plagiuis it' ut
ꝯsūpserit ipī anatu .i. liquores cordis corpis
ul' i ꝑmanēte eo ad huc uiro g' ille qdē ca
usonides q' oēs cordis ꝯsūpserūt liquorem
nō ethice solū sūt s; iā ⁊ marasinodes .i. m
bide q' nō ad h' manēte humiditē fiuūt cor cor
dis ipm assumātes hic accendūt' maxime
q'ādm lucinar flāma ex licinio. Vnaquidē
unqz gnūs earū; dcm̄ ē michi. Reliq' nō ē
cū a pri' ꝯfesti inuadūt p' gnonē silē; siue
tes effimeis i tristitia ⁊ ira ⁊ labore a' pliori
sil' cū estu fcē. Ig' has quidē febres nō

difficile e sanare eas aut q expis in marasm
.i. tabe devenerunt i scia psentium meliorum n
solum no facile. Sz in possibile e sanare osistentes
dem iam certissime 7 no adhuc incipientes. nam d
unq eax e sicca 7 calida sile quidem patientie
corde quale unq carbo lucerni i lucerna cui qua
plurimu fuit ombusti fingit ei q in frenu est
7 dissoluitur 7 ominuitur depdit ab ardoribus
ut neq si sup ifundas oleu reaccenderi possis
flamma sufficiente cu ipsa pulpitat g i legio puia
7 i bucellis flama sp 7 mag 7 minor fit donec
extinguatur. Marasmodis .i. tabida quidem
certissime febris talis e ei eadem existes egritudo
prima marasmo .i. tabi nam h equidem i his
q senuerunt fit sine febre. Ex etiam i eis in
natam caliditate que unq 7 max moris ing
rediabilis e 7 sz nam siccitatem osistes sic 7 eor
qui pt nam marasmum patiunt .i. tabe illa sit
quam nuncupavit philipp ex egritudine deue
curit i qua multos vidi z no senes solum sz 7
pueros i adetes. Marasmodes no .i. tabida
febris no sicca solum. Sz 7 calida e pi extinguunt
aut sz hac multum cui. Ideo q i aiali e calor im
bet unius sui cor i modum lig ultie dissicati ul
p tps longitudinem ul flame minitate ul uehe
mentis 7 immoderatum auditur. Sz de totam quem
marasm .i. tabis dispone qual q in e sigillatim
sepius e. Capitulum .9. de dignotione ethice.

Thicar no febri qm disp e spes ut mo dria
ni e dignotiones deinceps dicam. Febr
quidem ethica in qua coincidit marasmo .i.
tabi parvissima 7 impressima cogscit. Nam ante
equidem q exiguus pulsus 7 calores oculos o
cavos i moderate osiderabis ut i gingivis q
bdi iuvenes expeditur ois eox huud sicut
7 ossium i qb inate sunt palpebre apparent e
minentie. Et humor lippitudines siccos
apparent sicut 7 q iam antea dispo qual mancie
e his qui multum ptm sicut pulvere prom
die i sole calido. Depit aut 7 caloris ipse co
mor .i. unctal flos li qdem qd dimisit 7 tori fanci
7 quedam i moderata ariditas appet cuti uim
ipse q e cui facie 7 max ei q e circa frontem ut
p carne 7 dura sit 7 cui extensa. Non tm
in sui extendi quid multum possunt palpebre
sile dormientibus sp dispoui. Et dunq 7 clau
dunt oculos q multum sic dormientes e aut n
sopn eox passio sz vigilativis i potentia. Ti
q facie no sunt 7 carnes q sunt sz tpora ita ap
pareant accidentes 7 cave hec regiones. Et ei
quod aliud quam ossa 7 corium nisi sunt ut si de
nudabis eos senties ea que sunt sz ventre in
debi tibi nil intestinor 7 nil viscerum reservatum e
q 7 ypocondrium sursum evulsum ee vehementer ad do
rsum. Sicut 7 mage volueris eos cutis q
de anteriori utile e. Et si suspendens assumes
eam digitis sic corium aliq stat. Pulsus aut
subtil 7 durus e 7 debil 7 spissus. Calor uo sz faz
inmissionem debil e par uo postea 7 acre cor
rosivum ostendit 7 mag si amp psevereimus i
tangendo. Nequaq ad hoc reliquor meminisse
cognitionum interest manifestum. Melius e enim adici
piente adhuc marasmum .i. tale advertere foez
incipi aut marasmum cum co incipiat humiditas q
i unequaq eor dissemniata e in eas o silui
regiones ex qua primum nutrit prticule pclum
no ultra ee sed i cordis cor nam donec eadem fuat
quid hui ethica solum febris e no dum tm 7 maras
modis .i. tabida febris e cu aut i prticulis deue
nerit no ulterius existendi nil humiditatis ad certissi
mus iam marasm .i. tabes osistit. Igr diffi
cilis quid e 7 ethica febrium oium dispo cu dm
ut multi tpr excesserunt d i uno no multum non
dierum ul horarum mo quadm in alijs egritudi
bus qualitate dispois Cu primum i cunt ea q
sz nam e eucrasia sz eor cordis in coniuncta hu
miditas depit osestim in iuvatus i fimatur. Ser
primum quod velut ebullitio quedam fit humi
tis i quo utiq tpr facile e sanari tale febri
ut utiq nil derivat iam possa deinceps no osu
ptio quedam e i ebullitione hac amplius iam prede
te 7 ipm osilia eor que sunt velut elementa co
dis sicciora 7 subtiliora fiunt 7 virtus i bucellis i
cum fit i quantum aliq 7 siccitas i ea durat 7 cali
tas quam sufficient 7 aliam durans i bucelle facie
utitur talis febris iam quodam mo ad utrumq se
ht 7 media e. Et i sanabilis ois illi maras
modis .i. tabide febris 7 ei que paulo ante
dicta e q sz minima adhuc facilis e cum ui. Lati
tudo no e 7 i hoc quam multum q 7 dispois ipius
no pua quam e i mag 7 mi alterno. Febris g
quidem que equaliter distat ab alteutris febr
7 ab ea que iam certissime e marasmodis .i. ta
bida 7 ab ea que no dum qd tale ht media quidem
e 7 ad sanationem eodem mo ab alteutra huius re
ceptionem. Ea uo que e ppinquior marasmo
di .i. tabide iam prticulo appinquat quando 7 q
alia p e pxia e no parum h salutis spei. De
inceps g ad dignotiones eax quod e 7 p
quidem e ei que solum pot facile n i cadere a

liau multor talui meitor. Est aut sola
quide sbsistes no difficil cognosci. Contineo
no aliqua eave que i putredine hior sut
difficil' e cognoscibilius ia sic pp mixturam
Supponat unq p' ipu sola i aliq p'tem eave
osistens i appareat sz pma die i innuisei
ea ogrues gnis essimetur febriu. Ergo eo
appet quide; ai eis osesti i sptes plurimum sa
tis cause i orietur hoc fmoe pcedete. Si i ro
gautes ab ipso laborate h dicet si sz a dispoic
sui qrela i solu ueniendo uehemt ul tristi
do febre icapit. Et si appareat h im hec exte
dat sz scdm die febs in i febricitate; qesces
si in uehementior fuit i ardior apparens suspi
candu etiam futur ee hec talez. Si no i
i tria dier pnia sint uolum suspectus horas
ei qui pma fit poxi im aug aliq in diutur
no aliq fiat dig mte. Si pme febr reliquie
pne extendat i pmaneat cu ardo corpore
i ai calore sz pma quide i imissione mani
mum appent i morata no acu i mordaci
ardo obuiat hoc tale febre ethica exti
mandu e ee. Maxia no e i indubitablis
eit ogrtio nature eius in utentu horer e ma
nie uidebit certissime supegressu ee suspecta
horas iminisas. osesti ei sup cibu post una
hora ul sui; iminisis tangentib laborate aliter
febris additamentu hec uidebit. Et qs i damt
cibu ut in optime cibates accusabit ut s
ipsis max horas poxi i qr oportuit p amp
tps distere cibu i q febris iuasio hoc aut
no im febr. Omib ei ethicas febr ppu i
iseparabile hoc e cibo oblato accidit qd e ca
lore adde no pulsu i magnitudine i uelo
tate ut i otinua uideat iuasio fi. Nulla p
aut i otinua i qua in ali fuis e rigor ul typ
in cau insinctio extimor in i sopnu ul dilato
aliq in pigritia aliq i signis ul i equalitas
aliq ulir fies ul sz calore ul sz pulsus. Ad
hec aut magis in puntus in debilitas in i
aliud q talui. Sz ut naq i aliqu cibato
maior osesti; i certior pulsus pficiet. Et
fit q qm sz alias quasda febres l otinua
ascensio i q'tu dimu i hoc uidebit unq nec
ethicar ppu i separabile h sicut uia. Dif
fert quide no par si i umis sca coaciuarum
tam cagtionu i speties. Na i alijs qde iminu
sis febrib hec tales iuasiões fiut sine cibati
one sz ethicas no ipm dimu e. in ulr i iuasio
fit scdm ullu tps. Sz una e otinua febris

sicut que uocat sinoca. Sz illa quide sic q'da
flama q multu obuiate h manu i imite
tib i pulsus uelocissimu i maximu i spissis
simu i maxi existit ei sz ethicas no febres
in multu obuiat calori i pulsus ut minores
i minores i tardiores hijs q i sinocis sut q't
minimi i calor minor. Igr ee quod omnium
ethicar febri e i breuilles ee i equales sp a
p'u usq ad ultimu fine ppu aut hijs q ma
in sinor. i. tabui sut cognate siccitatis e q i
nulcor sin siccitate ethice osistunt febres no
transcedentes i manifestu. i. tabe quales i nunc
sec sut qua multis i sinne marc g a sinocis
quide differut ut dem e ethicar febres. Ab
alijs aut que i otinuas hnt iuasiones eo max
ipo differut cu otinuo qda oio ill accit cibatis
sb i iuasioe; poxi ethicas aut uelut i otia iua
sio i cib origit que no existit quid ut par ana
dixi. Decap aut iuasio no existimas e ea in
hia i multitudine caloris i magnitudine i ueloci
pulsuu. Manifesti no sz deinceps die h talis
qsiscet febris diligentius obseruatib nob usq q
pmanebit ea q alterata sut post p cibu e ho
i i pulsib i e ea calore. Inuenient ei usq i ia a
ium apperta iminisa manifeste dom
pposito cibi huiuntur ardorite cordis dum nu
sus i ea que apa sicar osituuide; anq cibaretur
ho redeuntia. Si g i alio tpe cibatus cu i posteriori
die. i rursus i alio sz deinceps die iuenies q dico
origes ad aucta qde sup cibu calore alteratos si
ut dem e pulsus. Videt ei eis origre quale qd
i i calce i i lapidib calefientis. Sicut i frigidissimi
aqua eis sup i fusas multu calidiores ee uidet
nitio i ut uide ardo i eis calore ab humidi sin
Exto que quide e ca pp q b fit naliu pblear
e. qm aut ita sic dicet licet oi teptare uolenti
accipies denuq i manu glebu calcis orcitur
eius calore i no sentit. Si aut deponens ea dor
sui i sup ifundens ei aqua uidebis qde osesti mul
tu calefacere i im feruere sic lebetes cu appi
quauerit flame q'mitte osidabis aut i uapo
re no paruu elatu ab ipsa. Si aut i frigide aid
bis i h obuenis simile. Itaq g i ad ssu dem hu
miditu calitas no pro aliq sicca aptiore h uir
tute. Qm aut sicca calitas e que sz ethicas
febres e quas sc marasim. i. tabes h i ibi c di
sce. Nullus ab initio osesti capit e arali cor
qqde huius hnt huiu corpis. Si qui qui na sicci
ores sut i max sicci h calidi oplae fuerit i e
legerut ui i labou i i uigilus i solicitudib

⁊ dictu̅ tertium. hijs assuetū est mox ex p̄ri īmit
tere se etica febris iam uel tisiua adhuc autē ⁊
mag̅ si estiuis hora contigerit ⁊ constitutio calida et
sicca ⁊ regio talis. Terminū aut̄ p̄mi h' ē sed;
q̄r ī quo ethime p̄declinatē ⁊ mutare ī infelicitā
tē; n̄ciūt iudicii tale si eis immo maīfeste ītēdi
siccitatē. Tūc ei p̄mū secedēs ab ethimenis
etica iā fit si q̄a angustiatōis ei ⁊ p̄fitē cōplec
tionis. t'minū aut̄ aliud ē hijs q̄ s̄a tertiā die p̄o
xi' sicut iuxta an̄ dixi s̄a hac ex īnascēt quis
alius potissim' ī suā febre laborās s̄uis sūt
siccitatē ītensa ei cōtissime h' talis eticaz est.
S; ī tp̄e p̄cedēte marasmodis .i. tabida cū ei
to n̄ bn̄ curabitur. T'minū aut̄ transitōis ei ī ma
rasmū .i. tabe. cū s̄' pulsus ei debil' sil' ⁊ dur';
factus sit. Cōfestī aut̄ t'minū ⁊ p̄mis ex ī
necitate hic talis ⁊ spissus ē nō tn̄ ip̄a est
marasmodis .i. tabida. S; p̄ debilitatē ⁊ du
ritiē fit ei debilitas quidē ī fortib' cordis di
scrasijs duritiēs n̄ō ī siccitatib' sinō hec n̄
tiq; cor assūpsit p̄rīncs febrire necesse ē ali
ī hoc marasmodiā .i. tabidā febrē. ī cadē nō;
hac īcidūt febrē. Et ex acutis ⁊ causoni
dib; plimi eor̄ q̄ male medicati sūt ⁊ maxime
qui etiā īdigēt aquā fri; bibere ⁊ hac nō bibe
rūt īmo n; alia refrigerātiuā sanatiōe; ⁊ ī hoc
eis ⁊ ypocondrior̄ h' uenit. S; n̄ō utiq; ⁊ h' nō h' in
tes adh' ī cataplasmatib; q̄ p̄ mel plimū usi
sūt que nūc ī multo usu sūt pulsus maras
more .i. tabe. hos pacitū ē sua simpli febrēt siue
ī cepatis uel uētris flegmonē. Max' eiuntiq; qs
flegmonēs nō recte medicatos sequitur marasmū
.i. tabes. Q̄' q̄ dā existimauerūt malū posse
si h' talē p̄tīnet; nescientes q̄; īn h' or neutrum
n; aliō q̄d mēsentū uel p̄uula aliq̄ in maras
mū .i. tabe n; nisi etica ulla febrū optīc an̄ q̄'
ut dicitū ē p̄tnat cor. Incip' aut̄ h' p̄ī ei q̄; q̄d'
ex sepo ut ī mis ⁊ uisitatis fortib; ⁊ lōgis qui;
n̄ō ī causonib; febr; ē aut̄ q̄n ī p̄mib' q̄ sūt s̄;
pulmonē; ⁊ thoracē ⁊ max' ī ī epimatib' ⁊ p̄ulsib'.
Sic autē; ī hijs in ī iuuēnte repite. Et simpli
dicēdū ī oib' lōgis flegmonib; ī p̄ncipalib' p̄tib'
cū siccitate toti aīal' ⁊ max' cordis. Ego in
ī nimū uidi ⁊ ī iam flegmone lōgo ⁊ ī stomaci ⁊
uesice ⁊ renū marasmū .i. tabe seq. Effectū
sūt q̄dā ⁊ dissintericor̄ ī tali febre flegmon. s̄. in
testib; eis ī testinis. S; h' ctiās ⁊ duranas lōgā
cū uel mox ab initio uel ī tp̄e p̄cedē febr' cōitā
nt lenta sequitur marasmū ⁊ simpli d' cū ia p̄'
siccitū cordis cor̄ febrile calorē difficile solu

bile suscepit. Iāq; max' ē cognitio febrū etī
car̄ aītime calores apparētes hijs q̄ ī cibati
sūt cor̄; q' eis nō cōtigit s̄; alias febres adh'
aūt maīfeste fit h' si cibū uel balneatis uel q̄li
cūq; eis nutrientis ut ⁊ liquor q̄s p̄ fundam
⁊ trāspiret calitas nā moderatius q̄ē ī eq̄ m
aliqs oib; ē p̄ualis calor uidet̄ post tales trā
spiratōes. ī nullo n̄ō a minori maior ē hijs qui
ī arterijs ē calor. Maxime nō cū ē cōtisiē sim
te s̄; diastoles pulsuū. Q̄in ī ip̄i trāsinuatīc
ī p̄ticis trāspiratōib'. S; mouet̄ siles p̄ oīa. Ig'
sola quidē ⁊ sistēs etica febris s̄;ale maīfesta
ē sim simpli etica sim ⁊ marasmodis .i. tabida ex
istūt. Cap̄. x. ī quo ponit signa etice cōiūcte
ūm aliqua n̄ō alia difficili cū putrida. ⁊ ad ea.
ī ā cognoscit̄. Q̄uēadmodū ⁊ q̄ lent ī q̄ntitā femina
fiebat que nō p̄dicē soli si p̄ noctē exactabat
lateāt ei marasmodis .i. tabidā febris. Eos
q̄ē speculabit' medicos extimates opte n; ī
p̄' ī inuasiōis sensibile ē ē ethicas febr; ī nasce
siōnē in stutū ac si ignemās fit etice feb. cōpli
catā aliq̄ eas q̄ sūt ī humorib'. S; nob' demū in
hac fēina cōfestim ī p̄mis dieb' cognitū ē. Alim
tin ei ī uasiōū ⁊ que p̄die ⁊ q̄ p̄ noctē fiebat ī
b'ues quidē ip̄a faciebat p̄tes por' ⁊ mlitor dīm
cū liquore quodā uel huiusmodū .i. euaporabili
trāspiratiōe soluebat' maīfeste ita ut euenitū
.i. tēpitū tangētib; uideātur cor̄. Sig' n̄ō q̄ s̄'
s̄' eatanas q̄ p̄r' an̄ dixi s̄' manebāt in testu
gentis ip̄is sibi ut alie p̄ualē ī uelocitate
uel spissitudinē mox dissoluētib'. Que g' ī
dēn sūt ī ⁊ p̄alia multor dicēt̄ ⁊ nūc q̄ nō oī
p̄iodos .i. circuitiōes ⁊ analogias porcior̄ sēp̄nū
soli. S; multo mag' ip̄m spēi febris ⁊ ex hac
cognoscē eas quēadmodū ⁊ h' oīes ⁊ p̄pria forā in
dēmq; ⁊ nos ī s̄ multor dic cognoui spēi febr'
nō expectātes uel p̄ntiā uel p̄quātā uel cotidia
nā redditiēs. S; d' hijs quidē amp' ī s̄o d'cēsi
h; dīn ē. Cap̄. xj. ī quo cōplet aliq̄ signa feb.
Icti ē aut̄ nō nūn ethice que diuiserūt.
ī illo li' ⁊ q' oī ethimeraz febrū cōgēsce d'ītas. I
gitur p̄mū q̄nī hic de eis dictū memorās aut̄
q' p̄uo ā ī digēt ea q̄ sūt s̄; illū librū adh' nō
p̄fēc dēn sūt oīā alia q̄ē supfluū extimaui ī
trāscribē hic. Sola n̄ō q̄ deffinēt̄ d'iam sūt ī eo
additā hic. hijs q̄' q̄ ī estu febrīt aūs ī m
gis ī calius ⁊ ardius q̄' pulsus ad febile exsū
gūt. Et ei nimiū ⁊ singulosi mi sūt hijs tales
hijs q̄ p̄tē hūt calitatē ⁊ s̄ p̄mā ī inuasiōē ma
nus uasius apparet calor eis q̄' ī hijs q̄ posite

tionē quādā egritudīs supaddit ei null' ardē uō
ī cap̄ mař uidet' hijs q i estu febiūt. Et gūn
dent mag̃ ⁊ pficiuīt frigidis fomītis. Et ⁊
oculi eius calidiores ⁊ rubicūdiores appent
cū siccitate. Quicūq̧ demū uniq̧ sui cor
pa tactitis laborat. Quib; ei cor qui estu
passi sūt ī hō ɔtigūt ⁊ fit hijs nō calid' solum
s; ⁊ plenū cap̄ sāguie ut ⁊ uene āplius extē
dātur uniuīse q̄cūq̧ ī s; oculos sūt ⁊ ī tipo
ra ⁊ frontē ⁊ tota facie. Est aut nō mīm̄ me
⁊ hoc discenēs eos sufficiet' ab hijs q ex ī festa
tōe huor; febricitāt. Et ei ⁊ hor; quicūq̧ capi
te lesi sūt patitur occupāt' accidentis ⁊ corigis
⁊ febris deīn eis qm̄ sinthoma ē. Solicius q̄
ī capite ē dispōis q̄ multi aūt tūc mag̃
febriūt sine repletōe capitis cū corp̄e uniuē
so ī festa. Sūt estū passi niui aūt ē calā cum'
ī festis ⁊ ī tumore maiori ē coi' nulla cau
tus ē cē faciē ē que ī estu febiūt sui repletōē
capitis. Quā multū g̃ assuetū ē uniuīsis
hijs talib; cap̄ repleti ū q q' ē ī sufficiē fiūt pu
rus sui supfluitatib' corporeis ci solis ɔtig̃
calefactū cap̄ nō repletū pmanē. Vitiū ē
qm̄ ⁊ sui repletōē calitatē q' multi suscipē
ī estū passi s; b' quidē dispō maīfestissime
diffē ab ea q ē s; ī finitate. S; uō repletōem
difficile diiudicabilis ē ut uniq; cauī; ī
ī feries ⁊ corigam q ī ī firitatis ɔtigūt sine
deīn ē audiui ⁊ nimia calitas cuius ī q̄q̧
alia pur aū diui ppa estu passor sūt. De
quib; apli ūlibus defferentie methodi. i.
[marginal note: ī curatōe] aūre doctrie dicet' cū aliys uniuersis effimar
febiū differentiys quar dignitaes ī soli dēsib'
dicētes nil ultra ī digemi nūc expōe. S; hē
quidē iā fmonē b' finiem d' incepis uō car
que ī huōrib; accēdūtur febiū uniuīsas d
cem differentias. In cap̄ scdus lib'. G. d' dīa
cau' febriū putridar q accendūt' ī huorib'
Eliquum utiq; ē drīas caru
que ī huorib; accēdūt' febiū
pciīsire ipm hoc p'ius b' dicē
tes q' nō sufficiēs ē id q' quar;
arbitrati sūt ad gnōcē febiū; ad auctū ee
⁊ suplabūdare amare colē huōrē q' quidam
flāmā aliy uō rubeā colā; noiant. Vni
uīsi ei situ maxie febib; febrēt' hicici qb'
multitudo demū talis colē ī uniuīso cor'
ɔtinet. S; nō febiūt ū s; aliā q'dā cā; iā s
uenictē deq̄ paulo p'ea dicē. In extis ā
b' ī quartanis ⁊ cotidianis febi; cū tissimu;
cau' ē ātā ⁊ ē amari colā extimate sic ī tria
nis ⁊ causonib;. Est uō ī cotidianis ⁊ q̄rta
nis febi; in uoitus colica insiccores ī unē sen
egrēs ee amare colē uidet' ī alnid qd cori
q̄āia ɔtigenit ī eo r q̄ coexistit eis hec re
stat. Et ei tciane febres sepi existūt ī corib'
colicorib; nā ⁊ ī etate cor qui sūt ī statu q ē
uniuersar etatū abilissima ⁊ ī ora estiua ma
xie s; q' b' talis dnat' huor. Ita uō ī calidis
⁊ siccis q̄ue regioib; ⁊ ɔstitutōe ɔtinētis nos
aeris Talis ī uita nō ī desidia ⁊ pigricia. Amp
si ī laborib' ⁊ solicitudib; ⁊ ī uigiliys ⁊ estib' ⁊ ci
bis paucis ⁊ hijs calis ⁊ siccis ⁊ calefactiētū ⁊
desiccātiū fumator; ī modtior usus facilis
gnātiuus tcia'. febiū. Cotidian' uō fe. oio cō
uo ⁊ ī flācōib' nat's ⁊ hor; ⁊ yeme ⁊ ɔstitu
tionū ū' huorib' frigorib; ⁊ senib; ⁊ pueris mag
humidis ⁊ frīs ⁊ regioib; ⁊ uita pigra sil' ⁊ cū
plenitudiē ⁊ maxie cū cibaciys balneantur et
multū uniq; mag cū ⁊ ipā cibaria flāticosa ī
existūt nō tm̄ nomit inb; cūnam tn coegen
ti situr sic ī tcianis febi;. flā hec quidē ī ru.
colā putrefactam s' apta nata sūt. Cotidiana ū
flāticos se huores. sic q̄rtana mlicos. Ita
deniq; ⁊ ūc coi' mliciores ⁊ etatū declinātia ⁊
hor; autūptum uniuīsa q' hijs sūt pporcionalia
⁊ ī ab' ⁊ potib; ⁊ ī uniuīsa uita sicca ⁊ frīā q̄ue cū
sterna quartanar sūt gnātiua febiū ppē ⁊ āntecedē
eos rigor nō silis ē. S; q ī tcianis ē uelut q̄ē
pūgētis ⁊ pforātis ssu indicat ⁊ sinctus eā
Qui uō ī quartanis ē uelut ī frigidatio. Deīn
ē sufficiēt' d' spē rigor; ī ll' d' causis sinthomati ū
id' dīa febiū; hōgenear dīminutiuē. Q' que q'te
car sūt defirientes ita uō noio eos q ī ssibile
ī febricitatiōe; deuenit ī huore q mot' ē ⁊ ū q; cō
poris uadēs fe. ɔpuit' ɔsistit. S; inoci uō. i. in
ɔtinuis ⁊ ī eis que ssistinēt' ⁊ ɔtinēt' ueis d' q'
ɔgitāe ī so decensib; deīn ē. Ca'. s; li' s; d' fe. ī ɔ
Sinuī quē poit gnālē dic; fe. putridar ⁊ ū'. s.
deffitientū quē pō dic; fe. putridar ī ɔpolatur.
tres oēs drīe sūt. cotidia tciana q̄rtana. In
flāte quē cotidiana putrefactio. in bilib; ū'
alitudis rubea quē tciana. Alm ū' q̄rtana.
S; inochar uō. i. ɔtinuar ī rubea quē colā d'
ē spēs. Vna quidē ē sinochar noiatur quar
uniuīsu tp̄s unius potī ē apnū usi ad solutōē;
Altā uō spēs que ē car que equat' gnū suo
dicitur sinoche ī multis pticularib' piodis. i.
ētiuitoib' pueniētes. Ig' sinochar quid u
niuīse tres drīe. ī lā que dī quidē car abinitio

usq; ad finē pares pmanēt quedā uō augēt paulatī 7 tīc uō alie minuūt paulatī 7 qdā uocā pmos qdē hōtenas. Sedis uō asscēsiās 7 anginasticas. trijs panginasticas. Sic etiā uō due quidē sūt puē duē hijs qdē ptiā solū exacuūt. Alijs uō 7 ī meiā feientib' aliū poxi g' hec quidē nullū ppū stapimi hūt. Illas uō que ptiā exacuūt ego noio m oto phyreos .i. tīanar hūtes nāz. uō tū phy reo dimū uolētē aliud eis ī ponē n̄ custodim' tū eo que ī rebꝫ ē duā. uā alia qdē ē uā tū ī ī felicitatē qescūt. Alie uō hec cū ī declināti febbles desiniūt que ptiā exacuebūt fe. Ere hijs adlf uā alia quid ē ear q' ī meia exac bantur. Sinitcas aūt ī nullas har uoco ū tū phyreo uolētes noīare ita si m̄ hoc uni solū custodiat' ab eis nullā spē reliq' fe. Dici uō deinceps unū sas ut ē nuē simin hyē sōnē Ear eī que ī meia exacbāt. Simochū qdē qm̄ uō ī condiane sacmare foras pueniūt duos iortior similimos ē ī iucē finētes qm̄ uō dissile hītes duos iortios p' quidē tīm similimi hūt. Scdō uō qm̄ ī forā duar tīanar pcedentes hec qdē ī colicos mag'. Que uō sm̄ unaqꝫ diē sil' exacuūtur ī flāncion crassitu humore Tertiū uō aliud g' ē sinochar fe. mro fiens ī cū poxi ī forā quātanc pyodi pueniūt noq; sces ī felicitatē. Fit aūt sic q' ptiā ē qm̄ tp 7 quadrū. 7 tūc h' uō solū quadrup' sꝫ triplex. Et puē ē ī tīana et sedi ē ī quātana. tales quidē unqꝫ febiū ꝯplicatiōes 7 ꝯtēplatōis q' de tīp sūt pp̄. Eor' uō que ī hitorib' accedū aut fe. siplitū uniuse duē roī sūt quor dē sūt nūc. **Ca. iiii. ī ysag' d' noti. fe. tīacē siplis.**

Ccōmixtiōē uō ear 7 alie qm̄ sūt deqbꝫ deinceps dicā. Prius dimū d' siplicib' adh' q' d' est addiucens. Q' qm̄ unqꝫ ctissime siplex fuit fe. unā spē uelut regulā qm̄ hīt eā que anob' nc dicet. Queciqꝫ uō huē noticiā sꝫ quid hūt ī tm̄ secedit' asi plicibꝫ fe. nā que qdē ī rubea colā psībi lia coꝛ delata fuit ī uadit cū rigore 7 cau sonidis .i. estuosa ē 7 colē uomitib' ul' sudorī bꝫ ul' egītionibꝫ ul' qbꝫ dā ear ul' oībꝫ sil' disol uit' hī talis febris lōgitudo poxi q' maxiā ē horar ē equinotialiū .xij. 7 uocam' ctissiā tīanā ī q' ne laborātis colia 7 hora 7 regiōe 7 etate 7 ꝯstitutōē 7 dietā caliā 7 siccā ꝯsistēte. Dictū sūt aūt 7 q' q' aiqꝫ ꝯuenit ad gn̄andē eī oīa par aīa. Breuior aūt q' multā pāni

lōgitudine poxi sit multū ī mag' 7 mī hūs dicā ul' pp q'titatē 7 qualitatē ipī colē ul' pp labora cis uirtutē ul' pp existētē tīc putrefī coꝛ dispōe. Amplior qdē colā lōgiorē fert poxi. Subtilis aūt grossā breuiorē. Ita uō uirtus e'g q' quid fortior ē breuiorē. Que uō ībecillior lōgiorē. Et corpis quidē dispō que quidē rara breuiorē q' densa uō lōgiorē. Intermissiōis uō tp̄is ī hac tali febre signū putredis humoris sꝫ pls oīsana ī digestibile hīt sꝫ d' incept' diē ul' noc te poxi. Breuit' quidē subfumigens ꝯgestabil obtuse ē ī pmus picul' eī que ē post ipm̄. Ma nifestius ē aūt cū fines euistē dici ul' noc tis. Adhuc aūt maifestius ē ī sequiā q' aūc dit. Lexacebatiuā sū diē ul' nocte. In illa aū ipi mai iā signū ē 7 multo mag' īuadēte poxiō 7 multo mag' ascēdēte ī statū. In hī aūt mini q' sꝫ ascēsionē 7 lōge nusus mī ī declinatiōne hac fe. 7 sinus uenit cū tīanā uoie uniūs ueti. Suiō uō sꝫ. Sꝫ nob' demū ꝯcede ita uō regiā maifeste doctīe. **Ca. v. ī ysag'. d. dno**

Sr aūtē **tīaa. fe. coudiane interpolate. 7**

alia cū siplex fe. ī flate puuido p sensibilia coꝛ siens aūā ī pulso. Incip' qdē ab ī frigi ditatē ex̄tmoꝛ 7 mag' uō rigore 7 a frigi .i. hō ībe difficil' aūt calefactibile cū sīt ēī ē et lōgeuā hīt assēsiōes ut ueiat ad statū. Q' a 7 humori ī quo ꝯsistit frigid' quidē ē ī hūidus ōne. Viscosius uō ē ꝯsistētia difficilis ascē siōis g' ē pp q' uitate ꝯgestabilis 7 mīlus ī lea sꝫ poros .i. forā ū detinet. *al' difficile accessibile* Cōtīt qdē qm̄ 7 aggrauat uirtutē ī equales uō 7 amp' d'biles 7 puos ꝯpat' plsus 7 ī uasionibꝫ 7 ī pmus a scēsionū. Ig' fit quidē ī colice fe. sꝫ ī uasi ones poxiōr unaqꝫ piti. cū pulsuū pāni sꝫ illa quidē cito subsistit 7 alie 7 ī equalitē ꝯuluit uō uꝫ ꝯtinuacōs ī talibꝫ fe. Sꝫ 7 calor uō multo post q' qeuit rigor accēdi clarus uelut q's ignis ē ūssīe puris ulla cī delata nube fumosa. Flātia uō humorꝫ calēt assilabis unqꝫ igni fumoso lignor' umdū accēsor'. Jāqꝫ 7 euaciātoēs ī eo sūt hues 7 *al' ascensiones* lōgitudo poxi lōgior sit 7 tp' ītermissiōis uō sil' puē est pmū. Sꝫ sp putredis humoris custodit ꝯgnitōē 7 q' sꝫ calitatē 7 q' sꝫ pulsus mai g' 7 illuc fe. cū ī uasiōes 7 assēsiōes po xior ē hī putredis signū. Sꝫ tū 7 hī cū ētissiā fuit mīus uidebi' puiū hīc ītermissiōne 7 nec ī 7 ipi diam' uō mro cū diligētissiā im poriā subtilius uideat. Cōtigit aūtē

matis corpor 7 loris regionib' 7 ostitucoib'
7 studijs 7 dietis 7 alijs unniusis flaticis. Et
acute aut' fiunt aq'n die 7 simul existit cala
febre. colim que prima. Sz nu illa quidē q' huō
re fucile acce sibile h'r 7 fical codie p' s'bti
litate feruore ei unniusi sii s' pori expgnat 7 in
felicitatē quadā putrore ueire 7 breue post
po' d'reliqd scin 7 putrid calitatis. Que ū
i statu ē inexpurgatā finalit' i declinatē po'
in puri dereliquē q' uelut suffumigē. Hinc
igr' i timusso mulai d'riorē i ea 7 si pori i nasio
repletiuorē ē. Ca. v. i q ag'. 6. de notitia fe.
Etiuī g'nis desiiciētui qrtane puče siplicis
fe. ētissiā qrtana eū in solo sit melācolico
huōre frio 7 sicco i õne extrēe paulati q' suf
frigut q'adm qd lapis ul' testa ul os ul'
fior' im 7 siccor' cor. Cū aut accēsa fuīt qdi
exca flama n' d' reliqd frio sui in scl'obusti
i po' 7 p' 7 euōnes plēs i hoc huōre sut ma
gis q' i flātico 7 desertio puin ētissiā eē uidē
meo q' hoc eē eriāt' 7 euaporā q' accēsu ē mli
a huōris. propterea nō rigor eis ē q'lis
maxiē hijs qui i gelu uasto i frūti sut. Nō
qualis qn fit hijs q'estū ul' laborē passi sut
ul' i fūmatijs calis 7 mordētib' ulceri alia
cis. Necē ē aut hac febrē anicessesse qd
q'an colā coaeuat nigrū. Insiudijs 7 die
tis 7 o stitutē 7 hora 7 regioē 7 mai' etate eē
laborātis inuicto rē. Po' aut' 7 h' fe. lon
gitudine t'pis ētiane silis ē. Est aut ipi 7 lō
gior ad huc manēte rea ētissiē ut utiq' in
frioe huōre exitē o sistere. Cāuō silis ē er
hijs fe. tib' 7 alijs unniusis q' dim opulta
lōgitudis po' sic paulo ān i ētissimis dcīi.
ē miānis i multitudie 7 q'litate huōris 7 to
bore 7 i firmitate uāritis adhuc ē hijs i ipsi
laborātib' dispoē drāz huīs 7 ei 7 oia alia eis
p'portalit' existit cū hijs que i nubra colā
o sistut. Bi g' neq' putrefiat in ferrat' uele
mīt' p' sfibilia m'bra corpis m'licus humo
nequaq' o p'tet qua trinā certitudē ētum.
Et mīmini' pcticas passioib' p'portali' hec q'
ex spleius i firmitate lōge sut m'lice discolā
tacēs ēca unniusii fuit cor' 7 h'petib' 7 ensipula
tib' i nubra colā o sistētib' p'portalit' sut eāe
7 flāmo g'edenec. Febriut aut m'lius de
necessitate m' i melācolicis n' putrefiat p'us
m'licus huōr. Et eni tepat quidē nā sp sui
is utēs i'stitutib'. Assilāre quidē hijs que
nutrīut q'rūq' po' s' buīgnū expellē nō

quod nō ē tale. Bi nō qū p' grossitie ul' mul
titudine ul' in sco situatē sup'fluitatis ul' p' q'
da' obstructoē' mar ul' p' sui ipi i becillitate
nequent ōe expellē q' malū necē ē ipam mo
rans frāialis cor corrūpi 7 ei manē quidē q'le
erat ap'ū in alior' huidor' aliq' po' multo ma
gis utiq' in q' ita malū ē ut nō ultra suscipi
at eū qui aīa ē decorē fiul digit' ul' assilat'
solidis cū alijs prīcalis ul' corrūpit' 7 putfit
ita ei 7 pcticas 7 m'licas cū pamp t'p' i corpe
mā fiūt colica huōres sup'habūtātes supue
nīit fe. Multot aut' 7 ea que s' epar uel
splen ē dispō atttulit fe. cū uel flemōn q's ul
obstructio o p'tūa fiūt p'ncus p'nces. Bed
nō eāde rōe' ut cū flāticus habūdauit huō
fe' fe. n' putrefiat p'us. In hoc qdē dem' nō
q' uetib' i pole eē uidetur o sidanī ē m'lior.
Est aut hoc hijs qui sūt fe. ē rigor ē aut qb'
quidē semel fiēs. ē aut qb' quidē s' ētiun
oīe prodū i plēs dies ul' o tinuus apīi usq'
ad siue aut omīfūnā ita moderat' ut nec ē 7
uideat cū qeuent. S' solū si moueat' i sūsum
ueiat ul' 7 mauis ut 7 sinō moueat' turbet.
Bet cū deīuu 7 hic talis putrefctis fuit huōr
nō rigorē patiūt' solū s' 7 febiūt 7 plura dīn
ualde 7 diffīcil' solubilis supueit talib' cāis
fe. i cōtī figū. Inh. vi. caplo aut' ag' d' nōn
ius g'nus ē i q' empiala ēd fe. q' uocat' ēpiala
fe. p'pc noiat' 7 simul febiūt 7 rigorē patiūtur
7 uiiiq' sentiūt s'ude t'p' i omi p'ncla corpis.
Igitur quidē archigenes o p'inat' d' multo a
s'peri nūquā n' h' empiala q' de sola hac tali fe.
Videtur aut' antiquor' unor' qdā 7 eū q' aī fe.
ē rigorē ita noiare. Vunti aut' in uideni
nū capit' p'ragoras huōrē huc taler. 7 uni
ores uō ex quib' ē 7 p'l'p'lipp' eaudū sipli' ulli
addētes i ciū d'tinatoē' nomi. Flatice uō
ē utiq' 7 ipe s'pēi suffitiēt' existēs 7 friis 7 in
scosius qui ei utiq' huidus 7 friis ē sil' huōr
s'b flātus i coduci appellatē. Siqs v p'ctica 7 assu
eit unniusis nō solū uetib' s' 7 7 alijs g'tis nō
it uoluit' potaus ei i li d' nā hoīs peccat' eca h'
nomi ab amuitabili ethymologia s' suasus
s' nō ē nuc t'p' ad talia s'mone eūte aluī eis
librū opponētē. Rursus g' ad p'positū rede
amus qaūq' utiq' i cor' huōr' huidi fiūt er
fridus nos quid huc noiam' flā cū aut' sim'
uoca s'andissiū. Itē in g' eum noiū nulla. Bz
nosce deīu huī huōris plēs eē duas 7 eīqdē
una s'pēs ē eius ualde utiq' sūn 7 ut 7 maxi

mes dolores ci obstructa sunt regiones tribuat
7 mltor nitos dolores cor q ueniunt colici i
cusse acu tale humore eua̅cuati ofesti cessantes
cuiare assilat aut 7 in sui humori h inuo effuso. A
lia u̅o e̅ flantis spe̅s quā exicantes multi i expu
unt quidī sensibile hn̄tē dulcedine 7 mai est q̄
nō ꝯ hac certissime ee sim si quo in eiuum cor q̄ i
li d'utute siplitiū farmacor d'minuta sunt.
Est demū utiq3 quā 7 tria alia flantis spe̅s ipīs ſ
quis p̄ uiuit acida a ꝑꝑens mint u̅o uitrea. ma
gis u̅o dulci sim. Sic 7 a salsa ul' ꝑ putrefac
tione ul' ꝑ mixtione salse se ro se h̄ituitas. In q̄
utiq3 qui feb' ut nō rigore si lubore patiunt
solū iuadē po͡r. Acida u̅o 7 uitrea simoueat
ꝑsibilia corpū nodes eos q sui fe. sunt fe̅tt
rigores 7 sipuntedo aliq̄ ei supueniūt motiui
empiala oꝑine fe. Si u̅o ampli putsiat
an̄cedit quidē rigor sē u̅o febus deinceps frigo
re amulticitudine caloris ut nequaq̄ appeat f3
assiesioes 7 sunt ꝑ ocior. Formasis u̅o im
tiati flā acida p̄ticipat qualitate ut sit oēs
du̅c ei tres acadū dulce 7 salsū. Communē
u̅o i dulci flāte putrefiēte an̄cedit febri rigō
Formasis aut quis nō siplices in asiplici cā
si tus utles fe. extimabit sid'mū utiq3 flan̄
q̄ q̄ utiq3 putrefit fe. accendit. Aliud u̅o q̄
u̅du putrefit a quo rigorē patiūt nō ei tē est
a ieo q̄ putrefit qualitatis sig abhoc quidē ri
gor a putrefeō u̅o fe. fit dup sēp ei c̄ cā ꝯ in
mini 7 h febr quidē agiē aliq̄ frm eē dicere
rigorē u̅o ab a nō exitur. q̄ fe. ictianis demū
inuuni fe. nubia cō rigorē oꝑat 7 febrē. Sīt h
milia quē logicā mag' h̄nt altitudini. **Cap. vij.**

Deaque **in quo auc. d'uat de nocitia fe. cōposi**
nuc nob ꝑpoita sunt tui sint **tu ex flate 7 colā.**
ipōs ē mixto putrefeō flāte i quo cū q̄ fuiuā
q̄q3 die exacuat dicelū in ōsiste febri ci ama
in colā q̄ cū q̄ pitiā oꝑat ꝯ ꝑpoitā 7 dup sit uni
7 cū 7 dispō 7 ei ali quidē h̄uor f3 unāq̄ q̄3 die
isent ꝑ ocissimū. Alt' u̅o p̄titū ut una quē dies
duos h̄t ꝑ ocioes unā u̅o alia ci demū ii ꝯ ceidt
ꝑ herbis exacerbatiā ipūs ꝯ cedentib3 ei un eit ꝯ fu
sus in spē eius q̄ pitiā in ei q̄ p unāq̄ q̄3 die
obsuias eni. Quia u̅o ē altitudis fe. dup sp̄
ꝯplicatioes sunt. a. una quē i qua miscet tria
na condiane sui u̅o i qua triana ei que sui unā
quāq3 die exacuat ꝯ tinue 7 tria mixta con ei
q̄ pitiā ꝯ i a ē quarta si quā que sui unāq̄ q̄3 die
exacuat ꝯ tinua miscet ei q̄ pitiā ꝯ ci. Uni
cuiq3 dair u̅o ꝯplicationū duā dup ē qm quē

icate horā sil obuiatib3 ꝑ oxis. Est aut qm ist
duā ꝗtiā iuantib3. Si hec quē sunt les ꝯg̊
scibiles excepto q̄ multot q̄ deficiet ignorā
ab hijs qui nō sunt experti ut utiq3 neq̄ q̄ i
i febricitatē uemente egitante. Si 07 isp̄ 3 semp
inpori 7 hic ꝯgsec nō expiodor analogia
singuin ei q̄ cā i ua sisse cū horā p̄ma ꝑ oc̄
cū rigore uisō purge carnes laborātis deinde
alias oēs horas usq3 ad sinū triane fe. ꝯgitoes
ꝑmittentes ci cole uoītū sil' cū suanib3 sudori
b3 declinare 7 eē quē ia dici horā nonā. Cōmec
u̅o nos exinimū sō motū ꝑ oc̄ cū. xi. horā sin
fe. eē laborāte hac. s. i febricitatē q̄ i p̄odis
nomine assuetum i nuō speciūib3 nob' repēte
decēptos eē quidē sudores ul' depsata solū ul
horētē cute hinc u̅o 7 ea q̄ sunt initij 7 assceīsi
oīs 7 status i spē flantē si fe. ꝯ cū duplicē eni
ui demū ꝯgsceim cā3 eē 7 sp̄ 3 fe. mixtā d'sin
ē te cū ꝯ ti 7 simul l q̄ i uciat deferio. Et sed'
scdā demū die sp̄ am iuadē ꝑ oc̄ condianū hō
nona 7 si f3 uim3 experitatē; 7 es cuenit omnō
utiq̄ 7 si 3 tuū dic sil' sp̄ am adhuc febricitante la
borāte sup iuadē ei triane fe. ꝑ oxi hora nesc
s. Si aūt anticipauit ul' tardauit hijs q sed'
die sp̄ eū hora nona si ꝑ oc̄ e hijs q sed' tui
ꝗ u̅o adhuc f3 deinceps dies in nonā horā n3
ꝑ inā sp̄ abim' si tito pri ul' postea q̄tō analo
gia ꝑ ini p̄odi ꝑ oc̄ ul' ācia ꝑ ite abeo q a ꝑ inā
hora ul' tardātē ꝑ d'minuit. Que u̅o eāū
quiescet ꝑ ius 7 ex sp̄e fe. ꝯ uicē 7 ex lōgitudinē
7 ex magnitudine 7 ꝯ suetudinē 7 motu ꝑ oxi 7 ad
hinc expiodor retribuitē anticipādo ul' tardādo
7 ad h adhuc 7 ii appētib3 signis i digoīs ex
digoīs 7 uonus egnis maxiā quor iuuīs sunt
7 scriptū ē d'hijs unnl sis sufficiēt' i libe d'ensi
b3. Si utiq3 nō cū horā nonā. s. v. ul'. vi.
flantē ꝯ tinua supaffluꝑ sit desinēte colica q̄ f
ꝑ inā horā i ceꝑit adhuc difficilius ē ꝯgnosc
uitis hijs inciciis. Quib' nulla cura ē tal' ꝯ ꝑ
plationis sui una spē ē feb. q̄ sit sui due 7 q̄ le
altitum qī u̅o nich' hor ꝯgscetes nō solū non
noscit quali' oiatiuē has q̄ nullo ꝯgscitui
quales uq̄uā sunt si m3 si sīn sīn die suspicati
o3 horas utrasq3 q̄ ī ꝑ' die ꝑ oxioes amulerit
Ego d'utiq3 multot ex magica abeis mag' q̄
expnostica in cicāli ma ꝯ uicē extimatus sui
i uasioēs ꝑ oxi. Sed in hac ipīs d'utiq3 q̄ nuc
triatū in mixtionē triane adeā q condie ex
acuat'. uidi qm̄ cū ꝑ inā die quē horā iuadē
tē ꝑ oc̄ certissimē triane. Sed3 scdā u̅o ei q̄ uaue

amitorib' meias pp'r cotidiana. Et uocant 9su
etudo ē eis im eā q̄ sꝫ unāq̄q; die exacuit̄. Ego
aut assuetu hic tale fe. noiare assimiāz 9tinuā
cotidianā ei nomē nullatenꝰ ē inueire ap aliq̄ grō
nū scriptū. Ansimina aut̄ oēs, fe que sꝫ unāq̄q;
die sibi sit noiant. Sꝫ ei sic plato ait 9tēpnē
oīa noīa eas qb' nitunt̄ 7 tū magnar rerū p̄ciat
inuestigatio. Noiet ḡ gnū euidēas decēne ea
quidē que unaq̄q; die exacuit̄. Inii febricitātē
nō quiescat amphimīnā sipl' ita nichil adhi
adiacētib' ei sꝫ smonē. Que nō nō qescat ā
phimīnā 9tinua. Haut siqs uult 7 altiā ad
dicē desinētē āphimīnā. tunc nō 7 icaq p̄ta
az. Altā quidē dicā tīnā sipl' ul' desinēs tīna
na. Altā uō tīnā 9tiā hāut 7 9tiā tīnā noiare
p̄tiā sipl' ita sine additioē aliq̄ sic dīm
noiant quidā. Sꝫ nō oī ad h' plagē dīnō
b' icuna nō adp̄poiari. Inuenis ei 9plicatā
i quo dix stīm eē tīnā ad amphimīnā 9
tinuā sꝫ p̄ma quidē die mane cū rigore tīna
ne icepit pp'r febus 7 alias uniuīsas suans
ēe mane cogites usq; ad. vi. horā 7 repētē et
uoitū colicū 7 puer sudores i qb' mox 9tēt
ē 7 horruit hō 7 hic rursus icipiētē accessiōe
erat pulsus paruus iequalis dīm usq; quid
horā. xi. sobsingaui ad huc paulati pla qdē
accessiois habuit pp'a. Sꝫ tenua nō quedā 7 ac
cessiois hic uō usq; noctis horā q'i quātā au
gmētatio erat ē ea deinde i eadē magnitudine
manebat ut dētū ad sinsū usq; ad noctis hora
q'i. vi. vii iā manifeste apparebat declinare usq;
d. horā i sc̄da diei. In hac ei iā 9cludit 7 ac
cessiois demostrabāt signa. Extremis qdē
eius paticularib' frigoribus fris pulsu nō puo
7 utiq; usq; uesp'am augmētabāt paulatim
horrore q' tā in iequalitate alia. Deīn in
statu erat ēea horā. e.ᵃ noctis 7 sensibilit̄ de
clinare icepit ēca. vi.ᵃ Igi quidē qm sꝫ tīna
die hora q'i sīi oportebat ei exspirare sinitū eē
āphimīnā accessionē mai' erat nō tū in
tīnā sicut sodiet eadē horā sūi nō mai' erat
Inuasit ḡ hora sīi por flor' q āci eo qm
ip'a 7 sīi diez 9tinue āphimīnē por cresces
usq; v. horā minimū rursus aliud post. v.ᵃ ho
rā 7 oīa erat eis sinthomata similia huius q̄ insīi
hora sūi fuit. hic aut rursus cresces puū
usq; g. horā fingunt id 7 horruit rursus i illa
7 paulo post pute adscendebat ad auct' po
ri ut noctis hora q'i quantā i statū d'ueniret
Et ei qd aliud q' ēā emitritei pori h' fcūs est

duab' fe. sꝫ sc̄d; eādē horā iuadētib'. pp'a quā
apulit qdē horis duab' ea q̄ sc̄d; unaq̄q; die
exacuebat̄ tardabat̄ aut̄ duab' horis ēiā ut
uolēti 9gnosce sp̄es fe. euidēt appēt cogitā eē
7 q̄ tīnane 7 q̄ 9tinue amphimīne erat sinthomā
ta. Illa tīnā quidē cū rigore iuadēte. Amphy
mīna nō sine rigore mixta ex ambab' d'ore
repētē ferebat qui min' qdē ē rigore. mai' nō
ēā sinitute. Et mini deīn mai' qdē ēā sinitute q'
rigore ē min' quare pp'orcōali distās ab altu
tra ēēmitratā horor āboz i meio positus est
rigoris 7 ēā sinitōis q' assuerunt marie 9tīns
sꝫ ēēmitratib'. Quocīa nec absq; mo aliq̄
n̄ hunc fe. emitrā posuerunt ōcū ei ex aphy
mīna 9tiā 7 tīnana desiciētē toti sue nē dimidia
pte. Altiūq; h' p̄deāz febū. Sic ḡ hemionos
.i. semiasinū 7 hemiteos .i. semideus. noiantur
eodē mō 7 emitreas hemionos .i. semi quid
eē 9sideretē ei i gnārā oē semi nō asino sꝫ altu
eor noiatus ē soli semideus minir qdē semi
deo p̄ticipās qm aut hō ē sꝫ meiū aliq' d'lin
ques 7 emitrā. ḡ meiaz qdē sua p̄ticula h'
tīnanā. Meiaz aut aliā amphimīnā 9tiā
Duplex aut mod' ē ei g'nōnis ul' 9cuntib' i
unū tp's duob' poris ut nūc dicebat̄ pp'ea
q' anticipatiua quidē erat altā tardatiua n̄
alia ul' 9festī ab initio 9cēus ad i uicē usq;
Igi quequid i unū tp's uelq; 9cuntib' sit unū
solū h' poē emitritee nē. Altā uō unul fosa
p'n usq; i sinē ēgrius q utiq; eo p'ncipalissiā
p'oribus emitrea noiat̄ de hac quidē utiq;
p' par dicet. Maxiē pp'eas q ēā agrichinū
7 archigenē. Inuenis ḡ q sꝫ explāationē
hac suppositus ē sꝫ tīnā diez por tali sīo pp'ea
q' 9cidenit i unū tp's utriq; fe. iminciēs ea
q̄ sꝫ unaq̄q; die exacuit horis duab' p'assū
mite sp' ea uō que p'tiā tardāit poē qui sꝫ
quartā die iuasit orietē sole sp'e; suas ēā
stimā flantē fe. debebat aut utiq; q'i sꝫ ana
logiaz. v. ab ea poēi icipē ēea. x. horā noctis
q' anticipabat sp' duab' horis. Colicee uō
fe. tīnan ap'n por debebat iuadē utiq; q'i sꝫ
v.ᵃ die hora. e. ut eēt meiū iēuallū p'ncipy
duar fe. vi. horis. Quod ḡ sīm ē circa qd. xᵃ
horā. eᵃ noctis. iuadēte poē sꝫ sp'ez flantē fe.
7 precedēte ita usq; ad dᵃ horā diurnā. Supeo
pulata uō ei colica cū rigore motūro 7 ab
hijs rursus sup' i mixtā sp'ez huic poē sc̄d'
colice sil' 7 flantē sp'ez Superueniēte uō noctē
ēea. g. horā flantea fe. icipiēs ēā 7 sola um

usq; detinuit deinceps diē eiusdē .vii. dein usq; i
mediā noctē declinans hinc rursus incep s; eundē
mod dein reliquū mediū noctis et q e usq; medii
diē .vii. diei durantes iā q̄si mō declinabat. S; tñā
demū ei successit cū rigore invadens die assue
tus invadere eā tertiana et alias dies s; eundē mod
eius ferens consequentes colē nocivi fec̄ et egestionē colicā
urinā bonā et q̄ntā h̄uit humiditatē exiit iā sero
omnes evidentissime hijs qui didicerunt discernere
species feb. q remittit atq; declinat et cessat utiq;
q̄ post unū paroxismū vl' plīm post secundū et ei de
clinatio facilitatē h̄ebat mirabilē quantū in e
qualē nullā annorū usq; horā noctis .x. Invasit
ei flatica fe. q̄ s; unāquāq; diē exacuebat horis
aut duabus anticipabat invasit et detinens eo
tā noctē et deinceps diē totā rursus incep s; .x.
noctē horā quā noctē durantes totā declinabat
sed deinceps die .ix. Debebat aut utiq; et quoti
diane pro illa die s; circa .x. horā. quia duab' ho
ris tardabat. S; tunc demū circa .ix. horā inva
sit omis q̄ in sibi sui ipsi declinationē. Sole vō ac
cidente copulata ē ei amphymerina anticipate i
vadens flatica fe. sic assuevit et noctē durantes
illā et eā q ē deinceps diē invasit rursus s; .x. ho
rā. die .x. dein rursus s; .xi. die hora .x. eadē
permanens flatica dein noctis hora post horridam in
vasio tertiane fe. .x. horis tardantis facta ē et dein
.x. hora noctis vō egerit colica et quanti in toto cor
pore humiditates fecē sunt et post has declinatio omis
ipse in febrimitatē devenit et erat iā manifestū q tertiana
quidē iā finaliter quievit flatica vō dereliquebatur
sola. Jam aut aliquid et ipsa remittens q̄ circa .xii.
die nō adhuc anticipavit pro horis duabus ita
assuevit prius s; .vii. hora invasit dein s; .xiii. in
.vi. hora. S; tardavit et ab hinc .vii. hora invadens
in finalitate digestionē et declinatione s; .xiiii. die
vō declinatio multo melior ē facta et pro invasit
hora .ix. et minus digna et signa digestionis apparēt
per demonstrativa futurā solutionē in eventu certa.
S; nō de hoc nunc ē sermo ii iterū vl' superaggredi
altius ei operis ē hic et difficile ē. Q̄m aut super
in sacerit multorū altigenee fe. colice flatice
deficientes continuus. multorū meliorū latentes
prescript in fimus sufficienter demonstrat. Cap. g.
Et quoniam de hijs in quo agit de nota emitritei errore
que dicta sunt de emitritei dicā que eorū ad id q di
latū ē per ana redeo rursus. Que ei compo
sita ē ex tertiana et cotti continua. q emitritea nominam
aut superhabundante hic colā rubeā et ipsa tertiana sicho
mata q emitritea nominam vehementiora aut

huic eā minorē plus aut fla et ipsa et continua amphymeri
ne et leviores patientes. Huic neutrum altius humiditatē
nimietatē. S; pares robore utrosq; quinq; i
certissima emitritea ē. Talis ex his ē species. Qualem
utiq; .v. eam ordinat scribens in epidimiarum. E
nim aut plus eorū patientes horride febres contine
acute in toto que nō deficientes. Quod aut erat e
mitriteus una quidē leviore. Alia vō exacuebā
super illi et acutius superdebat. Quartus aut die
nō simpliciter eas que cū horrore invadunt q: infinitas e
quidē fe. existit hec. de qb' deinceps dicā. Sed
qb' plurimā partē pro possiderit ordines s; alterū
eqde dierū in quo invadit sil' tertiana et cotti amphymerinā
Reliqua ei dies amphymerinā hēt solā. Ig̃ sepi
quidē paria dierū inventi exāltibus infert fe. sanio
continuū flaticā. Contigit quidē qm s; prima equidē
invadente flaticā s; sic nō ut [illegible].
Pro dein q
qui cois exambabus cū pares robore fuerint humo
res tal' ē quale par ana ascripsi emitritea. Cum
tertiana durior ordinatior fe. fit et quod rigoris assuevit s;
accessionē confestim aut utiq; quasi candior hic talis
ē et estuosior et acutius ad statum devenit et q̄dam
colē nocivi vl' egestionē vl' humiditatē fecē. Aliā vō fla
superhabundante durat quidē sinceres exitiosr. Pu
ua vō sunt horrores et pulsuum contentio ē fortior
et plurior ē fe. iterū superaddit pro et ipsa multū
q̄ ad statum devenit et neq̄ sinculosius nec estu
osius ē in nominatis vl' egestio colica vl' hic in eo
fit. Et hic mixtionis duarum harum fe. intelligentias
quasdam et attingens devenit confuse tm̄ et particulariter
ut demonstravimus in .vii. li. septorum anob' ad visuoli
ei de plurisibus. Existimat q̄ in emitriteis quasi quidē dura
in tertiana fe. qm vō amphymerina nō tm̄ depauit
demum durante continuitatē erat quousq; et circa sola
constituit emitritea in intellexit in ordine secundum vl'
dereliquid. Cum ei pares s; magnitudine evenie
rint et colē deficientes et flatica continua in mixtio quarum sp
ci cum errore fit. Medium ei hoc ē rigoris et calefa
ctionis quorum hic quidē tertiane proprium vero flā coexiste
bat. Augmentatio vō quod erat ab initio illic ipsa
tertiana quidē facile calefactibilis ē et ad statum
festinans ipsa flatica vō tarda quasi in seipsa fuit
ter assensionē detinet et tandem ei velut quasi pu
gna sit habitant quasi quidē excalefacto laborante
cū tertiane calor fortis oppinus advatitum humores re
fert. Detinente vō qm et revelerit vir hic motum
flatica piger et difficile mobili et frigido et tarditate na
exitur. Impugnat vō hic durante quidē frigido hu
more contractiones fuit et horrores et infirmitates et
extremorum et ceteris ut videatur rursus invadere alius

potest. Secundo autem calidior dicebatur repente similiter sicut calefieri unt et per sanguinem deveniunt unum. Dicunt modicum post dicta te flauco colore nimirum rursus laborantes et infirmantur et iu ter et hoc non cessat sic quousque ad sanguinem quod ipse ma nimus quidem quod secundum flavam humorem. Tercium vero quod secundo colericum humorem fit. Nam colera que velocitate fla nicis differt. Flavam vero tarditate et pigritia coli cus exigit. Nulla quidem quedam est etiam emitritea tercianis co lore etiam si .i. congregante duarum febrium. Fiens quoniam et duorum humorum. Que vero non etiam vel colericum humorem vel flavam ampliorem habet. Secundum vero est complicatio et mixtio in duarum febrium, tercianam et amphimerinam similiter alterutrum interpolata rum quorum post finites ei quam ante dictus est. Differunt vero et ideo quod provocatur hii in infelicitate et ideo quod secundum fri gore vel cum horrore vel rigore invadit sola esset am phimerina. Quecumque emitritea non adhuc talis erat febris, sicut dicunt sinochas .i. continuas erit emitritea. Secundo in alto genere febrium eam emitteabit non hec talis solum si tales quedam febres nominabuntur emitritee. Secundum hunc vagantibus et universas que extenduntur tercianas emitriteas nominant. Greci quidem nominibus magis quod dicte hii hec tales quedam sunt in moralibus ideo non dignior scriptum est ei de vocalibus nominibus singulariter sicut alterum opusculum in quo et hoc ipsum inventum est et dictatum sig nificat quod quidem aliqui sunt de rebus que non de nominibus sunt altercantes. Eam igitur rursus ad ipsas res ad eam que ab ipsis nominatur emitritea quod continua et tertiana, quod etiam amphimerine quidem est compositum opus. Deffinientium non non adhuc quod rea que ex aliis compositis ex necessitate et ipsi deficientes fit. Nequaquam tamen ex duabus continuis et colericis flavicis possibile generare emitriteam in ea ceterum hii mixtio fuerit tale febrium in multas superdupli cationes habentem. Omnis ei continua febris sine simplex neque cum etiam fuerit in horrore habere neque rigorem neque compositam est ex eis erit horrida. Necesse est igitur sicut horrida similiter et continua eamdem generationem habere eam ex duabus febribus, alteram quidem deficientem. Reliqua vero continua et propter etiam amphimerine con tinuam emitriteam in non utraque deficientes in continuas utraque existentes possunt generare tale febrium. Reliqua igitur una mixtio que ex deficiente amphimerina et continua colerica fit provocans et hoc continua similiter et horrida generate febrium habent autem eam forti continuam quidem ex colerica. Deficientem vero ex flavica. Eam vero que super reduplicationes ex ea que adiunctum est pugnantes et maxime cum pariter dominantes fiunt hii humores. Dominantes vero unusquilibet et similiter ex dignitate ipsius mixtione omnia sunt. Hec universaliter quatuor mixtionibus colerice febrium et flavice, quoniam hii sub familiariora quidem sunt ut alicubi videbitur. Sunt autem necessario hec propter emitriteam. Cum generationem archigenes que in tertianam eam et amphimerinam

deduxit non assequitur quam deffinientem facit febrium. Agathinus vero quod confessus est eidem generis esse cum tertiana emitritea in magnitudine sola forti differre habere. Igitur sique universas febres dictas consilie scribentes in omnibus fallentem difficile utique nulli esset. Quia vero in simplicium in compositas omnes scripserunt dictas ad hoc superfluas quasdam alias exposuerunt in speciem vel secundum ex perientes neque reperiunt in quibus potuerunt consilime ex planare super universa tempora quod multo perspicua similiter invenient eas quales inveniendes in eo dictas. Igitur que quidem simplices habet presentis operis. Que vero ex hiis complicantur eis que deinceps sunt operis. Cuius igitur ipsius nequaquam erit ... diligenter legit. Ex quibus ei dixi in flavica et colerica febrium mixtis adiuncte habet et in multis transferentem omnem de ea que ad alterum illarum est replicationem et contrariam et replicantem, quod nominantes ea cum secundum differentes horas invadunt accessione non ideo quod febrium tempus est unum. Item vero illas tres febrium complicatur et complexione ponit quod secundum se ipsam ex pre dictis primoribus .i. dictis et universaliter hanc prius et fortasse et reliquum est dignoscere diligenter unumquodque febrium simplicium speciem in eis multum quedam multitudo earum est. Sed hec omnes tres sunt colerica et flavica et flavica quarum unumquodque due sunt due deffinientes et continue sicut ut sunt omnes due simplices earum que in humoribus putridis accedunt febrium. Vi. mixto. Si vero quedam adhuc sunt habere secundum preter has dictarum multitudine humorum et quantitate et qualitate putridis. Ad hec amodo mor tarum in qua putrescunt generarentur habebit. Et primum mox earum que prima examinantur deffinientium febrium, quales quidem tertia forti habuimus in initio cum rigore et solo in sudore et colerice invenimus et in fine venit sub ducente colericas humores quidem non. In forti est tertiana etiam quibusdam deficit quando hoc non adhuc etiam sic simplex tertiana nominatur. Secundo vero deffinientiam humorem habent prolon gatio. Secundum forte tertianam habent nominant extensam. Et in minimum et hic ipsa multum et magnum et minimum habere dictam est equidem utique quod hec que vocatur simplex ita prolon gatum quam quidem ut extremo utique .c. et xx. ho ris forti faciens sine febrium, habent reliquas. Aliam vero prolon gatam sufficienter quam .xxx. febrium extendentem et aliam cum hiis amplius prolongatam quam .l.vi. et .xxx. provenit et quandoque aliam plus quam .lx. et plus adhuc protensa sunt. Determinare vero etiam terminus unicuique predictarum non possumus per scripturam apodixim .i. ... quedam. Non tamen necesse est tale nominum certitudine qui pro dominum extiterit nobis et sive ea omnia plus quam nos sunt consilie de unaquaque cognoscentium certamine et prono sunt futurum. Supponatur ei hinc .x. et v. equidem horis febre sive febrium, vero si tribus et xxx. et hec dicere

ei s analogiam obuiare. causam autem est quoniam in reuiti
faciet quis excessus quod secundum proportionem et quod secundum intervallum est in tempore
et secundum quantitatem extrinsecus possibile est suscipere in principio et etiam
longam febrem et sufficienter sunt in quiete. Si sunt etiam
simpliciter continuare loca talem sc. sunt et etiam aliquam que ad
terciam determinate dicam. Si omnino volens aliis salu
tatis sc. qualis ea est diligentius ostendet porei
et intervalli dicens longitudine quod quiescens si eum
decet terminate determinare unde potest, legat hic qui
est copiam enarrationis et doctrinam. Secundum vero est quod
paulo ante dixi etiam quantitatem tertianam nominans et
simpliciter tertianam dum aliam describit plegnitu
m aliam sufficienter aliam amplius dum aliam plurimum
manifestam vero et perfectam omnium que prius dicta est secundum
quam litigant et altercantur cotidie ad invicem mod
erni medicorum in loco ipsum cognoscentes quoniam duo
litigant. Sed de aliis quidem forma sic in utique quod
ad minimum de agnitione non ad minimum dignum sic
quidem extendens vocans quod tamen communiter continua interdum
analogiam non custodiunt. Sed quacumque que amplius
extendeluntur in tempore hanc eminentiam nominant. Suf
ficiant iam in de nominibus somne picture et ego pa
plius tempus quod in mora dicitur in eis utrumque in tempore
est ad reliqua rerum investigandum. Ca. 9. ubi ic
itaque ante investigatur quod de fe. sanguis. sed ut est po
autem reliquis fi. fe. ex putredine sa. sequitur post flam. colere.
utique nulla determinatio investigo hanc utrum sicut in
colis in flaue sunt quedam species fe. ita in sanguine
putrefacto. flam essimias quidem fe. calefacto eo so
lum non equidem putrefacto dixi si secundum putre
factionem autem necessarium est quoniam in sanguine putrefi
quiescendo est speciem febrium. Invenimus autem decens
esse si prius invenimus qualiter putrefit sanguis
flauum quidem astum vero diuisse putrefactione a calo
re extraneo sit. Dicit autem extraneum exteriorem non in natu
ra proprium unicuique eorum que sunt. Flam hic quidem coquit ap
tus natus est extraneus vero corrumpit quod est putrefi
cere. Exterior sunt autem calor superueniens sangui
ni estiui et pestilentis constitutionis et simpliciter dicendo
ad fe. ex quacumque causa ignita tamen ducitur. Sed et
si aliqua particula alius sanguis a plurimo contin
tus superabundante ei effusus sunt corrumpitur in ma
nere cum sunt obstructus id est oppilatus propter grossitiem i
primus nasis vel obstructur propter multitudinem qualis
quid contingit in fi bubonibus et sinuatim et pustula
et simpliciter de sic dictis flegmonibus. Interius ei dispositionibus
sed duplicem causam corrumpitur sanguis et quia non
transpiratur et quia non detinetur causa quoniam autem non
transpiratur putrefit aptum natum sunt sicut in extrinsec
his omnibus est constare sanguinibus et seminibus iam autem et

vestibus. Inducere vero iam nos sufficienter potest ei quod
dicitur ideo quod sunt plures est exprimit ei in eis hii quidem
spumosi. Alii vero flauum. hii vero rubeum vel coloratum id est
quorum eius quod secundum flegmonem durantur humoris quod non sub
stinetur. Sed acrimonie est desudat. Est autem quoniam
ucor apparet hic et secundum primum confestim apparet magis. Sed in propria
predicte antecedentibus semper flauus spumas quod eiunt
amare colere durantes congregantes. Sic spumosa quidem
flauus rubeus vero sanguinis. Dicens ergo quoniam in primo san
putrefit sunt flegmonem. Patientes autem regiones et
tertiana que in ipso fe. simpliciter motiore quidem esse huius quod in aliis
humoribus sunt. analogiam vero proximior tertianam mar
modo suscipit cum ei vero et implentes sicut cum rubea ex
puerit. Sed vero superaddit transitum quidem utrumque
quoniam omnino quod quidem eius utique subtilissimum et sulphureum pingue est
in flauam quod tamen vero grossius in nigram colam. Sic et in
ucamus cambuculus et ei illius ex sanguine feruen
tis transitus in melancolicum humorem sit. Item iam intelligere
oportet implentur multum humorem ut iam est triste non esse
nigram colam sed in medio aliquid tamen constitutum. Et
ergo in fe. sanguinem species in quos transmutatur sanguis
consistit esse sola malignitate motus et in malignita
te motus distantes. Sed in plures ei sunt quod in san
guis transmutatione sunt et in aliis et multus calor
et si ei quod maxime quod multus apparent sed in misericordes
mani. si multus dum est sic quoniam est post balnea
flauum multitudo febris quidem caloris in multitu
dine pracet effusionis. Anxietas vero ut ad i
unum extorsit manum secundum humoris acredine. Et
ubi quidem hic sit maxima cognitio humoris oportet fe.
dico utique quod est secundum qualitatem caloris. Flam que
quidem est vaporabilior et minus constans sanguis
est. Que vero anxietate et corrosive in moraces
in colicas consistit. Quoniam vero quod sunt propter in misericordes
euaporosum quod magis in acie apparet moram
tibi quidem prima advenit que morantur ei in ma
nere anomalum id est inequale ut particularis colatorum quod
dum vel tibi non scolarium apparent in flauam putrefieri
hunc tale fe. nocte si. Ca. x. in eadem quod dicit aute
Cruptum in procedentem casum quod sunt inclusa calor in flauam quod
non in requietum cum per quam per similatorium in ebulli in quoniam cum
quod quidem in aliis humoribus sunt fe. caloris homeli in reddit.
ac id est equaliter acumine hunc. Que vero in flauam
cum peccata anomalia id est inequalitate ursum est
maxime cum esse viscositate et grossitiem et difficile
solubile humoris. Flam transpirantur quidem utique quoniam
et hic ut et aliorum omnium quod tamen cotidie subtiliantur
sunt subtiliant autem uix quoniam sunt crossissimum
Sed vero sic exiit non multum utique et magis magis
tamen in omale id est equaliter. Sed utique putredo

ĩualuent s; illud solũ exsuflat̃ nestui
sb'tiliatũ. Aliq̃ui dr̃ origĩt existere q̃ se q̃d
ı ibus q̃ extius coquit̃ uiscosis ı ibus sic si
insurgũt cum ĩ eis apulle q̃b; exaltis repente
sil' effert' sp̃s quo asseris secũ sb'tiliatã hũi
tate sb'tilib; nõ d'iũ huius ecctus in apulle
ĩnascit' ı q̃ effert' ab his uapor silis ē ĩdiq;
ı sibi ipi ↄtinuus. Cã. xi. De fi. q. b. ĩ eo ↄ'ua'
viano q̃n̄ē pscriptiũ. q̃' una ex q̃ nascit' ı
ↄ acus cuĩ p e q ē cã pp q̃ q̃dã fe. h't unã p'ro's
sit q̃ cãj ordi' apiñ usq; ad fine n' hũn'
cãj semptem̃ uocca me' por'. S ed' q̃ ē q̃ cã
tur sinocar fe. mirabile pp q̃ q̃dã. fe. h't por' me'.
ei ni m ee multor' quide usq; quartũ ul' v.
qm̃ nõ usi. vij. die uniũ por' abiuuiio usi in
fine ĩ eis fi. Et cũ nimiũ siq̃s diliget' sc'
tabit' mirabili ē una sed piodũ exacuit q̃s
tũ fe. q' ei ĩ supiorib' dixi ex' sticois q' s; pre
putreficbat nõ ualte aliq̃ origẽ por' ialis
cõmixtis putriẽtib; hũorib' ĩ putridis putr
acu ↄspirate ı ↄflurire ex oib' ioũ existere.
Q' nõ posse ẽ putrefiere; s; q̃dã unã pre
q̃m s; aliã p't q̃' si flecõi colligatis detineat in
apiere putrefi hũore q̃ g' ĩ ↄmũ fimo ↄstitut
ē difficili ē ĩuenire causã cur q' s; piodũ exa
cuit fe. q' sinocar tepiũ d' alab; ptrãsire.
Sic h' plogũtes ni h' ↄdicetes fallent'. Sic
ĩ oib; supiorib; fecit ipi q' uã sola dicẽtes ex
q'b; p'mor' uniq; q's ĩuenit' possit ı ca ĩ q'b;
aliq̃ pertranit. Jncipiendo aut' ē q̃ ab his'
euidẽtissĩe appet' q' sit lopthiame q̃dã q̃dã
quide s; unãq̃q; die. Alie nõ ı p'imã die ex
acuit' ut ı auriũ dolores ı capit' ul' toti ul'
didu q' uriq; appella ↄ'iugĩca. Quibi'cã
nõ ı porag' ı antetiam uni s; piodũ exacui. ı
die g' ĩ his oib; ē uide uenas ĩ exactitis
ptib; ĩ tumore leuaĩ ı flõne auge' ı dolores
ĩtendi ı reuma supfluũ alicubi p'fũdi ex' ĩm
nõ ĩ ĩdilige ĩ interiorib' q'aliq; nõ appent esse
analogia s'naĩ h't q' ı eũ q ē ĩ plesi ı eũ q ē ĩ
piplosũ flõne eleuaĩ q' ĩ p'ncipi' potior'
euaporaĩ nõ ı ↄtrali s; declinatẽs. Qua
lit' aut' fit h' fortassis uniq̃ ĩueieĩ si degũore
flõnis ı d' uocatis reumaticas tũsinb' ı ĩeme
moratũ sũm eor' q'aĩ palia a nob' d'mistũ
sit ↄpsula. Cũ ill' eit' q'aliq; pp'ũ ē h' sonus a
p'positũ suffitiet p'scẽtib;. Q' g' ĩ fert' ali'
reuma ↄcedut' quide oẽs accipitr ĩ flue. Q'
ē aut' cã pp quã ĩ d'iã piodo multor' in
fluit die nequit'. vt nõ plunces d' nalib' d

uirib; d' quib' nos ĩ reb' ult' sepsim' d'minũtes
q' oẽs ĩututes. 4. sũt a q'b' plãte ı aialia disp'
sãtur. Jg' una q'dẽ sũliciuũ actiuũa. Scda ũ
ē eaz ↄtẽtiua. ıcia aũ h'is altiuã ı q̃rta d'eo
q' aũ his alienor' d' expulsiua. Dup' aut' ē alien'
ĩ his oib; que sũt h' quio q'ualitate d' nõ q'ntitã.
Jg' conciuat' quio h' pp'eã que ē ĩ p'ncipis ē hac
ĩ unũ soraa'one ı ĩ firmitate. nã si q'de pores
robore extiũit ı pori q' ĩ iugãt' supfluita
tes s; nã; hũent' g'ane sũt p'ncule. Ampli
oii nõ ducto q' q' altiuũ supfluũ oẽ neẽ ē ex
pelli ab expulsiua ĩtutẽ ĩ pulsũ. Si nõ ĩ fima
bit' ipa mane ĩ regioẽ ı q' quide mitri ē g'uare
ı tendẽ eã. Q' nõ dume. ı. acre ē corode ı mor
dere Sic dem̃ ı q' q'dẽ ē calid' calefiẽ. Q' ũ fũ
ē infrigdare. Euidẽnt aut' appet hoc ı ĩ illis
q' sũt s' ui ẽire ĩ serũes ei q'uidã q'm aluiã a plu
ora q'm quide nõ iniẽ cogit' nauseãtes q'm
q'dẽ ad ranis occupat'. q' g' h' p maciãs s'piuo
situtes expellit' ad ext'ora dem ẽuctrites q'
supfluũ h' ĩ alijs mẽbris alis p sb'tiles pores
nõ ex' sic ex alijs ĩ alias trãsfluit' p'ticulas. J
pellẽtib; q'dẽ id fortiorib; suscipiẽtib' ũ ĩ bẽci
liorib'. Jmpellit' aut' rursus ex his ad q' ↄfluit
usq; quo ĩ oib; ĩ becilliora obstruãt'. Reũi
ũ rursus hic ad alia fortior ĩ possẽ ē. Et pp
s; pleciõr ı cachecias dem̃ q' oẽs ĩ becilliores
p'tes hec q'uio a flõnib' occupãt' alij nõ ab en
sipulãtib' Alie nõ ab erpẽtib' alie nõ ab aliq'
alia p'ñe. Alia nõ ı uocatũ h'nt reuãcia d'i
p'cẽ; de q' sigulaĩt' sepsim. Mirabile g' nlli
ē ul' cebrũ ul' ĩ imuĩ si q'm cap conciuãs q'd si
fluũ ad aliq' ĩ becilliore ĩ pelle p'ticular ul' ad
aures ul' ad oculos ul' tẽpora ul' labia ul' dẽte'
ul' genas ul' palatũ ul' gigiuas ul' uuã ul' jucti
mã. ı. q' cã unã carnes ul' adenas q' in ĩ sũt
Et cũ ĩ vor nullũ sũt ĩ becilis ı toraci ı plõni
ı s'tõm; ı sto ı uẽtri sumittit' reuma. Sic
g' cap' mitior' uniciq; p'ciũ cũ fit ẽgrius
ucti flõnis q' ē s; epar ı splene coplanũ aliq'
p'nũ ul' pioue; cur que leguis ĩ posite una
ul' pl'es g'ñant ı auget' ĩ fluẽ sintuit ı s; pro
dũ exacuit. Et nil mirabile ē s; silitudiñ
q'dã piodũ origẽ eis p'ñe euõnis supflu
itũ q' ē s; uẽtre;. Queradi g' si q's uidẽt q'd
q' euãt' s; unãq'q; die ignoraret a cã; euois'
admirnet' uiq' ordinẽ ĩ uq'aĩ nõ nouit in
g'noĩs supfluitatũ q' st' ĩ capite ĩ uenois eã;
Jgitur aut' pp q'd h' q'dẽ ad ext'ora effluit' ũ
la ũ ad alia q' dã trãsfluit' p'ticulã app'iabi'

et adminuit et analogiam influxionis. Sed autem
et cetera non novit in membra que inmittitur corpori sup
fluitatem in causa secundum quam inmittitur adminuibilam
logiam febrium que fiunt in corpore. Qui autem deinde novit quod
residens in visceribus reumata per inflationes apparuit est
mirum in causa habet eius postea exacuit ipsum quod pro
quantitate adminuimus. Dupliciter autem occasio est talis in
fusionis una quidem quam utique diximus cum aliis particulis
inmittitur in debilioribus superfluitates sanguinis non cum
attrahit de qua iam dictum est prius secundum illa omnibus
evidenter apparent similiter sicut in visceribus aliarum cap
sula. Videbis hunc in parvo tempore et callore hanc particulam
habere in tumore non parum extolli. In uno in scaris igitur
fortioris aliquam particulam vel rectitudinis fortiter, vel re
sina pungens vel pix moderate calida et deinde cul
sus post receptum sal vel si aliquid adiunxerit calidam p
tiaule calida farmaciam. Videbis ei in omnibus huius et ta
libus in tumore elevatam illum calore vel dum at
trahere ad se ipsum vel suscipere reumatum a toto nato
non est necessarium est in principio et cetera hic calida declinare quod ut
le adsppo habitatura et sine continua plenum. In
fluere ei super apparet huius quod fortia calefacere fiunt particulae
in plectorias quidem et superfluitatem habentibus corporibus si
militer copiosum existentes. In huius vero quod superfluitates
non habent pauca. Influit quidem non nisi et huius quod do
let ita denique summum digitum manus pusilla cum
pudrius quod dolet consistit pars vero postea flore
putritur in tumore elevatur maxime unum sanguis quod sit in
cavum. Quibusdam vero et bubones inf sunt
secundum aliis suscipientibus quod reumatis inmis et spon
gi offerunt humoribus quae sunt corporibus quae utique vocant
adlenas. Est autem quibus et secundum melius brachium
apparet si quibus utique digitum nitere adlena
fiunt ordinatam. Evidentissime autem videbis quod
dicitur in quibus utique ulcus ad talum pervenit sine inflatione
et dolore propter unguem fuerit. Si ei contempserit hic ut ita
sanabitur et cicatricem deducet ea quae sunt inmittit eius
ne ab ungue contra dolet quidem primo deinceps vero
digitus quoniam vero et palma corporis vel pes in manu et igitur
inflationem. Ita vero et dolores reumatum dolentibus inducat
particula. Non tamen in hac causa hic dicere necessarium est alibi et opu
nius demum est in illo ea ad presentia indiget. Verum
deinde que in manifestis et reumatum et corporis par
tes reumatizantur particulis duplices esse. Una
quidem que est circa quod inmittitur in eis calidate. Aliam
vero ea que efficere est dolore. Influendi vero vel
plus vel minus vel sanius vel malignum causa ad hec
non corporis solum habent quod reumatizant corporibus sed
fluendi sanam vel malignius in huius quod inmittitur
particulis est causa. Inmittendi vero minus et amplius et cetera
et fluxa fortes quidem calores et dolores plus attrahunt
in debiliores vero minus. Iterum vero et que quidem sunt sup
fluitatibus sunt corporibus hec quidem attrahentibus inmittunt.
Que vero cum superfluitatibus sunt et plectorica sunt
plus in se utique destituuntur absque hoc secundum naturam. Igitur
hec quidem differentie reumatizantium sunt in debilitate reu
matizantium sunt vel sunt. Alie vero propter locorum in debili
et fortitudine mittentium superfluitates omnes eius
sine perforate et quillante complent particulas fluxa
superfluitatibus quibusdam decidentibus ex fortioribus ad
in debiliora fiunt. Concedunt autem confessi huius
modi fluxiones et secundum eius vel propter magnitudinem vel in
continuitatem eius qui ex ipsis est calor ad cor ducunt
superfluitates quae putrescunt sanis fluxionibus
propter eius superius causas. Non simul autem putrescunt
omnia propterea quod hec quidem sunt flatica illa vero meliora illa
non colica. Putrescentis vero eius accidit calor preter
naturam in fluxione putrescente particula concalefaciens
quidem quae secundum sanguinem fluxiones putrescentes particulas
deinde deinceps continua huius a quibus rursus a ma
nimus et calefacta rursus ab illa a transpo
nitur calorem usque ad cor quidem. Igitur quoque quidem est in
fluxione putrescentibus dispositio in illa de inequali distantia
tamen est et in illa dispositionibus preter naturam. Quando vero necesse est
eum qui continebitur in eis sanguinem putrefieri mul
tociens sicut cum influentibus hic dicetur. Que descendit extra
particulam salvam superfluitas. Quando quidem imminet multa et
maligna ut ledat reumatizantem particulam virtutem quam in
mitis et pauca ut nullo noceat suscipienti corpori.
Si quidem utique ledet virtutem intantum ut ex solubili effi
ciatur et non ad hoc digniorem ea quae dominabitur. Putrefieri
necesse est eam et sanguinem secundum duplicem modum et quoniam humidum
autem non dominabitur propterea calor reliquum habet eum quod in putre
factione est et consimili et quoniam superfluitatibus putrescentibus
sanguinis complantem cor computrescit. Si vero non ledit
in tantum virtutem ut dissoluta quiescat omnino scilicet maligni
et velut scilicet putredo in talem constitutionem fit sanguis in
continuitate quidem cor quae putrescunt influentium computre
fies in suo vero statu naturali permanens. Iterum igitur inde
est portantis eum virtutis. Qualiter autem scilicet ita ca
lor quidem secundum post putrefactionem et accedit est quod omnino
mordacior et acutior eo quod est secundum naturam augetur
iterum in quantum et superfluitatum non suffice. Similiter enim
quando cum nec habet hic ad eum que ex ipsis accedit calorem
quale ligna ad ignem si tamen in infinitum tempus sufficiunt
hec ad altitudinem. Si autem est eius terminatio in principio
non ei quam eis est liquidus nisi inter ardere potentibus do
nec habeat quod in acte humiditatis consumpta non hic
cessat ardere et que reliquum eorum vocatur cinis. Et que
utique quod putrefiunt humiditate simul calor permanet donec

decoquā sicut puri a decēs ē qđ huor si tic
stic reliq nō nō q ligmor multi qz sistrz
cor diuat qđ huid elin nō q sicci. Ita nō sit
extiora quedā huorē casie nobilis putā oleū
ul uinū purissimū quidē ē dereliqus tiestic 7
aliud eē i uaporē 7 acrē subtiliatū discedet.
Et g huor qui ebulierit i putrefactiē subti
liator calore sui i caliditate se. Delīqt aūt iā
oisuna pura supfluitas 7 nulla i gstionib
qđ huorib pura m setosioib aūt nulla. Si
qđ nuq nulla i becilitas nascit uirtuti alteratiē
patiētis pticule nuncs his i mittēt supflui
tates geint egritudo 7 so neqq feliter lo nz si
dectas p dic in prima nz p quartā. Sz in multis
eadē cām i mittēt siq abinitio imisse sūt p
ticule supfluitates ul silee quidē nō adlz i
mittūt ē pmanet aūt uirtus i firmitas nectio
so feliter lo. Finguntē cū qdā ualida plus eē p
ticule uirtus coactiuā nō i medio tpr supfluita
tes sz p q i misit pticlās tales q qlitate 7 q
tās qntitate quales 7 quātas i initio i misit
Sit ai si tale qb 7 aliq dispō i mittētiū eadē p
manet 7 ei bi quidē attrahit eadē 7 qlitas 7 qn
titas necciū ei ut extimo pur 7 silē ab eadē uirtute
alteratū patres 7 siles sīt supfluitates 7 q uir
7 coaciuatō eas qr exuccuitate pareāt. Ob
ei q nutritur dū silez huīnt astitutē ab eo
dē nutrita cibo 7 patres qntitate 7 siles qlitate
7 sz eadē tpis tinatē 7 coactiuabit supfluitate
Et nimū sz eādē piodū i cedet ad hūs expel
lendū 7 i becilliorib mittēdū sidcm nēq tūc
p expulsiua uirtus pr ad suā opatōē cū ulgā
natur multitudiē supfluitatū ul ansict aqlitat.
Demūstrā ē aūt d oib hys i sb memorōib de
nālib uirtutib i qb oz extimatū eē eū q cū de
mitē mult adiscē que nē dīr. Magnus ei
huorib ei piacētib extali ē tē plānē ad tert
penicā methodi sicē ulia dereliq q dicet sm
postulū unī dem solus recordabor pnssi 7
multor i nob arigētas obtalmie exactuē
si pyod nō par ut extimo pncādū ē audito
rez cū q uīc a nob expletū ē adiscē 7 tē plan
onē ex cī q ut illi qui uocāt se ipos obtalmi
cos aurium sp tales obtalmicos illis qd sp
oculū aufferētib res nob' uō qm fgātē ut
tib qm qđ talneis qm qđ mei ponū. ut. v.
qm uō flori qm uō urinsq 7 clisti cū floiā d'
in qm qđ mox i hys geuenit qm qđ post
putrētiā capitis uiuīsi ei q i caūtū sūt ul
nequaq ultra exacta sūt ul sel solū mini

multi q plus. Sz dete i pētias qđ distātib 7
dispōib uō iuice ē tps. Qm aūt d quid ro
eū cap oti ul medi patres. Si ex sāguine malo
7 supfluitatib nutrīti coactiuāt supfluitates 7
7 āpliores 7 maligniores auinorib ut nō ulta
eis sufficiāt nāles i fluxiones 7 cū i spiritatē
stringut nā supfluitatē expellē 7 aliq i becillat
pticulā ul huorib quid hūtib si nāz ipō nō
ad passō ul actib āliob 7 coaciuāt supfluita
tes 7 recludi i aliq pticulā p scēs fmo striccō
tē. Dū ei huor qui i fluit silis fuīt 7 capis
dispō eadē usq i tm supfluitates sz par eāic
uabit tps 7 silēs patres poci oculor siles fi
ent. Sed eādē nō mod 7 sīn totius capis.
Sz ut dēm alic suar pticlar ul mingiat uel
acb fcā fuīt aliqua dispō ut extali cibo coacē
uet aliā cū 7 tale supfluitatē sz tīni tp. d
ui expellat supfluitatē hēc tūc p cū ab ipā p
digit mitē 7 ostituta nā 7 attigit 7 tūc exacta
sz piodū ul oculos ul aures ul qd tale d i qdā
i becilli nā expulsint supfluitatē. Queadm
i ocul 7 aūb 7 pedib 7 aliis talib pticulis eu
deut u. si pyod por si ut diminutū ē qd nunc
ē i plesi piplōia 7 frenesi 7 aliis uniuisis q uoē
ssidāt flones sili quidē i fluē supflui n adlz
ea q flonē bt pticula passa pm ppu i pcoz gīo
uē ud dimū misi q mittētib supfluitates sm
ptp i becilliorē. Nō tm illud mirabile ē q
in sīmā coactiuabi dtinatē uniuise supflu
tates q ei qui fert i uit cibi sāguis spēci
stic silis meor q nutritur dispō ē eadē d aliq
tps sufficiēs ē i tūc supfluitatis coactiuatē
aqua p ostitat nā pticule cogit aūt ut alie
nū ō expellē q ostitat. Nō tm m q m porcior
ipor i par ē lāgitudo adhuc oz admirari. Sicz
in una spēs in multitudo una ē supfluitatū
in sili attendi ul euaporati decet. Nā āpliores
quidē 7 striores 7 uiscose 7 crosse lōgiores opū
porciōs 7 minores nō 7 calliores 7 subtiliores 7
i becilliores 7 huiores exordite nō nō par ad
h corpis toti ostitutē i illo tpr 7 uirtutis robo
re nā tm qđ cor huiores q i seipo porcia op
atur. de psius nō lōgiores. Sz robur quidē ui
tutis huiores i becilitas nō pluciores. Nam
fortis quidē uirtus pura a se ipā expellit 7 qd
alienū corpis aūt mentis nō dtinet q fert
qz necē ē hys q m sīt disposita uelocit euan
q supfluū 7 si aliis sili existit. Sedi nō eādē
tēz q b 7 aliz ēnc dispōēs cor hys necē ē plixio
re si eūdēz supfluitatū i fine qđ expellente

virtute superfluitates, retinere vero eas quae faciunt excretiam constrictive. Humiditas autem similiter secundum, vel levissima vel durissima porro sit; levissima quidem propter consimilem ubiquitatem superfluitatis et liberalitatem virtutis et continentis. Durissima autem propter subtilitatem et puritatem superfluitatis nobilitatem virtutis et maiorem latitudinem. Sed certe rex nihil propter quod poro huius quod infirmitatem defluunt aliquid vero difficile est invenire, nam cum primum porro quod ipsa mittit sint hic utrum quod incipiat sensus secundum iam dissolutus sit; memor principii secundi et finis primi spiritum humiditatis suum fecit. Incipere vero invadere sed antequam quod conflictione solvatur porro non corpus reliquit mei. Igitur hanc quere ut remaneat in sui eius quae suscipere superfluitates particula est virtutis similis sed ipsi permanentis hic donantis adhuc eius continet sed ipsum sanguis ut prius. Sicut in vasculis quae sunt fracti et tamen eius frangitur non in superfluitate soli, sed ipse sanguis corrumpitur et putrefiat in se et accendatur. Aliud quidem et hoc primum efficitur propter porro ergo sicque adhuc fortius fuerit calor. Quod est ipso sed ad invicem complicantur. Sicut autem ille qui vetitur manere ad dispositionem quae suscipit recuma eam quae immittere debet fuit autem et illuc reliquos faciet ei quod fit et hic particula in se ipsa superfluum. Secundum duplicem modum. Sic utique et illa et quae maligna est sanguis quae continetur ideo et quaerit infirma est. Sicut autem et si aliquis causa quamque pertinet in vasculis quam particulae dispositio item ut boni et magis quam sit adiacens sanguis corrumpitur in sicalis sunt putrefiet facile. Sicut vero secundus et flatus non confestim quae si ipse redeunt et eadem adipiscentur dispositionem in minimum et numquam sunt quasi dirigere eas quae sibi ipsis generantur superfluitatem particulae quibus vel expellere ad alia talis sed ipsi primum incipit fetendi quaecumque aliud et quaerunt operatur. Neque dico vero mittere aliis superfluitatem, prout quia causa est quod mittuntur et suscipientis virtute. Alia vero est sed maior obstructio quae viscosis et crossis et multis affluunt sibi humoribus simul ergo mirabile et si sunt in mixtione alterius ad alium superfluitatem quandoque capacitas illis in mittuntur excres quod ipso adhuc manet superfluitatibus in eadem suscipien alienam dispositionem devenit. Eam vero quae obstruxerunt naturales effluxiones necesse est inquire et sic putrefi et multi superfluum eorum existente particulae plurimum eum sunt et nisi primum affluere illam putrefit ergo similiter etiam illum et illa quae postea continetur et concitat deinde ad invicem confestim eum quae in particulam est febrilem calorem. Manifestum est autem super quam accedit vel augetur eum ab influit humor particulae huius quae est ab aliis sanguis. Et ergo necesse est inquire effluxionis in ipsam quae illas defecit sanguis et generat et redi quae putrefit. Alterum vero influere sanguinem propter superfluitatem eam et quae miscetur eius quia putrefiunt superfluitates et quae consistit in transpirabilis permanet. Fumat ergo in modo

ligno humidorum reperiuntur similiter in immissorum in prima flamma et hic quidem humiditas superflua porro nominatur. Cum autem medicinator calor fortis fuerit vocatur quae superadditur et ascensio hectica tertiana. Augetur autem calor in hac autem intimo ut non soli spiritus ardeant regionem quae velut cum putredo est suam secundum intimitatem superposita humiditati cordis. Et cum in summum devenit sicuti accensi humores vocatur quod sunt hectica porro pro. Humiditati eius pinguis esse in te laborantis cordis calore in toto alius equali excelso. Hic autem si quae humores subtiles contingunt esse et intus robusta et cordis intus evacuatur plurimum bullientium humorum in sudorem effusum. Si vero huius gressi sunt et infirma expulsiva autem et vie constringuntur insensibile quae nullum effluit. Solu atque in attenuatum ut in vaporis subtilis naturam transeat vocatur ter hic relatio transpiratio quam extens ferventium humorum. Si manet enim ea quae in particula est dispositione naturae est aliam iam generans superfluitates ea quae autem et missus iam non consistit omni superfluo quam missus utrum dentem et archetis in particula putridis superfluitatibus et ab ipsa sua ipsius malitia prius putrefactionis suscepit et sustinet calefacti sunt missus influit ad eas sic prius exalis particulis sanguis et secundum eundem missus modum et mutui et ascensio sunt relatio sic porro hic non cessat prodigium donec dispositio quae est ipsam superfluum generans particulam fuerit. Duplex autem est talis hic dispositio hic quae in vasculitas particulae sic quae generantur superfluitates. Secunda vero est quae extrinsecus quae cordi generatur et concitatur in certis excretionibus quae huius vasis in quibus recepit ab ardore suscepit aliquam dispositionem aliquam dum in particulis autem in quibus putrefiunt vel la deni magis est ipso cum humiditati cordis circuitum et pleuritici exivit et multis utique magis si in huius sint deveniunt constrictio humiditatem devenit in poror superfluitates particulae. Sic ergo sanatio sed in porro expgerit ut hic fluxilis fiat particula virtutis robore et dispositio corrigitur humiditati cordis in pleuriticis in circo simul sic donec autem hic permansit et periodo porro. Necesse est permanere. Iam ergo et similis donec utique periodicales manifestum distinctiones esse et periodi cordis causa custodit. Deinde est plurimum de huius talibus in sermone de huiusmodi dispositionibus inter in morali complementum primatorum mirabile est insuper est fidi capitula utilium ad praesentiam. Utilia vero sunt in huius maior recogitate quae quidem quae particularum aliis inveniuntur variantia sic capacitas illis quaedam vero ab huius quae in se ipsis gignuntur superfluitates primum fetendi suscipiunt et quae talibus humoris esse quae putredo est superfluitatem propter quod autem unicuique hic hunc quod obstructio etio et obclusio vasorum vel propter viscositatem humorum vel crassitiem vel multitudinem. Aliis vero constrictio pororum vel sensibilium vel non sensibilium. Aliis autem aliter impletionis esse eas quae fieri totum cordis sicut vacuas regiones et huius adhuc

ea q ad unitate e multitudo sic i spe d multitudie
d minutie e. Febrium qde uniq q sr aliq piod
exactiat nescio si q desie gnonis ea. Ino
diuturitate no quedam qde extranei sic humoris q
aliud impedit delicati malle ducunt ostituti
lg tiu secundo qde nulla cola sic hat mg iq
aut nursus humores q sut icor eoz q i firmat
trasmutat itm i piodi por. Or neq ad huc
mutabile e italib' trasmutatoib' trasmutatin
ordine. Subalternie q no minie reo q li qd q
icip putri s aliq pri accessit. Aliud u exaly
ifluit q ill solus exis talis q sr tor alio coz
scitiodis. Sicat i qeq fait sr dicta labo
ratib no mi i li cornipuit piodoz ordine. sic
ei ipis sanus male dicere egrum ce ostituit eo
dei ut extremo mo ul i mag ad li egitudib' ex
qbicuq faciunt por oedut no solu diuq
egritudes si i eca resupinis tps pte ab oi statu
ledunt. Sed unaqq g lectione dig ite ul anti
cipate uolati piodos cognic ul qdi ul altergere
as forib' eas gnat. Aqbi ordo por cornipitur
amultor aut sup oplicatoim piodoz ignoranta
meias iordinate nisi sit egritudo exactrii. si
hec q tales iordinatoniu no sut ne simul soli.
Qcuq aut ue sr aut ptrasmutere coz q fe. opi
r humoz q ppdelicati dicere efficiunt. Reliqa
e sinocha g quaz uniusin tps por e uni uel
sr omnoti ul diminues ul ad auges nisi icliny
acali ea gnati apm nati e qle oin fe. pierigo
ms sup positur putridine extimas humoz ichili
uena osiste. Pferior uniq fmo i uelo fier
sr huic mod qeq qde ipiodis qbdam exactiat
egros pacia i nasdit dispoib ul mittetiu
ul suscipietiu ul gnantiu ul attenui suppla
fiq pur ana deus e mod. Queeq u sui
piodis nullus i huis pariet e loc pripuus sr
humores q sut sr atinas uenas uniusias
imaxiq qam sr maxias realissias sr ul pp alia
eaz qda ut i effluus ul pp putredine bulliem
accedut fe. una sinocha apri usq ad finem
idesinet nisi intem pmanente obuiere hot
donec gnantes ea humores osumiat ul dige
runt ul utriq patiatur.

Explicit lib. G. de febrib deo gratias amen.

Incip lib. G. de creticis dieb. Ca. pm inq
manifestat stati e sis rei nat p causas sig
i descriptione.

Regritudini que non
paulati minuitur si sibito
qescit ositi pro certifice an
eas aut euacuatione ma
nifesta aut extremi appa
rere ee nece e. De osuetudi
ne enim egritudini q absq a hoz duaz caz
qescit e ut redeat. Oure g li alia i uestigare
inuestigamur. Cu g uideris egre qeuisse i
nulla hoz duaz caz qn ei qete exiuit oportet
te ut egri ai ostituere i custodia uehemti ac
apias mo pmittas eu sinere ad eoz q pmi
as illi cui ia certificatu e sanus in excibo ni
expotu ni ex balneo ni ex motu ni ex aliis
Egrito ei illa q qeuit sipua fuit d inde recid
iuiuu h regre po eit ut sanet ex ea sanitate
integra ita ut nuq redeat isi fiut egrito ma
liciosa redibit q'uis recidiio egrui h regre si no
redib' e malina i morte uehemti q si neglexi
eu i dimisis ipm qi ipe ia sanat sit sanitate i
teg i ei. tc redib' mag maliciosa q fuit in
pn. Nece e g adh ut eg sanitas certificetu
qii ei egrito e mag i fortis quanu an ei osu
ptoe sit signa q. vpo. sig salutifera noiau
q sut aut sudor laudabl q fit i toto coz aut
mia mlta q ego mln d uoie q flux sagui
exnarib' q sagis exis ex orificiis uenaru
q apiut i ano q i matrice aut i loco d q extremi
exies i carne molli q e sb auib q iqbtai mic
tus q i a mb' q nobilia n sut. Inceptaq
nulli hoz signoz appi d mi qescat ipi egrito
ia dix. vpo. sone cor i li aphoz. Et e q omis
egrito i q qescit n appetib icus signus sani
tas an ipius qete de ei o suetudie e ut redeat
i dix item sones ppes i li. aphor. i pnosticoz
i epidiaz iqbi nuiauit q egrui redeuntu qn
redeut icertitur i q eaz qn redeut n icertitur
i qs eaz qn redeut pole e nob sanare i osu
me ita ut no redeat. i sones ei i huis reb' po
na i ll q. Inb a ll iu in q o me remeo
ram egrui q qescit sigs salutiferis ei qete
ia pcedetib i fuit ille quaz qes noiat cris
e q cagito huz rez necia e eis q uolut sare
de ee dicez eaicoz r q fit unanimi. Accie
dit eia enione aut extremi i istis egritudib p
turbatio uehemis q accit i cor eg q e q mul
tor qde mutat anelitus ei aut i ell ipius
aut accit ei scothoia aut uidet sile coru
scatoi. aut euit ex ocul ei lacrime aut rubet
ocli ei aut sunt gnitate icipoub' suis aut

dolore i collo aut i capite suo aut videt teno-
brositatem coram oculis suis aut accidit ei timor co-
dis malignus. Et i plib' eorum q' disp° e b' similit'
q' e sb' ypocondriis sinistris accidit eis extasia itaq'
salvit' 7 q̄uit aq' s̄i dā 7 9qu'ut' d' i statim q' ali
i° no incisebat' 7 q̄dā eorum por' febris ant̄ rd' 7 plō
guit' 7 fit malignus. Et accidit eis s̄b't 7 alia
ex accntib' maliciosa. Videb' g° nunc ex eis
q' s' p̄sertis i fimo et ill' q sollicitu s' d' eo timē
s' ipi noīe velementi 7 audies eos dicētes q'
disp° illi i fimi e sic disp° iuni q poit' e aut
iudice q iudicant s' ipm suo iudicio i sanguē
Et s' hic ītetione poitū e h' n' ētis. Puto
a d' qbdā meicis q' ipi no uidentur q' accit d'
hic p̄tbātē i fimis. Q' e q' sinndisset 7 iūcia
tet ill' d' no iquirit 7 uinaret d' i tētē q' n' ē
sis significet n' 9stituet an sit possibilē ut sit b' ius
aut no. No g° scio i q' ad uisant nob' q' noluit
q' no e possibilē ut qdā egnes 9sumat subito p
eiactei a' pertinuit' q' ipi iā uidisse 9sitet. sig°
nit accūita q' diuā aū q' ad hēat i hic disp°nē
q' i ipi i sauit' sicut itm q' h' nō oz ut uocet'
ētis sig° t' e sō eorum tē discreptatio eorum nobai
n' ē n' i noie no i intētioe. Et si ipi n' 9sitet' scla
te q' accit i fimo p̄turbatio s̄bito ex timore eor
dis q aducit ei 7 pmixtioe. s. sīt' 7 salt' 7 tēb' h'
silib'. Et q' postq' accidit ei i' pax pt sinat' q
aūt ex eo sanguis q' aducit ei q' ites ab hic d'
m se illui sancuis ētn te no sit uacau q' aresi
stētia q' abulatiā igfinna. Q' e q' ites i n' sit
ex eis q accidit ieio si sit ex eis q' fuit omi
die. Ego q' noio p̄turbatoē uelaē q' accit
iegritudib' h' ius crisis. Dico g° q' ei successio fit s'
plmū ad salutē 7 q' 9uitat' ad pdictes. Q'
sia s noiat i e alia a b' i crisi; tem cona 9dicē
sōni meo te ipe n' 9dic n' illi q' extiār n' eiq'
ego dico. No aut oz aliq' discrepātie e eis i
h' si e meli ut stat i tētoe q' h' n'. sigt. d' ui
loqt' i itētoē q' sigt. Verūtn h' discreptatorē
auctores huit ex litigio 7 ig'nita ex q' n' puto
q' e sanapuis ipos sanare possi. Et e q' d' ex
timo p' i° q' i i sōne a me plus e ad u' sus co'
itētū q' oz. Capitulum secundum in quo replicatur divisi-
Dillu' a' i redeo q studui sini tus dierum creticorum.
9uit ad i° q' ex hic aut i dig;. Exponā g' ei
hic i tētoē; i q' loqui. Dico g° q' e' tis fit i
dieb' egrius oib'. Verūtn no fit ei scs q' fuit
i unaq; hor dierum eq'les i nūo m i euitudie. Q'
e q' i qbdā dieb' egrius m laor fit ētis 7 i qb'
dā eor. n' fit n' iaio. s. semel 7 i qbdā eor e e
m 7 i qbdā eor qui fit ētis no e ētn. Et dies i ētis
diuisi sicut' ili q' i qbdā fit bonā ētis 7 i qbdā fit
mala 7 i qbdā eor fit ētis e plib' accntib' 7
mag' maliciosis 7 cū agone maiore 7 i qbdā
eor i cap ētis a sui p̄n° salua ab accntib' tioro-
sis. Et it' dies ētis itm e diuisitas m l'ta i
h' q' i qbdā eor fit ētis dimiuta 7 i qbdā eor 9
pleta. Etiam i h' q' i qbdā eor fit crisis quā iā
p̄cessit' dies i dicātes ipm q' significat ipm. Et i
qbdā eor fit s̄bito sin i dicatoē n' ap' i gni de
ce m e map patuetē i eā. Hec at s' spēs ētis
7 spēs dierum crisis. Inde e q' i die. 12. egrius
7 die. 16. e no uidi aliq' e aducnit ētis. I die
q'. 4. no possū numare q' egros uiden qb' ad
ueint ētis. In die a'. 6. aducit qbdā egris ētis
s' ille fuit e accntib' tiorosis 7 iaiore ualde ue
hemti 7 no ētificat' ētis q' fit ieo m 9plet' m e
maifesta 7 9uitā ad malū. Cū g° e 9sidinis
tōto tpr' hac re' i uenī; it' dies egrius hac diu
sitate d' m no e sol' Archigenes 7 ei seqces
aū me ai m l'tam i tetonū ipor i tēb' me. Et
aū istos emetiros q' s' t' 7 seqces ei q' n'
aggiuenit scia sua i mei n' experimto. Et aū il
los it' filonius 7 diocles 7 eor secte 7 reliq' āuq
Et aū oēs istos. ypo 7 sor; ei ite oz q' diā q' it'
dies egrius sit diuisimus. Et no e diuisimus it'
dies egrius pua. Cū nos iā uidi i toto hoc
tpr' i die. 4. fi ētis m laor 7 e e h' 9pleta ētn sal
ua maifesta i dicata 7 9uitā ad bonitatē. Et
uide i die. 6. fi ēsi; s' diuisitate illi. Et e e no
uideri aliq' cui aducnit ētis i. 12. egrius fuc
Et fuerīt aliq; ex eis q uidenit i eo ēsi; q duxerit
q' n' fuit n' iaio m; fuit 9pleta m; ētificata 7
s' ex eā tior m; fuit maifesta 7 i dicata 7 fuit
successio ei ad malū. te i° e ex eis q' fuit nac°
ut 9' me dies egrius diuisimus m l'tā. Et egri
nes i qb' fit ētis i die. 4. s' m l'te 7 eor ētis e
9pleta 7 maifesta 7 salua i q' ne tior ētn n'
dicat eā dies i dicatiois q e ant ipm 7 9uitā ad
bonū. In die a'. 12. forsitan ētis no fit itaq'
n' uidi i toto tpr' meo aliq' e aducnit i eo ēsi
7 dixerit qdā q fuit aū me q' ipi uiderit egros
qb' aducit i die. 12. Verūtn q'uis b' ētn fuit
m crisis q accit i eo p ex tiatoē; ex aū fuit
no 9pleta q' n' ētn q' n' fuit salua q' n' i dica-
ta q' n' maifesta q' s' successio ei p' l' diu ad
malū. Scias q' a me q' q̄n dico ētis no
9plet' n' significo n' q' remāsit ex egrie residuū
7 q' n' dico crisis n' ētificat te no significo p' n'
q' egrdo redit. Et q' dico ētis no e salua q' h'

ētis completa, salva, ētis ma' indicata, bona l' optia.

morē tūc nō significo nisi qz cū ea sit accñs ex quibus timē
ē sup infirmū. Et qñ dico crisis nō ē manifesta tūc
nō certifico per eā nisi qz nō fit cū ea euō manifestū aut
euacuatio apparens. Et cū dico q crisis nō indicat tūc ē nō
significo nisi qz nō significat rēm qua nō indicauit eam
dies ante illā diē in q fuit. Quādo dico crisis mala
q cōuertit ad malū q successio ei' ē mala nō est in
necce ut eueniat tē q intētio mea in illo ē q eger ex
ea peruenit ad perditionē. Et posui hanc uiam cum
quādo dico crisis cōpletā nō significo preter illā in q nō
remanet ex egritudine residuū. Et qñ dico crisis certā
tūc nō significo per eā nisi illā post quam nō redit egritudo.
Et cū dico crisis salua q nō ē timor in ea tūc nō significo
per eā nisi qz in ea nō sunt accñtia ex quibus timeatur sup infirmū.
Et qñ dico crisis manifesta tūc ego nō significo nisi qz
cū ea ē euō manifestū aut euacuatio apparens. Et qñ dico
crisis indicata tūc nō significo per eā nisi qz iā significatū est
ab dierū indicatiuū. Nō autē dubito quin quod nō
igitur cum qñ dico crisis bona in optima aut cōuertitur ad
bonitatē aut successio ei' ē ad bonū tūc intētio mea
in illo sit qz perducit infirmū ad sanitatē. Nec ē ad
quē cōtradicat qz sicut ē sic quē dixi quin tūc in dies e
grauū sit diuisimus multa ualde. Ca. x. in quo rep
Etiā tamen ego nō sum hac opinio negantiū dies crisis etc.
secūtur qui ab dicat qz nō eorū q dico ē uerū si dies
crisis inuenerunt me inter dum eos in me sic
inducat puer ē igitur per inbū hunc graiuus et si
nō rē quod nocuū me admirandū sit & q appi acli
nō decipio pessimi. Et ut me quē in dies crisis nō
ē propinquus in grauio nz cōmuces mei sunt in extio
nis meis ut defendi eos sum in necce. Et in q rep
stituit dies supinum d' eis q sunt dies crisis aut
proximo ē qui ē affimo q ipsi sit sic cōuidi reliqs
res quas examinauimus probauimus expertus sum experientia
sui pro. Et nō in resisto intutu ē sic sua mea qz
nō ē uisum ut occultē intuitē cum sit accessum in o
pprobio q uisum ē in. d' diuisimus in diebus egrum
sicut q uidi. Et cum ē inueneri ē bonis medicos bonos et
bonos homines multorum exercitus fuerint dialectus et
sodales ei et ipso. et sequaces ei et aliis exulli q's an
dixi dicētes in diebus crisis sic ē sermo meus et
indicantes sic ē iudiciū meū et autem ē cōdi
tuis mea q ē iā inuenit. Dicat autem cōdicētes
in hoc loco qz inueniūt istam atq quod dixi nō cōtra si
dies crisis si quidā eorū addunt in medio ipsorum et quidā
minuunt ex eo et quidā dixerunt dies q sunt dies
crisis et quidā eorū dixerunt q in nō aggium sunt omnes
sup dies cōstitutae qz sunt dies crisis. uerū unusquisq;
eorū dixit sicut q placet ei. Aliud autem in q est intentio in te
ut dicat eis in responsione ista nō examino nos

cedē q ē sup q nō sciunt si in. d' in omnes homines
cōuenit sup hoc q ē ex rebus eam disp' ē hanc disp' indigz
in q'sitione cum studio uehementi donec inueniatur et intūitur
q sermo uerificā ab eorū in quibus diuisificauit homines sic
ē hoc diuisimus tūc nullus cōcedit uel cōsentit. Et illi
qui exeunt sermo dubitationi in omnibus rebus et sunt
sodales pirronis nec dū isti q ignorant in dist̄ictē
dierū crisis. Pirronis autem sodales nō dicunt q diuisi
mus in te significet q nō sciat nisi quā nō inueniūt una
ad studiū sup ueritatē in ea quamquam diuersificant
homines in ea nec ē res illa falsa. Cōsiderā igitur nō si
ē possibile ut sciā q ē ueritas in diebus crisis et quos iudicet
cū nō. Dico igitur qz possibile ē et hoc ē difficile et nō ē ei diffi
cultas nisi quā indiget ipsum longo in q'sitione uehem
en. Quod ē qz primi egritudinis multorum occultum et in declaratione nō
diget cum hoc uidi ut sciat q d duorum dierum ē dies
crisis an dies in quo incipit crisis an ille in q cōsumitur egritudo.
Quod ē qz iuuem diē qz dies crisis ē primū alius die qz ē
secundus et forte si aliquod qz dies crisis ē alius ab istis
duobus et ē ille in quo est plurimum temporis crisis et ē necce q hoc
ut inuocatur res una inter hos multos donec certificet et
illud quidē nō ē nobis possibile in quibusdam diebus et sunt dies
in quibus nō accidit crisis nisi in uno. s. semel. proptereo igitur si acci
dat aliquid ut inueniatur in aliquo dierum in quibus nō accidit crisis
nisi in uno ē crisis. ē hoc nō sit possibile ut hoc res sit de
in nō expectet donec uideatur certitudinē illius per
tinudine experimentum et ueniat q dies ille ē dies
crisis infinitur ab ambiguitate et remunerat certum de
diebus crisis. Quod si omnis dies in quo aliquis egrotorum
in aliqua horarum aduenit crisis esset ille quē nominam
diē crisis. dierum certorum cognitio crisis ualde facilis
esset et uenit dies egritudinis omnis nisi pauca dies crisis
ueniunt proptera q nō sufficiat ad hoc ut dies sit dies crisis
ut in eo fiat crisis in uno in uno necesse in illo ut uideatur
sicut crisis in eo multorum et ut crisis q in ea sit sequitur ea q
dixi ante. s. ut cōueniat ad bonū et ut cōpleta et ut sit ce
rta et ut sit manifesta et ut sit salua et ut significet
eā dies indicatiuus ante eā tūc dies ipse fuit eadem
in eo dierum certorum proprietate quoniam q accidit in omnibus
rebus q addunt aut minuunt paulatim. Quod ē qz
qñ quidam eorū q dixi sunt existentia et quidam eorū priua
ta et sunt ea q existunt equalia eis q nō existunt aut
quidam eorū q superfluunt sicut quādam sint fluxus pauca.
statim in ambiguitate de esse illi diei an oporteat
ut nominet dies crisis an nō. Quando autem inuenimus in aliqua
dierum egritudinis omnē q dixi aut plurimum eorū et maior q ē
in eis tūc nō patet ab ambigit quin ille dies sit dies
crisis et q in illo hesitat ē in ultimo maie et similiter quando
inuenit in die ab eorū q dixi parū aut inuenimus in
eo plurimum eorum q dixi et debili eorum q sunt in eis tūc

nos inuam illu die ex dieb9 qui nō sūt dies ēri
Q si sūt superfluitas int illud q̄ īuenit ī die
creis q̄ dixi int͛ q̄ nō īuenit ī eo pua stabi
exea i abiguitate an o pteat ut inueni ipz
ex dieb9 crisis a nō. Et ex h̄ ē q̄ ab adolescē
tia mea cepi ɔsiderare dies ēris ut pnic ipm
experiri ē cor experiētia ⁊ scire uirtutē ei i quo
dulsificati sūt illi q̄ fuīt an me ī eē conu a
stitute ei in porcu usq; ad fine hē distīte sē
tētia manifeste i q̄bz dā cor si q̄ iemeorat9
sit ex eo q̄ pmittit uidi vz. ūn p experiētiā
uirtutis accidisse h̄ donec pmisit ē corp9
legīt i quo sūt ei possē iudicare i illis a q̄b9
signt̄ in illud fine ē fuit ut significē illud ē q̄
inuenitur in suo pmi ll q̄ noiat̄ epidie inuēni
dies multos ex dieb9 crisis q̄dam quorū rem
moratē pteat i ll pno. ⁊ ll s aff. Et ē q̄d
i condi nob i terciā alius ⁊ condi nē p ea que
dici q̄ phs li epid. edidit vpo. an q̄ cedet re
liq̄s libs ⁊ an q̄ examinarit ⁊ expirit expimēto
ētitudinē ei q̄ credidit ex sōnib9 in uisit ē
ei adhi ut uideret̄ distīte sniā i eis ult. Et p
h̄ putaui d'ius q̄ d'stituit dies ēris ppea q̄
meta ii ɔuit sup eos q̄ ipi nō ɔsiderauerit pp
ine ɔsideratē i qua sit bonitas. Q̄ ē q̄z si ipi ɔsi
derasset i illis ɔ fuisset q̄ ipi no dissonat in in
pucissimis cor ⁊ ɔuit i plib9 cor diu reme
moraūt expimētor suor iq̄ expti eēnt ⁊ eēt
ei facile i q̄ [illegible] ut sciret q̄ nā illor dier
sup q̄s ɔuit ē a a nā dier ēris si quos nō ɔuit.
Et ē nō scio aliq̄ quō dicat q̄ dies. A. ē die
ēris ⁊ si ll sebr̄ ies a pme i die. xj. ⁊ i e. ⁊ aliis
ab his duob9 creis q̄ silant uelq;. Et iā m
q̄ si oēs atq̄ ii fuisset locuti ii qi ligua uni
dcb ⁊ ɔueisset i oib9 eis fortuisse extiarer a s
q̄ ipi oēs secuti fuisset i eē dier ēris uni cor
q̄ pmi sūt q̄ d'icauit sōnē i eis p̄t q̄ iuestiga
ret uirtutē sōnis ei ⁊ experirent̄ ipi p expimētū
Q̄ ua ḡ iuenim eos discessisse i multis dier nō
ē possē ut extimē sup eos t̄. Ego a iuuoz d' pru
dētia atiquor sr̄ i q̄sitoe; uirtutis. Q̄ ē q̄z ego
extimo q̄ ipi nō ɔuit oēs sup dies eos ē dicētes
eos eē dies ēris si dissentiūt i q̄bz dā dieb ⁊ iucio
eos ai h̄ nō dissensisse manifē ii i sui cā. ⁊ uī ipi
ɔuenerit i dieb9 q̄ sunt sig ēris ō q̄ d'ixi an ⁊
dissentiūt i dieb9 i q̄b9 dubitū ppea q̄ q̄dā illor
signor iueniūt i eis ⁊ q̄dā nō iueniūt i eis. Si
g̃t ḡ i nob signe maifri sr̄ expiāi uirtutis ab
ipis ⁊ p̄dētiā cor si i q̄siture ei q̄ dies ēris h̄nt
aliq̄ nā ppi q̄ alij nō h̄nt dies. Et oīs q̄ expi

etur h̄os dies expimēto iueniet oēs atiq̄s ɔuenisse
sup dies sr̄ q̄s iudicat̄ q̄ sūt dies ēris ppea q̄ sē
nat ō sig ēris q̄ ipi sūt dies ēris ⁊ iueniet dies
i q̄b9 dubitū ai expiet eos expimēto ⁊ nō sūt eis
possē d'terāre i eis a pp expimūt eē dies i q̄b9 disse
serit atiq̄. Et ui q̄ ē nō iui q̄ sit signū maifestio
h̄ic sup nā dier crisis q̄ ut iuemāt atiq oēs
ɔsensisse i oib9 dier i q̄b9 iueniūt oia sig ēris ⁊ dis
sensisse i eis i q̄b9 creis dubitū pp iuenire i q̄dā
signor ēris i eis sui q̄bz dā. Q̄ ē q̄z diu i sitis in
reb9 ētificat ē sr̄ q̄ ɔuit ⁊ q̄ ɔsenuit oēs dissene
res i illo. Conueniēs ḡ ē phylsis ut a pti
cdidicerint sopmi sua. ⁊ d'etinet sōnē i die i q̄
b9 accidit ō sig ēris ⁊ q̄s eēē atiq ɔsenat q̄
sūt dies ēris ⁊ iqui d' i eis q̄s dieb9 d'sceō ē eē
arcudia plimor dier pp abiguitatē i pucissis
cor ē i sana fedi. Et q̄m i recto in eis nō ē
ii uirtuti eē ē conabor i dicare sr̄ unuq̄; dier
p eq̄ iuenit uisibli p̄t q̄ recedā auitate ⁊ po
nā i pmis dieb9 i q̄b9 iueniūt ō sig ēris q̄b9
in sūt q̄ sr̄ p̄t eos d'in sequā eos ē dieb9 q̄ sūt
ppiquores eis. D'in ordinato i eis ordinē ēnū
⁊ q̄titū ⁊ ordinā q̄titatē uniuscuiq; illor ordinū
Cognito ei h̄ ē cog mag uniuersi inē ut nō
ēris ricat sr̄ t ē aduenit ēris i ore signit salu
tē ēris ⁊ ētitudinē ei ⁊ recipiā eā i custodia ⁊
ii accedā ei ē aduenit ēris i die nō signit salu
tē ēris ⁊ ētitudinē ei ut recedat a custodia ⁊
cautela Ca. c. i q̄ ponit ɔpatio. A. diei ad. i
Am ai dixi q̄ preedēs eēs b. diem. cccxxxv.
dies ēris ē dies. A. ⁊ nō significo q̄ ipe sit dies
antecedēs i multo in ɔsecutiuē ordini dier si si
gnifico q̄ ē antecedēs i uirtute ⁊ nobilitate. Q̄ ē
q̄z aggrit ō sig q̄ signit ēris. Q̄m i fini q̄b9 ad
uenit i eis ēris sit multi ⁊ ē ēris illa ɔpleta ē
ea ea ul eiō maifri l' certitu appenis ⁊ in accit
i ea ciō ueniūs ⁊ iudicat ea an q̄ sit i plib9 dis
pōnib9 dies q̄ sit pmiuraēe; maifri; q̄ accit i eo
ā i uia ā i eo q̄ spui ā i egroē ā i ɔsideo auci
tā eū ā ii sui a i h̄ excis q̄ sr̄ filia h̄is. sic ē
po ut ēris q̄ fit i. A. sit ii filio uiutati q̄ fi
an eā i die. c. nā fimutatio q̄ fit i die. c. fuit
ad l q̄ ē sl eē ēris q̄ fit i die. A. erit ēris bona
⁊ si fuit mutatio q̄ accit i q̄rto ad l q̄ ē mali
tē ēris q̄ fit i. A. erit ēris mala. plim ḡ ēris q̄
fit i. A. ē ēris bona ⁊ h̄ ē ei pp fui reliqs dieb ēris
Sui inoruit i eo q̄ egri ⁊ mutatū cor d' isp ē q̄
tā ad l q̄ ē malū d' in moruit i a dier q̄ sr̄ p
ipi. Dicā. b. iuenim fridisperz ei a die. A. imi
tuni die cor q̄b9 aduenit ēris i eo ⁊ [illegible]

luna c'isis q' fit ideo q' nã ei c'tria nc. A. Q' e q' plex
i finu quor' dispones mutat' i die e. ad q' e ma
lu mouit' i die. B. q' cm illi si accidat i fimo
i e. mutatio i dispone sua ad q' c'lo tc c'isis ei p
poit' usq ad. A. q' si c'tigit icto ut fiat mutatio
laudabilis i q'rto decimo antecedat c'isis q' fiat i. b
tc eit ei expulsi'e q' pi'culo q' no fiat secu'ta
c'uo'ne sup i fini qn moriat'. Q' e q' accidit i fimo
sbet q' e filius cacium tan q' i u eius eu resuppiat
puari spu o'i. q' uoce q' si accit ei euo aduenit eic
ca sicopis q' mutua co ei q' d' stite pulsus uene ei q'
accit ei tremor q' acc' iuius ei. Indica A. q' d' pl'
addi i fimi euo augt' ei tri'qllitas. Q' sifuit
c'isis i die. B. egi'luit ex i fimo uoit' q' egites q' si
flux' male fetide accite i plib' dispoib' q' si ad
ueit ei sudor tc forsim no eit eq'l' cois toti cor'
calido q' si fuit sudor tal' tc absce'di' mltor' q' for
sita retiet' q' fortasse aduenit ap' aures ex ta'
male ut recitua q' ex ta'' i loco a q' i dig' puge' d
ne' com resolua q' si c'tigit ut fiat c'isis i die. B.
pu'm ii eit una illa laudabil' sz eit sedi colo
nis s'btil' i no eit i ea seduit laudabile q' fo'tas
se iucies ad sile osse q' fo'tasse ad sile amnet
q' tot q' iueit' i una pelou' e ieq'le i indigest' m
ofet ex una q' fit i. b. ii mlt' ei tm. Et i st
mag' leuia q' accid' i. b. die q' successio i fimi
e ad salute q' q'da a mltor' q' aduenit ico c'isis
pueit' ad sicopi q' q'da cor' p' fixat' p'fixatte
p' saig' c'te'te ex eis s'bito q' peucer' a' ab' ii i seu
tc eq'lita q' p tactu' q' p maia' q' fortasse pue
i fini ad p diate' p vetina q' accit ei q' periui
mala q' egil' s'ba'ui' q' p ma'nsinos q' acc' ei
q' ii e ad nati'. mag' q' ii acc'dat i fimo i die. B.
Ego a asilo mlai die. A. regi q' asilo. B. uicto'i
n'imo. Q' e q' sep'tia e sic p'neeps ho q' e pati'e
s' illui q' iudicat q' sic digni dapnatore e p'cs
ad diminuendu d'uehementia ei q' adiuuat eu q' si
ueit ei ul necia e uitatis ofo'me e ei i ea. Dic
a. B. assilat' ei q' i ea d' s' illui q' uicat co'tio illi
q' ipe e q' i gutes d' p'cte ei s' q' e uicto' q' g'uat
eu i p'i salus q' i g'ciat' ad h' ut sanet' ex eo s' q'h'
uictoria q' adulci ut pueiat ex eo q' cadet eu
ex ea ca' suo q' tuc plage ei pena. Et e q' sissi
fut' meu i h' loco an' q' enuite na'i relict' dier
q' dicat i ct' de ee noi. Pone g' q' ad i' rogat me
d' die. A. an e de dieb' c'isis an no. Si g' respo
deo ei dicens q' e un tali' redit i rogat me d' die
B. an e d' dieb' c'isis a ii. q' d g' uides me respo'su
ru ei tc siditio ei q' e de dieb' c'isis tc fo'sini ad
putab' q' n' e e sic n' diei. A. q' sidico ei q' n' e ex

dieb' c'isis qm na' ei e c'tria nc diei. A. tc fo'tasse
ad putab' q' e ex g'ne diei. 12. q' 16. de q'b' dixi an'
q' nu'q' uidi i fimi c' i eis aduenit c'isis. Et e q'
expoliabo so'ne i istis duob' dieb' sic expoliabo
ipm i die. A. Dica g' q' dies 12. q' 16. n' s' dies
ex dieb' c'isis q' no appr' i eis d' signor' c'isis i di
ca i die. A. q' e dies cu sis q' o sig' c'isis i ueniu'
ideo. Indica a. B. n' possit d' mutare so'ne q' e q' ac'
ut fiat ideo c'isis sic c'isis q' ideo accit' e malinosa ma
la. Q' si ad s' rogat me ut d' mutare so'ne ideo n' na'l
ho ipm so'ne la'go sic feci an' p' q' nat'm na'
ei toni. si agg'ulo so'ne q' dica q' dies. B. e dies c'
sis male sic dico. A. e dies h' c'isis q' n' o' m' n'
ut i duca me ipm i enu'iatio'e s' plia s' rectam si re
n' sipi. Inuenu a' mltos medico' e h' no dis
eptantes n' i noib' ipi q' de n' papuit. Q' e q' ex
eis sut q' extimat q' c'isis n' e n' mutatio q' accit
i e g'ne subito ex eis sut q' n' noiant illa mutat'e
c'isis n' sit i ad h' q' iueni a' extiantes q' un' q'q'
hor' duor' e op'o q' s' a e si. Cu si a' ipi extiant
ee p'lutore' q' mutat' i fimu' mutate' ma'ifesta
i tp'e puo ex ua' eg'tus no exire ex ti' secu. d' in
discep'ta't d' eo q' sigt' h' n' discep'tato'e la'g'a et
ipi q' e i g'uit q' ia recessit a scie'ia me' q' d'clinaue
rt ad e' d' q' i q'uit d' pia i g'ia q' metho' q' e q' d' p'p'
di'a. e ut i q'uit d' recuido'e i q'sitois i p'onis q'
nouu' q' d' p'p'e g'ia metho'. ut i q'uit au' eue' c'fu
enuo eu uisu noie a' no q' sumit p' mlti me' et
sunia i lls cor' ex di'a i g'a mee. e sic sunia in
ills asini ex tum. hor' g' e't duob' e moie m
cor' q' ipi dimittit i q' e d' eis d' q' b' me' e i q' e
q' ale e q' ipi repit q' e aut a' p' q' sciut illud.
Ego a' ondi i h' alio ab' q' uo opeat u' noib'
meus' s' fint i h' a li n' e mea i tetio n' ut on
dat na' dier' q' diffiniti d' luminu q' utit' sophy
ste aliis q' oiunt studiu' sui ab ope me' ad lu
dicru s' pueros i scol' q' dica i seq'ntib' ad d' ee i
noi q' dixi an' ut possit ad ex solue' deceptioe' cor'
p' distictoe' noiu' coiu' i h' a loco i tedo i tetre
q' e necia sic feci i o'ib' li' meis i ta ut aag'lito
disces sinat u' illi i tetodiat p' o' dim adiscat p'
p' qualis soluat d' luminu deceptiones sophis. In
hac a' spe doctrine cu aliis unanimus q' s' i ea sit
uinam i t' ex una q' sat' pea actu q' p' e ucla
at addisces me' na' dier' s' i uestigare' q' nu'm
p' q' sit ei nece' ut adiscat h' d' luminu la'gu
q' d' utit' soph'. Bz m sit i p' alie dimuite' d'
lumiuu cor' h' q' no remeoret' ei oio p' ea q' m'
ti e famosu' q' s'psu q' p' illud' articuli ad ex eo i ei
q' p' missa s' ex so'ne meo q' n' feci p' ma uolu'

k fui coacte ad illud. **Ca. 4. in quo ponit dul**
One g q r pressit ex fre **sitas dier creticor.**
meo sit pte ei q uenit post d'ui nanulo t' tot q
necti e i ope me ex luc scia ne ad pt ad si contur
i sicut in manitu illi pt q p ueniat ad te signe. V
non oi e crudo ei n perspicientia ipius operum. Ro
go a discere ut expiat ipmus sic nos expti su
mi o q st i ll bi tpi logo i expiat ea i in finius d
in p cedit e indicio sr uirtute eor ab eor sinis.
Et oi ut ponat pri sermo mei i q incepi apti lib
mei. Primu g i q dixi ut recorens el q i exponat
q n dui dici ut i intelligas t p pten. Ia a dixi q osu
ptio egriti q fit subito uacue e ue an ea sa cuo
maifi a exitu appes. Et dixi q dies i qb fit b
osuptio sr diuisi i natus suus q e q i die. A. mi
tores osumit egres osuptie psti cita laudia
bili salua maifi indicatu i die. 6. osumite egri
mlte si n sic osumit i. A. Q e q i numo egriti q osu
mit i. 6. minor e nuo egriti q osumit i. A. i mod
si q osumit egres i die. 6. e pt mo si q solnit
i. A. Q e q i solo egrus i die. 6. no e bai in lau
dabil si p lib dispob mala. Et si otigat ut g
bai te forsitan no oplebi q i si oplea no certificat q
e q i egrdo reddit i si appeat t crea q finiat te
extiatr q ia solutu sit uc i an qd dixi q p ielin
iaculta uo csis sui ei ex p petuus diei. 6. s bini
a. diei. 6. sui indicio n e ex p petuus diei. 6. si
i diat ea dies. 4. sic i diat. A. b e g q dixi. De
un addi q n dixi. Et e q dies. 14. p p q e in diei
A. 19. i. xx. i xvij. i xj. sut p p iq istis i post ista
e. 4. i pt. 4. e t. i. 19. Natura a. 6. no assilat a
dier a. Si a otigat ut accidat csis i die. 9.
a i die. x. tc e silis csi q i. 6. fit. Et forte illc n sol
uit i h is diebi egrdo i si soluit no certifica solo
ei m oplem ouit ad bo i e b illa solo cit accli
no ma. m idicatu g na bor dier e pt nat die
m q s a n dixi. Et sic egrdo no solui subito i isti
dieb i no repete soluit i dieb q s narrabo p
. s. i die. 12. i 16. i 19. Et q e m m q o ut pa
t it be ordie q dixi ne i e ordo dier i qb no
soluit subito egrdo. s. 9. x. i 12. i 16. i 19. i i e o die
q p dixi i e ordo dier i qb egrdo solui subito. s.
dies. 3. i 4. i 4. i A. i 9. i xj. i 14. i 17. i 19. i 20. Di
es m acam q e q no e ino abiect sic dies q st
i ordie s m soluit i eo egres sic soluit i dei
eb ordie p mi. hec e g dispo dursimas dier
us ad. 20. i diuai t q e p. 20. de dieb us ad fine
Et an t i memorabor ni q p me dinu p nusi
i e q i ce ei q sit in uamentu i ope me e neci q
logni. In doctrina a ei n e necluz q n b ue. o n e

a q e pt t e a dciunt sophi a ondiano somni cor
i si re e olumini i meli eet despicere eos. Si coegit
nos ad t puincia sr muenes qs reouent sophi
m l cui a coegimatoe nali. Ia a ondiq nolui on
sic ma i e q exposui diuisitate i dies egrus pt
q i digueri nobi qb inuat i st no csis i q exco
d inuat i no accepi scia ei qo i ndi ex i te n ex i te
ne ac cl in. Si no aggui sci q bor dier n ex lagi
exprie. Q at dinitur te mo i iap iqit quo optat
diffinire csi q i p q ean no fit csis i dieb ob esti te
appit ipe poni sophi sus ad o dice du i ad sedn
cedu. Et d o suetu sophi e ut o dicat h sermo
d ui putat q ipi q fuit t q ia d struxerit i t ipsi
cuncte e n a s o diat cause q p phi dixit i ui si
d ui putet q qui fecit t tc ipe ia destruxit in sin
a o diat sonib phor i motu a ipi a i loco a i
gnone i core dui puter qui fecit t q t e b q o t
dix sonib illor illo q ia destrat in sibli lus res
i si huc mo i e t o uces sophi quo lut peas d
stete ce csis i dier csis. Q e q i ipi no posse mu
nire ad eor q stiu appent sup i nuint no ab
incitae sua i o dicet diffice eor q diffiniut i o biut
suis qs qua uiderit i n n in lor dier. In hac
a nui doctrina n i gelic ad bor noi i p p t elaud
ora sophi i sic a quire discere t q idiget biut
i melorat i si huc silue ait e sermo biut i diuisi
uit dies q st p. 20. si s mo neci n occurri in i oran
pissime i phi buisti me. Et ia seruit q aut
ne me bnt expiat i n i recapitul ad n q appi stru
mitate ei q e illo sone i mo sit t addisces ne
sc opus me. **Cap. 6. i quo docet ogliac pina**
Et mo a que dixi occurisse m i p hibuisse **egrus.**
me arememorare dier q st post. 20. e i q stio d p i
egrus q lorac. Q e q i ples eor q i firmat m
gulat m d sideat cibu i sitiunt grauitate i capite
i pigritia i sit eis difficil mot i accit eis ad sile
lassitudi i res mite siles istis i i capuit i eis die
p i st pua dui adduc pirulam i ipi p cedut i ua
dut i eriter i eis i qb assuea fuuit exire n ces
sat se talit bi donec uicit eas ille res q ledut
eos i p stnat eos. Et p hora sui decubit e p
lori cause illar rer q ledut eu donec ipm p ste
mit. Cu g b sic m tc puta q difficile e scire q
borax optat pone pri egrus. Q e q i lora p q u
e p n sitie. Na p hora i q decubuit i sim e p lora
sui decubit i m e p lora i sirmitatis ei q e q p de
e q egrti ea aggrauauit egrdo i ipe n decubuit a
q ipe e tollemis ueuosius a q i ipe e i occupatur
q separ it ipm i it t a i uia ul i une i q n iue
loc i q figu i p p eas a abisus. Q at e mollis

mins nimis tien cu qlibz ca q̃ iacet uelacit nō
est possibile scire decubit cu hoc dico ē pin egritus
Cu ḡ n sciat p hoc egrius q ue ē p inopinatur et
ut patit decubit et ma ē q ii lz ut patit pin egr
Cu p pin egius ō ipo p egius pt h duo. nō an
decubitu in pt ipi q ē q ex omibz locis q sit añd
cubitu nō ē possibile ut aliq patit pin egrius ē pin
egrius p nō sciat ex locis at q sit pt decubit di
gnus ē ne sit pos ut a sit pin egrius cu hoc decubi
tus n sit pin egrius ābiguitates at i sit. Et
ē nō abeis similes existit mes. pm ḡ illor
mor i ma cor ē q multe egriu icipiūt subito
a cu rigore a cu dolore forti pt q a ipa accid
ād acciunt q sentiūt. Ego a dimitto egreos
q pin ē ignotu i pain expiar dier esis i plor cor
i egritudib quar pin sit cogitu. Iā ā ulcer ho
mini q recepit cibū bruttes col sua qetij ile
ma i nō negauet ex eis ad dim sesenit egrei
subito pinp recepit cibū. Et uidi quosdam
i vices eūtes ad exitiū a ad balneū i n nega
uit ex eis ad i acc eis egrto subito i.v. q dix
i fimus multis accisse s. Et dix ut i fimes alio
sesisse lesione añ q i apert i eis egrto i adlf ex
celebat i ulnat i ueielut ii fimae qde nio añ q i
apert i eis egrdo i ipi adlf excelut i ulnat i ueie
bat i ia ofessi sumi ū itute pt q papem. Q ē q
nece ē nob ut iuueni pin egrius illā horā i q i
cep febris icepinē mali doñ cocet ē i fim i oce.
Nō ē aut do capit i febre ices una in vigilie
et i pestrinctio desideri i grauitas corpis doñ ci
i sit lassitudinis ē febre summiqz hor acciniu
ē ices ā a febre i sigi febre. Nob ḡ o sophyste f
attinent ice. Febre aut qn sicp sicpne qn ē aa
ta nō as uiro igitur in ex aliis loibz i sisit i
gnariis. Pone aut q ho ignorat qn icep
febre q ḡ uides pos ee i fimo ut ignoret febre
sua. Nā aut extimo pos ei s. i si ē ho modis ss
ut pmi sciat hora cu eo doñ pcipiat eā. pōe
ā q a s putat q febre icep i hora. x. ve icepio
ei ue nō ē hora. x. i mo. ix. i i quo nocet h i og
noc dier crisis. Vides ā q plm nocet h i mē ut
accidat alie egr ne sciat febre suā doñ pmi
sciat cu eo hora una. vpo. ā q ositatur ices isti
ces i psctitur ē eas plus q ce me sic dix qo
mlti i fimor sit qbz accit febre subito pt q accid
accius añ eā i dix ā ec qbz accit aū febre lesio
i adlh oulsat i opib suis. S dix q iuenit ē sine
i die suo qñ oputātur febre a die p i q accit i
fimo febris nō a die i q accit ei do capis ā a ex
lesiōib i si h pin sitcenit me aute dies crisis

b uio tu ius i qre depin q scit ogite i certitate et
expiētiōib ad sone ei q extiamit q h n cessat
ipi toto alexioe. V scere meiae asclipiadis nō
ē h uia. Q ē q tum nō i ueis aliq ex sequacib ascli
piadis q pcipiat ut cognoscat a mediet a ex feb
q n iuenit n ogite i me. Febris a sensibiles i maiste
stas i pcipue si fuit acuta i sit ille i qb i digen
scia dier esis nō igitur a s me. in alij q de exul
go. Quō ḡ uideo te i qre i i quo i fimor ex
piens dies crisis a nullo q ex eis iacuit subito
an q lesius ē añ q iacet i ou sat i ope suo. vpo.
ā expertus ē ee cor iuste q sil i cepit q dies ē sic
iucti sūt nō diuisi i posuit pin egrius n pma
horā i q aduenit egro dolor capitis si p ma horaz
i q aduenit ei febris i sili unīqsqz relinq q ouerti
studui sum i ipa me i dimi fuit fones i ndo sex
i qbz i greiat doñ p suasio fiat ut sufficiat. i
Ego ā dico q pin egrius ē d sutilioribz q possibile ē
meicā scire. Q si as negant h ue ē in ē ocepin
cor q d i putat d nob q nos d ui mi in d uo
b tm si d y po. i dieclete i reliqs aliqs qs au di
pi uicat uictoria clamantia. Ca. n. i quo ex
ba a ii ctio planat nob uā dier ē cor lau
nō ē detegere dubiu i d fiuctu abes ma ecti.
errore sophyste ii p q tumte q uocat ad i q accit
i sone. V mea i ii ctio ē ut decem sciat h mō ad q
i cedi ei ē sollicitudo ē i qre uirtute. Proz
ḡ ex ut explane doctrina n in ista i expona. po
ne q i fim sit cu febris i cep i hora. x. diei. i dim
tam sophias i qre q hora sit pin egrius eius q ogsia
ogite incipiate i o sidem i die so an ico sit febre
pin sensibile mai i o i die tio ut o g sciam si illa
ē q sit pox i oi die a in die i die nō i o sidem
et i q dier sit pox febre mag malitiosa an ipa
ribz an i imparibz sit ḡ febris oñ ii ipi ē h sam
at pox cruamn. sit qz pox ei i die tio i hora. xi.
diei i i die. v. i hora p noctis i i nocte. n. i hora
tia itu ut febris pponā oī die duabz horis doñ
sit i nocte nona i hora. q. i i nocte. xi. i hora. n.
i sit sib i fimo o signa a pin egrius sine usq ad
nocte. vi. sisilitudine unā i fiat una hora i
hac nocte pl q fuit aliis dieb i appeat i ea nu
bes alba q nō apparuerat. Cu ḡ uidet hinc ie
due ē inicie tē forte spat q solo egrius eit i .ie.
i accit mlior ut pmā sciat solo egrius die. ie.
q possibile ē q crisis nō fiet i .ie. si n a sequa
ad q ē post ser dieb crisis. Et ē o ima i li
ce ssi quali fiat i q h nō ē d scia dier crisis sic
d scia crisis. Sermo at in ili li nō ē ni i diet cri
sis. Et i e i ad quā uolu h ee extimo q iam

appiqu. incipiat

appiq̄in. Incipiat g° febr̄ i nocte .13. i una ho
ra r̄ h' noctis ē rigore 1 nō dixi i una hora
illi noctis ū q2 pōs ē ut anteceda febr̄ an horā
i q̄ ɔsuetudie ei ē iuade 1ut ū anteceda et
uideat ālias res fi. Ve r̄ q̄ fit pl' ē ut antecedā
febr̄ q̄n ēsis uult fi 1 fs i nocte .13. tota ḡuitas
uehemēs egrius doū fit spes tua ad ēsi; fōrtiō
1 nō ē pōs qū dispō ē ita ut nō accidat i fimo
ēsis i feb' q̄ fec' pos̄ i nocte .13. Et ut ū dim
tā; ad i dr̄ami sit hac in nocte p̄uitas egrī
1 iapiat febr̄ i ea i hor̄.g. cū rigore uehemēti 1
nō appareat ad accidēti q̄ adheret ēsi; 1 sit pl'
diuisi ordis i eq̄l' s; sit ples mor ei sublimes et
mag' fortes. Dico q' i fi fim' qū febr̄ q̄ accidit ei
ē rigore p̄ueniet ad finē sui i capiet sudare
sudor laudabili 1 mā ē q' r̄ aduēiet ei i d .c.x.
Qr ē q2 ē febr̄ ū iuadat eū ū hor̄.g. noctis .13.
tē sudor ei erit i .1e. 1 q̄to pl' euabi' i fim' ei 1 tr̄
eq̄lbit 1 fiet bō puls ei 1 aleuiabi' cor ei 1 qesat
tota die sudās sudor̄ multo calido i cor tōto
suo eq̄li dim̄ qesat ab eo febr̄ i uesp̄ qeret ite
gra. Dico q' ēsis h' i fim ē ēsis ēta. nā or; uita
ber paulati 1 ū tieē fr cū reditu egrius q̄ die
i q̄ fuit ēsis ei ē dies signis ēsi; ēta 1 aggrāt in
ea ō sig° signita ēsim. Qr ē q2 ꝑea q' appruit i
die .xj. sig° i uia signis digōe; tē optet ut q' ēsis
q̄ fuit i die .1e. sit i dicata p'p' 1 q̄ i nocte .13. ff
ḡuitas egrius an pos̄ febr̄ 1 i cep' febr̄ illa nā
tē cū rigore 1 agitaē ē pl'ius agitat̄ē sigūm
ēsi; dim̄ ueit sudor laudablis tē o; ut dicat
q' illa ēsis fuit mal'. 1 q2 nō fuerit i ea accīta
ex q̄b' sit i fimū tieāt o; ut dicā q2 ē salua. Et
q2 nō remāsit ex febr̄ residuū o; ut dicā q2 ē
p̄fcā. Et o; ut ut dicā q2 ē bon ꝑp hac cā. Et q̄
fuit salua elegātia ē atiōre. Cōsidā g° ut
q' remāsit i q̄ ɔsidēs ex sigs q̄ signīt q' ēsis est
laudabil'. Dico g° q' r̄ q' remāsit ē ut ondā
q2 ēsis ēta laudabil' ē p'p' ū tieē i fim' uitatis
redit 1 o; ut ɔsidēm uū scim h'. Nā unaq̄q; ꝑp
etati aliar̄ q̄s dixi ū sci; ū d̄ extua ꝑptate d'
ex duab' d' explib; q' ille in accepi sciā; illar̄
aliē cor̄ ex ōlb; ꝑptatib'. V nec̄e ē nob' ut ag'
tor; ētitudis ēsis accipia ex oīb; 1 ūtis ꝑptati
b' q̄s nūāui; q̄ cū a illar̄ ꝑptati ē nā dicti q̄
sit ēsis. Qr sitū distīxis oīa q' dixi s̄ dispone;
suā 1 mutatius ēsi; ad dic .14. ū eit i ētitudine
sua s̄ silitudine hac m̄ ꝑpiq̄ua ei 1 ū uisicat
ētitudine ēsis ū dies crisis 1 h' ē q2 ē uiuam
ū dier̄ ēsis. Qr sias putat q' ɔgitio dier̄
ēsis suffic' tē illud q' ignat plus ē quā r̄ q' sciat

1 ipē cū illo apit porta sophystis ɔ dcōis. D ut ē
stati q' sinā diei .1e. 1 ut. ēt sicat 1 ut sicat solo;
egrius q̄ fit i eo optet ut eēt solo egrius q̄ fit i
eo ēta q̄ uis nō eēt cū ea sudor laudabil' multū
Et h' q2 ē fōē dliuitiūt in ē d ɔsilio meo ut ondā
q2 ē sic. Si uolo ne ɔuitat as manū suā ad doct
nā me; doū docēā i p'mis 1 acq̄rat p doctinā etiā
aut q' sit ei pōs i ntellige h' deceptōes. h' ei fō sol
ut 1 d ist̄t oē; cuar̄ me 1 fac' necīū ut flōia i
ncue ū ɔfeuit i aliq̄ hor̄; q̄ si ɔfer q2 ū pcipi sta
tū; flebotātio ut i ḡrliā balneū 1 ut cibē sui cito
dia 1 sui abstinētia. Si nos pcipi ei iace suplet
sui 1 alui; ip' cibo sbrī 1 fac' eē nec' ut ep'lin ɔfe
rat q̄ si ɔfer optet ut nauare' repler' eo cibo 1 uīō
ille q̄ i gelit' balneū 1 s fac' ne clistē ɔfeuit in ad
rem q̄ qb' me sanat q̄ fō i oib' eis ē uni. Si q̄m
uideo hac arte admirabile mag' q' tum eē
ut laco sodalui asclipiadis lanificis 1 pili; piuō
uisi ē m ut auxilier ei ɔuuta i stra d' hostilitab'
ea. Dico g° q' q' aī re unā nō fuerit ū cā una a si
ḡficauit ipā; sig° unū tē q̄ ab ondet q' illa cāū
p' fuerit r̄ a r̄ sig° nō i sigre illi suffic' tē nec' ut eo
sit adiutoriū ei aliis reb' ū redaiguēt fōnē ei
q dix' q' illa res ū sic ū ab illa cā sola d' sigr' ipā;
p' signū solū. Et q̄ d q' res mlte aggāt 1 fiunt re
una d' signīt re una tē ille q̄ i ced' ad unā q' illa
ū re; 1 iudicat si eas s̄ sigluitate ear̄ nō fuerit
ū q2 relinit. Qr ē q2 nō o; ut i cedat ad soluēda ū
naq̄q; ear̄ p se 1 mā ē q2 nō ē i pōs ut sanat 1 ut si
ḡficet si o; ut i cedat i reuacī oī ear̄ sil'. Et sinō
eit fō ei silis fōm ei q dic' q2 si .x. hoīes possīt leua
re pōd ad 1 unq̄si ex .x. nō p' leuare ip' tē unq̄sq;
ex .x. nō ɔfer i ɔplemēto opoīs .x. Pone g° dic'
ēsis quō uīs sunt pone ipā; cā; ētā solois eg'mī
1 sunis pone ip' sig° sig° signis ipā;. Nā tū iuei
eō scā; cor̄ redaiguā uiq; 1 nō sil' s̄ leuiore mā.
Pone g° ip' i p'mis cā sic' dix' q' flōia relīste' re
plm 1 unaq̄; reliq̄r̄ spēr̄ cuuis ē cā saitatis.
Sic g° ū ē ex speb' cuuis q̄s dixi q' possit sola
absq; adiutorio reliq̄r̄ spēr̄ sanare i fim. S dico
ēsis ū p' eē sol cā ētitudis ēsis. D im poē ut dic'
ēsis ū sit cā ētitudis ēsis s; sit sig° signis ipā; sic
sig° q' appent i uri a regōe 1 spūo 1 i reliq' q̄ sūt
istis silia ū ē ei ad hor̄ signor̄ i q' suffitiat sol'
i signe salutis d' p dictois. Cū g° posuis dic' ēsis
cā; sanitatis 1 si posuis sig° signis ipā; ū poēt ipā
solū fuerit ad d' signt ad sic' reb' multis q' aggāt
ē eo tē s̄ino cor̄ nō h' leuī. Et ū ē expia ēta dier̄
ēsis ut iueniam eos signītes ētitudine ēsis sim
sigs q̄ signīt ēsi; si expia cor̄ ēta ē h' quā dico. Et

e q' sitis sexti fuis ô sig â fi dispoi sua 1 inuum
ius die c'sis tm muniet d'ciuidic c'sis dinu
tre inlu 1 si sig â q signt c'siz n sit oplem. diu
adiugit eis dies c'sis ceni fiecat c'sis. Et si die c'is
no h'ret n h'tm q2 ei eo aggnt inliot pla sig
c'sis 1 ma'c cor â oia cet neci jpl' tm ut dicet
q' ua c'sis dier e â aua alior dier. Cu g' ei h'
aduenet ipi q' ex seipis sit ceitu c'sis te fortis
scuete e dier q' n dier c'sis e â aua illor dier
â q no iuuat sup ceitu c'sis in aggnt e eis in
m ex sigis c'sis. cu â ui h' ee neci. Ego qd di
mito sophystas corrupetes d'cora h'artis 1 sui
rememorās h' ex q' expim ani ad expto sue;
meu. s. i ui fimm d'q dixi q' febris ei erat oti
h' sutiebat por' e illo tran 1 iā qd' nāmu qd'
sig c'sis o[illegible] e iuni ei i die. xi. diu aduē c'sis
ei i die. ie. Post g' ne q' c'sis no aduē ei i die
ie. sumsu illi die ad. iiij. diu icep i eo fel'r i
illa nocte e rigore 1 aduenit ei c'sis i die. 16. ut
sciat sā ma'l summa uirtus diei c'sis i ceitu
c'sis. Dico g' q' q res fuit ita no accidet i si
mo sudor laudablis in sepab' ab eo febs sept
te cen i illo die. Q' si ontingit q' no fortissim ontig
1 e ut sudet i fim sudore laudabili 1 recedat ab
eo fel'r te c'sis p'ciosi ceihcal. Q' si i fim' f'uerit
libi puo fi[illegible] redibit ad ipm. Cā. g. i quo
virsus d'iuat cau diei actibuendi sit c'sis ai
p'uim q' sigis decpt dubitum. capitulum.
c'sis appuit i illo i fimo i die. e. sic positum
ai appuisse i die. xi. dico q2 oi ut expte c'sis
i die. A. q' e q2 i dicati ie lebratum si e dies. xi.
1 ielebrāda p' dies. e. 1 sic sig' dies. xi. qlite
cit dispo i fini i. ie. illi dies. e. sig' fi. A. Sit
g' por' fel'r i nocte. A. i loci. 3. sic poniz ai 1 sit
rigor 1 plius fi illā silim 1 i cipiat sudor i fie
noctis 1 maneat i fim tota die te dies g. su
dāis sudore laudabli 1 sepet' ab eo fel'r cen ue
spis. Jnln ei loco oz ut bn o sidem. Res e ad
q' poniz h' ex no e puā ei ei scis q2 i pō pom
q' por' fel'r aduē i fimo aduetu q sigiur c'si
i nocte. 12. diu recessit ab eo i die. ie. 1 dixi q'
c'sis uenit i die. ie. no i die. 11. 1 poni ne q' sudor
1 solo egitus aduenet ei i die. g. 1 dico e h' qd'
c'sis i no aducit h' i fimo n i. A. Q' e q2 no
e nec' e ut sis o tept' i pri por' fel'r sigius c'si
cu in i p'n sudoris in iā relict' q fit c'sis. Na
h' pretas sola n mret ut ô suffitienā fi eā io
gite diei eo attribue c'siz in i hoi recessiois
febris tm. sbor i ue pute q q'n aggnt ducer
istis p'ectumb' eby. Crisis sit suffitietes cau

di attbui crisis. Na due p'cul d' fortiores sit cua.
V' q'n aggnt p'ecates uces te n dubitū i die iq
aggnitur. s. q'n aggnt i die uno ita ut uelat i eo
por' fel'r aduetu signi c'si i ui n icipiat i eo c'sis
1 ita ut ueiat p'ea recessio egitus. Q' si sepes
istas p'ectutes nece e t ut osides i primis i diebi
dicainus. Na q' i dicat dies. e. 1 dies. xi. c'si. d
in e â expte crisis i die. A. â i die. ie. re oz n ttbui
at c'sis. A. â. ie. q' simo fuit ex p'ectutib' c'sis i. A.
â i. ie. ad oio no i ei p'n m i ipi fine te ma e qui
e po' ut dicat q e c'sis. A. â. ie. S; diei alti abet
uti 1 e dies i q e c'sis tota. Sint n i dicat c'si
dies ai eā d'in uenit c'sis onimiās duas dies te
osida i istis sigis ut sig'te p ea i q duor dier sit
c'sis. S ig at fuit p'por ceiuum 1 ue dier inius
horar c'sis 1 eps c'sis. Cosideratio â tua i p'portā
ceiuuni sit s' h' ex. si egdo fiat difficilior fit i
simu 1 i mpib' te c'sis cit ipiius. Et siguet ipui
b' c'sis cit p'ius. Q' e q2 c'sis plin fit i hoi giu
tutis febis. Cositratio â tua i uatis dier sit s'
hac uiā. S i dubitas i csi i t. 9. 1 x. re osida adipi
c'si. na si uiuidis eā hois salua ul o plem p'fam
te non' digor e ea. 1 si uidis diuiui eā mala
huic uote te. x. digore ea. At uo o sidatio i
tua i uno horar c'sis i s' fi huic mo hore c'sis fit. 1.
p' eor e pn ceiut e aduet sig c'siz 1 sit e p'uitci
q' fit c'sis sui i eno d â p'uitia e osupto c'sis. dies
g' i q iuenitur due hoe ex hois c'sis e dies digor e
si. Cosidatio n tua i q'n c'sis fit s' hac i tertia;
osida i quo duor dier sit q'r c'sis plus. Na ille
iq iuenit q'r c'sis lagi e digor c'si. Et signt i. e.
sig' die uuui cor te c'sis ue e illi diei. Q' simu
uiae' uuui cor te c'sis e fi dispoi illi diei. V'ti
oz ut scias q' dies ali h' sca portce; S ia equi
sig' q i ueis i uno duor dier sigis q iueis i â
te c'sis cois e iut ea. Et fortiss p'ma sit die e
sis sed ad die t'tui 1 e i e te dies meius ex uia
lagi' ipius i eo e digor c'si. V'ti noo oz ut ref ei e
sis tota. V' oz ut o sides i p'mis an i dicet c'siz
dies ai eā an no. Jā ei dixi q' h' sig' e ex fortior'
b' sigis d'in osida p' siuo i dicat c'siz dies an
eā i sigis reliqs q' paulo aū dixi 1 sic opo por' se
les 1 ue dier inius horar c'sis 1 q'r c'sis. Jā â o
tepti sum h' sone i h' mo. Cā. 9. i quo ondit'
Eoxam' an dies primus 1 sed' sint crenciu l'
g' ue ad' i iq no 1 questiones emergentes
sium. Nos ei iā nuaui dies c'sis ex ea. capitulum
u si ad. xx. 1 sum rememorātes ue ei q e p'. xx. d'
dieby c'sis. V'ti nos addē i pō i eis q' p'ecessit
d'sue uro quā e rememoratē sit uuiamai i eis

que uenit p̄ illi ut nō remaneat sup nos iquisitio
iā eorum q̄ p̄cesserit ī h̄ re d' ē ce dici pmi ī fi. ex di
eb' egitus. Nos ei nō rememorati sumꝰ eorum ī eis q̄
p̄cesserit ex sōne nr̄o. Vn̄ diacles rei secum puim
uenit q' ipi sit de dieb' c̄sis o3 g° ut d̄tinet ē ut
d̄nānē sufficien. Dico g° q' sūi dictis q' c̄sis
nō ē p̄cluuio uelox q̄ fit an̄ solōz egitus ī col̄ i
fūm re nō3 ut nūes dić p̄ n̄3 f3 ex dieb' egitus
dies c̄sis q' ē q3 nō ē ī eis uiti an̄ solōz egitus
p̄cluuio mal̄. Q. si noiet' ōis solō q̄ fit egitu c̄si
re necc̄ ē ut noiet' dies p̄mi ī fīus ex dieb' crisi
Q. ē q̄m ōis felx q̄ fit ex calculatiōe sp̄z q̄ ē ī eorū
re illa q̄ noiat' felx dici solui ā ī die p̄ q̄ ī secūd.
Q. ō g° ī noie ē ñ ī uīcētece ī h̄ iq̄ ī i'tētio ē dictu
manifl' q' sciūt oēs hoies. f. q' felx dici solui in
die p̄ a ī sō. Et d' g° qd' ī qsitōis ē ut iqm q̄ oi
ut noiet' p̄cluuio q̄ fit ī egitu c̄sis an q̄ ouāt
ad osūptōe3 egitudo t'n an noiat' c̄sis q̄uis n̄
ōsūat egitudo summū muttāce mal̄. Et d' ē iqsi
tio d' noie ōsūptōis si q' n̄ cadat an sī cadat ī
sūm excisūm sua ad sanitate t'n. an ī cadat
sf morte. c̄ulapliciū ei disceptis ili. Et ponā i
eo sōne ē ex otio p̄me ē q̄ p° ē ōsitutō ī h̄ ieb'
f. Et i'tētio n̄ mea nō ē ut emine ī h̄ p̄tētuti
q̄ fit minamt' ex ce dierū c̄sis t'n ī pole q̄ē ē ut
ōseq̄t' f q' uolo in q3 ueio ai sōe sup indices
qb' posiut q̄m̄ sūi d̄mūōibz d̄ni. Ponaz
g° nē p̄cluuioē3 q̄ fit an̄ ōsūptōei egitus p̄sīt3
dici c̄si3 sōe ab° ino noiet' ād eorū q̄ sr p̄t h' ē
sis sōe ab°. s. illa q̄ ad necē p̄ue ī sūm uocet'
c̄sis mala duob' noib' sil'. alia ā q̄ minuit d'
egitie d̄minute mal̄. m si ueit ei ī h̄ē ei saimis
noiet' c̄sis d̄minuta. S3 illa q̄ iclinat egitie ad
f q' ē malū noiet' c̄sis d̄minuta mala ī ī q̄d' oz
ut fiat q̄ eligi ut sic sō ñ mai felx p̄cuis i
unaq3 har' i'tētionū s' significatiōe. Nos ā mliōr
unū sōe q̄ noiat' d̄nut ī noiaz h̄is oēs. e.
spēs c̄si p̄t q' addaz ī sōe nr̄o d̄minuti ē mala
ī ē q̄d' iā ōndi ī illā abi q' ē mō sōis aucit io
sueti' toti h̄i ligue. Et ē q̄ē dicā nē ī illo q̄ u
q̄ sufficit nob' ī h̄ loco. In ē q' q̄ d' d' eq canitui
ā cubitū ā palmū ā ād ex reliqs in sīs nō oz
ut sit ād eorum additū in d̄nuit aq̄ta sua inimi
q̄umq3 hor' noi' ñ sigt' ñ mīsum̄ d̄nam̄ nom
ī q̄uis h' sit ita nos ñ mliōr noiaz cānitū ād
dicū ī d̄minutū cānitū ī o cubitū ī palmū ī reli
q̄s misuras. Vn̄ q̄n i'tēdum ad uīstates sōnis
nō noiaz f cānitū nō ab° si noiā ip̄ cānitū
additū ā d̄minutū ī o ē dispō ī cubito. Nā q̄
ōpler3 sōis uīitate ñ noiā q' ē d̄minutū ā addit'

st' cubitū sōne ab° s3 cubit' logū ā cubitū curtū d'
Qm̄ ā d' ae cubitū cū nō significam' ī cubitū mis'
ī q̄ nō ē additō aut d̄minutio. Et d' ōsue' q̄d' h̄oi
ē ut uocet' ā noie sōnis. Et ē ut fiat re' p̄pi
s3 mod' distinctōis ñ g'nus ei. Cui ex ē q' q̄ d' dit
p̄ter ñ ī tellit' ā s g'corum q' significat' p p̄ter ā s nr̄i
hoīus q̄uis multa p̄tere sit ī g'rua ī f q' dixit
q̄da ūsificatōz q' forsitā nō iueit' hōg sic h' ñ ia
io ē sile huic. Q. ē q3 nō noiaz illū q̄ ē ualde sen
in q̄ re p'niat' ē ut q̄ ē stolid' ex ñ hoīs. V' noiat
r'bium h' ñ ei aū disp̄ō ē sm̄ m ē natiui ī h̄ loco ñ
d̄tinet3 s3 q̄ hora3 duar' i'tētionū noiet' ōis p
mutatō q̄ fit ī col' ī sūm an̄ solōz egitus c̄sis q̄
s3 mod' distinctōis aut s3 mō p̄. ī ad t' sē loc' ali
abi. Illd' ā q̄ fit minā ex ce dierū c̄sis ī me p̄°ē
ut ōseq̄m̄ sic dixi ita ut ponaz nō q̄ an̄ dixi nā
n̄tō. Noiet' g° illa ī q̄ iueiūt' ō sig' c̄sis. c̄sis sōe
ab° ī noiet' q̄ ē p̄t illa c̄sis nō sōe ab°. sic addi
te alie ē noie c̄sis. S3 ā nō diligis ut noiet' p̄
luuio q̄ fit an̄ ōsūptōe3 c̄sis ī amas ut noiet'
ip̄ū mutatō q̄ fit p̄ p̄cluuiōe3 t'n c̄sis re noiat' ō
sūptio egitus boni p̄sīt c̄sis sōe ab° ī noiet' q̄ ē
p̄t illā c̄sis ā ā additōe rei alterius. Caplm. x.
Capitulum ī quo numerant' dies c̄sis a. xx. ulterius.

g° iā expediui sum' ab h̄ et īcipiaz ī eo ad q̄ i'te
dum ī ē ut narrem' dies c̄sis q̄ sr p̄t. xx. Inueni3
ā archigene ī sodales ei ī diocle ī secuti ei dice
res q' dies. 21. ē dies c̄sis. Et iueim' ā archigene
dixisse q' c̄sis fit ī die. 21. p' q' fiat ī die. xx. Nō
ā ai in q' res sit ita nz ūi ī ypō. S3 h' ī omni f i
eis q̄ sr p̄t ī o ē dispō ī die. 24. nā in ūi q' c̄sis
fit ī eo pl' q' fiat ī die. xxviij. Illa ā q̄s dixi an̄
dixit q' c̄sis fit ī eo nn̄ ī dies. 34. ut ē mag' ū
tis ī dies. 40. ē eo fortiōr. In die ā. 28. ī ī die. 31.
c̄sis fit mi q' ī ill' ī nn̄ h' ī multū ī die. 34. ita
ut ip̄ē ō meius t'n ī dies ī qb' fit c̄sis ī dies
ī qbz nō fit ī ī qbz nō fit c̄sis p̄piqōr ī reliqs ā
diebz q̄ sūt ī e. 20. ī 40. ī ill' nō fit c̄sis. Et ē°
nūō eos ē s3 ōtinuū'. Sūa g° eos ī sr. 22. ī 23. ī 24.
ī 26. ī 29. ī 30. ī 32. ī 33. ī 34. ī 36. ī 38. ī 39. ī eoz
sūma ē. 12. Prūitus ā uehēmis fit ī dieb'
c̄sis q̄ sr usz ad. 14. ī dies q̄ sr p̄t eos ex dieb' c̄si
c̄sis q̄ sr usz ad. 20. sr p̄piq eis. In reliqs ā dieb' c̄sis q̄ sr
post istos usz ad. 40. uicitis mot' minui p̄un
lati. Dies ā c̄sis q̄ sr p̄t. 40. oēs sr debil' motus
ualde ī solō egitus fit ī eis p' digēoez ī perniciōs
pl' q' fiat p̄ euēci. Fit ā ī istis ī q̄m3 c̄sis p̄ euēc3
s' illd' fit sel'. Cuius ī sūi motū uehemēti ī ipli
mo ōtinuat' ē c̄si dies mlti p̄cipue q̄ c̄sis fit
p̄ euacuātōe3 ī ypō. q' ē iudi in lipēde oēs dies q̄ sr

post .40. pr. 60. et 90. et centesimum et centesimum
cesimum. Deinde dicit quod post hos sunt excessus quorum crisis fit
in septem mensibus et excessus qui sunt in .a. annis et excessus in
duabus septimanis annorum et excessus interius. Invenimus
quosdam dixisse dies .42. et dies .44. et dies .48. et dies
alios et dicam eos omnes in sequentibus. Ca. xi. in quo
dicunt determinatur qualiter presciatur futurum dies
a multis medicorum quia non est possibile alicui crisis .xx.
predicat et sciat diem in quo venit crisis. Ait non non est inven
impossibile ei qui studet ut addiscat quod dixit ypo. in illo in
ut sciat in primis dominum solliciter esse in infirmitate in in
morum et studeat in cognitione dispositionum eorum. Quod si ad
sciat in infirmis presertim quod sciat hoc quod dixit ypo. in hoc modo non
proficit iam et labor eius vanus et si studet ad sciendum quod di
xit ypo. in hoc modo tantum ut sciat et sit piger ab addiscen
tia egritudinum et earum in infirmitate accidet ei et ideo ille est
melior quam ille qui addiscit in infirmis presertim quod sciat quod di
xit ypo. Verum diminutus ad hoc complemento diminute
multum. Necesse ergo est ei qui vult predicere et scire diem
in quo in infirmo advenit crisis ut predicat et sciat ante quod in quo
dixit ypo. in libro pronosticorum. Dum sciat hoc post quod dixit in illo aliud
de esse dispositionum acutis in quo accidit in eis de egritudinibus dum
sciat pre hoc bone et iectionibus malis et novis ante et
regionibus et dixit pre hoc in libro primo. Cum ergo sciunt esse hec om
nium omnium dum sciunt cum hoc sciant pulsum non fiet ei
difficile ut predicat et sciat diem in quo advenit in infirmo
crisis. Jam est quia sic egritudo est acuta et non apparet in ea
ad ex signis motus simul in diebus in die .e. cum signum
malum ex signis digestionis tunc sciat quod crisis erit in die .a.
Jam enim dixi hoc bonum quod est ex bone et ex receptionibus que
inveniuntur. Verum quando bonum scit signum mortis et signum motus
et signum salutis non invenit ex bone meo et si scit hoc ter
o dum non scit signum digestionis non invenit hoc ex bone
meo in aliquo. Et propter hoc rogavi te ut addisceres libri
ypo. in primo et pronosticorum sciat ei quod est ideo in modo dixi
quia necesse est te scire signum salutis et mortis motus
et digestionis cum quibus sit in diebus in infirmo signum motus in
tensis in die .e. ad signorum digestionis dum fecit post
in paribus et ex precedentibus ut expresse est in die .b. quia cum
fiet die .b. tunc erit in .a. et si in diebus in infirmo signum
salutis tunc crisis erit in die .a. Si ergo a mortis
non agravatur cum signum digestionis omnino et oportet ut consideres
in signum in non manifestum quod consideres signa motus et signum salu
tis. Non si fuerit plurima apparitionis eorum in die .e. tunc in fi
movetur in die .a. Jam dixi quod mors nominatur crisis
mala et oportet ut consideres in modo signum mortis in quanti
tatum eorum. Non si fuerint multum fortia in die .e. tunc
mors sed plurimum erit in .b. et tantum illi inventur in di
ebus in quibus feliciter fuit post. Que est si fecit post in paribus nunc
in infirmo movetur in .a. et fortasse feliciter fuerit post in paribus

et movetur in infirmo in .b. et illud erit quando egritudo fuerit fortis
acutissima et fuerint accidentia que apparent in die .e. multum ma
gna et oportet ut consideres magnitudinem accidentium in fortitudine
sua secundum virtutem et proportionem et dicam in hoc crisis quando distin
guatur in magnitudine eorum accidentium in fortitudine
sua et virtutis magnitudine eorum in apparentia esse eorum in modo oportet p
misceatur ad eorum que non sunt ei in termino omnes res
in omni loco suo ut inveniantur in hoc libro toto que est de esse dierum
crisis presentium. Et nos quod iam consideravimus bonitates e
gritudinum acutis secundum exquisitionem et invenimus die .e. in dicam
tamen hoc die .a. peccunia sua et oportet ut scias quod sicut
tenuo senis mei. peccatum suum est ei quia quando non accidit acci
dens magnum excessus qui fuerint in modo ab extrinsecis
et in ipsa egritudine ut dicitur .e. predictum in dicatur .a. Quod si
accidat accidens ab extrinsecis quod non extimavimus exce
dit dicere post et moveatur egritudo ad crisim motu veloci et
sit virtus infirmi debilis et sit res secundum illi et possibile
ut moriatur infirmus ante .a. et post .a. Et necesse est ut sci
as et discernas esse sicut hic ex. Si accidit in infirmo acci
dens malum ab extrinsecis et fuerit egritudo vehementis acu
tatis et infirmi fuerit debilis et scias quod egritudo in quo videris
signum mala in die .e. non remanebit usque ad .a. sed mo
rietur in .b. et fortasse si feliciter ei fecit post in paribus. Si autem
non accideret ei accidens extrinsecum omnino et non fuerit motus
egritudinis motus vehementis velocitatis et infirmi fuerit fortis
et constantia non sint in eius signum malum quod apparet in .e.
accidentium et ergo permissibile .a. Non si feliciter ei fecerit post in
paribus tunc ipse movetur in .g. et si fecerit post in imparibus tunc
ipse movetur in .9. et omnia in ultimis quod signum sit quod est nomine
accidentium et quod signum sit quod est nomine mali et dicam hoc in libro sicut
quod erit post. Et autem hoc. Et est iterato ad hoc quod transivit super
me addiscenti in eo quia si apparet in die .e. signum salu
tis et non tamen sit infirmi periculum tunc ipse est ut sit crisis
eius in die .a. non accidat accidens extrinsecum. Et est dicam
in accidenti. Dico ergo quod excessus sit qui fuerit ex ipsa egritudine ex
cessus sunt qui fuerint ex medicinis istis quorum exaltavimus
mutabilia qui putant quod quando ab eorum ingreditur ad
infirmum et non exuit se et stringit ventrem suum et si posuit
emplastrum ei et ebriavit ipsum aut calefacit ipsum et flavit
ipsum et vectorsat cum et fricat ipsum et facit ei ad pe .. hoc
excessus quod fecerit ei similia tunc ipse non opus ad artificiale
Et post hoc in instanti qui ingreditur ad infirmum medicus eorum
sicut cum est melius vel maior. Non est crisis iam perveniens ad
hoc ut fiat in die .a. dum perveniat error sicut infirmi sic
hoc errore ante .a. non est possibile ut fiat crisis in .a. Et
mors que necesse est ex excessibus doctrinatis peccatum suum. Ve
rum fortasse plures sunt excessus ad hoc ad excessus
qui ingreditur sicut extrinseci et hoc modo dixit ypo. quod non
est sufficiens in omni quod indiget regimen ei sed quando adiuvat
ab extrinsecis perplexi et nutriendi et celerantur tempore ipsius

ifz hic ma noiau iuciai misliu ne 7 ii figiur
ps ii ulti q ue e me no nenatore q sedet si ma
isle eilagi q e adh ut noiet misl ne ii q digni
e e gnu h nois. f. qro ur noiet minne ne ii
nimnc isim. Et pp h cag nos ds adh ur uia
cet si isimu ad qd oite ei cgdo 7 gtdim ico
q pimittitur d moitio sup ip io q h isim c sis
eit i dic tali 7 tali sinos adhibuitur ei regim
sim 7 no adhibuit me. ali ad d ce ei cmp 7
u pret isim si se 7 pueiat ad ee q parpim cii
u accidat ceinser mag accus. Et e qde p
missi me d tinatum istus res q accidit ceinse
e 7 h e loq ddi cas. Dico g q si accidat ia
dui idomo i fim a si ueiat ei lacties e stu
at si ip fluui 7 sbingar ipz 7 cogu isim sin
ge no e m nece dice s q adue ei ex necii ap
p 7 sili si simat ca su recti a pienos q e sbeo
ii g dmat ad ipz nor 7 coma singe e aduciar
ei plunia 7 si ip distinte dom 7 cadat plum
si capei e si ad exrli q cor ei de cegri pimi
tam 7 migilee 7 i g dia ad eu nor fei res ir sa
iur q si exci s q nocet i fimo necium ro mag
7 fz hic ma itm simmultiam ncam ei rex
alim noces cor e aduent i simo animato 9
c sus ipim aut accidat ad ex hi 7 cogat isim
iugilare re ipim d struit eitudine ei q pim
meic indicanur si ipini. Vigilie a qb in
gilat isim ppipz cgnte sua ir hora iudit
ms si isimu 7 ii censi no destruit m corrupit
ad exco q pius indicaiur meic si ip. Vigili
e at q censec accidi q meic no extiuiur et
indicanur d eis no e mein ceg sec. Si g fest
im te no e ei pole ur cogiter i eo q expirus a
ccid ex necuitio 7 addat i sup e q pius indi
caiur exco q ipz sigr eg mdo. Et illud qd e p
cep. vpo. i pina h. a sto. ii dir. Oz te no ee ocer
ur simas tu q oz abs q i sim satiat q oz 7 q
p sctes sut ei in philcat ad ceinser 7 iretio qd
ei ibi fome e q sit negligius ex pim 7 discene
ctitudine aliie cor q dico oz ur asites i h. e.
mois. quod pim e ut tu simas ee q nece te
sucte. Et mod sus e ur isim sit obediens t i
oi q pripis ei 7 no gruer eu 7 cret sup se. Et
mod tius e ur u e ret si eu ad exceis q sut i
ei p scites in creat ei peiore ueicite exco a 9t
sheret eu penitutie ei aut nocerat ei po sect
q sit exco icis q sgurei. Vez ut spmet ei ce
q indiget aut hora i qua idiget eo 7 el dex
tione opttaz sanat 7 q spit ei misl sui d mi
7 sui dimissioe. Et mod qrt ex nois i qb pte

pini osiduo d ee e ut no accidat accus forte 7 a
ssnimr h g tot i noie uno 7 noiant ip q acat
ceinser. Spes ei ei sut multe 7 si pluma 7 dom
tum 7 corrusatio 7 sulm 7 mulmle m anorz
7 lactius canu 7 i cal sus lactu 7 ruina domus
laps tegular 7 sbuisio 7 incendu 7 pcussio ad
uemes ei 7 oia q i istis sit silia. Hec g. e. gum
imnag quor sut spes multe p h ilet na amo
al h sius 7 corrupit ordine eiunnenni cor. Ila
qu ondit i dic. e. signu signus c sis deni no er
mr meic iz i sim iz sinces iz accit accus exi
sec te c sis prulom ueier i dic. a. Et ia qd o nsu
e q z no e pole ut sit an cessio ahe meico ain
duo sup isim pie q e ti sicet p illu q rex ip
iegie iecto. Vin nece e ut actor a bar rex sil
sit un qin sires no sunt i corrupt una q q 7 du
ar rez alm. Oz e q z qn i regie i sim e eioz pl
bes c siz si i h o sua sic ia ondi 7 iterto mea in
fome meo regim i h loco e eiun i sim tom 7
no e pole ut sit regim recta u pius sciat qu
eit slme eg nius 7 el ca sis 7 onda e mili d igcio
saittus. Cu g unnau q z har duaz rez alru sp
sit necia te necu e ut no sit meic q meiaur
recte u ille q indicanur pius sup eu re. Vin
meic optimu e iste an cedes ei iudicio 7 sam
ipim 7 loqui i illo fome latiore h i a ii ab isto
sluct a recto ad e ad q icendi apu fomis mi.
Dico g q qui asser i dic. e. sig ctu ma te ipz
sigr cus siz si i. a. sino accidat an illo accus ex
errore aut aliis. Oz si accidat accus oz ur 9
sicet i q n ipi accitus. Ila si sint pum 7 el 9g
accipiat ex h d igtio saitus re c sis sz disp o
ue ci i. a. Vmm ci iea dimuto exp remub
c sis laudabil 7 mos que ia an dixi q z nece e
ut i ueiat i c sii bo ut sit psci 7 ut sit etn et
salua 7 oe q e u sile illus. Oz si accus c sunt i
mag te c sis no ci i. a. 7 rege ipim p quimte
ei q accit d necu accitus 7 sine eu scat u 7 ii
e pole ut gme sit e nedu q gmus sit ei exp o. V
ui pole e ut acquir ad ices exmsu m q ici
ar bi res s z siuas mitues sino e i h ou illi n lo
cus ei sie e ex san c sis 7 el ogtio e illi c sis. Ne
ream g ad e q sc e i q suim 7 rem corem ee q
uarnnuz. ia ei uarnmi q z si asset i dic. e. sig
forte ma signs c si i. a. 7 egite acum salua no
tio rosa 7 dixi q z sino accidat accus oio ma
ex erore e aliis te oz ut scias q c sis ci h o
i oib pretatib sius 7 ei i dic. a. Oz si accidat
accus pum te c sis sedi dispoi ci i. a. Vin no
ci psca. Si a accidat accus mag im ut q m

sic fiat eis die .a. et pmutat ei ad diē pt quo
eoꝝ ut ostēdi in q̄rta ei q egdit̄ sup infirmū de nociuo
illi accntis sic dixi qm q sciat hic firmitatē scit scīa
cū q ad nonū pmutabit̄ c̄sis de .a. d. xi. Ex reg
nes qd salute q̄s n̄ ē unus colo p tq̄n in eis accit
accntis tñ mō plongat̄ h egritudines quaꝝ successio
ē ad salutē et euasionē. Unū ē ex accntib victoriosis
in eis ad motus qñ in eis accit accntis certe ipse cōuenit
ad mortē in egritudinib et salutis q̄s nō tēp̄ ad exac
cntib victoriosis qñ accidit acci multū mag sicut
tia pmutat̄ egritudo a nā sua ad nām egritudinū morta
liū et si aliq ui n̄ nō ē mirū q cū qñ sano accit ac
cidēs mag psiliut cū uelocitate in egritudinē mortalē certe
q̄to pl infra accit infirmo. Iam igr ostensū ē michi q ē
dieꝝ iudicationis et dieꝝ crisis q docuit nos ypo. n̄
ē possibile ut expiat̄ in sua concordia ei p apparentiā n̄ ei
q hr experientia regendi infirmū in fine sicut silet
ei q fuit ap ypo. in pot sciri magne uirtutis
accntiū n̄ qn fuit iā et q sol ē cognitio q̄n nā
nocui q egdit̄ sup infirmū ex accntib et pmuta
tionib c̄sis ex die suo ad aliū ex dieb. Et si q
mutat̄ c̄sis in egritudinib salutiferis p q̄titatē eius q
egdit̄ sup infirmū de leuatione ex nocumentis q accidit
in die iudicationis et die c̄sis antecedit c̄sis mala in
egritudinib infrigidantib. Iā ē q si appar in die .e. egritudinis
mortale signū signis mortē indicat q c̄sis in
la erit in die .a. Deinde accidat nociuū nō puū in .e.
et .a. certe nō tardabit c̄sis usq ad .a. sꝫ accidit in uno
duoꝝ dieꝝ q sūt in .e. et .a. c̄sis mala. Et ipō
quod nob ē ut sciā in q duoꝝ dierū erit an .i. q̄ an
i .6. ex q̄titate accidentis egritudinis et q̄titate lesi
onis q egdit̄ sup infirmū ex nociuo accidente. Et ex
horis poe febris q̄ si fel fecit poe in ipib et egri
tudo ē acuta ualde deinde accidat in die .e. nociuū
q n̄ sit ualde puū certe nō erit mirū si moriat̄ in
firmus in die .4. Q si fel fecit poe in ipib in egritudo
sit ualde acuta et nō sit nociuū q egdit̄ sr infirmū
ex lesione accidente mag tardat̄ c̄sis usq ad die .6.
Quia g hic corrumpit̄ cogitationē dierū c̄sis et dierū iudica
tionis sr medicos mee quoniam puna mee hic regit infirmo
regimē recto et puna infirmi obedivit medicis et pun
cis eoꝝ i fuerunt ministri ipoꝝ sic oportet et puna iam
eoꝝ sūt qb nō accidat accntis extrinsecus. Necesse ē
g medico ut sit cōgitor curiosus egritudinū et pnostica
tionis et sit potens cognoscere magnitudinē lesionis q eg
dit̄ sr infirmū ex nociuis accntib ex q fuit et ut si
prcesserit et iudicauit q erit c̄sis in aliq dieꝝ de quib
cognitur ad uetelora in dieꝝ ei et uiuet eis ex q si infir
mo accidat nociuū sit ei post pmutatur in indi
ciū ab illo die ad diē ad q pmutari c̄sis. G

ex his ma ē q ille ē medicus ē debilis et aīa ē pessima
n adiscet disciplina hic scie nedū q aū cedit iudic
ad eoꝝ q dixi i cogitare hic i egris. **Ca. xii. in quo**
Tuo qui **docet pnosticari horā c̄sis et mortis**
fuit accitus diligēs laborauit uir fuit prg alaboc
in q̄ recto hōi uiuet ei g̃ uiuus in q̄tionū n̄ lagi
tpis ip i studijs suis in labori certitudo in eis certo
seq̄t̄ finē eoꝝ q dixi iam ut pueniat expientia sua
ad h ut iudicet horā in q fiet c̄sis et mors ē scien
tia et sapiā nedū de die in q fuit ille due. Necesse
ē g ē qn scitur. u.g. die in q morietur infirmus. ut osten
des in qua hora poe fel g̃uat infirmū. Nā si quis
incipit poe fel in fiñat eoꝝ ei cum frigore uel et
nō calefit n̄ cū difficultate et remanet eo ei mu
tat qn lōgo i moratur plis ei et mulū ad dispo
mala ignat mot ei i pigrificat i pmit̄ fiber aut
accit ei ad ex his reb certe sciās q infirm in illi hora
poe fe. morietur. Q si poe fel nō fuit i
malū iudicis infirmū in statu suo habent pmutoe
sue rois et accntis ei sit et angustia et n̄ p collare
egrīus magnē et in flat in flamme si flua et obtene
brat oculi ei et dolet cap et accit ei ro icor suo et silia
istis accntib certe sciās q in h hora poe fel morietur
infirmus. Sed q pui poe fel i stat ei sit leuia si
ueri declinationis sue determinat spūs ei et adueniat ei su
dor in equal sūd incipit solo et in collo et in pectore et
sic plus uene ei et blus puus et accidat̄ silia ist
ex accntib certe sciās q infirm morietur in illi hora q
ex hora poe fel. Ad sumū sciās q infirm nō mo
rietur in ideriori hora q ex hora ē poe febris. Cū
g cognius hec et sciuius ipe est nō erit tā difficile in
dicare in q hora morietur infirm. u.g. sūmulus poe
fel in die .z. et .e. difficilior q in p. et ꝫ aquā certe sig
nificabit pt q infirm morietur in .6. et si in dis pui poe
fel difficili reliquis horis ei fuit et i horā .6. n̄ erit
g̃ue ut iudices q infirm morietur in horā .i. 6. Et
ē nō dico q forsitan ab puenit q n̄ ē possibile i a horā
qn eod in uenia ut falla sin̄ dico n̄ q qn eod huc
uia sr plim erit ita iudiciū ei et ē qd iā ostendi in nō
sōne psuadere in uno ipis opib. Et nūc opa
duiait ei inducatis ad rē difficile. Q ē q ipi q̄rit
a nob ut iudicē sr successiones egritudinis si p q̄ uiis n̄
iuciam sig sanī in q considerat et q̄rit sōne eoꝝ q al
pituit in decolationib .i. sacrificijs in qb plagiunt et
auguriant in anib in qb q n̄ cunctari ei figo sr decola
tione p amr i auguriu p .l. ut iuet decolatio et augu
riu et n̄ placet eis ex nob q nos excusā eis q figo
n̄ cunficat nob et muspit nos et dehoestat nos q do
ceam scientiā qa nō cōsē fortitudo hōi et p sēpti sup
nos in iudicijs n̄is acui plus q in q̄rit sr dino

Et nō ē n̄ necce ut aspiciās istos s; incrō icciōnē
nūmus ⁊ comā te ipm̄ i cogitac ūiciū signoꝝ cū
iuestigatūe uiuitur. Cū g̃ t̄ pōs fuit ut sciās ⁊
ad c̄c te iudica sīt ꝑ ꝑ coñsiē t̄. Q̄ si sig̃ q̄ t̄
apparūt nō ē maī te expiri dic. d ui ɔ sidi c̄c in
fim̄ i die pr ipz. Q̄ si nō fuit t̄ pōs i die illo tūc
iudices p ad q̄ iā cursiat sit ap te ⁊ scīuus n̄
te sic melī ē t̄ q̄ ut pcedas sī iudi i q̄ enteos ⁊
Ego q̄d iā usus sum hac cautela c̄tiam ex q̄ hac
sciā; usq; ad hunc finē ⁊ nō scio me ex logo tp̄e ē
iasse i iudicio. Et ē cedi iudicia sī i sūmes ex
logo tp̄e ⁊ mulcor iudicio ex ꝑn̄ febꝛ sī c̄c cī iōni
⁊ dico q̄ h febꝛ q̄ icep ē. fe. tīā ā q̄rtana ā poꝝ
hic oī die ā nō ēā istaꝝ hic febꝛ ɔtīa actua q̄ nō
pmisit die. e. G; nō ē pole i p̄ri oīs febꝛ ut sg̃
sciās successiōē eī n̄ significat uiniū eī signt c̄tā
q̄ spēs ē ex spēb; sit c̄sis ⁊ sciās h i exsciā c̄sis.
pouit Cā. xiij. i q̄ docet cognoscere dies c̄ticos
g̃ ut redeat longitudo ꝑ prīcas ꝑ ꝓpria signa. ix.
ad īā ad q̄ iūcdi; ⁊ dicā q̄ q̄n̄ uideris i fim̄ i die
p̄c febꝛ sit febꝛ acuta uī sit ico ex sigis cīdus
ad iudicīs lunā eī sig̃ mā. digōis te n̄ pmisi
b egdo eī die. e. ad dissoluat. Et it̄ si uideris sig̃
ō q̄ appet ico ex sigis signāta ap die pdicādo; te
n̄ pmisib egdo die. e. ad moriā. Q̄ si sic febꝛ
eī fuit acuta ⁊ nō appuit icā ad sig̃ moꝛtis n̄;
ad ex sigis digōis tūc nō ē pole ut q̄escat eū
egdo i die. e. m añ ip̄i ⁊ ōi ut ɔsidēs ⁊ cogites te
an sic appa ad ex sig̃ digōis. G̃ nō appa ad ex
sigis longitudis egius appet. Q̄ ē q̄ q̄m̄s sic
n̄ apparēt sig̃ digōis sīlr n̄ appet sig̃ longitūs
egius te egdo ɔ sequit̄ statū suū cū septiana;
p̄. Q̄ si appeat sig̃ signis longitūs egius te
egdo ꝑ el dū ɔtīsib die. ā. Et tū q̄ac nō potes
abiso phī egius sare q̄t dieb plage egdo. si
cū nō discīes t̄ n̄ i dieb q̄ sit p. Vm̄ si dispō; lu
cīnbis ex pcāi ꝓcog̃ne tua pt q̄ dua d lōtate
regiōs i fim̄ ut sciās q̄ nāc ē t̄ ut calces eū si
q̄ stat egius eī tacdat. Duc eī. ꝑp. q̄ si egdo ⁊
fuit acuta ualō te doloꝛes q̄ sūt i ulnō hic c̄it
p̄ mitī ⁊ oporteb ut ut uius i cō incg̃. q̄ ē i ulnō
ɔ̄saluiūs ⁊ q̄ nō fuit i sīsīūt pole ut uius a
phī regiē q̄ ē g̃ sīsīt ait opoꝛtb ut d scedus ab ulnō
ɔ̄saluitaus s; leuitūe egius ab ulnō hic doloꝛ
stat egius. Et sig̃ t̄ t̄ sō eī q̄ egdo q̄ ē acuta ual
d te doloꝛes q̄ sūt i ulnō hic c̄it icā hōā eī ꝓpinq̄.
Sig̃ eī p doloꝛes poꝛ febꝛ ⁊ acc̄ q̄ accidit i eis.
Et n̄ ē t̄ ā n̄ q̄ egdo ɔ sequit̄ statū suū ⁊ h q̄d egdo
q̄ sig̃ t̄ ap n̄ suū q̄ pmāsit septiā; p̄ sig̃ t̄ i
die. 2. ⁊ 3. eī signt c̄tioꝛ q̄ i p̄ usq; ad q̄t dies
solue pca. tu i die. e. potis conicē ꝓpe uitate stat
egius ⁊ eī c̄sis q̄ nēmt ⁊ q̄ ē q̄ sīcū uideris sig̃ que
significat q̄ egdo n̄ digit ⁊ sig̃ q̄ significat q̄ egdo plagā
⁊ n̄ minuitā i ā te sciās q̄ egdo pmāsib die. xi. q̄
si uideris illa sig̃ minui diminutē mā. ⁊ n̄ omōi
i. e. p̄imo dieb; egius sig̃ digōis te expiri c̄si
pt. ā. usq; ad. xi. Q̄ si uideris egiē i die. ā. n̄
digi ad h sī nō ē icā sig̃ fortē. signis longitudiē;
egius ꝓp te exspectā c̄si i. 14. ⁊ scīā uā ūū c̄it i. xi.
q̄ ē q̄ sit. e. i dicat. ā. s̄ i dicat. xi. ⁊ 14. Q̄ si m
d uīs i xi. sig̃ c̄tū uā ex sig̃ digōis tūc sciās q̄
c̄sis c̄it i. 14. G; iā fuit ico sig̃ aculatū signis digō;
te ɔsidā ⁊ cogita reliq̄s reōs. Ita si iueris motū
egius motū uelocē ⁊ nō ꝓhib; ad te pole c̄it n̄
sit c̄sis i die. 14. Q̄ si nō fuit te fiet ita. G; iā n̄
significat. xi. ad oīs te nō c̄it pole ut sit c̄sis i. 14.
Cōsidā g̃ te i motū egius cōn ⁊ n̄ reliq̄s acc̄ntib
⁊ sigis ut sciās q̄n opoꝛteb te expectare c̄si an i. 20.
an i. 14. ā p t̄. Ita q̄n; ueit c̄sis i istis dieb ⁊ pl
illo ueit i. 20. ⁊ q̄n ueit i. 2. 21. ⁊ i dicat uꝰ q̄;
sil dies. 14. ⁊ sup̄ue dic. 20. ⁊ dies. 19. i dicat dic
21. Et q̄n egiē uideris ap n̄ suū motū motū n̄
uelocā sī febꝛ c̄it d bil q̄ q̄n sit sepulta i ꝓfūdo
coꝛpis ⁊ reliq̄ sig̃ q̄ significat longitudiē; egius te
nō c̄it pōs t̄ i p̄n h egius ut sciās q̄n c̄it stat eī
sī scies q̄ nō ueiet c̄sis i. 14. m añ ip̄m ⁊ n̄ ē t̄
pole ad h ut sciās q̄ plagā h egdo sit t̄ necce n̄
ɔsidērās i p̄mis an egdo sit salua ā n̄ salua.
Ita sī fuit n̄ salua ⁊ ut i fim̄ fuit d blis te m
fim̄ moriē an q̄ plage eī egdo. Q̄ si egdo fuit
salua te eī c̄isis ꝑ el dū longiq̄ c̄it. Q̄ ē q̄ nō est
pole ut ueiāt c̄isis uelocāt q̄n ōndūt sig̃ lō
gitūs egius ⁊ nō spēs te ip̄ sare uē i die. e. neq̄
ap ⁊ sō ⁊ icio q̄ta sit magnitudo longitūs egius. Vm̄
nō potes sare t̄ n̄ i p̄iodis dieꝝ c̄sis q̄ sūt pt. e.
⁊ certitudo tua c̄it i dieb q̄ sūt pt. e. usq; ad. ā. c̄it d
bil collās mās multas d ūi i dieb q̄ sūt a. ā. usq;
ad. xi. c̄it certitudo tua c̄tioꝛ ⁊ ꝓpiqoꝛ ut n̄ col
leret multas mās. Q̄ ē q̄ si uideris sig̃ q̄ significat
egiē nō digi ⁊ illa q̄ significat q̄ egdo plagat foꝛ
tiora sī usq; ad die. ā. te n̄ c̄it pole ut sit c̄sis an
die. 20. Q̄ si uideris eā debilitati ā minui ā ic
manē sī dispōnē unā te pole c̄it ut ueiāt c̄
sis an. 20. ⁊ nō sare t̄ q̄ndo; dica n̄ q̄n sit sig̃ que
significat egius longitudinē foꝛtia. Cōsidā g̃ i di
eb; q̄ sūt post. xi. usq; ad. 20. Ita si uideris i istis
dieb; i sig̃ q̄ significat egius longit̄. ⁊ q̄ n̄ dignitatē
augmētati te sciās q̄ c̄sis tūsib die. 20. G; iā c̄
remāsit illa sig̃ s; dispō; unā te pole c̄it t̄ n̄
iudices te i q̄ c̄sis c̄it post die. 20. ⁊ nō ē t̄ pole

ut scias ad lr' in quo die est. Vt in uno signorum qui si fuerit in quo sextarius in eis quod euenit in diebus quod sit ptem .xi. usque ad .20. Que est quia sunt decem signa que significant quod ego non dicam intus sp tamen explicare est in die .2e. et sunt iudices signum unum diminutum mensis et scias quod est medius nisi ad ebdomadam .e. Equini a quibus remanet usque ad .2e. digeste et mouet motu tardo est non nec amodic .eo. Nos a iam dixi quod est p .eo. obliquam et sit solo equini per digressionem equini paulatim plus quam fiat permutatione subito. Et sic de oibus que sunt in eiam me et he est sine determinatione et sit in eis modo multum sibi eo sic inueniunt in finimus quod dixi .vpo. et ma in pnosticatione corporum est illa quod narraui. Vel a quibus ut cognoscas uenientes signa sic per .v. quod uoluimus precedere in sic successionem equinis sciam etiam. Multa a me exeris quod fuerit sit habere sciam non constituit in uno signo non iam uenientibus et dicam isto in tempore est. Ordinate ut incipiam referre diuisionem in quibus differunt medie dierum est iudicare ideo quod est uenire et quod mutare explicationem non faciendum in locis aliis quod est quod quod in me et de sit inuestigo huius duobus modis explicare et declarare.

Explicit liber primus de creticis. Incipit secundus. Capitulum primum prohemiale in quo declaratur de quo agendum sit in hoc libro et modum sui processus. Rubrica.

Nunc autem quidem ante isti dici est quod ultimum sit scitum medie de esse dierum est et ordinem tamen et propter quod non sunt medie secundum eos dies est sine nominare ad sequentes eorum eueniunt et quibus recte dixit ideo in quo differunt. Or quod ibi dictum ut dicam li in primis omnium affirmari causa uobis propter quod non sit esse in omni modo dierum et modo dies in quibus sit esse secundum equales in primo. Et quoniam quod sit in me de incipit et explicare explicatione. Id me et nec sil. et ego conabor de te que causa eis quod eueniunt et omnium rectum. et quod sit incipit esse dierum explicare et modo fil. Et simili est in finimus quos constituimus ut comprehendere aperte quod explicatione certifica sit certum dierum quod dixi. Consimili tempore tribus de me quod est dissiles signata in mane et quando uidi propter hoc nisi est in medium ut refferam in finimus quos dixi .v. et hores sit certus secundum hic quod ipse sunt ex magis iudicis hominibus unum et fortior secundum explicationem. Capitulum secundum in quo manifestatur quod causa consultationes necessarie ad inuenti explicationem sunt fallacia dicam in primis considerationes quod declarant hic et tamen causa explicare quod ante dixi. Vnde ex consultationibus quas dicam est quod non ut explicationem dies est in omnibus in finimus secundum eligi extimum ad expiendum eos illi sit quod non eueniunt medie nisi sint sit scilicet ipsis in quod assistunt ei in acutis ei acutis extrinsecus quod le... Et sicut quod est ut accipiam pro hoc equinis ... explicabo secundum ... eque est et declarare et declarare mensem quod pueniant se ipse ad consilium medie. Ergo dicam ...ia est ut possis scire quod omnem est dies ...

quos illorum dierum est disgordia illo. Illa sunt non dicam in suo studiose et sanius autem de in conatur suis explicationem dierum est explicare multiplicabitur error tuus in non explicare explicatione dies est. Certando a explicare eorum re est ne uano tamen. Dico quod quod oportet ut exprimantur eorum de exitu quia ... plani sit in sciam nec in sciens ... quod non est sufficientes in eo quod in digere et quod ipsum sit sollicitum in regere aliis solitudine post quod in finimus et quod nec sit et quod non est ab ex tribus est motor est fortior diantem et ordine quam tamen non fit ei filius de pro illa in illo. Quam a... motum ... scire ex li dimissum in bus. Ordinaui in illo quod non in certitudinem eorum hec sapientia primum non est sit et hoc quod appareat exordie aliis et complementum in regione non ei in ... ex quibus aliis et pur ... quod non permisit ad eorum quod sit illogice et motor non sit adherentes unum nec ordinem unum et illi est ordo cum aliis per ... et illi complementum... declaratio sit illorum dictum ... non et quod legem in li motor de uirtutibus naturalibus et aliis li in quibus oportet esse capitulum opinionum illum nec dum quod sciat summam sui dum et bonitatis ordinis sic quod sit motor nec. Que a scit istius ... et placet ei sapientiam nec in bonitatis ordinis motuum ei dum negant dummodo nec quod regere eorum aliorum in studio et bonitate ordinis motuum a corporibus celestibus primum quod ipse complet hanc simul quod est capitulum nos ad illam quod non habet ordinem. Et dico quod esse quod est plenum exeis quod dixi ordinem in ipso uestigium sapientie et esse quod in ordine et nunc in non est in ... de sui. Hoc sit quod capitulum nos primum est propter diuisionem ordinis et primum. Ratio a est ... et scientiam ex quibus quia scientia sit sunt .v. dum primum ... plus optimum et sine alo... ... significantur dierum ... quod eueniunt ea ... horum sonum. et nos quod certum sum in hoc ... ... ordino a quibus conceptum ad sciendum .vpo. ... necesse autem quod ... explicationem dierum est expressio ut sciam ... Et quod uestigium nec continuatur ordine unum et unum et quod ipsum quod constituitur et incipit sit ... sit motor eius ... ordine laudabile et periodos adherentes ordini unum. Que a accidat non sic quod ordinem et corpore ordine et motum ei non est non quod ipsum non post sit ... quod uiuat sit ipse sunt et ... pluribus eam motum ... motum suorum. Illa quos scientes ... dum scit explicare quod est quod sit in .A. est esse causa solum primum loquendi ... ... et quod multoque sit esse in hac die et quod dies .1e. est silis dici .A. ... scit quod dies .e. in diuidit .A. et quod .xj. indiuidit .1e. ... sit primum ei ... non sequitur de die .A. quod est quod quando incipit quod quando post septima ... in duas partes equales ... ei ... in die .e. et dies .e. sig... ad quod ... post numerum septimanarum et ... ... et intelligi ex hoc quod unaquaque ebdomadarum est periodus primis et quod ... longitudo a duobus extremis equalis ... et ... uero ... eorum in iudicare ei ... quod ... est quod ... similis una. Egritudines ei quod non soluuntur in die post soluuntur i.e. et egritudines quod non soluuntur

i.e. soluit i. a. et q no soluit i. a. soluit i. xi. Et si egrido fuit maior q ut consuat i. e. tertio soluit in ei i dui coplebi ei solo i. a. Et si hic silime eg neo q n soluit i. a. na cona expelle eas i q a p cesi ear ieo q spat ips ut solua i die. 14. et q pole e ut sicos ap sciaz tua d h i p imus i pmiscas et diuitias eig sitae d h quo e ph d
sumut a d a ipi coseale mor adicntes ordi et ipi i scripis n sumut a d si coseale slus q agt i io no aliq b. Cu g tu cogitauius i si q oueuer dne scate et oueni si tu aiceis si r ie q ne celester sp sit adicentes i morb sius q tuum b eqlib et mut et sius ne aliq sit tua aliu i dispe i iumdis sic si saitute adicntes q tuum b eqlib si mu i spgtue et aug e cophmito coseaute mut et dclnate et morte sic q oueit unicq aluz cu sicab i ap te q dies esis i sit adicntes mio diato et q i co ui put ordine illi mut et cc bnit ip z aua sua ca e q sit ex uaz. Na siaqui d dici ai uemo a ocrpi si ucies septias ex forb nuus iesi et uices p eas meiciti es ebdomatar. a xiitus a ebdo te e. e. dies. Et puenit te q d ad i q res d dieb q cadut it dies esis sic. 3. 4. 16. 19. ppq ca sit q esis cad i ei s. Et puenit te i adiciuas uiq te di i q sitae forti pl q d hoc d die. 14. et 17. et 20. et 21. et ob dieb q sit copucs isis exeis q sit pt eas. Na si posite dies oeptie tue e dies. 20. sic ut sii e. v. te o ut sit dies. 14. i dicatio dici. 20. et egtila dies 17. et die. 21. Ad iuio diev esis p. Si iat o ut ebdo data oi ui ui e uit dies te dies. 17. sit i dicati dici. 20. et egtilat dies 14. et dies. 20. ex iuio diev esi. portet **Ca. 3. iq soluit dne dulces morte i** aut i p imus **hic pcedctis capli. s. an. 17. sit** enate q li i ucian **etc an. 14. an. xx. an. xxi.**
h expi. d in pucina ad it e z. S r remeorantio mi d eo q i ucit perspi sit exeis q dix yp o. et iapiaz ab eo q dix i tu tum p epidie. Dix ei ieo q acat d e grinb i numitte a eis sa si moez q e uano il ho suo ie q z dix q feb i ecsimc mi accedi et il la hora et pox cor si illo q b accidit mi fuit q te liq u egini. Ve e q z n a uc. sagius ex ill q b eucit h feb n puuc as q pu ucissis cor q b acat h i n p mte fuut cor i tes et sete cor i relinqs distb ip or facile et aducit plib cor esis i hora diatin i die. 14. e dieb diuissiois. Di n. v. i p imo a i duca it i simos q i simati fuit i numitte acis t n a dix i simos q b aducit esis i 14. studio uelr uiuiore q illud dix ci res q d ex q b esis sigt sui res sit siles sui dissiles sit sic e uano t ie q du or sini egdo i cep i hora una et aceluit ppt lec n
fiebat ludi et upi ecuit fiuites aculigeis et aducit maiori cor esis i die. 6. et mior i die. 4. et redit sit b si unnq i hora una post q dimisit eas di eb d in post reditaz ei aducit esis ad coplenit 14. dierz cu agg ant dies oes ab initio egritus et fortasse t nece e ut dicas q h no meta dh ut recipiat me nece ut absida q dies. 4. sit dies esis pp q aliq esis ieo sit. Cogita g q yp o. dix p h ie so iste et plib hor i sit mor aducit esis i die. v. a redi tue feb. Nece e g ex h sone ut recipias q dici e ip e 14. uaituit i re meoratte cor q i simati fuant i numitte sit q esis aduc plib cor i. 14. et dix i mo cor q i simati fuant i numitte acis tua cu duob siib i simo inl tos et dixit q aducit ei esis i die i p imus i. 6. d m dimisit eos felx. vi. dieb. d in aducit eis esis i die. 4. s. die. 14. a p m egitus et dix ii p l los q b aducit esis i. vii. et dimisit eos felx. 4. dieb d in redut felx eis pen aducit eis esis i die. 3. a redi tue. s. coplemto. xvii. dierz cu copu muis dies ult. d in dix i pen illos q b aducit esis iii. et dimisit eos felx. vii. dieb d in redut ad eos et p mansit sit eos trib dieb d in dimisit eos die uno et redit ad eos die a d in uenit eis esis et ma e q istis i aducit esis ad coplenitu 14. q n copuitaz dies oes ult. Et dix it i alijs q esis aducit eis i die. vi. d in dimisit eos fe br. 6. dieb pen redit ad eos et morata e tb dieb pen dimisit eos die uno redut ad eos die alio ie. 14. i q aducit eis esis. Et dix it aliq q b aducit esis i. 6. et dimisit eos felx. 4. dieb d in redit ad eos pen aducit eis esis i die. 8. a redi tue feb et i q d ad coplenitu. 14. dierz q copuu n us dies oes ult. Et no fuit cotept h simoe tot ad h ut oruter sone mag ut dici. 14. sup esiz h se illo in dies. Ego n scio ab a cor q si h uc mo euasenit ab egme sua egme redusse. Ia g ma q esis sit ualior i die. 14. et no h tm si esis q sit ieo e h e eta. No e g ex dieb esis qcadit it dies q sit si copuitatoez eni dies esis 3. e ex dieb q sut i numites i copuitatoe eta. Cu g o exisus te o z ut it ipi et 14. sit pp ora. Et siuo copuitaiuz septiaz tua oti ai sa i ut sit p n dies 14. et meiuz ei i die. 14. eit prod et. Oz siuos co 14. puitaiuz septias tua sigiare ab ea ita ut sit dies. 14. aluz dies septiae seae et sit p ri septiae tue si dies. 17. Si hoc g e u te posiuius dies se ptiane. 3. sit dies. xxi. et sili si posiuui die. 14. die meiz septiae tue fiet postre z dies h sept. dies. xx. Et ppi ausii e yp o. ut expue die. xx.

expimito sic expimis fuit die .14. Quod si inueniunt
die .xx. crisis testificabitur testimonio uehementi sup
die .14. et sic exiuerit cum duobus dierum crisis quam in
uenerit excreis die .20. erit absque dubitatione magis
quod equi non intelligitur quod dies .17. sit fortior .14. et sit
dies .20. debilior .xxi. et propter hoc post hoc quod dixit in die
14. inmutatum per librum epidimiarum dixit in die .xx. hunc sermonem
illius a quo aures eius superfluitas aduenit crisis
in die .20. deinde declarauit in omnibus eis in non apertum est in declinati
onem ad uesicam et neque est sermo eius sufficiens. Et
dixit post ipsum in sermone alium et hoc est. illos a quibus ad
uenit crisis in die .4. dimisit febris .6. diebus deinde re
dijt ad eos postea aduenit eis crisis in die .6. ab i
nitio hore reditionis et manifestum est quod summa horum dierum
omnium est .20. Deinde dixit postea illos quibus aduenit
crisis in .4. dimisit febris .6. diebus deinde redijt ad eos
postea fuit crisis eorum in .4. summa ergo horum omnium dierum est
xx. Deinde post quam processit in sermone parum post dixit et
excreis fuerunt quorum quibus aduenit crisis in die .xj. et
redijt ad eos febris in .14. et aduenit eis crisis comple
ta in die .xx. Deinde secundum illos et illorum quibus aduenit
rigor in die .20. et aduenit eis crisis in die quadragesi
simo. Capitulum .8. in quo declaratur quod uel dubium quod est ap
parentius non ex antiquis de diuersitate quod est inter die .14.
tamen deterius quam et suos proportionales et dies .17. et
manifestum erat in hoc suos proportionales tamen
pertinent non et sapiam cum sine scientia. Quod est quia ipsi sa
piunt quod sicut numerauimus die .14. cum diebus crisis for
tibus quorum alij sunt alios addunt aut .8. quam .4. tamen
necessarius ad hoc ut numeres excreis die .xl. et die .lx.
et ex diebus fortibus crisis tamen necesse est ut numeres in
eo die .14. et die .xx. Media autem non dissentiunt in
diebus crisis qui proueniunt usque ad .xiiij. sed dissentiunt
in omnibus diebus qui sunt post ipsum quod ipsi non intendunt
in tantum experimenti si fuerit autem ratio secundum intentio
nem et putant quod oportet ut computent septimanas integras
ipsis numerauit die .xxj. ex diebus crisis fortibus
deinde cogitauit ipsis ut inueniret excreis in die .17. et
.27. Dies autem .17. est quod in diebus .xxj. et dies quod
dicit .27. est sic postremi dies .6. septimane. Et secundum hunc
modum est experientia dierum crisis finalior quod est quia si declaratur
quod ordo dierum proportionalium diei .14. est fortior cum
sicut unusquisque illorum dierum duobus modis et experimen
to ipso et extensione autem dierum proportionalium ei secundum ipsum.
Quod si inuenimus in ordine dierum proportionalium diei .17.
secundum crisim meliorem et sunt crisis que accidunt in eis cum com
pleta. Tunc ordo dierum proportionalium diei .14. erit
debilior. Quia ergo intelligitur ypocras hec computauit
omnes dies qui sunt ex uno duorum ordinum cum omnibus di
ebus qui sunt ex ordine alio scilicet die .14. et dies prin

in quo accidit diuersitas est die .17. et die .xx. cum
die .xxj. et die .xxiiij. cum die .xxv. et die .xxvij.
cum die .xxviij. et die .xxxj. cum die .xxxij. et die
xxxiiij. cum die .xxxv. et die .xl. cum die .xlij. Et
ipse quidem enumerauit in libro epidimiarum cum duorum ordinum
testificationem per experientiam in sermone quod autem narrauimus et alijs et
ipse rememoratione fecit de illis qui infirmati fuerunt in mu
tatione aeris tria deinde dixit sermonem hunc et pluribus istorum
aduenit crisis in die .xj. et excreis fuerunt aliqui quibus aduenit
crisis in die .xx. Deinde retulit infirmos nominibus
suis proprijs dixit infirmos qui infirmati fuerunt in mu
tationibus prima et secunda et tertia aeris. dixit ergo in tertio cum narrat
eorum quod crisis aduenit in .4. die et dixit in .8. et multi
et infirmi qui mortui sunt in die .20. Deinde dixit plures
mulieres asthmaticis et dixit in sermone narrationis sue secundum sermonem
in die .xl. uomuit colam pauciter et aduenit ei crisis perfectum
et recessit ab eo febris in die .lxxx. Deinde dixit post hec
filiam in tertio in fine .6. et dixit in sermone narrationis sue secundum sermonem
in die .lxxx. aduenit ei rigor et successit febris acuta
et sudauit sudore multo et apparuit urina sedimen
rubeum leue et aduenit ei crisis perfecta. Deinde autem post hoc filo
menes et est in fine .xj. et dixit in eo quod crisis aduenit ei in
xl. die et dies .xl. est ex ordine diei .14. et similiter .lxxx. et
si erit computatio dierum crisis secundum septimanas integras opor
teret ut ne dies .xl. esset dies crisis sed dies .xlij.
et similiter oporteret ut inueniret dies .lxxxiiij. dies crisis
non dies .lxxx. Iam ergo manifestum est quod ordo dierum proportiona
lium die .14. est fortior ordine alio non propter quod dixit quod in
dit multos infirmos quibus aduenit crisis in eo tamen super
quam non dixit in die .xvij. nec die .xxj. nec .xxviij. nec
die .xxxj. nec die .xxxv. nec die .xlij. nec die .xliij.
nec die .lxxxiiij. Quod est quia ipse quod fuit in libro multa
infirmorum quorum dixit uniuscuiusque suo nomine et quorum
eorum dimisit rememorationem in unaquaque mutatione ae
ris quos dixit. Non inuenimus tamen dierum quos diximus fuisse
crisis signum superfluitatis. Et ergo manifestum ordo dierum autem. Cum
ergo nos inueniamus in diebus illius ordinis crisim meliorem fuisse et
fuisse in illo perfectam bonam saluam et inueniamus ipsam non dixi
se in toto per totum in libro epidimiarum. Tamen dierum illius ordinis alium
euenisse crisim tamen nec unquam fuit salua completa bona
tamen non est superfluitatis sermonum illius ordinis secundum istius pau
cam. Oportet autem ut consideremus in tertio de libro epidimiarum ubi dixit
hoc et dixit in tertio modo dicens autem an sermo eius iste sic
dictus sermoni eius ipse. Inuenimus autem propter ipsum cum rememorationem eorum
fecit qui infirmati fuerunt in mutatione aeris secunda agnitis
secundum eis fecit ubi dixit quod omnes qui saluati sunt excreis fuit
crisis in die .lxxx. Ex eis autem quos unumquemque suo nomine
retulit fuit ille est dixit aduenisse crisim in die .xl. et quia
istorum non fuit crisis de bilio in tertio sic infirmi tertij
ita excreis quos dixit in ipso tractatu tertij et est tantum qui fuit

ipe nam dix q asellam
i dic. xl. asellatoq flaticam albam mism ⁊ sudauit
sudore multo i corpe suo toto ⁊ aduenit ei cris ople
ta. Et dix i qbusdam eo q egritudo eo plagam
m e cui eis qri longo dui aduenit eis s3 hic sili
tudinē cris i aliq dier cris q fuit ei duplam
oe dic. xx. sic. a. i sinor qs dix i pmutatione a
ens secdā ie abrueall dq dix q aduenit ei cris
oplera i dic. cxx. Et dix it quosdam qb ad
uenit cris i dic. xxiiij. ⁊ i dic. 24. ⁊ i dic. 28. ⁊ f
cris lum cum pfcm. Jn dic qdē. 28. fuit i sinu. x.
exisimus quos i mutatē aeis secdā ⁊ dix i eo
ic soue i dic. 28. aduenit unā altri mism uq
fuit sedim multi ⁊ sudore sudans multo calor i
cor suo toto ⁊ recessit ab eo febr. S3 i dic.
14. fuit puelle ūginis q i sinatam e i aandio
terq it dix q sudauit sudore multo dui recessi
sit ab ea febr pstē ie i sinu. vij. Posthu ie
m eozat e mutatōis aeis secē. Jndica. xxiiij.
fuit i sinu. viij. exeis qs dixi i illa mutatē
cn anchises de quo dix q sudauit sudore coi
cor suo ton ⁊ recessit ab eo febris pstē ie cum fica
m e cris ei ⁊ no i uenim cui dixisse i sinū aliq
e aduenit cris i aliq q sr ordis altā in exisit
mus qs dix i alis lux suis sj dix q mulier
mortua fuit i dic. xxi. ⁊ no dix q as euasit
ia dier pportmalim dici. 19. Dicā i mois sic
dam e an cris sj ircteq fiu. viij ipe no dix q
as mortuus fuit sic dixi ia illor dier ned
q euasit n mulier dellus. Jn dieb a ordis
altius euasenit i sinu mism ⁊ mortuu sr i si
nu quor nus fuit paucus. Jt fuit qdam
mulier q pepit i cebus bus i uēte duq mō
tua fuit i dic. 14. ⁊ q adolosces q i sinatus e
milenij q fuit ulti q dix exi sinus mortuus
e i. 28. ⁊ q i sinu. iij. a p q dix exi sinus mortu
e i. 28. ⁊ q i sim e itemr ex mictos mortuus e
i dic. 14. ⁊ q appoloni q i sinat e andu. ie. viij.
ab eo q dix i mutatē aeis mortuu e i dic. exxj.
⁊ hic ind. ypo. i sinos mism mori i. a. ⁊ i dic
xx. exi sinus qs ipe dix i h tractatu pt ea q i
dieb quor ūtus e fortus e h q ples euasenit
morauus e i eis in postratum. Sili ind i uno
quaq dier quos dix euasisse mism ⁊ mortu
os fuisse i eo unū ⁊ unū. Jn e q dix q i sim
scd illi mutatōis morti e i dic. lxx. ⁊ q i si
m pmi mortu e i dic. cxx. ⁊ q i sim q dix an
q remeorare mutatōis mortuus e i dic. 18.
⁊ q ues i sim qs dix an ipi mortuj sr i dic.
a. ⁊ in qdē ue e necem plagare. si dico uli q n

iuem cui dicē i tractatu p li epidi. in i tio aliq ois
q fuit mortuus q euasenit i aliq dier pportmalim
dici. 19. sj eis oib cris aduenit i dieb sr q s ount
oes mē q ipi sr dies cris ⁊ sr illi q sut i e unū
⁊ 14. d ill autē q trāsiuerit. 14. dic dix q unū
eor tm mortuus e i dic. 21. ⁊ nos qd ot ept
sum h ad ontēd p ips q. y. uidebit dic. 14. q
e cuc ⁊ d nudat dic. 21. uirtute sr eius ut soph
sj pteq ipe iuenit h expi i q sunt d ca ei p roz
Et q trātati. 2. in. e. ⁊ 6. lib epidi. dix qdam
prince ypo. ⁊ qdam attribuit eos teophilo
ei tē e diam pur exmulcis eor q ipe dixit
i eis. Jnueni3 ei cui tractatu so dixisse cris fuisse
i dic. 20. ⁊ i. 40. ⁊ no iuenim dixisse aliē aduenisse
cri i dic. xvi. in i aliq dier pportmalim ei ⁊ iue
nim cui tractatu. e. dixisse egrites fortis acu
temis q pauciores puenerit ad. 20. ⁊ in pemisi
mt aliq illar egrum. 20. n una ipi ei pue ad
24. Ja q mai e it q i h tractatu fec necē ec
ut cris sit. 20. dici ⁊. 28. ⁊ in fec ea ec necciā ali
an dier q sr alti ordis. Et iuem ⁊ cui tracta
tu. 6. h li q ius illi qs dix exi sinus i eo pau
ci fuerit tum ⁊ no dicit mism ex mutatōi
b aeis no dixisse q i iudicat aliq e aduenit
cris i aliq dier q sr ordis altius ⁊ si opuerit
ut remeorare trāt. v. li epid. cuiu3 lom fuit
ua ipe dix i h tractatu. v. i sinos nulli q aduē
cris ni3 i dic. 19. ni3 i dic. 21. ni ia ab istis dieb
ex dieb q sr ordis sui. Qdaā a me d ininuit
q apppi ni sib ⁊ sumit seq oputatō3 septiam
s3 oplemem qm inenit h fitali sr se ⁊ fomasse
ipi ca h ind rit i sinu unū ⁊ i sinos duos qb
ace cris i dic. 20. q certificat p q ipi putat.
Jam aut Ca. 4. i q dtinat qualit ples dies
ondi i tractatu p h cadit necli facienda. R.
li q qm cris otie dieb otinuus e neccia mead
uatio uel exms dom scat qs illor dier sit ea
digor. Na qm plagam egrites secdā ⁊ qesat ue
hemia pcaitōis ⁊ mot i cri ear ⁊ mora ue
locitas mutatōis ear ⁊ melior qd cris otit ou
ob dieb ⁊ i eb q p pole e ut tribuat cris q uult
cuilib illor tm dier. Multi a meicor n
oputat quot dies sit i sino a pn sue egritu
q ptiusit. 18. ppue si febr dimisit eu aliqt
dieb d in redierit ad ipm ⁊ qdam ipor q ius
oputet dies mi ipi pp ontidē3 cris dieb ot t
buit e dici uolūt dic sim discretē ⁊ sin meda
tatē. Et pp hac ca3 i acp. y. dicē cui remeda
tē3 fuerit qdam i sinor q aduenit eis cris i
dic. a. aut. xj. aut. 18. ⁊ i remeorarē q dixi q cri

adueit ei crisis die .xx. aut die .eo. q cum die alii
sic dix immutatore p[er] i sua exmutatoib[us] i tertiani
p[er] li epid. Dix ei i tertiam p[er] h[oc] sone iq exilis
i fiims fuit leuis egrius crisis ei fuit cum .20. z
plimi eor fuit crisis ccu .eo. z inius eor adue
crisis cca .go. Et dix ir immutatore acis suq[ue] p[ro]
ueis exi fiims q fuerit egrius leuioris adue
crisis cca .go. d in dix mutatore acis tria huc
sone .icep exeis cum saginus p[ro]nc cca .xx.
z fuit osiano eor ul solo exitume q exienit
ieis i die ciisus exeis. Et antiplon filii sou
milis qeuit egrido z adueit eis crisis prim cca.
.xl. Et eq quo no sui remeorat lor soni ip[s]i
smois mei. ii p[ro] r q atenili de disceptatore ex
tertiam p[er] epid. Qm insii e in meli ut numere
ip[s]inus ocs dies rui iq[ui]b[us] ueit crisis q sr ue iue
seis dulo z p[ro]plrat cai no dix oio i aliq[ui]b[us] lib[ri]s su
or q[ue] alie adueit eulis cca i .a. aut cca .q. a
cca .9. si absoluit sone z dix i .a. aut .9. a .q.
q e q[ue] iustis diebi fit crisis subito z q[uan]to pl[us] p[er]msit
hos dies egrido z p[ro]legui[tu]r q esat z alleuiat p[er]ri
bario q sit icu an mutatore z oio z fit eio paula
ti z otiua duob[us] dieb[us] aut tib[us] z sic plim egrui
q prolagui[tu]r no fit solo penor si peximum aut
dignoz q sit paulati sili qm accit ieis euo m.
decimum no oplet[ur] die uno. Et p[ro]pli iq[ue] ex
timo dixenit qui meleor q i egriub[us] q plon
gu[n]t i aitqui[tu]r no sit crisis sic q[ue] ipi no noiant
ocs solor q sit egrm crisis. V ipi no noiant h[oc] non
solo z q sit subito cf p[er]mutatore z q sit am ca. Et
nos q[ui] de i ueim[us] mltos me[m] no itede p[er] u crisis i
ctuor sigdis uni sp[ecie] sipi noiant solo z egrui
s z q scain z p[ro]es sic crisis. Et r q[ui]d de p[ro]le e ut scias h[oc]
ex lib. vpo. z alior exatigs exill e diocles qui
nuat die p[er] egrius die crisis. sig[nifica]t g[ra]d[us] p[er] r sigue m
q[uia] no itemd p[er]si i h[oc] loco ab n solo z egrius et q
de p[ro]le e ut scias h[oc] ex sone ypo sno. In febr[ibus] leui
ore q no digit ico[m]pl[et]or mat z q e sin d in euat a mo
cionis z indigit[ur] inuit pena cor i egrd li subito
aio si altur i p[er]iodis ip[s]is d nam fit crisis i die et
nocte q e q[ue] ca ei solui i p[ro]uicionib[us] horis p[er] ea q[ue]
ma i aliq ear resolui p[er] illo q acc. ei d calim[en]e
z icam z g[ra]u i a car exipi saies z qm gnat ex
ea saginis aut lac a cam z ad summ plis ei q
moet ico[rp]or z altur i a mor h e digor hui. vpo.
a no scl in b similior i tertiam p[er] p[re]x epid. z i secu
do nuit solo z egrius crisis z ni p[re]cessit ca euo mali
m exitum appens. Vln p[er] h noor ue extie
q crisis egrui cinar n fiat penoi appere m q
crisis ieis fit neci ut oni[n]e dieb[us] oiuinus. Dix

ei .vpo. i itio tertiani ep[id]o i fimu e adueit crisis i die
.go. z accit ei an ca rigor e successit feb acum z
sudauit sudore multo. Et e ia nanam sone ei
illo an ci nanam nature z selle kritadis q dix
itertiam r epid. z e i sim .6. z nos q[ui] de ia i ueim[us]
i simos alias p[ro]les eis q[uod] dixi i h[oc] tertiani exeis
q[uod] no dixi q[ui]b[us] adueit crisis i egriub[us] cinas pe
noce z i die uno. Il ece e g[ra]d[us] r ut cogites exilis e
griub[us] p[ro]p[ter] z p[ro]e ei signat r signe m cum ordie
uariis diez crisis. Q e q[ue] cu selle kritadi h adue
nit i die .go. rigor z secutus est feb acum z su
dauit z oplem fuit crisis ei. Tue m e q[uod] ut
dici .xx. e forcio qm i .go. no sit ii p[ro] oplicati
one .20. z sili .eo. z 6o. z C .xx. z i ueim[us] i simcra
pr i q[ui]b[us] adueit crisis p[er] .iq. penoe z exeis q[uod] dix
ille epid. z nos q[ui] de ia dixi q[ua]s fai cor i sone mo
sad teg de tegendu enore ei q putatur q[uod] no
sit crisis subito pt .iq. ad ointed ordies uariir
diez crisis. Et ultimus q[ui] de e r q dixi q p[er]tatio z
purg[atio] q sit cu solae egrius minuit paulati q[uod]
to pl[us] p[ro]lagui[tu]r egritudo. Semo a eius q dix q[ue]
n fit oio i egriub[us] cinas mutatio uelox i die u
no no e cinis. Q e q[ue] qm accit i p[s]i p[ro]e rigor
maliciosus q no accit an r dein successit ei
feb maliciosa acuta d in ueit p[er] ea m sudo
q[ua]e cuidicabit[ur] feb. cuidicatore m cum si dicit
as q[uia] n e crisis te m a e q h n e exeo n p[ro]uitas z
disceptatio d o sue[ue] a mea ue ut ic sisti auae
p[ro]uitatis z disceptationis sox pluo. Et o iue
scias r q osidiuit z uidit i infinitis mltis z i
ueim[us] tm i i simus q[uod] dix .vpo. z e q solo subito
no sit ni i egriub[us] cinas qm remanet oi[n] z minuit
secat si qm nices eas q[ui] id sunt solute d in re
d[ic]ut z mltoi act ut redito fiat i die crisis d in
cum sunt z diez crisis p[ro]a soluit i die crisis a q[ui]
cit nuo q[ue] illar egrui p[er]iclm i se acuta. Cu g[ra]d
aggit z otium adiuuare e agentum exeis egrido
cinar z sotuisse e uin dimissio illar egrui i a
nuo diez crisis. V g[ra]d adueiat i simo i die .xi. e
sis no oplem. d in redeat egrido i .iq. p[ro]a adue
niat ei crisis diuini i die .20. d in redit ad ip[s]i
egritudo i die .2a. z sit egritudo illa acuta d in
adueiat ei crisis i die .eo. Omi a q ult sac
illo ic ut sciat yp[ocras] qm o sitat egrue cu studio
z cogitat ce i simor q[uod] dix .vpo. Et e q de ia
o u di o u sice cum m a .exerpla .vpo. q dies .ia.
e fortior .iq. z dies .20. e fortior .21. z sic dicit[ur]
q expr sin ect smo meus lagior z n e digor
ad recipiedu. Q e q[ue] q eligi[tu]r ut o sinet q accit
i simus z recip q dix .v. ic no i diget eo q ex

prius sit. Q' a putant q' fiuus sophiar e ciuo eo
q' appi insibli 7 n itedo ad ad cor q' dic .v. ic
ipe d'uxet ad si iuamni ei ex eis q' expi' fiui ne
dii q' eo iniect. Iqsitor a initiis e diuitat puc
m sophi iucit si expia d'ui indet oiigetao d
mille ifimor ic i c' sao scia ctn qui indicat si
dies ctis ad n e q' indicaui .vpo. Ca. 6. d' nec
cessitas a mia dier ctiicor 7 sfult cadetui i medio
dier ctis duob' e modis 10 na cor duob' e mo
7 pph point .v. nai sua ieis f duos mos q' e qi
ipe ilt. af. 7 il pno. remeorat e dier ctis q' qui
addit si qsti .x. ul .a. Intitui a p Epid. n fiut
oitept' remeoratce illor dier si dix e eis dies
q' cadit i' eos ie cinitialo cai cas cor it eor pt.
si c a oitai q' na cor 7 nectinis q e ex eis si dui
se ana illor dier 7 anect ipor. Na a cor pp
q' q' c ies si q' or it ctis fit i piodis q' nua n f;
4. i plimo 7 qu acut necu piniui ctis ex istis
dieb' ad dies q' cadit i eos. Necuis ii deis
ppa q' piod' q' oputa p. c. suffic i pnosi' nec ctis
q' e. i oib' a q' cadit i' istes scit ctitudo ctis qui
cad' i die ex eis d i ctitudo ei q' e pup' sciui oes
ies ctifica ap ii ces ctis q' e i. 9. pl q' ctificat illa
q' sit i. g. Et nos qd' i digei scia ctitudis ctis
7 i ctitudis ei ad iii siuns eis' i fimus si q' oi. la
si ia ctificatu e ctis ei addi ic lo ill ro ofouc
7 ii no ctificat ausodi eii. Anecessi no i scia qu
cit ctis necia e i boitate m siuois eibi illi e iiti
aduc ctis 7 laqi i sequi bi ib. Tot a b so e cxti
d'igetio saiunis. Et no e itetu ina ii ucreui
ne q' sit mia dier ctis ii ai q' tunir ad q' pau
ar e q' acc i soc. si e ite ina ii tenuitc iitauc di
er ctis oiu 7 nob q' suffic ib laco ut remeore
m sois vpo. d' in icipiai i eo q' se sui q' pcessit
in so. Vpo. a ilt pm. he pauht sone. Causis
sebri fit i dieb' eisd; ex quor silub' euadit qui
loies 7 moriut' qui cor q' e q' oib fe. salua i q
appet sig' salua ctis ctis fit i. e. d' an ip' 7 oib
fe. malitiosa i q appet sig' mala i ctic i. x. au
au ipi 7 i c pui piod' car 7. 2. pucit i. a. 7 3. in
xi. 7 e. i 1e. 74. i 1a. 76. i 20. additces a e fiut
p q' tiaui usq; ad .xx. i eginib' acutis. Et ipe
e ut opute a's lor piodor si oputaiter dier i
teg' i qb' ii e fiucto sic ii e pole ut opute .a. in
seo si oputatoi dier itegior i qb' ii fit fiucto
d' in pt r' sile ordine 7 i' additces piod' pui. 3e.
7 so puc ad. eo. 7 i ad 60. ist e so .v. ilt pno.
Inisa aff. p q' dic q' i acutis egiub' ueit ctis
i. 1e. dieb' osecut' e e dices he sone. a. i die ai
e qui 7 septia ali i ia p adie. g. 7 i dicat ca. xi.

q' in b dies .x. e septiac alteius 7 iiii .1a. dies e indi
catiii. Q' e qui ipe .x. aie. 7 e. a. ab. xi. Inuci;
a li sil sac e e neciii q' oer piodi ctis aut fiut p
septias au pmcientes septiar. Et e qd ia din
h. f. qu meientie septiac e. dies. Intitum
a p il epid. inuat dies ctis oes si oci tati 7 i so
enis e i eo pui piodor f ctis q' fi i pib' e .x. dies
d' in. 6. 7 g. 7 x. 7 ie. 7 ig. 7 20. 7 2e. 7 2g. 7 3e. 7 xl.
760. 7 g0. 7 c cx. p i lor piodor dier ctis q' fi
i ipib e dies tuis d' in. 4. pca. a. pca. o. pca.
xl. 7 xb. 7 cxi. 7 24. 7 2a. 7 31. 7 ma e q' v. agg
iut ib sone dies ctis oes 7 ua opinat eos q'
iiult age ca ei remeoratee. Multoi ai
ia oii di q'. vpo. sep sit li. Epid an li pu. 7 au
li af. 7 q' no pouit eii n remeoratce; pp e
q' dic i li epid. oes dies ctis 7 dic i li pu i
li aff. dies q' uit e mag' i ctis 7 fit ctis i eis
motu ne abs attiuete 7 sui i pellete 7 sigla
ic sec cor remeoratce; 7 no pmisiait e eis
alier 7 oi dai p h e q' dixi q' simoni ne exse
ipi 7 isti dies 7 sut mag' iuua. i pnosti ne
sut eginis au q' sit 7 ctis qui cit. Et nos ia;
oiio iui oi siac mai pp q' ca; no dic .v. i oib
li suis remeoratce; sua. Et no ceulta it
ca q' pdux meitor p .v. ad duisitate ice di
er ctis. Q' e q' qui cor ii itiligit q' dies ctis sit
duar spe 7 cor qui no o sidiiit e e cor si asse
iut ee cor oi si; 7 qui cor conat expia;
per expiniti. Si ipi cuiueniut i uno duoru
mor q' no exposuei 7 declanei 7 d' ia ueniet
ad tec e cor au expi a siuetut festini i iudi
tio si eos. Ca. a. i q' declat nat; dier ctiaor pp epidia i fem.
Os a ia diri qd opteat ex q' oie 7 d' nat au
expi i q' no oz ut festiato fiat p' ias e si dies
ctis e d' au q' o sidet e e cor ii si iniis q' cor
exq sitc q' e q' e i elique pp q' sit distia expia dic
ctis si diuisitatis spes aeis i aiuis iul ias ual
de. Vidi ei sel i estate una pl' q' q' dougete' i si
mos q' i siniati sueit eginc acuta. 7 aduenit ei
ctis oib' i. a. d i. 9. 7 iudi estate a. i q' siut ctis
o b' q' i simati siuit i. 1e. at i. xx. 7 plib' cou
aduenit ctis p' i iedite; eginis 7 iudi i estate
a i simos mltos ex q' b' e sagiuis i. 4. die 7 aduc
ei ctis p sca i. a. d i. 9. 7 iudi sel aupmui i q'
aduenit ob' i simis ctis i die. xi. Vmu ctis i
b aupmo siut ctis b. i aupmo a a adue
oib' i simis i eo ctis mala i die. b. Et i s; qd
mltaplicat admiratio ma d' eis qb' ui q' ii e
dia si dies ctis oio. B; a' s si eqle. 7 ia; ei in
ueim oiu egini q' ex mutatice aeis acci d

iestiute ci iauptiuo. multotiens sicut uno m. et
pima e ieo q dic. v. et ille qde si q no uiat tu
diutus oio uidet i qbda horis sicut esse i aliq di
cruentis pl in hora a si mai festatio diere c
sis pl. i a diere esis si n uidet esse i n a hora pl
n i die. g. m i die. 16. n i a diere a istis silui
Ja g mai e q sophys. e iauciet i duab rebus
qbus dinginus silr. et si expi no q e q u e exp
necci no expimit do expiat si unqs cor i sait
sz t q e p nitt sua z no posset iueire eas cor
q apparet uisibli z pp d dic q n e dies esis m
esis oio z tali die qe esis s no e dies esis qi
esis z dies esis no ocurit iuenia n p roz n p
expi qtius sit illi q dic se scire esse z dies esis
expi pauciores ill. Et forte nos ecs qui
ueim p abraha z hesibn z abscedes no
uarauit ad do. t q d n i uidia i loi z diuisia
sup eos. Quod g uides uocasse yp. an eos ipe
ei hos dies ptau z expi z pscipit e sciat coru
sic sigt lib eptis. ust q dix. t q dic an uides
q p sciuit q uetu erit pt ip h soph. dilex
g diuisioni si eos. z n fiut i dieb. v. ab q uia
dex uia isto z n fiut sis ulti eq meicorii
rei pscia n ad iueiendu ad q fiat uniu m
nic z no sredeit ad coiu psedu t q iueni e
z sani sz uinac. Videt a q meipa si expi exite
qi ipi sit uiuuici oibus auctoribus istis i n e q
retes cor casu z sinectes succede loca uim
puois cor re ipi no iqit dies esis m esis
si ipi poiut eos i mio reliqu rex q appet ui
sibili z m qd suffic i sua sophystice. Cap.
Et e si i re dies g. i quo poit opatio ad iuuce i
ad t q se t q dixi forti diez crisiu z ndiatiu.
agguiti an t bui q o q dixi an dico g q forior
diez esis e dies. a. z ndiatiu e e. e. q art
aggiut duas q ratiecs q una e q dies esis
e qtius sit i eo debilius z aliu e q e i dicitur
a. d in pt. a. e. xj. z ie. ait ulti e d p portionali
t q e uit. e. z vij. d in post istos duos. ia. in
ueit sz plimu p portionalis diei. 20. luc p por
nali q e uit. a. z e. uit. xj. z ie. z sz m. ig. diei
xxj. z isti dies sic. y. dic addunt. e. puenit
ad. 20. z eod it istos dies esis i. 9. z 4. z z. z ie.
qd fit esis plq fiat i eis d b z p t ip m e. y. z p
isti e ui s. z ia qd e dixi an q dies. 6. e dies
esis male. 13. auit e d bilior diez esis z forti
diez i q b no fit esis z e qi supior dui i uitur
sua si duas spes. Et uebemtior qde pu
gna sit i eis exca. lua esis i eis q si ex ea us
ad. ie. d in mi orat pug i eis exca us ad. 20.

d in ab illo us ad. eo. Ia fortitudo ille pug
mollificat pca d in a go. debilitat debilitatq
e i sic ultio. Cap. 9. i q docet nat diez creticor ne
Anotatio cu docuit expienta sili et spuilr ag
a diez esis d cinii z stabilitate ratis i p iodis
remanet sz dispo esis ad piodi pscis ni pfcis.
una si. Et sic ie. e postrez septiae sc z p m
septiae due s. ze. e ulti septiae. 4. z uniaui sep
ne sexte m ut sit sp oes tres septie. 20. dies
pp t g accit ut dies sit dies esis sicut
diez an no dies z silr dies. go. z dies
exx. Et sic pug q fit i hora esis d bilitat
paulati qtio pl nasit qs silr dies esis d bile
distuit ex eo. Et remanet dies q si sz reuolu
tioez itegra ex reuolutoib esis sz dispo suaz
sp soli. Et sile e sp sz q iueit expi q p z piod
pscis ex piodis diez esis e piod. 20. Et si opu
tauo septiar oiuz ciet sp sz siglitate sic opu
tat due septiae p eet septia ipe piod pfciis
p m. Vtri q septia scda oputat sz siglitat
a septia p z septia cria opuia ei scda sz otiui
sit q oputatio no e post. ie. sz roez q eiit i ipis
post. 20. u oputatio eiit sz una una sp. Erit
g dies. ze. opar diei. ie. q e qr opua ex dua
septiais sz siglitate z sit dies. eo. opua diei
20. q e qr pueit i eo septia cria opuitatam sz o
tinuac. Et ad h icedit. y. ill pu. a dic plq
dic. 20. q pt i sz huc ordie z hac additioez
sit piod p m. i. dies. ze. z ut q dic q dies. ze.
pt. 20. e praz sz q ipe e piod p m no sz q e dies
esis p m. Et si eet t eet dies existes
dies p m ex dieb esis pt. 20. Cum postq
expleuit dimidiez mior reuolutiois z sit re
uolutioes. e. z decimez i septiar uoluit dic
p eas duas piodos q remaseit z 6 piod opoi
t ex duab septiais z piod opoit ex tribus sep
tiais. Cum piod opoit ex duab septiais
no e opler ue. sz z piod opoit ex tribus septiais
e opler ue. Cu nos iueiam die. xl. z die. le. z
go. z Cxx. n si n ex duplatioe diei. 20. z hi qd
e signu piodi oplea ul pfcti z no e. s. ut quor
duplas ipz no idigeas e piodo. h a piod n
e ex piodis q sit qui. 20. Q e qr piod septie qn
duplicat sp egredit ad die. 11. z ad die. 19. z
die. 34. z die. 82. Et si duplicat ie piod. e. e
gredit ad g. z 12. z 16. z dai. eiusis forus istis di
eby. Ia g ma e q piod ille no e opler sic
qi ipe sit meietus piodi. Q e qm septia qn
diu i duas meietates eqles ead d io e l i. e.
z sit ultiz. e. p or p m. e. sedor. Et forsitan

ads putat q septimā ē piod' pfcūs ul' ꝯplet. Et
ē q2 nō ē dies septi9 exiis pm septiae q ē p ip
qm sicut nos iam pueniet septia sit i die .11. n
i. 14. Sz ppter q dies .14. ē ulti9 septie fr 1 pm sep
tiane tūc ē necē ne septia sit piod ꝯpletus q
ē q2 duplicā sel' ul' tollāt ut duplicet' to. dim
ipm nō tollāt ut duplicet' trio. Cu g' sit necē
ppter q2 duc septie sl ꝯpuiāt' sz siglitate ut
dicat' q2 septiā ē piod ꝯplet'. Et oi ppt q septi
ma ꝯpuiāt' sz ꝯtinuate ne dicā q septi sit p
iod' pfcūs et necē ē ꝯtinuare i ee ei i tresimo
aū ut dicat' q septi ē piod' pmi siplex 1 dicā
q piod' ꝯpuit ex .20. ē piod' scd' ꝯpuit ꝯplem.
Cū Ca'. x. i q distiguūt sp̃es egriu' sz nāz piodor
q' sermo appāeat i q'stioi d' die i q' puenit ēsis
egriui acutar q' hor dier ē q ē q'rt .v. ppter
q' dix i sli aff. q i acutis egriuīb' uenit ēsis i .14.
dieb' i uenet' sophi' uiā ad i saniā lagni. Tibi
a pd' ē absq' illa isania ut p'sciās ēsi q ē ea
q' sic i expiatus ēsi q' fuit. Et ē q2 sim pcessis
i sauus q ēsis egrius eit' i die .14. 20. dim pro
sius regimi i sini sz b' iuuab' i sinu' uiud' ma
gno. Et t q de ic res imciatte egrius. Si a si
nolius noiab' ea acutā 1 si nolius noiab'
ea cronicā ai nō nuiet i fini m ipi nocear
q' ai i nō noies eā. — Pone g' q' tu noies
illā egrie acutā dim regis i sinu' regie i to
t q' ꝯ ledit' i sini q' iuuat ex hoc dim pone q' tu
noiab' eā egrie ē cronicā lagni 1 uexisti eū illo regie
quō scis q' i sini n iuuat p' t n nocet ei. Sic g' so
plic' i reb' mltis absq; occupāi sunt discēte
poni scepturie i noib' 1 pdūt dies eor i uanis
ēe eor ordinante ipor q' diuināt egries ēmas
racunas. Et sim' ē et n oz ut dicā q egries oēs
s' duar sp'er sicut ut dicā q2 sunt sp'er mltar ē u o
iuciat q' ītinue plagaī mlcor ū si ad mū mltor
anor 1 solui i sili illi nu'o dier qrtana ā. Et inueī
mltis a egries p' qrtanā plagaī msib' mltis
Sz g' sp̃es egriui p' tres. Et ē q2 ex egriuīb' q ēsis fit
i dieb' 1 ex eis sit qrui ēsis sit i msib' 1 ex eis sit q2
ēsis sit i anis. Dim i ult' sp'eb' ptes sit sp̃es a p
uelares. Et ē q2 i egriuīb' q' plagaīt msib' egrdo
q' solui i duob' msib' ū silat' egrui q' solui i .A. m
sib' 1 t q'ii ē solo egrius i nuo anor a dier sit sp̃es
ēmilit ualde q ē q2 ū silat' egrdo ē ēsis sit i die
tio egrui ē ēsis sit i die .xx. sz egrdo ē solo sit i
20. silat' illi ē solo sit i .xl. nā sim ītetius iretor
sp'er egriui expi ū ea iucīes sp̃es egriui pmi
piodor dier ēsis. Ptes g' uāz egrius q nō p
trāsit e. pt uāz egrius q nō ptrāsit .A. 1 uāz egri

ear ue absq; uā altius. Et sili uāa' uiūq; di
erū istor. s. die .xi. 1 14. 1 xx. 1 q' sit pt illi ex dieb'
ēsis i q' ppe egrius sit ēsis. Ca'. xi. i q distiguūt
sl discipliua sp̃es egriui penes regimī .y. cetera.
a meli' ē ut ꝯplēdant i anis q sit maiores istis ū
ū multiplicet' 1 ū oz ut magificet' aliquī ualde i
ut ponāt' egries lagni q' ab i uice sz ꝯtinuaē. Et
ppt nō laudo u illū q ꝯplexit oēs egries i duab'
sp'eb' dim nō diuidit duas sp'es i sp'es a' nq d' qd'
nūs sp'er egriui ē sic nūs dier piodor ēsis. Et
ē nāio t ēsi opter ut sit melior disci i mag co
sertes ad id q' i diget i me. sic lug a'd sophia ut a
ui luit d' me ēa studio 1 dimittit illā sedē alor sr
q' sedet q' ter magni diuis fuit dies adolescētū
i uanū tē ipi itervo sig ei t q' i diget. Et p hanc
uiā pue .y. adūbrate i q' ntwis i li caplo q' ite
dit itēne; ipor ꝯponi q' significauit ei q' sr opte
at ut isipiet' deus. Dix g' i q'dā loco illi sōnē
qui egritudo ē acutā ualde te dolores q sr i sine
uino sr i calida pp'i q' 1 oz ut admistē icea regum
q ē sultio sb'tilimus. Et dix i loco a' huc sōne;
macutis egriuīb' ueit ēsis i .14. dieb'. Et dix it
i loco q' i iste additiōes fuit sz i .e. u si ad .20. Et di
t i loco a' ꝯiut scias q lōmu auclu' i significāne
sr euasioz ē ilt' mag' ualde i oib' egriuīb' acutis q'
sr ai seb' i q' ēsis ē i eo. dieb'. Et dix it die .eo. 1
die .go. 1 die .Cex. Deiñ dimisit i oīb' 1 dix
egries estiuas ꝯsimi i yeme 1 egries yemales
ꝯsiū i estate. Et dix i loco a' mltas exi sim ulam
b' i sinu i q'b' ueit ēsis ear' i .xl. dieb' 1 ear' i .A.
msib' 1 ear' i septe' anis 1 ear' q'n appiq't pubm
tā. — Oēs g' i sp'es ꝯferit uuia sufficiēti exponē
disci 1 i eo q ē necē dece egrius. Et ē q2 ma regis
i magi hor ē ā q i alia. Et scies li sic nām
nemo t i oib' istis egriuīb' i sinu uiū ut sit t ex
pte g' q' iu adolescētes fortis i sinal' fuit i sini
ē ēsis i .e. dieb' eit' primis ap istiq' i sinu eis or
memor de .y. i li aff. q2 q'n egrdo ē acutā ualde
te dolores q sr i uultio sr icea i lem pp'i q' 1 oz ut ad
mistē icea regim q ē i ultio sb'tilius 1 meliq
i sinu ē aliq' oio 1 p luie ipm a potu aq mell'
1 ab oi potu 1 pape ei ut abstineat a potu aq q'
p' ē ei. dim pte q ēsis h adolescētis eit i .A. tē
g' muta regim q' ai mimum pp' 1 dā ei i potu
aū y d' mel a a ex' b' silub' d' illq' ꝯiūt ue i sini
sic tecuit te .y. 1 i q' ite ē h' 1 scias t q' uartō ē q
dā ei i uicēs ex sig's t significatib' ē 1 q' pd' a scies ē
d' eo i q'gauius i sinu 1 an sit ei sit fortis 1 suf
ficit ut moret' diu sui cibo an sesilicet ad' necē
ap' ē 1 debilitē uelociter 1 q' ite de dispōe cor uiriq'

mō ē 1qḋdā illi' scies ex sigñs q nam'mit' i li oñ
1qḋdā ei cū icogruis i fimū ḋcoc'minabit'. Et
hō b' eī ē c' cor i ualdē ueloci resolui resoluē q̄ n
ē ei p'ḋ' ip' r' ut more hora lōgā sui cibo q̄'uis sit
aū r' fortis collas. Si g' supfus ul' scius ad ho
ni jp h' q icōgrus i fimū ḋ dispōe sua d' psigō;
exte si' r' i scius qḋ cor i fimū resoluit' ueloci'
1accit ei i isto suo necc' qn̄ uacit ē tē da ei ḋ aq̄
ordei p'q' p'sc'ptā' sim̄s colatū ei i oi die tē p
uā 1 esto memor ap' h' i somus ypo. qn̄ o; n̄ ut
sit ei q̄'tr' q̄ n̄ pueiat ad cor ad necc' 1 n̄ euen
nasa ualde. Cū g' fuit dies. a. tē caue ne des
ei 1 an. a. p die nimie ḋ q'tr' q̄ cal'ulus ei an
Ypo. ei id dcaut te h' 1 exq'sit i li suo ḋ regie
eg'tui acutar. q' sicu exp'mus eū i. 3. d' i. 4. tē nō
tīeas ex necc' q' accit ei i isto suo qn̄ euat' in
ex ḋ bilitate cor' sui puel accū itē euois. Ω
si i fim cū h' q' ē adolesc̄es fortis fuit' 9sites q'
ut' tolab'ut p'maneat diu sui cibo aū indu' cor
ei nō cē exc̄ōib' q' resoluit' ueloci' n; eg'tdo eui'
fuit' ex eg'nb' q' i digēt' scai grebi d' uō melle tē
p'ḋ' ē r' ut p'hibeas eū a cibo usq; ad die. a. Si a'
exp'mus ieis q' fuit p' a. usq; ad. xi. d' ad. 1e. tē n̄
ē p'ḋ' ut dimitas eū sui cibo n;ut cibes eū sirup
solo. nō ē g' dul'simus i regie eg'tui pua 1 ē r' sit
i tē dul'simus eg'tui 1 ē nō ē pua. Ca'. xij. i q̄ dēt:
Omnia g' dil'igr'uē sp' eg'tui b' n̄ 1 b' n̄ mor' ear.
eg'tuē q' pueit ad. a. acuta ualdē 1 eg'tuē q' p'uuē'
a. acuta sōē al'" 1 esto memor dul'simus q' ē ieg'tudie
acuta ualde 1 ē q' 2 d' ē q' ē s; inestigoē; 1 nūtiaē
i 1 ē q' solui' i. x. 1 d' ē q' ē abs; p'sūptiōē 1 ē il
la q' pueit ad. a. 1 sil' r' eg'tdo acuta illa q' erea
noiat' h' noie s; inestigoē; 1 nūtiae ē illa q' pue'
ad. 1e. 1 illa q' noiat' s; mi sinō; h' noie ē illa q' p
ueit ad. 20. Et ip̄a p'ueit' i ad acutā. A inp' ē
p' hac g' d' eg'tui q' noiat' acuta acc'is ex recidi
uatē 1 nō o; ut noiet' h' noie n̄ q̄m qn̄ ē c'sis di
uum i id eg'tui acutar i die. 20. d' ico q' ē aūp'
debilitā 1 frigi' dit's ei q' 1 ēuet ex ea eit' ei solo
i die. co. d' ico q' ē aū ip̄m. Et eg'nes d' i capiuit a
p'ci' sui cū motu g'tu tarḋ ḋ u'n p'legūt' usq; ad. xl.
dies p'r' q' accidat ieis 1 eo q' ē it' r' mutū ḋ bitū 1
f' q' ē eg'tnes sr' duar sp'ez. q' ē q' ex eis d' ē i q̄ eu
dicat' feb' ap' declināē 1 p'oxiōr ei emdicatiō ē eni
1 d' ē i q̄ morat' felr' sp'. Ω g' ex eis ē s' s' le meo'
ip̄i 9piuī i m̄ō eg'tui acutar. Illa aūt ā mā ē q' ē
ex eg'nb' ē ruas. Attingēs a mer' ut laure ineb'
multis 1 ēccis ē h' ies i q̄ sum. 1 a ei declar' r' erea
studiū ei upi p'ḋ'tia sr' ies mē 1 ē q' 2 ip' n̄ nōis
eg'tē acutā 1 nō acutā n̄ n̄ s; lōgitūdie; ei' ū s;

s; motū ei' upi' nāj. Q' ē q' 2 qn̄ eg'tdo mac't motū
g'tu tarḋ 1 felr' emdiat' i p'oxis ei' emdicatiōe
eni ul' ma'. 1 plōgat' usq; ad. xl. tē nō ē as ex eis
q' tōē; h' n̄' q' noient eā acutā. 1 lā si solui h' eg'tdo
an. xl. 1 s; hac dispōi tē ē ēuea 1 noiatū d' eg'tex
h'ues 1 diē q' 2 nō o; ut noienē acutē n̄ ēuac sic
febres leues salue. 1 sr' ei nō sr' ex eg'nb' ēnt
as 1 r' ē ies ma' ēnt 1 sr' lōgi q' anā eg'tui acutā
Et eg'tdo q' ē acuta ap' eū ē illa q' mac't motū
ueloci 1 sca ē tiōr 1 uidit q' eg'tus solo fuit i q̄'
tītate una tp'is q' noiant eā qm; acutā qm;
nō acutā 1 s; hac silitr' noiant hac acutā ul'
lā ē ēuea 1 nō sic diriāj it' eas n̄ p'mor ea. 1
1 d' a uidi' milite i fimas ei q' b' plegar' felr' sp'
ul' 9ti' usq; ad. xl. 1 ei dico felr' 9ti tē ego sigto
p'ap'n; q' 2 n̄ emdiat' emdicatiōē ēni. Cū g' eg'tdo
sit i tē r' i ē ut noies eā acutā 1 n̄ ēuea 1 n̄ ē
r' ut noies eā acutā sōē al'" q' 2 g' ulti'uus
solois eg'tui acutar acutū ex recidiuatiōē
ē dies. xl. 1 sr' eg'nes alie i q̄b' felr' 9ti pue' ad
xl. tē p'ūj hora hac i q̄ sit ē'sis eg'tui acutar et
qm; ēuear. Et s; hc mō diē ypo. i li pn. q 2
o; ut scias q' ho'um anelit' i sigōē si euasioē;
ē ut mag' i oib; eg'nb' acutis ei q'b; ē felr' 1
q̄ ē'sis sit i. xl. dieb; 1 nō fuit 9tēp'r' ut dicta
acutā 1 nō fuit ei p'ḋ' r'. s; addēd' ille q̄ ē'sis sit i
. xl. sigt' g' q' 2 ex eg'nb' acutis sr' q̄ 9plem solo
sit. i. xl. Ergo eg'nes q' noiant acute sōne
al'" nō 1 n̄ iscunt. 1e. aut sit eis ē'sis. Eg'tui a q̄ p
ueiut ad. xl. alie sr' q' sr' ex illi eg'nb; q's aū diu
i q̄b; ueit ē'sis i. 1e. aut aū ip̄m 1 n̄ ē 9pleti 1
alie q' sr' ex ill' eg'nb' q's diu aū ip̄m accidit'
1 sit i ē'sis p'ua. d' tīa eg'tui 1 ē ei sanitate lōgi
ēuea i die. xl. 1 dicā h' eg'nes i sequnb'. h
d' g' eg'tui q' diu aū noiā eg'tdo acuta acc'is ex
recidiuatiōē. Et ia oñdi i lib; alijs 1 p'p'x itm
ē li ḋ mutatiōē h' ielit' q' itē tio. v. i li pm ē diē e
g'nes q' noiaū acute sōne al'" 1 i strumtatiōē q̄
fuit ex recidiuatiōē p' eas. Cū g' iuēis eū i hac lib'
sui diē ul' q' ist' sō mens ē i eg'nb' acutis 1
eg'nb' q' fuit ex eis 1 iueis ei' cū remēorā eq
eg'tus sigli' diē sile illi. diē ei cū remēorā uō
p'sis q' 2 ois uō p'sis q̄ fiut ab eg'tie acuta ē ma
la 1 sil' r' ḋ illnitb' p'ūsi 1 ēx sequtib' p'uetib' scie;
ē plōgā i fimitas tp'e lōgo sigt' ē sigiē ma' q' 2
nō declar' ei itē tio. V' nō loq' n̄ i eg'nb' q' fiunt
ab acc'ōib' acutis q'uis sit ēuec lōge 1 s; hac 1
uia diē it' q' ples exitut alie q̄ dū sr' q̄ rūputū
i die. xx. 1 q̄ dā ear i. 30. 1 q̄ dā i. co. 1 q̄ dā eor ēea
60. Et iueim eū it' i d'riāē dier ē'sis i li pn. pm̄'

fisse. ad. Et lego sunt necci qui ppea q̃ ii ite
dit remeoran egruu acutarc solu sm ill' q fuit ab
eis re bu fec ai remeoratiō fec dici. ī d'ña
tiē dier c̃fis meō ratione dier eripiois exinnar
Quu g̃ nō itellig̃ sōnē ei ibi icap bnp
finis ī putat q sō ei ɔ̄dicat sōi ipi i ll' aff. n
dix eguu acutar c̃fis fit i. xe. dieb' q̃ ip̃e. v.
nō ondit ibi sōne q2 ip̃e sigu̅t egrees acutis
acutes exirecidiāte. Leo aut ē fi ɔ̄ui ei q putat.
Nā ip̃e nō sciret q egrees acute s duor
moz 1 q n egrui q noiau acute sōne absoluto
ē pt nāz egrui acutar acutu exirecidiate n i
diget ienmne sua additiōe q add' fi sufficeret
ei ut dicer q2 oz ut scias q tōtu anelit i sigtiōe
sr euasioe; ē ut mag' ualde i oib' egrub' acutis
i micaris. V' ppea q sciuit q sō nō sig̃t n egre
q noiat acute sōne abso. modo uoluit ut sigtiōe
bus tn sm ill' alijs addid' ienniue sua p' q sic
feb' i n addidit i sone suo ɔ̄t. q sūt exp̃ptate
egui q dicit acute sone abso. dim ad id' addid' pt
q c̃fis i. xl. ip̃e g̃ oib' moi' s d'tinauit 1 oin ɔ̄usioe
mal. nāi egrui iqb' fiut sō ei illi pu. Ex pointes
illi ei addidit sr illo q ip̃e exponit i oil. Quare
add' i sōne. v. luij uult p'. ɔ̄dicat q scit q sed
ē d'ñatu i ille q sūt re q sep sit septimi ei sed hec
q2 oz ut scias q tōtu anelit i sigtiōe sr euasioe;
ē ut mag' i oib' egrub' acutis q sr ai fr. 1 q c̃fis
fit i. xo. Et qdā iueneit septima ei ḃ hac d'cep
tione. Oz ut scias q tōtu anelit i sigtiōe sr eua
sione ē ut mag' ualde i oib' acutis egrub' q sc
ai fr. 1 fit eaz c̃fis i. xo. 1 feceit eā lege ḃ dispō
sua 1 n addidit ieā iuice sn. B; ipi dixit q2
q̃uus n addā ḃi ly̅ tn oz ut itelligā exitētē i
ut sit sō ei i duob' moi' s ps ei i egrub' acutis sr
q̃s iudicaui i ll' af. q c̃fis eaz fit i. xe. dieb' 1 pt ei
i egrub' alijs ē l qb' ē feb' 1 fit c̃fis eaz i. xl. Q'
a putat q2 v. n sigu̅t p sōne sui i ll' aff. q c̃fis e
grui acutar fit i. xe. q c̃fis eaz fit i die. xe. dieb'
nō sigu̅t n q oēs dies c̃fis sr. xe. dies 1 q n iueni
i sūma nūi coz ē icap ex diet. xe pl' dier c̃fis 1
nuār dies c̃fis usq ad. xl. ē dign' intupitū ue
hemēti qm ḃ ē ex sōe ei q nō ē bon' ut meiaret me
lō ut ɔ̄putet in capt' ad itellīd' q ē q2 sisr me
sciut an oēz nē q2 n ē aliq egrui q eit sr acute p
ueies addie. xo. i ut solua. Deni sciut p. q suā
oī diez c̃fis q puenit ad. xl. n ē. xe. 1 ex ḃ mō
i ē alie ut dicat ieis q ipi nō bū fuuit ɔ̄puta
tiōez. Qz ē q2 si ipi ɔ̄putarēt ɔ̄putatiōe ē ɔ̄ fz ui
tate suā 1 suā ētatidiez 1 ḃ q ī ueit in sibli
iuenieit plēs. xe. Et i sōe. v. i q an attulit exē

tatu p' li. epid. i q dix oēs dies c̃fis iueni q
bū ɔ̄putat nūm dier c̃fis usq ad. xo. plēs. xe.
dies nā si ɔ̄putet dies c̃fis q cūtur ḃ ɔ̄putatiōz
x. fortasse ipi qn detegerēt ɔ̄sitiue q ipi soli sr pu
uenies. xe. Et pole ē t ē ḃ ut scias q ipi n sr ppa
ri ad itellīd' q ɔ̄site ex ḃ q dico 1 eq si diceret ip̃e
illi pu. q dies. xl. ē dier c̃fis egrui acutar 1 diceret
ill' aff. q c̃fis coz fit i. xe. dic forsitā p' eēt ut
existiaret. ab q ies eēt ḃ q dixerut isti. l. q c̃fis
egrui acutar sit ḃ; q dixerut isti. Qa g̃ ip̃e ill'
pu. nō dix n q2 c̃fis egrui acutar sit i. xo. 1 dix
i ll' aff. tm̄ q c̃fis coz sit i. xe. dieb' 1 ee i ip̃es ḃ
sōis q ē ḃ ip' uni mo' fuieēs duas dimisās i r p̃ia
tiōes i duob' locis diuisis ē dign' ut meā d eo. 1
Q g̃ nō i diget ut ɔ̄itait q isti sōes ɔ̄uit ad iui
cē pp q ipi dīt q lib' aff. alu uni ē q ei q ɔ̄p
suit ll' pn. sr meliores eis q̃uus isti s i sit d'm
ɔ̄uitate eis mirabl' ualō. Et nos iā ondimus
ɔ̄usioe suffi' q. v. n pouit tmū q egrui q dicit
acute sōe abso. n die. xe. 1 tmū egrui acutar acu
exirecidiāte q̃dā die. xl. 1 q̃rta die. le. sr ɔ̄pu
tatiōe q sit iuuā i ɔ̄gtiōe nūi d'cē diez eaz. Ca̅ → ul. xlij.
Textow oi xiij. i q̃ docet disciplinale mō dum
ut scias q i oi cau re di egnie i eca mact duas qōes 1
diō fit ad ad q ɔ̄pūt ad q̃rtume. l. ad r q ē ieo soluit.
exptib' eaz difficilius seqns pp diminutiōe; a ad
dictiōe; paulati. Oz g̃ ut diuita d iōne pp q̃ n
sit nob' uate ɔ̄uige p̃tes ualde seuitas ad in
cē 1 r feit qn diuitiōe; illa i ē q ɔ̄pūt ad q̃rtume i p
tes magis 1 a ptu sit rin iea diōe i sūt mltiplice
1 ptes magis ualō 1 pt a n sciat q tl. q ɔ̄ disciplie.
Et n ē mō q sit pole fi diōe; meliori mō q ineim
v. dixisse. Qz ē q2 dix i pmis i egrub' q fuit acu
te ualde q2 ip̃e puenit ad. A. 1 sō ei ille ē i ll'. af.
n dix q2 oz ut ab' ie a alo q sit i uaō sbtilita
tis. Deni post ḃ dix i ll' regis acutar egrui p̃hi
bitiōez q̃dā a al. o. oīō usq ad. A. D ui post illō ip̃e
pō q̃titudīmi simil' egrui q dicit acute sōe abso.
dim ptrāsit eā usq ad. xx. D ui i ip̃e a' egrus
usq ad die. xo. Et i ip̃e a' usq ad lx. dim pō ultim
timū diez c̃fis die. 120. 1 ē. e. in sēs. D ui dix
p q q̃dā egrees soluit i mō m̄siu exmūs i qb'
sit c̃fis 1 q̃dā coz soluit i mō anoz ex nūis i qb'
sit c̃fis ḃ at ē q sit iuuā i disci. Et i ḃ q ē sōne
accidit qōes finecinales i qb' oi disputat 1 d' m
illaz qōnu ē q2 nos uidez qm̄ unā p' unā egri
sr q s ɔ̄ti ua ē q ip̃e sr acute ptrāsit usq ad
Et p ḃ nō pouit diocles die. xe. tm̄ acutar egri
ḃ pouit ip̃; die. u. tmū eaz. Et nō ennuit i hec
q ip̃e ptrāsiuī. xe. enore fedo. 1 loe ei uidez q̃sdā

exhibitib3 egritudines acutas q̃ barue crisis i .14. aut in
die .20. sic inuenit .ypo. dixisse illi. cap. Cu g͂
hi ī sit modus q̃re iā induximus q̃ sit egritudines acutas p
uenisse die .14. tc oi ut specialem q̃ posuit in
eaw ilfasso. die .14. Et finale qd ē ut dicat
q̃ hi nō fit n̄ raro. sicut a accit mlior i d̃ ostue
v. fiūt ut dicat ē tm̄ q̃ mlior accidēt id in
d̃ ia sui sonus equat raro. Et hi qd enunciat
sic sictes eā s3 q̃ oi3 lr sicut ac lege psinditas
ic q̃ egritudines acute circa q̃ puenisseūt .14. ā .14. ā
xx. i apuit prl dum i sic qi sepulc cere imo
uec motu gnu raro d̃ m̄ p ipe p mouet mo
ui egritu acutaw circa q̃ta eaw. i.e. dieb3 p̃mi
i q̃ta eaw i.e. fis d̃ m̄ ipe p puenit ad .14. aū
ad .20. i crisis eaw ī nō fit n̄ i .14. aut an ip̃ q̃
q̃ egritudo qn̄ iap ē acuta. abipo die .e. d̃ m̄ ē cri
ei i .14. tc ipa nō puenit .14. abipo pn̄ acute i
hā dixerles ides relīq anq sciuerit i iuenim
eas dicentes q̃ sirenesis nō fuisse ē abipo p
die. Nā si iap ilt sirenesis i.e. egritudines sine d̃ m̄
adueit ei crisis i .14. aū iap ē eo i die .4. i ad
ueit ei crisis i die .20. tc m̄a ē q̃ crisis nō adue
ei n̄ i die .14. i exhac qd ma ē extimo eas
diuisimus i die .20. qm iueuisse i ipo die tc sil
q̃ ē q̃ mlior fit i eo crisis egritu q̃ acute p̃q
aliq̃ dieb3 fuerit nō acute i fortissime fit i eis
crisis egritu acutaw iqb3 an fiūt crisis diuina
Egritud q̃ abipo p die iapuit acute nulli fit
crisis i .20. i qn soluit i eo egritudo iq fiūt crisis di
uina ia dierz crisis q̃ sr aū ipz n̄ distruit ē qn
stat egritu acutaw sic dies .14. Egritudines a q̃ ab
ipo pn̄ sui sr sepli ip situ corpis g̃ues ma
te d̃ m̄ morat raro sic usq; ad die .xl. d̃ m̄
fiūt fortes oi ut nouem egritudines cruce. Ca
dit a ablignitas iegrudb3 q̃ sr mai acute
s3 fiūt i eis crisis aū .xx. n̄ eam i q̃esciit d̃ m̄
redeuit i reiterit ad acuitate d̃ m̄ ueit crisis
eaw oplem i .40. an opteat n̄ dicant acute se
moe ab lō an acute accntes ex remediat ē ā ē
mee. Et n̄ oi nob ut i q̃ta i rebz certis iq
b cas dubietas uo diuu cm q̃ s3 n̄am rei cit
uo diuu sr eā. Et q̃ ē i rei sip siglis s3 uitate
oi ut sit uo diuu sr ipz d̃ tinati ma. Et n̄q
q̃re iueni ypo. i lu aff. p̃q posuit die .14. n̄ tm
egritu acutaw dic̃ stati die .14. i ē q̃d ē so ei .14.
i ē dies i dicatiu p̃p q̃ ē .e. a die .14. i ē .A. a die
xi. i ipe i uitur i ti sic a die .20. q̃ ipe fit tm
sr egritu acutaw. Et q̃ tm̄ ē ia oseauit ē ex
legi q̃ril. sufficiēte tc ē sinceido ip̃i i h loco
i dicā tot q̃ remaner d̃ scia dierz crisis ire tertium
qui ē posteri.

Incipit tertius lib. Ga. d̃ creticis dieb'. Capitulum primum prohemiale iq̃ ponit radices h' scie.

Go sui namis ai eis q̃ dixi de cre
dierz crisis eas ppq̃ nō fit crisis
i dieb' oib3 ei cu placet iq̃sito d̃
eis. Et nccē q̃re ē ei q̃ spectat
inter ut ouenia t nobcii sr iudices qb3 iueniūt
sic dixi itelium so qui ē an isti. Isti at iudices
sr duor g͂nū; vnu eoꝝ sunt excepti i aliu ex
ice. Expimito q̃re testificat q̃ nō fit crisis i
dieb3 oib3 eq̃li i q̃ piodi septimau sr fortiores
piodorz d̃ m̄ p̃r eos piodi coꝝ q sut .e. Et q̃
cadit ic istos piodos dies aliq iqb fit crisis. Et
q̃ septiane nō oputant oes s3 siglitate sig̃ta
eaw oputant s3 siglitate i q̃ta coꝝ s3 oīa
i q̃ piodi .e. i n̄ oputant oes s3 siglitate sigr
eaw s3 otitate. Et q̃ crisis s3 plim fit i egritudi
acutis i inpib3 i i egritudinib' cu nas i pib3 i ā ex
eis q̃ sr silia huis exili' de q̃b dixi aū q̃ expi
testificat sr certitudine coꝝ. Rōe a cui n̄ sit
sui i inq̃site dicas hic ipe iueni q̃ ositum i
ea nō distiguit i q̃ d̃ n̄ q̃n ponit d̃ b3 ieb3
q̃ fiūt due iudices. Vna eaw ē agnitabilis n̄
adherēs ordini uni i nūc uni i ē eim ul m̄
iq fit g̃no i iudix alia ē ires cuntes s3 ordine
uni i uia una p̃p coꝝ celestia. Q̃ ē q̃ d̃ b3 q̃
ap nec sr n̄ aducit ordo n̄ pp illa coꝝ. Cum
a g͂ seq huic sonē n̄ q̃ aducit ea coīu i q̃
q̃rit d̃ cē dierz crisis s3 has duas iudices sil',
s. s' q̃ iueni i sat p expi i s3 r q̃ sigr io i p̃ai p̃n
sōis n̄ ab h' loco.
rco g͂ q̃ aducit
nob do exitute oīu; stellaw. Vni fortior oī
eaw ad ordinatoi q̃ dixi i sine ipz seq uiam
una tenti ē sol. q̃ ē q̃ nō ē uei i estiui i autu no
i yemi eā n̄ ipē inp ad a sr q̃ ipē p exigit aliu
exeis q̃ generant ex ipo ex pub l muta iuib i
exoseqnto sruen s3 sine sui. i exstimulatione
aliu ad comi ut remaneat sem coꝝ. Et op̃te
lune i sr mag i huc stā q̃ dixi s3 sr multos
pates sol i sr p̃r eas iordie so. Orto ei in sui
nō fit n̄ exlunat ei q̃re opp ē mag agg̃es i mai
festior i alib3 q̃ sr i mai. Vni ē i nō acqrit n̄ a
sole. Q̃ ē q̃ nō fit lum ei nouu n̄ i p̃n sepato
nis sue a sole i q̃ tutus q̃ illuiat ex ea sp̃ ē p
q̃tit q̃ uider d̃ ea sol i p̃uat lum̄ toto q̃ di
stig ic eā i int ipz solē tm. Oēs g͂ ei muta
nes nō sr n̄ ex q̃tit logitudinis ei a sole. Q̃ ē q̃
iplē lune q̃ fit sr dim mer iui ut oppiat ei et
mediat q̃n fit sr q̃ratura. i fit h nōs duas,

gibositates q fit si tplicatur et fit nouaclaris q
e si sextilitate et fit noua ipsi e cui p coniunctionem re
cultacois iq n mi q ire ssea lumi soli q ip ag
magificat fit ba sole. Dat g ei magificare fit
et augmentare fm reuolucois luis dum co ali et
priuacitates sua mistor fl voza dicum ne n exeo
q ipa recip a sole ro exuberat ubi ne n exeo qd
ipa recip a sole fm pmuta me ei upsi mlt. Q e q ro
q ipa fit e du ei fig pmanr nouaclaris fi oblia
re q ipa fit e q fit ledunen e fore. Vudm ei ea i
be bai matur finet et augmentare eos uelocit et
pussint co mouia et upmit ipsioes mai. ie q
pmanet inudus ei d plagit moza iei a mor
iq cd cor oiti ad e(c)rumite iguat capitu cor
Iag ma e q lua idigz sole i ob q ag. Sz sol
n idigz imaiorib opib suis nz lua ma relic
stellar q e q n p a ear plriz ip q nfuiat estat
q ouite stat fi capiti a appiqt m abli qn fa
tiat ueue fng q fit ei reuolo declius ifie decli
natois asuitate capit mabli qn fatiat eqlut
tpis inal dampnial q declat declatoe eqlu. Ca
9 filar. 3. iquo poi sparcio solis ad luna et luc
a sol recipit mag ad alias stellas et lune ad se sz
et lua 9 silr. Q e q pp q diusas suas dispones.
e ime it nos et ie sole sm e distans si ea q sit fi r
m. Cu in illo e sic au e. et m e fastuiat ei fi reliqs
stellas eniccas pp hi q o sotoz eis sip ppiq lua
exnob. Et pp r nece e ut uicat fng fi loc m
q sol pueit ad tpie veale et nece e ut uiccat ea
fi ip q e reuolo fi acuit capit mior d ei appiqt
Diev a clubi misiu oco puc pp luna et eips diui
ne n diui pui q opi dino soli iu e diui ei ie
fi ipa rru n excipi met sl pp q sol iudecea. Et so
noz qd ipsioni ei e q e ap soli et q fit ledicen i fit
ipsio ei oblior q meiat et oblior ipsio ei e qu
fit bns duas gibbos. d nouaclaris et q pp neccie pp
q sotoz rez fi muttaioz eiq ia an fiut a dispoe
sua e 9 iuico luc e sole don sbnig ea lum ei q e
q nebi an et f re q n ui. Dui p e oppo sua eiq
distigt ie dispoes luc 9 ias oppo g pp e e sotoz re
liqs dispoib luc et m qd n e nece oide q diuio
ad ucoi e 9 ia. Dui p oppoz fi duc meiates ua
uiaq eaz dicit tps i duas meie. aeiaco qd p
dict tps addictois et fm qd meiacio dict tps diuioi.
Dbilio a muta fm iacit pp luna e q fit i fi no
naclari d i fig bnt duas giboitates et muta
q o q acit ex lua d fit bns duas giboitate e obla
lioz q n muta lua mlni muttatoe sic muta q fit
nouaclaris. Pp e g e n uiupo acitie i b q uih
ficut luc fit pp oblitur sua et laudo illoc q reite

morari sit ei pp q pisebitur fi re q e i prv. Cu
tuices a q accidit alua qn iple et fit bedie bnt re
ppa q n iuceit alus et plin i re muttaoes q fiut er
lua q oiugi soli et 9 iuui q e q tplecto luc mutat et
muttatioz uelocit ualde. Ex 9 iuicte a luc e sole
puc muta egl lagu. q e q no appet iea ad appi
cue mi. do in lua et b qd tps f. tps ecliatois luc
e tps lagu re q i 9 tinuis et sig iueg. pmuti a
d addice ad diuite; e uelor ualde. Q e q n e it
uelsi b peni. eni e g q lua piisit in fir iqz q n
tollat dioi. Necce e g ex b ne e e q acit d muta
ap iplecto; luc uelox i q acc ap 9 iucto; ei sol in
du lagu. Q e q bai eclimatois luc e silis adiunce
et ual pri uisiois ei e silis bre eclimatoi ei pp pui
ei q ui d lua et oblitate luis ei et pauca i q mora
9 tia. Ca. 2. i quo muta qn scip opaco lune.
Vno g acc d muttate i uise toto i n distigui et d
clat ostbre eia n i die so p aptitu luc re p bai iq
ou lua et meat s rui spaco e e 9 tinus. et pre exea
lum fsible et fit i luc ei ub ma. Iore a p n meat
lua sup ti n us q acc a saphic. Idie g p n ec
ad lua n e luc soli et sotasse acud aui ipi et p ap
pito ei ma ne n i die so et r q ui e pl i q uiz e mi re
b sz lagu. ei a sole et 9 tinus lagu ei a sole eit pp mo
tu luc ppi ei. q e q n meet fi eqli et pp diusim
lati. et pp q tps ecus sig n eq re i illo ie pp lati 9 iu
ctois q f ari. Nd e g bai iq appi lua appitoe mai
bai una scp. Sz sz plim moza luna cu diebi
ap 9 iucto; et ipi n uiso q ui b nsp fi muttatoes
q e ap nos q fit ex sua duaz bar bai una. L. bai
reuldis luc et bai appitois ei i nob. Q e q reuolo
luc e. xxvij. diez et pp ria. q e q absad dauli si
g toe i re q rit tpis. Reuolois a uisiois luc pote
e ut scias q nu diez e 9 eo h mio si minucis ex
tpi mis toti bai eclimatois luc. Aluctis a ou ill
figli q tps mss n e n. 30. dies 9 pleti q minut
serc meietas diei et co mis qd bai sat q msio q ro
r diuit e. 29. dies et msis q n o e 9 plet e. 30. dies. Q
e q oz ut e sua diez duoz msi sui. 40. dies sicut si
cat q uniqsi coz diuit ex. 40. dieb meie diei.
Tsic regum Ca. 4. i quo muta mod 9 sonus
aui toti fit p sole. 9 regui msui f p luna et accidit
i eis mutes septeor. q e q abinitio uisiois sue
d meiat i e ueces ea meiati usq iple uniqz
duoz tpiz e. A. dies ist abo sil. 1e. dies. Et sipu
mus ie dies q sit ameiatoe msis usq qui lua
ia sm mei. ecli i ueces eoz. A. dies. et ab illo i usq
q eclim lua sit. A. dies. Et ulls qd b o igitur quac
etait iae muta mag ap pri ecli lua et pri
e appi. Et l o q pl sauit r sc q studeet i eo studio

plum 7 sit illi q colit eum 7 recedes nauim in mari
Cum recedit luna q apparet post oppositum nun recedet in diam
in similiter a ceteris secundum dispositiones flat illi uentus. Et ait albu-
masar quod dicit in quibusdam sermonibus suis in hoc quod est de luna post coniunctio-
nem suam scilicet cum iam recesserit si fuerit cornu noue lune superius erit
aquilonare erit dies cum exierit quod flabit septentrio. Cum autem non fuerit
aquilonare erit dies cum exierit flat meridies. Et dixit iterum illi
in quo dicit hec sermones quod non unquam omni signum quod uidetur in luna signi-
ficat 7 certe erit in lunationibus diebus mensis scilicet signum quod apparet in die
tertia 7 in .4. a binis primis mensis significat illud quod erit usque fiat
luna medietas caeli. Et signum quod apparet in luna cum est media caeli
significat illud quod est usque ad medium mensis. Et signum quod apparet in
luna in medio mensis significat illud quod est usque quo redeat luna et fit
media caeli in diminutione sua. Et signum quod apparet in ea quando fit
illa hora medietas caeli significat illud quod erit usque ad .8. di-
es. Et signum quod apparet in die .8. significat illud quod erit usque ad com-
plementum .30. dierum. Et iterum enim ibi scilicet quod non fuerunt
erit signis quod apparet in principio visionis lune in signo secundum tempus
mensis totius a binis in initio lune usque ad finem eius. Et
signum lune quando fit quando fit medietas caeli et quando fit bederen sive
ut mutantur eius. Et omnis mutationes velociter mouetur uocate
sunt 7 nodi quos consideravit eas uocare dispositiones quae est apud ezum lune
in noua clara uocatur in dispositione quod fit apud bederen
lune 7 uocat eam stationes a ceteris sic uocat illam. Quae
qui alleuat 7 hoc uni sermone. Et fit lunam scilicet lune cum obli-
quus bederen 7 quando mutat ipsum in aere coniunctione eorum.
Iam autem manifestum est quod in mensibus mutationes in septentrionalis pluuiam. Et in
noua manifestum est sicut manifesta est in diebus quibus quod relinquitur res aere mu-
tantur ex luna in septentrionalis. Et non aeris qualiter in his
rebus consideraverunt eas sunt quod regine in principiis totius post
quod concepit mulier et excitat puer postpositionem sua in
initio omnis actionis non fit nisi magis in periodis sep-
tem. Quod est quare nos inuenimus quod considerauimus hoc quod omni quod accidit
in multis dierum in omnibus rebus causa non est nisi luna et quod plus in minus
eius quam ipsum mutat res et quod ipsum fit in quadratura cum sit dimi-
nuta. Iam est quod multe est apud aspicit eam cum nocte alie-
rum apud eum lune in initio 7 mutationes magis accidunt in illa
re quod reuoluitur luna in celo signum secundum leone cum scorpione
cum aquario. Et enim est in leone secundum quartam caeli est septimum initium
et est in scorpione secundum dimidium est due septimane et est
aquario secundum quartam est tres septimane et est decem quia
luna sic diuidit celum signum in .28. diebus et quod est di-
ei et cum ipsum absconditur celum totum in hoc initio tempus et absco-
nditur quantum in .28. diebus excepta re prima. Et erunt fines
anime hic uolues in rotore secundum scilicet quod sectio lune quod se-
cat quartam caeli non est in .28. diebus integris. Capitulum .6. in quo
est reditio ad initium quod est regine dispositionibus per motum lune
et quod considerauimus est studio 7 perscrutantes uelocem 7 inueni eam
illius est quam non perueniret et res que inueneret aliquis regi egip-
ti et est quod luna signum sit dies quibus est dispositio bona eius in regne
sua 7 in sanitate sua. Quod est quare si applicuerit quartam stelle equales ex
beneficis 7 sit ille quando uocat fortuna erit illi dies illi bo-
nus dies et cetera. Et si applicuerit quartam stelle beneficae regendi
et tres ab equalis erit illi dies bonus ille dies lesionis et male.
Propter quod quibus fit uel infortuna in cancro 7 in tauro in initio
diuersi quod hoc fit per diuisionem quia luna est in cancro et in taurus et in libra et
in capricorno secundum eius dispositio bona 7 quando est in initio et in uno .2.
signum quod sit ad quadratum eius et in signum quod ei opponitur erit dispositio eius
erit dispositio mala. Et reges iam quod ei accidit quando incipi-
unt exercitus luna existente in initio et in leone et in scorpione
et in aquario sit diuiso regni eius. Et ille quod initium est cum luna
est in ariete et in cancro et in libra et in capricorno sit saluatio
regni eius 7 dignitatis uel euadit exercitus. Conuenientia
magistri quod dixi sit in septentrionalis quando fit luna sub quarta celi signum
et sit medietas eius fuerit regimen perituri perniciose et regibus
conuenit ad euasionem hoc laudabile 7 propterea conuenit
in .5. aeris mundi quando fit regimen ad illud quod est ducta in diebus quibus
hic ex accidentibus regni primum est in eius et ex signo regni
conuenit ad euasionem. Quod si absque nobis cum propter
quod fit quod quod luna est sub quartam caeli signum et sit medietas eius erit ut
eius fortiori quod erit et ut iam peruisit et elegit abiectionem ma-
ad quod in redibit. Nam non est nisi in tertio ne inueniantur eas
omnium quae sunt in stella. Et non est iterum nisi non inueniunt illud in di-
gerit in hunc sane 7 quod indigeret de illo est quod declarat esse nec sep-
tem. Et est in redictis in eo quod dixi 7 aggulo ipsum. Dico
ergo quod quando luna fit in quadratum cum sit in oppositione et est mi-
nuti regimus per hoc mutat regimen malum ad bonum 7
quando est per regimus pro malum mutat regimen muttare et
mala. Et hic est eo quod sunt scriptum aliis hominibus ponens corpora
mea 7 sane per uniuersum. Nam sicut non consideratio in istis rebus non
credis eis quam consideruerint eas et iam fecit eos unum istorum
sapientum de quibus iam impleret est mundus quod quartum a nobis ut doctrina
eius et quod manifesta est in nobis. Et non erunt sonat non simul hu-
ius ipsi inuestigauerit ex eo quod apparet stellarum secundum illud quod non apparet
stellarum quam ergo ex rebus fit secundum initium futurum rei erit periodi
cus quod sit in aeris eius. Capitulum .7. in quo distinguitur periodus aeris
Enodorum aliquis sit quod fuerit in initio dierum canicularum.
7 alii quod fuit in initio mensis. Et periodi quod fuit in initio dierum
sit septimane et erit in accessione est per accessum lune. Periodorum autem quod sunt
ut in initio mensium in accessione est per accessionem solis. Et fit sicut narro.
Et est sub ponens claues solis in quo dicit .v. scilicet quod est ter-
restre soluit in yeme 7 regnes yemales soluit in e-
state. Scias ergo quod hec est tres est regni et mutant sicut dicit. Iam
et regni accidunt. Quod est quare quod est initium ab initio primum
sui usque ad redeunt et est medietas reuolutionis lune totum est
corpus temporis quod est ab yeme ad estatem. Et tempus iterum quod est acceden-
tibus usque ad declinationem lune est corpus temporis quod est ab estate ad
yemem. Et unumquodque eorum duorum temporum quod diuidi per duas
diuisiones equales et diuisio eius in regnum aeris septimana et diuisio
regnum est mutatio secundum stellarum magis et earum accidit quibus

distinguitur. Ver et estas et autumpnus et yems. Et quemadmodum iste sunt divisiones mundi dierum equalium in placitis aliorum astrologorum, verum ipse non distinguitur in permutatione mensis que fit in aere, quia ... mensis ... Et sic septimana est hora crisis egritudinis secundum quartam anni et hora solsticii egritudinis est ... Ita egritudo que fit in yeme solvitur in vere, et egritudines que sunt in autumpno solvuntur in yeme. Et est dicendum quia quarta anni in duas divisiones equales et dividitur ... ebdomade mensis et astrologi dicunt quod sicut unaqueque quarta anni est principium et finis quod dicitur orbis stellarum magis erratica ... est et medium quod dicitur orbis stellarum ... Omnis ergo morbus qui fit in egritudine non possibile est quin ... morbi sui ... nec actionis convenientis et ... in mutatione egritudinis que fit ... Principium suum est luna et ... in motu ... actionis in anno quod motor est sol. Similiter in uno mense motor suus est luna. Accidit ergo ... non ... motus quem ... uniuscuiusque egritudinis sicut septimanarum. Et ... et promisce ei quod ... contineret in ... ergo ... ut ... motus ab ... non fiat in omnibus ... spatium suum unum ... quod fiat in pluribus dispositionibus ... Et ... et ... ei ... in motu ... et ... est ... potius quod ... sua sicut diximus. Et ... que ... secundum ... morbi ... que ... secundum extremitatem ... secundum ipsos ... sicut ... que est ... noicet ... et ... corpus ... et ... Et quia ... secundum ... exteriorem que ... secundum seipsum et quia ... sunt ... et quia ... sunt extrinseca que accidit extrinsecus sicut diximus. Et ... quod ... septimanarum est ... magis est ... similiter ... absciditur eos ... et ... in ... fortiores reliquis diebus quando sunt ... Et dico etiam quod cadit ... dies ... secundum ... in egritudinibus acutis plus quam in egritudinibus cronicis quoniam ... in egritudinibus acutis est ... motus ... que ... motus et ... in egritudinibus autem cronicis ... septimanarum ... unum ... Capitulum quod de causis propter quas ergo ut incipiat creticorum dierum intercidentium, ... ab egritudinibus acutis ... de causis ... dies ... successive. Dico ergo quod ... solum ... dicitur ... non fit solo ... et ... magis. Et ... quod ... dicitur in ... dierum crisis ... dicitur ... Dicemus ... illo duobus modis ... que ... dicitur ... non dicitur ... dierum ipsum ... ipse est ... dierum ... que ... dierum ... dicitur ... dies ... Et ... quod ... plus quam sit ... corum ... dicitur v. ... est ... morbi ... et ... eius quod ... non sit ... quod ... egritudinis ... in die ... et ... quod ... sciverit quod ... loco ... Et ... diarum ... in ... dierum ... in quibus ... est ... ab

... cognitus sic diximus. Secundum est ... dicitur septimanarum ... ex diebus cadentibus ... dixi quod ... septimana ... in duas ... equales ... dicitur ... x. ... dies x. ... ebdomade ... magis ... Et crisis quod cadit in ... et ... quod cadit in x. quod ... isti duo dies ... sit ex diebus cadentibus ... non quia crisis non sit ... non est ... et ... secundum ... quod ... non ... Et est quod ... permutatis ... ex ... ab eo ... hora ... quod ... expellit ... quod ... est ... sic ostendi ... natural ... quod ... est hora complementi operationis ... et cessationis sue ab ea. Iam ei ostendi quod ... expulsionem non sunt efficere ... crisis ... explet ... suam ... quiescit. ... expellere ad ... complendum maturationem ... complementum est ... sue. Et ... duo ... manifestum nobis ... ipse quod fit ... quod stimulat ipsam ... exprimit ... digestionis ... expellit ... natura ... digestionis ... complementum ... expellendo ... sue. Iam est ... adherens dispositioni sue ... digestionis complete ... expellendi ... quod ... ante ... Et iam quod ostendi quod ... sic ... quod expellit ... Et est ... quod ... crisis in egritudinibus ... crisis ... fit non quando humores ... malum. Et ... crisis ... malum ... que ... ex ... quod ... quod fit quod stimulat naturam ... extrinsecus. Et ... accidentes extrinsecus secundum ... secundum seipsum ... sunt ... que accidit extrinsecus ... egritudines ... Intelligere ergo ... quod accidit ... lo ... cum quod ... eo ... quod stimulat ... ante ... quod ... illi ... cum ... non est ... ergo ... Aut sic est quod ... ei ... ascensio ... et non tollatur seipsum ... Aut sic est quod ... ei ... crisis ... non tollat seipsum ... Omnia autem ex istis significant crisis malas. Et est quod iam fui locutus ... crisis ... ad dicendum ... in hoc loco ... nolui ... explanare ... suo quod crisis fit ante ... suam ... loquor in diebus crisis ... ad ... crisis. Verum ... sufficiat ... quod ... Dico ergo quod ... quod stimulat naturam ... ipsam

e pox' febr' q' e n' pinit uai; qesce i siue ti co
mact ea i simulat q' ipi; i qi ipi ug' pmocat ea
ad pug' i ctam i ipi fit c'sis i egnub' acuti' mi
pib'. At n' ad ca; ipi q' fuit pox' febr' i egnub'
acutis s; plim c mai i fuit i egib' c mta c oi die
c iedit pox' febr' i die. e. pueut n' e facile n;
m ceuet eo i qie d ea i h loco q' a res i t' inius
sigt e. Pox' g' h modice i uia ici ad q' i icedi;
q qn posiui; ie i uia ici s; h s; q' ui u sibile sue
ceder pox' s; a pm egius i die. 3. i pox' 3. i die. 4.
i pox'. e. i die. A. i pox'. 4. i die. 9. i ceo fuit mi
pib'. Cu g' n' n' simulet sp i h uc hai q necessa
e ad fucit' c'si. si simulet ea mlt' cac diuise q nc
cadi i h oc fu h oc i q da illa; cat i e q acc' mul
tot i egib' acutis fit pmus pox' febr' i mo i a
oind q' pox' febr' i egib' acu'. cad i mipib' i oi; n'
c'sis i egnub' acutis mi pib' s; plim. Et i ut q
ad facieda c'si noe ip dies ipos i oi; n' i telliga'
b sp s; n' acc' ei h n' pacci' i ua oi'di i eo q' ui
oisi c' ma q' s' i acci' i e q e c'si n' fiat n' i ho
ne pox' febr' i pox' febr' cadit i pures q' q' c'sis b'
i eis mi pib'. Et si ecet i ipo mo dier ut ad fai
c'si n' opt' ut fiet c'sis i egnub' acutis mi pib'
s; plim i i pib' s; mi. si opt' ut fiet sp mi pi
b' i m fiet i a hoa; i egnub' acuti' mi pib'. Et e
n' dico i q' nus. A. d. e. s' ca c'sis h e lua q' i tisi
cat i renouat c' q' e s; fine tic q' ut sit reuolu'
moui ei i istis nus oi; ut sit l oze mim' in
istis nus i m e mi acu' i eis s; i ci c'amine
mior s' exlua. V' ip q' res q' mutat eos e ires
mo fac ad lc' ip; mune ei eis noci g' ad lc' i
nuo ucio. N' o g' ip q' ois nus pa e masel'
i ois nus i pur e feia fit c'sis i egib' acutis m
i pib' q' e q; n' e nec' ut absolua q' ipa e fotior
pi na si nos absolui q' ip e fotior e eo eit nec'
ut d'blior nuq; o' feia i abor fotor masel' n;
dixim' i q' pui e feia i ip masel' opteb' n' fiat
c'sis eg' n acuto' i nuo masclo i c'si eg' n e mal'
i nuo feia. Ois a eo; d'sipietia i u acuta b' nuor
e maie spiut' i fedi'. Et e qd mlt' ieoroi pi
tagore i mutor d eo q; fuit u sapiens i placuit
ei ut dicet i nuus q; osequ' ex lmi' suab' s; ue
s loc d'sipiedi e eo q d'sipit. Et si uo; oteu i h loco
q' lua mutat q' e s; t' mi i q' ma mu ei fit i sep
teis d' m' pt' ipa; fac mune mioze illa i meic
tuib' sep teor i q' c'si necc' e n' fiat e pox' febr'
i q' pox' fit i egib' acuti' tuais. Cu g' n' aiui;
b' oi; n' fiat c'sis i egib' acutis m i pib' pl' s; p' f'
g' e nec' ut fiat c'sis i. 3. i i. 4. i m f' c'sis i eis
ip reuolo; h' uc s; fit a ip q' c'sis gnim cat ut

[margin:] ois

fiat i die. e. a n' cco' i sit i die. 3. ip' pui pox' febr'
a ip q' n' i die. 3. la; n' mi simulat ea a d i q' nto q'
qesat i pmisat d' m' mac' i die. 4. i mai h p' die
q' n' e dies c'sis pua' i a n' ceeo', t' n' s' ip' i par' i
fit q' c'sis ueit i uch; ip ipi q' u m; diei q' ue e
dies c'sis i a mu' a pox' febr' i uch;. Et dies. 9. i q'
e me' i c' duo dies ex dieb' c'sis i sic. A. i xi. Ergo
ip e a i tep' c'si q' pmisi'. A. i m fca fint i eo a'an'
ceo' c'si q' noluit ee i. xj. i sit i eo i pa fit i eis c'si
c' h oc e. A. s; c'sis diei. xj. mlt' a n' ce' i sit i eo
Q' e q; c'sis q' e ip'. A. n' mai usq; ad. 9. n' ap' i m'
necas'. s' ist' m' ex mlt' mois i oi di h' i si c'si'. Cn
sis a. xj. n' a n' ceo' i sit i. 9. n' q' res e s; oi' ui illi. s.
q' fit i simo tot' q' i dig; s' q' oi; n' i e pox' febr' i. 9.
e ucle' pui'. Et i' q' d e pole ut sigtes sigtic m'
q' c'si s' n' ead' i istis dieb' n' ip pui'. pox' febr' ip q'
b n' acc' q' plegit' eg' do s; c' acc' i eg' ue acutu. q'
e q; s; diuit' o; uehe m' tic pox' febr' mu' m' nus
diez c'si q' a dt i c' pio d' i os c' exuele u m' pui'
eg' i i fme' c'si q' nez uo; c'si i eg' q' s' acu' ualo
s' i oib' dieb' eg' n' paua'. Q' e q' i ulti die cau e. A.
i e dies c'si' i a m' ip; n'. e. q; s;. 3. i 4. i 6. s' dies c'sis
j die a p' dubitauit ut h'. i dixit qdi co; q' e die
c'sis i discesit ab ei qdi. A g' ieuet n' die s' i e s; m
reliq' dieb' ex die c'sis. Et pox' q' ea diei p' s; i e e' die
c'si. s' la; q' m' res s' i c'si. 3. i e. 4. 6. i A. oc' s' die c'si
mo' qd mdi i o die ex dieb' eg'. p' pui s; si c'si i eg'
acuti ualo' ip' pui' pox' febr'. Et die' qd. 6. q' m'
n' s' ex dieb' c'si q' eit s; piodo' m' s i ip a mlt' i e
a p' c'si q' e a n' die ulti' die eg' n acutie ualo'. Oes a
eg' i s' c. 3. gui; a e febr' xclusa q' g' ui noiat s; nocca
i c illa q' moia ab mi' u' o s; ui ee n' s' ad h' ui; c'si s' sile
dispo' ui' i q' n' s' lac' diuit' mai e n; a d diui' ap
pen'. a e febr' i q' s' loc diuit' ma' a' a d d' appetu' a'n
e ei pox' m' a m' s; fit ei i dieb' q' s' i c' oc' duo' pox' ex
poui' tuae pox' ali' sie febr' q' noiat g' ui emitteu. Et
s' pe qd p' egn' acuto; ualo' e q' ipn n' s' n' pox' un' ng'
e i pib' ip pox' febr' si pare' s; sliu q' febr' i o b'
dieb' e eqli'. j sp' e a s; m q' m' uc pox' feb' mag' i p' m' pi
oco; ei n' s' n' i mai ai fit i die q' e i c' oc'. 2. piodo'
i eg' acuti ualo' pox' q' osec' cx n' ele' sua i sua fo m'
ne s i sio; pox' s febr' mag' s' i eg' a in'. Cu g' e
c'si eg' m' c' sig' n q' sit c' ei eit i a. i q' c'si e ei i h' die
cat s; mune eg' n' d' m' e pox' febr' magn' e q' e n'
ut mac' n' c' ad fm' eta c'si a n' h'; q' oi a' acc' acu'
c'el' simlas ea i c c'sis a n' ce' i sit i. 6. i h qd c'sis
miora a c'si q' fit i. A. s; q' ipu a n' ceo' ea. Et fit i. 6
c'si mala ualo' s; m o a' i oi' di i li d' c'si pox' spu'o
s' q' lib' c'si dig' oz e ad d i scie' eda c'si bo' a mala j
s' ali i ceo' ut emittie; d' i sp o; diez c'si t'. Vm c'

tp q' vi pveni ad 3 pte diei semp acc3 te eadem i pte
q dixi ani 9pediose tribuit. Dico g q incipiunt eg
iliet i die so g'iuores 1 primores q ipe fuerit i die
p' i die t 1e. 1 oes post sex fuit iei i pib te leg
fuit sic o'ndi i illc'sio st d' n egn cinear. V' eli ei
anie q' ipe sit actus 1 p'ipiu pni ileqo egre it
fuuit i die l. a t ie. Simpleo moriur i. 6. Q' eq
n i die so e ad l' foris 1 e it i. e. foris ad l' 1 e i. e. fo
nor q' s' i. 6. V' ipa n anie st pug' 1   egne. i
6. iniliot puerit ea ad l' pnimo pot seb. q' ac
ne te una duay it d'quitd 1 attigui ali q' expl
lat re nomi o d' expllic plini ei d'uiri p ueint s
fine ei 9 obliti 1 laxi 1 ceto q' n p moue. Q' si
qui ico q' e p' p d' tpi icd' 1 muusici 1 sic soi' i 9a
mat q' icaui d' sisluit attic te egne puulati. Q'
si q' icaet exegne epl q'ti utiu ne te icane
na isim iuum eit si q'tu tollan e n q' tollat eg
d' in i sin moti. Ia e ne dixi i dieb' elis eadeb
ic piodos soe; suffic. Ca. x. i q pvi ea q' i die
t e'sii dioes i die. 20. xx. sit mag' elis q' i. xxi.
1 die. 21. q' sit elis iu tel; si sit i die. 20. pl. Dico g
q' ca i illo e q' eg do e elis fit i inchoat e eg do em
ea 1 pot sex i ea fuit i pib. Et dico it q' septi ne
a. dies i teg sic dixi an.   Et y. q' d' tenut t i q
e q' prip dixit ill pri. q' sadduioes fuit p. e. d' uei
ut ad. 20. die iuesligio b' leatuoi le soc; 111 e
po ic ro pute ad hor p dies i tegs ue i q b' n t sine
no 113 opuui anii i 113 opuui ni fui e si opuui to;
diex i teg. Na sic an ad d'. sr. 364. die pre 1 e pl
q'tia diei 1 nisis minuit ex. 30. 1 medio die. s sep
na minuit ab h' ii t. a. dies i teg sexti diei. 1 i
g t. 3. septie. 21. dies i teg si minui q' ex mete
diei tp t g 19 1 fit b' nos ad duo la tu eq'li q' n
e ad unu ex. 20. 1 21. 1 p'i q'or q' ad alt. Q' e q' e sic
q' tutis icuolois luie toti. 24. die 1 erua 1 sit tp t
unaq'i septi. a. dies pt sexti diei fuit septi. 3. 20.
dies 1 incietis diei. Dico g. 20. tp q' icuolo e m
tp i q pue elis ad eu q' t egues q' elis sit i le hui
st egne l ege e miae 1 piodi ea r fuit i pib. Eg na
q' piodi st in ipib' elis tanti us; ad. 21.   Et q'tpi
nisis e e icuolae luie 1 te i q'tu nisis 1 e tpi iusioi
luie e ut ad i prio i nob sic dixi an q' e q' icuolo
luie i orbe sig' e ppia pu ceina eq' it q' fuit cora;
nob n tpi nisis 1 e tpi iusiois luie q' minuit ae;
9 uncte tu fuit i nob ob opo; pua pute ea;   Et
no q' d' i a o'ndi q' b' tpi e q' i ex. 14. dieb' te septia
ei e mioi septi p. Q' e q' si minius ex. 30. dieb' 3.
dies i q b' sit 9 iuicto sol i luie i q b' n ac aci ad h'
elis au minnuet ex. ex. 1 9   dieb' 1 dimidio te
tpi q' icaet 1 e tpi i q luie fuit duo mo i eit si 9pu

tune q' d' e p'. 24. dies 1 s; 9puui to; si. 26. die 1 di
mid.   Et e ia dixi q' accidit i eoi b' ni minius
tp luna;. t. moi q' ni e tp tale eois tp q' a e s; iae
pio; eq' i mi exeis q' accidit i ei. Et eoi q' d' e si i psilia
aeis i eis e toto 1 aggait. t. moi sil. Et tpi minius
eois mag' diuin e q'tu iu q' tpi minus tpe. Q; g
tp h' t ue minia ad ex q'tu septi. Q' e q' minius eoi
q' p minise nni tpi i tpi ate e ni q'tu tpo o; m i ue
minia ad ex q'tu septi i u s' me i eq'tu minius
tpe 1 ie q'tu minius eois. Et e dico minie tpi te
i telligere aime minie q' sit tp icula e; luie i orbe sig'
Q' e q' i psilio i una q; eo r q' fuit tp h' e pt i psilia
i a. Et e dico minie ae; te i telligere aime i psilioem
sen i nob ex tpi nisis i q i a o'ndi an q' n e. 24. die
i teg. Q' e q' si tui minuet ex tpi nisi e ia q' minuit
a. 3. dieb' sic dixi mei diei. 3. i q b' sit 9iuicto sol i luie
sit die residui puu toe. 24. dieb' p mei diei 1 te
hai q' d' ii i septia n nisi tpi toti g' tp septi eoi q' d'
minuit ae; 9 iuicte no mi e tpi septi. tpe imieq;
mio.   Et ita q' d' i a dixi q' septi eoi i e ut ad i prio
i nob tp h' g minuit ad ex tpi illi septi alti t ut sit
septia meia it uti; q' e q' i 9 mem exeis mio. a. die
pl sexti diei. No g eog' sat uitimie illi p minois
1 diminois n tpi glos i sbliuni. Ac u si uia; eog' umis
hoc ic emitatois ei filio; ie ie 1 melio ea r e u pimt sep.
eoi ic dua septia meia ic ea uti.   Cu g t tps
nisioi lue maie soris. 26. dies 1 mei tpi icuolo
nis ei i orbe sig'. 24. dies 1 e ua sit tpi mei sr uti
q'i. 26. dies 1 mei i una tp ex xu   pib.   Et no
sed tpi mei ic uti; n q' aggaic duo tpi 1 ae ei mei
1 h' tpi mei e mi. 24. dieb' p una pte ex. 12. pib'
diei. Na si duni sis h' i q i mo i ue ies q' q' tia septi
ae minuit ex. a. dieb' pl. 6. diei. a i pte g q'tui. 26.
diet 1 mei. 1 e ue ptis ex. 12. Ergo e it h' tpe. 6. dies
1 me. i q uui 1 tp. 60. 1 tp ex te 1 xx. 1 tp ex ducetis
1 q d' g im. Et t q' d' pole e ue na mo b' tpi soe q' 1 e u
dieis. vi. dies 1 me diei 1 sexti 1 ps ex. 26. 1 ps
ex. 29. 1 h' tpi minuit ex. a. dieb' q'tui 1 ie q' e s;
9puui ue e ea tp ex. 60. 1 tp ex. CC. 1 xl. Cu g icuoi
d' t teo septie st. 20. dies 1 6. die 1 ps ex. eg. Et
e no 9puuui; opuui to; eu s; h' e mo i ucu; st
aull. tu septiar st. 20. si st ull pua 1 sit elis dig'm
die. 20. uald q' die. 21. Ego q' i a o'ndi s; uiti ti
1 s; sina y. q' n e ut 9pute ad h' a r n si 9puui to;
diex i teg i q b' n sit sinicto m septia m piod   m
nisis m an m ad pt i exob' 1 eb'. Ca. x. i q exem
vi a t diffi' iuesligo sat se d' doctrina isti libri.
t i soe nulls cogeret eu ad h' ut ipa; discat 1 9 oiet
tetum p h' li. Q' si st tp n uald iue pigtia te legat
e p s;. Na e sco 1 edo q' n sepsi h' q' sepsi n puua

lob' in scripsi i mea volu[n]tate sciat i ipse testificari si
i q[uo] inueni' me ad h[uc] n[on] scribe[re]; i q[ue] scripsi n[on] q[ui]da[m] ex soci[is]
meis q[ui] negauerint me si i q[ui] s[c]iuerit a me i isti c[um] puto
q[uod] sciu[er]it i tolla[n]t ul[tim]o sui i[n]scipie[n]s. Ca[pitulum] xi. i[n] q[uo] re[cu]p[er]at

Te[n]e q[uo]d scio opi[ni]o[n]e[m] stellarum q[ua]ntu[m] ad ca[usam] die[rum] cretico[rum].
q[ui]tri e applic[ati]o[n]es lu[n]e n[on] dica[m] eis ica[us]is die[rum] cri[ticorum] q[uod] nu[m]
n[on] e i[n] p[ri]ssimo 7c. i. i[n] t[er]mi[n]ib[us] 7a[n]i mi q[uod] n[on] e for[tis] 7. i. i mi i
si[ue] ru[m] 7m ni sin[t] a[n]no d[e]ce[m] n[on] p[er]fect[us] p[ro]p[ter] c[on]p[u]ta[tion]e[m] cor[r]ectu[m]
ip[s]. Inicio c e[ius] tor d[e]r[i]ut q[ui]c[um] ei p[ro]uincie n[on] q[ua]si d[ic]
ad me[n]sura[m] q[uo]s ta[m] m[e]d[ici]os scia[n]t q[uo]s sui cor[pori]s a[m]me[n]te i[n] q[uo]
dic cor ca[n]i[cu]lo 7q[uo]d p[ro]hib[et] me n[on] dica[m] h[oc] c[um] n[on] h[oc] scio i. v[er]
e d[e] d[e]i q[uo] dice[re] i q[uo] n[on] i[n] inicio m[edi]ca ad h[uc] n[on] uenia[m] sic bone
cor e d[e] m[u]lt[i]e 7e q[uo]d ia[m] o[mn]i d[ic]i n[on] soti[us] in l[ab]or[e] actu q[ui]
q[u]m h[oc] sic[ut] stel[lis] e[st] finale ei n[on] laud[ar]e q[ue]c[um]; nu[n]c; ul[tim]a a[n]
unu[m] p[er] ip[s]. Et p[er]sciu[er]a[n]tia q[uo]d aut[em] h[oc] i[n]sipie[n]s exhib[e]t
c[om]es illud ma[n]ifeste q[uo]d ipsi q[uo]n[iam] d[ic]u[n]t septi[m]u[m] d[e] a ex i[n]i[ti]u[m] n[on]
co[n]uenit h[oc] n[on] iam d[ic]t[is] uel h[ic] d[ic]u[n]t q[uod] pliad[e]s. a. stelle
i q[ue] n[on] sic mo[dus] 7 iu[n]ior[e]s; una q[ue] ca[us]a e. a. stelle 7d[e] d[ic]u[n]t
q[uod] ci[m]is orie[n]te h[oc]. a. p[ro]p[ter]ea 7q[uo] p[ro]p[ter] ad ci[m]a[m] ut h[oc]
i. a. 7e n[on] scio q[uo]d d[e] m[ag]no[n] ip[s]e q[ue] aduenit ei plei[ad]i[bus] ci
stelle pliad[e]s sit. a. fuit e[st] i die. a. Et no[n] i ue[nit] ilo
m[odo] q[ui] fuisse e[st] ei 1[0]. 7 illa[m] a[n]i die. xi. 7q[uo] ic [ut] sili[us] e q[uo]
mo[do] h[oc]. a. o[mn]i sin[e] n[on] fuit e[st] mo[do] ex scie[ntia] q[ui]a ad ei e ca[pitu]l[o]
te i[n] p[er]se i die. a. 7 no[n] i ueni[t]; illa[m] a die[s] aduenisse ei
e[st] i. [u]. 7 illa[m] a i. e. V[er]u[m] sic ia[m] i[n] reb[us] i ueni[t]; ad i[n] d[e] i[n] mo[do]
7 sa d[e] mo[do] 7 d[e]i[n]de e sic i[n] i ueni[t]; q[uod] sui h[oc] i[n]cip[iu]nt 7d[e]
h[oc] e[st] in illi[s] q[uo]d co[n]t[ra] natur[e] mu[n]d[i] i[n] dieb[us] e[st] i[n] ip[s]o d[e] m[edi]cu
in p[er] sic[ut] ul[tim]o 7q[uo] ei e[st] q[uia] sui[s]. Et i ueni[t]; q[uo]d sui cor[pori]s h[oc]
m[a]g[n]i i d[e] sipie[n]tia d[e] d[ic]u[n]t i q[uo] n[on] ordi[n]a 7d[ic]u[n]t q[uod] stelle c[um];
n[on] sic m[edi]ca i[n]i[ti]u[m]. i. a. 7 a[n]; o[mn]e; i e h[oc] n[on] c[um] n[on] i[n] sig[num] i p[ro]g[no]s[tic]o
cor[pori]s i n[on] possu[n]t q[uod] e n[on] no[n] m[odo] i ueni[t]; Alagu[m] e n[on] c[um]. a.
stella i[n] dracone q[uo]d d[e]c[e]m n[on] q[uo]d c[on]si[st]it p[ro]p[ter] s[c]ia[m] mi[nor]. 7 ma[ior].
m[edi]a leischi n[on]; ce[n]tine[n]te sp[eci]e n[on]; ca[n]cer n[on]; leo[n]e; m[edi]a d[e] ex
xii. sig[ni]s i q[ui]b[us] e[st] stelle le[...]ta. V[er]u[m] p[ro]p[ter] h[oc] ne d[e] aste[r]
d[ic]u[n]t sic li[bri] q[ui] regi[m]i[n]i h[oc] m[o]di 7 d[e] ei e p[er]ea. O[mn]i[s] q[ui]d n[on] n[on] te
ap[er]ta d[e] sipie[n]tia ei q[uo]d d[e] sipie[n]t ib[i] c[um] a m[edi]c[or]u[m] q[uo]d refug[er]e ab eo
c[on]si[der]a[n]te ip[s]i. Ca[pitulum] xii. i[n] q[uo] epilogat q[ue]d[am]; sup[ra] d[ic]ta.

Iel[ig]i[tu]r a[n]i q[uod] ia[m] p[ro]uici ex h[oc] c[um] aduiu[m] ad q[ue] p[ro]p[ter] e lo p[er]
ue[nir]e 7e te q[uo]d sci[ent]i[a] sac[ra]e. v. a[n]i sic o[mn]i d[e] i sic[ut] e q[uod] n[on] a[n]i[m]u[m]
a[n]i. V[er]u[m] ip[s]e q[uo]d distri[bu]it ca[us]a[m] mu[n]i[tion]e[m] e n[on] uitas sui[s] i[n]icio
ad q[uo]d d[ic]it. v. sic; n[on]; sic e q[uod] n[on] p[ro]p[ter] ut c[on]p[u]t[at]e a[n]i h[oc] sit
c[on]p[u]tu[m] ne die[rum] ite[rum] i q[ui]b[us] n[on] e[st] sinato. Et e q[uo]d acc[i]p[it]
in d[ic]t[is] si q[ue] agg[re]ga[n]t m[edi]c[i] e astro[nomi]. 7 ob p[ro]p[ter] h[oc] c[on]siderat[i]o
i[n] nat[ur]a agricole 7 sal[...] m[...] 7 reliq[ui] h[oc] 7e q[uo]d regi[m]i[n] e q[uo]
e si t[er]mi[n]u[m] ue[nir]e p[ro]p[ter] lu[n]a[m]; 7 q[uo]d ipi[us] e ex sole i loco c[on]sili[o] ic
g[ra]d[ibus] mag[is]. O[mn]i[b]us g[ra]d[ibus] ip[s]e i q[uo]d d[ic]it e[st] sic c[on]mutat[ur] luna[m]
lu[n]e luc[e]. Et o[mn]i d[e]i i ca[us]a[m]; i ca[us]a die[rum] q[uo]d cadit i teo[rica] ter
p[ro]p[ter] u[...] ca[us]a[m]; q[uo]d uocau[i]. v. ad h[uc] n[on] c[on]putat[ur]. 3. septi[m]a[m]. xx.
dies 7 n[on]. 21. Et e m[edi]ca i uel d[e] te n[on] e d[e] diffi[cu]l[ta]te q[ua]n[do] scia i ca[us]a[m];
q[uo]d uocau[i] ei ad h[uc] n[on] semper septi[m]a[m] p[er] a si n[on] c[on]tinet. 3.

e sit 7e q[uo]d n[on] o[mn]i n[on] c[on]t[ra] septi[m]u[m] sic e p[er] e e[st] n[on] fiat n[on] i. 1e.
m[edi]ori n[on] sep[tim]et septi[m]a. 3. a si e e[st] fiat i. 20. p[ro]p[ter]q[ue] i. 21.
Et q[ui]d. i. septi[m]e p[er] c[on]putet h[oc]; sig[ni]ta[m] 7c[on]puta[n]t i h[oc] o[mn]i
m[edi]ci o[mn]i[bu]s modo[rum]. e. 7q[uo]d c[on]putet h[oc]; sigillu[m] 7q[uo]d d[e] cor
h[oc] c[on]t[ra] m[edi]c[os]. e. g[ra]d[us]. 2. e c[on]mu[n]i e p[er] q[uo]d septi[m]a p[er] q[uo]d d[ic]u[n]t i z m[edi]ci.
e[st] e[st] e una q[ue] ca[us]a m[edi]ci e g[ra]d[us]. e. m[edi]ci e septi[m]a a[n]i[m]o q[uo]d septi[m]a
sui e septi[m]a a[n]i 7q[uo]d m[edi]ori m[edi]ci c[on]mu[n]i[a] e. i. q[uo]d a[n]i[m]o i m[edi]c[or]u[m].
septi[m]u[m] se 7q[uo]d m[edi]o q[uo]d ic e c[on]t[ra] e q[ui]d[em] q[uo]d septi[m]a ita c[on]tine
e sui 7q[uo]d m[edi]o sext[us] c[on]t[ra] i eq[ui]d[em] i die. 1q. q[ua]n[do] q[ua]si cor
e m[edi]c[or]u[m] i[n] e septi[m]a[m] c[on]siderat[ur]. Ca[pitulum] xiii. i[n] q[uo] p[ro]p[ter] i[n] c[on]cidit[ur] utili[tas]
T[er]ti[u]s d[e] reb[us] mag[is] iuua[n]tib[us] dierum creticorum; ip[s]ar[um] et cum laboret;
lo[ngi]u[m]. regi[mi]n[i]s i fi[n]i[s] 7 i[n] fin[e] ibi e e n[on] p[er]sciat q[uo]n[iam] sophiste[s] et
e[st] lo[n]ga e[st] e[st]. Co[n]sidera[n]do n[on] tu[n]c i[n] regi[m]i[n]ib[us] i[n] q[ui]b[us] fit e[st] sic ex nomina.
g[ra]du[m] i die. 20. quo[n]do o[mn]i ut no[m]i[n]et acute a c[...] n[on] c[on]f[er]t
i fi[n]e mod[o] ad. Et i q[uo]d e p[ro]p[ter] p[er] p[ro]p[ter] q[uo]d i[n]icio ibi e n[on] m[edi]co si
d[ic]t[is] m[edi]ci c[on]sider[an]t i eo o[mn]io quo[m]o[do] op[er]teat n[on] no[m]i[n]et e[gritu]do n[on]
regi[m]i[n]is i fi[n]i[s]; regi[m]e[n] i[n] fi[n]e sui n[on] d[e] 7 in fi[n]e ad ex reb[us] q[uo]d c[on]t[ra]
ad h[uc]. 7a[n]ie d[e] m[edi]c[us] ue[ni]t m[edi]ci 7e te q[uo]d sit m[edi]ca. Et e q[uo]d
sui ueni[e]s sic i sipie[n]s sophiste[s] o[mn]i d[e] e[st] c[on]u[er]te m[edi]cor[um] me[dicor]u[m]
7e la[n]guid[us]; cor[pus] ab eo q[uo]d o[mn]i p[ro]p[ter] m[edi]ci e m[edi]ci[n]a m[edi]ci q[uo]d e[st] e[gritu]do
acuta e i q[uo]d ue[ni]t e[st] e e ueloci[ter] 7 q[uo]d e[gritu]do e[st] m[edi]ca e[st] g[ra]u[is] e
sic h[oc] n[on] e n[on], q[uo]d e q[ui] ueni[t]; e[gritu]d[in]e[m] h[oc] ue[ni]t m[edi]c[us] acutu[m] 7 o[mn]ia h[oc] e
e[gritu]do e[st] m[edi]ca q[uo]d si ui[s] no[m]i[n]a e[st] m[edi]ca a lo[n]ga a quo[m]o[do] ui[s]
7 o[mn]ia e[gritu]d[in]u[m] acute e e[gritu]do a e e n[on] p[ro]p[ter] h[oc]. Et i q[uo]d e ue[ni]t
ip[s]e q[uo]d e[gritu]do acuta e i i sic e a[c]u[i]t[er] e[st] ex ius illa q[uo]d m[edi]c[us]
i e ueloci[ter] 7e ica[us]a d[e]i n[on] sic[ut]. v. e illa i q[uo]d e[st] feli[x] assidua
i se[n]sibili[ter] uel ne[cessari]o ue[ni]t ica[us]a e[st] ei ueloci[ter]. ia[m] g[ra]d[us] p[ro]p[ter] ue
loci[ter] sui mor[bi] n[on] d[e]c[e]t acutu[m]. Et mi[n]i[mu]m p[ro]p[ter] ueloci[ter] sui
c[on]p[ro]p[ter]ea e sui ad statu[m] sui. Et h[oc] e i[n] t[er]tio ueloci[ter] mor[bi]
ei ut c[on]leui[s] p[ro]p[ter] ad statu[m] sui g[ra]d[us] n[on] p[er]iculu[m] e b[re]ui. V[er]u[m]
n[on] ex p[ar]te q[uo]d d[e] q[uo]d e acutu[m] d[ic]i q[uo]d e b[re]uis sed d[ic]i q[uo]d e acutu[m]
p[ro]p[ter] ueloci[ter] sui mor[bi] 7d[ic]i q[uo]d e b[re]uis q[uo]d n[on] e p[ro]p[ter] ut plage
e m[edi]c[us] e ueloci[ter]. Et i ue[ni]t e[gritu]do q[uo]d p[ro]p[ter] q[ua]n[do] si sic e b[re]uis
S[ed] a[n]i e n[on] acuta n[on] ei i ue[ni]t; m[edi]ci s[e]p[ar]et feli[x] q[uo]d d[ic]i sic
h[oc] d[ic]i q[uo]d sit a ex frigore a ex calore solis a ex labore
p[ro]p[ter] d[e] ex uigiliis a ex a[n]gustia a ex potu um[...] m[edi]c[i]
a ex t[ri]m a ex ca[us]a q[uo]d sili[us] i[n] f[ine] q[uo]d e p[ro]p[ter] b[re]uis d[ic]i m[edi]c[in]a
t[er]mi[n]o 7c. Et n[on] e q[uo]d d[e] c[on]sueti[s] alic d[e] ulgo ne d[ic]it m[edi]c[us]
ut no[m]i[n]et h[oc] e[gritu]d[in]e a[c]uta[m]. h[oc] e g[ra]d[us] d[ic]i[tu]r i e[gritu]d[in]e acuta
7e[gritu]d[in]e b[re]ui. 7e m[edi]a[m]. E[gritu]do a[n]i a[c]uta 7e[gritu]do e[st] m[edi]ca sic
p[ro]p[ter] te. V[er]u[m] i t[er]tio n[on] e una e[st] ca[us]a 7 sic c[on]siderat[io] acute 7
lo[n]ga e[st] c[on]siderat[io] b[re]ui. O[mn]is a e[gritu]do acuta e p[er]ic[u]lo[s]u[m] b[re]uis
Et o[mn]is e[gritu]do lo[n]ga e p[er]ic[u]lo[s]u[m] m[edi]ca. n[on] q[uo]n[iam] n[on] e e[gritu]do b[re]ui
te e p[er]ic[u]lo[s]u[m] e acuta. a[n]i q[uo]d e[gritu]do e ca[us]a te e p[er]ic[u]lo[s]u[m] lo
g[ra]du[m]. p[ro]p[ter] h[oc] g[ra]d[us] c[on]p[u]tet i p[ro]p[ter] illa[m] q[uo]d n[on] sic m[edi]ca m[edi]ci[n]a
m[edi]c[or]u[m] e[st] ita ue[ni]t i obi h[oc] i[n] t[est]imoniu[m]. V[er]u[m] ei[us]
ue[ni]t ic i illo i[n] g[ra]d[u] ip[s]e i c[on]cretio[n]e. Et ia[m] q[uo]d e p[er]ue
niu[m] ad fine[m] h[oc] auxilio dei 7 ei[us] adiutorio.

Explic[it] lib[er] t[er]ti[us]. Galieni d[e] creticis diebus. D[e]o gra[tia]s.

Medicorū n̄ solū

Liber de interioribus incipit intentio primi li. est ostendere qualiter morbi interiorum cognoscantur per operationes iuuamenti et anothomia et exeuntia et colligantia. Capitulum primum in quo G. ponit quod tria sunt e[l]a quibus cognoscimus partes interiores. anathomia operatione et iuuamento. Rubrica.

Medicorum non solum modernorum uerum antiqui membra corporis loca appellauerunt. Omnes quamque laborant scire partes huius locis eueni- entes quia earum causam sed suorum locorum diuisim te diuise sunt. Quam cum actionis scientie in naletia in secundo libro megategni. alias migrategni. cognoscere potuis. Sed huius libri intentio est inuestigare que patiuntur. Membra igitur que extrinsecus existunt. eorum quia pas- siones sensuale sensibus sciri potuerunt. Que non in- trus sunt necesse est ut sciantur autem cum meorum a in scientia actionis et iuuamentis membrorum labo- rauit. Item agitio anothomie membrorum huic pro- cedens non minoris est utilitatis quam scientia agendi et iuuandi. quia scientia anothomie penetrare et continentiam uniuscuiusque membri interioris in- sinuat. Verbi gratia sicut anothomia canales pulmonis cartillaginosos esse cognoscimus et colli uesice neruosum et multa similia per ipsam aperte cognoscimus. nos quoque omnis que in pole- sit continentia horum corporum scire non insualiter com- prehendit. Unde si aliquis anulosum: hic cor- tu screando screauit intelligimus magnum ulcus esse in pulmone quia si hoc corpus cartillaginosum in toto sunt collo quod est inter guttur et pul- mone impole est inco magna fore uulnera et illi magnitudinis fore prius eius quam adullam ma- gnitudine peruenit partes moriet. In pul- mone pole est talia nasci uulnera quin propter su- as humiditates cito putrescit hoc membrum exca- cantur humorum distillatione cito leditur. Item quia anuli pulmonis parui sunt et putridi effici- untur non parti putrescunt. Unde cum dissoluitur a pelliculis in quibus sunt ligati sunt extra exeunt toti. Qui non inguinum existunt non sibi. huius eidem cartillaginosi et duri. pelliculae autem quibus colligantur subtiles sunt et tenue. al' su- me. Nos quidem cum tussi screare frustrum neruo non parum uidimus. Unde qui bene scit ano- thomiam credit cum de pulmone fuisse. Nemo enim

que sunt circa pulmonis collum extense sunt subtiles sunt quam pulmo. Ergo non solum partes esse con- tinentiam loci denotant infirmum. uerum et plurimae quantitates iterum insinuant. Verbi gratia si uidemus habentem uulnera in intestinis egerere cum egestione frustrum pelliculae magis quam subtili intestino conueniat intelligimus de magno intestino esse. Et Nos autem ad partes senex redeuntes quandam iuuenem cum tussi excreare uidimus cum tussi frustrum pelliculae grossum et uiscosum sputo mixtum quo uiso intelleximus de corpore fuis- se quod est in interiore gutturis. Unde sit fistula que epiglotum dicitur et euasit hac parte que non est ficata euasimus uox tamen eius lesa est. Item cum partibus essentie uulnera intrinsecus anuli- bus uesice. secundum sicut Y. dicit in afforismis quando mingunt quasi squamam uulnera in uesica habent quam quando frustrum carnis in urinibus uulnus esse dig- gnoscitur. Et alii in finibus exeuntibus ab eo nobis ostenditur. quidam cum perussus est gladi- o et latere putredo que perussio minus interius descendit et permansit plures dies sine cibo et po- tu. in quarto non die postquam medicatus fuerat ci- bum potum quod suscepit et ad locum suum solis inci- co adegit: ueniente uulneris medicamento in- positiuo uina egressa est in suum quatuor co- cillorum. 26. et. nam die qua uulneratur fuerat in- mittitur: ut non potuit tunc eo mingere de ma- gno dolore continuato quia particularum in- pectione manifeste sequeretur. Unde cum sic credimus uesicam eius scissam esse. Item intelligimus intestinum fissum habere per egestionem fluentem a uul- nere. Similiter si de uulnere cibo si indigestus exie- rit saniens quod stomachus incisus est. Quando apud super inguine huius quo putrefacto incisio exiuit ego quo circa credimus apud intesti- no quod dicitur colon fuisse. Exequamur quod significa- tionum genere aere dicatur cum de pectore egreditur. Item sanguis est de carnis habentibus uulnera defluens plurimum ergo loca uulnerata nobis occulta sunt huius tamen signis ostenditur. Aer enim cum anhelitu egrediens indicat uulnera in diafragmate esse et sanguis cum pulsu defluens ostendit aliquam arteriam uulneratam esse et sanguis est calior rubicundi- or et clarior sanguine de uena manante. Similiter si cibum aut intestinum exierit intelligi partium causam quia si sine dicitur esse incisum. Eodem modo si aliquod frustrum pulmonis de uulnere exierit sci- mus pectus esse perforatum. Sed si domus pelliculae pectoris perforari uel costarum id est eandem.

plurimu quam intelligimus locu infimu ex
rebus ieco cardinaris qui cum capitis cutem
fringit desup quedam hernas sic q di hobia
mu oritur q fit cum passio i pellicula e cerebri
hernas aut intus alia e cum os paciat sm
aliq particula. It excoriatio uulneri omb
nob locu uulnatu. Siue fuit cum tussi no
ture istrumtis spus ee. sicut urina cum iuris
une e. Sicut uomitu e imen antiquatu
pte sto. Sicut egre i aliq itestio e. Sunt
r alia silia sic lapis quo ostendit pars i uesica
ul renibus ee. Et sanies i pectore r siu stru
sanguis r alia silia i corpibus eam ul de ex tio
nibus uenientia que oia si i corpe sit non tn
naturalia in locor i quibus sunt ppria. Sz mo
dem iuestigant hec que i corpe erant ut
sciat an sit ps mbri uel ne. Et an pars siti
illo an no. quor iuestigatio nichil iuua
mus sicut dixi arti medicine s; dialetice
i sit. It iuestigant an pars illi loci sit cu
illar rerum que sunt ex natur. Sz meli eet siq
cum me pertinet contemplaret. Vg si das tribus
diebus no mixerent no ne uides q appetib
maxie locus in quo hec fuit iuestiganti
siue sit i renibus ul i uia urine q e int rene
r uesicam; siue i uesica ul foramie ugere. na
talia in iecore ni i pulmone ni i splene ni i
sto ni i corde ni i aliis mbris pcedunt
nulli ei hor istorum urine q si nesciremus pli
bres naturales ostendentes actiones urina pus i
renibus colari. deinde ad uesicam defluere r pt
a uesica mictu egredi no possimus hec iuue
stigare r pcedere. Nz ei sola scia iuesti
gandi hec suffic nob. Sz oz nos pcedere
i uenta illis locis ut res urinaz constriges qli
sit maifestet. Ut possimus itellige iuestiga
tis pcedentibus r presentibus accidentibus pnicia sua
lit appet. pmu aut cum i terrogamus r in solu
i firmi. si suor scin oz. Vg. si i pectine tuo
rez uideris circulare ondit plena uesica
ee cum ea patientes mingere nequit. Accio e
actio uesice qua coadunatam urina expel
lit e defecta aut uia urine opilata. Vnd
oz prius iuestigare actionem uesice urinaz ex
pellentis aut colli uesice contrahentes actionem
an defecta sit q iuestigare no possumus n
prius illa qualit i sanis hat actionem nouimus
qua ad prius dicere icepimus. r acta uo col
li uesice contrahentis actionem opponit r uesi
ca sua actionem facit r actio lacertor eum uolu

tate fit aialis. uesice aut actio no uolu
tarie s; naturalis e. Nos quoq in libris naturaliu
uirtutum ondimus oia mbra corpis pt
principalia uirtute in se sp hre expellentem
ab eis quecumq supflua ineis coadunat
h cu uirtus no quiescit nisi prepto illi su
pfluum nocumento. Vnt sic g quodam tpre pa
ciente nec sit stranguria oritur si tn si i fir
mus tali ponatur positione ut colli uesice
i sus iaceat r suauiter manu tumorem p
mamus urina nectio egredit. quibus feris i
nullo q pficio appenit no oz arbitrem
defectione expulsiue caz ee stranguriae. s;
uia urine opillari defectio ei illor lacertor
colli uesice contrahentium no generat stran
guria. s; dissuriaz .i. guttatim mingere r eis
sione urine pt uoluntate. Qua de rare co
hybemus iuestigare hac opillationem q
modis fi oz. dicamus igit mp ee. Vnu e cu
colli uesice tumescat et indurat pt naturam
adeo ut uie urine claudantur. Aliud e cum res
extra natura in loco illo nascitur sic uenit
supflua caro r pori r silia. Tercium e cum adi
tus ille quolibet ad eum uenientem claudatur.
Sz collum uesice tumescit aut pp calidu
ul durum apostema ul mollia ul flatica uel
alia silia creata in eo. Et opillationem
faciencia sunt ul sicut caro transfactis uul
neribus aduenientes ul res paulatim i eo coadu
nata sicut humores uiscosi. Que aut
ad eum ueniunt ul e lapis ul est frustum
sanguis ul sanies ul grossi r uiscosi humo
res. hec oia oz nos iuestigare r no solum i
presentibus s; i prius iuestigandis mane
amus. Vgrm sim firm puer e i significatio
nes lapidis iam apparuerint r patiatur hec
accidentia. s. q hat urina clara r aquosam et
prius fuerat arenosa r sepe pectem scalpit et
uirga sine causa erigit r inclinat r tandem
urina constringit. dico no declinan a uirtute
dicente i collo uesice istius lapide hre. di
co i si talia pueri hre uidebis firmas eu
suppine iacere r eleuatis pedibus magis
toto corpe huc r illuc moueat forsitan ul
lapis ille de uie adeum egredietur. post h
pape puerum ut exprimat si forsitan posset
mingere quibus f; q considerasti euenientibus
nectio urina egredit r consideratio tua certissima
fiet ad cause cognitionem r uia cognitionis. Si uo al' cauitatis
nondum urina exierit pueri sto r forti moue

atur. Jt̃ si strãguiria p̃ma sic angulia si
nec̃c ẽ. 7 cũ ipi lapis de collo uesice moue
atur 7 uri'a egrediat̃. Quod si signa lapi
dis añia nõ apparuerit s; solũ mõ mictus
sanguis apparuerit possibile ẽ ut sanguine co
agulato uia urĩe claudat̃ possibile uerũ ẽ in
uesica uulnũ fuisse u; p'us sanguinẽ mi
xisse s; in illo urine sanguinẽ paulatĩ con
dĩnato additur; urĩe ostructũ ẽẽ possibile tñn
ẽ sanguinẽ de renib' p'mũ urĩe ad uesicã
descendere s; dico hys locis angulia uale
Jt̃ ualet angulia si arbitramus fuis ostrigat
urinã ul' ex sanie ul' ex grossis hũorib;.
Si arbitrium 7 iuestigatio nrã i añtecedentib' sic
q; si p'us fuat̃ urĩe pũ i renib; ul' uesica ar
bitrum; nostrũ cũ sciat eã fuisse cã; eã dũm
di sanie 7 utrũ habebat q̃titatẽ ul' qualita
te; qua uirũ erat cohibebat̃ aut i qbusdã m
bris sup' renes existib; fuisset uulnũ uel
apostema possibile ẽ ut erupto uulnib; al'. apostemat' b'
ad renes sanies defluat. Jntelligim' g' par
bitum; q' ex hys cãis urĩa ostrupet. Si
aut̃ uel h' hoc infirmus ia; huit q; nos ei
dicem; iuestigare an assuescerat quiete de
licijs multis cibis hũores grossos 7 uisco
sos gñantib;. Si li' arbitrandu ẽ carnẽ
i collo uesice p' uulnũ ẽẽ cãtã ex precedẽti
b; ulcẽris signis. Et si imisso angulie istru
mẽto urĩa cito egrediat̃. S; nos quẽdã sãm'
hũc p'nẽ quodã tp̃e uetam qui cũ micte
bamus angulia dolore i uia urĩe sentiebat
7 illa i p'te i qua credebamus uulnũ ẽẽ ei
ei carne postea cũ angulia p'ussa egssa est
urĩa 7 post urina egssi ẽ p'ur saguis 7 fru
stru; carnis. Et hoc ẽ q; i libro h' urĩe i redo i
p'tinet. Qui aut̃ modum iuestigat magis
p'tinet dyalectice rationi ul' q; iuuamis medicor
actioi q' q' actioi medicor p'tinet nõ ẽ aliud
n' certissime scire q' oppillatio urĩe aut est
ex lapide aut ex sãguĩe coagulato. Jnue
stigatio aut̃ si dicat̃ q' hec oppilatio ẽ apu
i cẽntia urinal' adit' aut cũ strãguiria ad
huc i illo itinere p'manẽti uel h' iuuamis
actioi dabit̃ s; dyalectice. Archigenes nõ
nescio q̃re neglexit 7 dubitauit de hanc;
rerũ; iuestigatioẽ. nã noles de hys dispu
tare quẽdã ostruim. l. 7 ad it illud ũ occulta
scripsit. Redeãm' g' 7 dicã. de strãguiria
Cũ strãguiria depritib; 7 p'rius i telligit ac
cidentib; seq̃ntib;. Quidã ei p'cussioe; forte

al' lubat

al' uuln

p'cussus ẽ in loco qui inr̃ p'udenda 7 testicu
los ẽ qui p'ecten al' p'ireneõ dr̃ 7 i loco p'
cusso 7 tumefacto nõ ualebat urinã
mittere uesica nõ plena 7 tumore cũ cauta
tãte inflata 7 extensa ap'a augmentat'
ap'ebat; u; angulia i immitti p'misi angu
lia ei ap'a augmentat'. Videm' g' melius
ẽẽ aquã sup locũ p'uenctis tepidã fundẽ
dẽm locũ illũ oleo mungere q' equidẽ triũ;
ul' quatuor horar' spatio fecim'. Cũ;
uidemus extensionẽ minui 7 dolorem
teste infirmo mitigari p'cepim' ei ut ad
iuuaret seseq; ad mingendũ le exp'meret
7 tumorẽ uesice a supiori ad i feriora mam
b; exp'mere cepimus quo facto inuenimus il
le minxit. Vnde cũ strãguiria h' significati
onib; apta ẽ nob'. Jn alys ei locis ab
hoc loco remotis eueniẽte cã; eius nec si
ale nec cũ p'sentẽ ualem' n' ingenio q̃dã
artificiali q' ẽ inr̃ cũ 7 nõ cũ mediate. P'p'
hoc i possibile ẽ i noi morbo cã; q̃rũdã medicoi
di dũt cũ sciatur q' soliti sũt dicere coadiuna
tionẽ accitũ accitib; ei coadiunatis ẽẽ
morbi sigñ. Dicam' itaq; dẽ archisita
ns uerisilia ẽẽ. Or; inq d medicũ bone
intelligẽtie extentẽ ẽẽ ut sue mentis acumi nõ
solũ; i scientibus morb' qui sũt. Verũ 7 in
locis scientibus i qb; sedant̃ exercerat. Ex
ercitui aut̃ hoc fieri decent' si nõ sicut ã
chigenes faciam' qui dixit h' accitia iue
stigam aut̃ cẽntia colli uesice p' lapidem;
ul' tribuũ; aut inbrũ i firmẽ ul' actio sua
p'uatat̃. collũ nõ uesice maneat i p'uatẽs
que i tentio nequaq̃ opi medicorũ s; tribus;
dyalecticam p'tinet. Jt̃ alij dũt i hoc mor
bo actiuẽ; collũ uesice nõ p'ati credũt cũ;
actiuẽ; si molli sicato lacto collũ uesice ẽ
cũ dãte ostricta nõ uesica ẽẽ urinã; ostrepta
s; cũ sup ostrictib; aut̃ musculis qui s;
epigastrium. l. p'cordium. Cũ g' uesica
i noc uiã sua exigiat; huit 7 musculos e
lectio qualiter itaq; uult p'pareret eos quidẽ
supterendes. cũ aut̃ qui i collo calans. i. re
mittẽs qualit' ad hũc aut̃ deceret' q's exti
mat i nocitũ ẽẽ exigiat; i. actiũ. Cogitam
quoq; hy passionẽ v siãme nõ nocere un
natioms s; i pedire fieri dicẽ q̃ iuuante
aliquo medicinale ante s; hoc ubũ i no
citũ; ẽẽ nũ sponẽtes i peditũ dicerẽt. Ta
les quidẽ itaq; qdẽs u; i p'mũ dignẽ;

al' colli

ni in particularium locorum investigatione consistit.
Quorum superfluitatem tenetur decursam et quam
a membris pertinet subtiliter investigantur. Verbi gratia: oportet per
anothomiam scire essentiam uniuscuiusque membri
qualiter est et postea eorum actiones et iunctionem col
ligantiam que colligantia compositionem pertinet. Ut
urinantur unicuique membri magnum adiu
torium est in investigandis locis infirmis. Ac
tio enim non est aliud nisi membrorum moventium
motio activa. Verum unumquodque membrum et simi
lius fit actionis alicuius causa ut est urinatio. Ni-
si ergo actio membrorum urine quia urina expellitur
cum contractione et expressione vesice ieiuniis sive stricti
et plurimum ex lacertis circa ventrem existentibus ad
iuvantur. Hoc autem contingit principio unde ien
exiunt vel cum ipsa defecerit al' destructa est. ne
cesse est non fiat urinatio illius actionis. que (al' certa)
autem vesica esset sana in situ eo quoniam
qua est collum eius in longitudine perforari at
que urina aqua egreditur. urina tortuosa actio
illius contractionis et expressionis nichil preter.
Ergo scientia particularium membrorum et primum istorum
his investigationibus pervenietur. Sed illas
investigationes dico quas inquirit quod ostensum
est vir oppillatus in suo essentia infirmanti
sit infirmus necne.   Est et alia investiga
tio huic similis. scilicet investigemus membra quibus
et prius venire incepit et ipsum cum suscepit incepit
ipsius essentia nocumentum paciente. Sed
membrum essentiam membri patientis intelligitur cum primus
absente prime. quam membris permanente.   Et
quibus in investigationes pervenit dicitur quod
est dolor in capite per colligentes humores ela
tos in suo essentia capitis non habentes infir
mitas. Vidimus enim collam illam nominibus illis
dolorem mitigari. Item dicunt si dolor post no
minum eodem modo permanet in essentia capitis
passus esse monstratur. potius autem negat primum
esse in oculis quod continue habentes coaduna
tos in loco suo humoribus. dicunt enim hec accidentia
ad morbos esse quam membra. Sed antecessores nostri
multum de his intentionibus disputaverunt
in aliquo scientie locorum morborum in pluribus
in libris scripserunt.   Nos autem omnium studi
um in hoc loco volumus habere. scilicet artificialiter di
cere ad sciendum membra nociva. Et dimus sic
aliam possumus esse quam vesica plena et extensa
existente infirmus non potest mingere. sic nunc dicimus
quod vesica tumorem non habente urina constringatur
necesse est ut in hac stranguria arbitremur aut

via urine sit oppillata aut renes. Et oportet propter
di accidentia hanc stranguriam precedentia an oriun
tur lapides in renibus creatos aut arena ex
filia. Item oportet ut investigemus qualitatem
totius corporis ut in quantum possumus arbitrio
artificiali discernamus an illa stranguria
sit propter oppillationem renum ex lapide aut propter gros
sos humores an propter oppillationem vie urine que
est inter renes et vesicam. Sunt enim significationes
certe res sicut prius ostendentes. sunt et alie que cum
artificiali ingenio ostenduntur per hoc disputa
tionem in hoc loco expectamus oportet. Quod si sophi (al' elegan.)
dimittimus sic fecimus in hoc loco de asclepi
ade qui stricturam dicit in libro suo de cardua
tionem urine in vesica ostendit. in quo in hoc loco in
mentem magnum. si nos superfluitatem cavi
que vitia induxit et alio loco repugnantem determinavimus.
Sunt alios detinuerunt ante in libris suis de regi
na virtute anime multum imponentes eos. scilicet qui
arbitrati sunt hanc virtutem esse in corde.   Cumque
sectam archigenis non possit hac intentione moveri
et liquido movisset eam. sed esse multos qui mo
dis destruendi maxime scientie firmissimis et
liturgie ceperunt garrula nec semetipsos ab
stinere ab hac intentione moveri et ceperunt et in
diversis temporibus diversa dicebant. teneri diversitatem
non ostendentia sicut et archigenes in una sua libri
particula de nocumentis membrorum titulata dispu
tavit. Sed nos multum de intentione ypocratis et platonis
plene ac pluries de hac virtute disputavimus.
Tractatus Capitulum secundum in quo ponitur quod actio non p
mittit in hoc libro partem nocumenti in membrum eius patiatur l
est disputantur duo nocumenti essentialiter vel naturaliter.
mentis membrorum. de quibus nunc tamen est dicendum et
plane et aperte secundum hanc virtutem al' virtutem ab
abimus et hic vitiet causam nocumentorum membrorum
investigatio enim secundum dolentia plagabitur. nam hi
plagationis investigatio non est necessaria modo.
Dicamus ergo quod unaqueque actio in corpore propria habet me
bra quibus ipsa efficitur per eum actionem nec quilibet
habentes nocumento membrum eius infirmatur.   Cum no
cumentum alicuius adeo leve et facile est ut ipsum cum (causa)
eius deficiente non existit et alicuius causa tamen est forte
et durum ut causa eius non existente in longum tempus ma
neat. Et alicuius ipsum causa non hiis locis necesse generatur non
que pilla loca penetrat non tamen ut ictus fiunt
et permaneat cum necessitate archigenes membra as
similavit et membra illi nomen imposuit.   Sic hi
passus ymaginationis oculorum quod quam continuum est per
humores subtiles in loco suo adunatos fumi cum

ipo̅ꝛu̅ cerebru̅ petens ⁊ ad sp̅m in sibile̅ ueniens
fiat eis uelut cecitatem vimaginan. Quod
plurimu̅ patitur quibus huiores oculorum sunt ⁊
clarissimi ⁊ uirtus sensibilissima est ꝓpter ipsius sbti
litate̅ saguinis hominibus per nares ul' noicantibus
hec ymaginatio oritur. vii. v. i pnosti. i febri
bus no mortalibus dolore i capite ⁊ ymagina
tione nigra oculorum exeunte cu̅ dolore i precordiis
colliculos expectabis uomitum. Deinde i eodem aut
si hec no patiantur ⁊ tenebrositate i oculis habuit
aut splendore cu̅ uentris extensione siue i dex
tra siue i sinistra parte sine dolore ul' tumore ⁊
saguis de naribus manabit. vii hiis ib. v
ostendere uoluit ymaginatione oculorum plurimu̅
pati ꝓpter huiores cardinatos i isto de quibus
huioribus si numq̄ ad caput ascender ad h
peruenit oculorum no esset. Simili si in foramine aurium
ul' naru̅ fuisset ul' ligue. h' g' inde ostendit
ad ex isto caput ascende̅tem ⁊ vigilante̅ illam
generare. Jt. v. q colliculos egeri hec surditate
adueniente cauntur. Et surditate̅ huores col
lericos egeri adueniente saluantur. Nullus it
preces arte simulatur quin no dicat aures in
hac surditate i firmi ⁊ causa eius esse colericam
materia̅ caput ⁊ auriculas ascende̅tem solutione
gen pegere. Quesitum est ut incipiamus
ab i isto cu̅ actio i firma est prima inuestigemus
necessarium illi necessitas actioni quale sit nam aut est in
firmitatis ⁊ permanens aut incipit firmari ⁊ manere
quod manere incipiente inuestigatum est cum cum sic in
esse i firmi mebri firmitate ul' partibus ita sicut. v g.
cristallina multum exsiccata necessarium cui firmare
erit ipsi esse permanens. Simili i oculorum pupilla
grossi cardinantur huiores esse oculorum no est lesa
ipsi tn q cu̅ locum accidit sunt i eis permanet. q
aut peneniunt ⁊ transit ad oculos quando autem i
fit de huioribus se dissoluentibus firmum q̄ caput sa
lientem generantibus. ma isto exeunte. Credendum autem
mebra no i firmari n necessarium i eorum esse existit inutile
est no cum possumus dicere intestinum no i firmari sim
nimis hec dolorem qui tenebello proferet quia plurimi
inuenimus dolorem illum transire superueniente me
dicine solutione. Et possumus alii arbitrari causam illi
doloris extitisse n q cum solue illa egressum est
locum cui figere dolorem quiescere uidemus. Quippe ob
absque illa inuestigatione firmitur credit q subito
materie causa superueniente ⁊ dolore necessarium fuerit
ipso q recedente ⁊ dolore cum ipso necessarium transeunti
bus atque recedentibus tantum intelligi causam doloris et
necessarium fuisse ⁊ ꝓpter hoc concordati sunt igitur esse causam iec

sionis ⁊ gladiu̅ incisionis ⁊ ad sillia necessario
g' credimus q huiores cum solue egrediente causa il
li doloris fuerit cum i mebro dolente extiterit. Si
cum hanc inuestigare quo de i loco illo ortum sunt
certificare no possumus siue quod ꝓpter mala̅ conuenim
huiorum sunt sic locum i quo sunt nimis resu
gerinuerit ul' calefacerit ul' q ad solita
loca quo fluunt no leuiter peneniuerit ⁊ ultro
penetrare nequientes uno super alio sese comprime
tes conculcauerint aut q i flatuam uentosita
tem mebri i quo sunt generauerint aut q membri ro
sum ⁊ punctum afflixerint. Cum cum h inuestigo
nichil ostendit n huiores illos q fuerit causa illius
doloris. No soli sufficiet nobis scire quod
huiores illi doloris causa extiterint. Sed sciendum
est mebri dolorem ⁊ necessarium materia i eo existe huiusse
corum quidem que causa eueniunt no ne necessarium et
dolores ipsi subito languintur aut q uelut igne
ipsum calefiunt ul' sicut nix refrigerantur ut sic
lapis condiuntur q sic extrinsecus causam supueniat
causa dolor ⁊ necessarium ipsius. aliter nullo precedente quod
no passus est quin nulla sit particula est relicta
dispositio ab eo recedentibus mitigantur quibus sup
uenientibus nullus ad dolorem ⁊ nocumento se li
beri fuerit esse. cum cui ⁊ si ab ipso recessit necessario
quod prima necessarium ⁊ doloris hebitur. Iterum re au
dire ea que prefati est i precedentibus q ⁊ manifesta re
du operis pronosticationum ⁊ acutorum hebis. Dico g
alii dolorem ⁊ necessarium ꝓpter aliq' re recepisse minimi
quorum causa recedente ea no sit stabilita ⁊ perma
na ⁊ alii que tamen ei ꝓpter est prefatum ⁊ quam permanet
no unquam aut cum sui causa recedentibus esse
ei stabili ⁊ prefatus est v g. disinteria mebri intestinorum
est. sed ⁊ necessarium i uniuo generatur quando materia pungitiua
pretestia transcendite ⁊ uiscositatem i eis humidum
lauante ⁊ corrodente. Intestinis no n uiscositati
tibus quibus tuentur humidum evacuante mentem sepius
corium uulnerantur. sed si materia ulterius ideo causa
fuit ablata necessarium ⁊ de ab ea illatam uinam n
appellatur. multo modo nomen ortus materia ideo expul
sa de intestinorum ipsa no exeunte necessabit. Si
militer alia mebra ⁊ disiuncta ⁊ diuisa q mebra
antiquorum inuestigantes diffinierunt. vii n oz ut ea
h noueremus autem q in me prius diceremus ⁊ expla
nabimus ut dubietas a nobis auferatur. Alii n
nocumenta ⁊ doloris aduenit uniuersaliter esse uelut quod
tamen concordati sunt ex codem namque morbi ut ani
mi docimus esse fuerunt. Intentum eius dominus no di de
inuis n princeps tectum ⁊ fundamentum i sil sic ⁊ tam
quam morbus i tempore ideo prefectus n morbus est. vii

oz nos investigare an illud sit morb' nec ne. Ig' dicam' creatioez sep an' lib' ic' creatie nō unu' ee nature. Eni ei quoz nō figuratoz ptes siles a sui exordio usq; i dii psitiuf uni' sut eentie. Reaut aut creatio figure ē susceptibil' ptes hns dissiles posē ēe sui creatie ficedēte. Vg' dom' nō ē panes tecti 7 fūdamtū n' eo m̄ut sil' 9 stituat'. dom' ei nō ē q̄ n' h' m̄. ob b' u' calid'. f. s. ul' hu. ab initio dū sanitas tinnuī egdiuf eidē nē 7 een' sut. qs si si sut 9 plēdē negami nec abegns p sui puitate sētiat' uni' m̄ spēi sut. Q' 7 etc tendū d' aptiub' sequet; mb' fiunt eē i unū 7 eidē; morbū siue sit mag' siue p ua 7 si sit q'titate discrepātia coz tm̄ nō spē s; quantitate discretio ē. Posē ē dolorē 7 nocumētū 7 morbū ea q'titate i corpe si' q' mīme p puitatē possit sētiri 7 9plēdi. Vg'. assidua gutte distillatio lapide pforat siti uno ul' duob' ul' trib' ul' q' ictib' m̄ime cauaf. nā si ex cētū caib' nulla in lapide appeat pforatio q'to min' ex q'uo q'l; cauatiois sig' appebit. It' posē ē si aliqd fecisse eū p' mcb' fecent eidē ei ūtuū ē p' 7 si. 7 si sit a d egit nacio 7 ap' lapidis q' lucis muttitū ē sili' si p'ma; euadit necio 7 sui; euadet eodē mō 7 i' 7 ē. q'titas ei p'ue 7 sē tneq; 7 quarte equal' ē. nā dom' lapis i eodē statu pmāsit 7 icais aque sup idē ex tteuit illa sui sic distillātē nullatē penetrabit q' si ex milena gutta ā p foraminis appet necio diccz; unaq'q; ictū aliū ad mō millesime fecisse. Cuiq; hec patat credēdū ē morbū fitieē cā; sp̄; eidē moz ab initio fuēē li; p' sui puitate sēn nō appeat. Vn̄ qdā; morb' nūc sut punctuos sicā aufenī' coz nā illu' ctūitē euadet nā ei medicaminū auxilio nō idiget n' ai m̄obo m̄ini magificato nequerit durari. Sili' aut dū; quedā m̄a pūgitiua rodē intestiā cepit 7 sūdū actio illi' i' h' us appuruert q' libri m̄ sp̄; uulnea penete fecisse credim' 7 sicut uidim' pustulas i sup fitie corpis nascētes sanari nā absq; ullo medicaminis auxilio li; fittiētē sanari sic 7 i testinoz excoriatio m̄ā ab eis ablatā nā solū mō supueniētē curat'. Falsū ē g' q' ab h' us ab sētib' n; dō in nocū' i coz maneāt q' q'q; si mīme pmā sit negare ū possit; q' in ul' ab

ul' nocū' m̄ i idū ablata guet'. Cuiq; patat h' ē tum 7 eiu; oz de h' ac intēciōez sicut uelut m̄a ac; 7 sūdamētū oiu; que dictum sum' a sint m̄ nu; 7 canones coz q' b' lata coz i sira p̄cedit'. Quo dū diis nullā actiōez corpis puti posse nocū' aliq'. n' m̄bz cui' ē 9 paciat'. Illud ei m̄b' si aliq' h' uit dolorē nocū' p' sul dubio exeo puet'. Sili' si ico sint m̄oz ul' diuina ecius no auimtū m̄b' i actoē exiūt ex' nā; decāus ū malūz ē. Oz g' nos p'ueitē lacu nocū' 7 dolorē h'ntia uidendo eaque coz exeunt sic diximi q' duob' mōis sut p'cedēda uelut ea q' sut int' se diuisā p' i eēntia m̄b' rō; i uesliger' ul' q' ab eis 9 tinet'. It' alii ul' alid nocū' 7 dō reb' si m̄bz i exiūtib' na scētib' d' monstrūt' ex sp̄ē sectioz actiuū exiūtib' q' sut int' se diuisa 7 discrepātia quoz d' nomiāez dicūr' mō sit. **Cap'm̄ i quo eniāc ea que dcāuis ē 7 agit de usu 7 distinctione quorūdam nominum. 12.** Eni i' h' c laco adeoz rōez que i uitio dici solū reduco. Oz dicā sig' ōnes q' b' nocū' q' ē m̄ cē m̄b' denotat' illud 7 q' p'tinet m̄b' coq' isti m̄e. It' oñdā; uidua quib' nocū' q' ē psi; 7 q' ē psitiēdū 7 i d' u pmanēs i sinuet' illd' 7 q' i eē m̄b' clausū ē. Sili' illud q' li; sit penetrabile 7 eni situui m̄b' m̄ mutat ei q; nocet q̄s si g' sicatūes p' ila ē ali' ēē 9 uictus 7 9 positus. It' oñdā; d' cās nocūmētoz p' colligātiā i a' sētoz 7 coz que alie' p' p' sut. Io 7 h' nocumēta p' imitiua appellāt' sic 7 esi stum' nā sib' p' imitiua uocatus oz nos illa a' nō p' colligātia; s; sec'ūda uocatur h' ei nom' ēciuo ei q' magis ē 9 posita qua illud q' si illd' p' colligātiam appellatis istud dō ē p' sui eētia. It' p'lim' uidemus dolorē q' fit p' colligātiā 7 eū q' ē eē ē i uno eodē q; m̄b' ē cōtinuati 7 eē psectos 7 pmanētes. Vg'. q' libz m̄bzū p' colligātiam alicius patiēs ali' eo mō m̄uū q' mutuio eius stabil' pmanet. Iq; nocū' 7 mutuio illi' p' imitiuū m̄ime appellād' ē. s; nāq; h' noie d' notet' p' aliud pmāsit 7 eētie eidē m̄bz p'uz. q' p' illa i exitionib' m̄bus 7 epit'. Vg' uulnerib' i pleno coz exiūtib' m̄oz 7 ap'ri i ingiune g' nātib' m̄oz 7 ap'ri cutis eidē i uulnerib' i ingiune pmaneat 7 mutuit' i sanie ul' dunie scrophula appellat' q' apa no d; nocan p'imitiuū. nā ā istud q' mō manet a' sit ad ortū exiunt. Is ei morb' 7 si p' alicius colligātiā sut sit m̄ sibilans ei m̄b' i q' d' istis ē uelut sui nō p' colligātiā fuisset. Qua p'pi

oz nos ɔſuare cū; inqbrant locis nob ſbnei
ēte ſic dicimꝰ ulꝉ denoīb; p̄ſūtꝫ titulato cū
ſigtōnes noīuꝫ p̄mū pleniſſiē oſtdimꝰ. inſtā
ci mē ꝛ pbiv. poſt aūqſſias ĩnetores ectītos
hꝰ deſtruxerūt. ſ. ētiam cū c hoꝛ uocabuloꝝ
nocū. ſ. doloris ꝛ actīuis q̄ noīa ad ſigndū
actiōis hūi ſūt ĩuētꝫ facē ei ꝛ feciſſe nō p
feruūr ad ad ſigtūꝫ ſigtōnū ñ cū ſigtū p ſe
mouet ꝛ dīns qualib; pti nocū ꝛ dolorē
cū motus ab alio ad eū p̄cedit. at ꝛ cū d
ē q̄dī ei ſit quadaꝫ ɔtinuitatē alꝰ ñ ɔſuſiē
q̄ ɔſuſio ſi ɔmutatē ꝛ q̄ ſtabilꝰ ē ſupgdi
at morbꝰ ĩncipiē. morb; ei nō ē aliō niſi
motꝰ p̄ꝰ naꝫ. Quaꝛ ei mutatē; abuſiue
nocūmꝰ nocū dolorē ꝛ accidēs. Jdeo q uult
mutari ātiqs ĩ oīb; uocet motū eē nām
nocū ul dolorē. Sꝫ q ſē uitutē appellat m
brū ĩ firmū ĩ quo motus eē nāꝫ ē qꝰ ſi ab
uſiue eū nocituus dicēs illō hꝰ noīe q̄ ē no
cumētū ul dolor. Vū qꝰ tibi ſolicitus ſiꝫ di
cere minime uerebo qui libꝛ uult ɔponē ad
iſinuadū aliq; rei eē bꝫ ut p̄ ei noīm d noter
deū ſigtōes illi noīs deſcdīt. poſtreō qd ac
tēdū ē explanet ꝛ apiat. Jn lꝫ li nō oſtdit ñ
ſigficatōes noīuꝫ. Plurimis uō nō ſuf
ſic ātiqꝰ qūe ploꝝ ſigtōes deſtruē; ſꝫ eas q̄
ploēs optīe pſcruūr ĩnrupīt. Jlloꝝ aūt
ſūt iſti qui dnt actēe; multoꝝ eē languidi
mīꝰ ſuo in dolorē in nocū hūe. Ego uō di
co q tūc patiūr ſolū q̄ nō dū ad eū uenit
mutatē; q̄ ſtabilꝰ ꝛ pſeuerns ē quoꝫ ꝛ cepla
lea q̄ ſit pp hūores clauſos iſtō ſi q uolūt
noīb; ĩuētis repugnare dico poſſe ē ĩ reb;
ea noīa ĩponāt que eoꝝ ꝛ ppa ꝛ dominata ſūt
dnt nāq; caput hīe nocū. ꝛ dolorē cū pꝰ
ſuīt pp colligātiā ſtō. Jdē ꝛ ſuiet eē ĩfirmū
pñe ĩ eo eēt cūte ſilꝛ de ſtō. Jn ſtō ei ĩquit
nocū eē ꝛ dolorē malꝰ hūorībꝰ ĩ ea eūtibꝫ
ſū q; ꝛ ĩ firmū appellat cū inuenit eē nāꝫ ꝛ
ul pp mala ɔñe ul apā ul pp uulnā. Qꝰ
aūt huic rei ɔpetētia noīa uolūt ĩponē
oꝫ ut ɔſtdēt ĩueſtiget ulia ꝛ pp ētdat an
actio digōis dicēda ē leſa qn cib; ē cōrupt
an nō ſi corruptō cibi corruptō ei cibi ei
q; duā que q̄l gnis gliſſimū ē ꝛ diuidiē
pria ſit pp pñe; ĩ eētia ſtōi eūte. ſꝫ pp ꝛ
malos hūores ĩ oīe ſtōi clauſos. ꝛ ua pp a
loꝝ qualitatē. Cibi ei ſuīoſe q̄ltitatis eūtes
ul acetoſe ul putride ul fetide cito q; corrup
tibiles ul q exquo dn dētētiōis auaſiuo cor
nipūr patēt in ſtō corrumpendi ſūr ĩaq; dnis
eos ɔ̄ digōē; mutum qꝰ hoīes ſic ſūt diſcor
dan dubitātes an illa actio hūt nocū ñ ne
Quidā ei dnt digōis actōe; eē ĩ colūmē ꝛ alij
languidā. Jt quoꝛ dā ē alia ĩ tētio dicētiū cibꝰ
nō eē ɔ̄ digōē; mutatū ſꝫ ſolū mō ĩ digeſtū
eē. q̄ꝝ aſſumptōis ꝛ negōis explanatō p̄tinet
tendā ē. An ſtatim ſic puto ĩtellexiſſe te
ſtatē ei nucleos uuaꝝ paſſaꝝ ſi ſanie ꝛ ſilia ſi
ne mutatē ꝛ fetore cū egtē exeūtia nō oñ
dere ĩdigōē; pp eapulā ſꝫ eo qꝰ ĩ digeſtibilia
ſūt. Caplm quartū; ĩ quo docet agnoſcē
ſtomachū nō morbū; ĩ tiorē; per exeūtia ĩ
pigeat nos ĩqrere de ſtomaco ꝛ inteſtinis.
ꝛ ĩ ueſtigare ſcīaꝫ locis ĩ firmis ptinētē q̄bꝫ dā
quidē in ſinuatiōib; dialetice ptinētibꝰ pꝰ
miſſis q̄b; meduliꝰ ĩ daguns ſciemꝰ ꝛ pp ētdē;
uētum ꝛ pñtia ꝛ pñtā aūt potiꝰ ſic apā
ꝛ ſilia hac ei ɔſuatōe p̄cedit aūtō optime
ſbſeqñāt. Sigꝰ aūt ueni tibi declāntia uitute
exeiſtē reb; paſſē potis in ĩ pediens ĩ noībus
nullū tibi pſicuū inſerētib;. Quidā man
ſuerat maī feſtās ſe ſuīoſe ul corrupte ruc
tuare ſic ex ouis ſūxis ꝛ putridis cenauit
aūt q̄dā dulcia ſic ſiutellas cū oleo ꝛ pane
alī aūt dix ad cenā hūiſſe oua ſixa ĩaq;
admodū ſaporis eoꝝ eructuabat. Quidā
uō eo qꝰ multas moices ɔmedebat fetide e
ructuabat ꝛ putride q̄ꝝ pala ĩtelligimꝰ illa ei
bāria nō ut oꝫ eē digeſta eē tū ſtōi illeſa eāt
pētātū gꝰ ſue actiōis nō pp ei eētiā illaꝝ ē
Siū ĩ dlinōe ē de nucleis uuaꝝ q̄uoꝫ ĩ greſſe
ſūt exeūtibꝰ. nā ſi poſſe eēt ut aſtō mutatē
tū eētia ſtō cū ſpātā eēt ſicut nō ſit poſſe
ea aſtō digī ꝛ ĩ digō ſit actus nucleoꝝ eēn
p̄nceſ. ſꝫ ꝛ ut dicamꝰ eos ĩ digeſtibiles eē ꝛ
ſtūꝫ ſtōi ĩ colūmē qꝰ oꝫ meiāꝫ ſcire ꝛ ĩ ueſti
gare. Sup uacaneū aūt ē pp ētdē uitū actō
ſtō cibo hꝫ ſic egridite ſit ſana ul ĩnfirā. Jt
alꝰ ſuīoſe eructuauit uꝫ qꝰ ſꝫ firmatū eēdē
nt. Vñ cītiſſime ſcimꝰ euꝫ calore ĩ ſtō hūiſ
ſe. Tam cāꝫ illi doloris ĩ qſiumꝰ an ea
eēt pp mala ɔñe ĩ ei eētia eūte. aūt pp
hūores collicos ĩ ſīu ɔcauitate adunatos
aūt ĩ nullis adeo ĩ inſertos q̄ difficile eēt ab
eo ſepari. Jt ĩ ueſtigauī an hec maā ueit ab
eꝑe eo qꝰ ĩ firmū eēt ul acetētis inbus ul ſt
ĩ eo nata. Que ratio ab eo ſcitē qui ſuāꝫ
meōriā eūtaūt ꝛ aſſueſcerat ĩ ſcīētiis rebꝰ ſūt
q; ſigōnibꝰ nō aūt ĩ noībꝰ eas denoīnabus

ɔſidiaone

Causa ei corruptionis, sive cause excitantis corruptionis
spe cognoscitur. Nec inveniunt signones nominati
ostendentes nobis qualiter illa causa cata fuit velu
ti ex corruptionis spe ondit. Nam si cibi in suo
sitate in stomacho mutantur, non cor minime fiunt
te hoc necesse causa progressum calam frigida non sui
accetositatem mutatur. Et cum siccem stomachum malam
sine vel malos humores habuit minime cito appare
bit nobis ad hoc quod percipiendum accipiatur aliq
na speciei illius corruptionis opposita. Negrum
in quo stomacho cibi in suositate convertitur durato est
panis catanusii. Cibus autem in acetositate
conversus melius venitur est. Tunc inquire egritudinem
a principio et egrotum; an aliquis humor cum eis eg
rediatur velut si ille cum panem catanusii in
bibisset calidos colicos qui humores emisit et q
uel acceptus sia deponat aut eos sive aliquo
humore eicerent et paululum mutata sunt. Nam
si stomachus nimium calore habuit, sive materia panis et
catanusii simus cum egrotum exies prius erit primum
mutatus. Si vero corruptio calor fuit p
rimam; exitum in stomacho erunt in certo colore illius ma
teriei sive quem materia eius in eis prevalet. Nominum hoc
magis ondit si quidem eger facilius fit ad nomandum
quod difficile non oritur cum combibeas. Et si
vero fuit necesse cum materia circa concavitatem stomachi
vacillat. Namque si in illis stomachi inviscitate
necesse abominatio nomandi que nolitas o
mnium sive fit in illa materia cala fit siti generatur. Si
non frigida appetitum facit. Item oportet prae
dicere ei pan sit sanum vel infirmum et pannem quod
habet an sit de frigiditate vel calore filii et splene
nam sibi ibus filia perquirit et quam quod dica
bam potius quam infirmorum procedat et cum vel ac
infirmum et que sit infirmitas certificat. Sed
melius eius est quod primum adest; curatiua scire in
firmitates quod loca infirma non ei sanitandum
est loco infirmo velut in certa primum. Negrum igitur
prius inquirendum quod loco fuit oritur studiose et stu
gerere. Quantitas tamen refrigerationis et quo et cum
quibus adiutoriis debeat refrigerari ex loco
infirmo denotatur. Et si hec prius non sit aliud
quod mala consequentia stomachi mitigabitur calido
refrigerando vel frigido calefacto et prius mox miti
gabitur. Dubium quoque quod humorum sit te ad firmi
credulitatem conversus; an putabis pro certo si
postea procedens infirmitatem calide communis
species medicamina invenan et calam nocent. Et
si in illis stomachi humores clausi fuerunt ab homi
natione et nomandi nolitatem eger habebit, nec illi
meri quodpiam vomet sic contra eos quibus materia circa stomachi
concavitatem manet. De ructuatione vero dico quod
quedam acetosa ructuatur et quedam fumosa. Quibus autem
acetosa ructuatur dyation pypereon et silia compo
nitur seu cum aqua seu cum vino bibatur. Quibus vero
ructuatur est fumosius absinthium et yerapigra
iuuatur. Et si forte ab initio prolixioris tunc qualiter
iuuatum invenies tunc quoniam ordinibus sanam fruitus
iam recta in curando infirmum tenere potens. Unde
si infirmitate eos iuuante sanati sunt et firma
tunc sane notificata est. Et si mecum que iam iuue
nit ledere cognoverint tunc inter ipsos conversus constitere est
ore in curasse et non recta via innuitur esse. Certe
tamen cum hic primus mecum sanam non potest inveniri nisi ab eo
quibus inuestigauit et ostenderent diversitate
cumque primus qualiter et quomodo curari debeat. Ideo
dico me curasse multos colicam patientes et
sani facti sunt cum yerapigra. Arbitratus enim sum quod
illa materia que dolorem faciebat esset in visceri
bus intestini quocirca putavi medicinam dari
in infirmo nam bene certificatum est per illud dubio
iuuatiuam esse cum vidi infirmum iuuari esse et
vidi meum arbitrium non esse deceptum et tunc addi
dequantitate illius medicine si oportet cognoscere natura;
qua meum arbitrium certificatum. Dico quidem me
illum hominem vidisse augmentum doloris pati datis
calis medicinis et dictis et cuminoledi. Et in
interrogatum de specie doloris dixit causam mordacem; cum
dictis reputavi humorem generantibus et cibaris in
naret certificatum intensus; huius dedi que ei pigram
quod iuuare sic constitueram aspiciens secundum oppinio
nem; firmam certificans me suam primam intendisse. Item
vidi alium cibaria facilis digestionis accipere et dolorem
cum motu et augmentum interrogatum eum de principiis causis
eius; dixit in hiis principio firmacatam acceptam fuisse quod
sum tunc qua causa fuit eccet accipiendi firma
tiam; quod dixit se passum fuisse inventre dolorem mor
dicatiuum; qui fuit causa accipiendi medicine et potentem;
tunc arbitratus sum intestinum passum fuisse causam il
lius firmacie et ex male domus cum primum cum materia
quorundam humorum intestinum inflamasse. Unde scepe sui
sacepit quod abcepte sibi manauit. Iamque sua
corruptio et malignitas augmentata sunt. Et quam
ut certificaui dedi sibi cibaria dura et stiptica
quibus cessatis cepit alleviari de doloribus et mo
suis quas pati solebat nec egressus est ab eo que
solutum est cum egrotum dolore exiit egestas quod ei erat
corruptum liquidum et putridum. Secum aut
prius quod egritudinem cum egrotum non egrediebatur nisi
fecerat largo tempore dolorem et unam extendam primam ei

panis catanusii grossus
est viscosus.

no fuisse nisi i superiorib' intestinis. Sili ma
bunt solo; dolore existente sua pine i inferiorib'
bu. Illi cu no eunnt n ca existen. alu;
no ca albis ptcis. Bao ci bu q qcu; pr sto
macua fuit nalior a cit q dat supi excib
7 potib, faciliora ci st. punes qte q nost
logte ab ano uuiat extrib, i fiorib, datis.
l. excisti. Ergo ex h'moi rei ca no solu;
suffic nob iuestigare pine an sit isto aut
in itestis. S; oz mag iuestigare pine q' sit
isiu centia 7 qb' sigonib, oindat 7 q dolores
q ue ac sut cor pp q i dolores sut uni;
mb' pp. Vg. i digo cibi actus e q' sto pa
tit. sili mutato cibi i fuositate l acetositan
te. ondut ei nob ca; ee nec 7 punis stoi.
Sili dmis in itestis exeis q ca egre egdi
ut 7 q n 7 quo cu egone exeat 7 ca qb' reb,
siueniatib, a ca iuestigante eu ca expim
to oz iuestigare .i. pine 7 mbr iquo e. Vg
lo qdi putes solo; ca qb, ca q uulnis co
ntab, ul pellicular sinistis. ali q reb, sag
nolentib, ali oib, omittis ame pr l dubio
cu ficat uulna i intestio hn. ndu in cu ficm
in iqb' su; sbtilib, siu grossis sit. q qd sic su
pius dici pea que ab eis egdiut ossete pos
simus 7 ptepus egdientu 7 palui tuu;. i. i
petua cu egte eq mitum ul no eq ul nulla
ull ei uulnerib' q sut i inferiorib, intestis nost
egoi omtn. i huis no q sut iqb, ca supiorib'
min sut mixta egoi s; no eq q; min. q at
st i supiorib' mag' sut omta. Cor no q sut
nltia supiora mat e sut omnetn. Caplin
Et plu quitu; i quo docet agnoscere pine;
nmu incit; i iore psigne; agguu ex. v. s.
una signe; lo actie 7 exeuntib' a cor. ope
ca i fiuma oindeterm 7 dolore 7 accitib, 7
cor q; pine qo sit aut loc b con finone.
i firmu 7 ca; eius sil. Vg. signites loci i fua
oindetes sut cor actoes q i pedite sut 7 que
a corpe egdiut 7 opo mbror 7 pp us cor do
7 cor accitia pp. pria signites pini sr 7 ce
.s. egdientia a cor 7 pp us do 7 accitia pp. Si
gficaties mbror ... b mo
sut note ue si desua actie inuu pssione;
q s pssius fuit paul dubio cu fitani oculos
pan illa tale pssioe; siue existat i oculoru
centia nesam ul pp colligantia alcuius mb
ul pp utrunq;. Significaties no sut exeis q
de corpe egdiut sicut supius dici. oindut a
depte mbror aut d eis que ibi clausa sut.

Sili opo mb' oind mb' q patiut. Vg. durin
a pu i dext late sb diafragmate mei ceuli i
bus no oind pine ee i splene sicut sic a pu
i sinistro late n o ep pati s; splene. Porro
ali exeutia cor sr omnete dubie q; signonis
vu oz nos iuestigare opo; illi mb. ps ei pti
cular egssa o uulna ee i uiscib, i firmi. S'
iquo uisceru sit no possit; scire n p opoem
mb' i firmi. Que aut puenu egdiut oindt
pine ee ul i sto ul i men. Si no e ca tussi a e
igitur aut i canalib, plonis. Si u ca m
senice a ca excente i fima b' e. Si at ca una
i adita une e. si ca egte initestis siu n mul
cus i uulua e. Sili dolores ptes locoru
i firmor ondut. na si egro oncat nob ulna
oz nos iuestigare an eg' seniat dolore a na
ul retro ul i femore ul i late bi ei do loca ul
neni i finuat q; si do fuit an. uulna i sto sr
sinet eit i men. si dria unlneu oris sto 7 ca
innais b e. si ei i firmus du acuta 7 caliran i
glutieu i ore sto uuln e. Si at i inferiorib' le
bit dolore i umbilico. Si aut itia situ ptto
nace; doleat uuln e i men. Que qte d opar
mbror nob i dicat sic a mlm q s doloris
spes dissent. s; nos mag q' i b loco i 2 pti.
de dolorib disputabim. Nuc at e spon
di silitudie; q agscam pine locor pine bu
tu denomite expris accitib, diram aut a u
q; uulna et cor nascetia oindut pine illi
mb' quo sut. cardia; in buic ce; alia q; abo
minatio 7 fastidiu oindut sto pine. Execu
tia cu egte q' lotura carnis recetis d secto;
epis oindut. mbor maxillar piploia; idi
cat. It dico pines 7 nec pp us b' sigo
nes pea q euant. Cortices ei uulner mul
nem signit. Arena i fudo urine lapide ca n
dimut. 7 negte no uelut seina cucurbi
te .i. lubricos latos exeutia ascarides 7 ca
curbinos ondut. pria loca i fima pine
q sola recapuit pine: quia ondt. si 7 a qb,
solu no punet. Vg. aq descedes i oculu; q
catarcta d; no eueit n solis ocul. lapid
n caut pt q' i reib, ul ue. Et ali sic quida
dnt i colon lubr 7 ascarides n creatur n i
itestis. Sili e i pole a pu i corde exitus pusti
at plo 7 ligamita i pole dolore hnt. Sig
ficaties no nec 7 pimo puat loc sut in
uulnib' plimois q ptisis appellat ugule
i curuat no i suo loco ca febrib' ou cala a pu
ta i putredine omsa. ingdo ligne acum;

febre indicat. Sili immutatio coloris ppt
nō ē uelut immutatio ad nigredinē q̄ fit pp
splenē. nullus ei sapiēs quibn̄ sit nut
rius ī aut potiē ciuitate. Sili m̄ ea q̄ uelut
cinorodias pp punctatiē. Sz p̄uatē sig
ficatiōes q̄ solas p̄tīnes absq3 loco ondūt
prīcipes sūt. nocūt ei actōis ondūt mb' sola
que patiūt diutinas aut ī cōceptio nocūl ō
p̄tīnē ī dolorē mb' ī q̄ ē ī quo ē. Ergo p̄ua
te sigōes morbi n̄ sūt n̄ ad accū sequētia. Sz
ē ostēd tibi oīūz q̄ datur sit: ulcē; sigtōē;
q̄ p̄tīnes ī loca. aut duas quaq3 p̄tīnes
ī uno loco aut duo mēbra eē ī sīima dīm
strant. **Cap' sexti ī quo ondīt quō p̄t**

In hoc loco pla**pati nocumti p colligā**
cet michi dice' que mēbra patiū **tiam**
tur p̄tīnes illas q̄ tm̄ sūt sibi ppe ī q̄ p ō
p̄tīnē; ī h' dicto sīnā hac p̄ticulā. Re
cordare tm̄ ī tētiōis q̄ moderni mediti pri
mitiuā p̄tīnē appellat ul' nocū p̄mitiuū
meli' tn̄ eēt sī diceret nocū ī p̄tīnē ppa. Cō
sidōt hec nocū p̄mitiuū ul' p̄tīnē p̄mitiā;
nulla drā ī b' erit q3 multor dici hō eēi
nob' diuitie' intētioe; ī discordia ī nob'
m̄ ī eis nos ipedire. sī studiū hīc īgresseri
dis ī eni cētitas. Nā sī de sto malus fum'
aut mali huōres cēbri asceduīt ī gemētā
q3 nocebūt nullus ē q̄ dicat cap' p̄mitiā;
hīc p̄tīnē ul' cap' sanū eē sz ocordat ī mai
festat cap' pati pp alior mēbror colligan
tiā; utilius ei sī sic dicat q' ītētio nīa m
hac p̄tīnē q̄ ē pp colligātiā cap' eē īfirmū
mīme negamus sz p̄tīnē cū alio mb' eōz
hīc. utili' ē ī mbra que pp colligātiā pati
ūtur dicam' pp p̄tīnē alior pati. Est ī
aliq' q̄ q̄dā medici arbitrati sūt ī ceccidit ī
cor ūtē q' multū obscuru ī īuestigabile
ē ī o ueit eis q̄ p sōnū q' m̄ diceūt m̄ aliq̄
mō exposuerūt eo q' b' q'erāt mīme scire
potuerūt. Sz ego uolo h' adcēre ī h' loco ī
q̄ oz me de eo disputare. Dico aūt q' aliq
q̄dā actio ī cor' n̄ pficit' n̄ cū mēm ei oueien
q̄ m̄ā h' sua mb' q̄ h' ppam' ī agēdā alia
actiōe. Vn̄ alīi patit' ī isto ī sto q' illius
actōis ē ppuz nulla p̄tīnē ī eo existē cū
ī actio erit ablata ul' minuta pp iopiā
illi' m̄ēti que ab illo mb' sibi ueniebat
sic ē ī uoce uelut ondim' ī h' n̄ d' uoce dis
putauim' q3 ī sufflatio ē m̄ā ī elin uocis
ī fit cū lacertis extrīnb' īt costas cū p̄toris

ostītiōe. cū ei lacertus hīc actiōe; nō egentali
uox āputabit' sī in sto uocis nullā h' p̄t
ne; q̄ q̄dē uidem' plimū euenire. Porro
istā m uocis sibi uic diffiniat' nō ē aliud n̄
guttur totū q' sī dicē uelis eū sic fiāces sē
nes eius cātillogines q̄ sūt ī gutture ī lacā
cātillaginē mouētes qui sūt ī gutture aū;
nūo de cebro descēdēte. Jt cū illo cor q' ligue
fistule silat' q̄ ē ī sūmitate gutturis q' greci
epiglotas appellat' q' quitē cor ceteris dig
us ē ut sit isto uocis hec ei cor sī modice
apiat' ī claudat' sit uocis modulatio hec
tn̄ nō p' sī n̄ multū aeris quātitas d' p̄to
ris cōmitate cū forti motu exierit. Istud ē
nō pōt sī n̄ cū utrisq3 lacertis q̄ sūt īt costas p̄
toris. Et ego sciui q̄ dū de alto cecidisse
ī minui dorsi ī tm̄ tetigisse ī ī die tā puis
simā uocē huisse ī quātā aūt ablatū oīo
extitisse. Vn̄ p̄māsit absq3 uoce. p̄ea n̄ ā lo
pedes mollificati fuerūt n̄ ullus ali' loc'
corporis passus q̄ copiā ē. ei ī hanelit' nō est
ablatus n̄ defecit. Cā ei h' hec fuit q3 medul
la spōdil' que sb' collo ē mollificata fuit ī aū
eā utriq3 lacerti qui sūt īt costas n̄ p̄māsit ī
motu pectoris cū diafragmate ī sex lacertor'
supior' qui sūt ī pectore q3 isti n̄ uū ad eos ue
niūt de collo. nūus ei q̄ uenit a medulla ī
spōdil' ī lacertos īt costas exēntes passus ē
ī ī sufflatio sic dixi p' hos lacertos ē. Sz mē
noluīt huc curare cū mediciē ī n̄ ngle
ti pedes. s. eius q' mollificati erāt ī guttur eo
q' uox āputata erat curare nolebāt q' ē
plibus ī mediciā ī loci m̄q̄ pū erat. Cū;
allemati fuissz apū spial' medulle post. e.
diē ō uisa ē uox ī mot' ī pedib'. Que q̄dē
pū uocis s'pp altius colligātiā erit utili'
nōm ī clarius q' ut dicit' dolor capitis pp
huōres clausos ī sto caput ei ī hac p̄tīnē
petit fluim' m̄ē in sto h' tē. Jnpedēat' illi mei
ī descēsio' sz p̄f ei nō ē n̄ q3 q' ad eos solutur
erit. i. nūus anuclh ueīt n̄ uenit. Jt guc
tur nō caret aere uoce āputata quīdem
al' ane [illegible] luū ad h' hīc sūt
sufflationez ad huc amixit. i. multū aere
q̄ solutus ē p guttur foras egedi. Juētiōes
aut nouiz diuitiaz ī cetitiā ieīū q' illi ig
nauit studiose ī q̄tam'. Dico g' q' cū do
loris capitis pp huores ī sto cap' salientes
illud q3 calefaciētes ī extēdētes nō ē illa
q̄ ymagiātiōes an̄ oculos appēt' excecanti

ctus sup ucturis oculis no calefcis n extē
sione h'itab; solus ei fum' adeos penetr.
It amissio uisus p oppilatoē; nuor nisi
ferētu acceb; no e simil' cac cor qb; egssus
pedu exa parte inucha exite āputati 7 si ipte
sut silia. n ut ea qua uox aufer. Vt ei apedi
b; sola aufert adeos uenire soliti 7 n sba.
Cau' no uisu amittentib; uitus 7 sba uocis
pbibita e. Guttuit qte paciete ut dixi mā
uocis ad illud ueire pbibet. Sz lo q dixi
q uocē amisit p uulu pcet ei penetrā fuit
eo q ea mea uocis amisit oio. Sz alii
pati gutt' illā molliete. s ut uox pbibeat
p oppillatoē; nuu q dixim' pedes pati expā
ne nuche pdicta. ca no q nuu uocis icidu
tur aut ex ligone ostrigut. Veni ai dico
nuos uocis sectio mea e illu q solet sum
noiare hec noie intel; q ego iuem q ma
gri mi no sut soliti cognosce nuos uocis n
illos q sut ilate ab ar arteriar qs uuelles
appellat. q plumi hys nuus patientib' o
sile nuus quos dixim' pane h'itab; . i lem
eiq sut guttis ppi quos sursu reu'sinos ap
pellam sut po illor 7 illi q ad multa loca
diuisi 7 n soli ad gutt' no fuenut digi ut
nuu uocis appellat. Sz nuu uocis si patiat
q sursu reu'sinu sut ul' nuu q sut ilate in
uentu arterar ul' utriq; ul' 7 aliq cor uox
amittit. nā laca guttis iqb; uox amitti
pdit q solitu e despu aial' ad eos ueire
quos ipole e uoluntariu mou abs; illo hr.
Pdca al' alia amittit uocē p icisioē; lacto
nu epiglotas mouetiu si tn no assilat p's
nu que fit p nuor quos dixi icisioē; nz
multi discordat q i pane unu sut. nā e
piglotes i hac pane e disiuita asiiiiamito
quo solitu e moui q s cu lacius icisus e
aut ille nuus aut fracti aut ostra aliq li
gamine sut. Sz 7 e ragiu q cu cu nuu q
dixi reu'sinos i fiitan sr p mē i yemali te
pore i collo posui 7 eyrugia. Vn uox ei pan
es ablatioi iciana erat cu quitē ea; cog
saetes calefecim' cu 7 calā mē 7 restituitam
in uocē; nuu ei sue nali oni reddidimus
It sic foraina pitoris sr ea āputādi uocē;
sic icisio toti canalu pulmois eo q mia;
ad nutrit uocē aputat. no ei uadit aer
ad organu ppu uocis. Sili ligamitum
coll; 7 gule toti no solu uocē āputat si 7 su
ffocatioē; patit. Arteria no diuisa uocē q0
uocet respirationē; uo no aufert aiali. pa no
que di suffocatio q nouelli sqnatia dicit q e
apa i iuriore guttur branchu aufert sicut
suffocatiuē cu fune ul' 7 cordis q' uias hac
luius oppilat. Pp a hoc apa dig' 7 gnituē
pane istrumti uocis principii. Sili 7 7 sipa
fuit ilactus ex hi istrm exitib'. ā aut pa q
dius no e uocis ppa si bo e ut dicam' pane pp
colligatiā alior mbr. Vg' qua meic icep
icidē seplulas i collo q erat occulte 7 dubi
tauit neai eis arteria ul' uena icidit. Vn n
icidit pellicuulas cu ferro sicu manib' 7 ugli
eas extrait. tuc icadit ignorat' nuu reu'si
uu; q uocē puie ille d' scropbul' sanatus
e si uoce pdidit. Alt' cantu pueri q
tur de hac pane cu ferro 7 meietate uocis
āputauit q' icisio fuit i uno late q fuit
mirabile ap oes q' canalib; pulmois 7
gutture sanis 7 absq; macula exitibus
uox meia ablata e qb; oitoes re q noia
in uocē puatu sicetiat mirabilo maife
sto coudeuit. Sz qa mbra patiut p ab
latioē; mb' mien sui iuuus uenire solēts
aut corripit ueniētu uule e ut dicam
actioē; illor mbror egra ee 7 supa sana
7 sine macula uideat. Et qa mb' patiut p
fumi aut p huiores alios ut ad ea ueni
ētes dicē ea nullā pane hic iutile e. Sz te
quoai; mb' uius ul' mia sibi ueire soles
aufert. lo e ut dicam' h' li ee nocu. Ergo
istud arg' 7 no qa mouear d nob qoes
7 arg' dyalecticor no ee multu uuatia i
scia modo hor cor q' curatoē n; i prudetia fu
turor. Quoda h' dimitto 7 ortā tibi
mē qua yr mei repi q quid cagiu exio
cor ifinnor scia. dico q qa posuisse si
nres digitos man' sue mē 7 mirimum
20. dieb; sensu digitor suor ee ablatu mo
tus tn digitor p'mansit cu mē n ualuit
ei. Q aspities accepi q' lusu lebri facie uo
cas g meiai itegatu que eet illa mē. at
audies illa mē huic rei ee opatiuā cepi
i uestigare q' mē cu no iuuasset 7 pria
actiua iuestigare icipies audiui abeo
huisse nec fortitudinē n apu. si sensus digi
tor diminut' e puulati q audies iniut
siu; 7 reu'sus iteru itegatu cu ante paus
i mbris digitor q respodit nequaq' sire
cordat' maifestauit se huisse ictu i ossi
b; dorsi iuciatib;. Q audies te ouisus

al' sua sibilit' a' n mi ut;
q0 diget' 7 ipnaul' d'i pua
us mi. ul' sutute a' nocum
ee pricula. fiat tn sassim
to li diffe'latie; q que fm
na; lebat.

dixi quod et qui fuit ille ictus quod dixi se a bulla
se iuvamen et recepisse et post paululum
temporis incepit hunc indigitus penitus buisse. Que
audiens arbitratus sum quod nervum quod exit preter
spondile brachii et pellium (?) ictum et postea inventum
esse quod contrarium prout que sanati de anothomia
quamquam nervus cum incipit inde coordinatur
sic venit ut arbitrarer nervum esse quorum unumquodque
iam a multis nervis nervis et ligatus cum liga
mentis que ligamenta incipiunt ab utrisque pellicu
lis que cerebrum operiunt et nucham. Item sanavi in fiore par
tem nervum de collo exeuntis venientis ad utrosque digi
tos minores manus quod meius et auricularis dicuntur
et dixit se cum pelle eos operiente et meium et meium
digitum quoniam fuit mihi multum imitativum ut meium
digitum sit infirmum et meius sanavi quoniam non sig
nificatur parte nervum solam esse infirmam. Scilicet illam que a nu
cha in brachium et illos digitos ut dixi descendit
et preceptum illam mihi auferentem que super digitos e
rat et apposui eam super initium paris ossium dorsi co
lumpne. Unde accidit mirum fuit ut digiti manuum sa
nati sunt mediante super dorsi ossa posito. Et
cum patiente ex hoc penitus sanatus venit iterum medi
cus alteratus quod nervus esset patiens ut motus esset sa
nus et sensus esset perditus quibus respondi quoniam
posteriores soli fuit respondere. Sensus est in quiete
quoniam patiens et penitus ab eo quod agit suscipit motus autem
ab alio quod agit est actio. Itaque et quidem motum
necessarium est fortis nervus. Qui vero sentit modica ut
ei sufficiat. Cum vero certificaveris quod nervum dixisse
dixi non ne audistis quod hic motio dicitur ut sensus
permaneat et motus auferatur. Quod omnes ceperunt
dicere hoc numquam fuisse repertum si paucis corum di
xerunt hodie; hoc bene ceperunt quia ignorant cum
et testimonium decem omnes quod videntes istud su
periorem inter se destruere et sensum. Scilicet permanet et mo
tu abesse. Illa quod tu quaeris illo sone in somniis (?) ipse
est perditus sensus adhuc motum propter quod nervus
regulatur interius auditur utriusque corum quia appa
ruit quasi reguntur ut hoc utriusque eius mani
festum quod dico facile esset anothomiam sciendum
dico quod omnes voluntarius motus non sit nisi a
lacertis et nullus nervus per hoc operatur non commiscetur
lacertis. Lacerti ei deveniunt ad membra que movent vo
luntarie alii absque colligantia et alii cum colligantia
cordarum quas quidam nominant nervos concavita
tes. Corde quibus digiti moventur sunt de hoc genere
sunt extense super eos quas vasa (?) appel
lant. Cum patiens sit in nervus qui sunt in lacertis digi
torum amittitur tunc motum et cum patiens fuerit in nervus

qui sunt inter digitos non perditur nisi sensus motus
Et si manus non pedes ne praevaleant firmam penitus sensus
et motus auferuntur quia patiens est in nervis et fortiter
a quo procedit. Que quidem lacerti permanent patiens
nec brevitati aggrescit potius ex multitudine ner
vorum procedentium. Et tu oportet bene scias firmamenta nervo
rum omnium illorum nervorum que in mea usque feci
de anothomia nervorum quod nullus medicorum priorum in
vestigaverunt. Et quidam in hoc pervenerunt magis
quam nervum. Propter hoc qui bene hoc intendit ipse solus
potest cognoscere in quo spondili nucha patiens sunt
utriusque lateris sinistri nervus quia alius est patiens in dextro la
tere et sinistrum sine macula est et sanum permanet
vel econtrario et sinistrum est sana et sine macula et patiens
non est nisi una fistula nervum qui ab eo perdit non
patitur nisi ubi illa fistula dividitur. Rursus alia
patiens est in duabus vel in ambabus simul nervum nucha tunc sanum
est quoniam qui patiens habebit totam plantam manus molli
ficatam ut non sentiat non moveatur et sensus digi
torum suorum permanet alii non solum sensus di
gitorum remanet. Si motus lacertorum non diminuitur
nervum exeuntes spondile que est post unam. Aliu
quoque propter magnum casum mollitia in lacertis que
ab illo alio nervo incipiunt passus est quod propter casum
sensum amisit. Illa. Scilicet fistula nervorum quos dixi
dividit. Et cum sit oportet quod vult intelligere in quo
spondili sit patiens aut sic in fistula nervorum aut
solum in nucha. Studeat in anothomia nervorum sub illos
canones ut sciat lacertum qui mollificatur est et
cetera que sensum perdit quia sicut est utriusque lateris
nuche et una spondili omnia membra que sunt post il
lam spondilem necesse sunt mollificata quod si unum
latere fuerit et aliud est sanum mollities erit in membris
que sunt post illud latus alio vero latere erunt sanum;
Et vero initium nervum patiatur non molle fuerit nisi
membra que sunt post illam partem et ille nervus di
vidit. Et si per parte intellexeris errorem evades ut
medici ponas in manibus vel pedibus mollificatum
iuvamentum eius nequaquam prestare si pones me
dicamen in initio et fundamento illi et cum hoc ut oportet
Et si penitus in dorso non cecidit sed nervus in quibus
lectis scies hoc propter lacertos et cum sit tu cum eos co
gnosces quia in suo pulla est lacertum non exactae
sua que aptum est. Unum oportet ut studium tuum sit
scire lacertorum anothomiam et unumquodque lacertum cum
actionis sit in sensum. Nam hoc solo potius potes di
scernere quod membra perdidit actionem suam et scientia eorum
non est in firma et quod membra prius quam patiatur penitus si
bi utrum. Et plane potest intelligere per simplicem
quandam particulam quam narravi de dictis modo

7 alia de diuā accitiui 7 alia de cā morborū
sca aut morbor̄ ē una particula 7 sca acci
tuū triplex particula i qb; oib; particul' ozet
cuntui eē debent scire cās morbor̄ 7 mēbra
7 loca i firma omia ei nō possunt coadunari
i uno li' nec uidē empiricas. Et scire prīa 1
accitia 7 prīa 7 post cōsuis i generis cuidis
potis scire mēbra i firma 7 q̄ infirmitas est
q' multū eueit i minorib; mēbris sic dixi
supius de eis qb; sēsus auferi' 7 mor' pma
net. Et adhuc addā huic mei. qdā puer
vi. annor̄ aut minus exiuit passus ego
sine uoluntate eā q2 lacius ibi exīs subito
mollificat' fuit. hec 7 ꝯ audiā scilicet 7 alij pue
ro. viij. annos hnt cū dolore 7 alij cū strin
guria 7 alij uriā p' uoluntate egessa ē. Vn oz
i hoc re ut imagēs de prīis reb; quō fuerit
plimū ei prīm accītia aut ē pcussio i ossi
b; dorsi aut frigiditas si tñ frigiditas ī nocet
ñ solū lacto qm pcussus ē sic ex pcussiōe mi'
ti laciti pcitur q2 ossib; dorsi pcussio minus
fuit ut' solus lacius patit' q2 laci' q dimi
cū i capit' i multos lacitos diuidi' 7 alij laciti
mollificat' ex pcussiōe aqu' gñante 7 hnte
i firmo negligentiā aqu' i duunt' 7 laci' mol
lificat' 7 li' mito ꝯtigit ex frigiditate nō plimū
nū lacius i firmat' 7 maxie qm extimo sup
aūi q' plimū eueit frigidū sup frigidū lapidē
q9 sedent aut i aqua frigidā morat'. puer eī
ille q pcuteba' i ano 7 uesica ex actiōe piscādi
i flumine passus ē alij nō i aq' frigidā natauē
rūt. Or hos cās ozemie cū calis medicis
loco i firmo appoītis. illi uō q patiunt' p ali
quā iiuor̄ ex ossib; dorsi pcedēte oz q' cure
medicine sup ossā dorsi apposito. Vn cū fica
bis prīnes icius eē. prīa alij p casū ex
alto loco uel p pcussionē i ossib; dorsi ossā
dorsi patiunt' nimiū 7 nocet apra mēbris m
bris. Vn nō solū laciti patiunt' sz 7 uesica qb'
sic patientib' urina phibet' q2 uesica passa
ē. Alius 7 nō solū uriā sz 7 egestū q2 i testiā
cor passa sunt q2 sicut laciti cū patiunt' no
cet uoluntario motui. Simil' ut intestinū
7 uesica patiunt' patit' actio nāl' q2 ex his
mēbris nō exit q' solum ē egestū ñ cū ꝯstri
gūt q' coadunatiue meis. Capitulum xvij.
Et inter aīat' de dria inter aīatum mebrum
7 nāle instrm magna ē dria. 7 nāle.
sic i plib; locis ostendimus. nā nāle instrm h'
nāle uirtute suā actiōe faciētē 7 aīato in
strumento uirtus a fundamento 7 inicio uenit
sicut splendor solis uenit ad rē i q' splēdet
Et sicut magnes h't uirtutē trahendi ferū
ad se sic unūquq; instrm nāle. Or sisl'a sua
sunt pmanēs 7 i desinētes nō sunt ei necē
uena uel arteria sicut necēriū sit ut nutriat'
calor q2 eius nāl' custodiat' uena 7 arteria
necēria ei fuerūt. lacius uō uene 7 arterie ne
cessarie fuerūt ut suā ꝯcentiā custodiat
ut dictū ē nāli instro. Atq3 lacius sentimo
tui nālit' nō huic fuit necē ut iuuus sensu
7 motu ei feret p' h' mēbra que sentiūt 7 mo
uētur sola plimū sunt sana 7 actiōes eorū pa
tiunt' q' nō ē nāli instro q2 actio ei nō patitur
ñ ipm patiat'. Jt aīati instrmi nāle
ordine i sc h't uū adiuuat cū uenis et arte
riis suā ꝯcentiā custodire. Rursus oz te in
uestigare 7 quere quid patit' ex eo q' ē nā
le 7 ex eo q' ē aīati instrm. Vg. mutatio eius
ad illū qui patit' nō ē ñ uū nāl'. sensus aut
sue mutatiōis nō ē ñ uū aīati ē. Or in
deimus i oculis fumus ei desto ad oculos
salices pcul dubio eos minuit q' mutatio ñ
ab hoib; oculis sent' sz ab eis quor̄ sensus ē
sensibilissim' 7 acutissim' de eis dico q uident
munia 7 subtilia. Liber scds 7 i cap. in q̄
Gimi agit de quodā signo morbor̄
incipiēs i interior̄. s. de dolore 7 docet cū
ē exterior̄ nones gñales applicare.
de oibus Cap' pmū i quo ponit qdā
actionib' aīati' coiā ad suū iuctum. Q2
mē sicut consuetitus solitus ē dicere
in scia locor̄ i firmorū max' ei q' i hoc loco
incipimus ē scia locor̄ i firmor̄. Et scia
hor̄ locorū trib; mōis ē. Vno ut studeam'
i unoquoq; mēbro corpis q' locū appellant
antiq. Alio ut pquiram' cāz 7 prīnēz. tercio ut
cognoscam' accitia 7 diuersitates ipor̄. Et
p' hac inuestigatiōem sic oz sz acci' cēs pun
ctē sic 7 sic sunt 7 acci' i prīne sto intrū sunt
7 acci' intestino q' colō dr̄ sic 7 sic sunt coto
mō i certis mēbris corpis. Scdm̄ .i. cā ipā
eorū tunc ē inuestiganda accitia florū p
pah' 7 h sunt 7 ea que ad scliuosi prinet h' 7
hec sunt 7 eaq frigiditati prinet h' 7 h sunt 7 que
plenitudini 7 que corruptiōi hec 7 h sunt. T
tia sic pprendenda sunt sic dō hac prīnē dsigt
7 huic loci sigt' 7 uisio h'. Voitus h' sigt' san
guis prīnem solutio spasmus rigor 7 tre
mor alienatio hec ei prīnes sisic dinotent'

1una ab alia diuidat' appetit 1mota fient.
Et tu potes Ca^m fin iq arguit arcibigene de
hoc agnoscere hec q' dicebat dolore ogela
si inqsiens ea que tiuuz sigficatur locum i
supius dixi. Vsq: arcibige patientem. Re ca
nes illi sua ibys multipliat 1arbitratu
mbra patientia ex doloris diuisitate posse in
telligi. Vn oz nos h' disputare plenissime.
Dixe ei cu ogelatiuus dolor ruus prinet. s;
ei error h' manifestat ogelatio ei no n ex frigi
te nasat 1ogelatio no solu ruus accit s;
ruenis 1lactis 1panniculis 1aui. Q si
sua intetio fuit ut hec pune ut ruus eueni
ret q: hec oia mbra pruos senciut qr n dix
oz aliu dolore ppi ce ruor. dolor ei no
e aliud n ssus nocituus sicut delectatio
ssus habilitatis q' cu ita sit ogelatiuus
dolor no solu ruus prinet s; i ceteri dolo
res quos i suo li' d'notauit. Q sibi in
uestigas iuenies dolore ogelatiui no ce
gris doloru sicut no e utile nuli q' e cum
more dia gris uulnetu. Oz dup mor
bi cardunat 1omixtus. i. tumor 1ualn
sic i hoc loco tb 1ogelatio na ogelatio no
e aliud q' fortis frigido p hoc sep i illis
mbris iqb e fortis diuitia mot 1ssus
grauitas sic uidem i mbris nimia i frigi
datis auffert ssuz 1motu. v. aut oino
nob' nomi ogelationis dices nomi ee prime
1no doloris nec sesus ai dix. puia ogela
tio dolore mitigat 1soluit q: omia oge
latio fridu as e sicut uidemus patent
illos qui p frido acre abulat i yeme au
accipiunt fru ul cata plasmat fris ogela
ti 1 sesuz amittut. Oz ego agnoui hoie
quoz calcanei i frida fuit nimia i frigi
tate 1ssuz amisit. postea dueti sit in
stupore ueluti si mortui eent 1putrefacti
sut. Oz sic p fru fritas motu 1ssuz auft
sic nimia fridutas grauitate 1tarditate ss
1motus parat. Et sic ogelatio appellat
Q cu ita sit g ogelatiuus do n e aliud n
pu ubi dolor 1fridutas ouugit q nom o
gelatiui no sigt gris dolor sic dnis si ul
dolore 1fridu; morbu simul ul diuitia
ssus 1motus qui fuit i illo mbro. It sim
bra forte ligent ogelatoe; gnat. Sili
qui tagit pisce hec fuit cu iste piscis ui
uus e. sigui patiut i manib' aut pedib'
ogelatoe; 1e q' tagit modice senciut sisi

ea mouent dolore hebit 1nequeunt eam
moue. cu; no mouet dolore no sentiut mo
lent. Q cu ita sit errauit arcibigenes di
ces ogelatiui dolore ruuo prine q: ogela
tio sigu e morbi 1no loci i firmi. It arcibige
nes dix ogelatio ppe lactis prinet. s; ego
ulla alia cau sicare nuc nolo. Nemus iqd
nimius excessus 1iduitat 1modificat patit
dolore ogelatiui prea paululi dix lactis e
caro oposita ex ruus carne 1arteriis. Vn te
dolore patiete eo ueniet p sui dolore sbleua
tur 1arterie 1igrossat eas dilatat 1exteda
1fac eas pulsa ogelatiuo pulsu. Neq;
d'notauit ogelationem utriusq; dictois ad
morbu s; ad mbru. Oz ogelatio sic dixim
no e p^s que uni mbro prineat. 1uni no s;
e morb' que cetis mbra patiut. Inqbcu;
tu no appi ssualit' si i illis que sentiut sua
prine; 1motu mouetur uoluntario. 1alijs
aut no. It iueniuu' arcibigene; oppoitu 1
oru i hys que testiuz testificat' s; cu sua o
netuit dictio sua e absoluta absq; tenore
1dione. Oz forsitan itellex i corpe no ee
loci qui solu caro sit 1ib' no ee iuetu n in
lactis q: mot' lactou e i pte sue ruositatu
q pro plimu e i capite 1fine n corte sua ex
tremitate exeut illa uo mbra que sut int'
hec hnt illud q' ab oib' uocat' caro s; ullu
hoc bn iteudit n qui bn onotoriau; i qui
sunt q: hic solu no e caro s; ht filas sbti
lissimos qui diuidut agnte ruu. Intetio
mea i hoc q' dico gris ruu uolo cardunac
i uno noie ligamita 1ruuos. s; nos dims
q' sui lacti e de dione lacti 1ruu i carne.
1dicetur. Caplm ttuu i quo agit de dolo
q' lactis fuerit necie uene re pulsatiuo.
1arterie ut pmaneat. Pulsare n absq;
dolore n e nisi i arteriis cu aial sanitate
s; cu patit' flegmoes siue erisipilas siue
uulna tuc pulsus cu dolore senciut s; ante
cu corp' sanu fuit no sentiut pulsare sui
sine dolore q^to magis cu dolore. Oz cu
hi ista sit mbra q calida apata hnt pati
utur dolore i hys duob' qb' cu moue
tur ul cu pmut' s; cu totus lactus calo
tumore opimat' sentit dolor i duab' reb'
distictis arteriis cu dilatatur 1mouent
1cu caro circudans eu opimit 1opmit ab
eo q' e ca pulsationis i mbris cala apata
hntib'. Et atq hac i tetioe solu i pulsu

intēdit. Etenim nō appellat illud q̄ sentit dn̄o
cū arteriaꝝ percussioꝝ pulsuū tn̄ itendunt
Sꝫ cū gelatīa percussio nō ē inseparabil' a lac
to in fimo in eius ꝑp̄a que ē pulsus ul' pꝰ
dolorosū nō ē cā lacti ꝑp̄a. Videm' ei motū
arteriaꝝ sic cū duricieb' ⁊ apīatib' mollib'
certis qꝫ malis ōmib' sine apīate existib'
sine dolore. Jt' ī calido apīate uidem' arteri
aꝫ absꝫ dolore aliū mouē in ei cū dolore n̄
qn̄ apā mag' ē. q̄ arteria sola sui lacto qn̄
calīn apā h̄t pulsus eius ē cū dolore. Sꝫ cū
dico calīn apā itelligo ut cū flonib' ⁊ erisipi
lis uulnā miscētas. Q' si percussio. i. pul
sus cū dolore accīs hoꝝ morboꝝ magnifi
catur ⁊ pᵃ ē sensibil'. Q' sicalin hac pūne ꝯge
latīaꝫ magnificatū īueīus ⁊ eā ī firm' mai
festauerit oꝫ itellige qꝫ nūius q ē ī illo la
cto pulsus ē pūne; que ī mollitie uenīā
ē qꝫ ꝯgelatio nō ē aliud q̄ ī ē sanū ⁊ mollīu
eī meūꝫ. Pulsatio uō q ē cū dolore q
percussio dr̄ ī calis apīatib' ⁊ magnis ꝑp̄ue
arterijs puenet. Sꝫ tn̄ eā. s. pulsatioꝫ ē
ī carne arteriā ꝯtīnue ōnīs ꝑp angustiā
locoꝝ ꝯulcatī. Vn̄ appellā percussio ei pl'sū
se dilactate q' nō ondit n̄ ī mbris sensibi
lib'. Ꝑp hoc percussio nō fit ī piplomoiā
⁊ pleuresi que fit ꝑp eē hoꝝ mbroꝝ q in
firma sūt qꝫ pulmo nō sētit. Pleuresi
uō morb' ē q ē ī pellicul' int' costas exīn
b' qui panīculus nō ꝯp̄mit' n̄ ꝑp ossā ci
eas appīquat. Alia uō loca que sūt īt' ista
ossā mīme ꝯp̄mit' ei qꝫ dō nō ē n̄ ꝑp calidū
apā. Arteria uō ī hijs locis int' costas
existit ī ea carne que moll' ⁊ tenera ē. Jt'
ī pfūdo īt'ioꝝ corpis ē ꝑp h' nō tangit illas
pelliculas q̄ int' costas existūt. Vn̄ mot'
arteriaꝝ ī pleresi nō ē cū dolore n̄ sētit. Si
uō aliū ī lactis qui sūt int' costas apīa
fiūnt necō dilatatio pulsus cū dolore ē
⁊ sētit eā infirmus. doloris ī q̄titate sm̄
apīatis q̄titatē ꝑp hoc si dolor ē maximū
pnūtiat apā putrefī. putrefactio ei nō
sē n̄ magnū apā. Quare patet ītelli'm
Dolorē quē medici pulsatiuū appellant
ul' percussiuū nō fi nisi ī mbris sensibilib' qb'
apīati calā oriūt' qui dō puatus ē ꝑp̄p̄us
arterie dico puatū ⁊ ꝑp̄uꝫ arterie liquens
alias alit' dicē. Sꝫ colligātīā uō ꝑp angu
stiaꝫ ⁊ ꝯ pūne loci ī hijs. s. mbris cū puls'
dilactat' dico eē ī oīb' corpib' sensibilibus.

Tria req̄rit' ad h' ut
fiat dō pulsatiuus
.s. q' sit ī mbro illo a'
teria ⁊ q' sit ī apā
calidū mag' ut p'
sit ꝯp̄mē ⁊ ꝯcitare
mbrū. 3ᵐ ut sit ī mb'
sensibili.

Quādā nullo tp̄e īuenim' ī ēpē hunc pūne
que dr̄ percussio ī rienib' nō ei mbis mb'
diuidit' uīū sicut nec ī pulmone. Capitlm
Nonum quartū ī quo ag' de dō grauatiuo.
Morbo ex calidoꝝ apīatū grāue hijs mbris
eueniēte ex natīuā existiuꝫ sentiet ī firm'
grauitatē ī uno ī panicul' mbri sui existe;
sentiūt g' pellicule apīate extensionē h̄nte.
īoꝫ huc dolorē extēsiuū uocatū dicit' qꝫ
dolorē grauē. Sꝫ .v. cetiōꝝ pⁱm dicit. Re
nū dolor grauis ē cū multos posteros in
uenim' medicos dicētes apīate ī uiscerib'
mbris ī pīacis nascēte nō sētit apā cū in
uno acutū dolorē significante. Jt' pellicu
le que caret pulsu potē ē ut nō patiant' p
cussionē sicut eius ⁊ si magnū apā h̄at.
Sūt moll' caro q̄ arterias nō h̄t. dō autē
quē h' mbra h̄nt nō ē n̄ ꝑp caloꝝ apīatūꝫ qꝫ
hec oīb' mbris sensibilib' apā calidū h̄ntib'
ꝯuenit. Cap' quītū ī q ag' de dolore q ac
Oriō cetioꝝ accid' ex mala ꝯplōē ⁊ dō extēsiō
doloꝝ spēs ī qbꝫ ꝯp̄ssiō ⁊ frāgitiō ⁊ pūgitiō.
mbris nascūt' ī qbꝫdāꝫ nō. Vn̄ oꝫ de has spē
ī medicina h̄rē. ⁊ mēaꝫ cuiqꝫ mbri ⁊ q spēs dolo
ris ī unaquaqꝫ sūt nascūtur ⁊ que nō q'
ondā ubi ⁊ ꝯuicat ad pⁱma ītētionē. Q̄
tāꝫ doloris spēs nascūt' ī mbris ꝑp mala
⁊ diuisā ꝯnec eis nocuiā ⁊ sinieb' extinus p'
tiane. Est q alia spēs q fit ꝑp extēsionē
que spēs nō ē sp̄ ꝑp̄a illi mbro ī quo ē s' ter
aliū ꝑp mbrū aliud uenīū. Jt' eā spēs
q ē ꝑp q' h' ad mbrū ueīes sic uod quo ꝯp̄u
mītur ul' frāgit' ul' pūgit'. Dolor uō q ꝑp
ī mbroꝝ motū cū aliaꝝ rerū medicamīe
ē sicut dixi ī pulsu mb' que pse mouētur
necō extendūt' q̄ extēsa necō ꝯp̄mitur
ul' frāgit' ul' pmit' tactis ē mbris me
mis q' si hec nō fiūt necē ē ut h̄nt dolor ex
sui extēsiōe illa ei mbra que tota p alia
mouēt' ī aliud extinus tāgit' n̄ doloris
h̄nt n̄ cū necō dolet. Sꝫ ē sc̄io qꝫ in
multis locis dixi ī hoc lib'. qꝫ pmittūt ī
spēs doloris duob' modis sūt. Vn̄ ōnis sibi
tā mutatio aliē separatio nocetur. Sꝫ hec
que dixi supiorib' ōnia nō fiūt qꝫ mbra
q̄ extēdūt' ul' ea q ꝯp̄mit' ⁊ ea q̄ frāgit' ⁊
ea q̄ pūgitur nō h̄nt dolorē n̄ qꝫ eius ꝯ
tinuatio distributa ē. nā si aliqs acu pū
gitur nō patit' dolorē maiorē q̄ si acus
pūgitur h̄uoꝫib'. Sꝫ ex uerūt hijs do

lorib3.i.acu 7 humoribus ommiano ptrbat
g nō fit dolor qui sit ꝑ acutos 7 multos
humores equal' q2 dō ꝑ acutos humore fit
eo q' sūt rosiui .ā multi nō q2 locū extēdūt
sic fit ī inflatiua uētositate 7 iūnā. Ato
nes nō 7 erisipilas cetūq2 calā aꝑtum do
lore quē creant no faciūt solū ꝑ extēsio
ne3 q2 locū cūculāt si ꝑ mala ɔnē. ma
la ei ɔ nō ē puū q dā ī dolore gn̄ando. ḡ.
qui exitinet uenit ī ieme frigoribus nimis
existib3 7 extrinfiemūt se subito ad ignē ca
lefacē sētit dolorē qⁱ ipossibilē mane in
extremitatib' ūgular. Et ego scio q qdā
tp̄3 passus sit cū magnū dolorē q' arbitra
bat ī ciora uētris terebello pforari ī apue
ī illo loco qui ē uia urine int' renes 7 uesi
car. Vn̄ tūc nutrice olo ēstigāt cū mag
dolore humores uelut liquidū uitrū emissi
siles 7 ī liquore 7 colore quos humores gīlla
gonis uitreū humorē appellat quē pēam
multis ɔptuo sit. Et cū ffagor dic humo
re3 ēē frigidissimū qui bn̄ dix nā tactu
appet. Vn̄ minor quō frigidū egredit' 7 nō ex
aliq calefit 7 sic cū magno motu 7 expl'
sice exeat. Et cū dolorē hēre3 arbitratus
sū3 lapidē ēē iadiū uiē q2 dō fiat q̄ mō
sio 7 ɔpūctio māuī eiectā 7 dolorē qet ī
tendi me nō huisse lapidē 7 dolorē nec
ī uia renū nec ī renib3 fuisse n ī ꝗsub7 ī
testior' sbtiliū s3 ī uno grossior' ei ciādit
nō fiūt uelut extricto loco s3 qⁱ ō mag
ɔcauitate 7 deg̃lla ī grossa3 ueīt que s'
maiora 7 lariora cenub' ītestis. Jaq3
plimi mē exceptis paucis ueīt ī sti co
lica dolorē s3 locus ī exstic dō illā3 dīā3
7 signē3 ō ēē mag ī colo q' ī aliq subtiliū
itestinor. Et ī isto dolore īueīm' se in
firmū maīfestāte pūt dolorē uelut tere
bello pforarē. alii qⁱ spinas ul' acus ī cē
ī fixas q dō locū patiēte gīsit3 ēē indicat.
Qm qꝛ dolores sūt diuisi ul' exemplārii.
car' finēūi ul' expuitāte aut ī grossiac l'
sbtilitate ul' motū aut qete aut ī sūe ū
uitis q'titate sui humor' fiūt siū uētosita
ī flatiua. nā si pua cā ē minorē q' multā
dolorē faciet. Cū aūt cā tenuis 7 tenera
fiūt minorē grossā dolorē gn̄ab'. Cū aūt
quietā minorē q' mobil' q' firmū sit fin
q' frigidissiā dolorē creabit q' doloris spē3
ī grosso itestiō nat' ē ēē. Et nō possū3

discernē dolorē huīc a dolore lapideo ī que
uētum sūt exptem' g nō ɔpellim' ɔpleīe no
luītate nr̄ū3 ī mitigando dolorē uniusq ei
unam uim ē. i. calefactioes extius fcē 7 cli
strna. Deinū nō mitigato dolore dāda est
aliqua de medicis mitigātib3 dolorē sicē
mē filon q' filoniū dr̄. Et aūt dolous cā
fiūt lapis alī lapis solus exit 7 alī cū san
guine q2 uulnāt 7 excoriat mībrū q' trāsit
mane si lapis asp 7 acut' ē. postea pq̄situ ī
unā ꝑ postasis ī uenit' arenosa. Et aūt
dō fiūt ꝑ colicā uich' lor' uitcb s3 exiet pīu'
ab infirmus humores p'ci. Deiū appent acci
pinus ī inuitati intestior'. s. ī flatio 7 extēsio
multe uētositatis exīstis torcio egō cū uē
tositate mixta quā egrēr3 possim' cognoscē
natare sup aquā uelut stīus omnī. Ap
petitus nō 7 digō a p'n̄ bān nō sūt. postea nō
ɔfirāt' sp̄ eciā in hac pārte q ē colica ē indige
stibilitas 7 uētris ī flatio abominatio nolū
tas uomēdi 7 uich' emitti 7 dolu manet 7 pūc
tio sb' diafragmate 7 āgustia. Quē dolor3
huī' silitudis exitē hūtes sidīns ēē ī grosso
ītestiō nō minim'. Et aūt leuior 7 qetior est
fit duab' cāmb'. aut cū fit ī grosso ītestiō
7 eius cā ē leuior. aut ī sbtili. Dolor nō q ē
pūctiuus fit ꝑ humores rosiuos locū ī quo ē dē
b testūt' pīs que dr̄ de ītestiō que ē cū ulnē ī
testum q' ōs modernī āṫq solā disinciā ap
pellāt. alii nō nō solū disinciā3 s3 ī pārte q ī
sāguis egdit' quā nōrī uocāt sāguineam
egrer3. Et nō disinciā3 noiaueīt q2 diuisa
cū egrē exeūt. Alii eī solus sāguis 7 mlr'
egdit'. alī cū mellia. s. fex sāguis 7 nō mini
fore. hec nō solutio acūs ē cpis s3 clarus
sāguis exies alī fit ꝑ pinguitēr3 corpis
sicut emoroydae 7 mulier mēstruatā. de q po
stea disputabim' adhuc. Nūc aūt ɔuitr
ad doloris spē3 7 inuestigo illā quā m̄ ī hac p
ticula pāiner dicē 7 ab illo dolore q pūctio
dr̄ ī cl'obo qui solutus ē in lacē nō ex uētosi
tate uenit qui dō nō ē n ī ꝑmūicall 7 inutū
doloris ē ī eodē loco un pmanēs q' pūat ī
eḡ pūctiū ēē ibi 7 ē cumulād'. Vn̄ mē except'
paucis dīt pleūj3 dolorē ēē cū pūctiuum sic sē
accutaū q' flōme dō sit paussimus. Cā. vi. i
T dolor ill' quo distigiuit oppiniōē3 āchi
leus que sūt sb' grius q2 distīxit dolorēs
gnē pāmicallor ytar ꝑ hin nūm sapous
cbigenes testāt' q' sit qⁱ ɔgelano ē flim q2 b'

intelligimus q congelatio non sit in dolore sentitur in modo in toto,
si igitur ignius rectenibus. Et cum prius quam non possum
plene quid sit ostendere sicut intendimus eam procedere po
tica racetosa commestum. dum dentibus 1 igitur ignius
b pa nenne eam fientium oes in hac pane equales
esse. plures in inveniunt equales ipsorum pane ut de
extimare ut unam 1 eandem pane patiatur. quam dolo
rens est congelatio bene credimus quod solum in ore
fiat. Alii non de quem dicit archigenes non
possimus scire quid sit non enim possumus in
telligere cum ab eo sic presentitur dolor enim acetosus
dolor puncticus dolor dulcis / de acutus / de
fincinnus / de salsus / de stipticus. nam archige
nes in libro quem fecit de pulsibus multum horum
similium que nomina quisque excitet nullam sciens an
concinnitatem habebit. quod omnis doctrina quam sciat omnino dicit
de nominibus unitatem verum designantibus 1 non equo
cis designari. verbi gratia si saporibus sensibus qui linguae
nomina nos imponere. dicens dulce salsum amarum
acutum stipticum ponticum 1 similia qui si tactua
les sensus volueris nominare dicemus durum / molle
asperum lene calidum frigidum cum in suum sensibilem
nominavens dicens rufum album nigrum 1 similia quam
nomina quisque mutaverit dicere ea nomina quam audien
tibus sunt ignota sicut illi qui dicunt dolorem stip
ticum ponticum. Dulcem non habentes dicit illud
quod non arbitratur posse intelligi. de cum semper nocet 1 p
aut si dulce est delectabile. Verum melius est ut non
dicam quod archigenes fuit amabilis existens 1 la
boriosus in arte medicine 1 ego plurimum cogitativum 1 mi
rativus sum qualiter ad hec omnia egressus fuit non
intentione invenire potuit. Cap. septimum in quo ponit
Secundum autem opinionem archigenis de doloribus qui
sit relativum nomina habent nomina qui fiunt in
adeo nomina tempori membris consimilibus nuclum.
cum que apta sunt sicut prius diximus de congelatione
dolore. que non nomina sunt obscura 1 non intelligi
bilia dimittimus eam 1 certificemus ea melius una
minus in pendere sicque palam sunt per querendo tep
temus in hoc solum nec si prius cum experimento. Tep
tatio autem experimenti dura est 1 laboriosa plurim
enim cohibit nos alius credere 1 certificemus dum ipsi
quam intelligit in sciat dicere quod sentit per laborem;
1 pigritiam mollitiam eius. Item sicque sentiat intelligit
cum denotare 1 bene dicere ignorat hunc enim certi
minus non mente notitiam aut de in se ipso. talis
est quod comprehendi vel dici non valet. Qui si hoc est 1
unum manebit quod qui in libro scripsit dolor ponere
satagit, necesse est ut ipse cosdem habuisset dolores
quatenus per se ipsum eos intelligere valeat in esse
est ut sit medicus 1 non solum medicus. Verum 1
sic habuit autem magister ut possit explanare et
ostendere. Item cum dolorem habet ore sensum eius esse acutissi
mum 1 fortitudinem autem stabilem. Unde dico nullum
omnes hos dolores passum fuisse in vita sua 1 si omni
bus diebus vite sue fuisset infirmus. Puncte est
legentes id quod archigenes in libro suo denominavit
doloris enim per extensionem minor quam denominavit velut
si omnes passus fuisset. sic ego scio enim non multos
fuisse infirmi quod summum corporis cum fuisset infirmi
antequam membra sana fuerint. Nam impossibile est hominem
invenire habentem caput stomachum. pulmonem, pectus e
par splenem renes vesicam ceteraque membra in sil
defectum. Quodcumque nunc in quo archigenes in unus
ostendit partibus. omnibus sue eique credit 1 di
mi sit experimentum 1 temperantie, 1 eorum quam patitur
narratione. Itaque verba sua in hoc loco velut
sunt scribere in capitulum. postea quam nunc 1 ipso sunt eligam
ut amantibus sapientiam sit ad proficuum. quam quamquam non
non sunt universa 1 de reliquum. Dico ergo per quam
archigenes nominat a scilicet pruritatem cum dicit in
uno qui patitur in arterico dolore non habere dolo
rem; eo quod nichil sensus habet sicut cum doleat prius
caninitatem illi nervi. Item dicit in libro suo vasa fo
rent comprimuntur in dolore capitis quem sunt aptitudine
ss: de sanguineus qui fit in locis de 1 si in di
nudio capite fuit incisa vasorum manare pul
satilium tale quod pulsantibus super prius festinam
nunc dolorem passivum gravat ambulativum et
cadativum; patitur vacillativum sicut venam in
qua pulsus non est habere dolorem quem pane illius
vene que appellatur cursus a. magnitudine 1
latitudine. Et sic nervus extensus in dolorem
et in nodi sunt. nervus enim dolorem congelatum pa
tiatur 1 durissime extensum 1 dolor enim est de pro
fundus interius plenus solutus; non bonus nec
silentium. Pellicule autem patiuntur dolorem albu
lare in latitudine inequale 1 in latitudinem
asperum: quam asperius dentium congelatior. Et pli
mum hic doloris in superficie corporis 1 in pellicul
quam sunt in carne que pellicule itemque dolorem in ' al' inuallatiuu
vallum patiuntur. De autem qui fit in pellicul
ossa continentibus est insensibilis continuus ut ar
bitrens in se ossibus esse. Vena autem patitur dolorem
gravem extrinsecus extendentem equaliter fiunt. Caro
dolorem solutum amabilem; 1 alius minorem; ' al' manabile
propter hoc non in longum spatium dilatatum. 1 arbitrantur
patientes tactum sensibilem ictibus asperis esse plenum.
Lacertus autem velut est caro 1 nervus minimum
Unde cum patitur dolorem compellitur arctarias 1 eque

euesanus ta latitudine extenditur et aggrauatur
patitur. Alii dolores simul varii sunt et simul
ne sentiuntur minimus sunt acuti et ectensi dulta
ores et coherent pruritui nec non sunt illi dolo
res qui in superficie corporis sunt. Sed illi qui sunt
pungitiui possibile est ut sint in profunditate corporis.
Qui autem sunt mobiles sunt in loco aut conuenien
mutos variare sunt. Qui autem sunt mordaces
significant partem illius loci esse infirmam et partem non. Qui
autem sunt in concauitate nec non sunt mordaces.
Hec sunt dicta archigenis in principio librorum
quos fecit de locis infirmis cum intentio sint
ut ostenderet quo debeat cognosci loca infirma. Et
pone studium tuum in diuisitate generum doloris
unde incipiam studiose hic dictum ab initio inue
stigare. Dixit autem quod dolor quem fachilos perimi
sit in medio capitis nasorum in casione auferetur.
Sed cognoscere hos dolores quos ipse nominauit
fachilos difficillimum est. nam loices non sunt concor
dati in sciendo quod hoc nomen significet. quidam enim
dicunt quod nimium dolorem significat. alii magnitudinem
quantitatis apparitionis que est in suspicatione corruptione
de membro in quo est quod si aphylitos. inuenitur.
Alii etiam uenenum generis. Alii autem dicunt
quod fachilos non sit aliud nisi membrorum corrup
tio. Alii dicunt esse spasmum. Alii non absolute.
spasmum sed illum qui dolorosus apparet nascitur
quantum autem facere non esse illum spasmum qui incipit
esse sed suspicatur spasmum qui est per magis apparum
Alii dicunt non esse nisi extensionem et ventositatem
nimiam. Alii putrefactionem membri. quod autem tanta
sit in hoc nomine discordatio. quoniam hoc nomen archi
genis quod est denominatum ab hac parte uocauit
eum fachilos donec adeo obscuratur eum et ob
scuratur quod ab auditoribus quod significet ignorent
nec alium librum edidit de medicinalium nomine
interpretatione. Unde sicut dixi in incisione nasorum
extrahere eam cum atque perfectam sanitatem quam
acciderunt sicut dixit et aut itendium deco quod
non carbuncit. Item dicit pulsatiua uasa per
cussiuum dolorem et abulatum hic parte tamen prop
terea in eo eius dolore quem fachilos dicit qui est in medio
capitis. Sed ego prius dolorem percussiuum quid
sit et quomodo explanaui et prius quam explanarem
sunt cognitus omnibus medicis quod testatur eum dicere
hunc esse accidentis magnorum flegmonum immutatiuum
Dolor autem ambulatiuus est ille qui incipit a lo
co infirmo uelut causam incipit a suo fundamento. et
inuadit uelociter ad suum locum cum tamen quod
sepe euenit in doloribus qui nimis sunt fortes

non solum in medio capite sicut archigenes
dicit quod emigranium dicitur. sed in illa parte que in
toto capite quod gelimo dicitur. Quia in hic dolore
plurimum incipit primum ab arteria in facie talem do
lorem uelut archigenes dixit nos enim uidemus
infirmos sentire dolorem in medio illarum uenarum. Et
hoc est quod uult archigenes explanare dicens
eum cum incipit aliquid uacillare et terminare. Unde
si hoc loco uolumus inuestigare sicut dixit iarchis
de dolore in parte que scaphuchidos appella
sidere esse hic dolor. Item siquidem nos ab eis intelligere
deuenimus cum diceret illa parte quam eius sensus dicit quod
soli huic parti eueniat. a ueteribus ulterius uidetur sed
accidat aut soli quando apparet hiuerit. nam inuenit
archigenes iarchis ubi sua abiuuat et determina
re aut utrumque dicerent parte unam intelligere possibile quod
confirmat hic quod de minus dixit ulterius. Sed de aliis me
bris ualet nec illi dedi unam partem addidit
sic dictum suum inueniens uelut iarchis non intelligere
nos. Sed tamen dico quod non intelligere nos quando cum dixit
dolorem emigranii mutant arterias cum uena
postea non quando iam dixit de partibus membris in
telligimus eum dixisse abscise et nullam partem determina
re sicut inuenis fecit. Et ideo quod dixit post minus
nam cum diceret redusus est deinceps inueniens quod
patitur dolorem generum in finis extendente eius quod
fiunt. Sed tamen in hoc loco dictio sua est dubia
illud autem quod postea dixit cum diceret nimium extendi
et notari partem intendum eum expuisse ad ispu
tatione emigranei et excep omnino et ordinauit con
quam partem habitum extendi et notari quam uidere
in quibus dam partibus nimium molliri et apparere sicut in quibus
dam aliis partibus nimium siccari et induraui ospi
cam. Et quoniam minus nichil sensibile inuenitur ipsius hic
et quod sanum et membris sibi subiectis non sensus non mor
ueit quod solum sunt adipe ueniunt. Sed forsitan
de nimium induratum et notari soli in flegmonibus aut
ictis calidis apparentibus et in apparentibus membris exulcera
tis explerunt de quo est consentanea. Sed nos inuenit
nimium in hiis apparere extensum ut ipsis infirmis et a
nobis tactu uidentibus consequenter per hoc non ab eadem ex
tensione aut est spasmus nimium sed. aut tactu aut
anima aut inuicem. Possibile quoque est tenuitatem esse
uel actionis omnibus membris que ignorantur impleri
et tumefiunt. Rursus uidemus uenas et arterias
tenuiori parte. cum inflatur et tumefacit. Venas autem
conspicimus extensas tenuium fiunt cum in ma
nu et pedibus extremitatibus sunt apparentes causa
causa quorum apparitionis igniuna et tale tumefiunt. Cum
enim tunc uidemus uenas extendi rubescere et

cilesii contractiuum dolore q' testatur h' ro q2 hec oia
hnt a parte caua .i. inguina et ale et prima alarum
in summo incipit quousq3 uenit ad inguina et
alas. Sed medicus cen dicit ibn alsufur q2
mbra i qb' flones nascuntur h acci sbsequn
tur rubor et extensio et tremor duritia et pul
sio pulsus non n' sp' sic dicit, si illis q mi
tas antonias hnt q' fiapa sit i mbro insabili
et sit maximu infirmi dolore pessimu hebit
et si antrac no sunt i eo. Aut i regimine
noles i regims inc de ppis accidentibus uniuscuiusq3
mbri conpatitur q accntia sit .i. nam dictu e no
solu semel ul' bis q2 neccm actoi uniuscuiusq3
mbro uenies ipi e ppu actus illi mbri cui
cuiq3 spi sit necm. Diuisitures aut necm .i.
sic rubor color aliorum ne accntium non e
necm al' necm ut sequitur mbru i quo pm
Sed h actu sm mo spez siuq3 q'titate aliena
ta diuisat. Spes aut ul' gns actus in sua
qualitate pmanes e ri ueta i cen lese ac
tionis. Vn bonu fuit ut archigenes in
h loco plani disputaret et latius diui sua
tni uno quota artificiali canone cohent
cu alij negligente et ignorante tuderet. Sed no
i nris libris de h' no modice disputauimus
adhuc i de eiste i alijs libris dictum genera
sumus et planiori intellectu ea exponem. P
oi hoc h' dici reliq u bor archigenis. dico
g q' tm eius dicentis dolore i renibus nasci
gelatiui muniant nob ee i errore i mediam
u3 dectisa confirmamus, cu congelatio no sit pa qb'
tm mbris et qb'tm no panes si acci eis et
morbos sequs. Cu aut dix dolore ne
uor ee extensiuu et diu fium. Ven cu dixisse
manifesto melius aut si extensiuu ab'. di
ceret et dunssimu no addet q2 do nuou3
extensiuus in unoquoq3 latere max e q2 adex
tremitates suas extedit q2 uni icap i fine sic
uidemus cordis organorum extensis. Corde
ci organorum alii cu nimiu sut extese rupu
tur p hoc magn nolentes ut n rupant sito
cantu et sonitu laxa fimbria diminuunt.
Oes quoq3 sciut q' fibre hr extedut i cauis
cnis. na si aer e humid replet et humectat ea
cu sua humiditate sicut siccus e desiccat. Quare
corde sibus diuisis cnibus aeris extedunt
uetio rupi necm e. q' cu ita sit bn ait. v.
cu dicet spes spasmorum expleiaidie et cuo
ne nuorum no e aliud n cor nimia extesio
Jt cu dicet archigenes dolore nuorum ee p

fundu de loco mittit illud i nuorum usurpauit
se. Cu ei corporis disp h' sit q' nu sunt i imfi
oribus corporis et uene i extremitatibus i firmi dolore
i tali secus seuiunt eo i nuus existe vn ipsud
appellauit. Sed e dico q' multe corde et si
nuose sint et anulus i nuus practes ab'. do
cu i seis oritus no e psud maxie cordis extr
pitis sic sunt corde qb' digiti dilatantur. Corde
no qb' digiti cplicantur et cstringuntur et si etia ex
tiores sit i tiores tn sunt ille qb' digiti di
latantur. Jt archigenes dix dolore nune
fixi que doloris spes q e q' clauus i fix
mag ptinet i testio q' colo d' q' i no sic
pius retuli. Alii hnt spez i auribus cu pauf
sice tn repimi. et alii i oculis et dentibus maxie
maxillaribus. In nuus aut minime ul' nuo
repit q2 dolor nui utriusq3 latus extendit ut
supiora et i fiora extedi senciatur. Cu aut di
cet dolore nui ee plenu et agustiosu et ing
giue et i ordinate trine. Et michi amp sign
illud q' q' pius dix. s. no molestare n silere
de qb' bn dix. na dolor nui no quiescat n i
latitudine extedit et extesio ei i nobili e
i sursu et deorsu nisi ea max sursu ut i ca
pit i nuus sue asceusionis e. Tuc illa hora
spasmus i toto corpe fi incip. ut aiia i tento
teneat. Sed cu do nui cap minime petient
h spes spasmi minime cumbi. al' cerabi.
Deinde archigenes noiauit pelliculas q'
cogitue dixit cu dolore ear fuerit dilatari
quasi q' cu ambulanoe. Sed cu dicet dolore
ear ut dolore re congelatiui sim e uelut p
dici. Cu dicet dolore ei ee i equale no e
necm ut sit ioi tpi q2 mag e necm ee eq
le q' i equale doloris ei qualitas mag p
tinet pelliculis ei pellicularum i toto equale.
Sed tn alii p colligantia aliorum mbrorum dolore
patitur i equale. Na n p pelliculam extedi
p acum sensus do sit fortis. V aut sensus mi
nor e et do mior erit. Sed alii do pelliculam
extedi p acum sensus do sit fortis. V a sens
minor e et do mior erit. Sed alii do pellicular
diuisat ex alijs reb' cu p quae extendi ossa
patitur aut ossa ipsi patiuntur. Hoc testatur
do que pleuretica i fistula sentiut q2 pelli
cule que sut i latere costarum extenduntur quasi
ueniant ad eas .i. fistulas et alii dolor no
e i fistulis si sb' dia fragmate ea q2 no ex
tendi usq3 deorsu un seniut dolore usq3
i pellicul' cu necitas e pleuretici mouen

mag quã opportet. Nã dolor si sint i loco q̃ qui sunt amium; lancinatius lancinatiui minime cū lacto emisso cū pelliculis nã flatu emittitur sic ꝯ psumentias a parte i inferioribus ptibus costē exitē sol' cū pellicul' extēsis dolor fortior gñat. S; cū dolor i superioribus ptibus constat sunt tō i fundalibus ē fortior atq; pelliculē dolorē sentiūt ꝑ sui motione; q' sentiūt similē ꝑ surdūnitē. S; cū magnitu aptā sine caliditatē sine durā i cepe sunt dolor qui i tertiam simicula fit ꝑ extēsione; ꝯuenie nene 7 nō ꝑ pelliculas. Itē cū dixerit archigenes dolorē in superficie corporis alii fi i pellicul' cū patiūt hec dictio sint illa q̃ ꝯstrictus dixit dolorē pellicular' eē qui ꝯgelatiui q; sp̃ i uenim' i ꝯgelatē qui stupore; fi. Nã utriq; extima re nascūt. Solēt aūt pellicule que sūt ēcā exteriora posite sbcutē plurimū ꝯgelatiuo dolore uexari. Nã passio mag de exterioribus q̃ de ā loco ei festinat. Cīmuiur g archigenes ꝑ ꝯmestionē cāe doloris dicēs q' tō ꝯgelatiuus nascit omnib; pellicul. 7 plurimū superficiei corporis qui dolor nō ē in sta mbri i fiimi s; q; pellicule sanguinē nō hn̄t 7 q' sē fride. Frigide partes ad eas festināt uenimt. Et frigidas partes lus tō seqt. Quartā dolor cav nō fit ꝑ sui i firmitatē. nā si h' eet donec i firme eēnt tō i eis p̃manēt. Nā acci̇s ē altius p̃mis. ꝑ q' pellicule q̃ sūt sbcutē. Ille uidelic; que cum excoriata excoriāt' dolorē ꝯgelatiuū 7 extēsiuū patiūt 7 pellicule aūt que sūt int' carnē dolorē hn̄t qui mcasiui 7 resiliētē hec eni pellicule sūt mulci cū carne i equalit' ꝯ uiete una qz p' carnē ēcircuit. Iō cū caro i diuisis locis extēdit' 7 i eo loco ū ꝯpellicl' ē ꝯiuicta necīo tō i eotē loco fit. Itē dolor qui fit ꝑ nimia extēsia aūt ē extēsiuus aut uulnerantiuus ē 7 i oib; lacertis q̃ sūt 7 mixti cū carne de quo dolore nimiū dispitami mli' quē feci de custodia sanitatis. Cū; g dix dolorē pellicular' ossa ēcircuā u; eē psiidū .i. q' infirmi sētit dolorē i ꝑfū corporis arbitrat' dolorē eē i eē ossis nō ū mini dixisse. Nā multi hūc dolorē appellāt ossiu; dolorē qui plurimū fit ꝑ extēsia ul' frigiditudinē ul' pleitudinē. Deinceps aūt dix ꝑui dolorē gñuie i sinus extēsiuū 7 eqli' sicui. Itē i initio sonis sui dix cū cim

granea noiānt q' uenaq q̃ nō pulsat' ꝑuiā p'tinē que cū sēs appellā .i. magnitudine; 7 latitudinē. Et aña ꝯ nos i itlligē hūc dolorē nō eē ū in hac p'tine. S; ē dico q' quicquid tō i uenis ueniat arbitrat' eg' q' tō sit i corpe qui extenso i logitudine sic corte orgñnorū sui i eo nulla apparet grauius. Itē cū dix dolorē; uenar' eē fixū equalē obscure 7 latebrose hi dixit. nā nūq' h' ꝑpri; uenar' i ueni. ꝑ ea uō i carne. Caro inqd patit' dolorē declinatū dissolutū aliqsq; meliorē. sic dico nullum dolorē mollē ueniui credo ut itendisse; carnis dolorē molliorē eo qui ē i uenis aut dolore pellicular' fortius extēsiuū q' firmā sic. nā tō carnis carnis patet minime iucit'. Ilago spatio extendi ꝑ ei carnosa ē uicina lacto i sua ꝯpositē. Sū necē ē ut tēn eius p'scuitē q̃ postea dic q' dolorē hn̄tes abiinir ssni; tactualē tel; asp'is plenū hec d' si uā sit aut sup'a sint carni dn̄s g uenie eē q' plurimū hec nascit' i carne. S; tñ cū uidem nō sp̃ sētiri ab eis qui hūc dolorē hn̄t ē extsi carnis p'tinē cuncti p'mi plurimū i carne nascēn. nec ē ꝑpri; sie carnis p'ū nō ū hec aspitas nascit' nō or arbitrati q' absolute sit aspa si aspā cū mā aspitatē sunies. Postea uō archigenes dixit cū lactos noiauit lactusq̃ uinatus ē de carne 7 nullo sit dolorē patiat' mā tar dolorē sunt; ammaris q̃ rō mostrat lactu eē ꝯpositū de cariminis. Et iō noiaunt arteriias q̃ arti̇a penetrant i lactū 7 uigit' cū ipo. S' 7 noiande sūt pellicule 7 uene. Itē dictio ē q' lactus sit qui euesatus .i. plen' sanitate 7 omes elem h' ubu i tendūt' i illis corb; q̃ i plena sanitate sūt ꝑ hoc nō diminuit d' euetatis ū iuuenes 7 senes nō dnotauit i hi' q̃ cor' cor nō i plēt' sana. Itētio aūt archigenis i h' ubadum ē 7 nō simile i ꝑcetida manie cū i multis locis itētio turbet' 7 obscure noiū; q̃ elem postienit. S; aūt itētio sua fuisse q; hūano arbitrio itlli ualuisse ut cā extēsiois lacti sit plenitudo h' oi cor' pleno 7 nō soli lacto ptinet. S; cū dixit cū cū spatio extendi forsitū intēdit d'ña; sūcē itē hec pleitudinē 7 plenitudinē iuu. Cū aūt dix ꝯgelatiuā passionē; dicimi' mltot. nō aptaz dixisse. Postea uō hor' dolor' qui; sūt uulnerati sunt q; dum acuti i capite obscure 7 itlli difficile dix sicut multa alia i itlligēta ssialia dixit. ꝑꝑ or noiā q̃ dix ꝯcordati 7 eor

intentione. Ergo si intelligimus et examinemus dolorem
mulnativum dicentes intelligunt quod illi sensus sunt
sin in bra corporis quolibet tangitur aut moveatur
et sentiatur veluti quibus in loco mulneris sentiunt
Unde debemus arbitrari quod dolor qui nominatur dimi
acutus est quasi puncturam acuum quasi sunt
non nervicitus nec continuus nec in omnibus membris
equaliter extenditur. Quare dolorem archi. de
nominavit esse dulciorem debere dicere debiliorem
aut molliorem aut non fortem aut non mulnativum
nocitum et similibus nominis dictum dicere enim ad noci
tivum esse dulce inusitatum est. Cum autem di
xit quod colerent similem pruritum deinde est ulla prout distin
ctione quam inter sensum pruritus et mulnativus dolor
magna distantia est. Sed forsitan intellexit quia
mulnativum dolorem minimi pruritus sentiatur eo
mulnativo dolore translato. id est pruritus sen
tiatur in ulcere archi. hec nomina obscura redes
ea tamen dictione huius duas species sepsit nunc
eius perfinxit et investigavimus nos autem investi
gavimus hec in libro custodie sanitatis. Item
mulnativus dolor non solum in cute recipitur sed et in
interioribus corporis usque ad ossa penetrativus. Dolor
pruritivus vero est quod fit tantum in corporis superficie
eo quod est primitiva nec superficiei propria sed sicut
accidens quod cutis corporibus sibi extensibus solummodo
est quia cutis sit necesse est unumquodque istorum accidentium sit
sub sequentia morborum quorum propria sunt causa quorum
examinatione huiusmodi est. differunt tamen nunc abaliquo
sicut unius loci propria differt ab alio quod planissime
ostendi in libro de custodia sanitatis. Iterum
dicere dolorem pungitivum esse in interioribus corporis
non recte dixisse dicimus huius cum dolor pellicularum
et non corporis interiorum proprius est. Rursus dicens
dolorem transitivum esse inventum locis contrarius ne
cessario videtur esse recte auctoritate in re contra
rias cum non est nisi vulnus quod fit de duobus corporibus
contrariis quod prius fuerunt iuncta. primo cum aliquis
in vulnera profluit et implent sicut infirmus
per extensionem corporum vulnera curantur dolor
extensivum nec multum in longitudine sed in
loco in quo infirmus est. humoribus autem quolibet modo
vulneris extensibus quiescat infirmus mox a do
lore. Contra tamen ea contrarietatem per nimiam suam ex
tensionem prave exasperant generantur quod dolor
contrarietatis vulneribus est proprius. Sed ille quem
archi. dixit non est iste in intentione sui intellectus ve
luti in suo libro scriptum est difficile est ponere in libro.
Similiter cum dolorem mordicativum dicere et non sta
bilem in quolibet loco profundi corporis non oportet nunc
tamen dixisse. Quod autem postea dixit quod dolor mordi
cativus significat partem loci esse infirmam et partem nimi
me possibile est hoc sed in profundo corporis in loco cum ossi
bus iuncto et in loco qui continuitatis est nimie causa ei
doloris ut non est acuta conditio parvus sensibilis cor
poris. Iterum quod dixit in fine sue locutionis dolo
rum scilicet in continuitate extensive esse acutum sunt id est
hoc nomen esse durissimum similiter hoc enim non venit
in continuitate quod sunt enim aliud significat. Ex quo mo
dum intentionem hominis intelligere ignoro. hec sunt dicta
archigenis. *Capitulum quartum in quo examinatur*
sententia opinionis archigenis
que dicitur de doloribus membrorum.
fecit per scientiam loci infirmi in quo possit co
gnosci diversitate dolorum. Dolor igitur epatis
est oluchinnos id est extensivus et acutus et in
sensitivus congelativa quiete et invidiosior a
liis. Dolor splenis non est acutus sed gra
vative cum extensione tactu inpugnatione
est quasi expressivus quasi aliquid exprimatur deforis pori
ro. Renes autem quod secundum hunc dolorem solum
mordicativum cum expressione nimia stabilis. Vesica
patitur dolorem nimium et cum sua ponderositate exten
ditur ea extensione que pruritum habet. Vulva
aget dolorem calidum transitivum pungitivumque
et quasi cum torsione. Ventris colon est volvere dolorem con
tinuum habere veluti hec commixtio est pravitatis sicut sunt
dubium in suo proprio dolore. Quod volumus enim
eleam cum dicere dolorem epatis esse extensivum et
acutum et hoc nomen de lingua elenorum pones
eius tamen in consuetum habet enim nominis significatio non est
similis non intelligere in intentione nominum non est nisi
de nominibus usitatis. Hoc autem nomen quod dixit
archi. id est oluchinos quod interpretatur corrugativum ven
tre id est insensatum et acuminatum et insitorum est
Sed confessio quod hoc nomen posuit de rebus viscosis
sicut colla cum aliquam partem trahunt et reliquas partes cum
ea contrectare trahuntur. Qua ratione dicitur de massa fa
rine quod sit oluinnos id est viscosa maxime sibi mo
litur fuerit. dicitur quoque de massa ordei et milii
non esse libinno et non viscosa sed dolor epatis non est sicut
abli nomine significat quia aliquid est extensivus et aliquid cor
rugans. Unde ordinavimus ut in hoc nomine aliam personam
tenemus intentionem. Quidam vero quod sic amat
intentionem archi. dicit dolor epatis fuit dolor ex
tensivus corrugativus propter quod epar extenditur in su
a ille corrugatur cum apta vel diurnitate habet. Alii
vero dicunt nomen hoc significare dolorem qui continuus est al
terativus. Alii firmant hoc nomen parvi dolori
cum levius. Alii vero dicunt hoc nomen pigri dolori

al' diversitate

al' dic

pune dnt eni dolore pigri acuto oppositu ee fuitet i archi. fortissimu dolore qui e maximus i nullu remediu ht acutu nois se teti qui huic e oppositus dic oblisino. No nulli dnt hoc nom pune dolori qui grauitate ht. vulgi eni clem assuescunt hoc noie i grauib reb q i plima alia dnt. Sz nos bn itelligimus q istud nom q in unitio lectiois sue archi. dic ide e elachi nos dat mch auctoritatis ul sensus. Vn coniuncti ad dolore epis que dicenit ee in scorsu epis qz pplus ut uideam q dolor sit Sz e dico q bonu sit ut itelligam eo dnte dolore in scorsu dolore q e oppositus tinsino qz in ullo loco possum itellige aliud melius isto q si tal' dolore e coheret alia loca sibi circitanta pp colligantia dolere. It dolor epis sice qz usq ad furculas extendit i plimu grauant agustia spis i alii tussis i sanguine egere euenent dolor usq retro post costas q aim fuit quo ueni e ut i loco suo sicut dicam pmanet. It bonu e ut itelligam itenciez fuisse i dolore in scorso i illo. s. q e qi simitis clauus. Sz nos nuq dolore epis inuenim sicut dicam. Dnis i agelatiu dolor no ptinet mb si morbo q simbro ptinet nuo i no epi ptinebit. It dolor epis imbriosus agelatioi oppositus si dolor epis no e imbriosus mag ei ptinet grau. Grauius tn no solu epi ptinet si i splem i itestinib i apti patiunt i uesicas q h nom g ne soli splem i posuit no ne audiuit. p. i dnt dolore reni ee grauie. Sz tn error ei in hoc minor fuit q i alijs locis i posuit libris nom auten sm qz alius erat dices ei itestinib dolore ee stipticu i uesica ponticu q noia gustu ptinet quor istius lingua e. It eo dnt stipticu sigt aliq oppo uicem ei stingit ponticus tn fortior sic gul la acerba. stiptica uo sut sic mala grana ta i cotoniu i silia. Ca no pontica delectabile no ht sapore sicut vpoq stidos i ballaustia gulla i silia. pino no possum itellige itetione dntis dolore stipticu i ponticu. Cu nisus dicat dolore uide nisus nigri. Qu tu aut discipulor archi. dic q oz nos i hoc loco inuestigare arbitrat e eu q studiu archigenes fuit iuntpretatio dolois qualitate qui nulla hnent itpretatione. Vn inb muni meditatu egssu e nz sciunt quod

unaqueq qualitas metialis i gustabi lis si simplex e pot dnotari i itpretari. sicut comiscentur i una sbam tunc grauant qualitatem maxime in gustu. Vgr. cu sentimus i sbam una amaritudine dulcedine stipticitate i acu men hijs de cais grauat qualitas q uno noie no possum denominare tunc qualitas illa deno tabit nec e posse i dnotari qualitate illarum qualitatum qua ma multi mera imutati sut q itelligenti sut pna scetia tunc. sicaq ime opati sut explanauerit i dnanerit qualitates eaz q i sba eaz iuenta sut. Qu sufficienti archi. fuit ut coadunaret actus qualitates sic i uno noie sima i sipia fuit i si no oz m e d'archigene h dice. Qu si itetio sua fuit ut ondetet nob simplice i signi lare qualitate dnis ei hoc no posse ondere nec i eaz qualitate si si sm huanu posse ea p pendam eaz dice potuimus. Qu cu istud sit no e eleganti smo i hi reb pala ei apparet ubi spes oreat assuetum cu uolum onde unaqq reru que sesibil co ptedit hem eni noia qb sensus naturales ppie nuncupantur. Sub gustus uisus odorat i auditus oz i unuqq dice ei noia que sut sue ligue usita ta i no dicit dolore ee stipticu i ponticu qz a bo h noia gustu ppa sut. Multi quoq me cu archigene extites scripserunt diuisi tates doloru i nullus eor adeo fuit teme rarius ut noia ex osuetudine ponet. si illa ui delicet noia q ab ipsis ea audire solem. Alii eni dnt sicut dolore ulur si acu pungatur i alii de terebello pforetur i alii uelut aliqs te onitrit aut madat aut seorsu aut deo sui spasmet i alii grauitate uelut si aliq su spesu i loco doloris sit qui dolores itelligibi les sut. dolores aut pontici i stiptici itelligibiles no sut n uiuat eos a qb itelligunt q oz archi gene itellige si itetio sua fuit demonstrare ma pfinis i ierior imbrior qz no itelligim p illud q ipsum maifestat. Sic q disputant de dolori b i sania i alienatio e. Qu si no possum itelligere morbu n p ea q ipsum maifestat de dolorib i egritas nuq audiuim dice dolo re stipticu n ponticu nec imbriosu n acetum doctina q istis noia auctorizat nulli iuua minus e. Et si dicerit discipuli ei q in tetio sua fuisset i hoc sermone ut qualitas dolor ondere nimit hec ee i pole i auctoritate eius mch pfice q ondit qm si hec qualitas dolois

al opteat

nō pot ondi sicut illi maifestāt q̄ nullus p̄
aliq̄ auctorigātē q̄ ꝑtentē nō intēdit n̄ ille
qui hūit eā. Vn̄ nos qui nō hūim̄ illā nō
possim̄ illā scire. Q' si archigenes hūit
illā i omib' mēbris suis dico nullū tēlē uīnī
passū fuisse oēs ptes i oib; mēbris suis. Q'
isi sit i pole credimus ueluti fuisse. Sz sine
dubio itelligim' q' archig. nūq̄ passus ē dolo-
rē q' mulieres i uulua patiūt. Nā nos itellim'
eū ondisse ꝑtentē doloris uulue q' nullus
n̄ femie itellige possūt. Si ille que i uulua pa-
tiunt. Vn̄ p dei uītio iuro q' plimū de ārchi-
genē cogitaui qd coegit eū in hac auctori-
tate 7 in hac itētioē; hūit i uerite nō ualeo
Nā si illō eā n̄ itendat itelligit tn̄ in uanī-
tā; fecit q' nullus i firmus pot ex se mani-
festare q' sētit ut i ipretet 7 illū noiet eā;
illis uidelicet noib; q̄ archig. dix̄ q' mltōs
i firmos iueimus dūtes sētire i stō aldrian-
one; 7 uoitū. Que pāā pula ē nob' q' hieuit
eā; 7 alii fatētur se sētire punctum 7 angu-
stiā; que pula sūt q' hūim' eā. Dolorē uō
stupidū; 7 si aligs hēt eū neqret tn̄ eū di-
cere q' archig. nec itellexit i quo ponēt in-
tētionē illi nois. dolor aūt puginnius ex
tēsiuus fortis pmanēs aliq̄ mulā q' as-
suetis noib; designāt a nob' itelliguntur. Si
stupidus ul' inbriosus nō ē hi ut possit ab
hoie dici m; itelligit si ab aliq̄ dūt hys ei q'
possint itelligi nō ē si oēs 7 noia eo; assu-
etā sic amultis audiuim' dūtes se in stō
sētire exp̄ssioē; grauitatē. Nā multos sētit
i stō uelut si aliqd i eo sit suspēsū; q' sētiūt
iore stō q' si uulgi equore stētū; 7 hoi mē-
gas 7 in dextro latē sb dyafragmate eā; hi
ueluti sētiūt grauitatē q' a sūt absq fe-
bre duo sigāt aut oppilatioē; epis aut i-
durioē; apūis sicut ai calidū ē nō ā-
bitus febrē sequū. qui uō hor dolorū
i hys sūt dolū erit puū eēis medias;
aū archigenē exitab; 7 unus ab alio eos
diuidat m; i hac auctoritas archigenis sūt
noiare noia nulla itētioē; significa hic est-
lib' quē fecit de pulsib' plenus eū 7 obscu-
ē hys noib; eā quidē si nō fuerit nōia e-
qiuoca noia sic ondi i libro meo de pul-
sib;. Ca. 5. i quo pitquā declāuit oppioē;
ārchig. d̄ dolorib; reuēt ad ponēd canone
gles mēbror iteior 7 eos aplicuit ad ptela-
ria. Vn̄ ibi ea ordinat que i prio posuit.

Nec p̄t archigenē q' post multos mei-
cos fuit ut addat explanatioē; sic auc-
toritatis m; fuciat ea co mō ut nos nō in-
telligam' eā; qui sūm' i arte m̄e iueniēt q' tō
minus alij sic aut o; eū facē ut ponat in
lēs canones 7 mā ut p eos possit itelligi p̄-
nes iteior mēbror alius q' nō sufficiat. Sz
canones eor sūt ueluti i prīa ptīcula on-
dimus .i. o; te iuestigare an possis g̃ssce
significatiōē; que iuuenq; mēbro i suo mōdo
ꝓpria ē q' ā; morbū hēt an mutēt sigōēs
s; uniuq̄q; morbū 7 postea iuestigā an u-
nusqsq; morb' ꝓpri; sigōne; sigularē hēat an
mutēt sigōēs ꝑ mēbror mutatioē. Iō o; te
ꝑpendē loca i firmā 7 i firmitates demū sm̄
sigōnē dicē. Vg. calīn ap̄i pulmōis hē
sigōnes hās hanelit' uidelicet corruptioē;
eā angustia sps ut arbitret i firmus suffo-
cari. Vn̄ cauet' egri ea; pone q uocat' ortopia
7 sētit hanelitū; calidū; erit mat' si ap̄i
ē de gnē erisipile ꝑ hoc ai multū aeris emit-
tit q' eū sētit nimiū; 7 desiderat fridū; aeris;
aciuīt hēt 7 screat ai ui sei screatū; omnīa co-
loris alī ruffi alī rubei 7 citrini 7 nigri 7 uī-
ridis 7 alī sētiūt grauitatē i eximitate pto-
ris 7 sētiūt dolores q' ap̄firdiunte ptoris in-
cipit ul; ad tenentiate; costar 7 ulq; ad os-
sa dorsi infirmus nō acutā; hēt febrem
7 pulsus eiē quē ondi i lī quē fēci de pulsib;.
Pleuretici uō sētiūt dolorē puginnū eā;
corruptīe sps 7 pulsū ꝑp'o q' dixi i lī de pul-
sib; 7 dui sā screāt sic piplomoici. Corrup-
tio aut sps nō hās unusq; ptes sequit'
ꝑ oppō; mēbror i firmi. nā de mēbris sps est.
Cā aut febris ex cēnā morbi ē ꝑ 9 ptioē;
mēbri al' mēbror q' unaq; pellicula que e-
ōuicta costis 7 pulmoni uicina cordi ē p'
aut flon que calā ꝑ se sūt sē tussis hoc m-
brū; sps. Exereatio uō ē ꝑ morbū. nā
dūis calā ap̄ūn i q̄ floēs dicāt nasci sa-
guine i locis ap̄itis fluēte ꝑ hoc si sāguis
ē colicus sic screatus rubiaūd 7 ruffus. Si
flaticus eit spumosus 7 alb;. si melācoic'
ē nigr' ul' uiridis simillī' hor fūt eit rubeu'
s; tn̄ i pleuretico sputū; ē mag' coliai i pi-
plōnico flaticā; mag' eū rōes ondimus
Sz acutus a scēsiois eā qua saliat i canale'
pulmonis ē ꝑpō 7 foūā eor nō ei iuenium'
alicuia n̄ hquā egrediat'. Stōācus aūt
hēt duas uias. Vnā in hūiores i eo uati-

tes nomitu emittit. alia u° humores desce
dentes i sinus deponat plurimi tn humores
qui i eo cardunati sut nature puoiti eg
dut sic a renib, q' i eis cardunat p urina
excluditur 7 cebru plurimi expellit p nare
7 alia p palati 7 aures. Item signones pri
nco ces i trior mbr' ostendentes ex suis actio
nib, itelligitur si tn diuise sut q' de lesa actione
exeuntib, i corpe durita tumore que e e
nam; 7 de dolore 7 de coloris maligitate qui
appet i toto corpe aut i uno mbro aut in
duob, 7 mat i oculis 7 ligua. Est 7 alia pt
ista sigō. i. colligantia mbror i pmne sicut
mitauim i pncipia p huis li. Inhis locis u
oz nos uias exce 7 ruinare quib, huic libri
offerre uolum que certitia tota no fuit
n ptcllant cu cardunat 7 exordit e ubi
cau. mitauim i huc auctoritate ee i uia
tura 7 utilima q2 uie 7 cau. ules solu itelli
gere n; qui eas itelligit i pncipalib, se ex
cuus 7 suas diuisiones itelliges no pot adp
fecta scia; uenire. Vn uenim adunare 7 ules
canones deinde icapiamus ad ptclarana i
cerere. Dicim g oz te pmu actee; inuesti
gare an hit aliqd lesionis. Vn nece e illd
offitiale mbru inquo actio illa e ee lesa;
Tuc incipe pscrutari spes illi necumiti un
tente que pri que illius spei sit ppin. tuc inue
stiga mbru q' i firmu e 7 uide uin al uirtu
hat tuore ul dolore n; inuestigatio tua sit
pigra 7 negliges si inuestigatio huis q ctra
initiois iuitate pprendit; tu quoq; ex iuisi
buis egiusi q' apum multaz spem sut sili
7 dolore. deiu post ista inuestiga suptfluita
te; mbri i firmi de quo loco egrediatur 7 p q
te ne p illius mbri extrinsecus egrediat. post
stude cognoscere an ma sit cruda 7 idigesta
ul puru digesta tuc pprende de illo mbro q'
tumanita aut pficu sinat corpi tota aut
qbusda mbris pt d' sua actice colore 7 fora.
.i. tenemus Vg. lo sentit cu aspiratur dolore post costa
nos ps. Vn dico ut no festinemus ut arbi
treni pleuresi; hic oz pmu ut iuestigemus
an cu tussiat aliqd excruenti emisit q' si sentit
diuisi coloris e ut an dixi diuis cu pleure
tica ee. Qz si no tussiat pole e plesi ee
s; tn apn no du matura e 7 ma e clausa et
durissima ut nichil materis emittat pole
quoq; e ut dolor iste sit pp apn cpis q' excre
ditur 7 extendit e ea suspensio qua suspendi
tla hec suspesio i qbusda corpib, e ligatu e co
stiz pelliculla. Vn patiuntur ut ueniat do ns;
ad pelliculas costarz. Si tn pulsus no sila
i apn cpis pleuresi. Sili excreatia cu egone
i apne cpis no assimulat pleuretice egoni
si tn illa que exeunt cu egone no sep inueni
untur i apne cpis. si tn illa pmne cpis q
soluta e epatica uicatpun q' si illa cu egone
unime pungit nece e cu tactu dextri lateris
sb dyafragmate pprendi. Qz si apn no iuciat
no oz te icredere quia alia apn e i pte extrinse
ca cpis tn. alia i gibbo 7 no i tota pte si illa
i qua costa que icorp e copit. Vn oz te pate
i firmo ut moueat fortius i commitendo hac
hui quo sto querere an sentiat grauitate uelut
si i mbris ex enuntiatib, fuit q' libi suspensu
Et alia ca corruptiois hanelitus e i huis q
apn hnt ul tuore ex sti; q2 duritieo illa 7
tumor opimit dyafragma egni q2 tussiat al' strain
moice cohibet s; enor sigō qua egsit pul
sus e. Morbo uo elaganto alia sigō morbi
ecomittis apparebit. i. color ligue 7 toti cor
sepica pmne mutat. Sic tussis pmne i locis
ptoris exiit augmentatur n istia hanelit cor
rupit 7 plenitq; i istis spes i se no ht pmne si a
dyafragma extendit i sinus q2 continuit aut co
pmt 7 constrigit nece e i firmus corruptionem
hanelitus patiatur. Sili oztc itellige d' loco
qui ht regiminia uirtute q2 si humanam sentit
7 memorie i hoc loco inuenit nectio cu aliq hz
actionu sut lesa sciam ibi ee pmne. Vg. si a
liqui mes i pleuresi disturbet aut i pripl'oia
nullus dicet actiua ee pp pripulmonia;
7 plesi; si ois lo pmit loca ubi actio i firma
e pati pp colligantia; i firmor locor si; uniqs
uult onite s; sua itentioe; que spes pp colli
gantia; sunt e. In alus ptnib, cebru ndit
q' mbru i firmet pp colligantia i quo regitiua
uirtus e aut si dnt pmne ee i cerebra sic uidet
i litargia 7 frenesi. Vtrum dnt ee i firmu cor
pn eius actio lesa e. Intentio eius mea illa
actee e q no fit pp aliud mbru q2 pristin.
Vn i uirtute iqrites e nece ut cerebrum illud m
bru uidet 7 audit si; tn cu oculi uidet 7 au
b, audit. sua aut ymaginatio 7 ctemplatio
memoria desiderii uolutas ad ea agenda no al' agendi
ht opus oculis aurib, ligua ut p ea exerceat
tur taq instrm. Ergo si hec pp aie e i hoc
corpe cruciditate sicut nos i domo aliq oio i
utiq; fortassis no extiabim ipm; necci alo

co9sideratiois no nocatiua querem qualiter
noceat. Si no e icorpe qualit sps corpu3 q sit
i corpe n separabiles nature e hac pte aie lesaz
ee dicam pp mutacoes illi corpis a quo re
capit. Sz tn quia phy discordan sunt in hac
pte aie. quidaz dnt ee in corpe sicut res in
re, al rex i regno. 7 alij dnt sic spez ee i cor
sunt hec nocatiua disputatio dura 7 difficia
lis. Neqm no q patiat an expimto possum
9gnoscere q ossa capitis pp fractura pforant
ut 7 si fortius q oz i pmat mox patit sensu
7 motu amittit 7 fractura illa cap sequa
sic corruptio mentis h sep comitat q certa
tur multi quor capitib calido sole exa
cerbatis mens perturbatur. Illi aut q fortes
pcne i capite patiunt plurimu stati stupore
h'uenit 7 ex aliis multis capis accidentib
mens pturbat. Vulgi i cu mete pturbati
h'nt pcaitu mecia i capite cor studiu hec
Sz ego i aliis libris ondi q uirtus qua sp i
uoluntarius motus predit. e et firmi 7 ipo
sita i cebro 7 oportuit i cebri e principalis
eius. In hoc aut loco nolum i uestigare i
quo possimus scire 7 diffinire pcne q pmi
tiua h'nt 7 ea que pp colligantia. Na h nob
in hoc loco necium q2 no possum ete curare
n cu certificem q mebru oporteat nos curare
q2 si no pati cebru i ee sua s3 pp colligantia
alior mebror sit egnu3 mebris pus i firmus
curantib curatis pa a cebro auffert. Si si pp
colligantia patiat p maxima iuuenta ee3 i
no sufficit nob mebru solu i quo pus passio
fuit curare. Pp hoc studium an fuit pa i
cebro an sius pelliculi pmana no dabit i
nob multu iuuamis quare no oz nos in
hoc multu stude. Debet g certificare certa
morbi sui q2 nat q2 si humidu oz siccari si sic
cu h'uectari calido refrigerari. Frigidu calefi
Sili si oppositus e. i. si calido 7 siccus oz refri
gerari 7 h'uecti 7 silia eode mo oz nos itellige
7 curare ee3 morbu q mi i ptiacula i es
dui sitates morbor noiam. Vn cu cura o
pmu uni itetiois e q2 si e i cebro ul pellicu
lis cebri cura e i uestigatio regitiue uirtu
sicut i cebro ul i pelliculi 7 in magna bili 7 diu
pmaner mtioni 7 no iuuat i cura te. In
uestigatio aut uirtutis h an sit i corde no e
necesse ista i uestigato si huic opposita. Vg
ho cu mes pturbat pp colaz rubea cordu
natur i ista cordis 7 putrefacta no ne uide

q uidem caput in fridi olo ro. 7 aceto. Vn sib
mee utilis erat alienatione mitigari no debe
s3 hac mez caput s3 pectus i fridat 7 no soluz
pectus s3 i pte i qua cor e q oz nos discerne
7 explanare 7 ordinare. Sili no oz nos i
uestigatione pretermittere solo mo a loco i fumo
s3 i acu que huic loco nocet. Vg alienatio
e actus sequens lesione loci 7 omnis stupor at
si fortis ul no fortis fuit actus e eiusde loc
9comitas hec tn uni cuiq3 erat opposite
sunt. Mentis ei alienatio de calo nascit. stu
por de frio sicut uidemus uigilias 7 alien
aciones de calo generari stupore de frio q potes
itellige defina me q2 frigida me stupore facit
calida no oi3 q uerum colet nos dice so
tia medicina cu cotidie uideam lactuca
7 aqua tepida biberes 7 uinu mixtu sopi
facit sic alie res que frigide sut 7 humide. Vid
mus ei hoc oiis uigilias nasci pp h teriu
es dicte 7 uinu puri 7 calidissimu na sinet
e uigilare fatuit. Sicut g nob i uigil i
mo ho e nob hoc narrare. Fuit qda nota
rij filius q dno cotidie cu alio suo ad bal
neu eunte domi remanebat i clusus ut
7 sua custodiret 7 alimeta q comederet pa
ret qui multa sitiens nec aqua i ueniens
uinu uetustissimu multe qntitatis bibit.
Vn ab illa hora pmasit puigil oib diebu
uite sue et q3 ex nimijs uigilijs accit fe
bris qua alienatio e sequit mortuus e. P
tea alia que frigidiora certis sut i veme pp
acris frigitate i foramine accubit 7 uelut no
ua pmanet. Sili tm qui 7 si manib acci
piat minime tn mordet i estate uo maxie
i canicularib diebus uidem rabida 7 cetera
alia rabiosa 7 no i uno loco stabilia. hoc
testat q epistolas dic cu uidit h ee dix
i li suo cu ueniret ad rabidos qui multa ac
dui no i quid te cohibeat tua audacia i
calcare cu calce multa ceca rabid stultos d
qb i aliis libris plane disputaui. Ca enz
certa sup motu 7 uigilias 7 horrida 7 frida
9siu. i. sopnu 7 qete. Pp hoc cu h'n h sciet
cu uidet eos qui i estate acuta febre uexa
tur alienaticem pati 7 uigilias 7 febre qesce
te scire itellige 7 dormire. sciat caput n in
ee h'ic s3 alienatio 7 uigilie sunt pp uiscer
febris caput eis i cedentis. Sili i capite pul
monis ul pleuresi cu alienatice febre co
mitat no e pa uic i ee capitis. Vn o e

investigare principium que interiore membri est exterminasi
one morbi eius quoniam firmatio est. Verbi gratia si quod
pleuresis patiatur alienatione et incessabile est
cessante pleuresi scias esse capitis infirmitatem.
Nos quoque plurimum vidimus apostema in inguine
propter vulnera nascens vulneribus iam sanis factis per
manere. preterea cum membrorum est lesum cum alio utrisque
perimens necesse ut sanum fiat altero altera
remaneat quod si uno sanato alterum non rema
neat scias propter colligantiam fuisse quod signum est ultimum
est. Patiens vero capitis propter hunc signum habet quoniam alienan
tur sic dixi .i. alienatione; unde que est propter
colligantiam non semper minima qualitate perma
nete. sed semper minuitur magnitudine et quantitate
febris. Similiter patiuntur in initio interpolate febris
stuporem propter nimiam frigiditatem cerebri quoniam fuerat
prius principium frecipienda (?) nam hec aut propter mu
lam consuetudinem; quod cum infrigidetur in principio interpolatarum
febrium stupor generatur quod fit sicut dixi. aut propter
siccitatem continue aut propter materiam flegmaticam interiore cerebri
adunatam. Intentio libri tertii est tangere signa
morborum interiorum communia et ponere signa morborum
cerebri usque ad oculos et hoc proprie per principium
huius partis et finem eius. Capitulum primum in quo
distinguit consuetationem membrorum secundum se et secundum
colligantiam quantum ad dignoscendum et medicinam spectat.

Oca infirma .i. membra ame di
as loca incipiunt. negligen
tie et inertie medicorum dedim
sunt et ideo que noia venit inul
ta que erunt dicenda obmissa sunt. Quibus
quidem omnibus relictis solum archigenem eo quod de
ceteris laudabilius locutus est nominavi. Quoniam
dicere aliquis actionem esse infirmam membri in quo est
minime infirmato dicere hunc sermonem necesse esse
determinandum velud quoniam intente volumus dicere
quoniam membris propter colligantiam eorum lesis et illorum in
firmitas non sit permansiva et perfecta quoniam membra
illi morbi habent ut archigenes dicit esse lesa.
Verbi gratia sicut igni appliquet nimium et sine diu
continue dolorem habet non possumus dicere membra
que sunt calefacta esse illesa. Similiter aeris frigidissi
mo nos continuitate aut aqua frigidissima seu
nive tacti dolorem patimur. Sed tamen sicut dolores et
auferuntur vel elongetur statim dolor mitigatur.
Sed bonum est ut dicamus de colligantia membrorum
velud hic ratio testificatur .i. quod omnium membrorum
propter alterius colligantiam patiatur lesum omnia vel
propter alterum vel cum altero. Unde cum aliquis in oculis
patiatur accidentia velud ea que patiuntur illi qui sunt
cataracta ab initio morbi et sit propter principium oportet
nos dicere oculos esse lesos secundum colligantiam propter fu
mum capitosum caput ascendentem et ex materia in
stomacho clausa nominatim ad hanc dispositionem habent oculi
ut ablata causa nocitiva propterea ea indigeant
Sed si principium habent ut necesse sit dicamus interiorem eius
in causa nocitiva iam ablata nos possumus dicere
eos propter colligantiam pati sed interiore eorum principium esse .i.
Quare cum plurimi dicant quod investigationes que sunt
habiti maioribus rethoribus et dialetice magis quam medicine
pertinent. omnis enim investigatio que est utilis inveni
tur ut in actione eius in dignoscendo attendimus
velud sunt si in predicta linee centre dyalectice
pertinet sicut aristoteles philosophus fecit in libris que fecit
de accidentibus et lexionibus artis nostre. In quadam
autem particula causarum libri sui dicit archigenes artis
nostre quod particula magis omnibus aliis rebus consid
eramus in cammodis nostris artis nostre sunt qui le
sionibus sanandis. In iunctionibus autem particularum dixit
multa secundum dialeticam disputatam hic autem quod
illic et quam cepimus est nobis necessarium; archigenes vero
determinavit subtiliter et investigavit actionem
scilicet primum que species sunt. nam hic est una unum locum cor
poris possumus cognoscere que sunt lesa propter
colligantiam aut propter se in sua essentia que ma
nifestant accidentis modo ostendit. Sed hec
ego intellexi in disputatione istorum vocis et in
illo qui passus est in digito suarum manuum di
gitis nulla principium habentibus in sua essentia. Nam
cum intelligimus locum in quo passio primitus contigit
oportunum est nobis quod tenemus quibus curare illum locum;
oportet quoniam medicinam inducere in initio dorsi
positam. Unde oportet intelligere quoniam id eorum qui
patiuntur contingentibus propter fumum ascendentem ascendentem
non est eadem quam nos illi qui de alto ceciderunt a
punctura est. propter est talia id alterius videlicet cum
digiti passi sunt qui sensum amiserunt. Nam cum
oculorum contingentibus habentibus est illud quod ad eos
ascendit. Cum vero amisse vocis est quoniam materia eis
lesa est. lesio autem que in digitis fuit quoniam quod in
solutum est continuitatis sensibili ad eos venit non
venit. Unde dico laudabilius esse membrum non
eius in digitos cecidit in lesos quam oculos. principium enim
oculorum est plenitudo eorum de fumo capito
so. cerebrum autem vocis in digiti lesionem accidit
principium non propter se eorum quoniam ad eos non venit et
cum sensibilis virtus ad digitos non venientis
est in extremitatis infrigidatum nimium et annichilata ad eos
venientis. aer vero non in insufflatio sit necesse
ut non veniat ad guttur cum latius que est in

costis ē mollificatus. possumus tamen in hus
dicere lesiones et non venitur adhuc in membrum illud
quod solum erat venitur cum erit fractura sive ne.
verbi gratia si dicamus pisanam aque esse lesam aquam abla
ta in uno ductu non multum est nocere; sed si vas fac
tum leditur aqua ab eis apertum sic et alia si
alibi et potius eius tollatur quia illud quod unumquodque
corpus ex naturalibus perdidit quocumque modo illud am
mittit diminutum est naturalis regiminis scientus gratia
qui credit et arbitratur consiliare; aliquam rem in
corporis esse lesionem corporis esse cum autem venit cum
futurum. sed tamen dixi hunc intentionem dimittens et
rethoricas pertinet. Cap. 2. in quo distinguntur op
erationes non pertinentes illorum qui in illo ostendunt
que lese sunt et ablate membra esse considerandi sed
neglexerunt quod utili magis opere destruunt.
quia necesse sanum existit. Nam si in corpore due vel
tres actiones fuerint infirme. aliud unum membrum
infirmatur et aliud propter colligantiam leditur. Et aliud omnes
equaliter sunt lese et aliud quedam habent equale lesionem
et parum leve et tollitur facile quod solum sunt dicere
ad quod de quibus membris taliter existentibus in sua parte di
ximus in libro quod fecit de anothomia in uno vel in 2 parte. In
libro dicamus in sua mundo. Primo tamen oportet nos concedi quod
dicere quod in unum eo invenitur propter eos quod voluit cum
libro firmare quod investigatio facit laborem in futurum
quod interiora membra incipiunt sit necessaria incertas et
postea actualiter eam destruunt. Unde quantum ponatur
et per similitudinem voles et ulterius eorum propalare quam
diaminus pleresim. Dico ergo quod lesio hic morbi
sit in latere perpalam est ex dolore quam sentit in eo. Sed si
apertum est in pellicula costarum aut in aliqua parte quam costis
manifesta est natura est investigatur. Sed in plurimis nec sepius
sua est in extremitate nec ne. Et qui laudant et credunt
experimento dicunt hec investigationem non esse necessariam
dicunt enim multos pleureticos vidisse quam cum
suis magistris et alios quos ipsi curaverunt
sicut. v. in libro pro no. de ma. con. dicitur. Certe quoque in
quit sanum et expertus in his diebus cum sicut invenimus
qualia profuit vel nocuerit et sanum signavere; que
palam est sine hiis infirmus et quod veniat de ica
di et quod non et quod calefactiones vel cataplasmata
in operatur et quenon quod omnia sanum certificata sunt
cum longiquitate experimenta. hoc autem quod v. o. et alii p
eius qualiter hunc parum curare debeant magis sequi
nesciunt. Iccirco dicunt quod sufficit quod investigatum
est et complementum investigatur sicut ceteri artificiales
faciunt nullus enim artifice inveniunt non carpentarium
non rethorem non comessarium; non alios similes neque in
dagatio qualiter hic ars eorum sumpsit inventa in e
stigatam vel in actum deductam. et cum faciunt hec quod a
suis magistris didicerunt in suis actionibus perspicue
obtinent. Et si veritate diceretur
istorum quod cum hiis dictiones ab hiis methodus au
diens puto magis istud certum est. nam argumenta hic
eorum contra istos alterum non multum fortiora in
venies. Sed tamen postquam mea fuit consuetu
do in omnibus diebus vite mee ut quibus non cito
credere eo modo in hoc loco feci. Ideo cum ipse spi
ro consideravi non tamen certitudinaliter quibus cum iprendi
et investigavi propter actiones; eam infirmus si
quis tamen autem an esset natum; in ungi investiga
tiones cum experimento. an sufficeret mihi solum experimen
tum et ea que a magistris meis didici et quod in
experimentum. Unde veritate amantibus velut indi
cium indagabo. et quod sit utilis ad agendum illud
scilicet quod longis temporibus investigavi. Testor in deum
quod nulla re coluntur dicere mediatam; nec velut
vulgi faciunt qui credunt et intelligunt intentionem
uni soli secte. Volunt enim unam et eandem intentionem
laudabiles videri et honorari. Sed et dico cum illi
intentionis eos duca ad probandum et firmandum eandem in
tentionem; quia non possunt exire ad alia ab ea nec
quia non aliud acquirunt nisi licet absque illo perfectio est
aut minimum actualiter quod ulterius omnium est in prima in
multorum hominum. Itaque hoc tamen privatum omnibus eis. scilicet
qui noluerunt a me scire intentionem quod secte in
tendunt. non enim eorum sciam maior quam homines inten
dunt non in intentione; hoc sectam adiuvant non
habeo seu repugnare singuli. Et si vellent nullus possi
tur repugnare vel mea dicta nisi per velocitatem est
facile quia intentiones quas didici non fuerunt ali
bus super scriptis magistris. Et cum ita sit
dico me non oditur sectam methodicorum quia etiam
in eorum disputationes nec horum facio horum
principes quia conatus sum eorum intentionem
dicere eorum in peioribus et melioribus sonat sum
velut discipulus magistro. Sed famositas mi
crevit et ab imperitoribus et prelatis cognitus exitum
ex actionibus meis et non ex sophisticis argumenta
tionibus. Unde non est inventum ut dicam repugnationem
unicuique secte. Sed hoc quod inveni ex actionibus meis
ut investigarem et scirem illas res cum quibus oportet curam
non fieri cum investigatione; in illis actionibus quam tamen
contingit quia tamen sunt veriores et superfluunt
nos eam cum experimento efficiunt et inveniunt quod dicam
planum in libro quem megategni dicitur. Ca. iiii. in quo G. i
rememorato investigavit cautiones generales et modum
per quem significatur egritudo interiorum et docuit ex illuminatione
illos eam inclinat ad modum cautionis.

al' natum
al' superante
al' peiores

N hoc uō loco oñdā sola que fiūt iuuamī
hi ffus. Dico q̄ actioēs ptī nocū cū mb̄
silia. quib; actio fit ifirmat̄ 7 ē alia p̄t
ista quib; adiutoriū illis. s. silib; effici
7 nō actio. Inueni tū actoi nocūitā eē
officialib; mbris ifirmatis. Preter hi sciui
q2 quidā moꝝ qbidā sepe ueniūt 7 ī nlli
aro. Vn̄ cētificaui me methoicoꝝ non
posse dnotari n̄ i ill' p̄uib; q̄ sepe ueniūt
7 multe sūt 7 nō nullis que sūt minsſiē
Ip hoc meū dimiserūt nō solū cautionē
illaꝝ p̄mū q̄ fiūt raro s; ī sciaꝫ 7 dnotati
onē eaꝝ que priores sūt. Iam ꝯtinu sū
ad iuestigatioēs 7 studiū hui. quo d'bēt
cognosci 7 nūc iueni quasdā iuestigatōes
ad ētitudinē euntes 7 quasdā q̄ sinō uene
nt ad ētitudinē ad illud tū dicit̄ q' arti
ficiale aplius nūcupat̄. nā h iuestigatio
ducit ad ētitudinē repi hāc iuestigatōe;
que artificial' ē i hys morb qui minsſiē
fiūt pcā nō potam ad ētū rei n̄ mb̄ ifirm
ꝯgnoscas. S; cū hi iuestigatiois uiā
oib; dieb; uite mee tenuissē; usq; ad sen
tute n̄ enubui uz pitore hui i aliq̄ aure
n̄ pnostico sic multos famosos medicos
uerecūdia ab hoib; huisse uidi. Q2 sum
eē famosius 7 dilect̄ ab hoib; iactoib; me
7 nō ex sophysticis fonib' finale 7 sine labore
potiꝰ hoc fuit̄ ex hoc q' iuestigaui 7 ētificai
ui oib; dieb; meis. i. debes age i morb raro
uenieītib; quos a nullo meoꝝ magistroꝝ cū
rantes uidi nec ego alia uice tēptaui res q
b; aīnc cautī fuerūt 7 h testor deū. S; nū
scio sic q̄ inuestigo cū aliqs locus corpis pā
tielut̄ p̄se ipm ul' paciū sibi uicinū q' actio
lesa extitit. S; cū ēit iueni mbꝝ ifirmū inue
stigaui illū morbū cū moi ēet ex qb' duo
b; s. cognoscēt mbrū ifirmū morbū potis
ꝯsiste 7 qn̄ale eius cautioēꝫ. post h inue
stigā qualitates rerū 7 q'titates cū qb; me
dicatō 7 eligo ꝯueniblē mē. qua uiā 7
cautio augmentet̄ inq̄sita. s. ifirmitate nā
etate tēporeāni. regione 7 aliis silib; q̄di
xi i exposiūe libꝝ. e. S; locus ifirmus 7
morb; nō p̄t cognosci n̄ memorans q̄ dixi
i utrisq; pticulis exie que exit de coꝝ 7 ie q̄ si
ifirmū loci appet uelut q̄cū nascēcia 7 nō
cautū actiōis i qb; hōc ē ut nigrum colores
7 figuras q̄ sūt ex n̄aꝫ. Executia uō acoꝝ
uiū gnū; sūt aut sūt p' loci ifirmi cū didi

7 sua ꝯuictio dissoluit̄. nā cū uidit̄ ul' excoū
cū aut de eis que i loco ꝯtinēt̄ aut d' illis
reb; que sūt feces 7 ꝯmutatiōes a morb que
seqūt̄ unū loci solū 7 nō sūt i corde solo aut
plia. Que iuestigaui i ill' morb qui sunt
post morbos m2 ea iueni m ad iuenire poum
cū quo mbrū; ētificare posse; n̄ unū solum
a. inuestigatioēꝫ nocumēti actiōis. Vn̄ dico
q' i quodā; tēp' stupefactus 7 minat' sū d' q̄a
cū tota memoria desfēe inq̄ tēp' iuuentutis cū
u; nullū ex magistris meis uidi hāc p̄ue; ca
uisse u; i hoc i libris legi aut ime ip; ꝯtinus co
gitaui qualit̄ loci ifirmi posse; ꝯgnoscēr ut
cautire eū cū localib; remediis s; tū absq; coꝝ
negligētia sic ei o; iuestigare quo res iue
nire quib; cautire' aīc ētificaui loci n̄ aliū
ifirmari n̄ illū quē regitiua uirtus aīe ētitate
mē nō qua d; cautī ētificaui cū mea iuesti
gatioē morbo ex oppositū. S; p̄ror uideri
reo libros meos illā iuestigatiōē; 7 i pedūmī
dūmitē q' fruūt illi qui iuestigāt sophistā
i tētionē q2 hec i tētio nō gnāt n̄ bellū 7 ambi
osā; hāc absq; ullo p'ficio ꝯuitat se ad i daga
tionē uirtutis pūgēte honesti intellcet 7 uī
tate amātes. Nā cū p̄ue iuestigare an
diu 7 uitādi q' attingēs uiā fecit pticulaꝫ
ad reddendū memoriā hys quib; ablatū ē 7
uic uelocit̄ acquirēs p'oēs libroꝝ bibliotecas
7 ab oib; meicis libros cū amatib; ut abeā
ad hēc adiutoriū i cautiōa hūc p̄ue 7 ut hoc
p̄mis ꝯgsceēmur. Cā. c. i quo disputatur ꝯ
Tem rectius archigene 7 methodias de loco ē
arbitrat' sūꝫ archigenē cautī hi passionis.
nullū alium loc' hi p̄mis cogitasse n̄ coꝝ q2
i tētio sug fuit uirtutē regitiuā eē i corde. Vn̄
uolui ꝯgsceē male dnus sp̄c; i corde extite eē
cāꝫ hi p̄mis. s; tū q2 cogitaui q' ois pā que sit
de mala ꝯue fit. g. moīs q̄titas simplicib' 7 ē
ꝯpositis magnū hui desiderū i ꝯgsceēndo que
cā ꝯui cā hi p̄mis fuit q̄ litargia. a. mū'
ablatio nūcupat̄ nō ne iudicauit eē frim
te; sp̄s q̄ ē in corde. aut huitate aut ābit'
ē hāc p̄ue nasci de mala ꝯplōne ꝯpoita ex
frigiditate 7 huitate 7 sic. nā sine dubio nom
eū nō i tētē calore eē cāꝫ hi p̄mis. Q2 cū
h cogitaue mee arbitratoi quodā aūt q' uo
bis pateficiā p'us tū oñdaꝫ tibi p' uba illi
pticule. Dico q̄ archigenē. vi. pticulas
scripsisse i modū epl'e i quarū p̄ q̄dē pticlā
scripsit eplāꝫ mariō ꝯtinuus el quali pat'

al' ut

al' morbū

·sin· q̄ sepe fiūt.

a. simoēs.

suo inite reddere ualeat. dicto quod plego ad cu
rationem deuenies aut. Incisio uene et sin
apo ferresim in initio primus scio quod a nob fie
ret in defectio nob ornare. Iter dix in fusio
quod ipsimo tpe in fundi credo quod a nob fieri sit
sicut in calefacientes totius corporis et abrasio
capitis in uetosas ponere. Cum hec legerit di
ligiti et stupui et quo enim nam adiutorium q
arbitratus sum in libris eius inuenit fefel
lit me quod in libris suis decies milibus in ab
inueni scripti locor ei in firmior scia eorum quod
primus necia est iaute me. Tu uero dic nob quo
modo inuenimus hoc duo esse inuatiua ut segre
eorum apparat que potes sit quod inuestigatio in
curatois. Dic ergo archigenes quod angustiam
ul tres sufficiunt in uene ut caput curet eorum
diminutus cum memoria est una suar actionum
naturalium ablatio ei memorie est morbi cum ex
morbi eius. Item dic in ex uetosis positi
capiti que prius sanatur ut memoria sic prius fu
erat reddatur. Item ex causa in initiois ratione
hec fuit indistincta. Sed per ei conspexerim medicos cum in istis
curauerunt adinuicem sese in ceptare cum illi in
ceptante quod an oia aliquam medicinam cepisset. Vnde cum
in ceptante usque adeo quod minimum est preciauiant de
uenirent in manet in illis tamen sic in uetosis
quas tu precepisti. Vnde dico quod si precepisses poni
uetosas in pectore in corde et memoria manent
non posses nob rationabiliter ostendere quid in
uariis ageret preter maritum. Item non om
dixerunt eius dictionibus an uetosa quam po
nis sit cum scalpellis ul sine scalpellis quod si
credis quod prius sit fricata et sicca sanguine inueni
credis in malum esse. sicut sine scalpellis inuia
nunc esse eo quod calefacit. si ex animo non na ue
tosa attribuit ad sebiutate in sectionibus corporis
quod est omni sicce primus. Cum similiter scam exhuc
prime que est in cerebro ul in sinus pelliculis quod prius est
nodo in nos circa abeo ad opposita loca humidi
tate et calore cum uetosa super cutaneum posita. Cum
cum ita sit bonum erit an oia ut dicamus quod cum
hec passio accidit cum frigitas et humiditas sit necesse in
ut illi studeamus calefactione et desiccatione
Scientia mirabili lectu illi quod dixi pericula ex situ
pore que huius in incipiam omnibus sequitur sicut illa
pericula legere et arbitratur neque oia que postea dixi
fuisset tamen puto orum .i. ut solum sit fricata et sicca
in initia pore iterum. Vnde inueni quod oia quod
precepit quibus hec passio contigerit sunt calidissima et cum
superponuntur poni semel in eis .i. quod cum campla sina

de sinapi precepit in leuato hoc campla sinape in
poni nimium ut magis calefiat quibus fortiorem
nullam inuenimus quod est quod incensio ignis actio tamen
ei tardior igne est hoc testificatur quod archigenes
in initiis sua dictum aut hoc impossibile dolore su
nuit precepit postea si gangani sinapi aut si
nape nasturcio semine urtice saxifraga sta
phisagria. dein iussit stimulatione sui et si
milia calidissima et siccissima. Vnde minimum prime
fuisse de suo et humido aut in cerebri aut in
pelliculis ei quod non potest esse hoc passio in anno accidit
ut tollat memoriam. si hoc ex me ipso dico. Ar
chigenes autem minime litargiam fuisse de
suo et humido si postea cum in simulat cum calidis
et siccis. Quare nos orum impedimentum diminute ano
hoc an hec passio sit in capite ul in aliis membris. hui
ei inuestigatio durat nos admiror et lingrite;
De uetosis autem quas in initio sine lacerationis
in determinatus allatinus est sequens et ad dixi su
ior autem necesse est sit cum sinapi et uetosa sine
scalpellis. Sed ori uetosas alii suaues esse in
telliximus fortes esse in initio sua sunt de fortibus non est
magis flammis fieret si laudabilior sit cum
scalpellis. Vnde diuis archigenem quod hec oia sunt
attractiua non necesse huius curare caput sim
tenus in curare alie regimina esse in corde. Item
dico nullam hoc me inueni cum experimento. Vo
lo autem cum hoc meo fine repugnare experim
to. Vnde des in methodice si dicas aliquam acutam
febrem habuisse nimiam quod sicut ueratum fuisse
et per suam pusillanimitatem aquam bibisse
frigidam et eadem hora cum minasse et fuit ea ut hoc
medicus auctoricet sine rationis responsione respon
deremus hoc esse possibile frequenti. De uetosa uero
impossibile est hec accidens cum euenti. nam non potest intelligi
cum incredibili inuestigante. Impossibile est ei ut ue
tosa per se ipsum caput saluat et eo sine ueto
sigaret maritum in illis primus quod minime ueni
unt in diebus ei meis quam magistros meos in
hac arte puros an hac prime curasset et sa
tam redeat nec inueni idoneos ul tres dice
res se cepisse hac prime curare in phisica e
gisse. Cum cum hec passio adeo sit difficilis quo possu
mus curam cum experimento eius cognoscere cum ueto
sis sui cum scalpellis sine non si a quo diximus si cum
aqua frigida et similibus potium credere cum experimento i
fuisse. Preterea dico quod hec passio adeo est occulta in
uelut alie egritudines. nam et si locus aliorum in imp
pannulo sit si sicut pleuresis peripleumonia nefre
sis colica et splen uesica matrix a quibus membrorum

1apte no ondit nob loci isinui ad tn ex
dolore que sentit infirmus nob insinuat
7 ex illis que exeunt de foramine q fetes
egrediunt que sigo 7 sicati nob no ondet a
liqua tn pte euitudis mostret facile ei
qdcu e 7 poni medicina i late noto 7 sine
scimus iqua latens pte poni debeat. 1
Sili iuenite colica pane exiunt 7 sbdya
fimatr i pane epis 7 splenis h oia sua
lia sut i illem ex maifestatoe i firmi de
colico ul' dolore. Sz si mecoua aliqs anu
tur nulla ex loco panis sigone iuenim'
nz duritie nz tiore ex naz nz ex loco in
firmo aliqua egrediencia. Sili nullaz
signe; iuenim' loci i firmi ondete i me
laconia mania epilesia litargia stupo
re 7 i pane q modem meia 9gelatione
spasmo titillatione nz epilesia iqb oib'
nulla signe; iuenim' ee tutamtu qi pa
mis i pouitie si tiore si dolore si coloris
mutatoe; psm nec aliq de corpe egdi
encia. Qz cu hoc sit g q dnt meia d expim
to ee sz euetu alienatio e. Jt fuit io
7 disputatio aichig. ut auctoricaret 7
disputaret hac pane ee i corde q si dimit
timus eiq 7 animu ut hi panus aute;
expimto iuenissi h loci accitia loycas
uitupiu 9tiget cor q glose repugnato
que e sta. Quare repugnatio no e sip
si dup quaz unaqq fortis e. Ita si ex
pimtu soli mo tanta uiuamis e ut 7
no soli cu expimto hac pane posti ab
sq rone i elligi si 7 rationi repugnet
sicq stitute insinuat 7 rone ondo hic
mebi iuuare 7 noci ee 7 ad maligitate;
7 noci. Vn qaiz ronabiles sut cu ad ma
gnitate 7 noci defeit eis rone utetib
qr io nlli sit uiuanius g nocet quoda
q dictus uitupiu loycis pot dici. P
multi smones aqbda de utute regi
tiua aie 7 dulcetica aug loca panus a
nimate ee in corde ondetia. si e noia
chugene oiu; h subito puipede. Qz h
sapies 7 sollicitus iaurdib; exns diu
sit oia psoris mb 7 cap autate siat po
nes ieo uetosa cu scalpell 7 ecotioez ca
pitis nulla pane bnit. Vn uir pdcu
mentus e deb q an dicisti q mabil ma
qua ondit quo ad eiu no dz n duc
i simu ad pdictoe; 7 dictio tua e qi q tin
det sua puina 7 getes pdinoi 7 h sine icen
onis causa qr eius secta itelligit q uiitas
sine cu secta una aut nudumtu ee. Et
uelut in hoc loco ondit se ee no aliud n
litigatices 7 i pediuices core mo ondit
q itetio cor no e acordata qr si unus eo
ru secte destruit uetio 7 alij destruit sic
7 si ees sut i firmi 7 unus cor firmi erit hac
itetione 9tigit q incorde regitiua utute
aie e na si aliquis credideit hac utute in
corde ee aut i cebro potit sibi elige q rciq;
cor una noluerit itelligeret de nalib ellis
que io 7 si no sit silis roni illi n ei repug
bilis. sili i 9stitute 7 destructe sic 7 i ecil
aie 7 i deo oipotete 7 i regimito diuinu 7
i reb; p qualitate stellar exitib; 7 mudo
siue fcus sit siue no aut si mud e unus
aut si nuabil aut si iste eim e. na nulla
har itetionu ul 9ueniees ul 9seqns ul re
pugnas cor itenoi qui dnt nez ee i corde
aut i cebro q cu sit nace e ut qui posint
i suis libris h' mitioe; tradidit totu sua i
tetioe; 7 sic secte Sighificantes Omes 7 ho'
itelligut mb n poita qua qncuq; sciunt
scia iuestigabili q nulli negat n meia
qui credut ee in corde q plene ondi inp
ticula iqua itetione platonis 7 y. i sinua
ui. Qz potes ece qr ois ho cu siat 9gitoi
sudamtu ee cebr autana 7 ut ee i corde d
siterui i epe dnt ei stultos no h cebr n 7 n
midis cor ee d nucleo no auditus q uti
ficantes dnt q ep eius falco 7 mult rodbit
q pictores 7 sculptores ymaginabit eu
sili mo. Capl'z q inquo ondit dt qli pane
ro cu istud gitiue ututis s i cebr 7 quo
sit tps e ut 9uitur copea q prius dixi. Di
co ergo q si teti me iuenias 7 maifestent
qactio cor i pane itabil utuus aie sit i ce
bro si tn cz iuestigatu qual 7 quo sit. Sig.
medria plimu uidi q miscet cu aliq co
gitionis pane. 7 alia ablatio tn meorie e al' spe
cogitice q pane appellabit ymagiatoe;
7 alin hec duo auferet i pane q litagia
di 7 oi panu que stupida euenit isud. Sz
ee isti h moi necdu e ut sit ip gne eqlis
qr mala se. ita ondum mala 9ne ee ule;
morbu silia mbra pahete; q sut pmit al' prinete
acttoe; funetia sz gnis qr h mala d sine
dubio sta e ipi sit que aiam utute stu
pefiat siait ondit nob sic inde d' alib'

que cohibita fortitudine sui aeris p̄nūc
i fiora ul' foramina ⁊ sic de ceẗis medicis
sūis uidemus ⁊ tēbānīs. Nā lactuca sup
fluitatiui sopnū p̄stat nimiu; cessan. ꝗ
(al' icapite) oiā q̄ gnitate i pectore gnānt absq; pū
gitiuo dolore oiā sopnū ferut ⁊ stupore gnā
nt ⁊ aliū inuenimꝰ h' gnitate icapite quā
inuat gargarisma flāns pūgatiuū. Itē
i inceŝioē quā p̄ati ex calore solis ⁊ frigidi
dine exīmia aeris stiditate oīdn̄ q̄ in
ceŝio caloris gnāt sol' uigilias ⁊ frigiditā
do q̄ stuporē. Sili' oīs pā colica ⁊ cala pat
t̄ appet' gnāt uigilias ⁊ alienatōe; absq;
asperitate ceb' idē sit. Inuenimꝰ quoq; ex pū
mib; fr̄is oīnu; gnān p̄gitiuā .s. stupore;.
Sz p̄mitiue res qb; stupores ⁊ uigilias
inuenimꝰ i mal' ꝯnub; q̄ sūt ꝺ calore ⁊ frigi
ditudine siccitate nō repiūt' i h'uiditate
⁊ siccitate q̄ balneate sopnū puocat iāq;
caput huectat. Sili' uinū bn̄ mixtum
⁊ oiā cibaria hūita. Idē dico de etate pūꝰ
sopnū ꝑ h'uiditate dnāt. Sili' uinū bn̄
mixtū ⁊ oiā cibaria hūita. Senib' uigilia
ꝑ siccitate. Que oiā corā te ceu signos po
nāt' ut scias q̄ h'uitas i ꝯfusioē actōis aie
ē i .L. gnādu. siccitas aūt ip̄. ꝑ h' si h'uitas
augmītet' seq̄ū sopnū puocat sic si sola
siccitas dnātur. uigilias fac. Vūl.y.
cū has utrasq; p̄nes noiat sopnū ⁊ uigi
lia ult' mod' fac mali q̄ si cū nimia hu
miditate frigiditudo misceat' gnāt stu
pida p̄ne sicuō siccitas sine h'uiditate no
cet meōrie ⁊ p̄ne q̄ dr̄ ymaginatio gnāt:
At q̄ i hoc loco sūt diūsitates ⁊ dn̄e sim
multū ⁊ mī nō solū i h'uiditate ⁊ frigiditate
sz i calore ⁊ siccitate ꝑ q̄ illud q̄ nocet ac
tioī aie ē multiꝑ sp̄ez. Vnū q̄ h' uolo sim
ie ōme ut noiem actōez p̄ui aie q̄ ca
bīl' ē regitiuā .s. ⁊ nomībo illas uitūs que
iōnales sūt morales. Sz ē uolo i h' loco mo
nile actōez oñde q̄ uolo mō disputare
de p̄ne cordis ⁊ ep̄is. Et sic sopnū ꝑ hu
miditate ⁊ uigilie ꝑ siccitate sili' dnā
tur; sopnū ⁊ uigilie secut' nimitate; ⁊ aug'
h'uitatis ⁊ siccitatis. Itē dico q̄ unaq;
lurū sp̄erū uelut dixi duob' mōis ē. Vn̄
ꝑ h'uidos h'uiores ⁊ siccos. alt' ꝑ solitā
inbria siccis h' mala ꝯdnāt. Itē aliꝰ ꝯ
ꝯmitta hac mala ꝯnē cū sui ꝯtā sic pala
uidemꝰ i stupore uigilatiuo h'uitāte colica

⁊ flāciā mā. Que p̄mus sp̄es aliū fit de sim
plici ꝯne ⁊ aliū de ꝯpoita sicut de calido et
sicco colāz ei cū noio uilera itendo. nā ac
cū flāte gnāt morbū ꝯpoitū de calō ⁊ sicō
vūl ꝯcordata sunt q̄ i mēbris solidis mēbroꝝ
q̄ siccitas ꝯtigat morbꝰ ꝯpoit' ꝺ duab;
ꝯtrās ꝯnub' natio ist' morbꝰ ꝯpoit' ē ꝯpꝰ est
aūq; p̄mus de qua h' oiā dico quā ce iceb'
fūccor duisa ē nā nō solū i muitatē sue ꝯ
positiōis aut multitudie ul' minuitate q̄ntita
tis sz ⁊ aliū ē iuctuū ul' ceb' ⁊ aliū i cauitas q̄ sūt
i ceb' diffuse aut i h'uiditate q̄ ē i cē ceb'
diffusa ē ⁊ aliud quātū cū ce ceb' corrupta
ē. Vn̄ oꝫ te iuestigare de sopno cor' qui
aufert meōria ⁊ i'tellētū. p̄s aut q̄ dr̄ fātasia
⁊ ymaginatio nō ē ñ i'tellētus corruptio. p̄
iuestiga ⁊ ꝑcede q̄ si i sūmo multū sopnus
aut p̄uus dnātus fuit aut nō dnet' sz sit
fināle; aūsu;. nā plus potis agnosce que
malaꝝ ꝯnū dnāta ē. Itē iuestiga an flu
aūt ꝺ hore aliq̄ accipite fluctus ul' ꝺ narib'
⁊ ausit sicca cū h'ūs ei potis i'tellige morbū
sic uidez i cōrupta ⁊ cōtrario h' ei i'telligimꝰ pq̄
litatē ⁊ q̄ntitatē eoꝝ que purgant'. Inue
stigatas p̄uo actōnib' qb; oīb; p̄nes ca
pitis oñdūt' si ꝯtigat exiccatione sol' aut
sic ꝑ siditate aeris. Quoꝝ oīū; aūte;
declare no possum ñ eas scīām' dnās ea
ru; sciam. Nā. meōria si aufert' aut ledit'
nocē ē sine dubio i ceb' sūu; ꝯnē q̄ oi absq;
dubio calesi sz mi no ē nēce ut desiccem ⁊
huectem' cebrū ñ siccitas h' sunt ꝯmixta h'
h'uiditati ⁊ siccitati. Q' sunt' h' duo mēia
sunt oꝫ ut sua ꝯnē multū custodiamus
Sz ē quedā nouū ꝑpiquū ut meōriā p̄tēt
sz passus ē i suo i'tellētu q̄ multū amanit
laborare ⁊ uigilare i scīa exercitā. Scīu
⁊ uineaꝝ cultore h' patiēte q̄ multū la
borauit i sustentādis uineaꝝ opib; ⁊ sibili
⁊ modica dieta assuescat qb; utsz calesac
tiēs ⁊ desiccātēs nimis nocibiles fuēnt
⁊ iuuabit huectatiua cū p̄mū calefactis
p̄ nocū actōnis regitiue aliū fit i febre ⁊
sic ꝯtigit i frenesi ⁊ aliū sine febre sic ꝯ in
mania ⁊ melia. ⁊ aliū fit ꝑ colligātiaz
alterius p̄mus ⁊ aliū ē ipā primitiua. si illa
q̄ ē p̄se secut' actiūa que sui ipī sūt ꝑꝑa
⁊ sūt ab ea i separabilia i p̄recedētib; aliīs ueniūt
si illi que fit ꝑ colligātiā nō ueniūt acci
sua sola ut sūt ꝯtū nec stabilia sp̄ei ueniūt

post alia acci. Primo o3 me hic omẽ qd
al' occasiõe quecũq3 car sietiuz p opñme fiũt i angine
to ñdũ pfectã cẽns dictãe sua ablata et
ipsa cũ auferetur. Sz que i mbro ẽ i iusceata
te uicta cũ certice quiete ãputata ipsi nõ
auferetur. Vñ dico q' oẽs illi medici qui
p uictoriã intentionũ sectam credũt aliud
qñ dñt. Procedentes actionẽ regitiuã
aĩe nõ ẽẽ i cerebro sz tñ dñinare suã mala3
Sñe 7 qual' sit aliq3 spẽi cõgsce dico nõ ẽẽ
minimã ptẽ hĩ rei i qua o3 medicũ laborare
7 illud uĩ hẽe sĩ sicũ ligua sua manifestauit
se laborare i cestinẽdis aliquorũ dñs 7 ũna
manifestã regitiuã actiõe aĩe q' sit i cereb' stude
tibi q' 7 uulgi a nob diuites nuncupantur
dñt. nt o3 eos laborare. Quosi 7 i herete
nõ mirũ si i hũs erunt qb' o3 parcere isti cul
pe; sz ill' qui i cretitio mẽ sũt i uctĩni nõ d3
culpa i dulgeri. Sili i infestato hĩ ul' qui
uĩtate uidet 7 aliud dñt nõ o3 p eorũ in
festã optimitate hẽe culpã dñari i quorũ
i festatorũ ure sinõ erubescẽtes appellatio
nullius erit. Quia cõuigilãtes aut alienã
tes aut freneticos curãt uidemꝰ eos ponẽ
mẽ calefactiõ 7 cataplasmata Archigenẽ
capiti aut curãt eos quorũ memoria i fima
apponẽdo mẽ capiti. Q' q uult curare aliq
al' dimissio i memoria 7 i tellectu una patiẽte. dimissis o'b'
corporis mẽbris capiti occurrit. ñ ullũ pfectũ
medicũ i ueniũ curare epilẽticos spasma
ticos tetanosos ñ sz hãc regulã nõ ne in
tẽs q' oẽs medici nõ solũ curarẽt. Veni 7 cũ
experimẽto hoc i tellĩgit ut sp studeãt sanarẽ
spasmaticos apponẽtes i pũa spõdili dorsi
mẽ sic faciũt pueri 7 hũs nõ negligũt
caput calefacere sic faciũt i epilia que sit
p colligantiã scõ aut aliorũ mẽbrorũ studẽt
cũ i mẽ illi absz negligẽtia cõfortari cer'
qui nõ desistat ut pñe suscipiat. Sic
nõ o3 i uestigare q' i nitiũ neruorũ sit a ce
rebro nec ẽ necẽ ut eas domũ dũ adinue
nerint hĩ cũ spũ pplexũ sz o3 eũ ẽẽ enutritũ
7 edoctũ ab aliquo pfecto anolico. Cap.
De quarta d' inq' replicat opinionẽ ponẽta
ẽdũt q' initiũ uzorũqz neruorũ a corde.
nũ procedat a corde. cũ aut erroris eorũ
q3 nõ possũt secnẽ ligamenti 7 nerui cũ q3
colligantia eorũ ẽ i noie multi cũ appellãt
ligamentũ neruũ 7 neruũ ligamentũ. si nos i h
loco nõ acquesciamꝰ eis noib' si uolũtates

neruos omẽ uolũtmꝰ qui ab eis sili uolũ
tarij dñt quorũ initiũ a cerebro ẽ 7 nõ liga
mẽtis q3 ipsi dñt i spasmo 7 mollitie q' ipe
sit pñnes uoluntariorũ neruorũ 7 nõ pñnes n
uorũ ligatiorũ. Vñ cũ totũ corp' spasmẽ
oẽs i tellĩgũt hic pñnẽ i una pte corporis ẽẽ
que ẽ i corpore uelut illud q' i arbore pes
appellat. qui oĩb' ramis eius dñat. sic
hec p dñat ceteris neruis 7 nõ uni eorũ pti.
Neruus quoq3 uelud p arbores ramis co
patitur 7 nõ uni pti sicut uni ramo arboris
q3 cũ uidemꝰ spasmare manũ aut pedẽ in
tellĩgimꝰ q' nocũ ẽ in illo neruo q dñat neruis
mẽbrorũ illud mouẽtib' sz spasmus cũ sit in
toto corpore o3 i tellĩgi nocũ ẽẽ i illo loco qẽ
initiũ 7 fũdamẽtũ oĩũ neruorũ sb'fãtie cerebri
uz q iulocus ẽ pũa p9 7 initiũ nuche p pter
oẽs studiosi medici studiose curãt i spasmo
huc locũ uz cõgitũ uenerũt ul' nõiauerũt cor
dẽ cũ q' si medicũ faciẽ spasmatũ cũ to
to corpore studet i mẽ cerebri nõ curans de nu
cha. plurimũ cũ uidemꝰ spasmũ i labijs 7 o
culis aut i faciẽ fiõnis cõgeneris facici 7 i sũn
damẽto ligue 7 q3 sãmꝰ panothoia; q' hõiã
mẽbra cũ lacertis mouẽt qui' hĩi a cerebro
ueniũt cerebrũ pati dõmis sicut cũ uidemꝰ q' hec
oĩa sũt sana 7 alia mẽbra spasmata i tellĩgim
pñnẽ ẽẽ in initio nuche. Ideo o3 sic diui
ut i uestigẽt hec que facilia sũt pñnes eorũ
Veri sũt medici nequientes 7 nescientes quo
i uestigẽt diuisiones morborũ sz diuisiones
mẽbrorũ 7 pugnãt de illis que pala sũt 7 sim
ut uerã rẽm; i quib' o3 nõ .i. ligationib' 7
cõmib' 7 argumentationib' cõt istos qui uolũt
destruẽ ordinẽ 7 pulcritudinẽ dcorũ antiquorũ
sz o3 firmamꝰ eã tractantes ea que ab eis dimis
sa sũt aut q3 negligũt ea aut ea dicere absz
dñnatiõe 7 explanatiõe. Sic .v. fecẽ dicens
spasmũ aut ẽẽ de plenitudine aut de euacuatione 7
q' uerũ ẽẽ fateor. Sz quo sufficit ĩ. 7 certificet
hĩ nõ ẽẽ pala oĩ hoi. qui manũ i hoc ponit. sz
illi qui hec cõgsceũt qui discũt 7 sciũt firmam
tur mẽ. q3 ẽ cũ hĩ didici 7 i tellexi. sufficit mĩ q' .v.
dixit. q' spasmꝰ de uã nõ nascit nisi de hijs 7
duob' que .v. dix. nã si oẽs uolũtimꝰ mor
pala i ueniemꝰ q' nõ sit nisi qñ lacertus attrahit
sibi mẽbrũ cũ quo ligatus ẽ 7 attractio lacti hĩ
mẽbro nõ fiat nisi qñ cõstringitur ad suã originẽ
remittitur tũc necẽ ẽ q' fiat spasmus cõpoit
motioni hĩ lacti quã faciebat i sanitate. sz

ncaō iste motus nō ē uoluntarius in firmo
sꝫ ē sꝫ cursū nec ē sic cū cor sꝫ cursū nec ext
uolūtas q̄ ē ordinata i initio neruor q̄ ē in
eē cēb ⁊ hec ē q̄ pricipiū neruis dat uolūta
tē ⁊ nervi portāt eū ad lacertos sibi h̄ ablato
sensum causa tenositate neruo faciēte patim̄
sari spasimū quod ē.   Sꝫ qui uidet neruosa
hec cor .i. fibra organor plimū tenuosa
fi pp humiditātē acris ea extēditur nō extēdā
tur donec rupāt facile itelligi ⁊ recordātur
sibi prīa neruos i cor aialiū ⁊ illud q̄ tēpib ē
iacte quo fibra extendūtur pulsā sam q̄ ē ac
ris nimia siccitas aut multa hūitas q̄ i
hūitas infūdit fibra que cū infūtūr nō i
fintē pp hoc extendūtur. Sicatus aūt attē
itendit ea sic facit sol i corio cū desiccat ⁊ strī
git illud. pulas ei uidem̄ coria cū desiccātur
a fico ⁊ strīgi ⁊ attenuari q̄ si incipies itelli
gē nō errab̄ in pectibus i scīa spasimor q̄
mō ē sine sit pp siccitatē ⁊ inanitiōē hūi
te sic ⁊ inanitiōē suā. ali pp multitudiē
hūiditatis q̄ ē oppositio inanitioni hūidi
tatis q̄ .v. plenitudinē appellauit. Nā si
ē spasimus pp laborē uigilias āgustias t
stinā febrē acutissimā sic frenesis or ut in
telligas ei cāz eē siccitatē ⁊ inanitionē si sias
sic clarius ⁊ sp replear cib̄ ⁊ potib ⁊ sic dic
sis ⁊ ī cedat spasimū sēgas cāz ei priori opposi
ta .s. plenitudinez. Cā. vii. i quo ēquit no
⁊ multr̄ epilia tūā epilēsie ēquāli ⁊ inam
nō ē aliud nisi spasimus ē ⁊ melācolie ⁊
tota cor eueniēs nō ē tū sicut apoplexie.
.i. spasim̄ aū re tiv. glo. tetanus ꝑstotanus ⁊ epistoten sic spasim̄
qui fit cū i repolaticē ⁊ manet quodā tpis
spatio. Et nō solū differt ab ā spasmo q̄ pri
dixi i hec sꝫ ⁊ ⁊ remot ab eo i iūne intus ⁊
sensus q̄ o nob̄ pūnē eē nō n̄ sursū i ceb
Et q̄ h̄ prī alleuiat ⁊ cedit uelocit or nos i
telligē q̄ cā ei nō ē aliud n̄ mā crossa q̄ oppi
lat uias sps solū i uētricul cebri. Initiū
Et pli dic ab apo plexia q̄ i apoplia cōtinē mā nō solū i uētriculis sꝫ in sbā ipī cebri nō neruor ⁊ fudamentū ei tūc tēpis uacillāte
motē tūc tpis mouet ut a se sui nocua t
expellat.   Et forsitā initiū neruor n̄ spasimū
i epilia n̄ q̄ i fūdit sicut initiū neruor i sun
dit q̄ pcedit ē nucha i spasimo.   Que pā.
epilia si subito ueniēs ⁊ subito recedit ips
ē ut sit de siccitate ⁊ inanitē q̄ ois oppila
tio subito ueniēs nō ē n̄ de grossis hūori
b aut uiscosis q̄ i pole ē ut cebrū ul sbti
les pellicule eius desiccētur adeo quousqꝫ

fiant uelut coria cocta n̄ fiant ex lāgis
tpib.   Sunt tā h̄ plimus aliq̄ opinātur h̄
in uidet irraudiūt in aliq̄ sensu sētiunt
in memorāt n̄ i telligūt. Quā d̄ ro h̄ncī
pūnē cū fiacm̄ eē i cebro cū sps in uetriculi cui
exis a crossa mā plībē q̄ ei mā oppilau
Sꝫ ē insti in quo oñdi i tēcitē .v. ⁊ platonis
dixi cāz qua hūc spiz dixi aiāli ⁊ eū n̄ mi
tis sit. Nā cū tēptarim̄ anothomīaz ⁊ eāq̄ pula
sit in sui cū fiaum̄ hūitate; aiē nō eē n̄ in
eē cēb ⁊ ibidē ro ⁊ memoria illor q̄ ex sīb̄
ꝑgrinam̄.   Itē intelligim̄ q̄ i i nimio ist
aiē i omib suis actioib sēsibilib ⁊ uolūta
riis motib nō i cede spu q̄ ē i uētricul cēb i
maxē i ill qui sūt i pupi. si tū detinaie pos
simus q̄ medius uētriculus ceb sit dignio
⁊ nobilior multa ei iuenimus q̄b cohibēm̄
ut eū dicam̄ eē nobile sic uidem̄ utrosqꝫ uē
triculos pir oītē sēnō eē d̄ nobilib̄.   Tāt
tatis aūt cunctois n̄ ptest i hac re sufficat
ei nob̄ ut sciam̄ q̄ locus i firmus corpis nō
sit aliud q̄ cebrū ⁊ nō q̄ mā morbū faciēs
sūt hūores grossi ⁊ uiscosi i cebro cōtinua
ti.   Et sicut h̄ iuuat i cāitate uī iuestiga
mus loca i firma ⁊ dispōēs cor sic or iuestiga
re de hac grossa mā sūt flāma aut melāco
lica quoniā uolo oñdē tibi q̄ cū dixero hu
mores flāticos absolute itellige illos q̄b hu
miditas ⁊ frigiditas dñatur ⁊ cū dixero melā
colicos illā mā; itellige cū sīcitas ⁊ siccitā
dñatur ⁊ hūores flāca ⁊ uillica hūt dñatp
fetate q̄b dñāt q̄ flā q̄ cotidie eiciā cū
scratu cū uitie ⁊ uoitu ē pleuū d̄ uētositā
te grossa fuosa appet nob̄ eē dissile i ptib.
Est ⁊ aliud flā sīle i ptib appēs ⁊ n̄ forte sit
sīle. Est tā spēs h̄ inē illa uidelicet mā q̄
d̄ hūor cind qui fūdit i uria. Est tā q̄ ana
xagoras appellat uitreū. It saliua q̄ nequ
multū aquosa n̄ multū hūida ē illi spēi — i al' liquida.
spuri ⁊ nō ē uni saporis q̄to minoris sapo
ris cū toti flā. Quia plimū iuenim̄ sapor
salūe i ore nrō a spūz salsūgim pūnēs et
alia acetosū sic iuenim̄ cū cor sanissim̄
nulla macula hūs saliuā sine sapore ⁊ est
q̄ aqua.   Sic iuenim̄ uillicos hūores
i liquore diui sos cū uelut fece; sāguis cro
ssissimos sicut uini feces quosdā; ei sbtili
ores. Inuenim̄ quoqꝫ acetosos quos q̄ no
mitr̄ aut odorauerīt h̄ manifestabit cum
uillica spēs q̄ ē q̄ grossa fex sīti fūdatur

bullie͡os tūā iflāmabit sic bullitio q fit ex
ure bulliētī. illa aūt spēs que ē qī grossa
sex nō ē ebullitiōis n̄ cū icēndat̄ p pacutā
febre n̄ tm̄ accetosa. Quos oēs mea ɔsuetu
do appellat mllicā huore aut melāco
micū sanguine q2 hec nō iuste dignū appe
llari melliaz. Cū qde huores iq̄bꝫ dā
hoīb; multū gn̄ant aut p̄ ɔne suā āpn̄
aut p̄ assuefactōez cibanon ī hec multa
tōrū cū iuenis digerūt. Et sicut gn̄ūz
flā epiliaz gn̄ar sic h̄ mā. aln̄ eāde cāt ē
claudit̄ ⁊ manet iforamib; cēb' uētculi
aut ī medio uētculo aut ipupi quo sidiā
tur ⁊ auginant̄ icē cēbri fuit meliā. Que
adm alt̄ huor. co. m. qui gn̄at̄ ex co. m.
sup ex cocta gn̄at alienatōez cū audacia
qī leonina que fit cū fe. aut sine febre
p̄p hec queda cola fienesis quetior ⁊ le
uior iueniūt̄ que qdē decollenb; ē rube
is. alia aut h̄t alienatōez leoninā mllia
q fit cū colā rubea icensa ē. Alienatōe
uō que fiūt ifeb; fiūt cū colligātia cēb'
ad illa mbra ipūnc illa ⁊ sinō pā sit icēn
sin. Vn̄ iuenim̄ oēs dicē deq̄b; cā q alien
nōne h̄nt. n̄ sciūt qd fatuūt n̄ itelligūt
n̄ appellat̄ eos maniacos n̄ fienencos
n̄ mellicos q2 alienatio si fiūt p̄p colā
fienesis nō quiescit pagorigante ⁊ quie
scente fe. sic icalida fienesi. fe. nō ē nisi
accūs acutissīe fe. na sc̄os cū cali fiuni
caput salutē. Que pā ē simul cāuter
cū cā ē p̄p stōm q2 stōs sē in p̄ūnc capd'
⁊ cap' stōm. cā magnitudo ē nim descēdēn
a capite ad os stō ⁊ p̄p huc nūi ē os stō
sensibilius oīb; mbris corpis. Jāqz ī sēp
sequit capitis sincutū que uenit usqz
ad pelliculas cēb' uoitus colicus ⁊ plim
sē pūnc capitis qualiz fiūt uoitus ab
hominatio qūz ⁊ arsura stō. Jt ipāre
q̄ē ilatē sic ī ylij dolore ⁊ que ī flatina ⁊
di sē mellica abominatio. Bz alienatio
que sē acutā fe. ⁊ illa acū q assimulant̄
cāuterete que fit p̄p stōm sūt filia h̄js
accūtib;. Jt nāc ē cū calidū oritur
aps īmuoso loco ut sequat̄ alienatio ci
tus q' si eēt ialijs mbris q2 alin iueni
q' sol' calor ɔtinuus caput ascēdit ⁊ alin
fumosa aut capinosa mā. uētosītas sine
grossa sine sbtil'. Jt sibi pā capitis q
fit p̄p colligātiaz nō puaz h̄t dn̄az. Bū
⁊ p' minua grossi eī huores fiaugitat̄
icēntia cēbri. alin nocēt ei. q2 silē mbri est
⁊ alin q2 offitiale. Vgr̄. si foram̄ ɔppilat̄ no
cēt q2 offitiale ē. si aut ɔne ei mutat̄ ledit
q2 silē mbrū ē. Et p̄p h̄ senes ifine ē sēp
m. vi. li epydimiaz ⁊ epilēcia ⁊ mellia. ⁊
lor aut alterū magis fit. Ad uniūz reptāt
isimilas siquidē ad corp' epilēcia si ad m
tem mellia. Bz cū hec sene p̄mū qudē
qm̄ nō sp̄ fz quā multū metamosis .i. trāsi
tio ī se iuicē fit p̄āmb' ondit nō eē mllico
huore solū fz aflātico epilia ɔfirmā. q qdē
a mellico huore fit tn̄ sit qnz imeliaz. Bi
aflātico ad aliā qdē q̄dā trāsit p̄ūnc d qua
pius postea dicaz meliaz aut nō opat̄. Bn
aut ī hac opatōe speculatio quedā in hoc
ɔtinet̄ fz p̄dcā ab. ỹ. simonē nō pua. q2 ei
aut cāsis ē cā effectuax ālium ī aut eax
alterat̄ cāsis colāz qdē que ut organice
ptiule cēbro uocat̄ ad cor ɔūa aut cēb
sit aut hec fz ɔsuetūm .i. obstructōez colā
aut que ut omomeniū cāsim ledit aut in
tex. Bz illud demū d'tinare p̄us nāum
nī eē uidet̄ q' dētliatū ē amelias quādiuz
⁊ i p̄tib; corpis q' appet̄. qūz qdē oīb' eadez
appet cāsis ut i ydentijs ⁊ fz uētū elesi
ta ⁊ fz ydecos. adhuc aut ⁊ fz cacetiā .i. ma
lā huiditatē al' h'itudinē ⁊ cū h̄js ī epati
as ⁊ isplenetias ⁊ decoloratōnib;. Cū qz ū
una aliq̄ p̄ticula aut colicā aut flātica
aut melācolicā suscipies huore ipa sola
exaltetat̄ cāsi. im ɔtigere pōt ⁊ si cēbrum
qūz icāso q' fz uenas sāguīe melācolico
ſcō coī mitione uocā ⁊ ipm̄ nocen fz aliūz
uō mod' ipussibili p̄manēte sāguīe q fm
totū hoīez alterat̄ q fz cēbrū ɔtigē h̄ dolor
ul' mellico huore fluēte ī id aliūde ul' gn̄ā
to i illo loco a calore multiplicato locali sup
coq̄nte aut fz uenas aut fz vāni coletūz
aut grossiore ⁊ nigriore sāguinē. Diffi
aut ad cāni nō puni determinatio hec. nā cāz
quidē totū corpus multū h̄t sāguīe pm
apuū aut flōmā decēm̄ fuīe. Cū aut q fz
cēbrū solū idiget flōiā q laborat q̄ntū de
nūz i d'ispōe hac fz aliū quidē ī p̄olē qdē id
ē indigē. Dignotio uō ab h̄js ubi fiat
uniū totū corp' melācoliā h̄t huc ul' fm
solū cēbrū coacuat ē quis ul'. quoāmoz e
ut iuestiges corpis qualitatē qualit h̄ic
⁊ sp̄ iecerāt q2 i corp q' ē molle gm̄sim

album modicum et vinum mellia generat illud quod est gracile et obtusi coloris et venas habet latas et quod est iuvenis macer et pilosus est quibus corpus est nimium nigrum ut si ei aliorum melliam fiat et postea longam glaciem max. Si eorum corpus habet vigilias nimias sollicitudinem laborem nimium magis quam oportet sicut cum subtili dieta usus fuerit. Item adhuc addam alia quia si sanguis solens in fluxu exire aut de aliis locis clausus non exeat aut menstrua in mulieribus erit causa illius humoris. Item igitur in cibaria eorum que fuissent melancolicam grossa sicut caro caprarum et boum et magis hircorum caro taurorum et hircorum et magis omnibus caro asinina et camellina quidam enim sunt hanc carnem comedentes sunt quidam et qui manducant carnem vulpinam et caninam sicut et a cibaria non minus hunc humorem generantia sicut lepores porcina silvestris et aule marine sunt et alia que melancolicum humorem generant omnia salsa de carne alium sive terrestrium sive aquosorum ut vituli marini canis delfinus et omnia cetorum. De herbis non soli caules et teneritum arborum qui sunt compositi cum sale et aceto quoniam sunt extremitates arborum masticas et lentisci et lupuli. De leguminibus non lentes que sunt cum hunc humorem melancolicum generandi postea panis optimus aut ille qui fit de minus frumentis et aliis similibus generibus quam omnia omnium cibariorum et potus. De potibus vero ea que sunt crossa et nigra multum et maxime cum coniuncta calloris et vetus caseus. Cumque patres hominis prius quam in firmitate sic diete regulam tenuisse necesse est causa causa hic primus fuisse quod si quoddam per tanto tempore dietam suam bene fuerit oportet investigare de extremis et laboribus si fuerint ultra mensuram et angustia tristitia et vigilie. Et talis creatur mellia propter se et tunc iuvat investigare tempora anni et qualitates aeris patrias et patrie sitium regionem et etatem infirmi. Post de his omnibus investiga et si abundat melancolia in corpore clausa flebotomia mediana quia hec vena habet colligantiam cum cefalica et basilica quod si sanguis est melancolicus aufert tamen quod compositio infirmi non debilitatur. Si autem non sit melancolicus non dimittas fluere. Item tertia maniae species est que fit per stomachum sicut epilia que fit per stomachum et quam quidam vocant lateralem alii inflativam. Sed sufficiant signes hec primus quos dicit Diofilus quod species vero testatur hanc passionem in illo scilicet libro qui intitulatur de passionibus capitis et tertius quia Diofilus dicit in eodem

libro. Est igitur alia passio quam patitur in stomacho que similis est illi primum quam ego vocavi quam quidam melancoliam appellant alii inflativam quia patiens semper se sic accipiunt cibaria dure digestionis ventositatem et multum sputum humidum in stomacho sub dura firmitate nigritiis et aliis fit cum dolore laterum et aliis ascendit usque in dorsum et quiescit quando cibus digestus est et post cum manducaverit eodem tempore et alii plurimum patiuntur ante cibum et post cenam et aliis vomitum excitant cibis eructant et flatum colligunt et acetosa et fetida eorum congelantur que plurimum veniunt cum cibis infrigidatis et essiccantur diutina. Post hec dicit Diofilus ibidem et ante omnia aut eo quod sua dieta denotatur causa suorum dictorum adiecit. Illi igitur qui patiuntur passionem que dicitur inflativa oportet intelligamus quia veniet quod recipiunt cibum a stomacho cum calore huius ultra quam oportet et sanguis eorum ignitus est et terrestris habent passionem esse in his venis quia cibi non perveniunt in corpus sed remanent in stomacho indigestus. Hec enim solute sunt a stomacho cibaria sunt saporis et ad inferiora ventris plurimum exeo deferunt et non mutant cibos in suo die quia non pervenerunt vel transeunt in corpus. Sed calorem eorum naturalem excedere potius intelligere per actionem quod habent et cibos quos sumunt quia palam est quod iuvantur a frigidis cibis qui refrigerant et extinguunt calorem. Deinde Diofilus multum addidit. Item quoniam dicunt quod in principalibus in stomacho que intestinis est vicina habet aperturam et sanguinolentam unde sunt eorum patientibus cibaria ut ad intestina suo tempore descendant quoniam cum patiens cibos magis quam oportet in stomacho moretur generantur necessario inflatio et incensio et eructuatio quod denotavimus hec dicit Diofilus in libro suo. Sed dimisit quoddam accidens quod rerum naturalium huic passioni contingit id est inflatione quod dico eo ab eo non esse tamen quia aperte potest cognosci per nominis hic primus quia nos diximus ab .v. quod cum aer habet vigorem et istimata quod diutina effitiuntur mellie passione est. Causam autem causam horum et aliorum accidentium denotavissimus et quomodo in hac passione patent dimisissimus omnis investigare quod si calor est in venis que huic veniunt plus quam oporteat aut calida aperta sanguinolenta in porta stomachi in fiore de his nobis omnibus accidentia melancolicorum et si dixissemus implentur ventositate et inflantur que cum ructuantur vel vomitu adveniente palam tamen hec sunt ut et si ab eo non fuissima manifestum. Accidentia non que sunt propria melancolicorum necessarium esset ut ab eo dicerentur in hac passione stomachi dum tamen difficile erat sumi. Unde addimus ea que ab ipso difficilia videbantur. Dico ergo quod in vitium quod horum in stomacho quoddam calida sanguinolentam

aperta sunt ⁊ sanguis in eo exclusus grossior
ē uenenus melancolie ⁊ sicut a fumo saliente
fumo ad oculos subtili capinoso aut grosso
patiuntur oculi sic qui patiuntur catarrum
sic cum ascendit fumus melancolicus ad caput
siue subtilis sive grossus patiuntur mens melanco
mica acci. Item pulsa ē si dolorem in capite per
colam: nihil in intestinis clausa hoc ei testifi
catur quia per uomitum tu quiescat. Et dolor qui fit
in capite ex hoc ē iodininus pungitiuus sic
uidemus alios dolores in capite fieri gravin cum ex
tensiue. Et certum primum meum concordat sicut quod non
solum iste dolor fit per stomachum sed in epilia. Item
melancolia semper habet timorem. ergo ideo non quod
est nam non ē unus solus spiritus quidam arbitrantur
se esse uas de argilla. Unde elongantur ab hominibus ne
forte impingantur. Alij cum uident gallum alas cum
cantu mouere ipsi sibi faciunt mouendo brachia
⁊ cantant uelut gallus. Et non nulli timent semper
ne angelus tenens mundum fatigatus dimittat
eum quo cadente cum omnibus pereat. Unde semper fugiunt
ne mundum excedat. Sunt ⁊ alij iam decem milia
ab his dissilia. Timores non in essentia
eorum inuenias habuerunt ab eis ⁊ oderunt homines
amant non mortem non ē omnibus melancolicis com
munia quidam semper timent mortem quidam desiderant eam
sicut .v. habundantia eorum cum his duobus exclusit.
timore uidelicet ⁊ tristicia corruptionis quia per iras
corruptione: quando uidentur odio habent ⁊ semper sunt
tristes ⁊ timorosi sic timent pueri ⁊ insipien
tes in timorosis locis ⁊ sic exteriores tenebre
plurimum conducunt hominibus timorem in eis qui sunt
in nostra sua audaces aut sapientes sic colo co
lere nigre ad modum locum supuenientes generant
timorem. Unde antiquitus meum concordat sicut quia in
humores ⁊ corpus quoque ⁊ nam: mutantur ⁊ accidit
anime quia morsum in una particula quia unus anime
omne corpus unitur per hoc nullus ex illis q
nesciuit mirante humore ponunt necio denota
re accidit melancoliam in architectus de quo mi
nimum quia certi sunt concordat in hoc ⁊ in alijs similibus
quam meum ⁊ plures denominentur quia iuuenium certe
appellare hanc passionem melancoliam quia nomen sig
nificat qualiter passio generatur. Et cum hec passio incipiat
a stomacho ⁊ cum magnificetur sicut passio melancolica ⁊ uterque
allecerant egrum cum nomen incipiant ⁊ dignitate
nature noceret lateralis passio inflatiua ⁊ dicimus
corruptionem mentis ⁊ timorem esse accidentia huius pas
sionis inmaterialia. Et cum iuuenium accidit que sunt
per multa ⁊ sunt fortia in capitulo isto uel nulla

uel pauca accidunt huius. omnino certarum autem principia
liter passio per colam: nigram quod ideo ē. Cum non uti
discernendum est hec mania cum fit in solo cerebro clau
sa uel in toto corpore dicitur ē. Et nunc nolo sonare
meos meum spiritus recordari quia me uidere
longum ipse hanc passionem melancolicam eunte eum a sue
factione balnei ⁊ cum cibis humidis ⁊ bonum cibum
generantibus nec fuit aliquid causam uincere necessitas quod
fuit cum hec passio in modum erat diuturna in diutur
num ut mania esset dum ad eundem puellam. Et
semper elongetur necesse ē cum hanc dicere alumno quod fit in
manus medicorum ⁊ forans. Que species me
lancolie semper fit in capite aut post accidit passione
sua per successionem solus sunt per aptum causa ⁊ sanguinem
grumolentum aut per frenesim ⁊ alia per iustinam
que faciunt uigiliam. Sufficit quantum dicendum de me
lancolia. Passio non quia de regimine mellis ostendi
spuntur a nobis que alia ē per passionem capitis pri
mitiua ⁊ alia per colligantiam aliorum membrorum:
Unde studiosissime ostendimus eius duas dicere. Medi
corum enim quidam ⁊ fere omnes neglexerunt species e
pilentie dissimiliter sic ⁊ tres species melancolie. Et tamen dum
dico epilentie quidam esse est .i. passio cerebri quia aut passio
ē in fossilibus in cerebro ut in pluribus epilenticis aut cum
ab ore stomachi ad caput ascendit quia in eis uin
tur nature stomachi que quidem passio capiti: exinde per
colligantiam ē sicut passio eorum qui in oculis per stomachum
catarrum patiuntur. Item non numquam ē quedam species
epilentie incipiens a quibusdam membris cum quidam ascensum
ab ipsis membris ad caput sentiunt. Quam primitus
in quodam puero uidi quidem .xiij. annorum erat in ac
cessione uniuersis eius undique: cum cum partis meis ē
exitere in eum eius illius lumbis quod quidem
dicerent cum primitus retentionis in scitie usque ad coxam
salire ⁊ coxam usque ad femur illius partis ⁊ a femo
re usque ad collum deinde caput mox ut tangebat in
stuporem ei generant adeo quod iam sentiebat in ielli
gebat quod esset. Verum quidem meis de illa re — al' vn
sallierete eum interrogantibus sentio in re calorem aut
frigus quod esset minime respondere sciebat. Item
alium puerum non insipientem faciebat ei ad interroga
ta respondere que uidelicet diceret audiuit sentire
ad sensum quidem frigidi uenit. Unde magister meus in
tellius intendit hoc esse aut solam qualitatem
de membro in membrum fi mutationem ⁊ cum quod sic saliē
te: aut cum eadem qualitate aliquid parte patiuntur ueni
Item non mirum in quid hic membra: in his in fumis,
membris calida al' citam. nam uidemus uenenum
in reptilibus uenenosis generari quod nullus dif — al' certificaret
finiret in sensualitate corporum esset. nam scorpionibus

alius quam minutus aliis vel reptilibus aliquibus mordentibus membrum minimi immutatione mutatum videtur et similiter illa que perforantur sit percussa. Similiter quia quedam reptilia cum ore venenum proiciunt arbitramur utique aliquando esse quantitatis aut in cauda scorpionis quia adeo tenuissimum est stillus consimilitudine cum aliquod foramen habeat. Unde necesse est ut credamus ideo venenum aut humorem perfusum sine quantitate manifesta intus emitti. Quod quidam testatur nuper morsus a scorpione arbitratus se percussisse gladio initialibus et nunc corde frigidissimo existente frigore et frigidissimum eiecerit. Iterum tamen cum magno periculo evasit tunc incepit cum medicaminibus scorpioni valentibus. Verumtamen inquirere non est impossibile hoc scilicet absque extractione cause in corpore generari. Sed hoc similiter in quibus in nervosis membris permanet cum nervus usque ad minimum humorem et cum minutione et divisione membrorum aut in modum veneni penetrare sentitur. Item cum morsus scorpionis acciderit in nervosum locum aut in arterias vel venas molestissimam et periculosissimam molestiam facit. Sed cauda scorpionis possibile est autem usque ad intimo in corpus penetrare. Item minutissima reptilia in dentibus cohibentium acute virtute veneni penetrare usque ad totum corpus quamvis ita sit et venenum a reptilibus eiectum proiectum autem perforat quod durum est et nervosa cedunt similiter alia membra que sunt mollia perforare. Unde nervus a membris ad membra que sunt coniuncta et ab eis ad nobilia nervus penetraret et ad hoc quidem non ut penetraret venit egre perditioni subiacetur. Itaque superiora membra ligari multum valet hoc cum probatum in morsibus tiri draconis et scorpionis quod dictum certum est. Sed cum essem alexandrie vidi quendam rusticum a dracone in sinistro digito manus morsum fuisse ut distincte acuitate tunc festinante superiorem partem digiti inventus stricte ligavit antequam ad civitatem veniret quod tandem ut totum digitum absciderent quo absciso sine aliquo medicamine curatus est. Cui alter passus hoc bibitam tyriacam post abscisionem digitorum curatus est. Item alium quoque vidi puncture intrinsece a aspide fuisse morsum, sed festinante cum ferro quod tenebat digitum illius contractionis abscidentis vulnere cognitus medicamentis curato evasit. Puero non eandem accidisse sed cito quod acute venenum ascendisse medici corde curaverunt et pungitur et multum dissimile in recipientibus. Unde simplo cum illi medicinam in qua est sinapis et affodillus apponentibus in locum curavit in quo principaliter prius se inter ligantibus solum primus evenit prohibitus est

-al' non pro[...] (margin note)

cor (margin note)

quare autem dic venenum (?). Certe idcirco dicimus ut ostendatur non esse minimum hoc magne primus tam a nobilibus membris orum. Aliud preterea remanet ut investigemus quod contingit hoc in epilentia quibus prius propter colligantiam cerebri et aliorum membrorum. aliis enim medicis hoc negligentibus et talibus hoc non investigaverunt. Sed ego cum vidissem quendam quotidie propter colligantiam cerebri aliorum quam membrorum cecidisse et hoc absque forti spasmo fuisse prius eius manus, sunt qui titillatio arbitrantur similiter hoc esse simile illi quod videmus in sternutatione singultu procul dubio. Nam sit acceptio multum propterea quantitatem in ab inferiore singultum patitur. Invenitur in multorum inquirere cerebri qui multum sensibilissimum pati reperitur. Item vidi quosdam cecidisse propter colligantiam capitis cum aliis membris patientes tremore et titillatione in motu et non cum continuo spasmo. Unde iudicamus huius morbum cerebri simile esse morsum exteriori in sternutatione contingenti quia scilicet propter cibi multitudine aggravato aut propter malam qualitatem corrumpi lato singultus auto fit. Item contingit exacuitissimis sternutatione chimus non solum singultus fit et spasmus quem multotiens in toto corpore fieri vidimus quibus que hanc malam materiam vomuerunt in cessavit spasmus quamvis ita sit non minor ut minus in humor hunc morbum putatur cum in serpentium a se materia ad se ascensa ad unam ab illis scilicet membris in quibus primus est. Item arbitramur omnia accidentia unum titillationem commonentia hoc modo esse. Accidunt non quibus corpus stomachi ablato ad congelationem mutatur evenientia sine spasmo aut titillatio propter magnitudinem esse extrema frigora quamvis ante exacui genus stomachi sternutationes est. Apoplexia non cum fit subito mirum esse a stomachi materia aut se aut in ventre nobiliores ventriculos cerebri et subito impletos. Itaque non fit propter malam complexionem cerebri sicut sternutationes litargia defectio sensuum et mollities voluntarii motus. Quod oportet intelligere magnitudinem ... sine extra et lancelatus necessario sic cum lancelatur est in motibus voluntariam actionem; minime sunt etiam sic in hiis primus cor nec stomachus in motu hunc lancelatur permanet quare actio lacrimarum pectus moventium quibus hoc consideramus sicut cognoscimus eorum quorum motu sit extrinsecus cum illis coniuncto. Item cum anorexia consideramus per actiones humorum minimum accidentibus esse. Propter autem minimum addidi propter inclusum ex qua multos humores perdere invenimus humores tamen quam illi impedit accidentibus venit et cum videntis spiritus in huius primus cibus phylen ut non sit transitus; sunt similiter angustia magna inveniuntur has primus non esse prima

que oës capitis eueniūt. **Cap. g. in quo agitur de**
Tem alie passiones **notitia stuporis uertigi**
plures sicut scotomia **nis et scothomie. iu**
et uertigo in capite fiunt quia uidentur hos in sima
bile et oculorum obscuritatem que ex prauo quantum
eueniunt et aliqui cadunt quod plurimum fit cum in circuitu
mouetur. nam quod aliis multis circuitum mo
tibus hoc huius ex uno circulo contingit. Item similiter
ut aliquod motum sic molendinos et similia uel p
t al' calefacti — tuitur calefieri et a sole uel aliter hi eis contingit.
Sed illi qui ex multis circulorum motionibus pa
tiuntur sine dubio intelligimus humores in spiritu
t al' n minor — ordinate et mixti inesse motum non minus
quod hi sibi in huius eueniunt qui scotomiam patiuntur.
Propter hoc multi euadunt ab hac passione curantes
post aures in casis uel ut carne in incisolo
cognatum utrique extremitates non possunt
contingi. Sed cum oportet nos credere quia non oportet nouisse
hoc modo curari quia ascendunt ad cerebrum quantum
alie uene istis multo maiores interiacent in
terstites ex quibus fiunt iste passiones cum ab eis fu
mose uentositates ascendentes cerebrum imple
uerint. Item possibile est malam complexionem esse in cerebro et hinc
uertiginem generari. Quas palam est omnes capiti e
uenire ex sensuum principalitate que quidem alii sunt
principaliter in cerebro alii propter colligantiam oris
stomachi. Archigenes autem inuenit in sua particula
in qua disputat de causis diuinorum morbo
rum signorum huic passioni aut nasci ex capi
te aut ex locis sibi propositis. Item uolens
t al' diuitie — hoc dicere dicit. Eorum qui habent uertiginem et sco
thomiam patiuntur ex capite precedunt ei sonitus
in auribus grauitas in capite et nocumentum in odoratu
aliis quia sensibus in extremis cum intentione quod in se
arbitrantur fuisse caput. hiis uero qui patiuntur
scotomiam et uertiginem propter os stomachi incipit passio prius
et sic titillatione cordis et abominatione. Vnde
dico hos esse uel dicam passionem capitis et sic propter
colligantiam fiunt. **Capitulum. de notitia dolo**
Simpliciter passionem quam inter galeam **ris capitis.**
appellant nullus potest dicere quod non sit ex passione
capitis. Quecumque pro sibi disputare
dicemus dolorem esse diuturnum diminui autem ex
prauo ducatur ad magnum ut in sanum in uoce non
sonitum aliorum audiunt patiantur et splendorem non
motum amant cum quiescere et in obscuro loco pre
nimium dolorem quidam eorum arbitrantur ca
put in malleolo percuti. Alii uero sentiunt exte
sionem et fracturam multis autem dolor superueniens
usque ad oculorum medietatem que quidem prius sic et epi

habent in sepolturam spiritum tamen in sepolturam est multum.
Item oportet nos intelligere hanc passionem ex genere esse cephalee
differt autem ab illa cephalea quia hanc debilissima
capitis recipiunt et cetera. Item cephalea aliam habet
diuisionem et significationem quia quidam cephalalgia habent in
capite que cito impleuntur et corporum ad implendum
capita spiritum et dentia. In aliis uero latera ca
pitis sunt spiritum et dementia incipientem
plenitudinem quod quidem habentes sine malo ordine
mediocriter illa i. in galea incidunt. Item non est
hoc iudicium quod non patiatur in huius non uel pellicule ce
bri aut pellicule cranei curationes. Differentia
horum ex dolore perceditur uerum sentiant dolo
rem uenire usque ad oculos aut non quia si ipsa est in
tunica cranei possibile est dolorem usque ad oculos per
tingere quia descendunt ad eos similiter a becenu
cerebri et a butusque uentriculus eius. Item alie si
militer descendunt ab illis uenis que sunt in illis
pelliculis. Item ea in ingenio eorum quidam sentiunt do
lorem esse cranei quidam non intus. Dicens
uero que sunt in lateribus capitis dextris et sinistris
sunt ille que in longitudine possa capitis tendunt — t al' traseunt
diuidendo medium cerebri et uentriculos pro
cerebri. Vnde corporibus que spiritum sunt ad re
plendum caput creatur calide fumose superf
luitates uel uentositates aut in ore stomachi
humores colici. Dolor uero qui est propter uentosi
tatem sit cum extensione est. Is autem qui fit propter
humores colicos pungitiuos et mordicatiuos
est omnino calore qui autem fit sine hiis non in
dicat calorem. Item quidam patiuntur assuete
et sepe dolorem capitis bibito multo uino et in
mixto maxime si calidissimum est. Patiuntur et ex
t al' odore — olore calidorum aromaticorum sicut et similium nam
quidam non patiuntur odorem et cinis et storacis et si
milium. Item oportet ut scias quod quidam patiuntur
dolorem in capite propter sua sensus acuta sicut ex ore
stomachi qui in multis hominibus os stomachi est acutissi
mi sensus ut non patiantur acetum uel sinapi et similia.
Alii uero habent stomachum quod non sentiunt quantum ci uo
minuunt et mutuant quedam inequalitate pessima
ut nullum possit eorum patiore pati ab eis tamen
non sentiunt. Vnde oportet nos scire quia cerebrum secundum hanc di
uersitate diuisum est ut quidam sustinent possunt calo
rem et quidam non et quidam delectantur et quidam non. Quod ergo omnes
passiones palam est quod sit in capite. **Capitulum. de animi in**
Olliciam spasmus **quod agitur de noticia mollitie.**
et etiam non consistunt cum sola sensus notitia sed
et cum natura. nam et sic eorum totum alii exactionem in uocem
est passum oportet pro eorum pati quod non potest scire in solum

cam anoctio. Sz cu acetis aufferf sensus et
motus dr apoplia qz si fiet i uno late sive
dextrorsu sive sinistrorsu sumit nomi ab il
lo late i quo pa e 7 dr mollicia sic si molli
cia i manib 7 pedib otigerit appellam mol
licia manus siu pedis. It h mollicies est
alii i solo calcaneo aut genu i sensus 7 i toto
corpe man pportalit. Sz nos ognoscam
panothoia; q mbra uolutariu motu hn
cia q sut sb collo usq; i fines p nucas moue
tur a medulla spodilis procedetes. It pano
thoia; ursu e qz nuu qb move pectus a nu
cha i capuit q e i collo 7 ad obliquas icisio
nes eius fi quas tota ascedit i feriores ptes
oes corpis isensibiles 7 i mobiles fienet sz ut
utiq; 7 ipa dorsali iuuite 7 sensus e motionis
eius q sz i peni acebro accipiete. Sz 7 adh
sz anotho .i. icisiones ostadis obliquas
icisiones dorsal usi regioe; meia; q nco
si legiturdoute moia i fiora dissolu cetes set
sola que sz recta icisiois dextu q i dextm
pte dorsalis medulle icisa altu uo inte
liquo. maui g qm sz p mu effu su .i. ex
planatioe; dorsalis medulle sca a dispe
aqua ad ea itutes que acebro deueire
pbibet oia colla .i. extremitates pt ea q sin
fuie i mobilia erit 7 i sensibilia qadm 7 si i
media ps 7 sy stos .i. explanatiois p iuat
no oiu; i fiore erit paralisis h solu aut dx
tior aut sinistror. P mollicies h nec;
fatiei adeo ut torqueat mollificata ab a
Vn nos hn panotonia itelligim qz ad
mbra faciei no uenit sensus n acb. Ergo
mbris faciei i toto corpe mollitie paticti
b; nisi; e 7 maifestu pune ee i ce ceb. nã
mbris faciei nullu malu hnab; i nucã e.
It alii quidã paciut solu mo i mbris facie
sic i uno mbro faciei sic. Vg. i ocul ul i li
gua ul i labys qz nutu motois n cor
e ex uno loco. Ha uenit a diuisis ptib ce
bri q pula i ncim panotho. Sz apoplia e
totis aiatis nocat actoib; mrat cassie
nob pune i ce ceb ce. angtudine aut
plenis possum p agnosce exnocu sps
qz qb spus aali ordie multu exient
scim q pa ceb e ma gna. qb aut i spu
pimi noau e pa modi ca e. Post icili
gere d riore ce tis spib ce hanelitu desine
te; 7 mugiosit; au qunde dilatatio 7 otrio
fiut e agusta 7 diunca au rei ca apoplen

ca morte i cidunt p ablatione sps. ablaio i
cui spus motus corpu cor mouetis no e
nocumtu n qz exerce se no possit. Sbitanea
aut morte minime i pedit. Ha hacten
q dã uidi i toto corpe abs; fatie mollifica
tu; mb ei fatiei acte; solita nalit fatielat
ca qz sps pula ut nece erit p manasit qz nisi
nalit ee no diu uiuer. Vn cerficatum qz nocu
exnuca pncipalit fuit i loco sbinito nucu
opposita moueus 7 testac hoc i uolutariu
motus uni regonus. It uidi quedã; a
p casu paciete mollitie i ceteris mbris i fio
rib; exceptis manib;. Vn ueluti mollicia i
omib; mbris excepta fatie extrac muatur
pune i cencia ceb qz siquedã ex nibus sps
mat nocio pa e i nuus illa mb mouetibus
7 lacertus qui pillos nucos mouet. Ergo h
scietes nutu nuor panothoia; 7 qb; mb
sensu; 7 motu donat hn pta sut i autido eo
q accit i aliq mbro sensu; 7 uolutariu 7 mor
ei auferes. Atq; eius filos 7 cordinos i
7 si sit post .v. anotho. nuor disputatores
7 hoc neglexerent no potuerut discene nec
diffinit quo i quadã mollitie sensus auferti
7 i quodã sol uolutarius motus 7 i quadã
utruq;. Sz p nom mollicie recti uolu;
motus ablatio mbra ei qb sensus aufferuu
appellat insensibilia no e usus uocai molli
a. Sut tn qdã uocates hic mollitie sbi
ilos aut sz unusq; osuetudines no osim
gum aliqué i noib; qz no possum mb i uo
ca ul sensu paciencia carere poia. si p scia; rex
.s. paciete loci iuenire. sil uidelic; cu dispe
que e sz ipsm qz sine hys cassie cogtus ipo
e cautur pticulas recte lesas motu ul sensu.
Vnes aut ei sophia sinus quodã tpi pas
sus e qui ueniés roma eo q auricularis
7 medius digitus 7 medius mei dure sctie
bat adeo q post diuetinu tps puenitet ut
n sensus hret. medias no ronabilit curatu
tib;. Vn postea cu i terrogatu d p sceab 7 pñas
7 audiuu cu cecidisse d iumito 7 nucu dor
si i cim dedisse loci uo dorsi cito sanatur i
digita uo paulati d riou. Vn cepi me sup
digitos apponi 7 apposiu sup nucu dorsi
q i tm i cadit 7 cito sani fcus e. Quo atn me
nesciut qz nuu procedetes 7 diuitetes i mai
b; 7 dantes sensu; 7 motu hnt radice ppi di
ursa; a nudice nuor lactos mouentu. Vn
qz elegatiu huic sone o; ut fima qz i centro

mea sunt ip̄amib; riuus pūcētib;. Igit̄ fiet
hinc pticule tamus icipiētes i hac ptēcula
ut ondat̄ p̄ñe capitis 7 cēb. sitū q̄ cebz
ē mutuū 7 mod̄ riuoꝝ ptelam finonē mea
disputaīs de p̄āmib; riuos pūcētib;. Igit̄ fiet
hinc pticule tam̄ icipiētes a' ex iuestigā
tiōe mbroꝝ sb̄ capite exūtiū. Et dicem q̄ō
p̄n odoratus nō puiet narib; si uētriculis
pr̄ cebri. si ā coꝝ corrupta ē. p̄n uō exūs
i illis ossib; que ē q̄i collamēu odoratus
si oppillat̄ nō ē i p̄ñe cebri q̄ odoratus
nō sētit̄ n̄ cū uētriculis cebri cū sint amp
pilla ossa que sūt pforata q̄i calam asce
derēt q' posū i instrō odorat' itittilato.

Incētio quarte pticule ē ponē sig̃a mor
borum uitiorum que sunt sub cerebro.

Vm inuitu sq; pticulis p̄mis
uel; uiaꝝ p̄āmū iciōꝝ mbroꝝ
ondimus 7 multas dr̄iātoꝝ
mbroꝝ puēt̄ sdes 7 optime
demostrauimus oī meictes uelim multoꝝ
dici assuefitē pclares sigñes eos uidelic
qui pstē noluit cuiū ipendē. Quētu oī me
hōnitete sciaz p̄mū uniuaz mbri ñ icapite
exūtiū icipiētē a capite. Et si i tēcia pticu
la ondi p̄ñe medōre i itellctus cetēꝝ q; aci
onū quas q̄i sz ōsuetudinē regitiuā appel
lamus 7 disputātō tetigi de multis ulib;
p̄mū duisitatib; dici ei d' alienatē sine fe.
7 de ea q̄ ē cū fe. mania uertigine scotomia eep
plisilca gualcam p̄ñe emig̃nea apoplia
cū silib;. In hac eī quarta h' libri uolo ondē
p̄ñe iciōꝝ mbroꝝ faciei icipiēs ab oculis.
Ico q̄ alī
unū oculorum
mollē fi' alī uō utriq; aut imotū aut
isēsū aut iutroq;. Jt alī unius pari aut
i sola palpebra aut i locis iqb; ē cētra i
uisus ōcerte 7 uē ē dē oculus aut isē
su aut imotū. Vn̄ cū oculi apparuit
uich' mali hāē 7 sp̄us uisus auffer̄ nociū
eius nō ē ñ i illo riuo qui descendit a cēb
ad oculos. nā aut i illo riuo ē cap̄ ā dura
tia aut huores descēdūt ad eū sic ad ce
tera mbra corpis aut uia ipius riui est
oppillata q̄ p̄nes mbs organicas ōtigūt.
al' aut p̄n A p̄n fit i ipō riuo q̄ silib; ōmibus q̄ ac
mois fit. Jt ex h' aliā patuit p̄ñe quē ē
aufferēs aut diminuēs ab ipō sp̄iz uisi
bile a cēbro ueniētē. Vn̄ cū solus mo
tus ab aliquo oculo auffert̄ nocē ē ut riuus
ouēs a scdō pari riuoꝝ a cēbro pcedētē patiat̄
aliquā p̄āmū p̄tātē quas mō pari dicim'
riuū alīu orientē a p̄mo. P anothomiā ei
ondit̄ nob' oculos sex lacertos i motu suo hre
ouū 7 alij lacerti cīrcūstātes uiā oculoꝝ q̄i ano
thomia uiā riui q̄ ē in pariō pari appellat̄ soli
cū is riuus ē pforatus i lōgitudinē. Vn̄ alī
h; ouum riui uich' mali hrit. Vn̄ cū ex lac
tis coꝝ i simus ē aut i sui cētra aut un
extimus ad eas ueniētib; patit̄ q; ad unū
quēq; hoꝝ lacertoꝝ uenit riuus pcedēs ex sc
pari sic uenit ad illos lacertos qui uiā op
hēdūt. Vn̄ q̄b; dā dicētib' eos duos ul' tres
eē minime repugnamus s̄z cēstaim' actoꝝ hoꝝ
lacertoꝝ eē ut oculos suspēsos teneat ut ñ mo → al' teneantur
ueātur ul' torqātur. Alī ōtinēt̄ riuos qui
uisibiles appellat̄ ut nō moueāt̄ riuū a
ipis a cēbro ad oculos ueniētib'. Et 7 lacerti
quib' oculi mouentur ul' torqātur sex sūt uno
quoꝝ patiētē coꝝ. s. qui supius oculos tenēt
suspēsos mouet̄ oculi i fius descēdētes. Jtē
lacertis eis i fius regētib; 7 patiētib; oculi ne
cēio supius iūum q' supatiūt̄ lacerti q̄b' mo
uētur oculi circa pium āgulū ōuicet̄ oculi i
ad magnū āgulū. Si aut patiat̄ illi quib'
fit motus oculoꝝ ad maiorē āgulū torqāt̄
cū ad pium. Si aut un' coꝝ lacertoꝝ oculos i
circulato mouētiū mollificet̄ patiūt̄ oīo ocli
tortionē 7 nō retinet motū. Q; si oculi ha
buerit alios molle riuū; ut diximus similiter
scit' ē q' hijs lacertis mollificatis penit̄ oculi
foras exibūt. Et si quā patiat̄ ita tñ ut
sit puū nocumētū uisui minime nocebit. q' si
mollicia nō sit pua oculi ōputriūt̄. Jt simi
glis augmētē totius uisus āputatibī. Ocu
loꝝ uō tortio 7 eoꝝ ad aliq' āgulū mutatio
nō nocet uisui pmanēt ei sz cursū ne q' si
mouētur ul' supius ul' inferius una res du
pla appebit. Lacerti ei q supiorē palpebrā
mouet i fiorez uō minime sūt puissima a
deo ut ipius nequaq' appeat aialib' im
grius uō nō nisi cū mag̃ studio minime i
ueniūt̄ p p h' sui 7 riuoꝝ ōuiētēz diffici
le ē uisui ōplendi qui uidelz aut ipi met
patiūt̄ aut soli coꝝ riuū. Jt lacertis pal
pebras mouētib; si pius mollificatis ap
parebit palpebra adeo moll' q' oculus non
potit apiri. Jt lacerti mouētes palpebrā
i fius duo sūt q̄b; mollitē patiētib' oculus

minime claudi. Si uero non mollificetur meium, clauditur et meium non. Nam clauderet quidem propter spasmum musculi, propter uero mollificationem minime. Hec oculorum sunt passiones quarum loca non possumus inuenire, accidentia tamen intelligimus ea fieri inuenire. Est etiam alia passio oculis originem ab aliis membris. Sunt autem quidam uertiginantes sicut hii qui sunt in nauio commouentur oculi tamen eorum non essentialiter patiuntur. Quod fit autem propter colligantiam cum stomacho, aut propter colligantiam cerebri. Que differunt inter se ea uidelicet que fit ex communitate ab ea que origine ex stomacho et hec multis modis. [al' quia] Prius quidem uertiginatio autem est in uno oculo aut in utroque et equaliter, quia uertiginatio que fit propter humores coadunatos in stomacho plurime in utrisque eque fit. Que autem fit propter communitatem nec in utrisque in capite nec in eis equaliter apparet. Secundo quia differentia earum temporis quantitate cognoscitur quod si accidentia que patiuntur in stomacho fuerint tres aut quatuor uel plures menses fuerint et in pupilla non obscuritatis uel turbiditatis apparuerint sciamus propter stomachum fuisse. Quod si in spatio breuiori contingeret cum illa uertiginatio a prima die sui initii contigisse; non breuis in die in repletione in qua se sanum fuisse arbitratur aliquis, breuius siue aliquorum dierum in [al' in repletione] repletione. Unde si contingeret absque ulla sui diuisione quod si fuerit cum repletione maior est esse propter stomachum et maxime si cibus bene digestus et uertiginatio non nulla fiat. Item si nausea cum repletione sentitur morsio et punctura et ardor in stomacho patientur in stomacho et maxime quando egerens humores illos uomitibus mordicatiues cessabit uertiginatio cum quibus quibusdam signis a primordio differentias eorum cognoscere poteris oculis sanis permanentibus. Quod si pupilla fuerit turbida et obscuratur ita quod in aliqua studiose in spiciente liquido apparet obscura propter minimum aque esse. Item aliquo naturaliter oculos in claros habente quod ut inuestiget cognoscere utrum equales in obscuritate sint et cum hoc integra ambabus actum patiuntur et temporis fuerint quo sic existente nube ut uertiginatio dicta in sufficienti et caueat cibos malorum chimorum generatiuos cibis quoque digestis integre utrum non appareat ei predicta uertiginatio quod putandum quodam quo sic existente minuitur propter stomachum esse. Si autem permaneat ut prius scias non esse propter aliorum membrorum colligantiam; nam propter ipsam oculorum esse est manifestatur. Oportet etiam si acceptam ieram pigram non possit habere eam propter solum stomachum extrema facile possunt curari cum hac medicina et ordine digestibilium ciborum ut ex ordine locorum summorum et curationibus sciatur. Sed sic prius quod hanc

parte uidens presentem cum multos in alia regione existentes in annorum anathemia que pinella appellatur et alii in plurima et alii in insiam habent et in aliis regionibus magister regionis habilitate in misit in unum aliquid medicamentum subsidium ea cinnamomi uiatantis conuenientes haberent prius quod quibus in pupilla appareret lesio eius quod generum fratre suum habentis mandatum quibus mandatum litteris manifestantes predictis significes que eis infirmantibus cognoscerem ante multo fuisset, qui respondentes mandauerunt litteris indicantes in spatio .vi. mensium uel unius anni unicuique oculo habere huius se equaliter et cibis bene digestis quietiore esse et non digestis contrarium. Accidentia quoque et puncturam in stomacho habentia ipsis uomitibus mitigari quibus quidem auditis non fuit michi necesse de pupilla mirari quorum enim fieri cum passione oculorum non esse nisi propter colligantiam stomachi. Unde mandaui eis remedium solius stomachi curam si eis mederentur ex gente erant enim docti et sapientes adeo quod iussa legantur ipsis sanis eum sequentibus alios sanauerunt cum recta. Preterea apparent quidam uertiginantes sic communitate cerebri quedam alienationis species habentes que tribus modis est duplices et una existentis compositum quia quidam alienati non erant in aliquo quo in sibili potest cognosci. Sed tamen fit sui ualere causa minime uidetur obtinere. Alii uero huius sunt contrarii in auditione enim errantes sunt et motus suorum sensuum est uertiginatio. [al' possit] Alii uero patiuntur utrumque quorum differentia est contrarium. Quendam enim hoc alienatione uexatus Rome erant tunc manentes cum quodam puero lanam petentem in quod surgens a lecto et ad fenestram super existentem et uasa que uitrea existentibus et redeuntibus domus si ea uellet in integrum quod uidentes in manibus illudentes ut ea proiceret exclamauerunt quo audito sigillatim cepit uasa eicere manibus omnibus cientes quesiuerunt an uellet puerum illum simul proicere. At illis quendam cum indiculo se annuentibus precipit eum tamen aduenientes formidinis agnosceret nisi premitus electo fine in suum susceperunt. [al' Cottia] Tertia uero species manie in meipso iuuene existente contigit enim. Passus eram sum in estate febre acuta; pannis lecti mei prauulam esse paleam liquidi in colore habent et pannos meos esse pilosos et uellosos tunc digitos opprimens ut ipsos euellerem in potestate mea manus domini duos meos amicos de me adiuuare querentes audiui dolentes dicentes cum me ad illud mali quod auferret uel letum euenisse. Unde eo quod sensu habebam audiui et intellexi eos dicentes memoriam in malicia non esse

ame ablam igr si in succurrent. Vnde bn cum
certificaui me non hnte nocum irronabili mixture et
inordina quibus quid optima capita mea tota
die et nocte siccentibus sic ei prius multa cibi
ea sopita clamaui i sopno mane n oia q
euenit. Quam uero fit nectio cum hoc actum
ut una e fz spez nec ab uno loco moue qr alii
pncipalit e i cer cereb et alii fit p aliam colli
gantia sic stoi. na simam colica ex causon
incensa i capite coadunet capitosus fumus
ab ea sic fum oli i lucerna ad oculos dirigit
ca ygnacionis fit. na panothoriaz ex gustu q
uenit et azarine i fo uentriculo pruinculo cerebri
exiutes ab eo simul cum uis ad oculos desce
dent. Si q2 i hoc lib non itendo omt pmes
oculor sbm patetes na pupilla ee sassa a i
aliq latus tornam aut suprfluitate minoratio
ne ex nam hnte non e difficil adcognoscendu
si scias cas eorum oues e ipm ams mes q i ll mo
de actiui et molle diminuim. Vn non e nece
eade repetere sic non e necciu i hoc loco mai
festa primu oculor denotare dem ei i qrtaz
pticula de scedis oculor primub denotam i
titulatam. Quare iccitor ad ligua dices
cum alii pati i suo motu et alii i sensibili
gustu et non nuqs i gustu et motu nunus quo
sensus tact fert non e alid ab eo q dr gustus
nimus non motu facies e alius ab eo q dr
sensus tact et gust et nimus gust et tact oritur
ap nimor et nimus aquo fit mot orit. a vij.
pari et tact orit a x. pari. Cum uero quia plim
uidem pati gustu et no tactu et si ab uno n
uo fiat h e na sensus gustus mag e i uesti
gatiuus tact uero grossior e cetis sic uisus
oibus e sbtilior et post eum auditus auditus
et sili post tactu i grossitie e gustus odora
tus uero int qtuor sensus e meiocris. Mot
aut ligue fit amo. vij. paris acceb orie
ns qui meati e initio nuce. Q sim q2 p
cereb simet egr hebebit suspicione hndi a
popliaz. Si uero una pe ducet i mollitie
qua alii solus motus ligue patit i media
et alii qam mbra sb capite et alii totu mediu
usq ad calce. Veni ligua solu mo h q
diximus plima patit. ceteri uero facies nich
patiut n in motu n i sensu cu q2 famulen
in ad faciem ueniētes non sut n apta cereb
ad mbra uero que sut pt facie. alij ueiut
ex pupi. par n nimus ad utrosq laceros ue
nies ligua uolutare mouetes origine

h a pupi p inde p ea facie necio motus li
gue salubris pmanet. Actio tn uolutarij
motus et sensus aibus sbstantie manētib au
ferunt et alii i cerebro pt ul in simili a gsia
Quia si pa fuit i toto p in neccum e p colli
gantia et uicinitate pati ea q fz alcissimum
uentriculu. Et p h io nocum hebit q patientes
n sentiut n mouet. spo tn n malu ht q qte pu
stupor appellat. Sz p q hanelitu nocet
ut ul non sit ul fiat cum mag agustia a sic
strcte q fit i sopno grius apoplia dr. Et
alii i disslutoe apoplie. mollitia gnatur
stupor aut si dissoluat sanus fit. Cum ei in
lactis rupor et p acuta psine existit ut. v. in
ubus suis testat. Epilesia uero e qm media
int hec duo. i. apopliaz et stupore. Epilesia
uero totius corpis e spasmus i firmu i mol
litie mime duces. Cum quar mu plimu al' pssimu
fit ma e i grossa. aut sin dubio in scda.
In stupore tn et epilia nocum e mag i uentricul
cereb i cecum uero mini. Veni apoplia i cer cereb
mag e. In stupore uero pia mag patitur
q pupis. i apoplia uero et epilia utraq p e
ba multu patit. p pia q dr catelos. i. cge
latio mag i fert psine pupi q pit. hijat
quor capite pforato medius uentriculus
cereb ostitus fuit stupore spum ptitutez spasim
cum difficultate spo patiut quor unu e p pu
epilie et alteru apoplie sic stupori et cogelatoi
p pu e ut hanelitus pmaneat sz cu sui nate.
Stupor tn a cogelatoe diffr q2 oculi i stupre
sut clausi i cogelatoe apti. Et sic i pforatoe al' sic
cranei quodam mo uentriculo cpsso stupor gr
sic fortit sinar quodam osse i capite i uentriclo
cereb axculato max medio stupor orit. Ite
alii h pa fit p nimiu et forte dolore d sitiet
ituite spo aiali p fortitudine doloris spm
aut aiali i cedo cum ee qm e i uentricul cereb
qui e pexistis aie cum quo opit et madat
sensu et motu uolutariu oibus mbris. Por
ro q2 disputatio mea i h loco de psine cerebri
eiq2 familiaribus extitit fiut aut i cpleta m
sui e m ut differnte et diuiicte eas i h loco q2
ccordes sut et cueiut i hoc q dixi. i. pu ligue
q cum ogitum ad ea psine q e i ligua. Di
co g q q tuz pmu cum sit p colligatia lige
ad cerebru e q2 ledi ligua i motu suo p sep
timu par. Sil' nocet sensu cu patit tu pu
que anothos rimi molle appellat et sut illi
nus cogiugit et finnit i pellicul ligua cum cum

tib; sic ē nuus qui uenies a vij. par coniugē
7 finitur in lacerto qui mouet linguā. Sequitur
cordā cor quę dixi de capitul' nō est diuisi erit de
partib; lingue ꝑpis tractatur de mala cōne que
fit i silib; lacertis lingue q' motus prohibet sic
illud q' fit i pessiuali extionib; linguā exitati
tib; de mala cōne prohibi linguā ut nō sentiat
gustū 7 tactū. Jt fit a pt' i lingua qua ac
tio sua prohibet offitialib' mēbris uelut flore
dinitia 7 cima 7 ensipilla. uulnera sanies
collectio. q' oīa nō ptinet nr̄e intentioni i h lib'
Intendimus ei in hoc l' illas passiones dicere que nō
cū sensu nō cū uisu cognoscūt' s; sola inuestigati
one 7 intellectu. Siliter scias primū auditus sensus q
sunt in utroq; foramine nō ē nob' necc̄ia q; in
apto sūt passiones sanis auriū foraminib;
exteriorib; apertib; nec ē nob' inuestigare sic
i p'dictis mēbris cam dixim'. q; si p'sa ē solū i an
nella sensu scim' q' patiat' utroq; ūuq sit
ei ꝑpi. Qe si p'sa ē cū toti fistuei passione sacimus
cautionē q ex nā; ē eē mēbr' 7 p'a ei aut ē s;
silia mēbra aut s; offitialia. Jt fistuei loca pa
tiut' i motu 7 sensu aut ei oīo eis aufferunt
aut an' cursu prohibē. Post alia cor pat' pter
ipsis ꝑp'e 7 alia ꝑp passione iuxta cerebro uel eius an
ꝑp certe'. S; dicēs h' ablonius uni ab altero
sequntur actiōib; mai sūt' aliq ei mēb' siue
i sensu sui i motu solo ul' sensu ul' utroq; leso ap
parere mitit' cā prīmus ī eo mēb' qd' manere
oculum aut i aliq sui pte eidē ꝑpa offitiale
qr̄ mēb' mala cōne hitere ei neruo 7 ceto pari
ad illud ueniētē. S; multos mēbris uin
parcētib; ordē inuestigare ueru ā q̄ib; sensu
7 uoluntarius motus ad ea portat' ab uno
loco an aduersis ordinat' pula ē ei nob' o'nsū
panocisi. ūuū par uidelt; ad tȳ por lacertos
7 ad eos quib; fit masticatio 7 ad extremitates
aurui folia appellatas uenire sensū 7 motū
uoluntariū eis acomodans lingue cetis q;
ptib; oris solū sensu; tribuens s; par como
uet solū lacertos oculor' sicut 7 a' sensus 7 mo
tus mandunt'. Vn̄ si i aliquo tpr̄ oīa mēbra
q' nuus actio pari dedit lesa uideat' eē ī i
uno latē q' eueit' sup oīa tibi cōtinui eē sa
as cūa eē quidē nuū pricipali eē lesū. Qe
si leso i utroq; latē fuit' mitit' passionē eē pri
cipalit' i cerebro i eodē. s. loco quo ipē nuus
egredi uidē'. Cū cerebrū lesū extiterit i utroq;
latē siue dextro siue sinistr' q̄b; ē par egredi
necc̄ ē ut mēbra uicina ꝑp colligantia; pau
antur. Jtaq; nuū p'mi siq; paris ei eius pa
tiat' lesis q' ptib; i' his extere ptes oculorū
patiunt'. Jt cū imo lacto ul' iuuo solo patie
te p'se ul' ꝑp colligantiā mēbra que mouent
per i' 1 tenebunt' ad lacertos sibi oppositos. Vt gr̄.
si lacertus mouēs dextre labr' mollificatur
labiū erga sinistrū latus torquet'. Jt lacto
sinistri latis labiū mouēte mollificato id
labiū ad dextrū uertitur. Siliter i allindū ē in
maxill' nauū extremitate 7 intrisq; genus q
nob' scictib; mouētur ex lacto aula' lace
tor' uero sanū ei lat' ut latis erga semol
lificatū quiere mollificatū uō latus ad cōui
trahit' ad quē quidē lactū nuus ex' pari 1
minime dirigitur oēs ei nuū ad eū ueniē
tes ex spondilib; colli procedūt excepta q̄dā;
minima pte ex .vj. pari lacto cōiuncto i sin
uidelt; loco supiori. Cā .xiiij. i quo agit de
his igit' notitia primi spondilui coli 7 dorsi
dicis locus ē 7 de squinantia 7 gutture 7 de ea.
ut uirtutis intēcōe; uitu; i passionib; uicte. Qe q'
passiones s; dispositiōes finales sūt iacta
nō ex ope plexe. Nā hec quid sensualit' i sua
memoria nō hr̄. s. scias; passionis uniuscuiusq; pa
tis nuor' anucha pcedētū ad quā pte cor
tendit' minime pot' scire i qua spondilui
nucha patiā ē eo istud scire passioné nuchr
quō maneat finale notificabit'. Vn̄ dico
hīm sp' anucha memoria i oīb; passionib' nuor'
erit nō minimū adiutoriū. Vt gr̄. si p'mi spō
diles patiunt' alia quātiā 7 si nō fiet eueiet
mag' i pueris q' i p'fectis fiet. Vn̄ .v. i secūda
pte epidi. de hac passione cor inqt q i squinātiā
icadenit h' acū fuerit. Erat ei spondiles col
li i illius retorti quor quidē retortio i q'dam
erat plus i quodā mī' i ext̄iorib; 7 quor
loca uidebāt' concaua q' b; tactis i eis dolores
sentiebāt' concauitas uō eor' i quodā erat sb'
tilius uidelt; sb' capite quā deptal' appellat'
ea uō pt' nō uelut i aliis acuta erat. Jte
ipa concauitas i quodā loco erat rotūdissima
gula tumida nō extite plana ei erat ii tā
q' ap'a. Jn nullo istor' causes molles tumi
de fuerūt. s; sm cursū nec ii linguā finale mo
uere potiit maior quidē 7 tumidior solito
7 par' extisse foris uidebat' ait' uenie insu
appelat' i glutiture ii cū magna āgustia mi
nime poterit' eis ei uiciosius i glutire uo
lētib; iac' p nasū; egrediebat' 7 q' p nasū lo
quebāt'. hanelit' aut' eor' nō erat mult' 7

i al' ꝯsuatu

altius ꝫ qbꝫdā ueniē tẏpo capitis ꝫ colli e
uenīt tumidꝫ quartā arteriā ꝫ mox tẏp
in pur cala ꝫ fe. nō erāt ūꝫ suffocabātur n̄
cū aliqd igluciebāt uł spūtū uł ad ꝫ erli
nō erāt suffocati. Et qbꝫ tumor erat e
in exterius ꝫ nō i uno latē declināt minime
pulegia efficī sūt. Vn̄ siexistis aliq̄ morꝫ oꝫ
fixo alius maifestabo quoꝝ cū mīt tpīe ꝫ
modi oēs sanitati reddīti sūt. It iqbꝫdam
tumor uelocit dissolutus ē ꝫ iqbꝫdā usq;
ad .xl. dies elāguitus extitit quoꝝ plim
sunt fe. fuerūt multi nō ptē tūoris plon
guꝫ tpꝫ hūbuerūt quoꝝ pū ad ꝫgnoscēd
appuit fuit i uocē uidelicet ꝫ uāsglutiōē
una queq; quoꝝ ꝯfirmata erit. Illi
nō quibꝫ tumor totus mollities q̄ pati
ebant nō extīt i latē eius sed; tortuosi suit
si i ea pte que tūsit ea ei pꝫ adisti tūsit
q̄ qtē in ore ꝫ faūe appelat. Sūt i siora m
xillaꝝ torti erāt. It pulesis pꝫ sqnāciam
extūs nō i toto corpē ē sic ea que ꝑpalias ꝯ
casiceps ꝯtigit. Nā uenit solū mō usq; ad
man' hiꝫ quoq; digestū ꝫ pur seruāt ꝯtin;
ti eis āgustia. Illi nō qbꝫ tūor erāt f't
expuēd excalūt si secāt fe. eis hūnb mā
adderit ꝫ angustia hanelit. Cū; loqbantur
spūtū pbriuebāt uene tumidiores ect eq;
i pedes erāt frīdissimi. In his frīcus mag'
dnabāt quoꝝ qd' qui uelocit nō mortui
sūt grauiores aliis i motu ꝫ i stito erecti fu
erūt quoꝝ oēs qs nouī mortui sūt. Q' qd'
oēs sinones uidetē aīne i ꝑtum sūt i su
pricula illaꝝ pticulaꝝ i qbꝫ sūt epidiani
diōnē i ꝑtitius sūt; q' i ō mīt loco ꝯuīcīq;
uttēni .v. i eadē sqnācia duxisse q' sqnācia
q' nob' attestātibꝫ mīo accidebāt i mulis
euenit uidē' illā uidelit; q' fit absq; ulla
guttins pūne i ei ēē manes. It duxit
hāc qnāciā nō fi n̄ i ꝑ' uł su spōdili q cēmle
appellāt. Itē i testat hāc pāne sꝫ hus ꝫ
spōdilibꝫ fuisse nō tn̄ acutū uelut ea q in
su spōdili fit eu' eā plana ē. Oīs pꝫ nucle
fiior uidelicet nobilior ē i fiōribꝫ. Vn̄ q'to ē i
fenor i ꝑ' suq; spōdili toto mīn' acutū ē. Nā
anortoia oīdēte sam' i uos duxi firmatus
sꝫ. ē. ꝫ q'. spondili i ꝑtē. It ꝯfessam' hūc ue
lut dixi i ls de hanelitu i titulato hanelitu
eū sine āgustia extitē sam' eū cū dixi sing'
mare si. Nā actio lacertoꝝ i ꝑ costius eīū
tūt; dixi singinatis actēz minime adiuuat

n̄ eū necessū; ē actū multū acus cū hanelitu
sicut actio superioꝝ lacertoꝝ nō fit n̄ cū necessū;
ē ut mag' multū acus cū hanelitu anhi'
vn̄ ab his lacertis nō solū mō uī hec fi s;
ꝫ multa alia illi de malo hanelitu scripta.
Inhi' aūt loco ꝯ nos i capē a scia pūni i tō
nū mībꝫ ꝫ hi frāctū .v. Prio tn̄ recordare qd'
ꝯdonū' sup li .v. de articulatiōibꝫ. Spōdiloꝝ
i qui q' sūt i ossib' dorsi torquē' i morbꝫ acu
tis ꝫ fiūt gibbosi i quo i uenim .v. nō credē
spōdilibꝫ solū minus tortus lō̄ minos .i. cū
mut; appellat q' sꝑ terminatio i fiōribꝫ oīn'
nuosis corꝫ ꝑ p eius fine i eodē loco ex eu
sūt; natiue extite si sē illa tortio que retro
fit que cruinosiōs .i. gibbꝫ. Nā cū hꝫ i tior
acturatio n̄ fit n̄ i una spōdili dorsi i eodem
loco ꝯtinuāt sūt eadē attractiōē i duabꝫ uel
tribꝫ spōdilibꝫ ꝯtinuus extite q' sint eas n
ua aliq̄ maneat sana uł plures nō fit ꝯtra
uirtus fi gibbꝫ. It si attractio fit i uno latē dex
tro uł sinistro nō deorsū i eodē latē torquū
Vn̄ .v. quibū hꝫ tumorē recti ꝯdit spondi
les i tius ꝯtinibꝫ. It eo diūt tūorē i uno late
ꝯdisū; spōdiles ad unū latus mutum. It
sꝫ hāc mutē; qdā i uestigabile dignimus
ꝫ uu uatiuū pulesi; aut mīq; si spōdilib' i tū
ꝯtinuus si euenit eas i aliq' latus motu cū
ducēt pulesi aut descendisse usq; ad manus
i quo uiuit mollitia hꝫ nō ultra manus
descendē uidelit; i costis uł lubū uł pedes. Q
aūt dico te opte i tellige pūnes nucle euei
entes i sua eēntia siue sit mala & siue mā
siue cū mā. sic ē erisipila flones putre do
ꝯ dissimiles apiūibꝫ nucle eo uidelicet ꝫ
ab una uł plibꝫ spōdilibꝫ ꝯstricta pū eīū i
attītibꝫ i dextro sinistro uel latē spōdilibꝫ ꝫ
dorsi ū; motus ū; ꝯstrictus mībra oīa poita i
fuis sꝫ recti pūne i uno latē extite solo ꝯpa
tuit i motu ꝫ situ. Cū pū i toru nucle ē oīa
mībra sbsistētia eque mollificabūt q' su
na spōdil' mutē ad exteriora n̄ gibbꝫ fiat aut
ad i tiora ut ꝯtinuet pole ē ut noceat mībris
sbea extitibꝫ i motu ꝫ situ ꝫ pole ē ut n̄ noceat
Oīē si recordatū' dīlatiōis .v. dtē i llō ꝯtinuā
noc qrāt nucle torquē. eo mō ut āgulatis
uēuitē ut eadē licet tortio nō fiat paula
ti; si subito ꝫ i uno loco ꝫ fit cū fractum qlib;
nectio nocet eetis mībris q sbea fractum sꝫ
q' simulati ꝫ totitē torqueāt sꝫ hāc mutē;
illis minime nocebit. Tortum nō spōdil' ad

unu latus necessario nocet illi membris adque venit nucha ab illa spondili precedens. Cum plurimum fit in collo et minus in pectore et minus in femore quia unaqueque spondilis que est in collo concava est lr est ut ex utraque concavitate fiat una concavitas quo nucha secat ut ab eis procedens sicut ab alijs spondilibus pectoris superiores sunt magis concavi quo nucha ad eos penetrat. Inferiores vero minus ad superiores autem spondiles femoris nucha omnes tantum secuit. Ideoque cum in eodem loco quelibet spondilis lateraliter movetur non extenditur vel constringitur nucha quia nucha et nucha ancis recte commovetur in collo vero non est ita quia nucha procedit ab eodem loco qui est inter utrumque equaliter necessario spondili in qualibet parte iuncta accidit in illo latere non nucha torquetur neque constringitur et in alio latere extendi. Sed extensio nuche si fiat propter magnum apostema spasmum scilicet et constrictionem nuche scilicet mollitia cordis membrum ad que idem nervus dirigitur. Cum autem hoc fiat non est mollitia usque ad manum veniente in squinantia et ab .v. cum accidat nervus ei ad manum asine colli descendit quia post collum pectus est unde et a spondilibus pectoris nervus ad manus venientes minime procedit. Sicut locum qui sunt inter costas prius quoque nucha procedit a superioribus eius spondilibus. Membra ergo sunt ei ipsum mutuance existente in ipsis dictis spondilibus ipsi salubria manet et in suo involutionis motu. Gene vero sunt maxille que movetur cum lacertis cultro appellatis necessario ex hoc leduntur. Item quoniam lacertus est cor ad quem sunt nervus a nucha procedens in collo existente necessario patitur patiente nucha in meno ab ea procedente. Nos in sectis quot sunt lacerti et vero manet exanathomia minor a nucha procedentium sicut ostendimus vobis omnia que omnes intelligere ex accidentibus spondiles dorsi sequentibus cum movetur intus vel exterius vel lateraliter dum interpretati sumus libro .v. de continuatione hoc in recordabor illud utile cum quadam bona oratione. Dico ergo quod omnes intelligere quia cum spondilium alio loco exeuntium aut est casus aut passio aut grossities esse naturalis in nimosis corporibus cum spondilibus et nucha iunctis cum videlicet extendes non grossities duobus modis est. Una est propter nale rez. i. propter quodlibet membrum corporis aut propter rem continentem. i. apostema in corpore nascens quod coadunatum ab humore immo nomine numquam fuit. i. indigestum apostema. Quoniam pacientem in illa mutatione acris advenientia que scripta sunt in sua particula epidimie intelligimus esse lacertos qui sunt propter spondiles colli profundi lesos. Et propter in quibus dicitur locus maximus fuerit apostema vel ventosa. Ideoque dicit cum sputo dignum sentitur accidentibus digestivis. Unde si volumus inquirere cur eam squinantiam appellavit palam intelligimus hoc nomen fuisse impositum propterea quod patiens anhelitus patitur enim anhelitus in squinantia accidit absque illa passione pectoris et pulmonis quia in hac autem quinantie divisione ab accidentibus peripleumonie et pleuresis. Item quinantia patientes sentiunt angustiam in faucibus et gutture. Nam propterea. Item dicit omnes passiones que angustiam anhelitus in gutture et faucibus faciunt esse quinantiam. Dicit etiam quod sinancam appellatur. i. squinantia pessima est et mortalis ea videlicet que neque in gula neque in collo apparet et cum anhelitu ortomie sentitur quia hec squinantia suffocat et occidit post diem vel secundam vel tertiam vel quartam diem. Secundum cum tumor vel rubor in gula apparet mortalis quidem sed tardior prima est. Item illa cum rubore est in gula et collo mortalis quidem diuturnior et salubrior ceteris sinantiis est et maxime ex hiis evadit huius rubore in collo et pectore sicut erisipila non revertitur intus. Cum quidem ultra ostendimus vobis omnes passiones in hoc loco existentes anhelitum nocere quinantia vocari quia antiqui medici nondum assueti erant passionibus huius locis nascentibus sinecopia appellare vel sinantium vel alias duas species hi primus. i. innisfali et vitasinobic huius enim rerum negligentia studium bonum advenit. Ideoque medici huic passioni quatuor nomina imposuerunt dicebant enim hec quatuor nomina significare species hi primus et dixerunt significare et duas significare huic passioni quod modo diximus et ultimi que .v. in sua epidimie particula dixit primus sunt. Cum quatuor species ostendimus vobis dicimus ergo prima esse quando apostema in gula fit lingua aut intendo esse concavum quod est interiore ad exteriora gutturis. Secunda autem cum tumor non apparet in gula neque in aliqua exterior in summo suffocatione in faucibus fauces. Tertia quando exterius est in gula tumor. Quarta cum interior et exterior propter fauces patitur. Est et alia species cum passio est in collo quam dixerunt inegleaenit. cum est cum spondiles exterius movetur et que aliquando fit cum lacertus super spondiles ingrossatur esse naturalis aut cum oritur in eo apostema aut diu mencum eo patitur. Et aliquando lacertus qui coadunat membra cum gutture. Et aliquando lacertus qui est proprius in capite de gutture patitur. Quod omnes passiones generant diminutias difficultatem anhelitus ad suffocationem tamen minime veniunt in quibus in fine divina fit transglutiendi cum dolore quod fit maxime quando id quodlibet quod bibunt ad nares ascendit. Item aliquando apostema di-

al' gula

al' dimisit

lacatur 1 grauatur motore i lingua 1 gula pp colligan
tiam; sic. v. i suo li ondit. vn in hoc loco no e
necesse ostende q lingua patiatur pp colligantia
na lingua patiente alia actio impeditur.
Et in hoc **Cap quartum i quo agitur de partibus**
loco nolum **nutritiue i qb continet pectus et**
ostende illas partes **dyafragma 1 ulti de oib**
quibus una actio impeditur **ei partibus usq ad anum.**
1 loca isima sunt pla que no possum disc
nere n is ratione accidenti. vn dims i possibile
ee hanelitum pati n aliquo suor i strumentor patia
aut p se aut p colligantia qr qi istrum hane
litus sunt multa 1 ht scam i mbra nd pauca
mo vn necio hanelit pati pp colligantia
cor. iöz duc i hoc loco multe sunt aliq eiz
dine 1 i uestigante 1 i qrete quo agnoscer
utriq loca q patiunt utru sit partes i sui ee
aut pp colligantia. Primu g dims qm;
sola qntitate hanelitus possum itelligere
loca isima 1 partes cor. Ngr si isimi toti
pectus mouet ai hanelauit adeo q mo
tus usq ad furculas ascendit 1 latitut
usq ad grossaz carne spatular 1 rer usq
ad torsa spatular dims huc hanelitum tre
partes ostende. vna nimi calor 1 pleois 1 cor
dis i cesio. alia nimia angustia i instris
spus. 3 defectio uirtutis lacrtos pectoris mo
uentis. Vn uiso hi hanelitum cuisas i nob
p oi pulsu; consideret. pulsu ei multitudo ca
loris ondit sic diximi i pruidentia pulsus.
Deinde p scriptionem earu hanelitus an sit
multis 1 ipetuosius 1 subito i una ex su
flatoe. si pectus i quam simuderim uidel;
temuitate qua simuderim i ee sui p'ro sir
mabim illic una q signit ab hys signib
nimiu calore ostendentib. P'e i alia sig
ficatio rubor. s. i facie 1 oculis 1 i cesio in
capite siccitas 1 asperitas i lingua i simus
se ignea usq ad oculorum manifestat. Vn si
i cesio no eit fortis pectus qr nimis dila
ctet ondit qnti i aliq istro hanelitus ee
angustia. Nam aut quaz locus gutturis e
i strim aut pulmo ul pect sunt pleni nimia
humiditate aut qlibet apud ieis orni e illi
uideliæt spci q me aliunt sibi. Locu n
gutturis i pectus ondim 1 q partes ieis sunt
pp colligantia. q ud pp se patiuntur. Bi lo
ca pulmonis 1 pectoris aliqntul i responsi
dictum sumus. In hoc ei loco ... e d pu
ne mee quia; mo fit 1 d ea que defectio h
em alia d pp cerebru na nucha no recipit u
irtiq uirtute i cerebro sensibile motiuaz 1
mobile plurim tn pp sola nucha congit ea. s.
i se p principali pp mala cpne patiente aut in
toto aut i diuisis partib eius. Qua mala
quide cpne mea nec inuestigauerunt i ad
attenit plurim uidetes de partib quib ad
mollina cos pati q no possit digitos im
mus i quadaz pena mouere. s; h hoc uo sit
hanelitus tm cor ai certis lacrtis pectoris r
manet sic sunt. Calor quoq i tensus no co
heres hic magnu hanelitu. Cui rei ac;
tibi p signalit ondaz. In uiolent ei hanelitu
no sit n ai solus dyafragmatis actoe cu sr
alis no disturbat custodiunt sua uirtute sa
na 1 forti. s; cu dyafragma defecerit n p hanelitu
adeo uero z supplet. vn tunc lacrtis inter costas
extensis adiuuat qualit alig multu acris
plus trahe nolente actio dyafragmatis adiu
uat a lacrtis i superiori pte sui extre 1 amaio
n pte 1 ex mag pte hi lacrti spatular moue
tur ossa. Vn ai aliqui uideris oes pres pecto
ris moue 1 acie scp 1 ori. p narres minus
trahe tunc mag i uestiga 1 i qre sui pectoris di
lactatioez 1 i nariu extremitates q folia ap
pellant. uidebim ei folia ipa constringi 1 contingi
1 plana sit pectus quoq modice dilactari
1 dilactatoni que e exacutissima sit. no assi
milat uir tn eius sana 1 pect tn forte ma e
bit. i spaciuus tn sit. pectus nimiu dilactant
Jt eade dilactatio no assilat eis q magnu
hanelitu; pp angustia spus hnt sic contigit i squi
nantia 1 cauterio multo subito qr i spect desce
dente ul minusq sil extrinsecus sicut i peripleu
moniam. na peripleumonicor hanelitus magn
e continuus 1 spissus qr sic defectio oium lac
tor pectoris cohet i simmi oes pres dilactari
re. Bili exprimulari cor defectione pturlone
corp dilactum cohet. Sophyre uo quia
sua patiente intendit aut se defectioez dyafragma
tis patere scitur. vn coact continuo mouebuntur
lacrtos q erant inter costas 1 alii superiores
lacrtos si eo aliq corona sb ypocondrus sb eum
solu dyafragma i sui hanelitum sufficiebat
Causa aut e pp defectioez i nuor dyafrag
matis ad lacrtos illos ueniebat; aut pp u
troriq defectioez; cui defectoes difficile; dif
ficile repm. Vidi quoq huc hanelitu
i quotam hoie eo q ab equo sb ypocondria fo
rtit erat prius morti q3 pp iam; eo q dya

— al' qualitate

· al' m. [as]

— i. nat' hanelit

— al' unitate

— al' pectus

frigma a[?]iuui erat. Que quidem sano exiit
desertio idrasitrmare mansit. Vidi([?]) alium
pyplosiam hic anno eius pre egre in i[?]ntus tert[?]
gume nervi et ebat grauitas et usque digitorum
extremitatem descendebat cum modica lesione mo
al. alij — tus. Item alii ex hac causa hunt in defectione ita
ceciderit causa quum ap[?] foque loco excitatos q[?] sunt
extra inter costas parcebatur quorum quidem primus
est maior et cum alius intus super eum miscentibus
in multas diuidi partes illum mitelie que uidi
ubi in anothis uadit ei usque ad digitorum
al. pruritu — extremitates prorum brachij extremitate pene
minus. Ego autem intus subtile est in eo alius ner
uus miscet et sunt sub ante ascellam et sub
ante ianuam puemenes in extremitatem se diuidit
intus et extrius. Omni ex hac parte uelaret
autem fuit prius hic intus apposita in s[?] et [?] loco
meciana que sunt inter costas. Sic et multos a
mollitie inuitaque pede paulatim brutos sanum fe
al. lobii — cit cum me super femur apposita in eodem loco p
que intus ad pedes transit tamen nullo in eius
apposito medicamine prius ei non erat in eo pedum s[?]
propter inuicem. Item alter habuit apud magnum si
ignum in superiori parte coxe qui iunctim est huic loco
In quo quidem apparet in condurabatur quia incipiente
illum medicari mutatum in pede acutum et alijs co
poribus pes tamen eo sanatur cum gratia motu remansit
unde arbitratus sum ut quidam diuinitus extillo apparet
intus ad pedem eidem descendentibus remansisset or
dinatum quod huic primum medicamina et in loco in quo
diuinites uerebatur apposita sanus factus est. Vnde
oportet inde intelligere omnia que diximus de principalibus sanitati tro
nius corporis. Cum ei aliquando actio aufertur aut di
euntur arbitrentur parte aut est solum in uno actione
illam faciente aut in ei lacerto. Vnde cum in multis non
autem fuit actionibus non in uno loco existentibus sci
as omnes lacertos illius loci propter quod uel manent leso
aut repletione illi in omnibus ipsius lacertis ac
tionem uel in petentibus. Quidam piscator in quodam
flumine moratus est adeo quod omnia eius manus et uesi
cam curatina in frigidum fuit. Vnde una regio in uo
lupture egrediebatur cito tamen euasit cataplas
mate apposito super lacertos in quibus erat eadem ac
tio. Alter sine manifesta causa item passus est fuit
tamen sanus post longum tempus cum magno labore cum tamen
passus erat in uno amaiori osse tibiam precedente.
Et dixi iterum quare dicamus me postremo ad a[?]
tere quod scias unumquemque nimium amuclum procedentem
ad quod membra cognouit per eo loca in firma petit co
gnoscet in ipsis ei operibus me plurimis. Nam

plures infirmos hoc modo curatos sanare in
dishis. Et multi medici ignorantes sanant
manus et pedes una sanatione et cum causa me
dic et iuxta locum primum dimittentes sine sin
uncla siue sit in quodam intus et non solum calesi
tiunt ut pustule in eis generentur et arbitrantur nerui
capitis extrinsecus restaurari quos tamen loco primus
congesto curauimus. Si locum primus ex certis accidentibus
ex principalibus causis unusquisque professio agnoscit.
Quorum unum ostendam. Quidam nimia pluuia et
uento tactus in fine colli punctum capitis adeo ha
buit in fusum donec in finem usque ad collum de
scendit. Vnde nimiam in eodem loco sensit frigiditatem
Et quia scitum est intus ap[?] spondilis dorsi in capite
ascendere ut cutis capitis ab eis neruum accipi
at intellexi locum primus quod uelaret curam et
cutem capitis sanaui cum eo. Et nullo in uius
cutis parte existit ignorantes dimittunt locum
primus quem cito possent curare manantes in fir
mum affirmatur. Nam multos uobis ostendi quosdam
al. radices — intus quorum modo quedam amuclum procedentem et quasi sam
abeis diuidi sic grossi ramum arboris diui
ditur que diuisio iterum diuidi parte in quadam
loco plus in quadam minus. Itaque minor quosdam
anothomicos non cognoscentes hos intus cum sp
inuestigent cur neruus et alius motus et alius u
trumque. Sed cum neruus et motus in mollitia membri
aufertur arbitrantur ei partem unam diuidi in lac
tos et cum reliquam partem autem ingredi. Propter hic est eodem
intus diuisio in lacertos sit magna prius erat non
curanti utrumque. Si autem parua manet neruus
in eodem membro neruum ei non est magna uirtus necessaria
motus quia ei uirtus multa competit aufertur
nam inuenimus totam manum uel pedem ex uno la
certo moueri. Vnde aliquando accidit in firmitatis in
eodem lacerto contingere ut sua actionem replere non
ualeat sunt ipsa membra sine motu. Virtus autem
neruus quod notitia actionis illius lacerti cognoscitur
salua manet quia non est necessaria ei fortis uirtus
partem ei non minus uno magis existit in eb[?]i
libus in sanctis non dolorem accidentis aduenientem
parua sufficit uirtus quorum dicam si sic uelit uo
lumus intelligere sufficienter nobis. Et quia abla
to neruo et motu quidem manente causa unde fiat
sic determinauerunt quod melius esset simitem
alij non hoc uidentes uisi in dubitantem siue in
uestigationis dixerunt hanc speciem mollifica
tionis numquam fuisse ut sensus auferatur
et motus permaneat. Vnde ab actione autem
elongauerunt intentionem sectam minuerunt

7 uicb' apud eos i cophensibile iuuestigad'
ee manifestauerit. Dico eos de ua mani i
multas reb; i sius libris appositas quas de
shitur se eas uidisse ipis. s. p sopnium ad
eos nume uenientib; multa i pater dicit i
semiq' uidisse que cotinue ab hijs uir.
Inus qde Caplm 9. i quo de noticia prini
i q3 cocordia it que cognoscit pectum sa
meicos exeunt q' sagius guinis abore.
de inei i sto saliés cu no multu egdiat' asc
dens uo de mbris spualib; cu tussi exeat
7 de locis gule 7 uue fiat cu screatu sicut sa
guis manas de hore cu sputo egrediatur
ná testat' nos multis uicib; uidisse q' sbi
to de capite augmentatu saguis descendat
maxie si iunioribus uue et gulam fiat eg
ssio eius cu tussi sagine ei iguitur iradete
tussis fit. Vnoz nos uisa hac p'ne uro u
si i nob' ualde iquimus ne arbitrent' eidez
saguine ab iusto spus salue sicut qui ste
i hoc loco arbitrati sut qua qde arbitrat' de
coacti puenerit sta ee ea capitis meiat'
auaiusa fuit. Sta saguine h' mo exire stin
7 piculosu ee dixit plimum ei magna p'ue
ee sigt' q3 no ui uen sile puas uenas tue
tpis crepare 7 pole e multu sagine cu tus
si sbito exire p'fixum. Q' si uidem sagine
exit uno 7 modice cu tussi 7 postea uita;
multa tussiat 7 subito tussiendo exit uz i
fuit pp ca si; ala loca ul' pp sepissimu cau;
pulleshe uz pp gnue corpus supeu i ceciu ar
bitrarem sagine illu fuisse pp ro simi pul
monis ná multa hac p'ne h'ntes p'te pl'
monis eiecerut cu sanguine. Vn sau
gine egdiete i quendá e an ico sit spua
3 spumosus ei saguis eu e de pulmone
signu euenit. Sili an annulos p' i moris
eiecit ul' p'te artarie ul' uene ul' corporis
pulmois uicb' ei hoz i sagine de p'tore stu
ete repit' sic 7 i fluxu saguis de pulmone
nullus d' siuit' q3 duo solu uiri ex sbitalib'
adeude uenerut ex sexto puti uuor acceb'
uenientu 7 didiut' p supficie pellicule q' co
hopit' itius. mime penetrando pectus uo
sicut uidisti multos uiuos itius 7 ul'cos
extius h'nt ico; dolor eius sentit' 7 i lacertosum
7 ossuosu e. pulmo uo q3 moll' abiectu do
loris lubrice u. d' g' pectoris extenditur
7 cofortat' pulmonis mollificat' 7 minui
tur. Vn cu aliqs i aliq p'te p'toris sentit i
dolore 7 sanguis no multu uz rubeu tussies
eiecerit si nigrescit. si i modu saguisuge
nodosus manauit p'cto scias pectus ee in
firmu p'ncipaliter inse. Sanguis aut exies
p pulmone ascendit sicut uidem exire saie;
it pectus 7 pulmone coadunatu. Sili iuen;
pipliomeos coloratu sputu eice q' sputu in
qua p'icula maifestabo qualit' i hijs asce
dit 7 eicit, 7 ná in hoc loco oz me dice ea uu ice
pi 7 hec optime i multo; uulneru q' sequit' — 1 al' mo
eiectio sagius h' ei uulná plimu fuit i p'iio
ne. Vn quida extimauerut ea i curabilia
ee. alij uo dixerut dum cunitois fore no tn
i po si plime uene i pectore carpit' 7 si more
tur solidat' tn 7 sanat'. Vulná uo pulmois
sidiuma essiciant' 7 i q'b'da tpib; sanat' qda
p9 remanet 7 i dimit'. Vn post lógu tps pua
quide occasioe discopiuntur 7 uulnant'. Ioq;
alu quida eiciut ea q' medici uulius cortices
appellat puas guttas saguis. 8; hec e eo7 i
uulnib; i pulmoe 7 i alijs locis corpis exeu
b;. Q' tn de uena stoq' egdit' sic cu uomitu
Veni q' arenib; 7 uesica descendit exit cu uri.
8iaut ab itestis uadit egdit' cu egestio. 8; sa
guis ab i'stris spus exies i pole e ut exeat
n' solumo cu tussi. It si alu cu emunctione
aut in screatioe saguis egdit' 7 fit multis die
b; cotinuis absq; dolore 7 grauitate capitis n'
aña ico exire n' p'cussioe; aliq' h'nt oz tuc p
quirit' totas nares 7 foramina q' sut it nares
7 os qm hec alu cotingit pp saguisugá. Na;
saguisuga i p' die no appet; s; i 2o die appet 7
patet' mortificat'. Sili ea i sto adueiete p uo
mitu egssio fit. saguis tn ab hijs locis exies
e sbitus 7 erugiuosus siue fuit ex uetre siue
ex naso. Sili si fuit i ore ab aliqb; uitus i q'si
tn i firmi; cop'one to p'ris i rugato i simo pot
cognoscit' tn i quo e. Ná i quoda tpe uidiq
dá; sanissimu i corpore exire h' saguinem
uomuisse cu. Vn i terrogaui eu qualit' exp'ri
tis dieb; dietaret. tuc ille qua qda nocte
bibi aquá ex q'da lacu in ablatu turbida q;
fuit q' aut dicés q' sim an i eode loco sagui su
ge uidebit'. tuc ipe taliter maifestis datis sibi
mé sanus effectus e. Alii uo sui mo expie'
nauerut i sequoda tpe i quoda lacu cu q'b'
da sibi equalib' lauisse tuc i q'situs ei nari b'
i eo; foraminib; cauda saguisuge asp'exi.
Ca. 6m i q' ag' de noticia nocu mbrorum
spiritualiu; ratione uocis 7 loquele. Rea

al' testam
al' pulmoe
al' hre

continens uocu

Vltotiens uocu uocis me nob manifestate
dixi debere intelligi ee ut inqualibet nali actio
nuz i spiratur ablatio no fit. Vn qz uox z loq
la no sunt ide uolumi ipm in hoc loco studio
se reperire. Vox ei e actio uocalium instior
loquela uo lectuuox instior e actio. Sz no
bilius in hac actione e lingua q pulsat narium
labra z detes adiuuat q quide z sine ipsa di
cente cognouistis bonu e cu ide uim repe
tere. Vocis aut instrum e guttur z lacerti qbus
mouetur z nimis ipis lacertis innitur actibus i se
res. Lacertis g guttur aperientibus z constringen
bus motu nullis huntibus omo uox aufferetur
q si dixit quosda mo moueatur ne motus eo
rum sit titillatiuus aut tremulosus fit no
ciuitu cor si una quoqz sperez cor. Sili si motus
cor sit cu spasmo. uel accussice q si intus eoru
in quodi tpe deficit aut p pane in seipis exi
te; aut p iuu pane eos mouentis. Vox uit
erit debilis z parua. Q si quida cor gutturi
mouentiu putatur uox modice nociu lebit n
eiaussitate nec puissia fiet. vn sic lacerti qbus
guttur constringitur z quibus aperitur sunt nobiliores
z mag pp omnibus lacertis mouentibus guttur. S
nimis ad lacertos gutturis uenientes adiuue
tibus supius reusis nobiliores eis uidelicet q
sunt p sexta paris neruor a cebro procedentium sic i
ceti ium qui sunt coniuncti z colligati in gutture
huius ui a bill diuint. Et ei a vi. pari nume diui
duntur in collo si du uenerit ad locum pectoris. hi
aut sexta par toti uidelicet aneinc eruntur
nr ignorat in casu re nim no supius. q si pli
mu z disiuncti ab eis igitur fuerit. It alii i
canalibus pulmonis magis uulnerantibus aut
nimi cor nuor aut uno sq secaretur. It siue
nimpis hanc me opitibus i sitat uox acusu
suo donec calesiat pauldubio desistet ea cui
calefacta ad forme nale uicetur. It alii uox i
suo acumine z magnitudine lacertis gule guttur
extendere nequire i pedit. pellicule i guttur igu
lam accidentes si nimia i sitat i humidum
te uoci nocebunt. pulo z catarru ex capite descen
dens uoci p hac uiuoc; minime nocet pot sic eti
gentu clamoris garrulitate fit i pellicul gule
z i gutture p quietu q qsi tumor e. Sz aplq
fit i lacertis i riorib gutturis exitib pula e
quantia gradie z quantia e morbus nocens uoci z
anhelitu z uli i dico si sile ex orig sitne eo si
si i istis sps exitatur uel si decretionib ab ea pssa
fuerit. Vg mei carne fiat z pelliculas canali

um pulmonis coru anulos origentes canali
neruit q sunt qs si inugrabit uocu uel anhelitum
z uoce. Sili si spondiles in annor pte sicut d
ci p'us moueatur. hec ui p'fines eis no
cet p'p istis patiente efficiuntur siue p'p iup
p'ncipaliter sui p colligantia qz nulla diu
e inhoc ad p'nte sermone. It aliter potu
uox cu p'p eius ma qui fecit eius aut m
que celerior e grus i li d uoce ululato oindi
dicentes ex aeris cu anhelitu exeunte. Alea
quinte du i sufflatio i sufflatio aut cu aer
cu multa quantitate ad exteriora subito uei
ens. Ca eius fit cu acute lacertor inter costas
exiuntur. Sili magna uulna i pectore uni
cuiqz lacertis mollitia p'mitus faciunt hanc
lesuz i anali ad meum; deducu i sz accitis uox
mea efficietur. It uoce ledi i apoplia uel stu
pore uel epilia uel congelatione fit p pane uo
luntate actois aut qz p's uiuere putat aut
qz cebr molestu. P sunt v. actes una se
quens alia i. exitus aeris cu anhelitu flam e
uoc uox z loquela. Vn p actionu har lesa
exitur sunt z alie. uiij. ca eius nerio patientes
si cu uulna patitur certe minime patiuntur. Sz aut
i. uocis hab tres posteriores lesione lebunt qz
actio sua nocet actionibus posterioribus. actio uo
quantum tu uulnere nocet qm i ali aeris cu hacli
tu aut cu uno late pectoris aut cu utroqz no
exeunte sufficienter emissa uoce cito grauatur.
Inuno ui p'tonis i pedit uoce z anhelitum
meum aufferetur. Vtriqz z actes p'r hacli
meis exitus meis efficientur. i. flam sine p
cussione z flam cu percussione q si anhelit suaui
sit z i sufflatio sit corrupta tres actes pri
eas exitures cornipet. i. i sufflatio cu pcussio
ne uox z loquela. It uoce patiente uerio et
loqla q patitur p'p hi si eongsertus lacertos hos ac
uoces sunt eteros uerio qui hor lacertor p'ne i
seipo uel p colligantia hab uidebitis q si o
blim estis cor q i anothomo uidistis i particula
qua causa uocis minuitur. It i unitos uias
eade reducam ipa i uisu particula d anothomo.
i uox ululato minuu dices que dici exitu
aeris z hacliti si cu acute lacertor pectus co
prehendentium i sufflatione; exitur forte spum
nouerit p'p ee cu lacertis inter costas exeuntib
lacrimale i flatione; si cu lacertis gule. Voce a
cu lacertis gutturis. Atqz qz lingua uoce
diuidit z manat fit uariatiua i uariendo
z loqdo. It i uacuo detibus z labris z narib

al' uisum

al' uocari

al' lactis

al' cornipet

adiuuat supius i foram paulati una p
stat simoi adiutoriu. It ligamtu sitq in
tuz e. Tanli no i muti. i similes hor i
simoe eritites necu hnt iquadi pre iaqle
q aut e iecitia formadi aut postea fie.
Sili qb foramia nanu carue aut qlibet
nascetiuz oppillat i quiby labra st pruna
p quo fiat uox sibilis recte pones no
cis sic muatas i grauis uox i aspa i ob
saura dem e sufficiet ilus que deuoce uni
lam. Caplm .ii. inquo agit de notitia
cause mali pmuz pectoris i plmois.

Aneliut i pectis nuche pmuby omsa. Ja
nolo illor que ibi dixi psetia lit recorda
ri q ea que illic retican i hoc loco penitus
psinat. Vn prior ut eor q i anothe indi
ths oes. L lactos monetos recordami
ai nuis ad eos uenientiby. Naz du ali
quos malu aneliti hntes itmmetis
iqrite pmit aut oes pectoris lacti moue
aut aut solu hy qui int costas sut i ut
no moueat supiores lacti aut cu lactus
intra costas dyafimma moueat q si oes
sit i motu uniu hor trinz que dica sciat
adee. deni iqrite q ex illi tnb reby ent nec
tpus. Si aut no oes ad alia oruenit de
minatoez i si hac diuisitate illigetis in
telligentia. Vg siqm oes lactos pectoris
moue, ita ut teritate costar i spatular
sursu leuet idem dicez nec uni horuz
triuz hr aut defectioez uirtutis aut agustia
uie actis itutis i exeutis aut nimiu ca
lore i corde i pulmoe. Quor que duo sut
dubio inuenimus. iato tu oes irpimus
Vn hys triby omnetis cg ato mouet du
oby aut eor i simul extaby difficile sana
si aut e unu i ipas hat diias egre ain sa
nabit aliu mouet. Q si sola uirtutis i
firmitas n adit aonia gna lacior eos uo
licet moues q no pot unu gnis eor tam
fortir mone. Na si solu dyafimma uelu
ti dui i sanitate erat sufficiet mouetet i
no eet necitaz lactis i costas n supiori
by lactus motu daie si qz defecta e omou
modica moueoe i oza no sepissima n mit
tera oes illos lactos. Ide hys signiby cor
da studiose adiugite ut alias signes po
sitis discnere. Cu g nimius calor fuit
coadunat i ishis spus aial i suo aneli
tu oes lactos pectoris omouet uelociter

seqe i fortir ai calor ipe absq defectioe uirtutis
eritenc. Virtutis aut defectio no facit ue
loce anelitu motu nec spissu. Si aut sit cu
absq necessitio calore suit in pectus longius
dilatatur quiby sic extitiby q adi ei solu coe e
cu anelitus derior p nimia caloris adu
bustione existit qz oes lacti pectoris mouet
prior aut eis quiby p calore sep augmetat
i magnitudine i spissitudine i uelocitate
qz aer cu anelitu exiens sit cu i sufflatoe
calida ebulliens i malo uo anelitu q fit p
defectioez uirtutis aer sui i sufflatoe ouis p
nares spir egredit naris i i ear pulpis eis
aere i attrahentiby ostrigi i dilatari uidebis
q e magnu signu p defectioez uirtutis. In
malo uo anelitu q e p agustia spuz i
strior totu pectus ad magnu spatiu dilac
tatur cu dilactatio uelox i spissa i etiatius
actus sine i sufflatoe. Q siler duo .i. ca
lor i agustia spualui isthor oiugut sic q
i pipleoia maxim anelit i spississimi no
sufficit eis, ideo erecti sedere desiderat. na i
hac seditioe sciuit dilactatioez toti pectoris
ee facilioze qz ipis iacetiby pro pronie sup
alia iacet i ptes teritiuis pectoris ossib
dorsi adhereret oiugut qz cu ossa dorsi ipo
erecto sedete dilactatur pect ascendet in pr
sup alia pte oculcat. P iste anelit oti
gens ai illis qui spatiuz pulmonis ple
nu hr catarro acapite descedete sine d lo
cis fluere diffr aut ab illis aneliti eo
q no fit cu sufflatoe iz calid aer ab eo eg
ditur. Sili quib int pectus i pulmoez
nimia sanies coadunat q emotioici di
cit toti pectus elleuat si i sufflatioez no
hnt iz ab eis calid aer egdit n cu acuta
febris eos se tuta hnz uelocit suffocat p pu
nez ipuz i q uirtus eor ia e defecta. In ill
uo i quiby ma i pulmone iadit aut fuit
pipleonici aut oitomosi p nioz pulmoi
i uisceri i uirtus custodita e i si quodam
tpr api ad manum du tractas hnt pius
ulne dilactatioi magis multi simul att
here ualet sepe cu sibi allige sine i suffla
tioe conatur q cu nimia calore hnt ibi e
ipm. It quantu hntes h patiutur si tn
spuai eor agustia no e i exaltitate ad q
aer cu anelitu duci si i inys qb aer pe
netrat eis uo quiby nimia ul apta cu
nimia ma i exaltitate pectoris ai pulmone

existit guttur et canales pulmonis in sua qualita
te absque oppilatione fuerint sicut quando habet angustia;
laxamentum in qua aer in spirando adducatur con
sequens est pectus nimium et maxime dilatari et
parum aeris ad eos adduci. Unde continue velocem
et spissum anhelitum habent. Porro autem omnia vo
lo ut recordemini et primitus divisimus in
magnus anhelitus duplex enim est. aliud enim fit secundum
multitudinem dilatationis pectoris. et aliud secundum
quantitatem multitudinis aeris cum anhelitu immissi
as. Sensus quippe eorum etiam recordatum quod
aequabiliter autem in eis existentibus ignorabitur. Unde eandem
vobis monstrare volo. sciatis quod eorum quae ab illo dice
bantur satis finale est. sed eo quod ipse non divisit nec dif
finivit monstravit in eis motum anhelituum
melius quam possit dici. sed post eum venientes
divisa vel diffinita sunt ab ea quae mihi in ipsis
continebantur complere volo vobis quandam quae in recor
datione et necessitate manifestatur. Ergo quod non
habent aptum neque aliquam grossitiem esse naturae sed
angustiam in istis spiritualibus et malus anheli — i al' mag'
tus in patientibus fit. eius secundum quantitatem anhelitus secundum quan
titatem dilatationis pectoris fuerit. Si quibus in
spiritualibus istius grossities vel angustia esse naturae
sine excessivo calore existit pectus dilatabi
maxime et attractio aeris non solum minuitur
a dilatatione pectoris sed in quantitate solum an
helitus minor est. Unde sine diffinitione et divisio
ne pectoris dico magna dilatatione pecto
ris cum minuitur vincitur una parte significatur.
Quo circa ne errorem incurratis mitto hinc
opinionem firmiter adhibete non enim arbitror nos dicere
anhelitum plures laterum pectoris extendere inve
diffinire et cum qui magnus nuncupatur. Nam
in quodam tempore huc anhelitum suspensum vacuum
in eadem aut hora arbitror sit. Intendit aliud an
helitum esse cum aer in superiores partes pectoris el
evatur. cum dicitur quod pulsus magnus cum motor
est plus sua nimis alienatur continetur. Quidam autem
dicunt magnum anhelitum intendit cum quod mul
tum aeris attrahit quod dupliciter possibile est esse. Uno mo
do ut fiat sine superior lateris actione. et aliud ut sit
cum eorum actione et plurimum lateri inter costas exi
stentes sua actione finiunt et ypsa sicut sua actione
operantur et pectus ad spaciosum locum dilatatum.
Unde quando superior lateris non est in eorum auxilio
necessaria quod ipsis adiuvantibus multum aeris intrat
non enim est necesse multum aeris attrahi. Capitulo in ipsi
culis de malo anhelitu titulatis ostendi hanc
speciem dilatationis alienatur nimis significare in

eis et eorum omnium speciem mali anhelitus denotan
ficatur primum denotationem et aliis duabus breviter
enarrandum. Ita et hoc lateris mali anhelitus no
titia certius propalabo. quia licet hiis maioris certitudinis
partem in predictis patefeci enim tamen quae remanserunt
hic dicere non denegabo. Dico ergo magnum an
helitum alium esse spissum et e contrario spissitudinem in il
lum divisum cum spissitatis divisionis sigilla
tim perpauca habet signa. alium quoque minime una in
parum significare. Similiter dico parvum an
helitum simul fuerit frequentem spiritualium membrorum
significare quod si spissius existit dolorem nuncia
bit et non solum dolorem spiritualium istorum sed et a
istorum quae cum eis movetur sicut exemplum splen stomachus
et meri. Et quia ille partes dolores generant
in eis membris forti motu vexatis secundum vel
te omnium investigantis et inquirentis eorum signum eas con
gesta an sit flegmones vel erisipile an vulnera vel
apostemata. sed bene nobis est cognitum quod ex mal divisis
quidam membris quaedam sunt plurimum dolorem consequuntur simul
ex multitudine inflatione ventositatis alia ex
tenduntur membra in quibus clausa est et alia eorum im
pressa transit dolorem generant. Similiter dico generantur ex ca
lidissimis humoribus frigidis et viscosis in aliquo loco cla
usis aut per eorum penetrantibus sicut istarum non habet in
claudi maxime infirmatur et quamvis non moveantur
dolorem ex ipsis habebit. quod si in firmitatis est sit
paucaque istorum in suo loco dolorem patitur. Pos
tea in illis mali anhelitus ostendi cum parvi anhelitus
sit spissius dolorem istorum quod cum anhelitu mo
venetur significare. minime vero nimia siccitate spi
ritualium istorum omnem maxime plurimis et eodem. Et
in alie species mali anhelitus. i. cum aer pectoris at
tractus exigitur et quiescit alii in attrahendo spiritum
et alii in emittendo quod aut fit propter quod in genere spi
rituum in lateris pectoris aut propter multitudinem
caloris in firmum sepissime et quatenus quod in intervallo in
anhelitum emittere atque constringere cogentis. Inte
ritum alia anhelitus. i. ablatio anhelitus sive quo
titio cum infirmus nullum anhelitum videatur — i al' destructio
habere. Sed tamen secundum cursum ciatur hoc incredibile
est anhelitum pectoris non exire aliquem vitam habere. Si pu
lari vicinis alia in yeme in foraminibus clausa
per totus nullatenus more quod enim item fit duas inte
ntiones omnes hoc intelligere aut cum anhelitus ad
parvus est quod non potest compleri sensu aut tunc tempore
anhelitus ipsis aliis non est necessarius sufficit enim
aer qui provenit cor egreditur cum egreditur nam sicut
in igne et egredi proveniunt cor a corde per arterias
necesse est si anhelitum aut per potest necesse cum fiat

cū adiutorio cerebri. In primis tamen ablatio
ne; huneliᵗ grauantib; toti corporis pulsus; in
terius molestum sicut fit in epilentia in stupore
apoplexia congelatione quarum s. primi nulla est
est ipsa spiritualium membrorum. hec partes contingunt
quando auribus quibus fiunt uox et anhelatio et mo
tus eorum efficitur quia cum mutum et fundamentum
sunt in firma certa membra quibus fundamenti et eo
rum firmatio solum uenire necessarium per sim
colligantiam infirmatur. Sed nos omnium abla
tionem; mali hunelitus in illi mali hanelitus
unde omnes ut alia dicere incipiam. Cap. g. i

Das interiorum quorum agitur de notitia partium
membrorum aliquas cognoscere uolens pulmonis
sciat eas duas esse unam partem quod pulsus sunt
et aliam membrorum corporis in quibus signa diu secerē
auent. necesse est unum quod cum in multis locis repe
rit. nam partes pulmonis duci in locis in quibus de
dolore et sanguinis reiectione et de malo hanelitu
disputauimus. tamen ibi loco mentionem de ea facere
uolo. Dico ergo pulmonem nullo tempore habere
fortem dolorem grauitatem non et extensionem pulmonis
ideo euenit et euenit usque ad teneritatem co
starum uel ossibus dorsi. quia pelliculae continentes
eum sunt huius alligate in suspense pulmonem quoque
in fine sinectum sentiunt. Unde uelociter et sepe a
nhelare coguntur pectora eorum longius dilatantur
et sic multum aeris quantitatem attrahunt. Q
cum sine febre contingit signum est in pulmone esse multam
aut materiam uiscosam aut grossam aut multam
aut multas alias materias aut sanie continentem
et aut aliam materiam siue uiscosam sim multam
sim grossam. Dicunt autem experientia accum
bus nam si quis in sanitate hanelitum habere in
cipiat in pulsum auuitate et nullam uocem stre
pitum emittit omnes ut arbitrantur quia apertum diuum in pulmone
eius ostium est in medium matutinum est quod si uox st
rento sonauerit signum aut nimiam materiam aut
uiscosam aut grossam in pulmone ad uiscam
quod difficile dissoluetur. Item si ha. subito uene
rit et in fine angustiam in uiis senectus scias materiam
ad pulmonem eius aut accipitur aut aliis
membris pulmonum euenit. Sed cum dico materiam
uiscosam quod difficile respirat intelligere cum ideo
clausam esse quia canales pulmonis ideo dicun
tur sic antare. Unde ex hiis canalibus multa
uaricosis fiunt quos anothoria dicunt anulos et i
intelligunt cartillagines canalium pulmonis i
foram quare est quasi simac. Q sicas inspirato ple
uresis; habet et post declinationem; formidinis fe.

grauitate in inferioribus costis sensit. i. incurrimur
pectoris et quia aliquid dilatatur eo mutato in lec
to declinatur in latus contrarium signum multum sanie
in quibus in pole est mugitum audire. Nam hec signifi
catio firmatur eo quod infirmus in spirito non expuit quod
pleuresis necessarium; exitur fuit in forus. Sed sicut
mali huneliᵗ fiunt materia aquosa uel flatica su
bito sine febre. descendentes ad uacuitatem pectoris
infirmus quidem non grossum; seruabit et in initio
parum et cum magna tussi et non maturum grossum
et multum cum parua tussi reiectunt. Sed cum eius
fit cum magna tussi duplex est. nam aut fit per grossam
et uiscosam materiam. aut per subtilitatem et liquorem
Quibus et subtile cum per uentositatem in tussi exitur
sursum; elleuabitur ipso se diuidente parua materia;
in ius educere. si ad uiscosum; aut grossissimum;
difficile est ascendere quia non potest a corpore eius conue
niens est facile sequi non; pauca debili quia uentositate
uale eleuari. Nam omnis cum multo fortiusque nisi
sibi cum uentositate exire educi. Finalis ergo est ascensio
eius uidelicet rei que in multam est liquida ma
quosa in multam grossa et uiscosa magis sim
tus fortis. quia si pectus iuuet in constringendum
minime potest aliquid tussire, et si fortiter non tussire
materia grossa et uiscosa minime sursum eleuabitur
Unde si mali hanelitum cum angustia et grauitate et
exitu fe. sequatur acutum pulmonis cum sanguine
in apertum quod si intollerabilis incensio fiunt et angustia
in grauitate prius exiterit pulmo ensipulam pati mo
stratur. Igitur quia autem diuisim experimentum habuit potest
parte pulmonis intelligere an ensipula flon an
flon ensipule potest pati. Palla pro plino
nis est absi materia ad eum fluere sic mala et equali
uidelicet aut inequali. si inequali tussi; grauat.
si equali aut sipua fiunt hanelitum solum modo in
uadit. Sed tamen si fortis est calore et dominate fit
de sicenum maturandi endo suo aere et sum potum
Unde si elangentum fe. inducit quod si mala est sim fiunt
sic declinatio aeris calidi et potus in uiri sipna fiunt
nam ea augmentum et confortatum pulmo exhibitum
tibi in plenum. Porro sanguis reiectio quod fieri
tosiua uel sinctum pulmonis eiusque apertione si fu
prius in rumtum sanguinis fluens dum est. hanc enim
bunt dicere non denegabo. Sinctum ergo uenam
pulmonis possumus intelligere sic reiectio eius
sanguis fit multum et subito materie quolibet sim
uenientibus precedente sicut casus alti loci et scisca
tio duorum sic fit in palestris certamini et eorum iaia
tu; grauem comprimens toracem sicut cum lapis lignum et
silia. Sed in quibus tamen fractum sibilum uenarum fit in

Nota quod materia subtilis refugit cum sine tussi aeris.

al' materie

Nota quod dominatur de mali hanelitu quod fit absque materia

pulmone per inani missam in una nocte. In aliis vero qui cantores et siphatores erant cum acuti voce emiserunt fractum in venis pulmonis ortum est maxime pulmone grandi et intensa voce non assuefacto. nam alere si in fortia exercitia minime ipsius lacertos suos tempore superveniente per rudibus cum epithimiatibus intellige et motionibus ac fractionibus repentinis quibus motionibus preveniunt fractura in lacertis. Aliquando in pulmone contingit si pulmo quidem membrum est quietationibus epithimatibus et fractionibus separari non potest quod diuturnum et forte motum sustinere possit assuefactio tamen vocis grandis exaltate valet in pulmone quod fractiones vectiones repentinas motus vertendo locorum lacertis. Post fracturam venarum pulmonis accidit absque manifesta causa cum multitudine sanguinis est sicut in aliis membris contingit dilatantur et per summitatem eorum extenduntur aut per malam complexionem ubi in eis existentem. Unde Yppocras dicit aqua frigida venas frangit scilicet aqua frigida cum sit esse hoc minime impendit. sicut summitate particularum venarum ad dilatationem inducit. Unde ad fracturam eas preparat causa autem fracture nimius et magnus motus est et multitudo membra solvens cum ventositate indigesta frigida et inflatura eas. scilicet monente et extendente. Secunda et alia significatio non minima fractionis harum venarum ostendens multa et subitanea sanguinis reiectio. Venarum autem apertionem cum frigida minime procedit causa calida eum procedens est cum in sumus balneis aque calide assuefactus aut in calida regione morans est maxime si tempus erat calidum et calor a balneo et potum dictum accepit. Evacuantes vero sanguinis repentine que ex toto sicut antecedentibus fuit ab membris expuitionibus et vomitibus a cibis ad pulmonem a capite influentibus. si aliquando cum hic sanguis reiectus per pulmonis vel cortices vulnerum emittuntur quibus visis sine dubio passio est pulmonis. Quod si vulnera in cavitate pulmonis sit causa nec que conceditur cum tussi hoc egrediuntur in sumus in causa quod per dolorem sentitur. punctus aut hic quod est mittitur sine differentia multum a vulneribus pulmonis. vulnera eius habentes in pulmone multam saniem emittunt. Venis sic pro pulmonis cum screatibus emittuntur. similiter inter eam partes guttutis est screatibus cum vulneribus seu exitibus et non solum hiis signis sed et dolore ipsius loci earum vulnera notificantur ut in cavitate pulmonis. passio eius pulmonis sine dolore est hoc tamen passus dolore licet parum grandem videatur adeo eius est punctus quod gravem semper habentibus non sentitur. Secundo quod visum huic dicens de passionibus pulmonis

et vacuitatis pectoris et canalium pulmonis et gutturis pluribus intelleximus. Passiones has quas denominare volo nunc repetam. Quidam enim subito tussiendo screavit multa quod sentiebat eo modo in uno et aliquando exitum nec erat acuta quantum aliquanto tempore augmentum remansit post sed tertius cum se intussivit corporis quod suspiciendo incidit inde tussiendo eiecit saniem in post iiii. menses parum sanguinis cum sanie mixtum eiecit. cepit quod corpus eius consumari et sic augmentatum tandem multam sanguinis se autem ad ultimum sic augmentata cum inde desiit esse mortuus est in modum ptisicorum. Vidi quoque alium cotidie modo sex mensibus sanguinem screasse. alter et ultra sex menses idem screavit. quorum per aspiciens nullam passionem videbatur habere in principio. postea tamen passio apparuit ptisica. Scio vero passionem ab initio cognovi in volens cum adiuvare feci sibi medicinam. tamen autem magis adiuvari. hominibus meis adiutorium ius artibus nullum intelligens cor evasit qui per pulmonis putridum screavit. Unde credens eum passionem in pulmone habuisse sic sunt passiones exteriorum membrorum et cartilaginem et cooperire possum pulmonis non non. Jam per parvulum mortis iam tenuit. Porro ultimum locum in spiritus volui remedium et medicinam stiptice recepi pulmonem eius fortitudinem ostendens cum rebus olfaciendis et potandis que utilia erunt. iussi ei sibi naribus medicinam que dicunt dici appropinquare tota die et ipso dormienti cum navi in cella ungere cepi cum preciosis oleis que tamen solitus sum uti sicut epithimatio spissato et subtilibus dedi et ei ad potandum medicamentum et ciminorum sicut et ammoniacum et diaria cum hiis cum operatus post unum annum mortuus est sic moriuntur ptisici. si forsitan causa ipsius sputum preparantem complagentur est. Item vidi aliam passionem pulmonis quod enim tussiendo parvum et in secundo screavit postea cum tussi lapidem quod grandine erat minus cum michi ostendit post aliquot dies alium screavit. Unde arbitratus sum magis quod primitus erat calore desiccatum in lapide vivam. unde cepi ei dare medicinam assimilatorum cum ea suspensisset de lapidibus minores erat et expellatio longiori tempore. similiter per usum ad ultimum sic vite minime cecidit. quantitas quare eius velut orobi extitit. aliquam quare maior aliquam vero minor. Item multos alios siles aliis pro multos annos vivere repperi. Et alii cor cum passione hac mortui sunt nullus tamen cor sanitate screavit. Causa non inveni ab arbitrio eius intentum omnibus nota fuit eo quod ite erant nunc diffamantes exitus erat ante l. et lx.

annos accidit ei quedam febris ex effimeris propter manifestam causam, et febre declinante sua precepit pulsum suum tangere utrum oporteret ipsum intrare balneum. Sicut in pulsu eius diversitates repperit mutatum est et dubietate permansit. postea tamen sanitas eius fuit. suam esse cessationem subito balneum ingressus est qui fuit de labore et vigiliis exivit et subtilissimam dietam usque ad tertium diem accepit. Cum in tertio die ei nullam fuisse sentiret ad ea quibus usus erat regressus est. Item cum inspicerem manus sue inveni quod pulsus in eadem diversitate permansisset, tertio die in obviam veniendo manum porrexit deprecans ut pulsum eius tangerem; tunc tactio eius pulsu inveniens tunc sicut in pulsu diversus qualis vix ut pulsum tuum tangerem. tunc ipse necessitas rogavit ut pulsum eius tetigi tactio eius pulsu inveni diversitates omnium generum pulsuum et multos ut intercutaneum; genus et non solum in illa diversitate quam continuam appellamus sed in dilatatione unius pulsus hec igitur aspirantes mutatur sicut quali pulsu taliter existere minus esset. tunc cepi investigare an diuturna hi[n]c velut habuisset diem non. Item inquisivi pulsum unum mutantem per sex eius menses continue pulsum intus secta manus inploravi primum tamen cum me ita gravet ait quod de hac parte arbitrans et quod hic pulsus absque fuit. Cum respondi recordatus sum eius huius diversitatis que in illis pulsuum omnium inveni eius diversitates esse propter strictionem; angustia pulsus pulmonis existentes propter causam apostema pulmonis aut viscosa; materia et grossa aut propter apostema nondum maturatum. Si tamen non sit propter primorum tamen nam si hec esset fuit, sequeretur. quod autem fit propter oppilationem materie viscose et grosse aut propter apostema nondum maturatum. Tunc ille si sic hec esset necessario asmaticam ortopnoicam haberem. Ad quem respondi hec ubi que dicas annuerim sunt non tamen vera. nam ortopnoicorum hanelitus non fit coadunatio grossis et viscosis humoribus venarum pulmonis in pulmone. si in eius canalibus coadunatur. tunc diete eius ordinare incepi velut asmaticorum, tamen post sex menses diuturnam hanelitus non multum tamen sensit et paucam cordis titillationem; sicut titillatio illa primitus fuit levis assiduitate postea tertio parte quarta hanelitus novissime in eius mensibus fuit et diuturnam habuit. sed multum tamen sentit cepit usque in septimo die augeri. deinde hinc diu novis et maioris augmentum cepit fieri et virtus eius dissolvi et deficere et mortuus est in modo illorum qui mortui sunt cardiaca passione. Tractatus quintus libri complet doctrinam signorum

Nota quod pulmonis viscosis firmiter in venis pulmonis fiat diversitate in pulsu. Et si sint in canalibus pulmonis fiat difficultate hanelitus.

morborum spiritualium et ponit doctrinam signorum morborum naturalium ab ysophago usque ad intestina et renes. Capitulum primum in quo agit de notitia passionum cordis in generali. Rubrica.

Recedentes disputationem particulariter continuando congruit nos dicere aliquas partes pectoris et cordis cum partibus pulmonis mediante particula nominatas. Intus quoniam sufficiente; de partibus illorum dabo doctrinam. Sunt autem quattuor particule existit que eis convenit inicio. nam que prius primitus fuit in pulmone post in corde fuit nisi necesse esse cordis complementum. Vnde ordine partes quarum in aliorum membrorum investigavit et sine fuit in scriptis sive propter discas sequentem agnoscere prius tamen dicere est hoc quod in aliis diximus. Quia diximus cor esse fundamentum et quod fontem caloris naturalis et necesse est corpus pati mortem veniente, est enim fundamentum aliorum regiminum et per cor quippe caloris vitalis fundamentum; cerebrum animalis est fundamentum a quo cerebro sensus oriuntur. Epar quoque nutritive virtutis est initium. Sed mors species innutritiva pessimum est passionis cordis. nam eo patiente omnia patiuntur. Item membrum in vera actione sua fuerit propter motrici naturam per hoc quod cordis omnes. Vero actionem agere cerebrum ablato suo cordi motu tamen palam est auferri. Idem et de epate intelligimus. Vnde non actionem cordis non est necessarium auferri ablatis illorum temporibus sic contigit aliquibus venis tempore in forami nibus accidentibus cum sensus et motus actualiter non inveniuntur in eis cibum quidem non accipientibus, quos non est necessarium mori quousque cor corrumpatur vel patiatur quod si hanelitus a corde aufferretur mor omnium necesse est. Et nimium et apparet vidi et in multis diebus deinceps ut sapientes quibus et sentiens ut se movens tamen adhuc vivit quoniam dum per infirmitatem virtutis que in epate invenitur quas sufficienter in longo tempore. Ideo diximus qui credit hanelitum a pectore non advenire non potest cognoscere quod in apoplexia magna cito mors advenit propter partes superioris principii. Sciendum autem hoc non est difficile quando intelligit prius non dilatatum in cum lacertorum actione. Quorum quod communium est ab illa parte nucha que est in collo. sed hec prius nuche illico per cerebrum; quando mittit lacertis ipsis a cerebro superveniente quia nucha hoc quorum est fundamentum unius altius et alius altius esse fundamentum in pole et hore; unum manet solus non venientibus ab initiis fundamentorum huiusque

— al' finis

descente solutisut. Sine aliqs i dubita
tione certu e eo q' passione cordis plane si di
ximus cebro magna apoplia; putrete a i
pna apoplia ogelatione stupore epilia ilit
targia anal no pcat dico ca; hn hui agnosca.
sibi mor agnoscat qualit fiat i pectis passionib'
iueniet ei hoz hanelitu multu agusthosu
sut ei pectora stricta q' plubita i dilactado
se. q' ondi iuuisqi ptiulis i qb; motu lac
toz rcausa i sopno eueniete dimitiui qd'
actoes cess oiu; lactoz i sopno quiesaunt
i soli lacti pectus mouetes i sua pmanet
qualitate. In hoc tn loco quatu nate e de
ipis e iste disputabo. Dico g' ca; hanelit' i
sopno i siccu lacti moueatu; cate ee q' fit i
apoplia ut magna i cetis pecis cite sunt
mitionis s; sib' ps adeo sit magna q actio
lacioru pectus mouetiu auferat nate e ut
hn hanelit' corrupat' corrupno g' hn haneli
tus i tepatu oplionis cordis corrupit' ne
cessario igit penit al'. Sili quaq; accit i
ut aial pcat pp maxia; passione supioris pn
cipii. Jt al' quaq; pit pp passione epis q' e co
q' albu mime sumit. Jdi aliq' totpr i hac
passione pmanet. Sili pit al' pp sicopi q'
fit sbim aut pp nimiu dolore; colici aut
pp nimiu timore; ul delectacoe;. cor ei q
b; utus spual' e i fima racti aie sr fona
eo q' no ordinata sut pala e sbi; sue aiea
to dissolui. Jt quida mortu sut pp angu
stia; no tn stati uelut hy quos pmitus
dixi. Illi uo qui magnu hnt aiu; mime
ueniut ad morte m; d' agustia m d' alicu
accidetu q' maius e q' agustia q' aia cor
fortior e racti eius puiora. Caplm s; d'no
Et hy pi cordis est titia. passion passioni cordis.
sump' mala q' ut plimu aut equal' aut i
equal' extis aut cala apitu ul ensipila
qb; i cipietib; passione udu augmentum mos
ongit. Qua rursus passione defectio sequit'
ous sbo pp sbo. na hui i elligim' hac passione; — i al defective
cor pati pp colligantia eius adsbo. Hec a
passiones i sto ore i corde solute sut s'. aut pp
mala i forte; one aut liquu ma; i alia pp
ensipula ul flones ul pp grossities que sr
ex nat. Eoz uo q' pp malas ones eueniut
si pue fuerit pulsus mutat' quaz omu;
unaqq; pulsu s; nat; muenbit quaz sigo
nes i li pulsuu mitatum. Si passionib; ext' ne
mala i silib; mbris extitib; mors minime
ato se. Que aut i corporis mbris eueniut
subito mors expectata. Signib' car' pmitu
appentib; quaz una e q' u. dix q' d' sitiut — i al' qua
frequent' i fortit' sine manifesta occasione;
moriut' subito. Est q' a sigo. s. cordis ti
tillatio que ali sola ui motu aut appet' i
simo q' cor ei titillato cu huores moue
atur nec nimium e multos huores ali i
cassula cordis coaduna i illud ab opti
na sui dilactatoe; phibetes. Quia i pli
mu i aialib' anothoigitis repim huidita
te; une simile i cordis cassula. Quatu
ei simia hui au cor ei gemit e osiunelut' et
desiccabat' ca ei eo q' i pedita eu anothoi
cate mime potu uiua. si postq' mortua
e i q'rens oia mb' sana iuem. s; tn i cassula
cordis grossitie ex nat; huorib; plena repi
sic sut huores queo i uesica lucent'. Galli
quaq; hui q' d' mbrato iuei i cassula cordis
grossitie ex nat; pectosa no hnte hn huidi
tate; si q' pelliculas grossas multas una
sup alia i puitu; q' ai ita sit no e i pole hoie
sili puta. P uidicula apitu i corde q' dam
militi atoq; mortu sut uelut hy q' pp sin
copim cordis i cadent morte. Vn hy q'
i corde uulna patiut' i usq; ad exauitate;
penetrauerit cito pp sagnis fluxu moui
tur maxie si sinistra exauitas sit uulnera
ta i psorata. hoz uo quib; uulna no penetrat
usq; ad cordis exauitate. Si solu i sba cordi'
fuit quosda uidi illa die uiuere quosda ia;
i ptotu nocte ca eiu cor mortis e q' tunc te
pous cala apitu i corde generant'. Si tamen
cor q' ui li patiut' sba i tre; donec uita ha
buerit minime poduerit. Qua nature certu
sut antiquor dicta testioia i corde no ee mco
na; dicetur. Titillatioe; uo cordis sa
nus iuuenib; plimu uenit repi i li absq;
manifestis accidetib'. si eu b' q' b; lib; ongiget
saguis detentioe iuuat' maxie si sbtili
b; dictis assuetit'. Quibus eni ongit reuisi
tu adilla dietu euasenit. P scio q' da;
hn hntiu quaq; anno li mala iuenit hec
fruauit quaq; hac dieta sola cu flebotomia cib;
aius. Vn coactus sua osuetudie saguine
pius q' hac pateret passione dimit. Vn h afflue
tius plib; aius ex eo dietas uror custodi
es mortuus tn e an senectute sic mortu
sut hy quoz q' da putetes fe. acuitis sico
pi i cadetut alii sicopi i sanitate huites mo

mi sūt. Scio quoq3 inui 7 duos nō exsicō
pi siccalia quitē3 mortis coctiōe morientes
int. xl. 7 lx. annos existētes. Jt cassula cord'
si inflaimet nō ex nobilib9 mēbris q puenit si
n cū ipā cāla apūtā h̃nt cor ꝑ collīgan
tiā3 patiat'. si cū sola cassula patit' sic cū
tā mēbra que sūt cāta ad custodiendū ul'
defendedū colo piēdū ul' defendēdū alia
mēbra nobiliora nō ducet ī finē ad mortis
suspitiōē3. Malus aūt hanclit' nō facit
plum ī corde q' ī pētā piecula sūt tū cū3
de malo hanelitu disputauim' calore unde
licet ī corde augmētato minuit' hanelit' in
magnū 7 spissū3 7 uelocē 7 aer cū ī suffla
tiōē egrediēs calid' ē q' cū frigus augmētaue
rit ōñiu3 existit. s. pulus 7 uinus. Capitulū
De mēbrium dīnocātia pāñi lacior ītioru3
sic 7 alia pati dici. pectoris 7 pellicularu3.
aut ꝑ ncipali ī seipo aut ꝑ colligātiā ali
oru. Sz q̃ttu3 pāne hit quetu3 mō hanc
litū nocē maīē. q' recti fiant' ubi9 pdcis h'
ēē pncipale ī istis hanclit'. ōnbntib9. sicut pā
cor fit cū dolore. nāo sic dixim' hanclitū
erit puus 7 spissus uelut ōnsū ē ī ptiācul'
d' malo hanelitu. Sūt hanclit' erit ī cētis
pānib' alior' mēbror' sibi uicinor' 7 alior' q
cū motiōē pectoris mouet' q' ōndi ī pānib9
nuele qualit' hanclit' pectoris ēē minime p̃i
tiētē ōpitiat' si nāo pā fit ī quodā mēo de
mucha patietē aut ī ipā mucha. Pā nō q
ē ī cē pectoris alia ē ī lactis eius alia ī pel
licul' ī īrorib9 coste. Sz nō ē nāu3 ut dica3
pāne ī cāte pectoris eueniētē n' cū q' fit in
ossib9 q2 ītētio mea ī hoc libro minime ad h'
extunt cū h' locā pula3 sit ssūi. Jt' lacior
ptoris alij sūt ī pletes loca ītā costas ext
tia 7 alij sūt posita sup costas extius posita si
ue sit ꝑ apām ul' sīnctum aut uulnā cū
ensipulas aut flēones pole ē ut amiciō tac
tualit' ōplentat. Pāne nō lacior' ītē co
stas extiu3 mat' eor' qui sūt eis ōcinum
tet ptoris uni latēri q2 sic sētis duplices sit
nō pot uiciais uigere q2 ī ōplesibile ē mē
tuali 7 maioris doloris ē q' cū que sup co
stas extit mēlō puncto fluit ab ea mā
q' cū ē apitis aditiora donec penetret ad
pelliculas qb9 coste colopuit' q' quadam
nāūte umescit tumefētis hūs lactis 7
sic plimū uidem' ī īriores lacios q sūt ītā
costas puā cū hūs pellicul' 7 hoc ꝑ colligā
tiā ꝑ ē tñ pā ī pellicul' ipis cētinalit' ē. Veni
tñ cū plesis nō fit ī pānētib9 pellicul' ītiora
costarū ꝑ ꝑmītuā 7 pncipale pāne ī seipis
existēte3. i. calidū apā q' flēmō dr. Pāq
patit' pleuresi dolore usq3 ad fūculas ascē
dere sentuit. illā pāne ī supiorib9 pelliculis
extitē pā usq3 ad fūculas adscendit si nō ī
īnfiorib9 pellicul' extite pāne inferius ad y
pocondria descendet. si h' oīā apām necio duā
7 acutā fe. comitat' eo q' locus ī fimus cordi
uicinus ē uicius ē cassule cordis uelut 7
dyafragmati. Pulsus quoq3 mat' uidi
cabit ūum pelliculē ul' musculi dīgētes eas
mag' patiāt' q2 cū apā fūit ī lactis minorem
extēsiōē3 7 duritiē ōstēt q' si ī pellicul' ē. Et si
pā sit ap'ulmone in duritiē9 ī pulsu ñ asper
Sputo quoq3 q' influit ī uacuitatē ptoris d'
scendēs ī ōmunitatē diuisor' canaliū pulmōis
ascendet cū tussib9 7 screatib9 expellit' ōns q'li
tatē mēti apā ī plēsi facientis. illā si ē colica
acuī erit aut uiffum. Si sūt mellācolica
erit nigrū. Si sit flāmatis erit albū 7 spumo
su3. fili' si sāguineū erit rubeū 7 sāguinolētū.
Jt oz ītelligere q' aliq ex acuitate pectoris cū
tussib9 egrelit' qdā 7 cū screatib9 cū pectus est
pforati ab extiori aditius q' īueniunt cū pe
netratio sūit ex uulnib9 nō solitatis aut
ꝑ apām magna ītius 7 extius ā plētēna d'
ꝑ ī cīsiōē apitis īuenerit pelliculas 7 osa
aquas cū costas ꝑ illā putrefactē3 aut 9
aderit quasdā costas ꝑ sui corruptiōē3 7 pu
trefactiōē3. nā mela nō possūt custodire il
las pelliculas ipis ei costis ī adē ī capitētib'
īuenūit' pellicule rose 7 putrefacte. Vñ qdā
mēta ea madenit. Quod ēm dico q' ī cētis pā
nib9 hūs si melliētie ī uulnib9 ptoris mi
tiatur statī cū screatib9 tussiendo ascendet
illud quoq3 maifestāte ī sūmo sapore mell'
lebit. Vñ pole ē inuestigare quo loco 7 qb'
diomb' canaliū pulmonis hoc melliētie
misceat' sī cū seipm otineat ne sic multa ī
dubiū 7 iordinatiōē3 decadat. illā aut ipi ett
dixenit ī pole ēē ut ad deuacuatiōib9 ptoris
ad pulmonē eueniat aut forte uel corrīdiā
hētes hoīb9 denegauenit ne ī dubio ēē ett
treāt. si bonū ēēt siccederet' posse a ptore
ad pulmōē3 penetrare cū hoc p̃ulg' uideat'
cū pectus patit' pforatiū uulnū q2 deceret 7
eos inuestigare q' hoc fiat. q' si inuenit hoc ē
Si uō nō melius ē ut maifestet sēn posse

al' ꝑ ph'

illud inuenit ut dicat ideo non esse quod palam est. Item palam uidemus quod pectore uulnerato perforato pulmone eoque secato cum sanguine soluto sanguinem ex ipso uulnere ad concauitatem pectoris et pulmonis fluere. Similiter cum sanies in pectore coadunatur in hiis uidelicet locis uidemus saniem que ascendat et cum screatibus excreat. Similiter in illud dictum est exitum san. et saniei cum screatibus expectore. Archistrat(us) non uolens inuenire uiam sanguinis et saniei et que modo excreatur in illis de screatu sanguinis quam non sufficientia dicit nec ex quibus screatur ab hiis locis recedente penetrant hec sunt. Dicens inquid uene pulsatis que est iuxta ossa dorsi ueniunt ad utrumque latus coste dextri et sinistri cum hec sunt ille in hiis locis multis diuidunt diuisionibus ueniunt ad eam extremitatem que sensui non apparet. quecumque cum aliquid in has uenas incidenit pulmoni ascendit ad concauam uenam usque ad locum lateris pulmonis pertinentia et ad uenam pulmonem et uenam pulsatilem coniungentes circa ossa dorsi unum ei ueniunt id quod in pulmone decid(it). Sed de pulmone quomodo cum screatibus ascendat dictum est. In hiis uero archistratus ostendit uenam pulsatilem ex magna arteria diuidi unamquamque in diuisionem uenire ad locum que sunt inter costas et earum san. recipere ab eo uidelicet loco non aperte est importune illum ad magnam uenam a corde procedente que super ossa dorsi dilatatur. Item arbitratur est quod ab hac uena saliat usque ad locum que sunt circa pulmonem. Unde hiis uero non addidit in quo et qualiter saliat. Si tamen postquam dixit illud uenire ad coniunctiones que sunt inter pulmonem et uenam pulsatilem que est circa dorsi colla addit quod recipiatur inde illud quod in pulmone accidit. Item quomodo hoc fiat minime declarauit nec ad quas coniunctiones ueniat manifestauit. quecumque archistratus sui reprehensione nondum euasit. Nec ei ad lic(et) dicere dicit tamen se eadem in libris aliis explanauisse. Alii quoque de screatu san. tractatus probandum sua male esse arbitrantur. Ipse met in eadem mala dixisse arbitrantur est palam cum uideamus cum ponere ea nomina uilia que intelligibilia non sunt adeo quod omnibus ad eum dixisse putantibus non dicendum deat secundum quandam loco quo quam intelligam(?) debeat sermonem abscisum esse uidemus quod ostendit quod sanguis ueniat a costis ad magnam uenam pulsatilem si quomodo ueniat minime determinauit. Item cum usque ad locum pulmonis pertinentia addidisset possit utique dicere usque ad pulmonem. Unde intelligimus suum sermonem ipso uolente disturbatum fuisse. Si tamen postea eo manifestante nobis ostendit se pulmonem intellexisse. dictum est inquidem quomodo saliat de pulmone et cum screatibus excreat. Nam cum diceret quomodo sanguis de pulmone ascendat ostendit sanguinem de magna uena uenire ad pulmonem. Item hic innuit nobis dum ipse et quomodo san. ascensus fiat dicere et explanaret uellet tamen ut ordinaret quomodo sanguis a magna uena uenit ad pulmonem. Item hic explanauit cum diceret coniunctiones que pulmonem et uenam pulsatilem circa ossa dorsi coniungunt. Si has coniunctiones minime declarauit. nam si dicimus esse pelliculas aut musculos qui sunt quasi pili non est ut credamus san. exitum per eas. Si quidem necesse est ut de magna uena diuidantur uene per quas san. ad pulmonem deueniret in sic septem archistrati testantur dicit cum sanguinem de arteria sub pulmone exire penetrare eo quod uidetur extremitates hic subtiles esse et ad canales pulmonis redire. Oportet quoque de magna uena plus quam in ossibus dorsi quiescant. Item discipuli archistrati de hac uena duobus modis disputauerunt eorumque cum hac disputatione magnum sui admirantur(?) putabant uno de ascensu sanguinis expectore alii de concretionum(?) in pulmone. In hiis cum aduersarii eorum contra obiectiones eis opponentes dicebant hic sui tentionem archistrati esse impossibile. nam cum de hac parte disputare cepissent ut sanguis qui in hiis arteriis esse crederent cum obuiarent aeri de corde exeunte recipiantur fluens ad illarum uenarum extremitates. Unde ipse uene cum recipere conueniant non alii contingit ut expellantur et aer quod spiritus appellatur expellatur. At eorum repugnationes dicunt hic uera impossibile esse aperta quandam in uenis pulmonis. san. cum si in eas incident spiritu quoque expellatur in minime inueniet. nam archistratus credit solas arterias que sunt in pulmone aerem de corde minime suscipere sicut ipsius prebere cordi aerem. Intendit enim quod aer a magna uena ad eas in arterias uenientes ad cor ab ipsis distinguitur. Item secta archistrati intendit quod aperta in extremitate uene creuerit. que diuidi de magna uena que in ossibus dorsi et ueniunt ad pulmonem et per eas cum exitus san. expectore quecumque non est hic locus disputandi de hiis que de aperte dixerunt. De permittente non san. quod dicunt de uena magna ad pulmonem uenire palam uidemus esse non. Si dixisse quia impossibile est sanguinem uenire a uenis que sunt in fine costis ad maiorem uenam ...

e. It si ccedat hoc ee erit tm slm f; intentione
archbistrati auiendi ei spiu; ad hac uenam
uenire corde eu; ostrigente 1 forcit penetrare
ad oes uenas totius corpis q sut a mag
uena diuise. ista putat huc spm; una ostri
ctoe subito ueire ad uena magna 7 ab ea
usq; ad calcaneu diat ei motione hi spo
ee uelociore tepestuosa turbinis uetosita
te s; si hoc fuit nece ut inte motonis ueloci
tatis san. a magna uena toti cor i pellat
vn illi dnt saguine ad una tm uena que
e i pulmone mactati. vn ondut eu ai rone
portari qr una qua trasitiuus e cognoscat
It si dixerit saguine de canalib; plmois
facile 1 uelocit purgari nece e ut extremita
tes uenar pulmonis qb; saguis excludi
sit inte largitatis q saguis facile penes 1
purgit quo sic exeunte saguis minime potit
ibi ostringi 1 coadunari ut a pti efficacia co
strictio ei ona egsioi e. Pz archbistrat
sntes diffite purgatioe; sanie i pleuriticar
alior q; uulner pectoris no itendit repu
gnatioe; suor ubor ad iuice oppitor q n
possum hn demitare n ea ipa scilum. It ai
dicet i hac pte q purgo sanei plurimu;
fiat p supiora ? ca; eius ee nda; uenar uole
hec explanare dix. Diuidit de cord ma
gna fistula 7 i ossib; dorsi finit u dyafrag
ma icipit 7 ab ea uene icipiut q i latib;
costar diuidut. vn aiq; i hys locis sunt
uulna aut apim ai sanei coadunatione
no ciunt facile ad loca q sut int plmoe;
7 costas que pelliaile que sut it costas fuit
niuose 7 ad scandendu difficiles quo ipi
sanies euicta ueiut ad uenas i inioub
pellicul q sta pnuculor hi subtilior e q ue
nar pulsatiu; pmde uelocit fundut hec ue
ne q ille si saguis no ueruit usq ad ifiora
loca q ueue hec minime ueruit usq ad h lo
ca si usq ad loca u dyafragma icipit hi g lo
cis repletis 7 crupris necio ad supiora 1
san. manabit ai aute no ateies plmois
hanelitu ai acre 7 in uitante attraheret et
expelleret. na sanie a costis ad pulmoe;
s; hic ratione penetrare; dims. Quo no
ascendat ad pulmone dem e. Dispu
tatio qte archbistrati q saguis ueiueos ad
uena no possit i ifius sbo dyafragmate dsce
dere ua e q que nutrit tm costas octo in
feriores no ueit n soli ad dyafragma n; ostri
gini archbistrati in hoc loco an pole sit aliq
tula; pte hui uene i ifius sbus dyafragma
descende n; 7 dic quo ipa sanies penetret
sin quoq; disapuli de hoc minime dixerit n;
potuerit ordinare uenas uelut pulsu; pula
ei iuenium pulsu; 7 si no dicat multip i pul
mone sbus ait poitin; ee. 7 didit i quas ca
diones usq; ad eius canales si nulli eoru
anothomicor uidem dicetes q mag uena q
e i ossib; dorsi uene ad pulmone pcedit n 7
archbistrat potuit hoc dic eo q oes sut conta
ti q pulmo no recipiat saguine n a dextra
concauitate cordis ai una uena. vn sanies a
costis ueniens ad magna uena que ai i dor
so sit dica nece e ut pus ad cor ueniat d in
ad uenas de corde ad pulmone ueinetes 7
inde ab illis ueins p les diones i canalib;
pulmonis didut postea no necia e eas tus
sis q saliat usq ad os. It archbistrat dimisit
oitare quo ipa sanies q ai sagine mixta e ex
pellat. p̃misit ei illud uelut signu qd fuit
si q mag erat utile i firmatda oiu; suorum
dictor i tentione no potuit ei dic q saguis ex
istens i uena ossiu; dorsi ad cor ualeat ad
scende na ibi oppitu; eet na q h uena ic
pit a dextra cordis auriaila portas saguie;
diuides q eu p oes ptes corpis usq .g. costa
sta ad. e. costae supiores saguine minime
dingit q uena has ptes ptoris nutriens icip
a magna que ascendit p loca int cor 7 furcu
la; extima ipa q archbistrat i firma iacit q
sanies a quattuor costis supiorib; ptoris
conti a uena ascendes s; rectu ma ducit
ad uena que redit ad scapulas 7 collu;
caput 7 manus descedit q ad cetas ue
nas totius corpis. Hec g i conueniencia
ea q ab archbistrato dca sut scait pt hanc
quoq; negligetia obmisit 1 arcbi eae dic
ei sanie no facilit penetrare ad loca int
pulmone 7 costas eo q pelliaile eoru du
re sut 7 fortes ad scindendu. vn negauit
hac sanie ad huc loca descende bonu tn
eet si diceret qr i quoda tpe sit facil 7 i q da
no 7 oide int ma; vn sanies i empicis de
pectore ai screatib; exiuit qr plurimu ui
demus multos piculu i cauisse ca hi pri
mo 7 multos sanitati restitutos fuisse. Quo
circa dico q si quacaiq; dic q tiens sani
ei que scatur coadunat i uenies illud n.
aut .g. costa aut mai pod retines. vn

dico quod uelut assiduè et solutus sit dicent quod et
multi medici eam tenuit liquido alii experimenti om
nino negantes affirmauerunt eas non esse. Nam
plurimi dixerunt quod pectore perforato cum mel per
eius uulnera penetrans cum screatibus expel
latur. Sed uulnere mox suo sanguine solidato quo
dam screatum in prima die ad deglutire saniei quod
cum sanguis non quasi oris exierit cum motione
uulnerata sicut cum pelliculae costarum sicut archiste
nius dixit fortes sunt et dure ad scindendum.
Item si uolo aliud addere dicam pelliculas pul
monem circumdantes circa necesse esse propter hoc inobedien
tes esse sicut saniem penetrantem ex locis que sunt
uacuitates pectoris quod cum ita sit bene pos
sum idem dicere dicentium quia fortior est et grossior quam
pelliculae ut potius inobedientes quam ossibus fiant
nisi sanguis ad cutem minime perueniat transire non
cadit grauiter. sed palam uidemus in fractum ossis
sanguinem ad cutem exire et ligamentum tingere
Quare dicere non erit negandum ut per subtiles
meatus pelliculas non equat penetrare. Sed
melius esset si archistratus hoc non inuestiga
ret. Sed quomodo humiditas que est inter pectus et
pulmonem penetret in diuisiones canalium
pulmonis et quare non ingrediatur pulsus et ue
nas inter pulmonem existentes. nam hec tria .i.
canales pulmonis uene et pulsus secundum inten
tionem archistrati dilatantur et dimiduntur
quoniam si cor extremitates peruenerint ad pel
liculas pulmonem circumdantes quam bonum
esset si archistratus inuestigaret aut hec tria in
sua positione .i. os minus sit iuxta os altius po
situm quibus quare sic existentibus si humiditas in
unum intrauerit necesse est et aliud penetrabit meli
us si de hijs que sunt disputaret et diceret quo
modo sunt quam eam non esse affirmaret. Et non
est tam difficile ut potest in illud quamuis non
possit inueniri quo sanguis ex pectore ad pul
monem ducitur. nam possibile est in extremitatibus pul
monis penetrare hec cum non sint angustie sicut
extremitates arteriarum et uenarum. Nam canales
pulmonis sunt cartillaginosi et cartillago
non potest constringi sicut uena. Item quia diuisiones ca
nalium pulmonis maiores sunt et latiores
extremitatibus uenarum et arteriarum. Unde cum in equa
lio diuiduntur in pulmone necesse est eorum
diuisiones sunt uelut stipites arboris quorum ma
iores sunt illius uenis quod palam in uenis in quib
sanis animalibus anothomia. Nam diuisiones uenarum
lor uasorum unum iuxta aliud positorum separati

stetuit magnitudine sue originis quia quod de ma
gna origine magne que uero de parua parue
exeunt. Unde necesse fuit ut archistratus hec di
xisset et addidisset denotationes cum sanies de pec
tore ad pulmonem egrediatur an dum aer cum
anhelitu hauritur uel expellitur uel dum in his
tantum motibus conuenient melius esset si li
explanaret dicens in tempore attractionis
in tempore quietis in utrisque motibus sed in temporibus
expirationis sanies de pectore ad pulmonem
egreditur. hec cum subtilium erat consideratione sumente
terminatione ab attractione anhelitus nam dixit quod attrac
tio hec fit cum pectore absque proprio motu pulmonis
Sed tamen cum pectus dilatatur pulmo secum in
sua dilatatione et constringitur secum in sua constricti
one ut purget ea que ipse coadunata sunt sicut
uidemus in spongia si ea cum manibus constricta quod
in ea coadunatur expellitur propter hoc uidemus ut numquam
extremitas pulmonis extendatur extra pectus
in magno et pernecabili uulnere sed tamen si pectus
saluum fuerit absque perforatione uulneris et forte
constringatur humiditas que est super pectus constrin
gitur eum in extremitatem canalium in eo diuisores ex
pellens. Unde uolo ut huic locutioni transeas do
nec intentionem meam agnoscas dicentes forte in
constrictione pectoris quia pectus dum plenum est
ex omnibus lateribus forte non constringit sanies ad
hora canalium pulmonis minime uenire po — al' potest
terit propter hoc alii naturaliter est tussis ut dum constrictio
est sibi multum necessaria tussi moueatur sed tussis
actiones ualde sicut constrictio singultus uomitus
et similia que palam in illis de acuta et morbo minime
mus. Causa enim tussis necessaria est fortis et uirtus
non plurimum uidemus mori in hac parte eos quibus
in pectore clausa est materia et hoc propter imbecillitatem
uirtutis eorum. tussis enim fit cum forti et uelocissi
ma uirtute defecta uero uirtus non potest fortem et
uelocem actionem impendere. Sufficiat ergo quod di
ximus de screatu et uacuitatibus loci pectoris et
exeuntibus. Reuertamur autem ad ea in quibus intentione
abundatio humiditatum. dico ergo apostema quod fit in pellicu
lis interiorum costarum et lacertis ad eas coniunctis esse
pleuresim que pleuresis dicitur quecumque habet hec accidentia
inseparabilia .i. acutam febrem dolorem quoque quo
sentitur extensio et punctio punctiue et spissum hu
beat pulsum pertinentem duriciei et parue et extre — al' pertinente
sioni tussim et plurimum cum diuersis screatibus et
aliis sine screatibus existentem. Sed ex ea quae est sine
screatu aut cito moritur aut difficile sana
tur. si uero in hijs aut ascendit usque ad fundas

aut descendit usque ad ypocondria. Alius vero fit dolor in costis cum febre. in hac in dolore lenius est spissus et parvus sicut in medio sciatici. Unde dolor his similis est pleuresi que fit cum sciatica. Sed dignoscere hoc difficilius est. Iste dolor ille similiter tussi est in pleuresi non siccatussis. Iste pulsus non habet tantam duritiem et extensionem in febribus acutis et anhelitus minus est malus. Item patientes dolorem manu exterius apposita sentiunt dolorem. In hac quidem non fit purgatio per sputum. nam cum non vadit ad concavitatem pectoris propter hoc non magna digni festinantia eius consiliis cum sentiantibus expellatur ordine in secundo loco sciendi. Capitulum .x.

Neque in demonstratione primi diafragmatis.

Priores pectoris tamen frenon appellabant quod latine dicitur mens. Sed hi nomen dederunt vel quod dicunt apud eos existit mentis nocumentum inferunt aut propter dilectionem. Veniunt autem post platonis ceperunt eum diafragma vocare plato quoque vocavit eum mens sicut antiqui imposuit tamen unanimiter et cetera. Unde diafragma est quod diafragma dicitur est divisio partis insensibilis que est in corde a parte desiderii que est in epate. Postremo medici usi sunt hoc nomine quod est diafragma quod est dicitur et veteris nomen prius fecerunt sicut fecerunt in nucleo nucleus cum ab antiquis dorsale nuncupatur cum tamen nomen eius quod sit nunciamur ostendit medulla dicitur sicut hoc nomen de quo disputamus freno vocabatur. Si eum nucle dorsi medulle addiderunt quemadmodum dicunt medulla colli medulla femoris. Antecedentes non assuesunt cum vocantes dorsale non addentes medullam. Item hii dimiserunt freno dicere et vocaverunt fren divisum .i. divisio. Alii vocabant epinsima .i. in fine dictio quod nomen attribuit quia sentiebatur illud magnum unanimiter persistitur in ali eo quod in strictum anhelitus est. Quod cum ita necesse sit ipso patiente necessario anhelitus impeditur sicut dicimus in loco in de malo anhelitu disputavimus. cum tamen locuti sumus de passione in eo diafragma existit et de spiritibus propter colligantiam nucleo et minor ab eo exeuntium. Unde in hoc loco volumus dicere alia accidentia diafragmatis venientia cum patiatur ex colligantia patientis cerebri. Dico igitur diafragma plus quam mens in alienatione mutetur anhelitum spissum et parvum facere cum alienatio firma perseverant quia fiunt divisum et inordinatum fiat anhelitum sicut diximus in loco ubi de malo anhelitu disputavimus. Item alienatio alia fit propter passionem cordis et propter febres acutas pleuresim et apostema in pulmonis. Sed nunc alienatio que fit propter diafragma mentem et alienationem que in frenesi .i. calida apostema cerebri aut suis pelliculis. Quia alienatio que fit propter passionem aliorum membrorum vel propter acutus febres. huius cum febribus vel declinantibus quiescit et mitigatur in frenesi non quomodo sua perseverantia habet per quam ab aliorum alienatione dividitur quia in febribus quiescat ipsum tamen permanet nam cerebrum in hac passione non patitur propter colligantiam aliorum membrorum sicut ex passione sua principaliter in se ipso certe propter hoc post hec paulatim eveniunt in fine eo alienationes fiunt sicut est ipsis membris propter accidentibus fit. Quamvis videlicet passione non minima procedit accidentibus significationes frenesis omnium orationibus incipientium quod in libris antiquorum omnia sunt .i. alii paruntur in grivias et alii corrupte dormiunt per imaginationibus eis apparentibus adeo quod conciti incipiunt clamare et timent ac stupefacti alicuius fingere et alii sine aliqua causa oblivionem. Unde et quesito et subitus nigrescit obliviscitur qui si miserunt vix reddere oblivioni videtur. Inordinate quoque respondent his qui ad eos loquuntur et plurimum cum audiunt et iterum respondent magis si sentiunt fuerint muti et humiles habent minime quantum anhelitus est magnum minus et vox pulsus cordis minor anhelitum pulsus cum sit mitigatio est in tali sentiunt dolorem in capite. Cum autem huic passione .i. frenesi appropinquaverint oculi fiunt siccissimi et ab uno lacrime exeunt unique ea tertia splenium quoque venire cor sanguine et sanguis ex naribus distillat quibus quantum venientibus cum sensu minime respondent a pannis pilos evellere incipiunt et cetera. In siccitate conformantur neque in fortitudine sine in declinatione minuuntur sicut fit in aliis febribus. Nam quecumque alie febres in statu augmentantur in declinatione non mitigantur lingua non minus exasperatur in voces audiunt nec non omnino intelligunt ea que nullatenus dicta sunt iacent supini tristes nichil respondentes et quod respondent cum nimia duritia et angustia fit. Alii quoque in quibusdam membris dolores plus habent et superfluitatum minime vel sentiunt et hiis morbis passione membro existit alienationem paulatim sentiunt vel patiuntur. Cum autem passio in aliis membris existentis alienatio non permanet in passio in diafragmate fit. Nam si alienatio propter diafragma passivum accidentibus permanet et in dubium propter quod antiqui qui viderunt frenesim nasci propter apostema diafragmatis vocaverunt hoc membrum freno. Itaque magna colligantia est inter hoc membrum et cerebrum quibus mens et intellectus oriuntur. | al' alii

Cum propter quod lingua minus exasperatur in frenesi que est propter passionem cerebri quam propter frenesim facit per colligantiam diafragmatis est quia cum de natura fumorum sit ascendere et non descendere in passione diafragmatis ascendentes exasperant linguam quod non perveniunt in frenesi propter cerebri quam gignit natura fumi non descendunt.

hx ē ex oib membris. s. q̄ necessario opinionis alie membrum cui fit aptum
illius membri quā parum celer q̄ fiat a prīne quā pari p collig̃ntiā
Et ideo aci corrupi tunc est p prine celē dyafragmate q̄ per ei prīte
p colligantiam. Et ideo cum debe ancliu i frenesi q̄ fit p apm dyafra
matis q̄ desinat i frenesi p apm cerebri.

Sz differentia alienationis que fit p dyafragma,
ab ea que fit p prine cerebri hec ē. q̄ illa. s. ce
rebri accī incontinua apparet sequitur sanguinis d̄ ua
ribus dissimilans sine fanelam. s. sin difficulta
te tranchas sicut fuerit i prine dyafragma
dum sicut ē alia, expressius ē et spissius et alia magis
et angustiosius alienatione quoque modū uel
cum tranche prius ē et spissius. Hinc n. q̄
alienatio p prine cerebri fit an alienationē;
huic tranchā magnū et remotū vn. ulter
dico q̄ oia acci frenesis que fit p prine
cerebri aut prius apparent i alienatio p dyafra
matis prine existēt, aut nō apparent. Item inde
afirmantur prine ipse signes adiunctio in
dolore morbi. Si vero propria superius manet
In prine uero cerebri. s. sin immo hic nequaquam fit nisi
postquam alienatio p̄sens fuit. Item i prine cerebri
capite et fumos sunt magis fortius calor q̄ in
prine dyafragmatis. Paulatim prius dyafra
matis sui et seipso sunt p colligantiā aliorum;
membrorum existentium quasi; nō o hic narrami si
aut apm uulnerā et similia quasi iā uos i aliis loc̄
nominauimus. Ca. ij. de nocumentis prine ysofagi.

Iaque agula usque ad os stomaci extendit q̄ an
tiqui ysophagū appellabant q̄ ambire mei
de abinna qui postea uero fuerunt assuete eos sto
appellabant. Sed aut eodē nomine q̄ antiqui erāt
antiqui eius quod ē membri uni anime d̄. vna
que ī via transgl. uidendo oīum et nominer
eiusdem. aliud qz i hac utique penetrāt q̄sdam;
hi acciden due ei ptes sunt i eo q ab anothomis
as tunicē mē appellāt. nā cū uno cibū et
potu attrahit et sū alia expellit ea que cum
nocim expellit q̄ pa eius duplicis g̃ntis ē
vna q̄ cū ma cor que iglutiunt. aliud q̄re
i str. hoc utique. Oc i sciunt q̄ hec duo q̄
necessitate iungatur sunt uni tn̄ sep et aliud
alii. Si aci ex q̄b eo q̄ ē ma pari bifuria
sunt. vnā apm mē penetrantium angustans
aliud sui ipsi ē defectio nō potens suā ipse;
actione cōplere. Nos quoque i p̄dicis ii disputa
uimus de sufficientiā que fit p spondiles colli
intus i gīlisteros dicimus men i intus agustum
cū hec spondiles cōprimāt q̄ uim hoc diximus di
ceteros q̄ apm q̄ fit i lacio cor q lb men sunt
et si dictū fit i prīcula i qua disputauimus
de apantibus et ignissime que ex nāz ē. Si hui'
oibi ē signū cois q̄ i fumi sitā sglutire nolu
ent adō āgustiat q̄ pot priates exire uite
Cū aut apm i men econtrario fuit expse ipo nō

fit p alia membra incana in fimo i glutire uo
lent de mim g̃uāt cū difficultate trāsglu
tionis maxie sicco supino iacētē iglutire
nolueret p hec ista diuisā; iacēdi mutati
onem uidem amare magis quoque diligunt
arto modo se sedere eo q̄ ex hi sessione sentit se
melius posse trāsglutire. Cibi i nālite et
facilius hec mō descēdit q̄ si aliter sederet et
cū ei supinū iacient men a nullo adiuto
mur habiter cibū ipse met attrahe conat. V
quoque sciis q̄ quicquid membri calido huic a
pu i suā actione ocurrunt necesse dolorē pa
titur, eo nō qeseēt mitigatur eo. Vnde
q̄ mene ē si bibitor oport i uestigem ei pl
nes. Egrū quoque si stale nō sunt respōdē
sentīt integem. nā si sentent ex seipso dare
respōsum. Magnū i cognoscendo prines i
men dabit adiutorium q̄ plurimi audi
uimus hos i firmos manifestare se defecti;
i men sentire adeo q̄ cibaria nō possunt dēsc
dere n̄ angustiose et quodā incluentum. Item in — al' i intuallo
initio alii cibaria facile descendunt deinde
i fimus phiberi, atque arbitrarent i firmi ibi ē in
uiscatum. iāq; penetrant nequitia aidē; in
fimus absque dolore descendunt. Sz hec signū i
ondit eius ē defectum i sua actione. Sz c̄tā uō
denomiat i quadā sui pte ē agustiā. Q̄
uterisque ex suis actibus cognoscere possum
Nā defectio si soli mō p mala ōnē fuit i
ex nāz absque g̃ssitie ex nāz se cū tarda tra
gluciendi penetratio que tarditas i oib p
tib men equal' ē. Q si infirmus supinus i
extiterit tarditatē augmentabit. Si aut
defectio fit cū apm dolor maior i quadā
pte q̄ malia morat. Vn si apm ex g̃ssitie i
flonū fuit aut ersipile sequitur dolor sitis et ca
lor cū fe. nō acum nō frequentatē sitis extitit
Q si apm nō sit calim tarditas trāsglutiēdi
est sine calore fe. et sit. et cibaria i una pte
morāt i mat sicut ī sglutient nō mastica
tam uel durum cibaria. Nā quedā acci hi uidi
hic cū puo dolore i plagu; ipse mā sentire
et quoniam puncebat essimeria fe. i rigore. Vnde
arbitrat sum eum i men apm hic q̄ ad ma
turidum; erit diuini. Cuique dico eius elliguri
retur sentīo apm eruptum fuisse sanie stati
euomit. sili fere i so ul' f dic fe. acti cepit — al' tue
pati uulnera iore stomaci cū hic ondētia q̄ quia
trāsgluciebat sine acetosa sine acuta sine
salsa aut pontica mox sentebat. Sz prine

Nā actinatio cibi
q̄ ē necessaria voitus
aut nō q̄.

hac elegantia sanus p multa tpa factus nunc tamen tunc sine euasionis etatis sua exiuit. Cer et maiores huius exitus hic paciens imen habuerit mortui sunt. Qui autem hi mali cum dolore hunt et dolorem inter spatulas sentiunt secundum loco quod dorsum dicitur quarta est intelligimus men esse extensum in latere dorsi. Post ea autem vn sam. ex una men secatur hic intelligimus quod fit sicut cum fluxus sanguis ex membris aliis secatam nam si fuerit propter fissuram uene dolorem in loco fissure habebunt. Sed si fit propter rosurum sicut fit ex apertione uenarum necesse fit sine dolore et in hoc differunt. Item non nunquam erit propter casum vel propter ictum quod eam fissum. Post aliam etiam patitur uena sine extione causa et hoc propter multitudinem sanguis si qui fit propter rosuram scias uel uenam pressisse quod uulnera aut fuerunt ex in asione uene aut erupturit aut ex acutis humoribus sic uidemus eos descendere ianu.

Aliqui Capitulum .6. de nona passione stomachi usi sunt appellare os stomachi precordia namque plurimi intelligerant accidentes passiones ei concomitantia et precordia et non solum hoc uero in ipso ore stomachi fiunt spasmus stupor epilensia mania et accidentia que sunt quod eam sicut diximus ibi in tractatu disputauimus. Sed tamen hee passiones ore stomachi sentiuntur et propter colligantiam aliis particulis. Nam ea hic pro ipso fiunt sunt ab eo abla no differt. appetitus et corruptio cibi ideo namque cibus cum qui in fundo stomachi descendit manet fiducialiter continue corruptum sentiatur. Videmus inuestigare passiones quas patitur propter colligantiam et discernimus eas a passionibus que eueniunt in membris oris stomachi uicinis. i. in sua actione cum prius fuit principalis ieiunus esse. Quoniam sic antiqui hi membra precordia uocabant similiter et modo tempore ab omnibus os stomachi appellatur. Sed differentias et dictiones has passionis non possumus intelligere nisi ex solis presentibus rebus hoc enim non potest sciri nisi ab eo qui studiosissimus est in scientia passionum quorum corporis denominationes que cum lingua possunt proferri eueniunt ut cum aliis misceantur que uerbis nequiunt explicari. Nam hec propter sciam in sinonimorum etiam sicut si unquam sapientes poterint corporis intelligentiam in se ipso augmentare eius uero notitiam que sunt quod fundamentum istorum sciencie amantes sapientiam possunt atque assuescere quod notitia accidentium continuorum quod non possunt proferri clarius ei patefiat. Vnde ea hic denotantur. Quidam enim egrotantes cibo indigno suscepto tamen sic epile

ticus incidit quod plurimum ei eueniebat cum ex eo accidit labore fatigabatur aut ex aliquo sciencie studio uexabatur uel cum ultra suam consuetudinem ieiunio tenebatur aut irascebatur. Quare arbitratur fuit hanc passionem propter os stomachi extitisse eo quod sensibilissimum est membrum patitur et cerebrum propter colligantiam hic membra patientes corporis uacillare et cum spasmatico motu uacillare cognoscebam. Vnde etiam cibum preferens digerentes patitur digito prepi et ut in sine quartam horam passione hic fuit et certum eo medebatur et solum sine hoc erat sic cum uino autem mixto si situs ei fuisset uinum tamen esset album et ponticum hic ei uinum stomachum confortat caput minime ledit sic forte uinum. Quoque quidem michi quilibet passionis ei euenisse species etiam sicut uera fuisse ea que prius ac adiunximus fuit. quod tempore sibi dare uerampigram uel aut est in anno. Nam hec membrum stomachi purgat et in sua propria actione confirmat et confortat et ultra .xx. annos extitit sanus. Sed tamen minime eo in aliquo studio impedito et uel solitum tempus ieiunauerit par spasmabat. Vidi quoque alios spasmos incurrisse sicut epileptica et hoc propter os stomachi cum multa ciborum crapula repleti fuerint et multum uinum purum bibebant. Et cum non in optimo multo uterbatur coitu. Alios autem uidi hanc passionem in se. subito sine precedenti signo spasmum cecidisse uomitum tamen colera acuta quieuerunt. Quidam quidem hoc patientium alii uomuerunt quod dicitur quod in diaz quidam quod sucum porri. Non nulli non ultra modum et malum cibum sumentes aggrauati sunt et contingit eis stupor indeficiens in malo cibo uolito. Quod tamen nullus cogitauerit posse fieri ex ore stomachi sic tamen sincopi in pala multociens propter os stomachi illud fieri uideatur. Nam multi nimium acerbi ad os stomachi descendunt, sicut non sunt mitti uirtutis arbitrantur cerebrum propter os stomachi pati tamen ut spasmum inferat. Item cor ab hac passione recontinue ex passione oris stomachi patiatur sicut accidit in ea hac sincopi. Sed multi propter malos humores in stomacho coadunatos incederunt pessima sompnia que sompnum disturbatum sunt et non solum hoc uenit in sit alienatio mentis. Item passio que dicitur inflatiua et ypocondriaca nullus potest negare quod in fiat in stomacho tristis et ab omni bono dissimum in maiora huius eueniunt quod maniosis. Item uidemus hos suscepta crepula diutius hanc passionem uexari quorum sunt plurimi splenetici, quoniam necesse est inuestigari. Nam de splene mali humores et sanguinosi ad os stomachi fluunt. Post ea passionis esse ut oculus contingens sunt caprinosi fumi ab ill

al diutius

hu͂oribꝫ ascēdētes. Sicopis uō que fit ꝑ istᵒ
causa eius dolor i istᵒ exiis. Nimiū ei dolori
gnāt defectōēꝫ 7 forsitā mala ei͂ ꝯne usq ad
cor ueniēt necio uaiius defectio .i. sicopis
ꝯ sequit̄. Porro pri͂ que mulierib' ꝯtigit
que prian appellat̄ .i. male rei desideriū pi
laꝫ ē q' a stᵒ pacitē fit. Nā oīs pri͂ que caīna
dr̄ ul' ablatio desiderij aut maloꝝ desideriūꝫ
iniitr pāne ēē instᵒ .i. ore stōi. Sui mor
uomitoi pri͂ ē ipiius inbri. Dolor quaꝫ ypo
driꝝ 7 singultus huic inbro ꝯtigit. Sꝫ tū
causa hoꝝ acci͂ deri ē i li͂ accidētiūꝫ 7 morbi
Vn̄ nō oī demūtari ibi d'minuum oēꝫ morb'
-cal. xv ꝑ malā ꝯnē exiitē q' ptinet ei a stō. Vnde
ex silibꝫ inbris ē. Nā cā pri͂mus que ei accit
eo q' offitial' palā ē situ recordamis gn̄alib'
signoīb' que i h' inbro dcē sūt uolumꝯ eā ad
huc ea scē repetē. Quia i casio h' inbri aut
apā ex gnē ersipilaꝝ aut uulnā nō sunt
dum i͂telligi q' coīā sūt eis q' fiūt i inen i͂
apriora uno q' h' inbrū ē sensibilius ā q' p̄
eriiisce migi. Sui flux' sāguis h' 7 ulie
coīs h' tū mag' ē i ꝑpatulo. p̄ter pri͂nes reis
silēs necio roti ꝯcauitati stō eueniūt siā
q' eōs stō fortius ē 7 periculosius arbitrati sr̄
antiq eas i ꝑfūditate ipius no posse gn̄i
veniī sūt ꝯcordati digēri i ꝑfūdo stōi si iō
q' hec ꝑs stōi ē cā cariputosimus fūdi
osē cū i malā dispōēꝫ ꝯiūsa ē n ꝑpā fiūt si
aut iordinatē cibi ibidē. s. ut ꝑora posti
us 7 posteriora p'us accipiāt. aut q̄litate a
q̄titate. Vn̄ fiūt cā pri͂mus stōi. Pri͂nes
uō que fiūt i istō ex aliis inbris q' eē eis inē
bris eueniūt siue sr̄ offitialiq ul' sr̄ silia .i.
male ꝯnes si fiūt i istō palā ē vn̄ nō oꝫ h'
i li' sacibi itēcio ei h' li' ē tractare de pri͂mib'
quas sn̄ualit̄ nō possiimꝯ ꝯgnoscē. In
sāgine uō qui eā uoitu eiicit̄ discordāt
quidā ei arbitrāt̄ i posse ēē ut ab epē ul' asp
lene ad istō penetret. Sui cogitamenit d'
saiue ab hijs inbris fluētē. Vn̄ i tm̄ noꝫ
eoꝝ tēpus 7 iuestigāꝯ edificauit. q' alii
h' ueniat ad stᵒ q' h' dicē recusabo tract
taui inde i disputatioē epis 7 splenis.
N hoc inb' Cap. x. d' noci' pri͂nūꝫ epatis.
pri͂nes i alioꝝ duplici uidelicꝫ gnē oriū
tur unū ē mala ꝯ sine ꝯsītie rei eē nāꝫ.
Aliud ꝯsītes ē cū mala ꝯne coadunatā
ꝯsītiei uō aliud ē flō aliud ersipila. ā
dum apim que fiūt ꝑ ꝯposita uētosītatē

7 aliud ē oppilatio ꝑ grossos 7 uiscosos hūo
res i extremitatibꝫ uenaꝝ epis quecūq ue
ne oriūtur a uena que aporta epis i capit
hijs tm̄ p̄fiibꝫ exiitibꝫ i infirmus sētit gūita
teꝫ 7 uelut suspēsā i dextro latē i locis sub ypo
dria. Q' si magna q̄titas fumose uētosi
tatis i eo cadit ueniet i eo uidelicet loco vn̄ eri
te nō ualeat i infirmus nō soluī sētit gūita
teꝫ ueri 7 extēsionē. Q' si apā i eo exiitit
ipō defectōēꝫ nō huit 7 i gibbo eius fiūt 7 sit
magnū fiale cū tactu pōt ꝯgnosci. Si aut
benignitate ei pōt sari cū subseqntib' acci
tibꝫ. Vn̄ i capia ab apātib' que fiūt i gibbo
prius tū oꝫ meōrari lacitoꝝ quos i anotō
iudistis sb' eam poitis qui sūt octo 7 q̄tuor
puia estitētes quoꝝ q̄d' unū pur ē recte
poiaꝫ i lōgitudine ē i ex gnē carnis desce
dit ab ossibꝫ costaꝝ usq ad ossa ꝑtonis.
ma uō puia sūt quaꝫ carnosa tēdēa
quousq pui id tetigit dein uenit usq
ad cordas que sūt ex gnē pelliculaꝝ. Vnū
cū hoꝝ descēdit a pectore nō recto mō usq
ad i fiora p antiorē ptē. Aliud uō i ste
icipit ab i fioribꝫ tendēs sursū 7 p antio
rei ptē si sb' hoc sō puī tūī pir mam 7 po
situꝫ i latitudine migrius pelliculas uē
tris que siphac dr̄. Vn̄ apā q' fit i lacitis
recte i lōgitudine poitis necē ē ut appar lō
giꝫ 7 eretēsīꝫ i medio uētris sic 7 hijs lacitis sr̄
poita ꝑ h' palā ē illud ꝑ suā ꝯpōnē 7 for
maꝫ. Sui ab lacitis de pectore nō recte de
scēdētes. Alij uō utriq' qui sūt hijs suppo
sita difficile possūt ꝯgnosci difficiliores i
sūt lacitis i latitudine poiti. Quoda q'
itelligim' ep ēē sb' siphac q' sub ill' inb' la
cius exiistit. ꝑ h' nō possimꝯ eāꝫ ei tactu a
lit̄ itelligē nisi cū apā maximū fiūt 7 la
cā sūt sbtiliati. Sūt tū q̄dā sigōnes
ostēdētes calidū apā ēē i epē sic sūt sīōnes
sētit ei infirmus i dextro latē sb' ypocōdri
nimiū dolorē. Nā loco ypocōdrie supiui
elleuato dolore nimiū dolor i usq ad fū
culas ascēdit pui hūc tussīꝫ colō lignē
i initio rubeus erit 7 postea mutabit i
nigredinē desiderū cibi auferr̄ sinūt sine
i termissioē uomitit pui colāꝫ q' uitelli
oui dū iuiie 7 fit q' erugo eris q' sib
apā fit absq epis defectōē egrē 7 phibet
Oiā uō acci͂ erisipile sūt uelut isti. feb'
atit ei q' sp' uitem febrē q' pacium dr̄

sequi incēssiuā p̄ñē epi eueniēte ⁊ aliī dū
erisipila fit ī pulmone ⁊ aliī ꝑ bꝯiōres co
llecōes ⁊ putrefactōes ī toto corꝑe dilata
tes sitī acutissiā fē. sꝑ fit ꝑpl' duo mēbra. i.
ep ⁊ stō ⁊ ꝑꝑ. fē. hoȝ mēbroȝ icidūt ī firmi ī
ꝯsūptōes; maẋ. frigus et hec q' īd loco di
ctū ē. Porro flōnes ī cōcauo epis exi
tes d'iores ⁊ piculosiores sūt q' si eēt ī gib
bo ī gīīanta desidōiū oblanōe uomitu colico
⁊ siti. Jt̄ in dolore hanelitus tussi ē cō
usi ad fistulas saliēte d'iores sūt q sūt
ī gibbo putāt ei eg' fistulas ī sinus uulū
De dolore quoqꝫ coste qui ē ex. i. retrola
ēos nutrimēti āpite ul' ī cōcauo ul' ī gi
bbo exñte. nō fit tñ necio oīb' apā ī epē
hñtib' ep ei nō ī oīb' ē ꝯiūctū pelliculis
costis ligātib' q' plurimi uidēt' ī sīnia ⁊
ceteris q' aīalib' ep cū his pellicul' ꝯiūct'.
Alijs ei īuenim' ī qb'dā alib' ⁊ ī qb'dā; nō.
S; tñ ⁊ si apā aliī fit ī solo gibbo epis. an ī
sola sui cōcauitate nō pōt eē qm̄ utriqꝫ
latus ꝯputat' q; sūt epis ꝯtinua ē. Sed
quedā s'btile s'bypodria hñt ⁊ ꝑpeā ali
quē morbū s'btili extēdent ⁊ apā magnā
ī epē orti sūt cū manu ꝯplendi ualeb'.
Hec quoqꝫ apā quādā h't ꝑpetuā sui supi
orib' lacēis q; eo cū manu tācto sētiu'
supō q'dā grossū ab aliis sequētī mēbris. la
cē uō qui sup ep exīstūt q; sūt ꝯtinui uī
uidelicet ad aliū sī̄ū nō apparēt diuisit
epis apā hñtib'. sicut ep ī dimēt' sācta sūt ī
tumoris pala ē maẋ si selināe sūt ī sloeg.
Lacā uō que sūt ī sup ep tūc ꝑpis s'btiliāt'
si tñ ī tumore magnificāt' q' potius cū dūna
a corꝑe ꝯgest'. hus ī reb' apparētib' ydropisis
ī capā ydropisis ei nō pōt eē n' putat' epū;
S; tñ nō ē neceē ꝑ plurimā epis p̄ñē so
lū mō q; ep cū sit ī strō sanguinandi sāguinē
necio p'cieus mutat' hī acrois oblatōe ⁊
defectū. Jt̄ sic dixi aliī accit q' dā mēbr' ma
la; ꝯnec; fridā; cū fridas usqꝫ ad ep ꝑuenēt
sic splenis stō ⁊ oīū; intestinoȝ maẋ ieiuni ⁊
meaīaȝ ꝑuū; frigidas ei hoȝ cū fridi sūt uenī
cūs ad uenas q' sūt int' ītestinā ⁊ ep cū ī sū
gidit eas quib' quidē ī frigiditas cetē uene
ī cōcauitate epis exītes ī frigidāt'. vñ frigus
uenit usqꝫ ad sūt; epis. Porro frigidas pl'
monis dyafragmatis ⁊ uenū p'ius uenit ⁊
ad gibbū epis q; p'a corꝑ p'imus nō uenit
n' adhuc p'te. Cū elāguat' ī toto epē ꝑ colli

gātiā ꝑsiset'. Vñ dico q' nullus hic potīt
repugnare n' ul' malus sophista seu qlibet
sceetus.

Opilatio uō nō ē aīeo ī apto q; uene que sūt
ī cōcauitate epis oriūt' ancius que pcedūt a
portis epis uenodūt usqꝫ ad s'btilissiās ⁊ āgu
stias extremitates q' pala ī uenim'. Siliē extremita
tes uenaȝ q' oriūt' a cōcaua uena ī gibbo epis
diuidūt' ad loca ī qb' sinus ē simūl' si tñ quō
meatis; ꝑuenēt ⁊ una aliā apiat nimie ui
dentius aēs tñ sūt ꝯcordāt ⁊ uelut ab uno ore
ꝑsectētes q' eib' ꝑtoti corꝑ' ducet' trāsiens ꝑ
aēs uenas que sūt ī cōcauitate epis ⁊ ad uenās
que sūt ī eius gibbo ꝑuenies ꝑ eas extremita
tes ꝑul dubio ꝑuenit. Siliē ītelligim' de
grossitia flōnū ⁊ sclinos q; mā sāguis āgu
stēt. Vñ s'btilissimus sāguis ꝑuenit ad toti
corꝑ' puri uō ī cōcauitate epis ꝑmanet ꝑpē
grossitiē a portis ⁊ fiūt eā p̄ñū ꝑ plenitudiē;
extimū. Quedā ꝑquirētes s; hūc reē; quedā
īuenim' eē. quedā uō nō. q; si aquosus sāi
guis ad cōcauā uenit; ꝑueit pala erit cū ad
totū corꝑ' ꝑuenit. Siliē si grossus sāguis ue
nis epis nō clauīt' reuertet' ad ieiunū ītesti
nū; ⁊ ad subtile ⁊ ad colō ⁊ ad orobū ⁊ ad fini
S; si dicat' ad stō sili desceēdē absurdū erit. ⁊
nā nō uidem' h' si ī opilatōe epis n; ieiū' tū
morib'. S; ī yposarca scimus ep plenū eē
flātico sāguinē ī egrīe tñ n' sāguineū egritu
n; ī ydropisi n; ī tympania. Videm' ei locū ī fīat
ypiac ⁊ sī eo plena eē aquosa hūiditate q' cū
pala sit nāẋ ē ut ceidam' ep eē mēbrū ī quo ea
b' adeū uenies mutat' ⁊ nō ad sāguinē coq'
ē frigidus uene ī totius corꝑis ipō ī frigidato ī
frigidāt'. Q' testificat' eo q' plurimū nō uidem'
si apā ī epē ī firmū tñ ydropisi; īcidūt. Hec
tñ ꝯtingit splene male exñte aut ꝑ ieiunū
intestinū aut ꝑ s'btile aut uenas emulgētes
aut ꝑ pulmonē ul' ꝑ renes. aut ꝑ sāgui
nē; pemoroydas multū manātē aut ꝑpē
fluxū matris aut ꝑ ꝑhibitā menstrua aut
ꝑ magnā p̄ñē ī matrīce. In his ei oīb' plurī
b' uidem' ep sine apāte eē cor' tñ ydropisi ī
cidit. Hi' ī pala uidem' firmari cū aliquī'
aquā bibit fridissimā ⁊ nō ī suo tp̄e. Vñ fit ī
eā subito plurimū ep ī frigidans ī ydropisi; ꝯ
uites sine cānē diu apātus ieo. Quācūq
ī hūc p̄ñē acciderit magnū ⁊ forte ōsilium;
abi lebit ō quo uō ē minuēo q; h' pā ore stōi in
finito ꝯ. Sufficiē q'tū ō ydropisi disputauim'.

Reum̄ g̃ ad ep̄ inuestigantes an ioi tp̄e ep
vetina exitt putat ⁊ an sit aliud h' actiua
al' multo͞r gn̄ans. Dico g̃ q' sp̄ uidem ep̄e salubri
exitt co.m. dunodi ⁊ exigu eiu exitt ⁊ hec
fientis: sic i aliis casib; uidem mā; i q̄dam
loca aiūt ⁊ ieco manē. Et absi casi ospici
mus sāguinē i colem mutari ai expessimi
⁊ aliena sūi corrūpit̄ sic fit ex morsu uete
nosor reptiliū. Quedā regis mulier nimi
stru eiu offitium; erat, tuto capiendi i q̄dā
tp̄e morsū atrio fuisse q' tanḋas sumē mē
quā solutus erat bilē mutat̄ ē i colore q̄
p̄ssimū. Cuiq; ad me ueniret actū ⁊ euēti p̄
stinū m̄ narraret iussi ei ut tyriacā acciper
ret qua accepta i paucas dieb; i nālē ɔu̇su
ē colorē. Axia uō inuestigabit an me' no
ti fecit huic sigōnes subsequentes uidebit enī;
plimū humores corpis corrupi. absq; potu
mortifer meicinē ⁊ hec si uelut si mortife
ra me bibent. Vn̄ nec mirū si humores
i hac qualitatē mutētur. Et pol[ē] ē nālē
epis ɔinē corrupi ⁊ extra humorib; corrupti
onē gn̄an absq; oppilatē calor ul' durior
apitti. ⁊ lā i quodā tp̄e uidem toti corpu'
imimū ⁊ effici sic bile int' unoditatē ⁊ albe
dinē ⁊ alīi sic plūbū ⁊ q̄dā obscuriora i cōn
tia ⁊ alios colores pp̄ p̄nes epis nascētes
al' nocent apiūtt i epē exitt de quib; disputare nō ua
lem. Et diuisi colores sunt pp̄ splenē si tn̄
obscuriores quor quidē disputatō diffici
lima ē notitia nō facil' ē eis uidelic; aqb;
multo͞r co̅ita sunt. Nā eū quidā me' p̄u
ne; scorpionis aurnē cepisset nescio quō pi
ti uulnera cē i ei epē fuisse cognouerit. Cū;
p̄u eius elegātē' in ad psp̄i secta c̄ cogsces
uocauit me tūc domit; ei i gredies ⁊ uides
eu; i lecto iacē mox ad eū dixi an' oīa oz ut
credas ep̄ tuū mel' mali hr̄. Qualitatē uō
p̄mus ueniat disco cognoscē ualeto coā
milia fineāt noui apīi cē i inferiorib; lactis
cardinati uidelic; ⁊ maturitā int̄ lactes
qui sup uētr̄ i latitudinē exitt ⁊ eos quō f̄
tes ascendut ab inferiorib; ad supiora. Cēs q
dei sic cognouistis sicut meicites int' lact
tes q sunt sup siphac ⁊ eos qui sunt extius sb
aut descēdētes a supiorib; ad inferiora n dicte
Et nos cognouistis q̄ i hac uē multas p̄i
nes i telleri ⁊ eas in so i fimo quodā indi
tio nūciaui alii ei dixi ep̄ pati ⁊ alii splenē
pus q̄ aliq' p̄titi audiuisse; ul' eū ai ma
nu tetigisse. Vn̄ audiuistis multo͞r ⁊
me antiquos male dicē uolētes pucos me
dicos clamari ⁊ uolētes aurari i firmos, si
hij fuerint metloici i epici, nā si qs diceb;
eis q' p solū colorē aurs lect i firma ɔgno
scunt' apto quidē cor ore ligua ueluti canes
rabiosi mouebant. Et nūc uolo ai eis dispu
te. Oz g̃ nos ɔūti ad illud defectōis soli
uideli; ep̄is que sine a p̄tate ē sic dixi d' apu
te ep̄is q' sine defectē ei fit. Vn̄ aū acci
ens fit sāguinē gn̄ant exteb; Vn̄ h' si pōt
mito assentit eā cē pp̄ ei actē; pp̄ hī; uō ad
mini pp̄ alias uirtutes q̄ sunt i cetis mēbris e
cēes. i. appetitiua ɔtētiuā ⁊ expulsiuā hec i
uitus sanguinē gn̄ans ē una ex s̄p̄etb; q̄ite
uitutis ⁊ ē digna uitus nos quoq; i telligitis
q' stabilitas mēbror fit ai pp̄is cuiq; conu;
ɔinib; i. ēq; ep̄e in aliqua malarū ɔnū ma
dēte nello uitus ei nacū hebit silē illi male
ɔnis quor quidē notitia i tria pticula acci
⁊ morbi dicē. Dico tn̄ q̄ si diuisistis hu'
malar ɔnū sunt i epē. que calidos humores
i eo exītes i cēdunt eā i que ad sēcdut ad eū
exuens i r ipin ⁊ i testiā exitib; q' i ē mala
ɔcala. Sin uō e coñ dunos ad aurtoū ⁊
fluendū fuerit ⁊ eūta ad ep̄ flatuā ⁊ diuni
duā cectionē huius. Sicut ei ip̄os humores
i dumr ⁊ exsiccat, huidi uō subtiles reddit
⁊ aquosos. Vn̄ eū aliquā uidebitis hēē c
gēce; sic lotiuī carius icetis ē significat p̄ur
epis significat pp̄ hī; p̄nē epis i tendē ei ei ūt
defecta ē. Omēs hec p̄nes sic epis puenēt
seos quoq; scitis sūi; puior coī nō cē ūau ɔ
mixtioē quatuor qualitatū. Vn̄ s̄; huc
mitē; si uidebitis aliq' egerere ut defect ui
in sciatis p̄nē epis hr̄. Si tn̄ si ego fuit sb
lis ⁊ erugiuosā misit epi gn̄ondo sāguinē;
cē defectū. Sciaut q̄ sex sigt̄ sāguinē ce
i cesu. q̄ uolo uos recordari. qi multo͞r uidi
stis au' initio ego erat eruginosa ⁊ morabū
q' ɔūtebā' signs illic egēdies ⁊ postea puā
millia, si mala ɔ cēa. in initio i capit sin fc.
q' fit ai subtil' ⁊ eruginosius sāguis exient.
eo aut̄ morāte febres oriūtur. Nā sāguis
epis corrūpit̄ ⁊ putrefit. Quedā q bn̄ hic
p̄nē nesciunt ⁊ i eā, pbatus nō exitit hanc
febrē p̄uiderent. putat ei nō hr̄ febres aner
abstinētia abi cē. h' ei abstinētia fit eo q' n̄
hūt ɔsidrant; ⁊ nō pp̄ meior phibitiōē; ar
bitrāt' i eo nulla febrē hr̄ ni; dnt eos

ad laluacrum vel salubribus dicitur quaquidem negligentia cibum cum egerem corruptus egredimur postea sequitur egritudo et ab ea expe. Quibus autem primum assignatum cepit et desiderium; ita enim non minuatur plurimique tamen audivi eos dicere maiorem solito desiderium habere. Caliam non mala sine cetera in nullo tempore desiderium habent sed auffertur et nimia et fortes febris generatur et malam materiam; vomunt quod accidit eius propria fuit. Unde multi medici non discernunt causam earum arbitrantes vulnera in intestinis habere. Porro accidentia apud epatis subsequentia non sunt hec modo sed tamen alia utraque omnium sunt. Unde conii signes mixte apprehendunt. Ideoque oportet ut hec accidentia in meditatione applicentur hiis cum ibi ancessioni laudes infirmorum de nobis admirationem habebimus hiis tamen accidentibus alias signes aliis modis cognoscens sicut est de aliis usque ad costam posteriorem; ad infirmus et arbitratur fistulas in finis acribus haneltur quoque sit spissius et primus. Nam cum primitus Romam ascendissem glauconi philosopho admirationem de me feci propter scientiam eorum que dicturus sum. Cum enim ipse michi obviaret aut in urbis tempore me invenisse apposita quoniam manum suam super meam dixit inveni sum cum infirmo ad quem modo sum. Unde rogo ut ad eum eamus medicus enim cialiensis est quem quidem precantibus exeuntem vidisti. Tunc ingeniens dixit ipse et michi mutaretur et quod pateret minuitur omnia que pertinebat. Erat enim leviter fluente inundatio nullatenus diligens. Dixit autem quod omnes vidit me primes cognovisse et perfecisse ea que magis pertinent perfectione quam medicine. Unde desiderium temptare ambo non exercuisset et non solum perhoc ut cognoscerem an ars cum arte medicine presentia et futura cognoscere valeat quibus fuimus usque ad domum infirmi venimus. Non enim tamen inimus spatium erat ut posset sine ingratitudine respondere ea que solitus sum ei manifestare. Nam aliquando adiuvat nos fortuna quod videmus signes ea que inspicimus certificantes et aliis alias inspiciamus signationes per quas in dubium incidentes non possumus certificare presentes in eam bis re tantum incipiam. Cum porta igitur venimus obviam mihi venit qui vas deferebat in quo erat egestio volens eum in latrinam eicere erat enim eruginosus et quasi lotum sanguinis quod quidem signum proprium epatis erat. Quod aspiciens minime me quasi illud non vidisse. Tunc ad eum ingrediens manum super pulsum imposui ut significarem an sola defectio esset in epate atque qui infirmus

erat medicus sicut dixi aut modo cum a sella rediret collocavi me. Unde oportet monendi mee presentis spissitatis pulsus accedere. Hec autem audiens et per pulsum signationes apertius cognoscens et per dominum eius oculos meos revolvens vidi in quodam foramine ollam ysopum cum mellicrato habente quia spuendo arbitratur sit quod medicus ille putaverit se pleuresim habere. Nam sentiebat dolorem in posteriori costa quod apud epatis continuatur. Unde quod hunc dolorem sensit et pulsus erat spissius et parvus et pravitas tussi letatur certificatum quod se putavisset pleuresim habere ideo ysopum et mellicratum habebat ut viderem mansurum fortunatum esse apertum quod gratia glauconem posse ex altum posui manum in dextro latere super posteriorem costam dicens ad infirmum an in eodem loco dolorem sentiret. Tunc manifestum habuit esse glauco tamen arbitrabatur me ex solo pulsu illud intellexisse cepitque mirari. Unde volens eum ducere adque ut magis dixi ad infirmum velud loci doloris manifestavi, volo quoque ut manifestes desiderium desiderium tussiendi quod habes in tussis est parva et quotiens cum intervallo, memorata in sine scientibus quo audito tussi sicut hunc modo cum gratiam quod glauco conspiciens cepit me altam vocem laudare cui quidem respondi non solum hoc ex arte me posse cognoscere. Unde in alia que infirmo non sciunt vobis narrabo. Tunc dixi ad infirmum in emissione magis hanelitus sentias dolorem in loco augmentare quoniam tibi ostendi in generalitatem in dextro latere sub condria cum suspensa quibus dictis cepit infirmus magis mirari et similiter laudare me tamen hec fortunam aspiciens audaciam habens volui describere et manifestare quod infirmus videret. Sed tamen quasi sciam sequi magnam dubium et aliam apertam minime secundus eius timui hoc dicere ne fallax fierem. Unde dixi ad infirmum quod debet sentire singulas in suis aliis. Cum manifestaret quod illo patientur videns glauconem quod multo magis de me miraretur admirativeque locutus sum. Una perfecta restat que hiis addenda est. Tunc glauco non inquit michi incredibile est dicere tamen ea. At ego volo vobis manifestare primum quam iste putavit se habere qua de re cepit infirmum aciter me respicere mirans et expectans illud a me audire. At ego tu putas te pleuresim habere. Tunc hoc miraculum audiens annuit hoc verum esse. Servus in eius solens ei latus eius epithimare cum hiis que pleuresi conveniunt illud manifestavit. Glauco vero ab illa hora cepit

Sig. ad distinguendum utrum defectio epatis sit cum mala sine cala... fuit hoc fuit. quia defectione que ... cala sanguis exiens est ... febres ... desiderium destruitur et febres fit ... et vomunt malam materiam ... sanguis exiens est velut lotum carnis ... desiderium non destruitur ... non habent et non febricitant nec vomunt.
Et sig. ad ... cibi fuit ... sit propter defectionem attractive epatis vel propter oppillationes miseraicarum vel propter defectionem ... virtutis ... videns chilum ... digestum ... vena ... propter defectum ... opilationes ... defectione attractive epatis ... chilo ... causa ... ut ... rubeis ... propter oppillationes ... conveniunt ... in venisse fatebitur.

me honorare tenes me p magno i sapien
atq; arte me magnificauit. Nuq ei arbitr
e hanc arte h'i sciaz hanc. na nullo qui cu piis
meiias disputabat. Et hec io ostendi ut sci
tis studiosi i cognoscendis ipis accidentib' u
niuscuiusq; morbi i reis que sunt aliqs primib'
Et q sunt sp contra lex q plimi q no sunt mei
i que miro. Nam cu i huius studiu habebitis ea
q scienda sunt iudicare poteritis. Vn q n studi
osus i docet i hac arte no pot ad h contempla
da puenire. Nam studiosus ut q primo uide
ret accu q i ipa loc ei significet potit ex seipso
ee ei accu inuenire ex qb' intendis i prudenda
adinuicem. q eni ei sunt loca contra i qui plimi
existunt. Et magis nos inuestigare ulia
q q gnis sunt i multis pcedentib' coiam. nam p
illa agnoscetis ista. Item sciatis illa q sr
qui mra i ulstn i diuisis reb'. Ulia no h sunt
uirtutes uidelicet uniles quas sciatis iunas
membro ee gnaliter. Prima quaz di appetitiua q
desiderat mra; cuilibet mbro assimilatur. pp
necessitate sui nutrimenti i attrahit ea ad ipsum. 2a.
no uirtus e immutatiua cu qua illa mra actr
ta mutatur i mbris unicuiq; assimilatur. Alie si
uirtutes sunt huis ministre una e contentiua
que operatur donec mbra ea q attrexerit i sua
nam mutauerit. Alia aut e expulsiua o
pans cu mbra cibo digesto supflua mo
gtiua a seipis eiecerint. Vn nob' precipi ut
sp inuestigetis quo unaqq; uirtus hor in
uno mbro i firmo sit. Ut sciatis an sit sa
na an defecta. Vgr ep d quo disputauimus
si i firmatur si appetitiuam uirtute cib' i sto ma
nebit digestus i p digestione exis Vn p fre
digestus egredit si cu humid erit i subtile q
aquositas ei no fuit consumpta. Quarta hec
signo ostendit nob' prime h uirtutis nam cu q
ab aliq oritur q e cu ele signo cite aquo e

Na. q nonula scpi sup p mag pater huic pn

Et aqbdam di q h p sit a prime uenaru
i intestis ad ep ascendentiu. Io nominauerit
eas meseraicas sic dixerit splene. nam u
debat q cib' p has uenas que meserai
dri ad ep penetrer. Vn uidentes penetratio
nez cib' ausserem arbitrati sunt illas uenas
ee i firmas eminter hac sic crediderunt illi q
s scopi pp sto pp coi extns man i firmas
ee putabat. Na q sicopi ceciderunt man
[illegible] potest moue sicuti solitus e. Et
hec uene q sunt int sto i intestina i ep q h
man ad ep exiunt. Na cib' desto ad ep pul
las descendit. Fili contingit meias prime pe
dui que sit pp prime nucle cuiuntib' diminuit
ei nucleu pedib' q cum i pendunt. Et si i
meseraicas sunt apri alia ue pri exgnie primi
nece e ut arbitretur prime i ei ee ex. Si aut
ep pp prime sua no potuit cibu ab ill attrahere
me no erit necia meseraice si epi. Vn si
meseraice calia apia huint ex gnie flomi
i u ensipile p ea que pegdes exeunt hu xx
scait. Ego ei istar dit ab ea q fit pp prime
epis. cibu attrahere nequiuit. Na hec ego e
mixta cu sanguini q fit ex apertis desiturone.
q ee mbr q h apri n solidu i grossu uesti
menti huit. nece e ut ab apte i initio sub
tile desidet. Cu ad maturitatem puenerit
grossu i uiciu natu sanies egredit. Vn in
egre h intebinus coestioe; i egre ipi exi
te digon i hec absq; apte epis scatore q
uene i intestina eiiciantur puent sicut cu quar i
cibu ad se attrahere nequeunt pp sua defectoe;
uirtutis ei q appetit i firma e. Fili si non
potit cibu a sto ad eu uenientem retinere sciatis
contentiua defectu ee qu necio i initio h p
egro erit cu erugine sanguis conmixta. post
no cu grossiori i qui fece uenit. Item aliqn
ego diuisor color e q no fit pp defectoe;
epis si pp scaturite uirtutis expulsiue si h pli
mi contra hoie toto sano existente cu habundantia
e i corpe ientis uidelicet egrhetiu. Item h plimi
fit cu na mo i expellendo eo q i infirmo
epe coadunatu e. epe ad sua nat redeunte.
Naz mali humores si i epe digenit consue
ex hac digestione malu a bono separatur. q at
e bonu i nutritiuu tn tenet malu uo ex
pellit. Est i alia ego sanguis q fit cum
manus aut pedes absciduntur aut qd de
nimio exercitio inrequie mutatur. Item con inu
lierib' pp menstruor ablatoe; egredit qbda
p emoroydes quib'da puomitu sicu h'n
oib' sanguis purus absq; ulla conmixtione
egredit de intestis aut p i fiore pte digo no
p superiore. Post prines que sunt de gnie flo
mi i ensipile ipis maturitatis i digestis ma
ius i turbid sanguis egredit. Alii tn h pu
gatio fit i epis prine cu confortatur cu me ex
pellit ea que i ipo sunt coadunata i ab ea
mundificatu. na i h prine pessimu q tam
egredit i colore i odore. Fili una multu e
Inquia erit i pra meica. arbitrantes nisi
mu z poti oi ee manu. na qui solo me ex

primo absque mutatione virtutis non possunt ea que
nimio contingunt cognoscere nisi ei sue inimica accomo
dantur que multotiens probavimus. Unde mul
totiens vidistis in expositione librorum ypocratis quibus
purgatio diversorum morborum scilicet quod sic contrep
tiva deficiente alia in eo cum que aggravantia
retinente nequit expulsiva ea que sunt
nociva expellere sicut cum expulsiva deficient
et retentiva continet quedam non valde aggrava
tiva contentiva quia in quodam membro est quodam tempore
virtus fortior et in quodam debilior. Unde vigilanter
debemus suis actibus componere. Nam si retentiva
tantum esse membrum suam actionem facere debet et cum sua pro
pria actione complet. Scilicet alii tollerunt ea quibus
aggravabantur et hoc donec ea mutaverint et dige
sserint. Unde cum nullo modo ea sustinere valuerit
ea quantitate vel qualitate ledentia etiam
locis infirmioribus in ... a se potest expel
lit quando alii ex nobilissimis que patiuntur
in potentia ipsum desiderante idem a se expellere eo que
in mollitiem et defectum cadit. Unde ad hec
omnia facienda in quolibet membro naturali intellectum et
mediocria extrema omnia. Nam sibi fecit vis videbitur
quod fortes non de quibusdam membris minime dispu
taverunt. Vigilanter fellis passiones non investigant.
Vigilanter nam si fel sicut dixi colligens ad se tra
hens humores virides aquosos et splen sic
feces ... necesse est fel quando
tempore deficiente sanguinem non mundificatum ...
bi quod est quedam species ... exceptis illis
quas dixi. Item cum plenum fuerit velut ve
sica ... non possit illud expel
lere aut propter oppilationem aut propter defectione
expulsive. Alii alias colligentia ... ab
... non trahit aut propter oppilationem in vijs
... aut propter defectionem. Pri
... non est ... ego non est ...
... scire. Nam cum hec ... investigan
do ... multis egritudinibus ... ex eo.
... in balneo et
... colere quantitatem exire ...
... claudit ... absque ...
... egreditur. ...
... ut ...
... in balneo plus quam ...
... sudorem ...
non esse uno modo. Nam in quibusdam est aquosus et in
quibusdam collectivus. Cuique hoc ... eg
... potest factus. Q
... colice febricitante in vij. ... die

ex nimia colera ... expulsiva evasit ...
multis diebus permansit. Quo viso ...
... que quia ... et ...
... arbitrantur sint quod colera illa que
... divisa ... in quo ...
... quia subtilis erat et aquosus ...
passione ei ... esse dissolutum precepi ei in fimo ut
balnearet se in aqua calida ... ...
... que ... erat dissolutive et ...
tur humidis grossos humores dissolventibus et
sanus factus est uno auxilio et digestione ...
... et sanatione ... Alium vidi mitte
multum colere sudando emittere cum ab ...
Unde cognovi quod ... colere ... eo cum ...
... sanitati restitui. Eius nam ... q g
... et ... latere sibi ypocondria
... apertionibus oppilationes cor
... . postea dedi eis fumaria
que purgaret eo. Unde plures sanavi
in uno die. Quibus autem non profuit fumaria ... [margin: scilicet post assumptionem ...]
dedi fortiora aperientia deinde dedi ... laxativum
adeo forte quod in fimus in fine egritudinis ardorem [margin: al' egritudinis]
sentiret ... aut ...
Unde arbitrantur sint quod folliculi eorum habent passiones
velut vesice ... ex multa urine quantitate
... adeo extendi quod expellenda non
possunt expelli quod fit aut propter expulsive defec
tum aut propter tarditatem mingendi aut propter ...
... aut propter aliquod impedimentum. Unde quia urina
diu retinetur et vesica ultra suum posse exten
ditur fit causa sue defectionis. Celavit ... in
animam virtute ... in expellendis superflu
itatibus fit igitur defectio ei ... causa scilicet mala
... sic ... alia que sunt naturalia istius. Ca. g.
Omne nobis in quo agitur de signis egritudinum splenis
difficile scire passiones splenis antiqui ... epis
disputantes. ... ... si sit in splene ...
... eo quod diu ... cognoscitur. Item
splenis passiones ... epis sunt ... dicunt
... plus et minus quia color cutis splene ...
... nigredinem ... Nam cum actio splenis
melancolicum sanguinem ... ab ...
... esse. Unde cum eius ... deficit
... sanguis ille ... diu ...
... tribuit. Alii ... a splene superfluitates
expellit sicut et ab ... Nam quodam tempore ...
et ab ... sanguis ... egreditur.
Sunt et ... que purgentur melancolia ge
nerabit tristitiam et ... appetitum ... ab eo ...
... defluens ... sit acetosa ... cibum abhorrere

et ablominatur cum desiderabilibus multis quibus cum eis est corruptum. Quod si fuerit apud generationem ydropisis propter colligantiam quam habet cum epate. Cum ergo [illegible] infirmatur yctericia fit magis cum in regimine quam alia que fit de epate. Et iam quidam arbitrantur hunc colorem esse commixtum de nigro colore cum carbonibus. Quare etiam quidam medici cogitaverunt epar esse salubre in hac yctericia dubitantes dixerunt quod hec yctericia fiat a splene. Similiter quidam dixerunt quod ydropisis que fit propter splenem cum dominium habet apud nullam in epate passionem. Alii quoque dubitant de ydropisi que fit propter acuitatem partium epatis ex caumatis fortitudine fit mala calida in epate. plurimum tamen exsiccat. unde albuginem non potest invenire in sanguine. Similiter hac parte non putant ex parti quoniam secundum aristotilem nisi fuerit dure membra non putant nisi cum grossities esse naturam vel vulnera [illegible] putant ei nullum morbum ex mala fieri complexione. Quod autem sequitur que sunt in manifesto [illegible] morbum quibusdam membris in fundatis generant. Veri magis mirum quod ydropisis fiat nullo loco corporis infirmo existente quia putant corpus sanum esse cum grossities esse naturam non est ideo ergo necesse membrum nullum est infirmum ideo quod multam aquam frigidissimam subito et non in suo tempore bibit. Et ydropisim incidit [illegible] aquam hoc modo susceperunt ipsam de uno ad aliud membrum penetrat donec fundus eius ad epar veniat. Similiter ydropisis que fit propter splenem contingit autem cum infrigidantur sicut aqua frigida cum non in suo tempore bibatur. Dicamus et quia si splen ad constituendum materiam [illegible] qualitatem materiam dabit [illegible] melancoliam generabit. Unde quia superius diximus non est necesse iterum repeti. Nam passiones que ideo sunt [illegible] officiale est [illegible] cognoscitur. que autem propter malam complexionem oriuntur ex predictis possunt intelligi rebus que dicta sunt in epate. quarum quidem alias in nomine nominavimus et quasdam aliis partibus iam dictis comparavimus.

Incipit liber sextus in quo agitur de nocumentis passionum ab epate et splene in sextus. Capitulum primum in quo agitur de signis egritudinum intestinorum. [illegible]

[illegible] precedenti particula partium stomachi diximus eum duas partes habere superiorem que est [illegible] cum mente in qua multi nervi sensibiles dividuntur. et inferiorem que usque ad ortum intestinorum descendit quarum unaquaque proprium habet iuvamentum. Unde sic horum iuvamentum sunt diversitates secundum horum accidentium. Similiter vero passiones similium membrorum et organicorum in his duabus una contingunt. Intestina quoque communicant cum eis in hac parte. Similiter [illegible] horum accidentium. communiter [illegible] venis quibus iunguntur inveniuntur sicut invenimus similiter in aliis usque ad intestinum colon. Verum in quibusdam partibus locorum infirma facile cognoscuntur in egritudine sanguinis et tenasmon et per egritudinem sanguinis intelligo fluxum de vulneribus intestinorum que prius non fit subito sicut illa que fit ex parte epatis. hanc in parte significationes sequuntur. nam in initio colliculi egritudinis et purgativa exeunt postea rasura intestinorum. deinde cum ea pars sanguinis. hoc autem fit cum vulnus est factum et cum sanguis in egritudine fuerit. Quod si cum egestione solum modo fuerit rasura in parte qui non ante cum ea aliquid pinguedinis exierit sed quo sic exierit vulnera in grossis intestinis scias esse. Si autem rasuram cum sanguine exierit vide an utique sit mixtum vel superius existat. Si enim fuerit commixtum vulnera in superioribus sunt intestinis sin autem in inferioribus sunt. Similiter et diversitatem investigentur non tamen est adeo in aperto velut sanguis. Item si cortices vulnerum cum egestione exierint vulnera in quo sit intestino manifestabitur secundum eorum spissitudinem. Similiter si sit commixtum aut super existit. Verum scias vulnerati intestini non minimum iuvamentum est sanitatem vulneribus cum exeuntibus super [illegible] superiore parte dante medicina. Similiter in inferius parti fiore [illegible] clisteribus datum. Sanguis iste dicitur ab eo qui fluit ab epate eo quod illo non egreditur rasura in [illegible] sanguinolentum [illegible] in principio deinde paulatine augmentatum grossum sicut fex vini. Item in epatica sanguis egreditur aliquibus et fit cum intervallo duorum vel trium dierum. deinde diuturnior redditur quod in egestione vulnerum intestinorum non invenitur. Vulnera vero que sunt in recto intestino tenasmon faciunt et incisionem emittunt non quod pruritus licet magnum habent [illegible] desiderium in initio tamen flammam et durum ... postea vero rasuram in toto tempore morbi sunt commixtum. Sed in libris quorundam dicitur quod quidam post diuturnitatem habent tenasmon et magnam assellandi voluntatem emisisse lapides et glandinosos velut eos qui in vesica creantur quod nunquam vidi neque aliquem qui hoc vidisse inveni. Sed multos vidi quosdam medicos putantes dolorem colice esse dolorem renum. et dolorem renum colice qui arbitrantur colice non esse in isto similiter parte. unde licet utreque passiones in initio aliquantulum ad intelligendum sunt obscure non tamen diverse medicine tunc sunt necesse. Unde investiganda sunt diversiora accidentia. Communiter enim accidunt eis abhominatio et vomitus. sed tamen in colica fortiora et maiora sunt. quod autem vomitur [illegible] corruptum est et egestio magis constringitur in hiis ventositas et egreditur minime

et al diversa

Et magis [illegible] dicitur quod vidit [illegible] infirme magis [illegible] de luna.

m eruptiare possut. plimu quoq3 sentiunt
dolore anxietate uetre z magna loci q̄ntitate
tez a̅pleta pulsus i̅ uidiuisis ptib3 fit. Et
dolor renu̅ i uno manet loco s̄p fixus. Cu̅
g̊ locus doloris sup renes extitit pala̅ e̅
colicu̅ ee̅. Si aut i renib3 z uno loco n̄ po
testis cu̅ b̄n discerne̅. si addit ad p̄dictis
signis. Urina ci̅ iq̄renda ē q3 i dolore re
nu̅ i p̄n̄ ē clara z aquosa postea fit d'cui̅
fit a sp deiu̅ p̄ter fit arenosus. Si aut eḡo
i colica aliq̄ exierit rar' cu̅ q' magna ue̅
tositas ei dn̄abit eruq3 q̄l stercus bouin̄
natis sup aqua̅. Jt colica ex mollifi
catis clistib3 magis mitigat' q̄ nefritica.
Aliq̄ i cu̅ clisteri p9 fit matie educi
Vn̄ statī dolor mitigat' z no̅ solu̅ mitiga
tione p̄stat hoc auxiliu̅. Vm̄ i recogitez
z cautez. Quocu̅ sic fit hoc sn̄ ma̅ exitu z
sic i cu̅ lapis p urina̅ ex renib3 exierit ne
fretici mitigabut' z locus i firmitatis ap
parebit. Vn̄ z situ ē diuise me̅ mbris hi
is necce̅ z iuunctio obstare nob' uidebut'
cor tu̅ obstinatas me̅ i pendendi minime
i pediet. na̅ nu̅c diuisitas me̅ no̅ ē necc̅ia
sufficiunt ei ea que dolore mitigant' in'
z extius. Si q3 oia i testina post sto̅ sit
posita z i supiorib3 eor inuenu̅ iemuniu̅
post illud s̄btile. dein̄ orobu̅ i fius exin
sunt z colo̅ supius ascendit q' plimu̅ ep̄a
z splen ab eo tagi uideamus. amor me
dicos z uulgus dn̄tes ac3 eor uetris do
lore coliatz ee̅ sic rego dicebā. Vm̄
postq̄ i uestigaui fortitudine z mora̅ do
loris no̅ credidi eis qui hoc absq3 ulla di
putate detinat no̅ ci ē certi q'a's a̅bie̅
tu q' lapis i renib3 aut adduci uiue cum'
dolore i eis p̄p sua̅ fiat penetratice3. Sili
ex sn̄ uētositate z ma̅ sn̄ h̄us i s̄btilib' i
testinis clausa dolor i eis efficac' na̅ tu
nica s̄btilium i testior q3 tenia z uimi neq̄
h̄ dui substine̅. Vn̄ bonu̅ ē ut itelligamu'
fiu3 ma̅3 crossa3 z uiscosa3 ul' i flatiua3
uētositate no̅ g̅uat dolore̅ magnu̅ n̄ i
ēsso solido q3 cor' vn̄ no̅ possit exire, cu̅
doloris magnitudo p̄p h̄ utriq3 fit. Vnu̅ ē
corruptio sn̄s aliud corpis exte̅sio i q̄
ma̅ nimia ul' uētositas clausa morat'.
Longitudo n̄o doloris io fit q3 q'cu3 i h' co̅
pore claudit' in eo m facile ualebit exi
re q3 soliditas z spissitudo corpis i quo ē
illa̅ exire phibet. Jt aliq̄ dolor iuēitur in
inius o̅tigit i supiori pte i testinor egēs
uomitu exagitat'. Aliq̄ i mor egre3 puomitu̅
exq̄ua p̄ine iam sanātu' q̄ ylcon dn̄t. z
aliq̄ cortissi3 hoc tu̅ intendut, cu̅ tumor ul'
apu̅ fuit i s̄btilib3 i testis eg' ei putur co̅ti
ee̅ ea ee̅ ligatu̅. Si cu̅ hoc fuit b̄n dn̄t a̅tiq̄
h̄nt p̄ine no̅ n̄ nisi i inteshs s̄btilib3 p̄p du
ritia ap̄ ulo p̄pullatione̅ stercorē̅. Sut z a̅
acci̅ que o̅tigut oib3 i testis z sto̅ i fimatis
sic ē lie̅tia siue p̄f que uētul' d' fima̅ sit pu
gitiua. na̅ pugitiua ma̅ monet i testina
i petu morsionis adegite3. no̅ pugitiua se̅
defectiue3 i testinor na3 i testina i hac p̄ine
no̅ possut' i modico q̄i ea q̄ in i testior ā̄
nutrite h̄nt oime̅. Vn̄ expellut' uelut q' lib3
aquo agg̅uata extitit. sic ē ⁊ uesice i dulsū
na q3 hoc p̄f uesice aliq̄ fit p̄p acum̄ ma̅ti
ci q̄a̅ conat' expellere ad se. aut p̄p i tol
lerabile̅ eius g̅uitate z si paruu̅ sit. Ca3
no̅ fiuie̅te lie̅tia3 i aliis libris diximus. na̅ i
libris megategni ca3 narrauim' z ilu̅ acci̅
z ca3 z dn̄a lib3 uirtutib3. i hoc ei li. no̅ oindi
n̄ loca occulta. atq3 aliq̄ uoles h̄c sciat de
colobeo aliq̄ ca̅s morbor dn̄t. Disputa
tio g̊ i testior h̄ ē fiuie̅da q3 possu3 ce̅tas
p̄ines u nascātu i illigē p ea que dc̄a st.
Sut ei coes ceteis q̄ signis uulna̅ sig̅ — al' apium
ficantes flone̅. scilic. inflanc3 erisipila̅
ab oib3 ognoscut' du̅ iuēitur appuit' loca
ei z p̄ine3 ondut q' a nob' i p̄cedētib3 dc̄ine̅.
Vm p̄ussio Capl' s3 in quo agit de signis
renu3 simul p̄p passionu3 renum. Rena.
lapide̅ nutriu3 cepit z i initio renu̅ aut — al' i uno renu̅
ma̅ uine̅ extitit dolore̅ silē colico g̅ua
bit. Differt au̅ tu̅ ex multitudine ab
h̄oīnatōis eor, q' aut cu̅ uomitu e̅gidiu3 d'
ē colicu̅ aut flaticu̅ ul' utriq3 z aliq̄ iuiti
cu̅ cibo eod̄ die accepto. Jt dn̄t ex do̅r — al' lat
i supiori pte colo̅ exite z no̅ i uno latere
manere mouetur ei z torquet' nulla ue̅
tositate exeute que oia colicu̅ oīdunt.
Si qui h̄s utrisq3 p̄ines cognosce̅ uolu
ent cu̅ fitto urine aut lapidib3 cu̅ urina
exeutib3 eas scie̅ne̅. Si no̅ nuq̄ i late p̄mu̅
sentiut dolore̅ p̄us q̄ arene i uina̅ appareat.
Si qb3 h̄ ⁊ meiana̅ que lapide̅ i renib' fra̅
git donatu q3 feci q3 p̄ine z loca̅ oīdit z
ē me̅. Na̅ sumdebitis arena̅ exite p̄anem
saatis i renib3 ee̅. Vn̄ ea̅te me̅ donatum
— al' retine

No̅ q' lapis i renib3 g̅uat ut plimu̅ i renib3 p̄p debilitate
expulsiue eor. i n pueris aut g̅uat' ut plimu̅ i uesica
na̅ i p̄i re̅ctū renu̅ h̄nt forte̅ expulsiua̅.

gis. Q' si uno rene p̄ine extitisse cognoui
7 in firmu sētit dolore cū iordinato rigo
gore 7 febricitāt ꝯ spexiem sup uētre collo
care ꝑcepi 7 lat alit moue ut infimū latus
supius manēt. tūc ītegum angustiatez sē
tiret q̄ q̄lib; suspēsiu ī ipō rene hoc eiciente
ꝯsistes ap̄i ibi et ex p̄ratibus q̄ sinatiāue
ut 7 sanies migitur dolor mitigat̄ reue
tū ī suspectē uiās eīt un̄ uuln̄ festinante
ꝯ sanari q' n̄ sc̄ās ī curabile efficer̄. Si
ꝯficatrices nō uulnus pmanentis exitiā ꝯ
gnoscit̄. It' multot̄ dolor ī loco renis
ubi pr̄ā ē sētit̄ 7 aliū pauca sanies egr̄dit̄
7 aliū esca aliqua qua exeūte minuit q̄
uuln̄ ī capit rodi. Sz tn̄ si uena alī in
renib; erūpt̄ ꝑ sāguis multitudinē aut
ꝑ casu uł forte ꝑcussione multū sāguis
mixtū egr̄dit̄. It̄ nō nūq̄ fit cū aliq̄ uenā
apit̄. Vñ certū signū uulnāti renis sūt gm
nosc carnes que cū urinā migitur ex sbūi
renū 7 ꝑ rosuiū escare exeūtes. Que
aūt sūt q̄ pili dein ē ab ypocrite ī aff. q' ex
eaut cū urinā. Nos ī mediū p'almo lōgitū
7 nō nūq̄ adeo lōgū q' minuat su; titu; ire
nib; lōgitudinē circa ꝑ hoc arbitrantur sun
ī uenis fi ea. Sz quidā dnt q' ī quadam
regione corpi que sūt q̄ uene fiat q̄ fiūt
ī eam; quor̄ sba ē ex gn̄e nui formā 7 q̄ssi
tie; brities q̄ lati. Multot̄ hoc uidisse co
gnoui eos tn̄ nūq̄ uidi. Ideo nūq̄ ī uestiga
ui quō fiat 7 an̄ uē sint. Vñ pili qui
cū urinā exeūt credidi ꝑ eor colore 7 sba;
q̄b; cū d̄nt ub; q' ex grossa mā fiat calesim
7 desiccata in uena. Cāz tn̄ lōgitudis eor
tūc t̄p'is minime sciui. nā cū primitus eos
uidissez speraui eos posse curare cū diure
ticis 7 ꝯ sic speraui. Vñ pl'es eor qui hoc
acci' buenit uelud mali p'ssimi uesicam pas
si sūt aduiuenias sāmacis purgati q̄ ā si
aliqua mā mala ī eor uenis erāt pur
gata oīo p'uruz. Nā nullū eor̄ n̄ ī renib;
nec ī uesica nec ī uia urinē aliq' malū patē
cognoui. Sic 7 ī nemine multū sanie mi
gere cognoui ī aliq̄ hor̄ mēbror̄ lesū fuisse.
Hoc cū silatum iēsha ī p'ine ep̄is. nā iēsh
na nullū patiuntur malū ī ꝯgatione ep̄is 7 si
purga sit colera sz hoc si nō uidem ī uesica 7
acuta urinā diu trāsiēs ꝑ eā uulnā facit.
P' renes alī hn̄t p'ane aliā ī qua egr̄ min
git sāguinē sbtale; 7 engunosuz silē; egri
ester p'imus ī initio sui exeunti. Sz tn̄ egr̄ re
nu; mag' ē sāgui uiolenta. Fit quaq; ꝑ cor
p'ines que sūt siles p'rib; ep̄is ꝑ sūā de
fectionē oris. It' fit ꝑ lāgitatē oris uenar
urinā a ꝯ aiua uena. adiene ī fimū exeo
latiū quā quidā p'ine hecteria urinē appellat
app. Alii aūt diabetē. Alii sitaulosā. Sz
hanc p'ine totō inq̄uimus. nā in toto tēp'e
meo nō uidi eā n̄ duab; uicib; hn̄ cū ī fimi
sicut ultra n̄ siui. Vñ multū bibit 7 bibi
bitū cū egr̄dit̄. Sz tn̄ hec p'ines renū 7 uē
ꝯparatur uelut hectica stoi 7 ea q̄ ē ītestinor̄.
Vñ disputatiū de hectia determināt q̄ nō solū
ab; 7 potus a stō detinentur ī hectica. Vñ ī ab
oīb; ītestinis nō cū possūt subsistnē ꝯtinere
7 malignitatē qualitatis eor̄ ī puo t̄p'e. Sz
uelor 7 subitaneus aduētus urinē ad uē
nō ē dd. q' fit ex defectione ītestinor̄ 7 stoi. nā
si hoc eēt nullo ꝯnaret q' cū egr̄ōne nō en
ret sic fit ī hectia. In hac cū p'ine nō solū cib'
uini ī p'oē erit cū egr̄de. Vñ bn̄ ītelligimus
cibū penetrare uiētē adep nō ex defectione
ep̄is nec uenar̄ it' ītesha 7 ep exitui. n̄ 7 uē
nis nec uenar̄ quaq; ab ep̄e adiences uele
tur. Ostendi nāq; ī spatiul de uituite ītli
titulatis q' ep̄e cibū sibi ane attrahat p'ue
uas que ītesha cīdat sicut arbores p suā
radices cibū atin alliciuit ē. Oriātur quaq;
q' renes aq̄ sāguis attrahūt. vesica ū sāgui
nei atrib; nō attrahit sic nec ītesha a stō.
Renes cū aq̄ sāguis ad uesicā expellūt p
additū urinē. Stomac' uō cibū recēti ad in
testinu ieiunū mādat p'oriantē q̄ ē in stō
n' p'te stoi. q' oīsilius duodenū appellat ꝑ
ꝯtinuatē sue lōgitudis. Vñ bn̄ credendū ē q' cū
cursus urinē nō sz cursū uē exitus sit defec
tio renū eo q' nō pot eā subsistnē 7 ī b'uu t̄p'e
ab aliis uō mēbris p que penetrant urinā no
sit cū illius cursus. Q' siquī rep'hendūt
nos sic ā ī quit hīi defectio ē renū quō uelo
cit' urina ad se possūt attrahē. Respōdebim'
p'olē ē hoc si sic ꝯ ī stō ī hectia. nā uidimi mul
titia que fit ꝑ stō tn̄ ī cibo appetendo desi
derium; hīc q' ultra mīsurā ē. sili' euenit 7 rib'
ī hac p'ine tn̄ cū hn̄t desiderium; ī attrahēdo
sibi humiditatē q' ultra modū ē. Vñ q' eaz
attrahit aggrauat illā expellit q̄ndin fit
ī continuo desiderio subito cū repler̄ a cibis
tāde; ea euomunt 7 uē humefit. q' n̄ fit
solū eo q' ē uaz ē. Vñ ī ī q̄b; cū alib; ī illit

al' eam uale pue

Al' Si dem sili hn̄t hīs que sz iēsha patiūt̄ ei
m illa f ep̄itis disposes 7 minuz acolera meā
nacto ep̄adi rursus uesica aduitomū .l. a cū un
naz trāsitū ep̄i multo fiere ulcerit.

insua quoq; sanitate uiuenti hec ee sic aut
b; que sunt i silua seluaticos appellari hec e;
propter dic locustas comedut. 7 no sanitati
circaq; eas eius. Qui talibus alijs li naturalit
existit. Vn sicut sto si caninu ht desideriu;
conatur cibu ultra q[uan]titas substantie ualeat
attrahit postea uelocit cu egestionibus eiecit.
Qui iuuenes hic humiditate desiderant defectio
ni cibus eos ut attrahat 7 uelocit ea ad
uesica expellat. Item siquis solo uine
fili subito s licentia uo 7 caninu desideriu;
fuit paulati i imo amplior dicitur pri primis
ab augmento 7 augmenti a statim determinati huma
respondent cu stoi desideriu; i tabiata sitac
tio nec possit ee n a nobis sentitur. naturale uo desi
deriu renu 7 si augmentur ad statim puenit
nec sentiat uelut caninu desiderii necesse e ut
desiderii q e sicut sub paulati incipiat 7 augmen
tetur. quo quidem augmento p aquaticus
sanguis aucius attrahitur no sentientibus nobis h
aut oi attinet necesse e sanguine; d siccaui u
desiccatur uene. fit g necesse ut ab epe humiditate
sibi allinat. Cu aut ep desiccatur humores
a sto 7 i testis attrahit. Venis aut q sunt iore
stoi desiccatis 7 i ferm eate senes siccitatem
nimio bibere desiderant poni subito 7 fortit eu
pit quo quidem assumpto. Vene que ab epe ac
sto ueniunt desiccate attrahunt confestim eu totum.
Cum quoque de uena aduena iuuenes aduenientes
descendit sic i ista d naturali itineri ondimus
q penetratio ministerium intentoru no soli cibi
s i potius fiat eo q a quo d mibus dingi 7 eu a
attrahit. Vn h p ex uelocitate egredie
tur siliis e licentie q: dispo renu silie e dispo
uenis. Cum q: actio penetrandi potius i du
aduenes puenit fit naturalis actio uni mbri p
aliud i uirtute appetitiua sua actione faciente.
Vn q no fit ei siliis a i malio siliis appet q ac
tio aduenes a renu uena siliis e musculu
noi que fit ab ore ad sto. s actes q ante
huic exitu. p sui i domkete. It diutes dy
alete sto p[ro]p[ter]ne 7 uelut caninu ee appetiti
mune ueni i uenenit. na huius qui nimia
sit uenit aq postq sto exea i pleuerit p
aliq tpis manere uidemus. Vn dico qd
tu ee potice que fit i nimia siti precedere qm
o2 a cti sequitur. Vn e uomitus. 7 e ueloci
tas egestionis sic fit i licentia 7 i solutione uentris.
tantu mora pot e i sto. quanti e illud d quo
disputamus. q sine dyabete sim quecumq;

noie uocet no uocet cu i intentio uim no sit n
ut ea cuiem cais ex mbro patient 7 morbo q
sit i eo i menietes. P e 7 alia p hinc siliis
eu multa quantitas aloz assimuntur: nam ·al meatu losimr
quantitate gignas in eu egre in cu uomitu
circitu impleuitione in grossitie; fuerit ei
to eius dissoluitur. Cum hec p no plinnii sit
sicut in dyalete induin ad euiundo ue. na
si prius qua augmentur pot cognosci facile
curatur. na si as ad ma ducauerit duplum
s: hec q solit e uideat 7 i corpe suo no appareat
regere. naturale hit uulg 7 uicela puipendit
hic p[ro]p[ter]ne curatur n postq ad triplu puenit
timeuces ne ad quadruplu 7 ad quatruplum
ascendat. Vn tm in q h p no fiat n exue
loci fortiq; dissolutione oiu; mbror actiui
iure exitu fortu 7 appetitiua s: cetu mbra
i sua qualitate p[er]manent que uitiis d sitab
lis d. Cum no que fit sine dyabete fit
ex mala stoi cie ea. aut sicca aut utraq;
7 max oris eius aut epis 7 multo maxime
acuitatis cu ne eurudite i testina ieiuni
quaque i stoie p ea i cendit. It aliu nimu
hoz accidit fit i men 7 i pulmone cu ex p
ne que fit ex gne erisipile abundit. q i gn
sus se p[ro]p[ter]ne que maximo d. i. o situatio. Et
alia aliud gnis o situatois de quibus oibus i hoc
titulo renu disputauimus p acu que hibet
coia. It dyabetes renu p[ro]pter p e q i canu
nus appetitus i ore stoi tn p ocetiue d fro;
si ei iuuenes no hnt forte desideriu multu
urine no possent attrahere. It si retentiua cor no
defecisset urina cito no egrederetur. Capitulum
Ceteru [illegible] de signis passionu uesice. 47.
uesice quedam sunt aliis mbris coia sicut g
stities etiam na; 7 dolor 7 cor ca.. Alia no s
ei p[ro]p[ri]a sicut stranguiria disuria 7 fluxus uri
ne. Cum cu uesica sit uia penetrationis u
rine dnis ea mie mebri mali h. Dissuria ·s· influens urine p dyabete
aut sisit p acumi urine no morbi s ac eu
e uesice s dissuria p[ro]pulca nl defectionem
p morbu uesice fit. S: dissuria p acu
men urine exitus. Alia fit p[ro]p[ter]ne renu uel
alioz mbror mala ma; cu urina expellentiu
aut sanie apunt i eis catoz. It alia fit i
dissuria p humores uenar eos ad se tiere
7 uexica eiectu. Defectio aut uexice fit
ex mala cie sue actoi p nocu i serie. na
du; uesica ab aliqua ma p[ro]gnuat aut
q: multa e aut q: p[ro]ugnitiua e dolo exhi

uenis sicut.

nem sq; si debil' e gravabit' et fortior q' si fortis
eet; vñ et actio molestabi' mingendi. Si
defectio vesice ut plurimu fit ex oppilationib' pu
nib' et plurimi ex mala comp̄lexione et calus et ex p̄unib'
que multas origit dum infirmant' cor ei nec
multum tunc t'pis aggravat' et sisp̄it urine sit i
ea. Accidunt nō que sunt i ea vñ istio e urine
stranguiria dicta que fiunt cum vesica nō pot' n
lit' expmere ea que i ipa sunt ut cum oppilabit'
i inferiori pte ex grossa mā ul lapide ul calo
apante seu qualibi grossitie. Cum simus
amictu p̄ce dēs aut mictu patiat' i vere de
fectio aut stranguiria generari n' fit sic quidam
arbitrant' putant ei q' actio vesice volunta
na sit eo q' moret urinā tenen et eici f velle
volunt. Si sciendū e q' voluntaria actio n
e i vesica sic actio mingendi sic actio ego
mis e voluntaria nō tm intestini nec vesice
vesica ei unā h' actione; ex oib' .s. latib' ostri
gendi ostrige' et coadunare. lactus nō col
li eius et a'ndas voluntaria isti e cuiq actr'
actio e oppillare colli vesice ut n' hunnti
que i ea e egredi valeat q' fit i lacerto ani .i.
i extremo recti intestini. seq; cum h' lacti mo
llificat' n' ipā urinā i vesica nec ego i posteriorib'
ani tenet. p̄mulaci ei nō voluntarie excut
sunt cum lacerti mollificat' i voluntarie nos ut
fatuit velle. Si cum voluntas i retinenda egre
rimus fit retinem' hos lacertos. Vñ sic quidam
antiqui arbitrati sunt q' exitus urine et ego
mis totum sit actio voluntaria n'alis nō bñ
dixerunt sic credentes hoc actione; tm ē n'alem
male dixit. Nā actiones que exteriores sunt n'ale
cibos a stomacho ad ieiunum expellunt que aut' p
mittis sunt voluntarie manus et pedes dilatant
descensus ei cibi a stomacho ad ieiunum soli n'nun
ptinet n'ali. ego nō et urinatio utriq' nature
ptinent cum suis organis t'pis. Actio ei recti i
testini vesice sunt n'ales sunt nō lacertos a
nunciam actio e .i. voluntaria. nā lacti horu;
duor' ora oppilantes tunc t'pis suā actionem.
nō oppilant' cum lacti qui sunt sup' ventre q' sunt
e fatuit' maxie qui sunt circa ventrē. alii tm ad
iuvāt' si cum manu p'mat' sic faciunt hij
qui nequit' mingere ul egredi. huius g' la
certus mollificatis eo q' nimis p'que nervis ad
atum adeos p'venerint aut mictu i firmatu;
ego et urinā i voluntarie mollificant. Cuiq' ne
p'inc nō possunt que sunt i ista convivitate op
inē urinā retinē et stranguiria di. Ir' alii acciit

vesice ut urinā ostringunt p' dominatione sunt s'
p' nulla p'ine; ex pulsive q' origit q; p' p'm'
nimis eius i firmat' nimio tm qui venit ad
lacerti ut colli vesice ostringat suā actione;
faciente. Nā cum iste nimis mollificat' necc'
et mollitie lactus p'tinet'. vñ necc' e urinā
i voluntarie egredi. Que sig' i ostendam
h' lacti mollitie certus enior e. Cum exitur
et foraim vesice oppilat' fit nonnulla hec du
as p'ium egrotosa difficilius necce e g' mag'
studium nō soli i hijs poi. Vñ i oib' p'unib'
eius ut ea que exterius incipit sciat' q' me p
minua appellat scia tm' enī p'tinet magis
e scientia q' p'minua. Nā quidam i inferiori
b' dorsi ossib' convivitate p' casu; passus e
vñ stranguiria orta fuit hec ei p'cessit testu
te origit assuete. h' tm urine ostrictio alij n
fit statim si post tunc die tm vesica timescit
et apungat p' pullulatione; spondiliu ad ea cu;
loci sunt dimittit et i tus continuit' q' testu
dolor i secunde loco senti' sine tactu. nā situm
gut' maxim' dolor senti' que cum in sic apti
tos i sanus factus e. Alium quoq; q' spondi
les exterius fuerit egresse urinā i voluntarie
emittebat' absq; vesice dolore. Vñ arbitrat'
sum q' nimis ventri ostringens patere tunc cu
mim cum m'e ossib' dorsi apponens. Alium in
dican ostrictam erat urinā eo q' vesica i coitu
s'm; ipsa e p' p'inē h' nim. Vñ vesica i s'omno
plurima qua nō sentiebat plenitudine i plebat
et nimia urinē quantitate extensa cum stranguiria
exitit sic fit i sanis aliquā di necessitate uri
na tenere cohibent aut p' opus q'libet aut
p' laborē hoiu; verecundia aut q; manet cū
rege ul in loco in'ditus aut i somno i hijs
g' stranguiria eveniente n'ire vesice ab
i moderata p'ine p'tinēte. Alium quoq' q'
tam ecidisse i ossib' in dorsi meli p'tinēte; al' plenitudine
si p' casu; sanguine nimis effuso stranguiria
orta e quare sum arbitratus q' aliq' ex sangu'
illo coagulare addum urine oppilatio. adeo
nisi si coagulatio p'us mixit n'ictu q' coagulatio
ea coagulam sanguis apparuit. Alium q'q'
vidi qui diu passus e dolore cum accidentibus
multis sequentib' postea tm qeuit et sanguine;
q' subtile mixit cum stranguiria o'ci. q' eq'
tum' urinā urine ex grossa sanie i pedim'. Plu
rimos quoq; pueros vidim' i vesica lapides
h' et stranguiriā h'e. si dū cor' pedes sursum
ellevavim' et eos moue' cepim' lapidibus

Inq' fit a lacerto di voluntaria i q' aut exteriora di n'alis n'a cu' qu
veria emittit' lacertus collū vesice ostringens dimittit op'atione suā
et ecōtra mō de lacerto recti intestini ostringente intellige nā i q'
ille lacerti dimittunt op'atione suā di voluntaria et i q' vesica
exp'imit q' i ea continet' di n'alis et sic de intestino.

dena aduerica descendentib3 mox uña puo
catur e. Preterea q̄ multociens uidi sanguis irepe
tur; dū sanguis naz coagulā 7 q̄n saguisu
gu efficiat sisit i uesica aut itestis aut stō
ul pectore q̄ deterius ē sc̄ sincopis 7 defectio
atim color puitas defectio 7 spissitas in
pulsu 7 anxian 7 calo quare plimū fit pa
tientib3 magnū nulli i lacte. Similiter
ē quo sāguis dū ex suis uasis exierit in
lia actua gn̄ant cū ceteris humorib3 huā
uo cor iuanior 7 assimulatior fit. Itē
sc̄ putrefactio 7 mēbror mortificatio. nā
sāguie i uesica aut 7 coagulato oia hec
acci fi uidi. Cuz ei multū sāguis min
gere arbitrat sit; q̄ p̄ū i uesica coagula
re 7 ob hoc h̄ acci extitisse. Dedig ei
que lapides frāgeret cū oxicrato s̄ hec
me fuiccte aly quid corrupti sit unde
q̄s saluat ē dissolutus ei tribus. dū pau
lati mittis. Cuiq; g̃ p̄ūa acci sola mi
nime nob sufficiat i cognoscendis pā
mi locis n̄ p̄ūm i uestiget scē ē p mictū
sāguis noticia locor 7 p̄mū nobū n̄ ad
ditis p̄ūus sigōnib3. Quidā ei sāgīe
migēs plimū i renib sensit dolorē ino
dinatū quoq; cū fc. puncēs nigrorē. aly q̄
 ī uesica habuerit nō nulli i dyafragma
te 7 p̄tore. qui i dextro late sb ypocondrio. Vn
arbitrati sunt i loco doloris eos apa huius
se 7 p sanie erupti exeūte fuisse. Q ī
ō q̄titas saniei puit 7 ē una omitte. sic
i intestis diximus q̄ ei de supiorib exit
i testis cū egrē mixtū ē. q̄ aut d̄ i ferioub
nō erit mixtu sic de sanie cū urina exeūte
i illi uidū ē mixta ei d̄ supiorib3 ueīe mīā
tur nō mixtg d̄ i ferioub. plurimū quoq;
puta egdit sanies oūs i uesica caud uā
n. q̄ g̃ mixtū ē multū d̄ supiorib uenit
q̄ aūt nō multū ē mixtū de renib uenit
Sili sicq ubi uulna signis egdiat locū mi
mū nob i nuit q̄ alii mltū ē mixtū alii
nō multū alii nequaq. Paritū locor
i firmor significatio corticū ē apitio 7 eam
ad locū i firmū. assimulatio q̄ cortices ue
lut s̄balos sut sic squame renū uō cāno
sc. sili locis sup hec extitib i firmatis in
quit egdietia q̄ putrim q̄ i firmus assi
mulētur. crib aut q̄ purulat mūdifi
cāt sut gibb epis 7 mibra ē mema pego
ne; 9cauū epis itestiā stō splen. Sūt
7 alia que mīo p hec mūdificant sicut lam
pectoris p egdē; 7 lam sb dyafragmate pun
nat. Q quib3 dā i credibile ee uī nesciut
ei cās cor inteas i in fimis uident. 1 los uō
pulmonis uō ulnetā p urinā mūdifica
n uidem 7 uulnā pectoris cū egrē in dubi
ē sanie a pulmone adtenes uenit eo q̄d
fistula d̄ 9caua uena adienes descendit. d̄
7 cū magna arteria ad eos deriuat. Ar
clnstinus aut q̄ arbitratur ē arteriao ee
uasa solius spūs necio hic nec cū alius d̄
accidentib3 minime certificauit. 1 los uō bū io
credunt q̄ si ipole ē sanie illa ad magnā ar
teriā uenire. ad sinistrū cordis 9cauitate
deriuat 7 ab ea de loco i locū uades adtenes
descendat 7 inde aduerticā licet hec pene
tratio mīo sit facili ei ab ea i canales i eād
7 cū sēcatib3 expellit mīo g̃ fit. Cā uō
sāguis de pulmone p egdē; egdietus aliē ē
q̄ alii 7 minsime p anotliōiā; apper 9caua
ei uena alii 9iūcta i ueit cū uena q̄ supra
aribus assilat qb3 dā cū alys mediātib3 d̄
nō ē mirād h̄ nec d̄ illo nō ei ē i pole sanie
que eunit sup dyafragma aduectē uenire
7 cū egdib3 exire. 7 sanie que ē sb dyafragmate
nō ē i pole ut ueiat 7 cū urina eiciat. q̄ 9p̄
corpus que sit mīo necio acci q̄ mīo fuit
comitur. Caplm. ē. de sigs p̄mū matris.
Potest nos h̄ nulla nouir; p fidia i pedit
querendo an hec mbrū sbrior uet debeat
uocari seu uulua meli ei ē ex̄ps ñm reb3
iuuātib3 p̄ctu p̄m. i. sciāt cū p̄cedētibus
cauā q̄ i uenies i p̄ntib3 q̄ a qb3 dā sustem
to matrii appellat. 7 ab alys ablatio hu
nelit matri ei sp noīa ponit. i tēcio ti eo
rū una ē. Ego tū multas uidi mulie
res matricū hīe p̄nes que ab eis alio m̄
ab anteessorib3 uocabāt. iacebat ei n̄ sētie
tes ūz loqntes pulsus defectuus 7 puis
simus adeo q̄ nō apparebat. Alias quoq;
uidi s̄ūz 7 mortū 7 sanā hī meōriā sincopis
tū hys 9tīgebat haneliti etā difficilem
habebat nō nullis mani 7 pedes spasmab
tur. has g̃ accntū diuisitates a sbū
eis arbitratis sū diuisas matricū p̄nes
ad eccā rex' sancētū quodā diuisas sp̄s ef
ficiuit. Sz quas p̄us dixi ab inclitis d̄
nomine sut hec tū amultis sut i uestiga
ta ut cognoscē possint nā i quodā libro
dixit pulsū 7 haneliti aquadā auferri

que nullā a mortua differā; hūit nequaquam mo
dicū caloris i interioribꝫ erat. Vñ titulans
librū ð mulieribꝫ ī anhelitū nō hn̄tibus
ait. exciti qui añ me ad eā fuerūt ul' uenē
rūt inter disputauerūt dubitātes an eēt ī
mortua nec ne. Sꝫ q añ me ad eā fuerūt
ul' uenerūt arbitrati sūt p̄ter anhelitū re
manē ī nisi ītu nō apparuit ꝑcepit ei an

i al' cōminanti. naris eius posui uelut subtilissimū capillatū
ut a mouerētur aere. inuite interiit cognīo
sceñt. Alij uō miserūt sup stō uasa ex aq̄
plena appoi. nā si anhelitus oio eēt āpu
tatus uas nō mouēt. Q' si oēs mulie
res ex hoc morerēt in ētio eor uā eēt. Vñ
cū quedā sanitati aliq̄ morti tribuāt sit
inuestigatio dupl'. Vna ut cā anhelitū au
ferēs cognoscā. alia uō ut sciat' quō hāc
liti nō exeūte uita p̄maneat. Sꝫ sine
dubio ardendū ē hoc; sepūo quidē anheli
tū nō posse manē nec anhelitū unio ma
nēte sepūi. Ʀē ei al' q' uiuūt necio anhelitū
hn̄t. nō ne uides aīalia quedā in hieme in
foraminibꝫ abscondita ī q̄ mortua nullo ī eis ī
anhelitū p manēte uidentur. Sꝫ qm̄ scimus
ea frigidissima eē ī dictū sit anhelitū eē nūc
tū uitam ītū ī custodiendo n̄rali calore q̄ū
cū refrigeratiōe nō ē mirū ut q' paruissimū

i al' p pulsū i corde calor iaiali p̄manserit ī pulsu ī corde cū
custodiatur q' amēcās anhelitū uocāt actoz
ī que fit cū pectore ī pulmone dīt anhelitū
vñ possē ē ī hac p̄tine matris. i. anhelitū abla
tioē corpe nimis infrigidato anhelitū oīo auf
ferri ī soli pulsū manē. Itm̄ possē ē in hac
p̄tine pulsū q' paruissim̄ ē sensualit' īcomprehensi
bilē. Ideo inuestigandū ē cur corpus
ex hoc nimis infrigidet'. Dico g' q' h' p̄s nō
contigit n' mulieribꝫ que diu uidue p̄ma
nent maxīe sicut assuete cū menstruis in
disitam ī nube ī ipregnari ī postea abstinē
se. Queritur sibi p̄ū sit suffocatio ul' anhelitū
ablatio aut spēs spasmi nō credimi eē n'
p̄p menstruoz ul' spmatis cessatiōez. Vtrus
ei spūs fortior ē ī mulieribꝫ aut frigus ī
humidius. Iāq; necē ē a mulieribꝫ multū
emitti spūs q̄ntitatē hn̄tibꝫ q' ī unis ī
necūz ē. Veni tū ī hoc diuisi sūt q̄dā ei
ab initio sue etatis cū nube cepūt debili
tātur. Alij n' hoc fecerūt caput eor aggrauā
felicitā appetit' ī digō debilitāt'. Cogūi
quoq; quosdā qui cū abstinerēt se p̄p uere
cundiam ... [continued in next column]

inbecillitatē in frigidu sūt. Alij uō ceciderūt
in tristicia absq; cā ī in falsas cogitatiōes sicut
melācolici ī appetitus ī digō ifirmati sūt.
Vidi quoq; alios a coitu p̄p āgustiā uxo
ris sue abstinuisse qui fuerūt assueti sepe
coheundi. Vñ appetitus eorū defecit ī paululū
comedebāt ī nō digerebāt. Si aūt mulū
uomitu eiciebāt. Q' osiderēs cū sicut
ofinētiā mag' q' menstrua nocē max' coi
bꝫ quibꝫ mali humores sūt ī assuetis reqe
cū tristitiā initate ī qui densū nimij coitū
tus in abstinētiā subito ouenūt. Vñ q̄ndl'
cōcupiscētia coitibꝫ eos in emittendo spūm
siquidē multiplicet' ī hūit abstinentia
que diu patiēt'. Digreēs ei ī hī abstinē
tia ī otinētia fortissimus sūt coitu tū sp̄
uisus ē q' sciret narī aspirāt sibi fore si
abstinētiā pateret' nō p̄p delectatiōez cov
tus hoc faciēs. Fecit ei puenes meretricez
accessum que cū morarēt' membrū fricans
posuit. Cūz meretrix uenīret ait q' uolui
manus meq fecit. Vñ mirūt q' uenerabi
les nō fruunt hoc cā delectatiōis sꝫ ut sup
fluitatē emittāt. Sꝫ ut puto cetā aīa
lia ad coitū cohibēt nō delectatiōē eo coh
bēte si desiderio expellendi nocitiā superflu
itatē; nā ei ipellit ea in emittendo superflu
itatē spmaticā sicut in emittendo stercus ī u
rinā. Semel aūt dū sup hijs cogitarē;
uidi q' quedā uidua ex his paciēs hac ī
q' uulua supius erat elleuata obstitit mo
nifestāte ut ualētia pessaria facerēt p̄cepi
vñ p̄p calorē pessarioz ī manū ipositiōēz
uulua mox tremorē faciēte ī delectatiōē;
uelut coitu usa eēt quodā humore grosso
ab ea exeūte a p̄tine quieuit. Spma
g' sisit ex mala mā deterius nocumētū faci
et si nō exeūt q' menstrua. iāq; mulieres
uidue menstruis exeūtibꝫ spmate ostricto
nimis patiūt'. Qui aūt nō credūt q'
ex p̄ua mā q̄libꝫ in aliq̄ loco clausa nocūm to
ti coī inferāt nō memorāt' coz q' sp̄ orignt
ex morsus uiolēt' araneę cū quidē uene
nū paruissimū ē p āgustū foramē exiēs. Sꝫ
scorpionis q' multo deterius ē. illā q' a scor
pione exiēt' aut ē paruissimū aut nichil q'
in summo acumine spine nichil foraminis appt
ī possē ī nū ex siccitate ī defectū p'nā q' a
... paciētē; si subito tū magna acc' sr̄
g' ul' p̄p uetustatē ul' p̄p humorē subtilissi. IP

Hec. qui male p'blema q' eē p̄p q' q' qdā añ usū coytus bn̄ sebnūt
ī post usū male ī qdā male sebnūt añ q' utāt' coytu ī bn̄ p'sp'
uūt' ī sic ð mulieribꝫ. ī dic quod ē ista q' i coytu coī ualu' sian
nimis ex siccant' ī coī humida tep'ant' ī ō coibꝫ siccas necet ī hmi
dis ofert.

cepientec cientu. Quantu tu dicit merit q
mari adquastu ilrus approximari mutum
siabeto tingit sicut fit expiste qui cu bigo
dr qui sinigri manib' ongelare psistit qr
restatur qr quecum sbe 7 si sunt purissime tu ma
gna siuit ongelatoe ai solo metu. Quod
queq dd e de magnete qui no solu unu
ad se ferru trahit unu 7 ipsi ferro aliud 7
a' coniugitur. Certu e g' plumas ilrus buui
ee iuuuis. At qr aliud restat investigan
u dnis pole ee mala icorpe mar an ucre
nosa fetur qualitas e. cauli ci inuc
stigat an potio mortifera possit exquisita
n ne. Vi laudabiles asserut unu ex morti
fera potoe 7 mala ma cor nociu giua tu no
bibentes mortifera potioe. a no bibentibus
satis distat. na sicor bonu chimi nalit
buit 7 dietis sanitate custodientibz unu
acat tu ut subito moriat sic mortifera po
tioe; accipies postea cutis eius unctas a'
nigra essinatur 7 statu putrefiat fert aqb'
dar; q' mortifera suspsit potioe;. Sic qr
credendu e q' alii quedam acci' supuenunt
cor'bz ea quor e ex corpis ee no e g' mur
b acci' si cesparitur 7 mestrius male qlitatis
siquide corpori mansent 7 putrefiat m
excludit' icorpib' apts adea. Q' acto
canu testat qui sut pu isiusa pietu mla
osa putrefacte q' nulli aly ong' aiali.
Volos ei canes adeo corruptos huiores 7
uidem h' q' saliua cor sup aliq' iacete;
rabiosus efficit' g' lic rabiosi canis mo'
sus i uutio expuat fit ex sola. i. saliua q
liuitu li icorpe postea augmetet' plimu ei
post sex mses apper ipi mch i uutio sig
uus brite. sic si pessima ma fuit icorpe
pauisati augmetu' 7 totu cor mutatur; 7
acci' g' uulue q' sut circa ica cxitu ma
e ucdrius ei solucio a qb' mestrua sut ab —al' solu
lata ongiut. Q' aut ignic acci' marin
h' iuuitur' sim deterui mag' q' mestrua cag
sat ex mulieribz paticibz hec p mestro
ru ablatioe; sine abstinetia coit' paiut'
ei que par postea dicet' m paiut' paiuati
onet respiratois m uchemtes defectoes m
q' forma acca q' pani au dea sut. Prog
sat ex a' sig' ai mulieres sane abstinetes
a coytu si purgat' aca sup' ta ul suu ul m'
lo uuuu paiut' qua ma putrefit. Cetordat
aut supstis sig' matris q' apper obstetri

bz dut ei tungetes collu ei' ain cstrictu 7 elleua
ad supiore pte 7 ali adiuui latus. pphiat
qui uulua' sepe desideriu ce aiali assimila
uerut. dut ei ea' nece' toti corpi n' dsitam i
ueniat. q' plato ofirmat. Verumtu iquid
qui uulua dut al sit q' aia cupisaut 7
desiderat filios pcunt si diu pmasit q' fruc
tu; no ferut angustiat' neq' iutes iuno lao
mane' peor ei mori uias sp'us opilat' h
uelucu icorrupit q' diusa 7 mag' acci' sunt
mulieribz. Vn qudam dut q' uulua p de
siderui huectatois circa uiscera moueri
que sup corp' moueat' iades sup' dvasfama
phybz hanelitu. Quidam assut ca no sic
al moui si phybuis mestruis desiccari. Q' e
ea qui nesciut anothoiaz 7 no iuestigant
ea exactioe ulli voluptaria nulla audi
ut ad hec deuiue; putat ei hec oia polia e
V; qui cretent se ilnis licet a nob no oncut
pse ipsos cor mete; fla; ee cognoscet q; q'ius
uulua supius ascendat p'ura ta salut uide
no ei uidet' mouet' usq ad sto' q'to minus
usq ad dvasfama que siullic uenit non
mide hanelitus auffert' si sicopis spulm gnabi
7 i stupor i manibz 7 pedibz. na' qdi cibis 7
potibz adeo replent' q' cauitas sto' dvafra
ma cstrigat. 7 hanelitus fiat angustiosius
alia tu acci' maiora no inde sunt. Vn qui
dut uulua' eo q' desiccat' ad uiscera p desi
deriu huectatoi saluit nimis auscitate reo
n sut. q; si uulua aliq' tpe huectatu desideiat
uesica 7 colliu; itestinu ei suffice'ut. At au;
no solu huiditate desiderat sicca que sagiuea
e melius ee't si ad epr festinaret q' ad dva
siama. Q no queq possit pellicio iduiuito
iduata sup' mbra mete. It mbra aba
lyb huiditate ealeca lebuit co quo pos
sit aciunale' si ad uulua' multa ora uenari
ascendit p que sagiune' sciuia uena pos
sit acciual' no ei meliore ma' acciualendi
sagiune' possit h'e hor g' irettio accedenta
no e. Na si uulua q' aial ee't nacio ea q
desideiat no iuenies instaret 7 hnis desim
ta lemret. 7 a quolibz cibo no fuiet' sic eni §
osis. P' falsitate aial ad dvasfragma u'
iatu laci' moui q' dvasfama mbr e sicau
q' desicat huectatu no ad id moueb' sicd
huida mbra. Q' si inagnu reui ai uulua
ius saliat ul torqueat' i latus obstetrice h
manifestuit 7 ea i hec suo loco manete hac

circa si nō minora q̄ si mouet. Rē extē
sione obstitū apparet q2 collū ē constrictū ē i sup
iorib3 7 inctrop latē q2 uulua senectis nasc
constringere nectio collū ei constriget. Vulua at
7 collū eius constrigunt ex sāguine uenar ad
eā 7 catenas uenientū sic sapit. Dī. Spasmū
aut de plenitudine aut de inanitione l ei ori
q̄ plenitudo illud corpus extendit unū ipso exple
nitudine extēso lōgitudo ei curtior efficitur
7 superius latitudine replenitudinis q̄ttimē dila
tatur. Attribuitur quoq3 dix q̄ lacertoru
or i lōgitudinē fiat si ex plenitudinē spūs aug
mentatur. Vñ superius i sua i plenit 7 ex colli
grā ei uulua extendi. Q̄ si extēsio ue
nar sit i oib3 equal mouet uulua equaliter
si aut i uno latē eit motus uulue mag
i uno q̄ i alio. Vulua g̃ nō sic aīal i muli
erib3 torquet 7 extribuit ee superiorē ptē. Vñ
iūm ē uuluā nullā   pūnē hīc si torqu
ad q̄d dā ptē aliis mulierib3 q̄ gn̄s primus a
lius 7 c. plures g̃ eiīc putantes mbr q̄ tor
querēt ee i simul i ponēs curuari ul extendi.
vii. y. i li articulor. Quib3 cap core ietio
extent dico pedes cor nō posse ietio plica
ri nec adlocū quo fit exitus ñ ii genu icli
nari concatenatiōe; aut ignumis igenu m
nus potit reseruare igenū tm̄ nulla pr̄ est.
legi. Jt or hoc itelligi q̄ nimis uiuat sai
nite ēni exitū nō possit cocatenatiōe; genu
extendē nisi calcaneū elleuet. Jt eadē co
catenatio nō pōt replicari ñ 7 ignuna repli
cētur. Amp i corpe mulier sili sit pp nē
uor extēsionē 7 lacetor opōe; q̄ necē ē uts
gnoscat sic iuenit i nā itesti stoi nētus
motus 7 extēsionis uulue. y. aut dicēs co
catenatiōe; genu nō posse suo motu nāli
motu 7 sui dilat pūne; ñ pp colligantiā co
re intendit se uelle oīte ea que uulue co
tigit ipī de suo loco se nō mouere. Si at
extendit pp̄a mbra ea comittit 7 attribuit
uulue ei tortio mestrua seqt. Si uulua nō
ē cā accītū corpis. Nā ulis cā mulier q̄ta
tas ē mestruor pihibitor. Alia uō pr̄ co
tigens mulierib3 motus sine tortiōe uul
ue 7 mestruor cessatiōe pp spūs constrictiōe
sit ul pp uñ; et q̄ttitē mestruor 7 spūs
diuisa accī fiūt. Si ei ntā ipī nocumī sit
adeo fitī ut toti cor i fiet mulier minus i
siubit nō pōt anhellare ul pulsū hr̄ sīm ma
nifestū. Q̄ si nocū illud grossū aut acutū
ē spumet si sit melācoicū sine maifestatī
nis hab3 sincopis quoq3 spm̄ 7 extēsiōe
sequit. Accī uō que pihibita mestrua
comitāt pricialit oñdā; i capiēs ab eis q̄
sapit. Deū sut. si si lac ex mamillis nō exiet
sut aut alia que oñdut mestrua ee constric
ta .i. grauitas totius corpis defectio appetit
āgustia cū rigore q̄ si āgustia sine rigore
sit 7 hr̄ abhoīnatōe; 7 desiderium eēneor 7 ab
hominabiliū cibor inde obstitū collū uul
ue pquirit nā si sit constrictū absq3 duritie co
cepit. contigit 7 ut latere carbones 7 filia co
medat. Si aut sit strictū cū duritia in
dicat uuluā pati. Cognosce g̃ ñ uulua
sit torta. nā ubi ē tortio i ē pr̄. quedā eni
sentit i dolorē cū grauitate usq3 ad femū sa
liente claudicat quoq3 cū pede tortiōi oppo
sito. Q̄ si mestrua diu cessauerit 7 corp̄
eius nō purgabit plimū i inguie g̃ssities
erit ee nā; apā 7 i iferiorib' mbris significans
in q̄b3 tū ei uidi i inguie grossitiē si 7 sa
me si ul carduncu. Vñ necē fiut ut ma
tereī. Vidi quoq3 saniē i intestinō q̄ colō di
carduncū que qdā nescitis i cadit. Jt alii
7 alii 7 uidi hnt hoc cōs in fri sut sani. In
asio aut uulue difficile soluit. Jt si me
strua cessauerit alia accī seqnt. s. dolō i in al i femorib'
ferioribz collo capis etico 7 acuta febris un
na nigra 7 eruginosa q̄ī unctum lotiue cū
nis 7 cū bonū 7 nō null' uiā constrigi. Q̄b'
g̃ hec appent in luā iqr q̄ q̄ī sit uimtī eie
Si aut exā corpis loco sāguis purget aut
calā apurta ul erisipile i iger qual exitūr
mūdificatio mestruor sicī purgatio fiūt
cōns ñ hor accītū scias cos hr̄. nā h plim
mestruor comitāt cessatiōe;. Q̄ si fluxe
ulcera mod exiuerit se corruptio coloris hu
mor pdō totius corpis i digō 7 destentū de
fiūt 7 ō accītia fluxū sāguis coītinga ap
parēt. Jt s fluxus sāguis uulua ñ i fir
mitatis hūit cā q2 nā toti corp̄ p uuluā
sic p renes mūdificat q̄ plimū fit deli
catis quietis teneris 7 flantas. Nos ei q̄s
dā nullā rē i uuluā i ponētes curauimus
porro q̄ egreditur aliī ē eruginosū aqsū alii
rubeū alii rubeū ul citrinū. Si uō sit sicut
fieriēnt de floia mae ne sit i uulua iosium
q̄ plimū fit i collo uulue. Si at fit i cōn
locis p erugine exeūtē cognoscit si ei uciā
ē i collo nō solū cū erugine. Vñ 7 cū tacta

cognoscet. Item alii sanguis exit ex pregnan
tium vulva cum vene que sunt in eius collo a
periuntur. Unde si mamille sunt graciles subito
abortiunt si dextra masculum si sinistra femi
nam. Quod si autem concepit et post in tribus mensibus
vel quatuor fetum eiecerit sciat quod in ore ve
narum ad vulvam venientium flatum sit humorum
unde pulsantes et non pulsantes vene debilitan
tur. Conturbatur fetus substinere nequeuntes quibus
quietem erumpens fetus exibit. Capitulum quartum

9 Jcut excitata parum donantur prescium virge
lacta victima alii intestina scilicet splenem epar et
plurimum onduit corporis humores sic quod exit
revertens alii presentem eius denotat et alii in
vesice. renum epatis splenis pectoris pul
monis et humores corporis. Sed notitia eorum
conditionibus quas unicuique membro dedi.
patefiet. Pars autem ventris sic intelligitur
similiter sit ibi dolor erit et ab eo egredien
do per quod vulva significabitur. Differt enim a vul
ne vesice quod in hoc cum prodit urina in hydro
mixta est cum urina. Vulva quoque ventri urina ex
eunte maximam generat puncturam maxime si con
tibus ablatis discoveret. Quod si caliditas apparet fit
ideo bene cognoscetur. Gomorrea et priapismus o
pus est ante legius dicatur. gonorrea est
involuntaria spermatis purgatio absque venti
tensione. priapismus magis tensionis erectio
et longitudine et rotunditate magnificatur illam
coytus concupiscentia vel calore exeunte. Sed au
tumnus veretrum permanente tumore sic ei su
pine iacentibus quod nomen sumptum est a quodam gene
qui pes vocabatur. pictus autem erat in muro
cum veretro ad eundem modum quem habetur. Et
Sed gomorrea duobus modis fit aut quia sperma
a membro in quo est expellitur aut quia per se exit cum
non possit ab eo retineri. Nam actio nere est ex
pellenda expellere et minuere minuere et conti
nere oportune contineri et constringere. Expulsio autem
fit foraminibus apertis ex quibus expelli debet. Con
tinentia vero fit cum foramina clausa sunt et nulli
habent motum quo possit expellere. Hec igitur idone
purgandi vel continendi secundum cursum nature pugnant
et continent. Que vero sunt ultra naturam aliter sunt
nam continentia propter defectum fit expulsive. Ina
nimis vero propter defectionem continue autem propter quod li
bet moveres membra ut expellat contenta sic
contingit vasis spermatis spermatis emittere in epilensia
et aliis passionibus que sunt ex genere spasmi sicut quando
tetanus fortis est sic spasmus manuum pedum et di

gitorum vel totius corporis itaque non est in potentia ut ha
beat solum vasis spermatis contingunt. Item potentia esse dis
simia que fit involuntarie cum defectio est conti
nentie. Nam gomorrea potentie est nasorum et non ventri. Pri
apismus non solum ventre fit potentia est autem habeat
te nullam in veretro potentiam esse fit vero in ei venis
et arteriis que est extra naturam fit. fiunt quod naturaliter fun
elant. Causa enim inflationis veretri quod fit ventositas
pulsa est. Cum statim fit inflatum et inflatio eva
nescat nullum autem humorum mutato evanescere
potest. Et quoniam videntur magnas arterias in
ad hec primum membrum venire et cavernosa cum sicut
est nervosa et carnosa in ideo loco in genitales
vocatur quod igitur arbitrandum est pectus descen
dere in ventositatem qua possit erigi et inflari.
Item investigandum est unde veretrum fluunt con
cupiscentia coytus exire et aut supine iacentibus in
femora calefiunt per hoc enim priapismus quamvis fi
at cognoscetur. Itaque plenitudine veretri non
posse fit in aut partinas aut per quedam
dum. aut putridum. cum in sopno a suo statu
mutatur quod pulsa est. Et si hoc sentiamus istorum
sunt propter investigetur. Unde natura ordinavit
corporis membra ut suas fuerit actiones absque
doctrina quod retus etiam ante in ventri est. Nam dum
quidam litigasset et dubitaret quo fetus
in vulva tenentur accipiens quendam capram pre
gnantem scidit ventrem eius et eduxit ita extra quod
matrem non vidit quem domi ferens intra va
sa diversos liquores habentia posuit. quedam
enim plena erant vino alia lacte alia mel
le aut aliis liquoribus non nulla generibus le
guminibus et fructibus tunc edus cepit ve
velut si audiret quod pedes ad hoc erant ut
de ambulatio fieret. deinde se quatiens humores
quos habebat vulva deiecit et sternuit v
triusque latus cum pedibus unumquodque quod erat in
vasis olfecit. Cum ad lac veniret bibit quod
videns mirabatur sui enim tertio dein. v. quod natura alium
suam actionem sine doctrina faciat cum igitur nutri
ita et cepit non solum lac sumere sed et quintum
erant. Et quia ver erat posita ante ipsum frondes
et ramos arborum teneros quos sigillatim ol
faciens a quibusdam fugit et quos voluit in q
tum comedit quod in post unam horam ruminavit.
Unde mirabatur sui dicitur naturali quo in aliis
operatur magis tamen mirandum est quo recordatur
est ubi cibum invenit debeat a sto ad eos redire
et ruminatum ad alia loca mittitur. Sed
tamen quidam non mirantur de hijs que sunt actione

natur si de his que modo contigunt. Cur ei non
minimum cur pena anoctis unaquaque concatenati
one lacior exer moueat inuestiget. Istam simo
tam ligue cogitauerim uitem anothos. non solum
de modo musculor disputat. Vnde in de eorum ac
tionibus. Nam quoque uitem adolescentul tradisse
quod lingua eor inuicem emittenda moueantur
et quod ignorandus dum sis uoce prelatoribus ordine
tur. Inuenimus in omnia alia humectare naturam ipsius
de uulua exeuntibus emittere. Non mirum quod similiter
genitalia ab initio suas actiones naturales quando
cor sunt consequuntur. Quod si uenam non esset cur os ul
ue mox spirat in concauitate penitus clauderetur
usque ad complementum fetus. deinde aperitur et fetus ex
pellitur quod non est impossibile uentrem suam actionem posse con
gnoscere dilatatur ei et inflatur et alias ad coitum mo
uetur. nam ideo uirtus est naturalis per quam inflatur et dilatatur
sic fit in corde et arteriis In his fit semper propter ne
cessitatem gemini motus. In hoc non alia cum necessaria
est. Vnde cum dilatatur spiritus eius se dilatat idem
ex arteriis procedens sic pulmo prius in sui dila
tatione cum motu qualibet a se dis expellere. Non
est tamen arbitrandum uirtutem que implet uiam uentris
ex spiritu cum animal modo ad coitum ex arteriarum acti
one consistere melius ei ut credatur idem exipso non
uo si que actiones ex propria substantia membrorum procedunt et
non ex ipsorum potestate. nam si cor in alio loco positum
esset. necesse in actione impenderet. similiter epar splen et
cetera membra certum est quod unam omnibus membris spen
dunt actionem. id est uno eodemque modo per totum cor
pus dilatantur. necessarium est quod ad uentrem uenientem
non alterius quam sit per totum corpus operationis exi
stit. Set tamen ora eorum largiora esse in eo quam in
toto corpore. Vnde est aliud unum quia natura ita larga
fecit ea ut quendam festinate purgationis pro
gignendis. Femoribus quod calefactis et ad tunc ma
gis calefiunt et ora largiora efficiuntur quibus sic
existentibus non minima quantitas ex uentosa substantia
ad unum dirigitur. Vnde cum paulatim impleberit ipso
pleno penitus exire exigitur tetsibus per matrem
ei inflatio non in extremo est. Priapismus
non fit cum loca harum arteriarum dilatantur uel
cum furiosa uentositas in uno isto generatur. Testor
tamen eruditissimis si licet plurimum fiat extus arte
riarum dilatatione facilius ei aperitur eas uenarum
quam uentositas in uno generetur. Vnde puto me se
mel uidisse hunc penem propter nimium extitisse. Istam
et pluribus uicibus per aptionem uenarum extitisse con
gnoui et hoc propter notitiam peritorum accessimi tor
dine medicine. Quidam ei sepe titillationem inue
nto pruriebat. Vnde arbitratur sui esse eam uentose infla
tionis tantum quod autem medicina fit. quibus ora dila
tantur non inuenit hunc accidentem. Vnde contrarium eo quia
coitu diu se abstinuit non habens in consuetudine
aliam nisi quia manducauit cibos corruptos et a
cutos. In quibusdam autem qui femora cum uirtus
duobus in sibi accesserunt non habitis hoc in usu. Vnde
cognouimus ora arteriarum apta fuisse et in aliis
propter acumina ciborum. in aliis propter inflatiuam uento
sitatem in spaciose exeunte. Sed modo nigri exten
tens et tenges porti et porticum in testiculos et
anum et super femoribus ex quibus tamen calidis et uento
sitate generantibus fit sic ab ipsis propinquis huius uen
tositas expellitur et inflatio dissoluitur quia sunt
sunt calidis ad hoc utiliora atque non solum medicine
sed et quidam cibi multum spiritus generant et ex
coitu sustentant. Itaque qui se a coitu abstinent
cadunt in priapismum si multum spiritus ha
bundantia habent et eam non quolibet minuant
cum sudore uel exercitio magis tamen contra eos quibus coi
tus cogitationes sic ubi non sunt uelut qui diu
assueuerunt castitatem ut inuenabili firmet
religione si illi qui coitum ymaginantur quia quod
uiderint et illud penem erexit. Quedam ei
animi huius qui diu uellet se a coitu abstinere hic
et in consuetudine non esset uentrem eius ad magis
frigiditatem eius quia minuit hic in carnet minor inquod
de quadam atleta quod uentrem ei macrum et attenu
atum est diu uentris abstinentia cum tamen in poenis
sicut an prope penis sui carduinam pugnam
deinde ai cibis abstinendi quam usui auditum
libido excitata quamquam ei ab initio uenit atle
tie exercitiis aut cuiuslibet coytum minime
propinquitate eo quia cum non repriment plubete in
per animas a cogitationibus eorum quibus huic rei pertinet
Vnde necessarium uentrem eorum macrescit ut in scib
uel femoribus qui autem ab initio sue iuuen
tutis coitum assueuerunt necesse arterie di
latantur et ductus corporis scibiles conformantur hic ei ubi
omnibus uirtutibus naturalibus fit. Vnde plato quosdam in quod
cum defecerit labor et exercitium prauius actionis fue sa
nitatem et uirtutem augmentatur non ne mamil
le in mulieribus non concipientes macie itenuant
eos apparentur et in lactantibus magne et plene ex
sistunt et lac defluit donec pueros lactauerint
ipsis autem lactare dimittentibus per paucum
tempus fluxus lactis cessabit. Vnde quod causa
sit impedienda plus quam diximus diminuitur ad dictam sciam
esse actionum in morbi quod in suo loco dicemus.
Explicit liber de iuuamentis Galieni.

Incip lib de simplicib medicinis distinctio p
in q pmittit q dn q antecedit doctrina ei. Ca. j.
in q fuit psatio discipli q dr pri de silo h scie.

On est michi necce ostn
dere hic summa necessitatem
tis cognitionis virtutum
medicinar simplicium no
positionem que sumuntur ex
medicinis compositis. Et mul
ti eius q iam invenitur ex eis compositum
i locis ad que conducit cum ego velim ostndere
in primis duorum capitulorum i li compositionis medicinar
et capli horum sunt illi de ingenio sanitatis h
aut rememorabor ei q continuat cum eo q di
xi i li de complexionibus esse medicinarum propter prius declarauc
re nomina que cadunt i li lib meo. Dico
ergo q nolo psonem meum medicinam esse decentium pp eam
de e ut alter nrs nimis sic non nolo psonem
meum cibis ille esse decentium pp te e ut cadunt
sub nimis et addat i eam qm medicinam et cib sil non
sunt ii sz sedm relationem. Sermo autem in
medicina simplex e nomen oppositum sermoni modo medicinam com
positam. Simplex ergo e que in natura sua e pura. Vir
tus autem e ea que dicitur agens. Et hec quidem virtus a
e que in eccam actu alia e que e ex sedm
eius q est actu. Actu quidem e sic virtus ca
lefactionis in igne. Et virtus infrigidationis i glacie
et ex sedm quidem ei q est actu e sic virtus
calefactionis i pipere et castoreo et q sunt huius
similia. Et virtus infrigidationis in iusquiamo et mandra
gora. Et huius similibus. Nam nullus e q ambi
gat s plurimum qm i medicinis solutiuis sit vir
tus soluens. Et in medicinis que habent nomen sit vir
tus commouens vomitum et i medicinis q stimm
re sumunt sit virtus commouens stimmutandi. Et in
medicinis que commouet tussim sit virtus commo
uens tussim et ad ultimum unumquodq medicine e virtus
que nominat per nomen desinatum et ex nomine actio
nis sue. Istam autem h virtutis et quod ipsi sit diu
ferent homines. Quidam ei eorum existimauerunt
q similitudo ei e ex eis que non sentiunt. Sic dixerunt
philosophi qui nominant cogitatores et medici qui
nominant experimentatores. Et ex eis sunt quidam q
sua sentiunt h virtutes. Verum illi ita diu
ferunt et illud e q quidam eorum proportionat illi
ad qualitates et figuras et situm et formam. Et
quidam alij comparant illud ad qualitate et s. et s. et
hu. et illo s stella q nascitur unaqq duar
serum et q nos iam ostendimus i li nro de elis
s similiter v. q eorum alium et alium eorum reliq non sunt

guam n ex calo s. s. et h. nunc nos ponemus q istas
se virtutum sunt eum i medicinis et i oibus aliis reb. et
sui ostendimus i communi i li nro de simplicib quare
necce e ei qui uult intelligere q h omnis ut exer
citet se i illo li. Nam nos ia diximus ideo tum q
necce e scire de eo medicinarum vel sciam cognoscere tum li
et illud cum h rememoraui uolumus de eo e n
e res determinata nunc a qualitate ab illo genere tam
li immo non uolumus n exponere res q gnarum s
mas diximus illic per sufficientem ueniente phis et ca
tegorias distinctae. Capitulum s in quo ag de condic
[b] ideo ergo q primum q oz nos scire quibus significat expiam
sm diuiniuncte pinatiuie et s plurimum e ut po
nam experientiam nunc i uirtute ad eum intendimus
experientiam et ipsum re ad quam comparat et illud e qm non
oz ipsum q insequam in sint corporibus hominum ut si sint
uirtutes et non oz cum inueniat uirtutes ut inueniatur
corporibus hominis iter. Et s hunc modum iterum non ipsum
q celebrum soluit homines oz ut soluat continuare
in ipsum q e cib comedimus oz ut sit cibus hominis. Et
s in quo oz nos aspicere e ut distinguam inter r
q e ex sedm actiuus et q generat ex re per se generatur
p. v. g. aqua sunt multorum existit ca ut redeat
calidus ex uia q ipsum i sint autem in agrum ca
et spissat ipsum qm hec e res q se redditus calidu
ius quidem ostendimus illo iam manifestum cum lib
nm de omnib. Et aq iterum cal. multorum i sint
ex uia sue resolutionis qua resoluit humorem q
calefacit cor. Qui igitur subtiliter exercet consideratione
ne i huius reb determinat eas dum puerit ad experi
entiam uirtutis. De eam et sequitur non errat ideo q in
de uideat. Et non e nob necce ponere ex q
e i experia uirtutis erit alia n ex te adeo q comparat
q e ex similioribus reb. Nam e q si nos uelimus
experiri uirtute olei an de ppetate ei calefaciat
homine an i sint ipsi aut exsiccant aut huic
tare illud non sequitur ideo an ipsum commisit
mal calefacit corpus an sit pingue an uiscos
sus aut lene. Et si uolumus experiri uirtute
rose aut uirtutem cerusse non consistit in rubedine
coloris rose in albedine cerusse qm non sequi
tur nunc ut sit de rubeo calidus nec de albo sim
immo non se n ut cum res accidunt cor et calefaciunt
calefacit ipsum prius et sic illud per se in medicina
in per sedm actiuus q uirtus ei e nunc cal et
sic e primo i reb aliis sicis q i sint cor et si
res non sint s h a. ut sciat h p philosophum uia in
i quo n e determinatio tunc i ad q e reactione est
do. Vnde ergo h nob dicitur q piperis al. ut e ut ca
to sedm uirtute actiuam et cale et illi. al. an

ic. vn licet nob dicere q lum asportatu de samos
nolati stella 1 lum asportatu de selmes 1 cennis
1 uinus 1 lactis uc sit sin cui sit oia r coloribs al
bis 1 uinus cor ad inuice sit sn ultimu pmetatus
in e q magis durat. s. calcis 1 uinus sine opa
n i colore silis silr existit in ultio silitudis et
ona existit ei ultia ocitate i uitute sua 1 oie
tas int ultimsq e res q expit psitu qm cu nec
obcaunt cor sentit cor sintr ei cu i p'mus acce
nt ei i q'to plus pmanet actiles ei sentet sim
tetei plus 1 uidem itm no remane in sigi qm
adueit ei calitas pua. 1 nos no uidem calor
i sinre cor i p'mus e accit ei i q'to plus psene
nt actiles ei ent calesto q ipi calesfac mag
augmtatam. 1 mai for. 1 h e sigo q uinus me.
no expit. 1 iudicat d ea n ut sit de opatie ei
ad i cor cu actiueit. g' me q a p'n rei uim ad
fine ei no cessat calesfac cor du pmanet ac
tiues ei. 1 ei calesfacto q calesfac ipm addit sr
ipm sp nic opo ei h no e psciui actiuas imo
pnas sua. 1 sili me q in sinit a p'n rei usq ad
fine e sin p so no pactius. Q sim no osi
ctiuis ea ipe lego i expiendo ea i ipo 1 itelle
xis ea itm i fine rei, pq' in remouis ea. tic
iaz ose te entoz i rebs plibs no eius sentitus qre
credne re adh ut dims i aqua sin q no e sin
tm so imo e um cala nos g' pp q incinim
ea sint insibili. du psenat cor actiues dici qu
e sin 1 ppea q multot fac calitum rediate d q
e cala. Cu g sit res sr h tuc no e nece nob.
s. ut pig onutum h rea ul reliquam 1 obli
uiscam eas sine d inatie uniraq me q ex
pit. o sr q nam uim i ll uio d omib ne sit si
tas mala ut no sbmigant qlitas ei actiual
iutute eius nale repellat ea. Et e nece r
itm ut drces uhs rebs res alias qs ia diam
itm illic 1 e d a ir abii 1 me 1 sis remeoras ce
ipoz alor qz alo multot simal sut de rebs in
trinb i caplo relomus. 1 qz alo multot siml
aggunt i sta una sic ia dixim id sil oplois.
Et sili e res i hoc dr de rebs sut qdi quaz qdi i
p'nuit qsdi 1 sinsepuit quedi hoz i psilione
aqbs ea cu tota sba 1 de eis sut res q sanant
r pqualitate una aut p duas. Et ei hic
itm ic nece e nob ut d ineim q rati alie sr sb
tilai pum alie grossaz sbtilui qde pm q ne
latea sut addidemo i ptes puas cu sitalitate
i gssaz quide pm sut i qbs res e sr d nu h. 1
Et adulam oz ut remeorens oim capl oz q
dixi i tratu h um d omib ut expians ea pu

rum oim me al i p'mus 1 i p'mus d aqua. Disti
napiaz no. 2. li p'mi i q de inestigate uitui
g nos expim aq p mod ex. Capl p distic
aqua. qm ipa e res reis. 2. in q dec o g sce n
qua uitur h oie oes coir. uitr aq expiam.
sine sit sam aur i sim 1 necim ei e nectia ad
hoc ut remaneat uita. Et nce de ad h quo
nos p' uam ea i corpe repiur omus 1 no sit
aqua sin sinte mali. sim e nal ut cala. de
in tum ea i cor. Cui opio e mala sim e nal
1 uitam ea ao i cor cu h e mala egtudes a
nali. Nam nos sciam illo puem sup ex
pia: i uitus aque i oibs istis corbs expsit.
Aqua g cu amisht i corpe eql omis. ip lo
go i sinit ipm p cul dubio. Cor no cala ma
lam omu i qbs mag uicit sng i sinit aqua
uelocr illa no i qbs mag uicit calitas ipa
tardi i sinit. Similit ipa sr disposo sua i sinit
ea oia sp q'mo no assiduet ho usu ei dieb
plibs. Et die uno au horis plibs aqua q me
e sr hac dispoe no fac acuite calitam redim
one i aliquo cor. 1 illo e qm aqua sin i sine
sintas cu admistit hora pua i hoie inne
ne cui cor e h e tenientis fac ebullit 1 iua
calitate. q sia admisticet h aqua i qbs ea egr
hitibs egtue siplice sigilant calidi aut sin
ipi i sinit eas i sinite mali. O g ut egritudo
sit siplex sic d inaium r illis d oplcoibs ut no
cadit expi sup me in sequat ea uocitu ex
ma i sinitois ei p actius. sic extma i sinitois ei p
nas sua 1 illud e qm acit multot qn egtdo
e opoita ut sit oso qua me i p'mus efficit pter
ea q fac i ipa pua actiuas sic inenim i iapa
te calo. q gm uocat flone. Egtudo ei h gnat
a ma cala que essudit ad locu corpis 1 me
que tepit calesfaciut i sinit in bru i quo e
h egtdo ppea q ip r resoluit 1 tenant q ia col
lecta e de illa ma cala. g in sinat ipm p sua
actiuas. at no ei egtudo e una siplex tuc n
e pole ut sit i ea ad pua actiuas. Cu g
posius expia: tua i aqua sr hic ma delabi
r q aq que bibit e sin. Aquar no em am
1 sut aque sulphuree 1 picee 1 salse uc no e
hec eadem uitus qm no inuenimus aliq sp z hu
aquar i sinite cu admistabi 1 no e sin sn
tuit actiuali. Et sili aq marius cu admist
tur p t q ia acqsicit extinsec sinite i uleo. no
inuenimus ea infinite sinate plima 1 illo e qm a
qua que bibi si ho nataret i ea toto die 1 no
ect aqua uehemec sin imo tepida sic aqua

quā sol calefac̄ i fīnet cor eī necc̄io. iaq̄ nō
morās iā ples uiuenū naturalē tota
die 1 tota nocte 7 nō nocuit eis i^b 7 h̄ ē siḡo
q aq̄ que bibit̄ dulcis ē i nā sua fiī sp̄ 7
q aqua maris nō ē tal'. Et si nos aī d̄ a
quā 7 9 seq̄nt̄ appoim̄ q ē q̄ potat̄ 7 d̄ fōne
absoluto q aqua s̄z nāz sui ē fiī. tūc nō
oz ut replentū 7 calupniem̄ q d̄ fōnez
diminuti aut nō cōtiscpti q̄m aqua q̄uē ē
aqua p̄pā cui nō ānuisce alia sba ē i c̄ditate
sua fiā necc̄io. Q'a si ip̄i c̄rit i loco i quo
ē pix aut sulphur aut baurach aū alu
men. 7 resudat ex eo 7 emdicā 7 fricatū 7 a
sportū 7 tcabi aī cate sba illi loci ad nicū
ē aqua puri imo q̄ eū 7 aqua ē s̄z h̄ ē pm̄
ta 7 9 poita q̄ndm sicu i recens ad aquā q̄
bibit̄ 7 p̄miscuis cū ea sale aut alumē a^r
rē aliā cui ē de eo sciēt p q̄titate plimā
f̄lios nā z fuciūt illud multoc̄ aī nō possi
b^z aquā maris 7 uolum̄ fac̄ aliq̄ salsā
accipim̄ eī sale 7 p̄icim̄ eū i aquā. Et i c̄
nuite i lūs duob' ē distāntia lōgiqua. do
n̄ sicu sumas aquā dulcē que nō ē fiā fri
tate mala imo sicut que calefacta ē i sol'.
7 effūdas eā sup apā noiatū erisipila. nō
erit i illo de illo q ledat i fimū. Et si effū
dis sup ip̄m aquā maris aut aq̄ salis
aut aliq̄ aliā aq̄ aī p̄miscet ad d̄ h̄i sic
aquā ē p̄misca pix 7 aq̄ ē p̄miscet sulfū
nocebit p ip̄m p illud nocumēto q p̄ueit
ex lesioē eius i ip̄o. q̄m inbūi aliqd aīad
bustioē adiuuet. Et aī res sic s̄z h̄ec tc̄
aqua dulcis s̄z sc̄. i. s̄z sua sigularitatē in
ē uirt̄ fiā. 7 sicut aqua eī calitatē acciim
le z. deīn effūdis eā sup cor' bois tūc tu so
situ examinab' q aī usus eo mē siplia nili
nā res nō ē ita. q̄m aqua que ē s̄z hīc di
sp̄oe z ē expte quodā 9 poita 7 nō ē siplex q̄^m
iā accepit ex sba ignis pte 7 accep̄ ex q̄litā
te eius p aul dubio. q̄ndm g̃ sicu p̄misce'
aī aquā sale exig̃et aggiūt z ut eēt 9 poitū
sbā p̄p q 9 miscēs aī ea ignē qualiūis sit
illud aut sbā iā posuisti illud aq̄ 9 poitā
expte quatā imo si dixis q illud ē mag
nc̄iuz illo 7 h̄ ē 9 ueiens q aqua q̄ fecu
lēta ē uī ē 9 poita sic aqua nili i egypto
Vīnū aī clarificat' i uase testeo clarifica
tōne exq̄sita 7 suit q de ea fudat clariz
ulta clarificoē 7 o z ut nō sbsiciat clarifica
re ip̄uz uice una imo clarificet' 7 resudet

bis aut t' q̄uis 7 sisiat illud i ea nō sit seat
nitas sup eā ut nō polē sit i ea q p̄ueiat ad fi
ne z clarificatiois 7 mūdificatois. Vīn aū sit
i uitio i quo figuit feculētiā 7 q eī p̄misce
tur oēs sbe tūc iā sufficiētia ē i usu eī p tac
q̄ntitate 7 l z ut noiet' tūc aqua clara mūda
pā 7 h̄ quīd aqua expit' 7 iudicat' de ea per
tres s̄us q sūt usus gust' 7 odorat' p gitu
qd ut nō sit eī sapor oio. imo sit i sipidi sap
ris oio 7 p uisū qd ut i sūmo sit clara 7 mū
da 7 lumiosa 7 silr' i odoratu oz ut nō sit eī
odor oio sic ē aqs mal' i sūmo malī ex qb'
odorat' odor acetos'. a. acuit' ul' acris d̄ salf'
aut putrid' aut odor ā ex odorib' mal'. aq
b' nō ē polē eas alterū ul' d̄ nudari. Alt z
nō aqua d̄ nudata ex oib' hys p̄petatib' est
i z apud nāz. nō mūta i fine ul' mūdifica
tionis sic nullū hor'. iiij. scīator el lor' ē pu
rū cui nō p̄mixtū sit ad abeo ap sb̄ū uō 7
apud uisū z aq̄ lōgiqua ab ill' p̄petatib' ē p̄
mūda 7 aqua quīd q ē s̄z aliās p̄petates
ē aī h̄ec s̄z q d̄ fiā i sui nā. 7 lā sicu calefe
cens eā calefactē fiet eē eī mādragore 7
iusqami. Vnūq̄q z nāz i^a si calefeceris calefa
ctē uehemēti 7 cor' ip̄z approxiāuis i uenies
ip̄m calefac̄e cor'. imo nō calefaciet ip̄m
tm̄ si 9 buret ad bustioē. Et aū z res sit s̄z
h̄ec tūc nō aqua tm̄. imo oēs mē q expi
unt' oz ut sit nude ex oī calitate 7 fiītate
actiuali forti. Et t' quidē ūm ē polē ut
scias q oīs aqua dulcis i fiīt cor' ex h̄ec q
dico tibi. Si sūpsis cerotū q ē cera liq̄fca
aī olō 7 miscueris aī eo aquā 7 i biberis ip̄a
ea uehemēt' 7 posueris ip̄u z sup uirū
egrū calār i fiāb' aī eo illā egrē illico. Et
tibi quid eīt necc̄e q̄n uolūis h̄ec ut p̄mi
sceas aī cera liq̄fca aī olō 7 ex aqua q̄ntitate
plimā 7 melior p̄mixt' illi ē s̄z h̄uc mō. nec
ē t' ut sumas cerā colatā mūdatā q̄ntum
polē ē. 7 liq̄facias ip̄u z cū olō liq̄factē q sit
buīta. d̄ ui dimitte eā donec i fīet'. accipe
ip̄u z aī i fiīt 7 pone eā i mortario 7 9 tē ip̄ā
manib' tuis 7 asp̄ge ip̄u z sup aquā fiāz
paulatī q̄m polē ē ip̄u z bibē p̄t q̄ aq̄ nō aī
aīneīt eā ex ea s̄z sc̄. h̄ec g̃ mē i fiīt ad
bustioē z actuē i febre q̄n poit' sup uētrē
7 i fiīt oīa apām calā acūita ex sāguine
7 apā noiatā erisipila 7 apām noiatā p̄ne
7 pustulas noiatas formicas. 7 apā calīn
actiis i carne molli. 7 adultimū i fiīt oīns

egritudines calidas. Si autem tu experimentaberis hanc certitudinem; et non permisceas cum ea aquam dulcem
si permisceas cum ea aquam maris aut aquam salis
et medicinam cum ea aliquam harum egritudinum quas dixi. quoniam
tu tunc eam invenies subito alterationem et diversi
tatem magnam et id est quoniam magna tunc. tunc cum eo
quod non insunt aliqua illarum egritudinum quas dixi. ad
huius compositionis ex multitudine ergo diversimode
inter aquam dulcem et aliam ab ea sicut aqua maris
provenit differentia quedam que hec differentia longinqua. et secundum simili
tudinem huius iterum invenimus rem in aqua cui admi
scetur sulphur pix et baurach. et aqua in qua gustus est
sapor calcanti et calcadis. aut ad ultimum sapor
aliquis immediate acuitur. et eius istarum aquarum sunt diversi scab
ea et necessitas est in egritudinibus calidis acutis in corpore.
et est signum quoniam omnium humiditas est unius cala. et quod
soli. scilicet simplicis si aliquis insunt insunt in natura
corporis aque quam bibit ut est unius similiter et propter hanc ca
usam et sit quod sola hec aqua est humida propter hu
miditatis et illud est quoniam sum inveniens ad ul
cera que iam exsiccata sunt et arefacta vel mi su
mi et infundens et humefaciens ea hac aqua dulci
faciens ea post illud statim mollia humida. Set
reliquas species aquarum aliarum exsiccant vulnera et a
refaciunt ea. et ulcera quidem sunt in corporibus piscato
rum in mari videbis sicca et fusca. Et ulcera que
sunt in corporibus frequentantium balneis vel balneatorum
videbis humida tumula. quod si tu iterum infunderis pa
num aqua et posueris super ulcus et sit quod bibi inveni
es ulcus humectari post illud. Aqua vero cui admi
scetur alumen et sic aqua fuit aqua salis. aut aqua ma
ris invenies exsiccari post illud. Aqua vero est admi
scetur alumen sicut que est in regione ytalie confert reliquis
ulceribus. Verumtamen in ulceribus ad que erunt ad extrem
tatis est velocius agens plus quod exsiccat ea omnia
iam ergo magis est ex eo quod dixi. quod non est aliqua speciarum
reliquarum aque in qua sit post humectatio quoniam
nulla earum nec est aqua purum immo est aqua cui ad
miscetur aliud quod expellit et extrahit eam ante sua
cum iam permixtum sit ei alumen aut calcantum aut
sal aut aliud ex eis similibus. Et illud fit quod que
dam harum aquarum stimulat ulcera et pungunt ipsa
scilicet aque que sunt in ultimo acuitatis et mordica
tionis. Et nos quod invenimus sitientem satiari
et sedari sitim eius per potum aque dulcis et augmen
tatur eius sitis et fit vehemens cum bibent reliquas
species aque salis ydropicus autem aquam dulcis est
de deterioribus rebus si bibunt eam et si balneantur cum
ea. et aqua salsa tota et aqua cui permiscetur baurac
tus et sulphureitas et pix est iuvativa eis. Et

tibi quidem possibile est ut facias similiter unicuique specierum
reliquarum aquarum sic facie aquam similem; aqua maris
tantum ut permisceas cum aqua dulci illam similem; quod est
necessarius super ceteras species earum. Immo est quod si proieceris
in aquam dulcem sulphur facies eam aquam sulphu
reis et si proieceris alumen facies eam aquam aluminis
Et similiter hoc est erit res in omnibus speciebus aliis. Aqua ergo
aque propterea est natura humida simpliciter. Verumtamen cum acquirit
caliditatem accidentalem calefacit corpus cum accidit ibi hoc
erit ipsum et non est de proprietate eius ut faciat has diversi
tas operationes secundum similitudinem unam. immo de proprietate eius
est ut humectet sua humiditate sive sit tepida sive
permixta aut magis calida quam permixta. et non est
de proprietate eius ut calefaciat in ultimo calefac
tionis nisi ut fervens valde. Capitulum 2. distinctionis 2.
Incipiamus modo post dicta in effectu aquarum tepentes
ergo in corporibus invenimus qualitates activas et passivas.
hec frigiditatis in ipsius in corpore equalis nec in complexione
Dico quod siti appropinquatius huic corporis aque tepi
de omnis in calitate sua per balneationem; sit illud
aut per ebrocationem et effusionem; super aliquod membrorum
quorumcumque fuerit. faciens ipsum post illud in hora cum effun
deris ipsam super eum calidius quam fuit et humidius. Si ergo
infrigidaveris corpus illud et absideris illud diu remane
bit tecum ab eo et non aggravatus ipsum et induratus et con
strixeris illud per effusionem aque fit in successione
aque calide invenies ipsum parum plus frigidi
quam fuit. Et illud est quoniam corpus quando dilatatur
et rarificatur fit frigidius quam fuit quoniam caliditas in na
tura resolvitur ab eo superflue. Verumtamen aqua cala
quamvis corpus infrigidet post usum eius plus quam fuit
tamen non exsiccat et arefacit ipsum secundum illud plus quam
fuit. Sed tamen hoc hec est res ad quod iam accessit
oppinio quod accidit ex aqua calida. propter illud quod provenit
ab eadem rarificatione corporis et dilatatione po
rorum et lenitate membrorum apparentium. Et illud est quod
quando accidunt res iste quas dixi. tunc est necessario ut
egrediatur ex eo vapores multi. Et vapor non
est nisi humidus quia iam subtiliatum est et attenuatum. Verum
tamen non est verius secundum hoc ad quod iam processit oppinio quod
mollities et lenitas quam accepit corpus ex balne
atione cum aqua calida est signum signis in corporibus
aliis humiditatem que non diminuit sicut iam om
nium in illis dominibus. Et caro iterum que est in ulceribus
significat hoc idem signo manifesto cum contingit ut
quando effunditur super ulcus aqua calida fiat caro eius tumu
la. sed aqua accidit lub. Sed corpus evacuatur est balneatur
cum aqua calida. ergo est humidius in eo ex hoc modo post
balneationem; eius minor quam fuit ante. Et post hoc necesse est
homini ut pareat ei quod extimavit quod balneatio cum

aqua calida equalis caliditatis i effu sione ei sup
corp' e exces q exsiccat et rarefacit ipz. Erro
ei istor e similis errori illor qui extimauerut
q senes sut humidior corpor q adolescetes
Et illud e qm sup flumitates humiditati st i eor
bi semi pl'es et imbria medicalia i adolescetib'
sut humidiora sic ia ondimi illud i tractatu p
li mi d omib. Et sz modu acit cor exces
su sice aq cale sup ipm et balneato ipi cum
ea. Et adultio a p oe capl ex capl'is qb
buectur qm uti' a q cala et i e qm humitates
aes que sut i ucnis et aliis locis nacius e
namat et cor ipiu uenar. Et oe q e degne ca
mis fit humidius q sint. Et no extimo ab
aqua dulci nq expoliari hac urtute. Et de
ill que signt illud e qm aqua bulliens qn
obuit cor no appet ex ea i imbris q ca abea
obuunt exsiccatio nz arefactio sic appenri
imbris que adbunit ca igne. Et silr io
si aqua dulcis effudit sup aliq imbrorz
q sit i summo siccitatis diu tota aut spatio lo
giori hec. no actic i eo exsiccatio nz arefactio
Si ta imbri i quo sit et nigrit et obit i mio ra
et puri fit i sine putritis. At uo res iste
accidit ei qm humitas q e i ucnis i locis a
liis que sut i eo euanet super imbra medica
lia no exsiccat nz arefit oio. Et oz ut i
res iste sit nob i mcora ut sucuimus i oi
q cuirit ex sinec et e q nob nece e ut opem
utitur cuiqz me exteb que appet sru n
manife. et expiam ea et iudicem de ea sp exdi
spone sua ap ic ap qua dz q e cala au sin
aut humida aut sicca. Cap. tricesimum quartum doc; inue
Sed si noluit signum q sciu medices p res ex
ho ueur ad iustificatio rores ad cognoscend' uirtute
illud p regula ex teb aie q sut d aq p rone.
fortis ut sit peas dictor et cautor i inuite no
plubem eu imo i munm sup ipz ut melior
sru tecogitate i hoc caplo. Na i ipo sut errore
multa et dicta illud i osequntib. Res at q
e sola exceo q signt ho et poit ea rone i iustifica
one ee me qua expit q calefac aut i frat.
e illud q i ucim de osequtie ei ad igne. et e
qm no e de eo q negat in de eo q expelu an
qn uideat de osilio q illud ei festinat ad
ousioez ad igne e p calim. Et extimo no
meliores i tetionis q h nom sigt. s. simo m
p pos. Ego ei distixi et discreui i expo sui ipi
i tractatu tuo li mi d oie et d una illar i tetio
nu itz sunt res q e sic ma p ra et icq dz q hec

res p. oig uitr qn res festinat ouitur ad igne
q tuc illa p sit ignis no actu. h g i tetio e ex
i tetionib ei q e p p. poit oppositu ei q e actu
rtum; s z i tetioez alia q e res p qn ponit oppo
ei q e prima actiuus. Sig simlac spes ex spe
bi expiete nolum primum ex teb' extrinsecus
ad cor aliu rececere et iudicare de eis pre uaz
tut sic illa ala opo ea sioma et caucela tunc
nat' e ent ut ositee requires i pus et dicea. i
a nuc q expit sic sbtiliu priu an crossar et
so ut ositees an sit corpis omuni o spiciu diuu
spissi solidi tota aut ica sit laxi nacua et mm.
Et ca illud sit ex eo i quo oz osiderare tuc nece
e nob placere ca; ut locuti sumus i hic caplo sone pri
mo. Na m uidet q hec iterm e inodic ip sile elo
ositiois i plime sae. Dico g q nos uid
inius in sibilit q d corb quor calitas no ex
pellit no e ad calefaciens nos n dicant i ptes
puas. uidet e q si pip omit onteret crossa i pi
uenget sup cutes corpis no sentit cor calitate
ei penit. et silr i siho poit sup ipm lingua sua
aut deglutiat ipz aut uitur eo mo alio n su
qualiacumqz sit poig q plus no tenet ipm o tacte mi
ta. d in cito comunicat ipm. p ea ueret sr ipz
ometioez doni faciat ipm sic puluis no sentiet
exeo calitate qm si pip tenet ba doni fiat sic
puluis dein puluerizet exeo ad sup cutez
corpis calefit et i supme sicut eo fricetur locu
Et silr iro calefit si ponat sr lingua et deglutiat
donec pueniat ad stom. Q' silio uitur eo q e tm
crosse aut e no omni, nic si ponat sr cute cor
no calefit. Et si pont si lingua ei et q senet li
gua et os de calitate ei q titus pua. Sig p
sunoez ui i te que e sbtilui priu nolum n q
e uelocis dionis i ptes puas. Et p sunoez
uio qui e res crossar priu. no uolum n q e
omi illi. De penetratie corpor diurore ut no
dicat n cu labore et difficultate uehemti au
penit no dicant. Et de penetratie corpor sicor
et leuiz e qm no e uiscositus e ut dicat i imo
res ptes q sut uelocit i facile. Tuc ia m q
e i eo q m ui ex h q multa corpa cala q sut
cala p. uelocit ouitit ad igne sin calefa
tiut cor. s. lois uelocit qm ignis p pra q e sb
tilui corpu et fortioris calititis q ipm sic q p
sitat q puenit ad profundu lor corpor facile
et uelocit g caminat ea et sbtiliat ipz et ne solu
ea et pmutat ea ad naz sua et fac ea; ut ea acc
nt i qua migit o silex i ulto assiduitatis p pra q
uicit i supat ipz. Corpis a calitas e crossat

na porosa τ ē cū hoc debilis g° phūc cā; nō pōt
minecē τ sitpatie ē que accidunt ei τ mag° ipō fri
ale τ ueleat. Et uos quō iā declaraui in
tractatu tuo li° de sīmb° τ ē tractatus sim cui intellcu
i eo ē ād intelligē ā nob° ad h° q̄ dī ī isto lī. q̄ nō
ē de reb° que calefaciūt cor ouis d̄ ppetnate ā
sit calefacē ipm sic calefacē ipm ignis imo
nō calefacē ipm n̄ p cua alia. Et ē q̄ res
illa calefaciētes nō ē n̄ sic illa q̄ accēdit̄ uelo
cit. Cū g° icapit calitis q̄ ē i cor mutare eā
τ resolue sic fac ignis cū i arīdine sicca ac
cēdit̄ τ reddit sī cor τ calefac ipm τ fit sic
ps caliditatis i nate q̄ ē i cor. Sic fit arīdo ē
icap ignis i ea ps ei. Et illud ē qm̄ res q̄ ē
aū accessiōe; ignis. i ea arīdo fit post acce
sionē ei ignis. ita q̄ addit̄ i sbm̄ ignis qui
alterat eā τ dissoluit eā τ augeret eā. s. sbm̄
ignis. Et ondimi itē q̄ de reb° sūt quedā
quib° cū desolus aduēit pax mutatōnis
τ alterationis ꝓfundat ī eis alterātio τ pueit q̄tī
mo multū ualde. ꝓpillud q̄ ē i natiuis cor
d̄ apti tudinē ad illud. Et cū res sit s; hoc te
nō ē mirū si quedā res i initio alterat̄ τ p mu
tetur ex caliditate q̄ ē i corpe. d̄ui ꝓfundet̄ i eis
illa alteratio τ multiplicē p mutatio donec p
transeat ī sīm̄ rei quā alterat τ corrup. Et
illud ē qm̄ unumq; cor ē ꝓprietas quorū ei ꝓpe
rius ē ꝓparatio ad susceptionē calefcōis τ ꝓcō
ꝓprietas ē nō apta ad illud ꝓp° g° sit q̄ iceptio
una equalis ē cū susceptionē addōis nō eq̄lis
Et dico itē q̄ ꝓpterea q̄ declarato opifici natuā
iā pcessit τ res lōices ueni iā sciuerit ꝓp q̄
testificatu sūt de reb° ꝓcepimus q̄ cor ual
de pui p mutat̄ τ alterat̄ i re q̄ ag° i illas uelo
cit. Et cor magnū nō suscipit alterātiōe; τ p mu
tatōe; mai sūt sēsu n̄ i spatio tpis longo τ post
laborē fit illud i ꝓfessionū sup iuntate ei q̄ di
xim illic. Et illud ē qm̄ sipties pipis egēt
ut sit iuuā p mutatōis τ alterationis eat p°
q̄ acquirūt ex reb° cor τ q̄to plus mō
rat̄ acq̄rit illud uelocius τ fueli tūc nō ē
mirū si q̄to plus tritu m° p ip eius supflu
o studio τ ꝓsimi ptes ei maiores fuelon
simiam calitatē eius. τ cū h° dispō corpis m
cute q̄ supfities appens eius sit dura sin
τ q̄to plus penetrat i ea τ ꝓfundat̄ uadens
ad iteriora ueniūt fs illud uelcmitē calim
te. ē ex eo iquo nō ē dubitatio. Et cū res
sit fs hoc tūc sitū adūtēis ad hūc fenomen
duas radices alias sup quas itēū s; ego

iā inueni cū d̄ mēbris i lib° alijs potis tō
cāuā sup oīa que nolo declarē h° τ scies h°
uniuscuiusq; harum duar̄ radicū q̄ utreq; necēe
sūt i d̄ membris. Et sinus q̄ noīa q̄ eūi ē una
radices τ sinus ꝓportētes, aut quō ius noīa
p. Et iā dixi q̄ uult alijs. Et illud ē qm̄ ego iā
ondi illic q̄ i ipm̄ ētitur aūis ē tota oīa q̄
sities una dein sip longat̄ spūm accidit fora
mia i ea donec fiat plima foraīa sic
Radic ei alta sequens i mēnam ē q̄ tot cor i
spuat p i modū aeris τ el ētiq; sic dix. y. Et
iā illud dixim sōne āplo i li uniuersitā ps
sius n̄ ondi q̄ cū aduenas pulsatiles att
hit aer ap dilatatōe; eat attrahit ipm ab
oī pte τ aggant extremitates eat τ eat fines.
Et nō attrahit aer τ uaporem, imo tot q̄ ē
uelocis actiōis ad attractiōe; similē sequitur i
modū aeris τ penetrat cū subtilitate. Et cū
sit res iste fs q̄ narrauī, tūc oīt extrime;
q̄ puenit ad fines foraminū q̄ sūt i eaūe
i initiorib° ei ostia plima ex ostiis uenā
ni pulsatiliū τ nō pulsatiliū τ q̄ ostia ea
nī maneat sp ad supficiē eius appertis.
Or g° ut uene pulsatiles attrahūt cū aere
de foris q̄ bn̄ tinū de pipe ē donec ībi sit sic
pulsus τ nō ista q̄ iste uene attrahūt ouīa
statī ex calore i nato ꝓp pruitatē q̄titatis
eius τ ꝓpillud q̄ ē eis i nā de affinitate τ ō
ētia ad alterātiōe; ex caliditate. Et h° ē qm̄ f
mo nī i ꝓpe q̄ ē calor nō ē ad ico plus q̄
q̄ pole ē ico q̄ calefaciat uelocit τ cū illō
sit ei. tūc nō ē mirū cū plongat̄ mora ei ipi
ētinuatio i corpe sinedeat τ calefaciat ipm.
Et ꝓp illō fit q̄ p illud ex medicīs au hec
scim nō calefit i p̄mis plus d̄ alijs mēbri°
q̄ illud cū i p̄mis occurrūt. d̄ui pt° calefi
ūt p ips mēb° fs q̄ ētinuāt cū illo. d̄ui pueit
p ꝓtinuatōe; ad eta τ q̄ita fs ꝓpiq̄tatē lo
a cor. g° calefiūt cū mēbro q̄ calefitū est
p̄us. Et i hoc quidē sinoc ē declaratio mg
dicens i caplin scie eit. Vītū nō ē suns° ap
illū qui nō citet se ipm i illo q̄ ē ā istō
eleuatōē mai sā i qua ē sidna qm̄ ot ē pla
nō i illo eget ut citet seipm i sinoc d̄ uali
tate pulsus aū i tonī eget ut excitet se m
scā d̄ mēbris. τ canonū ei τ ꝓceptor ipius.
Et o q̄ pax inuenim aū sit pole ot ē plan in
d̄ b° caplis huius, τ ei cū nō ē pole illō ē inc
li meo q̄ mīnī ut excitat se ipm i reb° sēsu
appētib°, τ iuuat̄ pax ex eius q̄b° uitat ex pi

micatores. Et qui ꝯplendit hoc scit q̄ no
nō ē illud q̄ dīs ē eā ꝑ q̄ ꝯtīgit q̄ mei
nō calefaciūt corꝰ hoīū; ⁊ cū grosse tenuē
q̄uis in sinus natiuis sit uelocis ꝯbustio
nis n̄ ei tn̄ cū possibile ē intelligere q̄ dī ei
illa aūt q̄ nō intelligūt res appens. s. sūt
manifeste. Et rebus que nos inueim
in sibilit' inuētē manifesta ē que nō ē res
grossar' ptū suscipe inpssiōē; a corpib' tn̄
nō ē possibile ei tn̄ redire ⁊ i p̄me ica n̄ dītā
p̄us ultīā dicē i ptes puas ⁊ subtilietur
h' ei ē res que nō ē tn̄ i pipe aut synapiā
i reliqs medicis que nos calefaciūt uno
inuenim' illud in sibilit' i medicis quar
illius ē ut f. inde ē q̄ cortex mādragorē
silō cū accipiat ⁊ i frustra mag' icidat ⁊
sup cutē ponat nō egret i ea aliqd primis
⁊ si ꝯterit eā ⁊ ponat sup eā ultīā i fina
one i fiat eā. Et sili' itē g̃nū papauis
⁊ iqami ⁊ ē forti'. s. unūqq; oībꝫ meicis
i infiītāto. ⁊ tn̄ si ponat sup cutē n̄ p'
optīē mai sit i firabit eā debili ualde. Et
cū res sit f; hoc tūc nō mirū si anīto sic
ca ⁊ capilli sit uelocis ꝯbustiōis ⁊ si alto
approximet corꝰ nō calefaciūt ipm. nā
cū i illo ē qm̄ alto itē nō pmutāt ⁊ alm̄
tn̄ a caliditate corpis ad calefactiōē; cū;
qua possūt redduit ⁊ calefaciē corꝰ. Et hec
ē qm̄ i utrisq; nō ē possibile ut dicat ⁊ ꝯte
rāt ⁊ fiat sic puluis. Et ꝑ illud sit q̄ᵒ
calam' q̄ asportat' apud regiōis indie q̄ē
calam' aromatic' qm̄ possibile ē ut terat ⁊ re
belleē ⁊ adulterē q̄ dīdit' i ptes puas in
uenim' ipm̄ in sibili calefaciē corꝰ ⁊ plus
q̄ calefaciat h' calam' q̄ ē ap nos. h' est
res q̄ ꝯcessiunt ⁊ sup q̄ oēs ꝯueniunt
me q̄ fuerūt an nos. Et oꝫ q̄ dcō dī
ci ut cognites ꝯsidēs an sit me cū ut
ex pit' sit grossa aut subtil' aut nō h' tn̄ si
ꝯsidēs an sit rara an sit spissa. Et cū dico
sit; significo p illud sit; ut cū ptes sint
loca uacua. Et uob quidē necē ē ut
sciatis que sit intētio sūnū obūbratorū
q̄ sit ē uicā ꝯtinuata nō q̄ loca uacua
sit i ea ⁊ situs meōres eius. Ego nō signi
co p illud ē q̄ nō sunt corꝰ i intētio i hoc sic
i intētio epicuri ul' asclepiadis i mo dicūt
q̄ oīs locus uacuus i corpibꝫ unus ē plen'
aere. Cū g° sit i aliq̄ corꝰ loca plima q̄
ma sit h' ma ei ient uelociorus i finalio

ris ꝯbustionis ad ignē q̄ corꝰ spissa. q̄uis sit
eius ꝯ silis ꝯsi corꝰ i caliditate ⁊ siccitate. Et h'
ē qm̄ aer qui ē i locis ei uacuis ꝑ rarus q̄ sua
luis ⁊ uelocius recip' i pssiōē; qua oēs res i fla
mātur statī cū accidūt ei ignis ꝯburit cū
eo totū corꝰ. qm̄ ipē ꝯtinet unāq̄q; ptū ei
inuoluēs ipm̄ ab oī pte. Et cū oīa corpora
pua que flāma ignis ꝯtinet i circuitu suo
⁊ icendūt ⁊ accendūt sūl. sic ꝯtīni h' in si
bilit' tūc uificat' corꝰ raro q̄ ꝯuūt' ad ignē
uelocit' cū flāma ignis accumit ei ⁊ tangit
oēs ptes eius que sūt i ipius ꝑfūdo. Sim
g° hanc ꝯtinuatiōē; oꝫ q̄ ignis itē nō ꝯburit
calamū siccū uelocius q̄ ꝯburit alia sūt q̄
uis sit calamus minoris caliditatis q̄ ille i
sbē. n̄ ꝑ multitudine ei q̄ ē i eo de locis ua
cuis q̄ an̄ q̄ ignis accedit eis sūt plena ae
re. Cū g° accidūt eis ignis sūt plena flām
Et h' ē qm̄ cū aer ꝯuūt' ad ignē fit erro flā
ma ⁊ cū tn̄ ꝯuūt' ad ignē fit carbo. Et de
maioribꝫ signīs h' ē q̄ i calamo sit loca ua
cua plura plena aere ē leuitas ap pondus
cū; nō sit ut possibile corꝰ i nā sua dīuū q̄ sit cū
duritie sua leuis ponderis s̄ i istū modū p'
isti. Et g° itē ē acto fractibꝫ ⁊ spōgie sicce et
oīū; corꝰ rarorū diuisorū i qbꝫ sūt loca multa
uacua leuis ponderis. Scdm g° hanc dispō
nē; inuenim' calamū uelocis ꝯbustiōis ad ig
qm̄ ē siccū ⁊ qm̄ ē i ipō aer multus ⁊ inue
im' ipm̄ nō calefaciē corꝰ n̄ cū difficultate et
labore ꝑ grossitie sue sbē. Et cū res sit s;
q̄ narrauim' tūc necē ē nob q̄n uolum
extiāre sup ꝯnē uni me' ex ꝯsecutiōē sua
ꝯuersa sua ad ignē ⁊ uolum' scire an sit ap
corꝰ ita ut ꝯsiderem' i eē sbē sue. Nā si fuit sb
tilis ptū ꝯtinua solū. tūc nā ei ap corꝰ
ē illa eadē nā que ē ei ap ignē. Et si fuit
tn̄ grossa. tūc possibile ē ut ꝯuūtat' ab igne i
uelocit'. s; nō ꝯuūt' a calore q̄ ē i corꝰ uelōci
t. ⁊ ꝑ illud nō calefaciē corꝰ. Cā. ē. i q̄ agit

Tertiam ad ꝯgnitiōē; aque cū tribꝫ canonibꝫ.
explanatiuum ul' expletiuum dñatiōē; hu
meri s; q̄ dñatiuum eas tūc redeam ad li
quo sum' de temperātiā aque. Dico g°
q̄ possum' signe sr extimatiōē; q̄ aqua ē sub
tilis ptū ex hoc q̄ uelocit' incedit ⁊ pene
trat i res i ēnatius ⁊ res terras. Et illud ē
qm̄ aqua ꝑ humiditate ⁊ leuitate ⁊ tenuitate
ne; ⁊ ꝑpea q̄ puam ē uiscositate fit uelo
cis diuiōis i minores ptes q̄ sūt ⁊ cū hoc q̄

sz lunc pprietate inaq sui nō calefiat coz nec
cib; ꝯueniens igni. p̃ius ca, imo ē sz diuisi
tate illi q̃ plium. qm̄ ipm̄ ē ꝯna ig̃ ꝫ effugit i
eū ꝫ etigit ipm exima q2 cōtria ē ei nalo
7 nō ē mini si aqua diuisa sit ab igne ꝫ ꝯna
ei. cū ille sit i sūmo caliditatis 7 siccitatis 7
h̃ ipā sint 7 h̃. Et cū res sit sz hoc tūc pō
ē nob̃ sic d̃ ut stem̄ p extiātōez sup unāq̃
mē qualit̃ ē i caliditate 7 frigitate ex ꝯentia
7 ꝯsecutōē sua ad ignē. Verū nō oz ut pu
tem̄ q̃ ei dispō apd̃ nos sit illa dispō tota sit
sbtil̃ i spissa. Oleū nāz q̃uis accēdat̃ 7 i fla
met̃ uelocit̃ tñ nō calefit cor calefitur
ꝯ multe uelocitatis in calefactiōe appet
7 illud qm̄ p ui ꝯsositatē suā 7 gro ssitiē sue
sbe sit q̃ tenet̃ i ptib; quib̃ ꝯtīt i p̄mis
7 ad h̃eꝫ ad h̃ētia au ei distractio ē diffici
lis 7 ipi ablatio 7 pp illud sit q̃ mītat̃ i ob̃
corib; que iūguntur i eo donec sup ueniat
ei spatium tp̄is lōgi. Et illd̃ ē qm̄ nō ē pole
ut sbtiliet ipm̄ aer 7 resoluat ipm̄ uelo
cit̃ ita ut penetret 7 ꝑueniat ad i tiora cor
7 aqua ē sz diuisitatē illi pp̃a qm̄ io q2 re
soluit̃ 7 fit uapor uelocit̃ fit q̃ resoluitur
7 ꝯsumit̃ uelocit̃. Et pp illud cū tu effūdi
ris i uase uno aquā 7 oleū 7 decoxeris utrūq;
iuenim̄ aquā ꝯsumi añ oleū. Et silr̃ sicut i
ūn miscueris cū utrisq; simul lītūgini cu
ceni sā plib; aut d̃ q̃cū; res sint pmixtiōe
bōi 7 decoxeris illd̃ cū aqua iueniem̄ iusi
bilit̃ q̃ aqua resoluit̃ pius. Et cū res sit sz h̃
tūc nō ē necūz necītate absoluta ut oēs res
q̃ ꝯiūtūr ad ignē uelocit̃ pcul dubio iue
niāt̃ uisibilit̃ apd̃ cor calida. Et a nob̃ qd̃
ē iā pmissa declāno q̃ de reb̃ q̃ calefiūt
uit ē que dā que ē calā absolute sic ig̃s
7 q̃dā que ē calā p illud q̃ mag̃ uicit si
cā sic cor h̃ōis. Et sūt ueni de reb; q̃ sūt
calide pō. alia q̃ ē calida ex semita que ē
apd̃ nē cū caliditas ē calitas p̃ absolutā 7 ā
q̃ ē calā ex senum que ē caput rē que d̃i
q̃ ē calā pp illud q̃ accit mag̃ sup eā. Et
cū r̃ sit ita tūc nō ē necē nob̃ ut ponam
q̃ iueniun̄ de ꝓportionalitate aliq; mē cū
nolum̄ expiaz ad ignē resolutiōez ei apd̃ i
cū q̃līcūq; sit q̃ sit regula qua pmitti t̃
uditū ex huc dispōē ad dispōez ei ap cor
pmutatōē absoluta. **Cā. q̃. inq̃ decet i**
Et postq̃ **canones i ogitōe i uitis frīde. 7**
d̃inauerim̄ 7 distīxim̄ illā decinatōez 7

distīctionē q̃ dixi 7 luc eadē d̃riaōe i digē
necia i termīatōē q̃ sūt necūz si rē q ē sin.
pp q̃ ē uelocis ꝯgelatōis 7 coagulatōnis
Et illud ē qm̄ reniquē sūt sz silitudīē unī
i sbtilitate sua aut i grossitudīē eē q̃ sūt ue
lociores ꝯgelatōis 7 coaglātōis p sūtātēz
frioris sūt ꝯmis 7 sūma eaz ē sbtilior sic
aq̃ aut ē grossior sic olm̄ tūc nō necio oz
ut frior eaz sit uelociores 7 plicē ꝯgelatōis
7 coaglatōis s; si ē una eaz frior altā p q̃ti
tatē aliq̃ 7 illa ē grossior huc p silitudīnē
illi q̃titatis tūc abe ꝯgelātur 7 coaglāt
sil̃. Verū grossior abez p imaginat̃ q̃ ē ue
hemetioris ꝯgelatōis 7 coagulatōis pp du
ritiē sui i eē sua qm̄ necūz ē ut sit grossio
rerū q̃ ꝯgelat̃ sz silitudīnē unā durior. 7
Q̃ si uni eaz nō sūt sup fluitātis frigitatis
sz q̃titatē qua altā ē grossior eā. 7 sūt res s
diuisitatē illi tūc nō supfluit una si altāz
7 i addiderit supfluitatis frigitatis n̄ supflu
tate pauca 7 altā ē grossior eā. ꝯulti g̃ nō
ē pole ut ꝯgelet̃ 7 coagulet̃ iste due mē in
hora una equalit̃. Verū illi que erāt h; est
frior 7 grossior. ꝯgelatio ē i hora minori. Et
illi que ē minoris frigoris 7 minoris grossi
tudis ꝯgelatio ē i hora lōgiore. Et sili
tūn ē dispō i hoc. s. si uideris unā eaz mlta
duritiei 7 altāz pue duritiei. nō accit necē
n̄ pp q̃titatē uictorie unī eaz ad altāz. Iste
g̃ res oz ut sit apd̃ nos i memoria. Et ē h̃ q̃
dispō ad hoc ut ꝯgelet̃ res 7 dispō ad h̃ ut i
frigidet̃ nō ē una 7 eadē dispō q̃uis plures
eaz i ꝯgelatōē rei nō sit n̄ q2 ipā i frigidat̃ 7 i
ē q2 frioris nīt i re q̃ ipā i frigidatur sp i ītētio
nīā nō ē n̄ q2 acquīt 7 recip̃ qualitatē frū.
Et s̃bis nīt q̃ ipā ꝯgelat̃ i ītētio nō ē n̄ q2 i
ipā i duit̃ pp frigitatē. pp illud ꝯtīgit qd̃
cor sbtilia pp q2 uelocit̃ suscipiūt i ipsis ē
calefiūt uelocit̃ 7 i frigidat̃ uelocit̃. S; ipā nō
ꝯgelāt̃ sic aq̃. Vḡ aer 7 ignis nā ig̃s penit̃
nō ꝯgelat̃ 7 aer q̃uis quodā ꝯgelatōē ꝯge
lat̃ tñ nō ꝯgelatur sic ꝯgelat̃ uitrū 7 pix 7
cera 7 resina pini. cū tñ pix sit calā ultrā
caliditate. S; eius grossitudo 7 ipi' tenacitas ad
iuuat̃ i uelocitate ꝯgelatōis ei. Et sicut
tīgis eā p̃us i tegite ꝯgelata ē iueniūs eā
calidā adhuc. Et silr̃ stagnū 7 plūbū āb
ei ꝯgelāt̃ 7 sūt feruida adhuc. Et sz hunc
modū dic. v. uim d̃ aqua q̃ que extra cale
fit uelocit̃ i frigidat̃ cito ē sp leuior. Et r̃ ē q̃

aqua quanto subtilior est tanto velocius suscipit
impressionem a subtilitate sua. Et subtilior quidem
aqua est in qua fex terrea est minor que est. Et
cum res sit sic hec, tunc non est necesse ut sciamus
quod sit rei diversitate apud eorum ex dispositione ipsi
apud ignem in suscipiendo impressionem ex eo
igne per extranea et absoluta i nec agitur in illi
permultitudine. imo oportet ut detinemus ideo quod
sciamus illud ordines quas dixi. Impressio sicut
plurima ex capitulis experientie non sicut nec secundum sic
capitulum quo res experientur ex dispositione sua ad eorum
et quamque capitulorum experientie est longiquoris acceptionis
nominis quam hec. est in summo longitudinis a fiducia
et securitate. Quamvis sit multa mei
ni qui uni ex eo. Quidam eorum dicunt quod acetum quod est
viscosum est calidum, et quidam eorum dicunt quod acetum quod est
dulce est calidum. et quidam alii dixerunt quod acetum quod est
stipticum aut ponticum est calidum. Et quidam sunt qui
iudicaverunt secundum unumquemque locorum duorum per iudicium
diversa. et dicam illud cum hec est via ex capitulis
errotis et sermonis ideo quod est. post hoc autem volo
complere de hoc capitulo quod incepi. Dico ergo quod qui
vult iudicare super virtutem rei ex dispositione sua
apud corpus non oportet ut iudicet illo per iudicium
absolutum nec sine determinatione et non extimet quod
dispositio uniuscuiusque rerum que experitur apud homines sit
sicut eius dispositio apud ignem. Et aqua quidem in
summo est contraria igni quoniam natus eius est sic in humiditate.
De aquis non que est aqua salsa et aque maris
et aqua cum admisceretur kariopi et aqua sul
phuris nulla est que sit talis. quoniam omnes iste de
clinantes sunt a compositione aque ad caliditatem.
Et nos quidem iam locuti sumus usque adhuc
sine aqua et natura quo certi sumus hic. Et
cum nos ibimus ad loquendum in unaquaque medicinarum
qualitatis invenimus in aqua et natura sua aliter est eo
nisi quod dixi hic sint defectus et diminutio comple
bimus ipsum et addemus illud illic. Distinctio 3. liber p-
llenicus; in qua docet quomodo cognoscitur natura aceti. Ca
pitulum nunc teneo per quo ponit impressionem diversas
morum reliquorum opiniones de compositione aceti.
medicine. hoc autem est. una earum est aceti. Invenio enim
homines plus diversificati sunt quam in reliquis earum
Et illud est quoniam quidam eorum dixerunt quod est frigidum
et quidam dixerunt quod est calidum. et quidam alii arbitrati
sunt in eo caliditatem quandam et frigiditatem ipsum a cali
ditate aliquam. sicut quidam qui dicunt quod est sicut unum
mortuum. Isti enim dicunt quod acetum dimisit cali
ditatem unam propter et aque sunt caliditatem quam dicunt pu
tridam. Et hunc quidem sermonem laudamus et approbamus ad

sui sapiendum eam et iudicare cum opificibus ei similem in
diversi eorum et credere sicut ipsi credunt si posse; per eo
ingenium reperitur via ad distinguendum in partes eius
nas et separatur una earum ab alia sic possumus in lacte
et hic non separatio partium et lactis et distinctio inter
eas significat manifeste quod lac non est cum similitate et
sua similium partium nec similia eius omnino est sibi una et eadem
quoniam homines invenerunt modos plures quibus separant partes
lactis, et distinguunt in caseum et aquositatem ipsique
nominant aqua casei. Et non invenerunt in aceto ad
per quod veniatur ad hoc. Nec nobis tamen est possibile ut
negemus quod subtile eius nec tenue in formatur ipsi
sicut quod est spissum in eo in eo sicut sicut quod est in vino cale
factio. Et hec est via per quam solam possibile est hoc ut ma
nifeste declaretur quod acetum est compositum ex partibus con
trariis in ipso sicut lac. Et in omnibus quidem humiditatibus
expressis ex fructibus est spissitudo et fex permixta
eis. Cum ergo plangatur in eis tempus residet fex illa in fi
nibus. Quod ergo de ea est in vino nominatur fex. Et quod de ea
est in oleo nominatur amurca. Et hec res eadem spi
sa que sicut fex est in reliquis humiditatibus expressis
humidis sicut metenatorum que est in vino et oleo quam minus
sit ei in unaquaque earum nomen proprium. Et in aceto
item est res una et forsitan quod est in eo ex eo quod est calidum
est hec et quod est in eo ex eo quod est frigidum est res subtilis. Et
forsitan item est res pura permixta cum quantitate mul
tum illius scilicet alterius que est summa rei. Et illud est quoniam
res in hoc quod pars frigida est maior in eo quam pars calida.
declarat in quantum virtutem in eo que experitur virtutem eius et quod
de ea in virtute eius. Ego miror de quibusdam qui
iudicaverunt quod perveniat acetum ad summum exca
liditate sua quod est sicut cautio et putaverunt quod ipsum
non absindit manantem sanguinem in plurimum cum
Quod si acetum esset in hac ratione fortis caliditatis esset per
quod significaret super ipsum quod caliditate eius non restrin
geret sensus. Amplius post illud sicut sermo
dum ex eorum qui exemplificaverunt in ipso sicut acetum
in loco ex quo absciditur sanguinem cortice durum si
mile cortici quod agit a medicis acutis quod ad
hominem. illud est quoniam videmus cum hiis utuntur medi
cinis et nolumus per eas abscindere sanguinem acci
dere in loco cortice combusti non per vim. Quod si aber
non acuit iste cortex non absciditur sanguinem
quoniam cortex est illud quod est sicut tectum super corpus
ex quibus currit sanguis. Et propter illud et quoniam cauteri
camus locum ex quibus currit sanguis. Et propter illud
et quoniam cum volumus abscindere ipsum per cauteria iam in
uno igitur. propter quod scimus quod illud ex cauteriis cum n
non fuit cum hoc quod non remanet fuit proprius. nec
et movetur in manantem sanguis. Et in eo quoniam

igitur nō abscidit sanguinē p̄se. im̄ q̄r cale
fiat imo nō abscidit ip̄m n̄ q̄r q̄r ɔbuit
ip̄m ex coīb; illud sup q̄d cadit q̄ fit illud
q̄d remanet ex illis coīb; que ad huiuſ ne
lam eius q̄ ē sb̄ eo. Et d' ɔsuetudiē quid
grecor ē noīare hāc rē que remanet ex ɔbu
stiōē noīe signāte eā p̄p̄e escam. Vn̄ aceti
nō abscidit sanguinē sic abscidit una me
ɔburētiū. imo si plus q̄ ip̄m abscidit san
guinē nō abscidit n̄ abscisioē me. q̄ i strīnḡ
ɔstringit p̄t q̄ acetū ɔbustio. Et aūt res
ico sm̄ hec tūc nō ē ei ɔp̄o quā fac̄ medi pre
dic̄m oīum q̄ ip̄m calefaciat ulti calefac
tē imo q̄ infrigidet. Verūtamen meliꝰ ē sic dici
aū ut aliene hi testimonia cū sit testimonia
nō experientia rē que expic̄ i q̄b; n̄ sbsistere
res usq; ad sb̄m. nā puenia i eis cū reb; ꝑpi
quis imo nō remanaf sup ea n̄ ex reb; lāguas
ꝑp̄ones i multas. Et ē dicā feditatē horū
testimonior̄ sine labore ico q̄ fumo ē. Cap̄m
Incipiam. 2. ind dec̄ ɔgistic̄ uirtute aceti p experi.
ḡ i capl'o expic̄ sicatione ītā q̄ descripsim
apħn̄. ḡ expiam uirtute aceti ex opere ei i coī
b; sanis sanitate nō lapsa. dicā expianur
ip̄m post illud operes ei i coīb; quor̄ ɔ̄ est
mala. dicā i coīb; egris. Quam ḡ i pris
spōgia aut lanā i ingnim eā i aceto dicā po
nam ip̄m sup ad mbror corpis sani q̄ aliq
mbrū fuit. dicā i rigem illi hoi; ab eo q̄ po
sium sr' locū aut ueniat i illo mb' tactū fri
tatis aut tactū calitatis i sit ille sup quē ex
piet hec acetū nō meius si in excoitate. isti
ei indicat i hi reb; sui i elinatē ut uenorit ta
en aliq̄ sinat q̄ sanūt. Et res i hoc ace
to maiifesta q̄ oz ut nō sit i hora i qua admi
stret sño ulta fuate in calo maifesto ca
lore. h' ei ē res quā uī iā aū dixi. Cū ḡ ace
ti q̄ administrat ē siq̄ nātum i sepius fiest
nō aliquid multū in forte ulcis tūc uides se
ut ex ipso p̄ul dubio fuate maifm i p̄mus
cū ɔiūtur i eo i post horā i duas horas tres i
q̄tuor i i fine rei ymagiat' uitēi eo q̄ i uenit
tactū aliq̄ tale calitatis q̄ g̅nat i illo mbro
pmulati. Si aūt acetū ē forte fortis acu
tatis tūc uires eo ɔtinuat t' a seipso q̄ i p̄ue
rei sñt ex eo fuate. Verūtamen i uenit tactum
calitatis g̅nate ab eo ut eiacut nō post spaciū
lōgū sic accidit ei qui uit' aceto recēte q̄ nō ē
multe acuitatis. Et iste sūt res q̄b; declar̄
q̄ acetū ē p̄ul dubio frigidū. Verūtamen i eo m

lioutas p̄ua ē. i nō calefit coī n̄ p̄uā mar
acuitati. Illud aūt nō ē res q̄ sp̄ fumat imo
nō ē de ei p̄prietate ei ut fumat illud n̄ i multo.
Inde ē q̄ cū aspm mollia cū q̄b; nō ē ab. me
dicatur cū aceto nō i uenit puncturas ea i p̄mo alipis
tactu calitatis statī nā i fine rei. si acetū i eo
ex aceto ɔmotio i p̄uritus puns. eā cū acc̄
multotiēs ei qui nō expertus sup ip̄m i scalp
locū ut rubeat ille locus ex eo rubedie. tāti
i illud ē ex eo i quo p̄uta q̄ ip̄m nō calefi
ait calefactōe p̄ ui p̄one suā p̄mā. imo nō
ē n̄ q̄ mordicat i teīnt i aduulnet p̄ mōdi
catōes suā. Et q̄r iā exiuit nobis sermo ex
eū rememorante q̄ opa aceti i coīb; sanis
ad rememorādū illud q̄ ag̅ i corpib; lesis
Ergo rememorē rerū quas efficere ē d' p̄prieta
te aceti i egnib; calis ualde. i egnib; ualde
friis. Dico ḡ q̄ q̄ acetū hoc ɔbustio excepi
dicite i quo poit' me. q̄ noiat' terisie te alie
acetū extinguit illā ɔbustiōē. Et qui uulci
expim i i scie p experimētū tūc res ē sic ē. Ita
expertus sū illud sup manū meā ut i uesti
gare dispōe uirtutis ei i p̄ueniē ex expia ei
ad fine. Et f' ē q̄ ē lenium locū multa cutis
mei hac me q̄ noiat' terisie i ealietur. i
expertū. e. aut. q. horis dñi ceperit loca
illa asp̄m i accēdi. dicā aspsi sup unū locor
illor acetū. i sup aliū locū unxi olō i aliū
oleo ro. i posui sup aliū locū aq̄ ex eo d' aū p
petate ē ut extinguat calitate i i fridet eū. In
ueni ḡ forti eis oīb; aceti. i nō ē forti eis i
frigendo acuitate i sedado sic oleū puri ro
lei ro. q̄ de p̄prietate ip̄i aceti ē ut fumat ac
cūe mordicatōes. si fortius eis ē i infrigidado
i illud ē q̄ sind ē pole ut acetū extinguat
ap̄m calā acuita aliuinito terisie que ē
alietū aliq̄ mor n̄ aut p sinītōes aut p co
finitōes acuitatis i mordicatōis i sedatōes
ei i iā p̄uari hec uno ē tūc ordiceo ut n̄ n̄
palm i ē cū hec ex reb; q̄b; i sūnt acs eg̅ne
calide. Verūtamen ip̄m i fridat quasdā ear plus
i q̄sdā ear min'. Significo quidē p egnes i
calas ap̄m acuita aslāgiuē i pustulā que
noiat' formica i aspa actus ex mā ɔmixta i
ex sāguinē i colā rubea i aspa ɔgnoiat
erisipila i pustula q̄ noiat' carbo. Et sine
bemitia uirtutis ei i ip̄i asperitas nō ledetur cū
ip̄m accidit i hi infirmitatib; nō uiceniur i
medicatione ear aliq̄ rem i fūntū pret
ip̄m. Cā. 3. iā q̄ poit i p̄fectiur dña ɔ̄ p̄pietates

Conuenit medicorum posuerunt hic ipsum **primus de aceto.**
cuius maius testimonium super caliditate eius dixerunt quod
non esset acetum frigidum quod est super ipsum de acuitate in modo
dicitur et non convertit in exasperatione si non ipso
esset caliditas multa. Nam sic per penetratio frigidum
est ut ieiunat et dicitur agget et constringit sicut per
penetratio caliditatis est ut ieiunat et dicit et hoc
est quod in aceto propter invenimus. Et est quod incidit et cor
rumpit corpora aliorum et resolvit et finit ut tenera
eruentum sanguinis et scrophulas et lapides et o
stracia et eos et ferrum et plumbum. Et si plurimum sic
ignis penetrat in eis etc. Similiter aceti quoniam non est
ex rebus que tollerent ipsum et quod expecteret sicut ipso
in quod quod possit plumbe ipsum in vehementia pene
trationis sue cum sit subtilium partium sic ignis. Et
de maioribus testimoniis sicut illud est quod invenimus
sensibiliter et cum nos ut gustum ipsum invenimus
ipsum ita et cum hoc resudat et penetrat sic spis
se texture solidi valde sicut vas et melonis quod
aqua et corrodit eas etc. cum occurrit frigidis et
narrantium cum hoc est quod dixerunt ipsi. Et ego
quidem dico quod ipsi narraverunt aceti cum propter
tate qua posuerunt ipsum non aliud nisi ignem.
Et similiter ut aliquam dixerunt quod acetum per firmita
tem liquefacit et resolvit glutinositatem sanguinis
quoniam coagulat ipsum et exprimit eam et coagulat ipsam
ab eo parte sic sicut homo comprimat super eam digitis
suis et constringit super ipsam donec exprimat eam
et excludat et expellat eam. Et convenit iam
auctoritate cum sic qua pervenerunt ad hoc ut po
nat aceti frigidus nunc. Et utrique quidem
secte superfluerunt superfluitate qua meretur
reprehensionem. Et hoc est quoniam si aceti est frigidum non est frigidi
nunc. Et sic calidum non est calidum omnibus rebus. Et in
rationes quidem non cadit scientia et diversitas
virtute cuius super ipsum non esset propinquum diversiformi
dicit in duas dispositiones longinquas ab invicem ex
extremitatibus longitudinis multum. Et de eo quod sig
nificatur quod tu non invenies unum quod dubitet de virtute
quamvis aut virtute mandragore aut virtute
nasturcii aut virtute piretri. Immo omnes homines
conveniunt quod virtus illorum est virtus frigida et virtus illo
rum est virtus calida. Et similiter tamen et igniamum et opi
um sunt frigida et piper et sinapi calida. Et cum istis quod est
dixi sunt multe alie medicine sicut qua sunt quod iam
convenerunt omnes medici quod ipse sit calide et sicut quod
tum earum iam agitatum sunt quod ipse sit frigide. In aceto
vero dispositio est similis ei quod est rosis et illud est quia
sunt ex dubitatione in esse eius quod non est frigidum ultima fri
gidi tate nec calidum ultima caliditate. Et ego nescio

ut ex quibusdam modis non sit una duarum rerum et ex
quibus cum earum sit unaquaque earum. Et quidem quod non sit
una duarum rerum dicitur quod sunt ista frigida et
medie sicut quod distinxit alio cum aliis illud et discer
nat in quibusdam huius suis. De eis enim sunt una du
arum rerum quoniam coniungit. Et de eis sunt quod dicit esse in
quoniam non est eis communis in cum una duarum extrem
itatum. Et de eis sunt que dicuntur esse in quoniam quam sit
in hac extremitate et quoniam in illa. Et cum res sic
sunt hec tunc procul dubio omnis hec duo in. scilicet ace
tum et oleum etc. non dicitur quod non sit una duarum
non autem secundum unum istorum trium modorum aut secundum duos eo
rum modos aut secundum tres. Et in quidem vero quod aceti
oleum etc. non dicitur quod non sit una duarum non expe
ctaretur quod ab eo coniungat duabus extremitatibus ex modo quod in
hora aliqua inducit eam utrumque calefacere quam ap
prehendit sensus et in hora infrigidare. Quod si loco qui
cunt ut declaret quod ab eo non fuerit una duar
rum nisi quoniam utraque non coniungat in unum duarum
extremitatum fortasse inveniet in illo rationem sufficien
tem per quam loquatur. Sed non potuit in illo invenire
rationem demonstrativam cum ut sufficiat sententia. Hoc est ergo quod ex
nimis sunt et propter hoc in esse aceti. Et illud est quoniam dispositio
ieo quod cum in esse eius sicut ipsum ad duas sectas ex
hoc quod ab eo sic possit ideo sicut rationem sufficiente. Secte
tamen illorum qui conantur ostendere quod est calidum valde. Et qui
conatur ostendere quod est frigidum valde. Et ex maioribus
significationibus quod ipsum coniungat duabus extremitatibus
secundum insufficientem commutationem eius duabus rebus contrariis
per sermonem in ratione et de rebus laboriosis valde in
veniendis cum non sit nobis possibile ideo distinguere illud
et discernere similiter enim sicut fecimus illud in lacte et de
rebus aliis multis de illis quas omnium cum ne
cessitudinis precedentis in sermone. Et propter illud diligo
fabricare rem ideo super indicem et iuvamentum manife
stius apud sensum et fidelius in revelationis successi
onis. **Capitulum est in quo docet investigare per virtutem et iudi**
cium eorum quorum habetur firma scientia in virtute aceti
Torum ideo quod
in cum ut properemus nos ad hoc indicem ipsius nec
relinquimus ipsum ex via sensibilis rei et crossi. Et est quidem
rememoratur sermonem sensibilis et crossi quoniam rememora
tionem eum. Et melius quidem est nunc ut tamen rememore
mur eius et dicam ideo sermonem multum longum. Ne
enim sicut quod dicit plato est quod plurimum sermonis non docet in
iudicio rei. Dico ergo quod non est ab eo quod dicatur quod
aer non est sensibilis sicut cum dicatur in partes parvas subtile
et velocem et penetret in corpora spissa valde facili
penetratione. Si autem narrauit ipsum sensibile quod mo
do est istum. Tunc inveniet ipsum et manifestet eum nobis
hic. Nos enim non de quod aer sit corporis ex generis per

uis sic putauerit p̄ncipes opifici scīe alii imo d' q̄ cōtinuitati parti unit' tonis sic res una in qua periit nō fuit uacuitates et q̄ aliq̄ cor nō ē ita nō formatur i certitate q̄ ē subtilis ū ex uelocitate sue diuisionis i partes paruas. Et sicut aer subtil' apud nos plus ē eo; tunc nō oīs ignis ē subtil. et h' iō ē q̄m eos igni et ferri igni ē igis et sili lapis ignus et aeri q̄ cōbūrit' et ē cor sctm pruna sī multū cor i hora sua h' ē subtilius q̄ sunt aīi illud. Sz flama ē ignis d' igt et ē nec subtil.

Et cū res sit ita tunc nō omnis ignis ē subtil. nec ē subtile ignis et h' iō qm̄ pruna ē ignis nō subtil' et nō ē igis.

Et cū h' ita sit tunc qd fuit q̄ uocauit oēs medici et philos sī plurimū ad recipiēdū has duas ppōes sāis i ueritatē et fec̄ eas cautē ma i ḡdicēte i capitulm agguitōis. s. ppōē; que idicat q' oīs ignis ē subtil' et ppōē; q̄ indicat q' oē subtile ē igis.

Ego aūt dico q' qui iuestigat se ipm̄ igenio suo et ponit mēte suā i re. nō d' q' pruna ē subtilior aere et si nō tunc remeorer et puniscat ī su suo aerē mūdū clarū subtile tenue quē uides cū flat uentus septētrōis et ap̄ uehementiā frigoris et opū ipm̄ fere ig' to pistos ei opōnes et exepla. scam q' d' reb' ē quedā q' ē ī ulto subtilitatis et tenuitatis et ē fin. et de eis ē q' ē i ulao caliditatis et ē grossa.

Cū ḡ res sit sz hoc tunc nō ē nob' necēē ut recipiaz ab eo q' iudicat sup acetū ex ipi mō dicatē q' ipm̄ sit subtile calm̄ cū nō oīs res subtil' cala sit. et forsitā ē uoī q' nō oē mō dicas ē subtile. Sz i hac mō fōne nō subtil' ē pmisio et dam' q' ē ita sz q' iā transiuit nob' ut dicam' q' iā iuenim' mūe et iuenī septētrionis et aquā fiū oēs mordicātes oculos et nō oculos tm̄ sz ipi mordicāt etiā uleera et oīa cor tūna tenera sic dix. ypo. q' aq̄ fria mordicat ulcera.

At uo filio p'mi s' it i hoc sz q' dixi et credent nob' q' oē mordicatiū ē subtile nō erit necēū tm̄ ut dec q' oē mor dicatiū ē calm̄. Sed h' lac ḡ terminatē; nō ē; ex hoc q' acetū mordicat ut sit calidū imo subtile ut ē uentus septētrional' q' mordicat si nō ē calid'.

Q' si aūs dixerit quō ḡ fit q' quidā qui uti' eo i uenit ei tactū caliditatis debil'. dicem' fortasse q' sic nam uz aū eē cōpositū ex duab' uirtutib' ōnis. sic e lac aūt fortasse fuē illud ppea q' abscidit caliditatē et aggitat eā et fuē eā uicē. posle ē ido ut faciat illud q̄m acuit p' illud q' fit ex eo i uacessu ei et ipi penetratē et accidat cū mō dicatē eō q' ī acutabi ad locū ma cala. hoc aūt ē de reb' maifestis q' mē attribuitur et effūdit' ad mbra i quib' acuit eō.

Vī in ad mbrū q' ledit' pacētu nō effūdit' ma multū q̄m acetū ppea q' ē frig' et refrenat et redire fac ma' rei que effūdit' ad mbrū et expellit ipā n q' ē ea subtile ē i ulao subtilitatis. s. la hoc euadit ab aceto. et nō ualet refrenare pīz cautare ipm̄. q' effūdit' ad mbr' et collig' i eo et nō cōtīt' reditio retro sic reuīt' ē uol sui;.

Et sigō sr' illud ē q' uides mbra q' stimulāt' paceti atq; attrahūt' mē colo pin rubedine subtil' i fine subtilitatis et forsitan hec ūm ē cā alia q' nō possum' scire.

Et ppillud precepi et plubui ad hec ut ponti phi um i experiētia mē ex lōgīquo cogit ies ad hoc ut caueat i inqsitiōes et qōes nāles et platonis ābiguitatib' magnis. Et nos quid h' nō itendum ex t'c eās oīm; sz q' oīs opificib' scīe nāz. et nō itendum' n ad sciaz ū tutū mē ut uean' eis sz mod meliorē et ut sciam' et imp'ōne eaz sapiētes ualde et ē q' nos iā oīnom' i ll' ōpōnis mē. et d' ingeniositatis declarātē sufficiētē q' ipole ē ut hō accipiat mē ōpositā accepcē bna in nō uuit' sz q' oīs mē q' ali' p' ipm̄ ōposuit don' sciat uirtutes medicinaz sipliciū.

Cū ḡ in tetio nr̄o i hoc li' p'sēte nō sit n h' q' nārrim' nus tunc necēē ē nob' hora qua iuenimus rē p quā fit uinamtū i hac receuce ut alienemus i qsitiōes et qōes nāles i qb' fuit hesitatōes et abiguitates multe et recedam' ab eis. et illud iō q̄m opifices scīe nāz eū icipiūt q'r' d' summa ōpōis aqua pueniūt aceto sitis et dulcedo et uiscositas et amaritudo et salsedo et asperitas et acedo et unaq'q; reliq'e qualitatū aliaz effūdit' sup eos i ipoz sanctiatōib' hesitatōes et dubitatōes magne multe ualde. Et ppillud ego inuo nob' ut caueatis hoc et timeatis ipm̄ sicut caueatis et timetis icedē sup locū strictū al tuz. et cū possitis icedē sup uiā āpla maui festā qua sit nob' posle expim mē.

Pūm ḡ oīs nos credē et subsistam. ē res quā dixi uobis an. s. q' nō cadit abiguitas i uirtute uni' mē fortis calefactiōis et fortis isfridationis imo q' cōuenit d' medicis icēē eoz ut dubitet maifeste i quaz eē dubitū sup q's nō cōuenim' sue necio medieq; nō cōuenīat

sup illud ē uerio ex mediciis que nō sunt in
iuuamentis eximitati. Et illud ē qm̄ in l
te me que sunt ap̄ sui; simplices singulares
sunt cōpositē ex uirtutibus diuiis. Et lac ē una ea
rum / et nō ē lac tm̄. imo ē aqua sulphuris
et aqua albior et aqua uini. et ex eis aq̄ una
rum siles istis nō sunt sic illud q̄ sunt n̄ p co
mixtionē uirtutū diuarum. et illud ē qm̄ in aqua
i natura sua ē sicut et humiditas. et allumen et sulp
hur et colcotar et alia quorum una ē h̄ sunt
calida oīa. Et oportet ut rememoremus q̄ in l
te rerum calidarum sunt grosse et multe rerum frigidarum
sunt subtiles. Et sup has radices fundamenta
fabricabo et nūc nūc; ideo quod i dictum sup u
tutes me in diuiso secundum successionis. Ergo
bonum ē nob̄ sic huc ineruare; ut dicamus in
aceto q̄ ē subtile i frigidus et exsiccatus. uerum
tamen accipientis cōsitatiōis ideo q̄ sunt opinab̄
sciē naturam cōuenientiora. Nā ex scia hi q̄ nām in
uenimus aceti scit in quali necesse sit ei p̄m
scē ipm̄ i medicinis aliis. Cā. q̄. i qua reptur
Ecce ergo ex opinionē illorum q̄ i quirebant de uirtute
eo i quo redeo ad aceti partē; longinquitatem.
redarguendum illos q̄ distulerunt et prolongaue
runt sinceē; i uirtute aceti. et fecerunt medicinas ad
hunc itm̄ replesse q̄ forsitan cōplecteret oēs cor
eā nō discernunt qd sit i uirtutibus oīum; me si
gularum eradicatē et diminutē i fuerunt
cōtempti ut diceret q̄ hic calefacit et hic i frigidat et hic
desiccat et hoc humectat. Nā hoc nō ē quo p
ueniat utilitas eiusdem sic hic modo sinceē ab
soluto i sciat scia absoluta. Sz illud q̄ sequ
utilius ē ut sciat quantum sit quantitas i frigida
onis solatri et ceruise. et plurium i grossolea
de aut portulace aut lactuce. et q̄ntum sit q̄
titas calefactiōis capsie et q̄ntum sit q̄ntitas
calefactiōis cinamomi aut amomi aut i
cardamomi aut feniculi. Et sili in oī
medicis quarum uirtus ē uirtus q̄a exsiccat aut
humectat nō pueniet utilitas ut sciat uiru
earum summam i imo nō sit utilitas n̄ ut sciat
que earum iā i p̄mis sequitur ē agentie equaliter
ē media et q̄ i eas que h̄nt uirtutes diuas et q̄
earum sunt i ordine qui ē post istū aut ordine
tertio longitudinis amedio aut i ordine quarto
aut quinto si fuit possibile. Deinde discernat illud
et distinguat ptes apparentes manifestas. Na
eā nō possumus uti medicis simplicibus priuatas a
tificiales et cōponere ex eis medicinas preparatas;
et ui a recta n̄ q̄n sciam uirtutes medicinarum hi
scia et p̄ hoc itm̄ possumus eo uti q̄ iā cōpoitm ē i
reliqs t̄pībus ex medicis cōpoitis usu recto
Et hec ē res ualde difficilis i qua necessarius est
usus multus et ingenium. Et illud ē qm̄ i omni
eā ē h̄ una ē necessarium ut ponas unum tm̄ ex
experimentis sicut modo que iā ostendimus. Deinde necesse
est sup illud ineruatē hois cauti. Et ca
ue ut ponas de ipm̄ loco ei qui fuerit hesitans
et actus ē i plicatus qōnibus plenis dubitationibus
et hec ē q̄ uocat hoiem; ad admirandum de q̄bus
qui i quirit de hiis rebus et decipiunt seipso suis ma
nibus i res multas de quibus i quirunt et quarum i
illas suis rememorantur sicut fecit hunaidis. Nā ei
et q̄ sunt desertm ei nō i apparuit i quirē de uirtutib
me simplicium que sunt i me cōpositm n̄ postq̄ pue
uenerunt sup totum q̄ dicitum ē i antiq tpe de me cō
positis. Cum ergo inuenit q̄ aceti cā ē p̄mū scē
i medicinis que calefaciunt iudicauit de ipso qd
ipm̄ itm̄ ē calidum et nō declarat alicubi hoium; an
aut locus aceti i nulla me i qua p̄mū scetm
sit hec bonus dum sciat uirtus ei sola sz singulari
ter qd sit. et si crederet cōfessio itm̄ q̄ hec ei i illa me
eēt bonum. nō eēt i illo illud q̄ nos scam eam;
et uia i cōpone me itm̄ ut ponat illud regulam
qua iudicem sup eas i sciam eam; pp quā sit
ut cōmisceat i medicis multe calefactiōis uni
me que i frigidat. Aut i medicis multe i frigidatiōis
me una que calefacit. Et plurimum qd ē pp
nob cōsiderato ad multitudinem eorum i i forum prolon
gauerunt earum dantes; eā ipi dnt cās nō manife
stas extimantes q̄ ille me cōueniat eis. Deinde
cōprehendunt illud eū erroribus aliis quos acquirit
ex oppositis auctor summarum i uolumini q̄ cōpōt
ex qōnibus q̄ ceteris et ex eo eū nō ē declaratio i eau
nō ē declaratio i ponit unūquēque eorum iudicē ad
ineruandum sup aliud. Hec ē illud a quo cōmo
ueor ex hoc q̄ ipi dant auctoribus experimentor
locum cōtradicendi sup eos p eorum credulitatem facile
de illo q̄ inuenit eē narratum de uirtutibus me cō
positarum q̄ nō sit possibile ut multi eorum iā cōposue
runt cōpone mala. Et illud ē qm̄ auctores ex
perimentorum i quantum extimo dicerēt sic dixerunt
q̄ p sciuerimus nos de uirtutibus primis agentibus ex
uirtutibus cuiusque me est uana eū experimento iam
p̄us i uenerunt q̄ntitatem me simplicium i cōpositarum eam
unus nō cōprehendit p multitudinem que iā sic
lis ē i cerdum. et accepit eū quidam qui i quirit
de uirtutibus p̄mis densiorē et uane nedum ab
aliis eorum. Et illud ē qm̄ si modum uidendi medi
cinis i q̄ pueniet extimamento eorum p̄us i p̄us

ia scitu sunt 7 9fitent' eas oes hoies 7 ecie ip q̄s
9pat' me illud q' agit nod' sciūt' in hoies
9uenunt sup eas. tūc mai' ē q' sciā 9pois me
7 mēx. sciā usus ear 7 iuuamitor ip̄ar nō ē
iuuamitā 7 sciā p̄itates prias ex ūtutibus
me. imo nō 9ponit' me iste ii p experiaz. Ra
tiocinatio aut ē res p quā pueit hō ad suf
ficiētiā tm. istud gᵒ 7 res alie plēs ex suis
9iunb; sūt quas ego uideo auctores exp
imītoru dixisse sꝫ oē i quo bū ex secuti sūt 7
pp illud redeūt sup oēs qui incipiūt totū
q' iueniūt d' meicis scriptū ē i ill' qualicūq;
sint dispō i scribendo illud 7 credūt ut uerī
ficaīt 7 9fidūt i illo 7 nolūt addē ad illud
7 reducūt ab eo cās 9uenientes ei q' credi
deriūt 7 p q' sb̄sistūt ex iuua mētis. Ego
aut dico ei qui fac' illud 7 uideo sup eū
cū simō auctor expimītor 7 cū eor reddit
oē q' credit q' oēs secte me. pt secti sequi
uz snias sūt male 7 fl'e 7 inueni dum uideā
q' oēs ille sūt fl'e pt secti asclepiadis ire
mitti nō uerificat aliq' ear pt sectā aduciū
7 thimagenes nō uerificat ii secti eunstratus
Et uniuscuiq; reliquor uerū q' oēs nolūtates
7 secte sūt uane 7 fl'e pt secti sui ipi. De
ūi qui ueniūt ad me 9poitas sui alijs susci
piūt tot' q' iueniūt scriptū i iuuamētis ea
ū pt q' experiāt illud 7 nō curāt sūue me sit
ex eis que scripserūt illi qui cū eis 9uenūt
i sniā ad quā diuisificaīt ab eis i snia aut
quicūq; hoies fuīt q scripserūt eas 7 iue
nimus eos multor q̄rētes remēorates ear
i 9pōē 7 artificio iā male actū eē. Et mirā
bilius hoc ē q' ipi faciūt hoc 7 nūqdū expti
sūt ill' has me. quas dūt eē bonas 7 quas
laudāt imo nō faciūt nisi ēēs i eis ii simone
quorūdā alior̄. Iudge q' mō sui pris nup hō
qui laudauit me exmeicis podagre laudē
i qua plōgabat. Et dū ipe extollebat laudes
ipi' me. aduenit hō nob' huius podagrā reg
tūs ei erat adeo suauis 7 lenis q' ei erat pō
cū ea icedē 7 pmp̄ precepim' ei ut faceret nouū
de 9pōē h' me ut experiret eā i p̄mis i illo hō
posuit eā sup pedes hōis i firmi 7 nō cessa
uit i firmus uigilare tota nocte. dū rema
sit 7 nō potuit incedē sic añ illud in fuit
ei itm facile pmutari i lecto suo de latē ad
latus in tollerabat nedū aliud ab illo. Sꝫ
gᵒ h' cauit res cū qui eā diminuit i qunē
7 uitūt' festiāre 9fiteētes i alijs 7 credētes
eorū sermōib;. Et quidā intendūt decipere
alios 7 ex ira ducūt eos 7 cū hoc si oēs me cō
poite quē remēorāt' ēēnt hoc recte 9pōnis
pluēs suā 9pinioē; quā faciūt euanescē iu
uamītā p caplm 9sideratōis i eis 7 destrueret
ipm 7 illud ē qm ipi putāt q' nō i qrūt de
uirtutib; ul' uirtutib; me simpliciū ii ad locū
9pois me 9poitas 7 meos qui administrāt
i eis 7 sup illud sꝫ plimū i duxit testiōia t
oīuz āntiquor. s. eradisistratis 7 albucal' 7 co
lochinas 7 dulcis 7 fun agoru ipi yp.
dem cū pueniūt ad expiaz ear. loquēt i eis s
mone quorūdā qui iam sūt cogniti 7 fecim'
nos cū eis oēs me 9poitas. Et post ās
i hoc loco dicē eis quō gᵒ repellimus ut i qsi
tio uiri de uirtutib; me simpliciū iudicia sūt
7 uana. 7 uos scitis q' si uos iā scitis uirtutes
me 9poitar 7 iā uacuastis uos ab eis 7 ua
cuatis ab eis 7 nō i qritis d' simplicib; ii ad loc
hoc 9poitar. tūc oritur i qsitio uiri d' uirtutib;
me simpliciū sit supflua cui nō ē necitas. S'
ū si tolleret eis istā 7 parat' ea sꝫ dispōē; nō
iueniet uiā ad tollendū illas pp̄etates prias
quas dixi añ. s. i qsitoēs eor de declarāte eis q'
ē 9nā cū ei q' iueniūt' sensibiliter p simōē; laqui
Et ego qdē uidi ex eis uiri qui ē in fama ad
hoc pdūt ut i qreret nos quatin' incipere
mus illud q' 9plendūt s'uis. iuueīt gᵒ eum
hō 7 i interrogauit eū an pip albū ap ipm eēt 7
calidū 7 9fessus ē ei q' rē calidū 7 postq' i terroga
uit uiri scis tu q' rē calidū dic qm uideo ipm
calefaciē. Dixerūt gᵒ de eo pp̄t q' affirmauit
illud sup illusioē; pp illud oēs qui p̄sētes e
rant illusioi qm nō itelligi simo ei iste quez
laudamus ē qm uideo ipm calefacē ē simo q̄
declarāt q' s'uis a p eū ē receptū credimus 7 ipe
añ illud repellebat eū 7 inculpabat ipm 7
redarguebat eū. Et simōes nō credimus
ei q' s'uis applendat. tūc uiri ē nob' pole sci
re q' ignis ē calidū 7 pp quā rōēm mactē; scim'
sup sciāz illi 7 iudicam' de ea sup ipm aut p
demōē; qua affirmam' illud uiri scimus q'
glacies ē sñā ii ex s'uis an uides q' hō incipe
rit s'uiz 7 i plet libros suos qōmb; i gredieūb'
i caplm sāē nāe. an putas q' i qsitio de cēa
ceti p quā cāz fit qm effūdit' de eo ād supē
rū q' accidit ei ebullitō nō ē de istis qōmb;
7 hec ē res de qua licet nob nō dicas q' nos
nō scim' eā sic nō scim' itm res alias multas
Et si dixerit hō qm nō fac' illud ubicūq; ē calidū

autem qui fit ex eo. Et quia hec duo sermones iam diximus
lo simul propter scientiam ipsam in sermone multe ambigu
itatis et contentionis non manifeste. Capitulum 6 in quo
loquitur de consequentibus virtutem aceti propter sibilem.
uolo ut possim inuenire illud quod est propinquius
rebus complexionis sicut in sibilis et stare super illud
exquisite. scilicet virtutes donec distinguam inter ea quod
existit per se et illud quod est pura acetositas. Si ergo
acetum permixtum cum quidam bibunt ipsum in estate
te infrigidat eos et sedat eorum sitim. hec autem non
est longinquum ab eo quod per scientiam quod hec quod est non est
nisi propter acetum. quoniam ipsi non permiscent de aceto
nisi quantitatem puram et de aqua quantitatem multam et sic
tamen ut aqua illa non sit calida. Si est frigida quod
sit. deinde bibunt eam et fortasse quis dicet per
hanc causam quoniam propterea quod aqua est tarde descensi
onis et prolongatur eius mora in stomaco quod non descen
dit et penetrat est necessarium propter hanc causam ut commisce
atur ei acetum quantum sit ei loco uehiculi de
scendentis eam et facientis ipsam penetrare. Et similiter
item si bibatur aqua cum vino sedabit sitim
plus quam si bibatur sola singularis quoniam vinum
adiuuat aquam ad penetrandum et facit ipsam
peruenire ad locum ad quem sola non peruenit.
Et cum res sit secundum hoc tunc infrigidatio et sedatio
sitis non fiunt nisi ex aqua quoniam ipsa in natura sua est
frigida et humida. Vinum autem adiuuans eam ad illud
ferens eam ad locum et ut penetret et applicet non
est nisi vinum et acetum. preter quod ista duo infrigidet
per se et humectet quoniam si a loco esset ita hominis in
quo corpus per se solum daretur ipsum non cum aqua
Vinum ipsum propter caliditatem suam festinat penetrare
et descensionem sibi properando. Et melius quidem
est prius perueniat ad locum sanationis ut compleam
exquisite. Dico ergo quod res in aceto qua potens est
ut faciat penetrare aquam et faciat ipsam per
uenire ita ut ipsum non infrigidet corpus et ut ipsum
item non solum faciat penetrare aquam et faciat
peruenire ipsam sed infrigidet cum hoc manifestum est de
aceto. Si in hoc que dicatur res est virtus est necessaria
inquisitio et consideratio. Et non discernitur et declaratur
nisi ut ipsum detur uni homini unicuique. scilicet vi
num per se et acetum. et lac cum nos fecimus illud
inuenimus nocet cum bibitur vinum maiorem prauitatem
siti et eam augmentari semper et cum bibitur acetum quoniam
sedatur sitis eius et quoniam sitit plus. Et illud
est quoniam sitis non fit nisi duobus modis aut ex
diminutione humiditatis vel paucitate aut
ex superfluitate caliditatis vel victoria. Et
cum res sit in siti sed quod nanuum tunc non est mix

si acetum non sanat modum primum sitis et sanat
modum secundum quoniam non potest humectari et potest infrigidare et
fortitudine. Acetum ergo cum bibitur non potest sanare ma
liciam complexionis euenientis propter caliditatem et siccitatem.
Quod si opponatur inimica caliditatis cum humiditate aceti
ad hanc sitim est de rebus magis iuuantibus et maioris
conuenientie. Verumtamen iste modus malitie complexionis in
ro fit quoniam non accidit nisi in raro propter tunc cum agrum
inuenit humiditas multa salsa et ideo qui habet flegma
salsum quia iam infectum est et fixum in stomaco suo. Illi a
autem sitis est ex causa preter hanc in febribus incensiuis et in omnibus
febribus in quibus fuit inflammatio et caliditas superflua
et ideo cum accidit sitis in estate et in calore uehementi in
firmitas composita ex caliditate et siccitate et propter illud
fit illud quo mediante huius habet infirmitatem
mente composita quoniam acetum infrigidat uehementer et penetrat
ad membra omnia uelociter et finaliter. Aqua uero cum hoc
quod infrigidat est magis humida quam omnes res cum non sit
ad hanc eam. Capitulum 11. in quo docet quod liquor ingreditur error
leuitergo inuentionis magnitudinem per experientiam.
super mentem cum virtus experitur cum est longinqua a sensu
non est securus qui ingreditur in ea errorem. Similiter ut
mentem permisceret aliud ab ea non est securus incidere in
errorem et sensum fiduciam quoniam mentem cum uult quis experi
entiam non oportet ut experiatur nisi sola sed singularitatem
in corporibus sanis equalis complexionis et egressis ab equali
tate in corporibus infirmis. In corporibus quidem equalis
complexionis sicut determinauimus ante. et in egressis quidem ab e
qualitate secundum modum quem dicit ypocras. unde dicit quod acce
tum est de rebus magis iuuantibus humidis naturas frigidas
nisi accolerica. et de rebus nocentibus uehementer nocentibus
humidis naturas melancolicas. In corporibus autem infirmis
uerificatur ei experientia cum experitur in infirmitate si
gulari et ipsum est singularis sola. Quod si commisceatur
in qua inuenitur bonus cum re aliqua tunc oportet ut sit res cum
admiscetur in eius complexionis sicut ostendimus in illa quod permis
sa fuit de cera aque et cerota simplicis. Et illud est quod
oportet in quantitate in natura ut sit illud quod admiscetur
cum aliqua de eo quod non est natura una duarum extremitatum
immo medium inter utrumque in ultimo quod potest est ipsum ca
in eo quod accidit de opere. Iam est quod cerotum et est ceru liq
ta cum oleo quod est simplex non est de proprietate ei ut ca
lefaciat neque ut infrigidet. Si quis cum eo admiscetur
aqua infrigidat quoniam aqua in complexione sua est humida frigida
si autem commisceamus cerotum cum aliquis ex rebus ca
lefacientibus. fit ex eis mente calefaciens sicut mul
totiens inuenimus illud accidere quod permiscemus
cum eo euforbium aut castoreum propterea quod necessarium
est illud de infirmitatibus multas. Et similiter si permi
sceremus cum ceroto simplici singulari sed virtute

aceti faciens de eis medicinam vel ex minoribus fi
tatis quam aceto. Et illud quoniam medicina cum aqua per
commiscetur est fortis. Ergo hec medicina est bona apta non
do erisipila et apostematibus sanguineis et pustule que
nominatur formica et aspre que nominatur pruna. Si
autem tu vis experiri medicinam permixtam sic experitur
medicina sigillans et simplex. Namque quidam existimant illud
magnificatur seductio tua et multiplicatur error
tuus quoniam permixtum non est necesse nobis ut dica
mus quod est acetum. Sed acetum permixtum quod est res a[?]
diversa ab aceto in natura sua multum. Et illa sic generatur
non est illud quod consumit carnem in ulceribus. Sed acetum in
quo ponitur pars pura dicitur generari. Similiter et non est ace
tum illud quod incarnat. Sed aqua cum qua miscetur
acetum prius acetum autem solum sed sigillantiam
purum stimulat ulcera indigentia incarnatione
stimulatione multa. Et illud est quoniam propter subtili
tatem suam subtiliat et corrodit et facit dolorem.
Tamen res Capitulum 9. in quo incipit questio de medicinis
sit sed quod nata stipticas quorum principium demo
nium: nunc sermo similiter et sensus de stipticitate
eorum in hiis rebus non est rectus. Nam illud quod
existimant multi quod exponunt res ignotas est rectum.
Et illud est quoniam ipsi putant quod conveniunt cum hac decla
ratione in esse ulcerum propter indigentium conglutina
tione aut consumptione carnis aut incarnatione indi
gent propter argumentationes inducentes res preclaras.
res. Quare dicunt in conclusione quod omnes medicine stipti
ce conglutinant vulnera et ulcera. Et non est
ut sumant has res ex argumentatione producta
preclarum ex corporibus immo primum etiam sicut nos
fecimus in libro de ingenio sanitatis. Et illud est quoniam est
de aliquo de istis rebus similibus sed hunc modo ab[?] [?]
aliqua res fuerit in eo nunc ipsum est privatum de mitione
et est hoc similiter quoniam nos non invenimus colcotar
aut gallas neque cortices granati neque sucum ag
restem neque alumen neque es ustum in actu conglu
tinare vulnera et ulcera et incarnare ea. Quod si
homo non suscipit hoc et dixerit quod omnes medicine incarna
tive stiptice faciem inveniuntur cum non medicine in
carnative propter quod stipticitatem faciunt. Et cum
res sit sic hoc tunc non est aliquis horum duorum sermonum
cum egreditur absolute absque determinatione. Verum sermo
sermo quod medicine stiptice incarnant ulcera et vulnera
et conglutinant ea in sermo quod omnia ulcera que conglu
tinant et incarnant non conglutinant et incarnant
nisi per mediantes stipticas et de eo quod est plus et ma
gis in sensu et magis similiter quam hec ex sermonibus
eorum est de eo quod est grossum ab eo quod complendit[?] sunt
quoniam ipsi dicunt in rebus mordicantibus et rebus acribus

et salsis et amaris quod sunt stiptice et inveni
tur cum eis res que sunt in summo lenitatis
et mollitiei et in summo suavitatis in sapore et
putant quod sint stiptice. Aut si stipticitas non
sit res quam sentiat gustus immo non existimant
ea nisi illud quod illi existimant unum in alio quod con
venerunt illi putare voluit per regulas suas
quas secuti. Et nos invenimus quod granatum et
citonium et cetera et reliqua genera pirorum et granatum
minutum algebem[?] et minutum nominatum ymenen[?] et
minimum nominatum metesus[?] unumquodque eorum stip
ticitatem facit manifeste. Tamen cum ac[?] inde
tali sicut et multum fortasse existimant acuitatem in eo
abundantius stipticitatem sed in corpore hominis alterius
de reliquis hominibus nunquam existimant. Et illud est
quoniam est iam ingenium de hoc genere multum et propter
de amido. Amidum enim putatur quod ipsum ha
stipticitatem facit et similiter ingenium eius deci
pere an ipsum in esse illud quod facit acuitatem stipti
citatem in corpore aliorum qui iudicant super sa
pores rerum per iuditium nudum cum non est in sola
no in tortuositas[?] nunquam et non reperi aliquem
eorum qui diceret quod ipsum faciat acuitatem in corpore
eius stipticitatem penitus. At non amidi
confundit et permiscet ista omnia ad invicem. Sed res
que sunt in summo acredinis et acuitatis in virtute
sua que corrodunt carnem et res que sunt in sum
mo lenitatis et quietis et dicit in omnibus aliis que sunt
stiptice quod ipse non comprehendit plurimum suum et ne
cessitatem suam et sit unicus nisi ut intuatur
superflue et non sit quod hoc est de maioribus de minoribus
sed malitia sermonis sui. Quamvis non q[?]
est de sociis Asclipiadis propterea quod voluit su
perare illum in medicatio super [illegible]. Dicit sermones
multos similes et dicit cum eis quod gumma pini et
asphaltum non calefaciunt corpus et dicit omnibus
medicinis stipticis quod ipse infrigidat quamvis si
non esset hoc aliud ad quod destrueret hoc esset in
colcotar et calcanto sufficientia cum nos in
venimus istam vehementer facere stipticita
tem. Sed iuxta cum hoc sunt ex vehementia calidita
tis in tantum quod adurunt corpus et accidit ei. Et
cum res sit sic hoc. Tunc non est mirum si isti sunt
homines qui locuti multum absque comprehensione et sunt
ut scriptos errare cum iam destruat eis regula
et confessione illi quod apparet visui sensibili et so
nus in eo privatione. Et de huius sunt quidam sicut
Abrunidis et Diascorides quod propterea quod invenit medicine
quasdam conferre solummodo nervis et ulceribus interioribus ra
cionem sunt sed eas ex hac causa oportet quod sint stiptice

quamuis non sit in eis de stipticitate nisi pars minima
immo sunt fortis conuenientie illi. scilicet quia unius illarum est uir-
tus dilatans poros et mollificans corpus membrorum
et inde stiptice aggregant partes membri et faciunt acci-
dere ei soliditatem et duritiem et oppilant corpus [illegible] hi-
torum est quando ipsi propter ea quod uincitur sensu; faciunt e-
uanescere omnes res et occidunt eis et commiscent
eas. Perueniunt ergo ad res quas nobis possibile est scire
per sensum manifeste. Conueniunt firmare eas et in-
ficiunt per terminationem mala. Inde est quod pinguedo
capre est in ultimo acuitatis conuenientis ei quod stip-
ticat in sapore suo et in uirtute sua. Et simili-
ter farina tritici et amili et alie res multe per-
duo de rebus que conglutinant; faciunt et inuiscant
et sedant et refrenant acuitatem. Et propter hoc fit quod ipse
conuenit ei qui habet fluxum uentris ex superflui-
tatibus mordicatiuis acutis. Et similiter ista cum hoc
quod nominatum debet esse corpus stipticum. nunc fit olim i-
tem apud nos stipticum et iam olim multotiens confert
cum administratur in clisteribus ei qui incidit mordi-
catiuam ulcerationem. Et fit etiam apud nos iterum
stiptica et similiter pinguedo porci et pinguedo gal-
line et pinguedo anatis et succus [illegible]
et succus [illegible]. Iam ista item sunt de illis quibus
utimur in clisteribus. Et similiter item unum mixtum
cerotum et adipe capre [illegible] manifestius in-
namque in illo est pinguedo capre et illud est quod propter
uelocitatem sue congelationis glutinat intestina
et moratur in eis tempore longo. Et non nisi ut si quis
habet de eo uelocitatis congelationis eius ante [illegible]
propter similitudinem suam [illegible] alia cum sit esse ei
in uelocitate congelationis de rebus manifestis a-
pud sensum. Sed quod necesse est nobis ut recipiat
illud super quod significat nobis sensus. de hoc quod habet pingue-
do est uelocis congulationis et sedat mordica-
tionem que est in intestinis [illegible] illud. Vel
ut redeam in hoc quod non est ei stipticitas omnino ad
illud quod inuenimus sensibili [illegible] sunt homines qui
terminant super res manifestas sensui ex rebus que non
sunt manifeste. quamuis sit sermo uerus manifesti
[illegible] magis necessarius nam ipsi non terminant. [illegible] lo-
cutum quod est [illegible] in capitulo
terminationis male. Nobis autem magis conueniens
est ut redeam ad illud super quod significat sensus ut conuenientem
[illegible] studium in affirmando eo [illegible] per-
ficiam modos [illegible] sophysticos. Et propter hoc non
necesse est nobis ut redeam ad sententiam eorum reme-
morandi [illegible] hominibus [illegible]
nedum de aliis. Et iam fuerunt eis item manifeste
in hora qua ipsi incipiunt et consentiunt sensui;

propter necessitatem uolubilitatem [illegible] [illegible] ipsi in
[illegible] fecit eis in fine [illegible] multitudinem sapie-
ntum; Cap. 9. in quo agit de distinctione saporum
Finde in capitulo ad distinctionem eorum quo conferebant eos.
animus meo quod continuatur cum illo quod precessit de sermone
meo. Dico ergo quod unumquodque sensuum est sibi singulis
de sensatis ei [illegible] ei est caliditas et frigiditas et le-
nitas et asperitas. Et uisui albedo et nigredo et
rubedo claritas et rubedo tenebrosa et [illegible]
sensus colorum omnium. Et gustui amaritudo et dul-
cedo stipticitas et ponticitas et acetositas et sal-
sedo et acuitas. Quoniam ergo conueniunt ut experiantur colores
et iudicet super eos absque uisu est [illegible] manife-
stius manifeste [illegible]. Et sic huiusmodi [illegible]
[illegible] inter tactum et inter reliquorum sensuum. Experiamur
ergo et iudicemus super species rerum tactibilium [illegible]
[illegible]. Et species rerum audibilium per auditum. Et species
odorum per sensum odoratus. [illegible] ergo nunc quod dispo-
sitio sensibilium et sensatis est sicut quod nominauimus. De in
auditu similitudo item sermonem platonis ubi ex-
ponit esse species saporis et est nobis necesse ne pona-
tis mentes uestras in eo de quo loquimur extra [illegible]
[illegible] in esse necessarium. Quoniam non est locus ad
rememorandum hic dictorum sermonis mei [illegible]
item in eo super quod uolo testificari hic [illegible]; immo
non uolo per illud nisi unum tantum. Et illud est quod inter-
dum [illegible] in eo quod cum consuetudo lingue eorum
ad unumquemque nominum. Audite ergo nunc sermonem
platonis et est iste. Et illud est quod res que [illegible]
inueniunt lingue que ab ea perueniunt ad corpus ut de-
fendat ei illud cum sensu; lingua inuenit ex sapo-
ribus quod liquefiunt et cadunt in partes carnis que sunt
minores et leuiores aliis partibus [illegible]
tunc ille ueniunt et exsiccant eas. Et si cum eis fuit
superfluitas asperitatis dicitur quod sunt aspere. Et si fu-
erit paruum asperitatis nominantur stiptice. Res
autem que abstergunt istas et abluunt totum quod est in
lingua [illegible] illud per quantitatem maiorem equali
extendunt per illam operationem donec liquefiunt aliquid
de substantia lingue ipsius et resoluunt eam sicut inuenimus
in uirtute corporum [illegible] saporem baurach et in-
tunc totum eius [illegible] est hec nominatur amarum. Res
uero quarum uirtus est sub uirtute baurach et in quantitate
abstersio est pauca nominantur salse et causis earum
ex nobis est causis dilectus et sunt expoliate ab
amaritudine asperitatis. Res autem que cum [illegible]
cant calidum [illegible] plus quod ipsum calefaciunt eas
inflammantur. Deinde redeunt et obuiant ipsum calidi-
tate sua et eleuant per leuitatem suam superius ad sensum
qui sunt in capite [illegible] abscidunt [illegible]

nit. tunc ipse p

nit. tunc ipe putitres suas istas dum acres
Et iste hec de res qui ex [illegible] attenuat[illegible] 7
[illegible] 7 psiuant [illegible] ipsab
tes que sunt ies. Et rē que [illegible]
cum [illegible] qm mouet eas, ponunt [illegible]
dispone iqua [illegible] ad [illegible]
ponunt [illegible] 7 qm psitoe [illegible] alias [illegible]
res alie [illegible] que extendunt [illegible]
[illegible] eor mag
[illegible] qm [illegible] extendunt [illegible] p
[illegible] sunt que qm e [illegible] 7 q [illegible] e aquosa et
[illegible] p [illegible] ex aqua [illegible] alie [illegible]
[illegible] acetos [illegible] acres 7 sunt supfitie
[illegible] equee [illegible] que [illegible]
nesice 7 supfities [illegible] mouet sil' 7 eleua
tur p illam ebullitioe. s. noiant tremitatio 7
[illegible] eor accitum [illegible] ut dicatur
q̄ e acetosa, [illegible] q̄ dici istis q̄ e acetis
[illegible] e [illegible]. Et illud e qm q̄ e [illegible]
[illegible] que [illegible] i humitates [illegible] ligne [illegible]
eius ei [illegible] q̄ eras [illegible] e de ligna ph
q̄ [illegible] illud 7 i p̄mit [illegible] que aggitat sunt
aut resolunt no sm cursu nature 7 aggitat
illas 7 mollificat illas 7 glutinat oia 7
figit ea [illegible] dispoe; [illegible] e. Et de q̄ e [illegible] hac dis
[illegible] no e n̄ sicut [illegible] amaru qm sa
nat [illegible] accio laboriosa [illegible] noiatur
dulce. Plato nāq q̄ [illegible] intendit i toto li [illegible] ut
exponat nob que res sit quas ex [illegible]
[illegible] noiem stipticas 7 que ponticas 7 q̄
salsas 7 [illegible] 7 q̄ amaras 7 q̄ acres
7 que acetosas 7 que dulces 7 noiatur illō
q̄ nos noiam stipticu [illegible] qm [illegible]
grecor noiauerunt illud sic. ipē n[illegible] no [illegible]
[illegible] eos 7 no [illegible] eas sic fecerunt
[illegible] pruit [illegible] stiptici [illegible]
[illegible] acui [illegible] dixerunt [illegible]
[illegible] acetosa [illegible] 7 no [illegible]
[illegible] exite [illegible] que sunt in
fine dulcedis [illegible] stipticar. Et q̄
postq̄ [illegible] istas 7 fecerunt ea cur
rere [illegible] absq3 suo cursu [illegible] no ponerunt
[illegible] eor qm [illegible] oia [illegible]
[illegible] no sunt [illegible]
[illegible] sunt. Et [illegible] quas
sunt [illegible] que [illegible] duo [illegible]
[illegible] [illegible] istus [illegible]
7 [illegible] illi [illegible] 7 [illegible]
7 [illegible] eor [illegible]
[illegible]. Cu g̃ nec [illegible] nob

[illegible] nob' prudentum a sinoc eor multo
[illegible] e [illegible] ut [illegible] nobis
[illegible] alienationib' multis uam
[illegible] multu. Et de coit
q̄ e nob opus magnu e ut redit sitia
[illegible] sepauerunt 7 remoue
[illegible] ut dendeat [illegible] 7 istent
[illegible] e [illegible] in scia dialetice 7 pma
[illegible] i scia nāt iqua speclan
sunt [illegible] plir. Et si [illegible] audiuit
illud q̄ dixerunt phy. [illegible] q̄ sa
[illegible] q̄ nece e eis ut time
ant 7 caueant disputantes q̄ [illegible] extre
[illegible] suos ad [illegible] istis reb' 7 i oz
dinet [illegible] deuiatib' [illegible] ad [illegible]
q̄ [illegible] non ad [illegible]
sa. Et isti q̄ sunt loici i quor [illegible]
e [illegible] adiuitate. [illegible] q̄ reliq
loici sunt q̄ [illegible] e [illegible] ul' huc [illegible]
nece e nob ut [illegible] eos [illegible] ut
detegam' eis [illegible] illud si q̄ [illegible]
sensatoz que sunt [illegible] ligue. Dico g̃ q̄
imitatores theosinsti 7 [illegible] 7 [illegible]
7 [illegible] noiant qualitate que [illegible] p
gustu chimu 7 noiant [illegible] e exelo
[illegible] 7 exelo sicco cu calitas [illegible] decoxit
7 digessit chilu 7 e sicut rei 7 nob ei. Quiat
sunt antiquoris [illegible] q̄ illi ex antiquis 7 illi q̄ sunt
de ligua grca noiant hec duo sil' noie uno
.s. chimu. Et si hoc inuenim' [illegible] i lib'
platonis phy. 7 libris .ypo. 7 lib' aliquoru
aliorz antiquor. Nos aut [illegible]
[illegible] expoe; [illegible] ut
noient qualitates [illegible] p gustu chimu
aut qualitates [illegible] noiant eas aut [illegible]
tes [illegible] 7 noia [illegible] q̄ e i alib' 7 pla
[illegible] e [illegible] 7 [illegible] est
[illegible]. [illegible] q̄ nece e tibi
ut scias q̄ [illegible] qui sunt i unaquaq [illegible]
[illegible] 7 q̄ [illegible] ex eis sunt [illegible]
spes [illegible] no [illegible]. spes que p
gustu [illegible] quidam
[illegible] q̄ sunt octo. 7 putauerunt quod q̄ sunt
vii. Et quod putauerit q̄ sunt minores [illegible]
istis. Plato uo [illegible] q̄ noiat [illegible]
i [illegible] que [illegible] i [illegible] duas sapo
res qui [illegible] sunt uni spei. [illegible] ipi [illegible]
[illegible] i additione 7 [illegible] 7 noiauit [illegible]
eor stipticu 7 aliud ponticu. Et stiptic que
e ille que noiauim' ex additione [illegible]

accidunt sicut iam significat sermo illo ypo. Et cum res
sit in hijs duobus saporibus scilicet quia nascitur
tunc omnino inuenimus speciem unam. Et hec est species a
qua est species saporum communium istis. Et sunt sapores
bauracus amarus et salsus. Et de istis in amarus
amarus non sit illa ex additione bauracus et sal
sus autem est debilior bauracus autem est ma
gis addit et acquirunt stipticitate pura. Et
post istos sapores dixit plato in primis acre
et post ipsum acetosum. deinde dixit in fine ei dul
cem. Teofrastus uero addidit istis et adiunxit
eis uentuosum. At plato permisit dicere
saporem uentuosum insensatus propter perguistum
sed dixit ipsum cum illud ubi dicit sicut uino
sum olleaginum et mellinum et distinxit eos et
diuisit inter eos. Et dixit mihi sermone cum istis
quibus quos dixi. genus aliud quantum quia completur
dic et accumulatur in nomine suo uno et nominauit
ipsum lene. Postquam uero secessit ad sensum
gustus redit ad dicendum dulcem et ipse iam
dixit eum cum eis et intromisit eum in eis. Et ipse quod
iam dicatur cum illis quoniam non est differentia inter sonorem
uini uentuosum et sonorem uini oleaginum et permi
misit dicere uentuosum insensatus gustus quia
non conuenit gustui. Unde non est possibile ut ueni
at ex eo et ex ipsitatio perfinod ex quo sunt in eo sensu
esse unicuique hoc quod est ue sic non est nobis possibile
exponere item aliquid aliud de accidentibus sensatorum.
Et uero possibile est cum sit de bonis communicans nobis
in sensu et ideo per quod comprehendit illud quod est in illo ut
dicatur quod qui gustat in aliquo locorum citonium
aut granatum minimum aut caricum. scit manifeste
quod illud quod sentit ex unoquoque eorum cum accidit lingue
est aliud quam quod sentit ex eis que in sunt. Et illud
quoniam inuenimus res que in sunt in pelle inbuum cum
accidunt in pulsu equali ab omnibus partibus ac simplex
exprimat ipsum et inspisset ipsum et aggreget ipsum.
Et de rebus quidem que stiptice sunt ymaginamur
nos quod stringunt ad profundum inbrium cum accidit
et faciunt accidere in eo motum aspiritatis non
equalem. Et illud est quoniam ipse exsiccat inbuum
sentiens cum accidit et confirmat totum quod est in eo
de humiditate. Et cum res sit scilicet hec tunc omnino uirtus
proprietas uniuscuiusque earum preter proprietatem al
terius. nam illa proprietas est de illis quarum expositio et
interpretatio non est possibilis per dictionem. scilicet proprietas
eius quod accidit ab omnibus quod stipticitatem faciunt
unde ideo qui est habens intellectum scit quod dico. Sed
cum eorum quod accidunt lingue exsiccat eam et aggregat
ipsum et exasperant eam fortiter et uehementer uocauit
prouerbiat ad multum perfundimus ei sicut pun
que non sunt matura. tunc dicitur cum hic uocan
nominatur ponticum. Et dum sumus in ipsum et ponticum
stipticum est. quod ipsum est fortius eo et uehementius.
Et nos quidem non inuenimus imitatores theo
frasti multotiens rememoratores huius quod nominauimus
stipticum in libris suis. Et in quantum intendit quod sermo
ipse stipticum. significat autem supinitatem super quam
significat sermo eius inuchidem et albidum aut si
gnis eorum complectentes hoc ponticum. Communiter
que concernit lingue non aggregat eam in oppilat
ipsum sic faciunt sicut res stiptice immo inueni
eas uisibili agere quod est omnium illi totius quoniam
abstergunt eam et abluunt ipsum sicut ad ex corporibus
stipticis suspensum fuerit cum ea nominamus salsa.
Que autem plus abstersionis quam ista ita quod exasperat
linguam exasperitate ledere nominamus amarum.
Res uero que mordicant et corrodunt linguam
cum calimitate uehementi nominamus acres. Sed res que
mordicant absque calimitate nominantur acetose.
Et de earum proprietate est ut faciant accidere ebul
litionem. Res autem que quando applanant et ex
tinguunt et implent et sedant asperitates lingue que iam ex
asperitate sunt et quasi iam sunt corrosi sicut inue
nit in eis homo cum accidit lingue delectatio ma
nifesta. nominantur dulces. Et sicut fuit quod dicitur
absque delectatione manifesta. nominantur uentuose.
Ego autem queso iam exponere res de quibus
interpretari difficile est per sermonem. Et ego quod
innuit de quibus quibus sit facile et super quod sit
leue nominare sapores eos stipticos. scilicet acre
et amarum et dulcem et uentuosum et acetosum. Et ipsi
inueniunt aliquos nominasse eos nominibus diuersis
nam illud quod inuenimus de accidentibus ab eis in sensu
est diuersum diuisimus non pura. Et forte esse
melius esset eis si uoluit speculari in manibus illo
qui super genera eorum ne euanescere facerent ne
garet res que uisibiliter inueniunt et quantum
nominari permisit. unde ipsi euanescere faciunt ex
qua extollere et ex qua formam de foris corporis et ex
qua et alia qualiacumque res uoluit nominare
illud generat stipticitas et ex qua generat sal
sugo et amaritudo et acetositas et acredo et
dulcedo et uentuositas. nam imitatores pla
tonis et imitatores aristotelis et imitatores theo
frasti iam quesierunt discernere has res et distinguere
inter eas et res in eis est manifestum. quod eorum omnia sunt con
posita ex calido sicco sic et humido. per omne conuenit eis
tunc unaquaque harum qualitatum in complexionem propriam
suam non accidit in complexione humani quartior. Et sicut

hoies sibi manantes conant exponere quo
e unusquisque sapor q dixi audiunt sermones eorum
suauit et sup illud agunt eis gaus magis
vim ppter q ipsi no sentiunt hoc neque aliud et cu li
compertit et omiscet spes scientiarum oium ita ut
forsitan egrediat si finiat sua ad hoc ut no
muner oia eorum scita superata no inueio me
diligenter audire sermone eorum immo no uolo ut
abstineat ab istis disceptationibus inanium
Et nos quidem quantum in sequentibus ut omnium potuit
mixtio aqua sple perueniat unusquisque sapor.

Vnde nd Cap. x. in q distinguit intentiones discipuli ad
i primis nolo in q agit de intentione et de ordine sermonis libri.

discipulos reducere et ad hoc reddere assuetos
ut eligat et assumat illud per q peruenit uti
litas in arte medicine et sit certi eo. Et cum uoluerit
experiri quali alterat unaquaque medicinarum corpora oportet
ut perueniat ad experimentum et sciat illud sicut
q significat eis. Et iam nos in quantum de unaquaque medicine
quali e in se et quali e ei dispositio apud totam
naturam. Et sermones fecimus illud no dicentes q a
actu neque q aqua manus exsiccant corpus et q
utrius unicuique e uirtus cum utrumque actu sunt et
humida autem. Et nos diximus q inuenimus in
duo uisibili exsiccantia corpora et q uirtus unicuique
e uirtus sicca cum utrumque actu sunt humida cum tamen
ita et ideo q e in manifestum e q nos no diximus q
utrumque sit ita nisi apud nos et apud naturas nostras et similium
nostrum et sermo iste e equalis sermoni q ista duo ex
siccant corpora hominum. Et similiter e in rebus calidis frigidis
et sic. Ibi non. Sed iste in no dixit in ee nisi quando
lesit et infrigidat aut humectat corpora hominum
no q sit ita apud totam naturam nisi in se. Secundum hanc
igitur intentionem e nobis necesse cum nos rememoramur
hanc conditionem ut dicamus q experimentum solum
sine alio e quo oia ista experiuntur uenatur leui
ter. Et quoniam q recedit ab experimento et excludit
ipsum et conatur experiri res istas per alia est
dispositus ad hoc ut incipiat et ut sequatur ipsum et
cum meditatio sua q speculatio in hoc capitulo ad
q intendimus e falsa et uana propter quam no peruenit
utilitas e nos intendimus hic ad inuestigandum
de unaquaque medicinarum. quod e in se immo no intendimus hic
inuestigare nisi de operatione eius in corporibus quam de ei
proprietate efficere. Et e quidem sermo tractatus
meus iste qui tractatus primus totius huius libri. deinde
incipiam in tractatu secundo qui se cum iniquitate de olo. et de
olo et. Sed secundum ex. et ostendam in huius duobus
in scientis homines malas et quibus nisi sunt quod
mecum rome et precipitauerunt plus se plures in er

rore in primis plus quam fecerunt contra alios. Deinde
in precipitauerunt alios. Secundum post tertium genere in li
terim. Et cum expleuero tractatum secundum incipiam
in tractatu tertio inuestigare questiones ignorantes
in capitulo dialectice et inclinationis precedentis eo
tertium in te medicinarum significatum totum complea eas. Cum igitur iam
peruenero ad tractatum quartum distinguam uir
tutes medicinarum omnium et determinabo eas. Et hic e
res q e primum fuisset et posuissem in primis cum re
memorar sum eis in principio huius mei libri. Si libri omnium
medicorum qui fuerunt ante tempus meum no essent re
pleti erroribus et deceptionibus contrariantis in eis. Sed
plurimum igitur necesse e mihi propter causam ut mitterem extra
causam in primis animas discipuli ab istis erroribus
et deceptionibus contrariantis ut no plumbea ipsam et
remouea cum arguitur. ypo. ei locutus e in hoc
sermone quem secutus e plato et dixit sic ipse. Et
colligitur ex sermone utriusque qui no solum purgat
corpora quanto plus inuentus eam erit no offendens eis immo
nocumentum tunc eis erit magis. Et dicit iam q
sunt magis ledens. cum tu credis eas prebere
quantitatem aias cum hoc q no iuuat. propter aliquid
nimium ledet per ipsam maiori nocumento
propter has igitur res et propter q plures sermonum medicorum di
ligunt ut describam errores medicorum q fuerunt
ante tempus meum et destruam et reducam super eos ser
mones eorum et ipsorum deceptiones no tantum illos
q eiciunt et me ipsos semper apud alterationes hominum
cursu. Sed in istis tractatibus et quos in hoc libro in
tendo sermonare e mihi necessarium tradere multum in
huius duobus tractatibus primis huius libri ut lector
ueniat ad tractatum tertium cum iam sibi adhibuit se ipsum
et munitiuit ab istis deceptionibus et sic ei possibile
intelligere sermones nostros. Et cum ego narrauero
summam huius capituli ad q intendo ex speciebus spe
culationis totius. Incipiam narrare post in uirtu
tes omnium medicinarum. Et fortasse in hoc erit in .xij.
tractatu q e eorum primum. et quoniam iste tractatus iam esse
eius e summa sicut quam oportet ipsum ee. tunc ego finem
am ei in hoc loco. Incipit liber secundus de sim
plici medicina Galeni. R.

O physte pertranseuntes eius
suas e ppterea coegerunt me
prolongare sermonem in uirtutibus
medicinarum simplicium. Et illud e quoniam ipsi ppter
q ceciderunt a rebus longinquis et inuenti paruc
runt similium et precederunt se ipsos in res in quibus per
phy dubitauerunt secundum e q cum paucitate
scie eorum in rebus in ignorantia ipsorum in eis dimi
serunt res quas sciebant manifeste. Et plures

cor fecerit ipe q nō sudeuenit cū spcu
lacōe i scia nāar 7 bñ inuenerit illud mq
ipi dubitauīt ex eis dubitatoē retem pce
serit 7 iudicauerit p res ōnas istis duo
bꝫ modis. Et exēplificab̄o ē illud p exp̄i
mētū p q intelligas illud p uno g̃ e q ego
incipio hic smonē meū. 7 dico q clā sunt
qttuor aer 7 aqua cū 7 ignis. Et nos nō
inuenim colorē albū cui ē splendor nl
cor aliari excepto lumīe 7 igne. dūm s
sōnē meū isti ē empedocles 7 alias d̄ anto
nibꝫ scie nāar 7 firmo pponē q i oibꝫ corbꝫ
qbꝫ ē splēdor albꝫ ignis ē plus q reliq 7
clā 7 diuinito speculaī i niuē 7 glatie 7 ce
nisaꝫ 7 alia ex corbꝫ multis que sūt uehe
mēns albedis multi splēdoris sm sil sim
te ulaā. Q sidauit nob hō p hec cor ut
destruat pcā smoē; meū ut retinet sup
me p illud q inueniē sensibili fugiā ab eo 7
negabo eū q incipiat meū rōnatiā 7 igmt
p illud d nāis rerū 7 nō firmat res aēs imn
sensu cū quo nō ē rōnatio. Oti aut n unde
q si ego fecero illud pmbit q d hoib ē rōe
bus q ē iā decipio cū ego firmā res ex qb
incip rōnatio nedū q ē pr illud. q nos
nō scimus oia quor h ē uia n ex ppoibus
collectis ex sensu 7 p sensui sic ē smo ut q sol
ē albꝫ hūs splēdorē 7 flama multa adm
bedinē 7 acetū iā ē rubeū clari coloris. Q
si sensus ē ex ill p q nō ot uīficaī nūc nō uī
ficat ex dūiūbꝫ ad nt nob i eo q dedit
hic ut empedocles n dit ill sūo q sol ē albꝫ i
aspectu suo 7 calid i oibꝫ disp̄oibꝫ suis. Si
nō res iste sūt uē tūc res i hec q sensus anīec
dit eas i sufficiatē 7 maioris fiducie 7 uim
tis q ipē. ē maifeste notū. Vnī illi dūt
q oi necio ut incipiam a sensibꝫ nō p res. Si
nō ē nob necē ut sitim apud eū sp imo nō
ot n ut tūsseam ex eo ad illud q ē ppiquis
nē diuinior. s. rōnatoē. Et i ēq̄ sensus est
res inuētā i aiibꝫ quibꝫ nō ē ro sic ē hoi. Et sp
eculatio 7 rōnatio nō sūt n i diuinus 7 qui
pri sūt nationis cor nā. Et ponit hec pū
smoi cor 7 cāz ad plāguitoē; ei. Et qui cor
testificatur illud p anaxagorā. Iste enī
iudicauit sup niuē q nō ē alba. dixerit
g ita. Oi uiri sapiētes i naīlbꝫ rebꝫ exalta
re aiā; suā a sensu 7 ponē altiorē eā eo. 7 d
ittat ymaginatōes suas 7 adscēdat ex
eo ad rōnatoē; suā. 7 pueniat p eā adūi
rerū inuētor 7 ostendat eas sacēt. Vnī in
meōria mea iā p adsuit res q si oī me dicē
ex uia qua nō aspicio n ad uītutē. ut cessa
ui i cōm uita mea cē p̄ inp̄ius sup eā i qte
dosīu; tūc dico q illi qui alienati sūt ha ali
enatiōē sūt uicini i qem dim illice. Et
ē qm sup destruit illud q apparet sensibꝫ uisi
bilit nō possiūt dicē. ut ponat pū demōni
7 iudices eor n ex sensibꝫ q in credūt ul o fidūt
sup eos tūc q ñ is eis i hac re ut nō credat
p eos 7 sit inuenietes cū sit pū demōni ex
iudices eor credibiliora 7 maifestiora quā
res sup quas erigūtur demōtes. et ut uīficē
tur p res alias. Et pū demōnū 7 iudiciū eor
cū hec sūt uē p sē credit ex eis ad credulita
tē. Et p eā itm uīficat i uētio ei q qnt ex
rebꝫ. Et sunt i timo ei p q cāit. Et ego q d
mag nellē ut res oīs cadāt sensibꝫ uisis 7
maifeste nob de quibꝫ nulla occultatē nob
nā sincē eēt ita nō dubitarē i aliq uīctā
bigmtis p illud. Vnī pp q res sūt h q effu
gint sensu; necē ē nob ut adam ad sui sur
rōnatioē. Sz nō sit ex te lāgiqua sic fan
ut illi. ut p opt; cui rō nō uīficat. At
nō i p̄mis distiguam 7 retinem illud q si
gnificat unūqq noiūz sz uītutē ne accidat
nob i eo q futurū ē nob de sīmoē error p nō
coīa. Dein post illud distiguā q sāc res
p sē 7 q sāc p uiā accītus. Et nos quod iam
dixi. hec duo capla i eo q p̄mit d sōne mo
Et p scam p̄ma sium utriq; sb̄tiūt 7 dixi ūm
i cētiāc; sup quā cadit nom cah pō. 7 n sica
7 nom hui. 7 nom fiidi. 7 aliud ex rebꝫ aliis
q aiq res sūt ex eo cui nom cunt ih sōrē
Et nāmni quō inueniat hō uītutē pp; unūc;
meiciāz 7 ondat diias int eos 7 int uītutē
quē ē ipsē p uiā accitus i corrupti z li nūd ꝯ
plōnib p sōnē aggani. Et dicā illud item
ilhec nīo ll p sōnē diui sui q̄ adz feci i certam
p li u dixi aquā 7 acetū. Et q adim fūtarb
itructiā cū dicā olim io. p̄ciq; i p̄mis distin
guā q̄ titutē erroris illor q i ceperūt diui
nos ex te lāgiqua. **Distictō sū d ōgtūē ūtur leo g q oli reptido flās ōppiōes. Cā. j.** i q rep
sūt necītas **hūt oppiōe; illor q i grebūt dūi**
aspicē in colore **mūcoli p colorē odorē 7 sam.**
oli aut i colore rosē cū nos possim unūmo
quoq; i stor 7 exp̄ ip̄m modis diuisis nō in
saius tūn. si i ini fecimus. Cū nos possim po
nē ip̄z rosā 7 sucū ei ponē sup cor hoīs sai

i sup cor hois instim pce sigli sipliciter sicut narrauimus an. Sic nob non pole ut pmisit amus aq rosata cu olo dulci. Et mediante illu cu eo cui cor calefactu e calefactu nehementi ita ut nigrum ipm pilludo aut in fundam illud desup aut sb nigum i eo la na i fundam ipm cor sudat pea i sit nob non pole ut efficiamus ipu cor de sup precep tore ei pos. a assentimus ipm ab i ffiou pcliste dum ostratam quod accidat ex hoc q uitim eo quotiens ipo uitim. ancena naz uide q no i quum de luture oiuz mebri ut sit nob pole ui eius qui accit immnch nentus. aut i capi te i flatio aut i flurio aut ulcus aut apa aut aliud ex eis que accidit i istis mbr aut i alijs reliquor mbror oiuz. Alitur des om expedit cu sit nob via pp puc niam ad uolutate nrz cui dispo i dela tice ii unicentce sit b dispo ut dimittamus eaz i quum de colore cuiq mebr aut de odore aut de fora eius aut de sita corpis ipi i sunaz te siles ei quai fec ille qui uult scire hoiez i q ut cognoscit ex fora siei silitudine forata. a ex ymaginante fea s forma eius. cu ipe pos sit cu cognoscere i aspice pusu insiz hec e g unu exemplis ex qb exeio illos errasse no errore no puo. Et illi cu hoc e error maior i. Et e q ipi reuinat pres i qb no eunt ro esu eius cu e exclusio/ neausiuci sup omne e ica lenatio. Et ca i hoc e qm no e suduenit ia te demonis. pone g q color ignis e rubeus clarus aut rubeus fuscus aut quo uolet noient illum qm no e dra i illo. Oz aspice ad qstiz ppnez i hoc. i uit q oe cui color e ru beus e calid p uiam mea uno ul iudi q qm ignis e flama i pur ei paciens ut fiat color eius color iste. Oz g ut dicamus q color ei e rubeus. Oc si dixerimus q oe cui color e rubeus e ignis tuc hec e res de qua itec. Et si dicat ist q oe cui color e rubeus e calid/ erit i magis dignu ad redend. qm si possibili eet a pri rei i finice q oe calid e rubei coloris eet forsitan nob pole ut oiuertim ppoez i diceremus q oe rubei coloris e calid qmis illud eet ex nob erro appens directus. qm positiones que sil ue se no sunt ii ppoes quar una oiuertitur sup alterz no illa que pmuitur. ym sieri dispez e ero i deceptio hi ppiquius. Ac no cu no sit pos tuz h a pri rei. s. q oe calidu e rubei coloris i no e nob pole cu itenim finiez i eo i oiuertz ipm ut dicamus q oe q e rubei coloris e calid i e finio nr nenus tuc se illos qui dnt q ro sa e calide i mus qm co eius e rubeus error ex eis illis manifes. Quor primus e qm ipi non oiudit q ois ignis color e rubeus i q nit adde sup hec ppoez alia q ipi sit una. Et sil e qm ipi no sciunt q ppoes redeuntes no in sicant ex eis ii que reddit i oiuertit sup ppoes uias. no q g iiat ex oiusioe ppoium. Et i uic e qm i ppoes qmis redit i oiuertit no eni eit oclusio ex hac oiusioe q oe cui co e rubeus e calidu imo no ocludit nisi ii alia ppo s hoc esse q oe cui co e rubeus e ignis. Et res in hac ppoe manifestu e oibz hoib q e ex eis p que no puenit utilitas i hoc caplo i quo nos sumus. Et q ipu cu hoc e falsa similiter ma nifesta. Et illud e qm nos no uolumus nisi ut oiudat nob q oe cui co e rubeus e calidum no q oe cui color e rubeus e ignis. Et pp q oe q e rubei e s huc finez ignis. ut con sit rosa itm ignis. Accidit aut qbz no e scia puia dialetice i canone eius errat si ppos maiore errore. pp q ipi pusseuit i uis suos ex ppoes cu sit i ex primo i inclinatione ex eis manifestis s scim eius q opledit ssus cu ultis ab ex eo pur q pdunat eis i necessitate sua i sinuiectore meciar. Deni errat itm i rone suo i mitte sua errore sili e uori i fantiu qui no i capiut scire dia iter peio. Et iste ite error couitat illos q sciut ii uniuo mebr ex odoribz car. Et illud e qm ii oe boi odoris e calid sic puciut hoies qbz ii e scia p modu quo i illi q dic ar. ideo sin ssus i illo. ex eo q oiuuabim itermi qitub ii nim. nz oe q e calid e boi odoris i sili itm no oe q e fetidi odoris e calid ut oe calim e fetidi odoris. Et sim hec ex sidicit ab q oe fetidi odoris e frigidu i q oe frigidu e fe tidi odoris/ no dic uim. Cu nos i ueniam q de rebz calid sunt qdai q sunt boi odoris i de eis sunt fetidi odoris. i de eis sunt que i no hnt odore bonu nz fetidu. Et sili se hnt res in rebz fus fetidi odoris. Et no e in nece ut i dicai res calidas i res frias. Et no oiut di caz ii res q calefaciuit i res q i frunt cu sit iste eade itetio nra qm nos no i tendum h o sitare i eo q e calid absolute nz i eo q e calid ex uia cui dispo e a p hoc absolutum qm expitur imo nra i tetio no e ii oside are i eo q e calidu ex uia q ipm calefac corp

hois. Et sili' pssidu' itm nolum' fridu' abso lutu, imo nō dīus q' ē fridu' n' qm ī firit corp' hois. Et accit inclas ex hīmo uiniq' ipi ip q' nō discēnūt nz detinat iteñtez quā signt noia. eunnt p noia coia. Sic si hō loquret ī cane silui 7 p mutaret sōez sui ad canē marinu' existimaret q' sic noīn hor duor aliuz ē nomi unu. sili nā abor ē nā una. 7 hos uō iā ondim' ī libro sui osteslice op. mai fū qui ē lib' ī quo ī dixi ī pncipys h' l' uiu' q' anccedit buck buu q' callidu' ē pō pt' calidu' actu. Et qd calid' actu ē illud q' dī q' ē calin absolu te. Et aliud ē q' dī calid' p illud q' uicit ī ipm. Et d ē q' dī calin p op pōez cu' ic eq' li ei igne. aut cu' quacuq' re ō tigit. p sone q' mod ī hoīe qui ē cals nō nolum' calin absolute. sicut ignis s; calin puin cem' sup eu' qm pr calon ī hoīe ē ap hor q' p fuo. Et p illud fit q' oē q' dī ap hō calin pō nō dī q' ē ita n' q' calefaciē cor el. Et expiētia que re calefaciētui corp' hois ē fucalitate et nō plat' n' expia. Et nō idi get s; q' nanuum n' rōnatōib' pullas ex rōnatōib' supris ex reb' maifestis sup res maifestas. postq' g' sopliep uiūseut istas res ō sumūt uiuas ī fūtuu; ī uanitatib' 7 seduait penores cor q' stū lvices qb' nō ē iuslus nz studiū ī ōdicēdo erronb' et destrucēdo eas. q' pducit eas ad ī 7 iclinat eos ipīs 7 ipleuit eas flitute Et eis quidē cet ōueniēs ne rememorētur coloris medoris nz sic nlementis 7 aspi ratis nz aliaū alior de ill' quor h' ē ma ē existis reb' nō pueiat ad nos ād. Et q' qui aspic' ī cē oli ī hoc q' ipm ē uiscosum aut q' ē lene. aut ī hoc q' ē splendon; aut q' aurit aut q' color eius trait ad aurinitē. aut q' ē uiscositas ei aut q' ē ei lubēcitas 7 nō stat. aut q' spetrat ei ut qñ cū eo ī ungit' cor' fiet ex hoc ratio ei ab ipō diffial' nō puēit ad eū ex una h' spetruaū nz q' calin ē pō nz q' fridu' ē. nz q' siccū nz q' huidū. Et illud ē qm ex re b' uiscosis ex reb' resplendētib' qb' ē puenis quedā sūt que calefaciūt cor hoīm; calefactiōē maifū. Et de eis sunt q' huectāt eū. Et sili' sc' h' res ī una q' q' pr' mitū q' accidit olo. Et alij ex reliqs reb' oīb'. Qm nō ē aliqua ear' pq' sit nobis

pole ī ueūe ī stare ex eis sup re sicā ciam. Sz rē que sit sp in qua sit nōb' pole pone ī ipam āncedēte; uel ē sup quā saltem sill in uiuite Ca. 2. ī q' reprehēdit illos q' ī sua rcti g' q' sophie natūe nō utūt' istis ōenatib'. ā hoc nō pducit rē ī inuēdo oīb' quorū h' ē uia 7 ad īuēmēdo pp̄s ma que pducit ad sciaz uāz 7 iueūdūt ī ea uia ex q' sunt imo nō inueniūt ī hoc qm attīt eis n' ī itētē qua rōnat' sup re p ī ducetēz reri pticularū Et mutabili hoc toto 7 ampl' ē q' ipi nō īqrūt de nā rōnatōis sue p ī ducetēz reni ptclui 7 dūtute eius qd sit. Et si pnecūūt eos iūmi hō ad ōsidand' ī hoc nō bnt uiuite aliq' ad pō sunt ipm seq' g' faciut illud ad q' eos uoccat Et aut pl' h' itm 7 inuitabili' ē q' ipi nō sūt ōtē ti rōnatōe p ī ducetēz rer ptclui; dōsi icta nētur idē p multotiēs pe' q' ī ducit sic ī faciūt auctores rethorice. Et ī ē qm q dic' q' olin ē fridū pp q' ē uiscosū sic stā nō ro cinat' n' pe' uirtutē ōmixtiū; equale ūni cī ōmixtionis eī qui dic' q' olin ē calin qm uiscosū sic uiscus. Et ōmūū rō itm q dic' qd olei ē calidū qm ē uelocis accēsiois 7 infla matiōis sic a spului ē equal' ōmūū rōi ei q dic' q' olin ē frīd qm ōgelat' uelocit' sic aq' Et ī rē uisiftēz rei p exēplū aut eē 7 ī ē ut fixicē; ei p ī ductoz rer ptclui ē ōnīa. Et ī ē qm uisitas rē eē nō rememorat' n' rei uni aut duar' ex reb' ptclib' 7 si rememorat ī plur; hoc proculdubio nō rememorat' n' reru' pnuciar' 7 dimittit maiorē ptē. Siliat' aut rez p ī ducetēz reni ptclui īqrit ut ue niat sup totū q' sciat fū ee p expimtū 7 stu deat ne dimittat ād q' sit ei pole q' nō ē uisi cati. Et fiat ī ilio q' sciat ipm uulg' imo ē adhuc ī ilio q' occultāt. Et nō faciūt ī n' pauci hoīes. Et p illud h' ōmixionis spēs ī exigit rē; molētā. Et sufficiē sufficiētia forti cū sit ei fatigatio sup alēntē; aggri do res quas iā sciunt p expimtū. Et nō sciet q' ē in huc spē ōmixionis n' existima tē eius q ht studiū 7 sollicitudinē ī ca nonib' ōmixtionis tm. Et p illud iam locuti sum' d' hac spē ōmixtionis ī li' meo de ō mixtē cū sine c' lato. Et fortasse singularez faciem' ei libr' ī hora qua rememorabi' ipo eē ei pp'. Et ostēdaz itm illuc q' sit nā h' spēi ōmixtionis rei intentio. Ca. 3. ī q' ponit q' lit' qā oppiabit' d' olo p arguimtū ex eēplac

Coniunctionem autem naturarum et earum intentionem ostensione aphorismi. Et illud est quia iam proposui ut ponam
rememorationem meam ad omnes res quas dixit inde
secundum antecedentem ad extimationem hominis qui in eo est
modus sufficientie, si non significatur rememo
ratione incipiente in festinatione. Similiter ergo cum secundum hunc
et primum quod in ea futura est sermo qui locutus est di
oclis in libro suo qui nominatur aigredimis in dixit
quod ipsa aigredimus similia. quod illi qui corpus
suum cum oleo fricat induratur cutis et adbi
nit. Et ipse propter causam eligebat fricationem sic
cum plus. Et illud extimatio quando similia in
sanet ei quod quando olim calefacit perfricationem secundum est
eo accedit et adbiunt. Quod propter causam
humiditatem et exsiccat exsiccationem maiorem sic
accidit ex eo rebus que cum eo iunguntur dum massan
tur. non iuncta oleo. Et melius quod est ut scri
musi secundum modos Diodis ipsi sic est. Et est iste. Frica
tionem autem cum oleo non laudamus sicut laudamus
fricationem sine oleo. Et illud est quoniam non in dum similia
quod fricatio que est secundum hanc dispositionem est secundum inequali
tatem. quoniam manus lubricat et non est possibile ei retinere
carnem secundum similitudinem qua retinebatur eam. Et
illud est propter lenitatem unctuositatis olei. Et extimo
iterum quod cutis corporis eius qui iungitur et fricatur cum
oleo induratur et adbiunt plus quam cutis eius qui
fricatur fricatione sicca. quoniam olim quando calefacit
perfricationem accedit et adbiunt plus. Sicut
res que iunguntur oleo et assantur indurantur plus quam
res que non iunguntur eo. Et illud est quoniam olim quod
accendit calefiunt per ipsum ille res et similiter
humiditas earum. Et similiter iterum res que coquuntur cum oleo
apparent fusce et torrefacte propter eandem causam. Et
cum hoc iterum sic ligna et coria et reliqua que fricantur
cum oleo bibunt oleum et suscipiunt ipsum in corpore
suo. Similiter iterum in de similia que suscipit corpus in
ipsum et exsiccat ipsum. Et cum illud est prohibet
plures res de consuetudine quarum est ut currant
et penetrent in carnem cum aere dum egrediantur a der
tiora sic colatorium et pannus et albese et allu
se. et quod ex omnibus rebus in quibus effunduntur res involut
cum quod de colatio remanet et penetrat et colatur ex
eis et quando iunguntur cum oleo non est possibile illas humi
tates que colantur cum eis penetrare in ipsis sic pene
trant cum sunt non uncte. Ergo est prohibet eius exiq
uationem ex corpore secundum hanc sententiam redit ex eo ad
et fit intranus et aggregatur ad ex eo in meatibus et in
pleret eos quando ex eo accedit ad alium et retinet
ipsum olim et detinet illud propter illud quod est in eo de in
sensibilitate cum aqua adheret et humiscat sic invenim
in rebus aliis quod cum rebus pinguibus suspenditur
plumus et ligna pini. et alia ex eis que sunt con
similia. Cum ergo oppilatur meatus ipsimus et prohibe
tur cum eis illud de necessario ut res multe ex re
bus de quarum proprietate et consuetudine quarum est
ut currant cursu naturali dum sufficient ab eo et
minorem aliunde et oppleto quod non removetur
ab eo. Et non iterum in de similia quod olim mordicat
propter quod quando ingreditur oculum facit eum lacrimari et quando
pervenit in cannam pulmonis stimulat ipsum
ad tussim. et quando per intestina incedit abraditur ea
et facit acuitatem fluxui sanguinis pervenire quando bibitur.
Similiter quando cum eo fit inunctio preter quod cum eo fiat
fricatio et non nocet quia eius mordicatio est debi
lior quam ut inveniatur eius actio. quando autem perfunditur
in carne perfricatione nocet tunc plus. propter quod est
in eo de mordicatione. Sic multe medicine que leni
untur super corpus operantur in eo minus. Cumque expri
muntur et perfricantur ad interiora est earum opus maior.
Iam est quod plante urtice et alia de speciebus plante et
huius similia. quando accidunt corpori cursu levi quietato
non adveniet ei ex ipsis aliquid de lesionibus. quando ergo te
nuerit eam et constrinxerit ipsam pervenit ex eo. Hoc est ergo quod
dixit Diodes in libro suo qui nominatur Aigredemus.
Et nobis Capitulum x. in quo examinatur opinionem Diosli
quid de est possibile et Aigredemus contra sermonem eius.
ut stetem super illud quod est in hoc sermone de sufficientia et de
eo quod est extraneum simul ex hoc modo. Res autem in hoc
quod ab omni re que coquitur quia iam res fit cum coquitur
cum oleo removet humiditas sibi propria. et fit fusca
levis in spatio parvo velociter. Et quando coquitur
cum aqua non accidit ei ex hoc aliquid. nam scimus
sic per experimenta. Et cum res fit secundum hoc tunc non esse
Aigredemus in hoc sermone aliquid de fricationis. Ubi fuit
eius intentio ut exsiccaret quod fecerunt alii et consimi
et alii philosophorum in hoc et fecerunt ingredi illud cum
hoc est via. de inquisitionibus in capitulum questionum naturalium
et posuerunt illud quorum questionem et venerunt cum respon
sione in eis. fecissem ergo ipse iterum has res questionem et ve
nissem cum responsione in eis et nos non invenimus eum
fecisse hoc et hoc est caput meum maior error. Et
illud est quoniam necesse est propter ut ponatur in primis res
iuncta insensibiliter. dum non simul ho ut ignoratur de
ea eius ignorat de ea post illud et ponatur in questi
one sua iterum ut opponat questiones naturales secundum hunc
modum. Quare res que coquuntur cum oleo fiunt
sicce leves vel discolor fusce. Et res que coquun
tur cum aqua humide leves molles. Et quare
obviant res que coquuntur cum oleo exsiccantur exsic
catione ultima. Et sunt res que stringuntur in eo et fri

cantur cum eo remanet humiditas eius que est super ipsum plus quam remaneat cum non appropinquat eis oleum penitus. Et quia oleum sanat quod accidit a squilla et urtica de mordicatione mordicat ipsum oculos. Et quare non mordicat ad corpus et mordicat oculos tamen. Et quia exasperat cannam pulmonis et sedat ... et rectificat ex eis. Et quia lenit ventrem. Et quia removet lapsitudinem. Et quia cum homo inungit corpus suum cum eo non advenit ei frigus. Et quia iustificat animalia ... eorum. Et quia corrigit et coria lenit cum eo et ... omnes res que capiuntur eo secundum plurimum. Iste autem species quoniam de oleo non rectificatur nisi in ... contemplanti in scientia naturali tamen. Et hec species causarum que rectificatur ei qui contemplantibus. Et est secundum huius modum. Que est causa propter quam coci qui volunt assare pisces et carnem inungunt eos prius oleo dum assant eos. Et quia nutritores corporum inungunt corpora luctatorum cum oleo. Et quia nutritores infantium inungunt corpora eorum oleo. Nam in unaquaque causarum quoniam est possibile opificibus artium invenire cum causa scientia; adepti sunt experimentis. Coci et extimant quod ipsi non inungunt pisces et carnem oleo nisi quia quando isti assantur absque unctione ... cum oleo exsiccantur et accenditur materia eorum. Et nutritores corporum dicunt ipsi quod non inungunt corpora luctatorum oleo nisi quia oleum removet lassitudinem que accidit eis ideo quod penetrat et frangit de lassitudine que accidit et fit quod fricatio et compressio per ipsum erit secundum equalitatem et quietem in ultimo et rectificat per ipsum corpus ut fiat aptum et spiritum extensio futuro. Et propter istas causas nutritores infantium amant eos inungere oleo ante extensionem et post ipsum. Causam autem propter quam fit quod non oleum removet lassitudinem et nutritor corporum ... in nutritori infantium, in medicinis de experimentis quamvis ignoret causam in hoc cum non considerat rebus apparentibus visibilibus. Inde est quod ipsi ignorant causam propter quam elleborus albus evacuat corpora per vomitum et elleborus niger evacuat ipsum per ventris solutionem. Et non sciunt etiam quare ... medulla cartami educit flegma et epithimum educit coleram nigram. Et utuntur istis medicinis in modis quibus ... eis per primum et utuntur per eas illi qui indigent hoc. Et credunt rebus manifestis visibilibus inventis sensibilibus. Et vituperant et detrahunt illi qui ex auctoribus rationalibus conantur ostendere pronunciationes suas omnium illorum. Ingrediemur autem cum hoc quod dicitur replendum res multas de rebus apparentibus visibilibus et meretur causam illius ut vituperetur. Existimant in seipsis rationem errore ... propter quod inveniet in quantum existimo ... consequen-

tur ... propter ... Et illud est quod dicimus quod fricatio sicca laudabilior est et melior quam fricatio cum oleo quoniam illorum corpora qui cum oleo fricantur et inunguntur sunt duriora et sicciora. Et illorum qui fricantur fricatione sicca corpora sunt leniora et teneriora. Deinde quando procedit in hoc sermone parumper dicit quod ligna et coria et reliqua res quando inunguntur oleo recipiunt oleum et perveniunt ex eo ad profundum eorum. Et hec est de maioribus signis nobis quod quando oleum profundatur intra in corporibus viscosis invisceratur suis viscositatibus in poris corporis et oppilat eos et prohibet quod exeunt penetrantes res ex humiditate ab extra. Et est quidem non scio quomodo iste due res dicantur. Et illud est quoniam si oleum prohibet humiditates exire a corpore tunc non dicitur quod ipsum exsiccat. Et si non exsiccat tunc timent ipsum et causam absque ... et frigiditatem secundum scientiam quod ipsum exsiccat est falsum et vanum. Et ego quidem puto tamen quod ipsi existimant in opinione sua quod corporibus que inunguntur oleo fricando advenit ex eo simile illi quod advenit rebus que coquuntur cum oleo. Et illud est quoniam ipsi non putant quod oleum calidum aut frigidum aut equale aut tepidum aut ferventes faciat res vanas easdem sicut nos extimamus illud in aqua. Nam nos invisibiliter invenimus quod quando aqua administratur dum est frigida inspissat corpora et solidat ipsum et constringit et oppilat ipsum et prohibet ex eo exire aliquid. Et si administretur existens equalis caliditatis mollificat et rectificat et solvit et resolvit et relaxat. Et si administretur existens non frigida frigiditate manifesta non calida caliditate manifesta sicut sicca quam multi homines nominant aquam ... non agit illa hora ad corpus quod nominamus nisi operationem suam que est ei propria. Et similiter quando homo vult oleum operari per ipsum, oportet in primis ut ipsum expoliet ab omni frigiditate et omni caliditate accidentali dum incipiat ipsum experiri. Et illud est quoniam si oleum ultima frigiditate frigidum administratur non est illud quod ipsum operatur in rebus que eo medicantur per virtutem suam tamen immo agit illud quod facit per qualitatem suam accidentalem que iam supervenit super ipsum. Et similiter est res in oleo calido ultima caliditate. Si igitur vis ut experiaris ipsum dum est nudum abstersum superfluitatibus possibile est tibi in eo tamen ut scias virtutem eius propriam. Oportet igitur secundum hoc ut sit quod inungitur oleo secundum quod currit in eo consuetudo eius sicut faciunt omnes opifices exercitii. Ipsi enim non inungunt cum eo nisi secundum quod ipsum est oleum tamen expoliatum ab omni qualitate que advenit ei de foris. Cum autem utitur eo vel cum postquam facit ipsum bulliens aut calefacit ipsum calefactione vehementi aut infrigidat ipsum ultima infrigidatione tunc oportet necessario ut sit opus

oli ibi dispositionibus oppositis complexioni eius ut nunc sitq; ppter
iqualitate sua actiuitatis q̃tas quoniam operat̃ i
corpo ut multos accidere uidim̃ unicuiq; me
ppria qui aduenit ei de foris qualitas fortis
ualde. Et cui res sit ita hec tunc q res assimilat' ebri
tionē mirū med'icinis oleo bullientis i uictori mire et
furatori iure cum eo corpus opifici excitaq;. Et e
quidē dico nunc q nobis ē medicina sic omni seq'
eā pat' ut ordinem alterationis 7 nutrimentis et
rebus extrinsecis cum sit nob' posse ut experiamur
unūquodq; rerū i modis qui sunt ei ppi. Et si
eligit 7 diligit' q̃ fricat illud rerum p aliq'
modum accidit ut igitur quantum sic res q̃
experir' propriū rerū similium sic feci illud p contra
7 contingat. Nā contra 7 contingat nō iungit
hō cum oleo q'n calefacit aut infrigidauit cum nunc
imo nō iungit eā neq'quaq; oleo accitei. Et
similiter nutritores corporum i fricatum nō iungit eos
ii cum oleo q' cōuenit eis prop q' ipsi an calefaciunt
ipsum sup ignē aut infrigidet ipsum sup niuē. Et
illud ē quō quando olim infrigidat uehemē infrigidat
corp'. Et nos iā multotiens eo usi sum' i medicamen
to illi i suo corpe inuenit flā. ita q' fidum' si
cuius corp' de ipso 7 infrigidatur flā. Et superat au
tem hec oleo nō sit admixtus sal. ē infrigidatio
eius maior. Et sic idē iam olim q' expertū est
ex oleis uetustis ē uehementius i infrigidatione.
Et nos quidē q̃n olim infrigidare uolum' facim'
de eo sic de aqua q' infrigidam'. Et illud ē q calefaciam'
ipsum i primis deinde ponim' ipsum i aq' uluē
fōn 7 suspēdit' ut uas i quo ē olim sit positū i loco
sup quē fluit de sup aqua fōn capite uasis
cēt' similiter suscipiet frigidū plus. Et qm i
frigidat' iam infrigidatū uehemēter ptr q' prius ca
lefit. Deinde suspendit' i puteo aq' ut tangit aquam
putei q'n q'nius infrigidet' l; nō attingat aq' pu
tei nō infrigidat' min' q' q'n attingit aq' putei. Et
i sonis istor' ponit oleū calidū. Et nos quidem
utimur oleo calido i medicamento illi cui euenit egri
tudo fōn. Intromittim' q' illū cui aduenit sim
pōr i aliq' membror' ei' aut tremor aut saltus
aut defectus mot' sui aut spasmus aut quecūq;
sit ad a' quorū una ē h' i scientia pluri i quo ē olim
calid'. Et cui res sit sic q' narrauim' tunc oportet
q' iuuant' sup medicinas ex eo q' sanauit si
ac' modus usus nō uideat' diuersa ē q' olim ca
lefacie corp' leuiter 7 infrigidat' eā 7 exsiccat ipsū et
humectat eā. Sic uidit aegritudinis qui nominauit
illud q' nominauit de eo diodis q'nius n' pcipit
3 diuersitatē sui sonus. Et illud ē q'n q̃n dic q' res

que capiunt' cum oleo exsiccat' i fine sunt sec tunc
declaratur q' uirtus eius ē ut q' exsiccat 7 uel sol
uit 7 q'n dicit q' stringit' i corus 7 puenit
ad pfundū cor' 7 q' ipsum iuuiscat' i poros cor'.
p[illegible] sua 7 opilat eos 7 plurib' illd'
q' aurnit 7 puenerit i eis exhumationibus sicē si
ue erat. tunc declarat' diuisio plurimē sermonē q'
uirtus ei' ē uirtus contraria uirtuti illi q' exsiccat 7 re
soluit. Et ipsi dispositionibus suis istis rem nō reme
morat' n' sit dispositionē rerū apparentiū uisib'. Ge
ni nominat' ex eis 7 sup eis nominatē n' sunt.
Et ui Ca.4. i quo pmittat q'd' ppterea que
ipse refert antecedit examinatio oppinionis
dispositionē imor diodis sit opposit' oli incodis
dicatur olei tunc nō iuuisti 7 solutione ue
rememorat' omū q' apparet tis Rubrica.-
uisib'. Et illud ē q'n disp̃o i oleo q' mordicat
ipsum oculos 7 q' ipsum stimulat cāna7 plino
uis motū ad tussim 7 q' uidit i rethina 7 sue
accidē fluxui sanguinis ē dispositio signūs significan
ac sufficienti q' oleo uirtus ē mordicatiua. Ser
dispositio i hoc q' ipsum ē cum hec me sedat dolorē
cum inuenit ē mouimento 7 si ēbrocat' sup ipsum
aut eis sugat' cum eo sedat illū sp' 7 q' ipsum sedat
cēssionē accidētis a rebus mordicatis. ē dispositio
rerum i qua ē signū fortius mag' q' uirtus ei est
contra illi uirtuti. Et ipse cessauit ab istis ppter
tantib' perit' nō rememorat ē car. Et qm
uult aggrae duas spēs signorū 7 nominat
sup unāq'q; accidet ei una duar' rerū aut
ut dicat sic ē sermo epicor' q' nō scit' uirtus
cuiq; med' n' per experimentū ex uia opposito ei
ad ad' uz ē scia ei cum uirtute me' ppria. Ex signi
tatē aut ut dicat q' una 7 eadē me' sunt
due uirtutes contrarie. f. uirtus mordicatiua 7 uir'
sedatiua. Et extimo q' ipse l'esimbit uehe
mentiori hesitatione cum oprebit ipsum narrare
eam ppe q'n d' sit illud. f. q' q'm sunt una dua
rū actionū manifestarū defectū. Et q'm efficit opposit'
aliā. Et ē illa opposita pri aut actiua 7 nō ē ei im
pressio perfecta aut occulta aut apparens. Et res
ponsio q'n d' i his q'onibus 7 ambiguitatibus i q'b'
hō hesitat. sic erat cuiuslibet sicut sunt rerū na
turarū q'onū. ē laboriosa 7 difficilis ualde. Vnde
si res nō sit sine ratione n' sic q' cōuenit cum me
7 superueit ei cum utilitate tunc responsio i eis ē
ger experimentis multis 7 nominationibus exit
b' manifestis sic q' appert uisib' nō multis
nūo. Sic exquisitis 7 ordinatis. Et p' illi ē q' de
terminatū ē res i hoc q' olim mordicat oculos

an ex eo fatiat illud aut non. Et ideo oportet nos redi
re non ad experimenta non ad scientiam. sicut faciunt
auctores rethorice non disputant cum unaquaque
dictarum rerum que sunt divise. Et secundum hoc est ut contemplet
an ex eo olim stimulet eam aut punctionis mordi
tivis secundum similitudinem unam aut solvat ve
ntrem aut abradat intestina ita ut in illo oties
fatiat actionem fluxum sanguinis cruenti. an sit
olim quod fatiat illud plus et aliud quod fatiat
non illud. an sit illud quod fatiat illud plus
et ex illo quod fatiat illud minus secundum species suas. Et
non existimet aliquis quod ego velim in presenti
meum species olei. olea distincti generis sicut est olim
de lucerna et olim de infundo. et olim de nuce et
olim de generibus ben. et que sunt illis similia. Nam medi
cus pura mea eget scientia virtutum. medico
puro tamen mea necesse est scire naturam horum olorum. At
vero iste non est locus in quo oportet nos rememorari
eas. Et illud est quoniam sufficit nobis in questione extra
ipsius rei ut in quantum de oleo quod vere dicitur olim et est
dignius hoc nomine quam aliud. et est fructus ex quo
exprimitur dicitur oliva hoc ei olim nominatur absolu
te olim. Illa vero olea omnia nominantur tamen in lingua
grecorum nomine transumptivo accomodativo ex
nomine olei. sed non nominatur olim absolute. Et hoc quod
olei quod vere nominatur olim in quo totus sermo meus
est hic species sunt multum divise. vel secundum quod sumitur
de corpore in figura eius et secundum diversitatem fructus ex quo
exprimitur. Et secundum quod ipsum suscipit de alteratione per
artem. Secundum quid quod supervenit ei extrinsecus quoniam
aliud est quod est recens simile vino expresso. Et est aliud
quod est iam obscuratum et pervenit ad statum suum. Et aliud
est quod est antiquum. Et secundum artem suam quoniam aliud
est quod est purum simplex sigillatum et aliud est cui admiscetur
sal. Et aliud est quod assumitur ex olivis cum nucleis
suis. Et secundum diversitatem quoque fructus quoniam aliud est quod
exprimitur de olivis perfectis maturis et aliud est quod
exprimitur de olivis immaturis non digestis
Et secundum quod quod suscipit de alteratione per artem quoniam aliud
est quod recondit et obscuratur secundum quod convenit ex dispositione
sua in principio sicut antis et aliud est quod abluitur
Et in ablutione quoque eius lavanda sunt multa de illis
que prestiterunt nos. Et nos iterum dicemus illud in seque
ntibus. Et sum sollicitatus item de experimento olei in p
bonitate eius et dicam in eo quod futurum est illud quod
invenitur quod est de unaquaque eorum. Nunc autem illud
volo complere quod incepi in eo. Dico ergo quod in extractione
maiorem partem medicinarum invenisse cum experta sunt
medicinas et probaverunt eas et invenerunt sunt
secundum virtutes earum. Et hoc est quoniam non oportet ut fatiat

curet experiri in probatione super medicinas sin
gulares non super illas quibus aliud admiscetur
Et sunt cum hoc denudate ab omni qualitate acci
dentali. Et post hoc oportet super quod oportet ut experiatur in pro
batione est corpus cuius forma est forma laudabilis. Deinde exp
eriatur post illud super corpus quod ex eo est inequalis
deinde super corpus egrum egritudine singulari. Et in modo quo est
determinatum in antecedenti post hoc quod est ante ipsum. Et post hoc
in complexionibus. Et narrationes autem super virtutem
earum dixi post separationem inter illud quod fatiat
medicina pura actionibus et quod fatit per accidens. Et
de medicinis quidem sunt multe que cruunt et incipi
untur non in hoc capitulo tamen. Et in summa quod tenetur
egritudinibus. Item in eo quod [illegible] quod ipsum est medicina consistens
latitudinem est res de qua maior pars medicorum
sollicitati fuerunt vel quam magis pars medicorum scit
verum super ea in latitudine quod egritudo sit non diuturna.
Et illud est quoniam inveniunt aliqui eorum dicentes quod latitu
do non est nisi siccitas [illegible] quoniam humiditas earum con
sumitur in hora motus superflui. Et invenimus alios di
centes quod latitudo est siccitas [illegible] et laetitie
Et inveniunt alii qui diversificant ab istis et dicunt
omnium similium eorum quod latitudo non est nisi humiditas vel
in extensio et calidus quoniam vibra quod movetur ma
teria vehementi forti effunduntur materie. Et invenimus
alios qui non existimant quod latitudine sit cum humiditate
si qualitas eius tamen. Dico ergo quod in hora motuum
superfluorum liquefiat ex pinguedine et carne quandoque lei
et molli. Et quando de hoc quod liquefit resolvitur et quod remanet
ex eo. Et quando de eo remanet causticum in corpore. Et
quoniam hoc causticum in corpore est calidum mordicativum
fuit actionem lesionem similem lesioni que accidit in ulce
ribus. Postquam ergo est diversitas in modo quo conveniunt super
hoc quod latitudo sanatur et destruitur per olim. diversi
tas eorum in egritudinibus non removetur eos qui in cura
tione superveniunt olei in actione eius. Et non est hic
[illegible] in latitudine tamen. immo quoniam accidit [illegible] quoniam nobis
necesse est ut olim in potu tribuamus aut cum ipso cli
sterizemus aut ebroccemus ipsum propter dolorem aut propter
mordicationem aut propter aquam calidam sanguineam. Et
ideo est quoniam si voluerimus ebroccare illud secundum ulcera cum
quibus sit aqua calida sanguinea non ebroccemus
ipsum solum purum tamen. Immo ebroccemus ipsum cum eo
quassatum cum aqua temperata caliditatis sicut
nos utimur eo in hominibus latitudinem cum
balneamus cum aqua dulci. Cum hoc tamen quod medicina
non convenit super aquam calidam sanguineam [illegible] aggravat
secundum hoc quod egritudo sit. Et quoniam clistrizamus cum oleo
aut damus ipsum ad potandum [illegible] illa
hora item scia [illegible] in quibus corporibus oportet nos fa

et illud. Quo oportet ut sit corpus in quo est apu
caluto sanguineum. Aut ut apparet ex superfluitate a
simulla. Nam res in hoc est manifesta quoniam olim in cor
bus non est similitudine unam cum intestina omnia e
st sit plena flatu uiscoso et quasi sunt plena
superfluitate colica. Et alia ex superfluitatibus
calidis acutis. Aut in intestinis est fex multa
retenta aut quoniam non est in intestinis et in stomacho aliquid
horum sic est stomachus cum intestinis mundus totus aut est in
eo cum mundificatione asperitas. Et cum res sit in
hoc sicut narrauimus tunc oportet ut multi medicorum
ignorent super omnes has res ignorantiam que est in ultima
tarditate et pigritia non exquisita nec cum ipsi
non sciant in qua dispositione corporis datur eis cum
oleo in qua dispositione oportet esse dispositione olei. De
in dissentiunt in sermone quidam enim extimant quod
oleum mordicat et abradit membra intrinseca. Et
quidam econtra extimant quod in istis membris est aliquid
mordicationis quod ipsum sedat eam. Cap. 6. Magis
Doctam dissoluit quod non est dubium et quod inuoluit
quid in hoc est de oleo quod mordicabat et soluebat
ut auferrent super uentrem et leniebat et oculos
stomachi flatum olim de illo in intestina et dolorem.
quod nominatur in quo non est sal tunc est nec et ut auf
ferat super stomachum mundum olim in quo est sal multe
quantitatis non est dictum pura. Et illud est quoniam o
leum in quo non est sal. lenit uentrem in quo est fla
lenit uentrem propter uiscositatem suam et suam lubri
citatem sicut faciunt holus iamenicum. i. bliti et
malue et mora. Et olim in quo est sal lenit uentrem
mundum a flatu propter acuitatem suam sicut fa
tuit aqua salis et aqua maris. Et propter illud
hoc facit accidere ab intestinis cum fluxu uentris
mucillagines et abrasiones. Et illud non facit
alteratur mucillagines in abradit. Et
cum res sit hoc tunc non oportet nos dicere sermonem abso
lutum quod olim facit mucillagines et abradit pro
cul dubio in eo quod ipsum sedat mordicationem
non immo dicamus quod olim in quo est sal facit mu
cillagines et abradit uentrem mundum. Et
quod olim in quo non est sal non facit illud. s. muci
llagines in abradit uentrem flatum. Et sepe
curat multotiens quod olim in quo est sal sanat mo
dicationem propter sicut acuitas quorundam faciunt illud
aqua mellis et aqua salis et aqua casei. Et
est quoniam ista quando excitant secundum humorem mordicantem
sanant et curant a mordicatione sicut omnes
res que sanant et abstergunt. Verum tamen illa cum hoc
est in ea ex medicinis. cum ea clisterizatur non sedat
mordicationem stomachi immo stimulat eam et ad

dit ei ea quoniam ipsa non sanat et liberat a mordica
tione in propter quod excitat et euacuat rem mordicantem
non propter quod equetur complexionem eius. Sic etiam liquefacti
cum oleo multotiens quando clisterizatur per eam cum oleo. ro.
et adipe et pinguedine sanat et aufert mordi
cationem stomachi. propter quod equatur complexionem humoris
mordicantis. Et olim dulce iterum facit illud
multotiens cum administratur solum loco adipis et
succus cadamisu et etiam liquefacta cum oleo dulci.
Ego autem multotiens clisterizaui illum qui inueniebat
dolorem in uentre suo propter frigiditatem cum oleo calido et
sedatus est dolor statim. Et cum sciui pertinaciam
quoniam frigiditas erat fortis uehemens precepi in eodem
tunc et coctum ipsum. Et si sciui pertinaciam
quod quantitas nocumenti frigiditatis est maior illa. p
recepi in ipsum asphaltum et tuum. Et omnes medici qui in
hec est via non liberant a dolore nisi ex scientia quod ipsi
calefaciunt frigiditatem non ex eius quod ipsi equent
complexionem humoris mali aut euacuent. Et hos q
de res medici iam confunderunt quoniam non potuerunt
distinguere inter dolorem accidentem ab humore malo
non inuenerunt illud quod confert unaquaque medicinarum que
ponitur in clistere. Et illud est quoniam de medicinis
istis est que sanat excepto quod calefacit membrum quod
in frigiditatem est. Et de eis que facit illud excepto quod
euacuat humorem mordicantem. Et de eis est quod facit
illud excepto quod equatur complexionem illius humoris ma
li. Et multotiens accidit ei ut sit egrotus compositum ex
malitia duarum et ex humore mordicatio aggra
uatus sit. Et quoniam reperitur illud tunc de consuetudine
nostra est ut clisterizemus cum oleo anetino et oleo
rutaceo propter quod cum eis liquefit adeps anatis. Et
si non reperitur adeps anatis tunc adeps galli
ne. Et si non reperitur iste iterum tunc unum ex adipi
bus inuentus. Et si non conuenit ad cor permisceatur
cum illis duobus oleis cera cum non est mordicatio
significata aut per fin eam medium cera cum non est mor
dicatio ceram colatam. Et multotiens quoque clisteri
zaui in hiis egritudinibus cum oleo abluto. Nam hec est ex
perientia certe ablute. Et cum res sit sicut narrauimus
tunc manifestum est quod iudicium quod iudicauit ille qui
extimauit quod omne olim est in omni hora mordicatiuum
Et iudicium quod iudicauit qui extimat quod omne o
leum est sedatiuum doloris est iudicium cum quo est pre
sumptio et audacia. Et illud quoniam olim in quo est
sal est mordicatiuum. Et de ipso sermone olei in quo non
est sal et dulcis saporis in natura sua est sedatiue mor
dicationis. Verum aliquis extimat de ipso in quibusdam
horis quod non est ita. Et hoc propter egritudinem quam curauimus
cum eo. Et illud est quoniam unaquaque medicinarum equantur

complexione que est fortior humoribus mordicantibus sedat eorum mordicationem. Si quando quantitas mellis equalis complexione sedativus mordicationis est quantitas pura, permiscebitur cum aliquibus humoribus malis fortioribus ea et maioris quantitatis ipsis, tunc ipsum corrumpitur cum eis et iuvatur ad eas et addit in eis. Et propter illud convenit nobis quando sanamus hominem cum rebus equalibus complexione et movent ei dolorem et augent ut evacuemus eum statim. Nam illud est significatio quod corpus est plenum humoribus corruptis multe quantitatis difficilis motus. Et similiter est res in lacte. Nam nos invenimus multotiens ex hora qua sunt accessiones in stomacho alicui hominum et similiter fiunt in stomacho aliquorum cum quo digeruntur bene. Ergo oportet autem propter illud quod est in corporibus eorum de corruptione. Et oportet in his locis ut evacuetur in primis totus humor malus. Deinde post illud alatur ptisana ordei et cadamiso et lacte et reliquis rebus que quando digeruntur digestione bona adiuvant et conferunt in certificatione humorum et ad faciendum eos bonos. Verumtamen nos oportet ut examinemus propter hoc quod in omni re sunt due virtutes contrarie vel quia diminuitur per prolixitatem nimis remedium aut quia duorum generum rerum que sunt contraria sicut fecit antecedentibus cum rememoravimus est oleum. Nam ipse dixit quod mordicat oculos et commovet tussim et abradit intestina. Et non dixit quod oleum dulce et sanat multotiens mordicationem que est in ore stomachi [illegible] hora qua bibitur. Et quod ipsum sedat mordicationem que est in toto ventre hora qua clisteriatur cum eo et quando fuerit simile illi in mordicatione acuitate [illegible] agrestis et abrotanica et squilla in manifesto [illegible] propter quod inungitur cum colera. Ego autem non dubito in philosophorum quin credam ei quod dicit quod in omnibus rebus invenitis si plurimum sunt virtutes contrarie immo permitto me omnino illud in eo quod futurum est. Verumtamen ego non ponam hic causam quam dicam in loco suo quod virtutis dominans in unaquaque rerum non est nota. Et si vis discere nobilius et dignius rerum quas prescire que est pretiosius scies istas res omnes scientia manifesta. Intende ergo nunc ad duo capitula similiter et scies eas in exemplo quod exemplificabo tibi in eis similiter. Dico ergo quod duo homines inveniuntur mordicationem in ore stomachi sui similitudine et unusquisque assumunt ergo ambo ptisanam ordei aut cadamisum aut panem ablutum et unusquisque eorum sedat quod invenit de mordicatione et iam auget quod invenit de ea. Considera ergo nunc an dicas quod unumquodque ex ptisana ordei et cadamiso et pane abluto est mordicativum in natura sua. Verumtamen in ventre duorum hominum efficitur contrarium sue proprie actionis quia

non addit in mordicatione in ventre duorum hominum propter scilicet acuitatis. Ego autem dico quod unumquodque istorum scilicet ptisana ordei et cadamisum et panis ablutus est sedativum mordicationis equaliter [illegible] et similiter lac. Verumtamen augmentatur mordicatio et provenit eam vehementiorem quam fuit in ventre duorum hominum quando corruptio antecedens que fuit illic vincit ipsum et immutat illud et convertit ipsum ad se. Et hoc est illud quod scio quod antiqui medici exceptis paucis sciverunt. Et similiter excellentiores medici quorum tempus non est propinquum. Et fortasse hic [illegible] esse differentiam inter eos qui iudicant quod [illegible] scilicet ptisane ordei et cadamisi et panis abluti in natura sua non est in additione in corruptione aqua acuitatem mordicationis si in superfluo [quoniam sedat eam si raro] fortasse sedat eam in [illegible]. Nam non addo super quod quidam medicorum propinquioris temporis non sciverunt [illegible] fecerunt et apud dictorem huius sermonis non est [illegible] quod afferunt super [illegible] iudicamus. Si ego dico quod ptisana ordei si non fuerit generatur humorem malum non sedaret mordicationem omnino. Et nos invenimus vinum in similiter [illegible] sedare vinum quando bibitur et quando cum eo clisteriatur. Et hoc est exercitium quod significatur significatione manifesta quod vinum in natura sua generat humorem laudabilem. Si multotiens quando corrumpitur per humores malos sanat eos mordicationem addit in mordicatione. Et fortasse [illegible] nos docet quod est de rebus generantibus humores malos aliquid quod sedet mordicationem in aliqua hora [illegible] de illis que non sunt. Et ergo dico in responsione illi quod hoc est quod [illegible] esse multotiens. Verumtamen non sedat mordicationem cum hic [illegible] quod consequitur complexionem et certificatur corruptionem si quando [illegible] cum solutione ventris. Et propter [illegible] hora qua administratur [illegible] egreditur per ventris solutionem mordicat hominem. Et postquam egreditur [illegible] diminuitur asperitate intestinorum que indiget medicamentis [illegible] sedantibus eam. Et mel dulcis saporis non [illegible] quoniam ipse hora qua administratur sedat mordicationem et sedat eam preter quod [illegible] acuitatem ventris solutionem. Deinde non [illegible] asperitate [illegible] Et [illegible] est hic [illegible] sanat quod invenit hominem [illegible] asperitatis. Et propter illud [illegible] cum [illegible] cadamiso et lacte et ptisana ordei et clisteriamus cum eis [illegible] quod abluimus et abstergimus intestina [illegible] mordicationem cum melle aut [illegible] quorum hic est via. Et post ablutionem et abstersionem [illegible] administretur [illegible] adeps et cera dulcis [illegible]

cũ oleo dulci ⁊ olĩ in dulce ipm. Intellige g̃ p
monẽ meũ oleũ dulce ⁊ cerũ dulcis quãn
nolo in hoc loco ⁊ itero q̃ uenit post eã ñ
cerũ ⁊ olĩ i q̃b; nõ ẽ sal ⁊ cerũ ⁊ olĩ ablu
tũ. Et cũ sit tibi possibile ẽ primũ ẽ ex sermone
ut diffinis in illud q̃ sit pse ⁊ q̃ sedat p
accñs p̃stior signõnes tuc sit illud facile
i uenitur ẽ uirtute uitiaũ; mẽ aũ una ẽ uia h
⁊ sãic eã. Et p̃stior signõniẽ ut ꝯsideres ã
mẽ sedat mordicatẽ; loca qua admĩstrẽ
aut nõ. Et sũ ẽ an euacuet ꝯ̃ signat ẽ cũ re
b; ledentib; aut nõ. Et tria ẽ an dimittat ẽ i
corpore ⁊ sanat possideat ad aspiritas an ñ
Et quartũ ẽ an sueiat ꝯ̃ferre ei aut dispõẽ
h dispõ an nõ. Et scẽq̃m mẽ q̃ nõ sedat
mordicatẽ; loca q̃ admĩstrat si egrediẽ a cor
pore cũ mordicatẽ q̃ agit ab eo maior ⁊ uic
ixĩnor mordicatẽ p̃ aũ ipm̃ sedat mordi
catẽ; p mora suã itm corp ⁊ sit cor possidẽ
post egressioẽ; suã ab eo ad aspiritas ledentẽ
d̃ñi addit i eã si admĩstret uice sũ. nunc
ipm ẽ ĩuã sua corrosiua mordicatã. Vinũ
sanat mordicatẽ; i q̃b;dã locis p uiã acciñ
tis. ax̃ aut que loca q̃ admĩstrat sedat mõ
dicatẽ; ⁊ mõ mouet uetus solutẽ; penit.
in sic possidẽ ad aspiritas p mora suã ui
ne. Et q̃ñ cũ eo medicatur sanat ⁊ remoueta
spiritẽ spẽ i uã sua ꝯ̃ius ualde ꝯ̃ferẽs eg
tudini. Vinũ i q̃b;dã locis sit mõdica
tiua ꝯ̃ plurẽ dolores malos qui sũt i corpore q̃ ũal
tant mẽ a uã sua ⁊ corrũpũt eã. Et fumo
meus iste ẽ fumo qui iã uenit sup naturã
omẽ mõi i quo ẽ uti unaquaq; hor duor
gñũ; mẽ ⁊ sup scitũ in inueniẽdo uirtutes ear
Et ostendit p ipm itm q̃ p̃ti sana ordei ⁊ ptisa
na cãdida sit ⁊ lac ⁊ primus ablutus gustant
i corpore humorẽ lauabilẽ. Et sili itm adeps ⁊
pinguedo ⁊ olĩ in dulce ⁊ polea quitẽ dulcis ẽ
dicat spẽnũ. Quar una ẽ poleas q̃ i uã sua ẽ
poleas dulcis. Et olĩ ẽ poleas q̃ ẽ sua dulce
dine i uã sua iã ẽ ablutũ cũ aq̃ dulci. Oz
g̃ ut lauẽt poleas ⁊ pix ⁊ in sais ⁊ ois reb q̃
nõ ꝯmiscet cũ q̃ aqua q̃ñq; res sit. ita ut cũ
i pmis calefiat cũ igne p̃q̃ntitatẽ equale. d̃
in fiat i uas ãplũ magnũ i quo sit d̃ aq̃
clara i sic claritatis cũ nõ sit sapor q̃ntũ
minim. Nã res que abluit q̃ñq; res sit nõ
tollit acuitas ⁊ remõ ab ea ñ cũ h; aqua. De
in oz ut ꝯquasset cũ manu ⁊ fricet bñ. donec
obuiat aq̃ oib; ptib; illi rei q̃ abluit. Cũ

g̃ factũ ẽ illud cũ ea effũdat aq̃ ab ea i ptmĩ
d̃ñ calefiat res que abluit uice sũ ⁊ pbũiã
i aquã aliã claram sĩ silitudinẽ aque p̃me ⁊
ꝯquasset cũ illa aqua spatio longo ⁊ q̃ssẽt
donec expoliet qualitas ei ⁊ dimittat eã i
illa aq̃. Et possibile ẽ tibi ut scias ꝯ̃ ein p gust
deinõ ut iteres illud uice sũ tria ⁊ q̃rta et
multot dõ q̃ñ gustas aquã i uenis eã nõ
recipe de qualitate mẽ ad penitus. In ab
lutiõ nõ oĩs rei i qua ẽ possibile ut calefiat cũ
igne ⁊ liq̃fiat sĩ huĩc modũ oĩ opim. Sicut
illud cuius ris ablutiõẽ; ẽ aliqd de genẽ lapi
dis duriũ sic climia ⁊ cortices ẽius ⁊ ceruse
oĩ ut ꝯ̃teras illud ⁊ pulũges. d̃ñ fundas si
ipm ex aqua fontis aq̃ clarũ ⁊ nõ cesses terẽ
ipm cũ aq̃ tpẽ longo ⁊ p mĩta q̃ multot donec
clarificẽ ⁊ nõ natet sup ipm ad oĩo. nisi ri
cũ ad saporis mẽ que abluit penitus. dũ at
aqua tulit psentiã q̃ suscip saporẽ mẽ ⁊ si
ipm ad exea. oĩ ut ꝯ̃terat mẽ cũ aq̃ ⁊ effũdat
ab ea. deinde fundat sup ipm alia. Cũ g̃ ab
luit ad dell quor ablutio ẽ possibilis q̃ñ res
fuit ex meiãs sĩ huĩc mod fac mẽ exigẽ
mordicatio. Oleũ aut tpe q̃ñ abluit nõ ac
quirit p ablutiõẽ; q̃ sit nudũ a mordica
tẽ tñ. sĩ cũ hoc sit albũ ⁊ ꝯ̃uenit lauatori ei
ne ꝯquasset ipm cũ aqua ꝯ̃tulit uelemẽ
ut ꝯmisceat cũ eo aqua ꝯmixtiõẽ qua sit di
fficile ipm separ ab ea. Sz q̃ñ ꝯquassat dimi
tat ipm donec q̃escat. deinde colligit q̃ ex ipo
natat sup aquã. Et h sũt mõi alii albi
ficãdi olĩ quos narrauit q̃ edidit libros
de opere mẽ ⁊ in a uã rerũ q̃b; miscẽt cor sic sq̃
narrauit diascorides i mematri p li su. Vim
plẽs illor mõi nõ albificat olĩ. aũ q̃ r ipi fini
unt q̃ ẽ i eo d̃ p te aq̃a ⁊ p te aũ color trahit
ad rubedinẽ ⁊ ponit q̃ remanet albugine
nõ albificat olĩ ñ q̃ absterrit ipm ⁊ mũdifi
cat. Et ẽ dicere ẽẽ mẽ q̃ albificat i eo q̃ sũũ
ẽ. Nũc aut redeo ad illud i quo i cepim. Di
co g̃ q̃ q̃ñ olĩ nõ ẽ olfactum ⁊ ẽ q̃ expssũ ẽ ex
oliuis recentib; i quo quitẽ ẽ stipticitas ⁊ non
cecidit i aute ei sal. tuc ẽ rectẽs i tm q̃ abluit
adhuc. ⁊ aggrauit cũ istis ꝯ̃ pretatib; oib; q̃
ẽ ablutũ studiose ⁊ exq̃sitẽ tuc non mordi
cat in sibibit in sicũ eo clisterat. Capl'm .g.

Dicet i q̃ dissolũt q̃d d̃ diuersitate q̃r ñ in
ipm fatiat debet olĩ ẽẽ mordicatiũ q̃ sit
acuitẽ i epiglotti mulabit ad tussim. R'.
in scientiã ⁊ uirtutẽ puocãtẽ ad tussim. tuc nõ

est illud de natura quod ipsum sit mordicativum in aliquo
cum sit omnis res mordicativa habens acuitatem co
movens tussim. Et non oportet quod faciat accidens motum
provocantem ad tussim sit acutum. Et non declaratur
quod olim sit mordicativum in primum et ut sit ag
gravatio cadens quod oportet quod faciat accidens motum provocan
tem ad tussim est mordicativum. Et iste quidem est
locus super quem errore iam sententiam in quo decepti
fuerunt quidam propter compositionem sillogismi. Et illud est quoniam in
sillogismo convertitur et plus quod omnis res mordicativa facit
accidens motum provocantem ad tussim. Et convertitur est
tamen plus quod olim facit accidens motum provocantem
ad tussim. At vero non oportet si ponantur iste due
propositiones ut aliorum conclusio quod olim est mordicativum in
fine propositionem eas aliis ex propositionibus positis
id est ypotetias. Et illud est quod non est in figura sua
conclusio ad duabus propositionibus universalibus affirmativis in secunda forma
sillogismi exigit universalitatem procul dubio. Et cum
posite fuerint iste due propositiones de genere propositionum
sillogismorum cathegoricorum erit secundum hunc modum. Omne
mordicativum facit accidens motum provocantem ad
tussim et cum cadat confessio istarum duarum propositionum
primarum quas sophistici verbosi nominant proposi
tiones aggregativas compositionis sillogismi non est nobis possibile ut su
mamus propositiones convenientes veras in ex sermone
ex compositione sillogismi secundum scientiam dialetice. Et propter
quod propositiones aggregative quas sumunt ex sermone aut p
sermone aut quoniam minus ut dicens non sunt in hac in
tentione nisi iste. Omne mordicativum facit evenire mo
tum provocantem ad tussim. Et quod omnis res que est mor
dicativa facit tamen motum provocantem ad tussim
et. Quod si fuerit omne mordicativum facit accidens mo
tum provocantem ad tussim est mordicativum tunc non
est necessarium. Sed necessarium est tamen a sermone quando dicitur quod
omne quod est sic mordicativum tunc facit accidens mot
provocantem ad tussim. Cum omne quod est si facit accidens
motum provocantem ad tussim tunc est mordicativum
sermo non quod res que facit accidens motum pro
vocantem ad tussim tunc non est mordicativa est verus
quia convertitur. Et non est sillogismi sermo quod quoniam res facit acci
dens motum provocantem ad tussim tunc est mordica
tiva quoniam hic est confusa. Et iam quidem ostenderunt
auctores diffinitiones propositiones suos quos posue
runt quod sermones qui conveniunt super sermones veros sunt
tamen veri. Sed sermones qui sunt conversi a sermonibus veris
non sunt veri procul dubio. Quod si fuerit secundum hanc inten
tionem sermo dicentis quod quando res facit accidentem
motum provocantem ad tussim tunc est mordicativum
non erit consequens narratio quod sit verus. Et non ergo de
claratur ex hoc quod olim facit accidens motum pro

vocantem ad tussim quod sit mordicativum. Immo hic sermo
non oportet ut sit sermo verus. Et non confessio cadit quod omne
quod facit accidens motum provocantem ad tussim est mor
dicativum quoniam oportet absque hoc ut si olim facit accidens mo
tum provocantem ad tussim quod sit tunc mordicativum
donec addatur huic sermoni et adiungitur ei additio que
sit secundum hanc narrationem. Et iam invenimus quod olim facit
accidens motum provocantem ad tussim et coniungitur est
illo et excluditur extra conclusionem in primo modorum sillogismorum positorum
super quos non est necessaria demonstratio secundum hanc narrationem.
Olim ergo est mordicativum et non tamen necesse est eis ut
conveniat in sua declaratione ut dicant quod quando res
aliqua mordicativum tunc facit accidens motum p
rovocantem ad tussim. Immo non oportet ut dicant quod res
mordicantes tamen faciunt accidens motum provocan
tem ad tussim. Absque hoc exigitur ut res facientes
accidens motum provocantem ad tussim sit mordica
tive omnes. Cum hoc quod iste sermo mentitur scilicet quod res facien
tes accidens motum provocantem ad tussim non sunt
nisi res mordicative tamen. Est sermo equalis absque eo quod
inveniatur sensibiliter. Cum nos inveniamus res pingues
facientes evenire motum provocantem ad tussim.
Et cum res ista sit inventa tunc iam invenimus volun
tatem nostram et invenimus illud iterum in quesitione sermonem
Galieni propter quod si affirmavisset et verificavisset
postea aut primo et cum hoc sermone ille non di
ceret ab illo qui ignorat de motum provocantem ad
tussim que res sit. Et expositio quod oportet exponere ecce
dico ergo quod motus provocans ad tussim accidit te
cum evenit in canna pulmonis diversitas equalitatis — al' ariditate
acuitatis nocumentum. Et illud est quoniam de consuetudine acie
est ut pertranseat hanc ariditatem spiritus et est incessus in — al' ingeritur
eo cuius via levis munda. Cum ergo cadit in ea in
aliquo locorum aliquid eminens a superficie sua intrinse
ca accidit ei inde ut eveniat in ariditate modum
tremoris et motus agitatur. Fit ergo illud causa p
rovocans homines ad tussim. Et illud est quoniam creator sub
limus gloriosus sic posuit in aliis motus et ac
tus quibus evadat anocumentis. Sicut posuit
in eo motum ad sternutationem et ad tussim sternuta
tionem quidem posuit in eo ut per ipsum expellat a
se illud quod pervenit in naribus et extremitatibus impedien
tibus plus quam provocat sternutationem. Tussim autem
ut per eam expellat illud quod est in ariditate pulmonis
extra quod impedit eam. Hec ergo diversitas accidens
in ariditate pulmonis provocans ad tussim est secundum
duos modos unus eorum est ut permutatio temperies
ariditatem pulmonis exsiccet et exasperetur. Et
alter est ut cadat in ea aliquod corpus cuius transitus in ea est
preter equalitatem. Huius sit hoc corpus in substantia sua aut di

— al' non mitti

nu. Et ppt illud qm cadit i aliqua hora ex pu
ne aut ex ea cibor i cocavitate anidinis pulmo
nis absq voluntate nm donec sit intrinsecus ac
nis cogit nos p adtussim. Et similiter est qm
inius ei q cadit i ea. Et cu bibitur iam fiamit ex uno
ris multum donec currat i anidine pulmo
nis fac accidere motum provocante ad tussim fm illa
consuetudine. Et illud est qm no cessat cur
rere ex re bibita fm modum resudationis donec per
ueniat ad cocavitate anidinis pulmonis sep.
et provocat ad pulmonem. Vinum est res q provocit ex
pulmone sue qualitatis ad h ut membra ledantur
pea statim. penetrat g ad eorum loca ei facile. Sz
no stat ex ea i aliq parte ne q prius sit aer re
multum in fac accidere ali movere p motum
provocante ad tussim. At no qm h e multe
quantitatis et a ex bruitatibus quam dispo e h aut
ex corib dinis. Deinde cadit i concavitate ani
dinis pulmonis et penetrat i ea z neccio n
accidat cu ei tussis et no cessit illud donec expe
llat illa res ledens pulmone aeris et pl q pha
bet ea. plurat g p ipsum ad extiora et accit i
re silis hinc cu alterat aer i intrinseco suo per
corrationem primam uel clatis anidine pulmo
nis. Vinum hoc nam e p illo q dixi an. Et
p eqm i hac hora nocu no e n ppt q ad expi
ratio ipo ex aspiret et pinuet et abradit. Et
i nocumento q dixi an no accedit aer rei n ei
cu obviavit ex cocavitate spiritus. Et nisiq
dez nocumentis coicat res una et equa q p
ti si sit aer e p cesultate. Et nos ia dixi
illud morb et accntibus cu nos dixi cas accita
uz sone aplo. Et nu itetio hec e ut sciam
q oes res mordicative no fuerint i anidine
pulmonis accidere duissitate aut commovent
motum provocante ad tussim n ex una q ipe ex
asperit ea. Res no uictuose pingues fu
erit p ex una q ipe i laqueant et suspendunt i ea
et p e qm ois res cades sup pannicula uela
tez anidine pulmonis ex eo q e p ndale
cursuz pulmonis. Deinde suspendi cu eo et illa
queant cu eo i laqueatone q fit difficile euacue
ab eo casus ei ex aere flante i hac anidine
et ex ipo corpe anidinis e casus ei silis. Et no
e finis intetionis mee h i hoc sone ut dica q
spes olei no sunt mordicative i qualitate sua
i fz plurimum. imo p iquo cadit sal ex oleo iq
ex eo e rectis ppt q tum ualde e prius i dubio
mordicantum. Et no e illo ppt si sua d ppz
imo no e p n ppt q i oibus suis expressis expla
nis sunt due spes superfluitatis pmixte sicco
sic iā ostendit illud theophilus. Et nos iā ostendi
p eo q fumini e. Vna autem e superfluitas et
sa. ex quie tic et altera e sbal ex quie aq. Et
oportet ut sint hec due spes iuete i oleo n
digeret spatio longo donec p ualeat sup eas. ia
et digerat eas et discernat eas ab ipo. Cu g
plquirit cu eo spiritum resistet superfluitas n
na et spiritu et ascendit altera. Et i pn qd rei
resistet superfluitas crossa q g ci n ordianta
murchi q e fex expressionis oli. Altera no sup
fluitas subtil e nm s unu mior q poium ex
sba aerea et sba aquea. Et hi illa fe colorati
uer rubedi. et ei sapor e sic sapor illius superflu
itatis crosse que resistet. Sz ipm olim e i ma
sua d mutatum a mordicatone albi coloris. Et
ppt p qm discernit et separat ab eo hec superfluitas
fit uehementioris albedis et maioris dulcedis
q sunt. Et modi quidem qbus discernitur h donec
mundetur ab ea olim sunt multi. qm ei fit unq
ponitur olim i uase apli orificii et ponit i solea
lito repletum. Deinde cu ueneri magis nt cum
coclear mundat. ille q mutat ipm cu uene
in eleuat manu sua cu uenena plena oleo
et effundit ipm i uas ab alto multotiens. Et qmz
ponitur i uase. et ponitur uas aliud sup cineres
calidos. et plurie sollicitudo i illo cinerum sit
calitas ei silis calitati ignis quatu pole
e qm ipi timet calitatem rei multum et caueant
ea ppt q ipm altat naz oli. et fac eueniet i ipo
uelocit cesultate uetuositatis. Et forma
se ponitur i centum illius uasis ad ex nucleis
fructum. et ex granis mitici. aut plurit i ipo
ad ex niciais et ad summum i tendit ad ex te
riorem aqitatem ab eo et finitur ca ex ipo. deinde
residuum. Sig g tu acceperis olim cu dispo sit
h dispo i albedine sua et sua dulcedie et es
olin cu no admisce in prim rei ad salis.
Deinde abluens ipm itm. fz q nam nu t an
fiet t mc ex eo ex eis laqueor meicis oibus
ab hoc ut sit ei mordicatio. Et e quidem
iaz multotiens potum nimio sitate z hoi ex hi o
leo et bibi ex eo itm e ut expuiet ipm. et in
ueni q ipm no fac accidere i inteslis mordi
catonem peitus. nz fac accidere i anidie pulmo
nis d motum provocante ad tussim n illud de q
no curat. Et qm ex eo igitur i oculum ad. et i
uenit ei ille cui e motum prius. et ca i illo est
q oculus abhorret ipm. qm e ex eis qbus n
e cu eo consuetudo. nz assotiat ei nz consueuit

ipsum nō q' ipsum leuat cū sua acuitate eius. Q'
ergo ex oleo ē fortior re olim nō buliectur ō cor
lenit eā. q̄m i hora qua admiscetur nō ē in
summo siccitatis sicq' nocumentum nō sit sumo ea
liditas. In oleo nō cū admiscet' sal nō ē
mordicatio. *Cā. 9. i quo icidit reuītc ad*
Tego q̄m *tēm diodis i sorij eius d' fricati*
minor ut sit i hoīb' *one facta cum oleo. 12*
ad qui i oleo plurimum de sale q̄ntum in mut
sal sit fortior sicut olaginea, q̄ ē i oleo doni nō
sit sepiam sonet; augēdimus qui examinatis
q'cunq' corporis ei q iungit' i fricat' cū oleo ad
bunt. Et ē quid' scio q' h̄ ē multor' ex
podagris i dolore iuuamine i ex ēgnes aliā
Et illud ē q' loc' multor' fricat' in b' qb'
acciderit isti morbi cū sale odio cū me ex oleo
pua i fricat' illud i hora t̄pis egritus i q̄ tū
i sinu nō i hora i qua egritud fuit potius i ē i
sumus feliens ut exsiccet i absorbeat illas
superfluitate i fricat acq' in membra debilia p
hic sua ope; bona disponet i sanet ea. Et
sup'us q̄ ē m'e nō ē ui c̄es ñ sal. Olim
nō cū admiscet' sal ē mag' uices ex sale.
Et ouerit nob' utopem illū q iungit' i fricat
cū oleo. de ui st̄ingit' ico cū reb' que coqui
tur cū eo, cū nos nō inueni' coq̄re loc' eā
oleo bullicte. Imo nō uelim' ñ iungere ipsum
cū eo cū ē tepiū it' calidū i frigidū. Et meli'
q̄ntum ap'ine sicut multor' dixi ico q' p'nit
ē uero sidem re que ē q̄n ē exces q̄ oplendū
sit sensibili re ē i sumo appmois. Nā nō ē no
b' necessitas exēpli quo exemplifice i ex reb' q̄ sit
extrinsecus i reb' supquas sciat pole ē nos i
stare hac sentēt. Q' si fuit res q̄sita i hora q̄d
nō appens, tunc indigem' p' illud ut sumem
p'uficem' ex re alia extrinseca. Nō g' oib' h̄ um
ut ponam' testimonium mrōs sim'itute rei q̄sita
res langiq̄s ualde nō p'xs cū re q̄sita i dimi
tamus res ppinquas eor. Et q' oēs hoies sci
unt ē q' fricatio que ē cū oleo ē leioris sollia
tudinis i minoris laboris q' fricatio sicca i
multa. i q' ipsum lenit corpus q̄m de p'petrare
ē ut oppilet i phibeat phibitōe uehemen
expressione rei exeo q' pole ē ut eunt extot
regētliat exitus nō resoluat ad exco q' ē i
corpe i exsiccet spum. Et h' ē res quā ofessi ē
diodis ñ uidicamur de oleo q' ipsum oppilat
poros i phibet res q̄ exeunt i regēlatur excor
i lenit coria i q' nō fuit 9 tēuis eo q' apperi
uisib' uidit eē ex osilio plus cā; q' melie
ei q' assentit sup' uirificatioi sim omne sui ad ex si
gnis i sigōmb' que sūt extrinsec', ut sit testifi
cātes ei. Fiat g' remedium ei d' reb' q' sbingē
gūt i oleo sic d'gor ei, q' remediatō remū cū
oleo bulliēte. Et q' ad h' isse i istis reb' ppmū sit p'
i sōne suo. q' i uectio i fricatio ē oleo ē p'r eq̄lum
q̄m man' iubeat. q' n ē q' nos inueni' sbi re
stificati oīm ei q' ipse d'. Nā i q' sitam' q' exsi
caucē cū oleo ē q' ipsi ē si eq̄litate, i i q' sitam'
ex fricatōe sicca. ē q' nō ē si eq̄litate. Et i ē qui
sumitate sicca attribuit' cū manu cutis i labat'
cū ea doni q' duplicet eā i plicet p're ei sup
p'te. Q' i' exhibit eā p'r actū sui uali. Accidit
g' tūc ut i q' duplicatū ē i pmus i plicatū d'
cute cū nō possit seq manū q̄n occurrit elat
tēdit supius ad p'te q' ē ouicta cū ea. i pmu
tet' man' sbito ad p'te aliā cutis. i descēdat
pos i sfior ex illa plicatōe. Et p'pt' cāz sititum
nos timui fricatōis sicce dux' iegle. q fiat
nos possitē latitudie. dux' q̄m q̄m ē labori
osi obcū sius acteres cāuē i scidit eā. Et p'p'
q' fuit exh' sititum q' fuit i cunit latitudie i e
quale nō. q̄m man' q̄n fricat nō cad' i' eā
p'te cutis. imo fuit descēde i p'mū sit sp p'te
i sfiore loca q duplicat i plicat. i i ē p'p' asp'm
uālet exitū icute. i p'pt' i corb' senū. Et ē
sile q' cutis i reliq' hoib' ētatū aliar' oī
sit plura ē moll'. i p'pt' i macilētis. i ieis
q' iaz senescit. Et si cutis eēt plena tota eq̄
lit' extēsa ultra tēsiōe. nō duplicatē m' pli
caret sb manu eq'lit' i uelocit. i n̄ sit ma
nus sup eā nō eēt iequal' imo man' i q' i
extimo transiret sr eā, ad illa q' sr' au se tūsi
cū bono fig'li q̄m ipsum iubeaat ex parte b' remi
que secat' eā p'r ipsuz, cū nō adhere ē ea d' eu
te ad. V'm p'p' q' cutis ē moll' a' sp'a iūgere nō
extrinsec' q' i pleat loca uacua ex tōte sua. i
puenit cū eo man' q' fricat eā ad latitudie
Et i istis duab' p'pt' tatib' nō i ueniem' ad s̄e
uus q' olim. Et i illo ē q' puenat ad minimū d' hoie;
d' angedinis. q nō enutriut m ofessi ē ex rei
manifesta uisib'. i nō stetit sup cā i ea sim
dicatur i arbitrati ē i uris reb' p oīmū. Et i p'
ē q' nos inueni' uisibilr' q' fricatō sicca ē i
equal' i fricatō cū oleo ē equal'. Et s'mo quo
exposit' eā i illo ē extestiōnis illi' s'r q' sigro
culus. i ico q' cumulum' de ē diodis i angedi
mis ad h' capit' iq' sum'. i ē suffit' i ultimo.
Gloria *Cā. x. i quo ponit ḡnias oppiōes p'hor*
uolo q' iaz *de diuisitate oli i eor' uirtutes 12.*

incepi in declaratione que ē de iuīs 7 scitis mal
7 inostuosis quas ambulauerunt meiq;
adinuenerunt ītutes mē. 7 posui olei ex
ēquo omnia ī quo uolo inter ut ī capiā ex pōr
ēqꝫ. Nanulo g° o qne nolo. Dico ergo q
plures antiq dixerunt maiorē significationē sup r̄ē sz
suā oppinionē uelocitate cursionis ei adigit
dimti quā diuisificati sunt ab eis ī illo. 7 ex
nāuerunt q̄ ꝑpetas nō ē solo. n̄ q ipm ē ac
tum subtile 7 q uelocitas congelationis ei ī yeme
ē de manifestioribus significationibus sup frigiditatē ei. Et
r̄ē qm frigus aeris congelat ipm uolentē
nō similit q̄ sit uolentia ī uino 7 aceto ul. ī
mō ē ī similit q̄ sit ei uolentia ī aq̄. Et quī alij
diuisificati sunt ī ab istis 7 dixerunt nos ꝯsiter
in q olim ē acetum. qm ē ei ī hīc appetitus mā
nob exleitate sua. si q ipi sit ītutus frigī
nō. Et r̄ē qm oīs aer ꝑ naturā suā ē calid sic
signū sit ꝯgnīto ei. 7 r̄ē qm aq̄ qn subtiliat re
soluit ꝑ caliditatē sit aer. Et ī hīs qꝫ loco isoē
mansi. q ex eo ꝯtingit sit eos capli īqsitoī
mag̃ ꝯtinuitas inq diuisificati sunt ꝑterea 7
sapientes plior. Et r̄ē qm aer 7 secta ei credunt
q aer ē calid. 7 sonj obumbrati extimat q est
frid. Etiā disceptauit iterum sit illi q extimauit
q olim ē frid qm ē uelocis ꝯgelationis. ille q ex
tiauit q ē calim q ipz nō ꝯgelā ꝯgelatione
multa. sic ꝯgelatio aq̄. 7 r̄ē extimauit qm q sb
tilit ꝑsēpmt ī hī caplo sucit q hīq ē solo n̄ ē
ꝯgelatio uā īmo nō ē n̄ mod ꝯsimilitudis. 7 di
xerunt isti q hī ē ideo qm ē ꝯsimiliz uiscosum nō q̄
frigidum. ꝑueit ergo ī hoc loco ex hīs sōne q utrīq sec
te iā defecerunt 7 abscisse sit īt eā illi disceptāt
ī frigiditate oli q frigus aeris uincit ipz uelociter q
uincat aq̄ 7 isti disputāt ī caliditate ei q aq̄ cō
gelat uehementi q ꝯgelet olim. Et isti ꝑponi aliq;
duar sectar ē ꝯtrarij ꝑpōis alterius 7 declaratio ei
ꝯtria declaratē illi. Et cū eoz diuisitate iterum ī hīs
caplo nō ꝯuit eos ī hī q ipm ē acetum. Et ideo ex
timat qm leuitas ei ē signū sit hī. 7 ꝯsimilit ideo ei ē
de maioribus significationibus q ipz ē tēnuz. Et quī
eoz aggregat ei n̄sq res 7 extimat q acetū ex
tenuī sit. 7 hī sunt quī alij q dederunt istos extima 7
q ipi iā abstinerunt a bolo ꝑpōre re 7 ꝯtratorē
ut sit ei. s. humitatē. Deīn ipi cū hī disputāt de
diuisitate ei. Quidā nāq; eoz affirmant q ē frigi
7 quī alij q ē calz 7 quī alij q ē siccū 7 alij q
dāt q ē humid. Et illi q ponunt uiscositatē oli
significationē sit frigiditatē ei fulcerit re sua ī re sit hoc.
7 dicit si nō aggregāret ptes ei 7 spissarēt ī liga

rēt ut adinuicē ī uino. nō eēt ut eēt uiscosū
n̄ ꝑptates oms sunt ex opē frigiditatis. qm de ꝑ
ꝑtate caliditatis nō ē n̄ ut resoluat 7 subtili
et 7 separet ptes ab inuicē. 7 illi uō q extimant
q uiscositas oli ē signū sit caliditate ei ꝯstituunt
rōz suā sit ꝯtrariū similitudini illoz 7 extimant q n̄ ē
res uiscosa. dein uincat sup eā caliditas quoz;
sit r̄ē ex decoctione omnium ex pssoz explanatis et
fructibus. Et r̄ē q ī isti fructus sunt ī ꝑncipijs sui
eē aquosi subtil sicut ē ciceros. Cū ergo decoquūtur
spissant 7 fiunt crossi uiscosi. Vnaqq; ptem
duar sectar disceptat cū ex ptelibus q b ex
figit 7 affirmat 7 n̄ sicut ꝯtriū ei q dat aliū p
modum rōis sufficientis. 7 lā illi q extimant q
uiscositas oli ē signū caliditatis ei extimant ī
eo p̄ualere imel. 7 ptec humidū 7 uiscū 7 ā ex
rebus sunt quas ꝯuit hoīes q ipe sit uiscose 7
calide sil. At illi q dicunt q uiscositas oli
ē signū frigiditatis ei extimant ideo ꝑ uisqam ipsi
luz 7 sicut attipicas 7 sicut oleis iamen 7 ad
uigent ad hī iterum flā 7 ponunt ipi temp 7 iudicā
sōnis eoz. Et r̄ē qm credunt q res maī ē q
flā ē uiscosū frigidum. Et disceptant iterum unaq;
duar sectar de ferce oli cū frigidi de ea q̄d sit oī
sicut uenie flōmate. qm facile sit ꝑ extremus
cursus sanguis 7 exubitatio cōtinuo ei ꝯuo aliq
disceptat aliū. Et r̄ē qm isti dicunt q nō resol
uit in liq̄ fit n̄ sua caliditate q exubat san
guis plurēs eāz. Et illi alij extimat q nō
exubāt sanguis n̄ q acuit illic frigiditate ipius
lubritus sic sit glaties. Deīn īcipiunt iterum
morari uc omnium remi q lubricat 7 addunt ī sōne
dom ad sēcdunt ad finē sōnis auctoz nāni.
Deīn succedit istis alij 7 dederunt eos 7 extimat
q ipi sb misi sunt ī declaratē sua 7 adducunt eis cū
ex ꝑpiquo 7 ē pinguedo 7 dicunt q ē ꝑpiquoz re
rē oli. 7 lā nos possunt stare sit ꝯplōi ei q hī ē
manifestioribus mōis. Et extimat r̄ē qm ē res q
generat ī corpe q nō ē ꝑpōle plures eāz ut effu
giat nos eē ei. Et dicunt nos ī uenim ī in fibulis q
ī corbus sanis q bono albūr cibo generat pinguedo
multa. Et nō ē aōs sic accidere mania q ex
timet q ī coz sit frigidū qm nō ꝑueniunt ī ille dis
pōne n̄ qm nā ei fortis. Et eōs plures speculā
tes ī eē nāre ꝯuit ī hī q nā ē res calā. Et hī sit q
dam alij q diuisificant ab istis 7 extimat q pi
guedo nō generat n̄ ī corbus frigide ꝯmo sic sigt
sit r̄ē q eoz mulierū 7 eoz q uiuunt uita quieta
tranquilla. Et sili iterum coz ꝑploz sup eōs r̄ē q ma
gis uincit ē frigus sunt multe pinguedis. Et

macem coi eor sr quos mag' meces e calitas
cu ea macem rexficit i li sr illos d' cin illos
de turkia 7 illos d' sinia 7 illos d' gallatia q'
cu ipi i hitet regioes finitas fuit cor cor fi
plimu piguia mlte piguedis. Et illi d' inte
cha 7 aliq de regioib3 ambiu 7 illi d' nubia
7 illi de egipto 7 ethiopia 7 aliq q i hitat re
gioes calas oes sr macri sicca hntes cor.
Et fortasse diminuit ex pnelia 7 o dicit
sibi adinice psones ulcs. Dnt g' isti
q' humor piguis no gnat' i corpe n sit digo
i qua na diguit alios digone lm. Et di
cunt illi q' iste humor piguis e uncet eiget i
eis. Vinu fuit 7 osumit sic oli pig. Cu
g' debilit calitas aggrat' ille humor pigui
i cor. Et qdi eov ex'ficit ib p spes aliuz
Et extimat q' i oib3 aliuz q sr fiiora ali'
pnaz e piguedo plus sic i ursis anetib'
7 porcis. Et oe q' ex alib3 e uehemtioris
calitatis e sicci 7 mag' fusci 7 mni pigue
sic leones leopardi 7 canes. Et diuisifica
tur itm i eo q' acat uespe 7 api 7 formice
ex eis q' qn sbingit' i olo moriut. 1 lq qda
eor' qnit oitte in q' oli e frm. Et qdi aliq q'
e calor 7 qdi q' e sicci 7 qda aliq q' e humid.
Et r' e qm pp q' iste spes alia sr puate
sanguie. nec pp illo sr frigide aius. Et extiat
qdi q' ipe no i fundit' n poli uelocit' 7 mo
mut pp hnc caz. Et qdi aliq extiant q' ca
lefaut pipi qr no possut tollerare id qd
accit eis de calidiate 7 omsi' aiiu q' e sr
ipm. Et qdi aliq dnt q' ex siccat' pipi exsi
ccatoe supflua. pp q' i naris suis sr sic
ce aius. qr nocet eis illa sfiuitas Et qdi
aliq extimat q' ipe hucetat' pipi qr nocet
eis 7 aiu e eis p oietate sua natiuis. Et
fortasse r' q' conat' de dclarae sr ieos onat'
isti alib3 absissi corpis n e mir. Simt
adminud e q' ipi qut' declaroe sr uniz
re sil' ex eoib3 loruz. Et iom r' e qm d'
eis sut q extiant q' q iugit' cu olo sudat
plus. Anp no out sr uirtute oli oe mlli
q extimat q' addit i sudore mlli q dnt
q' minuit ex sudore imo illor q extiat
q' lo qn iugit' i balneo c olo 7 sudor ei pl'
dnt qda ca i hoc e calitas ei. Et qdi eov
dnt q' ca i illo e uiscositas ei. Illi g' pmi
dnt q' calitas i na sua puocat sudorez
Et sa scem d' q' ui scositas ei aggrat reo q
an illa hora egrediut' ex cor' uelocit. Et p

hnc caz effugit sfus oplexisioe eor. pp' g'
aggrat' 7 oplet' dit eas aggrat sfiu. 7 fit exei'
sudor mltius. Et ill' uo q extimat q' iuctio
i balneo cu olo i hora extum minuit ex sudo
re. Et qda q extiant q' ut oli sit ut opilat'
poros 7 adhereat ieis. Et qdi eov sut q exti
mat q' uitus ei i frigidet. Et ex iste eis reb' in
uetis uisibili extimat quidi q' exsiccet 7
qdi q' hucetet. Illi uo qui dnt q' ipm huc
etat sut illi q dnt q' ille q iugit' eo fricando
sudat plus. Et qdi q dnt q' ipi exsiccat sr
illi q sr credulitatis one credulitati istor. Et
sili' diuisificat' itm i eo q' e d' olo i li q' phi
bi pucit' sug' ad cor illor q iugitur eo
Extimat g' qdi q' ipm fac r' sua ciossitudi
ne 7 uiscositute sua qm sit leco pum aut
uelamis pphbetis sug' pucit ad cor. Et
extimat qdi aliq q' fac r' qm calefac 7 cali
mte sua ualli cor uetetis ipo. Et diuisifica
tur itm i eo q' fit ex ipo qn cadit sr lib' ena
sno libz sepim. qm no del3 ex ipo ad mco
i qnat ipi. 7 alie humitates delet' 7 eo i qui
nat libz qn cadut sr ipi. Extimat ei
qdi q' h e sigu q' na eius e sicca i q' no est
humitas sic na arene 7 ceteris. Et dnt qdam
aliq q' ipm e crosse ne no digm. Et sili' ir
e dispo i hoc q' oli no omisect cu humitatib'
alijs. Extimat ei qdi aliq q' ca i h e essi
tudo ei 7 ipi uiscositas. Et r' e qm qn ipm
pmisce cu succis o silib3 sic succo malua
ru 7 dnt istos coste sones i eo q' noiat o
leu q' qn effudit' sup tm no i fundit' pipi
7 ipm cu effudit' p succos alios sic aq 7 uinu
7 acetu. Et r' e q1 qdi eor extimat q' ca i
h e siccitas sic oli. Et qdi aliq subtilitas ei
Et qdi aliq e ssiritudo ei. dnt q' oli penet
i poros re pt' q' migat ea. Et illi q te q ex
timat q' ca i hoc e crossitudo dnt q' oli n
cadit peit' i poros re. Et no l3 nob' ut redi
mi sr aliq' hor duor sonu. qm i reb' sr ieo
i qb3 no e psle ut pmisceant cu eo q' ei
appiqt' pumisq3 cas. Et i auctorib' reni
uar' sut qdi q credut q' ca i pmice reni
no e i lequalitas poror. Et ego qa re
meoror ib loco dere istor no e n loca pnc
tor roni. Q' si lo noluit satiare oes rees
eor psone aplu3 i quo discepter aduni
q'q3 duar scecar no extimo r' acceptu fore
i hoc ut opleat libru unu imo libros m
multos. Distinctio .3. i q ag' d' uirtute oli s3

- ul' stris

Tribi qde pp̄ris oppion. Ca. j. iq igit qdi an
pole e ut ofitus cederia i qone nuius olei.
i hoc mo sonus 7 expians ipm insibili. 7 sit
eo q' ipe no nocet p longitudine 7 mulacai.
tm. Ma h' exeis q tollant. si ipedit ppra qd
fac scate illi q eo utit. Adulnanni fine so
nus i ee nar 7 e cu hoc smo si iuitate cu ab
ei iuitate iudiciu fit hoi difficile. Sig' sa
nit ho cu h q' smo no e ofrens meicis olo
ent alienatio ei plic ma exiuis sonus. 7
fuge abeo iq' extio meli qm meia no osi
deuit d ee cuiq3 me. an e cala absolute a
e frida absolute au sicca ab. au huida ab.
n3 an sit d pprietate ei ut huectet au exsic
cet au calefaciat aut i frideat. forma 7
ape tuespi 7a d reliqs alib. imo n osidauit
7 iquit n qualit e ap cor hois. Et e sic nob
pole expin me i corib hoim te q' ipi rcovet
expientia ad res a. p' cor hois no e dens. Et
expia qde i plimo cu no e i pmis n i cor
tepate omis. d m pt r, i cor au c e i eql. d m
pt r sic duxi mltot i egnib calis 7 fri. 7 sic.
7hu. Et e qde ia reguu te i eoq pmissu
e mite tua i h locis addistigued it e q ag
psc ut e q ag' puia accutis. Ma no ppit e
e i pmis n situ positus expiar tua ad te q
expins i egnib siplicib siglib q pole e
f. d m apiac e pt r situ ositees an i hora cu
admistrat me delat ut ei au post spatiu
aut pmp eleuat 7 osiiat ee ei peit sic aq fri
da q fac accide redimes calimitus. 7 ositus
itm cb ne pmisceat ei qlitas a q pole e r.
tua natraumi e an qli ho pait olin fi huc
mod. Et e qde nano h' qli uitit colo in
egnib siplicib pmp serecto te remeorani i
pmus ei q' ia ondi i sec i spiet' egnii. Et e q
d corib sr q' ircedit ab eqlitate 7 declinat
ad caliditate addim pt q' sit e eis ad d huoi
b malis au terepletie au d apntib' acci
nib i aliq uisceni. sic illud q' accit qn ad
ueit ei calitas sol' fortis ad huies. Et d eis
se q declinat ad friditate addim sic accit ei e
aduerit ex frigore aeis q'nitas q' d osuetudi
ne hoim oiuz e noiate e e illa aduerit xge
lati. Cu g' usus fuis olo i h egnib stabi
sr ee ei stitute maifu an de pprietate ei sit ca
lefate cor au i fridare ipi. dr uo cu ipz ad
ministrar. o3 ut sit nudu ab oi qlitate acci
tali fora. h e ei res cu spte remeorai o3 7
h e suma sonus. ipi uo res qsita 7 e e q' no

delat n pexpimtu. Et e e qm cu aduerit
ex sole obustio uehemis e cu h q' no sedat
ei calitas pix q' ipe uti olo q' accit ei exipo
q' ei iqetudo augeat. Et cu ptedit cu colori
calefit pmp sir. Et aut cu aduerit frig' cau ul' fiunt
te olo no accit exeo i maifesto rei iu nam
tu n3 nocu. Et hoc qde e exeo q delat q' q'
nus sit pole i olo ut calefaciat cor. v m tin
calefac ipm calore forti. n3 calore maife
sto sic faciut glutinu 7 pix 7 aspaltu. Et
nece e e ut i telligas a me h' sone meu glu
tinu 7 pix 7 aspaltu. q2 uolo pipi q' ex le
sicca. cu exeo q' d ipo sicca e. no i ugn ho
m3 uolo q' d ipo liqfcm e cu olo qm nuc h
no e siglis siplex. m tin e ex meicis nali
b imo i telligo a me q2 no uolo p sone
meu glutinu n glutinu cu res d q ia
sam q' meli q' e exipo e e q' e i muribie 7
in elibie. 7 glutinu albu 7 glutinu a hois
masticas. d m pmanet uniqq3 cor huid
reces 7 glutinu sile olo 7 e e q nainr fr
glutinu pini noiatu gre stoku qm fit
scalitate. 7 uolo p sone3 meu pix. pice
huida 7 ppe uctuosa. exea q naitr fiq
ipa 7 dica spuma picis. 7 piam meu q'm
e silis spume ipice. Et uolo p sonem
meu aspaltu iudaicu huidu q' aspotat
te naugdmone. Ma ist spes oes sut ue
mose pigues 7 eis e d na picis q'ntitas
multa. v m tin calefaciut calefactore ma.
7 sili fac balneali 7 e q' noiat gre stam
kum 7 e storax liqda. 7 olm q' e exseme m
nipi it. Et sili olin d pino q gre noiat ce
drus. 7 ol3 d lauro. 7 alia p' ista exeis q' s
eis silia. ex eis q' calefaciut illu ca aduerit
frig' calefactoe maifa. 7 ledut illu cu ad
uerit obustio ulta lesioe. Colligi m
pislos duos mos sil' oi ofiti q' ipi calefaci
ut calefactoe uehemta. Et q' sr olm no te
sistiant a b duor mor. m3 q' ipz calefaci
at illu cu aduerit frigus aeis. 7 i fridat
p e cor ei. m q' noceat illi cu aduerit ca
litus solis. v m no delat res calefactois
i eo i h l q' fac accide ei que ia i uasit febr
ppea q' sol adussit eu i qetudie. 7 uicitur
uisibilit q' ipz addit i calitate cor sic fac
e i egnib noiatis. ensipila. Iste naz gna
tur ex mat is colicas. Et de pprietate oli
e qn admistru i eis ut addat i calitate
additue maifu. Et sup3 admistret fiu

ulcia frigidi. Et ht e qm qn tu meicans illi
cu aduceu ad lnisho ex sole cu olo au n
sal admixtu e t e cu hoc ablutu tuc oimod
sedat ab eo egritudo ei quatu sedatiue qn lim
ipi de sup du e frigidu. Sz si cu eo medicus ei
sipila tuc ipi qmuis sit frigidu no ofert ei ad
imo nocet ei. Q sicut sipila accidit a cola
puru nocebit ei nocumto magis. Sz qn acci
dent a cola pura sagui eu noctu ei qd
illi fiutet m illo nocu. Qn eu nocu ap
parens i apitib calis accitib a sague. Et
sut quor nunu noiant gra flone cu extmul
titudie sue calitatis bullit. Et pter e
asserti i oib huis reb in suis fui icis certa
te modi v sua ee q oli ipmt in fiamari
corbi iqb admistnt calitate silei calim
u cor. Et ht e qn tu iucis u sibi qn admi
stnt i corbi eqlis calitatis q calefac ea
calefactoe eqli. Et qn admistnt i corbi
fortis calitatis ipmt t accedit i eis cali
tate forte. Et ia dixi i tertio tract li mei
d oiub. Et e iam dico li q unaqq mecb
cor medicat qn dicit q e i po cala no sunt
unuu calefactois u a cor. Amp eas disso
nes diuisifiat. Eas e alie sut q redeut si
cor t calefatiut ip vel extra t forti. Olm
g rectes e iuei t iudice d sua q ipm e de
reb q calefatiut cor calefactoe eqli cale
factoe q ipi calefac eas. Et iudi ipi u sibi
lit i iiuatib suis t suas opoib puelib.
Et illud e qm iuem ipi gnare sp i corb eq
lis calitatis calitate tepida t i corb quor
calitas feruet calitate forte. Et iudi ee de
sua q placet ca sit q no ofert m nocet m
hntib spasmu t hntib salta t hntib tre
more t i eo cu st destruit t cu aducit dif
ficultas ssus urinatiis in nocu. Cu sit qn
tas d q sit cumdu. Et ht e qm no e pole i eo
ut inuet illis qm no calefac calefactoe
uehemti. m sufficit ita lede illos qm no i
fiutat pennt. Sz aut acqrat calitate acci
tale forte ofert inuamtu multu sic uidi
m ipi fiut cu fiuti sede hntes hi egnes i
sciatico oli cali cu quo decete fuit qui m
dicus aut aliq herbe calefacetes cor. Et
ipi ht fic sic mia t i istis reliqs meiciis. Et ht e
qm situ pmiscis cu eo med frigidas. fit me
pinm exeis sil frigida t si pmiscis i eo med
calidas. fit me cala. qm res cu hee meia
oueniut t declinat cu unaquaq duarex

mixtum t hec e sic unumst eis qm qn pmisce
calidu cu olo no e pole ut sit pmixtu extra
utsq frigidu. cu illo q pmisce e eo no e frigidu
Et cu pmiscet iam frigidu cu frigido no e pole ut
sit pmixtu extra utsq calz cu no sit e calidu
Et ex hac quide ca iuetur olim ut i eo dictu q
dat hoiz q calefac cor t dicatur i eo qui qd
no calefac. Et illud e qm ipm pcedit adli
ut extic de eo q calefatiat cor qm puetit
ex calitate sua ad quititate equale calitati
corpis q calefac ipm. t la ipi reddit si cor
t calefac ipi. Vm ppea q ipm no addit iq
titate calitatis q iueit i corpe no exttiatu
q ipi calefatiat cor. qm opo ei q calefaciat
corp no e ut fuet calitate q iueut. Sz ut
addat i ea. Et ca i hi diuisitate e tres res q
una e q ipi no distiguit t no discnut gna
tem q dnu calefacee cor. Et sic e q ipi uti
tur noib corb t corupit ea t ofudut ipi
t no dtinat ea. Et tria e qm ipi no ponut
i oia duo extra meiu. Et nos iuenimq
d reb que dnu calefacee cor. q tm fut q sut
calide actu sic ignis. Et qd st q sut calide
po. Et hi quite meia q e que calefac cor si
scitu q calefatiut ipi cibi. Et q e q calefac
ipm calefactoe med. Et q e q calefac e fz sci
tu q fac e tegimtu t colopmitu. p fone
no meu i re q ipm e cala qm nolum re q e
actu si q nattuz ea. Et qz nolum pp
q e im ipo. si modu que multos dixi i eo
q pricit. Et calz qde actu q e q dr calz sone
absoluto sic ignis. Et aliud e q dr e im
p e q micat sup ipm sic aial. Et d e p o pone
ad rem equale s igne. Aut adie aliq
qualz res oueiat. Calid aut po dicit i pris ul' accidat
i duas dices. Quar una q ipo sua im. Et
altm q e im pma accitus. Deiu dici i specis
quar mis e equal inuo spe i qe dnu calz
actu. Et ht e pp q calid i po no e n sic ma
t i istis ecus calo q dr calid ab. Et exeis
q e im calo po pone ad rem eqle s igne
aut ad q ut res oueit. Et cu nos no igit
de calo u pma opoius ad hoie tuc reqri
nos ut recedamus ab oib reb t elegemu t
fla illa q pscripta sut d iuatib meiar. Et
uenit i istis reb oib quas dixi. Et etiam
inuenitur iam i hoc q ipi puenit i ptra sineut
res medias i oib cor sic oidum e i lib
de oibus t expientia med im. Et ht e qm ipi
loquut i me cu nolut expia sone q e i

qui fiunt ex nocum; q' nō enat' uetio qn
sit aut calida aut frīa aut sicca aut hu. q̄
nō sit pole ut sit mē int' q' existat 7 inuē
tur ea. Et sūt qui excis puenientes exigui
na adh' q' ei ūitate audiūt 7 possūt itelligē
eā. ne dū q' ē p't e. Et ego scio quosdā eo
q' conat' resistē 7 9dicē piv; q' nō ē exieb' a
q' sit mē i 9plone sua. Vm̄ ē iā redij si istoz
i li de 9plonib' 7 dixi i 9dicendo ill' illo q' o;
Et dicā i eo q' sē de h' i eoli sōne q' nō ē minor
illo quē dixi illic. h' aut' p'cio ad 9plendū
huic tractatū 7 finiē ipm. Et pl'ic redeo ad
remēorādū olī. Cap. 2 in q̄ 9plet i q̄stīe;
leo g' q' de ueritatis oli i qualitate actiua. R
p'ietate oli ē ut calefaciat cor' sic ē calefacto
q' ei fūe cib' qñ sumit ipm h' ē cib. Et rē q̄
sūt multi expertentib' meicoz. 7 phoz q' ē di
q' sic cib' addit i cor' q'ntū addictō; sil' olī
addit i ipo. Et d' p'etate ei' itine q' adim
strat' si q' ipm ē mē ut sit meiū; i t' res q̄
calefaciunt cor' 7 res q' i fiūnt ip'; . Et d' p'etate
ei' īm ut calefaciat cor' sic ē calefactio uesti
mta 7 coopimta. Et in qtē iū q' ē meli' an
quo assilāui nāz ei. Et rē ē qm sic unaq;lz
rez q' induit' 7 colopit' nō calefacit al' calefit
ū a corpe. d' m̄ redit 7 calefac' ip'; sil' olim. Et
sic nō ē de uestimtis 7 ungūtis ad q' qñ cale
fit a corpe fiat calius illo cor' q' calefac' ip';
Oili' itm olim. Et tu q' tē intelligis re' toni lere.
Et ē res 9fcīs t' ad illud i li caplo p'ūa. 7 ico
q' uenit p't ipm. ita ut tu remeōrens eē acid
9uuētis q' qñ; ē ue termīnous finitis q' cor'
ita ut sit lui nātū; regi abeo 7 qñ refugi
7 colopi mū abeo ad ūbras 7 ico q' b' regi
Et fuitasse ē expimū i timo iā aiā nō d'sideraū
res calefacientes nī; i sfricātes imo actiu suo ei'
ad cor' ē obaūsus q̄ nō ledit' ni; iucit ei met
huic g' 9plone q' dixi h' d' 9plonib'. acis nō
noiaui n' 9plonē equalē 7 dico q' ipi ē mei'
it' illas duas 9plones alias ē ipū nō cale
faciat cor' ni; i friidet ipm. Immo ā illaz
duaz 9niū reliquaz dico q' simili oz reuē
9plōe meiā rep'ūta ex 9plomb' acis ē calim'
q' ē ex uestimtis 7 unguitis 7 calitis q' ē ex
olō. Q' sih' q' dixi tibi itm nō ē mai' ap' ec fiū
huic mod' q' noīaui. tūc extimo q' tu itelli
gis t' ex h' mō p'c. Credimi g' q' corp' cui q' 1
duoz hoīm; quoz 9nces sūt fī siliādine uni
occtit' alti aut cū pectore aut uētre tm aut
ē maib' 7 pedib' itm. dico q' si 9plō acis 9ii

uētis istoz duoz sūt equal' 9plonib' aloz ū
itm ut sit calitis i mib' corib' equal' nō diui
q' itm tm; calefaciat ad desius. Et rē ē q̄
uni cor' silim; i oib' suis disp'onib' nō al
tūt' d' aliq' altitē p'imt. Q' si acr' fuit fito
d'; q' unq'sq; illoz duoz hoīm; calefac' so
cium suū q' nus uni alti; nō calefaciat ū
imo unq'sq; coz nō plib' ū frīitē p'uei
it ad sociū suū. Vm̄ de 9suetudie multoz
ē ut uitē noib' fi sciūi 9suetudis. 7 pi g'
huc d' eā noiant re' que plib' ex fiītaie a
ens calefactū 7 nō ē illud rectū. 7 lōz nō
dimittim' eos noiare quō nolūt. Q' simite
tio que sit ex noie calefactiōis. in t'q' sō i
b' sil' ē i tertio una 7 eadē nos nō recedim' t'
ab eis aliq' mioz. Et rē ē qm nō ē res q' ad
aq'rit realy calitatē dās eā ipi ex se 7 q'
nō phibeat ab ea ū fridicaiē res una 7 ea
dē; . Et cū sit disp'o i lius reb' fi h' tūc nō o'
ut dicat' q' oēs res q' ē oceūit cor' desius est
eaz calitas eadē calitas q' ē cor' ex ipis si
eis calitas aut ex re aliq. . Aut acq'sinerit
eā ex corpe calefaciat cor' ni q' i friītē ip'; ai
uolum' p'manentiā uītatis sōnis 7 ipi p'sc'p
tiotē;. Qui aut' uult uti i sōne suo tm sup
noib' nos dimittim' ipm. p'iq' remeōrat' fuit
i sōne suo tm supioib' i p'ez noīu; sup quas
sigt' illa dictio tm supm. Et rē ē qm simonij
iacit' qui ē calior corpe. q' ip' calefac' cor'
ē p't mod' sup q' cuint so ni' q' aer eq'lis
calefac' cor' 7 i 9pā quid' aens qui ē calior
corpe sūt pireti 7 sinapis 7 pip. Et i 9pē
quitē aens equal' sūt piguedo 7 olim 7 aer
calid' actu. 7 mē calore. Et illud ē qm nō po
nim' acrē calid' calim imo nō obeūit ei cor'
uiū ū cū disp'o ē h' disp'o. Immediatus aut'
ē res fi q' dixi i immatu' ē li rebus' q' ip' ū
recipit altiā 7 olim ad calitatē ū a corpe.
Cū g' calefiūt abeo redeūt 7 calefaciūt
ipm. Vm̄ tu quā nō calefaciūt ū p' q̄titatē
q' acq'sinerit ab eo de calitate eq'ualit' 7
q'ntū mi'. Olim g' ē de reb' q' redeūt 7 calefacia
ūt cor' calefactē equali ei q' acq'sinit ab
eo. Et i olo cū h' p' uiscositatē 7 difficul
tatē sui cursus 7 q' ipm oppilat poros est
res p'uocās ad oppināndū q' ipi addit i ca
litate duob' modis aut ex p'te q' i uiscatū
7 sic sic illud q' fac uestimtū 7 res colopi
ens aut ex p'te q' oppilat poros 7 fac illd'
p'h q'; plib' 7 firma calitatis uaporose cū

rere regendi exitionibus uentris. Et ppt hoc no p̄mit
tit corp' exsiccari cū nō admīstrat̄ calid
ꝛ siquē largo ipsum q' sanat lovies ex oleo hac
cius uirtutem p experimentum nō iungit ea ꝛ eo
i p̄ns ieri illū de quo uolunt ut fiat sudore
magno i balneo fit illud sui ex balneū
Vñ ipsi iungunt illum q̄ ē i fine cū incip' sudā
re cū oleo calido ꝛ fricant ꝛ cū i fine p̄ter q̄
sudat sudore multo. Illi aut̄ ex sanis e
cor exsiccatum ē tā iuuenis largi aut eā ex
citum multum. Aū ad v' cā lovies ꝯcedunt i ue
tionē aū sudorē. Illum aut̄ qui excis i ana
uscatiua p̄nt sanctitatē aut cui eā cor
repletum ē nō p̄mittunt iungi cū oleo p' effu
sionē aq̄ nedum aū ipsum. Cap̄. 3. i quo p̄mit

tego inquisitionē uirtutis olei in qualita
extimo hic q' te passiua. Rubrica.
olim ē medium it res que humectant cor et
res q' exsiccant ipm sic oñdim aū hi prius
q' ipsi ē medium it res calefacientes. Res
aut̄ humectantes sunt sic aq̄ ꝛ res exsicca
tes sunt sic olim laurinum ꝛ alkitran. Sicut
oli administrat̄ p se purum p̄ter q' aū calefiat
pigne. aut a mō medicatiois q̄cum me
dicatio fiunt ꝛ p̄ter q' i fine tuc ōr ut hi cō
dictio sit nob si rememorantes ꝯfricatois
ꝯmus sp̄ corporis fricq̄ iuuenit eam. Et r̄ ē q̄m
prohibet q̄cum pole ē ei prohibē ne euacuet
ex corpe totum q' resoluit̄ ex eo de uapore
Q' similitas mēb' corporis ē oleo fricatioē
multum. tuc tū grauas i eis p fricantioz calim
tē; accidentalē ꝛ ostens p'r ei cū aduenit lati
tudo duobus modis. Vno q; p fricationē uictuosi
tas ꝛ p̄uenit ad interiora corporis ꝑ penetrant
eius i porus strictis q̄r lenuit̄ p' r mēb' q
iā durum facta fuerunt. Et so q̄m fricatio su
a caliditate resoluit res si fuit ex humita
tibus calis subtilib' que generant fuerunt i lo
m laboris ex liq̄ factē mēbror tenentium
lenium ꝛ caritate fuerit subtiliter. Et r̄ ē q̄m
nos uidemus insibili q' exeuntes sudant
sudore currente ad exteriora. ꝛ uidemus itm
insibili q' currunt ad exteriora corpis res
de spē superfluitatum ꝛ p̄ueniunt ad i teriora ē
re q̄ ē q̄l sic liquefacta ex mēbris tenuis leib.
Et iste sunt res i qb' necē ē nob comitē ꝛ
ex qbus oī remaū q' i toto cor' remansunt
superfluitates multe quar ꝑ pterus ē hi p
petens quas oī euacuare. Et r ē q̄m latitudo
fac accidentē i cor' duas cās sic oñdim p' i li

alio ab'. Quar una ē q' mēb' similium prius
exsiccat. Et altera ē q' loca uacua q' sunt it
i mēb' replent humiditate que nō ē bona nutrim
nal'. Et sinō ē r̄ nō ē repletio i mō ē subtilis
mordicatiua calā. Et ꝑpt' parientes lati
tudinē duabus i digent medicina spēbus. Vna ca
nic ē spēs rerum q' humectant cor' siccitate ꝛ ipi
aridītatē. Et altera ē spēs rerū q' euacuat hu
miditates calās. Et balneum q̄d cū aqua dulci
ē dicitur magis ꝯferentibus utrisq' rebus. Et r ē q̄
aq̄ dulcis sua humiditate rectificat q' accīt ia
siccitas cor' i mēbris ipsi de siccitate ꝛ resoluit
p caliditate sua acq̄sita illā superfluitatem
calā subtile. Et licet pole i aq̄ ut rema
neat moras sup cor ꝛ nō caueat̄ m; effūdat̄
ab eo uelocit̄ esset i ea sola sufficientia. Sz ꝑp q'
r̄ effundit̄ de ea sup cor de foris caute ieffu
dit̄ facili oībus modis. Et q' i gredit̄ de ea i poros
cor' egredit̄ ab eis i uelocioribus locis p̄ter q' sit
hi ad retinēs eā penitus fit q' olim q' p̄miscē
cū luc aqua calid' casu uirtutē ꝛ p'pue q̄m
iungit̄ hō fricando cū eis utrisq; sil' i uicē mul
tum. Et aliq q̄ ē noiant hāc i unctionē cū
oleo ꝛ aq̄ i unctionē humidā ꝛ eq distare faciunt
eā i unctionī sicce. Et r ē q̄m hi i unctio ē sicca
tē itm q̄m delet latitudinē q̄ ē sola si
siccitate. Vñ i hi ē i fine unctionē humidā mul
tum q̄m i ꝯquassatē aq̄ cū oleo cū reliqs ꝑp
etatibus oībus alb nō p̄miscēt n p̄mixtionē ē
q̄ fit difficile separe utriq;. Oīg' m ut cū
corpe q' iungit̄ cū oleo suspēdi ꝛ i uiscet ipo
nō ei remaneat aq̄ p̄mixta illi oleo ac
res cor nec̄io p̄pt largo. Ergo olim i hoc lo
co i ē sic mā ꝛ i strō rebus q̄ humectant ꝛ rebus
q' exsiccant sic oñdim aū q' ē mā ꝛ i strō re
bus q' calefaciunt ꝛ rebus q' i frigidant. Et r ē q̄m si
p̄misceat̄ cū re exsiccāte fit res p̄mixta ex
utrisq; sil' exsiccatiua. Et si p̄misceat̄ cū re hu
mectante fit p̄mixtum ex utrisq; sil' maioris
humectatois q' res humectantes p se humecta
te p'. Vñ ꝑp ea q' ei mora nō plongat̄ si cor
fit q' ei opo nō ē n tpr breuiu. g' ei iuuamentum
itm ē iuuamentum debile. Et ꝑp r̄ postq̄ olim
ē aq̄ sic ligamentum cogēs ipm ad mora ꝛ lō
gitudinē spacij i cursu suo ad mēb' i digentia
iuuamento aq̄ fit aq̄ melior rem efficientium
cor' bi q' sunt exsiccata ꝛ sunt obfuscata. Et
sil' itm sim p̄misces cū oleo mē. exsiccātē
sic colcothar ꝛ p̄cemū aut ꝯdisi aū galle
fit mē ex utrisq; sil' mē exsiccatiuā. Et ē olim

sic ministerio omnibus rebus que cum eo permiscentur obediens
eis. Tunc venit ex eo quod ipsum est sicut minera in istis omnibus
eis. Et ipsum quidem minuit necessario de operationibus
earum que sunt eis propter hoc. Sed non minuit de ipsarum nume
ris immo fortassis addit in eis. Et illud est quia
non est res in additione operationis rei et in additione
numerum ei res una et eadem licet ymaginemur
hoc quamvis sit una. Et hoc est quoniam operatio non est in
similitudine propter unamquamque rem. Et numerum
forto sic est extra presentem accidentis. Et est omni
tempore quod futurum est sermone latiore hic non dico in
eo scilicet quod indigent eo intra sermone primum. Dico ergo quod
quando cum oleo admiscetur aqua donec extinctum fiat
olei et aqua similiter cum aqua est tunc minuitur aquam
ei et adducit laxitudo plus quam sit quando admi
nistrantur sola sigillans non quod olim addit in
tute aque propter hoc. Sed quia acquirit sibi longitudinem
more in locis in quibus necessarium est mora eius. Et
quidem possibile est ut scias quod res ligatis res fuerint
res operationum, scilicet prout est corporibus indigentibus eis. Et res si
sicut complexio non est complexio media quod omnino est eius
na et resistit eis in suis operationibus et ipsis naturis
rerum omnio. Et de narrationibus et sibillationibus audi
tis in medicinis una post unam ex naturis quod
verum omnio est quod res que permiscetur cum ea et omni eius
est super eam nunc possibile est quod super eam donec permittet
rem permixtam extinctis silicet ad speciem aliam penitus
quoniam non oportet ut rei cuius statio est in medicinis permix
tis statio mei declaretur penitus specie nota.
in virtus nota. Veni ex experimentis rerum prandi
um possibile est tibi scire quod non oportet ut res cuius statio
in medicina permixta est statio mei calefaciet aut
infrigidet aut humectet aut exsiccet immo reme
morentis in primis medicinae quas dixi tibi aut hoc prop
terea speciebus bitume et gluminis et storacis et aspal
ti et oli lanini et kitran et reliquarum que calefa
ciunt corpora. Nam in omnibus quando cum eis fuerit corpora cum aqua
secundum modum in virtutis, calefaciunt ipsi, pluries quam infri
dent ipsi et plus exsiccant ipsi quam humectent ipsi.
Et propter illud non est de earum proprietate ut conferant
eum multis laxitudinis multis. Et illud est quoniam non
est virtus eorum sicut virtus aque et adiuvat eam in
sicut earum ut resistat ei. In complexio eorum autem
est ergo media inter duas ultimitates et sic sic minis
tri agentium operationem propter hoc. Et hoc est quoniam ipsi calefaciunt
et exsiccant et non sunt humectativa et infrigidativa sicut
aque. Et si tu permiscueris aquam cum una earum fo
tis calefactionis in vertice insibili quod cum hoc quod
extra non est aliquid quod dominetur ei ut faciat. Et
sicut et operatio adeo quod non declaretur ei in propositio. Ne

si non permiscueris cum ea de oleo. Inde est quod colco
thar et arsenicum et atramentum et reliquas res que calefa
ciunt corpora calefacient vehementi et exsiccant ipsum.
remanet obfuscata virtute sua qui permiscet
eum cum aqua. Et cum sit res secundum illud ideo quod nam
nunc sciatur ex omnibus modis quod oportet quod sit complexio
rei quod qua est voluntas ut sit sicut minister duabus re
busque sunt in duabus extremitatibus et stat eis ut si
similitudine media complexio media. Sed ergo tu posuisti olim in
hoc loco non credibis cum actores ei particulariter
testificentur. Et non credas si nos cum incipi
mus in hoc quod plagiarium sermonem. Sed si illos qui dimi
serunt viam rectam advenientem ducentem ad firmi
tudinem et incesserunt viam longam malam ducentem ad
errorem et cum eorum indignum sermonem in istis capitulis
quibus in virtutibus rei possibile est ut inveniatur in velocioribus
horis. Quoniam hee res non sunt nisi ex rebus appa
rentibus invisibilibus. Quamvis plagiarium sermonem per
quantitatem quod possibile est plagiare cum ei qui incedit re
memoranti omnium qui dixerunt sermone malo et mar
rate causas erroris eorum. Et fortassis rememora
tio causarum propter quas egressi sunt ad errorem, est res que
est indigentia necessario ut timeantur et caveantur errorem
eorum et causa ideo cum nos experimenti omnis
medicine prius et prius et adherentes ei quod scias de vir
tute in eis secundum certitudinem. Nam certitudo veri et
certificatio apud nos crescit et augetur. Dum
non sumus contenti scientia virtutis tantum. Donec sciamus
causas in omnibus capitulis erroris. Verum hoc est res que
sanam ideo quod futurum est. Hoc autem addam ad illud
quod permissum est de hoc quod dixi de oleo in permixtionem rei res in
venias deinde finiam hunc tractatum. Capitulum.
ideo ergo **De eo in quo ignis viventis olei rosacei. xii.**
quia iam dixi quod non est necesse ut permixtus mittat viam
cum incipiens in virtutes medicine in odoribus earum
et saporibus coloribus et in alio accidentium. Et ad
tendas ad eorum. Sed pone mentem tuam in rebus que
apparent et invisibilibus ex operationibus earum in eis et
in similibus. Et iam ostendi quod quando oleo non permi
scetur sal et est oleum mundum purum est ex medicinis
mediis. Ergo olim rosatum purum significare quod
est olim rosatum nunc non oportet ut sumatur nisi ex bono
oleo. Et ne permisceas ei aliquid ex virtutibus medicine. Sic
est consuetudinis summa extra ut sumatur ipsum
ipsi namque antecedunt et plurimum in olim aliquando speciem
nisi que sunt sicut piper et cetera. Et cum omni eius si
militudinem acquirentes ei superfluitatem antequam plu
rimum ipsum rosas. Post ergo ipsi per diuturnitatem → al' ponitur
secundum longitudinem bonis odoris valde. Et fortas
se melius est in hoc loco ut distinguam inter duo ola

noiantes ea unaq; sic ia fecerut magni in antiq. Na ipm noiant olim q fuit sin spcb pip albo olim iosam aromaticu. Cu g omni sit n ma medicis q calefaciut ies q i fri daut qn o eius e o meia 1 olim. io. no e ro po itu ex elo 1 suco rosar nc necuie ut o el iam fe fieo suci rosar 1 aq rosate. Et nos qre pole e faciame ut expiam 1 plem intu aq rosate 1 suci ei no q inam eo solo tm si ut oponam ipi ial olo 1 factas i sanus 1 i fimus sic nanam t mltot. Na tu i uenis q illu eiu aduenit adbustio ex sole ifritat; sedat calitate ei 1 sentit ex eo iuuamitu stat; 1 i uenis q nocet oib; qbi aduenit frig acnes h olim uocu magnu. — Tu g i illi gre aine huc roinatte; exurmsq; reb qm uims ei no e i ut i frutet no ut calefiat ; mitu tu no i uenis fridmite eueientes abolo io. fimite forte i mo i uenis ed re; pgiore opioi meie. Et ego nolo oms me dianas quar scita e h ut fmo meus sit ieus fmo maifestus. meianas i gitur pb aut i ordine p exordib; lagitudis ierum sigulanu a oplone meia sic nolo res iere detres a oplone meia sepitue pauca adea licitate ies i gitur p i ordine p exordibus ierum calefaciteu i cor. hec g e qo de scae i festinante exit oli. io. Na ego necio idi gro ut ierie remeorante ei ieo q futurum e. 1 adiugeri ei illud q dimisi ieo h o e e ei.

Incipit lib tertius d siplici me. distictio p i q poit exari coia antecedentia doctrina h li. Ca. i. iquo mat sui pp recusar se o plicitate.

Tu ipmus quide testor deum cui nom sit bndem deinde a micos meos qui regnmerit me ut remeorer eius q m est pole decet illor qui iudicauerit sup iam tes me siplicu i iustu iudicia q e no uo lo remeoram i hec meo li n ei tm q omod ime pueriar. Q si fmo meus hui fuit gius pp lagitudine sui no oiurme imu peret i mo i uinper meicos q dixerit ill sius ies sufficientes que no sut ue. Na e usq adhuc sine timeo q pp festinatie; ad redendu fr eos 1 o diat no eis dimisi d errorib; eor ad cui ee no e detecti midib qui illud audiuerit. Na supi no psupse nut lege libros n ptq ecit erudita i cer ti tui i scia dici 1 regul ipi 1 scia ipor qli or

ut destruat errores no delet sup eos ee illor qui i dimite in eenim ueni cu abuiamus i decrindo eos nitate. Vm ppea q ples eoru no sut ceatim i iregulis dralencia. Et d eis sut cu hec quida i qior na e queda elecudo qr eor ogries sut iude giues. fit q qm no adminam eos 1 ainilliam eis ad o mitindo errores sophystar. declinat ad eos 1 grepa sut eor sonib. — Et cu res sit h hec te fmo m i h lib e diminutus abiuar ieo q anat dit deceo ad oppiae. Vm ppea q nos no pos sum declinare i sius q uitte i elletus oiuq legut libri m bic pp illud q e i loib; de pnecamite a ssilarois no i natus im si icm te i 1 iunute possumus sone m i duob cinam tib an i shi fmo desermiam q oue nt oib; loib;. 1 lm i maq; i q fmo imitam p fine diuait aq 1 aceri. Et dixi i cemu so res multis de ee olei. d i mi adiu ram ei 1 addi dum sup res pauas de ee oli. io. luli aut temu 1 e eius aunu pone sone meu fm scita; somo que abimtio rei uoim. Cap. ii. Eminalo iquo tria cla h doctrine sibi g i pmus i centes premanifestat. Nulla sup qs sigt unuqq; noiu. deindica res si sime h li 1 sime h scie sut liete alfabeti. de m dica pt illud res q sut sic deones o poite ex lictis alfabeti 1 peae cpiabit o pleminu h li cu i qsite; i tendim fucilioub modis Et no e ieo q dico h ordinare noiu ad sup fluees sup illud q dixi dea i ccmu eno os mib; 1 ccmu p h un li. Vm e shui remeora tor ei remeorante. Dico g q unuq; eor di 1 i ueme insibile q e calin aut fridi au sic cu aut hmd. qm q e im i na sua 1 qm q ac qsiuit ia qualitate alui acciutale. Et de osuetudine nra e ut dicam ie q e i na sua cala aut fria q e im 1 i ueme im insibile i uetate p i pse 1 puitate. Et dmis ie q acqsi uit qualitate accitale q e ita i ueit im sibile pactus. — Et hec rer q dui q sut in sua 1 suo ee cale aut fre aut sicce aut hmo cle sit q sut im actu 1 a po. Et fmo m h qo sut po sceuitius e fmoni im an q res e po. Et re qm fmo m illic p po no e n ad distigued ie illo 1 ie illud q e pactus. p fmone ueio nim h po. uolum distigue ie illud 1 ie q e act. Et h res e q e actu no diq e cala aut fri aut sicca aut hu. n aut absolute sicut cla aut puices sr eu sic lo 1 equus 1 leo et

→ ul' maifesto

→ al' rectu signatu̅ o̅ie meia

canis et vulturum alia oia. Aut propter ei
temperamentum sibi ignem aut in spe sic oportet leo. Vg.
cum hoie coparet hoc quod in fine adolescentie cum
pueris aut propter ei quamcumque actionem sui
aut oportet genera cum tuere. Et sunt itaque unaquequa
rerum que dicitur quod est potentia aut actu. Et omnis natio ut
operet ad ad eorum que sunt actu. Dum dicat quod e
iam. Dico ergo in aliquam rerum quod est calida quando comparatur
ad illud quod est calidius actu absolute ipsum quod convenit ad digestionem
finale in eo. Et dicitur in alia quod est calida quando comparatur
ad illud quod est calidius actu per illud quod vincit super ipsum
ipsum quod calefacit corpus aliud. Et similiter oportet quod calefaciat
hominem est calidum potentia ad hominem et quod calefacit bo
vem et equum est calidum apud bovem et equum. Et
similiter dicitur quod hec res est propter ad hunc calida aut frigida aut
humida aut sicca. Tunc nos precipimus tibi ut in subtilitate
observes cum in experimento ipsum elegantie et aliquas
species aliud omnium in homine et ponas ipsum
temperatum et tuam experientiam ipsi in homine tamen. Et si
res dicitur quod est iam apud taurum aut apud leonem aut
apud equum aut apud aliquam aliarum specierum aliud. Potest
experientiam tuam ei et examinationem tuam ipsi in illo
alio tamen. Et propter hanc causam invenimus nos omnes qui
queruntur ex hoc invenire cuiusque medicine ex sua corporis medicine
aut ex ipsius colore aut ex ponderositate ei aut ex ipsius
levitate aut ex qualitate eius que demonstratur ex ipsius
apud gustum aut ex eius odore. Omnis natura res
iste inveniuntur in sibi accidere pertinentes et
nomen convenientiam secundum rectitudinem. Res non quando in
hoc capitulo scientie sunt sicut littere alphabeti in separatione
iam ordini quod sunt res que inveniuntur in capitulo nominato
qualitatum. Et iam ordinavimus in libro de elementis secundum similem
rationem quod iste qualitates sunt caliditas et frigiditas et sic
citas et humiditas. Et non inventio istarum secundum plurimum
non est in pertinentie in actionum super quas significant non
secundum rectitudinem et scientiam. Et ex propter nos diffinivimus
et distinximus in medicine et ab initio et usque quod medicine al
terant corpori qualitate sua et ab hoc fit filius secundum corporis
perveniunt per ad extremationem scientie qualitatum quam alterant
corpori. Mutationis vero genera sunt duo. Quorum
unum est mutatio quod corrumpit formam rei propter rei speciem
et est mutatio que dicitur alteratio et mutatio secundum qualitatem
et que est alteratio propter. Et aliud est alteratio quod aggregatur et
per quod separantur partes corporis et illa quod dicitur alteratio
secundum materiam propter rei non secundum qualitatem in alteratione propter. Et iterum
quidem videri quod alterantes medicine igitur vincit igitur per hoc
in duorum generum mutationis cum non sit possibile ut
mutet res et vincet de specie in specie in calefaciat aut
infrigidetur aut exsiccet aut humectet. Significo
vero non per simile mei de specie ad speciem quando fit ex

peri sanam ortum et primum ne terre sanguis et flamma et co et
alia. Et ex istis iterum eos et pinguedo et humus et
caro et vena pulsatilis et unaqueque reliquarum membrorum
quando non res reddit corpus sicut ventri et stagnum aut
accidit ipsum aut findit ipsum sicut lapis et plumbum
aut aggregat quod de ipso separatum est sicut ligamentum et al
terat membrum corporis per illud aliquando morbum non dicitur in
hoc quod est medicina quando illud cum hoc in ea exaltatione
non extenditur exterius sua est ipsum in fierent diminuti
cum loco quod est primus casus et cum aggregatus ipsum non
fiet. Vg. eos imo quando ipse digerit in stomacho et in venis
et alterat ad sanguinem et flammam. Deinde convertitur ab
istis duobus ad eos et carnem et reliqua membra corporis
tunc ipse convertitur et alterat in summa sicut sine et egrediti
tum sua ipsum et permutatur ad speciem aliam. Secundum in
iam ordinavi tibi quod non est illud quod accidit omnibus corporibus
exaltatione et diffinicione sicut ad speciem aliam extra in ex
caliditate et frigiditate et siccitate et humiditate. Et propter illud
diximus quod qualitates simplices fixe in speciebus sunt
quatuor que sunt humiditas et sic. et caliditas et fri
giditas. Distinctio secunda in qua inquirit modus secundum quem comprehen
ditur virtutes medicine ad illud per quod iudicamus
in inquirimus cam. Capitulum primum in quo ponit et explicat
unamquamque medicine opinionem illorum qui absolute dicunt
que istarum est virtus medicine absolute aut per virtutes sicut causa.
super complexionis eius. Et ego extimo quod hoc est primum in
quo conveniunt quod plures medicorum qui inquisiverunt
de istis rebus quando ipsi inquirunt de qualitate virtute
in quantitate absolute sicut fuerunt auctores spe
culationis in re naturali ex pluribus et multi eorum quando le
gunt libros de sophisticis et libros aliorum. Erunt quod ipsi
sequuntur eos absque prudentia cum electione eorum et eo
quod est inter sermonem in calido et frigido et humido et sicco.
Et nos quidem volumus speculationem in rem naturalem
et tam et inter speculationem hominis non est distantia lon
ginqua valde. Et illud est quando sumus consideratores
in rem sicut invenimus unumquodque istorum dicitur secundum dues
modos aut absolute aut per quod vincit. Unumquodque quidem
illorum absolute et hoc quidem et equus et bos per
quod vincit. Et si inquisitio fuerit non in secundum modum propor
tionis ad rem necesse est nobis ut consideremus in re illa in
apud quod dicitur quod illa virtus est in ea. Et est illud quando nec
omnis medicina non inquirimus de re aqua manus et de corpore
et cetera ei. An humiditas sit plus in eo quam siccitas absolute quam
hoc est res quod videmus manifeste in sibi immo nec
non inquirimus in de dispositione eius apud hominem. Et non in
speculatio iterum in hoc de humiditate eius apud hominem non
est enim speculatio secundum propter absolutum sicut sunt com
partes eius hominem leonem quando aqua manus ex hoc in
re humidior corpore hominis. Consideremus ergo nunc secundum

quē modū iq̄sitiōis inueniť illius aq̄ maris
illius sicca. Et ad inuētionē illi nō ē modus
nisi q̄ aqua maris exsiccat corp̄ hoīs. Jn hac
g̊ ꝑ̄petate expertatib' ei ē necē nob̄ ꝯsidāre
tm̄ 7 diminutiuñ ꝑ̄petates alias q̄uis ples
meī cor̄ faciāt hui' ꝯui. Et r̄ ē qm̄ ipi ꝯsi
dāint i aliys ꝑ̄petatib; plus q̄ sit ipōr ꝯsi
dātio i hac. Cōsiderēm' g̊ nūc q̄lr̄ sit mō
quo qñ ꝯutim' sup hoiēz 7 sepabim' arch
q̄s reb;. sciem' quō agat aqua maris in
cor̄ ei. Ego aut̄ dico q̄ res i h̄ ē maifesta
qm̄ nō ꝯplet' ñ ut medicem' ei eo cor̄ 7 ꝯsi
derimus p experimētū qd sit pole ēē ex eo qñ
balneam' hoiēz cū aqua maris aut fūdim'
eā aut ēbrocam' eā sup ipm̄ aut sbingim'
scā lanā 7 ponim' lanā sup ipm̄. Nā mul
totiēs fecim' illud i nībus aut p̄miscem'
ad ex ea i ēplis aut ūguētis. Et disti
xim' i istis moīs oīb; ī illud q̄ fit ex mē
puiā actōis 7 q̄ fit ex ea p̄uītuē suā ꝑ̄ui
Nā uirtus rei reius dignus nō ē ñ r̄ ip r̄ ē
tificet nob̄ r̄ q̄ uolum' 7 h̄ ē r̄ eiu nō ap̄pi
quauit ad cor̄ 7 recessit ab eo ꝑ̄c s; plim̄
recepit agē s; q̄ iudicauerit p illud ph̄r.
Et cōuuenit i illo qm̄ ipi nō potuerit det
mināre res i natūres i eaplō nō iūi eōui in p
cepenit eas. Et r̄ ē qm̄ ph̄r nō sut ꝯcēpti ut
dicat sic dixi h̄. q̄ res sut s; duas mōs qm̄
de eis ē q̄ ē absolute 7 de eis ē q̄ ē puīcēs sr̄
ea; Et absolute qd ī calītate sic ignis. Et
calid' q̄ ē puīcēs sup eā sic hō dōm̄ dicat ir̄
q̄ illud q̄ ē in puīcēs sup se ē s; duos mōs
aut p q̄tītate sc̄ uicēns. sic iā ōndim' ī
ll' d' ꝯplōib;. Sic si cu p m̄iscēas duos uaso
los aq̄ quor̄ un' sit aq̄ calide feruēns ulī
ebullitē 7 alt' aq̄ frīce ulīc frīcatis aut
sr̄ oppos; qualitati. Et huc sim sōne;
nō dixerit ñ q̄ ē res seq̄ns sr̄iā; eor̄ qui
credūt nō q̄ sit res q̄ sumit ab eo q̄ ap̄pi
uisib;. Et r̄ ē qm̄ ipi ꝑ̄pea q̄ ponit d' ꝑ̄peta
te frīcatis ē ut aggēt sbā; 7 ī spisset eā et
ponat eā i mobilē 7 calitas resoluit 7 di
ggit 7 eliquat 7 digīt 7 mouet ē ueīum
eis ut iudicet q̄ uicēs sup oēi plāta ē cali
tas cū nō sit pole ut ꝑ̄ueret penetrō nut̄
mēto extra. n; ut ip; pueiat ad plātā; i
ill' poris lōgiq̄s in ei ꝯuisio 7 ip' altātio in
eius digō 7 ad sūmū augm̄ plāte rei ad
dictō in egssio eius q̄ egdit de senib; sin
ē calitas mag' uicens sup eā. Et s; hunc

modū redeūt 7 dnt̄ itm̄ i plantā q̄ ā ē q̄ ē
calior 7 ā ē que ē frīor 7 ex hac iudice 7 h̄ fri
damito dixerit illud q̄ dixerit i rosa q̄ ipā
ē calā. Et r̄ ē qm̄ calitas ē mag' uicēs sup
eā q̄ sit sup aliq̄ aliā plātar. 7 ex iudice 7 h̄
damito ā dixerit illud q̄ dixerit i olō 7 pi
guedie. Et illud ē qm̄ ista duo ꝑ̄pea q̄ acce
duīt uelocit' dicit q̄ ābo sut calā ī ñi
sua. Et ex mō ā dnt̄ q̄ oīs res dulcis ē
calā. Et illud ē qm̄ dulce ē ē ēns ualde ꝑ̄pi
quū ꝯplōi hoīs ꝑ̄pi ei. sīle ei 7 d' hois p nāz
ē calā. Dnt̄ g̊ ex h' mō q̄ dulce ē calz Sm̄
plr̄ ꝑ̄p q̄ eor̄ s̄mo fiut i rōm nā 7 sup q̄ ē
eī cursus iuenerit i iq̄sitōib; suis d' istis re
b; 7 suis s̄moīb; ieis. Media uō q̄ eor̄ i
tētio ē q̄ itētio ā nō iuenerit i eo q̄ dicūt
inde. Jnde ē qm̄ rosa nō ꝑ̄p q̄ uicēs i opōne
sua ē calitas, in qm̄ ipā i rōo ex sbā plāte
ē fm̄ eā uni hor; ꝑ̄petatī calā. qm̄ uiā iq̄si
tio de calido extra q̄ ē cal; ap̄ hoiēz nō ē s;
hūc mod. Et illud ē qm̄ expte q̄ uicēs est
sup plātā i opē sua ē calitas tūc oīs plāta
ē calā. Et plus q̄ plāta itm̄ ēē aial. Et ē res
sit s; hoc tūc dicam' i ꝑ̄puiuē itm̄ 7 mādrago
in 7 i q̄amo 7 ali noīato salamādra 7 est sa
madras calā oīa. Sm̄ ipi nō dnt̄ r̄ 7 dnt̄
oēs illo uno q̄ ipi laq̄rēt' ex ore uno q̄ i ō
sut fm̄ 7 dnt̄ sup illud. h' q̄dē ē s; q̄ salam
dra ē cal' q̄ nutrit 7 crescit 7 mouet. Et
extimāt q̄ iste res nō sut ñ qm̄ calitas ē
mag' uicēs i ꝯplōē. quō g̊ qñ pueiūt ad
istas res ꝯsiderēt i eis extra dispōis sue ap̄
hoiēz. Et qñ pueiūt ad res alias ꝯsidārit i
eis extra dispōis sue ap̄ totā nāz 7 ap̄ opēr
q̄litatū s;. Ego aut̄ dico q̄ nō oz ut dicē
sup h' aial noīatū salamandra 7 sr̄ i q̄amī
q̄ ābo tm̄ sit frīde potētie ap̄ cor̄ hoīs imo
oz ut sciam' an te h̄ iudiciū sr̄ reliqua
res alias s; hoc ēē. Et r̄ ē qm̄ nos iuēim' q̄
i q̄amū cū hoc q̄ nō i frīat cor̄ nutrīdo in; inc
fiat eos sic fac illud i hoīb; 7 nutrit eos 7
calefac eos. Et r̄ ē qm̄ oīs res nutriēs sbā
aliq̄ calitā ipā p aul dubio aut addit i cali
tate ei aut s'uat eā. Et sbā cor̄ nutrīdor̄ est
sbā calā nō extra q̄ sut aialia tm̄. s; ex
tra q̄ sut itm̄ alia h̄ntia sāguinē. Et
ē q̄dē iā multot̄ scp̄si i multis meis libr̄
q̄ i oīb; reb; iuētis ē ꝯtiā 7 diuisim̄ i q̄li
tatib;. Res g̊ ꝯtēs fit silis rei ꝯtēti sicut li
me 7 res diuisa ꝯna ledit aial 7 plātā ml'

totaes ? pducit eā ad corruptiōe; ? pduce? Et
iam dixi tūn ? finiaui multorū q̄ scīna nō
ē p̄ p̄ueniīte sīc tota. Smiti illi nō possūt i
telligē hoc. Et p̄ illud indicāt sup̄ pleōs ?
melācās indicia q̄ col' opiūt tardius ? ssi
mis. Nā ideo nō ē nob' ex capl'is ɔsiderativis ?
examinativis q̄b' ī capli nūī ? expuniti
ear sup̄ hoīe; p̄pt̄ dīnami eē ear ? distin
guimi int̄ illud q̄ ē excess p̄ua actiuas ? ī
q̄ ē excess p̄se. Et qui bn̄ attēdit ɔsiderātiōe;
illi nō dic̄ i aceto ? i olō ?. q̄ aliq̄ sit calā
cū utrūq; ī frīdat cor' hoīs ī frīdatiōe p̄ ? sic
cat̄ illud p̄se. Aceti quid ī frīdatio ē ī frīda
tio uelxnīs. Et ī frīdatio q̄ dē oli ?. ē ī frīda
tio p̄ua.

Tegūdū nō
ē quō sit fonte ss

Nā nunc expōē illi ē quō ēn fiat res ī dīr
meia ex ōnib' oīu; meianaz ? ē s'cm re
meorātō; sed aute ī rēnti p̄ito an huc
ū dixi ē eoli. Dico ḡ q̄ qn̄ ad cor q̄ accīt
cor' hoīs ē aūt calī actu sic calitas cor' .
qn̄ approxiāt cor sit calī sic calitas ei. ?
ē ex rebus quar ē ē s'meia qn̄ ɔpat ad cor
qm̄ polē ē ut sit i se ex reb' q̄ quitē sūt ca
lide p̄uices supeas sic dīcā ī cor' hoīs q̄ ē
?. S; qn̄ calitas rei nō ē equal calitati cō
poris huāni ? ? qn̄ appiq̄t cor fit ei eq̄lis
nīc ē frior ɔnīc hoīs q̄mus sit calitas ma
gis ui'cēs sup eā ā mor ? qn̄ appiq̄t cor ? ē
minuit d' eo q' ē i ipō d' calitate eī ad. Et
r ē qm̄ sic nī p̄misces cū aq̄ uelxmās cali
tatis aquā p̄uice calitatis minius p ?
d' calitate eius. Sili qn̄ p̄misces ē calita
te corpis hoīs calitatē oli ?. minius ex
eq̄ p̄ciul dubio ? ī frīdas ipi. qm̄ calitas oli
?. ē calitas tepida qn̄ ɔpat cū calitate cor
hoīs. Et cū res sit s'm hoc q̄ narraui nīc non
mireris si sit polē rei q̄ ī se s'm suā s'iglaritē
ē calā qn̄ p̄miscet cū re ā q̄ ē calior ea ut in
frīdet ipā. Et ? ē qm̄ oīb' corb' diuisis ē
nā una sup q̄ cuīt cor ē. ? ipā itm̄ qn̄ p
miscet ad inucē. A gīt unū cor ī alīm ut
apit unū cor ī p̄ssiōe; altius ? q̄ cor ē mio
ns calitatis fit ab eo q̄ ē uelxmātiorus ca
litatis q̄ ipm̄ ɔnūz illi. Et tu scis ? scia
mai sū p ipm̄ sstu. S'e s'us ei qn̄ sēt q̄ res
una ? eadē ē calā ? qn̄; q̄ ē frīa. Cū ḡ corp'
calesit p̄pt' sūt sēt q̄ res illa ē frīa. ? qn̄
ī frīdat sēit q' illa ē calā. Et p̄ hoc nup ī

tēgātur me hō q̄ nos oīs hoīes mīgi;
ī balneo ueā; frīdā ? mīgimī ex ueā ca
lidā. Et ipē q̄ dē nō ītēgāuit de illo ūq; nō
ītellexit q̄ ueā ē s'm silitudinē unā ī tepidi
tate sua. Itm̄ balneū ? ex ipo ? q̄ mai cor'
nō ē s'm dispōe; unā ī balneo ? an q̄ igrīa
ipī. Et ? ē qm̄ ipm̄ ī balneo calesit plusquā
sūt ? ex balneū ē frīdi q̄ sit ī balneo. Et cū
sit mai corpis s'm hī dispōe; nīc neē ē ei q̄
ipm̄ sēit q̄ ueā ex balneū ē calā ? ī no bal
neū ē frīā. Et ? ē qm̄ si ueā ē minoris cali
tatis q̄ mai corpis sēit ex ea q̄ ipā ī frīdat
ipm̄. Et qm̄ ipā ē uelxmētioris calitatis q̄
ipm̄ sēit q̄ ipā calesit ipm̄. Et ut q̄d potes
expin hī q̄ narraui ? i scire illud p experim
tū p hoc ut s'apias te ītromittē ī p'lui ī q̄
ē aqua tepida equal tēporis ? ī balneo p'
q̄ iā calesimus eā ī balneo calesictiōē m'
ta aut iā balneatus ī eo ? ītromittas in
illā aq̄ manū tuā ? pedē tuū, nīc ei cū tu
sētis illud, uideb' q̄ illa aq̄ nō ē tepida imo
ē multe frīditatis. Nā si retīgis aq̄ illā q̄ ē in
p'lui hora qua ītras balneū, sētes q̄ ipā ē
minoris frigoris. Et ? ē qm̄ q̄to plus ca
lesit man' tua, tāto plus sētis frīditatē illi'
aq̄ s'm illud. Et nō ē mihi ad d' q̄ sit mini ē p'lē
aq̄ p frīdior putear qm̄ tīgimur ī hieme sēn
at tīgēs eā q̄ ē tepida. Nā si tu tīgis eā
p' balneatiōe; tuā ī balneo manib' tuis
calis nō inuēs eā tepidā. Cū ḡ ssus tact'
sit nob' regula ī ɔgnitiōe rei calar' nec frīd
?. Et nos nō p̄portionam' ? q̄ experim' exce
ī ad illud q̄ recip' tact' ? iudicam' sit ? p
ī p̄ssioez ei, ī hī ssu. Videt' nob' q' errauimus
multi ī hī caplō. Dicis ḡ ideo q̄ ū ē frīn
p̄se q̄ ē frīn, ? ideo q̄ nō ē cali p̄se q̄ ē calid'
Et p hoc cū extimam' ī balneo q̄ ueā ē frīa
Et extimam' si aduenit nob' frigus uelxms
q̄ aq̄ putei ē calā. Q' si nos diuisimus
hās duas ɔnes s'm q̄s ē cor cū nos tāgim'
hās duas ī frīm' ɔtēti ut remotiores ? ei
q̄ sētim' excess tm̄. Nō enim sēcim q̄ dī
cem' sup aq̄ q̄ ē calā absolute ? sup q̄ est
frīa absolute; ē calia utraq; ut ē calida absolu
te aut frīa absolute imo nō sūt utraq; ita ī apt
cor. Et nō sūt utraq; ita itm̄ ap cor ab'
imo nō sūt utraq; ap ipm̄ ita ūqn̄ ei s'm ē hec
s'. Q' si uolumi nārare qualis ē dispō uniuscui'
absolute alter' nīc nos s'īnem ? ph' ut expi
amur eā ex dispōne sua ap ɔne suā meia;

optimā ex mēbris corporis sic si nos vellemus
expiri qualr ē caput hoīs: absolute nō expi
emur p̄culdubio ī qualr ē disp̄o ītea ap
illū qui int̄ hoīes ē t̄p̄atioris cōplōs. Et cū
res sit f̄z hoc tūc totum q̄ ē ī istis capl'is
tm̄ ex certitudine nō pendet ī p̄otīnacōe ī nō ūtū
Et ē res q̄ forsitā om̄s hoīes debent scire et
intelligere. Et q̄ eglin ī sīo aliud ē q̄ dr̄ ī m̄ē
absolute ⁊ a'l ē q̄ dr̄ ee in p̄uīces sup ip̄m. Et
a'l ē q̄ dr̄ ee in p̄po'r ad t̄p̄atū equale s̄ ig
aut equale s̄ ī sp̄e. aut ad q̄cūq; re' origit.
Vn̄ ē nob q̄ cum m̄ multot' ī noīb' coīb; q̄
obliuiscim̄ q̄ sit disp̄o quā expīm̄ q̄ dim̄
timus eā ⁊ p̄mutam̄ ab eā ad aliā. Ego
aut iā multot' dixi ⁊ dicā itm̄ q̄ q̄n̄ expe
dit nob ut expiam̄ ītutes m̄ē. ī sī itēm
onē quartā ex istis ītēcōib; quas dixi h'
Et illud ē q̄m nos nō uolum̄ ī q̄re de eis an
sit una q̄z ear calida ab' sic ignis q̄m h'
ē ī p̄olē. nī an sit calā p̄uīces sup eā. sic sa
guis. nī an dicat q̄ ē calā p̄po'r ad eq̄le s̄
ignē aut eq̄le s̄ ī sp̄e sic leo ī alib; ⁊ al' q̄ ē ī
p̄tōne sic adolescētie ī unaq̄; sp̄e q̄n̄ ō p̄
ad al' illi sp̄ei q̄ iā sciunt imo nō uolum̄
ī uro sitēm an unaq̄ m̄ē sit calā ā siū
aut humidā aut sicca apud hoīez. Et nū
nō ē speculatio itm̄ ī m̄ē quali ē apud hoī'
ōsiātio ep̄ōnis s̄ sciēm̄ ieiū ītutum ī eā ⁊
ielōnis imo nō ōsiānī ī an m̄ē sit ī uī
tute sua s̄ hac dispōz. s. an q̄n̄ ītē ea h' fit
pe eis cor' calius aut frīdi aut humidi an sic
cius q̄ fuit. Et cū sit res ī medicamis s̄ hoc
q̄ nos nō expiem̄ ⁊ examinam̄ ē ē caret
sam̄ ēū perp̄ımur. Cap. 3. in q̄o
ē de reprehensione medicoꝝ q̄ dimittebant ōsiliū
medicās tāc; opinionis medicine ī suo expi
siut multi qui mēo ⁊ ōfidebāt astrologia.
dimiuit expimēti mē ⁊ īapuit ī q̄rēre
de colore eaz ⁊ ip̄az odorib; q̄ ponit ōsid
rāte; sua ī ee rose an sit ip̄i rubei coloris
boī odoris ⁊ dimittit ut ponat sup cap' ē
advenit ad hm̄ sic ex calitudine solis coro
nas rose ⁊ īfudit sup cap' ei aq̄ ro. ⁊ iugit
ip̄m cū olō ro. ⁊ sciat perpimui ī q̄ fuit
rosā. Et illud ē q̄m si cap' eū advenit cali
tas sol' calefit. ⁊ addit calitas ei q̄n̄ fit cū
eo illud q̄ nā nūc rosā ē calā ⁊ sim
frīdat illud q̄p tūc rosā ē frī. Et s̄mo q̄re
ut q̄ rosā ē frī ē equal' s̄m mō q̄ rosā ī
frīdat nā; hoīs ⁊ h; quitē ē res ē de ō; rerne
morari ē e'i res q̄ multot' itm̄ ī hoīb; siūt
multi qui nō ītelligūt eā. Vn̄ ō; ut tu p̄ca
bi eis nā cor' sine ī rēs rosē siūt ex multi'
eius q̄ tū sūnt p eos ex alienatē sop'ia
logica. Et p̄ueniam̄ nos ad illud sup q̄d
signīt expimēta ex īp̄ssiōe ītutis rose ⁊ ītū
aūt reliquar m̄ē oīm;. Et ē quid p̄olē ē q̄
ius expimi ītutē rose ut expians ex ea coro
nas ponēdo eas s̄ caput ⁊ ut ōtemis eas
⁊ ponas ip̄as sup sto' hoīs cū sto' ē accensus
⁊ uēniē ip̄ius ⁊ ut exp̄mas eā ⁊ des ī potū sic
cū eius ⁊ ut p̄miscas succū ei cū aq̄ aut cū
olō ⁊ frīcēs cū eo aliq; ex mēbris corporis. Et
q̄ uectimus ē m̄ dr̄ē ista cū ego ī uenia q̄ sīt
hoīes qui suscepit aquā rose ⁊ p̄miscet eā
cū olō balsami ī hora caloris uehementis ap
orta assaltum alukoz ⁊ frīcat cū eo cor' suū
q̄ ītūto ī frīdatē. Et nō sciunt ē ū illi qui
expti siūt ē ⁊ sciuit q̄ ip̄i ī frīdant p illō ī frīdatu
ōe multū q̄n̄ frīcant cū eo illud. Achrodites
aūt medicus p̄p multitudinē sue sapiē ⁊ sue
potētie nō ōsitē q̄ olim ro. ōquassatū cū aceto
vini ī frīdet hoīez ne dū aliud. Et p̄t q̄ di
xit q̄ ip̄e ī suis ē eo ip̄m egīum q̄ accidūt ill'
qb; advenit punctio sīus p̄p ap̄ñ calz exī'
ī cēbro aut p̄micull' ei. ⁊ ītellexit ōdictōez suī
sōmis. q̄m h' ē res q̄ ōsiret ēēs medica do; ī
tehl; p̄uatī sīū nedū al; ōsiret q̄ nō oz ñ ū
p̄hibeat ⁊ repellat m̄ā ī p̄m h' egīum ī frīdē
m̄br' ī sum̄ ut nō calefiat ⁊ mōllificet ⁊ ac
tenuet ad ip̄m m̄ā dr̄ q̄ oli;. ro. ī h' locis nō
facit aliud ī q̄ ōstrīgit ⁊ ī frīdat ⁊ nō fuit di
fficile ei ī hora qua advenit calitas sol' ad hu
ius. ī lā ip̄e nō fuit h' ī silis nob' ē advenit
illud q̄ advenit nob' de egīnib' ⁊ uectimus ū
ī frīdet sup cap' suū olim ro. ōquassatū cū a
ceto uini ⁊ sciret op̄or' ei p expimēti. Et fuit
ei itm̄ facile ut uecteret eo ī hora qua advenit
ei frigus uehemēs ⁊ iugeret cū eo cap' suū ⁊
faceret ex eo cap'purgiū ⁊ distillaret ex eo in
aurē suā ⁊ iugeret cū eo frōtē suā sic nos uti
mur olō camomellio ⁊ olō de lilio ⁊ aliis du
ob; ō oleis que calefaciunt. Et illud ē q̄ oli
ro. ōquassatū cū aceto uini calefit calefac
tē nō parua f̄z eius s̄mē q̄m ē ōpoitū ex du
ab; medicis caloris ualde. Et quis achrodi
tes nō fuit an suis ita eo usu tū ect ⁊ s̄ui
ut uecteret eo uectī ei ista q̄ siūt ī hac m̄ō tpīe
⁊ expīret ip̄i sup seip̄os ⁊ sciret ītutē eius
q̄n̄ adveniret eis frigus uehemēs q̄ ī frīdaret

capitum cor aut calor uehemens quo calefiunt
capitum cor et exprimunt ipsum sic expertus sum ego ipse
multotiens sup me ipsum et sup multos quibus ad
uenit in capite suo calor ex sole ad buruens
siccando cum eo caput. Nam melius esset ut ipsi
in primis experirentur istas res quas dimittunt
tamen inuenirent nobis ut nos uteremur eis et firma
rent eas et scriberent in libris suis. Et ego non scio
qualiter compulit me res ad redeundum sup eas et
etiam permisisset me alienatiui. Et ergo cecidi in
sup manicidia ex uerecundia fuerint ipsorum. Nec
aut est iruitor sup rem adque intendi apud rei. Et
quoniam necesse est ut iudices sup iuuantes medicamentum et
ammes eas perprimum ita ut utamus eis in
corporibus sanis quorum sanitas non mutatur et in
corporibus infirmis quorum egritudines sunt simplices singula
res sicut plurimi quod possibile est aut calefaciendo aut frigidando aut humectando
aut sic. Nam cum expertus fuerit expertus non inueniet
olim calidum in frigido apud loci temperamentum suum. Et inue
nies olim ro. uehementioris quam olim. Verum tamen non
est cum forti frigore sicut est sicut quod de consuetudine mea
est ut noscet quod ipsum sit frigidum post et longitudine
temporum que infirmant cor. Sicut est quod aqua que est quidem
prima alia est uehementioris caliditatis quam ipsum.
Aut uehementioris frigiditatis quam ipsum. Et non licet
ad huc ut dicam in ea quod est calida et que est frigida ab
solute. Item olim est ex medicis quarum frigiditas est media
Rose non complexio est complexio frigidior sine oleo. Sicut non est si
militudo ei sup ipsum multum. Verum frigidus ei est
frigidus tepidus sic dicamus. Sed cum luna ita est in
hoc ordine in tempore sue caliditatis. Verum et quantum
tenet consistitudinis eius et tractatu ro. non est dicta pura quam aq
ro. est sicut multe subtilitatis et sicco sup illud
est uelocitas exsiccationis rose. Et que peruenit non est
cum scorsimus et quod odor eius uincit frigidos odores a
olorum aromaticorum et rosa non fuit hoc nisi quod percipe
dit et implet uicat per quos odorant odores. Et
sic est quia cum quod perueniat uictus odor illarum rerum et per
sunt in ... concedit ei odor rose et perueniat et
persistunt et implet illas alteria sua. Camomilla autem
non est in subtilitate sua propinqua rose. Sicut est ei in similitu
dine cum tenuis olei. Quoniam calidus ei est densus calidum
in aliis temperatum et propter illud fit quod camomilla confert
lassitudini plus omnibus que medicamentis confertur ei et sedat dolo
rem et mollificat membra extensa. Et lenit res duras
que ... non est multum et resoluit res spis
sas et remouet febres que sunt absque apertione in
sensibus et propter que et istis febribus accidit ab humori
bus colericis et spissitudine eius. Et propter illud po
nunt eam sapientes egypti unam ex rebus que appropriant

quant sacrificiis cor que fuit soli. Et
inuenit quod est medicamentum conferens omnibus febribus. Sicut non in
ficiatur in hoc. Quoniam camomilla non iuuat nisi a buil
febribus quas diximus autem et non liberat nisi a buil
febribus nisi quando administratur iam confirmatis illis di
gestione. Verum ipsum cum hoc confert reliquis febribus a
liis omnibus iuuamentum conueniens. Scilicet febribus accidenti
bus a putredine colere in. et accidentibus a putredine
colere in. et flammis ignatis a bapitibus accidenti
bus in uisceribus. Nam camomilla in istis febribus in
quoniam administratur post confirmationem digestionis confert
iuuamentum forte ualde. Et propter illud factum est
ex rebus uehementioribus sedationis et lenioribus in
mordicatione in secundum quod sunt in positionibus inimac
nentis et tamquam quidem dixerunt quod semen lini sit ei
rin. et posuit media leue leue sup uiscera que sunt
post mirach. Verum tamen est minus in illo quod camomilla
et cum hoc crossius illa. Et rosa non est propinqua eis
uterque in illo. Sicut cum frigore sue caliditatis et sub
tilitatis sue confert apertionibus calidis accidentibus in
uisceribus iuuamentum multum. Verum stipticitas
que est in ea nocet multis modis et propter hoc in loco in quo
confert camomilla. Propter hoc quod rarificat membra et
spissa et quod lenit membra dura et mollificat membra
tensa. Et illud est quoniam stipticitas contraria istis o
perationibus et suis similibus. In hora autem augmenti apertionum
caliditatis et accessionis uel ascensionis cor et propter illo
nisi quod ex eis sunt membris extrinsecis rosa est lauda
bilior quam camomilla et melior quoniam in apertura in
hac hora indiget caliditate tepida et stipticitate
pauca. Quoniam apertura calida non indiget ipsum sui
nisi mensurate quod stipticitate firmatur et siccitate in
hora sue ascensionis et augmenti sui. Medicamentum
in quibus sit stipticitas pura et in hora sui status medicamentum
tempore caliditatis et indiget in hora declinationis
sue medicinis fortis calefactionis et resolutionis.
Et iam dixi omnes has res sine labore in libro de ingenio
sanitatis. Capitulum in quo complet illud quod in suo
Nunc autem redeo capitulo non compleuerat.
ad illud quod intendi. Dico ergo quod medicinas rece
dentes adhuc media recessione pura ad duas ex
tremitates quoniam inueniuntur infrigidantes et quoniam inue
niuntur calefacientes et quoniam inueniuntur in calefa
cientes in infrigidantes sicut confundentes corpus sicut illud si
quod sunt. Et uenientis eis quod accidit ipsis ex hoc. Et quoniam
aqua tepida et cum existimat homo in balneo in
frigidans. Et estimat eas ille cum aduenit frigus
uehementis caliditatis. Sicut ergo diuisimus dispositionem corporum
recipientium in passione et diuisimus dispositionem rei in p
mentis in ea est etiam exigens ut ... ei in ea non erat

fi silitudine una tuc id mal e q̄ m rose moli
m camomille m semine manetti m fenic
fenugrec m similitudine malic reliq̄r rerum
aliaz quaz oplo meia ne aut delinis aut
diaic pina. 7 e q̄ declar ex ope sp res una 7
eade cu corpi no inemai i hora sue sanitat
fi oplo una 7 eade agg̃ute ea oia m egritud
cor itm qn egrotauit una 7 eade iueni i oib
eis. 7 p illud iuenim q olm to. cu sit eid 1
meia me olm 7 mt aq̄ to. n q2 e minus ca
liditatis q olim 7 uehementioris caliditatis q aq̄
to. p tepore sue caliditatis extiguit i fiitat
caliditate capitis cu aduenit calitas soli
ad lu stiua 7 calefac cap cu aduenit frig
calefaciete tepatam qm e opo caliditatis tepi
te. Et p illud fit q balneu calefac cor
qb aduenit frigus 7 i friidat cor qb adue
nit calor uehemes ad lutos. Et p h c cu
situ pmisces cu meicis d'p̄tenite quar e
ut i friiget aut calefaciat me tepatu n ei
illo tuo ope malu magnu m lo cu sit q
tuis d'qua aute qm calitis tepita qn acce
nt mbris que i frintu sut no suffic nocere ei
n e eis posse sanare ea qm oe mbr q sani
pme no pducit n a supfluitate aliq ad
equalitate. g ipi p h c ca no idiget rete
pare dius imo re cu oplo supfluat i dno
pris sup q supfluit egritude ei. Et p r
qn uis pone aq̄ fricta tepata no oi ut p
misceas cu ea aq̄ tepate diius. Et si no po
nes aq̄ omixtu extremisq sil tepidu tepo
re puo imo no oi ut misceas cu aq̄ fria n
aqua bulliete. Et e necesse ut sit simili
tuis caliditatis h aq̄ cale q miscet e aqua
fria sup calitate aq̄ tepate. donec reducat
illud ad eq̄litate. Na no illud q e fridi p
m tepato pueit ad oplo meiaz p re q est
calior pau tepato. Et q e fridius multu
tepato pueit ad oplor meiaz p illud q est
calidius pau tepato imo si cor idigens
medicante e fridius multu tepato nec o
ut sit me q sanat ipm calior tepato. Et
p istis dico f'mo unu qz oi ut sit q̄titas
declinatois me sanantis eg̃ue a tepanito
fi declinatoe corpis i firmi ab eq̄litate. Et
si declinatio me sanantis ab eq̄litate ad dui
pris ad q declinat cor idiges sanatoe. Na
si fuit declinatio me ab equalitate ad pte
ad qua delinat cor i firmi no suffic me ad
illud q idige de resolatoe oplonis corpis q

oplo ei e equal oploni illi equali. q no no
cet ei nz ofert ei. Et si fuit declinato maior
aut minor oploe corpis declinis ab eq̄litat
tuc ipi p cul dubio alat cor q meicat cu
ea. Vmn si e maioris declinatois q ipi no
cet ei cu illo. Et si e minoris declinatois q
ipm. tuc p cul dubio ipi ofert ei si no sanat
ipi. Et p illo qn e egritudo corpis fria
7 e calitas me tepata tuc ipi p cul dubio
ofert cor i firmo. Vmn no reduc ipi ad te
panitu nale. Et qn no reduc ipm tuc no
sanat ipm. Et silr itm si egritudo e puc fri
tatis ita ut cor no pmittet pea a calita
te tepata q e ei pnaz n addo calitatis tepi
de 7 me e fria tuc oi necio ut addat p me
fritas corpis q nocet ei illud. Et silr si
egritudo e uehementioris calitatis q d meia
tuc me siles ei ofuat ea 7 firmat ea remane
fi dispone sua. Et me que sut minoris calita
tis caliores ea addut i calitate ei. Et me
q sut minoris calitatis q ipi minuit ex
calitate ei. Vmn no sanat sanatoe ople
ta. Et cu res sit fz q narraui i p'ut nob h
itm mo coitatis i noie qui no cessat iue
nire i oib disponib nris q nob ru ofuat
i eo 7 cadit i ipo error ex modis multis. Et
illud e qz nos noiam mlcot re tepate diis
cala sic noiam balneu tepatu calid 7 re
ebibita qn e ita. Et noiam itm q no est
mlte diuinitois a tepanito cali. Et igdi
cu istis duob itm i noie calitate q e ma
ioris calitatis q tepatu cali si omixtu 7
noiarem de q e declinatu ab h tepanito ad
supfluitate supfluu min 7 si declinaret ad
fritate noiarem ipm fridu min 7 plus 7 fz
hac silitudine existimo q sinas suceim cu
rete noia fz duas uitates noiarem q̄sta
meicinas 7 meicias sic ol 7 noi
remus q ex eis e ent caliores istis calas
sic fenugrm. 7 q ex eis e ent friores fritas
sic rosa. Vmn ea q pueniut loices ad h ut
uniat noib fz hunc modu e qm cor oia in
firmat cu meicis q sut sic rosa. 7 illud e qm
iueimi me quaz fritas e sic fritas rose. 7
me q sut fridiores ea i qbda corb petius
no i pme m alteratoe due 7 i qbda i p me 7 ca
lefac e i. Et p r puenit q no e recta ut
ofitear q res calefac. dum noienis ea friam
sic si lo i yeme tagat aq̄ putei manu sua
7 sentiat ex ea tepore 7 noiet ea fria. Cu g cor

nupt' sit sup hoies plus cum usus nouit. co
nuptie pillud tm scia rev sup qd signit no
i9fusa. Et sili e dispo i sicco i humido qn pt
q9fusa sit noia signata sup ea ofusa e pl
tm scia itenconi rev sup qd signit illa no
i dicatie sicci i humidi pt paululu cu nos co
pleuim ie cali i fridi. Na de illo q uolum de
tinatoe h'ui no remasit iq extimo res mi
ta cu ia onsiu sit i cerificatu q no e mimu
si una me effinat i corib; diuisis opoes di
uisas q' quedi calefiut p ea i q'tai no cale
fiut m; i fridit. Et osites res pticlares
i pimis i i pmis fiet r' leue ut dicas h se
mutu relatois q' hec coi cau dispo e h dispo
qu mediat cu olo io. Sua sup ipi one;
i coi cau dispo e im qu mediat cu eo cale
fac ipz. Et qu mediat cu eo coi d' cau dispo
e im i friat ipm. Sicut iudicas sup urtute
eius iudiciu ulc sit difficile e il detines p
ee noiu; i o dictes odictoe; sup q' fabico s
mone tuu. Et ordinatio qre i o dicto im
sit qm cu coi loiu; i oplonib; suis q sit si
ea ab imno sine ee i i oploib; suis qd acqrit
p ertate i p o suetudine sup qd cunt ee ho
i regioe cor i ipor actib; i o usatib; coru
sit duisa duisitate multa ualde o mecio u
una reate me i pinat eis i psiiees duisas
Et illud e qm sicut o pus hoie; iuuene cale
ons p na; multa laboris cu frite ois
i na sua i iuenis ie unusq; de pui sitate re
no minore ea q e ie una me multe cale
factiois ii meicinas fias. Extima
g m q e ho medi ie hos duos q no cessa
uit a pmordio sui ee tepate ons ee i as
suet e i regie suo i o suetudine sua. osue
tudine au qua osuat eius d fi q'oi. Dui
pone i ma coi iaia tua i a spice ieis i o sita
ad q' eou optrat te ositaue i noies me fi
nom q' coicet ei ulr calaz aut frida aut s.
aut hu. an optreat te icente i illo ad r q' ex
eis e tepate ons ualde i e unu me ie reliq
coi oia. An ad coi q sit distepata i no omita
i ordinata i quor nus noe nus q no nuatu
emelu aut ui q' i hac electe no oz te ua ope
ie ipi; i ie illa. Na hec e res i qua no e nectiu;
ad i qsitiois i o sitatois. Et res i illo e mai
festa ap illu e e aliq' tulu iois q z o ueit t u
pois coi q' e ht h iceatudine iuui siglae
sup ie si q' fecius tota ie reliq coi alior. Et
e res sit h; hec tuc ponaz coi e dispo e h dispo

canone regla; i uitub; me. Et illa ex me
q gnat calitate silez calitati ons eius coi
noiabim tepate ons q' uis i uciam ea;
iusibil calefieri ee corp' senus qu aduenit
ei frig' calefacte me. Et q calefac hi coi au
i friat ipm noiabi; ipm fropoe; ei. Na sica
lefac ipm noiabi; ea calaz i si i friat ipz
noiabi; ea fridaz. Ca. qntu i quo ag' d di
cponam **siccatoe me p gradus simone** legitudinu hec me me **comunu i ofuso.**
cessiom eau ab illa one tepata grad i or
dines qb; declaret illud q' nolum de de
tina. ponam g' pmi ordinu i gdum decla
toi ad friunte gradu i ordine fi fiiore eo i
q ponum ipm. d ui pami gdu i ordie; tatu
i quatu doni pucuiam psone ad res q st
i ulatio fiitatis. s. iqamu i opiu i mad gna
i benga. Et pami iein declatoe; ad cali
tatei gd i ordines. Quor pm sit gd i ordo
iquo sit aneti i fenugcu. Et so gd i odo
sit ille i q e r ex me q se r' icalimte i alci co
d ui pona gdu i ordie; tatu i qntu doni puc
nia; ad me q adhunit. Hac silitudine;
e tit res i meicas q hucetur i exfiauit. In
cipiam g' iein ate pito d iuae ip; e gdib; i
ordib; notis doni puciaz ad fine ulci. Hac
ei scia idigem i li d igecio saitatis necitate
no pua. imo si eligim ut dicaz iuicute d q
qu ho no d riat hac deriatoe; i li suo e adli
ut naccat lectori li sui mag q' uiuet ip;. i
ples ei meicoru qu icipiut expone uirtute
me o poitur au uirtutes me siplitu e ita i
illo ste b; e tous i adiugit ad e i addit si r' hic
spe; e e maious nem spe e tous. Et r e q
tu i ueis eos qu nanit i li suis me calas re
meoran aneti i fenugci i a timi i e calas. Et
qu narrat me suis rememorai oli io. i ma
tepore i iqami. Ac si fenugcu e et ppiq cala
aut oli. io, pti iqamo nu sit uniq; i duo
nu i sinu o pit ordies i gd mula iqb; i gdi
tatu me seruicit isus. Nos a iqui q' nobis
pole e r ut ouum in man nuus ad h op au;
co q e si r' de nobilitate q' tatis i difficl
tate conamis. Distiguai g' ipi hac me
i sep e; ie qstu i q stan p gdus i ordines a
rememorem q me appiq' r adiuuet i uitutib
suis i q elogat ab iuuce i uitutib suis. Et sa
tia r' pt q' pona expiaz nuz ons eau. Et nu;
iudiciu sup eas ex sone sufficiete sic ia; po
suim i eo q' ptit multot. Et i eo cau h e ma

est experientia et iudicio est manifestum declaratum quod est custodiendum in sine custodie fere in fine ultimo ferventis. Verumtamen est longa quidem laboriosa multi laboris. nobis quidem nolumus incedere per eam et insistere in ea donec perveniamus per eam ad complementum intentionis. Et vero qui vult legere hunc librum non est via ad hoc ut fiat peritus per hunc rem et insistat in ea ex aliquo modorum nisi in modo experientie. et in certificatione huius rei qua posse est homini acquirere secundum quod stat ei locus certitudinis in sua scientia virtutis. Et propter visum est mihi ut addam in libro meo tractatum totum quod remansit super me de eo certum quod fuit in illis scilicet tractatum medicinarum singularium sicut indicavi in relatione complexionum illarum. deinde dicam in tractatu quarto virtutes saporum. quoniam actiones virtutis iam inventae sunt in eis. Et dicam in tractatu quinto virtutes suas et suas virtutes compositas inventas in omnibus medicinis singularibus simplicibus illis. et dicam in reliquis tractatibus alias virtutes cuiusque medicinae in primis et primus. Distinctio

Tertia in qua agitur de modo comprehendendi virtutis medicinarum eo quod plurium. Capitulum j. in quo agitur qualiter una medicina remansit super simplex potest componi ex diversis naturis nos et antiquus omni re remansit res quam multotiens compulit nos ad hoc ut faceremus curam remedio: attende ei in sermone meo. Verumtamen non complevimus expositionem dispositionis in ea. Et est quod quamvis unaquaeque omnium medicinarum cuius haec est una sit in speculo oculi una simplex singularis. non tamen sua est compositio ex pluribus et fortasse sunt in ea virtutes contrariae valde sicut virtus solutiva et virtus constrictiva et virtus rarificativa et virtus spissativa et virtus quae conglutinat atque sanat et virtus quae abstergit et virtus quae extendit et virtus quae mollificat et virtus quae indurat et virtus quae subtiliat et reliquae virtutes contrariae omnes sicut ordinavimus illud in eo quod praecessit. Et non est in hoc ad dimidiis cum inveniam in una et eadem medicina propagationem: hanc virtutem in eis unam quae calefacit et virtutem quae infrigidat et virtutem quae exsiccat et virtutem quae humectat et virtutem subtiliter et virtutem incrassat. Et si virtutes praedictae non essent permixte hac permixtione non permiscerentur virtutes sed quae sunt post eas adiuncte secundum illa similitudine. Et si nos verbi gratia permisceremus succum sumach cum melle confitebimur quod hic permixtum est sicut est virtus quae facit stipticitatem et virtus quae abstergit sicut virtus solvens ventrem et virtus constringens ipsum. Amplius quod consideramus in lacte non confitebimur quod in eo sunt iste due virtutes, scilicet virtus solvens ventrem et virtus constringens ipsum. Sic confitemur illud in medicina permixta ex succo sumach et melle. Hoc est quamvis dimittere quod lactis aquositas separatur ab eius caseositate facile. Et omnes homines confitentur quod aquositas lactis et aqua casei solvunt ventrem et quod caseus stringit ventrem. Et propter illud factum est scitum quod in lacte sunt due virtutes contrariae. Quia nos videmus ad suum separandum facile. Et scitum est quod si nos expresserimus ipsum et biberimus expressionem eius solam aut potaverimus ipsum cum melle inveniemus ipsum insensibiliter solvere ventrem. Verumtamen quia nos non possumus commiscere fecem eius non verificamus quod corpus eius stringat ventrem. Verumtamen qui intendit ad caulem decoquit ipsum sicut est. deinde fundit aquam primam in qua caulis in qua proicit succum suum et est decoctus, et effundit ab eo. deinde fundit super eum aquam aliam lipidam et coquit cum ea usque sic. deinde extrahit ipsum ex aqua invenit illum caulem solvere ventrem. Propter si non fuit contemptus ut eo quare cum duabus decoctionibus tantum. Si enim decoctionibus aut quatuor et effunditur ab eo in omni decoctione ei aqua cum qua coquitur ipsum et renovat ei aquam aliam. Et illud est quoniam quanto plus egreditur succus caulis in aqua in qua decoquitur fit aqua eius plus solvens ventrem et fit fex eius et est illud quod remanet de corpore eius post egressionem sui ab eo vehementius stringens ventrem. Et similiter est res in sicla et omnibus oleribus in quorum succis est acuitas aut bauricitas aut salsedo et in sapore lentis in quamvis sit stipticitas multa. tamen in eo secundum dispositionem est de hoc aliud. Et illud est quoniam aqua in qua decoquitur lens solvit ventrem. Verumtamen haec aqua est contraria saporis. Et etiam est quoniam est res quae sicut medicina quae est permixta ex re in qua est humectatio et re in qua est stipticitas, sicut limacie aut marine quae decoquitur cum aqua propterea quamvis caro eorum sit salsa salsedine permixta solvit ventrem. ipsa autem caro eorum stringit ventrem. Et in facies veritatem huius quod dico tu cum experientia et experimentum. ita ut coquas limacias sicut coquuntur caules et ius galli antiqui solvit ventrem Verumtamen caro eius abstringit ventrem. Et nos invenimus has duas virtutes item in corticibus eius sicut in sapore boum corticum sunt duo gustus. Et in est quoniam sumitur stipticitate et mordicat et ipsi loco suae stipticitatis incarnat vulnera quae accidit secantur sicca et propter suae mordicationis distruit et consumit carnem tremulam. Et sibilum solvit ventrem et non stringit eum penitus. Et forte est quod speciem de virtute acuta solutiva vincat quod est in eis de virtute stiptica. Sicut si tu permisceres succum sumach cum scamonea fieret res composita cui in simul solutiva et non stringeret ventrem quamvis stipticitas in sapore suo sit magis vincens. Et

simi' tam multe ex medicinis soluentibus dant' in potu
cum corpe citonij 7 occultat' ab illo ei' gust
cam. Et ex eis sunt que multe q dant' in po
tu cum corpe anethi. Et que alie cum gumo mira
aut mastice. aut re alia ex reb' ho(n)is sto i
qua est stipticitas ut obvialiter sapor eius a
gustu 7 no abhorreat eam ho 7 sustineat aia eius
ex ea mm. Sed q'tas eius stiptice uicant
7 stringant p saporem suu qualitate eius so
lutiuar cu ipse multor in reliquis uirtutib' su
is sunt uicte. Et fere quoniam multor p(ro)p(ri)et ut
in lingua no imp(ri)mant nisi sua eius cu q'titas est i
plus 7 no apparet opus nisi uirtutis que est fortior
7 uehementior. Et p illud qm p(er)miscet' sibi ei
cui q'titas est pauca 7 uirtus ei uehemens cu
sibi alia multe q'titatis debilis uirtutis inue
nit eam ho q sumit ea q occultat' ab eo sa
por illi' sibi p(ro)pter q'titatis 7 appet de opone ei
plus q illud q appet de sibi alia. Et sunt
res ex quib' multor mutat' hoies 7 putant
q hec res ignota. Qualit' res ponat saporis
soluunt sic aloes 7 cortices eius 7 eo busti
Et dicit q oportebat ut accideret ex eis con' h'
s. ut constringerent uentre magis q soluerent ip
7 fluxum facerent. Et cum hoies inuenerint eam cito
miscent scam. 7 soluent. no mutat ad eor mod
q'tus citonium sit stipticum. Et si incepti eet
hoc ut ponerent illud semitam ad scientiam explicatam
fieret eis facile in q'tum existimo q ut inuenirent q res
in aloe 7 in eam re est i q eo est uirtus oppoita 7 ipsa
eet nob ut dimitteremus aloe. 7 distinguerem
sic res q est in eo ex illo q soluit. Et ex illo q est i eo
soluens sic possibile est nob facere illud in aloe 7 eo
nle 7 reb' aliis multis no mutaret ex hoc
q'tus possibile sit nob facere illud a' mox. Et ide
qm qn nos abluim' aloe ablutione optima.
fit aut soluens uentre debiliter aut no soluens
uentre penit'. Et accidit hoc ide i cortical'
eius 7 eis busto. Continuatur ablutione 7 ab or
ex qsite. dimittens sui prim ut uniq 7 uncti ea
ab eo solue solutione debili. cui hi cu q inuenimus
in gustu hor duor de sapore eius qn nos gusta
m' ea uniq; est signi q uirtus ab eor est opposita prim
ta. Et si gustus oium eius que stipticitate fuerit
eet gustus un' no q'tu comederent 7 q'tu sentiret
stipticitate eius immo no diuisificaret nisi in multitu(dine)
stipticitatis 7 eius paucitate tm. Et nos no in
uenim' ita i eis sed hoc immo inuenim' in sibilit' hanc
spem stipticitatis suaue quem obviausus 7 hanc
horribile 7 refugibile sic horribilitas eius. 7

in a stipticitas pirorum 7 pomor 7 granator est
stipticitas suauis 7 stipticitas corticum eius
7 aloes e horribil' similis horribilitati eius. hoc est
sed q stipticitas corticum eius est minor stipti
citate citonij. Sic igitur indu ut ca in hoc q gust'
refugit cortices eius 7 abhorret eos no sit ue
hementia stipticitatis eius 7 hi sunt res cu mul
te q comedunt q sunt uehementioris stipti
citatis q aloes 7 cortices eius busti. Res igitur
in permixtione sibi stiptice i eo cum una est una h
cum sibi alia manifesta 7 occulta. Inueniuntur
aliis i q illud o inde occultis ei nob ut scia
mus illud p opere. Ca(pitulum) .53. in q inuestigatio

Tuo est q simplex uirtus opinantur eius predicat a simp
conuenientes sapore 7 operum predicat a operato. nec

nob' ut opinantur q facientes stipticitatem in aloe
sit res alia aut facientes ipam. Et illud quoniam non
or ut sit opus cui sapor q efficit p una sua
in omnib' corporib' nisi res una. Et no est h necesse
in stipticitate tm immo in reliquis oib' gustib'
Sed nisi ppterea q no est ad de huiuscemodi sapores puri
saporis ue in aliq sapori cui no admisceatur
tur sapores alij sunt operationes stipticitatis in e
7 no in e res stipticas diuise sed diuisimiter spe
cierum operationes. Et illud est quoniam opus garum est pte opus
cortice eius 7 pte opus eius busti. 7 pte opus mo
ri aut galle aut cortice granator aut citonij
aut allium aut sumac. 7 opus uniuscuiusque eor
tam est pte opus alterius. Et eet quid melius ill
quas ipsorum auctoritas posuerat ad hoc ut iudicarent
super opere eius pro ut ponerent similes sui sue;
uel in stipticitate no in e stiptica. Et fere quoniam i
res stiptica no euacuat cu stipticitate sua
qn sit aut acuta calida aut uentuosa uel dul
cis. aut amara aut salsa aut acetosa. 7
stipticitas aut ipsa est in omnib' locis res una
sed illud sicut q est. Et similiter in salsedo 7 dulcedo 7
uniuscuiusque reliquor sapor. Et si fuerit stipticitas
est res una. simi' tam stipticum eet unum eet sp
eci opus una. Sed nisi propterea q cum hoc q ipsum fu
at stipticitatem inuenimus in eo qualitates in
pauce fit q no cessat opus illud sp est oib'
ill' qualitatib' si eius opus est manifestior i
hora sua hora p qualitate sua q'titatem. Et in
uices super oia sed dispositio corporis cum obuenit
Jam est q nos quoniam inuenimus lac 7 lacte 7 caules;
in sibili in quib' dam hoib' soluere uentre 7 in quib' dam
eor stringere uentre. Et dicimus causa ppter q non ipar
ut sit una ex qualitatib' eius q eam q'titas est
opus sp apparet in una qua eor in eo q se. hic aut

ego inuenio rememorari eius q̄ e ex opōnib'
m̄e ut nō exq̄site i uestigem̄ sup hoiem
cred̄e iomi dispōe m̄e p qualitates 7 uir
tutes ōnas cū hoc q̄ e res i qua nec̄ia ē i
q̄situo 7 ꝯsitatio multa 7 ꝯ firmatio nō prim
ca q̄uis qdā hoies putet q̄ res i muenētē
qualitatū 7 uirtutū q̄ sut ōne adiuice sit
facil' 7 leuis. Inter ē q̄ omīs media ꝯ plim
narur q̄ stipticitas ōna ē solutiōi. Si iste
nō sut ōne. Si e ōtrariū illud qd ꝑ ecessero i
h' li. hic nō ꝑpter m lucrū q̄ nō extimaui
7 ē q̄ colligit 7 declarat ex isto meo sermone q̄
silō ponet q̄ iste due opēēs sut ōne non
ꝯseqit̄ ad ex eo q̄ negat̄ 7 nō abonet ē
sit pole ut aggent i sb'ma multorū qua
litates ōne. Et iā osti ē itm d'ee sucor
i eo q̄ pciūt q̄ i eis ē res gnūs ualde 7 res
alia pmixta oibus sucis. Nō ē g̃ mirū si i
suco rose 7 sit res gnūs ualde silis amur
che oli 7 fecimini 7 res leuis ualde cuius
ꝑ o ē opō ei q̄ sup natat i unoq̄q̄ sucorū
Et res ā tria silis rei q̄ abluit i suco nuc
Et res ā quātā 7 ē aqua rose mixta pum
cū i tīra q̄ dicī sut supfluitas. Et reliqs
sucas oibus accit ut accescat 7 putrefiat 7 cō
rupit p̃t olim 7 mel q̄ uinū. ī p̄ ei morā ipi
lōgo. Et ꝑpt illud nos sciam̄ scitiōe manifesta
i reliquis sucas sup ipēs aliquid hic tn sup
fluitatū ꝑpe bullitōe suci discretōe hauri
supfluitatū adiuice īmo īdiget ex no
b' unq̄sq̄ sucus ip̄i rei aliq̄ decoctōe 7 ut
pmisceat cū eo ad ꝯ exitis suas q̄ nō cō
rupūr. Jn ē q̄ si nos uolum̄ ꝯ suare sucū
rose nūc nō ꝯ suabim̄ ipm n' ut pmisceam̄
ei mel. aut decoq̄m̄ ipm cū olō aut i sua m̄
rosaꝫ sic ē iolō. Et q̄re sit hoi facile ut
itelligat puiā sufficiētie q̄ i suco rose sit
i quatuor gnā. s. ipā sbā sua 7 supfluita
tes tres 7 ꝑpt' cū sapor rose nō sit unū sapor
singularis imō sapore eiē stipticitas q̄ tu
ꝯ gnoscis cū masticas ipaꝫ 7 i eo cū h' ē dul
cedo 7 amaritudo 7 silē mordicatiōi puē
7 silō nō iueniet i sapore rose tn aliquid
hoꝝ gustui ee' i eo s; q̄ ꝯ ueit aq̄ rose q̄
sapor eius nō ē i sine stipticitas sufficiē
tia 7 ualidatio p̄ q̄ i itelliget pmixtioꝫ alioꝝ
sapor ei. Et illud ē qm̄ stipticitas ē ee ad
dū g̃ tu ponis ee eius aut qm̄ extimas eā
ī re aliq̄ singli sola. ꝯ necō ut sit stipticitas
i illa re s; ulam̄ q̄ ē sic sic i corpe aliq̄ cali

tas tm̄. ē cor illud calī i uno q̄ ē. Et uno
ē iusticias nō fingit̄ in minuit̄ n' plex q̄ eaꝝ
ōna eis admiscētur. Capli. 3̄. i quo docet
i corpib' distinguē int ꝯ pōne m̄ciane
g̃ siliꝫ ptui nō p qualitatē 7 saporeꝫ. Ad
accidūt oīa q̄ accidūt ex ōnetatib' 7 diuisi
tatib' p̃ mis 7 i p̃ mis n' ex calitate 7 fri. 7 sic
7 hu. In corpib' aūt quoꝝ ptes sūt dissiles
nō accidūt spēs diuise n' p acredinē 7 acu
itate 7 acetositate 7 stipticitatē 7 amarītu
dinē 7 salsedinē 7 dulcedinē 7 uēctuositatē
i nulli g̃ hoꝝ corpiꝫ siliū ptiū q̄ sut i istis
quoꝝ ptes sūt dissiles. sut sapores multi
s; sapor unū. i deo nō cuī ptes sut dissiles
sapores multi. Cū g̃ sūt. v. g̃. i ciato uno
7 ē uua una 7 semis ex istis sucis melle 7
col ex corpib' siliū ptiū. tūc pole ē ut cētū
coꝝ fiat stipticitatē 7 sexaginta mordi
cent 7 sexagita sūt dulcia 7 ducēta amara
7 quadragita salsa 7 sūt ō ista pmixta adiui
ceꝫ ita ut nō sit pole iueire ex toto ptē unā
7 si sit pua ualdē i qua nō sit oīa i pmixta
Cū g̃ h' ꝑ s obuiauit ligue opat i lingua tot
q̄ ē i ea de corpib' siliūꝫ ptiū 7 ē ōpō cuiq̄ eo
rū i ptē ligue aliā apte i qua agat ut ip̄ ps
eius accit ut obuiauit ei. Sm̄ illa acd̄ pue
nit 7 penetrat ex illa pte i q̄ cadit ꝯ pꝯ p̃ ad
totū linguā sic accit nob' qn̄ stringim̄ digi
tū unū subito i hora frigoris uehementis i
aq̄ fria 7 ꝯ t'n pilā in manus tota i minorē ō
nipilat ex eo coꝝ totū. 7 illud ē qm̄ ip̄ssio pe
netrat i coꝝ ꝯ sibilia ptis i aq̄ q̄ i p̃ mit agēs
ad totū coꝝ uelocit̄ q̄ ī stitit ē ea qn̄ ipā i
stringit̄ 7 calefit qm̄ ipā calefca ē 7 ex sicatur
cū ea qn̄ ipā ex siccata ē 7 humectat̄ qn̄ ipā
humectata ē 7 fortasse sequit̄ ipā multotiē
totū due res ōne i hoī una. Et ut sit itell'
tuus ad h' q̄ ē tibi ex hoc melior ꝯ ueit in
i q̄ stu extimo ut ponā t' i illo ex' i q̄ ponas
m̄te tuā. Dico g̃ q̄ extimo te iā uidis
se i aliqua horaꝝ cū ꝯ plicit lapis i aquā
stātē 7 nō aqua illa p cussiōeꝫ illi lapidi
quo reuoluit̄ donec fiat qn̄ ipā sit circulus
cui cētrū sit lapis ille. Cū g̃ ꝑpit i hora u
uā ut ꝯ hiciātur i aq̄ q̄etā duo lapides i
duob' locis diuisis. donec fiat cū ut uterq̄
duo circuli quoꝝ unq̄sq̄ trāsceat i alterū tu
aspicies ad illā aq̄ 7 nō cū oib' ptib' su
is duob' motib' ōnis. Et ꝑpt h' q̄ uides
uisibili decēē aq̄ frīn ē cā plus aspicietib'

sit nāv ābiguitatis ī qua esti[m]aciuit
an ptes quiā q̄ mouetur p unuqueq̄
duor motuū sit aliē aptib; que moue
tur p totū aliū an nō moueāt̄ putosi
motus ñ ptes nunc ieate. Et t̄ ē q̄ nos
ī ueīm̄ ñ sibi lr̄ hos duos ēculos niuq̄si
nō abscōdit sup altm̄ moui eius ī fuerit
ipsi situ m; plr̄b; ipm̄ qui p̄cedit ī incessu
ad an̄ noza. puta ḡ nūc q̄ istud iō ē q̄n
ponit hō ī hora una pedes suos ī aqua frīa
ī man̄ suas ī aq̄ calā; Nā aū hō facit illd
penetrat illud q̄ aduenit ei ex ī p̄ssiōe eq̄;
duar aquar ī ipm̄ ad tot̄ coz ei. Vm̄
motus aūq; duar ī p̄ssionū accīt altī
ex āno ptis ei. Et nō extimo ī hoc loco ō
ēē int̄ h̄ sui duo mor̄ ptrāscēutes sit in
duas ptes diuisas aut nō uadat̄ ī duā
ptes diuisas. S; uū ālor ī cip̄ ab lī pede
ī alt̄ a pede alto ī p̄cedit̄ ī incessu ālo sil̄
Nā aū ieo ē s; hoc nō ē tūc pol̄e ut dicaq̄
q̄ toti coz nō ōsequā ad ī p̄ssiōis. m; t̄ q̄
ōseq̄ ipm̄ nō ē ñ ex uno hor duor tm̄ q̄
ī p̄ssio q̄ ōsē ipm̄ maifesta ē ī detecta. a
hō ḡ ī ip; sil̄ ī p̄ mut̄ ita q̄ calesit ī ī frīat̄
sil̄. q̄ ādi illud itin accīt ī feb̄ noīata lip
paria ī qua ī hora uētus ī ceīdūt ī ī ter
riora sūt frīa ī febre q̄ noīat̄ epialos ē
febris ī qua hn̄s eā ī uenit tremorē ī du
nat̄ ī toto suo corpe hora una. Vm̄ tm̄ ī
hijs duab; febrib; nō ōsē coz illd q̄ ō
sē ip; de foris ī mo nō accīt ī ipō t̄ q̄ ac
cid̄ d̄ tractatu frīatis ī d̄ tactu calitatis
ñ d̄ unt̄. Q̄ si fiūt ās hoīn; q̄ nūdm; ī
ī ligat, dico te ip̄e s; dispōi pōt q̄n fecit
illud q̄ ē narro ei ex p̄m t̄ ī scire ip; per
p̄mū ē ei res nō logiq̄ ab eo ī an ī q̄si
tioē nos sum ī mo ē una ex reb; q̄ ī p̄ mt
ī liguā. ī ē ut sumas absitij ī mell p̄
tes ī p̄miscas utriq; sil̄ ī ponas utm̄;
sup liguā. Nā sim fecis illud ī ueies sa
porē ei dulcē amar̄ sic noīatur uīfica
tores amar̄ ī ligua ī illa hora ñ ī uenit
tractū saporis mell̄ ī hora ī tactū saporis
absintij ī hora illa m; ī uenit tact̄ sapo
ris uni ālor tm̄ m nō cessat ī uenire sa
pores utriq; sil̄ sp p̄mixtos p̄mixtiōē
aū silis nō ē ei assueta. Et accīt huic si
mile itm̄ q̄n aggtant ī fico uno illius
sū p̄tam ī uirtus hautacha sui sit illud ex
eis que p̄miscet mēcius sui ex eis q̄ sit

p
p̄mixtū uāz; q̄n ligua sentit saporē; utz̄
tūc utriq; p̄cul dubio ī p̄mut̄ ī ea; ī ī pā
ōuenit ī altiū ex eo q̄ fuerit acciāē ī ea uii
q̄sq; ālor eū ī uitutib; utroq; p̄pris utriq;
Toz Cap. ē. ī quo osñ inē ōpoitū b̄l sūtū
uatio uī ī alijs mbris ī in ligua. Rca.
Ī mnaq̄uaq; mbroz corpis itm accidit
silē ei q̄ accīt ī liguā. q̄uis mb̄ alia nō
sētiūt sapores. Et t̄ ē q̄m nō exped̄ nob̄
ut ōsiderimus q̄ dīā int̄ liguā ī reliq̄ m
bra nō ē ñ p̄pt q̄ ligua recip̄ ī p̄ssionē
ī mo dīā nō ē int̄ eā ñ q; a ligua nō pit
ad ē ī p̄ssionib; p̄pris sibi p̄p sb̄tilitatē eius
sue uītutis sēsibilis ī adiuuat liguā ī h
minatis sui corpis. Et illud ē q̄m p̄pt q̄ sa
pores sūt p̄mitt̄ ī p̄ fundat̄ ī corp̄ eius conec
p̄ueniūt ad p̄fūdū ipi facili q̄ fiat illud
ī alijs ab ea ī appent ōponēs eoz ī p̄tib; ei
lenib; pl̄usq̄ appeat ī p̄tib; ei altius ab i
ea fit illud q̄ ē d̄ ī p̄ssiōe eoz ī ipā. sēit de
illa ī p̄ssiōe fortius ī uehemētius. Vm̄ no
bilitas uītutis ei ī magnitudo q̄ntitatis eius
nō ē p̄p̄e ñ p̄p sb̄tilitatē sēsus eius nō p̄pt q̄d
uehemēt̄ recip̄ ī p̄ssionē q̄n uehemētia sus
ceptōis ī p̄ssiōis accīt mbris ī q̄b; sūt ulcā
nō mm̄ q̄ accidat ī nīb̄ m uolem. S; p̄p q̄
mbra nō sūt eū sb̄tilitatē sēsus sit q̄ nō sē
tiūt sapores sucor. Et pol̄e ē tibi ut tu ōpes
sup ōpōes ōpoitas p̄ueniētes ad ualn̄ uitutū
b; ōnijs agētib; ī cor̄ sil̄ ex mbris ī q̄b; nō ē
ulcus. Et illud q; si tu posuers sup mbrū
ap̄tū; ap̄tū calo sāguineo sicut uine ī
uulpis uitēb; ip; ōtrahi ī solidū si ī ph
ben q̄ resolūt̄ ex ipō donec sitū fecis illd
ī ipō t̄p̄e lōgo nō remanebit s; rubedinē;
coloris sui ī mo color eius fiet aut uiridi
aut fuscus aut nig̅. sic ia; fecerūt ī mlti
medicoz ōpōne ōtinua ī apūt noīato eū
sipila nā ipi nō ōtinuāt sup h̄ apū res ī
frīdas ī supfluūt ī illo accidē futuūt in
ipō s; lōgitudinē t̄p̄is nigrdinē ī duritie;
Q̄ si tu nō posuers sup mbrū ap̄tū aptū
calo sāguineo solātū. l. posuis sup ipm̄
camomillā ī ueies ī usibili accidē ei tot
q̄ ē ōtrīu ei q̄ narraui. Et illud ē q̄n mrfi
catur ī resoluit̄ ī fit lene molle ulcus ī re
soluit̄ ex supfluitate aggta ī eo res mlta
p̄t q̄ accitur ī eo post uiridit̄ aut nigd̄
q̄uis tu assidues administrare camoille
ī eo dieb; multis ōtinuus. Et t̄ ē q̄m ō p̄p̄e

camomille ē ōna ūtuti solani q̄ sit upmiscē
res utriq; sil. ⁊ utrā opā̃ utrorq; maisfā;
detectā. Dico g° illo q̄ ueni ē q̄ eā iā exp
tus sū illud ⁊ sanaui ipm. Et ego sciā etiā
q̄ h' ē res quā sciet oīs qui diliget uīam
rez eligens eā ⁊ ꝑ illud expedit m̄ ut agā
sm̄ hoc iā oñ sit ē ⁊ expletū ⁊ icipiā ꝯplere
q̄ dixi. ⁊ ꝯplendū ipm sūmā ei. Dico g° q̄
ꝑ ea q̄ mbra sup q̄ ponit camomilla ⁊
⁊ solatū simul nō ē spissū ⁊ durū ⁊ ꝯtensū
⁊ uīte sic ē qñ ponit sup ipm camōilla tñ
imo i ueniꝰ ip; īsibili s̄ī indispōe meī.
int' has duas dispōēs ē tñ nob' ut puteȝ
q̄ utraq; mē agit sūs utrisq; ūtutib;.
Et illud ē qm̄ si nulla eaꝝ ageret. in absti
nēt ab op̄onib; suis sil' tm̄ q̄ sola. ⁊ altm̄
eēt q̄ī meta ⁊ sup̄eta oīo nō remanet m̄
būi s̄; dispōēz suā meiaȝ imo fiet ī una
duaꝝ dispōnū oppoitaꝝ. Cū si utraq;
agit ⁊ sūt s̄; q̄ nantuiū ōne ī ūtute rē
aducīt coꝛ due ipssiōēs ōne ī una ⁊ ea
dē hora cū ipē nō dicat horā ī opōnib;
suis quas fatuit. Cū supāt. vg°. dies tot
utrisq; meicis q̄ī opō ī sex ours pmus diei
sit uni eaꝝ ⁊ fiat altinopꝛ suā ī sex ho
ris alijs tūc h' sua nō ē n̄ alienatio ⁊ nō
ētnea oī diuisōnū tn̄ imo ē cū hoc ētnea ō
sm̄ oī sufficiēt. Et cū res sit s̄; q̄ nantui
tūc nō accit mbro ut liq̄fiat ⁊ resoluat
sbȝ eius deīn fiat fortis ⁊ solite sic accit
coꝛ ei q̄ qui balneat ī pmꝰ ī balneo. de
iñ sbmgit ī aquā sīn. imo mag' accit
ei q̄ acciderēt sim̄ ītedēs ad hōie ⁊ q̄ balneā
ī balneo ⁊ aspgēs sup ip; aq° sīn. Nā in
hac dispōē nō aducit hōi ī p̄ssio calī ⁊ sīd
ī duab; horis diuisis imo ī una ⁊ eadem
hora aducint ei due ipssiōes ōne. Et sic
nō ē miū si aducīant coꝛ ex mē ꝯpoita
altiutēs ōne. Sil' nō ē tm̄ miū si ad
ucīat ei ex meicis sīglib; ī sīle illi q̄m̄ dē
sūt mē apud sīn; ⁊ apud illū q̄ sētit de
toto eē eaꝝ sīgulares sīplices ⁊ sūt ī na
tura suis ꝯpoitē. Et sic nos tm̄ qū ꝯpo
nimꝰ meīanas ⁊ pmiscē; ⁊ qū ponim'
q̄ plurim' de suco dulci aut amaro ā sal
so aut acuto aut alio ex ōnis hoꝝ sucoꝝ
plus ⁊ qm̄ ponim' ex eis sil' equale ⁊ facim'
mē ꝯ ponim' eā s̄; hūc modū. Sil' possē ē
ut res n̄ alio ī arbore ⁊ mūdi ⁊ plātā q̄ ē in
ē arbore ⁊ uite ⁊ ali ⁊ tm̄ ip̄i q̄ūs ī eis ⁊

sūt sapores diūsi. qm̄ qū sūt altinaꝝ q̄litā
tū; aut altinatē ūtutes ⁊ qū tm̄ sapor ē ma
gis uīcēs. Et oīo iñ si sapores sūt altinati ū
coꝝ opēs tm̄ sit siles. ⁊ si nō sūt altinati ī
sit opēs coꝝ diuise. Nō g° os s̄; hāc rōna
tionē sic diximꝰ añ ut cogitatōi alic' hoīm
p̄mittā q̄ sīmo ī suco stiptico ⁊ sīmo ī stipti
citate ip̄i sit res una ⁊ eadē. Et r° ē qm̄ de stip
ticitate nō accit ī intelu n̄ q̄ ē res una sip'
sīglis ⁊ coꝛ stipticū ꝯuitit sup duas ītetes

Jam Ca.ᵐ. q. ī quo docet distīguē mē ᵃᵘ stip
corpus tantū ⁊ eaꝛū oppinione. ⁊ rea.

calefaciēs. Et illud ē q̄ sicoꝛ calefaciēs nō
euacuat qū sit aut sīplex sīglē ī uīno cali
ditas sic ignis. Aut mag' uīcēs sr̄ ip; cali
tas sic sāginꝰ. Sīli coꝛ stipticū. aut ē ī ultī
stipticitas sit alum ⁊ galle ⁊ sumac. Aut
ē ī eo ad stipticitas sic p̄im uīnū citoniā
⁊ rosā. Et illud ē qm̄ ī rosā ē res stiptica cū
q̄ntitō ē maioꝛ q̄ntitate illi multiplicib; mi
nis. Et ꝑ illud tm̄ sūt opēs stipticitatꝰ
ī rosā puē ⁊ illud ē qm̄ rosā nō sūc stiptici
tate n̄ p̄q̄ntitate q̄ nō ꝯsē coꝛ q̄b; olemur
d' ūtute mollificatiuā q̄ ē ī ea. q̄ resoluat ū
tutē coꝛ. Et cū sit res ī ea s̄; hoc tūc nō ē m
nī sic mē ꝯferēs apūtib; accētib; ex sāg.ᵗᵐᵉ
⁊ ꝑx ī ea additōis coꝛ ⁊ coꝛ ascēsiōe imo
nō ꝯfert ei rosa ip̄a n̄ dudū ad h' sūt ip̄i
sīn. Olȝ nō. ro. q̄n ī nā sūt ē meiūȝ ī olm
⁊ rosā tūc n̄ ē de melioꝛib; q̄b; medicātur
ī apūtu ī hora aug' coꝛ ⁊ sue ascēsiōis ⁊ r° ē
qm̄ olm rectificat ea ꝯfert eis ī hora stat'
coꝛ sic iā oñ sū ē exco pexpimētū ⁊ dicā eā;
ī h' lī de ingenio sanitatis, vīm olm ro. ꝑpea q̄
ē mē int' duas meianas sīplices ex q̄b; cō
ponit ꝯfert ī oī hora meiā ī duas horas
ī q̄b; ꝯferet illa. Et r° ē qm̄ ī pm̄ hoꝝ apātioꝝ
ut phibeat mā ⁊ abscidat̄ attractio ei. Et in
hora status ipōꝝ o; ut resoluat cū resolutō
cū qua nō sit mordicatio. Sz ī hora aug' ⁊
ascēsiōis ē necē phibē q̄ effūdit d' mā ⁊ re
soluē q̄ collectū ē ea sil'. Et h' ē res q̄ cū hō ī
audit nō ꝯsidāns ī eo q̄ pmissū ē d' ītēna
tē quā diximꝰ. fortassē nō recip' in iudicat
eā. At cū pmissē sit iste ītēnatēs nō scio
aliq̄ q̄ puciat ad hec exigētiā sua ⁊ neget ī
hūc sōnē ⁊ nō recipiat ip; ut iñ fiert ipm
Et oī cū hoc necīo ut sīgūnes supter exipm
egine s̄; illud q̄ meicat ī hora aug' hōiȝ
apātū ⁊ coꝛ ascēsiōis sīgficēt sup res ōnas

Et illud e qm pmutatio subita rerb3 stip
ticas q aggrit sim mbr9 ostrigit ipm ad i
res q mollificat 7 resoluit e locutii negu
du 7 i hora q e mr pn apitii 7 cor stati ppq
sunt i dispo augmti no e xtns ut medicet
ai reb3 q phibet 7 abscidit arterie penit
sic fit i eis ipi ipor mz ut medicetur e reb
resolutis sic fit i eis i hora stat ipor imo
sic i horis egrius e meim it duas horas u
mauq quar ptinet oni eius q ptineral
ti. Silr oz ut sit me q admistnr in illa hora
me. No g fuc stipticitate sic faciut stiptici
tate n'se q admistnt i pu m resoluit sic
e resolutio me qb cauat i hora status 7 ois
res que e me int duo ona e pmixta ex uis
q3 q aut pmixta sunt p se utriq3 aut o'ite
sunt ptes utriq3 puc q effugiunt sibi ad i
uicem. Sig ius ut oli3 ro. sit opoiui ex duo
b3 onis sz huc modu 7 simus ut sit ita sm
modu pmu sic i illo pilud q ius. Apuit
me uo no e dra int duas res cu illud ad q
intendimi declaret sui sit sz dispone illa aut
isti. Signi e scio q situ osideramus i reb3 qb
simat b i eo q dix teofrastus i li suo 7 q mul
tiplicantur de intentionib3 ear eligeus i pelige
modu sm ex mois pmixtois. Et i olo ro. i
qm psidat usq3 ad psidu 7 b uetat cor i
sicca pl q oli3. Et extimo de ia multoi modi
se quosda3 iugentes cu olo ro. atanatu sm
ex corijs sic amcle qm sut spissar pmu sic
ca 7 uoluit limit ea. Et e qm oli3 qm ad i
mistnt solu sigulare aut ocssatiu cu aq
no b uetat ea sz q oi. qm e grossius q ut
psidetur 7 p uciat ad i tiora. olm uo. ro. ac
cidit cu reliqs ptetib3 alijs q e q e i eo d
stipticitate pauca aduuat ipm ad puci
end aduitorio q no e m. Et illud e qm res
fortis stipticitatis 7 res potice ppea q oluit
illud q appet d re hora qua obceciunt ei p
hibet humitates ad b ut i gdiat 7 p uciant.
Res aut q ostrigit stipticitate pauca 7 e i
eis de sba sbtili penitete cu eis q timo mag
au hec q no phib3 eas stipticius q e i eis d
puemendo ad psidu cor quib3 obcecunt
qm ofert eis 7 aduuat ipas ad puciend
qm ipellit eas ad i tiora. Et illud e qm res
q sut sbtiles cale qb3 no admisce ad stip
ticitatis resoluit q e i cor b3 qb3 obceciut
d humitate 7 no addit eis humite alia re
b3 grossis fns sil no e pole ut i nomittat et
p ueniat sunat humitate ad i tiora corpis
oio. Res aut i qb3 e humiditas tepida
sbtil simul no e phibitor eas qm pp sbtili
tate sue 7 sue sbtilitatis simul moueat
tur motu facili uelox 7 penetret i meatu
b3 cor qb3 obceciut. Et ppea q ur no calefa
ciut calefactoe multa no resoluit q e m
ill cor b3 de humitate 7 sicut hec sup q sut de
istis dispoib3 sunt i eis stipticitas pua e
pole i ea ut i pellat pte sbtile q pcessit 7 u
flunt i meatus ad psidu corpis 7 strigat
q appi de cor 7 i spisset e. hc ei e meu ex reb3
oib3 que b uetat. Qn aut ei stiptici
tate e d obliuite sic sup q e oli3 ro. tuc ppea
q ipa e illud q e meti supatu3 no u'cs
supns no e ei pole ut aucedat ptes sbti
les calas q sut i olo ro. Cu g psidat 7 p uc
niut ille ptes ad psidu i capit stipticitas
opm i supficie extrinseca q solidat ea 7 ag
gat ipm 7 spissat ea3 q m pole e ei. Oz g i
de necio ut i pellat ptes sbtiles q pcessut
i fluctuit i meat ad i tiora 7 p hibeat redire
ab eis 7 rauce 7 p ueiut ad extiora qm mea
tus sut strcti i suis facieb3 7 calitati i natq
e i cor b3 loui3 e d adiutorio sup hac oppoi
res mag. Et illud e qm ipi acribit ad se hu
res ad i tiora 7 sbtiliat eas diuidendo eas in
ptes puas. Distictio .x. i qua agi de me

[in margin: tus]

[in margin:] T ip uenenosis aequalitate 7 sbtili 7 de me
ri cin mc solutis. Ca. i. i q igitr cau q me
q i natis suis uenenose cu sui qlitate opit
sut hc sut me. forti in calidis mat ias
pmnose sic in sqamu qua i fridas. 7 ze
7 opui 7 beugi 7 madragora. 7 reliq me c
siles istis quar op i natis calis e uelo
tior 7 maior. 7 b qo pcedit ad pucu dui3
q ipa e d qonib3 qb3 no e responsio. Sm si
ca posuius mte tua i eo q dixi 7 ositauius c
ositatiue qua tegit pignicia psemb3 e res
posio i ea. Et illud e qm si in istis meicmis
no e pole ut i e fluat donec pueniat coru3
sitius ad cor 7 i fitet ip3. tuc oz ut iuiectu
ieud ad i tiora possibile diuidi i ptes puas
7 sbtiliatu. 7 b e res q no e i istis meicinis
puis qm sut grosse tardi motus 7 no acq
nut ex seipis diae3 penitr i ptes puas. 7 p ces
sione in i cessu ad i ciora i mo i digei calita
te aliq de foris q i madat eas 7 subtiliet ipi
7 diuidat eas i ptes puas 7 sunat eas pcede 7
penetrare i meatus minutos oiu mbror

Et pp illud iste me͂ qn̄ nō ꝑatur eis calitas
cui dispō sit h' dispō cōuenit ꝯ iuuamēt̄ ꝯ remaneat
net lesitates i ptib; magis recedētes i ue
nis pulsatilib; ꝯ nō pulsatilib;. Cū g° plegati
cū eis spiritū ꝯ multiplicat eiꝝ lesitatio
ꝯ ipm̄ cōi sio i uenis aduenit eis ex hiis ꝯ r
b; qui sūt i illis uenis qn̄ i spissatio. Et
illud ē ꝑpt̄ q' iā multot̄ ondim̄ q' oēs q̄li
tates agūt ꝯ i ꝑmūt alie i alias i tm̄ q' in
lapide i ꝑmit distilatio aq̄ cū pl'i q' peruat
eaꝝ ꝯ ensis cōmedit̄ ꝯ obtūdi ꝯ destruit eiū
acuitas qn̄ cū eo i cadit cem. ꝯ iā ondim̄
q' opōes corpis nō sūt n̄ pp illud q' ē meo
de mībris radicalib;. Os g° s; illud nec
ut cū istis mībra ꝑmanet nō cū i frigidat ꝑ
me͂ infrigidātes coꝝ remaneat h' uiuus ꝯ
nō i frigidat̄ nib' radicalia coꝝ ꝑ fuitēt̄ iste
me͂ i meatib; suis ꝑpis eis. Et h' ē res q' nō ē
me͂ fris ēē ꝯ his ꝑnās suas in ꝑpat̄ eis ut ꝑ
fundēt̄ ꝯ ꝑ ueniat n̄ accidit eis res q' fundat
eas i eadē ꝯ penetrē ꝯ q' fundat eas i ecedē et
due res quaꝝ una stat i l' statē eāꝝ agē
tis ꝯ ē actractio uenaꝝ pulsatiliū ꝯ h' ē qm̄
iā ondim̄ q' qn̄ iste uene dilatāt̄ attrahūt
ad eas totū q' appiquat eis. ꝯ altā stat sta
tioē eāꝝ elementa ꝯ s'btiliatio sbē eāꝝ ꝯ qm̄
meicis fris crossis nō ē pp nās suas ista
ꝑpetas. s. s'btiliatio sbē i digēt re q' acquit
eis illud. Et coꝝ quidē frigidē cōmiis uenę
pulsatiles sūt debilioris actractiōis quā
uene coꝝ calide cōmiis. Et iā ondim̄ illud
ꝯ ē g° nob' itm̄ posse ut dicā; sbā; me͂ ue
lociter i ptes ꝑuas. Et pp s' q' qn̄ tardat̄ me͂
ꝯ plegāt̄ mora ei cōsē ē uectio i legitudi
ne ut ipā alterēt̄ ꝯ pp s' digerēt̄ ꝯ decoqrēt̄ mul
totiēs sic accidit illud i suco lactuce. ꝯ naꝝ
lactuca qn̄ exprimit̄ ꝯ bibit̄ aqua ei ꝯ plō
gat̄ mora digit̄ ꝯ decoquitur: Si aūt ꝑce
dat aqua lactuce ꝯ ꝑueniat ad coꝝ auāte
s; dispō; suā nūc eius opō ē sic opō i qui
ami. ꝯ accidit reliqs sucis quoꝝ uirtus ē q'
i frigidat cū eis oib; q' qn̄ nō possūt i fice
festināt̄ ꝑueniūt i fine sui ēē ad dispōnē ē
qua nō agūt ꝑenitᵉ. Medicine aūt q' in
fectiuūt ꝑ illud q' fiūt de cōpositiōe ꝯ ꝑut
factiōē qn̄ eaꝝ mora plegat̄ i corpe fiunt
fortes. ꝯ nā oīs res q' putrefit s; legitudinē
tpis addit putrefactiōē; ꝯ ꝑpē qm̄ ē i loco hu
mido calido. Et cū res sit s; q' narraui te
um̄ ē me͂ quaꝝ ꝑ plurimū ꝯ q' fiunt acci

tē de nocumēto nō ē n̄ pp i frigidatiōē eaꝝ q̄ est
in uelocitate opōis eaꝝ ad iuuamētū eis ad cō
plendū ipāꝝ opōe; aū qn̄ calefiūt s; legitu
dinē tpis destruāt eaꝝ uirtus ꝑ q' posse ē ut
noceat ꝯ um̄ ē meicis q' nō sinaūt accidere
illud q' fiunt accidē d' lesiōē ꝯ nocumēto n̄
pp putrefactiōē; q' legitudo tpis addit i opō
ne eaꝝ q' addit i putrefactiō; ꝯ ꝑpē qm̄ ē i lo
co humido calido. Et illud ē q' nō ē posse oīo
i aliquo aliū; ut ꝑueniat aut moueat' n̄ coꝝ
abstineat ab opōe sua. ꝯ nō ē posse ut abstine
at ab h' donec adueniat ei mali' cōmis aliq̄
fortis uehemēs ualde. Et illud ē qm̄ n̄ dist̄
tur ei motus cū calefit plus q' oī calefactiōē
absolutam ꝑ q̄tum q̄titate accidit. Aut qn̄ i
frigidat cū quacū; q̄titate ꝑpant̄. s; accidit s'
itm̄ qn̄ exsiccat̄ aut humectat̄ ꝑ q̄titate ꝑ
uaꝝ qm̄ qn̄ accidit ei d' mali' cōmis ad cui' q̄ti
tas sit h' q̄titas tūc ei opō ꝑ cul dubio nō
ē imm' q' oī. si nō destruit̄ motꝰ ei oīo. donec
accidat ei calitas fortis ualde aut frigitas
aut ꝯ ab istis duab; d' reliqs q̄litatib' q̄lita
tib; agētib;. Medicis aūt q' i frigidāt ꝑfri
tate; accidit qn̄ tardat̄ i suo i cessu ꝯ sua ꝑue
tione ad coꝝ res silis ei q' accidit multot̄ lig'
humidis. ꝯ h' ē qm̄ ligna humida itm̄ supāt̄ subi
to semel de eis sup ignē q̄titas mag' ꝑ suāt
ignē ꝯ extīguit eū stati. Et si ꝑonātur oīa eē
ignē coꝝ exsiccēt̄ ꝯ calefiat i ꝑmis. deinde
ponāt' s' ignē cū h' q' nō extīguit ignē;
fiūt i cib; ei. Et silr ē dispō i iusqamo
qm̄ ipm̄ nō i fiat hoiē; n̄ qm̄ ꝑuenit ad
coꝝ ei' uirtute ipī ad huc forti. Et illō ē pp ā
plitudinē meatuū corpis ei' ꝯ pp multitū ca
liditas ipī ꝯ pp uehemētiā actractiōis uenaꝝ
ei pulsatiliū ꝯ nō i fice tarde qm̄ i uenit i
corib; coꝝ res quasi tā diuisas istis q' ꝑ hy
bet ꝑ illud penetrē ꝯ mutat̄ i incessu ꝯ adue
nit ei digō ꝑ eaꝝ dimitē ipī ꝯ ꝑpat̄ ꝯ ouerit cō
di. sic ꝑpat̄ ꝯ ouerit res fumo ꝯ fauilan ꝑ q'
aduenit ei de calefactiōē sic ligna acquirūt
illō expōne sua i ceuitu igis. Et ē res sit
i h' s; q' narraui tūc nō ē h' ad d' quo sit i
mirā. n̄ ad i q' sit lesitatio i mo ē silis ei q' i
uenī i lactuca. ꝯ nā si de lactuca itm̄ comedat
hō q̄titate cōputū nutrit eū. ꝯ si exprimat eā
ꝯ bibat d' aq̄ ei q̄titatē magnā ꝑit ꝯ moꝝ
sic moꝝ q' bibit iusqamū ꝯ opiū. Si e g°
lactuca si ꝑcedat ꝯ i frigidet coꝝ i fice. Et si nō
ꝑcedat ꝯ i frigidet coꝝ. s; digerā sit cib' corpis

hois. Sili' i q'tu m' iu e disp'o i iu sqamo q'
i'c'fiat hoie; qm ip' p'cedit i i'fiuat cor ei' mo
i'c'fic tauros qm inueni't eos p'p taraditate ipi'
i corpib' eor. Et ex eis q' signi't e qm silo' fu
e'rit sui't ex eo p'u' . no' i'c'fic eu'. Et i'a ia ma
fuit i muliere q' fuit d' atheniesib' cui rem
morati sui't multi d' ill' q exposueru't i h' ea
q' ip'a i cep' sume q'titate' p'ua ualde ita q'
no' cessauit ad de' i p'cede' p't q' i ueisil' ei mo
lesio i nocu' dor' acc'p ex eo q'titate' mag'
i ea i illo e qm q'titate' p'ua q' accep' i p'nci
pi d' hac me' iuat na' eius i potuit sup ea'
p' p'uitate' sua' i su paucitate' i p'a i hic rei
p'pa q' assotiata e ei na' ipi' i assuefactu' e
ea cor ei' fm e ei sic res n'alis oueiens. Et
no' e nece' i h' loco nob' enu'tiare ca' p'p qua'
d' p'p'etate o'suetudinu' e ut fiat res mul
tis. Et sili' q' ne' acq'site sic exatinauerit
a'tiq i na'tauerit sut uice'tes qm si fece'ri'
f'ent illud q' dice' ex eo q' e ex i'cene; nu'
p'p'e plus q' illud q' e ex modo p'c. q'uis ego
ia' sc'p'seri' i eo libr' p'p'e. Nu'c au't oi'nos ag
grare sum'a' hui' so'nis. Dico g' nu'c q'd
de me' q' i'c'fituit fuitate sua no' e aliq' qm
gue' suo sit i'c'fite's imo no' i'c'fituit n' p' q'
titates suas. Oreiane au't q' i'c'fituit p' eq'
fatuit a ccide' d' corrosio' i p'ut'factio' i cali
tate no' e ita i d'ita istas me' i p'cio. Oe' at
q' i'c'fituit p' illud q' fuitur accide' d' i fiida
te corpis no' i'c'fituit qm illud q' h' assuit
ex eis fuit p'ue q'titatis sic no' extiguit ig
ni'etu' aq' p'ua qm effundit' sup eu' i lignu'
unu' huidu' qm p'oit' sup ipm. Et sic n' me'
istis accidat calitas fortis i cide's eas i p
tes p'uas i fintie's eas p'cede' i frane's eas p
ueire ad cor e p'ole' i eis ut i'c'fiuat. Sili'
ite'm qm calitas q' i cidit me' frida' i diuidit ea
i p'tes suas p'uas i faciens ea' p'cede' e fortior
ea multu' iuat ea' i supat ea' oio' i resoluit
ip'm i alterat ea'. d'ui p'oit ea' e' i cibis.

Tucce

e nobis

remeco'rati h' ite'm h' capli i e q' antiq dixe'ut
ite'm d' meieis fi'is i natiuis suis q' si' fiat
p'o' i iuenerit qm iste ite'm no' sumit ali
q' mor' p'n' i'c'fitatois n' a cor' sic sumat me'
p'n' calefactiois q'tus ille sumat ex corp'e
p'n' op'ois sue s' mod' q'a' i iste sumat s'
mod' alui. No' e g' illud ex eis ex q'b' o'se huc
simo'e; na'u qm h' e ulis cois utri'sq' simil'

Et e q' me' de qua e uolu'tas ut fiat op'o;
sua' in cor' no' i cip' i altera't n' a cor' i quo e uo
lu'tas ut fiat op'o' sua'. Uinu' alteratio
accit me' quar' u'tus e u'tus cala' p' h' q'd
ip'e calefiuit a cor' tm. Et me' quar' u'tus
e u'tus fm altera't p' hoc q' ip'e diduc' i p'tes
suas i acqru't moti de foris i p'p' cu' n' sit
p'ole' istis me' ut op'e'nt' i corp'e illud q' agt
exterua q' sut fm' do'n' cor' suscipie's eam
op'oi agat i illas me' c'tm plex ut dicat'
q' ip'e sut fm' de p'o. Et e s'mo i illo a'xes ei
no' sit eis p'p se ip'is ut i'c'fidet cor' i frida'ite'
actu o'plem. Imo nece' e a' illud ut fiat
at i eis op'o'ne' qua o'pletur eis i'c'fidatio.
Et illud e qm dio' h' me' i p'tes p'uas i
q' ip'e acqru't moti acq'situ' de foris e op'o
que e a calitate corpis i h'is me'. Q' silo' a
mat ut noiet me' quar' una e h' fu'is ac
tu no' o'cedim' ei illud. Et illud e qm qu'ca
dit o'fessio cu' ip'are; tu'c no' remanet n' dui
sitas i neg'o' i noie tm. Et o'es me' quar'
h' e una sic o'ndim' h' indiget i o'plemo' sue
actiois i corib' calis. Et p'p illud qm unu' q'
duor' s. sigam i op'i p'miscet' cu' uno
i'c'fic' hoie; uelotius. Si' no' o'ng' ex istis
meieis e p'oci q'titate' q' p'p'ut' q'a' q'titas
fuit. Et illud e qm si p'miscea't d' ea q'titu'
p'ua cu' q'titate mag' uini ualde uicat ea'
uinu' ita q' no' app'eat i p'ssio. i si miscea't d'
ea q'titas mag' cu' q'titate uini p'ua fac'
ea' p'cede' illud uinu' i p'ueire cu' ea ad co'ue
lare. Et no' e p'ole' i eo ut uicat ea'. Et sili'
potat d' opio q'titate' qua p'ole' e ut i'c'fi
uat. d' n' o'se'ctu; q medicat a' q' moria'
i datur ei i potu post ip'm uinu' a'tiqu'n p'
q'titate' magna'. tu'c u'm e ei q' ip'e sana'
Et p'p'e sumu'n fuit una ex sp'eb' uini lau
dabil' g'nis. Na' si fuit ita eius calefac
tio eit plus. Et e qm ille cui disp'o e hec
m'dou eius cor i'c'fidat' i fri'tate uehem'ti.
Et sig'o sup illud e q' e uinus ad h'. Et me'
ite'm alteratiu' i corp'e eius s' dispo'e; mo' al
teratiois p'p taraditate i cessus ei' sic alte
tur ligna huida qm p'onu't ad latus ig'nis
i illud e exite ei' ma' detectu'. Et p'p illud
uinu' calid' i na' sui qm bibit' i hac hora o'
ferat ualde iuuamento. Et e q'uide ia' atrium
uiui i q'b'da' horis cui cor ia' erat i'c'fitu'
ualda' i fridate ul' fritate p' h' q' dedi sibi
i potu d' uino noiato lisbos libra' eiusma

morte. Et nunc quid sint species a quibus possibile
est ut sanetur oppilatio nunc nominati libro isto et illius
Et est nunc nominatum cum simus et species simplicium
nunc nominatum nobis et etiam species nunc calidi
omnis in quibus in nostris manifestum est venire. Et ad
ultimum dico nunc cuius sit est nimium subtile lini
nosci cum color penetret citrinitatem et rubedinem
clarum cum odor est bonus et tollat ex aqua que
patrem faciat quantitatem multam est nunc in quo est possibile
ut calefiat corpus calefactione multa et ut
penetret in corpore penetratione facili velociter cum
ergo nunc est in natura sua subtile propterea et est retentus
sua antiquum et in sine sua propinquum priusquam tunc et
ipsum sanat corpus que infirmata sunt et non sunt illud
in illo cum corpus infirmatum est ex opposito aliter ex eo aut
membra que infirmantur corporis tamen. Si sunt illud item in eo
cum accidit sicut opiis in egritudinibus propter siccitatem aut propter corpus
humidum aut quod in potum dantur cum medicinis que infirmant
corpus ut ipsarum infectio sit cum non omnino sit sine
hac multitudine / nunc sit genus eius laudabile
nauseantium sic hoc modo non est necessaria de eo in quantitate
cum qua possit ducere membra in partes privatas et fa
ciat eas penetrare et pervenire ad corpus pulchritudine
natam motus sui et velocitate sue penetrationis.
Et nos iam diximus in isto modo quod sufficit nobis. Ca
Duos tuli in quo agit de medicinis venenosis
que iam sunt sis in suo genere / a suo genere.
secundum in primum suum in eo quod primum est dispositione que
remediorum de eo est medicinarum que infirmant propter
naturam et propter illud quod faciunt accidit de corro
sione quod quando cadunt mora plagant in corpore sunt do
lores et incurabiliores in quibus ipse ignis suo corrumpit
patrem naturalem hominis non in multitudine quantitatis
sue tamen. Sic membra que infirmant corpus. Hec est
hora in qua necesse est nobis remediorum eorum. Et
est quoniam sermo in eis continuat ex aliqua [illegible]
sione qui est in membra que proprie calefiunt corpus et for
tasse plures istarum sunt calide actu item. Verum
illud perit a nobis et effugit sermo nostrum propter una
duarum rerum. Aut quia in corporibus nostris est caliditatis
plus quam caliditas illarum. Aut quia earum summa est ista
et est nobis necesse item in hoc loco ut remediorum earum
quam vincit de eo eius quando mergimus eam in balneo
siccam que est sicca / et remediorum item quando accidit no
bis multotiens quod non possumus intrare in unam aquam cale
factam sine mora invenimus autem illud in unam aliam in
qua sit de aqua que sit minoris caliditatis quam
illa. Deinde pervenimus ad unam calidam non nocebit
nobis caliditas eius. Et nos autem illud non tolle
ramus caliditatem ipsius in primo cum super eam. Et de
illo in yeme tangit aquam puteorum et fontium ma
nu eius sanam sentit ex ea tepiditatem et si tangit eam si
manu eius non sana non sentiat ex ea illud. Et ad
ultimum sic dixi autem non sentit unusquisque corporum quod ob
occurrit ei nisi secundum quod preparatur ei ex dispositione sua. Verbi gratia si tu
intromisisti manum tuam in cementum fimi manu
tua sana sentires ex fimo caliditatem manifestam
Et si intromisisti eam ipsa calida non sentires ex fi
mo caliditatem. Et si intromisisti eam in cumulum
fimi columbini et proprie fimi columbini silvestris
dum sunt manus tua calida tunc tu secundum dispositionem
sentires ex eo caliditatem manifestam. Et similiter hanc
rationem quando intromittis manum tuam in atra
mentum viride et atramentum rubeum et colcotar et in calcem
et in calce et in rebus aliis multis ex his et res ille sunt
potentia cumuli sentiens quod ipse sunt calide. Et si tu
acceperis ex eis fusionum unum et appenderis illi iam
est infirmum patiente tunc tu plus non sentires ex
eo caliditatem penitus. Et illud est quod tu non tan
gis ex eo nisi partes que infirmare sunt patiente. Et tan
gis illud item partes que sunt dissimiles in partes privatas. Et
sicut accidit item multotiens aque putei et aliam ex aqua
fontium quod invenit eam calidam tactus. Si calefit in
manu eius antequam tangat eam sentit quod est frigida. Et
hic sunt multe alie res quas possibile est nobis dicere
ex his quas qui audit non prohibebit credere quod sit membra
que apud homines sunt calida potentia et sunt apud aliud genus
aliud calide actu. Hec vero res non dixi hic nisi propter
intentionem quoniam est ex rebus quas intendimus. In membra
que corpus obviant infirmatur propter illud quod faciunt ac
cidit de corrosione aut de putrefactione hic est sermo
noster. Et homines quidem in suis opinionibus inveni
unt quod ignis sunt infirmitates homines et non sunt membra
que infirmant et infirmatur per quantitatem suam in lateri tamen
Et illud est quoniam super membra illa infirmantes quoniam per
natam et invenit eas in quibus locis et fiunt ab hoc.
Sicut autem illud quod sunt ex membris que putrefaciunt
est minoris quantitatis secundum dispositionem et corrumpe
rent corpus. Et hoc est quoniam omnes res de proprietate quarum est
receptio putrefactionis non putrefaciunt nisi cum
calefiunt et humectantur et sanguis est calidus et humidus
propter quod cum non est possibile ut remaneat in membra quarum
proprietas est susceptio putrefactionis ut putrefi
ant ipse. Deinde redeat et putrefiat aliquid eis.
Et propter illud membra multe huius generis non infirmant
postquam sumuntur nisi post tempus longum et ipse que ex
eis sunt grosse tenue. Quoniam iste quando residet in corpore
putrefaciunt secundum longitudinem temporis corrodit et
putrefacit illud cum obviant ex membris corporis
propter illud. Et illud est quoniam membra que sunt subtiliores

istis egredit' in q̄b; hois reuant' ex eo ei
sup̄fluitate. Et ꝑp has duas cās fi plimū ex
multis me' q' intēditur pilluð q' fatiut ac
ciðē de conosiōe ⁊ putrefatoē saluat hō ⁊ no
i'fitiut eū ꝑ duas cās quaꝝ una ē h q' ðī
xi. s. q' acuit me' multor' ut egrediat' cū fece
an q' ledat cor. Et cā altā ē qm̄ multor'
acuit ei q' fiut ex eis ad ut uiuāt' cibo aut ā
exitib; que ofenit' i bi' locis fi q̄ciq; modū
fuit ei iuuamēti. Aut ꝑpat' ei me'icus qui
solliciatus ē de eē ei ⁊ stat cū ꝓprietate sua. Et
illud ē q' me' iste qū nocēt cor nocū. mag'
nō ē posse ut ille sanet' pregnī imo illo st'
necēē me' fortes. Et me'icus qui stat cū te
Bi si me' i'fitiēs fiut' puc q'titatis ualde
nūc posse ē ut fiat ad aut qm̄ ipū egrediētur
cū fecib; aut qm̄ ille qui sūpsit eā uiuāt'
regiē quo or ipm̄ uti sic si hō accipiat pre
cetessima auri uni ex cātaride tūc hoc
gredit' cū uiā ali q' noceat. Et ꝑp q' qm̄
misceat' i me'icinis paucitatib; urinā ad ex
cātaridib; sic pmisceat' i multis me' lutu
tib; multū ex me'icis aliis i'fitientib; q'
fiut' pilluð me' ꝯposite qū ꝯponūt' f; q' or
fortes ualde sic me' ꝯposite paucitatis uim
i qua cadit cātaris ūtus ē uiuāt' uehemēs in
paucitate uiē ⁊ mūdificatoē corpis qm̄ i
clinat maī aduesica ⁊ plūc caꝝ corrodit
uesicā ⁊ ulcerāt eā. Vnū qū illud q' ex ea p
miscet' ē q'titas pua i q'titate mag' me' ⁊
lonar ꝯfēitum mittit illas me' ⁊ fac eas
penetrē. Et no ē posse ei ꝑp paruitatē suā ut
fatiat aciðē conosionē i uesica qm̄ ois
res efficiēs opꝯ i'diget ⁊ sibi i fine ūtutis
q'titate q' sufficiat ad opꝯ. Iā ē q' ignis
ipē qū q'titas ei ē q'titas pua ualde. no p
calefac' nec dū ꝯburē. Et si tu existimauis
p'te unā ex cētū p'tib; sintille ignis i uei
es cā re quā strūs hois no ꝯplendit. Et ex
omnib; istis reb; sciat' q' una me' que i'fitia
ut ꝑ sua i'fitatoē qū fiut' ex ea q'titas p
ua posse ē ut nutriat cor sic sucus lactuce
In me'icis aut' q' intēditur ꝑp illud q' fatiut
aciðē de conosiōe ⁊ putrefatoē no ē posse ⁊
ut mittat penitus ⁊ si q'titatis eaꝝ sit pua
tās i tīo q' penetret i cor pre q' i ipo le'sioē
fatiat. Et illud ē qm̄ iste nsc ignē suo st
ꝯtine ue' hois. Capitulum .e. i q' agit de me'. ac
Tsicut uietis ⁊ q'li ꝯiutāt' i cibū ⁊ q'le' no.
nos diximus i sucis an q' nullus cor ē f plim
cū no ad misceat' qualitas extinea. imo i alo
re ⁊ humiði. ⁊ i struetu ē res pmixta suco cor cū'
gnis ē p'r gnis sucor. Et silr' oi ut existimes q'
i me'icis sunt sb' multe sciētior gnīꝝ pmix
te uiuisibilis sup' ⁊ sacs illud plus ut cognit'
i scie inticē q' ipm̄ no diuisificat' a cartamo
ñ qm̄ i ipo ē de caliditate plq' in cartamo. Et
illd' ē qm̄ q' ē int' utq' e' similitudinē istaꝝ ē
res pua quā tu potes scire pmixtū ⁊ iuxsit
⁊ pmixtū cū istis duob; ⁊ ē q' albo ūn soluit
flā. Et iā ondimꝯ i li' ūtutū naliū q' spēs
actiuitatis no ꝯplet' ū ꝑ ꝓprietatē qualitatū
que sunt i sb' is. Veritū semē urtice pmis
cetur caliditas multa ⁊ plūc ꝓprietatē diuisi
ficat' a cartamo. Et ꝑp illud q' iā nonnū
fit q' de me'icis solutis qm̄ no soluūt' sunt
quedā que cū hoc q' no nocet cor fiut cib'
⁊ q'dā q' alterāt' ⁊ ꝯuitāt' ad dispōi q' corrūpit
⁊ i'fitiat. Et illud ē qm̄ i' unaq'q; me' sol
uentiū. ⁊ uic' uni huor' ꝑ cul dubio ē assila
no si no ꝯsē eā necīo ut sit ei pmixtū ad d'
ūtute i'fitiēte. Et ꝑp h' fit q' no ē ꝯus ei ut
noceat ꝑcul dū qū no soluit imo digestū
⁊ q'āntur ex ea ille huor' de ꝓprietate cū' ē ut
attrahat eā. Et no ē deletū ame q' no ē ꝓpe
hoī ut i'telligat' simoē cū h' ē scitū nl añce
dat ⁊ exerceat seipm̄ i li' ūtutū naliū. Et
p' ē qm̄ iā ondi illic spēs multis ex spēb;
actiuitatis q' sunt ꝑ' ēntiā qualitatū. Et q'
plūc fit q' ad unūq'q; mēbror' corpis att'
hit' cib; dēps ei ⁊ ꝯtinuat' cū hac sua q' u
naq'q; me' solutiaꝝ itm̄ ē ꝯns huori que
ipm̄ attrahit. Vnū me' ē fortior huore sic
lapis magnes ē fortior ferro. qm̄ h' lap
ē silis ferro. ⁊ ipe no i'uenit' ū i'iunctū ei
⁊ ei aspectus ē silis aspectui ferri ualde sic
fortior ferro qm̄ ipē attrahit ferrū ⁊ ferrū
no attrahit ipm̄. Et no b' itm̄ no ē necēē ut
credamꝯ q' cartamū ē flātici sic sigt' sup'
color ei. Vnū ꝑp caliditatē suā ē fortior flāte
plūc g' cūꝝ attrahit flā. ⁊ flā no attrahit ip'
Et silr' semē urtice q'uis cor uicat ipm̄ i
hora aliq'. illud naꝝ ē res q' multor' acuit
cartamo. Et no forsitā acuit multor' sei
in urtice ꝑp locū uehemētie ūtutis sue ⁊ fit
me' solutiua cib' sic elleborus qui ē cib;
ꝯtinuas sp. Et ego nolo cū ego iā pue
nerī i sermone ad huc locū ut fatiā autē
remēorationē unū capitulor' sciē diuī que iā
ondi i li' ꝯmixtionis ⁊ ē ex eis q' b; fit uinā.

illi capitulo in precedenti. Dico ergo quod divisionum secundum
quarum consideratio est qualiter res ad hunc est natio et de eis sunt
quarum consideratio est que possibile est ut hec res sit ad hanc rem
necessario et accidit eis illud quod sunt sequentes ad in
dicendum necessarias sicut accidit in hoc quod ostendimus hic de
cartamo et semine urtice quod intensibilior flaucus
est res super quam non est nobis possibile exigere diminutionem
manifestam. Secundum res in qua fumo est fumo possibilis
cuius ostensio potest ostendi ut sit. Verum postquam iam nos
ostendimus quod species auctoris non sunt nisi propter simili
tudinem stabilem ad stabiles et iam ostensum est multotiens
quod in hora solutionis medicine solutive non attrahunt
nisi humores convenientes eis proprietate sua. et non alteratio
humorum omnium similiter. tunc oportet necessario ut sit inter duas
stabiles ad similitudines. scilicet medicine stabilis attrahentis et stabilis
attracti. Et res que quod solvunt cartamum
et semen urtice non est nisi flaucus. Oportet ergo necessario ut accidat
non hic flaucus ut cum non sit nisi res flautica procul
dubio. Et ego non dixi quod oportet ut sit res fla
tica ipsi met nisi quia non dixi etiam nisi quia iter utrumque
est similitudo non quod utraque sit res una et eadem.
Et illud est quoniam non ferrum attrahit ferrum neque
caro attrahit carnem. sed lapis attrahit ferrum et
caro attrahit sanguinem. Et iterum quod res sit ipsa
met et iterum quod sit similis ei est similitudo et diversitas in qua est
extio quoniam flaucus et flaucus cartamum et cartamum. est
una et eadem res. Sed cartamum et flaucus alio sunt
similia non res una et eadem. Et illud est quia quando
nos dicimus quod iste sapor est sapor colericus aut
flauticus sapor non volumus quod illo sapore sit
cola actu inventa. aut flaucus inventum actu. Et
iam ostendimus quod consequatur auctores hic sine di
scientia et serditate illis alterum naturalium et in locis
aliis multis. Iam ergo convenit nobis ut redeamus
ab omnibus istis sermonibus et ab omnibus sermonibus que sunt istis
compares. Et oportet ut redeamus ad id de quo illud in quo
fuimus. Dico ergo quod de medicinis solutivis sunt
in quibus assimilatio et convenientia attractionis sunt inventa
et tunc de eis sunt in quibus non est alia assimilatio in
venta nisi illud secundum complementum. sed ipse adduntur
in eis et acquirunt eas in corpore sicut medicine que combuni
tur. Assimilatio ergo in istis ut dicitur est secundum duas manieras
quarum una est actu, altera potentia sicut accidit in reliquis
rebus aliis omnibus et permiscentur sunt similes in quibus sunt
alii sunt dissimiles quod exigunt medicine. Accidit ergo medicine
solutivis secundum hanc remanentiam quod non solvunt ut
quod sinuat possibilitate maliciam. Et quedam causa
fiat eis secundum naturam cum non sit lesio. Capitulum quintum.

al' venenum

Tractatus in quo agitur de superflua evacuatione medicine
cum pervenit accidentie et ordine eius. 12.

ubi ad rememorandum medicine solutivas. Et oportet ut
rememoremus rei solutionis superflue quandam rememo
rationem. Flaucus illud est ex eis quibus sit invamina
hic. Dico ergo quod solutio superflua est quod remanet ex
medicina solutiva virtus magis confortativa venarum
que pervenerunt ad stomachum quod accidit in eis mordica
tio et apprehendit eas plus quam sufficit et festinat eas et
moveat ad expellendum quod est in eis festinanter
et motu continuo. Accidit ergo corpus perditio et exsiccatio per
potentiam que est in venis et accidit venis quod debilitantur
earum virtus ultra debilitatem similiter ei quod accidit in
stomacho quod debilitatur ultra debilitatem. Et illud quod
accidit stomacho est quod quando debilitantur partes eius superiores.
expellit totum quod impedit eum et educat cum cum ca
nonica. Et quando debilitas est in partibus eius inferioribus
accidit ei egritudo que nominatur lubricitas intestinorum
et ostendam illud sermone lato in loco in quo dicam cas
uationis eius que evacuatur ex corpore. Illud ergo quod accidit
venis in hora superfluitatis solutionis est simile ei quod
nominavimus in parte rei dum perseverat aptio quod non sunt
fortes. et debilitas non magnificatur. non evacuantur et
educuntur per solutionem nisi subtiliores humores et te
nuiores eorum et qui sunt minoris proprietatis cum
corpore et convenientie cum eo. Deinde egrediuntur post hoc qui
adduntur aliter res similiter et sunt fortes plus humi
dis que sunt propriores eorum et magis convenientes eis quam
alie. Et propter illud quod superfluit solutio est primum
quod egreditur cola .iii. et secundum flaucus. et citrina cola .iiii. deinde
vero egreditur in fine rei totius sanguis. Et non egredi
tur postremo omnis rei nisi quia est proprior humor pretiosus et eg
ditur cum ipsum in parte rei subtiliores humorum et te
nuiores eorum et in fine rei grossiores ipsorum. Et propterea
dicitur ordines humorum in solutione istius nec horum. Et
dicemus nos illud iterum hic ut in fine non sit di
versus nec diminutio. Dico ergo quod si tu posui
sedens medicine solutive flaucus erit primum quod egredietur
in solutione cum superfluit opus medicine cola citrina
et sic cola nigra. deinde egredietur in fine totius rei san
guis. Et si posuimus sedens medicine que solvat in
colam citrinam erit primum quod egredietur per successi
onem cole flaucus. deinde erit tertium de eo quod egredietur
cola nigra et quartum sanguis. Et similiter si sedens
in potu medicine solutive colam nigram deinde postea co
lam .iiii. et post eam .iii. flaucus. deinde solutione egredientur
post hec totius sanguis. Et non egreditur sanguis in
hac dispositione nisi quia accidit in venis sicut accidit ad
regreditur ad ex corporibus quibus non est causa. Et post quod
accidit cum debilitantur vene debilitate vehem
enti et dilatantur earum orificia ultra dilatationem. Et
hoc est ex eo propter quod scitur quod illud quod evacuatur in fine rei

post omnes humores cum superfluit solo corpore humorum
eorum. Et plus ipsis convenientes est quia unusquisque illi-
quorum humorum precedit et postponitur in solo superflu-
a. Sed illud super quod ipse est in subtilitate sua aut in
sua grossitudine. Et causa in eo quod ei quod evacuatur
omnes ex humoribus qui non sunt proprii medicine ingentes
cum consideratur in ea operatio est extrinsecis rebus. Quarum
una est debilitas venarum. Secunda est amplitudo ori-
ficiorum earum. Et tertia est mordicatio medicine solutive.
Et illud est quoniam quando vene non possunt retinere que in
eis est de humoribus et sunt earum orificia aperta et medicina
remanet sed mordicationem suam et suam festina-
tionem et suum motum. Deinde non invenit humorem quem de
proprietate eius est solvere et solvatur cum omnes necessario integre
diantur cum solo illa humores alii et sunt eorum exi-
tus ordines quos narravimus. Et iam quandoque est
in mordicatione sola in qua in extremo sufficientia quando
ipsa remanet semper sed dispositionem suam ut movet et sti-
mulatur venas ad solvendum expellendum que in
eis. Cum igitur aggregantur cum mordicatione medicine debilitas
venarum et apertio orificiorum venarum est tunc magis et plus.
Et apertio orificiorum venarum secundum quod narravimus
est secundum virtutem medicine atque acuit mordicatio. Et debili-
tas venarum est propter multitudinem eius quod consequitur
eas de labore propterea quod medicina mordicat eas et
fatigat ipsas per illud quod attribuit de eo quod est in eis quando
ipsa fugat eas. Et propter illud quod pervenit ad eas
item cum superfluit solo de malis humoribus. Et hoc est quoniam
omnes necessario quando evacuatur ex corpore unum ex humoribus omnino ut
succedat evacuationi eius ex corpore malis humoribus. Iste ergo
sunt cause propter quas evacuantur et egrediuntur per medicinam solu-
tivam humores quos non est de proprietate eius solvere.
Cause autem propter quas isti humores quando evacuantur est eorum
exitus secundum ordines quos dixi sunt tenuitas humo-
rum et eorum grossitudo et additio et diminutio in proprieta-
te cuiusque eorum cum corpore et dentia (?) ad ipsum. Incipit
liber quartus de simplici medicina. G. in quo agitur de congregatione
medicinarum per rem superpositam a saporibus. Distinctio
prima in qua premittuntur que dicta communia ad sapores. Capitulum
primum in quo continuatur dicta dicendis. R.

1 [I]am narravimus in eo quod premisimus quomodo di-
catur quod medicina est calida aut frigida aut sicca aut hu-
mida potentia. Et quis sit modus experiendi in eo
et iudicandi in rebus super eam. Et propter quod medicina
narratur item quod est lenitiva et mollificativa
et dilatativa pororum et inspissativa eorum. Item
et oppilativa et resolutiva et aliud ex proprietatibus
similibus istis. Nunc autem necesse est nobis ut rememoremus
item medicinarum narrationem cum istis proprietatibus et reme-
moremus cum eis item immo ante eas similiter earum omni-

saporum et virtutum eorum similiter. Et nos quidem iam dixi de eo
saporum in fine tractatus primi huius libri ad unam firmam
intentionem Platonis quam dixit in libro suo qui nominatur
Thimeus. Verumtamen non rememoravit sua sapor illic
nisi ut rememoraret in passionum sensatorum quarum una
quoniam est de proprietate lingue ut imprimat in ea hoc modo vo-
lo ut loquar in substantiis saporum et virtutibus eorum. R.
eo ergo Capitulum secundum in quo investigatur esse et natura
quare reliqua membrorum quod saporem sentiunt et non sentiunt.
membra corporis conscientie de impressione similiter cum quod consentit lingua.
Verumtamen ipsa non sentiunt quod advenerit eis inde sensu
sufficiente sicut sentit illud lingua. Lingua non
propter quod in ea aggregatur cum hoc quod ipsa recipit passionem
puritas sensus sit quod sit natura omnium quod imprimitur in
ea. Verumtamen lingua calefit et infrigidatur et exsiccatur
et humectatur propter quod calefacit aut infrigidat aut ex-
siccat aut humectat et unumquodque reliquorum mem-
brorum non est ita. Immo sic imprimunt res iste in lingua
similiter imprimunt in reliqua membra et alterant ea et resol-
vunt ea. Et non diversificantur nisi in quantitate altera-
tionis et diminutione eius. Non in hoc quod ipsa recipiunt
impressionem aut non recipiunt. Et de manifesto
est apud omnes homines quod de proprietate lingue est ut cogno-
scat eorum siccum et humidum et calidum et frigidum cognitione quam non cognoscunt
minor cognitione reliquorum membrorum. Amaritudi-
nem vero et dulcedinem et salsedinem et acetositatem
et stipticitatem et aciditatem et ponticitatem lingua
sola cognoscit et recipit eas. Quoniam invenimus
quod accidit ex istis in reliquis membris omnibus impres-
sionis eius que accidit in lingua et propter in membris in quibus
est ulcus. Et hoc est quoniam duricies cutis et eius spissi-
tudo prohibet et resistit et impedit et expellit
virtutem rei que occurrit corpori extrinsecus et sequitur ut
eam et eius penetrationem in ipsum et pervenire ad corpus.
Et propter illud dixit Ypocras quod aqua frigida mordicat ul-
cera. Verumtamen quando obviavit cuti ante adventum
ulceris in ea non mordicat eam. Et aqua frigida quidem
mordicat oculos et nares et quod est in hora (?) de mem-
bris. Et mordicat item mordicatione non in mi-
nore illa partes intrinsecas stomachi et intestinorum. Ca-
pitulum tertium in quo docet distinguere inter modi-
fit difficile cationem factam a calido et frigido.
nobis multotiens distinguere inter duas mordi-
cationes ita ut sciamus an mordicatio sit propter
rem frigidam aut propter rem calidam. Et hoc est quoniam propterea quod
res frigida aggregat substantiam membrorum quibus obviat
et inspissat ea et oppilat ipsa sit primum quod accidit
quando illud est humiditates subtiles que sunt in eis egre-
diantur ab eis necessario sicut accidunt lacrime ex ocu-
lis et humiditates subtiles ex naribus apud coryzam. De in

accit post ꝑ ut mbra sentiat ex ea mordica
tõem. Et modus quo fit hoc est illud est ꝑt modum
quo efficit illud calidum. quoniam frigidum non mordicat
ꝑpter quod ipsum corrodat ꝑ continuam. Et ꝑpter hoc fit q
mbra inmicalia non sentiunt eam ex ea mordi
catiõem; quoniam mbra lenia lesa sunt quibus cum agg
gantur et exprimuntur, accidit ut exprimatur eorum hu
mores et disrumpuntur eorum partes quarum eorum humiditates
exprimuntur sicut exprimitur aqua ex spongia per pressi
onem manus super eam et partes eius disrumpuntur
et finduntur res quas accipimus et extendimus in ma
nibus nostris aut facimus in eis illud preter aliaz
Et ob ut accidat in mbris nimis lenibus res sim
bilis nectio et illud est quoniam ꝑpter mitatem suam re
cipiunt frigiditatem facile. ita quod perficitur in eis et per
uenit ad cauitatem eorum ꝑpter lenitatem eorum. Et
ꝑpter illud frigus quod perficitur in unaquaque foraminum
eorum minor sicut sunt omnia mbra in quibus est ulcus et
oculi et nares et os et uirga ꝑpter strictum et uestigiorum
continet partes omnium corporum quibus aduenit frigus in
uoluitur in circuitu omnis partis eorum que aggregat eam
et solidat ipsum; sicut aggregat et solidat res quam compre
hendit super eam cum digitis multis et abscidit
eam a partibus aliis continuis cum ea. Oportet ergo nectio ui
ut in mbro aput hoc sint loca uacua multa
quoniam humiditates iam exierunt tunc cum expressione fuerit
et quoniam sim lenius aggregatur ad locum minorem loco
suo ꝑprio. Sumo est possibile ut in corporibus continuatur prius
sit locus uacuus diu permanet secundum suam continua
tiõem. Oportet ergo si in illis mbris sit locus uacu
ut eorum continuatio corrumpitur et eorum continuum abscin
datur. Accidit ergo in sensu nocumentum ledens eum et mor
dicans ipsum. Verumtamen non est qualitas que est in rebus
que mordicat quoniam infrigidatur et qualitas que fit
ut ꝑ quoniam ipse calefiunt qualitas una et
eadem. imo non sentimus ex rebus que mordicat
cum infrigidatione quod ipse aggregat sim corporis et oppil
lat ipsum. et sentimus ex rebus que fiunt ꝑ eam cale
factione quod ipse resoluit sim corporis et minu
unt ipsum et liquefiunt eam. quamuis uelocitas sit
non est equalis in ipsis omnibus accidentibus ab eis nisi
simul imo mordicatio accidens a rebus que
infrigidant tardat sensum. Et mordicatio ac
cidens a rebus que calefiunt penetrat uelociter
quod est quia nos peruenimus ad finem in distinguendo
inter duas mordicationes et manarum; quoniam mo
dicat res frigida et qualiter mordicat res ca
lida. Et omnium ꝑ ex ipsis naturis rerum et ex
sensu que sentimus ex unaquaque earum manifestum est
sibi ut credat antequam audiat ex nobis propter

nectio ut quedam mensurabilium mordicatiue sit uirtutis
calide et quedam earum sit uirtutis frigide. Et est possibi
lem ut sciat ex nobis dictum inter istas mensurabiles et alias
cum superfluitate prescrutinationem ex quo sim. propterea in
primis rememoratur fuit quod quoniam nos uenimus et transi
mus per duos multotiens in stupis et balneis qui
sunt tempore caliditatis quod sunt calida et erit nobis
melius ut dicemus in hac dispositione quod ipsa sunt continua
temperata non quod ipsa sunt calida. Verumtamen omnis res est cali
tas est secundum hanc dispositionem est deliciosa dilectum que eli
quat et resoluit ꝑ quod est in corpore congelatum. Et
hec est res quam delectatur ꝑpter animal. Verumtamen sint quod facit
illud ꝑlongatur mora. ledit et est ei illud quod
plongatur cum ea res resoluit resolutione superflua
manifesta donec resoluitur sim corporis et minu
itur et dispergitur. Verumtamen ipsa in hac dispositione ledit
ꝑpter quod mordicet imo ipsum non facit accidentem in si
corporis et debilitatem in uirtute. donec sipsentiat ꝑ
accidet forsitan ex eo mors. Res autem que
calefiunt plus calefactione istorum absumunt
sim et diminuunt eam. et diminuit sit ipsum. Oportet ergo in
nectio ut sentiat ex eis hoc mordicatiue; sicut
est aqua bulliens et ignis ipse. Et secundum hanc similitudi
nem inueniunt in rebus frigidis quoniam ex eis que non mi
nuunt in resoluunt continuationem; corporis cum ob
uiauit sentit eorum frigiditatem sed non sentit ex eo mor
dicatiõem. Verumtamen ex eis que cum hoc aggregant sim
disrumpunt eam. et abscidunt ipsam. Et sunt in q
bus est res manifesta quod ipse solidant et oppilant
soliditatem laboriosam eorum sentitur mordicatiõem.
Et cum res sit secundum hoc tunc aggregatio mensurabilis et ipsius
congelatio est ꝑpter ꝑpter frigiditatem. Et resolutio mensurabilis
et ipsius liquefactio est ꝑpter ꝑpter caliditatem et mordicati
onem corporis nisi sil. quoniam utraque superfluunt in
additione. Oportet ergo est in ultimo frigiditatis aut cali
ditatis cum in ꝑpsilione sua in omnibus corporibus minus lenib
primit in cauitate tegente eorum. Iam ergo rememoror
quod ꝑpterea est in una in quibus cum hominibus ambulaui in
ue que peruenerant in multitudine sua quod non erat possibi
le omnino exire ad aspera omnino et iacet unum erat cla
rus. quando uero inflabat cum hoc uentus frigidus
ualde sic mordicabatur faciem totam. Et similiter erat
extrahebat manum suam ex pannis suis mordi
cabat uentus ille manum suam sicut mordica
bat faciem. Quod autem est nisi utilitatem in
frigiditate aut caliditate non mordicat autem.
Res quidem frigide non faciunt ꝑ quoniam non possunt
minuere continuitatem eius ꝑpter duritiem eius. Iam est possibi
le eius ut perficiet et perueniat ad profundum eius ꝑpter spis
situdinem asperitatis eius. Et res que calide ii

fiunt illud qz non sunt i eo. q' pole sic eis n
corrodit. Et no e eis pole n ut resoluat tm
Et no tm penetrat 7 miscent i poris 7 fora
minib; multot cu facilitate. Ca. quartu
De reb' i q' o qui fuit me adiuuat opor; me. al
mag' adiuuatib; ad hoc ut sit iste i p'ssioes
sunt grossitudo sbe me 7 ear sbtilitas. Et r e q'
si me q' in firidat sr sbtil sbe sr mag' p'hidit
7 mag' ultric i penetrando ad p'fud' qr e modi
caro plic ea; fortior 7 uehementior. Q'sir
me q' calefaciunt sunt grosse sbe sr mag' ultric
ad h' ut faciat acetu ulcas 7 ear nocu plic
ca; e uehementi 7 labori. Et sbtili qte cor e aer
7 grossi e cor e tm. a q' e i ut nuq; e aq. vmu aer
qn suscip' for' ign's fit flama. Et tm qn terr
piteca fit pruna 7 e sp buiu nate sua nale q'
flama 7 pruna sr due spes igis. Sz n e p'o ut
aq sit sicca pp' r g' no recip' aq q'litate ignis
pur; sic susapiut ea aer 7 tm. Ane at ulla
e cau calitas sic sic calitas flame c' prune a'
aq bullietis. Imo q' exme e calior e minoris
calitatis q' r. Vm calitas me qn ultiat o se
exitute ei ut adhuc qn e sbi grossa. Sz qn
ipa e i sbi sbtili fortasse no mordicat ne du;
alui. Si ipa calefac tm 7 fortasse mordicat. si
ipa no adhuc. Et oi quite ut sis in teme
morans ire tiois q' e sbtile 7 q' e grossu. Et q'
o e q' festinat 7 resoluit i ptes puas cu ue
locitate nos noia; grossa. Et r q' resolu i e ca
litas q' e i cor e accit 7 obediut ei. Dio q' ear i
ptes puas c' magis aut minutas a e illas e
res q' e eis ex natis suis. Et pp' r fit q' illi exme
q' i firidat q' e illa e no e pole ut mordicet q' ca
litas q' e i cor no resoluit ea qn ipa obtinet la
me apperta cutis. Si q' ex eis e sbtil p'fidat
facile 7 uelocit' 7 puenit ad p'fud' 7 mordicat p
tes leues ex ptib; cor' 7 r eis p' mordicat q'
ia aggnu cu sbtilitate sua diuisitate i sua sb
fine. Etia oi di an q' me oes fi plini sr in
equales i suis dimb;. Et r e q' m c' e i pole aut
grue difficile ut inueniat sbe ear equi prim;
ue. Et nos quite dixi i uino tm q' una ex si
fluitatib' q' sunt i ipo e grossa. Et ex hac siflui
tate grossa qn sepat' 7 resider descendes ad i
fiora e fex. Et i uino e supfluitas a' sn. 7 e spu
ma q' natat sup cap' ei i hora ebullitois. Dn
i fine rei descendit 7 residet cu fece. Et i ipo e
supfluitas a' tria aq p'mitem toti uino 7 ebu
llitio e hinc supfluitati ppa an a'. Et cu istis
tib; e quatu 7 e sbi uini ipi uen. Et ia diximi

iam q' i lacte uin i iolo i oib; suis sunt supflu
itates siles istis. Et silr tm i oib; platis 7 i oi
b; q' fodiendo extrahuntur. Ca. 4. i quo doce; uum
Vin re i pediuntu ogitois me rature ofonis
g' rememorat 7 adducit ex' i aceto 7 cinere. R
fiuo hic res ei nece r ut i quis d' oib; medi
cis. Et oi ut caueas i p'mis ne i pediaris illo
q' i pediunt multi d' ill' qui i quiunt d' hi reb;.
7 illud e q' ipi loquunt i me. qn ipe oes sunt silui
pnu 7 no o sitec q' uunu 7 molim in ao a' sit
p'oni ex ptib; diuisis i p'o 7 mimt adminite
plima de audientia mea sup fin o e; i aceto q'
ipi exuit calitate nale q' e i uino 7 acqsiuit
calitate alia ex putrefactoe sic uidit r i fre i
ueiut ipi. A R' tm 7 acrosiust. Et r e q' m ptes
uinose q' sunt i uino i firidate sunt a p'o ui siccem
ear ad acetu. Et supfluitas aq q' e i ipo q' ipi
putrefit. Acqsiuit calitate accepta sic acqit
reliq' cor' q' putrefiut. Et g' acetu s; hanc r
enarratoe; res opoim ex ptib; ogs ultra oie
tate qm quia ear sunt fride 7 quedi cale. Et
silr e res i cine oiu; que obuiunt ex lignis.
Na i cine e sile igneitati i sphi i eadisin ipe
puas 7 hoc ereo e calin uehemetis calitatis
Reliquu uo corpis ei e tirtu fiidu. Et pp' r sino
i fiidenni cine; aq. d'm colauim' eu cu ir repu
te minutas recedut q' e i eo de ptib; actu i ca
lidis cu aqua 7 fiet residuu ei no cal; qn ma
pietu e q' fiut i eo d' ptib' igneis i aq cu aqua
ablut e. Et greci noiant hac aqua fiuuen. Et
e aq silis i ce suo 7 utute sua e aq maris 7 aq
salis qm h' i me e opoim ex aq 7 sale. Et aq q'
cu qua ablut cinis e opoim et aq 7 ptib'
quas colleg' ipa aqua ex cine do i fum fiut ex
eis uesi h' qua noiant greci fium. Et sinos
no predemus 7 sciemi q' e opoinz ex aq 7 p
tib; fumosis q' sunt i cine putantem q' e er 7
cor siplex sigulare. Na hoc accit nob i aceto
Et r e qm pp' q' nos no possum aspice aggra
tione eius sensibile; no recipimi i eo ueritato;
7 no intificam' illud. Distictio sa i qua i quit
7 nob i utute metane p ua; saporis potica
quite uea 7 stiptici 7 acetosi. Ca. 5. i quo
e quis no o sitec; docet ognosce iterum sapo
i reliquis reb' ut ultrie; rem acetosin. Rea
o sidatoe; i oiu sitate q' e in' aqua agste et a
cetu 7 e dam q' acetu no e acetosu tm i mo p
miscet acetositati ei sapor alius acut' acris
Et pp' illud fit q' aqua agste i firidat i firidante
oplem i teg'. Et pp' illud o fert i flatoi 7 adhu

7 al' sbibli

ftionis ultimo nutrimento. quod ponit super eos sed
aut super totum ventrem, aut super eorum locum in quo
necessaria est infrigidatio. Et non est acetum tamen quoniam non
est res tamen una pura in ea acetum tantum immo in ipso
est cum acetositate sua acuitas et acredo. Cum
ergo res fit secundum hoc quod narravimus tunc necessarium est ut
res que est acetosa tamen quando res fit procul dubio
sit sicut pirum sicut illud aut citonium aut pomum
aut fructus rubi aut morum aut granatum aut
alii ex fructibus quorum fructus fuerit aut ex fructu
aut ex plantis sicut acetosa et plantarum quam greci
nominant oxisenesis et quam nominant etiam alke
nesis. Et illud est quoniam gustas fructum et invenies
in eo acetositatem forte manifestam et non ostendit
tibi in eo ad dulcedinis et acredinis tunc tu invenies hec
fructum infrigidare. Custodi ergo tibi iuvare eo cum fidu
cia extra sinus in medicando inflamationem et com
bustionem ita ut ponas ipsum super ventrem. Et similiter
in medicando egritudinem que nominatur erisipila. Et simili
in medicando egritudinem aliam ex egritudinibus calidis. Et secundum
hanc similitudinem invenies quod in omnibus egritudinibus frigidis
nocet tibi sine necessario manifesto. Et quando invenis sapo
rem fructi permixtum considera si est quod permixtum est aceto
sitati eius sit acuitas acredo tunc extima quod in
eo est caliditas. Et est ergo quod permixtum est ei stiptici
tas tunc extima quod in eo est genus ex frigiditas et est
quoniam frigiditas acetosa est frigiditas subtilis. Et frigiditas stip
tica est frigiditas grossa. Et dixi rationes quibus vivificantur
res in primo. Capitulum secundum in quo docet modum considerandi
hinc autem diversos sapores predictos et experimentum gustus. Nunc
ergo ut rememorer eius quod inveni super quod inquirit
de operibus harum rerum inquisitione quod non egreditur ad inve
niendum sophistici ad locum veritatis. Et est quod non
necesse est eis ut sit continua exercitatio et studium in libris
diversis et in moribus eius quos est inveni super eos super ut
erudiat se ipsos in eis et bene sciat ipsos. Et quod omnia
dixi illi de dimitte donec etiam erudiat sensum gu
stus ipsorum in ipsis saporibus cum ultiore fine ma
nifestat in illo ex rebus quarum sapor est sapor unius manifest
festus valde quantum sapor fuerit. Et si amat ut ex
periat acuitatem et acredinem et considerent eas dum
intelligunt eas in illarum manifesto tendat manum
suas ad allium et cepas et reliqua que ut sunt similia
et assiduet et continuet gustum eorum et saporem eo
rum et plangeret spiritum est ipsi masticat ea et sint
principia super figurationem ei quod stituit de impressione
illorum in ipsis cum plurimitate. Si autem amant
ut considerent stipticitatem et similiter in eadem intelli
gunt eam tendat manum suas ad gallam et sumac
et que sunt illi similia. Et si voluit ut intelligunt ama

ritudinem gustet lauttac et mirram et nimium. Et si
voluit intelligere dulcedinem gustet congelatum vite
et mel. Et cum hoc etiam si eligis ut vivificet apte
quamquam non est sapor et quod ipsum est media in sapore suo.
ergo inveni tibi tunc gustes eam et perscrutaveris sub
tilis figurationem eius que est de impressione ei in lingua tua.
Et ipse que est ex aqua in qua non declaratur aliquis horum
saporum quos dixi hic non stipticitas nec acredo
nec acuitas nec acetositas nec amaritudo et
est cum hoc non vehementis caliditatis nec vehementis
frigiditatis. Nam cum processeris hac via ducet hominem per
eam peritiores ad sciendum reliquos sapores occultos
omnes facilius et scies saporem rerum que sunt secundum quod dico
declarabiles et secundum quod dicunt quidam alii insipidi saporis
aquosi sicut sapor acredinis huius et plante quam greci
nominant auristrum et similiter sapor tritici et ordei et
alkenie et multarum aliarum rerum preter istas de illis
quas etiam dixit theofrastus ut specialiter in eo est in
dubium et an oporteat ut dicatur quod sit species mixte
an dicatur quod sit species una et non diversificantur
per additionem et diminutionem in dulcedine rerum et dimina
bo rem in illo in eo quod subsistens est. Capitulum tertium in quo
videtur docet virtutem de sapore mediante ad stiptici. scilicet
aut invenies ad glutinationem et opilationem. Ce
teri quam scitum de gustu aque cum penitus non est
sapor in aliquo sucorum tunc res in illo suco mani
festa est quoniam ipsum est egrediens ab omni caliditate et frigiditate
mala et quod eius aut est media aut declivis ad fri
ditatem parum. Verum si fuerit secundum hanc dispositionem in caliditate
et frigiditate et cum hoc fuerit sicce substantie tunc oportebit necesse
ut sit substantia eius terrestris et ex siccitate et ex siccitate
aliqua non sit mordicatio. Et media quam
nominant et cum dispositio hec est ex medicinis conglutinativis
et opilativis sicut sunt res multe ex medicinis ablutis
et ablutione exquisita. scilicet emathites et nuthia et
cerusa et talk et olimia et lunam asponatum de sa
mos nominatum stella et terra fullonum est ex medicinis con
glutinantibus et opilativis. Et de eis non sunt ter
restres tamen sicut hoc sunt aque in natura sua. Et de
eis sunt in quibus est multa res extracte et est cum ma
teria est viscosa et propter hanc causam fit glutinatio et oppi
latio. Et illud est quoniam medicine conglutinative
et opilative sunt duarum specierum quarum est una terre
stris pura et est propter illud sicca et altera paululum est
viscosa et est permixta corporum ex aqua terra et
multotiens est ita ad aerem sicut est oleum dulce su
ave. Et est quidem iam narravimus autem quod oleum perfectum
tamen oleum suave et oleum non suave est permixtum
corporum ex substantia aerea et substantia terrea et substantia aquea sil.
Albugo autem ovi est corpus existens cuius substantia subtilis

vinci e plurs tenuitas q̄ olim suaue. Et q̄
ꝑs caseata lactis e glutinatiua ꝑ pinguedo ꝗ̄
ei qm i pinguedine bonū ꝑ odor e acuitas ꝑ
multa ꝑ igneitas. Pinguedo aut̄ femina
caprar ꝑ feminar uacar e minoꝰ acuitat̄
q̄ pinguedo bouū ꝑ odor. Vinū iadipibꝰ
huc ite e acuitas ꝑ nō noiauī eā adipē nō q̄
pinguedo hec aliū noiat̄ adeps ꝑꝑ cōstitutiōe
suā qm ei calitas nō ē tm̄ addita sup cali
tate adipis porci ic tm̄ plꝰ tenuitas q̄ illa
Adeps aut̄ anatis e uehemētioris calitatis
q̄ adeps porci. Sꝫ ai hic e subtil nō tenuis. Et sili
cor tm̄ adeps uolatilium oīu; qm i ista coi e ex
acie q̄ntitas multa. Et hec e cap̄lꝫ cui finē
p̄t isti e cenitor. Dimittam ꝗ̄ ipi͂ dom̄
rememorem eius i loco ā. Vin adeps cui nē
acuitatis e glutinatis ꝑ oppilatiua porox
ꝑ ꝑꝑ equi e ex eis uehemētioris siccitatis ꝑ
plꝰ tenuitas. Et cera colata iam e sꝫ hac
dispōe. Et r̄e q̄m cera qū colat̄ ꝑ expolia
ab ea q̄ e i ipa d acuitate ꝑꝑ mel. Et ma
e q̄ h meus sermo nō e i cera amari saporis
i nā sua. Si e cera a sportata de nectiui nō
ei adeps e amaritudine saporis ex ob sim
ilito. Nā situ lauꝰ eā ꝑ colatus dete mi
lies nō remouet̄ ab ea amaritudo eius ꝑ
odor tm̄ cera sup̄ta ex melle acuto q̄ co
lligit̄ ex aīse qm uis ut sumas me amor
dimitte i ultia longitudine. Et cū hoc fit ex eo
q̄ oz iueni tuc de noī cera ad bulliedu ꝑ co
landu e q̄ sumitu ex melle i quo e s̄tia
aquosa ꝑ nō e calida in acera. Et dispō
quite i meicis oppilatis e fiq nanani.
C. 4ᵐ Et ego redeo ad illō i q̄ fui de rememoratioe
meicinar stipticar ꝑ accetosar. Dico ꝗ̄ q
me stiptice sūt i e ē sicc sue tree crosse l q̄
litate sua sic. Vin coi me accetosar incor
sibile qualitas ear e qualitas sua. Sic q̄ li
tas me stipticar. Et nos puenim adhuc fi ea
du illud ꝑ ciuficaō inter sꝫ sil ex duob mo
dis quor unus e s̄sus ꝑ alt ꝑ ratio. Ser
uia qde iusificatoiꝰ ex s̄su e q̄ siti res ex ꝑ pa
rtibꝫ. Via uō iusificatois p ratiocinatioe e ex ipi
s sit hec me ꝑ p mutata i p mis ex istis ꝑ
duabꝫ iusificatoibꝫ iusificatoe; q e manifesti
ora ap multos hoim ꝑ debilior ap d imoe;
q etificat scia ei. Dico ꝗ̄ q oīs fructus
arboris q̄ inueim qm ꝑ plet ꝑ maturat̄ dul
cet e i initio sui ee potiē sicce ētie ꝑ aliq
cor nā e silis arboris natiue gn̄antis ipi;

sicut dix theofrast̄ iam. Sꝫ oliue uue ꝑ cito
nia ꝑ gnata ꝑ mora ꝑ pinee ꝑ pini. Cū ꝗ̄ ex
tendit̄ ei eis tp̄ fuit humidiora q̄ fuerūt
ꝑ fit i eis cū poticitate sua accetositas. De
in nō cessant iam recede ab accetositate
ꝑ expoliari ea i p̄mis dom̄ puenuit ad dul
cedine ap cōplemētū sui. Et qdā fruct̄
sūt qui nō dulcescūt du sūt sup suā arbo
rem. Si postq̄ colligūt̄ puenīūt ad dulcedi
nē post tp̄s. Et de eis sūt quor ee n̄ mediat
accetositas i mo pmutāt̄ absq meio d po
ticitate ad dulcedinē sic fruct̄ oliue. Et
res i hoc q̄ oēs isti fructus imaturāt̄ p
calitatē ꝑ q calitas q maturat eos due cal
litates quar una e ꝑꝑa unicuiq fructui
nālis ei. ꝑ altā acquit ex tn̄ secus p solē ꝑ
ipi q̄uis adueniat ei extinsecus tm̄ e nālis
fructui ꝑꝑa ei ꝑ conueniēs ipi e res quā tu
scies scia maifā p̄q̄ rememorat fuis eloꝝ
que posuim̄ i ndices reb. Et si fruct̄ i pri
sm ee fuit potiē donec qm maturū dlce
scat tuc dulcedo ei nō e n̄ acūlitate ꝑ ei a
ccetositas ꝑ poticitas nō sūt n̄ ex fine te. Et
ꝑꝑea q̄ fruct̄ i p̄ncipiis sui ee du ad h e lig
nꝰ sic dix theofrast̄ nō e n̄ sicc potiē simil
ꝑ nō fit accetosus n̄ ꝑꝑ multitudine q ei imt
ad ipm debilitate tuc maie q̄ poticus e
plꝰ tenuitas ꝑ accetosus plurs humiditas
Et cū res sit sꝫ hoc tuc plato i sermoe suo ite
inuenit q ptes tree innites ad sucos qm liq
scūt ꝑ aggregat ptes ligue que sūt mīores
ꝑ uehemētioris raritatis ꝑ ex siccat eas q̄
sūt uehemētioris aspitatis facit eas lig
poticas ꝑ si sūt minoris aspitatis facit
eas stipticas. Nos quoq i sermoe nro f
te inuenim q humor cui cōplo e sꝫ hāc dis
pōe; e cū h frid. Et illud e qm si fuit tenu
tm eē glutinatiꝰ ꝑ nō eēt poticus. Et iste
sermo qū iā pduxit nos ad scia; sapor ꝑ nō de
clarat e dimiō q etificet sciaz eius. Et illō
e qm deꝑꝑtate humoris potici fit ut aggret al' agget
lingua ꝑ ex siccet eā ꝑ asper ipm p op̄oꝫ sui ma
nifestū ꝑ sic diminuit aū ptes coī nō ag
gāt ꝑ cōstrigūt ꝑ solidat̄ n̄ p fritate tuc iam
e q humor potie e frid pcul dubio. Et ꝑꝑea
q cū frntate sua exsiccat exsiccatoe i eq̄li
qm exasptio iam e ita. tuc pcul dubio
e tenuis. qm humor aquꝰ tranāsit ꝑ penetrat i
corpibꝰ i oībꝰ penetratioe equali. Et r̄e qm
deꝑꝑtate ei que nō diminuit eū q e quū

diminuatur redit ad contemperantiam. Corporis autem
tieri intimus ad siccos propterea est ut dicatur et exp
perimentum est ut non continuetur cum facilitate. Et si
tamen rememoratur suis impressionibus accidentium ab
unoquoque eorum propter invenies et testificari super hi
idee. Et illud est quod declaratur quod liniores acetosi
penetrant in corporibus subtilibus velociter. Et in
venimus liniores ponticos remanere in penetra
tione. Et invenimus acetosos in subtilitate agere plurimum
sicut operamus in patiente et ponticos in manifesto. Et
cum res sit sic tunc plures cum res declarat quod
eorum pontica sunt grossa et acetosa subtilia est ut
sunt sicut res que sunt ad invicem contrarie, scilicet quod nam
numerus de ipsis natis eorum et quod diximus quod apparet sunt
providentie cum paucis extremis partibus. Et non
est malum ut addamus illo et adiungamus res e
alias post rememorationem suum in hoc eis super quod cum
nit esse inusu omnium. Et est quod ista duo dicuntur quod ab [vel rec]
fuerit stipticitate scilicet stiptici et pontici et inter
utrumque non est differentia nisi in additione et diminutione in stipti
citate. Capitulum .v. in quo dicit modum compositionis
et rememorationem eorum cum sapore simplici et esse pontici etc.
Iam quidem invenimus tamen sunt sapores multi et quod
isti sapores non solum sunt diversi immo fortasse
multotiens sunt oppositi resistentes sibi ad invicem
cum ulterius continuantur et quod nullum est ex eis quod iam om
nium ideo quod primum est declarare ulterius et convenit non
hic necesse ut ponam post ipsum nisi hic in tereo. Dico
ergo quod quando invenimus medicinam cum gustamus eam mordicantem
in stipticitate fuerit sibi stipticior ut diminuta sed cum
et precias ad invicem quod stipticitate fuerit prius quam
mordicet. Si ergo gustamus medicinam et non invenimus eam
acetosam nec dulcem nec amaram sed sit plurimum non
esset nisi sapor stipticus. Tunc experire eam et examinare
na esse eius per experimentum secundum modum quem dixit
multotiens. Nam si stipticat et mordicat simul tunc cum
stipticitate sua est sapor alius permixtus ei et
sollicitudo tua in experimentum medicine. Cum propterea est hec
propterea est superfluum et vana. Cum tu non invenis experi
ri et examinare nisi stipticitatem suam. Ampliusque unus
illorum aliorum saporum qui permiscet stipticitati
aut permiscetur simul. Sicut quod est colchotar et greci et
colcothar et cortices eius et cegi nilei. Propterea
quod stipticat et mordicat simul agit in unoquoque
eorum cum obviaverit partes nostras. Verumtamen ipsum cum hoc
non significat nobis significatione manifesta an adiuvat per
stipticitatem suam an per suam acuitatem. Et propter
illud propter melius est ut dimittamus istam contrarietatem et
medicinas alias multas quarum invenimus experimentum stipticitatis
purum mixtum que est singulis sola propter sed plurimum

quod possibile est ut sit. Cum ergo invenimus stipticitatem cum
propterea est hec propterea tunc custodi et medicinam in qua
invenimus eam et experire et examina eam per viam quam
audivisti ante multotiens. Verbi gratia si conatus ad
balaustias aut gallas aut cortices granatorum
aut lentiscum pirum aut unam uvis acer
acetosam aut acaciam aut sumac fructum aut
aliud ab ex eis quorum una est hic contrarius ipsi. In
venimus ipsum ponticam valere ...ino invenimus ei sapo
rem alium permixtum notum omnibus. Hic est ergo illud per quod oportet
experiri operationes stipticitatis et experire ipsum. Verumtamen
cum experimus eam sic quod nanque tibi multotiens in
corporibus quorum forma est melior formarum que sunt sana
purum et in corporibus cum quibus est egritudo et egritudo sin
gularis calida sit an frigida an sicca an humida.
Tunc sicut invenimus eam in frigidare hic sanum in frigidare
manifesta et confortat egritudinibus calidis et aequat in summo
tamen qualitatis frigida tunc autem indicio super
stipticitatem quod ipsa infrigidat. Quod si invenis ipsam
efficere contrarium illi et invenimus corporibus provenire ex ea con
tinuus frigidus et egritudines calidas stimulatur et accen
duntur ex ea et egritudines frigide expelluntur per eam tunc
necesse est tibi ut ne extimes superbiam medicine quod ipsam in
frigidet immo quod calefaciat. Et sic hanc semitam convenit
tibi ut experiaris medicinam calidas acres secundum singularitate
sua. Converte ergo manum tuas ad experimentum et allium et pi
retrum et zingiber et condisi et enula et calce. Et illud
est quod sicut si hoc permisceat piper et solatrum non
potest experiri unum aliorum. Similiter non potest hoc experiri
res que sunt permixte composite per naturam. Et similiter in
nuo tibi ut experians res acetosas et res a
maras et res dulces ita ut invenias in illo ad
res fortes singulares sed plurimum quod possibile est. Po
ne ergo examinationem super eas et et hic dicitur car
per experimentum. Ille autem qui convertitur ad totum quod co
positum ex extremis ponticis et stipticis et amaris
et potest experiri suam super eas et ergo sic quod possibile esset ei
ut experiatur et propter pe..a res ponticitatis aut sti
pticitatis aut amaritudinis tunc iam attulit
rem negatam in essentie tempore valde. Et hoc est quod cum
sapor medicine est sapor unius tamen tunc experientia eius
et saporis eius est experientia una et eadem. Quando vero in
ea sunt sapores multi tunc res in ea manifesta
est quod efficit operationes compositas omnino ex illis natiuis
omnibus provenit ergo in quo opposito provenientes a sapore cum
experientia que currit remanet ignota. Necessarium est ergo
cum oportet ut experientia non sit nisi sic quod nanque
cum ut illi qui permiscet quod potest non est possibile ut eum
dicatur super unumquemque sapor per se invenimus et illi
qui experiuntur eas absque hoc quod nanque non

inveniunt recte cum possibile sit ut iudicetur super eas quodam iudicio, et non sit possibile ut experiantur absque hac via quam narravimus hic. Dico igitur ipsi dicunt quod nos omnino non indigemus inquisitione de saporibus rerum propter experientiam earum apud inquisitorem nimis de virtutibus medicinarum, quoniam possibile est ut inveniamus virtutes earum per experimentum. Propter quod consideremus in sapore eius ad hoc ut laudemus eos [illegible] quia [illegible] est [illegible] hanc rem qua indigemus necessario. [illegible] existimat quod in eis que non [illegible] sunt [illegible] nobis ut [illegible] eos duobus modis [illegible] necessarias in [illegible] rerum [illegible]. Et scio quod desipiunt [illegible] [illegible] cum aliquibus medicinis. Et est res que est possibilis ut inveniatur magis illa in rectitudine a perexperientia eius per experimentum. Sermo quoque narrationum multorum propter quod inquirimus de saporibus earum. Et est quoniam non provenit [illegible] loco nisi ad considerandum in sapore. Non est ita quod non sit possibile exire quod volo sine eo. Si propterea continuatur sermo cum [illegible] diabus. Et illud est quod volo ostendere quod omnis res existens in quibus [illegible] est [illegible] ad similias que [illegible] in eis que possunt iudicare rebus et non est [illegible] ex rebus omnibus ad quod est. Et est quoniam [illegible] sermone ei qui existimat quod omnis res que stipticat calefaciat. Quoniam in illo etiam sit quodam quod indiget [illegible] primum. Et est quod inquam declaratur in eo illi quod sentire. Hic autem redeo ad illud quod intendi. Et est quoniam illi qui considerat virtutem rei cum experitur eam ut sapiat gustu eius medicinas stipticas per se sic scimus nos. Ei aqua earum invenitur stipticitatis primum cum non permiscet sapor aliquis propter quod est, ponatur temperantie sue per experimentum et consideret an sit calida vel frigida an sicca an humida. Et hoc est res quam sciet omnis homo cum est [illegible] singulariter probet. Cap. 6. in quo ponit iudicium super

Ego existimo oportet medicinas stipticas et acetosas et simplices et compositas. necessarium ut iudicetur super hoc quod incepi experiam principium quodam iudicio et fiat illud in hoc loco per sermonem universalem vehementem super totam rem. Deinde faciam sermonem, dico quod est post sermonem vehementem super distinctionem. Et sermo ulus quod venit super summam eius totam est hic iste. Medicinarum stipticarum dimittamus ex reliquis saporibus ad sermonem in eis super experimentum in frigidate. Et similiter invenies ex rebus quarum sapor est sapor permixtus compositus ex rebus multis ex illis in quibus est dulcedo permixta et amaritudo et acredo quod in frigidate in frigiditate manifesta. Et est quoniam super eas stipticitas in frigidatio invenitur in medicina aliqua debilitatur ille virtutes alie que sunt

in ea. Et si hunc modum invenies in eis res acetosas in frigidare. Per res acetosas intelligo acetositatem absolutam sicut est acetositas et plantam nominatam gree aulhesil. Et alie ab illis duabus de illis acetositatem quarum permiscentur sapores alii dulces aut acres aut amari sicut granata et poma citrina et pruna et uva et mora recentia et acetum ipsum. Secundum quod narravimus enim acetositati permiscetur acuitas et acredo. Fructuum vero acetositati permiscetur dulcedo et ponticitas in quibus eorum amaritudo est occultata. Et similiter etiam propter experimentum res quibus sunt stipticitas et ponticitas similiter in eis infrigidare infrigidatione manifesta. Omnibus autem rebus dulcibus est de caliditate secundum quantitatem dulcedinis sue. Et propter illud ex rebus dulcedinis mis te non est primum aliquid frigidum. In rebus autem permixte dulcedinis fortasse est ad frigorem. Verumtamen res cum mala sit illi rei est aquis. Verumtamen secundum dispositionem non pervenit ex frigiditate sua adhoc ut consequatur frigiditatem vehementiam que est in ponticitate aut in acetositate immo non pervenit ad finem frigiditatis nisi ad illum quod diximus in rebus quarum caliditas est caliditas tepida. Et omnis res amara etiam sunt calide sicut ruta et absinthium et cuminum quia iam aliquando inveniuntur res multe ex seminibus de quibus est semen nucis silvestris et de eis sunt semen nigelle et granum lupini et propter lupinum silvestris et semen nominatum persicum et illud quod invenitur in medicina amigdala amara et semen quoddam cucumeris et granum alkekengi et cum istis res alie multe. Et dicam inde rem amaram in eo quod est post in aliquam in eis finem longo. Cap. 11. ul' eis

Sed autem in quo ponit proprietatem quinque saporum redeo ad eas eas a pontico. Rubrica. 14. stipticitatem et acetositatem et complexionem earum et absciditatem eam absciditate sicut quod convenit ei. Dico igitur quod sapor stipticus non est nisi sapor ponticus debilis et hec est res cuius odor vincit rememoratur ex eo quod invenit sensibilitatem quod non sit ei esse ego narrando hic illud. Dico igitur quod propter quod corpus ponticum est terrenum frigidum omnino necessario quod eius virtus non frangatur et debilitetur nisi per unum trium modorum, aut calefiat aut humectetur aut eveniat ei utrumque simul. Verumtamen si calefit tamen non humidum in rerum quod sunt si remanet frigiditate sua et acquirit dulcedinem additam in sapore suo sicut glans et propter hec quercus et nominatur greca castanea. Et si humectatur tamen cum substantia humiditas grossa aquea fit stipticum quoniam humiditas aquea est que frangit virtutem eius quasi sapor eius. Et si humiditas ei fuerit humiditas subtilis acuta fit acetosum quoniam iam ostendi quod subtilis humiditas facit acuitatem saporem acetosum. Quod si humectetur et calefiat

simul tunc si fiunt brutus el aqua cum mutantur
ad dulcedinem. Et si fuerit acetum permutatur conv
ertitur ad victuositatem. Et iam declaratur plus omnis sic
manifestum. quo fit quod fructus existentes in principio sui
esse pontica. quando procedit actio eius tunc dulcescunt quo
dam dulcedine parum et fiunt quidam eorum acetosi
et quidam ipsorum stiptici et quidam eorum sunt victuosi. Et
fit quod de istis saporibus adinvicem permiscentur ac
quirunt fructus sapores diversos multe diversi
tatis. Et fructus quidem pontici quod remanent
secundum ponticitatem suam sic sunt due species glandis que
nominantur grece fambalia et besemin et fructus
strictentes parum sunt et fructus silocamtae.
Et illud est quoniam isti remanent frigidi sicci secundum quod
fuerunt a principio et non aliud est in eis nisi quod crescunt
et adduruntur tantum. Dispositio autem que est super eos in com
sito est quod non alterantur nec convertuntur ad aliquam reliqua
rum conversionum maiorum. Et arbores enim in se
ipsis sunt frigidiores et sicciores et vehementiores stip
ticitatis et vehementiores ponticitatis quam relique
arbores. fructus autem pontici dulces similiter sunt
fructus mirti et pini silvestris et fructus glandis
que nominantur castanea et ipse cum dulcedo maior
est ponticitate sua. Reliqua autem res que sunt stip
tice tantum sunt fructus mirtus nominate grece m
memmilus et mirtus eius et quod assimilatur illi. et
Res vero stiptice dulces similiter sunt fructus palme
et species unum nominatum furtinis et nominatum saculem
tis et congelatum uve et que sunt similes istis. Res autem
quarum fructus et sucus similiter sunt pingues victu
osi. sunt vero olive et olim. et post unumquodque reliqua
res ex quibus sumuntur olea. sicut granum alkeiua et
semen iusium et granum sisami et nuce et amigda
la. et similia eis omnia cum antiquantur fiunt in fine victuosi
tatis et pinguedinis. Et hoc quoniam est in eis dum bruntur
aqua que est in eis superfluitas resolvitur et brutitas
spiritus eius densus ipsius maturatur per illud quod est in
eis de calititate innata quoniam maturatur et complet
Et quod ex istis fructibus non fit nisi victuosus
tantum. est dulcis comestibilis in quo ex eis quando con
vertuntur et alterantur et fit amaritudo. est ex eis quod
non comeduntur. Et illud est quoniam omnis res ama
non comeditur. Et res quidem non fit amara nisi propter
superfluitatem calititatis sicut ostensum est in eo quod est
post illud. Distinctio .3. in qua igitur intentionem meam
de eo quod per saporem dulcem et victuosum et aceto
res dicas sunt. Capitulum .1. in quo agit de sa
pore calido. Vinum pore dulci et victuoso. no
non vincit calititatem que est in corpore hominis victoria
superflua. Et sic quando aque calide obviant corporibus

unius excepto quando iam advenit nobis frigus invenimus ea
plus delectationis et iuvamenti propterea maiorem iuva
mentum quoniam non calefacit corpus in calore postquam p
venit ad hoc ut resolvat et leniat in fibra que
congelavit frigus propter quod iuvat aut abscin
dat ad decommunitatem eorum. Similiter omnis cibus dulcis
paul dum est calidus. Vinum non pervenit ad finem exca
litate sua ut sit ledens calititatis immo calidum
eius stat in modo temperati quod resolvit et equatur et leniunt
Et remanet hoc loco enim res quas diximus
multotiens quod ex eis sunt quedam quarum quar
oppositio in alias et quarum dum quarum receptio oppositionis
aliarum est in qualitate una, aut in duabus qualita
tibus. Et decens sunt quibus est illud in toto suum ear
Et iam diximus quod multe metum et quod est cibi sunt boni et
spiriti. Et existimo quod genera horum ciborum sunt duo
genera sicut narravit nobis theofrastus. Et hoc est quoniam de
eis sunt qui sunt pingues sicut pinguedo. Et de eis
sunt qui sunt dulces aut dulcedine multa
aut pauca sicut omnes fructus arborum quarum
fructus comeduntur boves et carnes alium et mel
tum ex nudibus et medicinalibus et floribus et stipitibus
et ungulis et foliis viridis. Et illud est quod quamvis
in istis cadat res pontica. sicut pirum silvestrina.
tamen secundum hanc dispositionem in eo est dulcedo. quando non est in
in fine ponticitatis sicut gulle et suac. quamvis illud
cum iva est in magis sit necessarium secundum scitum meum quod sun
scitum cibi propter hoc quod est super ipsum de vehementia ponti
citatis. Et non invenimus in hominibus qui desiderent in
comedere hanc res nisi mulieres quibus advenit egritudo
que nominatur lolium .i. desiderium malorum ciborum
et quod ex hominibus est repletus, aut cum stomachus est debilis.
Famelici vero sunt secundum contrarium illi quoniam ipsi nutriuntur
res ponticas et res acetosas et non desiderant eas
et desiderant omnes res dulces et res pingues et desi
derant satiari ex eis. Et res pinguis enim est de
lectabilis dulcis quoniam omne quod nutrit est ex genere rerum
delectabilium dulcium. et hec res non que est ex rebus
nutrientibus et est inventum in ipsis similiter eorum cum nutriuntur
non succedit in loco eius quod evacuatum est. Et
res quoniam quod evacuatum est non est nisi res densa et spissa
sibi. Oportet igitur de necessario ut sit res nutriens spissa et
densa et spissa et sic densa spissa, tunc oportet necessario ut sit
delectabilis apud ipsum delectum et. Et sit cum illo tem
peratus calititatis ad nutrimentum eius. Vinum quod
temperatus in illo additur et minuitur additur et
minuitur non in fine. Et illud est quod nos non inveni
mus assumendo cibum existentes secundum dispositionem naturale
in. Et illud est quod nervum in corpore per quod experimentum volu
qualitatem cibi boni sanam sicut densus primus est non

nisi ut euacuet ex eo aliquid quod indiget illo quod
succedit ei tm̄ et sic ei necessarium et cog'ntu ipi re q'ritur
cibu. Sz prepat ei cum euone illi ut sit calidus a
sindi quod oz aut toti ei aut ligna et quod osē ipm
Ergo nō indiget tūc re que nutrit ipi tm̄ immo
indiget tm̄ re que infundit ipm aut calefica
at ipi. Et pp illud fit delectabile apud hi cor
i hora post hora aliquid absq; aliquo cib. Et
re ē qm ppter quod res nutriēs ē duar spēr quar
una ē res q succedit loco ei quod euacuatum ē et ē ipse
ciby. Et altera ē q sanat quod alteratum ē et ē me. Ac
cidit ciby pp hoc cam quod qn ueniunt eis primum
nō euacuatur tm̄. Sz alterat eor qualitas et
ut accidit sanat ei. i. cor delectatione duobus
modis. s. ex parte q sunt ciby et me sil. Vm res q
calefaciunt cor et infundunt ipi et exsiccat illud
et conuertunt ipm suauiter accidit ei ut delectetur
eis ex una quod sunt me. Delectatio aut acci
dens ex eo reducit cor sz sciam cibi. nō accidit
nisi arteby cōntiby toti sic nutrimentum ppius sibi. Et
pp plus res oz cum hoc ut sit temperate caliditatis
apud cor quod nutrit. Et pp illud nō ē spēs ciborum
et me at oiby aliby spēs una et eadē. q m unaqq;
aliarum nō suscipit eiusmodi sil quod suscipit ex de
lectatione et iuuamento nisi sz sim; sua ppiam et sz
complexionem sua. Sz si sunt res iste sz quod nec nutrim
tuc oz ut cum minoratur dulcedo cibi et calidit
ei tm̄ sit minor et cum multiplicant dulcedo et
additur et calidit sz additionem dulcedis ipi.
Et supra superfluat et uincit calitas superflu
itate multa. nam cum fuerit ita nō erit tm̄ dl
cis immo fiet amarus sicut mel qn decoquatur
et qn decoquitur multum. Et una qq; reliqui
spēr dulcedis sic equalitas caliditatis fuit
accidit unicuiq; corpori dulcedinem sz duos
modos. Et re ē qm ex eis ē q dulcescit
p caliditatem ppria innata. Et de eis ē q dulcescit
p caliditatem acquisita de foris. Sil superfluitas
caliditatis fuit accidit amaritudinem in rebus a
maris sz duos modos. De eis ei sunt q fiunt
amare qn calefiunt p seipsas calefactione sup
flua pp illud q accidit eis sz longitudinem temporis
ex consideratione et alteratione. Et quedam earum qm calitas
quod obuenit eis de foris calefacit eas calefa
ctione multa. Et re dicunt res amaras ico
quod ē post. Res aut dulces sunt i calitate sua
ppiique coiby apud que sunt dulces. Vm ppter p
ueniunt ad dulcedinem sicut narraui duobus
modis. Quedam ei earum sunt dulces pp calitatem
innatam sicut mel. Et quedam earum pp calitatem quod ob

uenit eas ex extrinsecus sicut res quod decoquitur cum
igne. Et pp illud inuenimus quod res iste res du
permanent calide sunt delectabiles apud illum q in
diget cibo. Et exemplo quod congelatum nunc non
nō acquisiuit hic delectationem dulcedinis sz quod ē
pp calitatem sua innatam tm̄ immo calitatem q ē
de foris tm̄ ē in illo ps. Et illud ē qm in una et i
reliquis fructibus sic dixit. Aliqui et theosfrastus et ē de
calitate solis sil scintille et p calitatem hanc in
uenitur q ē ist istis fructibus aquis cum mescetur
maturatiōis cum matura ē et puenit ad firmi
tatem uel maturitatem uel pfectionem et assilatur rei q resol
uit re ipsam et alterat ipm. Et pp illud sunt ex pluribus spēm
fructuum quorum spēs fiunt mescere sucum bulliens sta
tim sicut bullit suc uue. Et diuisificant ebullitio
sua cuiq; fructuum i additionem et diminutionem sz diuisi
tatem fructuum ipsorum i calitate. Et qn complentur et alte
rantur huius aqua maturitatem meserentur matu
ratiōis sue q ē in illis sucis et resoluitur calitas sui
eius ebullitionem similantur sapores sucorum sz q sunt
puri. Et pp illud nos nō scimus spēs humorum
quorum sunt i maturius suus nisi i illa hora. Et ego
i uno illo ē tm̄ ut res sicut diuisione ioiby sua
stipticas quod eorum stipticitas nō cessat paulatim
quiescere recedit ab eo sz q ē i hac eadem hora. Et
illud ē qm ipi ipi quanto plus antiquantur acqui
runt acutatis et acetositatis et dulcedis et dum qn ē
eis plongatur tempus recedit a stipticitate qm fu
it i eis. Dulcedo aut quod remanet i quibusdam u
uis post ebullitionem ē ppria nō sucum uue et ē pura
Et nō ē sicut dulcedo que fuit an permixta cum
suum ex dulcedine ppria et ex ebullitione superflu
itatis mei mediante sue maturatiōis aque.
Cum g iam accidit confessio quod oia uina quanto
plus antiquiora calidiora sunt. Et accidit uinis
stipticis qn antiquantur ut acquirunt dulcedi
nem et acutatem et acredinem et recedat ab eo quod
ē i eo de stipticitate. Deinde eorum acuitas
et acedo i eo quod ē post illud additur i eorum dulcedo
alleuiatur et perit i primus donec puenit pt
re sz longitudinem temporis ad acuitatem et acredinem
multam et nō cessat acquirere sp amaritudinem
quod accidit eis donec qn spissantur et ingrossantur confi
matur eorum calitas. Et tunc iam manifestum ē quod sapor
dulcis ē calidior sapore pontico et sapor ama
rus ē calidior sapore stiptico et i calidior sapore
dulci. Vm si dulcedo nō accidit nisi ab equalitate
calitatis nunc manifestum ē quod ponticitas nō ac
cidit nisi a superfluitate frigiditatis. De acetosi
tate iam ostendimus an quod ipsa nō accidit a frigiditate.

Tuō. Cā̃ sm̄ d' mutatōne accītali saporis cū ncesia; ī suas. s. de acetositate ultima.

dicam̄ h' q' accit nimis de ōūsicē 7 altitudiē ꝑ longitudinē tp̄is ꝑt nās suas. tūc ōuenit nob' ut loquamur aliq̄ sermōē ī ōūsicē 7 altitudiē accītalibꝫ eis ꝑt cursū; n̄c sūe. Dico g̃ q' sīc uinū pōnaci qn̄ cū eo ꝑlongatur tpe. fit ī p̄mis dulci q̄ fuit. deīn fit post illud acutius 7 uelemētioris acēdis deīn ī fine dei amarū. Sili' itm̄ qn̄ īs̄tdat' fit acetosius q̄ fuit. Et si ip̄i īs̄tdat' ultra in s̄titudīē accesit ultra acetositate. Et uinū cū ueris ap' nē ōimā ē ībibita exaq̄ aut sanam ē aqua pluuie 7 īplecta ē uini ei bullitate superflua cetnea abipi s̄tā eius tūc ēē q' ē ita acesit ex q̄li cā. Et cū ōno bm̄ uinū ē uinui q' acetū ē cū uino ip̄i ei dlēcsit s̄tātī. d' uī nō cessat dulcedo eius addi ꝑt sp̄. Q' si ꝑlōgā cū eo tp' itm̄ altat' 7 ōuītuī ita adamantitudīē ōūsione nō minore ōūsicē illi alteius. Et h' res ē q̄ inuenim' s̄sci tū sermōis ī nātuis susceptiā ī qua nō ē ō̄. Et r̄ē qm̄ q̄uis agr̄sta sit acetosa 7 uia dl' cis 7 oīs sunt nō maturet' n' pcalitate so lis. tūc mai ē q' res q nō ōplet' ē s̄tidioris ōsmis g̃ sūt acetosa. 7 q' res ōpleta ē cū calidītas ē mag̃ addita g̃ ē dulcis g̃ oīqn̄ ī s̄tdat' uinū 7 redit acetositas ei. Aut nō redeat n' ad illū cūte' sucū ex q̄ fit. Et dīā ī' sucū agr̄ste 7 acetī ē q' ī aceto ē cū acetositate sūt acutas 7 acēdo que gn̄at' acalitate gn̄atā a putredīē. Et ꝑ illud dix' ī eo q' 7 meāe ī ucit ī sermōē suo q' ip̄i ī calitate ꝑp̄ n̄c uini ē s̄tāe 7 ī calitate putredinali' accītali ē calid'. Aqua uō agreste nō ē calidītas accītal' 7 ꝑ illud nō sūt ei itm̄ acutas 7 acēdo. Et int' utraq; ē aliq̄d diusitatis in multitudīē s̄btilitatis s̄tē 7 ꝑmutate eius. Et r̄ē qm acetū ē s̄btilius q̄ aq̄ agr̄ste. Et s̄' attestat' intimatōi eo q' sup illud eo q' s̄tītas aceti diūsa ē a s̄titate agr̄ste aq̄ 7 ī utrāsꝑ mixtiōe. Et illud ē qm̄ s̄titas aq̄ agr̄ste ē debilior 7 nō ꝑmiscet' ei aḋ oīo ex calitate ētinea. Et s̄titas aceti ē fortior s̄i q' ē s̄btilior. Et ꝑmiscet' ei acutas 7 acedo s̄itientes accitate calefactā. Et isti acutas 7 acēdo nō suffitiūt uicē s̄titatē q' ē ī eo ꝑ acetositatē suā. Et ip̄ē s̄uiūt ei 7 adiuuant eā ad uelocitatē penetrādi. Et r̄ē qm̄ s̄ꝑ superfluitate cali sup s̄tīdū ī uelocitate penetrationis 7 s̄btilitate ei. Et s̄ili' superfluitas saporis acuti actis sup saporē acetosū ī s̄ubtilitate penetratōis ī poris 7 forāmibꝫ corpū s̄s̄ibiliū 7 ꝑ r̄ ille huic accedit q' sentiēs ei uiā 7 iste sequit' illū 7 intrisit sup uestigiū eius exp̄tiō q' ōūigit in de gn̄is ꝑmixtū ōpositū cū ipē ꝑmixtio sit hoī difficilis, q' nō ē ei possibilē ut iudicet ex eo q' acetū ē s̄tīdū s̄titate absolutā qm̄ sentit ex eo de int' acēdīē 7 acutatē s̄m̄ in q' sit calid' calitate absolutā. Et r̄ē q' caliditas actis ab acutate 7 acēdīē qn̄ ī accedit 7 s̄ic uiā s̄' cū 7 ōsē ip̄ū s̄p̄ s̄titas ī cedens ī uestigio ei q' s̄iugit exeā 7 uicit 7 extīguit eā. Et ꝑ illud fit r̄ q' sentim' q' calitate ei ī eo q' sentim' de s̄titate ip̄i. Et si tu ꝑmiscuīs aceti pauci cū melle multo sēties s̄m̄ pauco s̄titatē maifestā 7 calitatē. Et si ꝑmiscuīs mel pauci cū aceto multo tūc tu ī uenies dei ꝑmixte exitum sq; simil' ex s̄titate plusq̄ sit ei ex calitate. Et si ꝑmiscuīs uerāq; ꝑptes equales ī uenies acetū; ī lūc ꝑ s̄tate itm̄ mag̃ uicētis ūtutis quā mel. Et si tu feciis sic nāmuit' 7 ꝑmiscueris aceti paucū; cū melle multo tūc extimo q' tu ī uenies ī lūc ōpōne itm̄ s̄titatē equalē calitati. Et illud ē qm̄ declinato aceti a s̄ne tēpate calitatis ad s̄titatē ē mai' declinatīē mell' ab lac ōplōē ad calitatē ꝑ multiplicata illīa. Et iā oīdim̄ an̄ q' nō ē possibilē ut appximet dulcedīi 7 aggret' cū ea calitas laboriosa. Et nos quidē iā īuenim' 7 cēte īuenim' ī sermōē nro an̄ q' res qn̄ sūt n̄c. tūc ōueniūt ad ī uicē. Et aquā q̄ē agr̄ste ī ueni mag̃ ūua nuā q̄ acetū illi q' h' in unceh uētis sūi ī flatione 7 adbustiōi qm̄ aq̄ agr̄ste nō ē s̄titas laboriosa corrūpēs in calitas mordicatiua accītal'. Et ille q' h' h' ēgne nō īdiget n' ut sedet' eius calitas sedatiē cū qua nō sit labo' 7 ut nō addat' de foris calitas mordicatiua. Et iste sermo ē p'cium' ut ōueniat ī gēio sanitu' qm̄ ip̄ē ē cōīs huic caplō ī q̄ sum' 7 ille lib' ē cōīs huic li' ī rebꝫ multis. 7 ideo g̃ nūc dimittam' huc sermōē 7 ueniam' sup illud ad q' intendim'. Dico g̃ q' aq̄ agr̄ste nō ē acetosa dūmo ī q̄ū cū illa re ē pōticitas. Et r̄ē q' ē res s̄i q' dixi an̄. q' ī saporē oī in s̄uctuū arborū ī p̄ī' sūi ēē sic dix' itm̄ theos̄in s̄' ē pōticitas deīn ip̄i ī pleūt post r̄ bullitate mōrat' cor pōticitas 7 fit ī eis acetositas q' nō fuit. Et n̄ ē res q' minuit' ni res q' addit' eq̄l' ī s̄uctib'

omnib; no immogne cor in una spe cor. Inter
e q de agsta e sup qua ponticitas mag e meces
Et d'ea sup qua acetositas magis e necess. Et
decea e iqua ponticitas 7 acetositas sut o piter
Vino des iste spes agste sut dentes ad extingue
du i flamatioe;. Et unu e ei illud ei no sit un
res acetosa fida imo res pontica itm e sili sic
iaz dixi an. Et ia ouenit nob s'mo b itm ad
igenuu saitatis. Reducam g ipi ad id q ite
dimi. Et q itendimi i hoc s'mo ab initio rei
e s'mo i oib; saporib; **Ca. xiiii. i q decidit q oz**
d. mo sedi; que; gnatur acetiz. &c.
quid ia inuenim ad re meorandu maioris
ptis cor 7 oplevi; illud. qm res coegit nos p
cotinue s'mois rememorari cu saporib; i q b; loca
ti fium reliquor sapor. Nos ei no rememo
ram fiumi saporis pontici tm 7 stiptici 7 acetosi
simo dixi itm multa i sapore dulci 7 amaro 7 a
cuto 7 acri. Et ouenit nob post h ut addamus
netio illo 7 a diuigmi ad illud i q e diminutio
dou pucia m ad inuestigandu s'mli i s'mone
tom 7 oplendi ea. Et ire quite saporis stiptia
ppe no e aliq diminutois cu sit q'titas magna
d qua sit cui d q no sciat 7 declarati sit p illd
q p'missu e d s'one. Iure aut saporis acetosi
fortasse h putat q minuit res q e ca cridis
quor dai meior. Et illud e qm ppea q iueniu
uina debilia altiu 7 acesce i uere 7 i estate re
mane i yeme s; nas suas q icessat 7 o s'uat
eis putit q acetositas gnet a caliditate 7 plus
quo addi cor oppio e uinu q ino sup fluo mo
tu forti. 7 uinu q porta i nauib; ad loca longiq
d e ei cui h e una exiuis qu e debile festinat ad
ipm acetositas. Et qda qui fecerut libros in
pucitia pcipiut ut sepelliat uasa uini i domi
b; oppositis septetrioni exiua q stiat suat sup
ea sapore suu 7 caliditas altiu ipi. q'uis h sit res
qua uisibili uidem i locis multis. Et qu h
tepitate illud percipiat; iueicer illd im. s. q uinu
multa acescut q s'milime qn ponit in loco op
posito meridiei 7 cadit sup ipm radius solis mul
tus. Et m un q no ouenit m ut pona stracte; h
s'mois mediete; resumptois sup dictore ei nisi
huc. Dico g q ppea q no ee uinu e aduenit
caliditas acescit simo no accit e n ei q ex eo e
ab initio su ee uel exinitionis fumetis. Et p q
no e exinuis q antiquu sut ad e accidit illud i
tuc ia p im una pouces ad uinitate. Et e e qm
s'mo cor hoiu; e s'mo q res ca; p q uinu q in
na sua e fridi 7 debili accsat q obeatur ei
caliditas debilis. Et i s'mone mo detegi illud q p
uenit sup i responsioe; mo de omib; i q b; dubi
taut. Et illud e qm accit uinis q i natis suis
sut plis fumetis 7 sut ppiquiora natis aq res
silis ei q accit flame ignis debil pun. Nasi
n posuis igne s'; huc modu i sole au sit sup
fluitas i itatis i ueimes ipi debilitat uisibilit
uetia debilitate aut extigui penit. Et sili si
si posuis cadela accesa aut igne i flamani
i re alia. Simi igms debilis ad lat magne
flame ignis aut posuis ea i sole forti in deb
utriq; resolui statis aut extigui. Et si tu
itm cuetuis igne accesu. Simi e debilis p
uus cuetate uehemti. extigues ipi uelocit
7 no accendes nu i flamabis ipm. Et illud e
qm na debilis no suff motu uehemte in ca
liditate forte 7 e ad h ut resoluat p illud p p'q
q'uit addat. Simi h sut loca multa quor hoies
icendut monte una 7 pmutat ea de loco i
ad locu 7 pone ea i sole 7 calesfac ea p ipi dom
multa ex p'is fuit i sua uia p p illud q'ignit
ea de sapore fumi. Et 7 a p nos i asia qn p'sens
e estas. ponut uinu i uteris 7 ponit uteris
sup domu sup tegulas tector. deim ponit i fo
an fenit illos uteros 7 ponut eos i solano 7
accendut i domib; que sut i fiores ei igne e
e flama multa. Et ad ultimu ois q uult
ut uinu decoquat 7 opleat uelocit ita ut po
sit bibe ipm debi sp poni i domib oppositis ca
lido 7 soli. Et illud e qm re qua acquirit reliq
uina i logo tpr. Acquirut uina q calefiut luc
calesfacte i tpr ualde bm. Illi aut q posuet
libros i uino no e mini siqui cor p'sumut
7 audet scribe i lib; suis re qua expti sut in
tm iudicare p ea sup oia. Illi aut desectare
osuisti 7 a'e. pp q osueti sut experiutas 7 p'sci
scitur i eis plus q illi i s p sciaz sua i re nat et
expiaz sua i re regionu rectificauerut de re;
i qua otemplati sut cu manifestiore p'scientiat
q e 7 docuerut nos res multas que sut o pa
res istis 7 docuerut nos de ee uinor itm q ac
cidit eis res silis ei q accit corb; hoi. Videm
ei uisibili q cor ho p'q e supera de diuisitate
i fortitudine 7 debilitate accit ex ea una 7 ea
dez ut qda inuenit p ea 7 qda ledat. Iu e q ex
ercitiu forte sup flue fortitudis 7 sol fortis i
acuitate cor caliera forma sup flua fortitudine.
Corpa no q no sut i ta exercitiu forte 7 sol forti
unt a ciprere debilitate 7 resoluut ea 7 i fridat
ipa. Et deuinis itm e q i na sua e calius et

motus quo euenit ? sol qui caleficit ipm ? igi
q accendit ꝓpt ipz maturat ipm uelo. Q
aut e extimus frigidus ? nec aque ꝓpinquos q
iste ꝓpetates rei siles maturat illud ? cogit
ipz ut puciat i breui ad illud ad q pueniret
post paululum. Et illud e qm oe q e i ueni no
existit s3 dispoe naturale ul ꝑ caliditatem i nam
? corrumpit ꝑ sup fluitatem euenientem sup ipsum
ꝑ defous aut ꝓ uictoria caliditatis existente aut
ꝑ uictoriam frigiditatis. Et res que facta ex
utrisq3 sil e una. Verumtamen modus quo fit no est
unus. Et ꝓpter illud fit q no nouit illud q
hoies s3 silitudinem unam cu facilitate. Modus
aut quo corrumpit oe q corrumpi potest e qm qn
coi no accidit ? cu sepat caliditas illi rei ꝑ
q uiuat ea frigiditas modus i illo e manifestius q
nouit ille cuiquo no e studium ? sollicitudo
multa nedum alius ab eo. Et qn corrupto
no accidit n qm caliditas illi rei resoluit ? re
spirat p caliditatem que e fortior tunc illud
perit ul ignorat ab ill quibus no e studium
i sciam de re natur. Qm isti no sciunt q cali
tas temperata ofert oi rei ? caliditas sup flua
nocet rebus nocumento q e maius nocumento frigidita
tis. Et hoc e ex eo q oz te scire certo ec. Nos
aut inuenimus q plurimum acetositatis q e in
sucis no accidit nisi ꝓpterea q caliditas alterat
illos sucos ? agit i eis. Et ipsi no potest sup
ꝑ eis ? uincat ipos. Et posse e ut scias ꝑ
ꝓpter exemplum aceto. Iam e q uinum acidum du
no alteratur ab i isto no accidit. Et siliter qn
digitur cibus digestione integra no accidit nec
acidus n cu digitur cibus. Verbi gratia in ieiunitate sue
digestionis. Et significo p s'monem meum inie
iunitate digestionis ut cibus alteretur p caliditatem stomachi
s3 caliditas no potest sup ipz q uincat ipz ? s'
hanc scientiam inuenimus lac ? ptisanam ordei ? oe
q ill e sile acescere i estate uelocius q acescat
i hyeme. Et sunt eis necessaria domus frigide i qbus po
nantur dom tempore longo. Et iam scitur ex istis rebus o
bus q acetositas no generatur n ꝓpterea q res alterantur
tur ꝑ caliditatem. Verumtamen no potest sup ea q
ipz uincat uictoria completa. Et ꝓpter illud inue
nimus i maiori parte fructuum acetositatem q e
an maturitatem fructuum. Et h e res de qua
testatur usus q e contrarius ei q dixi i ꝑ rei i sa
pore acetoso. Et illud e qm istis fructibus
accidit sile ei q accidit aceto qn eius dispositio e dispo
septentrionalis tunc p illud fiunt aggregates s'b
tilitate ? frigiditate sil tunc manifestum e iam q ipi d n
sunt uacua a caliditate sic acetum no e uacuum ab
ea. Et ꝓpter illud fit q me que i frigidatur coi lo
ultra i frigidatem donec restituit sicut insquam
? opium ? hen ? mandragora no sunt acetose
Et illud e qm acetum e frigidum s3 no sc fine fri
gitatis ut i frigidat. Et re e q3 fructus acetose ceciderint
i fine frigiditatis no cecidit sbiles. Et cu fit res
s3 hoc tunc iam scitur q acetositas e frigida ? scitur
quante quantitatis sit frigiditas ei. Et necesse e te
ut experiaris hoc ? consideres qualiter e i natura sua i
acetosa ? i bolem filum q grece dicitur aukesi
lus. Iustius ei duobus bolenibus ꝓpter i ueniunt sa
por ponticus figulans cu ponitur no admiscere
ponticitatis sicut p miscet i fructibus arbor. Ina
cetositate ei hor fructuum p miscet ad pontici
tatis manifeste sicut acetositati agerit p miscet
acuitas ? acredo. Verumtamen acetositatem n sentit n li
gua ? sili acuitate ? acredine. Concomitantes u
? e res cois utrisq3 sil ? sunt i tactus. Lingua
no cognoscit duos sensus sil ? sentit eos. Verum
tamen res coes sentit ? scit eas sicut reliqua membra
sensibilia. Res aut q sunt ei ꝓpter sentit ? scit
eas extima q e gustum. Et ego uideo q iste
sensus no e ꝓpius n lingue s3 scientiam ? effugi
nam i corpore suo. Capitulum e. i quo omnis natura ? ꝓpte

rietatem tenent gustus ad linguam. Re
narrauit ? scripsi multorum q sit intentio s'monis
mei q res agit illud q agit tota sua sua. Et
iam in multorum ut dicam illud te hic itum p q tua
te q e polis ? ponam p'us meum i rememoratione
ei. Dico q est omnium corporum q sunt i p'mis ? i p'mis
no e n exequatior elis. Verumtamen elementa quatuor s'
diuisa quantitatum i opere ipor ? p mixtione ad
inuicem i corporibus suis extreis. Et re e qm qdam corpora
sunt i qbus e de igne plus ? i qbus dam de aqua e plus
Et qdam i qbus de terra e plus. Et qdam i qbus de aere
e plus. Et ex hac diuisitate cadere i quanti
tatibus elementorum accidunt ꝓpetates corporum q sunt i dum
dua figulana. Ppetates g plantarum sunt exce
lentius ipis. Et ꝓpetates aliorum sunt ex plan
tis sicut iam ondimus i lib nro de elis. Verumtamen
elementa conuertuntur ? p mutantur ad naturam plantarum absq3
media me ca ? uinc ipsam ad naturam no aliorum me
diantibus plantis. Verbi gratia terra conuertitur ad triticum ? ord
eum ? res alias ab istis duabus extrebus silibus
utrisq3. Animalium p unumquodq3 istorum conuertitur ad car
nem que e i corpore hois. Verumtamen no e possibile ut conuerta
tur ? fiat caro absq3 conuersionibus mediis q sunt
plantis. Res aut itm q conuertitur alie sunt q s'
ꝓpte ? ꝓpter eorum conuersio ? alia sunt q sunt dif

ficulus dignorius q nō ɔuitur ī ipi lago. Et
illud ē qm res ꝑpriq massillatē ɔuiũr ad i
nicē ne laciaꝰ ⁊ res eleganter assillatōis tarduit
ī ɔũsioē. Et cū res sit s; hoc ut ponar ī aliꝰ
matiuus suus istis quo discernat res silē
⁊ dissilles istiu tm ut qm sentit p illud istē
q ē illd isthō ⁊ discernit q ē sit de assilatoē
⁊ dissilitudie eligit q ē ɔuenies natius
sius ꝑpriez eis ⁊ fugiat ab eo q ē tribile ul
refugibile nativus sius extreniz ab eis. Et
hoc isthō ē ligua que ꝑp illd q ē ei d supflu
itate sīus nō tm sentit ⁊ cognoscit calid isti
⁊ siccū ⁊ hu. imo sentit ⁊ tm ⁊ agnoscit q ē dēs
⁊ ī ɔcius qm sine aliis mbris eū ea sola ɔti
nuatur sed tm qm nō sunt magni. Cap. q.
Cpp q īquo agit d sapore nutritiue ⁊ sim
res diuisificā pli ⁊ ɔmixte ⁊ d ipi altitudie.
Na de eis sunt q plus sunt ɔuenientes nē lōis
⁊ d eis sunt que sunt mim ɔuentes. Et de eis sr
que sunt ī hac ɔpōne ex ɔpoib; ɔmixtionis
Et de eis sunt q sunt ī ɔpone alia. ɔnectio uti
sit q̃litates ɔmixtoꝝ multe. Vñtn oībus
reb; q nutriunt coicat eis dulcedo coīr qm
ois res q nutrit ē dulcis aut ꝑp̃ tinitē mi
tiz. Reb; aut q nutriūt coicat expolia
tio dulcedis. s. ipē nō sunt dulces ⁊ ipes eaꝝ
ꝑticulares sunt multe. Vm ē eis illud q res
ī natā ꝑpa nutriūq; reꝝ nō ē ū una. ꝑp q̃d
na cuiq; reꝝ q s ꝑpe ē nō ē ū una. Res ū
extriuce ex reb; fugiabilib; ei sunt multe. D
eis ei sunt q̃dā q sunt maioris elegantōis a sba
sua. Et de eis sunt q sunt mim logiq. Et qm re
nutritiue sunt dulces sitq res q sunt uē aceto
se aut pontice aut amare. aut adultiuuz
quaꝝ sapor ē alius pr dulcedinē q aiz sa
poꝝ sunt oēs nō nutriūt. Rem aut q̃m
sapor ē sapor ꝑmixtus ī qb; tm eaꝝ sunt dl
cedo ⁊ ponticitas simul sba ē crossior ⁊ eaꝝ q̃
ē frigidior sic ia ōndim illud an. Et ille ī qb;
ex eis sunt acetositas ⁊ dulcedo sil sunt sbtili
ores q res pontice. Vñtn ipe ī ī sufdat. Et sili
rem amare calid sunt ⁊ res acute acres sr
maioris calitatis q ipe. Et iste oēs qm eis
ꝑmiscet dulcedo nutriūt s; sigli ut rez nō
nulla eaꝝ ē q sufficiat ad h ut nutriat. Et
ꝑmixtio quidē sapoꝝ ad iuicē ē s; duos nō
aut qm sba reꝝ ē dissiliū ꝑtiū q ptes eis
diuisoꝝ sapoꝝ. Aut qm q̃uis res ī sapore
suo sit siglans ⁊ ptes ei sunt siles. Vñtn ꝑ
uenit ad hāc dispōez paltitudie reꝝ logiu

quaꝝ ualde ab iuicē. sn ē q mel nō fit ama
ri saporis subito imo nō fit amarus ei sa
por ū aut qm decoquitur cū igne decoctōne
multa aut qm antiquat ⁊ ɔuitur ad amai
tudinē paulatim post paulatim. Et sili item
fructus qui ɔuituntur ex amaritudie ad dl
cedinē multa cittoloꝝ ⁊ melonū ū recedūt
ab amaritudie q ē sup eos ī pn rei sbito. Et
illud ē qm ɔusio ois qui ɔuitur poporū nēn ū
fit ū paulatim ⁊ ꝑpapue qm ē logiqua ualde ex
q̃litatib; suis ꝑmis ad qualitates q sunt īsic
ɔuenientes eis. Et ꝑp q res q ē uē dlcis nutrit
procul dubio. ⁊ res amara nō nutrit. sitq res
q ē inter utrūq; nutrit ī sapore. Vñtn nutri
mentū eius ē mim nutritiūo dulcis rei. Et sili ē
dispō ī reliquis saporib; aliis qm ipi omis
nō nutriūt pr saporē dulcē tm. Et elā ipa sr
multū logiqora ab hoc ut nutriant coꝝ aut
ut sentiat eius sapor. Et ꝑp illud sitq sa
por nō ē tre. n aq nutriunt sili ⁊ aer ⁊ ignis
Et ꝑp ī multoꝝ fungit gust reꝝ dulciū ⁊ oc
cultat sapor eaꝝ ꝑpea q ista elā ꝑmi sceri
eis. Et h ē q s; plurimū ē uices sup fruct arboꝝ
ꝑpiquaꝝ tre cū sba aqa. Jn ē q tritici ⁊ ordū
⁊ fabe ⁊ ciceris ⁊ reliq res siles istis sunt oēs in
ꝑpū sui eē ꝑp humiditatē sua ꝑpiquē eis qb; sa
por penitus nō ē ita q qm maturūt ⁊ ɔplet
rer siccant sunt duriores q fuerit. Vm palea
⁊ sputū ⁊ platā noiata grē agstis. i. gram
qm ex situtū ē ⁊ arūdo sicca ⁊ ligua q sup ea
uēit ē sba tēra sicca. Et ꝑp illud nos stāz
sup dulcedinē coꝝ. Et ꝑp illud fit q qdā istoꝝ
ā q ex siccaret sunt dulcia ⁊ nutriunt pea coꝝ
sic uimar. i. radix palme. ꝑp nomen ī sinon
palma q noiant grā calb. i. coꝝ palme uolē
tes p illud ptē supiorē. Et sili radix plāt
noiate agste. dū ꝑmanet lenis humida. Et
radix anidis humide ꝑp q ē exīstis ī egip
to. Et sili item extremitates ramoꝝ tenētes ar
boꝝ s; plurimū. Et illud ē qm rei nutrītis ca
sus ex eo q ea nutritur nō cessat eē casus ei
q ē dulcis saporis ꝑp assillatōez ei ⁊ ē casus
eius q nō ē dulce ei sic illud q ē sup ipz ex di
uisitate assillatōis. Et qm diuisitas assila
tōis ē multaꝝ dionū ɔ; necio ut sit sapo
res q nō sunt dulces multi. Et nō ē nob
polē enūtiare de eis sine meōratio coꝝ est
nob polis. Et illud ē qm oēs hoies sentiūt q
sensus ⁊ ī ꝑpsio accidentes ī ligua ex sapore po
ntico sr pr sensu ⁊ ī ꝑpssionē ī ea ex sapore acc

-i ul' stiu.

tesō 7 stius acetis ex sapore salso ē pt' sapore
acetice a sapore amaro. Et sic casus eilor
qui sūt i fine assilatōis nē rei q nutrit' per
eas exipū ē casus ei q' ē i ultio suauitatis
7 dulcedis. ita ut indigeat rectificati cū a°
peruit. Sili res que sūt i cplone sua lōgiqo
res amā ei queda idiget rectificati d'coq'to
cū stercb. Et queda idiget ut decoquat' sine
stercb. Et p' qda putriq3 sil'. Et qda ē decoctē
Et qda cū ucti sq3 sil. Et nō est miri sini
stercb multor spat' ne aliq' eat comedat' fi
modū sui. Dein qn p'miscet' alie rei come
stibili fiē cū bona 7 adiuuat comedere eā
supea p'delectatō ei. cū sit pole. qn due res
aggunt' distēpate ut sit p'mictu cpositi ex
uci sq3 tēpatū q' iueniut' placē eā dulcis sa
poris q̄'uis fuisset illa duo egdictia at'ep'mi
to nō dulcia. At cū rectificatio eilor sicut
ut decoquitur aut colopiat' aut assent' 7 ad
ultimū ut medicet' p'calitate aliq' tūc nō
ē i illo ad' exeo q' nō metrat' eid' p'pim qu
res que fuerūt añ illud i suaues fiat i hac
hora i fine ei q' delectat. Et illud ē qm i uenim
in sibili nāl calitatis mutat' resolue cito
oēs res cū obuiāt ad i ē alia. Et cū res sit si
hec tūc nō dubiū itm i reb3 q' medicat' per
ignē quo q̄da q obuiaut' q' fiūt suauiores
quā fuerūt. Et qda q obuiaut' q' fiūt lōgiqo
res abeo q' delectat. Et qda i diget ut decoq't'
tp'e lōgo. qm cū in illo ē q' res q' sūt i ultiō
assilatōis cplom corpis hoīb3. oēs pt' q'd
coq'tur aut rectificetur sūt dulcis sapori'
Et res que sūt dissiles ei oēs añ q' rectificē
tur sūt i suaues ap' ipz. Et i digent q' exeis
sūt supflue calitatis ut frigat' eāt calitas
p' frigitatē. Et q' exeis sūt multe frigitatis ut fri
gitatū eāt frigitas p' sp'es calās q' miscet' cum
eis 7 p'ignē. Et sil' hac silitudine i digent
res sicce sicce ut renouet' aut i frigitat' eāt
siccitas cū humiditate. Et res q' sūt humidiores
q' oī ut exsiccet' eāt humitas p' siccitatē. Vn
siccitas rectificat' p'li q' miscet' ei humitas. Sz
humitas rectificat' p'li q' p'miscet' ei res sicce
7 p'ignē. Et d' maioribus testimoniis sup un'
tatē hui' s'monis ē illud q' accit' i coi' d' alti
tiōe 7 ou sice. Et h' ē qm illi q morāt' tp'e lōgo
i quo nō cibant' ex aliquo sētiūt ex saliuis
suis salsedine 7 ipi plāgūt morā i sputio ma
iore isto abstinētes acibo sētiūt ex suis sali
uis q' nō tm sūt salse i mo sūt odi saporis
aut amari saporis. Et sili' 7 alciat' 7 colitur
cor totū ad amaritudinē. Et sic cor totū eēt ex
stiu sic ligua i quātū extimo sētiret q' ē inco
de salsedie 7 amaritudie. Et añ q' sētiret ista
duo sētiret dulcedine q' stat i eo i uēta sep i
i sāguine saluo qui ē fm dispōnē nālē. Illuc
aut' q'n accit' aliqn uenar' attictio aū fracto
aut eruptio ex qua cadit sup liguā sāgui'
multus ē illud q' sētit ligua de eo i fine dl'
cedis qn ē fm q' naturalis saluus fm as dispō
nālē. Et illud ē qm sāguis qui nō ē uar di
spōē nālē ē aut salsus aut amarus aut est
ei sapor alius q' uicū sapor fuit. Sāguis at'
qui ē i toto corpe sapor p'eni anob. Et n
stiui' sup ipz sic nos stiui' sup saporē colē 7
flātis. dūt p'manet' i toto cor' q̄'uis qn ad.
eo. at' tūc p'uenit ad liguā sētit ex ea sp' ama
ritudinē q̄'uis nō cāuat ex eo n' p' ponā. Et
ex colā nigra sētit ligua acetositatē. Et sili
itm i sqn flā obuiaut' ligue sētit ex sfā ipi'
dulcedinē 7 ex sfā acetositatē 7 ex quorūda
salsedinē. Et flā quidē dū manet' i toto cor'
ē ex eo ē nō i uenit' stius i sapore. Et cū sit i
illud tūc nō ē miri. n' nō ē mai' qn mel q'
ē dulcius oi rei gniet' i cor' humorē q' ē amarior
humoribus oibus 7 sic illud i uuenitute p'pe 7 in
hnitib3 nās calidas 7 i fetintib3 p'uā sua
p'mutacōe sua 7 sua cōusiōe ad colā. Nā
cū i illo i ecitē ē. 7 res ei mai fm ē. Et h' ē qm sic
mel qn app'ximat' exinsecus igni tp'e lōgo
fit amari saporis. Sili' ē ppriū ei i cor'b'
hoīm. qm qn i uenit calitatē forte gnat' hu
morē colicū. In cor'b3 uō i qb3 i uenit sup
flua frigitatē aut pp' etatē aut pp' cōplōnē nālē
aut cū i firmitatis cōuitit' 7 p'mutā ad sāgīe
bonū tepatū 7 uis cū frialitate. Et illud ē qm
qn nō calefit plus q' oi nō cōuitit' 7 nō altat'
i hic cor'b3 alitatē multā. Et h' ē q' aduenit eis
i ipis nō ē n' sile ei q' aduenit melli q' decoq't'
decoctōe tēpata tm. 7 fit i ultiō assilatōis ei
7 suat dulcedinē suā. Et q' miri ē simil'
egdit' a dulcedie sua nā p'calitatē q' ē i cor'b'
hoīm. qn ē ei supflua uirtus aut pp' decoctōe
multā qn mutat' sapor ei ad amaritudiē
absq3 istis duab3 calitatib3 p'calitate q' ē in
ipo qn plāgūt' ei eo sputū 7 añquā. Et dūa
q'e nō ē int' duas res n' i uelocitate altatiō
nis 7 tarditate ei tm. In ipis aut acetē aut i -i ul' accitē
cū aqua accit' n'. 7 illud ē qm acetis una 7 ea
dē 7 ea essētiēs eā. 7 cū una 7 eadē. Et acetis q

dem e amaritudo. Et eius quidem causa e superflui
tas caliditatis. Et superfluitas quidem qua mu
tatur mel ad amaritudinem e duorum generum quorum
unum e virtus caliditatis que agit in ipsum et altera est
longitudo temporis in operatione sua. Et mel quidem ac
quirit genus primum harum duarum superfluitatum per decoc
tionem per ignem. Et acquirit genus eius per se tamen. Et iam
e ei quod pluries accidit cum corporibus que alterantur et mutantur per se
ipsum quoniam caliditas que e in ipso et est illa que alterat ipsum
e debilior caliditate que e in corpore et caliditate que e in
igne. Et secundum hanc rememorationem non e mirum si res ac
cidens accidat debili in spatio longo accidat accidenti for
ti in tempore paruo. Lac non quamuis sit suauius tamen
non alteratur per se ipsum ad amaritudinem per se. Et
illud e quoniam frigiditas in ipso e uincens caliditatem non
caliditas frigiditatem. Et propter illud fit quod quoniam maneat
tamen obturatum aere hora aliqua acescit. Non e quoniam
compositum e ex tribus substantiis diuersis in qualitate super
quam nominauimus ante. Quarum una e substantia crossa ex qua e
caseus. Et secunda e substantia pinguis ex qua e butirum recens
et recentum. Et tertia e substantia aquea que dicitur aqua casea. Et
unaquaeque harum substantiarum e composita. Substantia igitur pinguis
e maioris equalitatis in fine. Et substantia quidem crossa
e in fine frigiditatis et equalitatis. Et substantia quidem aquea e frigida
et humida. Et cum res sit secundum quod nominauimus tunc caliditas
totius lactis e in fine illius sub caliditate totius corporis
temperate complexionis vel caliditatis. Et propter illud fit quod
non conuertitur et mutatur per se neque ad acetositatem neque ad
amaritudinem. Et certum nobis possibile e ut gustemus
ipsum quoniam e digestum in stomacho et inuenimus certum in sapore in
suo secundum quod existimo dulcior quam sapor mellis. Et forte
est quia acquirit mel ex se ipso. Acquirit lac
autem per digestionem. Et cum corpus e multe caliditatis et
lac appetit ideo quod acquirit dulcedinem secundum quod ex
coquitur et digeritur mel ex dulcedine que est in eo.
Et hec e res una que e secundum quod nominauimus quoniam rei que e
multitudo dulcedinis non e possibile ut addatur dul
cedo. Immo ergo recedit paululum ab dulcedine a pro
uisione et permutatione ad saporem qui e sub dulce
dine. Rei autem diminute dulcedinis expedit necessario
quod digeritur ut perueniat ad complementum dulcedinis.
Et propter illud fit quod quoniam lac non digeritur in stomacho conuertitur
et mutatur ad unam duarum specierum. Et forte quoniam ipsum in
stomacho frigido acescit et in stomacho calido fumigatur et ama
ricatur. Vel autem omnino non conuertitur ad acetositatem
cum non digeritur in stomacho quoniam e uehementis caliditatis
nisi quod ut acescat quoniam non superat ipsum digestio in stomacho.
Tace Distinctio .e. in qua ingreditur uirtus medicinarum per sapo
res suos quod sapores acetosi et acuti amari salsi
et amari sunt. Capitulum .i. in quo dicitur quod isti .3. sapores s.
dicuntur linguam acutus et amarus et acetosus conueniunt in mordicatione.
ambo. Similiter non fiunt illud exitura quod ab eo sunt
substantia. Et illud e quoniam situm pluries utrique super ca
nem aquam ablata e cutis in quocumque loco fuerit et
mordicat eam tamen. Et hoc e signum quod res mordicatiue
non e nisi ex substantiis propriis ipsarum. Non ex substantiis propriis
gustus. Et similiter tamen desperate rerum calarum acu
e ut mordicet linguam et totam carnem. Cum igitur res
sit secundum hoc tunc mordicatio e communis generibus istis tribus
saporibus. s. acetoso et amaro et acuto et acri. Verum
acetoso non fit mordicatio nisi propter quod e frigidum subti
le siue. Mordicatio autem illorum ideo quod perficit. Amaro autem
et acuto et acri non fit utrique nisi propter quod utrique sunt calidi
Et iam ostendimus ante quod res amara e calida. Res autem
acuta acris non indiget demonstratione ad ostendendum
quod sit calida quoniam illud quod apparet de eo ei sensui autem
dicit sufficientem ei probationem. Et propter illud non e ab eo quod
dubitet ideo immo iam iudicauit super eum Plato quod
e calidior sapor omnium. Et similiter fiunt alii de eo sim
plius. Et non e ab eo melior cuius sententia sit ideo preter hanc
sententiam in ex illis qui fuerunt ante nos. Immo ex illis qui
sciunt sunt eos quoniam calefactio e in ueritate in ipsum eius
substantia sola. Et si inuenimus aliquid ex uulgaribus ho
minibus que sit intentio sermonis ei sapor acris. Diceret
e in quantum in nomine significatur per illud saporem quod quoniam hoc gustat
calefacit cum calefactione uehementi sicut piper et pire
trum et sinapi et allium et cepe. Et omnia quorum hec e scientia.
Et existimo quod propter quod non inuenerunt hunc solum genus
ex generibus saporum nominis proprium nominauerunt ipsum nomine
communi. Et illud e quoniam sapor amarus et sapor aceto
sus sunt acuti acres. Et de consuetudine quod nostra
e ut nominet omne genus in quo inuenimus acuitatem et acre
dinem forte preter quod sit amarum acetosum acutum acre.
Et corpora quibus e hec dispositio sunt multarum specierum. Deus
ei sunt que comeduntur et primum secundum eius paululum ad de
saporem dulcem. Et propter illud nos utimur speciebus eorum in
multis in alendum quibus recte lenditis homines cum cibis
eorum. Et utimur speciebus eorum aliis in loco specierum in se
nimium tamen. Bedi non modo cibis solis. Nos nullo eorum
utimur. Et forte e propter uehementiam uirtutis eorum. De speciebus
autem eorum que ex cibis non comeduntur aut sunt mortife
ra et alie sunt medicinarum mixte. Et de eorum que ponuntur si
autem corpori hominis ulcerant et uelocat. Et in multis
istorum e sapor amarus manifestius sicut sapor dul
cis in multis eorum que ex cibis comeduntur. Verumtamen non
nominantur amara quoniam amaritudo eius e subtrac
ta debilis et acuitas et acredo fortis uehemens. Et
de eius e ab eo quod ab eis nimis non aliter gustare sicut
alicuius et quod cum minus et iam ex rebus quod infiguntur per quod
fiunt accidit excoriatione aut corruptione

Sz possum̃ uti extimatõe i istis ⁊ scim̃ q̃ sunt
acuti aceti saporis ex opõnib; eor q̃ fiunt
i toto corpe. Et multi eor sunt odoris ext
nei horribilis q̃ signũ qm̃ ipi sunt õna corpi
hoĩs signõne maifesta sic̃ ista q̃ diximꝰ an
ut sinaus insqami ⁊ sunt papiuis ⁊ sinais i
longi cũ hoc q̃ iste sinus quẽ nũc inducimꝰ
nup. cũ quo uenit ad nos uir de ptib; regi
onis barbaror ab eo q̃ sẽ egiptiũ ẽ ca⁊ q̃
ẽ horribilitate odoris ⁊ grauitate ei q̃ nõ
ẽ possẽ alic̃ ut audeat gustare ipz. Ŝ nõqñ
odorat̃ odor eius scit̃ p extimatõez q̃ ẽ p
niciosus. Et uir iste uidelꝫ suco isto
icaunite dolor inceditur ⁊ ap sinai coru
ꝯ onsiu ẽ egris ex opẽ h̃ suci q̃ ipe i sudat
⁊ color h̃ suci ẽ color mixtus ad rubedinẽ
liuidũ. Eius nõ odor ẽ silis odoris insqam
i grauitate ⁊ horribilitate n̄ q̃ i odore ei ẽ p̃
uũ de aromaticitate sp̃ez odoris. Et exti
mat uir iste q̃ n̄ plãte ex qua fiũt iste
sinus ẽ colonorsior. Et ẽ dicũ cẽ mẽ in
continentũ i eo q̃ ẽ futur. Cam̃ sm̃ i quo docet

o Sermo ꝯgnoscẽ uirtutẽ mẽ i q̃tũ ꝯ plõnẽ sa
aut iñ nõ poris amari ⁊ acuti ⁊ eor ꝯpõnẽ
n̄ i saporib; acuto aceti. Conueit g° nobis
ut sciam̃ q̃ sunt cali p̃ute calitatis i uni
sua. Dicũ post i sũ sunt res amari saporis p̃t
istas sunt res dulcis saporis ⁊ oib; istis sẽ
acetitas multa. Q̃ g° eor ẽ plis acuita
tis aut acerdis aut amaritudis aut dl̃
cedis res i eo maiũ ẽ q̃ ẽ uehementious ca
litatis. Et piutas calitatis illi ex eis cũ n̄
ẽ ex uno hor sapor n̄ puri ẽ sz p mutatẽ sa
poris ei a sapore puro. Et riñus quẽ sapo
ris amari ad q̃ puenit ẽ q̃ abstergit. Et riñ
saporis acuti actis ẽ q̃ adhuic. Et riñus
saporis dulcis ẽ q̃ nutrit. Et nõ puenit
isti sapores ad istos riños n̄ qm̃ uniq̃sz eor
ẽ i ꝯplemito nẽ suc. s. ut sit purus cũ nõ
admisceat̃ aliqd ex q̃litatib; alijs q̃ posse
ẽ. Vg°. res amara ẽ paul diũ cala. Verũ q̃ ex
ea nõ uenit n̄ ad amaritudinẽ ꝓpiq̃ p ou
sionẽ ⁊ p mutatõẽ ad dulcedinẽ eĩ mĩo
ris amaritudis ⁊ minoris calitatis. Sz q̃ ẽ
longum ẽ a dulcedinẽ elõgatiõ maiore n̄
ualde ẽ i summo amaritudis ⁊ sm̃ ẽ p xima
acuite aceti itaq̃ tm̃ lauat ⁊ abstergit imo
corrodit ⁊ mordicat. Vg°. depp̃etate ari sto
logie ⁊ radiẽ lilij ⁊ arboris appoponaci n̄
ẽ n̄ ut lauet ⁊ abstergat q̃ ẽ i ulcib; d sodi

tie ⁊ mũdet ea tm̃. Sz in sirongie aut ⁊
ẽ gñiu; capitis amaritudo sino ẽ maior ama
ritudiẽ hac nõ ẽ minor ea sicẽ acuita acetis ue
hementis acerdis. ⁊ ꝓp illud nõ cm̃ mũdificat
ulcera a sorditie imo depp̃etate ei ẽ ut corro
dat carnẽ ulcis ipi ⁊ simiat eã. Et d p̃petate
quidẽ oñiu; rez amarar ẽ qm̃ ipe aduenmit coi
ut faciat i eodẽ int̃ rẽ silez ei q̃ faciunt i ulcẽ
b; d sordis. Et illud ẽ qm̃ ipe lauat ipz ⁊ abs
tergit illud ⁊ mũdificat ipm̃ ⁊ incidit q̃ ẽ in
uenis de humorib; grossis. Ipe g° p hic cũ
puenit mistura ⁊ adiuuat ad expuendũ saniez
ex pectore ⁊ pulmõẽ ⁊ ad ulcm̃ si i eo ẽ sla ẽs
siũ; contritũ aut sanies aut aliud ex ill'
q̃ sunt silia eis ipe mũdificat illud. Et ꝓp hic
q̃ ille quẽ ex eis nõ sunt piniosẽ i uã sua cõ
ferunt epilẽ qm̃ piniosẽ ex eis egẽsse sĩ au
i toto gñiẽ suc. ⁊ sic ille ꝯferunt epilic. Sili de
p̃petate eor ẽ ut noceat spuentũ sanguinẽ qm̃
qui spuit sanguinẽ nõ idiget n̄ reb; q̃ stipti
citatẽ faciunt ⁊ reb; qb; ẽ uiscositas n̄ reb; q̃
icadũt ⁊ sepiunt. Et i h̃ quidẽ smone iam
iduimus i igenio sanitatis. Dimittam̃ g°
ipm ⁊ redeam̃ n̄ ad illud i quo fuim̃. Dico g°
q̃ iã dĩnaui; cẽ rẽ amari saporis ⁊ dixi q̃
sunt i calisiue ⁊ abstersiue subtiliatiue ⁊ q̃ ipe sunt
in o calitatis cũ q̃ ilo adhuc. Redeam̃ g°
nũc ad rememorãdũ res acutas acres. Dico
g° i p̃mis q̃ ipe sunt calide, sunt corrosiue ꝯbu
stiue fortiores acritẽ escarã adhustã liq̃fa
cientes carnẽ. Naz supponat̃ sup cutẽ eco sunt
simuẽ modũ. Sz aut puenit additiora eor
tũc q̃ ex eis sunt i rota sba sua sz finẽ ꝯuen
tis ad al'ad q̃ sunt eco pinate sinuẽtes eor illi
alis i finientes ipi. Que aut ex eis nõ sunt
ꝯne eor n̄ p sup fluitatẽ calitatis tm̃ tũc si
sunt ex reb; crossis tñcis faciunt acritẽ i mẽ
bris acutis ulcis ⁊ si sunt subtilũ paiũ pro
cant uim ⁊ sudorẽ. ⁊ ad ultimũ depp̃etate
eaz ẽ ut i cidunt ⁊ resoluat. ⁊ de eis sĩ mul
te alie res q̃ ꝯferunt ⁊ adiuuat ad spuendũ
p q̃ ẽ i pectore ⁊ p uocatiõẽ menstruor. Verũ
qñ ⁊ q̃ualr ⁊ qñ adiuui strẽt q̃alib; ex ura
administratiõis nõ ẽ lib iste ex eo i q̃ optear
me narrare p qm̃ totũ eiu h ẽ uia dicem̃ i
il d igenio sanitatis. Et ꝓp p absuneo amil
aplicatiõẽ i uã rez acuti acri saporis ⁊ sinꝰ
tẽpt ut rememorer cũ eo q̃ dixi de cẽ eius d'
iudu p q̃s differunt acub; amari saporis. ⁊
Dico g° nõ extimo q̃ res acute acres d'uãtã
q'

reb; amaris i fortitudie calitas 7 uehementia ei tm. imo differt ab eis tm i h q res amari sapor nisi calid n uirtute sua tm. imo sic e h sicce tm q h assimus assilat eas amen. In reb aut acute aceb; q n st amare. iuenit mltor hitas mltu primi eis. Et pp h comedit nos res mltas ex eis que ee e illi. 7 expans imaiore q fige q res amari saporis no e calida tm. imo ica e calidi e sicca i fine sua e expimitu e e erit sidi natre 7 distctre; 7 ia dici h p expi mltor. Et cu expimitu tm si nos i q sicni p rectnatrie; pbit ica sile illi q iuenit p expimitu. In e q nos ia ordium q cor no fuit amari nq calefuit cor dicta calefactne mlta a pige ai pca litate sua inatu 7 e h ee cor iuenit p musi ne hemiciosis siccitas. Et q hitas fuit pat exea ut resoluat calitas e uapore 7 co natio ut e q remaan exeis post resolone hu mitas sic ppiqus ne tre 7 sicci. Et e q in re dl cas e h q e sup ea d calitate p[ar]titate mlta aut p[ar]titate pua. e i pauldubio hitta ai p[ar]titate multa aut p[ar]titate pua. Et q ein e q ipsa e dens ne corpis hois ppe. 7 e cor hoi calid hiidu e eqlitate. Res a q sit q ad huit h e calr. 1. dulce q sic cais e necl oz ut sit cali sicci. Et pp h sit pole ico ut absig at 7 icidat huores in scosos sic fuit cais et bauracb. 7 iuenitu q na cor no e acrea in sbu lis n; aqa imo sli cor fu q nat an h pur e sba trea i q ia egit calitas opoz alchus ipm 7 resolues ea resolone exqsita. f. i q q l e bu sit ea. Cu g opit mc amare e mc stip ticus n st mlt additois sr eas isbilitate. S; q opinit e mc acutis aceb; sr e fliores eis. Et pp illo n sit facil car petrato i hiorib; uiscosis e fiis sic petrato mc quar sba e mlt sb tilitas 7 no ipedit sr eas qn icidat hos huo res sic ipedi i sr mc crossas q mc icasura oz ut pona imeio ir duo exma ut no ppet p trativo sic lum 7 flama igs n; cardet mlta 7 no poss pp tarditate suq sequr 7 icide. Et e dicu istud ientatu q seq ista. 7 e qut. 7 luc a itetio nra e ut sciaz q ois sapor amar e
• seqns sba calaz sicca trea sbtile. Et oz ut i telligns significatoe; sonus mi trea sbtil q t duc dictes opares st i utrunaq; car fir mitas alt; 7 n lega unaq; car f; sigltate sla supe legut ia t bmo ms trea eit onus bmo i meo sbtil. Et nos n d q res amari saporis sit sbtil sle absolute imo n dms e n

fu q ipa e extra tre sbtil sic calx 7 cais 7 ec q ad huit ad busitoe opleta 7 fit cais. Et sosi tu siho assilaret sba amari saporis rei ex g fum sbtil gnata a flama igs eet assilatre sua mor. Iste ei fum re amari saporis e 7 co tre cessu ferreu 7 lap 7 co tre sbtil e fum 7 cais. Er go lap 7 ferru accensu p igne st crossior calce 7 cine 7 pp h fumo 7 calior eis uerisq; sil opares lapidi 7 ferro ighto siles sut mc q i e sinut p e q fuuit acute d corrosioe qn estut eas ad e ealitas q e i cor sic coloctur 7 e egi uide 7 m ben 7 igatuit eu istis tm arsenicu 7 targetu uiuu 7 res alie multe. Qm aut mc q ina e h st e se 7 dit car e cala. Ipe g p hic car q calefuit per car alititres i cor b; pp lagi. 7 moie car icis ca lefacioe igni ulcerit sbo; 7 q se ipi exuerit 7 fu nuit acute ei sile q fuuit acute lap 7 ferru a ccesa p igne d e busitoe. Et illud e qm no possit petrare pp g uitate sua. Et d eis q st maioris sbtilitas q isti q uis sba car sit trea sic calx 7 cais 7 lepus mari. 7 istar mc queta ad secdit 7 iscadit adepur. Et qa petrat 7 puc nuit adueseti 7 acqrit i leguitudie sputu qd abscidit calitate ignea. Anstolegia n 7 ra dices lilij st sbtiliores istis 7 i 7 e q in reis e desia huta 7 sba aerea ad plus q i istis. Et signo sup e e q ipe no st siles ill i exsicatione 7 tenebrositate n; siles aliq ab ill i gruitate Sut g pp e egste agric mc i ine suictu. Et sili cius qn trea sut q titas pua 7 miscet cu reb; dentib cu h q ipa no nocet uelice 7 mudificat res. Et dica mc quar uia e in h laco q abisto. Si sapore uo amar pole e nob i amari q ipe no e n i cor b; sicte 7 dnis 7 excepto q res amare difficili sus apuit put dine q oia cor 7 q no gnat i cis uimis nza expius alib; gnatis expiudie sic gnat in medical; arbor uirid 7 fructuu qn a tq t. Et plim qd uideri uime 7 putridine gnari i cor b; hiidis. Res at pute amaritudinis 7 significo p abu meu pute amaritudis res q b; admisce ad sapor a sut exeis q ablo rent 7 alia alia q no omedut eas oia ca fire plima. Et i e q in e cal e huide nis a pp q titate multa aut p q titate pua. Et res amari saporis st f; silitudine cais. Et pp e no e ad ex alib; q omedat cine; n q agant ex fumo in calce n; ad exteb pute a maritudis. Ergo absintiu qd e no e amar tm imo e cu amaritudine sua stiptica 7 aq ul arsenicu

quitate maris est salsedinis et pinguior quam amaritudinis et admiscet ei ex aqua quam bibit res multa sicut iam ostendimus in precedenti tractatu, aliud declarare sufficienter. Aqua autem que est in stagno palestine prohibitum quod quidam nominant stagnum fetidum et quidam alii nominant ipsum stagnum picis non est aqua salsi saporis tantum immo est etiam amari gustus. Et similiter etiam sapor salis grauati ex ea declinat ad amaritudinem, et haec aqua in suo aspectu est vehementioris albedinis quam omnes aque ex aquis maris et grossior et similis aque salis quando in ea est dissolutum sal multus. Et sicut precedentibus in hac aqua sale non liquefiet sal quoniam illud quod permixtum est illi aque de sale est quantitatis multe. Et submergitur in ea non grauatur super dorsum eius quoniam egreditur extra plus submergi expulitur salis sicut a fortiori. Et propter hoc fit in aqua grauior omni aqua ex aquis marium. Et quantitas addictionis grauitatis eius super grauitatem aque maris est sicut aque quantitas addictionis grauitatis aque maris super aquam fluminis. Et propter hoc sustentans in hac aqua dum voluerit submergi in ea ad inferiora non potest. Et animal quod sit in aqua hac sed quod natatum non est ea in hoc quod ipsum expellit superius quando cadit in ea et prohibet ipsum descendere ad inferiora non est quoniam ipsum in sua est aqua leuius sicut dixerunt quidam sophistarum antiquorum immo cum illo sicut dixit Aristoteles est quoniam propter grauitatem suam sustinet res que sunt leuiores ea sicut sufficienter luteum quando cadit super ipsum ex eo quod est leuius eo. Et propter hoc similiter corpus hominis et lignis maris eius et pedes et pisces cum in ipsum stagnum non submergitur nec descendit ad inferiora. Et sic in mari deferuntur naues bonam grauitatem valde et non submerguntur nec descendunt ad inferiora. Similiter in illo stagno fetido deferuntur naues et bonam grauiora honoribus nauium maris per multiplicata multum quoniam aqua huius stagni est grauior aqua maris sed aqua maris est grauior aqua fluminis et aqua paludum. Et probatio eius quod primum fecit aqua in ea sal quod est ei grauius. Et probatio quod possibile est ut facias aquam similem aque maris et reliques ea quam ex aquis fluminum sale. Deinde ostendunt quoniam sicut fit sicut fluminis grauedinis huius aque super aquas fluminum et aliarum aquarum. Et homines qui iam posuerunt ouum in eo quod primum fecit ex sale cum aqua inuenerunt quod submergitur in sale ut ouum prohibeatur in illam aquam non submergatur. Et probatio eius quod si submergitur in ea non remanebit natans in facie eius in superiore nisi est adhuc pinguior nec aqua et dulcior quam illa que necessaria est. Illud autem quod scitur quod illa aqua sicut fuit salsa multum est ut prohibeatur in ea ex sale adeo donec quando in ea prohibeatur per illud sal aliud non sit possibile ut liquefiat. Et sicut respondentibus huic aque in vicies eam grauiorem omnibus aquis. Et iam perpetuat est in quibusdam hominis respondi viro ex dominantibus qui laborat ut deferret aquam stagni fetidi ad ytaliam ut impleret ex ea la-

mina quam habebat qui studuit ei et labor ei spiritus ad hoc quo sollicitatur erat et erat vani. Et probatio eius quod ego accepi aquam dulcem potabilem et proieci in ea salem multum et feci ex ea sicut aqua maris que est stagnum fiat et cum leuiore labore. Et tu pones hanc aquam in uase ad ... ut liquefacias salem in aqua in hora omni assabunt et aliunde cum calor est vehementior quem est. Deinde dimittere illam donec obumbrat eam sol sicut adhibuit aquam stagni fetidi et est stagnum picis. Si autem cum feci aliam aquam huic opposita fiet grauis sicut aqua illius stagni. Ita quod sicut lignum maris possit dorsum hominis aut aliud ex aliis. Deinde proiceris illum in illam aquam natabit super aquam illam sicut natat nauis. Et sicut gustantibus aquam cum dispositio est tantum inueniens eam vehementioris amaritudinis quam ab ea sicut sicut de coquens eam cum igne decocte multum. Et probatio eius quod omnes res salsa sicut calefactis eam fit amari saporis. Et propter illud fit aqua stagni picis propter ea quod locus quo continet ipsam est locus prohibitus et sol adhibuit eam et amari gustus. Et propter hoc cum vehementioris amaritudinis testatur quod ipsum sit in yeme. Et sicut accepi ad ex ea et posuimus eam in vasis binis vitreis et posuimus ipsum in loco super quem sol multum in hora estiuus fiet vehementioris amaritudinis quam fuit. Et omnibus istis rebus quod dixi est magnum et valimum testimonium. Et plurimum eius super certificationem eius quod premissum est de mutatione in generatione saporis amari. Res autem cum eueni ad rememorandum stagnum picis iam non compleui. Et probatio eius quoniam iam inueni impossibile quod in aqua que est in illo stagno non generatur aliquid neque plantam immo in maiori parte ex duobus fluminibus magnis quod effluunt ad hoc stagnum sunt pisces magni multi et precipue in flumine quod appellatur archim et omnibus ipsum iordanis et de illis piscibus nullus egreditur ex ostio fluminis in quo intrat stagnum. Et sicut cepi pisces ex eis et proieci eum in stagnum in ... ipsum mori et conspicientes ... pueri esse ... amaritudinis et immensitatis ... et plenus. Et probatio eius quoniam terra sua est sicca, ... sicut ferrum quod generatur ab hac dimensione. Similiter aqua illius stagni non est preter amaritudinis nisi quod sal generatur ex ea quod homines illi terre nominant sale sodome non montis continentibus locum stagni quod ipse est mons sodome nec est in ... amaritudinis. Et similiter est ... et hoc homines regionis illius in multis montis in quibus non inuenitur reliquas species salis. Sed autem hic salis est aliquid non tantum plus exsiccatiuis quam reliquie species salis immo est cum illo similiter quoniam hic sal ad venit plus ad adustionis solis quam aduenerunt alie species salis. Et probatio eius quod omnes species salis primum est ad stipticitatis in quo ipse stagnum et soluant similiter tamen quo sal huius ex eo et ipse quod est ex sale lapideo difficili ad

frigendū. Et maior pͣs sal' effossi ex minera
sal' ē s; huic mod' pulitim nimis. Sal a q ē
ex mari ꝛ sal qui gīt' i lacis m̄ltis ex taris i qb;
ē aq̄ sal' ꝛ ex sicat' tota fiat sal ē m̄i q̄ sal' d̄mi
nent i illo. Et hē ēt iā spēs sal' q uelant' frigi
ꝛ iūc spē sal' ad hustio ē plus q̄ stipticitas. Et
sal sodome ē pti' ipō huic sali. Et iste sal ē tbi
d' sic sal maris. Vēm̄ pp̄ t q' pmiscet' ei d' amari
tudine ē uehementioris absterſiois ꝛ plis resolō
nis q̄ sal cōput' ad mare ꝛ sili alkaume ꝛ spuā
maris nōtu noīe cōpōito ex nō baurac ꝛ spu
me grēc ſſitōuitai. d' sut plis absterſiois q̄ sal
q̄ stipticat ꝛ s' pure amaritudis. Et sapor q̄d
salsus ē p ter m̄ sapou amaro q̄ albo s' tire calī
Vēm̄ i' utrosi ē d' mai fri. ꝛ ē q' re amari sapori
sbtiliauit calitas siccitas ꝛ adiuxē eā pl'. Et
pp̄ t fit q' sal q ē ir' durior ꝛ spissior ꝛ ppiq̄or ū
ire. Et h' ppter' coicat' s' plim ccū sale q effū
dit' ex minerā. ē mīoris calitatis ꝛ sbtilitati
tis q̄ ali' ab eo. Et sal q ē fuale frigibli' xmū
ē sbtilior ꝛ calior ipō sua q̄ alio. Et d' eo ē q ē
amari saporis ꝛ qui ē i' ē nā sui mei i' sale;
durū ꝛ ie affōmitui pum. Et t ē q d' affōm
tro s' spēs q s' dure ēsse ꝛ ri liq' fuit ē aq̄ uelo
cit. Et nō ē fmo mīs h' i ill' speb' mai ipi. Imo
nō ē fmo mīs h' ū i illo crispō q' sigī s' ipō ū ei
. s. spuōse s' sic spuma baurac h' ē ē sbtili' ō
b' istis speb' q̄s noiam; sic flos lapidis nōn
auasie. Ipē ei ē i ultiō sbtil' s' ē mīoris calita
tis q̄ affronitū. Et pp̄ illud fit q' deruit
cāncē additā i ulcib; ꝛ osiut eā pt' q' aduciat
h' lesio maior q̄ erā. Alexāndri mordicat
hac cāncē additā i ulcib;. Et sili i' mōdicat
eā affronitū ꝛ nitri ipi q̄uis sit mīoris ca
liditis illo. Vē iā diximꝰ aū q' sli ēssa colodit
cāncē ꝛ mōdicat eā pl' q' sli sbtil' q̄ s' ē ēsse ē
ad calitatis. Et t ē qm̄ pters ei ū pētuit uelon
r ꝛ abs' lesioe sic pētruit ptes s' sbtil' pp̄ pinb
tē; g' ei ꝛ ipi mediatē sp. Et pp̄ lōgitudiē mo
re ei fixe i ptes una coīs ē ū ei q' ledit sic ledut
sicut fra i alne. Et ē iā locuti sim' i ob' sapori
b; t q' or i' remāsit s' nos ut rememōrem' ee o
dorū. Distinctio. 4. i qua docet cōplexiōe me'.
lco g' q' huic per odorē ꝛ p colore. Cā. 1. in quo
gnū ex gnib; rerum docet cōplexiōe me' p odorē.
Sēsatiue ppt' ē p nā; sēsus odorat'. Et mā pp̄
odor i p'mit i lois sic ē i p'ssio sapor. Et t q'
acs res acetose ꝛ aūi h' accū ipē; mouet ē ex in
strō olfat' ꝛ ex i strō gustus illas cōmouet s;
silitū una ꝛ sili res acute acres sic alliū ꝛ cepe

ledut' ꝛ mordicat' i strō olfat' lesione ꝛ mordi
catiōe q̄ illas faciut i in strō gustus. Et sili i'
i ueim' q' t q' aduenit ex una q; sēsatōr s' plim
sēu olfat' ē sile q' aduenit sēu gust'. Et pp̄
t h' s' cor' q' mūq̄ gustauim' ꝛ nos sci' sapore;
cor ex ipor odore sic sēus. Et pp̄ t nō q'm̄ gu
stare ipī q' olfat' odoris ap̄ns ē ex eo q' ē dūi
ultiā ē ouitate. Et sili i' q' ex a b' ē boi odoris
d'ūi acit' i eo pigue d' ledit podorē sui. Ali'
g' mē alborē t' sta tī p't q' conem' gustare ipē
ꝛ plib' d' i spoib' olfat' ꝛ gust' s' ē ēnces i oi ir. I
reb; a q̄uar odores boi sut m̄lti sic ro sa ist i
duo sēus dūisi i' q̄s distinctā ex istic lōgiq̄. Et
t ē q̄m̄ rosā nō ē i sūauis saporis m̄ imo i eā
ē amaritudo m̄ultā. Vēm̄ res amari saporis nō
cadit ex nob' eā s' delectabili i aliq̄ horar m'
uiā mē m s; uia cibi. Et q' sit eā i hac dūisi
te iā q̄sinit deeo reosin st'. Et cōuenit nob' i ū
iq' nideo ut leq̄m i illa t q' sim' ex ea. Dico
g' q' iā oindi q' ē e saporis amari ꝛ gnō ei ū sut
ū a sapore dulci qui sbtiliat' eū calitas ꝛ q' res
amare sut sbtiliores calioris cōmis ꝛ sbtiliores
q̄ res dulces. ꝛ oindi iō i li' a q' sēus odorat'
nō sit ū ex ipis uētib; ceb' ꝛ q' sli odor odorā
tor nō ē ū exgnic uaporis. Et t ē q'm̄ uapō
ē q' resoluit' ꝛ ac'uit ex corb' q' mor sēu q̄ pmi
scet' ei aer ꝛ accedit ipm cēb; ad sēcā acie q' i
accedit ex narib;. Et ai res sic i istis reb; s' li
tē nūm ē q' res qb; sut odores s' cale pal dū ē
plim uaporis nō sit pal dū ū ex calitate. V'
nō oē cū odore ē boi odoris ꝛ suauis ꝛ t ē qm̄
nō ois odor ē cōens spm q ē i uētib; ceb'. Et
sic d' saporib; q obuiant lingue q' cōes ē dlcis
ꝛ q nō ē cōens ē m̄ultar spēr dulsar. d' uapoib'
itēq cōns ē spm qui ē i ceb'o ē dilēt' d' lectab
lis ꝛ q nō ē cōens ei ē dūi sār spēr ꝛ m̄ultor' mō
rū. Et nō sut speb; noīa i ppōia sic i ppōia sut
saporib;. Et t ē q'm̄ d' inuicē ē odor acetosus
aut odor acris. Ei odorē stipticā aut pōticā
aut salsū aū amarū nō dimis imo ū ppter
uam' maiorē pte mor ū adi duo gnā noiā
g' ea aū boū odor aut fetidor odor. Bonor
g' odor sut i cōpone saporis dulcis ap' ligua
Et fetidor odor sut i cōpe ei q' nō ē dulce ua
nob' nō ē pole ut noiem' res q̄ nō sut dulces
noīe uno cōplēdēte g' totū. Et ex imo q'
cor' qb; nō sut odores nō eūane' qu resoluā
ꝛ ēiut ex eis res q ē i ultiō p'mitiis ꝛ suppōis
aut res q̄ resoluut' ꝛ aciūt ex eis sit nō cōēns i;
apta i q̄ritate sue cēntie foramī p q' igdiut'

odores qui odorantur sicut res que sunt pure salsedinis
aut pure ponticitatis. Et cum dico in aliquo quod est
in ipsum permixtum tali aut permixtione tali non volo
per illud nisi quod est primum mixtum aut non permiscetur quali-
tas que sit plurimum quod est possibile. Et similiter utrorumque bo-
num sapor est grossa et similiter ponticitas pure est sicca. Fortitu-
do ergo quod resolvitur et cum exitum sicut est pauci grossitudinis
quoniam intensio sua sit ... Ergo ipsa plurimum causa non per-
venit per actionem ad cerebrum. Et cum sit item ... non
est propter temperantia ut iudicetur sicut secundum esse corporis sensatorum
per aliquod individuum ex odore sicut iudicatur sicut ipsum ex
gustu cum rebus quibus odor non est simile sicut est illa. Verum-
tamen non scimus adhuc ex hoc qualis est eius dispositio in
caliditate et frigiditate. Et res habentes odorem sunt sub-
tiles calore similiter non est quod dimittatur quantitas subtilita-
tis eius aut quantitas caliditatis ipsius. Et maior
causa omnium in omnibus rebus sensibilibus odores quod non decla-
retur ex odore eius aliud quod significetur super complexionem eius
significatione manifesta est diversitas substantie eius. Et iam di-
xi hanc diversitatem non omnino quod maior pars corporis est dis-
similium partium in essentia sua. Et est dicam iterum hic ...
re una quam ponam exemplum quo omnino est quod volo. Dico
ergo quod rosa est una ex rebus diversarum partium in est diver-
sitas eius in hac permixtione tamen. scilicet in hoc quod ad terream est quod
est contrarius complexionis terrea quod est complexionem contrarium
... Et volo per complexiones quod est diversum terreum in volo
per complexionem in illo suam hanc duo immo est diversa item ibi quod
oportet necessario ut in illi fico sint tres superfluitates sicut iam
ostendimus in Canone. Una earum est terrea cuius locus in fico est lac
feces in uno. Et alia aerea cuius compositio est compositio spumae
que elevatur super unum. Et tertia est aquosa et est illa de
qua diximus quod est in omnibus suis. Et quod accidit eis de ebulli-
tione et corruptione. quoniam non potest sicut eam calitas ...
at cum calefit ipsum et resolvitur cum resolutione integ-
ra ebullitionis sua. Cum hec superfluitates que
... de acquirunt suam quod volunt in primo tempore. Et
quando exsiccatur in sole calore ipsius. Et est quod ipsi non
timent multum sicut suam ut corrumpitur ex superfluita-
te terrea et ex superfluitate aerea quoniam ipsi unitur quoniam
due superfluitates separantur in ... similiter albumen similiter
quod difficile suscipit putredinem. Et est quod ... albu-
men est ... sicca. Et iam diximus has superfluitates
... quod premissa sunt rememoratione sufficienti. In
... rose est aliud est sapor declinat ad ponticitatem. Et
oportet necessario ut sit terreum ... frigidum. Et in ea est res que
amaritudinis saporis et est subtilis calida. Et in ea est res que terrea
est ... duabus aqua et est pulvis frigida. In subtili-
tate non et ... est ... minor ... duas
extremitates et proportionaliter ... aque cum aliis par-
tibus rose. ... ponticitas quod est in rosa non est in sicut p-

... et propter amaritudo non est in hac amaritudinis. Et
est quod aquositas qui primum sequitur cum rebus ... ex omnibus
saporibus. Et hec aquositas que est in rosa extremo quoniam
digna est in maturitate per subtilitatem et subtiliatam et calefa-
ciam ergo plurimum causa resolvitur et sit sapor sicut calefa-
... et propter illud sit rose odor et exsiccat vel calefacit. Et
possibile est ut per ... istas permixtiones iudicetur sicut eam
ex sapore, per odorem vero non est possibile quod est in resolvitur
vapor ex omnibus partibus eius secundum similitudinem unam. Igi-
tur non ... quod gustatur obviant lingue secun-
dum similitudinem unam et ... eius unaquaeque earum secundum
suam. Et cum res sit sicut quod narravimus et non est proportio-
... ut iudicetur super omnes virtutes medicinarum significatione
ex odore non istas permixtiones quas diximus tamen. Capitulum
de colore. Secundum in quo agitur de cognitione medicinarum per colores.
... est longinquior signo sicut virtute medicinae cum nos inveni-
mus in unaquaque color medicinarum calidas et frigidas et si-
... sicut iam ostendimus illud in canonibus primis huius libri. Verum-
tamen possibile est in unoquoque genere sciri et iudicari in illo ut si-
gnificetur quidam significatione ex colore eius secundum ipsum complexionem. Verbi gratia
... et unumquodque istorum est vehementioris al-
bedinis est minoris caliditatis. Et quanto color est citri-
nus declinans ad rubedinem est vehementioris cali-
ditatis. Et ... et milio et faseolis ...
... et radicibus affodilli et rebus aliis
multas ... Et est quod in unaquaque istorum
generum ... plurimum quod est ... aut rubeum ...
... est vehementioris caliditatis quod est quod est album. Si
ergo possibile est ut inveniamus ex istis coloribus ... super
virtutes medicinarum ad quod significent tunc addatur ... Verum-
... sicut quod narravimus ... multas
est ut certum virtutes medicinarum permixtum esse ...
... et distinctio. ... aliquas virtutes
eius permixtim sapor significat super virtutes eius
Et ... odore ... Incipit
liber quintus de ... Distinctio prima in qua
... ad ... Capitulum i. in quo re-
ducit ad memoriam quedam ... que sunt necessaria ad ... libri.
Voniam posui ... quinti ex ...
... virtutibus medicinarum simplicium ...
... ut rememoret nobis in primis ...
... primis cum ipsi ex eis
que posuit ... rememorari volo. Et ponam
... rememorationis ex eis. scilicet ex aqua et igne et aere
et terra. ... nominaverit quedam nominibus diversas
qualitatibus et dixerit ... sicut calidum frigidum siccum et humidum.
Qualitates ergo hoc ... sicut calitas. ... sicut ex
... Et corporis que nominantur nominibus diversis ...
... sicut ... omnibus. Et corpora que
nominantur primum ... sicut ea ex istis quatuor ...

calida aut frigida. aut sicca. aut humida. et corpus quod non est temperatum
cum istis permutationibus sit secundum modum compositionis et temperamenti
eius equalitatis eius ignitatis aut istius autem secundum modum compositionis
et quantitatis eius accidat. Et nos iam diximus species earum
et diversitatem in eas ideo quod preter et dixi item quod
est inter cibum et medicinam. Et dixi quod cibus est res quod superat
et invertitur ad quod eo cibatur. Et medicina est secundum contrarium illi
quod est superatus vinces corpus cum est medicina. Et secundum equalitatem
intentio nescius sit scilicet intentio cibi et intentio medicine non so
mat iam nisi secundum scientiam relationis ad rem aliquam. Et
ostendi item quod differentia medicine est ut alteret corpus
per qualitatem suam quamcumque qualitas sit que calefaciat aut
infrigidat aut exsiccat aut humectat et per duas
qualitates que efficiuntur de istis operibus quas dixi duas
operationes combinatas aut prout similiter sic medicine medicine
quod nominantur activa. Et extimo quod in futuro
rememorabo in loco proprie et addam sicut et quod processit de re
memorantia eam illo quod remansit de diminutione ideo
quod cadit ex sermone post istum tractatum. Nunc autem eam
non volo ponere sermonem meum. In medicina que fuit ut so
pe sua in corpore toto cum qualitate una aut duabus qua
litatibus. Et subtiliabo rememorantia in illo sicut fuerunt
quod subtiliter ideo quod premissum est. Et est quod maior pars
medicine simplicium et non composita secundum quod positum non
singularis nisi ipse remaneret secundum naturam suam quod sit in nat
suis non permisceri eas nec in compositionibus eas. Et quod
est iam ostendi quod ex rebus sunt quod in sua sint elle
etc. Et ex eis sunt quod sua est subtilis acetum. Et de eis
quarum substantia est media quod sit aqua et cetera ut sit hec in substantia
damnum in ideo cum volo rememorantia. Et hec cum
voluntate permissione et similitudinem.
Capitulum
quod nunc in sermone meo. Dico ergo quod necessitas in quo
provenit homines ad medicinam ut est eis calefaciat corpo
ra sua aut infrigidet ea aut exsiccet ipsa aut humectet
ea. Aut ut faciat aliquid eis ex istis operibus duas
operationes combinatas. Et quod indigeret eis ut extendat
et eis membra que mollificantur et plus nimis aut aggreget
ipsi et mollificet membra sicut quod superfluit extensio
aut tenuificet membra que spissa est aut membra
spissetur que tenuificata est. Aut ut leniant membrum
quod durum. Aut ut induret membra super quod superfluit
lenitas. Aut ut evacuet membra plena aut ut re
pleat membra evacuata. Aut ut faciat res alias
ex eis quas in machinis. Et secundum equalitatem hoc est corpus infrigidatum
medicinis sunt. Aut in ex vulgaribus hominibus non p
...sunt seipsis nisi ad hoc ut inveniat medicinam que calefaciat
ipsi quod ipse non iam accidit ipsi et provenit cum ad
Et hoc quod accidit in febre combustive non desiderat medicinam
nisi aqua infrigidet. Et similiter omnis qui habet ulcus in multis

quietum fuit ex vulgaribus non sicut precipit ei medicina non ut
exsiccet per ulcus. Et qui habet ulcus siccum per naturam
humectatur rogat medicinam ut humectet ipsum. Et etiam ho
minum sentiunt in corpore toto siccitatem cum caliditate sicut
accidit ei quod secundum sol comburens et cum advenit lassitudo
desiderat balneari in balneo et bibere aquam frigidam et sub
tiliant et ingemant ipsi in eo quod res in qua potens sit humec
tatio et infrigidatio simul quamvis sit dominus inveniat eam quod
minus multi ex vulgaribus hominibus inveniunt medicinam
hec nominatur ex seipsis propter quod sciunt eos ipsorum nomine
medicinarum aut aspectus acutus ex sanguine que est per
quod nominant grece flegmone. aut medicinarum aspe
ctus durum quod grece nominant sclirosim. Et medicinarum
aspectus mollis quod grece nominant edimia et medica
menti eorum quod nominant erisipila. Et medicamenti putredinis
et medicamenti formice et medicamenti esthiomeni. Non
est ex hominibus vulgaribus aliquis quod convenit ex talibus nedum quod p
veniat ad eam extra quod hec res est a similiori et sublimi
ori quod ordo eius cum non est visus parte quam non con
venit eis aliquis et ipsi non indiget similia altiori et sublimi
ori. Et sciam quidem hec et sibi similium de medicinis. Et opifex
hec sciat de medicinis. Et vulgares item conveni
ti sunt ex scientia quod sciunt quod ulcus profundum indiget ut
crescat ideo caro et ulcus solutum indiget ut mun
detur. Et ulcus equale cum similitudine corporis indiget ut conso
lidetur. Verum non sciunt quod medicina augmentet carnem et que medicina
mundat et que medicina consolidat. Et similiter item que ex vul
garibus in eius corpore est lacertus ut corda extensa aut
mollis aut durus sciunt etiam quod durum indiget rebus que
leniant ipsum et extensum indiget rebus que mollificet ipsum
et molle rebus que extendit ipsum. At vero ignorant que medicine
leniant et que medicine mollificent et que medicine extendat et que
medicine consolidat. Immo inventio illius rei in eo non sit nisi in
medicina. Et hec quidem actio est eius similiter. Et secundum equalitatem
veris multos ex vulgaribus quod cognoscunt medicinis
in rebus et proveniunt eis ad sanitatem medicine que calefaciunt
et infrigidant et que humectant et que exsiccant et exhibuit eas
sic medicina ipsius exhibuit. Has vero medicinas quas di
xi hec invenimus eos omnes ignorare quamvis intentione medicine
que calefaciunt et infrigidant et humectant et exsiccant non est
similis res apud medicos et apud vulgares secundum similitudi
nem. Et secundum equalitatem res illa quod sinapi et piretrum calefa
ciunt et portulaca et solatrum infrigidat et aqua et oleum hu
mectant et acetum et aqua maris exsiccant est res sicut quod
dicunt et quamvis consistet quod medicina vulgaribus nedum
medicina. In re autem in oleo et ceterorum ut dicatur quod cale
faciat aut infrigidat et in aceto et in oleo et in rebus aliis
multis ex comparationibus istis ex comparationibus iam accidit
in homines diversitas et rixa multa. Et iam dixi in
tentiones harum rerum in quatuor tractatibus primis ante

istu. Ca^m tertiu^m i quo enu'at ūtutes me^{ar} d' qb'
ītendi g' ī tertiu agit 7 modū procedendi. In
p'io 7 s'o eor' ad'dicend' sophis 7 destruend'
eor' rōnes 7 declaranda^z mā certā ducere ad
certitudinē 7 ūtutē q' ī h' pābulauit ex
ter pera ūtute me^{ar}. Postq' puenī ad tertiū
tractatū 7 tetigi ab erroribus sophistice iac
p' i q'on'b' sillogisticas d'uulenas. In q'b' q'
cū h' ī cap' 7 exercet se ī eis fit locupler ad ex
trend' ūtutes oīuz me^{ar}. Attuli g' oēs a p'n' tū
deinde dixi ī tertio quāto scīam p' ligue 7
sūt sapores. Ostendi g' quali ex h' h' exist's
saporib' q'litates p' ex q'litatib' me^{ar}. s. vir
tutes ear' p'ias. Et dixi ī fine tertii 7 d'
eē q'litatū odorator' fi q' uacauit me necī
tas. Ostendi g' q' sit p' quo ē p'ole ut inueni
ex eē odor. In in sēttite ultimi me^{ar} sigliaz.
Nūc aut' tertiū quod fui p'mpt' ut exponā
ī eo eē g'nūs alt'us ī eg'nib' ūtuti q' sī ī eē.
ūtutes sc' 7 nūc post illas p'ias eēs omīb'.
Et h' ē q'm sp'a q' d' cuiq' me^{ar} sigliu^z noē in
uidiac op'oīm ex ill' qualitatib' 7 ūtutib' p'us
s^z silitudinē unā. Sit q' una ear' mollificat 7
d' extend' 7 una leit 7 alia ī durat 7 una rari
ficat 7 a' ī spissat. Et sp' istas op'ēs quas de
sp'etiuit ē ut estimat d' q' ī eis sūt ūtutes que
ranficat 7 spissat 7 leniūt 7 ī durat 7 cōfortat
7 abstergūt 7 acuūt 7 expellūt 7 mollificant
7 ī durāt 7 aggreunt 7 subtiliāt 7 ī grossāt 7 sedāt
dolorē 7 faciūt dolorē 7 maturāt 7 ap'iūt 7
resoluūt 7 p'uocāt sudorē 7 faciūt accēte p'fu
ditates sop'm 7 stupefaciūt 7 faciūt dormire
7 stringūt 7 putrefaciūt 7 adhuunt 7 faciūt ac
cidē cortic' dura adhurētē 7 corrodūt 7 liq
faciūt 7 multiplicāt 7 corrūpūt humores 7 re
p'mūt humores 7 soluūt 7 retinēt 7 exasp'ant 7
ap'lāt 7 op'pilāt poros. Deinde hoīes elegūt sci
ēntiā 7 p'uocāt ī cōtēplatiōe pl' donec ip'i
noīant unāq'q' op'onū p'eclar' noīe ūtutis
7 dicūt ūtutes q' p'uocāt urinā 7 retinēt urinā
7 soluūt uentrē 7 leniūt urinā 7 minuāt nares
7 stip'itat sla ex capite 7 p'uocāt m'strua 7 reti
nēt ip'a. Et s'm hāc silitudinē dicūt ūtutes q'
g'nānt lac 7 sp'ma 7 abscidūt lac 7 exsiccāt sp'
ma 7 ūtutes q' p'uocāt unumq' 7 istoz' q' restringūt
ip'a. Et exit eor' ut ad d'nacōnē op'ēs p'eclares
ē plus h' q' ip'i dicūt ūtutē q' ofert ep'i 7 splei aut
oculo aut dentib' q' nuche q' renib' q' podagre
q' dolori uetrums q' pleuresi q' tussi q' stringūt 7
lapidē. Et s^z hūc mō dicūt q' h' ē ūtus q' augmūtat
carnē ī ulcerib' 7 ūtus q' consolidat 7 ul' q' ogluti
nat 7 ūtus q' mūdat 7 ūtus q' minuit carnē
7 finit eā. Et ad ultimū sine conemini
noīare ūtutes p'eclares noīb' d'uinatis ex
unaq'q' op'e eor' fortasse d' finem a op'lectic
ear' q' nō est nob' p'ole d'minare eas oēs. Et p'
p'iq's s' h' cū ē ut recedam a p'lexitate 7 eg's
sicē ab ordine 7 ītendam ad determinacōnē ūtut'
op'otinas ex ūtutib' me^{ar} p'spexs q' redit utili
tas. Nō g' dicam q' ī ep'lo s'c'o ex fūma tu
ei ē ūtus ap'itiuā aut sedatiua doloris stringi
tiua ei aut resolutiuā aut mollificatiua. S^z
d' q' ī ea ē ūt' cep'ata ī humiditate 7 caliditate. Et iā
dixi ī eo q' p'mū ē de istis q'litatib'. q' sit ite
rō q' ītentioz' p'li nomī. Et sili' ut q' nolum'
nāminit medices hly nō d' q' ē me^{ar} q' p'uocat
m'strua 7 ofert tussi aut ofert ei q' h't pleslu^z
aut p'ip'loniā aut q' h't ī p'tore suo p' aggrauū
aut ofert ei q' h't ep'iliā aut sp'asmū q' salt
q' tremore aut ei ē aduēt obtusio q' distup
tio ī lacerto. In q' ē me^{ar} creās carnē ī ulcerib' 7
mūdās eā 7 mūdat ulcera p'fūda 7 sedat do
lorē latentū 7 ep'tis 7 spleis ī q' ip'a resoluit
scrophulas aut cuit si ossa d'nudata carne
carnē 7 sībuc mō ut nō d' q' ē me^{ar} ofens fluxu
sp'matis 7 q' ē ex eo q' ofert q'n poit' ī commixti
one me^{ar} cū q'b' ua porat' matrix q' leit 7 ap'it
ī. s^z d'mis it'm q' ip'a eradicat lentigines 7
p'mū q' sanat ex scda āt'q'. Alii q' d' p'p'etatē
eē ē ut corrūpit embriones ī matricib' aut ext'hat
eos. Sz ex'minacō mā ē ut dicaz q'litas d' iudic
h'ly ē ex caliditate ī q'ntitate tali. Sicut nō d'
hec declarāt ex eo eēs iste res q' uaniūm
7 declarāt cū eis ut res q' multe alt'us mō ut
ī q' sufficit nob' ut dicā q' ē amarī saporis. Nō
nō ī uītiō amaritudis si exāmaritudie ī h'ō
q' op'pinat op'pinator' q' amaritudi ei p'mise
ad dulcedis. Et mō p'm h' duar' doctinar
ē p'p'us op'ificib' exp'imitor. Ille a mō sedūs
Auctorib' r'ois ē mag' d'cius. Et h' mō s'qne
ē ī mā ītētio ut cūt mā doctina 7 cōt' q' d'm
usq' ad huc finē ī q'tuor tractatib' p'mis h' lib'
ē p'p'u caplō sp'eculatōis ī te me^{ar} excep't' reb'
de caplō ī g'nū scīencis ad q'r rememoratō^z
uocatur eōitus sōmus h't caplū ī c rememo
ratē suīn ē ī g'neis sanitatis d'gnū 7 p'p'us
q' caplō sp'eclonis ī caplō me^{ar}. Et p' h' ego
melior cogito ut redeā ab eo 7 nō rememorer
ei ibi uīpeit. S^z p'p'ea q' uidi q' ei ut p'redū ī tract'
do illū q' ut' ītellige' sniias 7 rōēs 7 q' b' unit'

ingenio sanitatis et pigritauerunt me iterum multi ex
amicis meis ut facerem hoc. Et expectare illi post eos prout
ad finem huius libri ut perficerem eis quod debitores
munerum sunt propter ad hoc ut rememorer illi in hoc
tractatu. Distinctio secunda in qua agitur de medicinis
et ponam primum aperitivis et lenitivis et induratiuibus,
cum rememorer de Ca. I. in quo agitur de medicine api
illo et medicine apientum et medicine tis et lenitis contra
lenientium. Et dicere quoniam hec usque gradum ex gradibus me
secundum calidum et humidum. Sed unumquodque corum omnium expertum quod est
post preter alterius. Et dico est quod medicine aperitive non sunt nisi
que gradu calidum sunt; valde calida in membris
quod aperit propter quod minuat exhibitionem que est in membris ad
quod addat ideo ad. Et medicine lenitive sunt que faciunt
ut in lenificatione quod ipse accedit in membris caliditate ad
dum sit quantitatem caliditatis non dissoluit ad ex
hibitionem eius. Aut non intento in medicine aperitiuis manifestum
est quod eos sciunt homines est aperire non sit nisi confusio ad a
perire. Inter autem medicine lenientium ut lenitas ipsi non po
ut sit firmo absolute. Cum firmo iterum in corporibus duris et le
non liceat ut absoluat. Et dico quod de corporibus durus
est quod dicitur esse durum fortune absque sic tamen de eis quod dicitur esse
tamen propter quod uiciat sit ipsum sic ut ignile crustum et comma
Et de eis est quod dicitur esse tamen propter eas est temperato equalis de igne
autem ipsum sic elephas et tabricali apud homines temperamenti
Et de eis est quod dicitur esse tamen propter eas est quoniam accidit sic di
ogenes apud autem. Et similiter simili modo est sicut
modo illum. Aut sicut quod ipsum est tamen in uulnere quod prius est sic
ipsum propter eas est temperato equalis de igne ad ipsum. Quod propter eas in
ter ipsum et iterum unumquodque nimium contingit. Et post est ut
dicitur in omni autem magis et hoc quod dicitur sunt eius modos. Aliud
eius est quod dicitur tamen esse extra quod aliquis eius est aliquis prima
autem non permiscet ad et in uulnere et ceteris aliquibus
de iuuamentis eius nomina quibus nominantur. Et est quod dicitur tamen esse apud
temperamenti equalis de igne autem ipsum. Et est quod dicitur sic esse apud
quod autem nimium contingit. Et iam omnibus multorum quod non est de ea
in illum sermonem post et hic fortune. Et iterum dicimus
nunc ab omni intentione quam significat non durum et lenis et quoniam
non de duro et leni quod dicitur propter eas ad homines est corporis for
ma est melior forte et illa quam posuimus regulam
et canonem in omni quod dicitur sit hac dispositione et non operamur eam
cum quolibet membrorum hominis sit est membris autem hec exemplo
meum. Scilicet est autem et extra ut eam autem in dorsis pal
me manus ut est ut sensibilis prima mundi. Et hoc intento
quod nolumus est illius intentioni quod dicitur prius eius. Lene ergo et
durum dicitur sit hac dispositione propter eas est totum sicut. Quod
sensus tactus omnis est sit ideo nos autem. modo medi
ationis. Et similiter iterum inuenimus platonem sanus se de eadem
ut dicit. Durum autem est omnis res autem cedit et per quam
flectitur caro hominis. Et plato quod non dixit hunc sermonem

non quoniam consideraret illi suo quod estimabat tamen quod caro
est de genere carnis. Et similiter tamen autem quod dixit quod lene est
res que cedit et flectitur per se. Et durum est res que non ce
dit neque flecti et sermo eius in illo sunt similis sermonis
platonis propter cum dicat quod hec res non indicantur
nisi quod sunt apud tactum sicut quod tactus est medialis. Se
per durum autem et lene quod dicitur propter eas est cum quantum uno
contingit non indicatur non extra quod illa res ceditur et fle
ctitur. Aut non cedit neque flectitur propter quantitatem maio
rem aut propter quantitatem minorem et sermonem medii iam
corporis aut iam membrorum quoniam sunt membris que in
duritie est aut in aliquibus lacertorum non de non quoniam compo
sitio eius hic accidit propter illam ualde cum esse eius ualde quod
sunt. Ergo confusio duritiei et reditio corporum est ex
hac dispositione sua ad dispositionem ualde est lenificatio Et
propterea quod unumquodque corporum sit durum quod sunt per modos mul
tos. Aut quoniam exsiccatur aut quod congelatur aut quod re
pletur multum tamen quod extendi extensione uehementi.
Aut quoniam quod iam istorum adueniunt ei simul combinatione; sit
unicuique istorum modus lenificationis ipsius. Et propter
ego dicam istos modos omnis propter quod ipsius seruo et
rememorarem quod licentia in nominibus aut in sermonibus ipsi
bus dispositionibus non facit homines acquirere diuersitatem diua
tionis immo diuersitas licentie est propter quod facit homines acq
uirere diuersitate diuinationis. Verum fortasse coegit
nos res diuinare non in fortunes immo inuenimus de illo
excusationem. Et similiter dicit plato. Et nobis necesse est
iterum in hoc capitulo in quo sumus ut diuinemus intentionem que significat
hoc nomen. scilicet sermo in duro et ponimus propter nos nominibus in illo
ex illa intentione quod diximus autem. Dico ergo quod res que ce
dit et flectitur per se non est lenis neque quoniam non est simplex
singulis. Sicut autem est res composita ex rebus multis ob
curatis ad inuicem obuiatisui uicinitatis et mi
nimi sic cumulus frumenti. Aut ex rebus adinuicem
nutantibus sic uellus lane, aut est textum ex iuncto
lutum pole est ut cedat et flectatur propter quod sit lenis
Illud autem quod non cedit immo flectitur per se non est du
rum neque quoniam est plenum. Et dico quoniam res plena ut sic
uter et uesica non ceditur neque flecti per se sed in compleme
ntis eius in oppletione induratur plus quam sunt. Aut acquirit
esse alia consistentia ab esse quod sunt ei. Sed extendi tamen ua
sunt autem illud mollius. Et est quod nomino illud
quod est sit hic modo prohibens tactum tamen nomino ipsum durum
quando nolo exquisitionem in fortune. Quod si autem diligis dicere du
rum nominare concedimus ei et fortasse nominabo est illud
multorum hoc nomine propter rememorabor de eo eius scilicet tamen
et quod non corporum quod induratur non est una. Et dico quod corporum quod i
nduratum est propter siccitatem indiget ut humectetur. Et dico
quod induratum est propter congelationem indiget ut calefiat
Et dico quod induratum est propter repletionem indiget ut eua

aucc. Et e q' idumani e pp siccitate 1 ogelatoe sil'
idiget ut calefiat 1 huectet sil'. Et q' idum
ni e pp ogelatoe 1 repletoe sil' idiget ut cale
fiat 1 euacuet sil'. Et cor qb' aduenit siccitas
uacua a ogelatoe exitus supfluus 1 exsitate
i sole calido 1 abstinentia a cibo tpe logo 1 ex se
bb' adhuentib' 1 excruciamus q' exsiccat idiget
huectatione pt q' isiccet. Cogelatio aut accit
coib' ex frigiditate forti tm. Siue repletio accit m
bus pp huiditate multa q' effudit ad ea. Sicca
tas uo 1 ogelatio sil' accidit qn aggat eae q8
sil' posse e sic q' accit hoi qui laborat labore mul
to i frigore uehemti. Et sili mo accit mb' ut
repleat 1 ogelet sil' pp mat frigida aut pp frigi
ditate mb' ipi. Et eae frigitas mb' itm sut qtuor
Vna eaz e res q' obuiauit cor extrinsec sic aer 7
aq 1 me q'adz meia mlcor fuit iegne noiam
ensipila. Et alia a e q' pp mb' i fumo. Et tertia e
pp mat que effudit ad ips. Et e qn accit m lior
ut ma q' effudit sit calefta aut q' ipi oputruit.
Aut qn mb' q' obuiauit ei 1 aleauerit ea 1 di
soluerit ipm pp illd q' e sup ea d caliditate i nat
cor ifirmis q' gnauit illa mat i mbro e i sua
e supflua frigitas morat tpe logo manes i ipo
isti g' sut mo qb' i dumat cor 1 leuit. Aie at
lenitete no ueit me f3 hos oes mos. imo no
uolut pea n l q' leit cor que duruerut pp fri
tate 1 pcipue si fuit i eis huitas contraria f3
scita egstia aciu sa nali sic e i mbus i qbus
e apta duritia. Sicut res no i dumat n pp siccitate
tue ipi no pcipuit n ut ipa huectet no ut le
niat. Et sicres ite i dumat q' ipa iplet n pcipi
ut ipa lenia si euacua ipm. Et no e h res q' cogat
nos ad pugna 1 lite puenire i te nomz. Ita ad
qsitoez ieis 1 meli q' e ut ueiam si e q' e m
reb' ipis d' speb' ipis duisis i qb' erior nacer in
firmis necumino mag. Dico g' q' mb' si qd
uicit siccitas idiget me huectantib' ips. Et ia
diutius me i coq' pmissue d' h li dicere suf
ficiete. Mebr a q' ogelatu e pp frigitate idiget
me calefacientib' aut me exsiccatib' 1 sic app
ate li noie. s. exsiccatib' qm iste oes euacuat hu
miditate sfflua 1 una q' illaz sic e sicut i tenta
d pp. Are uo i frigidatures efficiut e duob' mois
quoz unu e q' ipe reptuit 1 expellut. Et ali
e q' ipe euacuat ea caliditate humiditate m lri fiat
deciuut nos ab. Ae uo calefacietes fiuut
e ertua q' ipe resoluut huiditate contraria i m
bris q' calefaciut 1 ponut ea uapore. q' e aut
exsiccates sic me q' diu faciet es glutinatie;

uim euacuat duob' mois. Aut q' exsiccat hu
itate q' e i poris 1 foraminib'. Aut qm ipe resoluit
1 alterat totu mbru 1 mutaq' e lora i q' ad
uistrat. Sz illi remediatio no e exces q' ig
duit i h li imo i li d' igenio sanitatis. Mebra
aut q' idumat ex frigitate 1 siccitate sil' o' uti ca
lefiat 1 huectet sil' v mi no o' ut sit eoz cale
factio 1 ipoz huectatio cu caliditate 1 huitate
rectius oseqntib' tini nale sic caliditas et
huitas qb' calefiut 1 huectat mb' d' qbus
lutas e ut capiat imo o' ut me calior sq
uicat si mbr frigitas 1 sit huior sq uiat si
ipm siccitas. Et dilatatio huz qlitati ite e ex
eis q' igtlut igenu sanitatis. Jn h at ca iq
sum e mi itetio ut sciaz e d' sciptores sper
me ai exeplis paruas. Cap. ii. i quo ag d' mo
Jeo g' sz que agit medica aptia et ponit
q' d' medicis quedam exempla. Rubrica
calefacientib' 1 huectatib' si aq cala 1 olm
q' si pmisceat sil' eit pmixtiu ex utisq' plus
huectatiois 1 calefactois sic balneatio e aq
dulci e i uenire a lolo multo 1 hic eaz opo
ne faciut ita cibi quoz qlitates sut sz hac
silitudine. Et pp e sit rez qb' auaue egstdo q' g
a noiant bolismu disposo. q' illa egstudo no e
n frigitas cu siccitate 1 ei medicatio no e n ca
reb' ontis ei. Sz epla sm ex frigina thia si. s. ca
la 1 huida a ppeliopesis e i uentu 1 si qb' apuit
apitu i corb' repitur ontis n minuut d' hui
tate nali q' e i mbris diuinitate d' q' sic caindu
ipa ita forsita no addut i ea sic tepetate
coz no e ut ofortet caliditate m ut stingat de
ea. Sz addut i stu ei tm. Et no e additio iq
litate 1 ofortatoe ei 1 additio i stu res una
Et e o' uta i o' i ipio sicq' uoluit on sioc suf
ficiete. Et e res sic sz q' dicta tue qn d' i bi me
q' ipe se hiuta caliate no uoluz p e n q' o' eaz
e silis oni corpis q' e sic diceret aliq calier
huid q'adz na mitum i lo d' ontib'. Qn a d' q'
aq e huida ugnis e cals no itedo i illo hac
itetioez imo nod q' aq e huida n extua q' ipa
madefac 1 i fuid carne corpis. Et d' q' ignis
e calid q' ipe calefac cor. Sicut e calla m ro
seqt ex caliditate q' sit ei posse euacuare q' e i me
bris a p' sis pp huiditate actam ad ea tuc ipa
f3 oez dispoez huectat mb' silui paru sic iaz
ondi e i tractatu p h li. Et e res sic f3 h te me
apitie extua q' ipe calefaciut resoluit hu
tate supflua q' e i locis uacuis sic fac aqua
cala sic ia ondi illd i tractatu i q' dicta te malitie

finus dui sc. Membris aut silii ptiu q sunt frc
sin nc sic no adducit mc iste humitate mu
tuit ic de humitate cor diminuitc mai sui q
plerdit ssius. Et e qm ppea q sunt eis siles i
frne fuat supea sin cor m; fuitur aceiue i
eis ad altitudis. Et spes que ei q altitudi
i cor sunt tres. vna eau e altitudo q nc e frc
sin nale. s. altito q ap digonc cibi i sto. alia
ap ousiorc humoris guati ex eo i uiscib? ine
nis. Aut q cibi eo unq; mbr p e q ueit
adip; ex illo humore. Et a e altito q nc e pt
cursu nale i illa q accit i oib; reb q putrs
uic. Et l utraq; spes sit q i cono. Spes at tcia
e p mixta ex istis duab; media int utrsq. E
g ei ad exspc p q e fr cursu nale i exspc p q e
fr cursu nale i exspc oina eiegsa acursu na
h ad aliud. Et spei altitudis cuncti fr cursu
nale sunt l oue pmittes. s. q e altitudo aciis
i ma ecue cor pm o 1 q ipa pvit calitate n
le e dispoe i qua uicit ma ue. Spes aut
q pt cursu nale e e altitudo actis a calitate
extnea ipa o uti ad l i quo no sit iuuame
Spes aut media i c his duas e altitudo q sit
ap saiositate. Accit a calitate nali fr e alm
tio i qua calitas no uicit ma; ue 1 l e q m
e altitudo actis i ma hoi no hoi hoitate pu
m. m e itm extnea negtum i ulno malic. Si
cut g altitudo actis acci su illi pp q ipa no i
acit i acmlitate illi sit q adiuuat 1 substen
tat p ecalitate siles calitati nali. Sili i e res
i altitudie sca q i sit saiositas. Et e q d no
scio re mag illeiaz i adiuuado sbo; si digo
ne zabi q corp? hois q obtinit 1 mig ipz d
foris. Qui g hoies applicat ad se pueros i
nocte a plexatus eos iueit g p e iuuamt
ualde mai qm i calitas ex eoib; illor pu
eror e mag pp in calitati nali 1 pl ouenies
ei q calitas q e extra potente. Et i hob? sunt
qdā q itendut ex h ad catulos cani puos
q applicat eos i nocte i hora sopni adue
tres suas q tres h iuuamti. Et no faciunt
l ii addat p illo i q tite calitatis digesti
tis cibi n i q luitur ei. Medicina g apina
o; ut sit fr hac i cetinativ; fr illud si q e ca
litas nalis i cor tepate coius. Ma fina cor
e uehementiorus calitas q o;. ic mc apina
i illo cor o; ut sit uehementiorus calitas
q i d. Et o; ut l q titas additois calitas
sit q titate tpa fr q titate addicioi calita
illi cor sit calitate cor tpate cplo i. Et ic i hoc
uim q e in utus i capl o de igreio saitatis e nom
. s. in unaq; cor mc apiuua e d eius pp. Cap
tulum in quo agit de mo fr que agunt
q intre est mc leniuue 1 i ducat qm exempla.
q d ausicat sup hec q fimo nr q dixi m uitor aii
1 l oidum q o; ut uidicet h itutes mc sin
dispoei ear ap cor tepate comus e uenit ei sit
d i oueiucte ut simet 1 sit aliq a aiu n aiiac
tur ei opiser 1 pcat pus e ipi igne maneq
ueit ad q exeplificet sic canone 1 regula
1 pocit ipz icetac; sua ad qua itendat 1 agat
fr ipm. Deinaffcitur toti q e i illa arte
de reb; pticlib; fr illa reglaz 1 iclinet ad ea
mo z suos. Redeam g nuc ic ad cor hois
tepate comus 1 ponaz ipz sic icetae; nob 1 asse
iam l one mod q h e mc apiuua 1 q ipa e pr
mc leiete mbr i q e api dumi. Et q d hac du
ani mc e sup e fr q naiuium ai 1 fuciam
i illo s e 1 e q an dixi e s mc q adiuuat in
gnione puus 1 samei e s tepum silis n cor.
i q sit e i q na cor hois e huiua cala. Et pp
l mc m uitor nominant itm h mc. hu. calidas
medicine ul leniencis mbr i q fim e api dum
q e plus calitatis q d corpis tepate nc fr no e
fortis calitatis. Et l e q m api duui n icap
n ex m uiscosa e ssa q adhet itenes i fontib
1 poris puus mb i q collectu e. Cu g resoluit
q e i illa ma d humitate tenui sbtili 1 i fridat
residuu q e i ma 1 puect ad dispoe; siles; cogela
toi sit api duui. Et pp l oni mc q h egdo
e frida 1 q ei medicatio e ai reb calis. Et ppea q
e ai frimate sfflua huius sit ai mc iam an
aqua curat h egitudo o poim. Et l e q i diget
pp fritate ic calefaciete 1 i digz pp humitate
extneā additi ic q euacuet illa additae; 1 pp
l sit q no e ad e mc. mbr q b; acit api dur
q meicet ai mc calefaciet h calefacte ue
hemta m e mc faciet b; utriq; ic sil q d ppe
mc q calefaciunt calefacte uehemti e ut sol
uat q e i mb d humitate coacta resolvc
laboriosa. p hac g ea; exsicat residuu q re
manet d ea doi sit i timo q resolui. Me
a q exsicat exsiccate uehemti q uis n cale
faciat tn faciunt accide mei uiscose i mbus
a posis a pte duro siccitate i sic ultio 1 no
faciut l meiate euone ei q e d illa ma ten
ue sbtile imo faciut l prias sua absq medi
ate. Et e res sit fr h te n sanat hi egrites n
mc q calefaciunt. Vini calefacte n forti i ai
illo no exsicat exsiccate uehemti. Et mc

quare dispo͡ e h dispo͡ om̄ medicine leniētis ⁊ sunt
me q̄ fiunt ī͡ vna duas oꝑatiōes q̄rum vna
ē q̄ resoluūt ī primis. Et cū sit actio medicine q̄ ī quib͡
locum fluūt sꝫ q͡ uarīam tē sꝫ calidē nō cum
multa siccitate. Ca. quartū ī quo ponit dīnīā īt
T dominis istis ī te eas ⁊ medicinā apientē ⁊ lenientē. 12
medicine apientes ē q̄ ipsē sint additōnis caliditatis
q͡ illē ⁊ plus siccitatis q̄ medicine apientes caliditas ē
extensis caliditas cor͡ hominis similis ei valde. Medicine nō lenientis
caliditas ē fortior si nō est ex fortitudine
sua ut attingit actiōe laboriosa ⁊ exsiccet re
siduū q͡ remanet. Et medicine apientie itā sunt
sup membris q͡ hnt apū duriē sꝫ q͡ ē ideo ꝺ humiditate
acuitate. Medicine ꝺ lenientie ꝯsumūt ꝺ hac humiditate
ī͡ ꝑuā. Et h ē causa ꝓpter q͡ q̄ntus medicine q͡ calefaciūt
⁊ exsiccaūt minus sit melius eius lenientes mē
bra apposita apiētie duro n̄ sꝫ n̄ q̄ calitas ē te
pata q͡ ꝓuenit ex oꝑe sua ad h̄ ut soluat tm̄
⁊ sit ear siccitas ē illo oppi h̄ caliditas ē q̄h ei
sic bdellium ⁊ mel album ⁊ storax ⁊ armoniac
⁊ medulla cruris cū ⁊ medulla cruris uituli
⁊ adeps caprae ⁊ adeps uaccae ⁊ ceteris ꝺ ill' q̄ sunt h
ē uia. Ego ē nō intendo h̄ natiuitē medicinas q̄
medicine medicine imo intendo ut fiat scire homines suma
tē omnium itaq͡ medicine apientū ⁊ medicine lenientiū ē h q͡
medicine apientie ī͡ ꝑmit calitate suā cū calitate q̄ ē cor͡
hominis ꝑuam. Et medicine lenientie ī͡ ꝑmit calitate for
tiore ⁊ multū ⁊ q͡ nō ē ꝺ ꝓprietate medicinae apientiū
ut sanat ꝺ q͡ fiunt ꝑ qualitatē calitatis sue
ml'. imo fiunt ꝺ ꝑ q̄litate sue calitatis plus.
Et medicine lenientes membra apposita apiētie duro oppo͡ ē
ꝑ q̄litate sue calitatis ml' q͡ q̄ntitate ei. Et
q̄ndō si possibile eēt ut man'no sequeret ambo ꝺ q̄
uoluntas ē ut apiat ipm̄ aū ut acciderit ei mbr̄
ꝺ ꝓpter apiētie uelociū q͡ ē ꝺili q̄ medicine ē ī͡ multis assilo
nis ꝺm hominis maturat re q̄ necesse ē resolui ⁊ sit
pus uelociorib' horis. Et res quae q̄ indiget ut re
soluatur ⁊ fiat pus qm̄ ē cito q̄ accidit ī͡ qm̄ ē hu
mor fauces apti. Ca. q. in q̄ agit ꝺ sua medicina a
T res itm̄ pitiue ⁊ inducit multa exempla
⁊ h q͡ medicine ē ꝓprietas ei ut sit Rubrica. Rea.
glutinatiua dom̄ sit ī͡ multis acuitate ad sanies su
ꝑ ē res q̄ extimo iā ꝯsiderā fore ꝯsiderā in al'.
Et l ē q̄ si nō ē nob necesse n̄ ut addam ī͡ illā cali
tatis ī͡ nate n̄ ut addam ī͡ ei q̄litate re omnino
ꝓpilēs poros cor' ita ut ꝯsumā uapores q̄ qm̄
ipm̄ abstergit q̄ qm̄ calefaciūt calefactiē uehe
menti ē ut exsiccet nō ut apiat. Et exempla q͡ q̄
h ē uia sunt exemplum sꝫ ex farina ordei ⁊ supplm̄
ex farina tritici ⁊ supplm̄ ex farina ciceris ⁊ sꝫ
ex farina fabae ⁊ factū ex farina sinugrci. Et
magis ultimū istis itm̄ ē exemplum sꝫ ex farina
lolii ⁊ factū ex farina lini aut ex farina lu
pini ⁊ sꝫ ex farina pinnici aut ex farina mi
lii. Et adulci oia exempla q̄ exsiccant. Et ē q̄m
exempla q̄ abstergit q̄ntus nō calefaciāt calefac
tiē uehementi tm̄ apiunt poros ⁊ foramina. Et q̄
apiunt ista resoluūt calitas membrorum cū eo q͡ resol
uit ex ipso q͡ nō remanet sꝫ q͡ sunt ꝺ q̄litate
nāli. Exempla uō q̄ calefaciunt calefactiē uehe
menti euacuant ex membris calitatē nō ꝑuā. Et calitas
q̄ remanet ī͡ ipso calescit plus q̄ accidit m̄ q͡ sui
calitatis ī͡ nate minuit ⁊ ei qualitas sicut
lenis ⁊ additur ⁊ ꝺ his duab' reb' nō ē aliq̄
q͡ oportet eē ī͡ membro q͡ indiget apiē. Simon
ꝺ ut sit ī͡ membris n̄ spiritus uaporosus acuit multe
q̄ntitatis. ⁊ sit sꝫ sine equalitate ī͡ calitate re
maneat cautus ī͡ membris. Iste nāꝫ spiritus
ē q̄ ꝓpter q͡ ī͡ pueris ē multe q̄ntitatis addit
⁊ augmentat oēs oꝑatiōes cor' nāles ⁊ ꝯfortat.
Et ī͡ hominib' sunt q̄dam q̄ nesciunt h̄ ⁊ cū paucitate
scientiae cor' resplendet. ypo. sup sermone suo q͡ calor
innat ī͡ ill' q͡ sunt ī͡ augmento ē multus. Conueit
aut nob ne credam ī͡ intellectu meo intentionis sermonis
ei ⁊ sciam q͡ ipse nō uoluit ꝑ sermone suo cū im
tus n̄ sꝫ q͡ nos itm̄ nominā spiritu ⁊ ē ille q͡ sit ē ⁊
plantat ī͡ corde cuiq͡ alio. Et alr̄ qd dicit
itm̄ ipm̄. Et nō ē uero q͡ ꝑhibeat nos q͡ intellige
re ab. ypo. q͡ ipse intuit ꝑ sermone suo calor ad
sīm ignis ⁊ ad sīm spiritalis cū spiritu ē sic m̄
cuiq͡ hr̄ sīm ipse calor innat nāl'. Et auc
tores quae obūbrationis credidērit ī͡ h spiritu q͡ ē
sīm aie. Illos aut nō sum multum ausi uitu
care ī͡ sīm aie pād. Et ī͡ h capitulo ꝓpter id ē sermo
nr̄ iuditiū sup eā ap nos ē ꝺ superfluo. Et aut
iste spiritus ī͡ natus q̄ntus nō sit sīm aie sic ꝑ ī͡ sīm
ū eius iā ꝑfectissim ⁊ ꝯdum ī͡ multis ū q͡ ē in
libris suis. ypo. ⁊ platonis. ⁊ leo g ꝺ nunc m h
spiritu q͡ ē ꝯprehensus ī͡ oībus membris corporis. Si nō ē
equal' ī͡ oībus eis sic sanguis itm̄ nō ē equal' ī͡ oī
b' membris. Et ꝺ sīm ei ē res multa ꝯplexa ī͡ locis
uacuis imo res q͡ ex ipso ē ī͡ istis locis nō ē n̄
sic multa q̄ indiget ad h̄ ꝯuersione pua dom̄ fiat sꝫ
ī͡ nat' pur' ī͡ qualitate sua sꝫ ipse cū h adiuuat
ī͡ oꝑationib' similib' ad iuuamento ultimo. Et ꝯclusio q͡
dei ad sanie ē una ex oꝑationib' nālib' q͡ ē ꝯuer
sio ⁊ alteratio ī͡ q͡ ē ad digestionis. Et necesse quae q̄
uoluntas ē ut res digerat ē ut ꝯferet ei de ūt
spiritus multū. Et sꝫ quae resoluūt ꝑ medicine q̄ abstergit
sic farina ordei ⁊ farina fabae ꝑ medicine q̄ exsiccat

- ul' q̄titate

sic farina milij et farina panici et farina lu
pini et pīnē q̄ calefaciūt sic fenugrēci. Et ul
timiores istis tm̄ in resolutōe sūt mē depre
ntē quar ē ut calefaciat et exsiccet simil
sic farina solij et farina h̄bi et farina ciceris
Et cui res sit sīs hoc mē magīs ofēns igniōe sa
niei excēbrōis qdē sūt aq̄ tepida et aq̄ pluuia
ē olo et ex infusioibꝫ olim tēpitū i calitate sua
a et exēplis intei farina ē aq̄ et olo et pnius. Et
oi gr̄ tm̄ ut cōequat ēplm istud decoctōe mel
lis tēpita q ēplm decoctū decoctōe tēpita ē
plis siccatiuis et ofert apātibꝫ multe calidi
tas q q̄ expellēdi fēuet. Et ēpli iq̄ ē olim mlt̄
ofert apātibꝫ quor maturitō ē difficilior.
Et ēplm iq̄ ē olim panē ofert apātib' q fermet
Et sili fari; cū pane ofert apātibꝫ q nō matu
rāt' nai difficilitate ueleuita qm i pane sūt
sal et fermi. Et ēpl; fari; cū farina ofert apātib'
q sūt uel exitiōris calitatis ex fimito tm̄ q
ē iūdī ē mag ultim i aptōe et sili pnius frē
exco. Et fē ē qm̄ furfur ē mīōis calitatis
et plis siccatiuis farina aūt mīdi q omediū
ē humida calā. Et iā oñdimꝫ q ire q̄r h̄ ē ma
adiuuāt igniōne saniei. Et sili tm̄ ex mē
q poiūt sup ulcā cū qbꝫ ē apā nō adiuuāt
igniōne saniei n̄ q ex eis sūt calēbitē sic
adeps porcor et adeps uitulor, adeps aūt
bou; et adeps caprar sūt plis acuitatis. Et
pp r̄ it ofert apātib' dēluuionbꝫ ad finitāte et
durīciē. Adipes aūt porcor et uitulor ofert
apātibꝫ si q cad̄ uē nomī grēci ic flegmon.
Et sī d̄ mag pp̄is eis. Adipes ā gallor sūt
plis resolōnis q̄ ipi q̄ adipes gallor et adipes
anatis sūt sbtilioris ilt̄ sic adipes capr
et adipes uaccar rēssiores et fpigiores uēē ur
Et adipes oiū; aliū siluestriū tm̄ ē acutior et
uehementioris exsiccatōis q̄ adipes aliū domē
sticor et pp̄ adeps leopardor et adipes leonu;
Et pp illud fit q n̄ istor ouēit ad apiēd tmo
nō ouēit ad r̄ nisi adeps porci et uituli. Et de
eis ic q dūr apōni sūt pix et resina liqfacē
aliq̄tulo oli ro. aut olo dēlrenia. Et oz
si apā ē multe calitatis et ebullitōis ut liqfi
aut i cū olo ro. Et si ē ad fimitātē decliuis re
oz ut liqfiat cū ā olor calefaciētiū sic ē olm
delrenia et oli; ītiūi et oli; aīqui et oli nōti
sision. Et sim uēris i aptōe certa sola qn
ille a res nō sūt iuēte re oz ut liqfaciās cā
tm̄ ē ā olor qbꝫ ē sup̄flua calitas q̄ certū pse
siglis ē minoris calitatis q̄ ut apiat. Sicū
ē dē glutinatōe q̄nimis mag. Et pp r̄ fico
ēus apātibꝫ q bulliūt q̄ liqfit ē aliq̄ olor
qbꝫ ē sup̄flua calitas. Et sic certū ē diminuerab
equalitate sīcausu ei ex apātibꝫ quor d̄ ē mei
a et maturis cor et mbr; q sit medē. Sili resina et
pix sūt pria sēcūites par equalitate. Et pp̄
q̄ pnius scēe ista q dixi oiā apiūt aptōe tēp
ta. Et hoc qdē capl; ē ex caplis inuētibꝫ i lib
oponis me ad eau inuēiū cōeg me otīno
caplor spēcloīs. Ego ā nūc redeo ad r̄ ad q
itendi. Et r̄ ad q i redi ē ut d̄tinē; nāt; mē api
entiuar. Et exponā cā qualr ē. Et iā qd dixi
qponit sit nā caz aut ipar oplo tēpita i cale
fctē et humectatē et h̄ ē i itēnio q cū exponit absq;
hac expōe cū fīs hac iepinta eē;. S. ut nō addā
nimiuuat a dne corpis ē qnt resolo et alteratō
s; sit silis ei sīs plim q ē pole. Et iā dixi ico qd
p̄eiz delrec li multor q mē apitia nō ē sīs hūc
mod n autē pō aut actu et n̄ fit tm̄ n̄ cū olēnt
cor ifecti i te remeōrai illi h̄ tm̄ ut sis remeō
rator ei sp. Coplo gr̄ mē apitiē sīs huc mō
ē. Scitia aūt corpis ei ē glutinātiā. Et glu
tinatio quidē ē res q plim accit rebꝫ uiscosis
sic adeps uitulor et porcor et piguedo et olibā
nū et ēpl; fcm̄ cū farina trici. Ista ei sūt tēpa
te calitatis tēpate huiditas uiscosā. Et pp
r̄ g ofenūt gniōni saniei. Cām nisi nō ē ue
hementioris siccitatis si i uiscositate sino ē pl
ea nō ē ista cā. Et pp r̄ ē mioris uiuamina et ē
ne apiri apiti quor d̄ ē meia. Apātib' uō q̄
huiora ē meli q̄ farina trici. Et ist ir simone
iā priūsuū q̄titate q̄ meret lib. Cap. 6. in
quo oplet doctrinā suam de medicina lenitiua. Rubrica.
Ecceām q nuc ad remeōrāō
mē lenicātiū mbra ē qbꝫ ē apā duritē et remittatē
i remeōratōe ear tm̄ d̄ eo q igtur ili d̄ igreio
saniēs q̄titate qua fiat uuamē i eo ex-
pōe quar uolu; remeōratōe. Dico gr̄ q mē
iredūt psōne sūi apā durū et ē illud q grēci
noiant sclirōs apā acquires pt cāsū nālē; ē q
nō ē dō ic dimi. Et d̄ istis apātibꝫ sr apāta
q qn multiplicāt' eor augr̄ uor duricies n̄
sūt tm̄ absq; dolorositate imo sūt puata sēsu
et difficil' sēsus et eor gnō ē ex humōre crasso fritō
Et humores qdē q sūt sīs huc mōd i cor alis sr
duo humores tm̄. Quor un ē cō nigr et alr flā
q ex siccatū ē multū. Et pp illud apita dura
oiā nō euanēt qn sit i nā sua aut flāciā au
milica aut pmixta opoita ex flāte et mlia. Et
iste quidē nō ē loc i quo necē sit dicē signes

7 sig^a qb; ↄgstat una q; sp̄s eox. v̄m tn̄ iste lac
diccendi me^{c} lenientes.   Dico g^o q^r me^c itedūt
p̄ s^rmone suū me^{c} lenitiuas me^{c} q̄ sanāt apām
dum acutā a flātē q̄ exsiccatū ē 7 icto ssani
Ex plurīm q̄re accidūt i apām i capitib; lac tox
7 cordax nascentiū excis. Et l^e ē qm̄ apām dum
mliat oīa sūt degnē cāctox. Et me^c lenitiue i
stimulat eq. Et uiā q̄o q^r oī nos icedē i istu
dio 7 ei hox apātū natibo ils d^r igetio saīm
us. Apām aūt dum q̄ sūt ablr̄ūore in scoso
crosso qui ↄgelat ē idiget me^c q̄ calefaciunt
7 exsiccat sī nō oī ut sūt fortes laborosē imo
suffic̄ eis ut excalitate sūt i gradu so aut i
tio 7 exsiccat i gradu p̄ 7 qn̄ addito 7 dim
ūtio īuētē i cor^e b; q̄ i dumta sūt hac dūitē
sūt latitudis multe oī neccio ut me^c q̄ sanāt
sit latitudis multe. Et p̄p illud iucim^e i gbu
bous adipe caprax ↄferte mbris q̄ i dumtā
hac dumte 7 adipe^e galline. Vmm tn̄ isti duo
adipes sūt debiliores 7 nō lenūt n̄ dumtē pri
mas. At fortior adipe gallox 7 adipe galline
ē adeps anatis. Et fortior adipe caprax est
adeps yrcox 7 adeps boum̄ ido ē fortis. Vm̄ mi
nous fortitudis q̄ adeps yrcox. Et medulla
ē in ido lenit lenitate multā 7 post ipām medul
la uituli q̄ iste me^c cū sūt calē repaīt siccita
tis 7 eax calefactio uehementior multū quā
ipsax siccitas. Et p̄p t^e silo dicit q̄ sūt calē. bu
uos ↄsctieni ei 7 saluabit eū qm̄ sūt p̄ncelo
g^rmtois q̄ me^{uis} q̄ nō exsiccāt n̄ lniectāt.   Et
de ill sūt q̄ iuuātes ignē hux q̄d dixi. Vm̄ sī fo
rtiores eis amoniaci. Et hux meliores i leni
ficatē sūt q̄ excis sūt recētes. qm̄ qn̄ āntiq̄
fit eax exsiccatio fortior q̄ oī. Et b̄ē res que
ē ic adipib; 7 medull. iste ei im̄ qn̄ āntiq̄
sūt acutiores 7 siccciores q̄ oī. Et olim nōni
gitē sufficit nō ē ītim b^r gn̄is 7 sili oli āntiquū
nō ē mi eo. Et d^r olis assūptus ē oli d^r ulīo. S^e
ē nō retedo itēdo i li meo isto dicē me^{c} ↄpoi
tis. Ex meicis aūt siglib; sūt radix cinsci 7
radix cucumis asini qn̄ decoq̄ illa ē olo 7 i s^e
aq̄ fit itius eax lenitiua 7 sili folia decocta in
decoctā 7 h^r me^c siglis sip^r. Et sili adeps nuu
li qn̄ āntiquā sī nō oī ut p̄mit^r fit ei sal. Et
sili^e nō oī ut p̄mīscea sal reliq̄s me^c lenitiuis
q̄ sal exsiccat exsiccatatē uehemēt.   Et q̄
me^c lenitiue q̄ excis sipliccs siglāres 7 q̄ exe
sūt ↄpoitē. Itā ē remēoz alboz ↄpoitax 7 ico
q̄ ē post sūt i g̃du so aūt tio calē sicce sic
cam pauca 7 oīuc sit i b̄us ic ad glutinātois

sic ē i me^{c} ↄpitiuis. Vm̄ fi; q̄ oī ut iste uehe
mētius euacuet t^e q̄ ē i mbro sili oī ut mun
glutinet 7 oppilet poros 7 foramiq̄. Et ē q̄
dē iā enūciani d^r uirtute me^{c} lenientū enūcia
tē sufficienter. Ca^m. a. i quo agit d^r meiacā
Ego ego remēoz i duritie 7 mollificatē.
nunc 7 ei me^{c} i dumtiuū. Dico g^o q^r oī q^r iste sit
fite huectantes sic sp̄inia 7 portulaca 7 p
siliū 7 mūscus 7 v ua uulpis q̄ ius uua ul
pis i ↄnc nō sit bruta. imo ē meiā ic res q̄
huectat ab^{re} 7 res q̄ exsiccat qm̄ ē ↄpoitae
uirtutib; ↄnis. l. ualent huectatiuā 7 uirtute ex
siccatiua. Et l^e ē qm̄ ica sūt due s^e. l. sīn tūa
7 sīn aq̄a 7 nō sū p̄mp^t i loco h^r ut ponā fore;
meu; i meteris me^{c} uni sī siglitatē. imo nō
sil p̄mp^t n̄ ut dedic; ec uirtuū oīu; q̄ s^e q̄ g^a
tlas ē^o sū; firmes t^o 7 duces q^r res q̄ i firmat 7 d^r
siccat ipā paul dubio i i dumt sī nō ē ipā ex
reb; appatis cū i dumtatē qm̄ cor nō fit dur
sic dixi aū n̄ p ↄgelatē; n̄ p euacuatē;. Ille
aūt q̄ nō fit dum n̄ q̄ nō suat humiditē sua
nālē ut noiem̄ siccā ↄtinuis ē q̄ ut noie;
eā dum.   Et ei q̄ dē meiatio ē p̄ resolonē
7 huectatē; nō p mollificatē; sic meiatio
tei tēsē ē mollificatio 7 tei mollificatē mei
catio ē tēsio. Et iste quidē res inciūt uisi
bili^r i cute sic dic. ypo. q^r autis dum medicā
plcificatē; uēsa p mollificatē;. Et uidē;
eas i m̄ mitot i uictimis. Mollities ei uictime
fit qn̄ huectat^e ligamēta eax 7 ipsax corde 7
humetē supflua. Et eax q̄ dē tēsio nō ē ab^{re}
sī aūt ē qn̄ exsiccāt^e exsiccatatē uehemēt au
i stricāt^e aūt qn̄ accit i eis apā calī; aūt apā dy
nr.   Tēsio g^o i uictimis fi; h^r fit. Incaūt aūt
nō ē tēsio eius s^e hūc mod tm̄. imo accit i
ei tēsio ido qn̄ addit^e magnitudo. Itāq̄ qn̄ mlti
plicat^e eax redit^e cutis. Et qn̄ fit apā fi; q̄d
narrauim̄ aū redit^e cutis ido 7 sup^e ē fit q^r
me^c mollificatiue nō sūt uni spēi. imo q̄dā
eax mollificāt^e ex uia q^r huectāt 7 q̄dā eax
ex uia q^r lenūt 7 q̄dā eax ex uia q^r euacuāt
7 q̄dā eax ex uia q^r destruūt apā accīs p̄t^e
sū; nālē. Et q̄dā eax ex uia q̄ fortuit istas ↄp
nes s^e ↄbinatē; 7 paulatīe. Tesilus aūtē
7 oēs sors firmauit i h^r caplo sic ē eox actio m
reb; alȳs multis corrūpūt ei 7 p̄miscent
noia 7 i t̄tutēs 7 scribūt i libris suis tot q^r
obtinēt i mtib; ipox absq; i q̄sitē 7 sine spe
culatē. Et p̄p hoc coegit nos res reducē ad
usus eax post^q ↄpleuim̄ hūc libr̄ i li quē

ponem' i redditē sup eos i hora aliq. Distinc
uiie tio tia i q ag' d' me gluctinatiua et
d' iapiaz mundificatiua 7 assiua i sordidati
iremēoria na 7 diuretica. Ca p' i q ag' d' me
nōe ei q' grāū gluctinatiua 7 oppilatiua 7 sō
aico cū pcessit te dictatiua 7 apitiua et in
meōratio 7 ponaz p'h' casiua. Rubrica. Ite
nūo i illo ex me q dnr gluctinatie. Nos ei
iaz dixi ieo q' p'missū ē ex s'mōe d' istis reb'
multis. Dico g° q' me gluctiatiua i huma
s'monis ē illa q' i uiscat' i poris corpis et
foraib' ei i uiscatē cū eradicatō ē diffia
lis. Et ē q' te ia exposiu eē poro 7 forami
nū q' posuiz nos q' sut i cor. ill' d' s'nub' exp'e
ulīā 7 scēpsi iūtātu p'ito aū ishi q' me glu
ctinatiua oz ut sit paul dū nō mordicatiua
Et ē q' m si ica fuit mordicatio nō p'rema
nē manēs i poris corpis 7 foraib' imo eg'
dit' ab eis facile 7 uelocit' 7 iudit' aliq fac
scū ād d'sta mb' aut acthit scū exido
n cor' ād d' bilitate. Et res q' te i me glu
ctiatiua maifesta ē q' oz ut sit icē aū tira
aū uiscosa paul dū. 7 ia dixi ieo q' p'missū
ē s'mōe ultiō. a ē aut' ōtra isti d' mūdifi
catiua 7 apitiua poro 7 foramiū q' me glu
ctinatiua nō d' itin gluctiatiua tm̄ imo nō
aut' i uiscatiua 7 oppilatiua. Et sic me apiēs
ē ōtra oppilatiue i opē sua. Sil' ē itē i ma
corpis sui nō uiscosa 7 nō p'uatā mōdicat
ue imo ē bauricha s'btilis qm̄ dicā q' ē it'
me q' gluctinat 7 me q' sordidat 7 it' me q'
apiūt poros 7 me q' absterguit nō ē dicā diui
sificat q' it' eas igne s'te. imo nō ē i dicā
diuisificas uit' eas i addite 7 diminuite tm̄
Et ē q' m me q' eradicat sordine sui ex fa
ne apperte poro 7 foraiū i ulce faciat illō
fine icaute tūc ipe noiant me abstergētes 7
me q' mūdificāt ip'e poros 7 foraina s' s'b
tiliores istis 7 sut ōne me gluctiatis. Et
p' p' noiant' apitiue 7 mūdificatiue poro 7
foramiū. 7 iste sut me bauricht amat
saporis. Et si ponat' sup cute defoii8 tē nō
ē neccū; n ut sit eis qualitas bauricha
pūta tm̄ ita ut sit posse eas fucē q' nātu
uim. Vn qn̄ ipe pueniūt ad i riora corpis
tūc q'uis i eis sit s'ptatis paucā tm̄ pōe
ē cū ea ut sit mūdificatiō 7 apperiētes me
atus magnos q' sut sic meatus pertiētes
i uenas. Et illō ē qm̄ ipe nō obeniūt co
pori d' foris ag' s'ptatis i meat' paucas
qui noiant' pori 7 oppilat eos p'p'uitate ipō
ni aū q' mundificāt s' q' oi. Et q' ū accit s'pti
catas 7 oppilat poros nō siī s'apiūt post illō
i troitū s'te abstergētis q' nō pueit ad p'fūdū
co i mūdificat eos. Sed i aut' 7 epis 7 sple
nis 7 reliquor uiscer' ē q' meat' sūt āpli ual
de fit q' s'ptitas magis ōfert eis p'l' q' cō
fortat uenas q' uocat eis p'l' q' ōstrig' cū
fitia uena. Ip' ē ergo fit q' ab s'ciethui qn̄
aducit ad i riora corpis posse ē ei ut apiat
7 mūdificet. Et qn̄ olauit ei defois n ē
posse ei ut faciat ē q' m nut' ei' s' q' uariū
aū ē iūtus ōpoīt exiluite amaritudis 7 ū
tute pōticatis. Et ē res sit s' hoc tē nō ē n
neccū; ut addā i s'mōe mō isto rememorate;
alie me ag' s'giliū silū istis ūm. Oms g° iste
me quas iueīm bauricas amatis sicas q'
posssūt mūdificare eos poros 7 meat' 7 foraiā
sordine nō ḡ'uam i ulcib' 7 ḡ'uam ē totū
co nō ē te pperitate hav me ū imo me q' s'
mōris iūtus q' iste i ut abluat 7 absterguit
cū sic res dulces s'btiles q'uoi; mel 7 alia. 7
ex silib' ex q'b' fit panis sic hibus 7 fabe 7
ordei 7 lupini q'uis ex istis tē furina fabe
ni 7 farina ordei nō ē'funit ñ q' abstergi tm̄
7 nō apiūt meatus. Infarina ā hibi 7 fa
rina lupini 7 p'p' farina q' ē ex lupinis ama
ns cū absit'one ē ād apriois. 7 accit itē a
migdale amare res silis huic. Et ē q' ama
rū ex amigdala absterget 7 apit meat. dlce
nō ei abstergit s; nō apit. Sem aut' unce apit
meat' sic hib' 7 amigdala amara. Et d' ill;
q' igdunt' i lo' gnē itē sic radix lily 7 squilla
7 reliq' me alie sup q's uicat sic narcatium
amaritudo. In ē q' qn̄ ho' sumit ād ex bau
tue 7 nitro 7 spica baurice 7 ssehq 7 keisen 7
reliqs meicinis aly 8 silib' istis cū cibo a'
cū potu delat' ex ope eam b' ite. Et oib'
istis me aīco q' naturū ē ut s'btilier. hu.
uiscosos sic me gluctinatis oib' ē ut i esset
7 iuiscet' ē q' ē i cor' d' hmoub'. Et p'p' ē nos n
i ueniz me alias q' sut mag' scatiue 7 s'btili
atiue hmō crossor uiscosor' q' sūt i p'tore 7
pulmone. 7 sanici qn̄ ē i pectore. Sz melio
ns apiticudis 7 ētitie ad mūoradū ē iuma
nti ad spuēdū ē q' ipē. Et d' ppetate ea auz
hoc ē ut apiat' oppilatiōe; epis 7 mūdificet'
uenas eius 7 faciat sile illi i splene q' opi
latio nō ē uehemēs qm̄ oppilatō qn̄ ē i sple
ne i diget me fortiorib' istis sic sūt com

ces mediāt cassiue 7 radix tamarisci 7 c̄ nō
ta scolopendria 7 squilla 7 alia nominata g̃ue ast
lini cui corp̄ē minorificatiua splenis [illegible]
ne sit usus hic mē̃ simus [illegible]
cpis sigtib' p̄sc 7 incisiuę splenis [illegible]
incisiuęs eas cū acetō 7 decoctō [illegible]
7 incisiuę p̄tionis 7 q̃ [illegible]
licsch ordei 7 sirup̄ acetos [illegible]
li uelle ē eo q' ingrat' [illegible]
tate. Et p̄p t' ē dimitt [illegible]
speculatiō; eo q̄ [illegible]
ĩgeny; saliuius 7 [illegible] m̃e [illegible]
ut remēdiet ei cū hic remediatiō [illegible]
aigat rebꝫ quar p̄fessit remediatio. Dico
ḡ q' necc̄ē ē nob' q̄ nouīm p̄ucare [illegible]
p̄uocantē multi ut nō m̃ultiplicē [illegible] m̃
quas dixim'. si uimī m̃ē q̃ sit acutiorē ex
plus calefactiōis q̃ ip̄e. 7 hoc ē iā dixi q' oīs
olim acut' ē acuit'. Et m̃ē q̄ sūt fr̃ lē modū
sūt sic sem ap̄ij mōtani 7 sem ap̄ij dom̃esticī
7 sem feniculi 7 sem caulic siluis q' ē dauc'
7 sem lolenis q' dī g̃ce semnion 7 m̃ē nōm
sisel 7 ameos 7 fu. 7 almu. 7 asarū 7 acor.
De p̄prietate nāq; m̃ē ē ut nō solū attenuent
sāguinē; 7 subtilient ipsū imo ē h' discernit ip̄;
7 sepat spissū ei ab ipsi subtili sic sepat' lac qñ
fit ut illud q' d' sāgñe ē subtile aq̃ sit sepatū ei
sincerū p̄se 7 q' d' eo ē spissū aggregat' s' ipsū 7 cō
iūget' ad iuuicē ultra c̄nuitē 7 sūt utq; p̄fecti
res adiuuat' ibi ut facile attrahāt renes m̃ē
q' ē i sāgñe d' pte subtili aq̃a. Quar p̄' ē liq̃fa
no sāguīs 7 ei resolō. Et sic ē ei discretio 7 sepa
no ip̄i 7 nō ē ex illis duabꝫ aliq̄ quā p̄olē fit
ex natiua acalitate fortiori. Et p̄p t' fit q' m̃ē
ex quar uia ē h' nō c̄uit ad scēsioni saici exp
tore q̄ nā ear ē sic q' natiuu cū h' calefactō
7 exsiccatō 7 eis cū h' ē q' aggregat' 7 sepat. Et t'
ē q̄ aggregant' p eas ad se res spissa 7 sepat' 7 dis
tingui p aggregatōe; h' modū q' ex sāguine ē aq̃
in subtile. Et ut ḡ t' ē cā ad h' ut attrahāt renes
hāc pte aq̃a subtile i uelociori b' horis 7 rema
neat res q̃ aggregat' 7 spissat' 7 nō ad scēdit p'
sepatōe; illi' cū facilitate. Et p̄p t' oī sic q' d'
dixi aūt ut sit m̃ē cui disp̄ō ē h' disp̄ō i ea sīna
sīn sit excalitate i tm̄o appetēt ut nō exsiccet
exsiccatē uehemēn. Et oportet ut cū accip
iat' sumat ip̄ā i sorbitiōibꝫ 7 potib' h' uiceūt
bꝫ p̄p h' rōe humanitē. m̃ē aūt que mūdifi
cāt renes sūt i ea sīne fr̃ lē similitudiē ei; s; nō
indiget huiusmodi multū. m̃ē uō q̄ sūt renes

ad [illegible] p̄itis qñ [illegible] h' sūt [illegible]
ultimē [illegible] ear cuiūs ē [illegible] que
ē. Et illud [illegible]
exsiccat cū nō [illegible]
pte [illegible] sūt ea hoc q' ē [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
7 q' m̃ē sūt istis [illegible]
q' d' prietate ē [illegible]
[illegible] m̃ē [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] Et ego
[illegible]
[illegible] m̃ē sigillūt
[illegible] exterminātiū
7 rectificatō [illegible] a p̄cedi. Distinctio
3ª Capitula ag' d' m̃ē mūdificatiua 7 apitiua
ḡ q' ea; 7 sūt oppositis 7 d' purificatiua 7 acutiua
p̄fessit ad op 7 exp'siua. Cā p' q̄ ag' d' m̃ē quib
p̄ione exist m̃ē siccatiua 7 apitiua 7 sūt oīs.
q' ip̄e sūt 7 p̄q̄ue m̃ē quar p̄fessit remedia
no, q' oblig̃t 7 iciant 7 apiāt oppilatōē
7 sāguit sapores. Et p̄p̄ nō sūt [illegible] ei c'
re. Et p̄p illud c̄uet nob' p̄mus ut ē tūc;
sicut dixi; h' m̃ē d' i eq̄m 7 intelligēm d' sim
ear. Dico ḡ q' m̃ē que apiūt illō q' ē in
ante d' meatibꝫ 7 poris nominat' m̃ē extenu
ātes 7 incisiuātes. Et m̃ē q̄ apiūt ora sīna
uenar nominant' m̃ē apiētes. De medicis uero
c̄ius istis q' aggregāt 7 cōiūgit uias 7 uicat'
nominant' stiptice 7 q̃ exeat' oppilat' 7 claudit
ora sīna uenar nō ē ex c̄suetudie medicor
ut noīet eas noīe p̄p' 7 nōiant eas ē
nōibꝫ c̄muni ear. Medicinas q' aggregāt 7 icīan
dut 7 oppilat' p̄probet. Et nā q̄ m̃ē initi
atiui duratiui ē nā repite calitatis 7 ea
ni exsiccatio ē p̄ua ualde 7 ear c̄strictio ē p̄
ua ualde. m̃ē uō apiētes d' elect'ū ei
ē nā cōtra caliā. Et medicis uō c̄iis istis
q' sūt sup̄ ace i stricat' si nō sūt tūc u' acite
simo ut sūt aq̄e sūt digestes. Et ille q' oppi
lat 7 icīan d' ut ora sīna uenar q' apiūt
sūt cōtra sicce. Et p̄p h' ḡ m̃ē extenuatiū
[illegible] sūt eam [illegible] 7 olim
[illegible] 7 olim [illegible]
7 sūt olim antiq̄ 7 olim [illegible] 7 olim rem
sūt sūt tm̄ h' eē ip̄e. Et ex m̃ē apiciar

sūt ões mē

sunt de genere medicine calide tere sicut medicine grosse faciela mu
lis et dicitur quod calor inanis et allium et capre et selin
um et sepe omnium odorum aromaticorum quorum est efficitudo
et acuitas simul. Sicut calamentum et oleum et cerusa
secundum. Medicina aperiens oppilationes venarum est que
in meatibus qui sunt clausi incedit et elongat eam quod
durum aperit oppilationes meatus que cogitatur tempe
lat exanimatur aliqua aut extenuativa aut diure
tica non sit apta. Aperiens autem non pungit
permanet quod ipse sicut medicine que sanant apostema labiorum
oculorum aut narium aut oris aut palati quasi sunt
aut acutius oppilationes istorum similiter ipsa virtute
sicut et delet illud quod accidit ab illo apostemate exsicca
tive et clausione non est ipso illo opposito propter ipse. quod si fuerit
non durum resolvere apostema nisi quod ipse aperit oppilationes
istorum. Et dia scorodon que continue in istis in
multorum dicitur in quibus medicinis mollificantibus aut
lenientibus aut humectantibus illi que resolvuntur et do
lent apostema. quod virtus eius est virtus aperitiva. Et ergo
medicine mundificative et aperitive sunt simul quod non ...
et ex medicine que sunt contrarie istis sunt sic quando. Di
coque ex omnibus medicinis stipticis aqua frigida et spuma
et portulaca et lactuca humida. et herba nominata an
naula minus et nuscius. Et ad ultimum omnes res
que infrigidant absque stipticitate. Et propter hoc fit quod cum so
mnum paucum mandragore et squamam et lingua et sim
pliciter. Ipsis ergo non sunt stiptice tamen immo sunt
perfectiue et sunt etiam res multum valde non sunt
perfectivi tamen si inferunt. Nam cum medicine contrarie medicinis
aperientibus est quod sua complexio est terrea frigida et sunt omnes in medicine
frigide stiptice quibus non provenit mordica
tio. Et iam que narrauimus de exemplis luxe medicinis in
tentum est. illud quod contentum sunt non expositum dispo
sitio eorum et dicimus quod est terrea frigida. Et cum sit sibi terre
non est minus si sit oppilativa sed solum sicut agg
grauit et clauditur oppilationes venarum que apostema sit apertio
que egrediente acuitatem naturali. Et illud est quod in hac
sua sola inveniuntur proprietates quibus indigent res quod con
gregari et colliguntur. Et hoc est quoniam propter viscositatem
sunt continue non obediunt nisi de foris quod non possunt
penetrare in meatus minutos strictos. Et propter fri
giditatem suam et solidant et aggregant corpus quibus obviant
ex omni latere ad interiora reducitur eam super se ipsum et
propter exsiccationem eius. Nos enim iam ostendimus quod est stip
ticitatem frigidas exsiccat humiditatem et constringit mem
bra. Cum ergo aggregatur ista proprietates omnes clauduntur
oppilationes venarum quando aggregatur per stipticitatem sicut
aggregatur res cum digitis de foris. Medicine autem que sunt
frigide sic frigiditas sua aut plures sicut est sicut
est sua aqua aggregatio et propter contrarium sunt aggregatio

et contrario debiles propter ipsius lenitatem. Et hoc est quoniam
debet quod volumus est ut aggreget et solidet ut aliquando
aggregatione et soliditate vehementi indiget ut sit
vehementia leditudini et duritiei. Et medicine que
quarum frigiditas est sua super quam magis necessaria est aqui
tas cum non habet debilitas ad quod pullo aggregatur et stipticat
meatus strictos qui sunt in unaquaque corporis. Exterior vero
hui non est ei possibile aggregare ab omni latere. Et cum res sit
frigida tunc non est medicinis quarum virtus est hec quod sunt
stiptice et non sunt retentiue. Et intellige autem quod
est volo per sermonem meum hic retentiue medicinas que
prohibent hic evacuationes manifestas sensatas.
Circa eis quando dicitur in lingua sua retentivum non vole
per hoc quod corpus quod est eius retinet in continuitate sua
et aliquando ita quod non evacuatur extra ad sensum. Capitulum X
Dicendum ergo medicine in quo tractatur de medicina aperi
... sua nutrimentum sua tiva ad putrefactivam.
sunt frigide. quia est non mundificantes paulatim calefa
ciunt quoniam non est possibile ut resoluatur et mollificetur
stomachum corporis ita ut sequatur aptitudo maior in
praecalefactione. Si enim ut non sit calor multe cali
ditatis. Et hoc est quoniam medicine quarum dispositio hec dispositio sunt
calide et proicit ab eis humor. Et oportet ut non
sit exsiccatione quod iste tamen simulat in his in sibi
ha. et fatuit eam dolere. Colligitur ergo modo ut medicine in
resolutive non sunt nisi medicine que calefaciunt calefac
tione aliqua non est necessaria. Et autem sunt non calefaci
entes tamen immo sunt cum illo ... tunc super se
fortis calidita adurentis accidunt corpus et dissol
vuntur in eo obediunt exterius sicut facit ignis et sim
ilia accidentia eius multorum corporum adhustiui si
mile contra que generantur in loco eius. Et sicut ca
liditas est minor quantitate eius quam est possibile eius ut adh
ureat tunc virtus eius cum illo est virtus aperitiva. Cum
ergo res sit frigida tunc omnis medicina aperitiva est in sua sua
terrea ignea sicut. Verum quod quantitas caliditatis eius quan
titas eius non est possibile ut adurat. Et si aduri
tur si adhustio non sunt ... est flaccescente et ostenditur
ad exterius cum dolore pauco quod facit accidere. Et hoc
est quoniam propter quod non alterat subito sicut medicine cro
sse sunt quod corpus effugiat subito quod de alterationibus non sentit
plus illo nisi quod est subito. Et de proprietatibus non
pleni dicit prius nisi quod exterius est difficile et quod exterius sit
crosse adhustientes siunt accidere in imbro (?) in simo
... et istud simile ei quod sunt accidere a stuleque
figitur in loco. Verum quod exterius est adhuriens est filius
cautio. Iste autem medicine in quibus est ... non adhu
runt et dicuntur putrefacientes. Et si que nominantur non est eis
proprium quoniam dessiccantes ... que sunt putrefacien
tes est ut humectent et calefaciant. Verum nominantur

putrefactiue passilatorum et q accidit ex eis illi q accidit ex eis putrefactiuis. Et r e qm due spe sunt faciunt accidere corrosionem; e q no e to q corro sionis moi sunt multi. Res ei q infunt plus insu corrupunt. Et res q calefiunt plus. et res q exsiccant plus. et res q humectant plus. V nos non d ioi re que corrupit q putrefiat i mon d r tm n ire e accidit r cu fetore odoris. Et n e nob necce ut multiplicem studium iee noi 9; necce e nob ut sciam q me q di putrefac ne et putrefacientes sunt sic arsenicum et atrim et rubeum et glutinum aum et plam noiam gre gii unitus et e q dr sup arbores gladium et time piun et blu noiatam gre aurum et cet ex pro e ie fectam adib. oes attenit et destruunt carne et pp carne molle pt q accidat dolor. Cap

Tercius sr tum i quo tractat d me putrefaci me qbi pp u e ut noien ua addiminuat; carn diminuentes carne et sunt me q administrant i 9solidatione ulcer i qb gnat caro supflua Et lnr qce me illius e ipi mer eius me pu trefacientum. Vn tn sunt debiliores eis et 9ses ex debilitate sua q attenuit et d struunt illud cu obaurunt ex manifesto corpis et no e ei po ut puciat ad pfundum sic flos lapidis aspor tum exasye. Vn q uis iste 9solidet ut tm car no e eius illar q ue sunt 9solidatiue ipi met. et r e qm despstertur illar no e ut minu ant m ut destruat ad ex carne imo despe rite car no e n ut i duret eo et exsiccet ipm; sic alum et galla undis et es bustum et pcipue q ex eo e ablutum. Et r e qm i illo q ex ipo e n ablutum e a d durite minuete carne. Et 9 e res i corticib eius. Es uo bustum e meli db me 9solidatis. Qm or ut me d q uoluim e ut 9solidet 9solidatione bon suptiet et exsic cet equalitate. Et pp r fit q bulausthe et co rtices gnator sint et oes me que sunt uerisq siles i gdluit i me 9solidatiuas. Et me q corrumpunt et pmiscet noiatorum hrr me et no noiatorum; tm si sciam utuntis car t. Et r e qm ipi multor noiat me q minuunt carne et de struunt eam et finiunt ipm 9solidatiuas q multor qm utum istis meleis et 9solidat pcas ulcm si fiunt r opoe pp m pdlate sua pp eis nec fit illud ex eis item qm admistrat pc mod administratois. Et r e q ipe tenuit 9tra mla; don fiat sic puluis et sunt ex eis ad cu atpur tete et inuolunt cu eo loc ulcis 9solidi ulcis. Q simlr pluit ex eis suflua mlea

mordicat et destruunt carne et finiunt eam et acuat ulcus et faciunt ipm pfundum. Et h e 9ium ei q fa ciunt me 9solidatiue ue. Ille ei sup pnatur ex eis q titas mag no 9ferunt q qua. Et r e qm q ite dur i 9solidatione ulcer q ia equat supfitiei cor no e n altitudo carnis et ponit ea cutim. Et isto q no fit n pres d pspetuit quar e ut augeret carne et oppilet ipm; et solidet ea et suptiet ipm; et exsic cet eam. qm cutis no e n caro q i dutua e. Et pp r fit q me que faciunt h dir q sunt 9solidatiue ulcer 9solidatione p 9solidatione ua. ane a q 9solidat despetuit quar item e ut minuant carne no dur 9solidatiue n 9solidatione fin 9so lidatione puia a caritis sic faciunt i me q exsic cat ex siccatione cu qua no e mordicatio pt q suptiet sic mirra meriasengi lunatie 9bu ste et cornu 9bustum abrasum. Na istr i qm plur gat et sunt sicca. 9solidant ulcera multor. Et sci as i q pr simone meum i h loco multor et sone meum multor i reliq toto q resolui ex h sone no uolo n q me intentio i qb dico r e m affert q ex pstat ex eis. Et illud e qm ipe n fa ciunt illud q faciunt opore p m pdlate sua; cre aut 9solidatiue ue ipse 9solidant ut ulcus q supfitiei cor equat sic despetuit me que abstergunt cu equalitate abstersione cu qua no e mordicatio e ut ipleat ulcera pfunda. Et e q e dicam i me quar una e h sine; aplum ill de ingenio sanitatis. Et e lib i que intr h e t tum qntu h nri h e coms i reb multis. sic dixi i initio h. Caplm quartu i quo agit d

Tpp illo nisi meclis acutis et suis 9trariis e m ut abscindi sone i bus me. et iapia in rememoratione alterius gnis ex gnib utatu me et gnis me q dnt actiue et ipulsiue. Dico g q me actiue sr q acunbut ex pfundo corpis actione forti et ipulsiue sunt q ipellut huioi qbi obtumunt ad pfundum corpis. Et scis lu m me actiuar e sm cala sbtl. Et sm me ipulsiuar e fi 9nui ill. s. fm crossa. Et r e qm cali spatitie et fro ipellit. Vn cali e sbtlioi et fortiorus actiuis. Et fro e quo e supfluitas grossitudo sic res suptica e fortiorus et uehe mitioris ipulsiois. Et cu res sir fn h tc no noiat unaqq; car n pn q e ei exuitum opo nis sue. Et ma qce me suptitum e manifi i notum. Et me aut acutis q cu sr q sunt in pfi sua. Et qm sunt q fiunt talr p putredine ei e eis. Et acutitiue pp nam sua sunt pulegi et sote aluenium et ansion et serpinum et altic cordu

mia aq̃a 7 sic ẽ res q̃ silis istis ẽ equal' ei illo
.lectuarie aut̃ ꝑ putredinẽ sunt fermẽti et
mẽ noiata fiq̃ siuon. Et ei expõ ẽ mẽ scabiei
Et sili' it' ois sticous ut' ẽ ũtus actiua ẽ sic'
nõ pueniat ad disp̃oz fiq' ẽ ĩ ꝑ putredinẽ. V'
ni it' sp̃es sticous ẽ distãtia longiq̃ 7 dĩa mag'
Et r' ẽ qm sticus colũbe attribuit actiue ultiã
ad uob' latib' h' sunt due sp̃es quaꝝ lõgitudo
abeo ẽ lõgitudo equal'. s. sticus anatis 7 sticus
gallor. Vim̃ sticus anatis declinat ad sup
fluitatẽ caliditis 7 sticus gallor ad frigiditꝫ
7 sticus lõum 7 sticus porcor sunt subito. sticus
u'ccarũ ẽ i silitudĩe mẽ q' abstergunt 7 ꝑ ẽ q' ca
nes comedit ossa sticus ud lacti ẽ i h' mag' ulti'
Et d' mẽ actiuus ẽ gñs aliud q' attribuit ꝑ
tate sue qualitatis. Et nõ ẽ r' ires maior q' q'
ip̃e attribuit ꝑ silitudinẽ sue sue toti ad r' q' at
tribuit sic depr̃atur mẽbroꝝ q' alut' ẽ ut att'
hunt ex alio ad se q' ẽ eis ꝑ piꝫ ẽ eius ẽ. Et q'
mẽ solutiẽ sunt ex mẽ quaꝝ h'itudo ẽ hutu
do. Et sili' multe ex mẽ lubitis 7 mẽ ꝯsuatis
Etoꝝ ut sit toti eiu h' ꝑ petus ẽ ex mẽ caliꝫ. Et'
ex meciãs silib' i sicut ois q' ẽ uehementiois cali
ditis ẽ plus actiua ex uia q' caliditis electi
auxiliatiue sic r' q' sue ꝑ silitudinẽ. Et r' ẽ q' h' ꝑ
q' attribuit ꝑ duas cãs scʒ antecedẽs 7 uicẽs mẽ
q' attribuit ꝑ una illaꝝ duaꝝ cãꝝ. Et nõ ẽ d' int' h'
ut dicam mẽ attribuit aut mẽ sue icede aut
extenso. Et q' dixi i istis mẽ q' ꝯtẽti sum nũc
i capitulo nũc ĩ memorãdũ mẽ q' d nũc ꝯsuatiue 7
lubitiue. Dico g' q' q' iste mẽ sunt due sp̃es. Ex ei
eis sunt mẽ q' alterant uenenũ corrupẽs q' mẽ in
fectẽ. 7 resoluunt ip̃m ana sua. Et ex eis sunt mẽ
q' euacuant ip̃m 7 attribuunt ip̃m aiũ' i ꝑmo. Et mẽ
q' alterant 7 resoluunt nõ euacuant q' m fiunt r'
aut q'litate una d' duab' q'litatib' opib' dũ
toti sp̃ei sua. Et mẽ q' q' euacuant fiunt r' q'
fiunt ꝑ silitudinẽ sue quã sue h'nt cũ re q'
euacuant. 7 ꝑ calitatẽ q' ẽ eis sibi. Colligi g'
ex hoc q' oẽs sp̃es nũantor q' acquirunt pl'es mẽ
sunt q'tuor due sp̃es eaꝝ sunt palmitorẽ 7 reso
lutoꝝ 7 due sp̃es peuonẽ. Et inuamito q'd
q' ẽ palmitoꝝ 7 resoloꝝ actiue q'litate ꝯnant
q' alterant resoluunt res manifesta ẽ sicut. Et r' ẽ
qm sunt mẽ icfitiẽs aut uenenũ ẽ frõ uniq' ẽ
ꝑ mẽ q' calefaciunt. Et sic cali uniq' ẽ ꝑ mẽ
q' infrigidant. Et sic sicu tũc ꝑ mẽ humectiuꝫ
7 sic humidũ tũc ꝑ mẽ exsiccatiuas. Et sili' it'
sic humido fridũ sil' tũc ꝑ mẽ q' calefaciunt 7 ex
siccant. Et sic cali 7 sicci tũc ꝑ mẽ q' humectant 7
infrigidant. Et res q' ẽ i aliis duab' ꝯbinatoib'
ẽ ꝑ hac silitudinẽ. Et altantoib' 7 resoloib' rerũ
q' sunt ꝑ uenẽ i uetri i ꝯtra sicu res manifesta ẽ
a ꝑ illuũ q' ẽ meõr ei q' oĩdi i illi uenti nãlius
7 illi ꝯsumi r'. Et r' ẽ qm uenes q' resoluunt uenẽ
putiosas sunt i nã sua medie it' coꝝ i q'b' cadit
lesio 7 it' meciãnas ꝑ q'os cadit illa lesio. Est g'
ꝯpõ laci coꝝ ap' uenẽ mẽ lubitiuũ ip̃m eadẽ
ꝯpõ casus uentis mẽ lubitiuis ap' mẽ putri
osis. Et ꝑ hac silitudinẽ uni ẽ ꝯpõ casu' mẽ
putriose ex mẽ lubitiue ip̃m eadẽ casus mẽ li
bitiis ex eoꝝ. Et ꝑ illud fit g' oẽs mẽ q' sunt
ꝯtra mẽ putriosis q' sciunt ex eis fit r' pli
mã q'titatis multi. nocẽt coꝝ nocũ mag'.
Oꝫ g' ꝑ hac cũ q' ut sit q' m sunt ex oib' mẽ
quaꝝ una ẽ h' q'titas q' nõ nocat coꝝ ꝑ mul
titudinẽ suã. Nꝫ ꝯfirmat in super aniciani
putriosis ꝑ putritatẽ suã 7 uitat eã. 7 h' ẽ q'
i gradit i ingenio sanitatis. Incipiã g' nũc i
ordĩe sermõis uni 7 fatiam ip̃m currere scʒ sim ca
nonẽ. Dico g' q' oẽ uenenũ mortiferũ nõ 7
euacuant ii p meciãnas q' ponũt desous 7 it' mẽ
attribuit h' uenenũ. aut ꝑ calitatẽ suã q' ꝑ
silitudinẽ toti sp̃ei sue. Et oꝫ h' uim ut sit mẽ
lubitiuis mecia i nã sua scʒ plimũ q' ẽ pole int'
coꝝ q' ip̃m sanat 7 it' rẽ q' nocet coꝝ 7 r' ẽ qm si
ẽ i ultiõ ꝯtra coꝝ nõ euat ex eo uenenũ imo
ꝯpõ eius i coꝝ ẽ sic ꝯpõ mẽ putriose. Et h' ẽ i
cẽtio i qua m' nocẽ ẽ h' uenire sermõẽ ut uisic'
7 declarẽt. Scias g' q' oiũ mẽ putriosaꝝ u
tus ẽ uirtus q' ẽ i ultiõ ꝯtra coꝝb' q' suscipiunt
eaꝝ nocu. Oꝫ g' sustus mẽ nõ euacuant ii mẽ
quaꝝ ꝯ ẽ silis ꝯ in eaꝝ ut mẽ euacuantes eas
uenũ sit ꝯtra nẽ corpis. Et ꝯtinetis eaꝝ ad ip̃
sit scʒ aliq' moꝝ. Vim nõ ꝯsẽ ex ꝯtinente suq q'
ip̃e uenat sup ip̃m 7 i firmat ip̃m imõ sit ꝯ
res duab' extimitatib' qm sunt i medio it' illud
q' ẽ nocuũ coꝝ ꝑ ul dubio. Et r' mẽ si noiet
mẽ putriose aut mẽ affeines morte q' mẽ
corrupẽtes coꝝ aut affeines corruptẽ q' mẽ
fitiẽtes aut noient abs istis noib' quõ ult
eas noiare h' nõ ẽ d' i illo. Et sili' it' m
mẽ q' expellunt nocũ eaꝝ si noient mẽ ꝯsua
tiue aut mẽ lubitiue q' fitiẽtes euadẽ au
tates uim nõ ẽ d' it' istu nõ q'b' aiꝫ h' uelit
noiare eas. Et si amat h' itm mẽ q' sanat
ex morsũ 7 ꝑ cussiõe h'ntiũ uenena ex alib'
noiare meciãs ꝯsuatiuas 7 noiare mẽ q'
sanat illuũ q' bibit mẽ mortiferũ lubitiuis
sic noiauerit illas q'tu meicoꝝ ĩ disputa

bimi[illegible] eo in nobis cum non per nomina acquirit homo medicatiuis equinum. Sic ex scientia medicine. Et iam quod dixi in istis medicinis sermonem quem in loco hoc intendimus. Et capitulum

Distinctio .iiij. et est universalis in qua agitur de eis

que nunc intendimus vel in modis sedatiuis doloris.

Memoratione medicine sedatiui dolores aut stringentium eorum aut delentium eos in quo multi homines nominant eas diuersis quam medicinis sedatiuis dolorem. Alia est que est sedatiua vere et alia est que dicitur quia est [illegible] tantum sicut filo dicunt in mortuo quod dolor ei iam sedatus est et quod non est dolor ei. Et illa que est sedatiua dolorem vere est cuius virtus calefacit in gradu proportionali sui in qua habet virtus sui subtilis. Illa autem que dicitur sedatiua et non est ita est illa cuius virtus est ut multe infrigidatiuis ita quod ipsi stupefacit membra et stupor fortitudine eius per vias suas. Medicina que sanat aliquod infirmitatem et sedat dolorem propter hoc quod ipsa sanat illam egritudinem non meretur ut dicatur sedatiua doloris. Et in eo quod hec res communicat omnibus medicinis sanatiuis egritudinibus medicine quidem que sunt vere sedatiue dolorum oportet ut sint subtiles et calidis earum non sit maior quantitate quam accedit sic euacuet et resoluat et mundificet et subtiliet et maturet et sic faciat prodire [illegible] que est contrarium [illegible] in membro cum quo dolor sunt membrorum calidis sit de membrorum [illegible] de membro est illis de virtus de virtus sedatiua in poris et meatibus membrorum sanitatis aut [illegible] sin [illegible] porosa vel [illegible] est illimitata non [illegible] liberatur [illegible] que egrediatur ex eo ad [illegible] ad virtute et virtute. Et res sit in istis medicinis frigida naturam non oportet ut sit ei virtus stiptica quibus [illegible] in ipsis infirmitas [illegible] ipsis infirmitas indigeat illo. Et in hoc signo quod fortasse non sit medicina sedatiua dolorem [illegible] in infirmitati [illegible] dolorem tamen in hora quod dicitur que est sedatiua dolorem vere et fortasse offert egritudini [illegible] que sunt ei in illa hora due [illegible]. Et virtus medicine sedatiui dolorem et medicine sanatiui infirmitates et dicam [illegible] [illegible] de egritudinis sanationis [illegible] lato. Hoc autem est mea uoluntas quod existimatio medicine quas nominant sedatiue doloris quam sunt in gradu [illegible] ex gradibus medicine calefacientium [illegible] sunt sedatiue vere sicut oleum anethinum. Et quod dicitur de filio est [illegible] corporis sicut medicine aperitiue quem magis dixi [illegible] [illegible] de hiis in [illegible] de egritudinis sanationis. Medicine autem quas bibunt faciunt accidere profunditatem sopni et nominant eas plane earum multi homines sedatiuas doloris et faciunt sopnum complexionem frigidam [illegible] medicine que vere sunt sedatiue doloris. Et illud est quia ipse infrigidant [illegible] [illegible] [illegible] ex hoc quod ipse stupefaciunt [illegible] que [illegible] [illegible] [illegible] hoc et [illegible] ex eis superflui [illegible] [illegible]. Et istarum medicine melior et [illegible] earum ad [illegible]

[illegible] non est illa que est siccantia. Quoniam in proportione illi in qua ex eis est humiditas multa facta sic est ignarum non est humidus. Et mandragora tamen est filio ignamo in illo. Exceptis corticibus radicis eius quoniam exsiccatur et filii [illegible] prout semen eius albi tamen est melius quam nigrum. Et de istis medicinis sunt quedam que sunt conueniunt [illegible] cum tota sua substantia propter quod sunt ex eis hoc ad [illegible] sit [illegible] [illegible] nocet ei plurimum dum sicut medicine que nominantur [illegible] et [illegible] et [illegible] et species afferens maiora ex speciebus nunc multiplicis et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et spuma [illegible] uenena et fel [illegible] omnia [illegible] mortifera igne suo et non [illegible] sua. Et [illegible] non cadit in [illegible] [illegible] ad [illegible] sicca [illegible] [illegible] et storace liquida et [illegible] [illegible] [illegible] medicine cum ex eis bibitur res multa fuit ut accidet maiora et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] medicine aliis [illegible] [illegible] [illegible]. Maior autem [illegible] [illegible] [illegible] accidere in capite [illegible] [illegible] et [illegible] et replent caput [illegible] malum. Et quam earum non [illegible] [illegible] ut [illegible] in egritudine sua est [illegible] [illegible] capitis. Et [illegible] [illegible] nocet [illegible] [illegible] duorum modorum. Unum quam ipse sunt [illegible] ei [illegible] suam. Aliud quam ipse alterant [illegible] ei [illegible] qualitatem aut [illegible] qualitates duas.

Distinctio .v. in qua agitur de operatione medicine que sunt similes illis. Capitulum

[illegible] in istis per [illegible] agitur de hiis medicinis in medicis in quibus sufficit ei [illegible] loco [illegible] generaliter.

Ut uerum [illegible] dicam [illegible] [illegible] [illegible] addimus ei supra quam [illegible] [illegible] [illegible] que est diminutio in sermone. Ad [illegible] [illegible] ei non [illegible] [illegible] nos aliquod cum iam dixi omnes [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] generaliter [illegible] ad illa [illegible] [illegible] super ea [illegible] alias ex [illegible] [illegible] [illegible] ut [illegible] super eas hoc et sit [illegible] et [illegible] [illegible] ad reliquas species alias et ut sermo sit planius non est malum [illegible] [illegible] [illegible] sermonis [illegible]. Et nos quidem [illegible] medicos omnes nominasse unam ex [illegible] medicine solutiuarum et mundificatiuam. Et ipsi non intelligunt omnes [illegible] unam quam hoc nomine [illegible] super duos modos quorum unus est communis et alter proprius. Communis quidem super omnes medicine que mundificant et educunt superfluitates ex corpore quocumque modo sit. Proprius [illegible] [illegible] sunt medicine que mundificant et educunt superfluitates [illegible] aut [illegible] [illegible]. Et non intelligitur [illegible] quod [illegible] superfluitatum ex capite per nares [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et ipsi

noiant me qb lo fac cap pungui ut mundi
ficet cap suu me nanu 7 noiant o me qb
gungiungiat aut fricat aut masticat no
no oplederet eas qr dicit me que acci humi
da. Et sili uocat iunitus hui me iunitus
purpurites da. Et de eis q sunt legentes istis
itin sunt me q retinet mulieres 7 pucatur
mistruu 7 mundificat coi ex eis. Et r e qm
o b istis qs nanum e uirtus actiua. Uo
tu q dicit ear actiuibus humore unu 7 q dicit huo
res duos aut plures duob humorib. Et h est
res cois istis eis. Ale aut q b extra q ipe
subtiliat hu. crossos uiscosos e pole ut puo
cet urina aut aduuet i siatiedo ascende
illud q expuit ex pectore 7 plone sunt it mun
dificantes. Uni ipe no noiant sic noiant me
quar psellit remeo ratio imo q dicit ear u
noiant me pucatites urinam 7 q dicit ear me
tussis 7 q dicit ear pucatites mistruu. Et
dicit quid int eas 7 int me quar psellit 7
remeo ratio e q no e eis uirtus attracti huo
res extens eis sic ill. Et fmo ill itim i diger 7
distinctue alia fm hunc modu. Ale quide qs
qtt d supponunt mulieres aut qb uaporat
aut uitim eis d a mor sibi istis ex eis qb
meicatur ut ea fuit r q fuit f duos
mod. Et r e qm q dicit sunt q pucatur mistruu
ex uia q ipe calefaciut tm. Et q dicit ear sunt
ut r pucatites q noiant attractiue 7 mundifica
tiue 7 solutiue. Et ia qde ondi q r iuuan
tes no euacuant illud q euacuat u p sentia q
e int eas 7 int illo q attrahit. Ale aut q bibu
tur 7 euacuant r q euacuant ex uia q ipe actenu
at sanguine 7 subtiliat ipm 7 aperit meat 7 mun
dificat eos 7 no e ear euacuatio p natur at
tractiua. Et cai res sic fm h ee me p sunt d gnie
me solutiua. Et sc de gnie me gnantiu
lac 7 sprmi. Et dicit eas i prio. postq dixe
ro p'us me tussis. na iste itim ppornonat
ad tussim ex duob mois. Que dicit ei ear dicit q
e me tussis qm sunt accidit tussis. Et que dicit
qm sedat tussim 7 uirtus hui e s'na uitium il
lau. Et illud e qm uirtus illa e subtiliatiua
7 uirtus hui e uirtus subtiliatiua 7 uirtus hui e ut
i crossatiua. Uni itim uirtus hui e ut subtiliatiua
i uenit i reb calis subtilib 7 ut subtiliatiua in
reb frig crossis. Ca fm i quo agr d me gnan
tor q de tia lactis 7 spmatis 7 d'extrucui
ut ist i fone cor 7 d me pucatiua urine 7
abscindtiu h 7 capiaz mestruoru. Rca.

post i remediatue ei q accepim i prio. Dico
g q int me que pucatt mistrua aut absci
dut ea 7 me que faciut exubate spma 7 lac
aut abscidut utruq e comis 7 silitudo i opo
nib 7 uirtutib. Et me q pucat urina 7 me
tussis sunt pcie istis i aliq mod. Et p p
nece e nob ut remeo remur aliquibus spem
pp. Dico g q multu faciut lac. alie sunt q
sunt i me tm 7 alie sunt q sunt i cibis itin. Ille q
de q sunt i me sunt uirtutes q qn calefaciunt 7
humores flaticos alterant eos 7 conuertunt ipos ad
sanguine. Ille aut q sunt i cibis sunt uirtutes q
administrat p silitudine tota sbe q e i cib gnm
tib sanguine bonu. qn sunt repute humitatis
7 e cor calitas tepida silis calitati lactis. Et
r e qm boi sanguis calitas e tepida al. Et eo
le quid ra. calitas permisit equalitate sic 7
flatus frutis permisit eq litate. Lac aut e i ca
litate sua int flat 7 sanguine si no e lagitudo ei
abutrisq silis equal imo a flate lagiqus 7
ppinqus sagui. Cu g lactis i mamill e
paucu q titas 7 no multiplicat tuc i quire d
sanguine. 7 no ei euacat i luc dispe q n aut sit
paucus i q titate sua aut i ecens i sua q litate
Si g inuenis cu pauce q titatis scias q i dig
regie huectate 7 calefaciete. Et si inuenis eu
i ecente i sua q litate tuc o sidi q si uicces sup
ipm e cola tuc i diget i p mis mundificate
p solo 7 ueris. dein post illud regie q narra
uim 7 si q uiat sup ipm e fla tuc i digs me
calefacietib 7 igitadu f aut i so si no oz ut
sit exsiccatiues. Et lux q de meliores sunt q
no sunt me cm. imo 7 sunt cibi sic ciciri 7 fel
culu 7 aneta. f. boleta ipi diu pmanet humidi
recetia. Et illud e qm eque ex eis sunt sicca ca
lefaciut 7 exsiccat plus. Et de illis q i gdiut
i hoc gnis sunt apiu 7 holus q noiat semum
on 7 apiu aque. f. holo ipi diu pmanet humi
da anq exsiccetur. Et illud e qm ocs res ex
siccat 7 minuit humitate sanguis q i crossat
eu pluc ca 7 minorat ipm 7 si sunt i natis
suis calide faciut eu uehementius calitati
tis q siut 7 si sunt frid ponut ipi frigidiores
Et oz ut me qn uolitus e ut gnet ex ea 7
lac sit cala cu equalitate 7 no sit crossa
penitus. p p r g fit q res quaru disp e hec
disp abscindut lac 7 no gnant ipm. Re
mi aut q calefaciut fz q narrauim 7 no e ei
ad siccitatis mai oio rece dit uirtus gnan
tiua lactis h ipe sunt pauce quatitatis qm

res h' equalitatis s'q natiuum ꝯplonis
nō ē facil'. Res aūt q̄ nocēt lacti sūt ic'e i
fitē 7 multe. Et r̄ ē qm̄ res q̄ calefaciūt plē
q̄ oī 7 res q̄ exsiccāt 7 res q̄ infrīdāt pbibēt
gn̄atiōem lactis. Et excess sūt q̄ faciūt r̄ q̄ mi
nuūt ex ip̄o 7 minorāt totā sītē eī. Et mē qd̄
q̄ puocāt mēstrua 7 abscīdūt ea ūius rēm est
siliis ūtutū hau' q̄s dixim̄. Et r̄ ē qm̄ sāguis
qui ē ī ueis ē mā coīs istis ū ll. Et ꝓp r̄ q̄ sā
guis ē facil' cursus ī puocatiōis tēpore q̄n
titatis fiūt iste due puocatiōes copiose. Et
iā narraui illud ī alio lī ab isto qm̄ mamille
coīcāt matricib; puenas multas cōes īnt
utrasq; 7 dixi q̄ uene sūt īꝓp illud qm̄ recedīt
sāguis ab uno loc' duor' mēbr' 7 puenit ad ā
exsiccāt illud aḡ recedit. mulierib; ḡ q̄b; ad
ueniūt mēstrua aduētu tēpore nō agḡit lac
ī mamill' abscīdūt menstrua oīo. Et sires ē r̄
h' tūc nō ē mirū si crulāīnt mamille. Et mē
quid q̄ puocāt aut abscīdūt sāguinē quo
cor' mulieris mūdificant ī oī nīsi ex matrib'
Et ille q̄ multiplicāt aut minorāt lac ī ma
mill' sūt silēs 7 nō ē dīā īnt utrasq; ñ q̄ ma
trices īdigēt multotiēs mē uelemītiōus calim
tis 7 maioris ī casiōis qm̄ uene q̄ sūt ī matri
b; uehemitius īdigēt reb; q̄ apiat eas 7 īdigēt
rēm sāguinē q̄ sit faciliōris puocatiōis ē matrix
ip̄a nō hīt adiutoriū a p̄ se ī attrahendo ip̄m qm̄
sāguis q̄ aduenit ei ñ alit ē ñ q̄ expellit ad ea
nō q̄ ip̄a attrahit eū ad se. Sāguis uō q̄ uenit
ad mamillas expellit ad eas 7 ip̄e ī attrahūt
ip̄m 7 plus cū; fit q̄ sāguis q̄ uenit ad mamilla
re ē ieo defitius ab eo q̄ ip̄e sūt ꝯtēte nō īdigēt
ñ re pua adiutorij cū meicis. Et mē q̄rē q̄b
fit inuamām lactatiōe sāguis ad mamillas ē
rēm iuuatiue ī puocatiōe mēstruor' ē cāt res
cor' s' diminuēt. Cū uō mēstrua diminuūt dimi
tē ulcā a abscīdūt pēit nō p sūt ieis h' mē
īmo īdigēt ꝯc sauina 7 mirra 7 calamito fluui
ali 7 calamito siluā 7 pulegio 7 a saro 7 costo am
o 7 cassia lignea 7 cinamomo 7 amomo 7 ai
stolagia 7 plam noīatā buniou 7 alijs ex re
liq̄s meicis q̄ cūnt cū sū eor' ī puocatiōe
mēstruor' q̄ absīsa sūt prius. Et mē quid
quar' uia h' ē rēm puocāt urinā. Et dīā īnt
eas 7 īnt mē q̄ noīant puocatiūe urine tm̄
ē q̄ ip̄e exsiccāt exsiccatiōe uehemēti. Et r̄ ē qm̄
calefactio ē res q̄ coīcāt istis reb; gn̄ib' mē
s. mē q̄ iuuāt ī gn̄atiōe lactis 7 mē q̄ iuuāt ī
gn̄atiōe ul' puocatiōe mēstruor' 7 mē q̄ iuuāt

ī puocatiōe urine. Sī in ip̄e diuisificāt ī q̄ntitatib;
caliditatis 7 ī hoc q̄ q̄dā eor' exsiccāt 7 q̄dā eorū
nō exsiccāt. Ꝯ ē ei que calefaciūt calefactiōe
tēpata 7 nō exsiccāt ꝯ iuuāt gn̄atiōni lactis. Et
mē q̄ calefaciūt pl' istis si; nō exsiccāt exsicca
tiōe uehemēti ꝯiūt puocatiōi mēstruor'. Urinā ū
puocāt unūq̄q; istor' duor' gn̄ū p̄dictor' 7 p
uocāt eā rēm ē eis ut si mē que calefaciūt 7 ex
siccāt 7 plūs cā; noīant ī ip̄e puocatiūe urine 7
siglaties fiūt ab h' alijs ē h' nō nō q̄ ip̄e sole p
uocēt urinā. S; q̄ ip̄e puocāt urinā soli p̄t qd̄
puocēt mēstrua 7 lac. Et ī mē exsiccatis ē relīq̄
ꝯp̄tantib; siue ē q̄ ip̄e nō ꝯiūt ad faciēd' expu
ere r̄ q̄ expuūt ex p̄cor' 7 pulmōe. Et r̄ ē qm̄ iste
humiditates ī īdigēt reb; ī caditib; eas 7 q̄ nō i
exsiccēt eas. Et silr̄ lapis gn̄āt ī reīb' 7 uesica
Et iā q̄dē dixi ī eo q̄ p̄ijt d' sōne q̄ mē q̄ ꝓ
cessit ī rememoratiōe h' ē uia. 7 s; illud sī q̄ eliit
eē ī mē lactis. Silr̄ ē ꝯsuetudīe cor' ñ fiūt
cūrē ī mē spmatis. Et excess sūt mē ꝯueni' ei
7 noīant eas extīguētes spma 7 absciētes
spma. Et mē q̄ quas noīāt puocātes spā
cus. Et mē q̄ sīt ꝯtē istis q̄s noīant retinētes
spma 7 p̄hibētes spma. Et mē gn̄ātes sp
ma sūt mē q̄ gn̄ant rē q̄ nō ē. Et mē q̄ exti
guūt spma 7 ita dūt spma ip̄ī sīt q̄ corrupt spm
Et mē q̄ puocāt spma agḡuāt ī p̄fluō. Et mē
q̄ retinēt 7 p̄hibēt spma sūt ꝯtē istis. Et gn̄ā
tiue spmatis sūt res q̄ q̄dā sūt excess q̄ ꝯme
dūtur 7 q̄dā eor' excess q̄b; mediāt. Que ḡ
ꝯmedūt sūt res q̄ nutriūt 7 digerūt sil' 7 sūt
itom sīa sua ēntes. Ex meicis uō ē q̄ gn̄āt
uētositatē 7 ē calē ꝯmus. Extīguētes aūt 7
absciētes spma sūt ōēs res q̄ exsiccāt 7 res
q̄ infrīdāt 7 sūt ille q̄ sīa sua sūt ꝯtē gn̄ātib'
ip̄m. Puocātes aūt spma sūt res q̄ api
ūt 7 eis calitas 7 nō exsiccāt. Retinētia ū
7 p̄hibētia spma sīt ꝯtua istis. Et r̄ ē qm̄ sīa
spmatis nō gn̄āt ñ ex sup̄fluitate boī uīta
tiua 7 ē ī se cū h' spūale mltī spūs. O; ḡ exil
lo ut res d' ē ꝓp̄tentr ē gn̄ātr spma 7 puoca
te ip̄m sīt res uaporosa spūal'. s. multi sp̄s
Et ab ī quid q̄ multiplicāt spma sīt cepe dul
ces 7 lac 7 faba 7 pisces multor' pedū 7 gn̄ū
pini. Ꝯ ē aūt q̄ multiplicāt spma sīt stincus
testiculi uulpis. Res ā q̄ faciūt r̄ 7 sīt ab ī 7
mē sīt semī lini 7 eruca. Ꝯ ē uō 7 ab ī d' ꝓp̄e q̄
ē ī fāto ñ faciūt ñ q̄ ī cessāt spma 7 ꝯgelāt
ip̄m 7 ponit ip̄ī q̄eti ē ñ ē eius in puocatio. ꝓp̄e
ḡ ex h' sīt cā aduētiēd' ip̄ī 7 p̄hibēd' ip̄m ñ cā

ad corruptionem ei et ipsi destructionem sic lactuca
et portulaca et bolus armenus et caulis et blite
et atriplex et cucurbita et mora et blatea et cau
lus et blite et cucumer. Inquit Iohannicius. Et in ei
in plib[us] scriptum gnar sem agrimonia et folia
ei abscidit coprui sic d. G. P. in titulum q sc ipsi. Et
e res sit sub hoc scriptor narratur emanat ipsius sue
scriptum in sepsic locoliny et alkecen liny. et est
alsengebest gre. Inquid G. me non q exsiccat
et n̄ permittit spinam generari neque quia ipse generet ipse
quius in mā sua sit caliditas sic nimis. Q si non fuit
ex eis q calefaciunt et sunt digne plus ut prohi
beat generationem ei sic mē noiam heminic et dicuntur
fuit. b ei mē siler e ut sit ōna spūa ī ipse sue stc.
Et nō qd in ei ō putres hac mē. Et ear regla
e eadē in mē lactis et mistuor. Et ex mā igdulit
igr ī ille q plisbet eleuan q ex pu ut ex istis
incelit. Et mē qr prestius e puaātō unē. Om̄
e hac e dē stubiliatā sic mē eis ōna ut ē ut
q iradossat humores. Et e qd dixi iā regim stu
hatum ī lī pse. Et in potes scire ex lī illo nām
co ieo res q icrossat humores. ave uō q icssat
et stubiliat oīa scire ex cib[us] cōmtib q sequūt huc
cāmitū et pone ī cētō; mā ī mē stubiliātā cali
tate et siccitate necessariā; q e sz ō nuilli. Et
iā oīndi ieoq eān q mē stbil stc nā e nā si
glis pse in mō e nā mē calefaciēntī tm. Et s h
ec mā mē crosse stc nō e mē singlin cm. pe
Tsiat Distinctio. A. in q agitur de oppre mē puela
incemmus ii. Capitulum p in q agitur de ee ī mē ignali
ibus mē ad egnitionis in tenacitate ī ut fiat opi
res ī illate. dicitur n̄ iucit h ī oib mē alijs quibus oi
gnit ut n̄ sit eius q sciat. In e q h st mē que
noiat mē acuendi nisū et st mē q rectificant
ee oculos q nō e eis egrito mai stin et e cor opo
mala. Et d manifesto nouo e q ut sit h mē
mē exitutes opures istis q sufficeret ancē ma
res ī nunqi ffum a. Et nō n̄ audium; mē q a
cuat audiui m mē q acuat olfactū m mē q
acuat gustū m ō mē q assimilarent si fluq pers
sioe oporteb necio ut sit h mē aduniqu mbr
cor ūtunt qr puciat ei opo ad melioē dispō
nē suam sicopo stoi ex cā. Ilas ei mlior iuei
sto acute dblitatē sic dblitas mī accēns aclis
pt q i eis sit apti iuē efficiant adeos mā in sit i
eis ulcus in res a ex mlia. avē g q rectificat
e q acuit isto d h i fumitatē dnā mē digme
et extēro dedis ī nōtē h nō e silis extraī dō
ī nōtē mē q acuit uisū. Vō opo ear ī ipāt ut
st siles opoī illaz ī natura ipāz. Et q dixi q h

sūt mē q noiant noib d uatis ex opoib ipa
ī mlx cor et ē n̄ e malū ut dicaz ī istis et illud
q ō. Et e q nō e res ī istis mē sz q oppilat op
pilator q ipē n̄ noiaū istis nōb n̄ q ipē ofert
oib lesiōib mb noiatis nō d uato ex nō ei
ū q ipē ofert ī ōut ei solū unq nō ofert mb
a n̄ illi perit ī mon noiaū istis nōb n̄ q opit
ī illo mb ex e nō d uat eaz n̄ pls q sit earū
opo ī reliqs mb mlior ī opoē maiore. avē
g oculi noiaū h nō qm ūtim eis ī meicatōe ocli
pl q ūtim eis ī meicatōe reliq mbr mlior
ī usū mag assiduo sic sief q nō ī rosam ī sief
siaū e c lnuta ī sief albū. ī sief sēz e c buīte
ī d sief a qb pole ē nos uti ī meicatōe egritu
antiū ī d et regimi nanū egritu ī uor regimi
am. V nō e ni ut eaz ī egitub hoz ūbr mul
tōes ītē m usus cū unū appeat sic appu
no eaz ī oclo. avē at epis ī mē spleis ī mē du
oz lauez ī mē ōus stoi noiaū istis nōb q ī uie
ni eas uisibl ofert unicā hoz mbr q di
xi pl q ofert alijs abeis. ī mlior ofert. Et
e q dicā ill d igēo saluatis q sit cā ibi q e
mē ofert istis mbr. Et ī illo ll uo uāralo
tū q remam d ōne ī usu mē. Et pp h n e m
necciū ut plāgez h ī h caplo. Capitulum sz in q agit
Enī cemno de usu nominū meicinaz. pe.
nob re pua d ee usus nouū. ī la qcā meicioz
seciūz nouat nob ī nōb nouacōei. Et s opi
fices secte me ex sectis mē. Et e q ipi dnt
mē aut ītātes retētīuas a phibitiuas aut
oppilatiuas aggrauatiuas a ōtinuatiuas a ipls
uas a explsiuas a a d ill q assilan eis est
so coz ī dnat ī mō stali p scptu. Qmā
dnt mē pmutātes aggrauatez n̄ e smo coni
maifest. n; nec ī m e nos siue quā cdr illi d
secta coz. ei illi d hac secta extimet q ipi
fugiūt a dmiōne supra ex oppiōe si q ī u
tut auctore iūnatōis q ipi st ōrtu reb cor
h maifestus uisib. Et e q m smo q posi cor
et ei foraiā altinut et q coz altinio h pxtates
aq b euēiūt egrites aliq ē smo ī quo e ad o
pioīs q uiuūt illi d sinia et st auctores iūnatōi
et st e q h st mē q b rectificat h egrites et sut
mē q pmutat tot co. s. alānt foraz egrita
a aursiunali ex foris poroz ī foraiūn q sut
ī aggrāte foraiūn. Sou ei resili rei secūn sa
tūt cēe sōne ī h sz hc mō ut reōīnu. Et uni
t ī meicatōe mbr ad q efflāoz a maēz ī p
lagāt ī eis t ipi lago mē qr dispō e h dis
posito pt q assumet q poi ī foraiā alten

istis īuētionib⁹ ⁊ ꝓpt q̄ sic eis poss̄e ut affir-
met q̄ ī istis mē sit poss̄e ut alterū aggrumet
⁊ infrigidet poros ⁊ fortificet q̄ alterū sit actu simile
⁊ simile nō sit q̄ sit q̄ ꝓpt̄ sinapis ⁊ gummi piper ⁊
calcantum ⁊ pirethrum ⁊ radicis capparis ⁊ adsunt
oēs ꝓpt̄ q̄ ut adhuc sit similia ei plagē [illegible]
ē ut altere forā; poror ⁊ foraminū similiū ad q̄
efficiunt ⁊ attenuāt mē inuātur hī mē nō eū
modū ī insensibli. Cū aūt ꝑ q̄ mē ī uiuātis
mē ē exeis q̄ egredit ī capli sciē resolutionis
ad q̄s ī reb⁹ naturalib⁹. Et nos dq̄ ᵱ hor mēb⁹
ē huida sua g̃ ꝑ ī diger reb⁹ calefacientib⁹ ⁊
exsiccātib⁹. Et quā alij uenit illo cū ā. fi
simat quā accidit ī eius cor⁹. V nō licz aliter au
ctor simat ⁊ sectat īā ut dicat ī loco h̄ ūag
gratōis ū qūdet ī ēdit q̄ coī aliū n ūstag
gnitōes ex g̃nulis q̄ nō sepnū d̄ ex g̃nulis qb⁹
nō sūt uniōa d̄ ex g̃nulis qb⁹ n sī pres d̄ ex
g̃nul q̄ ū ōtinuāt d̄ ex g̃nulis dissilui peni-
tus ⁊ uiuat ē ī istis ōb⁹ imo nō licz aliter cōr uē
q̄ ꝓportionat ⁊ uariat oēs ī sinuitates q̄r ua
ē h̄ ad alterū tiē; poror ⁊ foraminū sic fac̄ resilu-
ire. Et sīmo q̄d resilit quē lō ī hī ⁊ nē ꝑ scimi
um ex auctorib⁹ sine tne. Et l̄ cē q̄ q̄n lō nob sz
q̄ ipē uir ē ex lōib⁹ secūt tne ex sectis mē sug
d̄ mitē stipiti ex ieb⁹ actis ī mō sīmo ei ē ī
illo sīmo uīn ex auctorib⁹ nāamōis ⁊ sine. ⁊
ap g̃ exelis qb⁹ uti aclipiades hipe nō sēi
ipi ī ōueit ē eo ioi ie. Et ī q̄ tē lōc ū ē plaga ad
istis reb⁹. q̄n q̄n eār ll digreo sentiās sī
digēres ⁊ mag̃ ōcies. Et q̄ sen eār dicā ilt
ī quo rememorabor ē dulitātis illor q̄ sīt d̄ se
etū resiōn ⁊ illor q̄ sūt desectū resilū sōne ue
heniti ex q̄sito q̄ philoci. Distinctio. g. ī qua
Tsi ueō ē agit de ōnetate mē ⁊ ꝺ distinctiōne
sim hoc tē hora ē g̃duū. Cā ꝺ ōnetate mē.
ī ut absciddā hē tractatū ī hī loco ꝑ q̄ aduū
xeīo ad ē q̄ exeo ꝑcessit ⁊ additū fī ē dua
sūmas. Quar una ē res q̄ scīā cūc ī eo q̄d
ꝑtiz deb̄ lē d̄ ec ūtīmū ōnār. Et alia ē sūma
d̄ cū scīā nō ē excusatio necio ī eo q̄ sunt
ē d̄ sīuāc tē sūma rei ī ordinatiōe g̃duū cōp
mē q̄ calefaciūt aut ī frigidāt d̄ exsiccāt aut
humectāt. Dico g̃ q̄ oz ut mē dicē supū dictis
ōnas recipiant ꝓpores eār sic ia ōndimus
ī toto h̄ tractatu mīleor ū dixī q̄ ūtites glu
tinatie sī ōne ūtātib⁹ q̄ absteguit. Et ille q̄
oppilat sūt ōne ill q̄ apiūt. Et leietes sūt
ōne apitiuis ⁊ dūitātis. Et mollificatiue
ōne extēsiuis. Et l̄ ē q̄n stipticitas ⁊ acu

tas ⁊ acetōs ⁊ amaritudo ⁊ dulcedo ⁊ acetō
sitas nō sūt ex ūtitātib⁹ mē imo nō sūt ūq̄
tatīes q̄ ōprehendūtur ꝑ gustū ex qualitatib⁹
mē. sic ōndimus illud. Et ē res sit ī eis s
h̄ ōi ut redeam ōio ab aliq̄ sicē ōnetatis ī istis
saporib⁹. Quū si ī q̄m illud ī eis nō ī q̄m ꝑ
sī scitū q̄ ē ꝑ potentiā. ⁊ ītētio ī ꝑueit ad duas
ītētiōes. q̄r una ē ōpo ⁊ alia ē ī ipār s̄. Ipār
quod ōpō ex ea q̄ ipē stipticat d̄ īnfrigidāt d̄
attribuit ad exeo q̄ ē ī ꝑfectio d̄ ī pellut ad an
teriorā mā; aut sbtiliat ipm̄ d̄ oppilat poros
⁊ meat d̄ apiūt eos. Eār nō ōplēs sī calimt
⁊ frigīds humidās ⁊ siccitas. Etiā d̄ ūātum
ē ī discretiuū ē totū magis ultimū q̄ ītēdimus.
ū ōndiz q̄ stipticū ē frigidū terreū ⁊ acetosū ē frigidū
sbtile ⁊ amar ē terreū sbtile. Et res q̄ ē dulc
ex oī sapore manifesto ē aq̄a sua. Et sili ū ōn
dimū q̄ acutū acer ē igneū ⁊ salsū ē terreū ī ē
terreitate sua ē cali; sz nō ē igneū. Et ōi ū dlc
ē calid̄ sz nō ē ōbures. Et ōis res uētuosa pi
guis ē aq̄a aerea. Etiā ōndimus q̄ operes lor
sent ipor ōnes. Differētia g̃ stiptici ē ut
aggreget ⁊ stat solidū ⁊ stiptice ⁊ ī pellat ⁊ ī
esset ⁊ aū istiis opers omis ꝺ ꝑfectte sua ē
ut ī frigidet ⁊ exsiccet. Et differētia acetosī ē ut
incidat ⁊ separet ⁊ sbtiliet ⁊ apiat ⁊ mūdificet
ꝑter q̄ calefaciat. Et acuti ⁊ acris calefac̄ ne
acetosī incidit ⁊ acuti acer attenuat ⁊ resolūt
⁊ ōi ū amar apit ⁊ mūdificat meat ⁊ abstg̃
⁊ sbtiliat uel ꝺ humores ēfferos ꝑter calitate ma
nifestā. Res aūt aq̄ frigide ⁊ īsipidi sapor
d̄ ꝑfectte ē ut ī esset ⁊ aggret ⁊ soliuet ⁊ mortī
ficet ⁊ stupefaciat. Et acuti acer sbtiliat ⁊
mūdificat ⁊ resoluit ⁊ apit ⁊ attrahit ⁊ adiu
uat. Et salsū aggrt ⁊ oppilat ⁊ exsiccat ⁊ fri
cat humiditatē ꝑter calitatē manifestā d̄ frigiditatem
Et dlc mollificat ⁊ maturat ⁊ lenit ⁊ mūdificat
Et uētuosū pigue humectat ⁊ lenit ⁊ mollificat
⁊ ē res sit ī istis opōib⁹ sīq̄ narrauimus tūc sa
ale ē ē ut potentes sapores ē istis operib⁹ q̄s
dixi ⁊ potentes eas ē ill. Scias g̃ q̄ eor sī
ōnj ī suis opōib⁹ ⁊ q̄ eor sūt ōnj ī suis ōnib⁹.
h̄ nō ē lōc ī q̄ oī me distingue ⁊ discernē ⁊ d̄
terminare grad̄ ōni mē ⁊ g̃d̄ ūcuiq̄ eār. d̄m
absciddā hūc tractatū. Dico g̃ q̄ mē repu
ta q̄ sē ex temꝑamento suo ut sit silis ōni cor⁹
q̄ ꝑ eā meleat ex ea q̄ exsiccat ipm̄ nō
humectat, nec infrigidat ipm nec ipm calefac̄. nō oz
ut nō sit sicca nec humida nec calida nec frigida. Ex
ū q̄ ē siccior hac d̄ uehementioris calitatis q̄

ipsi aut humidior ea q ipsi frigidior noiatr extra
supra existitur dñante si ea sufficit nob i eos
indigem de eo me ut primi uniuscuiusq me sup q
uic q u autem quatuor grad. Dico g q ecalia ign
du p e me q calefac cor uniu calefactio ei q
ip calefac no e maisfi imo i ea indige dimitte
ignatiois i dud. Et simile e i eo i sicca unimna i sim
q unaquem n d q e igndu p n e i ea indiget
dimitte existimatio i dud. q n ei opus no e etia
in maisfi. Me no sunt igndu scdo sic me i q
b e posse ut calefaciat aut infrideet q exsiccet
q humectet calefactione q infridatione q exsiccati
oe q humectatione maisfi. Ille q q sunt i gdu
tertio si me q efficiunt i eis operationes operatione forti. Sed
tu no i ultio. Et ille q sunt i gdu quarto calidor
noiant me q oseor excalefactione sua q ipse i
adhunit. Et frigide sunt q oseor exifridatione sua
q ipse mortificat i an obtinuit. Supaliq u
me exsiccativi no e posse ut exsiccetur i gdu
quarto pt q obuiunt. Et e q n q n eo exsic
cat ultia exsiccatione tunc ipsi p illu dubio obuiut
i n gdu aut tertio ex gradib meicinar exsiccatiu
ni no e posse ut eo no obuiat sic omis me q
stipticat stipticatione forti uel extima sic sucus
agreste i sumac i alumi i balaustie i galle etc
eo. Et de istis que meicis sunt quam q sunt ipsi
que meicis q adhunit sic cortices eis i eo
busti. Sunt g iste me fine grad tertii i initiu
grad quarti. Et de eis sunt q sunt q i mey grad tertii. sic
eo busti abluti. Et de eis sunt q sunt q i p n
grad h. sic sucus ypoquistidos i e barba viri.
Et fi l e mo posse e nob ut p u i gndu p t 2
tertio i quarto. s. i unaq; cor tres spes. No e i e
exsiccatio sinapi sic exsiccatio cautey q
nis sil sit i gdu quarto. Et e quide de tali boc
illud q futur e de sermone i unaq; meicinar
psesitens voluit.

Explicit lib. Galieni d' siplicib' meicinis.

In collo lapis no e ad ... ...
... ei calor ... ... palatus
... ... digerit ... ... Et ...
... ...
Et peiores ... ...
... ...
... ... lupi ... ...
... alia ... ... ex sepo ei fiat ... aquaz
aut si pona ex eo ad ... eaz no accedunt lupi nec
bibut ex ea ... sepo ei e alijs mixto ...

[illegible]

ofert ei. Diu nados [illegible] alliaron fumā leo ei ʒ. i.
ʒ. ʒ. d' felle tauri nig. Sepū bouin et medulla ejus [illegible]
uos maros a statu suo et molles faciunt. Si i ungere
ex eis Sanguis ei [illegible] apata [illegible] ex eo calefco ē sp
po ofīcid empl. [illegible] apata dura Sterc' boui curat
fluxu ī manib. ī suflat et ebibit ydropicis ofert Sta
cera bouin ret[illegible] ī modū empl. podage [illegible] ofert
et si eis [illegible] aceto et miceat ī nares fluxu remo
uet. Sterc' bouis bibit ul' distillat fluxu uetris p
[illegible] ex ulcib. ī testib. [illegible] Sterc' boui folio
ī [illegible] et calefiat ī cine calo d' in ponat sup [illegible]
ofert plimu. Gal'. Empl. ex stercore boui calefanus
ed[illegible] ē ofert aq [illegible] si ī [illegible] ei aceto uini
misceat optimū et aq [illegible] optime et fiat empl. et toti
uet' supponā Virga tauri rubei d' siccata et trita po
tata ad [illegible] aut ē uino optimo a muliere remouet
ab ea d'siderū coyt. Medulla tauri ad igne liqfca
si apponā qi quarta ps ei ē mirra rubea [illegible]
oleo laurino et ex eo ī ungant man' et pedes mane et
sero dissoluit [illegible] et [illegible] extremitates Sterc'
boui [illegible] actricitaz et curat morsus uespae
apū. De quo si ī ungat cor' ydropici ad sole ofert ei
plim. Si ex eo toti [illegible]

De oue

[illegible] q oues ī pinguat corpus ob hoc abatur
ex sale singulis dieb. ī estate et autuno. Passe ex
cucubitis salsis qn ī ducat lac. Que comederit lac p
ps dillatat ubera et si neget eis p ʒ diab. p saciat
ī [illegible] Cerebru ei qn ē eo collirizauerit [illegible]
aq pacientes ofert Sterc' ouiu si cū aceto fiat empl.
Verrucas et [illegible] q [illegible] sere sanat. P[illegible] cere
ē oleo ro. curat combustioz [illegible] Et sanguis alicubi
ī leso [illegible] magne oglobat. Si corīu ouis sup
ponā [illegible] ex eo [illegible] ē calidu dissoluet sanguinez
oglobatū et ofert flagellatis juuamto magno et fe
tassis curat p diez et noctez. Confert et apata [illegible]
[illegible] ē radice [illegible] ut fiat ex stercore ouis empl.
mixto ē sepo [illegible] l' galine urina ouis rubee l'
nigre potata ofert mlt ydropsi carnose. Sterc' ē
bibit' ē melle ofert ydrosi [illegible] bibit ē mlle ad
pond. ʒ. 2. curat [illegible] Splen [illegible] [illegible] custe
[illegible] combusto attenuat ei magtudo. Empl. ex stercore
ouis ē melle supponit [illegible] uerrucas et [illegible] supereminenc'
[illegible] extruit [illegible] et remouet [illegible] Et [illegible] cere
et oleo ro. curat combustioz [illegible] Medulla [illegible]
liqfca ē oleo nucis ad mixto zuccharo albo [illegible]
[illegible] sup zambach [illegible] et bibat [illegible] dissoluit toti la
pide. q ē ī uesica et ofert mingēti. San[illegible] ob uictone
urine dolore ī renib. et uesica pacienti. Fel ouis
si ē eo ī ungat loca corporis [illegible] [illegible]
nis ofert manifeste. Si uis ut mature[illegible] tar
bore [illegible] ad radicez ei cornu arietis et matu
rabit cito. Si uis remouere nobilū ab [illegible] ī [illegible]
eas [illegible] arietis ē uino et aq et commisce cū
aq et da [illegible] et remouebit morsus

De capro

P capre d'cotū ē aq et sale ofrmat [illegible] capre
sup uapore hui aq [illegible] d'fit ī nocte mlt
ofert. Sepū capre magne masculi ē ofricatum sepi bouini
Sepū [illegible] ē [illegible] ei sepo ro ofert ex eo dissoluto ī
aq [illegible] aut ē aq [illegible] et fumat [illegible]
liqfca ē cera ofert plimu excoriationi ī testicor. Se
pū [illegible] capre ofert ulcere pulmōi [illegible] ē pul
[illegible] Cū uolueris generare masculum comede duos
testiculos capri assos et da [illegible] [illegible] Et
si ū uno testiculo comederis nascet puer ē teste
uno. Et qd ofert sepū capri ē stercore capri
et croco et ponat sup podagram dissoluit dolore. Ster
capri combustū et mixtū ē aceto et [illegible] [illegible]
allopicia curat. Colliro [illegible] ex sepo capri domestici
[illegible] Vngues capri combuste [illegible] cum
plo ē aceto curat alopiciam. Cornu capri [illegible]
[illegible] Si ex eo fricetur [illegible] ofirmat [illegible]
[illegible] corroborat

[illegible]

Vrine eq mixt' ē uino et potat' a muliere [illegible]
[illegible] pilus [illegible] eq ī cisus aufert ei d'si
derū coyt'. Sudor bestie ī flat faciez et ī ducit

[illegible] Equa si fumū [illegible] extincti odoret [illegible]
[illegible] si [illegible] adducit [illegible] mulieribus [illegible] machinat'
fuit d' quodā equo ut coiret ē matre sua et [illegible]
ī [illegible] et [illegible] se ī flum. ī dendens [illegible] Sterc'
equi [illegible] ut fiat ex eo emplm ē aceto et sit combust
aut ī combustum restring' fluxu sanguis. Et qn odo
rat [illegible] apparet fluxu san. remo' flux'. Cū sudore
eq [illegible] cultelli et sagitte. Et [illegible] calefiunt rubey
potabis ex aq illa nō potest [illegible] alig' qn fiat
et ī [illegible] illa. Mulier q nō [illegible] si sumat lac eq
nū ea ignorante et [illegible] Dur ē ea [illegible] pilos
eq [illegible] ad ostiū dom' nō ī gredie' ad ea [illegible] dū
ligati fuit ī Dore [illegible] ē lacte equo et liga
ī collo [illegible] nō tangat terraz. Si suspedat ad mu
liere q diu suspensus fuit et dormierit nō [illegible]
Dentes eq masculi nō castrati [illegible] capite [illegible]
q d' nocte [illegible] ī somp [illegible] Dentes pulli eq [illegible]
[illegible] sup pueru suspensi ē [illegible] dentes ei faciunt
[illegible] dolore. [illegible] si ī [illegible] sup uestigia
lupi [illegible] Equ' [illegible] sup uestigia lupi obdormiet
pes ei ita q nō potest mouer[illegible]

De mula

Mulier si potauit [illegible] ad [illegible] fabe ī [illegible]
ī urina mule nō [illegible] Ali' si mulier accipiat
ī [illegible] sudore mule ī [illegible] nō [illegible] Et si
[illegible] mule et ponā ī eo [illegible] auris eidem et
suspedat sup mulierez nō [illegible] Matris cū
[illegible] cocta [illegible] [illegible] mulier ex ea
[illegible] nō [illegible] unq. Vngues mule trita a muliere
[illegible] Si suffumiget dom' ē ungla mule
fugient ab ea [illegible] medulla mule ad [illegible]
ʒ. aur' fit stupidus. Duo testiculi gatti [illegible] cū [illegible]
[illegible] mule et suspedant sup muliere nō [illegible] diu
fuit sup eam.

De asino

Par asini [illegible] ē [illegible] die jeiuno ofert
caducis [illegible] Vngues eor' [illegible] et bibant
ex eis pond. ʒ. aur' et da sibi singlis dieb. Et si medulla
asini aut sepū ei ungat ī [illegible] calm [illegible]
[illegible] Si fiat ex unguib. combustis emplm ē oleo dissoluit
scrofulas curat [illegible] [illegible] pucientes ex [illegible]
Cutis [illegible] ī [illegible] sup apata pedū ul' cor' curat ea.
Si fiat emplm ex stercore asini combusto l' ī combusto
restring' flux' san. Si suffumige' dom' ē [illegible] asini fugi
ut ab ea [illegible] Sterc' asini calm ī [illegible] ī uino
zuchari [illegible] ī ponat' [illegible] et ibi [illegible]
donec [illegible] bene si [illegible] apparet flux' sanguis
restring' [illegible] Emplm ex eo [illegible] ī fronte sanat
flux'. Splen asini assum [illegible] ī mod' collirij et liqfcm
ē sepo ursi [illegible] donec fiat ī spissitudiez mellis [illegible]
ex eo [illegible] sup [illegible] nascent' pili. Caro
asini [illegible] dolore spine [illegible]
Medulla asini siluestris si ī ungat ex ea curat po
dagraz. Sterc' asini siluestris [illegible] ē medulla [illegible] Si
[illegible] ex eo [illegible] pacientes [illegible] flux' [illegible]
remouebit ab eo. Sterc' asini siluestris trit' ē felle
bouino. Si ex eo mulieres ī ungant capilli sui ī
crescunt. Sterc' asini siluestris [illegible] ē uino
bibit' ual' [illegible] morsuz scorpionis juuamto magno.
[illegible] asini siluestris [illegible] ofert desiderio
[illegible] ī [illegible] ei aduenzoar [illegible]

[illegible] ē ī [illegible] sica [illegible] medulla cameli
dessiccata si potet' ex ea ē aceto ual' [illegible] morbu ca
ducu cū medulla [illegible] ē singlis [illegible] si fumat
ex ea spuma cameli mixta ē aqua et uino bibita
ab ebrio reddit eū [illegible] Sigs potauit d' [illegible]
cameli d'siccato [illegible] pond' [illegible] aur' [illegible]
[illegible] ex eo [illegible] machinat' ē sup came
[illegible] donec ascedit sup [illegible] et ī fecit camel'
machinatore [illegible] Dentes cameli [illegible] ī te
[illegible] jumento manifeste [illegible] al' radur'
Et qn [illegible] ex eo sup emoroydas curat eas [illegible]
[illegible] ē [illegible] meggit [illegible] ē aq [illegible]
[illegible] Si ī ungan' ē eo emoroyd' [illegible] aufert dolor.
Lac cameli [illegible] ē ei lacte et laudabilioris [illegible]
[illegible] extenuat superfluitates et solu
uetre et apit oppilatiōez [illegible] calore q ē ī eo
q [illegible] ei apit opplo[illegible] et [illegible]

et offert ydropisi qn̄ i potu sumit cum seripue qm̄ pot̄ ē eo
zuchar alaphabar sp̄o ē zuchari urina cameli
p̄ ē alacir sopat dissoluit cetere et si nō dissoluit apt
q̄ dissolua p̄ metus levatiōis

Juvo ī elefante

Caro elefantis sit ē pondrosa pinguis q abhominabl'
q gustat ē aqua et sale cocta ē seminibus alq̄st⁹ sanat
tussim antiquā Ossa vero coq̄t cū q̄st ē aceto et semine
feniculi Si aut̄ pinguis potet ex iure illo p̄hibet q̄ sit
ī vio Os vo fel eī mictit̄ p nares nō pond' vni lazurat
ē tribulis missa uz q morbū caducū dedicamit epis
sup eū comesta cū aqua fumac et foliis triangl'
uz plim ꝯ dolore capit fit ē stercore elefantis ī
ungāt corū ī quo st pedicl' apparentes et dimictat
donec dissiccāt sup ipz nō remanebit ī eo pedicli
s̄z statī occidentur Si cū sepo elefantis ī ungat pa
ciens dolore capitis curat alz Cū potat alhac .ī.
os elefantis ad pond' vni ℥ triti l' rasura bibit
ab eo q̄ p̄ tang lep̄ .c.1.o.. ē aqua metastra mo
tany offert ei Si ē stercora eī suffumige dom' aut loc̄
ubi st pulices necant

Juvo ī [illegible]

Caro eius cala ē et lenis Sed sepū eī et medulla uz
ꝯ p̄stratez et dolore anchay et spinay et offert ad re
paratez fructure et lenificat eas Si ē sepo eius fiat
ī uctio fugat umes et hic Si sanguis eius frictū ē
oleo et distillet uz ꝯ ulcā ī testioz et renouat flux
antiquū Si potat ē vino uz ꝯ uenenatos Cerebz
lenificat apata duritie si sit ī musschul' et cordis q sit in
uictiuis Cerebz eius meli' ē q̄ h et p' ipz cerebz ue
tuloz Ex cebro eius et uetuloz fit pessariū molli
ficans apa matris et duricie eī Et spretes fugiunt odo
re fumi cornu eius Et si fuge lec puligū ē cornu
cumo et unguibus capre fugiunt ab eo illo Cornu eius
decoctū ē aceto si moueat p os remouet dolorem
dentium et solidat gingiuas Et si fiat dentifriciuz
ex puluē eī mudat dentes Si obustū abluat et bi
bat ex eo ad pond' ℥ .aur ꝯ d' stringit fluy sanguis
q ē sine putrefactioe et ꝯ ulcem ī testioz uz ad flux
uentris antiquū et q dolore uessice et ab scindit hu
rates pucientes ex matrice et uz ꝯ yctericia Cornu
eius obustū si potat ē modico melle expellit uermes
Virga dissiccata data hoi patienti difficultatē mingēdi
aut colica h mō ut abluat et potē ē aq̄ ablutionis
remouet difficultatē et uz ꝯ colica

Caro eī frā ē et sic Alii caro gazelle gnatiua emoro
yday n̄ ꝯficiat cū fel et pipe gallanga et cinamomo
Comeditur carnes algazelle ē sinapi et aliis Sterc' eī
cressere fac capillos et meliorat eos Junat ī oleo m̄
tino Si ē eo ī ugat hō uirgam sua dū coit ē uxore
sua diliget eū semp lingua eī dissiccata si ē eā suffu
migetur guttur ī quo ē sinequā sfoga cadit caleaneus
obustus et aut⁹ si ex eo replent loca fistule offert Fel
et semie uessiculor uipis et pip et semi eruce ad pod
vni aur melle ℥ ꝯ .Si fiat ex h electuariū et ipz comedat
mulier ī luna concubat ē viro concipi si fuit fel ex
masschulo gaf masschuliu Ex ex femina femina

Caro ursi uentuosa uiscosa difficilis digestionis illaudabilis
Sepū eī offert ꝯuento strati flux crudi et dolore dorsi
Sepū eī liqfcm si ē eo ī ungit facies sens eī ī eā
gens et differnes q̄d ī strūit et lege Ers si ē sepo eī
et felle ī ugat allopicia ē nuce ī ducunt pilos Cum
potauit de felle eī dantur .1. pod. c. g. tria ē melle et
aq̄ cocta uz ꝯ asma et ꝯ emoroydas et remouet uentosi
tates Sanguis uz p̄ꝯ pilis nascentibus ī oculis qn̄ depilant
et ungit ē eo Ikz eī Set q ligauit fel ursi sup femur
dextrum potit coire quociens uoluit et nō nocebit ei
Oculus ursi dext' dissiccat et sup puer suspensus remo
uet ab eo temore ī sono

Caro eī calida et sic Dentes canis carny suspēsi sup ptie
offert et qn̄ nō latrabit canibus Si suspensum dū sup ipz
dentis canis Dens canis nigri si teneatur ī palma nō
latrabunt ad eū canes ob hoc tenet eū in carneo Vilis
ē p' difficilis aut q̄ ī uio stercū modicū h ē si d' lacte
catule ē modico melle et modico vino egt' suppsit
allemabit p' Sterc' canis supsi ī diebus ī q̄bus mane
ascedit canis bibit constringit uentre spē strō cory
comedunt ossa Stercus dissiccat si ī 30. diebus Julii Se
ī ozeu solis ad pod' vni aur potatū ē decotione galla
ī ozeu solis ad pod' vni aur potatū ē decotione galla
aut ē aq̄ malorum ꝯ stringit nam soluta et ē optimū
ad [illegible] apata amigdolarum gulo q̄ ut cocta sunt

q̄m ugloeat ea constringit Sterc' ē suco coriadri Si ī un
gunt apata rubea curat Si lima scamū bombac noue
ē stercore auris canis et pōnit ī coctibulo uidi et extedatur
ē zabach puro et accedat iudbum capita pticia caruna
Ꝯ cap' canis abscidere sup obustū tu si sup ī fudat ol'm
vo et bn̄ terat et fiat ex eo emplm sup ulcā capitis dissicat
ea Si lec' sup q aligo ī ꝯꝯ ī uoluatur ī collo uirgo canis
et ligetur dfacili deinceps nō emittet urina q miscet
Et q durit suatz fuit nō migor Si fuit ex mag'
catuli puy et offerat ē vino dissoluit colliit sirone lenj
et aloicia ipa hora q potauit ipz Albanden q fuit ī aulā
canis si ex eis ī fudat ī vino qd vino illo suppsit hō
ipz clamare Si aur' hō prurit abluat ē aq̄ decocto
lupioy tutā Si abliuā canis q offendit alliardem et amideo
ē aq̄ marina aut aq̄ et sale d'm ī ugat ē aceto vini ē
omnino extinguit alliardem

Caro uulpis uiscosa difficilis digestionis uituparabilis nutrimēti
Os ī aucupio melior ē Pulmo eī siccatus et cribellat Si
potat ℥ 2. ē aq̄ passulaz aut ē aqua frā offert eis q dif
ficile h̄t ī spiratiōez Sepū eī liqfcm mitigat dolorem
aurium Si ī eis ī stillet recens et eī Os fuit salsum ē ad
h mag iuuamti Oleū ī quo d coqt uulpis offert po
dagricis et pacientibus ī uicijs ex superfluitate q hic ī lepis
de collati d cocta ī curhabo oris collit ē suo coio nō fessa
decocta de caro dissoluā et ponā ī q̄a tota istati pacionis
sedat ī ea l' suppon ei q̄a offert pacientibus ī uicijs et ex
superfluitatibus ex fle q̄m dissoluit ipz et ē mag iuuamti
Antiq soliti st ī fudre eī ulpinū ī tina plena q̄ po
nebant ipz ī ea et morabātur ī ea aq̄ illa Et si morbus
erat recens remouebā Si antiq allemabā et lenificabā
Sterc' ulpis tritū ē olo ro. Si ugat uirga aliē ē eo
augmentatur coyt⁹ Fel supp ad pond' ℥ .1 25. et testiculi
eī et fel galloy ad pond' ℥ .1. misceat et potet mulier
ī ulua post ī lana tribus diebus d'm coeat uir ē ea
die q̄ et concipiet masschulum Duo testicli uulpis tri
a muliere supta ꝯceptū facit

Caro leporis gnat sanguinē grossum gnatiuū colem nig
dissicat et nō sterilat Dat ꝯ dol' uissicey et abscidit flux
uentris et ulcā ī testioz Et si comedat caro eī assa in
furno aut sb patella ferea uz opa Si ī ungat matr
nig' umbrose ē sang eī remouetur Capd leporis
obustū tu ē aceto Si ī ugat ex eo allopicia, post Capd
assū et cebrum si comedat Juuat ꝯ tremore pacientē ex
superfluitatibus Ex leporis coagulū Si ex eo fumat epis
pod' ℥ .1. Juuat ipz Si ugat ī petigo ex sterchore eī liq
fco ē aceto curat eam Sterc' eī ligatum sup mulierem
nō concipiet dū tenuerit Et si ex eo modicū posuit in
ulua remouet ab ea mistrua et exiccat matricem dissic
ca uehementer q̄ h̄it dol' dentium et posuit ex dentibus
leporis ī p' ubi dolor fuit aufert dolorem Lep' obus'
ī teg' triturū cū ciniis offert pacientibus lapidē gnatum
ī renibus Si mulier p purgatiōe eī potauit de coagulo
eī ꝯ diebus continuis phibetur conceptiōe Et si mlr in
posuit p purgatiōez suam Juuat eā ad conceptionē suā
Fel eī commix ē melle albo uz ꝯ albu' oclorum

Caro eī calida et huius cocta ē olo offert podagricis q̄d
laboribus iuncturarum ex frigiditate et ē simil' apaforenca Lac
eī ē aq̄ ī tina Si ī terat ea podagricis ut pacios ꝯ
gutturnis offert ei Juuamto magno Cū uoluit
transire p loc' alius agibus ut ab eo defendatur et ipa fugiat
ab eo portet ī manu sua radice coloquintida Si fiat
pilules ꝯ lob d pil' q fit ē colla masschul et gburati
et terat ē pice d'm ī ugat ad sodomite pacientes re
mouebit ab eo actum illud Si ex felle eī potet ad
pond' ℥ .1. ē decotione spice nardi uz ꝯ tipanite sang
eī uz ad lepra Si ex eo calo loca pacientia ī ungant
Dens suspensus sup brachium eī dextrum ab hueris
usq ad brachium cubitum uz ꝯ oblimonē Pes si
nistr⁹ et longius potis ī pano liny et ī brachio dext
aliē ligati nō tradet oblimoni aliqd audiuit aut
scriuit Fel masschulinum ligatum sup femur sinistr
aliē nō cessabit coire ē muliere q̄ dū tenuit ipz
Man' eī dextra ē corio si ab sondat eo dunc sus
pendat sup alq si ille ī trauit ad rege aut ad aliq
p aliq necessitate complebit uoluntatem suam Man' eī dextra
si ē sinixstra hoīs absondat et suspendat sup aliq
quos uidit eū diliget eū p' alzabo Medulla
pedis sinixstri trita dz mulieri q̄ nō diligit maritū
suū Si ī unctiat eā diliget eū plus q̄ aliuem.

Juvo ī ulpe

Juvo ī lepore

Juvo ī alzabo

Juvo ī lupo

Vod
cōtēpe
rantia
quidē cali
ꝛ frī ꝛ sicci ꝛ hūidi
nālis ē sanitas cō
silīū mēbrorū. Custodia cōpōnis
ꝛ nūi ꝛ magītudis ꝛ plasmationis
nālis ē sanitas offitialiū. Quedā cō
m ptrēe nīe ul' sūt necc̄ie ꝛ inate no
bis ꝛ ex nob' ipis procedētes uelut im
tui ꝛ indicē hūtēs pn̄ gnōnis sāg'
ꝯ. ꝛ spū. ul' sūt no nec̄ie. hec nō duo
multū hūt ī se cali ꝛ sicci. q̄ ex his cō
ficienda erūt ossa uene artic neru
cartillagines mbrana ꝛ q̄ talia. Et
plus hūt ī se ignis quā aque ꝛ aer'
quā t'e. q̄ nece erat ea cē hūida ꝛ q̄
calim paratos nos ficit ad motum.
Quia sp̄ magis ac mag' desiccamū
quousq; ad statū deuenim' ꝛ amp̄ n̄
augem'. q̄ ossa nō cresc̄ut ꝑ duriciē
ꝛ tūc oīa uasa dilactant' ꝛ unūqq; m̄
bror ad sūmā uirtutē deueīt. postea
nō amp̄ q̄ oīb' organis desiccan'
ꝛ actōes debilius pficiūt' ꝛ mīn' carno
si fiūt ꝛ teniores effiti fiūt ꝛ senex ef
ficiūt' āplius ad aucta siccitate ꝛ ru
gosi fiūt ꝛ mbris ibecilliores ꝛ mo
tib'. Q' ꝑ nālē calorē assidue m'l'
ta ꝑ se fluut. Q' d' due sūt nāles
corruptōes quas nullū gn̄atū cor
pꝰ effugē. Vna q' sp̄ mag' desiccam̄.
altā q' sp̄ uniusa nīa s̄bā fluit ob in
natū calorē nob'. Vn̄ ut nō cōrūpā
corp' indigem' nos ꝛ arbores ꝛ aliaꝝ
s̄baꝝ silr̄ effluētī ꝛ illeū deficiētis idu
cē. Ideo q; p cibū replem' quāticūq; s̄bē
sicce effluxit p potū q̄ q; d hūide i p
s̄bā reducētes āb' moderātā p res
piratōē ꝛ pulsū custodiem' modā nāe
aeree ꝛ ignee s̄be. Et iō nō comedē neq;
bibē neq; respirare docem' s̄ nā ꝓ agi
Et siquidē possem' tale aliqd̄ intelu
cē quod silr̄ effluētī cēt. h' sanissimū
ꝛ optimū cēt. S; q̄ hec ipolē ē q̄ illō q'
defluit ab unaquaq; mbrorꝫ tale n̄
ē quale ipm̄ mbrū a quo defluit n̄
aut corū que comedūt' ꝛ bibūt' tale est
oīo quale ē id qd̄ effluxit nec̄e hīt nā
dequaq; ūē ea ꝛ in ūsimulatiē ꝛ ꝑpone ꝛ as
similare corpi q' nutrit' ꝛ id q' nō pōt
digeri ꝛ assilari nō apponit' cōr ꝛ sic erit
supfluū ī ciorib' latitudinib'. Vn̄ ꝛ ea
supfluitates uocant'. Et q̄ ex nec̄itā
te ciba riis supfluitas ī sequī organa
ad eius euōnē nā cōstituit ꝛ uirtutes
eis iposuit p quas mota alia quidē
acumbūt alia nutriūt alia expellūt i
supfluitates. Q' d' due sūt ītētōes
sanatē dicte. Vna repletio euacua
torū. altā euacuatio supfluitatū;
ut organa hec sufficiētia nō oppileātur
nē ī debilia fiāt cē hās actiōes n̄ cor
alis sp̄ custodiat' puri ꝛ sīn supflui
tatib'. Et ex hijs duab' ex nec̄itate
tria insequī intētio ut nō cito hō sene
scat. Si enī ꝛ que euacuāt' replebūt' ꝛ
supfluitates intus nō remanebūt et
sanus erit ꝛ multo tp̄e iuuenis. Q' d'
duob' mōis corrūpim' ul' acais itio
nib' quas nāles dixim' ꝛ sūt ī desiccati
one ꝛ euōne. ul' acais extiorib' cōr
adueniētib'. quaꝝ una ē insepabil'
ꝛ sp̄ existēs ei ut cōtinēs nos aer' altā
ē nō nec̄ia ꝛ p tp̄a quedā iordinate ei
copulata q nocet cōr hec quidē icale
faciendo imodāte ꝛ ifrīgidādo ꝛ desicā
do ꝛ hūectādo. h' aut ifringendo ꝛ e
uellendo ꝛ pforādo ꝛ articulos trās
mutādo. Q' intētio libri de custodia sa
nitatis ē custodire sanitatē quā sus
cepim'. Q' actōib' que sūt s̄ nāz sana
tiua custodia indicat'. Q' sanitas ā
optīā ꝛ pfectā ī sūma alia defectā ꝛ n̄ cer
ta ꝛ nō pfecta. Q' ꝛ latitudinē hīt ut h'
illo mag' sanus eē dicāt' ut ꝛ albus.
Q' d' nā ex tātū siuitatib' q sūt s̄ etate
sicut ī qualicūq; cōplexiōe ē sanitas quale at
nō manet idē nē sanitas eadē custodi
etur. Amp̄ actōes dr̄ūt. q̄ oculi oē
nō silr̄ uidet. nē aures audiūt nē cru
rib' currūt ul' manib' capiūt. sed h'
melius hic nō deterius. g' quot sūt d'
cōm̄i tot ꝛ actōnū g' cum pl'es modi
actōes sūt pl'es erūt sanitates sed;

magis ⁊ min̄ differentes. Quod li
ber de custodia sanitatis de sanitate
que ē s᷑ latitudinē loqᷓ ⁊ nō de ea q̄
summa ē. Et ⁊ constitutōe; in qua nō dolē;
nec in secularib᷒ actōib᷒ impedim̄ uocam̄
sanitatē nō solū eā que summa ē. Et
tē dum̄ in summ̄ actōib᷒ eā p̄t nāz sui
ipsius unūqsq; m̄b᷒ ē nō eā cōpat̄ alij.
Sanitas ē dispō s᷑ nāz actōis op̄atā
Egritudo ē dispō p̄t nāz actōis nociua.
Et dispōēs que nocēt actionib᷒ sunt
egrit̄es ⁊ destructōēs corpis. Quod sanitas
q̄ ē s᷑ latitudinē ē d᷒. h̄ qdē ē euctites
⁊ sine querela ut ad summū in qua n̄ amp̄
q̄o; corpa sunt caliora ul' frigiora ul' sic
ciora uel humiora ut hītudo carnosor̄
que in medio ē tenuis ⁊ multū carno
se hītudīs. hec aūt que uelut discra
tos ē ⁊ eā querela in qua maxiā dr̄ñā
ē ab optiā. nō tn̄ sensibil' ē p̄p puitate;
ideo; ut optimā eā ad huc laudam̄ p̄p
oppōēs quā ⁊ emēdam̄. Quod simplex sai
tas ⁊ pfcā q̄ raris̄sima hēt euctisiā uel
numquā sunt in alis cor̄. ul' si nūquā sunt
nec pusillo nec in stāti tp̄e pmāsit aut in
ictu oculi in unoquoq; momēto altāta.
⁊ nō eodē mō se h̄ns. Sz p̄ma qdē mu
tatōe; s᷑ etates suscipit q̄ sp̄ ad senectu
te; tēdit. s᷑a; uō s᷑ uigilias ⁊ sōnū qe
te; ⁊ motū ⁊ famē ⁊ sitī ⁊ cōestiōe; et
potū ⁊ plenitudinē cibi ⁊ indigētia;
potus ⁊ balnea ⁊ uīn̄ ⁊ sollicitudies ⁊ tr̄
sticias que sp̄ mutāt eam s᷑. Optiā
cō ē q̄ hēt plasmatiōe; mēbrorū decentē ac
tib᷒ eorū ⁊ min̄; suū ⁊ magnitudie; ⁊ posi
tōe; que ad inuicē. Et cognoscitur ex hoc
q̄ hēt carnositatē mediā int̄ tenuē ⁊
crossā ⁊ pilosā; ⁊ mutā pilis nec durū
ē nec mollis ul' albū ul' nigrū. ⁊ n̄ sin̄
uenus ⁊ nō irascibil' ⁊ n̄ ocio sin̄ uit ⁊ n̄
sonnculosus ē nec multū uigilās ⁊ n̄
ē obtusus sensib᷒ nec dolosus nec luxuri
osus ⁊ ita ē pulcer ⁊ moderatus ⁊ ad
labores aptus. Quod puer nouit' na
tus hēē cinisco; mox cū fuīt modicū
sallib᷒ aspsus ē fasciād᷒. Si uō n̄ hēē
cineres aspgat' puluē mirre. Et p̄t
bibat lac ⁊ balneet' dulcib᷒ aquis.

Quod sani filib᷒ cōs'uāt' in finiū cōmijs cura
tur. Et lac sane matris p̄p̄us ⁊ assue
tus cib᷒ ē infanti. Cū enī in uēre sāgue
eius nutriatur qui p̄t in mamillis
mutatus ē lac eodē fere nutrītur ⁊
post ortū. Quod nutrices tib᷒ mōis
cōsolātur ⁊ ad sōnū puocāt pueros
ab experiētia ipā edocte appōne papil
lam ad os ⁊ melodia uocis ⁊ motu.
Vn̄ māg q' n̄ali pueri familiarit' dispo
siti sūt ad musicā ⁊ ginasiu; ad sani
tatē ⁊ robur eis p fiat. Et qdē bn̄ suf
ficiēs ē hijs uti artib᷒. h̄ optiē ⁊ corp̄
⁊ aiā; medīat. Quod nutrices mouēt
pueros p̄mis app̄esis ⁊ cānis ⁊ p̄p̄is
ulnis. Quod tres sūt diffīe mot' ul' a se
ul' ab alio ul' p farmaca s᷑ h̄ tenus mō
nequaquā est decēs sanis. Quod p̄t
ānos tres possūt mouī pueri naui ⁊
curru. post. iiii. ānos equitare possūt.
Quod nō cogendi sūt pueri ambulaē
ut nō curuent' eis crura. q' n̄ali dili
gimus moueri. Quod pueri q bn̄ cōstā
ti sūt hn̄t mores ai sine querela. Quod
si aplius q'o; sūt irascibiles aut mi
ul' sēsibiliores ul' insensibiliores uel
gulosiores. ex nēcitate bonā cūsi; n̄
hn̄t in ptib᷒ illis corpis in qb᷒ p̄dcōru
singulū opātur. Quod euctitis pueri
nō cōmdant' mores ai s᷑ custodiētur
ut nō corrūpāt'. Et oiā custodiūtur
ab eisdē s᷑ gn̄s a quib᷒ ⁊ corrūpūt'
Quod mores ai corrūpunt' a malis
cōsuetudinib᷒ in cib' ⁊ potib᷒ ⁊ ginasijs
⁊ inspectiōib᷒ ⁊ audiuōib᷒ ⁊ mala musi
ca. Quod o; medicū qui debet cu
stodire sanitatē studē ne mores ai
corrūpāt' nō ut ph'y' ut cōs'uet ipi aie
sanitatē ⁊ faciat hoīe; uirtuosū. s᷑ ut n̄
facile in egrite; deueniat cor. ⁊ c furor ⁊
fletus ira tristitia ⁊ sollicitudo amp̄
q'o; ⁊ uigilie q̄ sup hijs sunt febriū ⁊ aliarū
egritū fiūt p̄n. Sicut cōmō pigritia
mētis ⁊ amētia ⁊ aiā oiōsa deses de
collatōe; ⁊ diminutiōe; ⁊ macilētiam
opat' in firmitate n̄alis caloris que;
omib᷒ magis custodire o; in sanitatis
sanitatis. Custodit' aūt a modicatis

gimnasijs 7 aiē 7 corpis. i moderati uero
motus qui sunt i ocupiscētia iri 7 cogi
tatiōe mag̃ colicū reddūt hoīez. Vn̄
febris 7 oēs calide egrītes ɔsecūtur.
defectum uero motus mag̃ flatuū
i friore. Vn̄ oppilōnes epis splenis
epilie a ppō. 7 oēs reumatice egrītes
fiūt. Jdeq̄ multos cernimus egritare
ānis multis pp ɔsuetudinē cū con
gētes i moderatēs motuū. Q qb9
infirum ē nālis calor pueranda est im
equitatē aurior portatiōe qui grauī
qui leuiū uenatiōe formidolosor aliū
ut leporis 7 cuor. s; 7 quīz apri 7 ursi
7 tarum cursū 7 moderato 7 uelocī 7 lun
gatiōe secū 7 cū alijs 7 clamore mlē
tiū 7 intiatiū. Q d diligētia mul
ta studēdū ne ullū cū usq̄z ad tāuz
ānū cū corpe i modemtū motū par
uuli patiant ɔiectuntatib9 nutrib9
quo indigēt dū plorāt ul' clamāt
ul' irascitur uel i moderate mouēt.
plorāt ei q2 pūgitur ul' q2 ab alīq
b9 extiorib9 tristātur. uel q2 egerē
mingē ul' bibē nolūt ul' calefieri ul'
īfriari ul' cō ul' q2 supflua hn̄t uestim
ta uel q2 i mobiles pseuerūt uel q2
sordida sūt i dumēta uel cune. Oz g̃
nutricē 7 prudēte ēē 7 ɔsuetudīs pu
eri expti ēē ut hec oīa emendet ut
q desidāt tribuat. 7 q ɔtristat auf
rat. 7 motib9 ulnar 7 melodijs uoci
7 i sordib9 balneis 7 lotiōē i dumētorū
Q d oz nutricē moditus uti gimnasijs 7
cibis cucbis 7 potib9 que 7 decēti tp̃e
dentur 7 moderatam ut bonus sāguis ei
gnetur. Oīo ɔtineat se a uenē puo
cātur ei tūc mēstrua 7 malū lac iō
fit 7 ɔcipuīt quo nich magis noci
uū; puero ē lactato ɔsūīt enī oīs bo
nitus sāguis i fetu. Cū enī i seipso pū
uite hn̄s ab ipsa dispēsatur 7 attrahit
ppriū cibū qui in matre indicatur 7 ab
ipsa i sequitur sp̄ die noctuq̄. Vn̄ 7 dū
ɔ minus lac i mamillis pficitur. qr
ā nutrice iueniēdq. ac si egrīe alīq
ceperit. Bonū lac ē q gustu et
odoratu delectabile ē 7 q albū 7 eq

le 7 mediū hn̄t inter liquidū 7 grossū
cū aliī uero ē grossū 7 casatū 7 liqd'
7 lucidū 7 i equale sliū. 7 amarū uel
salsū ul' q aliā hn̄t i cepta qualitate;
qua neq̄ odore erit delectabile. Q
puer ē nutriend' solo lacte usq̄ quo
mittat anteriores dentes 7 tūc nō as
suefatiendus ē grossiori cibo pane
quidē pus. deinū nō ex leguīb9 7 car
nib9 7 alijs talib9 p masticatis. Q
pueri male plasmati aliquo mēbro
post balneū post fricatiōē; olei sunt
ɔponēdi ad melius. Q d i fantiū
cor assidue sūt fricāda oleo dulci
7 balneāda ul' plin lauāda post lon
guz sōpnū. Si nō fuit maior ut iā
i telligat 7 nutrias 7 pcussiōes cū sur
git a matutino sōpno. 7 ludēs peti
erit cibū uel si nō petat. tūc da ei pa
rū panis 7 pmitte ipm ludere i q̄tū
uult 7 cū post petient panē tūc fri
ca ipz 7 balnea eū si nō alit' tamen
dum ē ne cib9 i digestus effūdatur
p cor 7 repleat caput 7 maxie sine
tiez fricatiūs. Sunt g̃ usq̄ ad .vij.
ānos lacte nutriēdi 7 balneis dul
cū aquar calidar lauādi ut mlto
tpē cor corpe manēte molli multū
uegetatiōnē ad augmētū faciat. Q
catus i pueris nō ē depsanda supflue
q2 maxie facile ab egrīb9 i triorē cāz
hn̄tib9 postea capiēt 7 si ab extiori
b9 melius defendāt q nō ē i tigēd'
i aqua siu fluminis fetus ut igitur
ferrū sic fatiūt gēmanici mox cū
exierit a matre 7 ē ad huc calid' s; stu
dendū ē ut media maturitas 7 depsim
sit cutis. Q d post .vij. ānos i
ad magistros puer ducat 7 extunc
nō utā omnijs balneis s; exceatur
luctari 7 parū laborare an cibū. si
ei plus quā oz laboret h q2 pt tpe
ē duritiēs nocet augmentatiōi corpis
7 simultū pmotione ana ad aug
fatiat. Q d euquntis puer usq;
ad plimū nequaq̄ oz gustare uinū
q2 bibitū sufficiēter huectat 7 cale
facit cor 7 i plet caput uapori b9

⁊cum oīs imoderātia obsit eis hec q̄
eē humidū ⁊ calidū. maxīe eis ē nocua
⁊ i corpe ⁊ i aīo. ut īducēs stuporē ⁊ ca
tor .i. stuporē ut tremē mēbra n̄ eis dere
ti nisim id biberit ⁊ rōnale aīe obu
siuȝ ⁊ turbatiū opans. Q̄d uinū tēperi
bꝫ q̄dē a p̄n̄ ē ad ep̄yemsiȝ remoueteȝ
⁊ euāneȝ colicam̄ sup̄fluitatū ⁊ uaiȝ
ad siccitatē impīs solidis orgāis al̄
īnatū ul̄ pp̄ sup̄fluos labores ul̄ pp̄ p̄ñ
cuusiȝ carnis ut hūectās ⁊ nutriēs q̄cū
īmodārate desiccatū fuit ⁊ hūiliās acer
dinē amari saporis ul̄ hūōris ⁊ p su
dores ⁊ urinā euacuās. pueri auteȝ
seu nō ꝯ q̄guntes colāȝ multū pp̄ī ha
bētes humitatē. bonis que fuit extin
no nō indiget ⁊ solū ei nocumētū p
cipiūt. nullus ḡ p̄ntēs id dabit cū
nulla ī ferat utilitatē nocumētū nō
huīt secus ī mēsiȝ. Q̄d pueri nō oīo
sūt phibēdi a fīo potu aque si multo
tiēs bibāt sūt sup cibū ⁊ ī calis horis.
Q̄d fontis aqua recens maxīe est bi
benda que nullā adiectā hāt p̄nto
sam qualitatē. Si uō adest fontibus a
lijs aquis uetitōn. fugiende sūt aq̄ i
stagnorū ⁊ turbide ⁊ salse ⁊ fetide ⁊ uli
dd̄ quecūq; aliquā q̄litatē ī gustu o
stēdūt ea enī ē optīa aqua q̄ nullaȝ
hr̄ a p̄prietē qualitatē n; ī gustu neq̄
ī odoratu ⁊ enī hec talis aqua bibētī
delectabilis ⁊ citissime puri. Si uō ⁊ ci
to ī fūs descendit ab ypocondrijs ut n̄
faciat grauedinē similitati uētris ū
nulla alia q̄renda ē melior aqua. Si
uō pura fuīt aqua ⁊ clara ⁊ nō ī delec
tabilis cū bibit. manet nō amp q̄ or
ī ypocondrijs semimala ē talis aqua ⁊
si oīo fuīt sm̄ nō bibēda s; si calefiat ī
bibi pōt ⁊ bona aqua nullo meli q̄uā
exp̄imēto dignoscit̄. Si ōī ⁊ hijs sig̃s
dignosci pōt. Q̄ cucūq; fontes ī sīus sep
tētrionē q̄uidē fluūt ex p̄tēs exp̄ssi so
lis occursū hn̄tes durus hn̄t ⁊ tarde i
cedētes hec aque ⁊ tarde calefiūt ⁊ i
frīgēt. Qui uō ī sīus orietē fluūt ⁊ p
porū quietū ul̄ eīn colāt puri ⁊ calefi
unt ⁊ infrīgūt uelocit̄ hec bona ē aq̄ i

Q̄d bona aqua omnibꝫ etatibꝫ ꝯgruit
q̄d nō de uino ē ul̄ cibarijs ul̄ gymna
sijs ⁊ uigilijs ⁊ sōpnis ꝯuenienꝯ q̄ ali
is ⁊ alijs etatibꝫ ꝯuenīūt. Bonū
aer ē qui certissime ē purus. ē autē
talis qui nō stagnor neq̄ paludū
euaporatōe turbat̄ neq̄ a biatro gu
gite uenenosā aurā sp̄irātē n; ac
locha expugnāte aliq̄ magnā ciuita
teȝ ul̄ exercitū multorū hoīū. ac alijs ī
ē qui ex putrefactōe aliū ul̄ olerū ul̄
leguminū ul̄ fetore ignauus. s; ī qui ne
bulosus ē p̄ similē ul̄ stagnū uentus
nō bonus ē sic̄ ⁊ qui ī extrema regione
ūdiq; altis mōtibꝫ ꝯcēta nullā ī spira
tionē suscipit. sufficiens ē ei h ī put
dus silis aer p̄clusu ī domo quadā ī
puritate a putrefactōe ⁊ p̄uōne ī spira
tionis ꝯgeniē qui oībꝫ etatibꝫ obest
sic̄ purꝯ eius sic̄ oībꝫ etatibꝫ p̄dest. Ca
lidꝯ uō fīus sicc ⁊ humidꝯ nō oībꝫ utilis
ē etatibꝫ. s; euentus q̄uidē corībꝫ eīe
tis aer optim̄ ⁊ ui secus nō q̄ dnāte
ꝯuis ē ꝯuis ut fīd calis ⁊ eē. Q̄d
corꝯ eiecta ⁊ si sicciora efficiūt ī ista eta
te tn̄ eode mō sūt calā ī pueritia ⁊ ius
adstatū ut fuerūt ī infātia. Si uō fue
rint fīiora ⁊ hūiora eiectis augeret hu
caliditas ī ista etate. Q̄d puer usq; ad
xiij. ānos n; multis n; uiolētis gi
nasijs ē pucādus ne īpediat̄ augm̄.
⁊ lauetur ī calis mag q̄ frīs balneis
q; nō pōt sine tristitia ferre fria. In
hoc tp̄e aīus eius bonis moribꝫ ⁊ hōē
stis disciplinis ē ornād q; multū h
ꝯfert ad postiorē sanitatē si obediēs
fuīt ⁊ nō lusui suppositus. Q̄ a .xiiij.
ānis usq; ad .20. educand ē puer q̄
uis cēt honeste morigeratus. Si autē
uis eū eē militē debes stud̄ē ut inb
sit fortia. Q̄d qui uult lōgeuus e
eē ⁊ sanus oz eū sibi uīuē soli ab omī
nociua opōne liberū ⁊ euacuatū eē. q;
q̄dā ita sūt discti q̄ uiz usq; ad .60. de
uenīūt ānos. Q̄d necēe ē puidere
ne sup̄fluitates retineātur ī corꝯ s; eua
cuētur. Q̄d sup̄fluitatis ꝯuenie n̄ etis
aut p̄n̄ sceptū cibaria ⁊ potus sine ob

qualitate cor austerior ul' stipticorum
ul' siccorum existentium. sunt ob quantitatem
simpla uel pauciora sunt ob ordinem si sic
ea que 1 sunt forma plus huiusmodi non 1 pigua
1 dulcia sunt susceperit. sunt ob modum usum
sicut orbis cibum totum simul susceperit
escam aut propinetur 1 intestina sunt ob inanitatem
cor sunt ob superuenientem aliquam .s. disc
siam itinere excessiuam ut expulsiua uirtus
sustineret. Que constituuntur ul' ob ea que i
tus accipiuntur ut cibaria discepta. uel
exterioribus ut aere aqua in qua balnea
tus est ul' unctio discreta. Quod colam ui
bea continet ul' i securitate acutionis 1 ex
pulsiue uirtutis 1 uesice 1 fellis 1 omnium
uiscerum deducentium eam ad epar 1 poror
euacuantium eam ad intestina que fit. vii.
discrasiis uel constrictione deducentium 1 eua
cuantium ea organorum que fit ul' per flationem
ul' sclirosim uel oppilationem ul' contractionem con
tinentium eam. ul' per perclusionem 1 hoc duo si
unt ul' per immoderatam multitudinem
corque in eis continentur ul' crossitiem hu
mor ul' per flegmon ul' sclirosim ul' sicci
tatem que fit per stipticitatem que ipsam solida
constringit 1 depressat 1 per calida que euapo
rare desiccat. Quod superfluitates u
niuersaliter membris detinet ul' per multitudinem
1 grossitiem eius 1 uiscositatem que sunt aut
extra cibi 1 potus ul' exercitium infirmita
te alterantis uirtutis ul' per infirmitatem di
soluentis eam in firmum caliditatis que fit per
quietem ul' per constrictionem transitus earum que fit
ul' per sclirosim ul' flegmonem ul' oppilationem
ul' constrictionem ul' perclusionem. Quod nam pur
gat que dam membrorum non solum in insibilibus
poris sed 1 sensibilibus ul' per principalitatem
membri ul' per depressitatem continentium ea cor.
ut cerebrum quod domus est rationalis anime 1 ab
osse continetur depresso. non expurgatur per na
res palatum 1 aures 1 per suturas calua
rie ul' per certitudinem actionis ut oculum qui
oportet esse purum in quem quod ex cerebro defluit ex
purgatur per nares 1 palpebras. Quod
exercitium soluit 1 euacuat per poros sup
fluitates. Quod melius est cauare superfluita
tes corporis que incute exercitio quam acum
uatis cibis ul' farmacis. huius ei cum
calida sint 1 sicca exiccantur carnes 1 acuun
tur solida. In exercitio uero melius necesse
corpus uirtus roborat organa calore illi
cerasticato 1 ea que adiuicem est membrorum
rectificatione duritie 1 impassibilitate inna
ta. Quod tempus iam est ea sanitatis sic
egens. Sicut est frigidum est aura calide egim
sunt non calidum est tempus 1 egimdo calida est ea ei.
Quod sanatiua ars in talibus huiusmodi generibus est sic
1 tantum in corporibus sanis fuatis in signis
accidentibus eius ex quibus agnoscitur in eius ex qui
bus custodia fit sanitatis. Quod inuentum
eam sanitatis quatuor sunt differentie. oblatam
ut cibus 1 potus 1 farmaca. Iuncta corpori
sumpta ut spiritus aer. Ex fiam ut fricati
ones ambulationes ascensiones equitatio
nes motiones exercitationes uigilie 1 sop
ni 1 ueneris actus. Exterius accidunt ut ci
cundans nos aer 1 quecumque balneis 1 unc
tionibus nostre cuti apponuntur ul' farmaca
ut sales nitrum uitrum ul' naturalis marine
aque nunc euacuator. Quod oblatam 1 sum
1 exterius accidunt transmutat cor 1 secundum quale
in calefaciendo 1 frigidando siccando 1 humectan
do 1 secundum quantitatem in nutriendo 1 euacuando. Quod
enim duplex sensibile 1 insensibilis 1 omnia est
hii nutritiui. quod nutrimentum est equocum nutrime
tum est quod nutrit 1 est omnium effluxioni per re se 1
nunc necesse 1 dicitur digero. 1 nutrimentum est quod est uelut
sanguis 1 est omnium emorosagie 1 dicitur euoi
sanguis 1 nutrimentum est quod futurum sanguis
est 1 dicitur sucus 1 est omnium uomitum 1 lietie.
Vocl
qlib7
ancel.
pt custo
dia sanus ut non egit
1 senescat oportere. Quod
decet sanum fuari optime
constitutum corpus 1 liberum a
necessitatibus 1 optime constitu
tum cor 1 non liberum. 1 non optime constitu
tum 1 liberum 1 non optime constitutum 1 non
liberum. Quod in lxx libro docet sanum custo
dire optime constitutum 1 liberum cor ancti
tatibus a .18. annis usque ad .21. Quod
similiter custodire optime sanitatem inci
piamus a laboribus. deinde sequatur cibi

et potus deinde sompnum. deinde si usum sint
venereis venerea et hec omnia sint modera
ta. Quod labor cibi et potus et sompni
coitus sunt omnis etatis venerea non soli
adolescentium quia antiquiores et post illas
etates vel non emittunt sperma vel infecundum
vel male fecundum extraneus emittunt. Et
exercitium est motus vehemens itaque ut al
teretur respiratio et maius vel minus et velo
cius vel spissius ut equitando fodiendo et
metendo. Et utilitates exercitii sunt due
ad evacuationem superfluitatum et ad bonam va
letudinem solidorum corporum quia cum exerciti
um est vehemens motus est necesse hec tria ab
eo fieri in exercitato corpore duricies organo
rum invicem contritorum. quare sequitur impassi
bilitas eorum et actionis robur augmen
tatione quia naturalis caloris quam sequitur reditio
nis fortis attractio et alteratio facilior et nu
tritio melior et effusio omnium corporum
quia solida que mollificantur humida vero
subtiliantur et pori laxiores efficiuntur
spiritus quia fortiorem motum que sequitur expulsa
tio pororum et evacuatio superfluitatum. Quod
tempus exercitii est optimum quando extremus cibus
fuit digestus perfecte duabus digestionibus que in
ventre et que in vasis id est in epate et aliis cibus in
stat tempus. Si vero antea exercitatur cum ex
ercitium conferat redictionibus ciborum cum crudi
et indigesti cibi vel humores in ventre vel in va
sis continentur quia nondum digesti attrahuntur
ad omnia membra et eis totum replet corpus
quare evacuat superfluitates. Si vero postea
exerceat rubeam coleram generabit ampliorem
Quod aquosa urina significat reditum existentie
in epar humore et adhuc indigesti in vasis
contineri quia nondum cola colorata est urina.
Ignea vero et colerata urina significat que ex tempo
multo iam digestio completa est quia ampliorem
quam oportet suscepit coleram moderate non cit
rina urina significat nunc perfectum esse digestionem scilicet
secundam tunc exercitandum. Quod ad exercitia
sunt agendi cum mixerint et egesserint neque
horum robore caloris qui est in exercitiis ad
bitum corporis deducant. Quod qui exerci
tandus est non confestim fortius est movendus
sed antea fricatione primo calefactus primo mol
liat solida et subtiliet humida id est super

fluitates et poros dilatet neque ut soli
dorum scindantur et inspirantur et superfluitates
in pectore spiritus motu oppilent poros et que
citabatur. Quod totum corpus eius que exer
citandus sindone fricandum est paucis cer
tam ductionibus manuum non contrariis
et moderate velocibus ut calefiat cutis
sui contractione et pori dilatentur et rubedine flo
ridam parumper iam toto cutis poris iam ap
tis ad oleum suscipiendum oleo fricetur
nudis manibus moderatis duricie
et mollitie ne vel coadunetur et constrin
gatur corpus vel exsolvatur et remittatur
amplius quam oportet. fricetur autem in primis quod impres
sionibus manuum leviter deinde paulatim
augendo item fortior fricatio inducatur
ut constringatur iam magis caro non tamen constrin
gatur. Et hec fortis fricatio non multo
tempore inducatur sed semel vel bis in unoquoque membro
ne in durum et evaporatione desiccemus
et in naturali augmentatione prohibeamus cor
pus exercitandi sicut premisimus labori et
remittimus tunc fricatione aut tensionem
et ut minuatur ex mollificatione fricationis
stringamus et commoditatem ipsius corpus custo
diamus. Quod iuvenis exercitandus
et durius fricandus et post exercitia frequenter est
balneandus. Et dura fricatio collig
gat mollis solvit subtiliat multa
consumpta carnem generat. Et mollis
et pauca fricatio remittit aliquatenus
carnem et bonitatem facit mollis vero et
multa evaporat et liquat. mollis vero
et media quantitate carnem mollem et effu
sam generat. Quod dura fricatio et mul
ta stringit corpus et colligat et flegmoni
similem dolorem infert. dura vero et media
quantitate carnem quidem generat. sed eam im
moratam et facile circumscriptam. Sed dura
et pauca rubedinem in primo tempore superfici
ei inducit. Quod bene sanus puer pau
ca et media duricie et mollitie frica
tione est exercitandus cum indiget. Quod ex
siorem carnis qualitatem mediam mol
litiei et duritiei habentem multa et modera
ta qualitatibus fricatione adhibemus
subtiliare volentes. Et subtile igitur
volentes moderatam qualitate et quanti

tate fricatõe faciemus. Q̄d ī post ex
ercitia fricandus multo oleo molliēti
solida ⁊ euaporāti ea q̄ ī poris ɔtinēt
⁊ h̄ fricatio dr̄ curatio. Q̄d durū et
molle disp̄o ē ī ɔsilib; extīs. spissū uō
⁊ raru ī offitialib; p̄se. pactīs uō im
plectio pororū ex hūitate ⁊ p̄uitas
coru ⁊ aptio ⁊ p̄clusio eor. Q̄d fri
catio ut ⁊ ligatio q̄n̄ sanat. q̄n̄ sa
natā adiuuat. Q̄d dura fricatio ra
ra ⁊ mollia spissat. mollis uō dura
mollit ⁊ spissa dilatat. Q̄d fricati
ones due sūt p̄uatiā ad op̄a ⁊ aut
que post op̄a. Q̄d p̄uatiua fricatio
ē ī optima nā pueri mollis sit p̄mū
cū uero iā reducēd̄ ē ad op̄a sit dura
⁊ ut emolliat ⁊ ad actōēs erigat et
nāz corpis qualē assūpsit custodi
at. Q̄d ī p̄uatiā fricatōē si q̄dē pertra
bit ad durius repat nō ad mollius
q̄ p̄ua ī h̄ moderatio ī cute remanẽ
ñ intior alterius ⁊ cutis ī dura ⁊ dēp
sa nō ledit. ỹ sit uī ī passibilis ⁊ q̄d ē
naporationi dēst ab exīro replebit
Si uō ad moll' repat ab extiorib' cāuē
facile occupabit ⁊ nō ē ibi pura core
tio ⁊ magnū uī sit nocumēti. Q̄d
multōt no suꝑfluitas solū si ⁊ p̄ē ci
b; euaporā. Q̄d ñ ad euaporatiōē
ī pedirēt cutis durissimā ⁊ spississimā
eaz fricatiōē faciemus. ī aq; mediuz
studemꝰ ī fricatōē facē ut ⁊ euaporē
⁊ a uiolētia extius appximātiu; cu
tis no ledit. Q̄d ī p̄uatiā fricatione
melius ē ut peccem' ī pauca q̄ ī sup
flua. cū uolum' augere ⁊ mīme ɔfic
cat huc pueri. Q̄d eucrasissimū
corpus q' ī ɔstitutōē sui sit sīn q̄rela
nō inuenit' ī distēpatis regionib;. sic
a eni ⁊ subtiles ⁊ cutē solidā hn̄tes
q̄ calis hītat regionib; ut ī egypto
⁊ arabia. Inequales uō extsib; uter
tiora q̄dē eis sīn. ītiora uō ⁊ q̄ sūt fr
uiscera uera q̄ oz sīunt cala. frīdat
regionū hītatiōēs ut celte ⁊ scicie
Optima uō multa ī uenit' ī tēp
uelut eucrātn regiōē. si maxīe uelut
eucratissima ī spania. v. cū ī yeme ⁊
iestate eucrata sint. uere ⁊ autūno
magis. Quod puer fricand' ī re
gione tēpatissima ⁊ uere ⁊ diei me
dia fricetur. Q̄d domus ī qua frica
bit' ī yeme quidē ītāti calefiat ut
eucrātū corpus effitiatur. aliq̄n nī
quā calefiet nec uq̄ bn̄ mollier' nec
rubebit nec tumescet. Si ī estate q̄
dez ī frīdet' aliq̄n antea sudabit q̄
sufficiet' molliatur. Q̄d eo usq; fri
cand' q' rubeat ⁊ tumeat cor'. h' eni
signa moderate fricatiōis iacet et
corp̄e moderato. Q̄d fricato ⁊ ī fuso
aque calide sup corpus p̄mū quid
eleuat cor' ⁊ dilatat. deinū uō si sup
habūdāt' fiat subsistūt ⁊ subtiliāt
⁊ ɔhūt' ⁊ distribūt' euaporatōē cor'.
Q̄d uolēs carnē gn̄are tūc a frica
tione cessabis cū cor' ī tumorē ele
uatū p̄p̄e iā uenit ad subsistendū
Si uō ad extiora uis p̄pare ī ītāti
expectabis s; logē antea quiesces.
cū ī puer ē ⁊ hūidus corp̄e ⁊ mollis
ī paucis fricatiōib; molleficat. Q̄
quotis fricationib; ⁊ exercitijs ⁊ ītor
exercitus quoto cibo īdigent nō pos
simus s'mone ɔndere. q̄ p̄ die non
possim' eā ɔiecturā uti. si uō die ⁊
cotidiana fricatiōē expiētiā q̄dā
nē corpis ad sumētes ɔiecturā sp̄ī
magis possim' diligēt' ēnorari. Q̄
nīsum exarij ī ɔīnī sumto puero ē ā
tibi uidēti ⁊ suadēti exercēri nō adh̄
sit obedit. ymo tardiores ⁊ rariores
⁊ defectiores ⁊ ī becilliores facit si
sceptiōēs collectātium ⁊ monones ⁊
moderata eni natura pueri ipa m⁊
maifeste ondit mīsurā fricationis
exercitiorū ciborū potuū sōpni. tūc p̄
tenuēs cū ia; uō amp' eis indigeat
sufficiet' ut fricatus ad exercitia aut
lassatus qescit plenus abstinet et
sine magno ī petu nē gubnatus ⁊
a se ipo cuncta ī ueniēs ⁊ maxīe sine
malo more erudiōne aliqua ī ho
nestius ul' pigrius dictatus ul' mi
nutus bonā cū naturā corrūpit. Q̄
qui fiōs hn̄t huōres ī uētre ɔtentos

ul' intotu ambitu corpis coadunat°
⁊ plectorica ⁊ qui nup figore laborāt
⁊ fiū nā ⁊ magis sibi uidi pigri sūt ad
motū ⁊ renuētes ad h exercitia laborāc
q̄ timētes turbāt ↄgtionē ni sūt exerci
tior. Sūt ⁊ calliores cursū ul' nāli uel
accñ. in caūdi ei ⁊ litigiosi exītes ⁊ ad
actōes pati ul' q̄ oz exercen cupiūt labo
riūe ⁊ fessa iā iuntur. Q̄ď ē distē
tū corpus inita solā ⁊ exercitijs o pōtū
nis corrigē s; multas minoratōes.
Quecū exercitior alia sūt exercitia solum
ut pugna paction pugillatio cursū
saltatio disco. alia nō exercitia soluz
s; ⁊ opa ut arare remigare putare ho
nem ferre metere equitare bellare ⁊
ambulare uenari piscari. ⁊ alia que
ab artificibꝫ ul' dcis pace ul' bello fiūt
assētiētibꝫ ul' dissētiētibꝫ ⁊ h q̄n fiūt
grā exercitij solū q̄n grā opis ⁊ h oīa
sūt spēs exercitior. Q̄ď exercitia q̄ exercitū
solū ⁊ nō opa grā custodiēde sanitatis
fiūt nō p totū diē n; post cibū hñtia
īsē firmationē ꝑatiuā ad exercitia ⁊ pt
modicū exercitia ⁊ demū cum ciā fimca
tionē. Q̄ď diffē exercitij sūt acuitas
⁊ tarditas motus robustitas ⁊ ī robu
stitas uel remissio ⁊ obtusitas. modi ū sūt
spēni ⁊ differentiar exercitior sūt ul' equal' uel
īequal' ul' ordinata ul' īordinata uel
ↄtinua ul' differētiēs motus. modi nō q̄
sūt ab extrinsecis ei aduenientibꝫ sunt
ul' q̄ sub diuo fit exercitiū ul' sub tecto
ul' sub mixta mēbra ul' ī calida regiōe
ul' frīa ul' euentata ul' in sicca ul' humida uel
īmoderata ul' cū puluē ul' aplion ul' pau
tion ul' cū oleo ⁊ iuxto ul' āplion ul' pau
tion ul' sine utroq;. Q̄ď exercē ē oīm exerci
tiorū nāle calorē aliīs ex p̄ts ꝑpis ali
um cor? augē. Q̄ď balneū ⁊ aq̄ cala
⁊ hora calida aūi ⁊ calefactio ad solem
ul' ad ignē ⁊ caliditor fūma corij fricat°
calefaciūt nīa cor? nō abitus s; aber
tius. Q̄ď nālis calor nō solū ⁊ ī exer
citijs s; ⁊ nob' iratis ⁊ agonia hñtibꝫ
⁊ erubescētibꝫ augēt. Q̄ď ira nō est
audacia s; uelut feruor qdā ei q̄ sicor
sanguis ē. Q̄ď nālis calor augetur

erubescētibꝫ ⁊ agoniā patiētibꝫ calo' ī
uniuso ītus quidē p̄ mū currētē. postea
nō ↄgītur ī ꝑfūdo ui' aucto ꝑ ↄgrgā
tionē q' ī ꝑ ↄtinuū motū nō cū qesat
sp̄s cor h; abiens ⁊ etiā se ipo cū uniuso
sanguinē turbat' dup' multip'. Q̄ď plē
sūt orīē exercitior. hei q̄n aliq' mēbrum
exercēt magis ⁊ h quidē tarditatibꝫ nob
hauit acute motis fiūt ⁊ h quod forti
ē haūt nō fortē ⁊ h quidē uehementer
h quidē obtuse. Q̄ď forte exercitiū ē q̄d
uolēt sine nec uelocitate laborantē
fatigat. uehemēs q' uolēt q̄ cū uelo
citate. Q̄ď forte exercitiū ē leuare max'
homis ⁊ manē ī motū ul' ascēdē pani ⁊
iasscēdē ī motus ī quo ferē ⁊ portarē ue
lut q' dā homis a p̄mis motis organis
oīa reliqua mēbra corpis. Sūt ⁊ motū
ꝑsime ⁊ ī fortitudie; ē ꝑpare pueros ⁊
siquis multū t̄pis hīplēdēs ul' funē
ul' altū lignū pēdēte se retineat ex se ipo
Et siquis extendēs ul' rursus elleuās
manus pugillatori ue se bñs nō qescibi
lit se bñs sic se bñs retineat ꝑ multū
t̄pis. ⁊ si uir' alicui trictur deorsum
manus nō remittēs ipē mag' h ī forti
tudinē ꝑpat musculos ⁊ neruos. Sūt ex
sūma una manu homis elleuās et
eā extendēs ul' sursū elleuās plūmbum
t̄pis sic tenuit ⁊ si uiderent aliq' se tunc ta
re ul' flectē ī mobilē ⁊ īflexibilē nō ma
nibꝫ solū s; ⁊ cruribꝫ stāte ⁊ dorso sua
te; nō pauī exercet exercitiū in fortitudine
organor' ⁊ ē cursum max' hoc exercitiū in
hēs se mouē ul' mutari de sedili. S; si
manus uolūt exercen iubēt pugillum
apiri ⁊ an ffente ū q̄cq̄d q̄ deīn intus
hūc. S; hijs exercitijs modus corpis e
maxias hīt nos oīdim' ⁊ dociuim' nos
augē eas ⁊ si accipiēs aliū mediū ma
nibꝫ eleuāte ⁊ digitus colligatis uire
ut detēcto eas dissoluē ul' ipē detētu'
detinētū dissoluāt ⁊ portare aliq' totū'
dorsi ē ī robur ꝑparatiuū ⁊ pectori pectus
īcūbere ⁊ sic ī pellē retrorsū. s; ⁊ si p collū
apphēdere ⁊ ū se apphēdē ⁊ dorsū mulē
s; hoc sin puluē s; ꝑt asstātibꝫ. Q̄ď exer
citia uelocia sūt sic cursus ⁊ discillud

Quod uehemens compositum est ex forti iuuene loci omnia ei fortia exercitia motibus cutis appositis uehementia efficiuntur ut currere contra saltare sine requie et telum emittere. Et quedam exercitia fatigant lumbos ut inclinare et surgere continue uel eleuare aliquod honus extra uel manibus sic ferendo. Quedam crura ut ambulatio et cursus alia manus ut certamen conatus et adultam pugna alia dorsum totum ut eleuatio honeris alia thoracem et pulmonem ut maxime respirationes et magne uoces que in uocalium istronum sunt exercitia. Quod quedam membra manifestos habent motus quedam non paruos et obtusos et quedam ex se ipsis mouentur quedam non ab aliis. Quod omnia membra sanus complexionis sunt mouenda. quia quedam membra sunt mouentia ex se ipsis et per proprias uirtutes quedam non ab aliis et palia. Quod uoluntarius motus actiones musculorum neruorum et cordarum sunt motus Sicut ut uehementiores fiant predicta membra his principaliter exercentur secundum accidens non cartilagine et ossa et uene et carnes colligationes et alia omnia membra. Quod naturales actiones sunt uenarum et corporis pm. sanno non totorum membrorum sunt motus. Quod quia omnia quattuor uirtutibus dispensantur numquam omnino desinunt intenduntur autem et remittuntur secundum magnitudinem et paruitatem et uelocitatem et tarditatem et uehementiam uel per augmentationem et minutionem naturalis caloris que fiunt et ab hominis cibis et potibus et balneis et fricationibus et sompno et uigiliis et aliis pluribus et aliorum motus actionibus et per alterationem qualitatis aliis speciebus que fit in diuersis secundum ambulationem motus uel per paruitatis fortitudinem uel infirmitatem que fiunt et reuersa et diuersa ipsius corporis cordis et arterie uel per partes organorum ut uenarum et aliorum quecumque ad dispensationem cibi antea condita sunt que aliter fit secundum cibos et potus et medicationes et digestiones et inuentiones post non quedam horum est in arteriis. Ad motus qui non sunt actiones alii ex se ipsis aliqui innascuntur alii extrinsecus adueniunt ut in nauigationibus equitationibus et appensionibus que sunt in fluminibus et mari ulnis et fricationes ab extrinsecis motibus sunt. alium

motus a farmacis aduenire cognoscitur. Quod equitando dorsum rectum stat et renibus uersus tensis a dextris lateribus equi et in sinistro exercet orando animus et collum laborat et continetur in scena. Quod in saltibus in scena mouentur. Quod maxime respirationes et uoces et exsufflationes et que similiter fiunt et quecumque retentione spiritus in buccinatoribus et uocibus mouent ea que sub diafragmate in scena sunt. Quod retentio spiritus est exercitium non minus cordi que secundum epigastrium quam eorum que secundum thoracem musculorum. Quod quedam motuum inactiuorum alium membris inactiones in membrorum sunt inactiones corporis sequitur secundum ab aliis et palia perficiuntur ut equitationibus nauigationibus fricationibus et purgationibus et a farmacis uomitiuis et succussionibus. Quod motus qui est a farmacis non sanare est artis. sic omnium aliorum motuum sciare uirtutes Quod ueloces fortes et grandes motus subtiliant et spissant. Quod tardi motus mundificant et carnem generant. Quod fortes et grandes motus et tardi robur et grandinem corporis construunt. Quod optime constructus puer in omnibus motibus motandi similis quasi qualiter est conuenientius est. Quod mollior habitus facile mobilis ab exercitionibus causis. durior non augmentationem prohibet. Spissior non quod in retinet carnis que secundum carnem sunt superfluitati minor et quod homini cura portat. Quod puer exercitandus expoliet indigentis certissime uinis demum fricetur et tunc ut molliantur membra quo condet et supinum et costa et renum et brachia finale uolui et adductionum motum parum habeat. postea non iam exercitetur quousque in tumorem elleuetur corpus et floridum fiat et motus eius pari et equale et bono rithmo fiat et tunc sudores intebis calido uapori commixtos et motor ab exercitio quiescendum. Cum quod horum prerorum alterabitur si extensius uidebitur corporis tumor ne euacues quod bonorum. Unde subtilis et sic eius tumor augmentabile fit corpus. Similiter quiescendum et similiter cessauit. Bene plus exercitabis et corpus in finibus et magis euaporabis. Similiter et si non parte nec equaliter bono rithmo mouebitur. secundum tardabitur secundum quod quiescendum ab exercitio sic et si

sudor attrahitur secundum multitudinem uel
qualitatem exitus eius et amplior et calior est
in quantitate et motus uehementiores erunt
et sic in corpore euaporatur et infirmatur et siccatur
amplius quam oporteret. Quiescendum quod
in statu exercitii et statim in balneum intrandum et humi
ditatem spiritus replenda sunt ypia et sic in bal
neum ducendus et tunc infusus oleo ab hic
euitandus. Similiter quiescendum si sudor
cessauerit. si enim plus exercitabis et corpus in fun
bis et magis euaporabis. Similiter et si non
parte inequaliter in beneficio non mouebis
siccandabit ergo quiescendus. Ad
usque ad .xxi. annum iuuenis in aqua
non est balneandus ut magis augeatur. Ad
siccandum in aqua siccabitur erit calior et plus
utendum et sic balneandum si enim sine puluere
siccabitur satis post non balneari et maxime
si yems.

Omnium
exercitio
bonum perfecto
ultima eius

pos appothirapia .i. cura
utatur que obduo adhibetur et ad e
uacuationem superfluorum et ad non fatiga
tum custodire corpus ut existat et pro
hibeat assuetus in moderatis exercitiis in na
sci fatigationes. Ad siccandum toto corpore
tergendum est manibus ut nichil reliquatur
nudum et abundanter oleo eius cum infunditur
corpori ut uelocius et molli fricentur tren
siones exsoluantur et exercitio fatigata
molliantur non tamen ita sit mollis ut frica
tio non perueniat ad profundum in contrarium su
perfluitates que continentur in strictis poris
ymo dissoluantur in ipsa carne. Est enim
dictum siccatum et spiritus contineatur in tantum ut
musculi thoracis teneantur ut ita inclu
sis faucibus spiritus ad dyafragma impellatur
et sic cum dyafragmate elleuentur uiscera
epar splen uentriculus et subalia intestina et
anus et tunc musculi qui sunt super epygra
stium teneantur ut ab hiis et dyafragma
te uelut a duabus manibus uiscera pre
muntur compressa contrarium in eis superfluitates
ad exteriora expellantur in regiones proxi
mum inueniuntur et tecessimus ibi positus. Si
epygastrios musculos non tetendens
uiscerum quidem superfluitates non euacuabuntur
sed eas que in thorace et pulmone sunt constrin
ximus in fines inueniuntur quod melius est quam
sursum moram. Ex fractione enim uenis
sanguinis uomitum sanguinis secessione fiat quando
pectoris et pulmonis que uolentia
accessu prohibentur. Et in retentione spiritus si
tendantur epygastrii musculi et dyafrag
ma in fiora uiscera pungabuntur. Si non ex
thorace descendet in fines ad organa ci
bi ymo omnes superfluitates in thorace re
manebunt quinymo si illis tensis con
tineantur dyafragma omnia replebuntur san
guine et spiritu omnia gule quasi membra et
ad caput non descendit omnes defertur super
fluitates ut in buccinantibus et maxime acute
locantibus quibus dilatatur totum collum inflati
fauces et caput uehementer repletur. Ad
siccandum alii retro stantes eaque esse ue
tre siccantur alii non ante metuo plenon er
uoluentes cum que siccantur costas et pectus
et dorsum siccant et sic postea liberos et non co
ntinuus et uehementibus motibus simulantes
uoluantur multos non impellantur multotiens
mutentur multos supinus et stans et super dor
sum sunt alternatim et tum alternatim cum inb sic
cantis compliceret. Ad spiritus retento undique
impelleretur et tunc cogere subtiles poros et si
magis constringuntur et impellantur omnes subtiles
poros pertransit et defert secum spiritus aliquid
superfluitatum subtiliatum. Ad subtilia
foramina insufflantem uehementer pungant
spiritus eius manantem concitus pertransire uole
tem iter quicquid ante se sunt impellit obliquo
non secum ammittit impetu lationis utrumque
concitum. Ad in medius exercitiis reti
nere spiritum prodest ut paulatim post euacu
entur. Si enim repente retineat spiritum timen
dum ne poros oppilet et maxime si grossum
multum sunt quod sentitur. Si non pauci et
tenues sunt et non multum sustinet et cogatur
simul totum eiciatur expungat tunc retentio
spiritus quod inuasus et ius contingit multa magis
quam in proximus poris et maxime si in qualitate
cibor ut porrunne et quantitate superflua sup
sit. Ad dulcium aquarum calor utitus
siquidem euenit sit .ca. est .bu. sunt tepi

te fiu 7 bruia. Sed calidiores magis q̄
oporteat calida quidē ē uaris nō tñ hu
mida adhuc sit̄ oleu ei cogit cor̄ ex
piratiu poros corū ue; puocatur ul̄
extioru huiitate in quidē istorꝰ super
fluitatis euacuet. Q̇ uero eciā aqua
calida pacēs q̄; euaporat huiitates
replet tēruiante supfluo ptes corpis
uel mollit ul̄ digit ul̄ roborat uirtu
te; 7 dissoluit si quātitatē ei. Q̇ uero ex
cessiuē exercitatis iuuenis ducendē
ad balneū 7 sup aquā nō debet utilitate;
quiā ab exercitio motato 7 frictione cura
tus ē fiui diu 7 rebsā mbra uī mollice
7 euaporabit̄ siquid supfluitatis ul̄ liq̄
ṗorius carnis mollis ul̄ pīguedinis
itis acute retinet. Q̇ ō i moderatis
7 uehemēntibꝰ ōtigit exercitijs. Si aūt hec
euacuata sūt u; h̄ i moderate exercitat̄
ē idiget h̄ iuuenis balneo ad hec solū
ut a sudore lauet̄ 7 pulue. h̄ ei q exercita
tus ē nō ō; ut calefiat īcor sicut illiq̄
sūt exercitio balneāt̄ 7 eorq̄ eos scipos nō
q̄ ei i moratū i solū i lectis aqua fuit;
festinet motiūe q; h̄ moderate nē cor̄
egrua. Q̇ uero quonsq; augeret cor eut̄
tu; fiui nō balneādū q; phibet augm̄
tatē; admitto uō uī suffinet̄ assue
factū corpus cor̄ fortificat 7 aūtē
spissā adūiq; pficit ut nō ab extioribꝰ
ledatur. Q; quidē itepē balneāt̄ fiui
aqua d; hoc iapē hora anni icipiente
estate ut usq; ad yemē iā assuefactus
sit 7 dies ut pole ē nō uētosus s; calis
simus 7 meridionalis sit. Et hō q eū
balneaūō i medio q̄rtū septem. ec. 2e.
ānū fiuit̄ ab aqua cū illo die ul̄
pcedēte nec aliquis suā ōstituiē;
custodiēs sit 7 aiō nō tristis
h̄ letus maxie tuc qui prius fricet̄ lin
tris duriorib; ul̄ spuma ut equalior
fiat fricatio deiū fricet̄ oleo postea ū
exerceatur equalib; quib; assuet̄ erat
exercitijs s; minorib; d; iū repēte i aq̄
descendat ut momēto uno oib; mbr
corpis circūfundat̄ aqua ne si paulatī
descendit rigor inascat̄ sit at aqua
intepida u; multū fiui post modū nō

7 tunc uteret̄ egredienē ut ab aqua 7 plib;
manib; fricatur quousq; calefiat cu
tis. Et postea aliquā quidē pla assi
suetor minor uō potius offeret q; plā
appetiit i fiui balneo 7 digerit melius
7 siccauit min. 7 recedat senslim ad ex
tia foras 7 si corpis quidē tumore;
equale antioru hūt ōstruit uō 7 lacto
siorē 7 fortiorē 7 aūtē duriorē 7 spissio
ie. Si ū q̄ i eo ī iso die agenda sūt oīa
nichel 7 quarto 7 pē pcedēte iubebimus
eū so itrare fiui; aquā post pdcūi; frica
tionē i p̄mo igssu fiui; si nō 7 tēno uide
tib; nob i so igssu sq̄ uoluit̄ i morari.
Jmoret̄ aūt i fiui aqua s; assiduā ex
pictā. Si quidē ab aqua fiui exiens
i fricationib; boi coloris cito efficit̄
moderate i ea moratus ē. Si uō diffi
cile calefiat 7 discoloratio pmanet̄
usq; ad multū tps imoderate usus ē
fiui. Cuius q̄ rc spinces cogitaces scies fiu
tātūde fui amp fiui uī i aqua ē imorā
tus. Q̇ ad mō tanēbit qualit̄ pāu
supueniētia cougait̄. Q; si maxe sit he
ōstitutois corpis 7 negotijs secularib;
sit liber 7 sibi iuuat tñ i pole ē oīo ipz
ul̄ psitite i aquā peruire. Si uero eos ē cui
uenē exercitabilē sept peccatis ictē qd
labor nūcupat. Q̇ ō i cliniā hūt q̄dā
laboris i hoc q; uidet̄ eis fenum al̄ sa
uari uerh ul̄ oīa mbra corpis ul̄ que
laboraueit̄ solū. Quidā uō i hec quod
difficile 7 angustiosū senbi sūt i p̄mo
i motib; accipiuit. Q̇ ō q̄dā i ceubile;
al̄ scuiem bile dūt al; nō ulcerosū
qui ōfiteet̄ cū moueret̄ sicut leus doler
noiant quidā uō i hoc qd uelut qssa
tu 7 iflām sēruit mbra. Sūt qui lu
siplices dispōnes miscet ut sit ōne
laboriī. vij. tres siplices res ūna ulce
rosa i flatū 7 ā poite. e. tēsiua 7 ulcero
sa tēsiua 7 iflatū dolorosa 7 i flatū. Et
nī cōs tres simul ōueiut. Q̇ ulcero
sus labor sit ex multitudine supflu
tati subtiliū 7 acuū que icēdunt 7
grāant̄ aupliti erea ul̄ exetosūs abi
supfluitatib; eftusis 7 subtilians iū
oib; expulsis liquatā quādī pigue

dine uel carne molli necē ē ab lruitati
bꝫ subtilibꝫ ⁊ raris pingi ⁊ uelut p fora
mina qr̄ spissa inde eis cutis ⁊ carnes uī
calor ⁊ frigus qm̄ ī na sēit ut cū forti
ter actes ⁊ multe fiēnt supfluitates
Ad ī labore tēch mūr mēbra solus ulce
rosus nō iesē ss̄us ī hoc labore supflu
tas quidē nō multa retinet ī corꝑe
musculis aūt ⁊ neruis dispō queda
ī uelut ī motionibꝫ fecerit tēsionibꝫ quā
ī scatis fecerit ⁊ sistit que ꝯ fecerit ū
tute oīn dēs ꝯ rigit ī fortioribꝫ actioibꝫ
aēs quidē in musculor tendi ī multo nō
sibi in laborare nimis sōs hꝫ q̄s: mar
fricatiōne tēsionis sūt qui obliq
nimis tendūtur. Itaqꝫ ī hys nullus
labor si qui aūt p tēdūt ut ppē ad eūl
sionē ueniat relīquitur que cū dispō hē
sibi ei que fractūs sit uideat ad uici
tēch ⁊ ī sine qua q̄ tēdat. Ad cū ꝯpla
ta ī flām sēntimus mēbra musculis suffi
ciēt calefāis uñ sit pē naturā tumor ac
tinbuit quidē cū sufficiā sibi supfluita
tū. Quid eē tenāclos ⁊ neruos hꝫ sūt dis
positio que ī p fūdo hꝫ sēnt uocat exte
suui laborē supfluet tn̄ ei ēiam hꝫ huic
ordinē musculi ī cutanei ossiū ꝑ ītis
iuncti ossibꝫ sūt tenācios. Ad ē qdā
dispō que uī eē labor cui gn̄s ē ī eo qd
musculi sūt amp desiccati qꝫ oꝫ ut uoti
cor ambū ⁊ depssūt apparet sic ad moti
ones pigri cū in ulceroso labore ī tumo
re maiori ī ipo fz nāz. Ad sanatio ul
cerosi laboris ē multa mollis fricatio
eꝫ uō dispōnis euaporare eī oꝫ supē
fluitates ⁊ sic qēscet passio euapora
bit aūt fricatiōe multa ⁊ molli cū oleo
multo dulcissiō ut sabino ⁊ nulla stip.
hūit ut yspano ⁊ veneto ī ō frigū. q
oliua ē inmaturā ⁊ omotrios. nam
maiuē eē austerā olī q ⁊ gustu discē
mare tn̄ nō fricatio ⁊ deffendit a fri
tatu hoc labore cū fricā ⁊ post fricā dis
soluit sic tantū cū cātū ī quo fiunt
motus maiores q̄ntate ⁊ mediores
qualitate cū multis ī medio quibꝫ ī
quibꝫ oꝫ fricare hoīe; tactū simul a pli
bꝫ famulis ut nō ī frigidet mēbr eius
aliquid ⁊ citissime euaporēt supfluita
tes. Sig supfluitates hūt ī cute uel sb
cute multis fricationibꝫ curabitur. Si uō
plus supfluitatis ī musculis ē collecti
q̄ sola fricatio nō sufficiat ad euapora
dū oꝫ plantonibꝫ exercē ī motibus
indiget enī nō solū ut ab aliquo exi
on actionē sūt ab alio sēd sui ipellant
impellit aūt eas actionis ī motibꝫ calo
ī ipso qui simul expellit ⁊ uapor tēsio mu
sculor ⁊ tāliū expulsiua quia ī motu uiat
Ad tensiuus labor cuius dispō nō tā
solū q̄ sic fricatē paucā ⁊ molli polei
dulce tepidū ⁊ qēscet statī q̄ ext ⁊ lal
neis euacuatis ⁊ āplior mora ī calida
aqua. sꝫ bis ul' ter eū balneāus mag
ne ī sectes utilitatē ⁊ post balneū ūgat
aliquā ī duraē ⁊ sicut dē ab illo ē pin
gue olei uirsius ūgatur ⁊ ī postrīo die
surgēte a lectulo ūgatur nō sūme olo
ſtō in diure ꝯtū. Ad neruus labor q̄
sanus ⁊ ī flamans uelut ē in ilīs sit mo
tibꝫ. itaqꝫ nō assuetis exerātior sepius ī as
suetis nō exercitati uī uel uēcilis sit
motibꝫ ⁊ multis. Et h' solus labor ele
uat ī tumorē musculos sup nāz ut ui
deat flegmon dispō cor nō tacti dolet
⁊ sine ꝑ ī aucte sc ipsos mouē dolet ⁊ ꝯli
ores appet q eē ē oūm laborū. sꝫ hꝫ pp
ea neruos ī uīsos quassatos sēnt
usqꝫ ad ossa. Ad aūt quassati ⁊ ī flāti
doloris ē fruires ī tēsiones oūn ī flātor
euacuare supflua ⁊ reges tēsi ⁊ ī flatio in
flāti. Oleū ḡ multū tepidū ⁊ molles
fricationes ⁊ lōgissima aquis calidis
mora sanat hos labores ⁊ magis sipne
tepidior sunt. Silr̄ ⁊ requies multa et
ūctiōes ꝯtinue ⁊ oiā q̄cūqꝫ q fatigāt
ē reqescē sanāt mitigāt ⁊ supfluūtē
uaporāt. Ad eē ē. qdā dispō q ē siliōr
labori nō ē aūt labor qꝫ nō ulcerosa
in tensa nē ī flāta hꝫ dispōnē motiō
nē aliq̄ in dolorē ad motus hꝫ ut relq
labores ignauiā si extēsionē solā cū
siccitate sit ī cuiꝫ nimis ⁊ exercitatus ī mo
derate coꝛꝑibꝫ ⁊ nō hꝫ ī ꝑ ꝑ ꝑ ꝑ ꝑ ꝑ
uēntibꝫ. Euaporāre enī sic supfluitate
⁊ remittitur tensa ⁊ mēbr reliqua sc̄dm

n siccitas ex inmoderato motu. Indiget
aūt ī pō die nullo alio p̄ter quod utā-
tur nisi aqua calida ut leniat ꝯgregē
⁊ calefiat ⁊ molliet cutis. Si n̄o indige-
at potiū petito ē catasbin ⁊ mollibet
tatis ⁊ unctionib ⁊ fricationib ⁊ solio
calido infundat n̄o ꝯfestim. ita ut ma-
neat eis ꝯsequens ē calor ⁊ robur ⁊ tā eua-
porent ⁊ facile scannes ⁊ reuertē nutrimēn-
tum suscipiat q̄ manet eis plenarium usq̄ ad
finitam dietam. Et ulcerosus laboꝛ si
sufficiēt a potissima unctione inniūt indiget
alio uel par minori adhuc n̄o hūor
ꝯpruerit. Similiter ⁊ quantum dispōnē in
aere innotēt. Sic meruit balneatur ⁊
mutant. Et tēsiuus labor pauciss. in-
diget cibo. Et iflatiuus labor huīdiss
⁊ paucissimo ⁊ frigido indiget cibo. Et
oēs laboriosi euchimo indigēt cibo
q̄ uiscosius cib ꝯueniēs ē ulceroso ⁊
flōnoso labore qz prohibet euaporatiō
supfluitatis. Et uiscosius cib simul
solito dē tēsiuo labori ꝯfēdim. Et
labore labor curat cū ī supfluitates
maꝰ hūt ubi ē musculos equalia ex-
cita ⁊ hodie qz adhibē catarcta. Et d'
quiete sanat labor tēsiuus ⁊ flemō-
sus. Et d' subtrahē oz cibū laborio-
sis si fligmosi. Et assiduu tandem sunt
ulceroso labori sicere a potissima pri-
ū sunt. Et in dispōne q̄ ē sūis laborib
ī quā ex ulceroso labore quid' sedant
pla oz acutē ⁊ cētū plus offerre sq̄
plus exercitantis q̄ pportiōales ei labori
b oz eē cibos. Et laboriosi q̄ hūt
supfluitates balneandi sunt euētus aq̄
Et flōnosi n̄o indigēt balneo euētur
aquar̄ sz tepidar̄ n̄o calidarū. Et q̄
hūt dispōnē siccā laboris calidi egē-
tur balneo qz indigēt nutrimēto. Caut'
& ꝯstrigētia q̄ sit aqua feruēti tam
q' scit ⁊ qz desiccāt sunt utendū d'inde
humida dieta. Si in tēsio in supfluitate
subtiles ⁊ acres eis sunt ⁊ n̄o flōnosa
dispō. Et post uehemētia exercitia ⁊ hūi
sebit ubi athletis ē utendi ferueti aqua
balneari qz sepius ledunt dispōnē sicc̄
labori. Similiter ea ch̄ocimi sunt ul' male

hūt uel n̄o assueti labori uel ī bee culles
uel n̄o iuuēs qui exercitāt' iuuo ī honei
tuūr sepius n̄o fatuis laborib. iōq
n̄o feruēti aqua eis balneāt. Et d'
quattuor mixtiones labor ꝯgnoscēs
ex eo q' sunt ꝯuiēte ꝯgnes. Et intentio
cure hay mixtionū. alia quidē cum
cois oīum respicit ad id q' dicitur ī n̄o oīo
reliquū neglige. alia n̄o ex ppriis lib'
dispōnib colligitur ⁊ fiet a pprii pria ⁊
cum respicies ad utraqz ⁊ magis i
ad inuantis sui ꝯtrarie ⁊ dignitate ut ut
flōsū sui sz ppriū flōsū ut si tēsiuus ⁊ ul
cerosus labor simul ꝯuenerit tū maius
sunt accidentis altius eē ut si flōsus
⁊ ulcerosus labor simul mixtus eq̄li
excessit ab eo q' sz naturā flōsus cū flox
ad se cū it eē qz dicitur iuuare. Similiter
prius excessit flōsus plenius n̄o ulcēro-
sus discessit ab eo q' sz naturā ī ūiēs
anī īcōnī suplhr̄ndet sz magnitudinē
ulcerosius quātū flegmosius sz quātū
tez sūt magis sū min' ⁊ sic inuenies
q' d'nātur ⁊ si equale inuenies ad utrūqz
respiciendo. Et ex d'ictis laboribus du-
alitē eis mixtis sex sunt ꝯiugationes
trialiter n̄o quattuor. Si n̄o oēs quattuor
miscerēt' una sit ꝯiugatio. Et nod
flenosus. i. ꝯstructionibus poros qua
prohibēt euaporan supfluitatis sit ul'
ppopilatione que ē uiscosis huōi
b ⁊ grossis repetere spēm simul sunt eū
b ad cutē quā n̄o ꝯtigit si in euchio
hoīe diligēt educanda ul' pp pinguedinē. i.
spissitatē; quā ⁊ misit. i. pellis ros; poro
rū ; sit a siphonsis. i. stypticis ꝯstipātib
qui sunt unctiōnib ꝯtinge eis ul' pp uelhemis
frigus ul' pp balneū alluminosū ul' eis
balneantis ul' aliis sudantib ul' alit' ex
quacūq̄ cā intentis cute ⁊ flāte an
in stridarcē; quidā ⁊ ī spissitate ēēcu
tis sunt. Que dignoscit' ītatū ex ex-
pollantis decoloratiōē albi ⁊ dum uc
ꝯspissitatē cutis ⁊ exitu ꝯ difficili
taī' sunt. nec ei sudant ut prius ī b oīco
loris sunt ⁊ si uiolenta īferrēt sibi in
uehementia exercitiis sudoris aliqd p
uocaret ⁊ minor hec eē assueto ī sū

ori et minus vaporosus. Sanatio vero eius dispositionis est calefactio que conveniens fit rigori et vehementioribus gimnasiis utendum est et balneis calidioribus melius autem si voluptas est in domo oleo pingui quod sit calasticum ut sabinum duos vel tres horas ante nos ut sit subtile et calidus deinde movere in pelvi sit aque pars in aqua sit multum sit. Cum autem inducitur ei ungatur oleo aliquo quod moderate foveat ut quod fit egyptum quod nominatum est oleo aula et penetrabili et insimiliter veteri et oleo anetino et maxime si viride fuerit anetum et quod ex semine elaterii .i. babietis iacobini.

Qui post venerem proprio exercitio utendum quod sequantur motum minus est tepido qualitate vel vehementius et acutius quod hoc contingit unitas et facilis sudatio quod secundum venerem et maxime si fuerint iuvenes et fortiores qui venerem utuntur. Nunc enim exercitium exigit calorem et acuitate et calorem motuum et assiduitatem et exaggitatem totius humani corporis. Si vero qui utitur venere vel propter eam vel aliter sunt imbecilles post venerem apothiapenticum utendum est exercitio. Quia et dissolvuntur et siccatur corpus sicut et alius plurimus exercitus. Si fortis qui venerit usus est bonum autem concedere in frigide aque balneatorem fugiat. Cibi vero sit eius multitudine quod parvitiores qualitate vero humidiores ut et eos humidum digerunt a siccitate ex venere secutum contingit. Non autem sit frigiores sed aut medii cursus aut calidiores. Quod est quare ex venere minus et in imbecillis fit corpus quod spissant et calefaciunt vi nature roborant afferuntur. Quando autem minimum convenerunt plures dispositiones siquidem unum ostenderit curationis modum intendere curam magis quam si singulis unaquaque dispositio nunc esset. Si vero simile sunt ea que secundum diversitatem dispositionem sunt prius congregata sunt. Non autem alia curatione negligere.

Quod per vigilias supervenientes vel tristitiam vel utrumque siqua indigestio consequatur neque quam exercitationes si vero sine indigestione fuerit apothiapentica fiat exercitatio. Quod iterum primo minus est leditur enim ab illis exercitiis in talia ferret et maxime si ad laborem est tracta ... tur et non est minime quia cum corpus eius desiccatum fuerit quod et tenuiores unum et tardiores agunt audientes a mollioribus sanatum fricationibus cum oleo plurimo et balneis calentis et motibus tardioribus et sine vehementiori tensione requiescentes pluribus horis. Quod est apothiapenticum exercitium.

Quod omnes humiditates qualitercumque occasione orte desiccande sunt. Que humiditates orte ex desidia in hertia longiori valde et ab humectantis humiditas nam quales sunt plurima fricatione et oleum quecumque non acceptam assumptam in moderate et in oportune longiori indigent correptione et non repente sed possunt curari. Quia si intendi laborabit homo sufficienter ut desiccet corpus humidum totum corpus capiet a labore et febre extimamus omnino. Si vero male fuerunt humiditates pluribus diebus tempore curabitur. Si vero ex potu amphori in sexto die sine orte sunt sive prime capitis vel oris sive in una pole est perfecte curari die superhumectantes in siccis fricationibus exercitationes vero acutius minus aut potu utentes et ab desiccantibus. Sed si superfluus aborius animo humectabus aliquis caput vel stomachus suscepit lesionis non facile curatur sed post tempus. Sed supervenientes diversitatem sic in talis eodem modo curantur. Quod optimum corpus cum manequidem sentiunt siquidem sunt equalia fuerit sicut fluum est fricare vel ungere istud non opus fuerit frigore valido afferente sic eos quod frigida aqua sunt balneandi et huius fricatione prohibuerit. Si vero mane post sompnum sensus laboris eis fuerit ungimur mox et fricentur molliter. Et si siccitas eius amplius quam fuerit corpus ungendum quidem est oleo dulci quod humectatur corpus et fricandum est parum et non durum in molli fricatione propter eius solum redictatem indigemus non autem alterare cutem neutris humidum sed neque evaporare quid corpus quibusvis generetur sed durior fricatio alterat et spissat et indurat cutem mollis vero evaporat et alterat quod minimum et molle operatur corpus spissitudinem vero cutis congregat volentes siquidem ex duris fricationibus et alterationibus et vehementi exercitatione quod pul

uent multo fiunt oleo hūectanti 7 dulci
ungētes mollit fricamus. Si uō exsiccan
te fiūt quidē pmū siccis 7 uel calidis
fricationib; sed uō fricationib; que i
ex oleo calido 11d q; sz nāz reduce;
Karitatē uō curam uel ex balneis
plib; ul' fricatōnib; mollib; uel ex
uenenis usib; que i natā ē paucas q
dē siccis fricationib; manē paucis
uō deinceps cū que cū oleo quodā
stiptico sanabitū. humectes uō que i
ex plib; potib; fiūt sole fricationes;
maiē tamē plites ul' manus frē i
solas sine pinguedīe aliqua uel cū
pmissiō oleo dulci aliquo ut sic eua
poratō nō stiptici. Sz uespina
fricatio utilis ē uel de laboriosis et
desiccans 7 nō unctis. Cū g' ē bone
ensis uel labor uehemēs uel fricatō
imodāta exsistit sz eoi quidē pradū
minus sit mediū uō tps usq; ad ce
naz sit amp' 7 i eo tpē e i quiete mul
tū; sit paruū uō icedant 7 subdesce
dant cibaria hys motib; ōcussa. i
melius uō si i incedē potit hys tm
bū gestis sui picullo ent fricatio oleo
dulci. nō oio uō tangē uentrē ne 7
cibaria deterius digerantē. Reddatē i
quidā huōr ex eis semidigestus 7
turbatur caput 7 euitatē sed optimū
g' ē nō tangē uentrē. Si autē qūz r
musculor' musculor qui secus ipō
corpus ul' laboriosius quidā sēpius
ul' amplior siccatus appuerit ūgēdi
sūt moderate mite tangētes.

Ycol
ithecli
de egro
tantibus si

thoētis tractatit 7 nō i libro aute
Galiace enī docuit picula ē 7 ter
cator arp. Cū ps autē labores. Ostē
dimus autē qm silis ē 4 psit sodiaz
futuror labor 7 corptio ia gnator
i eodē g' li uniq; docendi. Quod h
nūc dicemū p' de la de quib; dāt dispō
nib; silib; extō cū sine exerys ōtin
gunt. Cū in superiori tāo libro dēis
tractauit qm. s. in exercitijs fiūt sed
uō dicemū de dispōnib; silib; ispē eis
Qr i exercitijs imoderatis natus labō
sanatū ē sinthoma. q' autē sin hys e
giotantiū qr ut. v. aūt labores cale
annūciant egres. Quod ulcerōs
labor motus sensū triste qi i ualbū
nto corpe fert ul' sz cutē solū cū mo
deratior fuīt ul' sz utraq; subiectas s'
carnes cū uehemētior fuīt ul' sz utrq;
cū fortior fuīt 7 hic tal' sensus ē syn
thoma laboriosū. Cā autē pp q' i
fit h' sictio ē acredo huōrū 7 subti
liū 7 calidorū ut 7 rodant 7 stimulēt
7 pugnāt corpus 7 h' ē dispō labo
riosa. h' autē cē cā effectiua ē duplex
qm; quidē ē ex imoderatis motib;
7 uocatur peritantica cā qr nequaq
iest sz alis corpus qm; autē fit ex ka
thocia quadā; latet sub ducata et
uocatē hec cā pinguitica qr sz ipm
alis corpus ōtinetur 7 tales labo
res uocantur. v. cales. Qr tēsiuus
labor uocatū plectoria seqitē ten
dūtur enī solidē alis paruile 7 ma
xīe hec i quib; huores ōtinētur. ac
cidit autē eis grauedo ūtutis nāl'
7 alis 7 eotice qciq; bani fiūt plēs
7 difficultas motus. Qr ū multi
tudo huorū nō ē cū ulcerosi laborē
sz acredo huōrū qui i cute 7 carnib;
ōtinētur quecūq; ē quiescēs cū eā
cuacet sensū; latet. Si uō moueā
mox cognoscitur mō autē ul' sz ppriā
nāz ab ipis sensibilib; corp; i expelle
tib; i se ōtētus mordaces suplfluita
tes uirtute sua expulsiua alienor
ul' mō sz accīs qr mō ul' mbrū ah
q' ul' totū corpus 7 sil' cū eo i se ōtē
tas 7 mordaces mouemus supflui
tates 7 si hic motus pmissimus fuīt
laboriosū; sensū; ifert. Si uō maior
ē multitudo huor' i horrorē fert. Si ū
adhuc maior 7 uehementior h' motū
fuīt rigorē infert. Si autē mote sup
fluitates 7 i calide quidē 7 putride fu
erit nō solū; frigus 7 rigorē ifenit
sz 7 febrē accendet. Si autē frigide 7 sub

tiles frigus et rigorē īferūt non tñ febrē
Quod uel sanatio ulcerosi laboris ē q2o;
sui calida sine fin fiūt supfluitatis eua
cuare ul' altīre eā;. Sz sinō alterabit
nullo mō q2oīo aliena ē in suscipit nē
decoratione sic in q̄tij cibaria iqbz ī
aliū digerunt q2o gnē oz hr̄ q̄ dige
rētur ad q̄ digerit nīc euāre eā uelo
cit̄ tēptāndū. Et siquidē inētre fū
erit supfluitates ixe corrupte finalr̄
ul' uomitu ul' egōne. Qr cū ulceros'
labor sit ex cachoxīma acutū supflu
itati scruptandū ū ē supfluitas ū sui
ī solidis solū corb3 sui ineētēt ul' uena
rū. si añ uenis exiūt sola ppendemus
ieē supfluitate quātitatis cacheumie
Qr q̄ñ mo cachoxīmie cōtiīt p̄mūer
dietā qua usus ē qui laborat semp
tīdo ī hic si indigōnes pcessūt mul
te plēs et maiores assuetis aut et caco
cimorū cibor īcilit multitudinē aū
uini pueri mixtū et ptenui grossum
aut aqua marina multū aut et oloī
uinū bibit et aque poti erimo trāsit
in semel in bis ūnequeq3 horū peris
horī sil' ī lōgo tpē. Scdo nō scrupta
dū sūs exsuetudine sic nā talis ut
pate cachoxima ogigīt inemes aūt
hec ītrigans eā si scabiosa dispō uel
lepsā ul' ulcerosa ul' plies multū ei ī
cidentīt ul' ignis sacer aut herpes ul'
elefantiasis ul' alopitia ul' fructiale
plēs ul' ulceris ul' ulī quecūq3 corrup
que ex cachoxīmia gñant et augent
syncopā. Tertio nō scruptandū;
an assuetā quedā euā nālis ī tēpa
ē ul' puomitū ul' pemoroydas uel
dissītia; ul' mēstrua. Quarto nō
scruptādū nū qui laborat assuetū'
fuāt expurgare seipm sp̄ nūc dimi
sit. Quidā ei hipidatis .i. deorsū habi
lit̄ purgātib3 farmacis. alij nō uo
tū puocātib3 ul' urīn; ul' sudorē uel u
tendo aquis p se calis ul' sulphureis
ul' nitrosis euācūt suas supfluita
tes ūnequeq3 uēit ul' an p̄mo ap
ocepserit. alij nō p̄siōib3 qb3dam
purgabāt se multū et ab exercitor assu

etudine seipos qui abstinuerit. Quidā
nō africatē ul' balneo ul' unctionib3
post balneū cū uino dulci. Hīs aūt
et de discretis hoīb3 nō solū de euētis
Qr scz misurā quātitatis ppordal' iuci
enda ē cunctio ut siqdē pauca oīo sūt
nō cura euāre solū aggīta q̄tuti mo
derata erit eēūtio. Sinō maior et sup
fluēs carnib3 repletis fortior erit et cūti
tio. Sinō totus ī mūdus et supfluitate
plenus erit sanguis adhuc maior erit
euā. al' cūtitio facienda. Siquis ī
nā euchimus ē qui añā quidē sana
tiue poiā dietaūs ē uīcāut ppq̄dī
neīītatē in itinib3 multo tpē cōtinuis
et nō assuetis usus ē exercitijs neq3 bal
neis sz usus ē cibis ī potib3 malis et pt
prandiū ul' ī ptotū diē egitatue nō
cenā multū bū accipiēs ī nullo nō
peccauit eē quātitatē oblator et ī ōī
digōnē aliquā nō īcidit hīc g̃ nō ml'
tū; cachoxīmū in lōgū idiget cunctiōne
si solo exercito a pothimpeto et alem die
tā et euōne solū ul' sz supfluitatē q̄ eē
euēē q3 ibi solū sūt. Siquis euchī;
neēītatib3 plib3 ī digōib3 plib3 īcideūt
et ulcerosus sēsus ei fiūt nō sz eunē so
lū sz et psiidiū ut subiciligamus eam;
eē plenū cacheuiā cor nō ulā hunc
talē ad exercitia ul' moti ulē; aliquez
ducemus. Quiesce nō et dormire in
lētes ī ieiunio cū stiechiem' ptotū diē
d'in in uespā ingentes pīgūt et balne
antes euētam aqua calida cibū; eu
chimū et sorbilē purissimū dabimus
nō abstinētes eū a uino. Vinū ei sup
eē digerit seminādos hūores sudorē
et urin; puocat et sōpno ofert. Indigeī
ei in his qui ita scīnt q̄ quidē iā cū s
sime malū ē cacheuie digeri nequaq̄
ultra ualētis sudorib3 et urīs euāre ī
Qr aūt uelut scicotū adhuc digerē ī
et bonū facēē q̄ optie psōpnū et quietē;
pficit. Siquid g̃ pōcis irstaurabitū
syncoma ad assuetā reducēē oz paula
tī; hoīet. Sinō et sz deinceps diē ad
hucidē syncō pmāsit scruptādū; iā
de fortiori auxilio et maxime sip uetē

illa laboriosus magis vel anxius vel insompnis vel inquietus fantasmaticis in turbulentis sompnis effectus est hos ei similes cum forti intuitu [illegible] alterum vel significandum vel purgandum. Et si quidem cacochimia que laborem operatur cum multitudine sanguinis fuit vel flobotomando vel quod minutionem proportionale faciendo. Sed vel emoroydas fecimus sanguis aperire vel in mulieribus prouocatricem euacuationem mouere vel quibus nichil fuit hoc scarificare eum. Similiter cum multitudine cruditatem in indigestorum humorum fuit farmaco purgando quod maxime proprium cacochimie. Similiter si cacochimia sola fuit sine sanguinis multitudine ad proprium tristitie humoris euacuationem ueniendo. Cum in tercalli uero intuitu minque minuendum moderate vel purgandum. Quod in laboriosa dispositione semper timida est secundum species superfluitatis et precedentem dictum ut si desidiosa maxime flaticus aggrauabitur humor in laboribus uero pluribus estimare quidem amaram coleram in supremo non melius humor et magis superflui laborauit. Et labores qui sunt cum multis sudoribus grossiorem faciunt superfluitatem qui non sine his tenuiorem ut si in yeme vel frigidis fiunt constrictionibus. Et sudor est cognitio humorum superhabundantium per totum corpus. hic ei est gustu acetosus. alius non uelut aceto vel fetore aliquem [illegible] redolens. alius non amarus ut uterior cum balneatur equi sella lignea ut obstruco aliquo abstergentes a corpore sudorem vel casu cadente a fronte eos gustans alios eius sapores inuenit. Et ex colore predicitur apparet in yctericia euidentissime similiter tali colera in fortissimis laboribus uehementissimus estiuis vel euidentissime exercitiis vel torrentes aqua medius ex albis uelut citricantis ut prima colera. Similiter si apparent in nostris regionibus et qualis est in causa apparebit. Et urina est cognitio illarum solum superfluitatum que in uasis continentur cum enim enorima et ypostasis significat eius qualis in uasis est sanguis. Si enim fuit colicus necesse est in feminis colicam citrinam speciem colere apparere. Similiter autem et si flaticus fuit [illegible] certissime indigestus fuit tenuis et

aquosa est urina nec ypostasis vel enorimatis. digestio autem vel urine hec sunt et aqua desuper superestrit nebule tenues sicut coagulatio que est super in fundum urine. Si autem urina fuit turbida uelut que subiugalium significat quidem in plectus crudis humoribus esse uenas non autem quiescere ex ipsos naturam indigere robustie. Si autem resident uelociter et ypostasis fuit alba leuis et equalis mox superhabundantem eos esse naturam significat. Si ad urgentibus nobis urina fuit primum turbida sed festinanter intelligere digestiones cruditatem humorum naturam ostendit. Si uero post amplius quam non bene superposita se deuenerit. Considerate in multis uero turbulentis sit ubi cognitio residentie vel uelociter vel tarde vel nequaquam fiat. Si enim uelociter fiat et ypostasis fuit alba leuis equalis fortiorem ostendit longe naturam his quos digerit humoribus. Si autem tarde quidem et ypostasis fuit in predictis aphorismis natura in predictis aphorismis superatum esse humorum. Et Si autem vel omnino non resident vel cum mala ypostasis infirma est natura et indiget auxilio aliquo ad digerendum humorem. Et quam apparet esse habitum uniuersi corporis alius color eius quam esse ipsum sit dominantia ut calidus [illegible] in ipso fit calidus dominantibus humoribus frigidus uero frigidus. Et corpus albus [illegible] flauus ostendit dominare humorem. Et autem [illegible] vel citrinus colericum. Quod autem ad ruborem abeo abeo quod secundum naturam sui est sanguinem superhabundare significat. quod autem ad nigrum nigrum collegit coleram. Et ad liuidum solum vel plumbeum vel liuidum mixtum cum albo crudum humorem habundare [illegible]. Color ei humorem est non solum quia color est forte ad profundum humores retrahuerit vel propter frigus vel rigorem est vel propter presentem ut timorem [illegible] uehementem vel incipientem [illegible] alter ei numquam [illegible] intus ad profundum humores. Sic enim intendit numquam autem uolente in [illegible] ad ipsum si forte [illegible] ut in forti vel uerecundia [illegible] humoribus uel non [illegible] vel inflexus in modi [illegible] adsit [illegible] et tunc non credendum coloribus. alioquin si sint uiolenta fuit

nõ fallax e sanguine quã diximus a colo
nibus. Crudus humor i spẽ quidẽ
flãtis ẽ, nõ tñ ẽ huiusmõi eo qui assueti
uocat̃ flã ut ad ultimũ uõ nõ uisco
sitas ei adest. q̃ si adest uocat hunc
huõrẽ praxagoras uitreũ quidẽ fiõ
sufficient' cruũ, crassiorẽ uõ crudũ
eo q̃ sz p̃eminẽtiã uocatus crudus
huor ⁊ coĩt sũt albi oẽs ⁊ uiridũ p̃serẽ
ãña digesti. q̃ sũt adhuc crudi. In mẽ
aũt sãguis ẽ ⁊ colicorũ huor ⁊ horũ
qui uocant̃ ul' crudus huor ul' flã. alii
cũ sup digesto p̃stituũt sãguinẽ by at
rũ dũ fõ. Crudõ hii qui sũt ãn q̃
ẽtissime sãguis ab his fiat uel ut fẽm
digesti. alii uõ i digesti oĩo alii uero
parũ deficientes a sanguinis spẽ. alii u
ultimẽ essẽt sanguis ĩtẽsitate caliditat'
⁊ hor ipsorũ uenũ q̃ hii quidẽ parũ
distãt a sãguine alii uõ plus alii
uõ plimũ. In hiis qui parũ distãt
utiq; audaciter uti flõia. i hiis uõ q
plus reuerẽtius. In hiis uõ q plimũ
nequaq̃. Insup ⁊ ⁊ scruptãtã q̃nti
tas i eis parũ sic ptĩgit paucus q̃d
ẽ bonus sãguis. plimus uõ albus
quidẽ huor abstinẽdũ a flõia. Siũ
hic quidẽ paucus fuit copiosus ũ
fuit sãguis audacter flõmãd. dũ sic
ut dcm ẽ secundũ uent. Et ad mul
titudinẽ respiciẽd' ⁊ ad spẽ, d'ñan
tis huoris. Siquis uõ ul' p̃peratẽ l'
timorẽ nõ uult se ipsũ p̃bere medico
ad nullũ modũ ablationis sãguinis
ad purgatõẽz forte ducẽ eũ. Siaũt ⁊
hic dubitat p alia euacuatõẽ sup
fluitatẽ sz i feriores declinãtẽs que
i euacuatione facile ẽ iuenire i dic
to uõ difficilis. Ita si eueñit ut
hõ i mala dieta laboriosus fuit ef
fectus. dũ ex p̃dcis signis iuenõ sõ gñe
uasorũ apparuerit aliqua multitudo
ei huorũ semidigestorũ. In toto ũ alio
corpe multitudo mordicatiũ huorũ
quos labor sequit̃ ad auctus uõ fuit
aliqualit' sãguis maxiẽ quidẽ ut i
dcm ẽ debet minuẽ sãguinẽ ⁊ pur
gare hic illũ huorẽ quicũq; dñãt

idẽ nõ suscipientẽ uõ eo ⁊ sanguinis
ablationẽ augẽ purgationẽz. Si uero
neutrũ horũ substinet ad aliã ueniẽ
dũ ẽ mã quã maxiẽ quis ⁊ sinõ ci
to si i tp̃e ampliori ad p̃stinũ corpis
habitũ reducat̃ hoiez. Quia g̃ p̃me
⁊ p̃ncipales due i tẽtiões i oĩbus ta
libus dispõibus sũt. coctio quidẽ cru
dorũ ⁊ semicrudorũ huorũ quicũq; aũt
sãguinẽ gñant'. eductio uõ aliorũ acuũ
⁊ mordicatiũ quicũq; sz ⁊ post hores sũt
sãguine. abstinendũ quidẽ ab oĩ for
ti motu. leuit' aũt ũcti ⁊ fricati oleo
balneãdi sũt q̃ maxiẽ mitibus balne
is deinde subsequente ⁊ i cedia deduc
ẽdi ⁊ si pole ẽẽt i sõpno bñ sacietes q̃m
digit quidẽ que digeri possũt euapo
rat aũt malos huores qui post bal
neũ sõpnus. Cũ g̃ ut par aũ dixi;
p̃ dierũ expletẽs an sedatũ ẽ labor
molestũ uidemus hoiez ⁊ ad balne
uz ducẽdũ eũ ⁊ sz dictũ quiescẽ ⁊ ieiu
nare cogendũ ⁊ si uideris oportẽ sõ ⁊;
balneabis eũ ieiuno i qete ⁊ sõpno
eaque i medio balneorũ custodiens
Cõfert eis ad sõpnũ nõ tñ ipm bal
neũz sõpnolẽtiores quidẽ fiũt oẽs q
loti sũt. nisi aliud maius p̃hibeat
Crũ ⁊ sõpnus ⁊ cũ ⁊ signũ bonũ ẽẽt ⁊ i
sperare utilitatis sicut si nõ potuit dor
mire post balneũz nõ bnũ cãul' sig̃
ad multã nimiã ⁊ suphũdãtiã hu
morũ ex sõpno ⁊ uigiliis possimus
suscipẽ cogitãtes. In fĩis ei cõmatã ⁊
lõgiores sõpni talis uõ ⁊ mordicatib'
i sõpnolẽtia ⁊ si dormierit nũquã fan
tasia ⁊ turbidi sõpni i adũt ut cito
excitgũt. Sicut aũt i p̃ die uni i sõ
paucissimas ⁊ sipliees sorbitiones,
afferemus eis. ampliora ei dant his
qui cibõne i digest ẽẽ gnũ rursus i
⁊ nõ nequaq̃ nutrĩe anxiũ ⁊ colẽ gñã
tiũ ⁊ nociuũ sõ ⁊ ũtũ s destructõ
⁊ ca choleme augmẽtatõ. paucissimi
g̃ eis dandi. maxiẽ aũt si pole ẽ suci
ptisane sp̃ ostructõ. sicut cõdu sic
ptisani ostructi parũ aceti hñs ⁊ ma
xiẽ cũ cordorũ multitudice huorũ

ul' inuenis ul' ptotū existere corpus
suspicabimur. Sicut mel'h acet' odū
suscepit uiscosiorē quā oportet pn̄
tibꝫ q̄r oppillabit magis quā expū
gabit poros quo max̄ īdiget ī grssis
⁊ uiscosis huōribꝫ quales sūt sep flā
tica oēs. Euchimū ḡ ōdrus ⁊ pp̄ hoc ei
oximiā supius s̄ū suppōnitur uiscō
sitas q̄ ē in ipo aceti ⁊ pori pani q̄r
modernū oppilabit ⁊ nutrit mag̃
quā ōfert pn̄tibꝫ. pp̄ ⁊ ptisane suc̄
potior ē ad hec talia ⁊ moderate nu
tēs ⁊ nequaq̄ ī stritoribꝫ uijs dete
tus. Sꝫ ⁊ ipē ptisanē scies ⁊ expurgās
poros ⁊ ī cidēs ⁊ dissoluēs quaticū
ī senuecoctis ⁊ crudis huōribꝫ existit
grossiꝫ. pp̄ uō ⁊ mellicrū ē aptū eis ⁊
oximel ⁊ appomel ⁊ pip ⁊ ꝫꝫ. ⁊ ō q̄ai
q̄r icadūt ⁊ dissoluūt grossa sine gr̄o
ne cachoamie. legumi ei aptissiā
ptisana. oleū uō lactuca. pisciū
uō petru ⁊ panū clibanici ⁊ fermātatū
⁊ puri. moderate auiū ⁊ montane ⁊
potui oximel mellicrū uinū sb̄tile
albū. Simplr uō dicē ē quectiq; euc
cibaria sūt ⁊ purgātia ⁊ nō uiscosa
nꝫ grossi huōris diuretica. uinūq
uō nō inlaudo ⁊ marie quectiq; uele
mentus calefacit ⁊ liquat sāguinem
Q ꝺ ei bn̄ ē digrendū tardantibꝫ nō ē
nequaquā ē opus. Hec ḡ oīa agē
da sūt sicut ī s̄o die nō ī iii aut ī rtia
⁊ quarta. Adhuc aūt simitigabitr̄
hꝫ laboriosus s̄ensus bn̄ coloratum
efficit̄ corpus ⁊ sōpnū benignū ⁊ urinā
digestā. Ineūb quidē amplī cū ⁊ cē
cebis pax faciente quidē sic siquid
mullus laboriosus supeīt ad assueta
exercitia eū reducend'. Si uō sup ap
paruīt q̄d anciorū ul' sythoarū l' ⁊
signorū uisus ⁊ contuus respitieē
alicuius tēpn̄ pīcula p̄tclia. Siquid
ḡ laboriosi s̄ensus remouat' sūt soli
cibo aliqs signis remanētibꝫ appo
thempētic congruus laborē. Si
aūt turbidā sūnt signa ⁊ ueluꝺ e
fixa nō adeīt uō labor ī quiete am
pliori custodire hoīez. Si uō albo ōūt
peiāde diligētiā duces qua am̄ uitēs
ī trāti uulimtis deducti s̄i eū ut aude
at exurgē secumbis eū. Quod
si alia quidē eadē fuerit s̄ eidē hoīez
exit aūt laborioso cor̄ sāguis bon'
pmeus crudi uō huōres multi nꝫ
flomand' nꝫ purgand' nꝫ exercitand'
nꝫ oīo mouēd' nꝫ balneādus. Quod
flōie bonū sanguinē euānt malū
uō qui ī pmis max̄ uenis que sūn
epar ⁊ mexarcū ōggat̄ ad totū ace
bit cor̄. Q' purgantē hntibꝫ crudos
huōres ples totū oēs ⁊ mordicati
ones opat̄ ⁊ destrōnes sp̄s nꝫ mīm
dignū ioē euāt. Crudi eni huōres
oēs grauāt' ⁊ difficile mobiles sūt
pp̄ grossitiē ⁊ frīatē simul ḡ oppil
lāt oēs strictas uias p quas oꝫ q̄d
euātur ī purgōibꝫ aduenīt pueīt
pp̄ hāc cāꝫ nꝫ euānt ⁊ alias ī pedūt
vn̄. v. matūm purgare nō cruda iu
sit. Q' q ī pmis uenis multitudinē
crudorū huōrū hnt nꝫ exercitandi nꝫ
mouēdi uli nꝫ balneandi. oē ei hu.
tales motus ad totū corp' p̄ongūt
hos huōres. Quod quibꝫ ūt ple'
crudos hu. ī quiete sūt custodiēdi
oīo ⁊ q' cibaria ⁊ potus ⁊ farmaca
actenuātia ⁊ īcidētia ⁊ digerētia ḡs
sitiē hu. sīn maia calefōne danda
sūt eis. huōres ei fortius calefci p
totū cor̄ ī cedūt. dietandi ḡ sūt oxi
melle max̄ ⁊ pauco ptisane qīꝫ ⁊
mellicrū. Q' crudos hntes huōres
ferūt tenue dietā sup oēs alios n
tētes multitudiē crudor huōrum
ī esca totius corpis paulatī digēn
do eos. Q' ypoōdriū oībꝫ crudos
hu. hntibꝫ eleuatū ī flatū ē ⁊ fricale
q̄q̄d accepit uētus efficit̄. Jāqꝫ me
lius uniq; ēē dare eis cū cibo piper
lōgū dissoluit g b' grossitiē uētosi
sp̄s ⁊ ī pellit ī in feriorē uētrē ⁊ eaq̄
s̄ꝫ ypoōdriū ignauit existit ⁊ digō
neꝫ acceptor ōfert sic ⁊ alia piperā.
Si uō nō sūt hec albo utend'. ē enīꝫ
ōfortatīs s̄bꝫ sup alia duo piperā. si
uō nꝫ hec adeīt utend' opiō nigro.

hoc aut̃ ē quod ē granis ponderis .i.
Melius uõ ē eis q̃ cõ diaspolitico simĩacõ
uti q̃ diaspolitic dupli cõficit q̃m
quidẽ ex omnib; equalib; .cimino
pipere ruta ⁊ nitro q̃ ē ita magis sb̃
ductiuũ uẽtris. q̃m uero alioꝝ quidem
equale ex hoc cõmiscetur nitri uero
semis. Melius uõ ē cimini quod
immitti quod uocat̃ ethyopicũ piper
aut̃ uel lõgũ uel albũ. Infũdat̃ aut̃
ciminũ aceto acerrimo deĩ mox te
rit̃ uel prius assetur moderate ĩ ua
se fictili p̃fecte cocto s; ciminũ. Quecũ
nõ minus sufficiet̃ desiccata sunt
lucerna magis quã sicilia sũt ⁊ sic rutã
an quidẽ acerit̃ eorũ qualitatum sic
Sunt aut̃ rute folia desiccata cõ sint
Si enĩ amplius desiccabũt̃ acuta si
unt ⁊ amara ⁊ uel cũ q̃ os calã neq̃q̃
nõ p̃siccata cõnect̃ quãdiu superfluaz
huiditate uiridi ē cassime dignũ ipq̃
nõ sunt oio nõ uẽtosa hus quatuor
q̃m quidẽ misceat̃ dispumatũ mel q̃m
nõ melius si sola sine melle disposita
q̃ ptisane mittitur sicco ⁊ cancti q;
aliꝝ ciboꝝ maxĩe cõueniẽs uel. Accipi
aut̃ ⁊ q̃s se ipsũ farmacũ s; ⁊ añ cibũ
⁊ post cibũ q̃ ē optimũ ĩ talibus mel
mixtũ diligent̃ dispumatũ. hoc enĩ
maxĩe nõ uẽtosũ ē. Sit aut̃ ⁊ ipm
mel optimũ si minimũ maxĩe uẽtosũ
ē ⁊ maxĩe ĩ ea sumi dicẽ hoc farmacum.
Quod a sindaco uocato diation pipeõ
auferenda sũt carui ⁊ seseli ⁊ leuestici
⁊ alia talia que cõmultis mal ĩ eo im
miscent̃ q̃m hoc accipiũt cõgestũt
ea eadẽ ⁊ . . . usq; plimũ
s; uẽtrẽ mane auferenda sũt ⁊ abeo
ciula ⁊ spica nardi ⁊ cassia. Q̃d diã
tõn pipeon dant oz inhis qui ĩ dige
nẽ passi sũt ⁊ recte sunt s; uẽtre
hũt ⁊ flatuã humorẽ. aliud nõ quod
sima cõdes maxĩe ĩ reumatib; acci
pitẽ ĩ eloratẽ dãmus. Q̃d simplex
diation pipeon q̃ ad multitudinẽ
cãdorũ humoꝝ qui s; p̃mas uenas sũ
damus ē melex .z. iubes uniuscuiq;
tũc pipis sufficit misceẽ añ .z. et dix .i.
z z. uniuscuiq; .z. octo. quod quidẽ sim
plicissimũ hoc ē ⁊ ad hunc magis q̃
sumi sũt .z z. ē. Aliud uõ q̃ excelsũ cõsi
citur: s; mibus trib; uniuscuiq; tũc
piperis .16 .z. ĩ missis uniuscuiq; tũc aũ.
s. chy. ⁊ z z. quo cõ maxĩe ad hoc utimur
oz si pole ē aut s; quidẽ triũ cẽ aut
tu uero chyma uel oio ex regionibus
alias ⁊ siccas. Immittenda uõ ē coni co
ma cũ floribus abiecto ligno sit aut̃
⁊ piper lõgu ⁊ z z ĩ pforatum ⁊ integri
uelerit̃ enĩ utrũq; pforãt̃. Sz ⁊ piper
lõgũ sit ipsũ q̃ abũdans afferatur .i.
pip nõ nigrũ impuũ sit neq̃ rugosũ
in grossũ cortice; hũs. sic ex granum q̃d
maxĩe grossissimũ eligãt. Et ex lõgo
sit eligãt q̃ maximũ ⁊ grossissimũ
dũ omnib; simul tritis ⁊ tenui cribo
cribratis diligent̃ dispumatũ misceã
mel optimũ coctũ sup carbones uel
ligna ẽ cassime sicca que nõ fumosa
sunt. hoc aut̃ farmacũ nõ tãdiu
solũ semel s; bis ⁊ sepius ĩ die una
quaq; q̃ enĩ mane ⁊ añ cibũ ⁊ post
cibũ ⁊ cũ ipse ut dormiat os dãdũ ē
dando nõ sit coclearũ maximũ q̃d ē
ĩ maximis corporib; puũ nõ ĩ pmis p
portionale nõ ĩ medijs. Sz ⁊ .z z. q̃d ĩ
affertur de barbarica ĩ sinsiz sit aceto
efficatur ē diu inde mox ĩ aceto imis
sũ; post ĩ scisione. aliequi extinguet̃ ĩ
talium farmacoꝝ calitas ibidẽ cẽ ne
nas p̃mas ⁊ nõ ultra deferet̃ protinus
corpus sic ⁊ alioꝝ quorundã putrĩ ⁊
diacalamintũ. Quod piper lõgũ du
pli sumitur. alt̃ quidẽ cõstituit̃ ĩ ale
xandria maxĩe herbe eũdẽ ē sicut
fructus qualit̃ aut̃ quis maxĩe cognio
scat q̃ te sumidatũ ē sic oñdo. oz gu
stare quidẽ id p̃mũ diligent̃ ĩ ten des
siõ sũat pipis qualitatẽ post modũ im
mitte aque. Quod enĩ cõstructũ ē si ĩ
sudat̃ protinus diẽ mox dissoluit̃ liqui
Sig̃ ⁊ qualitas ei pipis erit ⁊ nõ dis
soluitur cũ ĩ sinsũ sunt ⁊ nõ pforatum
aptũ ẽ hoc tale longũ piper. Quod
mel optimũ odoriferũ ē ⁊ dulcissimũ
⁊ amarũ ⁊ acre ⁊ cõsistẽtia nõ grossum

in bruidū ut auferat̃ omnino si am
ambiuã dignus ꝛ italia engiam ꝯsu
eius ab eo usqꝫ plurimū omnium sibi ipsi
mel invenitur. Ꝙd oximel prodest ein
dos humorib; humores ꝯsolat sic mel op
timū sup prunas exspumãtes imit
timus eius miñ aceti ut gustãti quod
in aceto nimis miceat in dulce et
iterũs quoque sup carbones ut quia
aut qualitates eoꝝ ẽtissime ꝛ nõ ap
pareat gustãtib; crudū aceti. deinde
modico hoc miscẽ aque cū iterũ sic mi
scẽtes iterũ sic ut qui bibit istud in
ut aceto nimis dulci detrahat medicinam
auidecẽt eo. si uõ nõ q̄ reliquũ imitetur
tes decoquẽ rursus. nõ eñ laudo il
los qui sꝫ unã quãtã ꝯmisimitẽ: cõ
struunt id. sile eñ sunt hy qualis q stãti
ut eẽs qui bibũt eoꝝ mõ mixtũ aqua
bibẽ uinũ nescientes q quidã qui aqua
tius assueti sunt bibẽ ꝯfestĩ patiuntur ca
put si i breue quãtẽ meri misceat̃
quãdo nõ meminerũt leniũ inuoluũt̃ ꝛ
sic aquatius bibẽtes. qũ g̃ sunno h̃
ꝯtigũt assueto in potu. multoꝝ utiq;
magis ꝯ oximelle ĩquãtũ q̄ delectabi
lius ẽ uino ꝛ fortius decoctus ẽ seq; eñ ꝛ
melius g̃ ẽ acceptũ sensib; dulcitate
re ꝯsimilitudo nõ mĩs sensib; sustãtial
sumũ quãtẽ naturẽ accipientes eẽ extr
inanitas q delectabilissimũ oximel pp
hoc a iuste ꝯsuessimũ nõ q̄ q̄ delectabili
ipsũ aut ꝓ ratiõe ꝯmixtione eoꝝ utrum
q̄ meretẽ plus ꝯueniat si hoc ꝯficẽ
aceti uini pars dupliũ miscẽ dispuma
ta mellis deinde in lenti igne coquã
donec unq; uniãt eoꝝ qualitates. ꝛ ĩ
eñ utiqꝫ in aceti crudũ eẽ in debitã
p aquã nõ indiget ꝯsumẽ eam oximel
mel in misceat̃ quadrupla aque optĩe
deinde coquat̃ moderate donec uaque
spuma desistat. quãlẽ nõ mel multũ
ꝯgit̃ spumã q̄r ꝛ decentis eius legio
ñ tpẽ fiet. optimũ nõ ꝛ minimo tpẽ
ꝯbinissimã emittit. vnũ neq; equale ei
idiget decoctẽ. plurima g̃ quantitate
fiet pro aliquo apñ. mixto nõ aceti
semisse rursus quoque eñ quoto ꝗl

aceto eoꝝ ẽtissime uniãt̃ ꝛ nõ adhuc
aceti crudũ appareat. Construit aũt ꝛ
oximel ĩ ꝓncipio ꝯfestim hys trib; mix
tis. scilicet una quãtẽ aceti pro duab;
mellis aque nõ quatuor ꝛ h̃ coquãt̃
usqꝫ ad tertiã partẽ ul quartã spumã au
ferentib; nob. si uõ ꝯ fortius fiat nõ
bis autẽ imitates aceti quãtũ ꝛ mell'
ꝯpono mel optimũ aqua ꝯstruit̃ ꝛ bibit̃
ꝯ ꝑuit estatẽ uel ĩ hiems q prodest ein
dis humorib; ꝛ calũ mag̃ cũ euacuet̃ puro
nõ hoc plurimũ hoc nõ magis quãtẽ aliud
minus sic ꝑ aquã ꝯstructũ nõ pluma
les sic p oximel ĩ ꝑ quãliter. Si pot qui
uoluit ꝑ plumale ꝑponẽ sinõ lau
do plumalẽ ꝛ nõ minus aciuẽ ꝛ ĩ ꝑ aquam
aquã ꝯstruat̃ ꝛ calidis humorib; magis
prodest ꝛ eñ moderate acuitẽ q nõ omnio
negligẽt ꝯstruẽ. diligẽtia nõ ꝯstruc
tionis ẽ h̃ ut si minus nõ sit multum
malus ꝛ coquat̃ multũ ĩ aqua sitim
li ꝑtim delectabiliũ ꝯ exprimẽ ꝯ sumo
mel ꝛ usqꝫ ĩ ꝑtum decoquẽ alio q̃ sit
nõ ultra aliqua ĩ surgit. De uino
leuiũ acedũ ꝛ albũ attenuatũ sunt
calefacientẽ ut capitis prodest eundes hu
ꝯmatẽ si p oximel ul ꝑ oxeleum sumã
p. 2. ul. 3. dies q̄ postq̃ spuũs ei suf
ficient attenuatos eius hu. uini of
ferendũ subtiliũ sub rubeũ nõ ul al
bũ colore. hec eñ ad euch[illegible] ꝛ digõne
prodest. illud aũt admictum. Est aũt
ĩ ytalia falernum ꝛ surrentum ex pori
gnẽ sic ꝛ sabinũ ꝛ albanũ ꝛ [illegible]
ex sũ. Fugienda nõ grossa sunt nigra
uina ut caelbyrimo [illegible] ĩ ce deterũ
Si uõ laboriosam hys dispõne ꝛ crudos
humores ĩpletes uenas apertas aut
[illegible] melioratus sunt ꝛ balneãdo
calefaciendo mollit̃ ꝛ ingenuo postquam
aut ypo. huic uini ꝛ fricatẽs augeat
sunt ꝛ ad assuetũ exitũ paulatĩ re
ducendo. ꝛ dyaforeticis .i. euaporatiuis
[illegible] nõ tñ non nulli
picalis eũ ẽ ne antipasis .i. retractio
[illegible] mole[illegible] sit sup[illegible]
que sunt [illegible] cũ in hac dis
põne sup[illegible] quãtẽ sup[illegible]

tates secundum primas uenas. mordaces uero
in solidis cum stechiente sunt autem talium su
perfluitatum aliquis antipuses .i. re
tinentes. exterius quidem ea que crudo
rum intrus uero ea que acrium. Quod
exterius quidem crudorum attrahunt su
perfluitates exercitia fricationes balne
a estiuis calefacientes et calide prandes
ut uinum et omnia quecumque huiusmodi. qui sunt ip
sudo alis cum impetu mouent ubicumque fu
erint. Quod intrius attrahunt superflu
itates que adducunt aperitiorum moti
sunt autem que copulantur cum ut siccida
staphisagria et quecumque attrahunt humores
uel aliter qualitercumque exigit interiorem mo
tum cauum ut tristitia frigus rigor sunt
a calore sunt a frigore hi duo fiant et
quecumque prouiciunt et terrent animam uel pau
ditum uel perfusum. Quod cum homo senserit exti
laboriosam dispositionem et uenas habuerit ple
nas crudis humoribus in exteriores humo
res sunt intus attrahendi interiores ex
si exteriores uero euaporandi leuiter que est
fortius hec agunt et quid interior attrahunt
interiores uero attenuandi sunt et coquendi
Sed uero prouomitum uel solutionem uentris
conabens eos euacuare uehementer
quosdam exteriores intus retinui fratres. In
melicratum ergo ysopum decoquentes non
mox nisi in prima die sed in sequentibus eis dabi
mus. Quod cum crudi humores soli consistunt
sine laboriosa dispositione accipientes
melicratum in quo sit decoctus ysopus,
et sic uomentes et eo illos euacuantes curamus.
Quod si crudi humores fuerint secundum uenas et
maxime secundum primas timentes calefacere crudi
humores assumantur in habitum totius cor
poris multitudo crudorum humorum. cum ulcero
so spontaneo labore in solidis extiterit in
totum habitum corporis assumatur quod maxime
fit secundum illas necessitates renum in quibus
uel exterius uel exercitium inmoderatum exercis
ad carnes impellit humores crudos cum
nulla indigestio recens tunc superuene
rit quia si hoc contingerit uniuersum repletur
crudis humoribus corpus audacter calida
sunt danda. danda ergo sunt eis quecumque
usque ad cutem extenderit caliditate et fri

candi sunt amplius oleo calastico et
maxime cum surrexerint a sompno mane.
hec enim fricatio digerit humores
crudos et minuit alias. oportet quiescere
postea usque multum ut bene hec fiant in
multo uero manifestius hoc proficient
breuia cibaria oblata in prandio die et
uesperi in cena bibat nisi minimum subti
lem et subtile. exercitet autem continue et
uehementer uelociter mox indigestis
adhuc humoribus cogentes natiuum
calorem. melius ergo est mane amplius
fricare et post quiescere et ambulare
moderate. rursus uti fricatione mul
ta et balneo moderate calido et cibo
euchymo simul et uiscoso ut ptisana
et petram pisces et uolucrum montanum et
cibariis subtiliantibus nam et tamen eum si
uehementer calefacimus si farmacum dy
acalamintis in fortitudine accipiatur
Dyacalamintum farmacum sic conficitur
calamenti cretici et pulegii cretici. pe
troselini et siseleos uniuscuiusque ana ʒ.
ii. selium semis coriboris al' corilex
thi. ana ʒ. e. uniuscuiusque et cubebus ad
huc leuistici quidem ʒ. 16. piperis ma
cropiperis ana ʒ. eg. ligustica uero et adi
anti hec herbe physicianes ad sumantur
uero ad hoc farmacum folia et maxime
subtilissima et florida et que in summitate
herbarum et cum eis flores et subtilissime
festuce et teritur simul uniuersa et cribe
per subtilissimum cribrum. Quod omnia farma
ca exquisite tenuia per cribrum fracta maxime
facile per totum habitum corporis redduntur
et feruntur et consilia secundum uentrem manet in
quin strictio eius uenarum adaptum non
ualentia. Quod dyaspoliticum farmacum
grossius construe assueuimus cum sedu
cere uolumus uentrem tenuiter autem cum
urinam uolumus mouere. Quod in dyacalamintis
mel optimum exquisite expumatum
speciebus sic tritis est miscendum. Quod
farmacum dyacalaminti utendum est mane
secundum matutinalem fricationem ante exerci
tium et balneum. Quod possimus uti dya
calamintis et sine commixtione mellis con
fice siccum custodientes farmacum sicut

uenmur sale ipulmitas ostrictis possiu
aut ptisana mitte uelut acetu uel
quid aliud ut p pipe. no solu aut cu
siccu e imodicu salis ad multa possiz
co uti si aquis cu melle et hoc possiz
misce cibarijs gustare cu aliq corri
ut delectabile utenti uideat. Q d
post cibu no e utendu dyacalamitu
nz aliq aliud firmacu q redutione
fortiore facit. no eni reducti te meli
si digeri que ad supra sut. axeli g est
eis qui auxilio aliquo ad digestione
idigent hoc tpr firmacu dyatonpi
peon simplex. Si ipm pip solu aspsuz
potu e ualde mic. si necitas maior
erit firmaciu q sit ex suco citonior
factu. Quod cu i solidis no i ue
nis fuerit crudi huores cu ulceroso
labore oniz optimu firmaciu e qd dy
acalamitu eni subtiliat grossa et
uiscosa euaporat mittunt mou
mestrua mulierib e aut q dlecta
bilissimi iusu mane cu amp mel su
scepit. Q cu dulci aliq firmacu fac
uoluis amp mel coquendu. Siquis
aut aduitet dulcia fugit mel q est
uere qdaz tales pani i confectione misce
aut melius aut e magis quaqu
mel e eni ualde dulce mi etiat stom.
Q una cois dyete itentio fiat firmaq
cu delectabilissimu i quatu possum
du mo eius aduitalitate custodiat
utus no eni hec dissoluenda gra de
lectationis. Si u qui hr ulcero
siz labore q i solidis no i ueneis cru
do hu. p duos ul tres dies cala que
diximus ad supfit exceatur ia per
assueta mane si bn i colore fuit q i
alijs. Si u no moderate quiescat i
q pdcis dietis firmacis illo die cu
stodiat, postea i ceste signis q i cetioi
b uniat excicio sic pea ul oia sin qit
la uidebut. ad eade dieta reducet
qua iam qua cepetur a laborioso si
thrite assuetus erit. Q d firmaco
quod dyeleris .i. pylicez uti ofert hijs
quib carne amore uniusu corp
huores cogrunt ul dige ul euapo

rare potere eius cofectione dicamus
Est g eius pulcerrimu semen autu or
tu ee septebre. oleo uo immitte or si
quacuz aim horaz uix nulla eni ihoc
dria. axeli g e si frangens immissis isd
semen. citius eni ita oleu iplebit p
pria qualitate uirtute ei aut tps
hoc mm dictu .xo. maltrices aute
nos .3. e menses multo ples
cessimus i fundi deiu ita pl ywacm
scin. q aut humidu pano colauimus
Sit aut oleu excalastica quale e
i ytalia sabinu i mittu uo i .24. i
pugillis eius modius ytalicus i
sets clatis .i. ylicis ex mib aut pu
gillis ytalicas quas utaq libras
noiant. in fuso uo i eo seme multu
.s. mm sit. coinfutu g e buic ad sup
to certe quide libras imitte quatuo
sextarie uo clarie .i. ylicis tria libre
preque sut uncie .3. .32. tandeu
immittat sextarie pineal. si uo no
assueuit p ceis terbetina utendo. Co
quie uo meli e i uase duplici uel i
saltte ad igne i becille qual e qui
prunar. sint aut uz hec multe hoc
aut firmacu aptissimu e ad oes
labores spotaneos no spontaneor.
Quod firmacu de folijs egypty .i.
ppli. copositu prest ulceroso labore
hntib cu crudis huoribz ee curez
Est aut hoc tale folijs ppli pelusis
ad huc modiu ytalicas immictatur
olei sabini libras .14. ul .20. sabi
no uo existe siliuz aliq pprimdu
oleor. silia uo sut quecuq alia i
leptomenia .i. penetratia no stiptica.
melius aut si moderate ferueti
imittat oleo flos. Si aut pma q
die mouebi mane cu sol fuit cali
dus i domo calida reddit fuit ci
tius ei ita ppli uietus qualitas in
oleu ptrasibit ut tu post duos ul
tres meses possis exp me flore ipz
quide plyce. oleu aut hr sine mor
dicitate euaporas nullo minus
elatyno .i. ylicano. Et nimir ceni
extremia potes ei imitte tm quatu

ī elaterio. Si q̄n g̊ grossius fuit ex
p̄ssium huiꝰ sufficiens nō solū q̄ntā
ptē s̄ 7 qntā misce cere. Ego u̾o ser
uo 7 imisi q̄n 7 oleo exiit grossiori co
loꝛi lenitue. Quidā aūt nō expectā
tes i ampliori tp̄e i fusos eē flores 7
sciā q̄n quidē ea i digent coquere
q̄n u̾o aquā immittē ut nō uiciat
que immittitur ut male oleat oleū
Quicūq; quidē studiosiores decoc
tiones i uasis duplicibꝫ faciūt. Vo
camus aūt ita q̄n in subjecto lebete
aquā hūte feruētē īmitti aliq̄ mini
uas i quo effundat oleū ut hoc pfc̄e
7 nos facimus s̄ i decoctione sem̄um
ul' floꝛum nō eī hoc indigemus lō
go tp̄e ea i fundētes. Scz cū liq̄ facē in
oleo resinā 7 cerā conabim̄ i construct̄i
one farmaci. Ceratus u̾o q̄ cito constru
ere ea i digebit 7 pcoquē ut dictū est
7 aquā i fundē ul' uinū ut nō uinum
aqua quidē ad pincia meliori uinū
aūt 7 ad podagricas dispōnes 7 ulit̄
ad arthreticas. Sufficit aūt misce tm̄
aque ut cap̄ tibꝫ nob̄ osumā tota sit
aūt ita pauca ut quadruplū ul' qn
cuplū eius sit oleum. Q̇ farmacū
dyaletis 7 egitum euaporat nō ualde
grossos 7 uiscosos hu. qui sūt sed;
carnes 7 cute. adhuc aūt 7 oleū ca
momellinū pdest eis ipm̄ si se solū
7 mistis cera 7 resina eis. sufficit aūt
7 hic cere quarta ps resine u̾o. 12. Q̇
si multū pcurū olcoꝛ inuenē facile
erit tibi facē anetinū oleum ē aūt 7
hoc euaporatiū farmacū suū singlr sine
cū cera 7 resina utat̄. depurandū aūt
i uase duplici anetinū decoquē. me
lius aūt 7 uiride eē anetū 7 cum sole an
ni sit oleū anetinū cū co utimur. Q̇
sambucinū oleū aptū ē i hijs i tpe ye
mali 7 regione 7 ostitutōe fiū accipiat
aūt 7 hoc cere 7 resine adhuc amp̄
i dicis uictis ab eo corpibꝫ. Siliꝫ aūt
7 herbā libanotidā i. rosmarinū dq;
i oleo 7 si hanc nō hūis indicē blen
albi. Q̇ mox cucumeris agrestis
7 ambrice i. brionie. al' altee suffici
ent euaporant deponētes 7 ipē suam
qualitatē 7 immitit oleo aliquo dya
foretico. In quocūq; aūt uolūus olī
uū pximum imitte ul' cerā solā ul' resi
nā aliquā cū eo optimā 7 pdurabile
uictione cū eo ostitues. Sufficit aūt sp̄
imitte cere quidē quartā ptē resine u̾o
12. Sic aūt 7 duas resinas elaterinā siml'
7 pineam ul' 7 tertiā cū eis tinctinā uel
ex hijs nō existibꝫ huiꝰ pitinā erit
tibi 7 hoc dyaforeticū farmacū. apparā
aūt hijs ul' pitinā que ē i regulis i
ul' i fricā noiatā. Sciens quod 7 side
fiunt hec a pdcis nō tm̄ oīo sūt respi
ende. Sic quidē cū i p̄mis uenis
multitudo cirrodorū huoꝝ ē i eidē cor
7 digerē diximꝰ oportē cū studiētes
redictionē que ē ad tumorē corpis
totius. cū aūt ultimis uenis sūbūtā
alis digerē siml' 7 euaporare ambo
g̊ imiscenda sūt i quibꝫ ambo ostan
guit i. cū ulcerosius sēius fuit cū mul
titudine cirrodorū hu. qui i toto corꝰ
otinētur. cū i ultimis quā i p̄mis ue
nis. Si quidē equalit̄ molestiabūt
equalit̄ ambobꝫ puideb. Si u̾o eīt
alterū fortius ad istud quidē referentio
totius quidē curē studiū ostēpnes in
alterū q̇ pui. Miscebis g̊ ad uitū;
cum ita ut i exēplis. Cū multitudo
cirrodorū hu. fuit p totū corꝰ 7 i p̄mis
7 s̄omnibꝫ uenis 7 iam frequentes i p̄ni
quidē cure farmaco dyaton pipeon u
tendū hūta petrosilini tantū q̄ntū cū
ciminī 7 ebiꝫ 7 ziçibis post p̄mū uero
diem 7 magis post secūdū miscendū
ei dyacalamintis decim̄ equalit̄ sūt mi
scenda. deinceps tp̄e pcedente plus
de calamintis decim̄ i fine eo solū. fim
eūdē u̾o modū 7 alia uniusa dicta
cū equales fuūt dispōnes miscere
quidē carū corepnois i rectiones. si
i p̄ncipio quidē superent eorū qui i p̄
mis uenis cauitatēs i fine u̾o eorū
que i carne medio u̾o tp̄e misceat̄
equalit̄ utraq;. Q̇ d' ex hijs q̄ dcā
sūt maū ē in qualit̄ congē ora q̄ fm̄
huiores peccata cū quā egter lō. Ex

huis cum

hys enī que ī laboriosa dixim⁹ dis
positōne cū ꝯmiscet cacochie ē sil
logizan͂ et ꝺ unaquaqꝫ aliarū cū so
la quādoqꝫ ꝯstabiūt. de p̄mo gn͂e ē
labor ī quib; pūgit̄ ē p̄torū alis
tumorē sen͂us et quecūqꝫ alie malo
rū h̄uorū ī cor̄ fiūt suphītāte et s
se ip̄is et cū laborib; fere iā dc̄ā sunt
omnia. Ulcerosus labor cū sine ex
citio fiūt multitudinē ondit tēdēte
solidas particulas alis et or cū sāgui
fiūt multitudo uel uenā ī eadē uel sca
rificare eum. Si si sanissiē fiūt bo
nature de quo hic s̄mo ē possimus
ut dixim⁹ supius dem̄ et alio modo
euacuare h̄ac tale multitudinē. Si
si praue fiūt nē ī quo supfluitas
cerebrū uel respirationis organa sē
tur maximū malū ē alio mō euom
ut deliquētes flōiaz. Inflamat
spontanee labor dicit̄ p̄p doloris ma
gnitudinē et qꝫ cū caliditate maiā ꝯsi
stit scilicet elleuās ī tumorē et musculo
labor hic. nō dicā nō duob; dieb;
sꝫ in paucis horis adheret nob; q̄ng
festim febrē ī ferat uehemētissimaz ī
quis p̄uenies effuderit sāguinē qꝫ
et calissimus ē taliū laborū sāguis
et multa eius ī diget euacuatione
Vnū si fert qui ab hoc labore occupā
tur et multa eorū febriūt et si effude
ris sāguinē. Vnū in blandim neq
ponū auferri oz. si uelocit̄ euacuare
quisqꝫ ad defectionē adducē simul
ń aliud prohibeat. melius aūt si pot
eē bis auferre ī die una. p̄ uo uice
uacuātes ut nō deficiat hō. so uo
in defectōne timē oz. Sicut p̄ou euō
ne dissoluetur hō nō utiqꝫ ferret
sū. hec aūt siquidē patiā tale facile
restituūtur. nō flomati quaqꝫ hyq
sic sūt dispositi fortiuq ut saluētur
ī digēt et nō saluabūt ń sꝫ aliū aliq
medū aut sāguinē d'naribus emit
tētes uel largis sudorib; eis effusis
Sed corruptī uero oz flomātidos uiri
sꝫ thoracē uel dorsū uel lūbos existūt
tēsiones et pūgitū dolores uel laborē

uel sūt capud et collū magis uni uero
supiorē uenā īcidēs et maxiē siplim
calidū sensit caput. Si uō sensit plu
ra et calidū īfiorē uenā incide. Si u
uir equaliter labore possidebit medā
ambor īcides. Si igr̄ post flōmiaz
febrire icepit tenui p̄tice oportet antis
et nō h̄ hys p̄uidē. Si aūt sine feb
p̄macsunt ī p̄ma dierū post flōmiā
ptisane sucū et ex ꝯdro sorbitiōez da
solū. Insup uō et balneare iā potes
cū oleo copioso dicimus uō ē et sibil
neanus moderatus sicut lactuca si
ius decocta et cucurbita si h̄uūs et pti
sana et ꝯdrus dem̄ dulcorās cū cū
ptisano et aceto sū dans sine eo. Si
uō nō h̄uūs cucūbitā malua bleta
et lapatio et rumice et portulaca est
utendū. Si uō et carnes uolūt gu
stare petinor piscū carnes uel oium
eorū ī illo uir coctor dare. appello
aūt albū uīs q̄ sūi gniō .i. cucurb
et alio dulcomie ꝯstructus aneto et
sale ī mulsis cū oleo et porro pauco.
melius est aūt et si fo die uino pe
perē. s nō die siquidē facile fenerti
aque potū et aūt abstineat a uino ń
fenerit uō maxiē quidē appomel i
damū et cū ī firūt qualitatiqꝫ h̄ pom
quo et indiget ī flamati labores. no
eriūt quidē hec uinū tenue et albū
dandū. Et alius s̄m uariōnē restim
rund et euchyma et nequaqꝫ calida
utēs dictū. timēdū ē aūt maxiē oīm
repētē simul quidē mittere. Q̄uare
q̄ ī calib; enī onib; ī eaqꝫ que apnel
dictū ꝯfestiz redierit ī p̄curare huiꝰ
huiꝰ habuimꝰ frigidis h̄u. quos in
pit aū quā digerimē bū iuentire et
s̄uenias corporis tumor. Ulcerosus sfere
sio .i. sup ablātio sāguinis uiuiꝰ ē ī flā
auo labori et qꝫ ex p̄mito iuenimu
p̄cede et ita eūtes lōgo qui sani fiūt
et nō tū in hoc ꝯcordat. qꝫ enī ī inflā
auo labore multitudo cali sāguinis
ꝯgregatur s̄m tumorē toci corporis ē. flō
uenas qui ī nasis sūt hu. euacu
at. melius ē ī p̄ma euōne tūni tēpus

dimittē ut trāsumatᵉ quidē ꝛ ı ucāˢ
ex hnioribȝ qui sūt ſ; corꝑ. hoc autē
nō ē ꝯcedendū i eis remanē feminā
lı cxrīs ſi plimū eius ē euādā iāꝗ;
fo dic sup auferm; sanguinē q̄n̄; nō
ꝛ ſā tiaz aī antipasi; facē ꝛ trāsdu
cere i alıȝs i alia ꝯferre inde.   Qđ
ı labore i flamatıo nō or; i flōmıȝs
cito replen cibo. Cibis eīn quī anā
dispēlant exit uenis i natı actenā
silıt; huōr a quibȝ nutriūtur. Cū aūt
appona ꝑꝑo ꝛ bono nutrīto nutrīti
ꝛ nō bonor quidē ıpē qual ē q̄ nūd
digrōı ē i uētre ꝛ uenis. necē ē igī
aī āpliora ſ; hoc tp̄r accepit homo
alımıa ıpı simul plımū crudū huō
re; i tumorē toti corpis ꝑꝑ multas
cās ꝛ q; q̄dā plus detius i uētre et
uenis digerentᵉ ꝛ q; plus ad tumorē
totius corpis redncat eoq; plus ē
ꝑꝑ q; ꝯcedit uentᵉ uenis uene uero
omībȝ alıȝs alis pticlis euellē qđ
nūdū digestū ē q; nō ꝯcederet sūr
si parū eēt. Onsū eīn ē q; ıpā porā m
bra acceperūt ꝑꝑū nutrīmtū. deīn ali
is nutriūt. ultima uō ꝛ maxiā cā h
nocūtū huıs qui ıta dispositi sūt
hī ē. q; aī multū ꝛ semicoctū nutrīm
tū attraxerint pticule totius corˢ
multitudo nō parua ex eo gnātur
supfluitatū et; coquē istud dē sic q;
bonū polē ē eis m adunıre et; assi
mılare ymo i fortūna būt uniuq;
mēbrū a suis ꝑꝑıs opībȝ i malo et
multo nutrīmēto.   Q; sic cibaria đ
finet cocta ul' assata extius uēter
nō pōt bn̄ digē. sic ꝛ que ſ; uētrē
male digeruntur ꝛ ı ſm digōne q ē ı
uenis silr̄ ꝛ que h mal' ꝛ i coctōne
q ſ; carnē silr̄ ꝛ tūc necē ē multitu
dınē supfluitatū i corᵉ gnāri. Q;
pimū uēt sū ıpı gm̄ accepit cibū
ut ꝛ accipiat ꝛ repleat q; dēst sibi
ꝛ nō eī aīplectitᵉ ūdiq; cū ꝛ retinet
oēr donec suffinetᵉ satietᵉ. ſo nō q;
postq̄ nō ulᵉ i digerᵉ uerᵉ ut nutri
atur tūc aperit quidē pyloron ꝛ
exprimit ꝛ ıpellit deorsū; supfluitu

tes cibori uelut honus alienū. de
ıñ cū ıa; descendit i intestinis ꝛ ma
xime tenuioribȝ m puit exuenıgte
ꝯgrue uene cibū altm; ꝛ actiorem
fcōꝑ cor. deīn ex alia uena i aliā ꝛ sic
iocēs pmısit ut exuēnt i uenas. hic
uō quam digrūū ꝑfcē i unāq̄q; tu
bıt alis pticiarū ut digerıtᵉ digō
ne ētia ꝛ assilerᵉ ei q; nutrit.   Piūr
g cā ꝑꝑquā aī euacuatᵉ corᵉ ū modᵉ
ratur remittat multe supfluitateᵉ
ſm corpus ꝯgregātur ꝛ egrītᵉ ex se
ıpıs nō parue.

Vecl. 6.

sanaris preptis multos
aſsictos ꝯtinuo egrıtu
sanos multo tp̄r custodi
uıt. Quosdā; oīo phibēs cēnā qbȝ
da; paucis cēnāis uī pmıtēs quoᵉ
da; uō qualiter solū ul' ordine ueli
tp̄r aliōr. quosdā uō uniuisa; ſpēm
cēnā; trāsmutātis. Silr̄ ꝛ balneare sū
a ſicıce tribuēs ul' nō balneari oīo
pcipiēs ul' mı ul' plus quā aū. ul' añ
cibū ul' post; uel calıdıȝ ul' tepidıo
rıbȝ ul' oīo ſriis aquis uti pcipiēs i h
ex nālıbȝ diffiītıs cor pmorᵉ qumāu
q; decētē dicta; sanātiuā porigens
Qđ quida medicor acusati q; seipōr
sanos custodire nō potuerit. illo pe
neo alior medicus ıpē ulceribȝ ma
nare.   Alıȝ quidē ꝑꝑ luxuriā ꝯfite
tur egrotare quibȝ me iudice mul
tu decıorē apologia accēatōne. Alıȝ
uō ad sollicitudines quasdā negōr
ſ; huc uitā ꝯtigētıū; eis cā; refferūt
Qui si efficiā quādā febrıerᵉ febri
exeste ul' frigore ul' labore ul' alıȝs
quibȝdā talibȝ cais desistē or; ab ac
tıonıbȝ. Si uō quādā aliqr nō desi
stē q; m nos aıt. 6. oīo sine febre p
māsımus. ſ; ꝑꝑ labores uniq; ꝯsti
febrıunt ab uniuisis alıȝs egitubȝ
i passibıles exītes ab āmis iā q; pli
bȝ. Et nimir passis qbȝdā pticlis i
corpis alıȝs i flatıonıbȝ ꝛ bubōſr;
ꝛ i gunıu; collectionıbȝ capti feb
riunt. m bubone huīmıs m febri

uiuimus no ob aliud i qua n ex sanatiua
contemplatione eam felicitatem potientes et h
nob contigerit in a primordio corporis sa
natiua construere fortunati n3 iuuta cui
sime liberi h'uim fil' artis similari
b3 facientes et ammeas et sanguineas ter
uib3 ministrantes i multas contactu in
gulares plurimu qm quide i firmoru
gnm sp no cor que i discel loquor si cu
no egrotauim simus aliqua egritudine eo
ni que ex cor predi ut anis iam q' plib
n ut dixim' estimam qm febri in tristie
p laborem fui3 et quippe s' puerile eta
te3 et adhuc s' pubertate3 et adolesce
tia no paucis in paruis capti fui
egritudinib3 s' post xx.g. annu3 agnitione ipi
in sanitates et quiete sanatiua ars p
cepta eius secutus sui3 p totu deincep
uitam ut in egrotatius sit egritudine aliq
nisi raro effimera forte fe. Est aute
et hac ipsa custodire sanatiue liberum
h'ntes. ego eni i quo ait. G. n3 huius
ne posse nasci huius qui cuctissime ap
ti sunt ad sanitatem si sint superfluitate
eis cor' alimenti superfluitatum genus. et
eius q' s' quantu et elq' s' quale quod
nullus ait. G. ul' seipsos ul' alios cus
todierint in de hoc se laudauerint qd'
nunqua sua arte custodierunt. Et
oi quicuq3 e studiosis i bonis no i
magnitudine sanatiue artis emula
s' magnitudine pmissioni eius inuenit.
Qualit' ei no magna et mirabilia
h' artis h' opa sunt sene usq3 pluribus
s' ib3 i pessibili sanu omib3 egritudinib3
sin egritudine et dolore integru. Si innume
no oio a primordio egrotatiue fortuna
tus e corpe. Si ego puto me q'sdam
sanatios na audisse a quamplibus
egritudinib3 possessos et morietes s' sen
tute i sanabilib3 i cadisse pluribus i
quos pole fuisset quantu ex natu cor
h'itu et oib3 s'ib3 i lesos fuam usq3 ad
ultimu senectutis et alijs preclusio
nuis corporis sanos. Qualit' g' no
turpe e optima na fortunatu pontificem
quide ab alijs p podagru. aliqua
uero dolorib3 lapide h'nte et ami3

dolente et s' uesica. alias ex cacochima
h'nte. Qualit' aut no turpe p p admi
rabile archetica i potente i suis manib3
alio i digere qui afferunt cibu ori et i
anu abstergat i secessib3. meli' eni
quicuq3 no oio sunt moll' elligere
unq3 centies mori qua male sibi h
nere uitam. Sicut sua turpitudi
ne3 quis despicit p p uerecundia et
mollitie3 s' in labores no oio no o3
despicere quos nocte dieq3 h'nt ue
lut ab excecantib3 passionib3 cecati et in
muri3 et horu oium ul' luxuria uel
ignorantia uel utraq3. necce e cam
s' luxuria no sinit ipsos coniuge igni
tia3 no com que o3 facere spero p h'e
libr' sanatiue siuiuaq3 na3 corporis p
pria sanatiua dicti oe3 ponens. i ipe
uo agnitu e ab optima. Et optime
dispositois e intentio no correptio s'
custodia existentu. Et i quatuor lib'
sanatiue de optima dne puna q3 p enim
te3 locutus e pr' declinatione3 aliu
ultima ps ipse noiat senect'. Et h' re
capitulat q' de sanatiuis dixi et bona
dispone corporis et post dicet d' mala
Optimu corp' intentiones h't s' q'tum
tes et qualitates et uirtutes. In exer
citijs qd' que moderata et oim sunt
tu dixi ut ad oes equalit' pricula
corporis afferunt custodientib3 nobis
oe3 superhabundantia. Si uo qm peccabi
s' quecuq3 corrigentib3 id. s' no come
stor et bibitoru na3 i qua tam te qua
litate et uirtute intentio nostra e et h' eo
misericordi ut n3 pluimu in pauciora
accipiat in digestio et reducetur et mat'
eria corporis h'u si opat' et h' qui
ad h' augentur quod adicere oim
sumitu nullu relinquentes superflui
n3 desinentes. in uo et s' sompnos et ui
gilias et balnea et aie actiones et
quecuq3 alia talia communitate deret cu
stodire. Si aut qm peccabit q' s'
quecuq3 decoru corrigere o3 q' pecca
uit. Cois sit aut tibi ois corepti
onis dne i mistitutis usus. Siqde
ampli laborauit cor' erit diminu

cum multitudine exercitiorum sicut nimium augeri. Ita vero et si acutioribus usus est motibus remittendi moderate. Si vero dissolutis intendendi. Si vero eundem modum in robustioribus quidem mollium exercitiorum accipiens in non robustioribus vero fortioribus et vehementiora utique robustius introducendo et vehementibus contraria. Et generaliter ad omnem inequalitatem corrigens per contrariam in commensurationem sanum custodiens hominem. Quod cum vis corrigere inequalitates ne fallaris primum quidem cognoscere oportet diligenter dispositiones corporis deinde meminisse oportet omnium eorum que ei facta sunt. Dispositiones enim demonstrabunt quid peccatur. Memoria vero eorum que sunt facta in quantitate oportet tamen similitudine quid contrarium annuntiabit. Secundum dispositiones quidem tales sunt in inequalitates que subtilius vel tenuius vel durius vel durius vel mollius vel siccius vel rarius vel spissius seipso apparet corpus nisi secundum naturam existimet quidem bonum colorem servat. Memoria autem eorum que facta sunt et receptorum que peccantur demonstrabit tibi et docebit correptionem comparando predictis. Verbi gratia subtilius corpus apparet seipso diu et rememorans inveni amplius quam oportet laborasse vel acutioribus usus est motibus et celerem fricationem superabundantem vel exercitium balnea et post deinceps scrupulandum inveni solutus fuit vel vigilavit vel exivit preter rem multo plus quam oporteat. Si vero subscrupulandum autem est siccum domus calidior in qua moratus est vel comedit minus vel bibit et in venereis amplioribus usus est actibus. Si vero tumore maiori corpus apparet scrupulandum si fricatio vel exercitium minus vel tardior vel amplior somnus vel derelictio venereis vel ciborum multitudo sine querela digestus. Si vero durius seipso apparet corpus fricationum meminisse oportet prius. Deinde exercitiorum robustiorem autem luctatione forti cum manibus et super in pulverem et ac duram et frigidam et si sine unctione apporthapia. Deinde meminisse balneorum si fuit cum oleo vel valde calidum et siccum domus in qua moratus est vigilias autem communes fuit sic. Amplius autem ciborum si siccior et potum indigentia. Si vero mollius seipso fuerit corpus per quidem meminisse oportet fricationis si mollis et cum oleo et balneis quiescibilis et minus facta est. Post vero scrupulum si exercitia tarda et pauca et cum collectione immoderate et molli. Deinde de potu si amplior. Deinde de cibis si ampliores vel humidiores natura. Deinde somnus si ampliores. Quod mollis dispositio corporis et humida proxime sunt. Non quod mollis quidem corporis ipsorum est propria qualitas humida non humorum qui in ipsis. Discernitur autem tangentibus nobis quod humida cum humido est mollis autem sine eis. Et cum sit humida proprius particulis que in mense sicca dispositio consistit in durum si humida non excellit est cum mollitie potest ei in durum quidem caro esse non tamen corpore humor vel sudor. Quod si inanitionibus vel venereorum inopportunorum usu vel ab aliqua alia causa infirmitatem virtutis suspicando vel raritatem corporis in mollibus immoderate fricationibus vel balneis pluribus vel aere domus in qua moratus est calidiore magis quam oportet. Insuper scrupulandum est de potu si amplior vel si somnus multo plus habuit quam secundum naturam. Et si omnes non acer repente simul transmutantur in humiditatem et caliditatem, de cibis non silet. In mollitie vero vel tenuitate quod idem est hec. Quicunque sunt humiditate fuerit digestori quidem cibum recte et nutrimentum esse corpus exercitatum non indigentius. Sed non in duritie vel nutrimentum esse diuturne vel exercitatum amplius cum duro corpore vel pulvere consuetus sibi indigentiam potius vel cibi vel vigilias vel sollicitudinem aliquam negotii aut multam fricationem aut exercitium immoderatum demonstrat. Hec igitur si in scrupulatis prius corrige assidue peccatum antequam acceptis difficile sanabile fiet. Quod correptio omnis immoderationis per contrariam immoderantiam fit. Et hoc in textu communis est omnium que preter naturam. Et si advertis hunc correptionum dignotionem quibus prudenter debes unumquodque dispensare sunt addiscens et unicuique farmaci auxilium invenire. Est totius artis que circa corpus disciplinatur, sed quam non solum sanos in sanitate custodies sed et infirmos per sanitatem restitues habitum. Quod usque modo qualis est optimum corporis dixi. Quod corporis definiens

abo ptiā ɔpōne trib; de cāis deficit
ul' q̄ male ab initio ɔstructus ē fec'.
ul' q̄ postea ex aliqua cā ad ptr'nām
deuenit dispōne ul' ētrē rōe. Q'
cū senectus sit sīm ɔ sicca ppposita
īmoderantie; cōgres plūīa ɔ calida
ut balnea aquaꝝ dulciū ɔ potū uini
ɔ pescias calefacientes ɔbuc. Q'ď
nō recte oīa ſʒ expte dicū sūt poete cū
balneati suntis comedite senes. q̄
bū dix'.v. labores cibos añcedāt. Q'
oēs senes īdigēt motu ne natiuus
calor eoꝝ extinguāt' ɔ nullus eorū
oīmodā quiete op' h't sic̄ ī exercitio ī
uehemēti flabellari ei eorū īdiget ca
lidū redarguūt' ſʒ uehementiores mot'
magne flagme nō adhuc īdigent
flabellāte ɔ supius sūt sufficientes ad
hoc ut saluēt' ɔ dūēnt' mei. Q' oēs
senes post sōpnū mane īdigēt fri
catiōe que cū oleo fīā h't duas ītēti
ones ul' laboriosā dispōe; sanare aū
q̄ autem accendat febrī ul' īfirmā re
ducere; engēt. multos eni nō inutiliter
lōgo tp̄e sūcū ul' ī paucis dieb; cānoso'
redidiōm' tali fricatiōe ɔ q' aliꝗ' pāne
ītp̄e aliquo sic ſʒ sp̄ senib; existit. fro
enī īnuitū cor ē cor ɔ nō pot' trahe' ī
cibū ad seipm. nec bn̄ digere nutrim
ab ipō. Sʒ fricatio engēs robur ɔ conc
cor ɔ moderate calefaciēs ɔ reditionē
uelociorē ɔ nutritē; priorē op't' sep
g' ī mane cū oleo fricētur senes dū
īcessiones ɔ p̄ssiones sit eis respirantē
tes adūciate sp̄. Q' actium exercitiū q̄
motus ueloces attenuāt cor' ɔ nō
īgrossāt. Quod multa exercitia sicut
moderata uō carnē faciūt. Q' exercitio
rū spēs quecūq; senib; psūt īdicāt'
ſʒ corpis tori dispōne ɔ ɔsuetudine;
ɔ molestātes pānes. Q' tori corporis
dispōne diiudicāt' exercitia necessaria
ul' obesitatē senib; ita. Optimū eius sc̄
tione cor sic ī iuuentute adiminūs
uehementissimos labores aptissimū ē
ita ī senectute adiminūs moderatos
Q' aūt ē crossitie cuntib; ul' lati pectore
ul' amp q' oꝝ subtile cuntib; ul' inneau

q̄ thorax puus ē ul' simatus ul' bleson
uel reion ul' q̄cūq; aliť ē ī ɔminūtū ad
multa exercitiora nō aptū ē. In exercitiis
enī que sūt puōce īeptus ē male ɔ
structus thorax. In exercitiis nō que p
ābulatiōes necessaria enim. Sil' aūtē ī
manib; ɔ collo ɔ scapulis ɔ dorso to
to ɔ lūbis ɔ uitebro dicā ītellindū ē. Q'ď
cūq; enī horū male sūt ɔstructū apti
redarguūt' magis q̄ roborat' exercitiū
ū quis īmoderantes motus noiare ex
ercitia moderata ī laxcillib; piculis. Sʒ
sic de noīe magis q̄ de re dubiū est. Sʒ
que ad sanitatē ɔseruāt senis exercitia
pfortiores oz facere picculas mouēni
enī cū illis ɔ coexercitant' reliq̄. Q'ď
ɔsuetudo maximā h't pte ī electione
spēi exercitior ī laborib; cū eis assuetis
delectāt' ſʒ eos ɔpantes. sic eos ī insue
tis alienāt' ɔ laboriosi fiūt. Artificia
les nō actiōes nec tangē eos ē pole ut
organare bucciare ul' cantare sic
ītēis que ſʒ palestrā tangē possunt
q̄cūq; exercitationū sūt īdociles. Vnū
quēq; g' senē īsuetus oz exercitari re
mittētes eos uel rēmaā. Q' tā intē
tio spēi exercitior apponib; accipi eois q̄d
oīs etatis ex eis nō tā equale īmitte;
ionib; eis hiis q̄ nec īmitū equale
opatur ɔtēpm. Quecūq; enī pte ca
pitis scotomia epila ul' obtalmia ue
hemētū ul' aurū dolorib;. nō oz eos in
tuētes ul' īclinātes ul' reuoluentes se
deorsū exercere ābulationib; nō nimi
tōtiēs ɔ cursib; moderatis ɔ ap̄ssionib'
sup uehiculis ɔ sub iugalib; sīm labo
re uti. Sil' uō nio ɔ quib; pantib; et
antebrides ul' sīnācie sūt ex quibus'
grauissimo pte remanāt' ɔ qb;
gigiue ɔ dētes ɔ uli q̄d cor que sūt ī
collū ɔ toni capite inbror emigñeo
q̄ppe molestāt' ɔ tenēte alii ɔtinue do
lent ī pmis actionib; quoꝝ nullū sb
stinet exercitū repleos ſʒ sūt oib; eis ca
que pentra exercitia utilia. Quēadm
ī laxcillib; nā ī ieiuniib; meliora que
psupiores ptes exercitia ɔ ab ipo noīe
.i. manuū motus initia ɔ actio mīr.i.

siuus manib; conat᷑ 7 pile mississ
7 actito .i. salti usus 7 quetiq; s; pa
lestri exercit᷑ deorsu oia. Quib; aut
ea que media manuu 7 ceruu sunt
mbra facile patuit. ois quidē spēs ap
tiē exercitior n aliq aliar plubeat m
tetionu . Q uō s; thoracē qdē i hiorib
magis. Q uō s; uesica 7 renes supio
rib; . Splen enī uēt ep intestina 7 colō
sic i medio supior 7 ii hior alib; sūt pti
cular ut ita exercitys i medio ueant
h' g' coia oia sen 7 alior qualib 7 eni
ter britui. Q' fricatōes i becculluī
pticlārui i quo quātē tpī egritute
obseruare oz i quib; uō tpib; sanus ē
afferm magis quā i alijs 7 maxiē sic
cas plimū fricando 7 plura 7 solis ī
manib; 7 lī; coē ē oiu; exti. Q' frica
tio 7 maxiē sicca pluber dolores q p
pyodes qb; tai mbris gnant gnan
i medio tpī ad ssuptū 7 max aū du
as ul' tres horas poā. Cōformantur
enī mbra 7 mī sintcapuit ea q assue
ta i fluuūt irrugmata 7 hec coē ē oiu
exti. Q' uō exercitū i becculibus
pticulis i senib; soli ofiulo. aliorūt
q'caiq; qs utiq; fuit a senectute lon
gius itintu mag' exercitudinij ei qd
i becculle ut i hoc ex. Sicuti coi adhuc
crescētis subtile fuit exercitib; huic
ofere pice pugi exim 7 fricati mo
derate 7 ansu ita magis quā aliq
alio exercitio. O portet aūt psidere
7 aliq' moderatōē 7 i suitē manu
um detinātē ut neq; decēte desiuē
tius exercatur nq; i eitui excedit ut
a labore capiat' h aūt 7 iumiuum
difficile cognoscibile i huo saltē q
sūt s; sanatū; dieni nō enī ē i certa
cutu tps ut i egrib;. Si ē icipiētē;
qdē abi fallacissimis i unaquaq; m
sinus supsacuptitē uō q' otig' aut
au fferre aut addē aliq sey unaq;
diē congrēs q' otēpni ē ut pū mor
i huti b; subtilia exim. Ego q̄n
puerulū anor .viij. accepi. dīn oi
posinou tpī augmētatē exitis pui
dēs ei s; scriptuius uētē oñdullū

uiuenē boni uetbi. al' chimi 7 mo
derati. Inp' enī dieni eū uixi pice i
bis deinceps ut assuetus sui 7 cu
rere eū uixi macute nq; multū sau
die fricatōē quidē osuitta s; du
ricie; 7 mollitie. V m uō s; multitu
dinē simul cū oleo p mollies uixi
pauū plus cūrere. nō equidē aau
aūnou. In c estiuo uō appotiapeu
as uocatis usus sui fricationibus
nisi aūt eū ambulare assidue q
moderatis icipiētē ad plum psep
tans 7 alia cmni; 7 maxē uenas ne
forte amplius dilatare sīt cmni;
eutrofia. graue enī ē hoc reumaticū
7 tortuosu tpī osfines n i nutrim col
la .i. exīma huic g itendē ro oz q̄n
om 7 si caliora fiant exim ulūn q'
oporteat q̄ı laboriosu q̄ dū sensu;
brutta . nullo enī hor signoru ap
parētiu; augeri oz multitudinē am
bulatois 7 cursus 7 pice i ugi; i ceto
die . apparente uō aliquo hor sensu;
repētina i becculo formare exim et
multitudinē oium que pe'ūsūn i
au fferre mūi quidē ambulare mi
uō cure iubere; 7 fricatiōes dorsū sin
siu; . Qū aūt hec oia reopāte 7 cussi
me s; nāz biient exim nrs usus ip m
dem usu; medicinar eūdē puorib;
augmentationib; utetē at 7 i sp ieudē
i moratē. Oz aūt 7 secus appone ro
nidas uocatus fricatioēs medias
dunicei 7 mollitiei q̄n quidē d' sup
qn exi siouib; ptib; icipiētē 7 ul'
totiēs puluigatis exim b; sup i fu
tētes oim fricare . Sit aūt puluis
qui uocatur pigmis uocāt ita ut q
ni asp m nq; acer attenuāt eiū ma
gis q' carnē gnant q̄ caiq; plūes
aspiunt punicas 7 acredine nitro
sa ul' salsa pticipāt. Quod sicuti
quidē grossiora exim fiūnt herba
uō 7 cūm subtiles. hinc quidē exi
na oia q' p manus fiūt sūt capin. Cu
stodiendu uō sūt exercitia que sūt p
exim 7 fricatioēs 7 picas uictiones
sili fiant ut 7 scdm exim diximus

Q. d' senū i debilliores quidē appēsioi
bus motib' mag' q ambulationib'
exercebis 7 duces ad fricationē
cū 7 unctiōe co' spissis 7 bibub' albis
fortiores uō senū 7 p appēsiones 7
p ambulatiōes exercebis 7 duces ad f'
fricationē tandē 7 unctiōes mīus exe
multis albis. Q. d' difficile ē pfec
cius hec sanitatē senū. sic illis q
ex egrīe reducūt ex puissimis eni
cais i egrīe cadūt. ia q mitqz similiter
dicendi. Q. d' senes mane oleo sūt
ūgendi cū fricatiōe. Q. decet fricare
senes difficilimū. sic i pter duriōr fu
erit fricatio erit laboriosa. d'ū moll'
uel plus operabit' sic & binis oīo nl'
ta nō euaporat magis q enim ut
7 regio i qua expoliat' corp' senis 1
frior quidē exens nō solū nich oppi
bonū fit 7 spissabit 7 i frigidabit. Calior
aut' siquidē fuit ultra q oporteat
i yeme quidē amplius q' oz corp'
senis mī' pfinēs 7 frigidē fingēs sibi
te fuerit estate uō 7 euaporat ūm
tē eius 7 dissoluit. Q. huius q sūm
hūt' totius corporis sani sūt nulla
fortiū cāt' alterat corp'. senib' uō q
puissima maxima; opat' tūsum
tatē. Q. senes sibi tene qde ultra
q' oz trāsgrediāt' i qtitate 7 qlitate
te alimētor nō pter ledūt' iuuenib'
i maxis peccatis b'uis lesio. Q. Capl'
causa ē i debilib' senib' paucā da
re t' in die sic antiochus scipi dic
tabat qui erat qde ānor plus. lxxx
ibat aut' assidue ad for ubi cō
gregatio erat ciuium; quā nepe lōgiū
ambiēs ireqz ut ui fitaret i fimo'
lōgi aut' si qnz cogēt' ire qñ porta
bat' sedili quā equitabat. hēbat at
iuxta domū; cellulā q a camino
calefiat yeme. estate uō erat eis
tā huius aere; sūi igne i qua se frica
bat' yeme 7 estate mane postquā
egressit. In foro uō eē circa; horā uel
lōgissime q quartā comedebat pa
al' actico nē; cū melle anti quo scp si sic qd'
cocto minus uō crudo 7 pēa quz

c̄fabulans aliis quā; sciui legens u
nā horā pntendebat post quā horā
fricabatur i publico balneo 7 exerci
tabatur exercitiis que dicemus decere se
nib'. deīn balneatus modecius prā
debat. primū quidē que cūqz oblaxa
declinaret uentrē. deinceps piscium q
cūqz petri 7 pelagini. deīn uersus
iterū a piscīū quidē cibo abstine
bat de carnibus uō q difficil' corrup
tibiles ad sum debet uel cōdiri cum ui
no mellito uel gallinā cū simplici iu
re. ita q dicebatis antiochus medicus
scriptor usqz i finē puenit illesus sen
sib' 7 mēbris integris omnib'. Q. tele
tus grammaticus fere. C. ānis uixit
balneans se lauisse bis i yeme quater
i estate. & uō i mediis horis i quib'
uō diebus nō balneabatur eē etiam
horā ūgebat cū breui fricatiōe. deīn
odorē coctū i aqua mell' miscēs quā
optimū crudam; comedebat 7 hoc so
lū sufficiebat p' horā. prandebat aut'
iuxta septimā horā uel aliqntulum ci
tius. oleum quidē pus deinceps uō
de piscib' uel gallinis. ad uesperam
aut' solū panē comedebat i fundens
uino mixto. Q. sic pueris uinū Capl'
cōtrarissimū ita senib' ē utilissimū. Q.
uinū calidū ē ingreccia arinusium
7 lesbium. i ytalia uō falernum 7 sure
tinū. postea uō i ytalia quidē tiburtinum
7 signinū utraqz i ueteuta q no
ua exeūtia in mediocrē; secūdum nequ
unū mouent si multū i ueterant' mani
tur tortiones facientia. Sic uō uina
sicis sūt adrianū 7 sabinū 7 albanū
7 gaurianū 7 cesilimi 7 que cūqz eē
neapoli 7 tuscana sūt hor. uetustas
q moderate ueteratorū bibe senes
qui nō hūt forte caput bibant aut'
forte caput optimū sūt falernum sure
tinū. lesbium. Q. uinū cōsistencia
quidē subtilissimū colore subrube
um 7 acerū bonū senib'. q acetum co
lor medius ē xanti 7 albi 7 miscēs
mixtū xanctū 7 aquā hic facies co
lores. Q. d' calidissimū quātū ad colo

re; xātū mīme nō calidū albū ꝗ nō
ē īmedio quātū alīūtū appiquare il
lius pticipat nāture. Et uinū ꝑdest
senibꝫ qꝛ ⁊ calefacit omīa mēbra cor
⁊ ꝑ uinū pinguat senū sāguis. idcirco op
timū eis ē uinū subtilissimū qꝛ urinā
mouet ⁊ xāctū colāz qꝛ hic color ī
calido uino ꝓprius ē. Et uinū ⁊ si albū
ualde fuīt ipm̄ ī uetātū suscipit quā
rubedinē. s; nūquā finalit potē eē xā
tū. Et ocrū ⁊ xanctū uinū grossū; ⁊
sāguinē gnāt ⁊ nutrit corpꝰ idcirco fuīt
qm̄ uitalia h; uina senibꝫ nūc cū
grossū; hūr bār iuuenis ⁊ nō supla
būdātius īdigēt nutrīmēto. Ad senes
ad multū opus hūt uretico uino:
qꝛ suplabūdāt ī eis aquosa hūmor.
Et uinū amplius morās ī uetre nullū;
nūquā familiare senibꝫ sūt fuīt albū
ut ab yrīma amīnēū ⁊ ab ytalia ī
māsū; ⁊ sabinū ⁊ tyberinū donec
fuīt nouū. S; nō fuīt nigrū gros
sū; ⁊ stipticū ꝗ multo tp̄e moratur
ī uētre ⁊ tortiones opāt; meo uīcī
talia quidē sibant; ī asria nō ꝑxene
rint. ꝗcūq; nō sine stipticitate ⁊ ni
gra sūt ⁊ grossa ut sebelynū ⁊ thyrē
nin. ⁊ m̄ quidē ī uētre morātur urinā
nō n; mouet si sūdūt deorsū idcirco ⁊
ꝓhibuīt ī dān comestionē cibariorū
Et uinū grossū; nigrū; nō ē utile se
nibꝫ n; āte cibū n; multo magis ā
tp̄e. qꝛ nullū ꝑcrebrehm̄ utile senibꝫ
oppilāt enī ex eis epar renes ⁊ splen.
Vn̄ alij quidē cor ydropici fuīt. alij
lapidē gnāt si eis amplius senex utā
tur. Et si senes post balneū uoluerint
uino dulci utant eo sicut; fuīt an
ia comederit mane sicut anthicatū;
dixim̄ facē quale ē fustianū ⁊ fulet
nū. Et nō philtro n; rubeo uino ꝑ
mulsūcto uti senes ⁊ maxime qbꝫ suspi
tio ē lapidis ī renibꝫ gnāo uł podagre
uł arthetice molestatio. Vinū aūt ī
tali ꝯpōne melius optimū ē sabinū
uł q̄ sile ī uenit̄ aūt ei petrselinū et
solū suffiat hec arthēticis ī hn̄tibꝫ nō
lapidē betonicā musceo ⁊ saxifragā

quidā īmittūt spicā nardi. alij quā
uinū mouētia. S; sipice ꝓtū ex ui
no ⁊ melle multa ꝯponit nūc ⁊ ꝑi
pio hūs parū. S; nō aīquā balne
cūr ⁊ uētē eius nulla ī diget potione
allo ⁊ leni uino post balneū ē utēdū
grossū nō ⁊ nigrū ⁊ dulce oppilans
uiscera fugiendū. Et oppilationes q̄
fuīt ā uino fūt moderate cauō q̄ ā ci
bis quecūq; uiscosū; uł grossū opi
tur hūorē nō facile ē sanare. Idō;
nō oꝫ suphūdāt senes ī odū uł casei
uł ouorū uł cokor uł bobor uł lenā
cule uł porcine carnes cibo multo āt
amplius ī cibo āguillar uł ostreor nel
uī dūrū ⁊ difficil' digestibilē hn̄tiū
carnes idcirco n; ostrucodēmorū nel ī
feclias ychnorū ⁊ uli carnes ouinā
capinas uel bouinas nō comedāt
si hecquidē n; alienū utilia. Ouinaū
caro iuuenibꝫ quidē nō mala senibꝫ
n; hec carnes ⁊ multo magis adhuc
caro agni hūida enī ē ⁊ ablēnceles et
uiscosa ⁊ flātiā. S; caro edorū nō in
utilis senū ⁊ caro uolatiliū quecūq;
nō ī paludibꝫ ⁊ flūībꝫ uł stagnis mo
rāntur. sicutū nō oīa recētibꝫ sūt me
liora. Quod maxie quidē subsi
ncte ab oppillātibꝫ cibis. S; aūt ꝯti
gerit qm̄ ex neccitate uti āplioribꝫ ī
illis mox afferūt diacalamintū; far
macū uł si hec nō īuenit̄ diatrion pi
peron farmaco utendū simbiade
⁊ terebet̄ diligent̄ ut puluis
fiat pip albū ⁊ cū puluētis ꝯmedat̄
⁊ supsciet̄ ⁊ aspgit̄ potui ⁊ recepte tē co
medē ꝯfert ⁊ allia sibi ꝗs assueta fuīt
⁊ tyriacā nō ī ꝯuenīēt senibꝫ tamius
⁊ maxe cū ī oppillātibꝫ cibariis mīsū
ex aspentis ꝑucit affēne optimū eni
nūc ē tyriace aūt ⁊ uētre talibꝫ sīdue
to utilium eīt ī cautissimū dare tyriacā;
nō m̄ ea ⁊ acthanasiā ⁊ ābrosiā ⁊ q̄c;
alia antydota ex talibꝫ fuīt ānimalibꝫ
Et senu qui diligēt ī redit sibi ipī nō ē
opus ūquā tali farmaco. S; si fuīt qm̄
opus utāt attenuatīū dietā. Hic nō
ꝯmedat panes nō ī digestā hn̄tes sa

lis ul' fermti ul' comassatiois ul' coeti
ois nō aūt ɔmedat semidulī ul' ex
ea dulcoratiōes ⁊ cenū difficile digesti
bilia oīa ⁊ cacheximia ⁊ uiscerū oppi
latiū. ⁊ ñ placētis ex butiro ⁊ semidu
li ɔstructis miscēt̄ multū mellis ul' s
cib' eēt magis adūsus nō tātū mō
senib' s̄ ⁊ omīb' hoīb' q' nō oīz noci
uis utile miscē̄ cū possim' ipō uti so
lo. Et possimus uti melle utilit' ⁊ co
to ⁊ tāū quā coquat' cū pane accipi
ētes. Et magis puidendū ē de boita
te panis quē ɔmedimus q' de boita
te mellis q' mel ɔmedendū eēt sci
b' melius eēt si tale eēt spē ⁊ uitute
qual' ē atticū. Si uō nō tale hmīs oī
melle utend' ē dūmō nō sit grauit'
olens. uī eēt qualitas sēsibili ico
appareat ⁊ multo magis nulli alāu
eūici. Et panis nō talis qualem
dixim' nō solū nullū bonū opāt' ī cor'
senis s̄ ⁊ nocentissimus ē ⁊ maxiē cuī
fuit puiōr quē ɔueniēt tribuūt ath
letis. Sem uō ñ multū quidē salis ⁊
multū nō huīt̄ fermēti coctus nō fu
eīt diligēt' grossū ⁊ uiscosū opatur
huiorē qui uī; alij quidē bonus ē am
plius acutis. s̄ ⁊ epis splenis ⁊ re
nū oppillōes opatur ⁊ maxiē quib'
fines uasorū que ī hijs uiscerib' sūt
strictiora fuīnt. Quaā sic ī extiorib'
uenis quas maiē uidemus nō pua
diūa appz s̄z latitudinē ⁊ altius ad
alteruz hoīez ⁊ s̄z unūqz ī ptīclis
Sic decēs ē hīs se ⁊ ī uītiorib'. s̄z nō
posē ē agnoscere diffīīz aū expiētiā
quā ī unoquoqz oblatoū posē ē facē
vt siquid ab astrictiōne grossorū
aliqs nō ledat' amplas hīt uiscerū pre
dcoīī uenas sinō fuale ledit' strictis
Et cognouit quēdā senē agricolā q
uixit ī agris plus cētū ānis. cui āpli
or dieta capiuū erat lac qūz quidez
mox sūmēs panis micas ī eo ī fusā
quī nō ⁊ mel ɔmiscebat qūz nō ⁊ q̄
quebat ⁊ ēmittēs cū panib' cīmuti
tes morat'. Quē quidā sequēs ex tiān
lac cāz lōgeuitatis ei fuisse sp' ledbū
⁊ s̄ ioēz mōdū oblatiois lactis grauabā
ei os uētris ⁊ postea dextrū ypochōn
dū tēdebat' ei. Et quidā conatus uti
sibi ut p̄dcā agricola lacte ⁊ nullo alio
quidē ɔqrebat' ⁊ ei digerebat hū ī sīd
⁊ uī oxiremia aliqua ul' eructatiōe
nisi fedis ul' uētositas ul' grauedo fie
bat ypochōdrior. die uō vij. post p'ncā
maiē dicebat ex sentire grauatū vi
debat' ei sibi ī dextro ypochōdrio iacere
q̄dā uelut lapidē ut sibi euelli subit
ei ⁊ usqz ad clauīz adscēdē tēsiōez
aīaīe g' qm hiuc quidē erat opilatī
epar' uento nō plenū erat alti. Et dī ī
lāgeno usū lactis lapidē iudi grauatū
ī renib'. aliū uō leuū ⁊ p'ceterz oēs dē
te qui lōge lacte dictūs ē. alij nō
ī lesī sp' sūt usī lacte ⁊ cū ualitate ma
xima. ⁊ alij lōgius. C. ānis uixerint.
Cū ei ⁊ qualitas eius uētris nē ñ hīt
ɔiuz ⁊ uiscerū facil' sūt decursiones p'
uenas latitudinez ualitate eius po
auitaz hiu. malo uō nullo expiūtur.
Et bona lactis sūt modicū subductio
uētris ⁊ euchymia ⁊ nutriītū nō puū
ɔferente ī hoc ⁊ presētia alis cū usum ī
sumus lacte. Siquidā ɔtīpunt' p'sētī
a ut michi p'sunctū lacti ītuitī. Si apte
uidemus alia p'secta scamonea uel
titimalorū aliqū purgatoū hīt lac si istd
sūpsimus. maūifestū ē g' q' grauit' olē'
⁊ accidū ⁊ austerū ī malis p'sētis eīt
assūlātū sp' uē herbe q' comedit al' cui'
ē. Et uīz grauit' olentes m accidos uī
austeros multū oīz cibos aliū eē quorz
usum sum' lacte ut optimo. Et al' cuiu'
lac sūptum fuimus sūā querela eīt sic
tate uiuens fuīt' s̄ hitū corpis. Et
melius ē cū usum sūmus lacte q̄nqz
eē ro capiuū quī ⁊ asinuū. tenue enī
ē ⁊ serosius lac asine modicū ñ est
grossitie capiuū. Et hoc quidē uemit
tendū ē magis sicco opus ē. asinuū
nō minus fallax oīo. ⁊ ei si solū sumā
quīz sine pane ⁊ sub oneis' citius ⁊ nimi
me ē uētosūz ut cuseat' s̄ uētre ⁊ ma
xiē si de sale ⁊ melle ad sūpsit. Et
calius ⁊ diuturnei' uiui melius est

senibꝫ ꝗ. Quod lac nõ omībꝫ dandū
ē s; his solū senibꝫ quicūq; id bn̄ di
gerūt ⁊ sytoma nullū ex eo eueniū ꝑp
ṗdictū sentiūt. Ꝯ plurimis senibꝫ fiūt
brācei ⁊ corige ⁊ lapidū generationes īrenī
bꝫ arthetice podagre asimata. Ꝙ ꝺ
q; senis corpus ꝑ ipsius quasi ꝑticula
ē frigidū ⁊ sic i plerꝭ aūt sunt flegmaticis ꝑ seriosis ⁊ fla
tuosis superfluitatibꝫ ꝗ ꝑ i ꝑ humiditate ū
rinas expellē quidē eas tēperatur.
Solide nõ ipē corpis ꝑticule calefa
ciende sūt eis ⁊ humectāde. Ꝯ i olerib'
malua ⁊ bleta ⁊ atriplices ⁊ scariola
⁊ nõ caules. In legumībꝫ ꝑtisana ⁊ nõ
lēticula faba ⁊ nõ milium ⁊ cicia ⁊ non
panicū. In fructibꝫ nõ amigdala et
mala rubea ꝑ mora ⁊ mala grana
ta ⁊ cucurbita ⁊ cucumēs ⁊ pepona. In
carnibꝫ nõ domesticor aliū ⁊ nõ sil
uestriū ⁊ recētes ⁊ nõ sicce senibꝫ dāde
sūt. Ꝯ humide diete maīe ꝑfiūt senib'
s; si fiūt sicce obsūt. q; obiec ꝯ fertu
grauant fla eis iuēcte ⁊ s; ꝑ plimas uēns
sūt eis nõ tm̄ sicca s; ⁊ frīa. Ꝯ ⁊ olim ⁊
balneū calidū dulcis aque ⁊ unctiū
q; humectāt utilia sūt senibꝫ sic ⁊ mo
derate motū ⁊ sōpnus. Ꝯ si qn̄ fla
te i senibꝫ grauato ex necessitate elliger;
dare eis i cisiua flatus uelociter trāseū
ter q; ē ad humectātē dietā. Ꝯ si ex ob
ꝯ aspirante oppillōnis trāsiuerimus
ad aperientia ciborum ul' farmacorum
nõ o; oīo in illa die in posteriori ab
stinē ab humis cibis. ꝯ dū simul' cum
melle dantes ul' de aceto ei miscētes
cū sic ꝑtisanā ipsō ꝯ stomum ꝑ uinum
mellitū ul' uinū falernū istud offe
rētes ul' lac ut diximus dātes ul' ꝑtisa
nā bn̄ coctā; de pipe diligēter miro ꝫ
senū imittētes. Ꝯ ficus maīe
ꝑ oēs alias fruges a senibꝫ eligēde
sūt ⁊ i yeme tāc cc. Et panis leuatus
bn̄ coctus ul' cū uino mellito ul' cū
melle. ul' cū alio bono uino a pro ꝑu
calefacē ⁊ humectare eos uolētes. Ꝯ
q; flatice ⁊ serose superfluitates i senū
corpe ꝯ generantur assidue nimis ꝑcurā
da est nõ ꝑ farmacosa. s; apio ⁊ mel

le ⁊ uino diuretico. ⁊ sub ducend' ē
ēuenit poleū mag obsorbētes illud
cū cibis ⁊ polemosa oīa cū alios cibos
comesti cū oleo ⁊ garo. Ꝯ uenter
senū assidue ē mouend' ad assellati
ones ⁊ assidue sufficienter istud fuit
olim cū cibū sorbsū ⁊ olim sil' cū cib'
suptū. Et ficus cū fiūnt cū autumno
mixte ⁊ q; aliq; alia estiue ⁊ autūno
uegetatiua. Yeme nõ mouēdus
ē uenter caricis ⁊ damascēis coctis ma
lis ul' coctis ul' simpli i fimis i melliēte
plus habīte mellis si ꝑ tāt. Acci
piat ⁊ olivas ex aqua salim. Ꝯ mag'
q̄ damascena ꝑ tēꝑāt uētrē ea que
ab yspania. Ꝯ si qn̄ senex siccū habu
uētrē nõ sumē d; aloe ut fitiuīr gdā
cū succo caulium facientes in pillas. a
li; nõ solū scināces humido aliquo ul'
aqua ul' mellicrato. Alij nõ diuites
faciūt in pigrā quā quidā hūt siccā
⁊ assiggūt potū. quidā nõ ꝯ finiūt cū
melle moderate cocto. S; nullo hor
ē opus senibꝫ ū magna necessitate
adueniēte. S; si obediente uētre
ꝑ cicis ⁊ si nõ cotidie s; die ꝑ' diem
egessit nullū ul' farmacosū offē
re o;. Ꝯ si uētē tria die nõ ciciet du
obꝫ iā; diebꝫ retētā. tūc mercurialis
senibꝫ sufficiēs ē ⁊ quē uocāt clxila
fachi cum ꝑ. i. maiū. brāsca ⁊ cū eo
. i. ciceri cū ꝑtisana damus. Et q̄ aū;
alia moderata sūt farmacosa sīc
timū. i. ꝑ ūma resina. accipiūt aūt
exea qm̄ quidē nucis muscate ma
gnitudinē qm̄; nõ ꝑ tres dies nõ solū
eum que inoccre ducē apta natā ē
s; ⁊ uiscera oīa expurgare ex sple
ne ⁊ renes ⁊ plonē. Ꝯ nane o;
uti farmacis que diximus s; ducere ꝫ
aliū senū ⁊ nõ unū elligētes illud
solū offerre assuescūt ei eis ipī; pce
dēte accipiētis nā ꝯ tēpnit farma
ci uirtute; s; caūēre q; o; farmacelu.
Ꝯ farmacū ꝯ ficitur ex karicis pur
gat senes sic pigues ⁊ austerum
que ē iaget eis extius cutis sili ⁊
cruci tāt' deū ambo minuta ma

dinitur ponte tn sit equal' ceo ka an
ca. Possim aut alx repitutes fin
macan qualit' ht ad accipiend nat;
qm minus qm no plus musce de
ctico. Ad accipiendu aut mag
tudine caucaturz duar ul' tium. 1
Et ipso g' experimto sibi ipi inueniet q'
insiuitz i talib omnib; iq bz dii eniz
mag' iq bz dii no nimi obediet fura
cius nent. Qr sufficiet copiosim
nullu ung' oz pdcor accipe suaci
7 si ei quidez tuc cu multu euant le
tent' sim q'ciq; amp euane' i co 1
magis eis uet omnebi i hijs quid
icepis sit diebz. pp ego eorqui in
egritudi cionias euetet no exeunt. 1
quals marie i yeme fiut multis
7 eos qui post lagui i firmitate i re
sumptionib; sili molestat no clisti
forti euacuo si soli imitto olm. Qr
nieb plubet 7 sanis qm i fine ne
tr dereto 7 ei i fudiunt dum sup
fluitati 7 qdi lubricitas i extalib; fit
7 ipso cor scens mollit durus siliter
congiis i dimitti. Qr exanst sig
7 sicca senexim hij quide etii. hij ii
tardius fi q' apti natiuitatis q' ht
cusii ul' ad iuuetute; ul' dieta uel
egritez ul' sollicitudine ul' qd tale
siccat imoderate. Qr ois prude
tia corpis dispois 9 ponit 7 ex 9g
ne ei ppie sue 7 ex matic me iuuate
pura siqs cognouit senitatis dis
ponez q' e sm cu siccitate 7 sauciit
humectantes 7 calefacietes me ma
tias bonus unq; senu mediaris h
cnt. ex quatuor gnibz mex obla
tori. s. stoz 7 euacuator 7 acti ex
tius elliges fi magis; caz q calc
fiet 7 humectare possit. Qr thora
ce pueri autdi definete; no par ab
aliar particulaz 9m firmite adaunt i
nisum talibz mediamibz. Eius qde
pueri i ferioza thoracis oia usq; ad
ultebrii cigulo moderato lato iter
aciditas ut sinuare quiete sine ue
7 deinde tantu sic ut lauerii 9 strictis et
excitauit ipso extensis prout mani

9strictis 7 reclinationibz 7 i intsq; ussi
retentae; spis fuet eni ita ut uehemti sin
gt exoi pre thorace 7 respiratte; reti
neri ut retineat oez itus spm qui pi
spiratte; puenit anhelisse. ideq; ampli
e i spiratio ei qui bn hoc fuerit e qto
ei amplior fuit 9strictus aer ito thorax
mag' dilatat extesus. Reclamati
ones aut i magitudie 7 extesioe uocis
q' fr acutate sut fiuende no ppona
cice uehemt oez thoracis particulas.
Hq iude icorlz q augetur imoderati
one ducet ea q nq male plasmata
sut moderate no 7 eis q ia pfti sunt
preterit no tn senibz. Nō ei repetdii q'
tali ope corige coz i becilles pticlas
melius cu senib; passiuem excei stu
dia 7 si nocua moderate fuerit. Set
inueibz subaltinre repetidu nocena
7 si apuertia fiunt assueti. pt eni
na coz substine nrisimitate; cu mo
fiuz 7 sps 7 i reliq tpe mte pfice apli
ori studio. Senex aut 7 si potit tpe
gunno paulati trāsinearit amalios
fuentidinibz tn no hebit tpi i quo u
tat meliorib; 7 laborabit mamter
ac fiaz; icapiet disce ei dii e cetena
rius exens.

Liber

mē sanorū 9teplatio :: u
pricipiū i hoc libro fuiac
te, recole e dictes e me ca
corūz que an dec sut. nota hiis que
dicetur extuta. Igi primū quidem
dictū e qd nq ... utus. Fo autē q
ulr e descriptio ei. Equalia ... custo
diat 7 ai hi qm trāsimuāt s' alium
coz 7 s' hec necuz eit 7 sanitate corū
picluritate corrupt eo q' a nob auxilio
idiget aūquā magna fiat trāsmu
tatio ut egrotet iam maie. Auxili
uz aut e exalatus q potib' replentib
quātitatiq; restituat exsta corpis. 1
Alia no sine auxilio monstrati e tm
nimus si etatis rōe, fiez. desiccatio to
to ali. p' prima gnone i oi medio tpe
usq; i fine, Eos aut q ignorat sana
tiua dictū dectes e cū q' fz ne rōne;

mori. Quia nō ut dixi nocumentum quidem ē
nutrimentum ex aliquo generatū. Sed nō ciborum nō
ē totum nutritiua. et propter superfluum aliquid eius
relinquitur malum quod necesse propter superflui-
tatem putride sint aut particule quedam cor-
poris ad excreationem eius generationem. Multum
autem existente in corpore non est illa rationabile et omni
aliquo prudentia sanatiam propter existere
unicuique. Primum ergo supponentes in
sermone hominem qui optime constitutus est quali-
ter utique quis eum sanum custodiet prudentiam pro-
sumimus. Multis autem casibus secundum multos
modos incidentibus sanatiuam educentes supposui-
mus eum qui optime constitutus est sanum
custodire liberum existere actionibus occupa-
tionum omnium. Et hunc qualiter unusquisque a
prima etate usque ad ultimam senectutem
custodiet sanum pertransientes in primis duo-
bus libris. Transeamus nunc ad eos
qui secundum consistentiam quandam rerum nō possunt
in operationibus horis conuenientibus et ... exercitium
... Et ad eos qui mox apud egritudinem
constitutionem corporis habent. Compendiosior
autem annorum qui delinquit est sermo. Et mi-
nimum quantum ... longior eius. propter quod
posuimus plurimas mensuras quibus in
sanatiua utimur prudentia. ideo ea non
iterabimus. Purificationes et in bal-
nea et exercitia et potationes et cale-
factiones et infrictiones et uenere et actiu-
um usum et abstinentiam quidem et si quid
tale est aliud tum similitudines corporum uidem-
ficientes quorum ut diximus differentie sunt anticipa-
tes. Male uero constitutiones corporum sunt
duplices secundum genus. Nam quedam quidem eu-
krasia id est equaliter quedam uero anomalia id est
inequaliter habent complexionem cum omnes principa-
les ipsius corporis uenientis particulas et abun-
dantes. Dico autem habere quidem quando in
aliqua discrasia cum fuerint omnes sibi corporis
particule similiores eo quod uel calidiores uel frigidiores uel
humidiores et secundum quietem quandam. quedam
quidem simul calide et sicce quedam humide et
frigide et quedam humide et calide quedam
autem frigide et sicce. Et minus et secundum organica
membra particularum compone quedam quidem
homalia id est equaliter quedam uero anomalia id est ine-
qualiter sint composite. Igitur primum quidem

dicam et nunc que constitutiones corporum sunt que egro-
tatissime sunt et primum omnium dicam sanam secundum ob esse
unam. optimum enim in omni genere rerum unum est. ma-
le uero maius est quam quod plures sint duplex autem
earum est differentia generalis sicut nunc dixi quibusdam
quidem eos habentibus in simili discrasia particulas
quibusdam uero non indifferentem. Igitur eorum quidem
que similem discrasiam habent manifestum est quod peissima
sunt eaque uehementes habent leues et magis
similes frigidis et siccis. Eorum uero que anomala
id est inequales constitutiones habent corporum manifes-
tum est enumerare sub alterutres secundum illa quod
alterum duplicibus speciebus. Nam egrotatissi-
ma quidem eorum sunt que contrariis omnibus cum
sibi principalissimas particulas superhabitu-
dinas habent. Moderatior uero est in quibus ita
disponuntur hec que non principales. Vidi
enim quosdam iam habentes uentrem quidem frigidum
caput uero calidum sicut quosdam contra in capite
frigidum calidum uentrem. Vidi autem et secundum accidens
non primum ut secundum proprium ... constitutos. id est
omnis colicam frigidum uentrem continue non
existente nam calidum sicut demum in frigidum ali-
um uero non existente frigidum. item uero et secundum epar
et splenem et aliam particulam patientem aliam in
discrasia nullo ipsarum nam lesam in congrua
contrarium id est compositione uel dispositionem contrarie sibi
ipsi. De his quidem ergo qui homalia id est
equale discrasiam habent primum in sermo eius
i... incipiens. Dictum est autem in his
libris qui de crisibus impossibile esse permanere
ad multum discrasiam aliquam unam ipsi
ei sibi ipsi acquirere ... aliam. ideo
eo et plurimos medicorum quatuor esse ut
se soli discrasie composite. Calidum enim
existente superhabundantes acquire siccitatem
et frigidum seu non consimile esse subnutrire humidita-
tem. Sed et humidum et siccum in tempore quidem augmentum
eorum ipso calore ostendere hominem. in
tempore uero declinationis in frigidum sicut quod
solidas particulas corporis contineat in
superfluitatum multitudine. Quemadmodum
demum et humida que similiter cum calore commode
inito consistere si quis secundum unumquodque opponens
euacuatur id est bene temperatum. Unumquodque uero oppo-
nens magis est quam dico eam que secundum calidum et frigidum
et eam que secundum humidum et siccum. erit ergo euacuatio hec talis
et secundum tempus statuis non minime uero et in tempore quod

s; declinationē ut illos egimi. Nam
optimā quidē crasim hʒ cor s; pueros
iuuentutē alie uō oēs deteriores hac sūt
ut mīati ē amminū. Et hic remēorē
unū qd 7 hec cor que dcā sūt dupli
bʒ enī existibʒ actibʒ s; alia. cor quidē
pueri optimos physicos alēs uō ea
que post pueros etās usqʒ ad paug
masticā .i. declinatiōz. Nō ē autē
annor uō ētum declārare hīs ut qdā
fecerūt pt q' s; latitudinē pubescē
g' icipiūt quidā sil' cū oplent. xiiij.
ānū. quidā uō post aliū unū ānū
ul' 7 post amplius tps 7 pn declina
tionis hūt / qdā quidē ofestī; post
ānū .30. quidā uō post .34. Igit
fortitudine qdē uiuūt hoīes subci
dūt post anginasticā etatē nō sani
tatē demū pdūt. simin' qdē lauda
bile hnt quā pus. s; tn hūt nō tn
usqʒ ad senectutis pn s; 7 s; ipaʒ senectutē
totā. que utiqʒ uidet' qbʒ dā eē egro
ualis qn nʒ dolet s; quid nʒ aliquē
actiū qbʒ adeas que s; uitā actūē
utimur finalit' pdiderūt ul' nō omī
fanā ī Excelle' hnt sanitatē nʒ pp nʒ
senectuti. Meminisis eī utiqʒ alicui
7 eor' que de sanitate demostrata sunt
qnʒ quā multa eē latitudo. hec aūt
7 qdā tota ē dispō corporis q' qui eē ex
phylū neutrū noīant hīs qui exsi
bʒ bʒ difficilibʒ saluati sūt exite s;
resūptiois qr 7 senectutis etati. Et q
dē extra egnes oīo senibʒ exist hī nō
actus fortes sili' ī statu existibʒ non
existit. Suō īquātū opus senū
ē uidē 7 audire 7 āmbulare 7 āgere
posse nullo desicē cor 7 hec utiqʒ ogre
noīabit senis sanitatē. totū h' dicē
sanitatē senis nō simplr sanitatē. nā
illa quidē pueror sanitas sine qrela
ē ppactiū uirtutē cū querela nō que
sanitas senū hīs enī uniuersos actus
nullū ualide hʒ. Et utiqʒ pectori
ca .i. senū restauratiā po noīata me
dicine itētionē hʒ sanitatē iq' pō ē
custodire. Quecūqʒ uō cor' egroti
tiuam ostructōez habuerit mox ip
gnōne hec nequaquā quidē deueniūt
usquā īsenectutē. Suero deuenerit
oīa unā deniqʒ aliquā egnez pluraʒ
hūt. pposuimus aūt ī eo qui nūc est
s; incē de hys que laboriosaʒ hūt ostē
tionē ptāsire ītētionē hūtes quali
uniqʒ qs ea custodiat s; plurimū sana
pncipiū q' ab hys que h' malaʒ .i. e
qualeʒ discrasiaʒ ī unīusis ptibʒ cor'
hūt fugētes. Dicā iam de calidori
crasi .i. cōne nō tm in ea q' s; huiditē 7
sic. ominsiuītē culpabili. Igit mox
quidē apn hec talis nā corporis sanior
appʒ ea que s; utrasqʒ opponēs dise
ta. Dico aūt utrasqʒ oppones 7 eā q s;
cal' 7 fri. 7 eā que s; hu. 7 sic. hic 7 tē
tes educet ueloci' 7 loquet' articulatam
uocē fitī 7 ābulabit ueloci' 7 augebi
cotidie s; pportiōez ānorū. Cū aūt pu
erorū etatē ptrāsiuerit mediū eē us;
ad declinatōez; maīe plus appʒ calid'
Vt hys q a xanctā colā egitibʒ 7 sitto
matibʒ facile captabilis existat. e
multis eī calor osumēs hū. siccioēe
opat' crasis .i. cōnez existe uō 7 hac ma
zatiū .i. augmētī etate calida ouigu
tio cōnis cor eīt cala sil' 7 sic. Cola u
ītalibʒ crasibʒ ocra .i. palida 7 xanta
.i. rubea uocata supbūt. Eos q' q
ita nati sūt usqʒ ad pueror etatem
sili' hys qui optime nati sūt oʒ dicta
re de quibʒ dcm ē s; anteriorē smoneʒ
Cū aūt pfcā sūt eor cor' pscriptam
oʒ cor' uitū superfluū ducit' colē eī sil'
cū egritibʒ ul' ad superiorē uētē ipe
tuʒ facit. Infert quidē subeūte ipo
mai ē q' nec oʒ opari. Ad supiorē u
uētē delatam puomitū curare repug
antes illos phy' quecūqʒ phylet pe
extaīa aū cibū ab aqua tepida uomē
Vomo enī nʒ ego osilior nūc ut pt' q'
si difficilt' uomuerit ab aqua. Sūt
enī 7 quedā tales nē cor' quibʒ ocedē
dū uinū dulce afferi ppināte cū pu'
aquā. Adhuc aūt 7 magr cū s; apri 7
fiūt calior 7 sic. aduoītū uētre oʒ 7
eī magis sūt hū colia ī augmastica
etate. Et utiqʒ extitam oʒ eos meliu'

uo acutu et presiu exercitiu secundum uacatiua
et molli. Sunt enim utique et tenuiores
omnes hii tales et concordant augmalhee .i.
exercitationes omnes attenuare quidem acu
ta exercitia. carnare autem tarda exercitia.
Quando autem et cor quidem qui uel exerint
calli sunt compositione nequaquam indiget ex
ercitiis, sed sufficiat eis ambulatio et balne
um fricatis oleo mollibus fricationibus.
clare enim et calidus mordax est quod transpira
tionis non uaporosum; iam delectabile secundum mo
dum. hii et hiis qui post cibum letantur
in balneis et quidam corpori incredibile est qualiter
impinguati sunt in dieta tali. Vetus enim
uinum contrarium eis est. proprium autem uinum eis
est quod est album et subtile. Suspicione
dum non est in omnibus hiis qui post cibum
balneantur ne qualiter secundum dextrum ypocondrium
ubi iacet epar sentiat aliquid dolorem uel
grauedinem uel tensionem. Tales enim constric
tiones corporis epaticis capiunt et quibus
si postquam comederint balneentur et si sen
tiunt autem quoniam tale quoddam sinthoma statim
dandum quid corpus quod exsiccat .i. ex
purgat epar: abstinendum et ab epa
thicis hiis cibariis et maxime ab hiis quae
aliquid sunt uiscosa. Dictum est autem et de
hiis amplius in libris quos de
hiis que in calariis sunt uirtutibus scrip
simus de eu chima et cacochimia.
et adhuc autem in illis attenuantis diete.
Quo et autem in doloribus qui sunt secundum epar
necessarie est attenuantia dieta usque quo iam
eis sine dolore et leue efficiat dextrum
ypocondrium. Optimum autem est et comedi
absinthium decoctione; asseri et ea que plurimum
tamen sunt et amaras amigdalas composita est
quod potauimus. Melius est bibere in medio
tempore sine in cenationis et sompni et balnei. dige
stis enim hiis que reducuntur ad epar euenien
te melius offerre hec talia et acutum qui
ceperis tempus aliquid dari ante cibos oblati
onem. Optimum autem est et quod dyacalamin
tis .i. pneptimi sumpta ab eius compositione
in quarto horum monumentorum scripsi. Sed
in coliacis quidem eius sibi custodire de
cet compositionem hunc usum. Et nimiae aquae
quis corum uiuere eis gratia eius que secundum
epar eu sinsia .i. oppilationis melius est
pro oximel bibere. Cibatior uero species si
quidem subalterna ad melius uis anisum
.i. compositionem corporis qui iam habent contraria discrasie
paulatim autem sit hec sine lesione. per uerum
te quidem medico eo uero quod adiuuatur
uacationem agente tantum ut omnia fatigat
in competenti tempore. Gerenti uero homini ciuilia et
multis occupationibus fruenti in tempore
dum subalterna ansum. sed proprium enim cibaria
dandum proprium alterum sunt humida quod humidi
siccata uero siccis omnibus. Nutrimentum uero
sit assilatio eo qui nutrit cibo ei quod nu
tritur corpori. cum autem assilant quidem siccam
siccis humida uero humis. In hiis autem quae
homala .i. equalem crasim habent corporis
quocumque proprium sunt ex eo tanto in uilius sit
corpus autem quod anomala .i. inequalem crasi
habent corporis ut alia quidem sit ea que
epatis quidem est. alia uero ea que uentris. alia
aliarum corporis quae post epar: aliud quod est secundum
oblationem proprium; aliud autem est secundum unam
quamque particulam est familiare. Que uero
in secundum unamquamque particulam familiare in
monstrauimus est ecce duplex. aliud quod animaque secundum
simplices qualitates aliud uero quod secundum illi
totum. Que autem quidem secundum simplices quali
tates familiaritatis qualiter quedam esse
prius autem dictum est. hiis quidem quae trans
mutare eam uolunt in actiuitatem negotiorum
et hiis non cum familiari. sed autem contrario familia
ari uero hiis qui exigunt in occupationibus
negotiorum. familiaritatis uero que est secundum totam
substantiam experimento solo cognoscitur. Maxime
quod uirtute indigente corpus que comedunt
et bibunt non secundum uentrem solum sed et totum
corpus et per eam que secundum totam substantiam familiaritas
habet. propter quam cibaria aliis subalterna et
multam differentiam speciebus sunt nichil simile habente
cibario quod ex leguminibus et herbis ei quod
ex ossibus et carnibus uel eo quod ex piscibus
ei quod ex auibus et elleboro quae ei habet aliis sunt
quibusdam cibaria. Erit autem et secundum qualitatem
familiaritatis si quod custodire uolumus com
positiones humidas quidem humectantes cibi con
gruunt siccis uero sicca. Si uero subalterna uo
lueris contrariis congruum. In ecrasiae uero que est in dis
crasia que secundum calidum et frigidum contrariorum oblatio

sp̃ ouenit. efficacissime ei sunt 7 utiam
dictã ñ uiciosiores hijs que secundum hanc sic.
discrasie hec tales facili denique ali
mentis cibis i morbosam discrasiam
duxerunt. Si calore nõ optimis quã
periculari nullo modo nocebit sic neque
siccis sic calidis hiis. Evidenter aut̃ t̃ arge
mitres fiunt hec quid ap̃ gñone uti
ad preventã humidissimã habentes calor
siccam aut̃ sufficienter qui seniles. Ad
minisse aut̃ ou i talibus sermonibus eorum
que dicta sunt i libro de crasibus ut nõ
qo examinet eos qui a superfluis humi
ditatibus gravant humidos simpliciter. Et q
eos qui putant humidam 7 frigidam esse senec
tutem decepit. nõ enim ipse particule senibus
humidiores sunt sunt. sed que i medio i
eorum sunt regiones senum 7 egrotantium hiis
egritudinibus superflua humiditate replentur. i
Qualis aut̃ aliquis sicca egritudo e dicta
nalem hebit 7 gerere qui septimum in di ma
nifesto. i. talem librum legit nõ sol ul
bis in tam sanies sed isistens 7 attendens
mente unumquodque eorum q dicta sunt. Pre
ceptum aut̃ esse ou eum qui uult sane
sed iso dicta sibi libro sed quem nutrita
e senis q siccam. Quod aut̃ propositum i
eo qui nunc sermone eorum calidus eorum
ou siquidem ip̃ consistentia medium hu. 7
sic. fiunt oio hec sed augmastica etem
tem sit sicci ad hanc magis 7 citius
si 7 nã sicci sunt 7 utique 7 senescet hec
citius quãto 7 citius ad statum devene
rit. Omnibus ei i declinatione d sic
citas irrevocabile e q nã sicci e i senibus
i multitudinis siccitate devenire citius
indiget g hiis max sed augmasticam
etate dietam humidã citius tempus nunc
septis p humidã cibaria 7 balneare et
abstinentia exercitiorum uehementium et i
multorum ut cibaris hora citius bal
neentur 7 post cibum rursus. sed p de
sit hijs sed aque potus. Frigidissim
uõ sunt sicci qui sunt venerei actus i
partem uõ ou eos max i ectionibus la
boribus 7 sollicitudinibus 7 uigilijs et
potibus al' motibus animalis acutis. sed
7 frigiores max coltivas nãs i grave

tes agutas generant febres. Que
autem g denegant diemates hijs q
cali sunt sunt i statu 7 commoderatum hñt
a principio humiditate. hec mag conuenit
hijs qui cali sunt 7 sicci nã. Palam
aut̃ e qñ quantitas superhiunt eius quod
dominatur elli septimam e max. In tanti
ei iter dicere 7 augere ul exsoluere ou diete i
spe? i quantum super id q sed nãm aucta sit
7 diminuta q sunt ella sunt. Ideo 7
humores 7 nã caliores siquidem subal
ternitate eorum uelis sunt ad siccitatem et i
frigiorem spe? ou pro nã dietam ducet. Suu
custodire p(ro) filia. Tales aut̃ nec i pue
ritiam etate reugmaticis 7 pleuritica
occupantur egritudinibus 7 cal hijs demum pu
tridis. i digeret g exercitijs amplioribus
7 diligentia ea q iuvetur e digere. Quam
ei i hac corrumpunt egrius pure nã
sunt toti eorum id q 7 an cibum 7 bis ac
hi balneati 7 p sc natis calidis aqs
max hñt p sicum. Intento g i eis
e i psas quidem particulas alis custodi
re humidas esse exiguus h ois sunt sidum
7 sum eius cum ad senectutem ducat i
eorum aliud oia 7 ipsorum inmortale esse gei
tur eorum causa hñt. Ut si dem posse ees sp
custodire humidam sunt corporis sermo i
sophus quem i initio prumsim i morta
le cuiuimas fuit eu q sibi credebat uenis
esse. Si q naliter mã q e ad desiccandum
corpus fugere nõ e posse ut minimum e
pp senescere necessarium nob e 7 corrumpi. Lõ
gevissimus aut̃ e utique q minime fu
erit desiccatus. Huius uõ dietam sup
fluitates 7 multitudinem hu. generan
te difficil sit detinere commoderationem
ut nec ab egritudinibus occupet ni cito sene
scat. Quãtum aut̃ i sunt longevissimum
oium sunt q humidissimum nimium 7 sani se
cum solitarium sunt eorum mag alijs sic
7 fortiores usque ad senectutem ulama
hijs qui eandem etatem hñt sunt. 7 sed hec
laudant fere ab oibus medicis 7 phy
q aut̃ ella corporis diligenter cognu
uerint 7 plo hec. 7 nummi 7 pp hec so
la qbidam uisa e sed nãm esse meliorem ei
tepore alijs sunt sunt 7 si sed pm sunt de

tior ut et hiis qui perfiscite hunc corpi
medicis custodies id sanum effluxi
onum eius prudentiam habere oporteat per
cia ut dixi et per plurima balnea ante
cibum et per exercitationes que primum inte
ter sunt nichil autem prohibet et appostasi
mus .i. purgationibus fla purantes et eos
et purgationibus quoniam uti et cenebris cum
omnia cibariis et cum potu quoniam tum mo
ueat. Igitur de calidis quid omnibus suffici
ent dictum est. De siccis uero deinceps
utique erit dicendum. Sunt autem et hoc dupliciter ma
nifestes aut enim eucrati secundum alterum opposi
tione sunt ut nullo magis humidi uel sicci exi
stunt aut humidi aut sicci secundum dominatur .i.
pessima decrasia est siccitas et frigiditas quod ei in tempore
procedente senibus fit. Huius contrarii corporis exsistit
hiis. Humectare igitur oportet hos et calefacere
erit autem hoc exercitatis moderatis et cibis
calidis et humidis et uini calidioris potatione
et sompnis amplioribus prudentibus nobis
ut hec que secundum unamquamque diem digerit
in corpore superfluitates cibi et potus omnes
euacuentur. De ueneriis uero acti
bus dictum est autem quod et uinum senes quidem sicci
ores omnino nocet. Nunc autem quoniam hoc ipsi
ui maxime ledunt eos qui cum siccitate sic
ci sunt. In noxia enim ueneria sola humi. et
ca. sunt et omnibus qui non polispermi .i.
multi spermatis de quibus in anomalis .i.
inequalibus omnibus consequenter dicetur. Et laboriosi
ose non et que cum humiditate sic omnes se
in maxime hec reumaticis occupantur
egritudinibus prosunt autem eis non balneare et
exercitia et dieta subtiliori et unctione mo
derate calefacientes de quarum specie autem
dictum est secundum eum qui de laboribus sermonem.
Quecumque uero frigidiores non sunt moderate
non habent eam que secundum humidum et siccum. Omnem minus
hiis huius quod secundum hoc sunt discerni sunt et labo
riosi et ad sanitatem et ad robur corporis
exigere igitur oportet eorum calidatem et roborare. In
ea non que secundum humiditatem et sic. totius diete
est species quod medium seruandum. Hoc autem omnia in
de hiis qui equalem distansiam .i. diste
perantiam habent dicta sunt. Hoc est. Sed omnes
particulas ad quod calidius uel frigidius uel humi
dius uel siccius eius has. De hiis uero

qui anomalam habent constructionem corpo
ris secundum plurima dicere quoniam multe loqui
talium sunt subalternationes aliis aliam parti
culam habentibus distemperatam. Et si quidem habent
duas solas distemperatas subalternationes et
hoc sunt multe. Et propterea dicentes prius
quecumque facienda sunt ei qui eam quidem
que sine querela est habet constructionem nunc
enim tamen simile uel consimilius plenam.
Et post hec quecumque facienda sunt eis
qui eam quidem que sine querela est habent
constructionem equalem distansiam in simili in
tabunt. Nunc transibimus ad eos qui
anomalam habent in corporis partibus constructionem.
Inculpabilis uero constructio corporis ut
multotiens dictum est secundum latitudinem intelligendi
est sic et ipsa sanitas. Uti enim sanus quis
minus uidebitur esse. Si eam dicimus que diligen
tissimam et inculpabilis est sanitatem non habent
in inculpabilitate constringit corpora. Dicunt autem
sanos quidem esse eos quicumque non dolent
aliqua parte corporis et ad eos qui secundum hanc
uitam sunt actus non impediti sunt. Ita non
et constructione corporis inculpabilem habent in
cum in abertionibus causis parum ad egri
tudinem ducuntur. In ab hiis que ex
ipso diminato. Scilicet quod egrotant quidam contra
non propter ipsam constructionem corporis sed propter ma
lam dietam. Sunt otiosa uitam uiuentes uel
superlaborantes uel circa ciborum qua
litatem uel tempora peccantes uel aliquam adim
uentionum actuum necesse aduenientes
uel esse sompni quantitatem incanti uel esse usu
uenereorum actuum inmoderatum uel luxu fa
cientes seipsos in tristiciis et sollicitudinibus
non necessariis. Uidi enim quam multos
propter tales causas egrotantes secundum unumquemque
annum. Sed non dicemus eos male constru
ctos esse corpore. Sicut illos quicumque non
peccantes aliquo eorum que nunc dicuntur con
egrotant. Supponatur igitur in sermone prius
mus is qui secundum latitudinem inculpabi
lem habet constructionem corporis inuita simul
proprium dicere famulans uel quibusdam eorum
qui maxime possunt ut imperatoribus. Se
paratur autem a studio solum esse sine dieta. De
terminate uero rursus in hiis oportet quem dico
sine. Decepti enim ei operibus hic sermo le

gētiby cū sinō ptāc̄ detinatē egitu
deniq̄ si ouceto sepan q cū adinis tē
pmū iaimetē corpis sm oī sol occi
dit nō adduites cū diei dico meru
cicius qui cē solsticiū estiuū uł hu
male uł s̄ aliq̄ equinoctiorū uł s̄ cpus
aliud uñ inicio pdcōr horāq̄ i pole
eiit ofidēs distīctōes facē. Sed
romanorū deniq̄ ciuitatē maxī qd
dies z noctes h̄nt aliquo maiores;
horis equinoctialiby qndecī sūt. sic de
niq̄ nilius q nūm pro dīfinit a .9.
horis s̄ magnā nō alexādriā .ie. q
de horis sūt maiores qui maxi dies
.10. nō horis qui minimi. Igit̄ qui
quidē i puissimus dieby maxis at
noctiby sepat a finitio dm̄ sm solē oc
cidēte fricari z lauari s̄ uncitione;
post q dormire moderate nullo nō ne
cido ē qui i maximis uł i hijs me
diis ipius dieby nō possit quidē ge
rere moderate nā ego nūquā cognoui
aliquē tali i fortunatū uitā uiuēte;
Anthonii deniq̄ qui oīm quos cog
nouimus i patorū pmpcissime ad corpis
puidētiā deuenit. In puis quidē
dieby sole occidēte i palestrā ibat s̄m
maxias nō nona hora uł quā plimū
decimā ut licet hijs qui astabant ei
s̄ diuinas gestiones erectis abeū
existētia pauit corpus i reliqua pte
diei ut simul cū cena sit solus i sōpnū u
tatur. i minima ei nocte pan exitte none
equinoctialiby horis sufficiēs ē hicale
pus eis sōpno potiri. Supscpti d
nic g̃ sui exiatim s̄ antiorē uitā hic
tal' famulus ofuetudinē hñ sui sine
exitatiōe balnear quidā ei nusq;
ad finaidū se pmit scipos quasi in
sanationē i balneo eāz effusi oleo uł
obstructorū accipiētē solū ut s̄ ipm
balneū absūgat sudorē z i medū uite
seruit hic tal' ofuetudinē ut q dam
cor neq̄ egrotet ofert cū sunt bene
tñ spirabiles z nec nō deī eos aute
os intestīos quidā medicorū z gīma
stra. deī ē aut ab .v. saniores hos ta
les ēē. Ranora ei corpa aut adtuās

pationē quiby plus secari saniora qh
neō minus morbosiora. tale quidē
nunq̄ nāz corpis nō oz odaliā nullo
nō tam similiter ofuetudinē sine q ea
que post multa tp̄e egrotant. Sunt eō
oāme quos egrotauit semp tam dā
ieō ē eā sueniāt aut p̄ñ qōnis hi uł
ab eḡrū sp̄e; suntiēby. Quecūq;
ei erca que i ipis ē malitia egritudinē
corū duplicē hñt occasionē uł multi
tudinē; uł cachochimiāz .i. malos hu
mores. Siquidē nūq̄ plectorica e
gritudīe egrotare uideat̄ i tētio sit s̄
rem sanitatiuā dicēti eos ut omodatio
hant hūores. sinō p̄ p̄ kachochimiā
ut hūt hūores rectos. Pticulis n̄
puidētiā ei quidē que i quātitate ē
comoderatiois dicē p̄us ei nō que
i qualitate so. dicamus g̃ respon
ad p̄ñ reducētes smonē. Cū eā q
euāne acorū minora sunt hijs que
accipiūt plētorice egres sunt. Ob
suādā ē g̃ omoderatio corū que ome
duntur z bibūt ad ea que euacuāt.
Comoderatio nō est semptā ciby no
bis i alternis quātitate. nā hec quid
i balneū i ouceētes postea fricatione
uti osuabit z pami motū nā. z q̄t q̄t
aut puenerīt h̄ sucē paulati quid
auge z h̄ quidē ipā suadebam. aufe
re nō oz z decibis uł qualitate uł q̄
titate uł i d utroq;. nā quid q cito;
euacuāt magnā multitudinē nūq̄
minuāt. Quecūq; nō nō cito nec h̄
magnā multitudinē ōgregant suffi
cit alterū aufere. quecūq; ip̄e hō elegit
g̃ d quātitate quidē auferre cogitū
aufere nō de qualitate i oblatione
elligo troplorū .i. parū nutriēti cibo
uti fit. a multi ei carniby porcinis di
cam multitudinē coacuauerit au
sime i digesti tali cibo fricationiby
z exercitijs fortiby. ad olla g̃ ipī duce
di sūt a legūīna que nō pollitrophi
.i. nō multū nutrientia z silr ad pisc
quolnares quecūq; nō pollitrophy.
.i. nō multū nutrientes. Forū aūt
q eacochimiā coacuāt nō silr hijs

qui multitudinē cōciūant una ē in
tentio. qm̄ nō cacochimie spēs ē una
nā quedā frigore ⁊ inflatione cōciūant
cacochimiā. quidā u° caliditatē ⁊ coli
ciorē. alij u° aquatiorē sicut alij melā
coliciorē. Auferendū g° ē cuiq3 de ci
bis ⁊ potib3 quicūq3 apti sūt generare
eū qui cōciūat̄ in eis humorē. dēm est
aūt de hijs sufficienter in tribus q° libris
qui de hijs que in cibarijs uirtutibus
sūt scripti. Sed ⁊ in alio libro in quo de eu
chimia ⁊ cacochimia dictio fit ⁊ in sup in libro
de attenuādi dieta q̄ apta ē hijs
quocūq3 crudū humorē cōciūat̄ esse
sic quidē exīnte oio nō sp̄ u° ⁊ in
scosim. In oib3 aūt hijs eē aūt
ē uētris subductio ⁊ maxime q° h3
nā ē diuior. Esse u° quenientior ac
cum commoderatio. nā in talpabilib3
quidē ⁊ structionib3 corporis nō oro
nio quenientis abstinē quetād3 in
sicas āna dictū ē. Scriptandū
aūt quā max unū sel ul' bis 9me
dē ofert eis qui in talīcum. Sed ptio
nis u° hī ē eā corporis eorum nā ⁊ ī sup
9suetudo dieta. ⁊ tātū cū hijs sicut
uidebi(tur) crassimitēda eē 9suetudo q̄
h̄ eius sub altitudinē h° fert. Ig° aūa
quidē ei q° 9fert indicatio fit. Eo
nū quidē quib3 cō fit i(n) uētre uti q̄
quidē dēm ē h' in quarto libro. Dē
aūt ⁊ nūc sit quidē sp̄ ⁊ p̄ eorum
que comeduntur ⁊ bibuntur q̄cūq3
laxati. i. fluē faciūt uētrē. uini q̄
dē dulce albū uero oleum poleū
⁊ guttū eorum sūt que subductiā uētris
nō eā eē uinū ē tale. ⁊ obseruandum
uinum austeri sicut ⁊ albanior que stip
tica p̄t quā si post comestionē uinu
sa(n)dē(n)tē g̃m roborādi os uētris ob
latio fiat. Judicandū u° hoc experien
tia. quibusdā u° nō soluit alij uos. i.
sine tristitia ē hītuā usus eorum q̄ sūt
stiptica. Sed 9fert quidē ad subduc
tionē uētris eo q̄ roboratus ē s3 ex
uētris. Euidentissimē u° in hijs q̄ in hec
calle hīt eū uidet hoc fiens. Quod aūt
nō hijs qui eē palestrā exercitijs u

declinent aut balneo prius q° inciderit
in occupationē negotiorum. inter hijs desi
stere quidē ab eis lauandissimi. al' no
centissimi. Sed u° nō ut exercitijs post in
occupationes seculares nocuū ⁊ im
posse ē. Sed g° quā dixi nō mani ē cū
or spē apotherapeuticam. i. curatiuā
hanc utendū eis sū. ⁊ multitudo por
cionis cum manifeste uidet. Quod
u° ut dixi q° fecit 9uenire in cūc
ān balneū de hora in qua eis facienda
ē hoc ⁊ equalitate ⁊ quantitate eorum
que os offendit de recipe. Quod ego
assuetus facere ipse ego si queticq3 die
tardius incepissē balneari p(ro)p(ter) infir
morum uisitationes ul' p(ro)p(ter) p(ro)p(ter) publica
gestionē nō pigritabar. Supponatur
g° dies si equalis fit. 12. eē horarum
equinoctialiū. spatium u° eē .10ª horarum
corporis purgatae faciendi eē h3 ...
hanc uirtutē ē in eē quarta hora affer
re cibū simplicissimum qui ē panis sol'
ego quidē ipse in gressū quidā u° nō
substinet panē comedere solum sine
pulmento aliquo. Si aut cū gladibus
tactilis ul' oliuis ul' cū melle ul' cū
sale. deinde ⁊ quidā eorum bibunt. ego aūt
nūquā bibi in tali cibo ⁊ solum panē
comedebam. Sit aut eorum multitudo
tātum unicuiq3 q° tn usq3 ad .10. hora
digni eē potest ⁊ cū exercitare uoluit in
max utiq3 in nocui exercitantes. No
cumentū enī quibusdā primū fit in multitudine
albanor exercitiis quibusdā ei capud
repletur ⁊ si capud sensus fit teresiois
ul' grauedinis ul' uelū sepe q° g° qd ta
le ⁊ tig° id 9fecstī curandū. Cū sta
ses qdē. i. opplilones. que sūt s(ecundu)m
epar ⁊ ea q° exstiterit. i. expurgat
re(pe)r replones u° capiis p(er) ābulationes
max quidē an cibū nich tn p(ro)hi
bet ⁊ post cibū. si hās quidē ābu
lationes q° post cibū ultiē tandas fa
cere nocet al' decet. eas aūt que an
cibū robustiores quidē hijs nō tn
tales quales p(ro)p(ter) alīq° gestio
nē faciamus. Quecūq3 uero ex
fincterit. i. epar expurgatur 9ueniunt

q i tardis digestionibus optima uero cor
sunt oximel et electuarium dyatrion piperon
i. pro tribus piperibus in quo mel in mittitur et est de
lectabilissimum pulmentorum et dicitur quod
acceleret. hec enim tardas digestiones cori
git et eas que sunt ex parte, en suis ses. i. o
pillationes sanat. Corruptione uero
cor qui in uentre sunt ciborum sanat quidem
quibus subducuntur ea que sunt corrupta ma
ximum maturatum habent ad sanitatem. i.
Qui uero non subducunt per ea que sine
cibaria producunt purgandi. Sunt
autem hec farmacum i. medicina que uo
cantur dyaspoliticum cum par alijs assump
sit meus et electuarium quod per barcas et
cimenum i. ciminum et quecumque alia pero
cum vel epytimum componitur. hijs autem
qui ita dispositi sunt hominibus conferunt
et qui ante cibum uomitus. Vomitus autem
qui primi potius dulcis sunt. Consi
liari uero eis est nullum enmxodes i. feto
rem habens vel putridum vel mixture facil
corruptibilem ciborum offerre. Que uero
uocant ameicis euchimia hec elli
gere. Scriptum est autem de hijs alibi secundum
librum de euchimia et cakochimia. Scriptum
est autem iam in tribus libris in quibus de uir
tute que in cibis sermo est apta uero est
hijs qui ita habent hominibus per interualla
moderata temporis uentris subductio per
ea que moderata purgant qualis est
palce pigra. Si uero accessis mul
to tempore kakochimiam coaceruari egri
tudo quedam difficilis eis fit et posset de
mum tale fieri ipsorum prudentiam fuerit secundum dies
illos in quibus festiuitas aliqua est
celebris libertis a famuli famulari
eos. Sed propter incontinentiam non solum non fuerit
incorrepcionem cor quod secundum corpus male coac
uatum sunt si super adimpleret ea mala di
cta secundum festiuitates. Capiuntur utique
egritudinibus quidem quidam cor ita cronica
i. plixis ut in toto uita permaneat qualis
malum est podagra. artetica. nefresis
i. dolor renum. quidam uero acutis quidem
occupantur in molestantibus eos vel secundum unum
quemque annum vel omnino demum per duos quidem
aut tribus ita egrotant secundum unumquemque
anni. Sanatur uero ars eos qui obe
diunt ei custodiunt sanos permittit. i
hijs autem qui non obediunt ei talis hec
ars existit ac si nequaquam esset. non
obediunt autem huic arti quidam quidem
a uoluptate mox moti quos in
tinentes et lasiuos uocamus. quidam
uero aphylotia i. amore honoris quod
nominant qui nunc greca kenodosa i.
uanagloria qualis fuit ille qui
omnia magis sustinebat pati quam pitu
am i. pitice replire contra totum corpus
consiliantibus ei medicis hoc auxilium
propter tenuitatem suam. Erat autem hec te
nuitas quedam quidem in ea quod secundum totum
corpus disciensia secundum eam que ad sicca
tatem et firmitatem est superhabundantia. quibusdam
autem fit propter enodotiam i. reditam vel
tutem vel nutrituam vel secundum utrumque in hec
calliores existens nam. Omnibus autem
hijs qui ita habent prodest in quantum
agrestis dyaparis et enim anodosi i. re
diatori conferat et nutritori. Et multorum
demum eorum quam autem subtiles esse uidere
in eis sciatos in hoc auxilio et maxime hijs
quibus anodotica i. reditum quidem uiri
est in hec ab ill' inuitum uero non in hec ill' quidem
si propter permanentiam mentis apte nutrire suffi
cienter non potuit secundum contingentem ei propter indi
gentiam redita cibi. Sed quidam uero dixi in
phylothymia i. amore honoris et ne
uideantur similes hijs qui lassiuant vel
pulcros se fuerint picari fuerint id
quod ex eis est auxilium tenuitatis aliud
aliquod uberius nos inuenire eis auxi
lium tenuitatis. Est autem nullum quod
huic uirtute habens par. prodesse autem
tamen possunt et alia talia ante balneum ma
nibus mollibus sicut in nisus in aspir
tendi (?) cor usque quo ad ruborem ac
cipiat. demum frictione duris non mollibus
o pilantes cutem depsari et duris eam opa
n et postea extensis consensius uteretur
Deinde balneetur ita ut non plures sit bal
neum moret absterge similiter prima sicca fri
catione et postea ungatur oleo bene offe
re cibaria. Inuentio uero talium est
ad carnositatem gignendam tralientes sanguinem

bonu volorare eam que ideo est nutritum
nutrit̄ ut nō evaporet̄ quod ex ea est sa
guinis quod volorabis quidem nutrim
unctis ex eo quod calefiunt carnes non
evaporat̄ aūt h quid deductus est ad
eas sanguis uugentibus eas olō nutrit̄
habitē ēpiastbi .i. adesina h farmaco
Si uō i que eius excessit et hiis balne
ationibus idest lō intes simul cū pdciis
psiuet multū. Eos aūt i bus qui
imoderate ierossati sunt exsolut̄ quod
or anodosin .i. redictēz augē uō or
effluviones corpis. Igi anodosi
quidem exsolut̄ omnibus subductōi
bus nētus asuefactentibus nob cibi or
ginna iferri cito spelle quecūqz cotinu
antur sz ea effluxiones uō corpis
augebimus acutis exercitiis quorū
est crassis unctionibus aūt dyaforeti
cis .i. evaporatīs fricantes q plin. est
aūt or fricationē mollē .s. c̄tiam fri
cand. Ego eni denique q dā curassimi
sufficientē puo tpr incōmoderate eu sā
fin .i. bū carnosū feci acuto cursu uti
cogēs. dein quidē abstergēs sudorē
sindonibus .i. liteis ul ualde mollibus
ul ualde aspis. dein uō fricās q plin
unctionibus dyaforeticis quas uocant
assuete. iā iuniores medicorū sinū la
bore et post tale fricationē ad balneū
ducēs i quo balneo cibū quidē cōfe
stim uō offerebā. quiescēre uō imeioni
bēs aut quod assuetorū cibi gerē. rursus
ad sz ducebā balneū deni tuores ei
bantorū elligo cirossos .i. panī intē
dulī ut ipleret quidē panī uō exhis
itotū anadidetur .i. reddetur corpori
sz alias discussiuas i toto corpe fic
tes sibi congre or pmū quidē eorū
que or gerē ineuenēte fricationē dein
i ueuētez eas q possunt ea effice mā
g suecitus hic unīus sus fmō fiat
ad eos qui meminerunt fricati oibus
exercitiorū et balneorū eductionibus et ci
bus cibanorū et fricacorū. Ideo de fri
cationibus et exercitiis i h libro audiendū
est. de cibanis uō alibi quādoque dicendū est
id fricacis ea deniqz que sz medio

dū est doctrina cōia. Iulia cōplendens
ad multa pericula facil recordabili
et sūmaria sit. Ego uō nō sola illa i
dico sz exēpla pricula eis apponens
ps tē excitamo facere doctrinā. Tpius
uō tm̄ sint ad iequales cōstructē
corpiz que utiqz et morbose oīo sunt
anomale uō cōstructiōes corpis sunt t .i.
qz et tū corpis cōpō est triplex. Vna quod
est cōstructio ea que ex pmis ellis exq
bus fcā sunt ea q uocatur cōsilia ptibus
secunda uō cōstructio que est ex ipis omiome
ris que utiqz et ipa ellā rursus sunt
sēsibilia bonomiomerorū .i. dissiliū
ptiū. Vna ea que organicorū sit cōpō .i.
Cuz hiis tria cōstructio cōpositio totiu
corpis ex organicis fcā. Igit facia
lior quidem est que tria et ut cognoscatur
et prudentiā paratur difficilior uō qui
sz gnuor uō pma. melius g est actia i
cipe facilliorē cōgruēz habitē et prudentiā
Vt puta cōfessū in capite nullū malum
est capitē. Discausiari ne sit ut multus ge
neret superfluitates ex quibus nocitū
ei sunt subiectis organis ad quem co
nuenitur superfluitas. Igit pessima
quidē ea que ad os et nares est allatō
accedit aūt et ad oculos. quibusdā at
et ad aures eā aūt que ad os allati
onē superfluitatē suscipit sto et tracha ar
teria uocant aūt et ieiū et brāciū uerū el
sā finis que copulat̄ ori uocat̄ larinx
organū uocis exiis ut i libro de uoce
inuentū est. g ipse larix organū uocis
exiis ab hiis que sēsū ex capite defluu
unt bucteatus et sp naplo quidem
brācosū opat̄ uocez. procedente uō tpr
puā. Si uō amplius icessit hec nocu
perit totā uocē. ī hi dic̄ ei cū laringa
et arcuna. ecā uō et coribo hec ireugina
te exiit nō ī uoce soluī est nocuimentum
ishs paculis sz difficillima quedā
corosio talis accedit pnā qualem ui
demus et sz cute corosiuāz fcās mul
totiēs sin exciou cā. ita uō et pulō
eis ulcerū et pluridū .i. ptisis h pri
uocat̄. Si uō ad stōm ueneit et uenit̄
hec ireugina fiūz quidē exiis idista

siam sint ducit eorum. calidum vero extensis in calidam distemperantiam. Videntur autem et hec tempore precedente secundum primum non apparentem nocere et digestiones. Igitur si quidem frigidi fuerint hec reumata tardas digestiones et indigestiones et oxirinas operantur. Si vero corruptum fuerit et in corruptionem ducit cibum in chisodeas .i. nidorem huiusmodi vel fetidas eructuationes remittentes vel aliquam aliam qualitatem ineffabilem vel effabilem. Sub descendentes vero necesse est et ieiunum ledit et colon .i. anum. Contingit autem ea que sunt melancolica nasa per que ad epar nodosum fit et quosdam quidem non appetentes esse. quosdam non appetitus preter naturam quos nominant caninos et malorum ciborum desiderium. quandoque mulieribus nitosis .i. pregnantibus. Multa autem quoniam unia et parochiam et parulidem et anciadem et voces detentiones et ulcerationes et putrefactiones sore hos qui ex capite in os defluunt liquores sentiunt. Multi denique medicorum vel guttur ... incidunt vel sinapi dant ut expuant ea que prius acceperant in pulmonem descendunt. Veteris autem alii prudentiam fuerunt. quemadmodum alii dentium et oris vel eorum que in naso consistunt ut oculos et aures derelinquunt quoniam inanit prudentias fuerunt necessarios non paucis in eis. Melius autem est extrinsecus id quod velut fons malorum est abscidere vel lavare caput vel si denique tempore fuerit hoc per vehementiam naturalis distemperantie prudentia eius fuerit sanitati semper in dicatione prudentie eius ab ea que sunt in ipsum est semper facientes. sicut quidam medicorum qui omni tempore capiti que per apsia et sinapi offerunt cataplasmata. Itaque et nos in genere dignum extrinsecus. sicut a calida distemperantia caput malum habet nociua sunt huiusmodi sinapi. omni enim eos balneis vel cis dulcium aquarum mitigant evaporationem similiter facientes eos qui in capite nati sunt vapores cali .i. contingit totum optime meliorem nocumentis non huius per sensam sermonem aquarum calidarum usus. nam quasque quidem ex sulphure sunt et luctuose in calefaciendo siccissima sunt calidis capitibus quedam non aluminose in constringendo

solum vero unquam sicut in tendentium per senatis dulcibus aquis calidis inocue utuntur. hoc est in fallacie ... quoniam quod aliquo denique persit ipse non sit infallax. non enim invenies per se unquam calidas aquas natas in principiis aliqua utitur sumnacosa calida .i. archius autem experientia iudicare has tales aquarum et cetera in virtute fuerint apud nos assiduis ... non multo plus. I oo. in prima vero fuerint assiduis parua ... Quod aqua que apud nos est in albanis ... nominatur nulla ... in extrinseco fonte resiliens simulia vero prius sic albinus ... et calidus fons ... aque ut apud nos inveniuntur. Quare ut vehemens fuit calidum et ... apud meliusque est eis hoc extinctum ... in oleo ... frondi ... .i. ramus spine. sic ex solis rosis et hec eidem minus melius est in ... et aceto oleum similiter rosis et multi deinde melius est si ... sale constrictum fuerit. Quedam vero capitis per ... calidationem ... sunt ... in ... quibus ... incisionibus ... a sanatio opusculo ... et sub ... sicutibus. Capitis quidem que continue dolet per humorem ... sensum quamque a capite nati. plurima quidem sunt ipsorum pre ... hos complicavit. sunt autem quedam corporis particula et ad reliquum ... sanantis est opus sanare ea. magis autem opus esset ut nequaquam fiat hoc per ... re. Optima ... prudentibus nobis colicam ... vel nequaquam confluere sinuentem vel quam citissime evacuari. Igitur nequaquam quod in ... prudentia sit peccatus comedendo. nam cum totius corporis ... sunt colica ... que sunt ... indiget per ... non solum vero hoc defluunt ... .i. liquores ... quos ... corporis superfluit ... non evaporantem non solum cephalargie fuit quibusdam ... corporis qui ... .i. suffusione ... fuit et quibusdam corporis epilentici spasmi fuit. huius gratia universis ... quidem dietam ad ... magis et humidius ... et evacuationem ea que confluit ...

& subducitiue; uentris. roborent autem stomachum
balneis quidem unicuique diei ante quam in
colatur; utantur firmaciis aut picrial
la logodion absinthium etiam et picram quia per
aloe expurgat cum hoc et quod per ipsum diu coli
cum ieiuniis uentris. Non ualde palique
absinthium illud facere potente. propter
id mundificatiue et stiptice uirtutes
sunt sole in ipsum typum id est sordem ut in medi
cans ieiuniis existentem uentris euellat. non
tamen siqua secundum ipsum diu ipsis est sordes exhau
rientibus eam et euacuet sicut aloes facit hi
hec non que extrorsum unctiones cor
apponuntur in hoc sit moderate stipti
ca. ut est masticinum malinum et nardi
num et alia olea estate quidem malinum
magis. yeme uero nardinum. uel eciam quod
masticinum in medio uero est hoc malinum
et nardinum. Calefaciente quidem nardino
et magis cum cinnamomi plus habuerit in se quam malinum
no. locupletibus autem mulieribus exit nar
do medio melior unctio foliatum etiamque
spicatum calefacientes et roborantes uen
trem. Si uero non solum caput calidos
mittat ychores huius quasi uentrem regio
nibus secundum ipse contingit calidam discrasiam
habet in sumentibus cibariis potibus et unctio
nibus semper uti debes. in magis et minus. subs
alternante secundum horas anni. non ad continuum oportunitate
tos quadam; in euchis operantem yeme quidem
calefacientes. estate uero infrigidantes simi
liter si utrimque pariter sunt hunc discrasiam
semper quidem uti calidis cibariis et potibus
et unctionibus subalternantes uero ea secundum
horas intendentes et remittentes. Diffi
cile autem sit inuentio quando uel idem in calo
rem uentrem defluunt ex capitibus sanies et flamati
humores in sumendo uero uentre calida et hoc idem
utrorumque expertus sum semper difficili tempera
bili existente alteram secundum quandam in calidum uentre
flamata et sanie descendunt humores. pessima
uero existente ea cum iam soluit obstructione
nam uero ut in facile soluntur; habet uenter
in uomitum propter. corrumpuntur enim flama
ta humores secundum uentrem diu morantes ut
mordeant eum et mittant ad caput ua
pores quosdam malos. Ut si idem flamata hu.
ex capite in sumendo nam uentrem descenderint
facili hec talibus auxilium sit accipientibus
mane diaxon piperon simpli secundum piper
solum diligenter terens; aque miscentes bi
bere licet. melius autem est stomacho ad hoc piper
album. absinthium uero potio cum iussiam huius
qui ita dispositi emplastre id est ad hanc
estuat corpus uentris hu. flamata ut non huius mi
dignam ratione expurgatur; uirtute in se ipso
nunc uero aloes huius talibus preter accretionem
uirtute huius humoris colliciente. et propter hoc hec
exaggerata est ea que uocatur picra acci
dunt eorum quod miscentur et calefacientes et ex
purgans grossos et uiscosos hu. qualis
est cinnamomum si non possibile est tali facito
ua commune ut dicatur pipe. aut diacala
mento. sicut enim et secundum unamquamque die ut iste hoc
qui habet sumendo uentrem nocumentum nullum expi
catur. Igitur sepius quidem in. 100. id est aloes
vi. unicuique aliorum miscentes existentibus
in ipsis. 6. et ipsa idem est quam uniuersi in
ma construunt picram. Ego uero et duas
alias construo secundum alteram; quidem earum pli
ma in motiones que calefaciunt tales
secundum alteram uero minora. quia plura quidem imit
tantur de aloe solo auferentibus nobis
multitudinem ut in. 90. 3. imittantur
aliorum cuique. 6. secundum eundem autem quam
cinnamomi penuriam huius quos imittitur cas
sie oportet duplum. Que dicit enim ut in mini
propter uenit bonitatis ut nullo deficiat
ab illeca illhcz cinnamomo aiobusto
ei cinnamomo et malo cassia multam deest.
Secundum cum penuriam huius parus boni de uo
ex commedium ita et capsia optima utimur
secundum cinnamomi penuriam. Igitur quibus corpus
uentre est sanus uel idem euacuatus sed ad sup
repit aptum est illi diaspoliticon quod ipsum
de assuetum est. propter huius quidem que detinetur ue
tre misceas nunc equaliter cimini nitri et
piperi. huius uero quod facile solubilem habent
uentrem meclium; concordat ei omnes abb' fin
maco subtilians flamata et sumendo flatus speci
uaciam. Difficile autem est et repere tempera
bilis complicatio discrasiam secundum calidam
uentris sumendo capiti. nam flamata quidem quod defluit
in uentre indiget diacon piperon et calam
to sicut idem et predicto diaspoliticon. os autem
uentris ab huius quod ingerunt nocentur. in autem

gⁱ ꝛ expugnare flã cor qui ita disp
nitur teᷤptate oᷓ pea que nõ cale
faciunt quale ẽ oximel. Difficil' aũt
mẽ disposita ꝯplicatio talium
ꝯstructionũ corpis i qbꝫ i bꝫ excille ꝛ
nausiosiũ ẽ os uẽtris q̃ utiq; stõ ꝛ
noiant ꝯ eis uent' detinet. hys
talibꝫ gⁱ una spẽ queaiq; uẽtrẽ ꝯuẽ
niit oĩa cĩitur stõ ut sup nacẽt cia
baria ꝯ nausea oꝛent' multoꝛ qs
cenĩatate sẽ nõ digi bñ cibũ. Suñ
tursus custrĩca dedĩs eis tribꝫ ul'
ꝗ. diebꝫ uẽt' detinet. hys gⁱ spẽ una
iuenit diete ꝯ̃ntẽ i p̃ncipio accipiẽ
tibꝫ olã polĩn ꝛ guꝛ ꝛ alia q̃aiq; ꝛ
mollire ꝯsueuerũt uẽtrẽ. post uõ ꝛ
sufficiẽtẽ cibũ accipiãt qd coꝛũ q̃
roborãt stõ; sũt utiq; mali ꝛ puni;
ꝛ malagñata. q̃dã eñ sũt talia gũa
sine acuitate stiptica. ipẽ uõ hõ oiã
ea expiens quiq; i nocentissimũ ꝯ de
bilissimũ iuenit' isto uitẽ. Nõ mĩl'
tum aũt unũ aliq; l oꝛ accipiendum
si q̃ntũ ut dixi sanabit i bꝫ excillum
te; talit' ei cor usq; teᷤptarẽ solut' uẽ
tre; facictẽ ꝯ magis dein sepius qui
ita sũt disposita egrerũt cũ ꝯ mederit
quid cor q̃ stiptatatẽ hñt q̃ roboratiõ
tione cor os uẽtris i pellit deorsum
ea q̃ sup natãt ꝛ cũ hoc ea q̃ sꝫ cotur
uẽtrẽ supiorẽ allationẽ dein suscipi
ẽtia cibarioꝛ i testina custodiũt per
pellẽtia ipa q' accedit ex supiacẽtib'
adipa. ut ei expulsiua ꝛ excẽtiuãs
ꝛ si ex hys que sꝫ anni sũt regionibꝫ
i cessit quis ad supiorẽ allatione;
usq; plimũ custodiẽs ꝯ mũ uiri p̃ter
nã; existẽte tali ita ali. Quia autẽ
uerũ ẽ q' dico lꝫ discere uniũqꝫq; cor
que uob' multoꝛ ꝯtigũt rememorãtẽ
crodare deniq; qũ; lyuor i regioẽs
que sꝫ aiũ accedẽs i tuat quid nos
ad excreationẽ sin detinetur h' aũ
utiq; coacti i rei publice gestionibꝫ
fuimus ꝛ sẽtimus ex hoc multoꝛ ca
pitis dolorẽ recursu fieri. Nõ nabi
lis gⁱ ꝯ si abarys supnatãtẽ stõ' ꝛ
stiptica accepta robur faciẽtia supi

oribꝫ ptibꝫ uẽtris p̃ncipiũ i sionis o
pantur ablationis hys que i eo ꝯti
nẽtur quẽ recipiẽtes i testina usq;
ad i fiorem fine ꝯsueuerũt custodiẽ.
Sufficienẽ gⁱ deᷤs hys hora ẽ tñsiẽ
ad aliã ꝯstructionẽ anomalã nullo
supiorũ deficiẽte malitia sꝫ quã re
nes q̃dẽ lapides ul' rosos ul' qualit
aliq; nis noiare ꝯtiãt. ea uero q̃ ꝛ
totius corpis ẽ nã maẽ ꝯ eẽ. Nã hij
quidẽ i diget' fuiãcis ꝛ dictimiãtib'
acetuiãtibꝫ ꝯ iusiliã sũt h' ma eius cõꝛ
bꝫ ut quis coni qui utebãt' eis ꝑ
renes difficile mobiles ꝯ difficile
sitibiles ꝛ sic sonãtes quidẽ capitũ
ut ipẽ noiabat sẽtiẽs digitos coiti
ueiꝛ p' hys qui sꝫ capiã medias ũ
morabã. quidã uõ ut deteccis ipis
i ꝯspãtiẽ palis' minãti hys q pea
forbuũ ꝛ lumiesꝫ q' adaxeã noiant
utcbãtur fucatis ut aut' multiũ h'
dispõ fuã ẽ ꝛ coaspꝫ lgebat sitlãta si
iacẽtibꝫ ptibꝫ ꝛ uehemẽt' dolebat sꝫ
quẽdã casũ; pegrinãti m' i campania;
indiciis que laborabat ea q̃ ꝯrige
mũt deprecabat' me aduuare. Ego q̃
ex fuiacis que dixit desiccatiuis im
lẽ uenit dispõnẽ i tellexi. Queres
aũ quã utiq; quis ei dietã i ueniet
sꝫ quã sũi nocendo renes sanabit a
siccitate p ptisane sucũ excogita
ui ꝛ piscium petricos ꝯ pelagosos et
quicũq; alij n' hñt uiscositꝫ ita uõ
ꝛ uolucrũ quecũq; siles hñt carnẽ
multa uõ sũt montanoꝛ auiũ talia
ꝯ̃nibꝫ. Q uacũq; i ciuitatibꝫ i cludẽ
tes huis ꝯ multis cibariys i pĩguãt
capones ꝯ̃iusiuma sũt hys opiã
ũ cauo ad tales dispõẽs ẽ origioꝛ
.i. qualiaꝛ pdicũ. ꝛ arengioꝛ .i. lu
cauoꝛ ꝛ passerũ ꝛ coꝛploꝛ .i. picio
norũ ꝛ chichnioꝛ .i. cardellaꝛ. Sũ uõ
penuriã hẽbim' origioꝛ uolucrum
ex hys que i agris nutriũtur sꝫ aũt'
pasceẽtibꝫ colũbis accipẽ deceẽt ut dñi
ꝯ passer i turis nidificãtibꝫ sitaũt
i altis locis hec autẽ. ita eñ ꝯ gal
lis ꝛ gallinis que i altis nutriũt'.

hectum. S; alacte quidē aliorum
aliūm cohibē eos qui ita disposita
sūt. solo nō excedendū uti q' asino
rum. quia subtili ptib; ē hoc aliis
Et uli' dō' imeīo attenuātis diete
⁊ ingrossātis eē o; ea aut que hic cōe
mēs ē pti mai; i d'uitutib; albinorū
scripsi ī de cucibi' ⁊ eache'. iaq; plon
gatē pnalit' supfluū ē. Sufficiet ei
hoc solū dicē q' ⁊ nutritionis ē ē toti'
corpis i hūs talib; prudentiā hē o;
pea quā aū dixi educationē cū me
mini eius qui oīa magis sub sline
bat pati quā peccari. Crosso quid'
existē eo qui hē lapidē i oīē audaci'
aufert' attenuatiū dietā. Eādē autē
extimo ⁊ d' arteticis pueniē bibētē ei
⁊ ipi arteticā ⁊ podagrā antidotū. eu
sarchi. i. būi carnosi eūssi ⁊ pingues i
nullo mō nocēt' tenues nō existes eo
tū que corpus desiccantes pede' nō
⁊ manus si pius passe fuūt i hecti
hoē in difficiliorē ducit' dispōnē;
Oēnt deniq; o; h podagrā antidū. ml'
tū anesirete. i. tenui antid'. differēt
nō solū i attenuādo crossos ⁊ uiscoso'
hu. si icalefaciēdo ⁊ siccādo i uehemē
nō in fi principiū eaque calefaciūt
uehemēt dari o;. Quā aut' dcō ē i
sufficiet' de oībus talib; i lib' terapeu
ce methodi. ⁊ i libro de summa eis dūa
existē ⁊ hoc. prioē quidē ordine eo qd'
simplicissimū. sc̄o nō eo q' ⁊ ppositorum
ul' nequ' ul' nec plus meminisse decet
ipo q' talia cor' imeīo sūt cor' q ē tiss
me sani sūt ⁊ cor' qui iā egrotāt p
custodiā deniq; necess'. me' pius ps
eaque ita disposita sūt prauit cor'.
nullū deniq; eorū qui iculpabili ha
bent corpus hītu; regimus summa
bibē in attenuatiua dieta uti eos aūt
quiqz i hecti litate nālē aut corpis
totius ul' particular' quandā pute no
cet' ad prinstechitiuā noīata; educti
onē regīt tnahi a suspitiosa dieta de
sistētes aqua nullo indem' nocētes al'
necess' quiciū; nō bū ⁊struci cor' labora
re incipiūte nō pigritatiē. Hus de

niq; qui facil' patiūt' ut i magnis e
gritudinib; icidūt ⁊tinue ut puta
epilēticis ⁊ sti'āticis ⁊ cephalāgie'
adhuc ⁊ aliis i quib; caput subiecti
particulis eā fit s'uitiū i quib; sūt dē
tes gigīua uua. ⁊ uli' dō' eis īnume
sas que fr os ⁊ fauces sūt particule ⁊ ai
eis aures oculi sto' uent' ⁊ que spūal'
particule. lanris. i. gula ⁊ tracea arteria
⁊ pulmo ⁊ thorax intestino dictionis
cois ē ipm quidē pmū ⁊ max' caput;
o pan difficil' possibile post nō ⁊ necc
tuiar particular' pmū facē eagentes q'
⁊ hoc ipm rursus alia i diget dictiāti
one. dico nō eius q' nō o; oēs robori
re necītas particulas. optiā nō detina
tio que ad utilitate; eā reducitur.
nā oculor' ⁊ aurium utilitas ē magna.
⁊ ipo decet eā' que ex capite supfluita
tu; ad ea fert' eā; que ab. v. dē prchete
sis. i. deductō' deriuatione faceē max'
quidē ad nasū; euellētē; ea que fert'
ad ea hoc nō nō obediētē ad os p appo
flātiora i flā purgātia farmaci. sic
pnasū; pea que stimuītdē; mouent
⁊ pea que ⁊ sūt ad oppillō; eā'. Ocu
los q; corroborabis collio quod p fri
giū; lapidē fit sicco uttēs palpebris i
ducēs mulā ut nō tīgas i fius mēbra
nū quod f; oculū ita agūt ⁊tinue o;
nātes mulieres. Ad auriū nō ro
bur' sufficiet glaucū solū acute ⁊ tritū
cū aceto. deīn p vinula effusū; quiesci
bilīt' tepidū. aut p hoc utiq; ⁊ sueuit
organū q' uocatur ab oīb; acucai. i.
iaure effusoriū. Et cū iā tibi uide
būt' roborata eē bū ut mel' i fluat ei'
⁊tinuo i stilatū nardinū ugō optimū
pius q' metelīi sola a sic ⁊structū optū
nūc aut' ⁊ fr alias ciuitates adhucat'
magis colliū; uocatū diaglāchium
ptet ⁊ roborat eas ⁊ q' p rosas ⁊ qd' i
croceū ⁊ quod nardinū ⁊ q' puinum
⁊ nigriorū que i roma ⁊stituit' locuple
tib; mulierib; que flopatī ⁊ spicatū
nūcupant. Sūd multū ⁊tinuo adau
res quod a capite fertur; renigma et
pus ⁊ ulcerantes iā eē ⁊' ulcerātio q̄ē

pandiromum̄ sarāci ⁊ silia cui mdā
in p̄ā nō gestione hu . i o̅no excellenti
sūt ad nares ⁊ ad os ⁊ postea hys q̄
dā sūt utendū. Sic nō a bhys q̄
a capite fluūt notātur multotiens
multa cor quę subiaūt ut utiq; et
hys quę s; ep ⁊ splenē ⁊ renes egri
tudines accidūt alijs p̄ticulis i bec
cillioribȝ quā ip̄a . Mītti ē ei i libᵒ
nālui ūtutū p̄ticulā quā q; actiue
tuā p̄p̄ⁱ eius hu . hīt ūtutē quosal
tuns ⁊ p̄mittuns i cib eis uut ⁊ ā i
rursus alia ūtute q̄ sup̄fluū ē exce
uere emisit ad aliq̄ p̄iōr . ḡ sup̄a p
ticula cui mittit hīt robustū hīt hī
tū nō suscipit q̄ emittit utiq; i p̄mi
patiēte p̄ticula manes illud . sīc ⁊ ci
patiēte; hoīe; minstruūt . Si uō i becci
lior aliqua fuīt ea cui mittit q̄ ea q̄
mittit suscipit quidē ⁊ rursus ⁊ ip̄a
i pellit ad aliquā i becillior ⁊ illa rur
sus ad aliā doñ ad aliq̄ illar q̄ nich
hīt i beccilli seq̄n desiderat q̄ sup̄flū.
Igī s; hīc uitāre; alia p̄s cor q̄ negli
gente dietāt aliā p̄t continuo molestat
eis nō utiq; qui nulli sup̄fluū conc
uāt in ocia sp̄ manet q̄ i beccillis . (
Demū uō eius manifestissima q̄ p.
G . mīses ul' p̄les quidā molestantur
i beccillibȝ mēbris . Si uō ip̄a i beccilli
tas sola eēt quę facit nocumtū sp̄ ut;
patēt' in firma p̄ticula ut utiq; sp̄ hīis
i seip̄a exīgēt patiendi cāz . q; ḡ sp̄ non
patit' mā ē q̄ ⁊ aliud qd' accider qd' i
cplē p̄mus eius gn̄onē q̄ nich alid'
ē q̄ q̄ sup̄hīdat ul' s; multitudinē
ul' qualitatē ⁊ hoc deni ip̄m q̄ sup̄hā
bundat aut s; totū conceñat cor ⁊ uo
cant plēctoriā hīc talē disp̄ōr aut in
aliqua p̄ncipaliū quidē i beccillium
uō nā p̄clār conceñat . Qd' aut;
d'unde in p̄ā manes ad aliq̄ i beccil
liū s; nāz p̄clāri ab secedēs nocū
o pat̄ur . Secundū dū ḡ ē ⁊ dētināndū
hoc ip̄ō p̄ sui p̄p ip̄āz cit' egrotant p̄ti
sui p̄p aliquā aliar p̄us ea patientē
Igitur q̄m; qdē extudsū; nocū fit in
becillibȝ p̄ticul' ul' i firmis ul' quas

satis ul' in labore patiētibȝ quā multū;
aut i dietationibȝ multitudinē ul' ca
ciboꝝ conciliat . attendē ḡ or magnitudie;
uālis i beccillitatis p̄t' uenit detinatō
ne tali ⁊ ani or dictātur hoīe; q̄ p̄us et
simul cōpetētibȝ exercitijs exerceat' . Caue
at aut id q̄ ab exertionibȝ cuius ē noci
tum . deni siquid is in macer fiat in
molestet' infirā ei p̄ti inorād' ē hinc
tali dietatiōm . Si uō attemnet' oībus
suis p̄ticulis ul' s; quid patiat' ea quę
male cōstructa ē p̄ti sub altāndā ē hec
tali dieta . Ita siquidē patiā extali die
ta duor alterū facientes aut dietā hīc
ad subtili ducētes aut euōnibȝ i eis
utendū . Igr̄ quibȝ dā quidē uē suffi
ens ē euō una s; unūqq; ānū fiens
qbȝ dā apte ⁊ sanaup̄tumali ē opus i
igr̄ multitudinē quidē sāguis conc
uatū e corpe ablatū cor ē euāte cac
hoci' uō exiguite corpe p̄ pinguis fili'
eū qui diat' hu . euāre ē op̄ . Si uō in
cōpetēti dieta data sili ⁊ nich patiat' p̄ti
macū uō sit cor p̄ticāti ē utendū ut
ātā diximus iemutātioē; hītis act
nuātā . Pessima uō cōsistētia ē corpis
⁊ hec sem multū ⁊ calin gn̄ant quidā
p̄p̄ter ei eos ad exercitationē post cuiu'
exercitatioē; ex soluti sūt ore uētus q̄
⁊ ip̄m uocat' sto' . nō solū ⁊ amicicis s;
q̄ ab alijs hoībȝ sic ab ātiquis uocā
cor . S; toto corpe dissoluūt' ⁊ i beccill'
sūt ⁊ sicci ⁊ tenues ⁊ palidi ⁊ cum cal
lis sūt qui ita disp̄oiti sūt . Si uō
i patiendo hoc i coytu abstineat cuiu
stione ueneceoꝝ difficil' quid' i capi
te sūt . diffōr uō ⁊ sicci ⁊ fastidiosi i
ā aut magnū abstinētia p̄dest . cōat
⁊ sop̄niātibȝ silia s; necumna q̄ pati
ebant' i coyt' . Vnus aut ex eis dixit in
mordax ⁊ calin ualde sem sētire s; in
exercitationē scis nō solū i se s; inlibȝ
qbȝ cōiugebā . Huis quid' ego cōsili
atus sum abstinē quid' a cibarijs i
generatis scis offerre uō cibaria ⁊ sūt
quę scis sūt extictā dāi ē aut hoꝝ;
mā s; libros de cibarijs ⁊ de siplicib'
farmacijs . exercitū uō exercitijs ē ea

supiores particulas mag' utq p pil
las et p magnam et psalitus post balne
um uero totum aliq eorum que uentrem in
frant. Sunt aut ma tal' oleum uocatum
amotines et onfancinum .i. acerbum et ro
satum et malarum ex tali facto oleo. Compon
uero tpibus quibusdam et crossiores consi
stentia unctiones ut non facil' defluant
compo uero earum e preterni uel p aliq eorum
qui infrant fieri. Primum aut quoddam
amedicas cerolem facies deinde in tra
.i. patella mala ssas .i. palpans mani
bus sufficient detinebitur infrintem
sucum quamplurimum refrementes ut unia
tur: omnium aut talium sucor in opuscu
lo suo. Fiat ac or septem herbis pimpinelle
uero earum et finales in ucin sint eas sp ue
stigi. et conlicois. Vbia ueneris fu
giballaie et psilii et polligoni .i. planta
ginis .i. tribuli et portulace non etiam
tur aut hec sucum in icise et ratur in mor
tario psil sit quod aliud humidum aquosum
et subtile consistentia et uiscosum et crossum
sic suco oliuarum acerbarum et rosarum sibi
quidem testatur sunt aliorum aut multa
et pro alias horas sic qui scamol' eorum
qui infrant et ipse exeris fr. et lini semen co
quet in aqua infrante sucum opiatur .i.
Gimasium .i. exercitatorem uero quendam eorum
qui athletis presistebat consueuerat pluri
bus squamam labiis summitate ut non
sopiretur et spatiare ipse et reuidam co
rum qui ita paciebantur p diotam illud
omni regimen egit in exitu suo eius. Alii
uero quidam in extralliorem hominis uaros ear
mos non substinebat diuitie plurbi
cum consiliatur suis quasdam earum quod perdere se
libat mo sibi mitte statuto. Reum sed
uero huius et agni casti ramos molles et
uite secatque confesti eorum quod expertis utili
tatem ut usus sunt eisdem reliquum tempore. Si
et continue commedere semen agni casti consi
liante me et ei gratum nouerunt quod dim
ite semen consiliatis sim commedere. Igi
talium quidem ma in declinacionibus fariaci
is et diuturnitatibus ciborum est dictum.
Nunc aut necesse esse in ui adiuuare hunc
huiusmodi cauere ea que uehement infrant ut

quecumque p papauer et mandragoram
unctiones sunt in ei qequam eorum offerre
huius hominibus in ita que stramentis sic predi
si et rosarum stratiatas obseruatum cum cepta
re cum et pfuit ei ita sit stiens eas sine
ulla lesione eorum que sunt iuenes. Excogi
tatum uero et quod aliud huius qui ita disp
siti sunt util' ut experimento interdiu de
ducat sic. Si enim sp indicem bonum eorum
que excogitata sunt quod in omni scribere ad
ut utile quaecumque id non expertus est pre
que si hoc ipsum presserit suadeo uero nondum
Quod gratis est quod diu excogitasse me esse
magne utilitatis dicam. Caue dici
oportet eos qui tali constitutione corporis
molestantur cum maxime una multitudine co
aceruasse spiritus exercitando indigere in die
at dietantes euchimie et modicate post cenam
quidem uisos ad sompnum uti coyte. Similiter uero
cum que deinceps est dicere sufficient domi
entes exurgentes fricatum suo done deinde uelo
aliquos habet curet et deinde aliquam polim frica
tam et modeeratum ueteres. Deinde non multum
resinientes panem bene fermentatum elibania
num mundum eximino secretum offerentes
ita ad assuetas uenire gestiones. In
incio aut fricationis quod p olim et obliatio
nis panis si locum habet aliquem periculum pabu
lum illum excepto non uernale sunt fingus
melius eicere tunc ieiunis mane hac deinde
quod p cibum roborante sum. Et gratiam an
tea continuo capto asperimus epilentia
consiliatur suum et maxime hnit modicum utilitatem
maxime uero ei p decet spatium audiens ab ipso
spasmum sinchoam tunc ei accidere cum amplius
ieiunus permaneat et maxime supueniebat
in medio tristitie uel ire et nimium exhibitum
eorum uicesis et intemgimus colam generare stom
sum consideabant. Certe uero consilium quidam
omnibus huius qui huius legerint ydiotis demen
non exercitatis non mente suppono talis non
sic multa hominum ut incredibilia dicerant
et ipsos ita habet. Si per experimentum iudicaret quod
quidem eos aliena et potiores nocent quod non
et quod ea motus nocent. Qui aut et diu usu
uenereorum sum inactiuus est eis sunt noci
uis et p quatuor dies uirtutibus in hoc et mac
sit sic ei ysidouce tandidi ualde noci

tos quosdā. uīn alios inocuos pma
nētes usq ad senectutē usū cor. huius g̃
uīn s̄z alām gn̄s cor quicūq ualde
nocēt ⁊ q nullo leduntur anenecis. me
lius aūt ēē q' i mag̃ ⁊ uīu ad nil⁹
bonū extēdit' multitudinē quor huius
q erudita sunt nō utiq; cōtigēs hoc g
sciē cōsilior obsuare a qbus hnt pfiam
ul' nocēt cōtigerit eis uti eis i paucis in
digē mēs donec sani fiunt. Huius aūt
sc̄ptas legēs qs amicor totū libr hō
qd cor q̄ amā fuit relicta ut post dd
relictū ēē āme finalit' dicā fimaci
q' p malor fit fiucā apnū ad appetit'
huius q nō appetiit ⁊ ad digēs huius q
nō bn̄ digerunt ⁊ uli dd uētrē robu
stiorē opans. laudās g' eū remeōā
te; id additā s'moī cōstructōe; eius
Citonior maior q̄ maiora ⁊ dlecta
biliora ⁊ mi pōticā q̄ cōstricta uocaīt
q s̄z nāz asyā; gn̄a. ex huius fiucā accipi
ētes sextis romanas duas oz miscē
mellis quā optimi pāte mēsurā a
ceti u'ō sexti unā ⁊ dimidiā h' sup
carbones ardētes pcoq̄tē modītē ⁊
pexpimātē miscē. ʒʒ. ⅟. iii. pipis ū
albi. ii. ⁊ tūc sili ardētibus carbonibus
coquē usq ad mllis cōsistētiā i quali
⁊ stratica firmacor cōstruit' hoc fir
macā huius q acom. i. i becillē hnt
epē ulam. Dati ē aūt qm max
illud ieiuno existēti offētioz. Mul
titudo u'ō q̄m ē misc'. i. cocleari cō
misuram magnitudic. Nocet aūt n;
n; si post cibū qs id accipiat. Unā at
utiq; affectū i sipulmiaz pncipies
qs fuit. deīn cū cenare debes assū
mat. optimū aūt ēē q am. ii. ul. iii.
horas cibi. Sunō stipticus idm
fiucē ⁊ p fiucā citonior malor cōstē
huius denq; q distintū s̄z calm hnt
uētrē ⁊ huius qui qualitaz plei sunt
colā auferēs cigubens ⁊ pip. fiucā
malor granator cū aceto ⁊ melle
capis solū i p'tā cōmodītāē. Quā;
uō meū qualitaq; sunt ōne; uētris
ut n; colicaz cōtinuēt sup fluitatē
in flatica; oī p'dcē cōmoderationis

pipis ⁊. ʒʒ. i miscend' ut sit pipis q'
⅟. i. ʒʒ aūt ⅟. i. ʒ s. quecūq; uō discā
sic s̄z fiūr. ʒʒ. iiii. ⅟. sunt i mittēde. pipi
uō. iii. ul. ii. ⁊ s. licet aūt tibi ⁊ s'm
meiaz cōmodeāationē cōstituēti mit
tere i cp̄i usus pipis. Igitur ita
puidendū ē huius qui ex differētibus
pticulis corpis ōnias hnt s'nes. Q'
aūt uō s̄z unāq̄q; ul' deīn omiome
mz ul' orgamicaz pticulā anomalā
. i. i equalē hnt ōnē alius adeo di
ceturz s'mo.

Explicit liber Galieni de regimine
sanitatis. deo gratias amen.

Voniam quidem
nō solum. cōēz bon
fisit. i. nāz uel cōm
permitaz corpis o
glaucon oz noscē
medicum s̄z ⁊ uni
cuiusq; ppriaz. ut oli; ab. v. tractop
timeq; dcm ē ⁊ a nobis ut nostri in
usu artis opi ul' sanā habitude labora
ta ē ⁊ nō cū facile i scribendo ul' disc
uendo ut d' cōi uiā de ppā si cōiolhnt
h ad scribendū arduum laborē. Sub
tili ei ualde ⁊ sagaci ingenio icedē
do atq; pcrucāndo singula puenien'
usq; ad actionē qui n; didi n; pene
tum post h ē uirtus ipā q; utiq; sciat
aliam nō latet illā quā ire nouit ēē
plomacā. h' ei sola rōne incuando de
cōi ueniens ppiz ut iā i alijs dixim
ibi huius aūt breuit' dicam'. Peristi
cī āme cuiōnes cōgnitas uit' cōgnitz
diuisitates ul' modū ē cindi exacti
tūtate que fit uelut cōstat exq̄tita
te ⁊ qualitate singulor mē bn fitioz
uit' cōgnitā originē ⁊ magnē que solo
usu ⁊ illaz cāt q̄ difficili repit' cp̄i
sic dix' oīnz bōr nob' p'ncep̄s. y. er
mīssē sepe i udisse h' nō solū quale
cūq; tō s̄z cō ⁊ optios medicos naz

hec maximi ē time. Et h' ē uiā metho
dus ut p'mum agnoscas cām et ori
ginē eius quē cāe. deiñ quātū et q̄lē
cibū ei adhibeas et in quo tp̄e et q̄li
et quātū ul' quā diu id ip̄m facē de
beas ois ei cū quatuor tp̄a h'ēt aū
ei icip̄ aut crescit aut instatū ueit
et stat aut declinat. nā ñ o p'tine
cuibus sicās et tp̄a ei agnoueris.
et ex hec quātitatē ul' qualitatē sin
gulor' bn̄ficior' q̄ adhibeas arbitre
ris. Et ex hac ōsuetē cois nē ppi
uniuscuiusq; cibū i ueniēs ut possis scire
q̄tū ex sanē nē medicū clamis sit ul'
ōmutatus is qui egrotat. nā i q̄tū
mutat' nālis et sani corpis sīsis itā
magitudo egritus excrescit. Veniū dbe'
ō diligēt' ōsiūre quāz .i. q̄ntitā cor
ōsuetudines et etates et uirtutes
cor qui egrotāt hoī. et alia q̄cūq; .i.
ualitudinē pulsus et dispōez q̄litati'
uirē. huis q̄ addes locor' i q'b' egro
tant situs aut tp̄a et aeris qualitatē
et alia que cūq; talia ut seema iacētis
necnō motū ul' accessionē fe. et decli
natione ei et qualit' icipiat et q̄lit' de
clinet ul' quā diu teneat et si eisdē
horis icipiat quib' solet ul' si eisdem
deponat atq; recedat aut simo citi'
mō tardius motū ul' declinatiōez quō
oriatur aut sordida declinatōez au
bū prim' fiat. hec oia que dixi ō'
medicos nosse et diligēt' ōsiūre et
mar' dieticos .i. qui febrib' subsūt i
ut mox ipi gn̄s et spēs febriū possit
scire et sīa corpis et uir' h' cuionis ōgrua
bn̄ficia adhibē unicuiq; cāc i tpe suo
optīe possit.

De ul' quales sūt febriū diuisiones
mar' dieticos medicos ōueit nosse
.i. clinicos ne pignorātia nō itellādo
ōia adhibeāt et piculū fiat mōtis
uictor aut inactiuo notū .i. logū et gra
uez egitinē debiū et medica. Debiat
scire medicus ē'. ec tpā oium cār' ani
vie febriū. initiū statū augt' et declinati
one. q' ñ optiē itellexerit ōunit' ledit i
nesciendo quid i initio qd i augmēto ul'
quid i statu et declinatiōe febriū debeat
egrotanti offerre .i. i quo tp̄e qd et i quo p'
poter ul' escā det et i quo ab his abstine
at febiente ul' q̄n egeat. dormire debeat
ul' i quo tp̄e uigilare et i quo loco iacē
dū. nā lucid' et calid' locus relaxat cor
p'is et obscurus ōstringit in eiacent' a

bus tempus mulcet et temperat. Intelli
git ergo manifestissime clinicus pulsum
dum uenarum et audita urine prosecutione. quia
maxime in his duobus intelligitur febris et
origo cause et tempus et in uite mortisque. percus
sio pulsus nam ostendit qua hora declina
tio et qualis sit. hec utique duo maxime signa
considerando sunt potius manifestissime intelligere
que sit febris. species an sit simplex febris et non mole
sta an spissa uel acuta et sine intermissione
uel requie ulla. an tertiana et que sextana
aut tertiana aut anfimerina et huiusmodi que
sunt generales febres et que speciales. i. que
uene et non uene dum. que aliquotiens in uice se
uel aliis febribus geminantur et duplices
sunt et tunc maxime periculose sunt ut due co
tidiane aut due tertiane aut due quar
tane aut cum cotidiane quartana ad
iungitur ex quo difficile poterit quis eua
dere aut cum non uenit cotidiana iungitur
tertiane aut cum [illegible] una tertiana incidit aut in una
quartana. si sordida quidem et difficilis ad
curandum.

Febrium ergo species discernere et uisum ipsarum per
uidere que curabiles sunt et que incurabiles
sunt. uel que ibi in solum possunt et sine periculo
et una nascuntur et quibus curantur et quo
que nemo potest nisi usus doctissimorum lectio
nibus. Simplices ergo scio nasci aut ex calo
re acuto subito et spisso et nimio et insue
to aut ex frigore aut ex timore aut ex
gaudio nimio aut ex sollicitudine et co
gitatione uel timore aut ex dolore aut i
racundia aut ex indigestione ciborum uel ex
nimietate uini seu potionis uel ingluuie
multa aut ex labore ingenti et insolito et
ex nimio dolore cum sine uulnere aliquo
sit uel extra hi occasione hec fit. et omnibus etati
bus et omnibus temporibus fieri solent. Si ex causa fin
calis est huius que ipsius adueniunt et certissime in
telligere possunt. nam qui eas pro certo agnoscere
non possunt difficiliores fiunt et pericu
lose efficiuntur si ab ignorantibus curentur
uel tractantur que grauiores omnibus sunt et in
longitudinem ueniunt. Que tamen ex propriis
signis discerni possunt. Hec enim febrium
pulsus simplices sunt et non ualde inequales
aut sordidi aut difficiles aut dum

urine et iam non longe a sanitate distantes
in calore grauius aut acri inueniuntur sicut in
aliis febribus considerandum sunt et iam nulla du
bitat signa que in certis febribus. i. habitudo
corporis color oculus uultus mens animus
anhelitus aspiratio loquela lingua ma
nus aures sudor cutis scema iacentis
motus iactatio uel quies et silentium
patientia languentis obsequia uenientis
atque uesice facilia uel difficilia. Ex
ipsa uniuscuiusque natura an calida uel frigida sic
ca uel humida sit et in quibus rebus maxime
delectabatur in sanitate sic eis facilius
curabis quia contraria contrariis curantur. Nam si
ex calore nimio feruentis acuto natam
esse febrem intellexeris frigidis medeberis i
beneficiis sin autem ex frigore calidis. si ex so
licitudine et cogitatione securitate et con
solatione uerborum consolaberis et apuitamentis
Si ex furore uel ira ex blanditiis et mol
libus cum affatibus placabis. Si ex amo
re et concupiscentia permissione sedabis et certe
quia talia similitudine contraria contrariis curantur.
nam siccis humida prosunt et liquidis constricta
calidis etiam frigida et frigidis calida placabuntur.
merorem gaudia uincunt et gaudia me
ror exsuperat sicut famem esca et sitim potus
sedat. indigestionem abstinentia et concupiscentiam
uarius sapientis apponunt. Que omnia si dili
genter animaduertas mundum ipsum ex quo su
mus et uiuimus. ex contrariis se elementis firma et
perpetua compaginatione scies constare ut in la
et primum sapientum diuenit ex igne et aere terra
et aqua. i. calido et frigido sic et humido. que etiam rerum
manifestatur. nam hec est tamen sibi inuicem
succedendo mederi que nos contraria sunt
uidentur esse necesse. nam uer calor est et humi
dum ut est sanguis in nobis. estas calida et sicca
ut fel rufum autumnus frigidus et siccus
ut fel nigrum. hiemps frigida et humida ut est flegma in
nobis. Ergo aut per inopiam et inanitatem ex
ilitate constricti intra se et que arctant minus fa
aut per copiositatem et exuberantiam ex su
is locis foris effusi cum permutatione
locorum inuicem sibi iuncte et dissentiunt et in
ordinate feruntur ut uaria que illa in
mundo claudens sicut et in hominibus humores
superdicti. est ex quibus corpus nostrum constat ea

tē intñē diuisos morbos īportat cū
aūt ñalē tēpiē fuāt nō corpī mor
corpis. s; manet ī sanitate nā ī sitū
b; ⁊ senib; mag̃ fl̃a habūdat ī pue
ns nō ⁊ iuuenib; sāguis. ī uiris fel
ni fuz ul' nigrū. adūtenda g̃ sūt sī
egrotos q̃lia ⁊ etates ⁊ nā cor̃ ⁊ loco
rū situs ul' tēpies usus ul' ɔsuetudo
lāguētis ⁊ ita cū maiē ɔgnouerit
cāz ⁊ nōnē ꝑte cuiōnis ī dubitāt u
niuciūq; egritudini mr̃ gnis suū cu
rationē adhibeb̃ salubrē. Ergo si
effi.ª i. simplicē fe. ex sup̃dcis sigñ̃ uidi
mus ⁊ pulsū uenar̃ ⁊ urīc ī diiis
ēē cognouim̃s nō ex ꝑmbi īcectis febr
dimitū ꝑmū uel s; i. abstinētia tēdui
ad ɔg̃tiō; febris s; mox secur lauāt
balnei ⁊ cibo reficiēe q; hijs fe. egrī
ios si abstineāt alauac̃ ul' cibo peio
rat. ⁊ ci ī hijs toī fe. usus balneorū
utilis ē ī alijs ū ɔmis ⁊ inimīc ꝑeq̃
īmiana. Siq; alijs hor̃ q effi.ª fe.
laborat diuti' ī ac̃ balnei ɔmorāi g̃
q̃ ī solio. alijs ū mag̃ ī solio q̃ ī acre
discēnēda ē īt hos mito dissilī ne fo
te q; diuam oib; hijs ad recupandā
sanitatē usū lauacri ɔne nō ītuēdo
quib; qualit̃ sit adhibēd hoc ipm̄ in
ɔg̃tē ad hibēdo nocuam̄ simeicor arbi
trio reliquam. Qt aut ac̃ ul solio uti
debeat hinc patefaciā mx ipiu. fe.
diūsitates. nō ei leuis res ē aut sūi
piculo febiētē uti balneo ⁊ h; adhibeī
mox ī pū sane cū nō manifestissime
ɔg̃uis gnis fe. nā ī alijs febb; post
ɔmotiōē ī ip̃ū porī ꝑmū relique fe.
īueniē ī pulsū uenar̃ ⁊ ī spirē urīc ū
ficere. In effimis uō febr; ruch̃ talei
cessatē poē. i. p̃ ɔmotiōē iueit̃ s; oī
īpetu sedato cūcta ad meliora ꝑfici
unt.

Vinus ⁊ nā cor̃i q̃ humor cor̃ calid ē
ua pore aliq̃b; sudor mox ī pū ual'
appr. dolor ⁊ capis sit fuit ī pū mox
cessat ⁊ oio recedit an̄ ɔpatitū ꝑm
q' ī alijs fe. nō fit ⁊ ei qd ē q febrīt ūt
ī tollāntia mār gnis ⁊ ī diuū fe. in
hijs eī ualida ī alijs uō mox s; recal

lia īuenit. Et cū balneis effinḡ
lauant' nll' horror uel frigdor cor̃ ī
solio ⁊ ī ipo ac̃ balnei sentit ut ī alijs
fe. s; sol; ⁊ si post balneū eadē ūc ī sa
tigabil' ⁊ ī lassatū ꝑmaneat ⁊ dēlec
tet ⁊ egrūs agat q' lauerit secūtus
reficēe cibo ⁊ uino subtili q' sufficiat
digoī. Si si cū egrtudo fe. ɔmouit cor
. i. tristitia aut cupiditas pulsus ꝑ
lapsus ⁊ tenuis īuenit mox ī pū ut
putes eū multis tp̃ib; egrotasse et
ex lāgiq̃ua egrīe. Vn̄ nā sic īcectis in
bea s; ī hijs rubror ⁊ calor ⁊ inclicaciū ⁊
ē tā feruēs q; hijs ɔio siti patiūt q ex
ɔmotiōē ul' ira cū febrīt. ī lā q ex tristia
aut cupiditate egrotat exutis cor̃
⁊ dīmēsio oculor̃ ⁊ palor ī facie eidē
tior appr. h cogitatio diuturna ⁊ solli
tudo ɔtinua ⁊ uigilie ɔtī patefacē so
lēt ⁊ uult' sbtumid q' ī ill' nō ē. nā g̃
ues luminū palpeb' ꝑ uigilātiā īuei
ūtur ⁊ q̃ī humid ut uix oculos leuare
possint. nā tristiū ⁊ cogitātiū sicci ⁊
mesta ēuīt lumina ⁊ concaui sūt oculi
ēē quippe oīuz ī diuū ē. i. merētū ui
gilātiū cogitātiū. s; nō uiceaōe ī diuū
ē. nā huic nec palor accit. n; concaui sunt
oculi. h; calor ardētior ⁊ ā plior ꝑ phi
do pronus exire motu ꝑcedere ōstēdi
⁊ magnitudo ⁊ īnanitas pl's ū minuū
sīt ī hijs qui ex tristitijs ul' uigilijs
ul' cogitatioib; laborāt g̃ ex h' ī diuī
ūtui ab hijs secnē potis ⁊ illos asc
īmaē suis sigñ̃ ut dixi. Qui uō la
bore aliq' fiant q; fessi febrīt cutis ī
corpis siccior ⁊ tēsior q' ī ill' effis iue
nitur. q̃dā uō fit p̃seueras siccitas
u sq; ad statū iā declināti's tp̃is fit
q; ill' mar̃ q pl's q' fert nā corpis la
borādo defecerit ⁊ ī fixū labore sudā
do pegerit ⁊ ei ī hijs puls' minor
⁊ lapsior īuenit. In ill' uō q minor
labore lapsam febrīt uastior ⁊ ma
ior. ita g̃ ⁊ hos q maī ⁊ q mī labore eḡ
tant nisi discēnē potis. Vrīt; uō
urīc citrīce ul' rubee sūt. s; tā turbule
tiores hor̃ q maiori labore afflicti
sūt. at uō q ɔstrictā cutis ul' tēpi

tate ul' ↄcessione febrium. ita bitudie
cor' sentiunt ut illi qui aquis alluminos'
laborauerunt ↄstringi ei 7 exsiccari i
cute ↄstricti eē cor' sentiunt 7 qui ↄtrabi
7 hi sol' exoribus scelentibus ↄstrictionum
cā laborant. hi ↄstrictionē patiuntur q̄s
quidē 7 visu 7 tactu facile ↄgnoscimus
sicuti 7 illos qui mō labore siccati e
grotant. si i his feruentior mor' calo
ris ē. 7 p' ictu pulsus maior sentitur.
acrior uō preditū tp̄r fit 7 difficiliter
uētus atq; uit' obsequia sentiunt. Vlt' n
parūt rubee. ut hitudo cor' lor minuit
mouili i his exant aut sicci uidentur
si mag' q̄b' dū lor emmet foris. in
pulsus uetiar i his minuit' atq; pu
sillus sic i his qui merore ul' cura
ā sollicitudie aliqua. aut uigilijs aut
laboribus aut euacuatioē nimia exa
grauati egrotant. Illis uō q effimis'
feb' laborant cū igninum pulsus fit ma
rim' q grādis ictu 7 uelox atq; spissus
calor uehemēs 7 plimus q post tp's sta
ti mox depsūdo emergit sudoris q
dā hūor nō mult' 7 calid' 7 dlectabilis
Vultus i istis rubeus ↄspicit' 7 maiori
hitudie uiri subalbida. si mag' eōe ē
oibus effi. fe. puls' equales i paruitate
hor' oīo febiū nō i ueniunt. si i eq̄les q
sordidi 7 aspi nō i uno tactu acū hū
tes tal' itaq; ē ↄgitio i effis febr' exdi
ūsitate cau'

Vos simplex fe. retinet
ad ex causō febre dim. ↄ itaq; i max
oi ūsas supdcās fe. effiās lauare bal
nei. Et illos qui ↄstrictē 7 cutis diuīa
laborant uim nec nō 7 iā illos q ex in
guinum i dignaticē uulnē ut diximus'
febiūt dimmus iacere q' i solio balnei
eē ↄueit certus uō sup̄ incōratos i solio
magis quā iacere quā diu uoluūt
ul' potuūt ↄtineb. Etiā sinatur i ea
dē aqua noluūt si' pmittes ȳ 7 ut
sinat' ex ambis quos eēs igtrictes
tepido 7 plimo oleo mollib' 7 plani'
manib' sufficiēt pūgē 7 plimū eos
q ex labore aliq̄ febiūt. 7 eos q ex ↄstr
ictē ul' dimittia cutis 7 eos q ex ignini

i digtionis cā febrium di sepi 7 dim
tius lauacio uti. 7 max' sicco cibo ref
fici plimo 7 freq̄nti q digōr sufficiat
Eos aut' q labore aliq̄ febiūt 7 i uno
reffinēs suffitiēti nō cū uale illos' im
cibari his qui ex ↄstrictione cutis ul'
ignimū i digtiōe febiūt. Sz utrisq; i
his ual' ē 7 ptermis d'' adessatio 7 ca
lor' refectio abstinēdos autmo max'
illos scito qui i gnimū idignatione
febiūt donec ea soluat'. Adtēdē
dū uō i his ē ut 7 i cetis ūtus 7 etas
ul' hitudo corpis 7 febiū gn̄s ul' spēs
7 nā ei qui egtāt 7 ↄsuetudo 7 tp̄s re
gio 7 situs loco7 7 cetia q̄q; talia. Q'
uō ex ↄstrictioē febriūt 7 leuius ex
minus patiūt' minime q; plectorica sit
oīo nō phylebidōs eē aūmo scito Q'
aut' gitūr' id patiūt' 7 maxīe pletoria
sūt oīo abstinēdos aūmo. Eos naz
qui uigilijs ul' 7 cū cū ul' pāne febiūt
cū lauis hūorosis 7 sucosis refice ci
bis uō dimis 7 digōni ↄpis. Vinuz
tenue 7 max' illis q uō dormiūt' 7 al
bū indubitāt' dabis. sicū capis n̄ pa
tiūt' dolorē 7 tp̄or pulsus nō fuiūt
q' qdē i oīb' alijs eēsēo eē obsuand'.
Sz in eos qui abum ul' furore aut sol
licitudiē 7 mala cogitatione febiūt
aūmo abstinēdos scito. Sz tū q fuōre
aliq̄ egtāt tū diu aūmo abstinēdi
nouis don pmittis furor sedet' nūc
dem sedam' dab' adbibēd' 7 illa q iane
lans dixi. Opte 7 cū cum b' uiā
q̄q; i' ex ab ↄis 7 inimicis ut cala
fris q fūt calis. hm. sic. 7 sicut huius 7
cetiā q̄q; talia. Si uō ex uulnē aliq̄ ul'
pustula febiōr cals' igninū i digtrē
ↄmotūt 7 ex hoc febriū cā exortā fuit
sanato prius uulnē ul' pustula mox
q' fe. calorq; sedabi. Sic g' cū origie
cāx' 7 ↄgitas ā pnimis in ceīz a pli
iucies q oppmat l oiez. si iā maxie
ad pistinā redit sanitatē. tn g' si sapi
ēn uitr pudē 7 ↄgsēē sanigēis oīa i
maifesto ↄsilio Vō iq; q; fēn 7 q fuīnā
7 q sit. i. pntā 7 futurā 7 pñtia adg'
seēs. h' aut' oīa cū prudētis scies que

figiendā sūt 7 q̄ āplectendā n̄ cāz ig̃
īnt potīs in i ægrinc cumdo ipeius p
mahēie egrotātē; ut multi figuīt ī dē
ti cāz origines igñādo. hec g̃ sufficī
aut būt dcē ānob cognes 7 cuōne
febrū effi. Sig̃ a febrz effis qs ophēs
fuīt ita restituūt sanum. Qui ex labrē
mō febrūt oleo hūctatus ī fundēdi sūt
atq̃ p fricādi 7 lauari eos oz. Q' aūt
ex siccitate febrūt fricādi sūt quīd' mī
lauādi frequētius. Q' aūt ex tristitia febrūt
ul' sollicitudiē ul' ī sōpnietate mī lauā
di sūt. āpli aūt oleo tepido nīme sup
tieo ī fūdēdi sūt 7 nō multū fricandi
Q' aūt ex solis ardore febrīt ī utroq̄
dez hīs q̄ni ī fiūnt sanādi sūt 7 ex olō
io. post h' aūt frequēt' lauari n̄ multū
fricatē 7 multo oleo utāt' 7 olō io. aūt
ōfitano sine sale ofecto. In fine n̄ oz
iaq̄ fin aut nuam depositos. Et brēg
ma ē in fūdēdū 7 totū caput cū lana
ī fūdēdū ī olō fīo h' usq̄ ad dēclīatōē;
fūtiēdū fel' 7 ad balneū sic ducend'.
Qui aūt ex frigdore febrūt ad balneū
sūt ducēdi s̄ ī declīatōe. Caueāt aūt ut
cū rētes nō p̄us q̄ digō fiat pānis. Q'
si ex excalkatiōnis fit lauādē ī bal
neis 7 capō ī fūdēdū. q̄b; sili' ō ex ca
lore utāt' hīs q̄ ī fiūnt 7 metiac' ca
lefiūnt qualia sūt yrinū oleū aut
nardinū tū ī declīatōē 7 post balneū;
Qui aūt ex ōstictōē cutis febrūt utāt
balneū ex aqua dulci tepida 7 fricare
7 exercere quousq̄ mitefiāt possit eum. 1
Cōfectio ōficiam collige uuas ī maturas
7 siccā ex uīr ale q̄ntū uolūis 7 adde mell'
p̄tes duas 7 ecquas ad lētū ignē ut u
na ps decoquat' 7 duc remaneāt 7 re
ponat' ī uase uitreo p̄est ei uirtus que
mox' na sotur 7 q esū egrotāt. dissiciys
7 q stō querūt' 7 ad digō; dat' aūt cū
aqua ad mouēdū colāz ui. 7 q̄b; pul
mones auuenut 7 uinū ōsidēmab;
iaq̄ fin. Dieta sit dulces sicci q̄ 7 stip
tici sic 7 fin q ī lineat cutē 7 poros 7 q̄
cutē moueat ī uin. Quib; aūt d'cib
sit fe. ī p'declīatōē declīatē fe. ducēdi
sūt ad balneū 7 hūdāti olō tepido ī fū

dendi 7 adhibēda ē fricatio diuturna ī
calidā aq̄ 7 olō 7 post balneū requiescē
ut tēpēt' ī itus 7 tueri ī freddtucēdi ibal
neū 7 postea dād' potus aq̄ calē deinū
sūc' ptisane. lāctū aūt 7 lactuce 7 pisc'
molles carne ī leucōmio. Coisā
spēs oīb; dieta eucbima .i. q̄ b'ō sūt
sūt 7 bn̄ digerūt' 7 nullo mō ōstipatōz
grauant seu ōclusiōez poroz. hīs qui
esū febrūt 7 furore q̄ ī fiūnt 7 metiac'
calefiūnt ad mīstrādā sūt. Q' aūt ex t
stitia febrīt ul' sollicitudiē ul' ī sōpnie
tate cib' q bñ dīcētur 7 metiac' calefiūnt
7 sōpnū adducāt utāt'. Q'b; aūt ex la
bore febrūt dieta offēndā ē q nō satis
nutrit. Qui ex frigore febrūt q bn̄ nut'
uīt cibi sūt mīstrādi. alijs ā oīb' metic
mēt dāda ē dieta. Vinū aūt oīb; p̄t'
dādū ē si capō nō doleat aq̄ sitz 7 tenue
Qui n̄ patiūt' ōstiāā ul' āgustiā sigdē
nō nimia sit pūz plecoīci sūt dab'
eis uinū. 7 q ex furore febrūt mox ut
cessauīt fe. dab' uinū. si aūt n̄ p'fēq
eūt nō dēt' uinū. Ex igrinne a feb'tio'
p̄us sanet' balneo 7 ex quo fit p̄midē
dū ē aūt' aūt ī declinatōē fe. lauādo
plōtenda sūt uina añ q̄ ignē soluā
tur sic 7 dietā le promere; accipiat. 1.
q̄ exterminādi ptez hūt' fin; . Ig̃ ponaē
hij qacū 7 fumosū huiorē colligūt ui
uāt'. Oēsq sani sūt 7 aliq' effi'. fe. pau
uīt' q ī ōsuetū ōtigit h'z accipiat aque
poncēz. nō aūt cibare eos oz ī p accessi
oē ex maceratiē ei ul' huioz ē 7 collēc' de
amaris collib; 7 extrēda cibor accep
tiōē 7 ex hac occasiōe cibū patiūt'. dab'
g̃ uinū teprū cū pane 7 pipe 7 inte;
mox pausat. sz fe. p'hib; 7. ī illo g̃ tpē
nūdū cibādū ē declīatē accessiōē ōfe
stīz nutēndo sēt āprimitōēz fe. sic eū
euaporat egrō nō g̃ regescit maia
accessiōē sipū lauac' 7 hūis cib' ustus
fuit. Si aūt colli ca ī repiantia exca
bor ī digrē q corrūpūt' accit euāndo
corpus cibos solū lauare 7 fricare a'
ī declinatōē feb' uētus p̄us pausiōē
fin plus aūt rōne cuōne fcū si uitus
minoz efficiē nutriendi sūt cib' sine bal

neis. Quod adhuc cum venter est exolo
ratus sive excoriatus inponendum est mordicantem
aut aliquod fomentum pinnis lane plenam ca
lidam aut siccam aut infusam oleo aut unguento
nardino fomentum calefactum supponere. Sed uti
le est desuper aut permanente admiscere ma
sticem nardino cerotum et in fundatur ita ut glo
pinguedinis fiat et sic primum infundendum est et
superponendum calida namque apponenda sunt omni
bus causis nam robur stomachi facile solvere
solent tepida. Venter tamen si adhuc solutus est in
mixtum oleum rosaceum inponendum est pernar
dino. Ventris que cerotum huiusmodi confectum ex
oleo nardino aloe et mastice. Si perma
nuerit calidum aut externe ventre pernardi
no unctum utens. Est autem istud medi
camen ad hoc utile curantes vero que consideras
et vulnus ... et dactilorum carnes. Et si ad
huc venter decurrit cibos dabis cum polenta in
... cum succo ma
lignatum aut pirorum aut malorum. Si vero ve
ter iam fluerit utilissima est ptisana coc
ta ... aceti et aspratiles pisces in
leucoco et poma que stiptica sunt sola et
cum pane. Post hec autem fomentanda sunt y
pocondria et totus venter. Curare autem incipien
tes ventrem iuvat per enema adhibitum
ad ... si sit cum nimia in
mordicatione iniungatur olei infusio in quo re
solutum adeps anserinus aut pullinus aut por
cinus aut certe modicum. Si vero et spiri
... cum dolore sit vino in olo
coquens ... et apii semen et cuminum et
feni semen fac et addere potes; ventris cibos
quoniam stipticos dabis.

Unde incipiat

dicere de acutis febribus periculosis sinochis
que non habent declinationem induciam sed in
uno eodem quomodo perseveraverint ipsi crescendo
non desinunt autem .7. aut est autem .9. aut .11.
autem .13. autem .14. aut .17. aut .20. aut ut sa
tis .14. quod difficile est ut ad .19. aut .20.
diem pervenientes isti cum non faciant aut
vite aut mortis autem cum istis talis febribus
aut vincat aut vincitur pugnando con
tra. Et hoc maxime in febribus sinocis in
acutis nisi quando aspris artifices medici
probant. ... aut aute nimie medicamini

b... armatis suc... et auxilie
ut numquam lasset et vincam ... repugn
donna. Sinochum ergo in ... per quatuor
.20. horis diei quintus non desinet non
declinat sed eodem motu permanet aut
magis actionem incipit at si equale aut
turbidum fecerit aug... legi ... sim
febrem et non sine periculo. Acutis et etiam et
sine intermissione et regere febres mediciis
sic. Est prudenter aug... et statim hec febris
... a .4. die si ceciderit in tardiorem fu
turum et si virtute egritatis validam videris
atque sufficientem contra vigorem valitudinis ac
constitutus si non certe videris quod possit
sufficere impetum hec febris. Hoc itaque pretium ac
quievi dietam mox a principio cunctos obser
vandos quia scito illos non quibus longi ... or
a .4. die febris ... status est in virtute suffi
cientem videris mox a principio egrimus usque
statim incipiat febris facere longiorem per ipsis
ut dietam cunctos observabis. Preterea
ipso tempore quo statim febris futurum videris ab
stinendo et priorem atque pretium dietam ob
servare sincero. Iam vero sibi ipso statim posi
tos magis abstinere et per ... atque mo
re ... dietam valde offendo ... Deinde
... iam statum et finito vigore febris re
fices atque resumes cum paulatim adden
do in pinguiorem dietam atque largiorem. Quando
quoque hoc genus febris non habet ... ipsius re
endi eos optime elligimus horam ... qui
soli sunt sani capere escam ... alii an
... elegerint tempus. Sanguinis si
detractio ... fiat pro magnitudine febris. quod
maxime illis convenit si quis rubore sanguineo
plus videtur ... rubet, et qui sufficientem
sanguinem ... et venas
inpletas et extensas habet, profecto talibus
auferendo sanguis est ... metus
... ut supra dixi ... prohibeat. Et quoniam ...
aut fluentes diete omnibus acutis febribus conve
niunt et remedia sunt recte ... ab. y. dami
... succum ptisane bene factum vel maxime quibus
non accessit ... aut .co. non ... vel
fastidio non fit. Optime ... et sucum
alicee ... et panem optime coctum pre
mie et aqua calidissima dami et alia quecumque
huius ... sunt facile digerenda et ... ne

laborāta. Illis uō quinmo igne fe
būt ⁊ acerrimo estu iactant̄ quib' ꝙ
sicca lingua amara aspa ⁊ arida est
oculi igne pleni ⁊ q̄si ardētes sentiūt
mox ut uideris signa digōis .i. sta
tū tp̄is ul' rigoris fin̄ aquā da bibē
dā secūmis ⁊ modū bibēdi extraībis
⁊ metieris ɔsideris tp̄ē ente nā ⁊ ɔ
suetudinē ul' etā̄ fit cum acutissīs
fe. ⁊ sin̄ acētaliby febū extrīsecus. sin
thāi uō ē cū febēu accit capīs ul' sto
dolor ingilie sigultatio ⁊ alia q̄aiq̄
talia. Quāuis sincci sīt tres spēs
.i. homothon li ē mā augmasticus ī
q' ī solo loco ponim' .tcia uō epymastic
dī quor quidē pnostica signa cum
tiones q̄ sigl'ōr sigillati exponar
nūc quoq̄ exordiū faciam ab hōt
no q oiū maior ē ⁊ piculosior arīq
ñ cito ais subarient fit peior grauore
⁊ sordidi pulsus ⁊ geminam egitudo
nā sinccū maiorē um īdliges. Inim
tiob' fe. pulsus spissior ⁊ grauior ⁊ sor
didus iueniē' lingua siccior sitis acci
ma. lypothoīa nō dēst hoc ē malesto
ul' aī angustia. aliqdē declinatio n
ulla potit īueīri usq̄ i 4 .diē 7 6. quē
sinochū ī uno dyatito poris ɔ̄gsce ⁊ aī
ɔgrueīs auxilio salutari succurre sic ī
ɔ̄nalby dilligēt' ē ordinari. Augma
sticū uō .i. f. sinocū im ɔgnosces aprō
ñ grauiorib' fe. adgentē ⁊ quidē p sin
gulos dies ul' ⁊ horas augmētū sete
sciūt huc ⁊ inē ccū diē quā eā lnt ɔ
gscē potis. sic ad p̄mū dyatitū ueīt
ia g̃ues ⁊ eo repres febres ⁊ sig' ceūsiā
sitatis plus aspa ē tūc aspior ē iueīt
⁊ cum nisi cā ⁊ uēt p singulos dies ɔ
stingiē ⁊ pulsus igens ⁊ spissius ⁊ sine
remissiōe sordidus ⁊ q' grui ē p sīgl'os
dies ul' ⁊ horas augmētāt īquibȝ in
statius in declinatio ē aīmo augmētā
iueīit' sudor nullus ñ .a. die diseū
sus fiūt, aut nō euader aut difficil'
uimi papiet. Epymastic' ɔgnosci
sic ab initio g̃uiorib' fe. pulsa iūm
utq̄s ⁊ medic eū uidēit dīcī uim de
spēr. sa uō die ul' ī declinatior iuenit
īquo ⁊ signa ppe modū futurē discreti
onis iueniūtur .i. aut uēt' eis solutē
aut sudorē emittit aut sāguis dīna
rib' fluit. nā p' die siti permitu ⁊ sal'
tua die sitis ipā restrigit' pulsus mi
nutior iueniē' que sig' discussionum
sunt' tciū diē nō hnt secūmis esto 4.
ul' 6. a. die eū ensizbitipiū que aī di
ligētias cognūs sin aliq̄ auxilio mē
sanitatē pmittes istis eī nich adhi
beī dȝ, q̄in medela talib' adhibita
g̃na ē egītātib'
Ypratonis exordiū faciem'
synochon sic sup' sepū ē ab hōteno
a pma die usq̄ i. 7. cū eī sig' itlgēris
ut nullā hnt declinatiōe ; item ē. die
li ē ip aut fo aut ī flomīa ē siccus
ceas ul' fortitudo pmisit. i. ne aut
uirtus debilior aut sesor sit aut exipsi
febre exagitat' defectior iueniē' flo
bothomiū nō adhibebis. etates uō ī
eā flobotomiū um eē ɔ' ut. a. 16. ul' 20.
usq̄ i 60. sitatis fuit repen eā flēandi
sūt. s uō pleiores fiūnt corpe ul' san
guis hndātiā dū sanus fuerit hnt'
se cognūs aut īgnē suo hnt q' san
guine habūdauit ⁊ a. 16. usq̄ ad 60.
ānū potis eos flomare eū si flomo
adhibito declinatiōes fiūnt n' ē ad
hibebis. S uō declinatio nō fiūt
post triduū expleto flomo .ē. die ḡ
adiuctoria adhibebis si tm̄ fortes fuīt
in ad balneā deducendus ē eger eū so
lū tale parab' ut admisceas ei oleū
habūdātissim ut ēbroctis facias q̄
solū tepidissimū eē dȝ aer quoq̄ te
pidissim' parandus ē quē eī īmfis ul'
eā dō guīur descēdat ⁊ eū diu manib'
totū cor fouē debes q̄ diu ipe ferre
ualebit, quē eū exierīs diligētius
iuolue ne frigdorē sentiat. q' si fortī
or nō fuit ut balnei usū substinē pos
sit sū mō sic ī balneo demittimus
ī cubiculo calō balnea adhibebis. Vl'
tegumēto ī lecto latius ɔstrato uelut
balneū facias q' q̄dā stupi uocāt ⁊ ī
eū ex eodē ēbroce diutissiē foueb quā
diu tollerare potit ⁊ postea diligent'

cū sanab᷑ al' sabanis .i. linteis calidis ꝙ
gros ul' teges ut ꝗ frigus nō sentiet. Et
cū refica desiderauit refines sorbiblib' ci
bis .i. suco ptisane ul' lacticis ellissis
solis sin condimento ꝗ uitello. Cū siba
mi senserit ꝗ fe. graviorē fuit ꝗ sitis exar
sit ꝗ recētē distāuerit p' ei negandō cu
piditatē bibēdi iciām. dum aliquot
pmittit ut spe pmissiōis exardescat
q' cū diu differes doñ senseris nimia si
ti purgeri ꝗ ibibēdi hr̄ ardorē. tūc uas
paululū maius ꝗ lucidū in quo aq̄ splēdor
appareat plenū recēti lipidi offeres i
tātā capacitate ut q̄ l' aliq̄ fuit sitis
max̄ ꝗ nimie febricētē saciare possit
si aqua fōtane leuior elligenda est
ꝗ idie citico danda. hos aut̄ scias ex
tūtos ꝗ ꝗ necessis adiutoriis ad curā
cē necessitos hic ē ad discussionē ul' salu
te papienda.
Vm augmasticū .i. sine
syncopā q̄ max̄ flōmo currit fuit cū
augmasticus cognitis i dyacritī cura
bis sic adhibeb' clistē ut sqbala re
laxare possit. clistē aut̄ sic cōficies o
leū mittes ꝗ aquā i q̄ ellissata sit ble
ta aut aquā i qua decoctū sit furfur
triticū ꝗ siliq̄ aut lixiuia aut aqua
siplex cui admisceb' mellis coclearia
ē .ꝗ nit̄ ½ .s. ꝗ salis tm̄ coclearīu .i. ꝗ
excepido clistica. Et post hi adiutori
uz cū sqballa fuīnt relaxata tēpabis
ydroleon calidissimū ut tollerare possit
ꝗ diliget' uaporabis in quo itiges pla
gellas lineas duas ꝗ sic bināas ad
stōm i pone ꝗ cū unā leuaueris aliā i
ponas ꝗ subide oleū calidū ul' aq̄
calidā appoē ut tm̄ diu uapores donec
buinā ligua ul' frōtē iuenies. Quib;
ꝗ peractis siplicē dab' tale sem̄ apij ctī
coclear .2. ligub' i lintoli nuiidū i cala
coq̄s ꝗ erea aqua cū desiderauit poti
dabis. Catarticū ꝗ molle q' co. iii. d'
pōnat appones q' cōficit' sic. masticas
Ↄ. iij. cimi assi coclaria .ij. piperis g̃
iiij .20. dyagridiū ipane cocti Ↄ .i.
mel ut uelut ellō tēpet' ꝗ inde dab'
col' .i. Quibus ꝗ singulis noctib' cu
pur ē fouendū ex aqua i qua papauē
agreste ul' ocimū uiride siū cardū ꝗ cū
seme. l' sine seme coquat' postea iuoluē
dū ē i lintamine tepido ne frig' sentiat.
Pymasticam
nō sig' cū medic' cōfuit n' adhybē dz
n' tm̄ mō olz ro. sed caput i fudat. cū
quid' esca uetanda ē nō ē. nā huis ide
clinatio nā unuū leue ꝗ aq̄ cassīmū
dandū ē cū si aliq' adhibimus adiutori
uz aut escā negauimus fames synocū ho
tenū ꝗ hec fuit tres cāe synochoz. Sz
it' synocū ꝗ synocū h'bet distātia ꝗ q̄q̄
sit aptissima. similitudo tm̄ int' eos i sepi
ꝗ distiguit' iūllecū. nā synoc' nō hr̄
declinatione si mag' aug'. Synochī
nō ex fellis rubei hītātia gnrat' q̄q̄
sili mō ut synocus aut causon cumi
dz max̄ flomo siem ētus aut tēp' aut
fortitudo pmisit aut sinō q' cēsio oc
currat q' phibeat. Et q̄mus tēpus isto
iōibus supradictis flomū adhybēr. phi
beat tm̄ pcā sunt cēdi ē cubiculū ꝗ p
tpē pparatus. siettas aut fortitudo pmit
tat ita ut medicens sāguīs deducat
quā postulat cā ut cāe sāguinē adu
cendo subuenias ꝗ tēpibus dū n' satis
deducat' uenas. Quāuis h' cū synocis
nisi senibus ni ipueris iuenm p'ut. ac
minens aut i ipso pmo ipetu sum tūū
die aut ē. ut multū flomū adhybē
nā cū cū agitare cepit nō potit flomi
adhiberi ne sic cōmus. Sz si flomi p'ot
certā adhiberi nō potit diminuendū ē
sins ut pugnet cū cā aut certe certa
qz sinp' i cāua synocare sēpra fuit adhy
beri debet. sicu flomū rō certā nō adm
ut. Synoc' ei ꝗ synocas ꝗ causus q̄mus
it' se ipsis fe. huic dissiles tm̄ oēs una
noīe ac sili mō curant'
Yaforeticos aut quos
multi cardiacos uocant sic cōficies. Cū
ceperit febz acerrimus ex agimū sudo
re pmitit' i exgūz .i. nō circa cū ex quo
sudore uehemēti pīculo eger purgē
qui sudor tm̄q' syrcha appellat' naz
nascit' hec cā aut ex synocho aut ex
causone aut ex synoca. Cui cū signa

certissima videris qui minui sudaturum et sine intermissione repiciens. hunc autem dolores sic constitues eos in pavimento aut in ursello aut in ciste in aqua frigida rores. et pones pueros aut puellas ut cum manicis flabellent. melius autem erit si mensura ipsa excaina iuxta sit et assidue in recenti initiam pstare potiunt corpus estuantis et vicinum frigidum et ex guttis rore humidum. et hoc sine intermissione fieri iube. Quibus et iam diu dictum est diacodion antidotum mane excel. i. et serio. i. hiis et similimo in ule est iodomel adhibere. quia hi duo ad victoria non solum dura forcencis possunt verum et de causo laborantibus quia duras res descendit ex sincco et causo et sincce.

Super quem adhuc sudaturum et in ea dispergi et cathaplasmatum et lito perea frigidum adhibendam sunt et magis quod sunt ex porcacla cum mirra et acetinis acedis quasi acetine iam matutine sunt aut ridiantur et ex porcelaca sola cataplasma fieri potest. Quasi acetinas non habes seu habes tamen et idoneas in plagella sic frigidum iponendum est ut possit sudor ille novi repirimi. hoc natura cataplasma fiat et omnibus supradictis. i. sincco causo et sincca. Item contra sudorem optimum herbam spinam cum solis ortum legens teret et de succo pinniter pinge. Dicitur et remedium esse si collo suspendas uvas virides albas et corallum ita ut tota nocte in recenti maneat et ante ortum solis collo pendentes lino tellari ligatum suspendatum. hoc tamen ita ne hoc remedium in die solis incipias facere. Item cataplasma hiropentum confice sic. lini semen in recenti mitte mole tere et adde in fine micam bene humidis et sic frigidum stomacho appone. omnia eis hiropentum stomacho iponenda sunt si hoc fiat ad causum et sinco et diaforeticos sed in hac causa magis observandum est ut et lotus et flagmia stiptica ponentur. i. ut rerces spissa non desit et fronde minute agunt aut pipi ac bruci cubitali omnes folijs.

Unde de illis dicimus

Sed quod sincerum sint de quibus diligentius valde considerem et quantum possit persevere quale vel quantum ipsa sed. ut sua natura vel quale unde sui generis sinthoma afferunt egritudo et principalis. non enim medicriter laborant atque periclitantur qui febres sicca natura. i. colore aliquo cum singultu consuetum cum una ros extra persecto sistit assidua suffinat ad extinguendum in vicem. Ut in primis sincera et stellam utrisque vim nitie. hoc est qualis sit sed. et quale sinthoma ei an vehementior an peior sit et ad ea magis intentus omni qua potest cum diligens et doctus antea fortius resistere debet. Ut puta sit tenis quidam pletoricus. i. si quis pletoricum mala patiatur quia est hiatus corporis humorum consuetudine et exercendi indigencie compungitur vel mordetur et ipsos vermis quod omnis stomachi ex gressioe et collectione indigestionibus et pignium compremitur et offeraunt ne scludetur ita ut nulla sint exalatione sed et pletoricus alios corruptos vomat humores aut per humorum habundantiam laborans nam in clausis pororum meatibus non fuerint liberi et aperti vero egroti.

Quid ad hoc convenit facere videamus verum ad eum qui petunt febris adrecedentes non pungemus numquam et ut diximus pletorice quod si fecimus non sine grandi malo faciemus aut ante eos ventris plenum laborans humoribus pugnant et iam cum id plus hijs non videmus tunc melius totius corporis purgantes sunt cenius.

Mea enim non sic sed utile esse vim ut aut id quod gemimus est de duobus obtineamus et sic postea id quod lenius est et facilius cum ubi nam multos scimus meliorem non adhibere spinctos et ogriue fameteos plimos homines extinxisse multos quia giniusto periculo sibi recasse aut cecute in macenosiam misisse quam quam laborantem et plenum stomacho corporis in cessis humoribus purguerunt aut corollarium ter ausi sunt contra vero totius corporis facere purgantes.

Sed si cum fluxum ventris febricitant qui pletoricus est non est aliquo hunc adhibendam existimo purgatio et si non tamen sit illa purgatio que sit sponte per fluxum ventris quantum ea postulat vim sufficiat quia naturalis est. sive quoniam cum ipsi se natura medetur quia est domina corporis nam sepe multa non intellimus examinasse debemus eos qui multa patiuntur plioribus et maioribus purgationibus indigere

auctiq3 sit an sāguinē trahē aut uētrē sponte fluētē dato medicamine ī amplius puocare ḡuissimis q3 piculis mag̃ ledendo afficerentur. Et si qs ꝯ plētonica corruptis humoribus ꝯroquicat ꝯ hunc purgari meli rōne necē sit ī ꝯ tamen tunc detrahi de semel sāguinē ul' uētrē q̄tū ipsa cū plētore expostulat. sic ad sudati ti reliq' d' sudores sint q' ī reprehensibiliter comoti aut uigilias īferētes continue egritudinis comminenti. Itaq3 ꝯsiderāna uit q̄ cauēdū ē si uigilias continuas ul' ꝯ quibusdam doloribus eger afficiatur ul' a quibus sinthomate uehementi aut p multas pur gationes ul' puētre ul' sāguinis detractiones suis nō ei adhuc eger sufficiet. Ar bitrandū ꝯ hoc ꝯ qm̄ sinthomā aliquando accid' ad rōnē egritus sisit aer uehementius ꝯ siccus calor sic ī psenti anno fuim uidi mus. scilicet post ortu canis ul' autumni atq3 situ stelle q̄ tpr̄ incipit a .iiij. kal's augusti usq3 ī .9. septēb' ꝯ fuit die 'iiiio. 40. Vnde oēs qui ī h' tpr̄ sāguinē detrahē aut fuerūt finē uite fecerūt eo qd media ipsorum cāz tamē adtēdētes tpr̄ necem ignorātes sinthomā cāre nō uiderūt. Ita ꝯ sinthomā sit egritu sisit sicco sat ꝯ huius tpr̄. g̃ simili rōne tunc ī utile ē detractio nē sī sāguinis ul' uētris qm̄ nimia ex hoc fieret picula. Nā illo tpr̄ sicco et uehemēt igitato ut dixi aere ablato ī mirabiliter corporis quo substētabantur humore siccanti nimiū ꝯ arefacti subi tis angustiis aiam exalare sibi ꝯ alli qui ī nimis sicco aere amiserūt ul' de trimēti p aliq' purgationē ul' distrac tionē sāguinis naturalē corporis calorē su bito ꝯ nimio frigore ꝯstricti moriūtur q3 pariter īferē nimis frigori ut nimiū ignis accidit ita siccitas multa ut multus humor necat quippe sic frigore nimio auferens calorē aut ī tpr̄ calo nimiū exsiccans nō ne ꝯtraria ꝯ ī ꝯsimilia rō accidet. Item g̃ ꝯ locorum positio ꝯ regi onū situs nob̄ ē ꝯsiderandū q3 ī nimi um calis aut ī nimiū frigis regionib' ē sāguis auferēdus aut uētrē purgandus sit ꝯtempanda ex hoc rō ē ad utilitatem

cuiuslibet egroti. nā sic sic calid' locus calida regio calidū tpr̄ abstinendi aperta hendis humoribus purgādis aut puētre sit ī sicco loco regione ꝯ tpr̄ faciendi. Co siderāda g̃ ē ꝯ cā ꝯ nā egrotātis nam multi ī nimia sustinent ex abstinētia ne ul' euacuatiōnē. ī abstinē a cibo quidē possunt ī longū q3 sunt aliq qui mox am mittūt uirtutē corporis exausti purgatiōnē aut puētrē aliq picriunui sicco ī nimi nuūt ꝯ fastidiū pati incipiunt cibo ꝯ si q̄d ꝯpulsi ul' coacti acceperint digerē nō possunt sicut mox uomunt id ipsum aut nō digerendo grauantur ipsius hec enī sinthomā ī caput eē. g̃ illuc pte ꝯsimi ipsa nā corporis eius q egrotat ē pone da ꝯ ꝯsiderāda. quicūq3 ꝯ ei nā calid ꝯsic ei corporis sunt hij oēs sine uehemēt ꝯ nimi ī purgentur facile ꝯ nō mediocriter ledūtur. Quia ꝯ ꝯsuetudo nō pua pars ē ut ꝯsue tur ꝯ ī euacuatione ꝯ ī aliis rebus. sic ei nā ē ꝯsuetudo. nā illos qui plimo uti tur cibo ꝯ purgari soliti sunt nō metu as uehemēt ꝯ purgatiōnē uētris ul' detrac tiōē sāguis exauriri. alios uō nō faci le exaurirēdos cēseo. ut prius dixi gē t' psperis quod pus exposcē cāz atq3 po stulare ꝯgruis. Ad hec ꝯ habitudine; cor' ꝯsimilis ī hijs q3 alij spisso ꝯ ꝯstric to corpore sunt hij ualidi nō facile sentiūt molestiā. Vnde hos tales cor' nō uetita nō semel ꝯ uehemēt purgare si est nec tus aut detrahē sāguinē q' causa po stulauerit. similiter aliud d' diuiso ut so let phibeat. illos uō q molli ꝯ fluido cor' sunt ī ꝯbecilli q3 facile uincūtur ab oī re ī ferunt molestias nimie exauri endos cēseo ꝯ ī cū istud sī maximū cā ex postulat ꝯpus solū detrahē sāguinē sicut aliis q̄q3 purgatiōis ul' medica minib3 mediocriter ꝯ nō de semel uehe ment ī hijs utendū ē q3 mox uicti ma lesiūt atq3 desitiūt. unū pti ꝯ paulatim melius utimur ꝯ sine metu ꝯ periculo. g ꝯsiderāndū eadē rōne illis q nimia ē situe corporis molli pigues sunt q3 ꝯ ī hijs detractio sāguis de uena nimia ꝯ pur gatio uētris uehemēt nō facilius est

nisi sine piculo sit ē el hys qi synthoā plu- bendū. Cō similiā ē 7 ei bituidō cor- 7etus ipā .m; ei puen m; senectꝫ po- stulat sibi fi in gaudēt si fui siūnt h; meret piculitates. Sicut diximus ūsos iux rōnē cār 9sinantes diligē- ter exauniam ū de sel' nec uehemen- ter sp̄i 7 mollit' abstinēdo a cibo 7 me- dicante ieiunus utēdo ī tp̄e suo cibo dātes 7 potū auiando sto; cū fricatio- nib; iōnabilib; 7 clistei nō uel x̄ini simolli 7 egnuo atq; tēpato 7 ō fiat mediocr' embrocas 7 fomētatōib; ex liro pitus 7 cerotis 7 catapla sinati- b; sanib; calis fomtis ē 7 cicaiibitas leuib; ul' cū ferro ul' cū scalpello utamū ut rō cāū postulauīt nec nō 7 lauac- utum tp̄i 9petēti n̄ oīō ī egnitē fortiē- rep uele damus potius quā uti enim' Flobotomo utim̄ cū mā fuit ea 7 ex- ucio sāguis fai 7 si etas 7 tp̄s pmi- sit 7 uitus egritatis. Clist̄ē uō utim̄ si nēt' uō obseqt' 7 si decocti febribu- uctus egō fuit 7 sq̄uila 9sitta aug- mitam egnē. Fomētab' aut' 7 embroca- cā auribus locā q̄ patiūt' 7 dolēt. Gar- garisinare siplici ul' elletuaris tuc utimur cū tussis aut sigulto ī festa- bit aut sifla collecti ē ī isto scē'is sinai pti sane addito oximelle tum aut apiata bū cocti sinti difficilis ē. Cataplasinatib; utim̄ hys ad ia dendas febres lim sem saq̄ 7 olo io. cū decocti ac si sēfum medias ī- pres idignatus 7 qi ī sēnore poitas addim' ferrugīa pollines 7 ordei ul' tritici cū aqua 7 olō dulci. Est q̄n hys q̄ addimus melius q' sufficit 9 utim̄. In febre finens q̄ cicaibitas 7 patregoritas oīa tp̄a hor ob fuādq; fuit ut q̄ n̄ declinēt 7 q̄n 9moueant' mē sane potimus. q̄ alia lor' ī decli- natiōē si 9uenit. cibis uō max' leuib; .i. sucis utim̄ cū febrent depo sita uō uia 7 uūssatim fē. paulatī addimus cibos bonos digestiuos a d ira pun- dū sesi eg' uatiē; 7 9firmādū sanita- tē;.

Vnc 9uenit dicē sup hys q egnibus 7 synthante aliquo freq̄tib; angusti; .i. assidua malefactōe laborāt atq; piclitāt'. S; hac maleficionū diuē- sa origo ē, q; m; una cā ē uū nasc̄' diligētius uō sigular' sq̄rendo sue inamus origine; 7 cū uū fuit 7 tūc deinde idubinat' lātū unicuiq; pui- debimus curā. Aly nāq; āgustiant' ul' malesiūt p phūtātiaz coliz. aly p dvantiā cau .i. letitiaz aly pnimiū sāguis fluxū sui p nares sui pmulū aliq' siue p sellas ut ille qui emorro- ydas patit' 7 mulies pnimia me- strua aut p abortū; aut p dolore; matricū intollerabile malefiūt 7 sic q̄t' desitiuit cū aut 9torquēt' aut lo- cis suis excauiūt' fac freq̄t' 7 indi- gestio cibor' nimia nō mediocre ma- lefactōe; max' cū plac' corruptis hu- morib; flucius uētris fit 7 bullit q̄d aliud n̄ malefactio ē. puēit 7 male- factio freq̄t' a ppō. fit 7 p commotioē febris cū summa corpis .i. manus 7 pe- des fri fuit aut ē ex cā uiscēis ī flore poita ul' stoi ul' uentris febuit' 7 q̄o 7 hys āgustie fuit 7 cū audi 7 ī tēpati huo- res ī aliq̄ solita sibi uiscēi ptē īside- rit malefactiōes nō siū piculo egtā- tes fatuit. Freq̄ent' 7 multi evu- ante aio sui gaudio sui merore sui furore sui nimia cogitatōe lauati ā- gustiāt' 7 desituit' ita ut huor quod sudore ī hos nō solū ī uultus s; 7 ī oī corpe uideantur. Malefiūt' 7 sū- bito 7 illi qui ī ualitā 7 debili uiūt' apate nupto siū a se siū a b artificio extrīsecus sanies purulēta decuīt' aut ī thorace aut ī isto aut ī uētre conat'. nece ē ut 7 illi malefiat quo- nec ipū secundo aptum apimus et totu; de semel q' intus ē euacimus ē pti io euacia melius fit. eadē uō rōē 7 illi malefiūt quos data pos uele- mēta purgatiōē uel clistē adhibito nimis ualidi q; de semel purgētur nō sine piculo malefiūt. Quādū de illis dicam' qui dolore nimio tue-

ta malefiut aut apucationib; qb; dam au
stroplo aut yleon aut collo subito grandi
dolore affitiunt necnon illi qui affixi ul'
uulnerati i'nus aut i capite musculi
malefiut et i articulis grauia uulnera .i.
putrida cironia ul' cancralis q cantino
mari fiunt frequenter maledictiones malefactiones
. Sic nimis frigdores et i colleca
bilis estus sunt uite dissolutio ita lari
tudo ex defectione angustias ul' malefac
tiones fiunt hec sunt genera malefactionum cause
ipse unicuiq; hic.

Et singulas causas ut dicant aut
nunc [illegible] satis legitur e, tu q' breuissime
tamen ipse petisti dispositum dicere. breuius
eius ipsi faciet atq; pstabit ut scias experi
as que domus plurima medeti. Nam sunt
ex collib; nimijs sunt ex diuersa sunt ex
emoroyda sunt ex aliis ut dixi. causis d'
ficit atq; malefic dos quem mox aliquid
aquam frigidam p faciem ut rore manu sparge
gi et nares constringi dentes q; apui aut
tussiat spuu et excrecet aut retentu in p
capillos pectus stro q; plana manu
p fricari uomitum q; puocari digito in
ore misso ul' penna intincta i ydroleo.
et et articulos uinci .i. summa manu ul'
pedes coligari sit uo i manib; plus
ligature tunc cum malefactionum cum postu
lauerit. Oz aut ee ligationes i extremis
manib; et pedib; pliores quam et uelut
minores i manib; tunc cum fluxus san
guinis ul' uentris ex i' ferioribus uentris partib
angustias minime manando fecit. In
pedib; uo tunc cum ex superiorib; partib;
fluxus uexauerit usq; ad angustias et
necessitatem, ut solet naribus sanguis incessa
bili fluxu molestare aut stomi o'bili
tatio uomice facere nimietate. Ergo
siue egro siue sano aliquid tale acciderit
et angustiam ul' malefactionum molesti
as fecit ostendo eius ut p aliu spasum
restringimus q' manat .i. contra me
dicante ut i feriora stingendo superiora
leuetur. Sic et menstruas feminarum sedem
et superiora ligando i feriora cessare fa
ciamus. Inueniendo quoque et add' i bys
tali b; causis qualis q; debeant ul' quo i

secmate iacere qui patitur. Ut si de i feriorib;
laborauit fluendo partib; p'mior et decli
uus accipite iaceat. nam nimie tamen fiet
parte. Item si de superiorib; erectior accipi
te fiat lectulus et nimium sanguis flu
xum sic medeletis. Et iam abstinebis nim
ley mamis i solito more fluentes sum
ta mamillas cauculas figuras cu
curbitas. Iam iecori atq; splem insigne
et supponens cucurbitas cum ex utraq; na
re nimis et i abstinens manabit sanguis
at si de una fertur nare conscimbis et si
dextra erit iecori suppone cucurbitam
si de sinistra splem. Sz non et medicina
q sunt ad fluxum san. restrigendum scrip
tubris ul' innaribus ul' spongie ad hi
benda. si non ad uomitum et colica sedanda
et ad fluxum uentris et ad menstrua que p
multa i sinaciis itrantib; scripta sunt
et pos danda in esents utilia et censet
diuiso modo adhibenda uetera matrica
strictio i arca capiti fronti a fonti sup
ponenda. Balneo non e utendo illis
q fluxu sanguinis laborant alius uero non
e i egrum per illis qui modo laborante
malefiut atq; classant. nocet ei et ipi
usus balnei. o; ei non calis relaxare
s fris constringere ul' escis ul' potionib;
ul' uguentis supradictas et fris q; o' ca la
illis contra sunt. nam ligandos hys uel
constrigendos scito pedes in uomitum
puocando oio in aliter commonendos .i.
uinum p frontem i fuso pane dandum et fla
tus fius uetor et acrem cubiculi sup
tiam ubi iacet exartus scia fumendo
ad hybeas .i. ut frondib; teneris pa
nimium soli stricanis mirti salicis
papiri mali aq ro et alia h' uiricus
supradicte. Destu illus i egrum sint
q humorib; incerte repleti sudore uel
egritudine laborant quib; balnei usus ma
xime utilis e i uentris purgatio et num
usus uinum aut sit tenue candidum et ma
calidum ut e sicuti tale ei hys dare st
sic illis qui sanguis fluxu laborant
nigrum ul' spissum atq; austerum. Sic
utriq; curabimus istos q nimio flu
xu atq; euone laborando malefiut

ul' angustijs laxatiu fiequentibus. Circa
illos quibus aliquo modo labore excrem
hubundantia que est sursum, a. porri exclusione;
ul' obiecta nimietatis molestia ob
clusione meatibus fiat ita ut natu
ralis spiritus solitus in malis impeditur cursibus.
Et ob id malefic(i)enciae atque angustiam
patiuntur non solum sic stringere aliter curabimus
nam his extremas manuum pedumque par
tes durissime manibus perfricabis bla
de et constringimus atque colligamus et cale
faciamus. Et si febris adest abstinemus
a cibo et vino et balneo sufficiet nam
his dare mellicratum tamen decoctum ty
mo ul' origano ul' ysopo. Valet et oxi
mel his datum ex pulegio et mentha sicca
facto. Similiter his et illas fatio curan
das que ex matrice laborantes male
fiunt propter oximelle. Et non magis ibus
cum quam manus constringenda ul' ligan
da sunt sicut illis que profluvio matricis
laborant. Et istis similiter esse mamillas cu
curbitas ponere; item et his quibus matrix
excussa an alii loco et cum sit in superi
ori sursum ul' transversum deorsum in renibus an
lateribus incumbens aut inguinibus iacet cu
curbitas eduiso apponimus ut par
ti spiritum suo eam reducamus loco. Item non
naribus applicamus odores fetidos et
et idelectabiles matricibus uero ipsis odo
res atque subfumigationes delectabiles
et prae pulcre olentes offerimus atque subfu
migamus. Si non et medicamina ul' pessos
calefacientes et quibus relaxari et placari
possit adhibemus. Si uero in feminis et
non bene sanis sunt uino lassitudo frequenter
fiunt et maleficationem atque angustiam
uim extrema quo possimus curantes no
terat dilis corporis quale est quod incipit in
circum aloe et mastice et his similia et res
cam oleo nardino infuso et addicato in
uino medico cocto absinthio pontico ul'
oleo mastichino aut malino. Et si calo
re sentiunt qui ardentes sunt nimis ex his quod est
frigidi uirtutis, i. succi cucurbite ul' lactuce
ul' portulace atque uue lupine si non et
uue uiridis immature sucum quod non solum
frigidus est sucus sed et stipticus aquam et fini
bus qui sunt nimio ardore et caudi ma
te fatigantur ul' deficiunt maleficiis o
portune et in corpore suo datum valde prodest
aliter non tanta maior et gignitur nocet omne
sto magis uinum et aquam calidam dam
simul aliud prohibeat quod sit omnium. Pro
dest maxime his talibus sunt uexationibus
et perfricatio manuum atque pedum et calibus
uunanitis ad melius proficiunt et sentiunt
bene illos benefitum illos illico uelut du
ces ad balneum. Illos autem qui frigore ni
mio et rigore sunt laborant potionabis
antido. diaton piperon et adhuc et ipso
solo pipere et absinthio pontico iam coctio
illis in quis congestio est malor his, uentre
repletum habent et ob id laborantes malefi
unt et quia submordent dabis aquam calidam ml
tam ul' ydromel calens copiosum infun
ces ipsos uomere digitis et pennis oui et i
guentum iniectis. Si uero non potuerint uo
mere ut solet si oleum optimum dulce et
calidum dabis bibere quod non solum facit uomi
tum sed soluit uentrem quod putant aut etiam si id
non euenerit clistere super his uteris et tu
sine post uomitum sine post uentris depurationem
assiduum potionem in mulsa decoctum dabis
deinde et uinum cum aqua calida repetitam
a foris dabis quod confortet et roboret partes las
satas et non in principio his utendum sed quando
uideris quod uentris humoribus quibus nexam
purgatum non ei expedit constringi medi
caminibus cum adhuc humores intus ceu
sunt et nunc sudum de ore uentris educam atque pu
gnam. Si sufficit a primo tamen et relaxantur se
dem est. Si uero in ipso uentre congestum flammo
le humiditate sine fatigationis et malefac
tiones fecit fomentationibus uteris ex olo
mulio decocto in eo de absinthio dum da
bis mulsam in qua ysopum ul' yreum decoctis
et oximel piperitum. nec non et antidotum
diaton piperon et alia his similia que possunt
flammam incidere et deponere et dieta ipsi cibo
calida sit et sicca. Si uero ex nimio frigore
et rigore malefacientes et angustie fiunt
similiter ut bolismosicos curabis omnino calefaci
ens extrinsecus et escis calidis piperatis in
trinsecus et potionibus uini conditi et quos
cum aqua calidissima perfricabis toto corpore.

constricti et quam maxime manus et pedes. Si
autem nimio estu vel labore fatigati ma-
lefiunt frictis eos refrigerantibus et corrobo-
rantibus evenit non maxime in hiis qui in aere
angusto et offuscato vel in balneo diu ex-
plus quam oportet morantur: refrictos quoque eos et
refriximus mox in presenti frigidam aquam faciem eorum
irrorando ex flabello ventum frigidum faciendo
abigentes eos ubi stant vel liberi aeris fove-
antur aspectu manibus et pectus palpi-
do et stomachum perfricabis exclamans in circuitu auri-
bus. Etiam redeunte ad se in ore eius panis in
vino datus frigido et contineamus eos estatis resi-
cce. Illos vero qui fluxu ventris au-
ctus vel dolore aut calore vel labore
nimio fere malefiunt et angustiantur quibus ma-
nus similiter pedes que frigescunt ut glaci-
es perfricando manibus calidis et colligan-
do etiam manus quousque frigiditates vigilare et
omnibus cibis et potu frigidis abstinere faciamus
hiis fomenta pretermissis festina ut cum
post omnia perfricatas. Illos et qui nimia i-
nedia vel aspirante deficiunt mox in
principio potionum providendum et postquam secundum est ut cum
duas vel tres horas quam incipiat potio
cibo refici vel potu et stringi vel teneri pe-
des et manus eorum in lectis quam cum fuerit factum
non deficiet in penetratione quia non est facilis
leveque quas suscipiunt digestioni eas
escas ut gravato stomacho non gravi venere-
tur. Si vero in malefactionibus febricitent ad
periculum sensus fiunt et magis pro ad modum
tempus quam ad vitam et vinum dabis et maxime cum
vino mixtum aliquam tostam vel granata
offerens eidem preter et panis cum vino. Si
vero periculum grande iam adest non ex vi-
no datum si sufficiat malis granatis vel
pomis vel malis refici et confirmari eos et
aliter pomi stiptica cum alio cibo admix-
tum offerre utiliter. Et si hiis adhibitis
vel stipticis fortiter in penitus tulerint potio et
vi fiunt valde fatigati sufficiat eis
cibus tantum modo refici non utendo pomis si-
quidem age utilius cum congruis aqua que sunt
frigida. Illis vero qui subito in hoc inciden-
tur periculo vinum datur et panem calidum et
granata prius utile est si per pars vel modi-
cum diu dum in simplus dederis quam possit

digerere hiis tales non solum gravius male fi-
unt sed et moriuntur sufficienter. Quoniam vero
ob clusionem porositatis vel membri necessarii et ob-
id malefiunt atque angustiati deficiunt
omnibus hiis dandus sanctus et potiones ex opo-
ponaco ungento pulegium in mulsa decoctum
et cibos qui possint in eadem et relaxare hu-
mores et pungere atque aperire occultos
et inutiles meatus prodest et perfricatio et
colligatio similiter manuum. Utile est et-
iam diureticis potionibus hoc est unum pro
cum aneto feniculo petroselino dauco amo-
mo spica nardi et reliquis hiis similibus atque
simul cum nimium iuvati et meliorati vino po-
stea refrictos alio tenui perdigeribili re-
ficere quos quidem ex pulsu potius male
congruisse quod inequalis et inordinata maxime inve-
niet in istis pulsus sicut in pletoricis in quibus
istis frequenter et ordinali id est subtiliter minutus
et deficiens invenitur pulsus mortem significat
quod quidem in ratione pulsus discernere possumus.
Nunc vero
tantum sumus dicere volentes et de aliis male
factionibus que eveniunt aut de evacuatione su-
bita aperitiva mature. Si quando repleti a se
aperte aut a secantibus evenit vel per flebotomiam
punctio vel siccitate cataractico cum totum desensu
evacuatum fuit subito malefiunt et defi-
ciunt quamvis moventes vero non de in hiis talibus
vehementius fiunt evacuatione vel tamen desensu
evacuare semper et tempore. Proinde cum id contin-
gerit illico bonis odoribus et delectabilibus
allevabimus nec post multum siccis bonis
et escis reficiemus. Si vero ex merore
nimio aut gaudio aut metu aut ira
cordia aut ex aliquibus hiis similiter ratione male
fiunt odoribus per adhibitis debilitantur
ob clausionem conformatam mox et vene
maxime in probavimus. Similiter et illis variis
ad pungere diu datur apponimus odores qui
nullum aliquo aut dolore nimio facti
gati subito malefiunt vel nimia compunctione
nervorum si incidatur totus non dolet si
pungitur dolores faciunt gravissimos postea cum
grava cum diligenti eos curabimus
non aqua si oleo fomentantes nam mox pu-
tet nimis siaque tangit. Coli et ylei vel in
aliis ob gravissimos dolores frequenter

malefactionis atque angustie contigunt molestissime quas sedabimus confricando ea loca que dolent et pedum manuum extremitates blando more diutissime perfricando

Illas vero malefactiones que fieri solent per egritudinem vel imbecillitatem earum virtutum que corpus regunt et ob infirmitatem et intemperantiam eorum locorum unde hee virtutes oriuntur que ideo imbecilles fiunt quia loca unde nascuntur egrotant Omnibus in medendis buiusmodi sicut in febribus calidis et calidas frigidis tempera sic etiam humida siccis et sic ceteris contraria. Trina utique potentie dicitur virtus anime que regit totum corpus et omnia: cordis, renum, ac physice. Cordis virtus est vitalis que fit vitam membris vel corporibus in corde existens. Renum est virtus que prestat tribuit membris. Physica est in cerebro que sensum facit motumque praebet et intellectum mittit. nam et est spiritus in capite ipse cum omni. ipse est. quia nequaquam quod congnoscere possimus non eam videmus sed nunc hec tractare satis est loqui. Unde magis ut cepimus tractemus in aliis eum istam tractabimus. quia multi medicorum ea ignorant Et nunc quia usque huc tractavimus de sicbus ab insitus dicere debemus postquam ut incipiamus uniuscuiusque sintomatis causam vel exordium. hec namque sola non poterit tibi tribuere ut scias contra unamquamque curare ratione.

Iquis

caput dolet et sicut ut solet prodest in absinthes est et cordis pulsum patitur Spera ut et vomat et vomet aut eo. aut fiat aliquid utrumque. Nullo autem evidenti signo in aliam cave certe venter erit Unde possit per anacumasin dolor capitis commoveri. Perscrutare hunc deinde et consilium diligenter observa ne forsitan exuberantia aliqua humorum obclusione aliam meatus aut fervorem locorum eorum qui sunt in capite firmat. Id autem sic poteris cognoscere. in eges an caput totum doleat atque tendatur dolore an in una aliqua capitis parte vehementius insedent dolor. Deinde intelligebis utrum ipse dolor est cum gravedine. id est quasi pondus aliquod graviter caput vel tendat aut confatigatum pulset. nam sicut pondere est capitis dolor significat humiditatem humorum. Si vero cum constrictione vel cum putrefactione humorum fervente significat acrimoniam exalatione. Si autem cum pulsu et quasi percussione fervorem et calorem significat. Si vero cum tensione id est quasi tendatur doloribus caput sine pondere et pulsu indigestione ventositatem copiositatem significat et crementias spiritus habundantiam. Si vero tensio ipsa capitis cum pulsu erit fervorem atque indignatione significat membranas quibus cerebra involvuntur. Si autem cum pondere tensio erit capitis humiditatem significat manantem ipsos sinus membranarum congestam atque constrictam. Cum ergo omnia ista diffinitione maxime cognoveris incipe et consideratione rursus origine: que id facit ipsum enim cum uniuscuiusque curatione ostendit. id est si humiditatem exprimens erit exalationis vel evaporationis humor fervente pulmonem et cognoscere ne primum eruptive febrium ebullientes humores vel bilis quibus constantiam et effusis ex locis suis caput petierit aut per infirmitatem capitis aut per minuitatem et humiditatem in toto corpore que totum corpus pondere suo gravat. Et haec quidem non difficile curabis purgationem et evacuationem totius corporis. Illas vero causas que per imbecillitatem partis capitis fiunt curabis si non in toto partis capitis facias aliquid curationis. sed prius tamen modo partis et partem tasperiis fames ut ac in utraris clistera et ligaturis constrictis crurum et pedes blandis confricatis manibus sinaculis est ad dextralis de sanguine exalatione partem in ipsa non parte sic curabis si eodem tempore quo anti spasis fit adhibeas capitis utrisque que possint repellere et abigere a parte capitis causam. deinde alias que possint purgare et evacuare. Sic et post que possint confortare et roborare. Repellit namque et abigat oleum viride id est recens et novum non non et oleum id. idem facit et per se ipsum et cum aceto mixtum et quecumque sint sibi virtute similia. id est oleum in quo preparatum fuerit infusum. Et frondes et summitates olive tenerrime et pmolles. Et edere grana et mirta et sisimbrium tenerum et iuncus. Verendum vero est hos tepefacis si aquosus et frigidus humor in capite ambulans fuerit. Si

uō callid' ⁊ colicis fris embrocabimus
capud. Ac nō euacuat ⁊ purgat atq; d'
trahit humores calor ⁊ oleū ip; p sem. i.
pnm ⁊ mag' id facit si sic netus oli; aū
si anetū i eo dē bulliat aut radices cu
cumis agrestis nā isto tali oleo fomē
tando purgāb' mediocrē ⁊ nō ualde g'
sos ⁊ pigues humores. Cū uō grossiores
⁊ latis pigniores humores uoluerīs pū
gare deīque ī si sū s'pilū spechū ⁊ pu
legiū aut nepitā aut mītā aut sīsi
bri q; h' talia ⁊ purgāt uel emūc ⁊ uir
tutē tribuūt ⁊ lauatā restituūt mēbra
v'ū oz bus uti ɔtinuātes usq; ad ple
nā sanitatē. Et si necē est caput p'
gare p palatū ⁊ nares id facie m ⁊ sīc
numaria pucomb' q̄ i balneo siccis sabu
mis caput ī ac balnei diuitiē p sina
bis io uñes oleo ñ sale ⁊ nit ⁊ synapi
hec g' cum egritū capē dictum ē. Nā
q; ex nimia febre. dolor capis sol;
fi tris ūnire atq; effū cum b' ēbrocis
p diacon. f. ul' ɔ crato diō. i. aceto ⁊ o
leo. io. ul' ex papauē ɔfecto olō.
Iuō certiaī
die; futur' sēpis ul' p uideīs flux ū sā
guīs ex narib; aut certe uomitum
ul' urē ul' uētris copia; aut sudori'
maī tedui ne sollicitā aliquā adhi
beas cū hec futura sīt curatione;
q; nō sī rō ā ē hoc si utile atq; salu
bre signū ⁊ future sanitatis īdiciū;
nā quotiēs nā corporis ad eū fine
dat sesē perturbat ī soluto more eg'
tu; ⁊ aū gruiū fatigat cor. Et cū
p fluxū saguīs ex narib; aut puo
mitū futurū ē crisis capis dolor aū
cedit q̄ res multos hec ignorātes p
turbat ⁊ desparē facit q; lassantē ⁊ ual
de ɔturbātur appiquātē crisi. ⁊ nō aū
oīa diligēt' ɔgnoscēd' ē nob' q̄ sit fe. l'
cū grūs cuiq; spēi ul' qual' ⁊ cui ūtu
tis q̄ ⁊ cuiq; die hēt. ⁊ an calā satis ac
q; acuta ul' estiuosa sit q; tal' fe. amat
crisi; facē pmcatū. i. aut p fluxu;
narium aut puomitū aut uētris urē
q; nimui obsequi; ⁊ nō diu pmanē
aut certe p sudorē sic molles febre'

⁊ sine ipetu facē solet que ⁊ diu egrū
tib; afflictū frequ'r facē solet. attende
du; ⁊ si sup̄ fe. salubris ē ⁊ sine piculo
⁊ si hēaī crisis futura sperare ⁊ i egrītub'
piculosis. Cōsiderand' ⁊ tēp; totū egrīt
⁊ ad uidend' q̄ ualde quale p'ti qualq;
aug' fecit ⁊ ex hoc i statū futurū q; de
clinationē ⁊ ex hoc potis itelligere ⁊
p̄ dicē salutis piculiq; īminentiā. nā
i pricipio aut augmēto si urie multe
fuerit ul' uētris obsequia ul' nimiu;
sputū ul' uomitus aut fluxe narium
nō ē bona sperandū ē sīs futura in sine
piculo. q; si ista ī tēpē status fiāt tūc
utilia sūt ⁊ p'sperā crisis indicia. nā
cū futura est crisis subito aū diem
qua fi hēt ul' aū noctē. subito eg' ia
pit graui febrē ⁊ uehemētius āgusti
atur usq; ad desp̄ atione. Quod au;
io uidebis si i quirē quotā diē eger
hēt ex quo cepit egrotare ⁊ iuenies ē
certiā; diē sic ⁊ alyis iam dictum
de diebus creticis q; si septem dies fuīt
meli' ē uerendū. Si uō sexe' g'uissiē
fatigat frequ'r ē ⁊ ui; facit ē sī; sī pieli;
q; ⁊ si facit crisi; nō sine piculo facē
sic g' ex hoc ⁊ reliquo dieru ɔtēpla
beris nā;. Signa q; solēt suo ī tēpē
precedere crisi; ⁊ futurā crisi; nūti
are si mox ipsi egrius si uideantur
ñ signa crisis si sī tēpē āt egrius sūt
.i. capitis dolor. fluxus narū sēu uo
mitus ī petus urē uētris q; nimietas
sudoris solō ⁊ alia q̄q; talia. Et ne
te terreat si aū certiā; diē eg' dicat
subito sibi collu; ul' ceruicē dolere ⁊
p̄cordia tēsiora ul' caliora hēre ⁊ dis
nie ei sit. i. difficultas hanelitus ⁊
q̄ ɔstrictū ⁊ āgustiū hēat thoracē ⁊ si
sup hys oib; turbata pulsus cadat
i p uitatē nec ualde tū i becilles si
aut crisi; spectato ex hys oib; signis
iā appiquare ⁊ iā mag' ad dē sup̄i ⁊
pulsus erigātur altius ⁊ uirtute acq
piat uelocē ei nā; mutiāt. Attende g'
mox multū egri si aliquā p'tē ei ui
des i multū salientē ⁊ si pulsabūtur
uene tēpor aut gene aut oculus

rubuerit magis manifesto crisi futu
ra: sciato q̄ si flent inviti atq̄ nolentes
decurrunt q̄ lacrime aut q̄si calculos ul̄
aliqd simile ante oculos suos visari vide
rint & si manus digitos q̄ frequenter
ad nares ferunt fricantes ul̄ scalpentes
q̄si pruriant eis nares tunc tu nō asper
nabis si mox videbis si crisis fluendo
e naribus sanguinem q̄ solet frequenter
huiusmodi tales alienari & nō sana loqui q̄
erigere se & sub salire ne terrearis si
metuas supplex q̄ hec talia signa sunt
bilium .i. humorum exitibus locis ad su
periora repetentium & hec quidem ad cognoscen
dam futuram crisim sufficiat dixisse. S
consummandum i hijs atq̄ ammaduertendum uc
ertate egritudinis & natura corporis eius
attendamus in quo crisis futura speram
tempus egritudinis ac tempus anni q̄si
in iuvenis est qui egrotat & calidus
natura sanguineus sanguine magis i hijs in
hijs crisis futura per narium fluxum sperato
i quirendum illud est ut si sano tempore ipsi
consuetudo per nares fluendi sanguis
aut supp̄ressum est aut aer calidus & co
sumendo illud q̄ manat & si ex hiis fluxu
sanguinis crisis si egritudo debeat in supra
egritudo plectorica gravius fuit in si solute
forsitan purgationes restricte cessaue
runt omnia ergo ut diximus diligenter observa
do & animadvertendo potius prenoscere & pre
dicere & sanare q̄ est sic exspectanda atq̄ eunt
da & que fugienda ul̄ devitanda.
aut q̄ frequenter fiunt.
Nunc incipiamus dicere
de fe. typicis que cum rigore veniunt
.i. cotidiana terciana & quartana
nam hec fe. cum frigore & rigore atq̄ tre
more accedunt & cum calore recedunt.
Ila cotidiana fe. suum per diem suum percurrit
fiat h̄ indicia sunt. q̄ nō cum agri gi
gentem rigore incipit ut tertiana & q̄ calor
sub hiido inuenitur & qui cum rigore & q̄
q̄ manus tactu prenoscitur. nam pulsus
venarum minor invenitur in cotidianis
q̄ in quartanis & in quartanis q̄ in quartane
minorem pulsum habent tertianis seu cotidi
ane minorem habent quartanis & q̄ in q̄

tanus & tertianis os lingua & totum corpus
siccum est. i cotidianis autem humidum. Et
q̄ cotidiane vomunt flegma & ea q̄ prius
ante egerunt frigidiora & indigniora & aquo
siora sunt & flate plena. Quia i corporibus
eorum qui cotidianam patiuntur & flate i
indignis humoribus plena videntur: nam
in senibus & in aliis frigidis temporibus & locis hu
ac frigidis cotidianas fe. maxime nasci
videmus. iuvenes autem calida corpora
& sicca habent .i. cotidiana fe. numquam vel vidi
correptam q̄ propterea autem pueros puerosve etiam
te aut senes pigros & otiosos & lec
catores a cotidianis vidimus correp
tos. Vrina in sudore iuvatur necessario
climaterio sine fe. sunt. Vrina nam eorum
q̄ cotidianis fe. laborant aut candida
& tenuis videtur aut spissa aut turbulen
ta. in tertianis nō citrina satis aut ru
bea aut sanguinea. in quartanis diuer
so colore & maxime pallido vel fusco q̄
indigesta appetit.
Vrinis ergo cotidianam
fe. sic. oximel dabis. post per dies .i. cum
medie exactis temporis interius dabis & diuret
ica .i. que urinam provocent. Escas autem
calide virtutis que flegma incidant & depo
nant & interpretent ventrem frequentiori obse
quio. maxime dabis que os venis .i. sto
purgent deinde sumas de medicinis non
tum que dantur cum oxillem. & aliqua ita q̄
talia sili ratione sumes. media ipsius
visceratim complasmabis & cerebrum h
calida vi ratur.
Tertianam sic curabis fe. cum manifesto co
gnitus naturam esse tertianam q̄ sic cum natura ter
tiana. Sic igitur natura est mox a principio cum ingenti
nascitur orrore & frigore & tremore. sed
tamdiu tenet rigor q̄ calor. nam frig
dor cito vertitur i calorem & tenet calor
diutissime pulsus est ingens vehemens
exitantius & celer. Et ex his vincis hoi
& nisi fellis habundantis tempore cali & sic
eius lacus tanis & acer & sitis vehemens
Vomitus acreus & sudor & modo i
tertium cal post tridium congruentibus & si his
horis & hijs omnibus tertianam cognoscere.
Vrinis ergo

lauacro frequenti et corpore cum oleo babunti
na et aquis dulcibus nō salsis. et nō minuē
in sapone utitur cum lauatur tunc ei exsiccant
et infrigidantur diu frequenter quoniam consuetudine cum
buntur. insuper ei sit calidum et siccum et frigidis
humidis delectatur tibi. Ergo in obsequio
uentris intentione purgando hic humor talis quia
quando a se frequenter fiat quoniam monet uen
tre: tamen sine uenit terciana et quod molli
ter clisterem uentrem purgabis. Vnum autem dato
apio decocto et aneto pulcabium et cum
uideris signa digestionis post terciam commotio
nem et absinthium potionem in aqua calida et adiecto
modico melle modico dabis bibere. nam maxime hic
in isto utile est. Et sinaliter sanos balneo
delectatur bis in lauetur in die et ut natet si
delectetur optime. Vino autem omnino abstine
quousque diu uideas digestionem fieri .i. minui causam
et ad sanitatem uenire post dabis uinum
album tenue et aquaticum. Cibos nō
dabis qui possunt humectare et refrigerare
corpus terciana facta laborantis .i. ex oleribus
bletum et atriplicem et similia maxime ptisane et
exalica sorbitiones. Pisces et aspra
tiles et nō salsos nec frictos immo assatos de
uolatilibus dabis ea maxime que facile dige
runtur. dabis et pomorum illa que nō sunt digestio
ni difficilia. gallinas quoque et earum assel
las maxime et cerebra dabis et pedes et porcel
lorum et cerebrorum et oua et horum similia que facile
digeruntur dabis. A melle omnino et dulcibus
abstine et a sinape et salsamentis et aba
cinoniis omnibus et leguminibus et a uino ual
de uetere et calido natura.
In nō uectibus sunt etiam
.i. nō uera terciana maxime obseruabis ne ma
gnitudine caliditatis in peius et longiquum nō
sine periculo protrahatur. nam quanta causa eue
nerit in ipsum uires ei qui patitur minuentur
amissa ei uirtute ualere causa nō sufficit
et ergo nunc necesse est ergo ut respicias semper
ad ergo uirtutem et ad impetum cause .i. ad quantita
tem nimium eius et ad qualitatem morbi
ut ne forte nō reficiendo ciborum reffec
tione uel forte nimium abstinendo adpi
culum ducas. Sed ut congrua collatione
beneficiorum medicine assistere eger gaude
te uel sinatur hoc nō solum in tue cum morbis

suam diu tardiuimus sed et calidis sponinis
causis. Ergo nō uectibus tercianis .i. nō uera
terciana quia patitur mox a principio abstinendum
est a lauacro tamdiu donec signa digestionis
cause uideris .i. quam diu incipiat cum minui
in hoc cotidie cibetur si alterno die sufficiat ut
reficiatur sucis congruis et sorbitionibus
humectis et digestoriis quiescat silentio
et molli lectulo. Medicina eius uiscera in
siccare .i. stomachum et precordia cataplasmate et
embrocis et clisteri utatur nō satis molli et
si sanguinis uideris detractionem noceat consilium
tione congrua mox a principio in dubitanter
ventri purgatiuis utile esse auxiliatores quod conuenit
Omnis uero ideo dicere ipsi nō sit pessima et humi
ut supra diximus in ueris tercianis. sicut ad
calidum et qualitatem possit originem cause .i. si
cum ptisane piperinum. sic et in tercianis die
bus ysopum uel origanum uel et spica nardi
infusum mellicratum decoctas et ad recto
pipere dabis bibere ita quod urinam possit mouere
acute mouere. propter illa quod uehementius nimi
us uirtutis sunt et caloris .i. quod nimium cale
faciunt et desiccant. sic quod medie uirtutis cor
dabis. Vnum maxime absinthium potionem dabis infusum
sacco iam septimo die in aqua calida datum et
multis et omnibus datum profuit nec nō uero
est illis medicaminibus quibus nos frequenter usi
sumus. Utilissimum his plurimum ut no
maxime post cibum quo facto multos scimus
sanatos. Scio enim quendam incipienti aup
tunno notho tercio correptum et si ad primum
uenis tempus correptum esse nō potuisse et itam
to tempore extenuatum ut dubitaretur de eo. eo
quod ipse nō consciens preceptis medicine aliquam
conueniebatur scilicet estate et tempore ueris causa con
tinuum egritudinem in peius trahebat. nam et splen
ipsius in informem magnitudinem excreuerat
uiscera quoque pressa et in dignationem grauiorem
egrotantium minabatur. nam uultus pallido ti
more minuitus in modum quasi occulti. etiam tu
tumor pigrum ydropicum ostendebat ceterum
corpus exilitate et longiqua egritudine confectum
salsa uenit. Sic ergo nulli sile ueterane in
nō uera terciana hic. nam uera terciana ut mul
tum s. a. pro actis digestis et sine periculo est. hic autem
nō cito nō digeritur solum sed eciam et longe protrahitur
sine diligentissimis mox a principio uerum enim

anā signis ɂ nō nāȝ ɂgnoŭis. Vñ ual
de attendēdū ē ut ꝓpꝛiis signis unāq̄q̄;
ɂgnoscam̄ q̄z q̄uāto discrepāt ĩ se tanto
ɂ eam distāt nā nȝ ĩ ꝓem ɂ calore tec
ue triane silis ē. nȝ nȝ pulsu nȝ sudo
re nȝ uomitu eo. sic illa que uā ē. si sudor
purus s̄ iuenit̄ in hac ɂ eū uapore mō
lēte exalātr ɂ diu tenēte ɂ cū nū decli
nasse nō tñ pq̄uā purus aut sanus
iuenit̄ pulsus. si fortes ɂ ad l; ad ĩsc
itinnēs febrium q̄ paulatī addēdo q̄ ĩ ei
peius cresendo sīn durescit ut ĩt. A.
dies purē ēē multor̄ m̄sum eā. huius un
q̄z ɂ talib; signis nāȝ ɂ nō nāȝ discer
nendo triana ꝓꝛiis ut dixi curis dili
gēs ɂ doctus artifex curabit sīn peri
culo.
V q̄rtanā uō fe. nō tñ difficili rōne
ɂgnium̄ q̄z certus ē. nā duos integros
dies purus ɂ sīn ĩtmissiōe quietus ht
ɂ quarto die sp̄ mō ɂ pulsus ei seīor
ɂ tardior ē huius ĩequalitatē. Calor lon
ge minor a supiorib; fe. q̄z mlici quātā
nam sunt ɂ sūt tp̄e autūpnali ɂ aere i
mutato. i. nō nāli tarde salubri s; in
equali ex quo h; humor ĩ corib; comō q̄
splen maior ɂ grossior fit ex ĩc mod
fit aut quartana fieq̄t ex febrib; ĩ lois
ɂ idignis ɂ mal' curatis. ĩ sūs ĩ febrib;
sic cotidianus uomitus fellis rufi nō
iuenit̄. nā id ꝓꝛiū ē triane ɂ cū pdeli
nauerit adhuc iuenit̄ pulsus forte
lapsus segnis ɂ tarus ɂ piger ad opa
faciend'.
V nūb; g̃ quartanā sic mox ĩ pñ dili
gēt puideas ɂ in eiectu ɂ quiete ac
patient agus. nȝ mediam̄ aliq̄ teme
des. nȝ purgatiōe; nȝ detractiōe; uēbs
aut sāguinis facias ĩ forte uideris ĩ
nimia; sāguis ēē habūdātiā ɂ eū p
cussio uena; statī respice ĩ tēte fluen
tē; sanguinē. Q si exierit spissus ɂ nig
secur̄ius aufferes q̄ eius putrituus ē
ul' cum ul' ĩtum ei qui patit̄ rubens
ĩ ɂ tenuis. i. liquid' ul' roseus sāguis
si exierit mox retine ɂ restringe uenā
nō ei g̃ ĩ huius tale auffert sāgēm ē g̃
ĩ hac eā uena ĩ brachio sinistro que
ē mediana cū opus fuit. Et dietā ē
adhibenda utilis ɂ digestiua que ĩ
ĩfer ɂ teneat st̄o; si que tep̄er uētrē
ɂ puocet. nȝ nō ɂ ĩterdum clistē in
nuno uēdū molli postea acrior
ad deponendū humorē; abstinēdū;
scito eos a porcina ɂ bubulina ɂ cap
na ɂ ab aliis carnib; huius silib; que
gnuat̄ digbne ɂ ab omib; frīdis
que ĩgrauāt quare nolo extimes
hoc ēē supfluū dictū; quā nos reg̃
uniēdi dīis. dictā ei mediatā ē ul'
ꝓ me; nā cū dīis digibiles cibos
damus ul' nō digibiles nec nō q̄
dū offēmus cibos frīs aut calidos
huū ɂ sicca nacē ē ut sit ut ɂgitue cōa
cōriis dū medet̄ ĩ ne pbeat auxilium;
q̄z sic calla frīs placāt ɂ frīa calis tēpe
tur sic huia siccis ɂ sicca huīs adhi
bētur q̄z oīa sic iā sepe diximus cōa
cōriis curatur. Vñ sic q̄z hec cā sicca
ɂ frīa ē calis ɂ huīs delectat̄ ɂ q̄z ad di
etā nob' redeūdū ē sic obſuare de
bebis ut ab oīmi cūdia ul' aq̄libet
cū cōmotiōe ɂ mag̃ ab oīb; cibis qui
mlia; nutrie uīr ac possunt abstine
as. ne sus ei ē auget malo malum
nā cū difficili certus ɂ plurissis reb'
mediamalit̄ ad huius hec eā curari
possit quāto mag̃ ĩ curat̄ si quar
tanario ea ad hibeātur q̄ nutriūt
mlia; illud ɂ diligent̄ obſuab' ut
qui h' patit̄ nō frigdore sentiat ɂ nō
obſuare se debet a cōstitutoriis cibis
qui anachimasin faciedo cōstric
tiōe ĩ peius exacuūt eū. Obſua
bis ɂ ab oīb; frīs ɂ huīs cib'. Vino
uō utēdū tenui albo ɂ mediocrit̄
nāli uigore calido. d' aurib; q̄ tenui
ores ɂ sicciores sūt. Vtendū ĩ illis
mag̃ que nō aquosis ul' paludosib'
gaudent locis pisscib; qui facil' dige
runtur ɂ ĩ fluuiū hiītes. s. qui siccio
res sūt carne. Sal saniuus ɂ synapi
ɂ aliis calis ɂ digestiuis reb;. Dan
dū ɂ huius ĩtiectis dieb; antid'. dyā
tōn pipeon. ɂ dyaspoliten aut ēte
pip cū ĩ aqua calida. hoc ɂ si cotidie

detur ut bibat recte dat. De cabula
cio et p fricatio blande manuu fiant et
si qd aliud tale q e fz osuetudine no pe
nitus ph ybendu sis bn utar. Laua
cio no si oio potuerit abstine sin tedio
sui sola p fricatione cu de qbulatione uter
tes no mecent iuuabut. q si no uehe
mes ipsa qrtana sit ualde et si excita
tione osuetudis utant utilit p fruunt h
tale uunqz fiat impu ei ee usqz q ad
statu ueniat pi. Cu no status erit re
abstine ab oibz hijs et dieta ute q sb
tili z ptenui i qete ad hybe et otiosum
te pluriore et micias tunc ptes cum ca
taplasmate et ebrecis calasticas et ad
h ea q uini moueri et cu maie si uj de
ne sig digonis ee tuc et dab purga
torui q milian purgat hu .n. semel
si quot putauis hic ee. Vomitu
sepius puocandu sunt et sic q i gno
ph ibeat utilit ellebor albu dab. pm
medici i fissu et abstentu deui si sic da
tu meb p fiunt et ipo ellebor ut nosti
dab q uero uomire no libet h ut aut
no possunt hos fortiou purgatorio
purgabi. Et refectos strictis die
bz paucis tyriachu dyatesseron ac
cipe suadem et alia queqz talia q i
ad has fe. bn fitia laudat. ex quib
plurissim nob e hec q opu qrtanatu
recipit. Qui no mox i pn ad tale
hijs dederit no pdesit si max obeuit
na ex qrtana una duas faciet et ex
duabz tres aut exlem fortiore et im
i suimo piculo hoiez duces et facies
ut uite no possit ee copiose. id et in
alijs febz tipicis obsuab neqd ta
le mox i pn des an q uideas digon
tuc no pdesit an si obeuit. Na scio e
quedaz medicu hoc ignorante dedisse
hoi tres quartanas hnti an q statu
faceret ea medicamn q di diacidion
et ab ea hora i pei usuz itm ut mutat
ret i synocho nz ei postea potuit sb
uenire. si ita occidit. Suffic h d qrta
nis tricianis cotidianis qz dixisse.

Vaquaz
de quartanis tricianis et cotidianis

sig auiones qz ronabile quid si co
fuse oia dca sint melius tn e dicere
dilige et quiescens ostende q r oim
cuz suscepta q sit ue et q no ue ul quo
subiugat h uut pandi. tertiana nigri
collis h n dat. Vn h ea q max eos tent
qui media hnt etate. na senes et pu
eros si tenuit no diuti hoc laborat
Q sua i integra fuit quartana hijs i
signis oi die p die quo teptat in
mui tremore et febres acriores pa
tiunt. sitis multa pulsus igres et spis
sus. qa i dete piodos expleuerit de
clinatione eide frigoris patiut et feb
augmentant uetre osticti hnt. Q iu
uiuz suscipe pe guerit et cu re sederit ispi
tienda e cui colore sub nigri facie
tumidu et splene hnt. uultu et oclos
sub tumidiores hijs i recedentibz fe.
sudat.

Vertane notha .i. no ue max pueros
et senes retinet uniz sub albida hnt
plus febz q frigore purget quor
hore sui ordine no suat si p singla
hnt hijs horas decliuat sitis eos te
net h ea nascit ex flate et collibus
nigris.

Vartanarius duplex cu i qrtana
sipliq duos sanos medios dies e
hat. p nat et no uissio febiut i dup
quartana biduo febiut ab initio i
i meio uo unu diez sanu hnt et h i
duo ueni febiut. Sz et si due qrtane
te quartane ue sunt. typus ipe hois
suis adgnoscit. siue no sunt i horas
accessione uariat. Quod sua no ue
miscent uno die hec sua hora ogno
scitur h aut alio uariat. hec sunt
febiu qrtanar diuisa i dina.

Vmtioes

qrtane ue sui in initio sui i qlibz
tpz simulla lassitudine grauet sto
mande cui sagius tu diu currit
donec nigri colore i rufu ouitat.
Et post eui die eliste ad bibeb au
steiu pendiui. Quibz esca cala
itiuitez hnte ul q uetre decliuat
ut e lapatui coctu i patea sui mal

nas uel bletas quibus uetitum est cala
facias pip adhibebis et condiri in piperum
tu offeres a porcina et bouina absti
neat. vinum album et lene potet. pisces
asperiles et sallsamenta comedat et esu
napi et ceterorum calidorum edat quibus ieiu
nis cum tepidum pip dabis. A balneis
abstinendum sunt quibus manus desic
cari deleret manibus prius quorum
splen oleo calido primo fouendus est in
decocte sunt caparis indices et absinti
um uel aneti. Cataplasma in splen
tal facies aristologia .iiii. et cornu
indice cere coitusa et centella et lunia
pe et siler et cancas .xx. elissatis in oxi
melle et tantus cum ceteris addito eidem
oximelli in quo de supradicta decocta sunt
et cataplasmata impone donec duritia
splenis soluatur. Quod si minime proficeret
catartica adhibenda sunt que nigrum
eo deponant et hec frequentius facias
et post catartica diureton piperon et
filonium uel adrianum frequentius ieiu
nis dare debes quia cum calidam aquam
si iussi bene bibere si noluerit bibant
epithimum cimini et ysopum et cretica
in cotidie addes et sic calidum bibat. Et
post escas uomitum prouocabis et radi
ces in oximelle infusas pernoctu ad
satietatem comedat et post comestio
nem ipsum oximel cum aqua calida bibat
ita ut pornitu satietatem et sic prouocabis uomi
tum quibus et elleborum album sic dabis
tolle infirmum .i. indices et pungis ex
cello ita ut ellis eam indices coniectis
una die maneat et dabis ad satietatem
ut manducet et uomitum prouocabis
quibus et oxiporum et maxime calida freq
ueis danda sunt.

Vim quartane noctis

Si fortes fuerint in manu sinistra due
na splenis flomandi sunt quibus et apo
flatio ma est adhibendu sic. mitte sta
fisagria et tunsa in dulcoribus calfac
dues et iacem unum in fundes et ysopum
et timum pernoctu et coquas et dabis
ut gargarizet in sole aut in balneo a
quibus satis immiget. Catartica et dabis

que flam deponant coccigrdy .3. ii. pule
gii .3. e. cimini .3. iii. pipis .3. e. elac
terides .3. ii. eufurbii .3. i. mel quod
sufficit uel cetera que flam deponant. Uo
mitus et ieiunis et post cibum est prouocandus
ieiunis et dabis pip et semen apii et anisum
tepidum. quorum splen sit in tumore fuerit
et caiunb sic supra dictum est antidotum diaf
politicum dabis quod si hec adiutoria mi
profuerint thymiacum eis dabis super ipsum
et filonium silr dabis et adrianum ut super
quibus sucum ptisane dabis pipere admix
to. Uenire est per singulos dies pelis et de
ducere. Et sibi omnia nil ualuerit ellorum
album pernoctu in aqua infusum dabeur
aqua.

Vel si quartane

ue noctix se conuixerit spectes secundum dis
ciplinam supra scriptam ut scias quod dies
sit quartane uere et non uere. ut horis
accessionum suarum uel dierum sua adiu
toria adhibeas ut si die horam suam
seruauerit catarticum des uel adiutorium in
quartane. si non seruauerit adiutorium quar
tane non uere adhibebis ut eo die pur
gatio est cum alium et alium dabis ieiunissimo quasi
admodum quartane sibi uigintin
im et duplex est adhibenda cum ut
in die unumquemque affermus adiutorium.

Emitriana

uero simplex non est set sunt due .i. uera et
non uera. Terciana uera sic intelligitur ab ini
tio nimio frigore exagitantur et ab ho
ris quibus agitantur et de frigore conplica
tur tenetur frigore et febre horis .xii. si
tis nimia non deest lingua siccior uelo
quin prexte non possit nisi infra apper
uentre facile habent insompnietatem pati
untur et animi substinet estiuatem ut
nudi iam senellit esse uel quin iuuenem sbint
ti. Julius maxime intuendum ut tempus
corum attendas. nam estiuus tempore hec eam est
insurgit et maxime humores et caliores
et corpore sicciores tenet. nam hyem
sam etenim et acriores fuerint in quolibet
etatio et animo caliores cum sollicitis co
gitationes assidue colant in. perficiunt
vii hec eam nascitur hii die sunt die tam

gitur nō immutatis horis

Etiane necthe

signa hec sunt. amptum tpr̄ h̄ cā agi
abe ptēs ypo dne i flatē sunt cū do
lore quibꝫ cū i accessione diei circue
nit iniciū subtmido efficiunt̄ nulla
accidētē sint. Vñ hn̄t subalbidā
uētrē sine obsequio nomiur̄ ꝛ assi
due flā colibꝫ inventū quoꝝ signa p̄
cipue itendenda sunt q̄ cū die i dies
fit. patiunt̄ tū nō horis suis cōdie a
monētē. si uanando aut horis ascen
dunt aut descendunt. hꝫ sic uen tria
m nō sudant uen et trianā sudore agi
tantē. nascit̄ q̄ plurimū h̄ cā si amptum
tpr̄ quaq̄ tenuerit ꝛ nō ei auxiliū nisi
sicci iuerit amachosiā. i. diuturnā
egnē ueiet oī ut oī venius tpr̄ hūc e
gritudine carere nō possit ut exinde
sýtesi accidēte moriatur.

Etiana

nā ꝛ nectha quiet hꝫ signis itlligū
tur. hꝫ trigīt̄ sic condiamani ut diei
itmissione nō hn̄t sīc trianas du
as ēe recognoscas sic itllige. Sū du
e triane ne se uiceit hꝫ signis ag̃
sāit q̄mus ꝛ alia in diutiq coꝝ ondīt.
uno die ut horē trigit̄ hora una ꝛ ā
die trigit̄ hora sexta ꝛ tria die sic p̄. i. ca
de hora nona trigit̄. q̄rto itē die tri
gitur hora .i. aut .a. sic g̃ fit ut nono
itmisso die itē trigit̄ sic triam uel
q̄tan. 6. hora de sō die i. 6. die hora
6. nō tengent itlligēs hoc signū ad
nō uā trianā ptinē. Vñ itllige quetit
ex uanetate signoꝝ trianas duas ēe
ꝛ quietas. Sī nō triana cotidiane se
quiet sic itlligū q̄ trigit̄ sic cotidia
nam ut die itmissiu nō hn̄t.

Si primo diatio

uel sō si fortes fuerint flōmadi sunt iue
na de brachio dextro q̄ ē ifiora de pu
ptinēs nā i brachio supscripto tres ue
ne sunt nactē una que ē supior ad ca
put ptinēs media ē illa quā matrem
dicimus quā p̄ anima cōuersationem
medici pp̄ plectosin trigit. tria n̄ est
iosam q̄ cardiaca prima ē ad ep ptinēs

quā pp̄ trianā trigimus. cū q̄ ecalā h̄t
ni tante dab̄ sicam supscriptam cū ad
misced̄ ē ysopū origanū pip mel ace
ti pur quibꝫ potū dab̄ tale; mirtes m
mal sā spicā indicā ꝛ pip ꝛ decoques
ut hoc quotiēs noluit accipiat. Itē
aliū potū sem apij ꝛ anetii decoctū
i mul sā dab̄. Itē aliū potū q̄ post .a. di
es dabis absinthiū potū i scalā decoctū
mulsā dab̄. oximel ꝛ ieiunus cū calā
ꝛ pip datū mirifice prodest. cūmū ac
ꝛ lene ē adhibend̄ q̄ ꝛ flā ꝛ co. m. d̄ pait
uomitū ꝛ post esias puocab̄. Vñ mane
multos cimitos ē consilit. nascit̄ h̄ cā
ex flātē ꝛ collibꝫ nifis.

Viudne

triane omnes fiunt. ita cū de sunt ut
i diebꝫ suis fr̄ disciplina supscriptā u
mauq̄ sint ad hꝫ leas adiutoria ut
die triane ne sunt adinlicas adiutoriū
ꝛ die triane nocthe offeras cunctiones
sic i quartanarijs ordinē cunctioni
minimū. q̄ quadim p singulos dies du
cunt triaꝝ diuisio sig̃ uanando minū
ita ꝛ cū nō una gd hileā ē sīn
m. caꝝ diebꝫ suis q̄ adhilē adiutoria.

Etianam

nectha i miciis ul usq̄ ad pfitē cunt i
ul usq̄ ad declinatiē; caē alanaē sunt
abstinendi quibꝫ ꝛ du sig̃ fuerit digo
nis ex finēis lauacru imo offeras. hꝫ
ꝛ du inicij sunt nō cōdie refitiēdi sunt
sn finiat̄ anetica die .i. quia nō trigū
tur esias calis ꝛ digestibilibꝫ ut est
sucus cū pipe ꝛ melle cū aceto pauco
quorū iusculū calefaciētia sunt cū o
leo i quo anetū ꝛ absinthiū decoctū ē.

Et eclisimata minus fortia adhibēda sunt
sic supius fiveq̄ scriptū sunt q̄ si iuuene
fuerint aut sāgine hūbundauerit flām
di sunt ita ut uena eoꝝ mag̃ euētet ꝛ
q̄ plurimū sāguis ducat. q̄ si flōmino i
mine pficiunt dilima eis adhibēdū m
le. ydiuolcon ꝛ mel modicū ꝛ assiduitē
Vñ eis d̄ puocare ꝛ petroselino ꝛ fen
seie ꝛ aneti elissis quoꝝ aquā biben
dam assidue dabis hꝫ ꝛ cimitica di
da sunt q̄ co. m. deponat̄ ꝛ puocand̄ ē

uomitus sic. olei p̃te. j. aq̃ tepide p̃tes duas salis coclear̃ .j. et dabis quantum bibendo satietas fiũt et musis pẽnis fac ut reiceẽ possit q̃ si hec ad uomitũ nõ puocauĩt uomitũ dab̃ calaicetumeõn .i. es ustũ tritũ cũ lactis capri calefcti coel'. j. et cũ exabulauĩt esse reiceẽt. Post cũ febre ceperit dab̃ eis fiũ bibe et cotidie recẽtib; fe. balneo utatur q̃ dulcẽ aquã hũt sima xĩe isolio plus moraĩt q̃ iacere uiĩt aut pisana ut aũ ul' exp̃te refingẽt aut nõ tñ gratie excrẽdẽ cũ graniẽ aquã calidã iqua decoctũ ẽ absĩtiũ ieiuni bibat et escas fris dari ouẽit .i. citones aut bletas aut maluas ul' lactucas ul' cucurbitas oua aplã sũt ul' poma diuisa et cetera silia. iuniũ albũ et lene dab̃ iuxta intens q̃ typũ diuisis ce curidũ. cellato ẽi malo accẽss frigore purgẽt. hij ei collib; rufis hũt cũ; puniũt.

Audiasacotidiane uẽ tenet patiẽtes uenus tp̃i ip̃i cũ febre cepent cutis cotrũ sudore uiũt ut cũ sudor uideatur nõ tñ aplius effluit. nã sõ die typũ puniũt. post uõ typus recedit et accedet duit leues ortores. aliquib; q̃m; so die frigus accedit. s; leuẽ sẽtiũt typũ. Sũt alij qui frigus et orrores nõ hñt qb; hore uariando iadscẽsu pgũt. ut p̃um i uñ cotidiana sip̃a i tenuit. sa uõ die sa hora trigũt. siliter ul' ẽ. die pcctem icremũa diem hore adscẽdẽdo uariat. Siquidem et alio uitio ul' signis post agnosãq̃ uel cotidianarij aut sicut sup̃ dixi; i agnoscitũ aut horis sms nascunt .s. nõ mutatis horis. Cui qdẽ post rigorẽ typi calore ingẽitur aplior et post fe. sudores icipiẽ et fetore hñt aliquotiẽs et proinr corp̃ sicut et ctianarij pati solet. aliquib; et sitis accedit. Vrinã uõ albã hñt secora flatu inueni egerũt q̃ flã uniloci sub albidũ et pigue iueñt. nã h̃ cũ nascit ex flatu. hijs et facies tumidiores sũt

ab aere puui icaeneũ iflato sequiun pedes etiã tumidiores et iomib; tunc sciũt. hij uõ qui hec morbo laborãt frigidis et humidis sũt uẽ mañ et sũt p̃s huiũ aut fiõ; occurrunt. nã ex uino tpĩe q̃uis cal; et hum sic possũt bõies hec cũ teneri sp̃ hindũas huiutas p̃te. hi quã maxime hec cũ ofurgit yemis tp̃e co q̃di yemis hũa et frũsic hijs q̃ fauẽtibus cũ et tp̃s et aer et humores corpis iutus mali pmiscuerit co adianariq; fruiũt et quib; nisi arte mẽ succursũ fuerit ẽis tũc cotidiana ip̃i i macro nosiã uẽtũ .i. lõgo tp̃e exclu' q' cũ 9tigerit nec'o q̃rtanarios fiat g' an succurrẽduẽ ei ne hec cũ cãe quartane adhẽat.

Cotidianarius nõ uerus sic icllĩ cũ horis per sigulos dies uariando descendit potius quã adscẽdit ut p'um si .4. horã aliquẽ tenuiũt alia die. ẽ .3. tenebit tõ uõ tũa et subin psigulos dies horis descendit. Vtrique uõ cotidianarij nec tu uõ ex flatu dulca hec morbo teneẽt siccos tenet quor acrius ẽ ideq; et frig' p'uiũt q' uel' nõ hñt si hñt orrores leues. cetera uõ signa p̃t horar cũ ascẽsũ aut descensũ; ẽ coiã hñt. Sz hij maxie aupriino et ccẽ aupanũ teneutur i q̃uis quolibet tp̃e hec morbo teneri possint.

Cotidianarijs uerus i initio cãe oximel siplex dab̃ ex melle et aceto pridũ bibẽ coel'. e. psigulos dies qb; ualit radiculas ioximelle ifusas p die ieiunus edandas dabis ita ut eis otis uomitus puocẽ. Q' si semel uomme p fiũt ioximelle addas piperis g'na .20. et psigulos dies sic utantur. Et quib; siplicib; potionib; psigulos dies puocab' uim; quẽ potũ ofines sic. mittes icalida radices aspargi aut rumulos ip̃os. silr apij et aneti aut si õ nõ fiunt mittes uniq; et tam diu coquãtur. donec color eidẽ aquã p̃ssior fiat. et quotiẽs bibẽ uoluerũt utantur. hijs et uẽter deponẽdus ẽ chatartico flanco. q' si hec minus ualuerit filionũ; aut adrianũ; i

modū anelane simtes ei pmisimt cū
multis dab. Si aūt lassior ⁊ ipī eū sūt
aut etate senior aut puerilis ut uī
tute adiam aut filonij sbstine nō
possit pmīmo uinū antidoti de
decendo i huī tēpib al'cuinb. Q̄r
sto fouēdo ē fomētis calis .i. olō calo
eū adimsceēdo ē dū coq̄r absīthiū
pōticū ⁊ aneū ⁊ sic sto fouend' ē. hu
salsū ⁊ eruucas utilr̄ comedat ⁊ mā
nos .i. radices. Quib; ɔdimi necō i
dat̄ ita ut i cala supdē ɔdimi admi
sceas mel ē siaddis ɔdimī spicā idi
cā ⁊ pip ⁊ sem apij ⁊ sic bibat̄. q q'dē
alanacio absinēdi sūt si ī liꝫ eaū pl'
catinā psit ⁊ assidue adhibitā psi
uchemtīus .i. sel' i edomada aut dua
b; uicib; simtes pmisimt sumāt.

Vnitioē

cotidiane nō ūē quā fomētis caulibus
sup̄ dcīs ⁊ camplasmatē ɔ rcap pol
neꝫ semen lini ⁊ poll' ordei ⁊ poll' fenu
gīci ⁊ mel ⁊ aq̄ ⁊ uī sto calissime pri
dui uaporab'. Quib; catarticā ad
hibendā sūt que co. iij. ⁊ flā deponāt
h' i oximelle necō dāt̄ quib; admi
scend' ē pip ⁊ pulegiū ⁊ ysopū ⁊ ori
ganū ⁊ cumīū ⁊ uī tria coch'. ieiunis
dabis ⁊ p singul' dies radices ⁊ dā
de sūt sic sup̄ mā uini ⁊ uomit' pro
cand' ⁊ uīm sic sup̄. si hu ɔdimī nō ac
apiat.

Cotidianas duas sic ɔgnoscis q bis
i die rigūt si utrū uē sit an nō uel
si una uā ⁊ altā nō uā i ell ita i ellig p'
Si ā be uē sit horis suis nō mutatis
typo ipō ul' febre tenēt. Q; siuē ipē i
sūt ā be nō cardinales fuerīt hou'
suis typicas uariati rigūt ⁊ ī illis
quib; solēt. Q; si una uera nō uerit
mixta fuīt uāꝫ suis horis ad ḡscis
nō uā at accessioib; horaꝫ uariat̄
ut si qīquā tenuerit hora ē tenebit
tēia alia die die eū aut sa.

Vnitiones

cotidianaꝫ diuisaꝫ supi' oñ di .i. uē ⁊
nō uē. Ergo si ā be uē sūt eaꝫ admuto
niū. Si aūt ā be nō uē sūt sili eaꝫ i pē

datur mē anxilum. Si uō una uā ⁊ una
nō uā fuīt singulis sub hoā accessi
onū ipāꝫ sua offeres adiutoria. q̄r
uis oib; cotidianarius siaus sub sep
tus dand' sit necō.

Dipāis aūt fe. sūtics

siaū ptisane ⁊ uīi i ple calice uinū eā
ad misce pipis ḡna .xl. seis apij .i.
ij. ⁊ salis tm̄ cā uī uiui ⁊ hoc accipiat̄
quousq; cā i melius post uō ex oib;
que siaus recipit media ptē mitte
⁊ quō cā accedit i melī sub inde pau
lati deducis ex oib; sup̄ sc̄ptis q sic
recipit. hic uō siaus usq; ad pfecē
sanitatis dat̄.

Lanetur febres cotidiano

typo siles sūt. nā freq̄t medica i hys
fallit̄. Et qūāq̄ planetaꝫ sig cētis
sima sit tñ itē necām credidi aditien
daꝫ. Nā scire te ɔuenit planetas eē fe
bres q̄ nullū fe. ul' typi hūnt idona. i
vñ sic ex signis suis nullā piodicā fe.
ul' ɔnes ɔg̃nūs scias illas eē placetā
nā queaꝫ fe. uariando suū gn̄s aut
spēꝫ nō ondit pētō fe. cītinuas quas
gīci planetas appellat̄ eē demt̄unt
⁊ qui eas pfecto i tellire nō possiūt ex
timāt cotidianas eē. nā planete fe.
h' i die rigūt ut putēt due cotidiāe
eē uicere. Si mē cotidianas ɔuīcā
⁊ planetas h' hēm dēīq. Q; cotidia
naꝫ necō typū patiūt̄ planete siū
ipō sūt. Si maximū sigū h' hūt q ali
quos h' ⁊ t ⁊ quat' i die rigūt ⁊ non
diu ipē febres ɔtinues retinet ut po'
sūt hīc i ese i ualiū sanitatis. Aliq̄u
ēs hūt ɔ die sanū. Dū ei rigūt bis
⁊ t' subito sel' i die rigūt ⁊ uēn reddīt
ut h' t' rigūt. Siuē i qb; leis rip accē
dit fūd sp̄ uī i oib; accessioib;. Si
ne typo accedēte medic' fallat̄ cētā
tā uarietate accessionū i telliges pla
netas eē fe. q̄s latīe cītinuas dīns
q diuisis huorib; molestāt̄ q q̄ q̄ dīꝫ
uaria ē ipā fe. ⁊ īstabilis ita ⁊ i cor ei
deꝫ h' uis uarijs huorib; i festā. Vñ ⁊
necē ē ut ex hac ɔg̃ne quātū an effi
tiatū ū ei fuīt auxilio mē siaūm

Diu ei sīlā ⁊ co. m. ūnu. inūcdit ⁊ ex
cubat uīc planete fe. nascit̄. Sȝ diū
bu humores icor eruntūnt lois q mat
optinet cāz. Sȝ qȝ co. m. paulo obtu
sior ē ⁊ fortior cetis huorib; ⁊ qm ca
dēz co. ceteos huores obtinē ualet. ī
necē ut quā titui ci uicint fatiant
Ergo ne adhuc quartanā ueniat cā
anē ɔgruo mē sucēre.

Recipiunt ⁊ mayuñ
auxiliū ē catarticū dare q diuisa co.
⁊ flā depuit. Qz ⁊ tu exte qui ūtutes ī
pigmēntor nosti colligē potes ut itelli
gas q pigmēta flāticos q ue diuisos ī
colicos soluāt humores ut ex diuisis col
lectis pigmētis diuisos ⁊ colicos soluā
⁊ flāticos huores ex diuisis pigmētis ū
uūz catartica cū fiāt: tū ut tēpam
tū sit ⁊ q̄tus catartica tū sit aptam
sit. Et q̄ntus eis ualit dec̄ ⁊ sic pnsa
ne cū admisceas diagridiū mōcē ⁊
pipis gña. 20. ⁊ epithimū q̄ sufficiat
aut si epithimū nō fuit agaricū mit
tes. axcli tū si addas semē iulsamū ⁊ ex
oībȝ mōc mittes ne āpli fitias ⁊ h̄
ɔuulres. Isti q febz ētiticis laborāt ma
ne cocedit. Dab pipis gña. 20. ul' sic
tus mioz siut paulo' ūpu catartica
put uires ⁊ etates pspexis dab' o' eiz
medica ē ūdē ⁊ tēpe ūtilit̄. Etiā epi
thime adhibēde sūt sīb an horas ac
cessiones q calo ūgore tūmit̄. Sȝ i oīb'
ūcb ꝑponedū ē catartico p q huore
q fc. mūtit deponat̄ ⁊ ēdetim fūmit ī
necē ē ne ⁊ febres ā ptitēt̄.

Ollicite ɔsidandū
ūicē ē ī sīt q̄ sepius dixi. mox a pūg̃
febiū sollicitate ɔsidand' ⁊ ɔg̃scēd' ut in
telligās ɔorigines ⁊ spēs ⁊ gñā febium
ut sciam gñales ⁊ q sūt spāles. ī. q sūt
uē ⁊ q nō uē ⁊ q sūt tipice ⁊ q sūt acute
⁊ q sūt siplices ⁊ q sūt duplices ⁊ an s̄
an alijs gemiate sit ⁊ hec queq; quō
accedat ⁊ quō recedit. ī. quali mote
aut ⁊ qualit̄ declinet ⁊ qbȝ horis diei
ul' noctis ul' quor horas poxi. ī. ɔmo
tio teneat ⁊ quor declinato qd ne si
g̃ficet ⁊ ū diuat egtuz. Et q̄tus mul
ti ex hijs ielȝ supi' dcā sit ɔsidandū ut
eḡtatis ⁊ qualitas ⁊ ipetus eḡtus ⁊ q̄
tatis ex hec ei uite mortis q̄ diuta in
xie expulsū ⁊ ɔsitutē uit̄ ⁊ g̃ sc. pui
dere potis si fitis lectiois assiduē ut ī
diuiniū usu p doctus. Hec nō ⁊ ex alijs
signis que ut. ypo. ī pnostic plur ex
sitatiū pdicit. Indicant ei ē ⁊ q̄ tiat
locie hec ē eḡtatis. s. color acuti ualt
uox inciatiaritas posito in cētis hūi
cor' q oīa diligēt ɔsidandā sīt iegro ut
sciam maifē qd tenē ul' qd fugē debe
amus ne forte hec ignātes aut egtos
ledam aut nos met ipos deludamur
Attēde ⁊ sīt ut ɔsidēs sp̄ ī oībȝ eḡtibus
regionibȝ qlitatē locoȝ pēz actis tēpi
riaz tp̄e mitē ; etatē ⁊ ɔsuetudinē eḡta
tis nē corpis ūtutē ai uigorē cāē ori
ginē nec nō ⁊ illud an ai an cor' intio
eḡto nata sit an extrinsec uenit eḡto
ex alio an ex corruptela acis. Cū hec
oīa ɔsidāu itē ⁊ hū ꝑesam ɔg̃tus ꝑptē
faces qd ad h' fiet̄ ⁊ at. Nā sicāz igitis
quō auras si ei nescias an piculosa an
sine piculo sit cā qd ū teme facis q ꝗd
fecis ⁊ nescis si sanes an occidas pon,
Vn̄ fit ut siqs ate aut̄ cua fit nō tu
munis si fortune sit. pui doctor ē nos
se. pudē ⁊ itellīre cās ⁊ qd ex hijs futuȝ
sit pdicē ⁊ an ueniūt ⁊ an tia pite aupi
culosa sit nō ɔtrius mē būfitijs fiūt
aut̄ possit. Q uāuis sepe uicaitur bū
sitia q ē hū offerit̄ qȝ mala fortiora
sūt q̄ bona. ī. ipetus mali fortior. Tūc
maxīe uicāt̄ būficia cū ī tp̄e suo offe
rūt aut uā corpis a malo fatigatā bū
sitiq nō sētit aut q̄ntitas boi maliue ig
nat̄. ī. q̄tū offendit sit boni uel modū
mali. Vn̄ fit ut nō oībȝ possit medeī
nē ū sp̄. qȝ uuni ē itellīre cāz qlitate
⁊ q̄titatē. ī. qualē sit uē cā ⁊ q̄lis ⁊ q̄ta
sit sitiā ul' quo tp̄e futū sit stati uel
quale būtiū sit cuiū. nā cū mō ē sit
ueit a dstinā ⁊ stat ⁊ pugt̄ nā corpis
ē cū ⁊ resistit egru ⁊ ipetū qs uicat. sic
cūr mē laborāti nē ferr opē uīce ē
gne; libā piclitātē. Et utiq; fit ē sis in
tp̄e suo. hi nacio ē quo egiet nē obuiis

piciliu sio btulis bnficiu sic sibi uicies
me. Ergo grauis me auxiliator fuisti nec ma
malu. fecis ex malo bonu. ualit egri
aut si feceris q in sup competenti bn mede
cis hostis mal nec eis ex bono malu
facies egne unuersis nam deiectis egru
accidis. na qd certus dum ipsor l iposi
tu esse ignorando tpa egr fueris potius ul elis
accipe aut i egra cunctare q licito tpe cu
ris dup ei bello laborat nuq n sufficiat
hoste pugnando uicere du festinat esse
iportune igressu cu iudo dige. Vn sunt
c diligeter pspiciendu 7 puisis ante cogita
cuis suis diligeter curans singulis tpibus
usa sunt cuncta.
Portet q de creticis dieb no silere. q h ma
xie medicine mandandu e ut cognitis dieb
creticis possis egritudi offerre bnficiu q si
no suo tpe adiutoria adhibeat ledunt
potius q curent. Vn nece e ualde cognoscere
creticos dies quor dierz cognitoez optime
oiut debe nosse medicus ad agnoscen
du febriu roe eius q egrotat ul salute
ul piculu ut possit ex hoc pdicere id qd
futur e. Jaq iquirend e maifeste pmo dies
q excep qs egrotare icipit 7 si no iacuit i le
cto tcq sensit se egrotare fuisse natu ut
cu nunc sacs medicie ueniu creticu iuci
at dierz .1. sunt acuti sunt quos dicunt pison
q hec due spes sunt cesis .1. acuti 7 pisson
na acuti sunt pares uno dies ut .2. aut
e aut 6. 7 ceteri eode mo. ipes dies no
sunt q e bi bn cognitus sic i sequent etia ac
mane ordinabo te q lunares dierz creticos
iii iucenis attendas ut scias q liter futu
sit cesis. na melior e ad cesu faciendu
pisos q e pipare nuz dicent qrti ul
mat en secie aut creticus sup septimus pi
mo dieu fer readunare .1. renouare
cause egrites q pis fiare no pt. Sed g
e an oia comotionis p 7 ima die ut sup
dixi scire. Ex hoc ei ut ueteres dixerunt ussi
bile cuce doctrine i ueces imtre q 7 futu
et scire an boni futuru sit an mala cesis
7 si i cretico sit hora nati fuit 7 ipo dilige
ter piuidere quale e q ul mini nrma
ius egrie die e 7 cognitui rei 7 cogni 7 cog
ta egritus 7 iuuti 7 i ipo aduenient

creticos die uelut 7 cogniie solui egritudo. na
sicut tpe creticu fuit nati .1. sudore 7 teclu q
talia que cesu futuri i no cesu si una
erronosia .1. i lagit q signe pgre egritudinem
na q meliorate i ipsis creticis dieb ualanu
nullo cretico sit hoste psent ul nato hi dif
ficile euadunt. Illi uo q no creticis dieb e
tiam patiut sit hora 7 uint ab hora ee li
beri 7 p mo readunat 7 uix euadunt
7 no sine piculo. Et si i acutis dieb post
si uideas no bon scito futur. Et multo
pei si i isde cesis fiat ul sit hora ad i potu
m accedat q ualde graue e. ut ea que
solet iuuare atq pdee 7 suo tpe uenire
ad utilitate egr si in cogniie 7 pnitose 7
tingit aut no suo tpe. na meli e siante
creticu die noxe ul dies pcedes gnuo fiat
q q te 7 exiuuis 7 pulsu an poris cognoscere
si diligeter 7 attente 7 sideres 7 exaliis sign
ab ypo. dcis i pnost. Sunt g cretici quos
dixi dies. si 7 ex ordini futurus ab acutio
acuti no dies sunt iqb piodice fe. fiu
ut cesu. hec ei ap die futuur cesu 7 1. e.
7 6. 7 10. 7 1e. 7 20. 7 2e. 7 3e. 7 eo. 7 6o.
7 go. 7 120. Et scie ex his dieb q bona
futurat cesu aut mala. Vn quartu dierz
fiunu ut le q ad faciendu cesu 7 firequ
ter dici. sextu uo mini atq i firmu 7 ica
dunu q n ualde cognitus e ad faciendu
cesu 7 i aio iucit i piodicu ut uideatu
creticus q a b. y. e cosistit pt i uno tm
.1. no febricite licito sili 10. die. y. omz
eruditissiz i uno tm iucisse creticu die 7
io 7 i ipo i cetu obsuam .1e. sumu 7 ext
te accipi. ad faciendu cesu .20. aut ut y
ypo. no creticu si piso recipi. tria ei ele
doda i hoc ex aut 7 trascedut 7 io firmi
cogniti obsua sili 7 .3e. 7 eo. 7 6o. 7
go. 7 120. firmos 7 creticos scito. Sunt
7 piculi cretici dies quos dixi pisso
.1. .4. .9. aut .14. aut .17. aut .21. au .24.
Et no tm ette e 7 firmus ex his .21. quia
ceti amat ei readunare i .21. die fri
cesis i aliis aut firma 7 stabil 7 firequ
In illo tm mm q istabil piodicatu fe
brz. explicit creticor dierz roner.
Vnc de illis
creticis diciz dieb qui i acutis fe. ante

diu͂r uno͂ꝝ ex his p(ro)ximis dieb(us) quos
dixi. Acutos (et) p(ro)lixos p(er)inde atq(ue) ine
qui acuta (et) c. mai(ori)s (et) (cri)ticos dies .1.
(cri)ticos (et) firmos .v. i(n) afft. (et) dixi (et) docent sic
acute fe. .1.4. dieb(us) finiu(n)t (et)s(t) n(on) sic
itellindu (e)scito urgdi puniat i .14. die
o(mn)ino acutis posse solui fe. s(ed) i quarto
(et) .1. quosq(ue) i .14. p(er)ducu(n)t. Et si ei (cri)tici i
ue(n)tis iacutis fe. dies .3. (et) .4. .1. .19.
4 .11. .14. .17. .20. .24. .27. .30. (et)
34. .40. p(ro)pt(er)ea hos dies iacutis fe. s(u)n(t)
crisis iecidiua p(ro)pter signu(m) (et) g(e)n(er)e (et) n(on)
sine p(er)iculo futura. Si u(er)o nos aliq(ui)s
i(n)t(er)roget quo(modo) acuti (et) p(ro)lixi dies possi(n)t
e(ss)e (cri)tici resp(on)de(bi)t sic acutos (et) p(ro)lixos
dies co(mmun)it(er) e(ss)e (cri)ticos i p(ro)lixis du(ra)
(n)tur fe. iux(ta) sua(m) r(ati)o(n)e(m) ut sup(ra) dixi. p(ro)li
xos aut(em) p(ro)pt(er) iacutis fe. t(ame)n facere crisi
discrete .v. fe. acute q(ui) in a(n)tiq(ui)s dieb(us)
feci(n)t crisi(m) r(e)cidiuus uexabu(n)t fe.
q(ue) at i pa(r)ox(i)smo manet fi(r)me ad salute(m).
Sane i p(ro)c. .v. nos uolu(n)t obs(er)uare.
10 (cri)tici dic(unt). q(ui)a iu(n)ct(us) dies q(ue)sca(n)t
(e)s(se) at co(mmun)it(er) ad p(ro)l(ix)o(s) mag(is) p(ro)ime(n)s u(er)u(m)
ut p(er)manent mag(is) ei dogma (et) iudo re
liquens .1. dic ab .g. (et) i cap(itul)o nuare (et)
obs(er)uauit aut(em) .v. isti duo ma(x) in
b(on)is sub(s)c(ri)pti(s) uniu(s) (et) p(ri)mu(m) .xx. die s(ed)
mis(s)io e(s)t si s(ed) fiat c(um) frigore i(n)alijs
d(omi)n(u)s mu(tat) (cri)ticis dieb(us). Si (ve)ro s(ed) q(ui)a p(er)
die sola e(ss)e s(u)n(t) fe(bre)m e(s)t frigore mai(ori)s recu
diua(m) sig(nific)at fe. (et) alia(m) s(e)p(ar)andi e(s)t tale
q(ui)a fine(m) quale residue p(ro)p(ter) iudi(ci)u(m). h(oc)
g(enu)s i(de)o atq(ue) obs(er)uan(dum) e(st).
Enackice sunt fe. cotidiana diurna
ul' nocturna t(er)tiana ul' quartana. Di
urna e(st) cotidiana que die(m) totu(m) tene(n)s
(et) nocte(m) h(abe)t libera(m). Nocturna u(er)o q(ue) nocte(m)
tenet tota(m) (et) die(m) h(abe)t libera(m). Tertiana
e(st) q(ue) die(m) (et) nocte(m) h(abe)t libera(m) (et) die(m) (et) nocte(m)
tene(n)s si q(ui)de(m) .12. horis fe(bri)cit(a)t (et) .a
lijs .12. horis s(i)n(e) fe. h(abe)t. Quarta(na)
e(st) que post duos dies die(m) (et) nocte(m) q(ui)a te
net (et) ita declinat. Si ia(m) cotidiane t(er)
tiane quartane possu(n)t e(ss)e si(m)plices (et) bi
ne (et) t(er)ne. S(ed) o(mn)is fe. i die (et) nocte si du(m)
e(st) bis t(e)n(u)it simplex t(er) si q(ui)d(em) t(ri)p(lex) quat(er)
q(ui)a o(mn)es t(em)p(or)i (et) quadruplice(m) uni(us) mo(di)

sunt h(abe)re possu(n)t. Sunt aut(em) (et) alia(m)
nothe .1. n(on) u(er)e p(er)iodice fe. p(er)iodice(m)
dicu(n)t(ur) eo q(uod) c(er)to quoda(m) (et) i(n) statuto t(em)p(o)r(e)
c(er)ta mo(tu) moueat(ur) ul' tumescat h(abe)ntes c(er)
tas (com)motiones c(er)tis dieb(us) (et) declinati
ones atq(ue) quiete(m). Acute fe. sunt
synoc(h)e synoc(h)us (et) causo(n) (et) t(er)tianes (et) emit(ri)
tes. Synoc(h)e u(er)o e(st) (con)tinu(a) fe. sine i(n)t(er)mis
sione. Aliq(ua)n(do) crescens (et) augmento. Syne
as (et) causo(n) p(ro)modicu(m) h(abe)nt (et) maxim
u(m) ii q(ui)de(m) plene mu(n)da(n)t i(n) emissione
quo q(ui)de(m) t(em)p(or)e debet cessa(r)e. Emitrit(es)
u(er)o e(st) media(m) p(ro)pt(er) h(ui)us t(er)ti(an)e. Unde sima
(et) emitrites i(n) .m(od)o horis .36. (et) cessat ho
ris .12. n(on) t(ame)n h(ui)(us) cu(m) cessat sine labore
sunt. Na(m) emitrites maior p(ro)pt(er) sinochu
sil(is) e(st). na(m) sunt emitritei t(er)tes mediu(s)
maior (et) mi(n)or. Medius e(st) q(ui) t(er)tiane (con)iu(n)
git(ur). Maior u(er)o q(ua)rtane (et) minor con
tidiane. Unde (et) acute fe. dixi q(ui)a magis
ad morte(m) q(uam) ad uita(m) p(ro)pe(n)da(n)t. Un(de) ualde
ca(u)telas e(st) h(ab)uis diligent(er) curare. Na(m)
mag(is) emitritei diuina manu q(uam) h(uma)
na curari possu(n)t q(ui)bus (et) ip(s)is cura(m) d
ces decet(ur) n(on) debet. Qua(m) q(uam) multa
d(e) c(r)i(t)ic(i)s dieb(us) dixeri(m) t(ame)n placuit expo
nere q(uo)d i(n)te(n)t(u)s usq(ue) sit diffic(i)le. na(m) (cri)tici
ueri sunt p(ro)lixi dies n(on) ia(m) adest sine
dubio fe. solo (cri)tici n(on) ueri sunt acuti
n(on) ad huc aliq(uo)d dubiu(m) s(u)nt. D(e)i(n)de (et) h(ic)
p(re)t(er)mitte(n)du(m) n(on) sunt i notitia(m) cordis
h(uma)ni deduce(n)t(ur) q(ui)b(us) (cri)tici dies d(e)bea(n)t
(com)putari. Et i(de)o ordina(n)d(u)s (cri)tici diligent(er)
ut i h(oc) n(umer)o horar(um) q(ue) accede(n)tiu(m) aut
minue(n)tiu(m) n(on) fallaris i (cri)tici natu(r)e. Q(ui)a
dies un(us) cu(m) nocte sua .24. horas h(abe)t
Unde si unq(ua)m h(ab)i hora t(er)tia u(e)l p(ri)ma t(er)ga(m)
uidebis ip(s)i dici .3. horas p(er)didisse s(ed)
n(on) p(er)it q(ui)a u(e)l horte(n)t cu(m) ceperis (com)puta
re largire ei ex nocte .3. horas q(ui)b(us) p(er)
die(m) iu(n)ct(us) e(st) ut possis .12. horis (com)- · al' n(on)
pletis plenissi(m)e (com)putare. Sili mo(do)
u(er)sa uice si nocte sic (com)putas ut si q(ui)
ta hora noctis ut p(ri)mu(m) t(er)cia e(st) q(ui)a
4 .(et) diei horas nocti largiaris. Si li
m(od)o o(mn)i(u)m (cri)ticu(m) dies ul' noctes (com)puta
re debes ut n(on) dieru(m) mag(is) nu(m)(erum) aut
noctiu(m) qua(m) horar(um) s(ed) nu(m)(erum) dieru(m) (con)sti

turorū ↄputes ut puta si ↄcclusū unū
quēq; discuti posse minimū q̃ un dies
& nox .24. horas hēt. Cōputas ḡ ex
hora q̄ cecidit sequez aut tipū hoā
rū .12. ut tridui cōpleas nūm p dī
mēsioē horaz. Tūc ei cū h' bn̄ cōputā
uis & dies & horas discussiōis poteris p
mutare. Sanīe & flāptionis nūl dies
ētia fiūnt cōputādi sūt ut supi' dimā
sum'. Cōputare debeb' & ueni diē dis
cussionis aut pīcli ut recaduant fe.
possit id sucuin. Siquidē i flon
uō p glaucoē imulari pnostica añ oñ
deum aqb' recedend' ē nōē. marie
& sipuls & uīe testēt & q'uis nō pūum
pnostica subiecīm' tn̄ nos & d' pnosti
cas dicam' aliqua.
Tale ē & hoc nosse ī pnostica ul' bon
ul' mala nō lateāt. Vn̄ & si ī uultū eg'
aliq' uideas pticulā salicēte ul' pul
san uideāt' ue tipor aut gene aut
ocl'i rubuīt aut sicculi lacmāt' au
sian̄ oculos uideāt ēculos quosdā
ul' cetās fūtasias aut si manū digito
siadnares ferūt fricātes ul' scalpen
tes ē nares q̄ prurīat te scias mox
uētum ēēsi. nā solet aliquot by i
tales alienari q̄ q̄ exeūte se & relena
re netereams q̄ sig' sūt colū exsi
oūby locis caput petēm. S; & h' ne
timeas q̄ discussiōis sig' ē marie
& sipuls subito cadāt ī pūmīte ac
q̄ alti ueni erigūt. nā si tp̄s tp̄s fu
erit calm & iuuēis q egītat scias m
gis p fluxū nariū futurū ēē; max
siplecorica gn̄is fuīt.
Nōe scias. q' sineq̄ egītites ingulte
lōgiores cū bāmīne in fames ui re
pētina effusio uētris aut nausear
aut sāgnīs & celus fuīt ↄcauitas o
culor aut tipor aut nariū acumē
ul' bucar ↄductio aut si aurīū ultīē
depesiōes ul' liuores si fuīt scia' cor
morituros. Vn̄ nē fine fanā dicetii i
b' libro sup hys. De alys dicītur caūs
ī alio incipiā id.

Explicit primo libro d'
curatiōe febiū o glauco
optimū duxi ut ī hoc sb
petēti tibi decētis ppe
medii oīb' certe de maxis caūs q̄
ī corib' nascūt' humanis ut polliat' sū
bimt' expone ī capi ēs de flone. 1. de fe
uētib' ul' igniris tuorib' atq; rubrū
ī digitorib'. Qui quidē flon sepe sibi
to nascit' & pcedēs cū intll'inib' siglo
rū tuor uñ ul' rubor tūc ul' sui cum
tūc ondit. ut scias un̄ nascat'. q' mi
tas hēt spēs q̄ distītias. Alit' ei oclor
flon agscīt. alit' faucuī sinācis. alit
oris ul' gīgiuar. alit' flōi ul' pulmōis
alit' iecoris atq; splenis. alit' alatis
alit' ī testinorū uētris. alit' uesice re
nū q; cuitur. alit' & erisipula ī igis sac.
Alit' anatrix. alit' fima ul' figer & ā q
q; talia. nā ut ipa sūt dissilia & ex
dissilib' nascētia sic dissili & curōne
medicāt'. nā quor sūt hui flonis spē
tor sūt & curationū uarietates q' qūt
te i tellire optīe nou. & illud moneo
cū ō ut nouūs discēnē cās & agscas
qui sit huis flon & q sic. nā hūd' fit
exitio calor' huor ul' ↄmutatīe ul'
ↄmiettē. Sic nō gignit' exarditate
& siccitate nāl' cūli sp' corpis uñ. nā
sic q' r' exacbant' in nob' huōres atq;
sic colles & accedēte exīsitus uirlo
nāle admittit' tēp'ie & quacūq; corpi
pte fuīt effusi illic fiūt flones cū

pulsu eiusdē loci atq3 colore 7 nō sui
tumore atq3 rubore flammeo iuuatur sic
quiet' 7 quasi fumosu ul' nebulosu ui
deas uapore ex eo loco oriri. Simili q3
rōne nālis ī finis .i. sp̄s cor' uiri q̄ ne
gotiu. atq3 mouent sup' modū in
cēsus 7 rarefactis loco quē apphendit
7 i quo ōsedit ī illo flones acres fiūt
7 q' flāme incētis īcollabil' illic ardor
sētit' 7 febr' eius loci igne ardentior ca
lore 7 siccitate extolli q' in longū ut p
lixi augmento facto procedens piculu etia
finiat illā ptē .s. corpis debilitādo iuq̄
nat' ī sedeat flon. Vn hec nō in multa
dū ī spēs q3 sicca 7 uehemēs nō sui pi
culo q3 ipe igneo 7 nimio calore arde
tis sp̄s nascit' ut illa ā quā ex huiori
calor' ōsiccē atq3 ōgreshēe si diu 7 in
diuisas uanas atq3 multas mirabi
les spēs q̄ ex sāginis uitio fit aliā hī
spēz cū ex eo. fit aliā spēz oñdit cū ea
tiē q3 .i. ex sāgine 7 eo. loq' aliā. Ex ei
sigule ipar spēm cāe corruptos ex q̄b'
fiūt oñdūt huiores extūntis q pp is ō
fluentes locis ad nō ppos 7 sanos ueni
ētes. O3 locos ipos ubi ī fluūt āgusti
is ō strictos in iniectate sua corripi 7 ō
putre fiūt q3 nō hūt exalatiōis me
ati sine g' spissisūt huiores ā missā ū
li tēpie sīū liqdi sūi rēpuri sūi fit acū'
tales essūit spēs flōnis quales fue
rūt ipi ī iūtute. Si g' de sāgine tēpato
7 sīli ī aliq corpis pte p līncāmā ōfflu
ētiā tal' sāginis flon fiūt exort' exten
dit' loc' copiositate sāginis hūbitatūs
uūt do cutel' tug' hoie; sicq nō satis
ī sfibil' sit locus. nā 7 puls' ī alto ī tol
lerabil' sētit' 7 q' cedit' atq3 ōstrigit'
ut ōsign illū locū ē uideat'. nec ñ flāme
is uitis coloribz refugerem desiccāns.
Rubor loci igneus nō sui tumore uidet'
Fit 7 flon tal' ī uulnibz ferro ictis l'
iossiui fractis ul' ī iuuor musculor q3 ō
tusiōibz aut articlor lassationibz
fiūt 7 tūc flōes ueniē huiores infacto
sāgnū cū ī eas se effundeīnt tūc plene
atq3 tēse ī aliq' ībecillor mēbror pte
pond' gūe excīēdo atq3 pingndo depo

nūt que sine dubio p9 cares ī uirtute
ōc alienū nolēs nātio suscip' pōd' 7 abi
cē atq3 respūē a se nō ualens malū
ē. Si uō ex felle russo flon nascatur
cū nō mutata nāli sua uirtute miri
fel rufus sāguī si p oc cor' fiūt effusū
uere dr' cū aūt solū fel rufū ī aliq' cor'
pte fiūt effusū; h'pes h' tal' feruor ap
pellat' 7 si spisse sbe fel h' fiūt totū ex
ulcerāt loca ī quo ōsedit 7 altū ulnā
facit. hoc nāq3 .v. nom h'petus facit
dic' eo q' se ipsū corēdat 7 late atq3 ī al
to pascat. Si uō nō spissū fel fiūt set
tenue atq3 liqdū summitatē loci .i. cute
tm q' ex igne ōbustū reddit 7 h' nō di
h'pes s; g'nosus q3 ut g'nula modice
uesice ex eo nascit' ī cute. Ergo hec
petu; spēs ex felle nascit' rufo sublet
spisso 7 acri h' extenui atq3 liqdo 7 mi
acri. Si uō ex sāguie 7 felle rufo cō
mixto ītēpato 7 paulo caliori q' debu
it. ul' si ex sāguie tōi feruēti 7 tenui sīū
flon fiūt exort' erisipila dr'. nā 7 sāgui
neo colore h' uidet' locus rube 7 ī ficus
igneus sētit' 7 ī ī alto 7 si manu tāgis
ul' digito mox 7 facile sāguinē recē
uideas rursū q3 ōuertē tenuē atq3 ual
de rubeū sic multū 7 hoc nō sp molestu
ut flon. Verus ei flon ē ī alto cū dolē
7 tumore tēsione atq3 pulsu ei loci ūse
ōstituit. nā erisipila ī summa carne ul'
cute nascit'. in sp̄it ī altū ñ carnē cor
rūpit aut uulnāt. Solet 7 erisipila
ad nasci ul' inasci flōni 7 flon silit' in
scen erisipile 7 ex duobz unū fit si in
tūc ex ōfusa cā 7 dr' h' tal' ē erisipila flon
Cū ū mag' uidebūt' sig' flōnis erisipi
la tōtes noiat'. Si uō hoc signa uideat'
tūc flon 7 erisipile 7 equo sil' p unē dī
cāt'. Vera g' 7 ēta erisipila sine pulsu 7 sīn
dolore cutis tm uel pell' pt ē. flon aute
7 cute 7 tōm carnis ī psūdo pīter mo
le; ut diri cū dolore 7 rubore 7 tēsione
loci 7 pulsū. Cū g' calid' nimiū spissi'
q3 7 abūdatīs ōfluit sāguis cū ī q ōsedit
loc' uitat 7 uulnat 7 scatū fiūt 7 ī grauo lo
ca cē uult ul' scam ī ardente feruore 7
ī diginitate; 7 ī dolore ītollabile extollit

et dicitur hec tale uulnus anturax. Similiter eo
fluentes sanguis uel quale dixi ut sit sor
didus et feculentus colligentes exitus cor
pus humores non solum uulnus quale diximus
facit sed et ne sciamus non exigne sanguis spum
gito colore desunt uiuere quasi ob mortuum et
sordidi sanguinis iditum quibus supius apparet
uulnus scimus hoc et hec dicitur anturax. Omnia
hec ut dixi flegmonis species sunt diuerse et uarie et
et ex locorum proximis accidentibus nomina acceperunt
diuisa ut ex ipsis nominibus et locorum causis cognoscimus.
Nacefulargia dicitur capitis eum
feruore que quasi ex diuisis omnium causis .i. ex
anathimiasi flegmonis et ex habundantia ciborum
uel inetrateni et ex uinacidia et frigore uel
nimio calore et ex humorum habundantia atque
acritudine et ex genu i pectu febrium sic etiam
obtalmia inicipaturem dolorem actualiter
lar et ipsa ex diuisis gignuntur causis sic et ocu
lorum dolorem obtalgia dicitur esse flegmon
et dolore oculorum. Sinantia .i. fauium tu
mor est feruore. Pipleuma exitus pleum
anestesis dolarem. Typum uel membra
quosdam uiscerum que ordine discernitur .i. et
peragon et menia. Item et epicos splene
ticos colicos ex ipsis uiscribus proximis
non dicuntur sic et bolos fimam et figeta
ouidetur nimia esse indignatione atque fer
uore. Adenema .i. carnium neruosarum uel
pigium atque musculosarum. Bolos quidam
dicunt flegmon duricium et durum. Fima non flegmon
et moll .i. quando crescit et maturescit et fame
fit. Figetm autem est flegmonodes erisipilas
uel erisipilatodes flegmones et sic reliqua noia
unt que omnia ut dixi sunt species flegmonis et hec
sunt que sunt in illis uel exteriores que foris et ieiu
dentibus locis nascuntur. Ille uero que intrinsecus
et ioccultis locis sunt atque in suis carnibus non
facile intelligimus quia non oculorum acie in tueri
manu facile possumus cognoscere si acuto sensu et
ingenio doctrina ab expertis tamen nemus
melius dignoscuntur .i. quod tum corporis humani
membrorum ponere atque occultam uirtutem exanotho
inneas et cuentur hec exteriores et dispensa
tione que dicitur est sanis longum est festinantia
perficias ad alia. Sed illud quod nunc breuiter dico
intellectum tibi sufficiet ad multa ad intuitum
quod prius plenum dolorem totius corporis causis di

rero. Ut ergo possis optime scire illos qui
in dentibus et maioribus membrorum nascuntur locis
flegmones .i. in ipsis cauibus corporis que deforis
sunt et cognoscere et mederi nunc incipiam dicere. Namque
illos qui intrinsecus corporis in uiscerum que gignu
ntur locis quoniam sunt nobis inuisibiles ocu
tu exhibus quidem signis ut dixi tamen
qui potes haud difficulter cognoscere. Frequenter
enim pleumone uel iecore splene uentre stomaco la
tere uesica matrice atque in ipso capitis cerebe
lo solet erisipila uel flegmon atque apostema uel uul
nus nasci consimili hoc in mediam hic quia ad
esse periculum. Frequenter et febribus hec tale que est
cognosceremus diligentius signa que sensum sub aure
ne humorum que deforis uiuuntur ad diuerso climata et
ferisatis et anni dominia talia quoque taliua potest
uel propelisse aut cautius quomodo multa et propria
adhuc talia ista maceunias et annos que
apertius hec scripta.

Unde uniusquisque debitis quoque celis tamen considerami
mus ac manifeste uidendo plurimum. Si igitur flegmon
uel erisipila eius quis uides mox apparentium uinc
tes originem causie cognitione diligenter quia cura
uimus. Nam grauia et insanabilia solet hec
facere pericula si iginue i diligenter quia antequam
Sacendum est itaque quod non omnes flegmones naturaliter
consistant sunt ut putant metholici et dicunt per
unum omnes flegmones debere humidari et calefieri
quia relaxari enimtes uigiuntes originem
ipsorum. Illos uero ut iam latius dixi quoniam primum
uni uel exquo sit causa exorta humore actentes
dentes ad etatem hominis et habitudinem ipsius et
uirtutem corporis uel membri quod patitur et temporis
qualitatem et loci ponere acies quia tempore et
ita qui cognite scimus adhibeam. Primum autem
pigmentis uinum aut flegmono aut clisterem
aut cataplasmate aut cerotto aut e
pithima aut emplo aut fomento. Alioque omnes
uirtutes consistantes .i. quomodo mollitur quomodo stringi
gitur quomodo dispergitur quomodo siccatur quomodo humectatur quomodo atten
uitur quomodo colligitur quomodo maturatur quomodo ad sanie
conuertitur quomodo rumpitur quomodo purgatur et cicatrice i
ducatur quomodo paruo lassum fatuitur quomodo sordidatur
et apertus fuit quomodo calefactatur atque refrigeretur
diligenter attendentes ad ipsius causam origines
quia ad uirtutem medicaminum ut congrua si
adhibeamus suo tempore conuenientes sic etiam ex
ipsis omnibus considerando faciemus quod utiliter de

beamus adhibē aqd nō ē ɔgruū esse
uitate. Maxīe ei an oīa debes ɔ̄gscere
cār origines ɔgruā ut cā postulat
adhibē curationē .i. ut sciam̄ qd ī in
ito cāe qd ī augmto qd ī statu qd ī
declinatoē adhiberī ɔueniat ⁊ q̄lit̄ mo
ueri quib; medicamīb; ul' adiuto
riis uti debeamus q̄li ī estate aut q̄li
ī aut'primo ⁊ ī yeme eos q ī diger̄ me
cinam ɔg̃a ex ipar' quātitate cār ul'
origine ⁊ ex eius etate qui pūā uel
corpis hūidiē atq; ūtute ⁊ ipsis q̄
litate ɔuiē possit. Et sane exēplis
uiūm ut ueri plem' h' in h' debē.

Dne ut
reumaticā sit cū ⁊ loc' cor' sit igitur
⁊ ipē hō iuuenis robusto cor' ⁊ plenu'
sāguiē ⁊ uirtus ī eo ualida ⁊ tēp'am p'
ɔregio loci tēpata ⁊ aer ⁊ subito ɔflu
ēte igitur reumate ītumuisse genu
ū sine dolore nō nec hūc flāim ɔ̇ter illi
co ⁊ ineia; uenā solū q̄ ē ī brachio p
antispasi; .i. ī ɔ̃ria derivatioē; ut si dext̄
ps corpis pati' sinist' brachio uenā
feriamus sinō sinist' dext' ita g' sim
siō ps molestat' de supiori pte sāgiē
detrahē debem'. Siuō supior d'iferiori
ei si ɔueniat ī reumaticis maxiē cāis ⁊ de
trahi uix medici magnis cāe ⁊ q̄ntu
tis ⁊ uirtutis ei qui uiit' pati' ⁊ tpis q̄
litate ⁊ mor post detractioē; sāguīs
tali uauīi cataplasmate quo possis ī
abicē ⁊ repauē reuma a loco ī ɔfflu
it ⁊ siccare loci ipsi. Q' si qd remāsit ī
ī eo loco corroborare ⁊ ɔfortare ut pos
sit a se respuē ⁊ abicē mala. Sit g' ca
taplasma ex sp'uma ⁊ ex corticib' ma
li g̃nati decoctis ī uino stiptico ⁊ rosi
naco ⁊ alsim .i. farina ordei ⁊ ālbi ps
silia uiren bor' ūtute ɔ'eē plādo potis
ex ea ipso ɔponē ⁊ ut ipsis ītelleris cā
postulare. Siuō tollabil' ⁊ ī g̃ndis
fuit dō loci ul' reumatis talia ut dici
suffiniet. Q; si itollabil' ⁊ g̃ndis fuit
dō loci ul' reumatis hoie; q; post dimi
nutioē; sāguīs tāgit' si debem' ī istis
ī fomtis nec ⁊ cāula si olō ūd' fortā
cataplasma facē q; dīsin hostilia ī

ɔgrua q; sūt ī reumaticis p'ncip' b'. Siuā
si adp'ius uiit' adiuuare g̃ui pt mō
ledut. Q; suffic' adimitig̃ndū g̃uez
dolorē dulcor ē olō ro . mist' ⁊ addi
ta modica cera leto igne solutis silq;
hec cū succidis ac p'ginib; ualde lani
ī fusis colliges ⁊ dolen loco sili' sup
pōes estate fiī ⁊ yeme nō satis calā.
Siuū ⁊ rōne sedato dolore uiīū catap
plasmate tali quale sup' dixi ul' alia
app'ōes sili ūtute que possit siccare ⁊
repaue reuma ⁊ ɔfortare loc' q pi'mū
util' ē ⁊ pinicellū rudē aut linnū an
stern ī fusū aut ī pressa fiū nō minue
aci foris ī giro cē cataplasma nudi
suplocis. Et si ex his iudiis dolorē cē
sedatū loci bn acceptū minuisse cā;
ī petū ɔcedisse si aliui sani olā fi' ec b'
uteis ē plō mēcamie q ad reumati
cas cās utilissim' facies quale ē dia
calateos .i. finicine. Et si ī uino austō
lanula ī tigns ⁊ ib' exp'mas ⁊ eplō
suppōis util' facis. Siuō sanie ī aliq̄
pte eius loci uidis si cataplasmatib'
cā pte cuīub' ut eius maturescat
b' aut ē. desinna ordei adeli modico
aceto ul' uino ⁊ sic postea cauti dicte
si scalpllō curab' saniē ⁊ p'gnib. Cane
as aūt moneo ne oleū aut aquā isti
uulnī reumatico post sedatioē; adhi
beas h; si forte nccē ēt lauaē uulnu'
aut cū mulsa aut cū uino puro aū
ex uino ⁊ melle diluēs. Et si in deīs
adhuc feruorē ī eē ul' tiorē cataplas
ma loc' dolēte quonsq; sedē feruor. Si
nō sine feruore fuit ⁊ siū tiore ūtis
medicamīb; ēplis q'b; nostri uti dbē
post sectioē; nomi ⁊ sup' memorato ī
medicamiē uīō dyacalateos supp
sita modica ut dixi lanula ul' spōgio
la uino austero ī ticta aut pēn sime
luis ē si uitāi trāsmaniniū fuit q's
nō ē potis ipe fi... depsen tale ad
iecto modico sale ī uino. Et caue ne
pigue aliq' aut uētuosū medicam̄
uulnei isti adhibeas q̄le ē maceōnē
ul' tetrafarmacē siccan eis emulr ual
de uulu' reumatiē nō ī pigua ī ul' hūidā

Alias uō cās .i. flōēs qui nō sūt reuā
na nec̄ phibet sibi uidētur aut cale
fiūt. Nā 7 si nolūs eos maturari ad
s̄bputrītōē; 7 sāme cūt ꝯūti ut possit
a pin atq; purgari. postmc inveco i
c̄olō 7 aqua decocto cataplasinab'.
Et si op' fūt ut exscarificatē scalpel
li multi pdūcas atq; purgēs scaū
ficato nec̄ obest si mag' pdent. Il
los aūt reumaticos flōnes q ō reuā
te sūt si scarificēs multū mali fcūt
7 maxīe lesēns si inp̄n' cāe id facē i
ausius fiūt. pc̄i ē n' postea maturā
iā cā id si optat n̄ forte croīnc .i. aūl
ti tp̄is iā fiūt sci 7 i uetq ti 7 p'r oēm
sui maturatōē; ut ō dixi remāsint
ipā loca nigri 7 q̄ ob mortua fcā sic
ei nō fō flōnes si loci ipi deformē colo
re; scalpellando p̄gab' ut possit ad p̄
stinū 7 sanū redire colorē q; iā n̄ eīt
ib' tali purād' eē flōnē.
Risipila ē q' iā feruore 7 i peru trāsac
to luuō fiūt fcā 7 tp̄e multo nigrūt
Nā te h' i p̄is 7 i ipō feruoris ipetu sec
to refrigerād' 7 fiūs eē aūdui 7 max
ē sine aliē cā extrīsec' fiūt exortū. co
nandro cūo ē pane molli mōico i fu
so iaq' fiū ul' suco coriādri adiecto mo
dico cerusa ul' cīlatio cū uino 7 oīn i
lacīno 7 aliꝯs q̄b;q; talib; ūtutr. Trāns
acto aūt feruore 7 i petu minuto 7 co
lore si uolūs scarificare loca nec̄ le
sens s̄ p'fiūs aut mag' 7 cataplasīa
si bibīns ordeo calō aut cerōto pōt
gorico ul' c' q̄ppiā medicaminis dyafo
retici i postrēo bū utēris. Scito aūt hōs
mīne flomādos si mag' p̄gātorus
colagoais eē pucere p̄gādos. Et si nō
grādis i pet' ul' cā fiūt erisipilatis n̄
hoc op' eīt si .s. sufficē clistē' aā ntēn
b;. Illā uō erisipilā q'ut dixi extrīsec'
accedit 7 cās h'ē manifēs .i. q' eruin
nib; ul' ꝯfricationib; ul' icāsioib; tēlor
aut expressiōis sit aliq'b; si 7 mox a
p̄n' cataplasmes ordeo 7 scalpello sca
rifices an' ēēt' q' recte feceris 7 multū
iuueris.
Illos uō flōnes qui ut dixi flōn erisi
pilatodes dnī' ul' erisipila flōnides q'uālib'
sic satias nutrīt 7 silei exuāq; curatiōē;
h' ē ex flōne 7 erisipila ut sup' dixi sima
xiē illi rei resistēs quā uīdeis ex duob'
h' mag' eē molestā n̄ alia penit' itimit
tēs si nō 7 i bubōas figmata sigrea sili'
alios feruores huis sciō cito curādas p̄
illas q' uehementiorib; apte sūt medicami
nib; ut stratematā 7 pannicle 7 petoni
.i. scrupuslōr curatō 7 cetera qui eq; i
talia.
Erpetas uō p̄gātorus sili' ut erisipila
sarō curādas atq; clistē'. Ipā aūt loca
q' patiūtē nō sili' uā h'pes cicen dē .i. q' sc
cēdūt 7 i aliū sp'ēs late psicē. Vult
qō se refrigerari si nō h'ūdari sic erisipi
la. Sz alli ille h'pes ē q' cācricis dē. Iste
ei friis 7 h'ūis cāt' mēcaminib; ille aūt
friis tō; 7 siccis. Vn̄ in lactuca ne sucoes
h' lā q' loton appellatē in antulio neq̄
portulaca ne sericos ne sp' uina l'cetīs
talib; ūtutr friis 7 h'ūdis uero' mi mia
lupina q'ruus sic ūtutr sicca medicami
ni spōgius ē aqua fiū h' eloia erisipilati
mag' q' h'peti ꝯūt. Erpes ei ut dixi max'
q' esthiomeni refrigerari se iubet friis 7 sic
cis ūtutr medicaminib; nō friis 7 h'ūis
Jāq; mox i p̄n' ipis suppoīm ꝯtusā dīu
te tenuīa maīmina ul' sūmitatē sīu
bi .i. senēcis. sili mō 7 plantaginis hbe
ul' alia q'q; talia. pcā 7 lenticle decocte
tuā admiscei; p'tē si nō eīt necē adeh'
hijs mell ineciai. Ipō' si maligus eē;
medicaminib; .i. cratisās silem ul eque
adh' p̄pe scēpta i sūma acrimeis legūt
7 solui; ea uino uetū stiptico si n̄ ualde
uehemēt si ūtutr temu ut ē massalitā
nū ul' sabinū ul' ardinū ul' tearentū
nec' i gustu acre aut amar' huis aū
ēte ē dulcore solū ul' cū pusca tenui i
mictionū utimi hoc mō i p̄n'. nā postea
tp̄e p̄cedēti cū iā cronia eīt uō ē dl'cēē
hijs uteclū ē mēcaminib;. si aūt ē pu
sca uehemēti aut cū uino uehementiori
ūtutr q' dixi sup' qualē max' colore
nigro 7 ūtutr stiptici. Sz i h' tp'e uerō
ē medicaminib; q' possit ūtutr sicca i
ualde desiccare cāz ul' loca q' patiūtū

qualem est quod dicimus mirsa vel androni
vel prissidonis vel polidis vel alia quasi
talia.

Vel si fuerit cum hoc facit vulnera et similiter
de sit cronica .i. multi temporis nullum tamen
postulat medicamen exsiccans quia sunt vehe
mentissima ista que diximus medicamina et que
valde siccant. Sufficit enim illis medica
minibus quod glutina recipiunt et resolvuntur
cum succo plantaginis aut spine nigre. Aut si
hec non fuerint cum pusca tenui. Illud autem
volo ut scias quod esse vulnus sine esse
fedum sine exalique humore sive extrinsecus
expressimus in incisionibus quibuslibet vel
desiccant magis quam humidant et medicamine
non valde acuta virtute aut mordenti non for
te encaustes esse vulnus considerabis putridum. .i. la
mina vehementibus et ignita virtute medica
minibus volumus siccare ut est mitrum et
calcantum et auripigmentum et calcem viva et alia
quasi talia que possint ut ignis exurere et consu
mere putredinem quemadmodum sulphur et bitumen
possunt vulneribus talibus adhibentem
cauterium .i. ignem ad desiccationem humorum
et putrilagines exterminandas.

Jis et talibus
medicaminibus antea curandum .i. cavendum
si ipsas escaras .i. non putridus est locus
adhibentes cum modo medicamina et non igne
locis ne forte exuvia nervi ea loca vel
comedant si andronio aut mirsa quod
aliis que diximus curas una de foris loca que
sunt esse vulnus de foris cum dulcore. Si
ignes est ardor loci et rubor cum succo pla
ginis humidum. Si vero igitur est tumefactus
tumoris prolinum cum vino ante stiptico
co dicimus et cum aceto et cum implasatur
de stercore et farina ervi super coctum cum aceto et melle.
Et si non obstat mox in primis sanguinis detractio
valde fiat uno virtute hominis et etate magis
hec quod consideratione hoc fundamentum est et excellentiam est
minimum quod natura quod parti natura et complexione ut
cum putredas quod sit sicca corporis membri natura que
humida quod sit que calida vel quod tepidiora que min
ora et que fortiora et que in debilitata et que horri
dius et quemadmodum sentiunt et que diu et que non
diu sufferunt medicaminum virtutes et que
hoc humida sit et calida vel humida et sicca vel sic

ca et calida aut sicca et frigida vel omnia temperata hoc
aut non hoc. Hinc potes scire in curationibus
quod diu quod corpore et qualiter sit fundamentum aut re
frigerationem aut calefaciendum aut humidi
andum siccandum quia non ut toti corporis in unicu
iusque membri naturam debes considerare. Ipsi enim nos docet
sua curatione. Scio enim tamen quod igitur quam
bus corporis que sunt naturaliter carnosa si fuerint putri
ut aliquod non permittit debere exsiccari sicut illa
loca que sunt nervosa .i. nervis habundantia aut
que illa magis minus quod sunt arte minime quod
exsiccanda quasi que proprie sunt nervosa vel
cartillaginosa atque ossosa. Et antequam ad
suam pristinam pro que partis redeat naturam necesse
putrido est esse penitus in operis que fuerint
humiditatem exequatur sive tedio sive ut autem
exsiccantes valde ad siccitatem pervenit.
Quotiens sunt nimis fortis virtute medicamina
accepti virtute sua virtutem aut pressurit si igitur considerandi
denuo que adhibeantur aut ledunt si igitur
adhibeantur per hec adhibitum membrorum quasi vertetur
.i. temperantie quas cum sit ex his dictis cum
tionum variat modus. Aut enim fervores co
lorum aut autumni cum ventum. Aut enim audet
in fervore oculi olim nardinum vel aliud
quippiam tale ut faciunt solem ad hec de
lecta. Aut non potest lacrimum ovi in fundi vel
lac mulieris tepens. Aut quis audeat au
ribus infundere quod sinapis solet vel galli gra
vigare .i. vesperum. pulmulas cancris in
dulcore admixto cum terebro decocta vel
aliquid quietalia que sunt in iussu acceptis sigil
lari ad unamquamque est cum ipse de septem suo quam
ipse considerantes iure ut sunt calide vel locaque
punctum adhibeantur. Sic enim potes scire in
antispasin et quam facere debeas calide vel me
tenentesis. Antispasis quoque fit est adhuc
confluunt et currunt ad aliquod membrorum loci
mali humores et faciunt causam. Metenteme
sis non fit est iam confluendo et currendo in
loca consedunt atque congregantur et locum te
nuunt et causam fecerunt. Antispasis est contraria
visio ut si in femore humores de aliqua parte
corporis mox confluunt in brachio venam seca
et solutam et curatur humoris confluendo vel sic
tur in carpo in causa aut circa ad maxillas cucur
bitas pone vel calefacientis manus fricando con
fricans aut ligamentis constringens articulos manus

nuu. Metrocentesis ē de nuatio hūorum
ē ut' fem tectine aut de plātis ul' ā talo
soluēdo uenā auferi eu ɛ̄ spasma p'tēde
duceādo te ime ɛ̄ pungē loci. Femoru q̄t
ul' loco qui pati cucurbitas adhibendo
cum q̄ calefacta ɛ̄fricē ɛ̄ ungēdo ɛ̄stri
gat. Sic q̄ si dent' ps mamas ul' corpis
pati de dextro brachio ul' dext' crure de
trahim' sāguinē fenestres illā q̄ ē i trinse
cus uenā q̄z ppior ē mēbro q̄ pati. Si u
sinist' ps patit' de sinist' brachio u'l cru
re si ot dtetione sāguis. Itm ɛ̄ si ep i fe
riore ē de dext' brachio auferēm sāgui
nez. Si splen de sinistro fenestro i frōre
uenā. Si uō ɛ̄ aliq̄ ps sup'ioris cor' i fēuo
re eis' positi ut ē sanatū sinaq ɛ̄ oculoru
fermor ul' ip'er gīni ac subit' dō capis d'
sub silib' partib' detrahi sāguinē sint pā
nisi. Sim p metrocentesi ɛ̄ p'gatorio
uētris ɛ̄ diureticis medicaminib' q̄si
op' sint p'gatorio capis uenim diliḡt'
ɛ̄sidatos hor curantez ɛ̄ utilitatē l'elisē
adhibez sicut iudiciū postulare. Oz ɛ̄ alia
mor ipi utilit' adhibez. Si uō i uetu
in iā fēi fuit cā tūc d' ipis q̄ patuūi
locis mag' ɛ̄uenit auferre sāguinez. Sic ei
simatico sub ligua uenā i cidim' cū cū
cē pius curāto ut dixi cor' uniūm cām
filo' iudicim' ille cūi se ppl'ē' tūc ɛ̄ splem
ɛ̄ necori ipi ɛ̄ lari cucurbitas ē scalpello
iponim' ɛ̄ alui quecā loci sanificāco
purgam' cū iudicis iā cāz ē uicat foraz
ɛ̄ nullū iā icij ɛ̄flue' humorē. Alit' ū sic
sinaq̄ digi n uuicis si mulai ɛ̄ leseis
cāsū ɛ̄sidemd' nobē ut nonūn q̄ curantes
ul' uētres medicaminū diu ɛ̄ laxor' uel
ipor q̄ patiūt' mēbror, nā aliq̄ cor citi
sentiūt ɛ̄ diu sufferūt' iuaues medicam
ina. Aliq̄ cito ul' mor sentiūt ɛ̄ no diu suf
ferūt. Illa q̄ cito sentiūt mēbra uehemt'
ɛ̄ acuta adhibita hūfica ex q̄b' i digni
ur mag' q̄' sanet diuti si sup' modū ad
hibeantur aut n sup' q̄ debet adhibem i
adhibeāt' sic illa loca ul' mēbra q̄ ut dixi
tarde sentiūt ɛ̄ diu ferūt n nimis si i
mor adhibita auferūs hūfica aīi q̄' sen
tiūt ɛ̄ aliq̄' opētur: ɛ̄ uō sp' ē q̄ illa q̄ cito
sentiūt mēbra uehemēia ɛ̄ acut' uituē c

nō sufferūt medicamina ut ē oculus ɛ̄ cor
uētris ɛ̄ uena ɛ̄ ce'm talia mēbra q̄ i sēnia
sūt posita nec patiūt' q̄ plus leniāt ɛ̄ mol
liat. Illa uō que tarde sentiūt ut ē splen
ple colū. Intestinū nā istū ɛ̄ si ponderē
gīna sit q̄ adhibet' hūfica uigiāt ɛ̄ i
mo dimus p'seuerātia iuuāt illa n de
bitate ɛ̄ nulla ɛ̄ utrē ledūt'.
Animadū tēchū ɛ̄ mē ne attēdēdū ɛ̄ side
rādū sentio ad dietā. i. ad uite usū ul' or
dinatē; cibor q̄b' cib' his q̄ pati ē sari
ceē uielut' ɛ̄ q̄b' nūc uti debeat ne i eō
gruus ɛ̄ nimi opportunis uti ɛ̄ desiderio
ei aliq̄d ɛ̄cededū ē q̄z i ēclū uarietate di
ete delēctūt' eg' ɛ̄ iuuāt' ɛ̄ n' sp' abstinēdi
ne forte i cipiēciai' stō ul' collēctū p'dat
uirtute. i. q̄ ɛ̄ficit ɛ̄ mutat escas i humorū
substās ex q̄b' cor' nutrit ɛ̄ pasci cor'. Nā sin
gula corpis nīi mēbra ɛ̄ minima sua
ppi p'uenulas trahūt escā q̄ sibi nāl' i tēp
in ut dicit cū ēxtica gaudet uirt'. i. que i
pascit ɛ̄ regit toti corpis molē nā fiet
mal' mutatiō humorib' iā nō escā nutrim
tū eius cor' sinaccēs humor amissa nālit'
pene iuū ɛ̄ cachexima sit. i. cor mal' huo
rib' lāgueō fit ɛ̄ apt laborās. Hīc euēua
tūc cāe ɛ̄ ona nascūt' dixisi. i. fl'ones ɛ̄
bubones ɛ̄ apia ɛ̄ uarie fe. sp'es pp'ue si
extrinsecus his talib' aer accedit i egri
us cū uicio augmēto sūo cā i peius exit
dūt' aer ɛ̄ geminatā p'turbā q̄ sūi ō ex q̄ rēdo
p'uidis ɛ̄ iā putatiūis origines ipe aēr
n oio cauēdo p'sētis ɛ̄ dū i consilii labora
uēris egri i spemis ɛ̄ ad p'iculū p'otinnē
nis.
Hic ɛ̄ i d'tuorib' t'bnūt' exponā q̄z ɛ̄ hor
nō facil' ē ɛ̄gitio. nā ɛ̄ multor latet: dūs
q̄ tuorē molē carnis i flatē sīi molē sīn
dolore q̄ adi si ex sp'u uaporāte ul' ex lacē
te sua uētositate sic fit q̄ t' mortua uidē
tur inescet cor' q̄ tū cā ppter sentiūb' si soler
p'tu sicor acacticorū ɛ̄ idropicorū ul' sto
maticorū. Sz hiis ɛ̄gruia adiutoria
ut dixi fiat curis. Hic aūt talis humoris
tuō dī ɛ̄ acito sanā. Ilā ɛ̄ficiendē manuū
p'ticīe oli rosei ē aceto addito modico
sale ul' uino ɛ̄ olō tīn si uigut' ɛ̄ ɛ̄fricet'
blandi manu diutissiē mox sanat'

Si uõ ex flãtico humore p habũdãtiaʒ
i aliq̊ loco ꝯfluẽti tumorẽ talẽ uidis
exortũ; mox spõgiã nouã i fusã in
pusca suppones 7 sanab. Et si forti
cor ul' carne eit atq; durũ cute ita q
pati h' puscã acrior eẽ dz 7 ad d' 7 sal
hẽn ul' alumnis. S põgia uõ si nõ eit
ad p'ns noua uetus q̃lcuq; hñt uidẽ
lauet' nitro l' affronitro ul' ouiciello
ul' sapone diligẽtissiẽ 7 idẽ fac. Si ñ
ut solet h' meh inceam' p'ficeẽ 7 nec
ad meli' h' ut ꝯfluẽte illic humorem
possit eã digẽre debem' dyaforetica'
ut medicaminib; 7 mag' tuc si sit so
licatus tumor iuẽtinta eã ñ ego etiã̃
sep' talẽ pugẽs olo laci 7 molli du
p'ficeãs manu d'in spõgia qualem
dixi itiam i lixiua sip'oim forat' stri
git 7 mifice medebens. Itẽ mulij h
rina t' coctnab' 7 cũ suco grimaqs di
stẽpa 7 iut'. Si ñ i aliq̊ mẽbror' articlo
h' tale fuit tumor ellat' ut a supiorib;
mitor' descendat p'tib; rursus q2 d' si
sitraũtẽs uehemẽtior adea iuñ cep' .i.
ad supiora d'i fiorib; reitũ. 7 illuc fi
at sic i finctis h' solet ut ꝯfluẽte il
luc humorẽ possis repellẽ ut dixi dya
foretias uerõ dũ ẽ medicaminib; q̃ sac'
aucrib; 7 ãtiqs utilissiã eẽ hys dũ m
xat talib; .i. spume argẽti. ½. 2A. a
dipis porcini uetis ½. 40. olei uetĩ
½. 4. 7 5. cuisa mdici q̃tũ pl's poẽt
hz. decoques i olo 7 adipe porcino di
utissime. d'in sblatis indicib; 7 d'co
lato olo sup imittes spumã argẽti
teuuissiẽ tritã 7 sine itmissione agi
tãs lẽto igne decoq̃s ad mod' ẽpli et
utẽ. Et alia multa hys silia q̃ i suiã
ceutias scripta sũt. S iuõ tumor ãtiqu'
7 iuetat' scluosũ; fecit 7 supenit' sũ ssu
suũ .i. ut nõ sẽtiat ñ tactũ ñ puctum
huc talẽ moneo reliq̃s ne i cassũ la
bores q2 i sanabil' ẽ. Si aũt sẽtit uel
p'mechai nõ pemt' ẽ i sanabil' h' ppe
sanabil' tũ ñ satis facil' a saltare.
Itẽ de sclirosis .i.
Dur' tumor ut lapis ex glutinoso q̃tũ
7 spisso atq; frĩo humorẽ q ꝯfluẽdo i m
bus i figit' ut i sit' loco ñ ꝯcedit tẽ i
uideã' .ita ut nullo mõ ipe tumor ex
iñ possit euelli. Et fieq' t' sclirosis
q' ab i doctis medicis q ñ itelligũ mox
ap'ñ uehẽntib; ea q̃ tali humore loci
laborat atq; i uiescũt dyaforeticas
cũ tũ' melaminib; statĩ q' humoris
tenuitate spissitudo q̃ remãsat frĩ
lẽti q' i lapidẽ ꝯstrigit'. Sic eñ sipi
la 7 flon i sclirosi ũtat' si nõ supra
7 frĩs mox ap'ñ p'seuerãt' cũ t' me
dicaminib;. Vñ g' oz ñ ualde sicce ũtu
tis debẽ eẽ melaminã q̃ sclirosi; cu
rãt' h' mediocrẽ hñ calorẽ humorẽq;
ñ nimũ tamũ. nã si sit nimis humida
nõ firmat' dyaforesi' ora si nõ parũ
sit humida siccat' mag' 7 ꝯstrigũt. p
iñ debet' eẽ tepida 7 dũt' malactica
ut sũt medulle adipes q2 oẽs uel
sciui 7 ut ẽ p'in int' oẽs cẽuinũ sciui
deiñ taurinũ 7 sic i cũlinũ.
E adipib; uõ optimũ ẽ leoninũ it'
quadrupedẽs dũtaxat 7 ualde me
lius ẽ leopdinũ q̃ leoninũ 7 meli' ẽ
ursinũ q̃ taurinũ ul' cẽuinũ cap
nũ ñ spissũ ẽ 7 sicci' 7 mag' vitinũ;
De uolantib; aũt optimũ ẽ a'sinũ
7 hoc meli' ẽ pullinũ 7 ualde melius
oĩu; fasianinũ. sz d' oĩb; hys talib
ũtutib; ul' sp'eb; qd quo ul' ad qd h
tiat' salijs dixi ia .i. p'raplon. dia
namecõ. 7 p'isintheton fenacũ. 7 la
menusti quali' te p'sete cũ tuũ m
i fuit' cẽal' cerotl' cũ cora tom ẽ
ñ nus 7 muscil' sit' i scluosi' q' lapis
fuiãt i mobil' fiñ de ẽi sipila male 7
i igne cũ tũ cũ cũtior ẽ mox
cũ idũ ã utilissiẽ adhibei' medica
mina subtilia 7 tenui ũtute 7 mala
tica ñ spissa ũtute q̃ possit' scluosi;
pẽtrare 7 soluẽ 7 nõ multo calõ olo
sabino q' oĩu; ẽ tenuissiẽ ũtutis ac
penetrbil' diutissiẽ fomẽtabis. d' inde
sabanis ne refrigerãtur post fom
tatiõe; d' tẽgebis. 7 sic dyaforeticas co
rũ cerotis ũgebis que ex sup' dcis;
ut dixi efficiebis medull' uel adipi
b; admisces ei storacẽ calamitã;

bdellii sarcinem non uetere sed nouella
et non pingue. nam uetus pinguis esse non potest
et mastice ciminum et gummis pingues et re
centes ammoniaci et galbanum simul solue
quod septimum in aceto acerrimo et totum in igne
coque cum illis ubi est ipsius scleroxi. nec non
quod postea recipere in plus pingue oppopo
naci anisum aceto et amoniaco et me
linis olibus cum illi ibi non misce scleroxi
solum. Iterum quoque malagmas resoluere me
dicaminibus. aceto non cum amoniaco et
oppoponaco tempeato et pinguio ac illini
to superlabatur et ualde munimentum. Deinde
si quid remanserit adhuc reliquias tuas comu
pinguiores medicaminibus peruncte paruum
tum ut non suspicio scleroxis in eo membro re
maneret.

Scias inquam sine dubio quod tres uirtutes sic
pirite lapis et una mee expresse in hu
iusmodi causis uirtute. nam propter ad scleroxi
cum efficiunt facit ut magis reaunis licet
purire magis quod me. Si ergo in igne mit
titur hic lapis et ardens aut fermentum atque aceto
acrimo superfundatur in ut uapor qui exeat
de lapide totum possit implere et foue
locum qui patitur uel locus ipse sic sit positus de si
ut non deuaporante lapis perdat. i. ut
totum possit in se recipere uaporem sed quam
locum uel scleroxi oleo sabino calido diu
tissime foueas ut alio quolibet bidentum
si sabinum non est nouello diu tenerat olo
de aceto in eo sit infuse aneto uiridi melius
est. Si uero ad primus piritis lapis non est
inuentum uerum eodem modo quod inde inuat
potens est. Est autem mirificus lapis unde
molle fiunt ad terendum sinemum.

plenum uero

si in scleroxi cum illis fiunt non solum extin
secus. i. a foris uehementibus ualde et a
cribus medicaminibus debes curare sed
quod ita inter potionibus talibus adhibitis
sufficeret eum talia liberet splen a dilatatum
talibus atque minuat. oportet quoque dabis huius
in potionibus cappari radices uel cortice
eius in aceto adhibito mellicrato
et scolopendri. simul dabis quam mixta radice l
terinima simatice minor et a quoque
talia quae plia iam fumaccentes sit septim

et ebrace et cataplasmata et epithimum
et eplastrum et unctiones et potiones. Sed tu
debes consumere uirtutes medicaminum
et earum originem ut sepius iam dixi. nam aliquo
tiens et splen inde esse in scleroxi quia non super
exhibitoribus immo sic in ictu uentositate
tumescat et redditur uiuidum ut lapis. i
Tunc quoque debes fomentare mare oleo in quo
saline et absinthium fiunt coctum cum modico
uino uel aceto et a foris amiciati. i. acie
accipe medicamentum quod in se recipit sulfur ni
trum et alumen et alia talia. Et ualde at
tendendum est non solum ad uirtutem uel quantitatem
specierum quae medicaminibus admiscentur sed et ad quan
titatem commixtionis ut scias quod de me
dicamine aut quantum de unaquaque aut addatur
uel ipsi quale aut quantum sit causa aut quod dei
erat sic ei potius recte et sine laborare cu
rare sibi omnia uera inter medicamina considerans. nam
si illis medicaminibus plus uoluens alumi
nis uel aliarum stipticarum specierum addere si ad
das utile fuerit et magis proderit. Quod splen
nec uentositate tumeret uel tensum atque
ut dixi silet scleroxi si uel curare et resol
uere dimicauit et hic medicamina adhibeb quod supra
iam dixi. Illi uero splem quod forte et ueniunt
scleroxi habent magis duram fortem debes
adhibere medicamina et nimis stipticum atque per
modicum huius stiptice uirtutis species
de illis uero medicaminibus uel speciebus quae sunt
sua uirtute propter splem possunt optime est
flore salicis plena uessica si splem tum
ti et domino suppositam ligere misceat eum
prodest.

Cauet uero si in tumescat et iam post scleroxi
faciat per aliquamque septimanam. et non sine cau
tela ingenti et magna diligentia. Nam si iam scle
roxis integer erit et in duritiam iecur consum
it sensibile quare secundum nulla potius hic medicina sana
re quia non ego umquam potui facere nec alium uo
di quemquam facere potuisse eo quod uehementem
iecur non suffert medicamina et sic male
curare ac non ale amittit uirtutem perfectam si
in scleroxi consumpsi in sanguinem iam bono mu
tatur. si humor pessimus et aquosus exco gre
nerat itaque iecur in scleroxi consumpsi in
sanabilem ydropem fiat. fecit hic splen.
Cum male medicis facere mor aut quod in diu re

scat ꝰ scliros; fiat ut subueniens q̄ nō
ē spī sanabile q̄ iā sic dici uehēmā ū
diq; adhibita sibi medicamina sufficiet
beneficia. Iecur aūt nō suffit in parti talia
adhibebit ut res tenā ꝰ ceiro sit sz alij
bone duriti immedo mise ipi pfitendo
pertribuit uīni. alij eā cel' ipo fine;
uim optabiliorē ꝯsequitur: Quippe
quib; uetus cep̄ cē i festa solo. Cum b
g' iecur sic cepit scliros; fac̄e hus que
dici sup ad floce; addendo huis mala
citea .i. absinthij flores minorib. siuē
spicā indicā. spicā gallicā circium
euantis masticē olm mastici mel
iuū cinnū enānn. huis ꝰ addimus
guttā amoniā pinguis ꝰ bdellie sili
ꝰ sup incoratus medullas ꝰ adipes
bon oī pinuetio atq; exarbito nitro
fercio ut cāc medius cāc adhibita a
foris potit icipiētē scliros; iecoris
atq; nascentē sanare sine dubio cū po
tionib; ill' itaq; q̄ adh' talia q̄ plurima
i sura centicas scriptā legis q̄ possunt
mollire ꝰ apire ꝰ purgare iecur atq; ad
dere uirtutē ut ē gentiane. petrosillij ane
ti seis tras uiras fenug. ʒ .i. h' dili
gete ꝰ tenuissime tereb ꝰ cebellata dab
unē uirtutē eius q parti ul' cāe ipi ma
ginationē si febrit saq̄ calā sinon
febrit cū mulsa ul' oximelle b'enā
talia scis opitc ꝰ nescientes pdeeet
lapides ꝰ arenas teneb i intestina
ꝯminue atq; purgare. Illud sane eā
d' moneo ut attendas ad dietā oīu;
maxē bon sicuti oīa dulcia oīa stri b'
cē oīa ꝰ ꝯuenit subtile ꝰ digibilem
dietā. Scio nāq; te ū ignorare q̄ c
iecur i tumore ul' feruore flois ueit mor
i dexte ingulo usq; i sinistrā scapulā
ide cō g'nuissini sētit ꝰ ꝯuenit mox in
p'ū cāe ut iā ō dixi de eisdē pab' dimi
tio ul' de timo sāguinis i poto fenug. di
ligēt' decocta i fenz aq̄ ul' tiā ꝰ addes
amigd' amaras ꝰ cepis ad tras sil' ꝰ
pandu ū dab bibe. Epithimā ū atq; an
tonis ꝰ alijs talib; tm̄ facto feruore i
huis talib; carus ut medū cē nō ignores
Et q̄ ū iecē ebriecab ul' eas uetus atq;

stōs nō olo' pinio medū scito ū ualde
calasticos; adtectū ꝰ decaq̄ nō ād ieco
stiptice uirtutis ꝰ ꝯnectice ut c ab sin
ui ꝰ aloes ꝰ mastix ꝰ oleū nardinū;
rū ē simsis eit iecoris .i. ꝯstrictio ul' ꝯ
clusio ul' ptis alic' meo dab' cū finctm
.i. q̄ apire ꝰ relaxare possit .i. amigd
amaras. ʒ. 6. cimi. ʒ. i. apij seis. ʒ. i.
i uino sino febrit ꝰ cā q̄q; talia dilige
ter ꝯsidās dab.
Nunc ꝰ de i flōnib; .i. de uētositatib; ē dicē
q̄ē orit' cāe q̄ nō ignis frequēt' i flan
ꝰ reddi uētositatē ipō ꝰ dm̄ corpis
stō ul' uētre atq; i testiā ꝰ sub in tenui
sb' in grossiori ꝰ ī parti i testinū ꝰ dici
colū g'nuissioes q̄ ꝰ intollabiles exhi
dolores. Aliquot' ꝰ ē fe. Et scito ipā;
uētositatē nam a h' c nāz atq; diuisā
ꝯtrē pura. nā sepe calā sepe frā sepe te
nuis ē ꝰ lipida. sepe spissa ꝰ turbulenta
ut acēs sunt quo uim uēti. Cōsiderā
nō qual' sit nā uētorū qual' zephirus
qual' noth' ꝰ qual' boreas ꝰ q̄s bonum
calid' q̄s frīus q̄s siccs q̄s humid' q̄s ten
uis q̄s spissus. nā hij decim oriuntur et
finiunt uīndo aut nimiū calorē ut ē
tēpatū sunt cē mediū uē aut frig' aut
siccitatē nimiā aut pluuiā. ait ꝰ ē it
tranq̄llitatē cū tēpati sunt ꝰ suā ppit teneī
nāz sic ꝰ i corporib; hūanis quotiēs uītō
mēsue uētositas sp̄s nāl' frā spissior
ul' liquidior sup nālē mō ul' adimissa
si tēpie calior ul' frior cē sin nāz fuit
lēc ū ꝯsedit g'ui dolore affligit ꝰ ardo
re uaporē emittit. Et erit notho uēto
flāte cor' in ꝯstrictora fuit ꝰ ill' sp̄s in
nob' .i. uētositas ipā delior sui sicidi
exalat ꝯstrctus q̄ ppe meatib; suis qui
utiq; uno caloris agitu h' sino adhi
bito uerū q̄ cum iūs relaxādo cor' ꝯ
strictē; ꝰ attenuādo depsitate uētosi
tatis subtilib; ꝰ blandis calitatib;
uidel; aut ebriecis aut cataplasma
tib; aut fomentacoib; aut potioē xp̄i
medicaminis aut clistē aut blādē ma
nus pfricaē. illā ū ipor' mbz q̄ p'mū
cū potit ꝯprēctē ordē cumcē ꝰ eam
q̄d amplius aliq; quid ui' adhibe

as vel cuiquid ad hoc debeas medicaminis
cuiusque quod aufert. Sepe enim ventositas etiam
venenosas viscerum .i. membranas vel map
pas tenues infigitur et destituta sua strictura se
non exalare non potest. tunc et crudeles facit
dolores aliquotiens in latum expansus renum
quoniam vel scilicet ventris intestinorum quia insidet
et aliquotiens in ipso pariete vel in ipsis spiritualibus
bus meatibus quia spiritus flatus sucos emittit
colligitur et spissitudine sua constringit vel
infigitur. Ideoque multi falluntur medici qui hec rei
invenire non valent. Nam alii putant
eos esse nefriticos. alii colicos alii
vesicam. alii matricem si femina fuerit. alii
latus. alii epar putant quod est satis fere atque spi
sabilis vel fiunt ventositas acutissime et im
manissimos faciunt dolores. Tunc debes ter
nino olo coquere que sunt virtutis calide species
et calastice et iste per clistere nec cuminum
et marie ethipie et petrosellinum vel apii vel
feni semen. vel sinoni. vel levistici vel sal. vel
dauci. vel spondili. Et sic ex hiis medicabis per
fice sensus et ventositatem ipsam in partem ad
des hiis ... et ... lavari. Et admi
sce et oleo in quo ... decoctis asspargi et
oleum laurinum et aqua calidissima virtute pla
nis ... decocta atque ... colicis
[illegible] lanis calidis loca eodem
oleo ... fovebis et sensus esse flone et
dignitate vel fervore intestinorum auferens
... calide virtutis species et ... nel a
... ... que sunt calastice
magis et ... virtutis calide. ...
in oleo ... et anetum et addes huic oleo a
... adipe vel pullinum et ... ad
iecto ... suco fenugreci. ... talia qui
... sicut ... coll... abi
lis ... acutissimum est ... dolorem se
pe adhibita extrinsecus calefacta ...
non sola ... ipsam ... tum vel
... causam ut est ... ista
... dolori suppositum utile est ... mel quod
... leviate virtute quod prodest.
Et si ut solet ... regiones ... partem
ad ... quia non ... nascitur
sal ... eodem modo adhibitum ... et
aqua ... ... et ... mu
da calefacta et alia quoque talia ... quia ...
quod ... multum ut ... postula
vit. Adhibe et sepe cucurbitam cum flamma
longiori que in umbilico posita dolorem estima
tur mitigat. Et oleum calidum ... id facit
... adhibitis hiis omnibus quod dixi adhuc
dolor permanet causa non ... ad hec debes et
illas potiones dare que opium susceperunt quod
... ... posterum ... leditur
... et causa non sanatur ut est filonium
... omnibus notum. ... mel ... ex hoc me
dicine ... corrigere quod ... ad ... non
... tu talia medicamina ...
.i. dolores ad ... mitigativa ... non sa
nativa causas et ... virtute sopientia sunt
ut est soporem ... non sanitatem ...
athanasia filonio et omnibus que opium receperunt
... potionibus ... consuetis si
... vel certe ... .6. menses. Et ...
... tales potiones ... ad superiora et
... intestina ... mox ... sopiunt
dolorem tempore ... locis ... sic et
illa que supponuntur ... vel colia que inferiora
et grossiora intestina ... sopiunt dolorem quoniam
... vino et difficile ... accipere me
... ad ... intestinum sic
illa que ad inferiore ... apponuntur medicamina
non facile ad superiora perveniunt. Multa est in
... membrorum ... quia ...
... ut medicaminibus que
perveniant ad locum ... et non est ...
longo perveniunt spatio ... quod ... primo
veniens ad hoc non exercita virtute sunt. Illa ...
ventositas que in carnosioribus et ... locis
et ... si consistit dolorem ... scito
... illa ... medicaminibus que receperunt
... resinam ... adipem leoninum atque
... vel aliis ... que dixi esse
malactica. Cognitur ... ut medicamine illo
ad hoc talia que ... dyaltea et diaquilon ...
... adminiscens quod ... dixi
esse malacticos adipes.
Ind ... cum ... esse ... fiunt
dabis in potu ... mastic. ... .ii. ... sicce ... .i. et
... cum suco plantaginis colliges et dab
is ... avellane ... resoluta et ... fortis
... ... Cognoscens autem ...
... dolorem ... vomit et ...
dorem ... ... atque ... se

tuss. na q̄ macui man' plu por ardens
nimis q ex nat͂ stō.
Jeiuno ex mō fig' stō; uexauit illi hys
sue sig̃ i ueles q nō h' calis cum meum
nib sui eunt adhibēdo sui pos acet' Et
simum fla undis i stō ul' iore uētē ee
ogesti tollēs desen indice molli. ʒ. 6.
amillis opti h. i. limsie. ʒ. i. ysopi. ʒ.
e. h' i aceti ser uno pōre i sides q
deu lēto igne cōqs don̄ adimet aceti
redeat q colab' q p' aceto q melle tēpab'
cuum coqs chusq; aceti ɔsumā q ad mell'
depsitate redigā i sic mi dab' col'. ʒ. i aq̄
calā q asoris epithimā poliātion iuc̄is.
Juō i stōēs
stō ext̄ ul' dēsiōes fasiclōr poly h'be et
mite tōr i aqua diutissie cōqs q hinc ad
des aq̄ pip. ʒ. i. apii seis. ʒ. i. q mll' coct'.
i. q dabit' q foris epithimā nuces ul' di
asansiui i pomto. Siat dō l' utior stō
ext̄ fomtab' olō tali storac. opti. ʒ. i.
absithii pōtica florū. ʒ. i. aloes. ʒ. i. i
mastic. ʒ. i. h' i litro ligatū i sides in
oli. i. ʒ tutti cimina. i. q coq's don̄ uin̄
ɔsumā q h' diutissie fomtab' stō q epi
thiā iuc̄is dyamelli loco dabit' q bibe
cinū assatū mōca q apii sem̄ medicū
e aq̄ i qua rosa decoctis.
Jnimia uoiari uexat' q n̄ tenē possit
aneti sem̄. ʒ. i. pipis. ʒ. e. cim. ʒ. e. tri
tab' e aq̄ i qua decoctis mta q mala ci
tonia ul' tenuas sumitates uitis q sinō
febr' q addes uinū q dab' max' cum dō
mitū q de foris cataplasmab' palmi'
i uino decoctis q mala siluitib' adiū
farina d' pane trismatiō l' dendia. Si
n̄ singultatio ma ext̄ ex frigore stō da
bis pipis. ʒ. iiij. castorei. ʒ. i. i aq̄ calā
Si uō ex calō humore i stō id fuit q q
mordet' se i stō ul' comedi sēsit dab' te
pidā aq̄ sans adhibēdo q pēnis i o
leo i fusis i guttute i missis uōitū p
uocab'. Si ad singlūi q ad freq̄us stēim
tutitū aq̄ frā q acet' q nitri q mulsā
bibat q anisū q aneti q ruta i uō de
cocta q aristologia q abrotanū sil' si
met' subito fēi q n̄ spat' fiat.
Vnc d' apātib' e dicē uolo h'uit d' col
lectiōib' q sub putōib' q ex diu'sis ou
ūr cāis. na sepe stōēs q ceu sipulam sto
nodes si male curet' fiunt api. Et p'ta
aut ex ip'i loci humore i q nascit' cor' q
ex aliis cor' ptib' illo i loco ɔfluētu. Fit
q aliquot ex uapor' sp's ul' uētositas
corupte. Aliquot q ictōib' sāgui'. i.
globi q dū ɔstet annexō s' spū i a p'aib'
incit' q n̄ sin sanie. Aliquot fiet q i
ipiz sanie q dū finst' cūm rep'iūt' put
tatā e g' api e p' sic uior ɔstet' i dumiq
e tuboē q igeā feruore atq; cō' n̄ sin plēu
ul' ɔfictatē pricē. D'ui e matuuit p' ɔp'
tēch digito ɔtinēs i se sanie purulētā
carēs dō' atq; feruore. na i p'i caigi se
n̄ pātā p'm dāt; nūc n̄ api n̄ refugit q
cito qō' i q d' foris nascūt' q i cutib' api
ta sui picalo sanāt' q sin adiutorio ali
cui' me'. illa ū q i cui. i cor' q i ipis uim
lib' ɔsistūt' uiuli tactū q carētia ū fucu
le ɔg sciūt' atq; sanāt' q2 n̄ sin piclō fiūt
si signis ppis adūtūr' extū ul' pōe ipor'
mbr' i q b' nascūt'. Prim̄ q dē suma
diligētia i q rēd' e adūtēd' q2 si i splāē si
i iecore si i splene si i latē s' costas atq;
i ipō remene costar' ul' i ipō thorace stō
atq; uēt' ul' si i matrē ap'tim oriūt'. dim̄
potiōib' me'. ad h' p'pe fiuiētib' q foris
cataplasmatib' uēd' ul' ep'lis atq; m
lib' in q b' cum distigāt' cū cū sic cē aut
ēte si tomi si potūt uēd' e g b' cū mam
resat q mimā dō'. Et q2 siep' fe. ex h'
nasat' ɔsi' e dicem ipor' neq̄d ex h' opi'
accedat. Cum h' g' apm q d uoluūs
cū maturē q rūpē ul' siccare cataplas
matib' aū p' aq̄ calā ma lactea i q deco
ctis cuiusai fomtab' diutissie laq frēq̄
e purgēs olō calō. deiū pollinē trīcū
temissie cb'ratā e aq̄ q olō mēco deco
qis diligēt' q cataplasmab' q usq; i
matēt'. si uō uoluūs rep'me q p'hibē
sb' purēt; ne loc' q pāti ɔuīti q dat ad
sanie fiuies d' p'pe cataplasā i aq̄ et
olō diutissie coqūs. fēsis iuis i p'il
cāe h' el q dyasoreti me'. uadh p'ims
fēmtate h'is salē q h' n̄ q opūe i fuino
dūcē. id' p'iat. Et farina ordei sil' coq̄t
q cataplasā fiat n̄ q ordeū mag' siccat

prius aut purgorigat. Verior non primus
si sit opus et in milior dicenti. Oportet preterea
dico quod non sit nimium candidus non multum habens fu-
sinis si magis diaforetice facias cata-
plasma si canis pingues diutissime coquantur
usque liquefiant dicitur in spissitudinem mellis re-
digantur et in ablatis caseis cum cimolea sunt de-
colatum quod ea similiter prime admiscetur et eo
quod cum cataplasma est. Si volo ut scias quod
pollines tritici ad suppurandum aptum est sim-
cat accipiunt quod propter perunctis calidus sit. Or-
dei autem farina diaforetice calidus est valde
plus autem oportet mescere etiam est si magis diafo-
retice quod perunctione id est mundior ad suppurationem
quod ad diaforesim si ingenitum tensionem cuius-
cumque loci incisum aptum fuerit indiget. Sanguinem non co-
piosis in satis prohibeatur per plagis et in
cataplasmas ordei farina non dici.
et sine sensu ex his brevibus rursus prohibitionibus
cum scalpello verum plagis quae sine dubio spis-
situdinem et pinguis humore consuetudine sua in ter-
lacio quae glutinare quod alium non per ...
dissicatum et plena ipsi plagam quod fuit excisum
siccitate quae vulnera curam quibus talibus cum
talia sunt ipsius tamen dumtaxat et si indiget
mundiore si diaforesi addes in ea aquam non
calidis decoctis ysopum vel originum et est
utile. Si vero plus volumus loco siccare addes
cum his sal quantum sufficere arbitratus fuerit qui
facies cataplasma de farina ordei et nos
cum volumus siccare vehementius sine satis habet
fortissima farina. Item perlectum sive fuerit fiat
in his cum aqua. Si monet dum his farinas dili-
genter condire amicus loco ne nimium
siccando scelirosi facias quod si fit iam adin-
ventis illico sic occurrens. Decoctis itaque ci-
ceris agrestis indiget diutissime aut
breviore. Et si indiget necesse est addes ut
est dicti canis pingues dum aque colatur
farina admiscebis et adipis asini vel
pullum quod sufficere extimamus. Si sibi non
adesset adipe porcino utens plus et ipsi
commemoratis indiciis si opus fuerit utendo
sicco agrestis decoctis admixto adipe
preterea quia adiuro quod si eius sicut indiget decoctum
itaque illud quod tamen sit perducte et mirabilis diafo-
retice est et lotum tamen virtute fortiore siccatu et
valde diaforeticas si magis diacoctare
indiget et siquis autem volumus in illud de quibus
est dicti indiciis necesse addendo est nominatim
adipes malacticos. Nam sicut his vero mun-
dificatis quae est cum siccante vel humore loci non ipsi
scelirosi facies id est duritie insensibile quia penitus
difficile solvere potius in lapidem et in his
talibus virtute diaforetice est necesse est mun-
di cum malacticis adipibus. Et si diaforeticas
cataplasmas incenditur et ipsis oriri id est
mole duritie vel collectionis non posse minui
aut siccari. Si ad scire magis et sufficiente re-
decoctis vero cataplasmate quod est dicti id est far-
na tritici quod morte maturat et ad suppurationem et
scire addere et est in maturandis aptum et
mollescentem ad secandum. Secans adduces virtute
loci vel membris consumentis in magnitudine aptam sinua
si duabus sicut vel eo aptum diebus id est secati
omnibus plagis secando sit siccatum yporesi
id est non deseret toti euiab perfecti signando fuit a
aptum. Si parti non non maleficiat aut clusterie
Et non rotunda fit secando aut inmo mittere fo-
lium quod de virtute non sequitur vel sub ascell-
is sit aptum et si opus fuerit die in die humectas
utens si non dum ne scelirosi facias. Tria
cado in sceniore cum his loco mitte, hillan acedie
vel austeritate humidis similiter cum siccantibus
et mollientibus qualis est exemplum dyamegiese
vel alcuna cummeno vel dyaseniante. Et est
refrigerantur manibus tepidis cum uno et in
ducium in licinolo super pannis. Si vero dissolutum
indiget et sordidus aptum secundum id est quod facile non
possit adherere fit cum eo pruriat subparatur
quod cautis ipsum ut primum continuus nimium siccare
virtute admittit. Et dicit colphus id est quod sine
pedes in eius non in suo tempore secat. Tunc et maio-
ris cum diligentia opus est quando soli humectis
cum facere fistulas et necessitate amittere
loco et qui prosecando recte de uno loco ad aliud
mittere debes mulsa lavare aquam et tunc ipsum
gummi vel colum perfecto quae est pigmentum fuerit mulsa
cum dum de uno mulle lavabis paululum te-
nue sui circum sui ossium vesicae aptum
porcelle et in ... vero quod dicitur dyamalaucenum
meum mox in illo oleo rosaceo. Tempus vel me-
quod dicitur visibilis et male repetes pendere amussium
vel in pulcam infundes dum licinolo tenuis
sit carminato claudes plagam vel os
ipsi colpi. Et cum indiget mundificativa iam cum

⁊ frō uulū carnosū atq; mūdū sup
pōēs pā collectiē ēpli; linlin q̄ aspal
tū ul' dicōme l' meline l' cēre q̄ recapi
nt' lintigie .i. spumā argēti ⁊ ceib' tu
lia mēe q̄ pl's fuūnt certa tm̄ fiction
fi' ūtute ⁊ mag' exsiccante huōrē .lcq;
utiliā sūt hec talia ad pacoles; ipen
gunt ul' alioꝝ uulnerū. Vtile ē ⁊ fi'
ēplō q̄ ad hūes pannacollectiē pū
elin .i. spūgiolā nouā ī ynomelle ex
p̄ssā ⁊ sup ligatā. Et ligatūā acālec
.i. ab uno scapiat fīlātōū rep̄are tū fi
mat ueiēs ad os uulnīs laxiō puo
secāte dū trpeat resuato u̇ si sit ūg' ī
brachio ap̄i ⁊ os ipī ul' aptum ī cubi
to manū suspēch ad huerū uulneꝝ ūt ī
huōr possit adhuc ul' ad os uulnīs
defluē ⁊ ī ānis r̄cāne ⁊ ī altū repete. Et
ī alijs q̄buscūq; locis obsuādo fuīes sīn
dū ēpli. Si pōis forfice apices ut ꝯ o' uul
nis sit aptū ad euōē; huōris l' saniei q̄
tū ē ultimō colopices q̄ tēia die aufer
manēte ēplō pacollectiō. Et scito pi
colisū fi' o pūē si saniē; meātū ⁊ cādiū ī
digūt; h' incidīs exire ⁊ si in; ōō in nulor
aut feruorē loci ipī q̄ pūti ⁊ si id fiet cūt
oīō scito pacolesū fūī. Si ū tēia l' q̄rta
die ad h' sordid' ⁊ ī digū h' huōr l' sania
exit ⁊ ū pūa q̄ ē ōō sciās ū ēē fūī paco
lesū; ⁊ t̄c mēe ūteis q' ū recap ceīn ⁊ dī
cūtū q̄ ū ūtute sicut ē ⁊ ū tū pacoletiē
q̄ ꝯsiciat ex metallicas ⁊ olō sicōio ⁊ ac
to; i. lā ⁊ fistulas h' mēe difficiles ⁊ pfū
das scio me aliq̄uiēs cūn̄e sordib' ple
nas. P' nāt liueua dilui paulisp̄ .i. fi
stulā ⁊ cū hū pūgāsse; si pōim h' mēe ⁊
mox pacolesū feci ⁊ cāz ad integrū. Sic
⁊ colpū sordidū ⁊ multū putridū; huīc
mox p' liuua scito diluēd' ⁊ pgand'. Dū
iomelle .i. uino ⁊ melle lauād' ⁊ sic h'
mēe. Si pōd' ⁊ dī' spōgiā ut dixi ligādaz
ad h' talia optimū scito ⁊ mel ū mē cocē
⁊ dū sūblatū ab igne tepefcō mūtū mō
car aut aloen aut cēte t' mūs mānā te
nuissiē si' mittes ⁊ sic ī licolo l' ī molli
aliud īducetū mō ēpli tepid' suppōē. Sili
mō ⁊ cēntaurea tenue ⁊ siplū ⁊ alit
sicū ⁊ h' sūmā ē melle decoctū ⁊ utēp
ēplo q̄ h' ō pacollectiō fit. Si ū ī adicito
melle cocto ⁊ tep̄en ⁊ foris abig' pōito
si in ītēd' scito ⁊ pmisced' ⁊ dū tep'
fit spōim ū ēpl'.
Vnc dō ē t' de cācēna .i. de q̄ū mōtua cā
ne sanie ⁊ adiutrites ūg' dic sqlere. ī
Dixi ei cācēne ū p mortue carnis fiād
h' morietes ⁊ nescio q̄ ualu ēq; uite sī
q; retinētes ūg' q; h' ōrore sedute nā
ūg'sis dī cato ul' m'bz q' peit' mortuū
ē ⁊ sui sfū ⁊ ūō nz sentū nz ignē sētit. nz
sip̄ugnū' sēt. Vn ē uoluīs aufēre peit'
debes secare usq; ad uiuū ⁊ usq; ad eū
locū q̄ sanū ē ⁊ ī ū h' d' mortua cāne rēane
at ⁊ dū cāncrū ⁊ cācēna fīd'. Illa si pōq̄
ad h' ād sfūs reūm; ⁊ ū peit' mortua ē
fireq; ū sanificātoē ⁊ scalpello pgnb' at
q; cuiabū nē uultis ⁊ pfūdis plagis nē
paucis ⁊ lemoribz ū loc' itaq; caē posiu
lauit. Deītō ei sāguīe ē mortuo ⁊ cō
sūcto ꝯsidā loci necītute ⁊ q̄ ueue ⁊ āie
nō h'nt exalatōe; atq; nāle pgāc; ⁊ iō
pt' sanificatōe; utēīs ill' mēcanibz
qb' puēenta ul' putēa sanāt' uulnā
.i. sūmā ordei ē aceto ⁊ melle decoqs
⁊ cata plasmab' loc' idē fac ⁊ siue sūmā
ē aceto ⁊ melle coctū ⁊ appōita ī sinō
luīs uelenū siccant loc' ad des h' ād
salus. Dū si sint ap' uteris ⁊ triti scō. ā
droīō ul' m'i lsq. ualuissie ei adh' talia
fuites huicē loca resolues ē aceto ⁊
uino frisci. Moneo tñ te ut sp̄ attēdā
ad q̄litatē ⁊ h'tat' cor' ul' uiute ei cū
adhibes h' mēe. Si fortis ē ⁊ dur' cor' fi
cile ferre ui mēe. Si moll' ⁊ tenuis nō
suffere pt' necē ē ei talia adh'rē ūtn'
mēe qualia uidez ⁊ cor' q; ūr ⁊ mul
⁊ ī fūs multū distūr ⁊ ūtute ⁊ cor' ⁊ si
d' inte fit q̄s ⁊ ope con diano ul' site
ulx ⁊ oñoēs ⁊ ī uiueīs ⁊ seuex ⁊ si so
lut' aū ī solut' fit q' pati h' ei hor alū fo'
tissīe uiutīs mēe. Aly ī becillici peui
sicū dicī q' cor' tenā ⁊ ī sūmiora sūt.
mg' at ul' mbea ualida ⁊ mg' fima ī
siqū ex seatīs ⁊ excidīs ad cor' m'bu
ꝯsidāb' ūtute m'b' ipī ul' loci q̄lita tē ar
q; ūtute q; aliq̄ h' oxeito ꝯputūt sine
gligēt' auēt' ā mro; sētiūt mēmini

bitumina .a. cum .vii. siquidem necesse est apponere
vel excreante ad cor corporis membris usque ad
finem sane carnis abscindere sunt non putridi
carnis reliquias si magis de uvia autem sana
carne ad auferens sic et melius et carnis
cum iam cicatricum appositus locus postea fo-
lio tenero cum sale trito corpus perlegi
scam .i. combustio igitur cadet et fervor mi-
nuitur. hoc et ad mortem sunt carnis utilissime p-
dere et mox appositum et per totum sublato
porro pulvere cephalico cum melle utere et
citius cadet sanum. Et mel si decoctione lordi
polline admixtum aqua et oleo cataplasma
hoc. Evacuat et escaras medicamentum quod dicitur tetrafarmacum
et macedonicum si diligenter apponatur et aqua qua
medicamentum quod subponitur fuerit quod ad
sanitatem eam adducit. Nec non et paris cum
apio medii lactis mixto tritum et appositum superpositum et
separat escaram. Idem facit et illinitum sine melle
tetrafarmacum et primaci mox. [illegible] et acor
Qui si mollis corpus est quam patienti sufficit sibi sum-
ma tamen si cum melle adhibeatur et ad evacuan-
das escaras .i. ustiones. Et etiam masculum
quod cum melle idem facit et medicamentum quod dicitur matheoci
et isidis cum melle solutum. hoc medicamentum adhibi-
tum escaras resolvit atque evacuat. Et
excedunt escare circulos carnis cum
medicaminibus que cito hoc talia cicatricem
consumat.
Circa ne de cancro vel de cancerosis vulneribus
dicere dispono quoniam usque .i. omnibus propter modum
corporis locis sit nasi scito si maxime propter in ma-
millis mulierum que non purgantur menstrua natura-
lia quod tempore soluto et egritudo medicamento purgantur
mulieres sane fit et difficile hoc et alia con-
tingit. Nominis tamen generaliter cancrum ex multi-
colore nasci .i. ex nigro felle humori-
na et imminente et corruptela de cuius ori-
gine in alius dicens iam. quare ex sanguine fece
nigra et spissa vel turbida ad modum fellis nu-
tro non ex coctione fit propter fumum vel nigra
quod splen ad se mittit. quare si patienti hoc ea humi-
ditate ... vel [illegible] iuxta corpus sunt
unum et celestinas. aliquot et [illegible]
das spargit quia non potest splen totum humores
ea de se trahere atque consumere in fimus ipse
vel in veritate humoris sunt. non effundit
vel in vicis vel in acute toti corpori maxime in

similitudinibus .a. similiter et facie in manibus et pe-
dibus et de elefantia. Aliquot oculis autem in
mamillis et in matrice diffundi quod dicitur cancer huius
venenum colorem non consedit hoc tali humore
plene atque tense sanguine corrupto nigro ac
quasi spisso quanto nigrior atque insanabilior.
Et in mamillis quod saepe videmus cancer solet effigi-
em atque formam suam et similitudinem accipere. nam
sicut illi pedes in hunc venae protense exeunt
per circuitum. quod quidem cum mox [illegible] medicamentum et [illegible] anob
cumida. Invenimus autem medicamentum in illo [illegible]
scio aliquem potuisse sanari si in magnitudine
excrevit et totam mamillam tenuit dubito si
sanari non curatum. quare [illegible] veniat
et [illegible] .i. fervor generatus fit ex quo febris solet
acutissime nasci quoniam in sordidat et pri-
cipium mortis inferre et [illegible] constituunt medici
sibi quod non potuerunt vincere. Ergo mox
ipsum purgari eos sicut per purgatorios ille
quibus multum purgant humorem ex quo hu-
mor cum nasci et diu scito idem est faciendum
quod diu minime cum ante purgetur. Si non purga-
toria adhibentur talia utilissima que repuit epi-
thimi. [illegible] qui obsistere atque impediunt
superbibere sanguinis diminue flebotomia
ad uno in omnibus diebus purgatorio purgationibus
de quo dixi. Et similiter cantus est agere [illegible]
purgantia sunt vehementer que si quis aggravatur an-
nor est quod hoc patienti minime hoc facere potuis. Ipsi
autem locus non cancer est sucio vinculo et illi-
nes sicut per que cancrum maxime adhibentur talia. Qui
si forsitan voluerit is quod patienti ideo sit autem
cie redimi fuit illi per plagam succi coquant
dicunt autem vesce coquatur sucum hic ad
misce medicamentum quod dicitur diapomfilagos
et in modo coctum bene temperatum et illitum in dum
adhibeatur vel cerote nimo medicamentum quod dicitur
diafenicone. Sili modo permisce succum et
utere. nam cancros iam vulneratos istud cum
medicamentum magis illo quod dicitur diapomfilagos
quod recipit pulverem plumbi usti lavati pon-
deris librarum ½ .a. psimmithii ½ .a. cere
½ .G. olivi ½ .G. tunc supra et restrictum
sicut quod sufficit et coquens sunt et unguentum
ut mos est utere. vicem necesse est lavare
fingere morum suce. hinc possimus dicere
tale adhibendum est videlicet sucum ptisane et
lac decoctum cum oleis malvam [illegible]

blem. De pisib; aut dab' oēs saxatile
de uolatilib; oēs exceptis q̄ iā q°
nūc ꝯsilueuit.
Lesūnosos aut eodē mō cāctos ut en
nini qȝ ut dixi ex eadē cā huous fi
ent ꝛ no mox i pncipiys eisdē pgā
toriys atq̄ flōmo subueies ꝛ hiis
pꝛe tinaci q̄ doms dyaadues exipi
satȝ cui ꝯ fectūē; i fāma ecunēis hes
descēptū quā ꝛ resolues cū olō cedi
no ꝛ pūges loca q̄ pntuūt. Dab' ꝛ ipi
ui pis edendas lo i elesūnoso ꝛ mīā
bis effcū utilitatis eaꝝ quas sicca
bis sine dubio ut māsos uides duē
p' absīdes capita eaꝝ diū unuut
diū caudas .e. digitoꝝ spatio exu
tiaq; pte ablato meias q̄ remāsit
ptes apies ꝛ āq cūiq; ic sūt ītesliā p
huies ꝛ diluēs c̄ multa aq̄. Ablato
iāq; corio deide i patella coq̄s ut an
guillas leuc coxō ute .1. aq̄ mlto oli
uo ꝛ sal' ꝛ adiecto poīo ꝛ aneto et
coq̄s tā diu donī madide sūt carnes
ꝛ spine possīt auferri ut dab' nesciēti
pāguill'. Solet nāq; h' o' coriū di
mitte sic sp̄tes. hiis aut qb; h' sunt
pruritus ꝛ noue cutis reaspiratē;
ꝛ sanitatis itegre h' colorē ꝛ h' o' ut
dixi ip̄i i cais utilit' faties ꝛ sana
h' iuetātis ū ꝛ i inditantis sel' rep'
mē mag' q̄ sanare sup̄ficies ī uiciōi
b; ꝛ acciis talib;. Inueait max hec
cāe i egrypto q̄ īa leva diu aciis uiūō
ꝛ cibos qȝ amatiae amatheus ꝛ
lētem ꝯtinuā ꝛ salsamen multa ꝛ co
cocleas ꝛ carnes asininas edunt ꝛ
alia talia q̄ crossiū uiliai nutriunt
humorē. In ueniūt' ꝛ hec tales cāe in
gēmani ꝛ capadocia ꝛ misia. Sim
niores lōge ac leuiores ad curād diu
a p'scītis aut difficilime repuuia
ꝛ placis copiositatē q̄ max' innuit
ꝛ aciis tēpie. Hec sūt q̄ tibi breuit'
uoluisti expoi atq; tradi ad exiti
festinātq phrasēcīq; ad pegnatōē;
no v'acteis mcan iudi; onas uel
aīs q̄ ex̄ nē rōnē nascitr̄ .1. glādule
ul' meliaedis ul' diachetromatibus
atq; sicca tomate ꝛ d'aliys talib;
q̄ sēro posse curari qȝ ih talia dyaso
retias medicaminib; ꝛ epiplasticas
ul' siccare ul' spgē ul' colligē aut ad
sanē pducē atq; sanare sin piculo
potis ꝛ sin dolore eius q̄ patit' quoꝝ
medicamini ꝯfectiōē; rōnēq; ꝛ i h' li
ꝛ ian latas sbtilit' dixi ꝛ i sanācenti
eis āplissīe tradidi que te ꝛ itelligē
ꝛ āplecti o' scio. Ex qb; ꝛ ydrocelicas
.1. aqua ec̄ testiculos adunata poti'
siccant ꝛ ydropicas sili'. Sic tu an cāe oi
gine optiē itellexis .1. de sclirosite
coris ul' splenis ut iā dixi cū ydro
pis orta ē sanata pius scliros ydrops
nō eit qȝ mox ꝛ facile sanabit' sbla
ta eāe origine. nā ꝛ ydropis curō i
tua ꝯsiut diligētie rōne. p' ū origo
cāe sanet .1. ētiasis ꝛ sclirosis dyaso
retias diligēt' medicamib; sic iaȝ
dixi. Deiū ut aq̄sitas hīiōris sicce
ꝯgruis potionib; ꝛ diureticis puesi
cam ꝛ postea gīnasticas ul' aliptica
b' ē eratatioib; ꝯgruis ad recapitati
onē coi' exlausti p'stineq; itutis
ꝯ medietatē. b' ꝛ sapiēti ꝯsilio tuo ꝛ
industa atq; pudo potis sili ratōe
curare. Si uero pmisit diuinitas
ut possi; sic disposita uix oīa ꝯgruis
ꝛ locis ipi qui pui' nāȝ scribē cū reuisi
fuis deo fauēte icolumis h' sēptaꝛ
bn̄ digesta a nobis accipies ꝛ siqua
alia te absēte ꝯscpsi. qȝ ꝛ aici mul
ti quos nosti silr' petiūt ū cum me
cheduī quātū possū scienā oīū; cā
ruȝ curatiōē; ꝯscriptam.

Explicit lib' Galieni de febrib; ad
amicū suū Glauconem.

Deo gra ti as am en.

Viro provido et discreto magistro Rosello de Aretio medico pape. Frater Guilielmus de Morbecca ordinis predicatorum bene valere et semper optime agere. In his que pridem transtuleram ex greco operibus hoc inter cetera continetur ut latinitati vestre quod adiciatur labor meus, quem finem sine hoc opere actigi, illi gratias habeo agere qui dedit consumare. Si autem aliqui forte videatur quod ea que in hoc libro tam copiosius in aliis plenius quidem habentur exposita, tamen iudicetur superfluus esse labor excusset me vestri instantia que cum quanto affectu id egistis vos ipse nostis. In principio autem singulorum librorum premittuntur capitula ut lector quilibet mox in promptu habeat invenire aliquid quod de cetero erit alimenti.

E his que in alimentis virtutibus non pauci optimorum medicorum scripserunt ponentes in multo studio theorica. Quoniam manifestum est fere omnibus earum que sunt medicinarum aliis quidem ei adiutoriis non in omni tempore utimur, sine alimento autem non est possibile vivere neque sanos neque egros. Merito igitur studuerunt plurimi optimi medicorum diligenter considerare eas que in alimentis virtutes. Hii quidem dicentes eas esse inventas esse ex experientia sola. Hii autem et ratione venatione consimili volentes. Quidam autem et plurimum ratiocinationi attribuentes. Si quidem igitur sic in geometria et arismetica accidere de his qui scripserunt de alimentis nullum utique oporteret nunc nos habere laborem scribentes iterum de eisdem post tantos et tales viros. Quoniam autem discordantes suspectos se invicem fecerunt non est contingit omnes dicentes verum necessarie est discutere ea que ab ipsis scripta sunt, iudicees in reprehensibiles factos. In iustum enim est cuivis quam pro aliis credere sine demonstratione. Quoniam autem demonstrationum duplicia sunt principia, sensus et intellectus: quis autem ei ex sensu aut ex intelligentia evidentia omnis demonstrationis et fides incipit, necessarium est nos aut altero horum aut ambobus uti adinvenientes propositi inventionis. Ex intellectu autem quibus his que per rationem inditis non omnibus similiter facile apprehensibilibus. Quoniam et adhuc esse non sinceram et exercitati apud eum certare ratiocinationem in occurrentibus medicantibus melius ab experientia incipere et manifestare que per hanc sola inventa esse virtutes alimentorum non pauci medicorum pervenerunt. Empiricos quidem igitur forte utique quod contemperet quod laborem et studium fecerunt vana gloriose contradicentes his que prius inventa sunt. Diocles enim quantus erit dogmaticus ad huc in scripsit tamquam ipsis sanatoribus ad physicum. Cum quod igitur existimant habentia similes sapores aut odores aut calliditates aut quod aliquid tale eosdem habere virtutes non bene putant multum enim a similibus dissimilia. Ostendet utique quod sequitur non enim utique pervenerunt secessum autem urinam aut habitum aliquam virtutem aliam unumquodque putandum esse tale quia calidum aut frigidum aut salsum est quoniam non dulcia et pungitiva et salsa et reliqua talium easdem habent virtutes frigidorum naturam; putandum causam esse eius quod consuevit accidere ab uniuersis ipsorum quidem sic enim utique minime peccabit quod auditur. Putantes

aut eam; quod oportet unumquemque dicere
propria alimenti aut egestionis; et ad
talium est unumquemque: videtur igitur per quod quod
ad opportunitates non est necessarium; sepe quod
tale dicimus quia multam etiam modo quodam per
ad silant quibus dicimus secundum naturam; ut non admittant
nature peccata. Adhuc autem peccant alii qui
ignitam et non confessa et inplanabilia sumunt sufficienter
putant dicere eam. Sic quod ergo causidici
quoniam putantibus oportet dicere eam; non autem
de circa aut magis hiis que per experientiam a
multo tempore deprehensa sunt. Causam autem contingentium
conqueret quoniam quod dicitur fiet penes hoc non autem
credibili. Hoc ergo fuit illa diocles putanti
experientia sola cognosci virtutes que in alimen
tis et in esca que secundum nutritum; omnis sicut mex
ea que secundum sapores existunt aut et ad que secundum proprietates
plantarum non meminit ipsi. Dico autem
secundum proprietates plantarum omnis sicut quemcumque alijs omnis
omnibus usus sunt anesitheus altius quod
virtutes in medicinis plantarum esse insinuant
altius quod in stirpibus sicut et in foliis et fructibus et
seminibus. Et quod ergo ex experientia est doctor sic
et in multorum sic et ciborum facile digestibilium et dif
ficile digestibilium et convenientium et disconvenientium la
xativorum ventris et constrictivorum omnes sciunt
et similiter quod de intellectu ipsis absit. Fal
luntur autem in hiis ipsis non pauci sic damnati
de facientes experientiam sic et in hiis que dicuntur
simplicium medicinarum consilia; et consilia sunt falli
mina utrobique; propterea quod et scilicet hec preter sic
determinantes quibus autem dictis quod infallibiliter inve
nit virtutes non est secundum mea voluntate quod sel
de quali re consuetum scribere in multis tracta
bus de eisdem causis recte scire. Et quod ergo
sunt facere nec hoc permittam nunc solis deno
minationibus capitulis secundum illum medium quod con
maxime misceri evidente hominum. Inci
piam autem ab eo quod in ore habent omnes de quo in fre
quentibus consistunt. Mellicratum subducere
ventrem omnium; lenticulam detinere sic et aliquos
ad neutrum putantibus ad hec omnes ci dicunt con
stringit quod ventrem per mellicratum laxetur autem per
lentem et aliquos iuvenem carnes bovinas fa
cilius digerentes quam petrinos pisces ego
autem experimentis investigavi. Incipiam
ei a posterius quale quod sit hoc eveniens
ipsis insinuat indigestum petrinorum piscium ue

nequaquam aliquod secundum venterem ut videatur sicut
esse plumbum aut lapidem aut lutum sic etenim
nant aliquid cuique stomachi indigestibilibus sensum aut
mordicationem quod ipsum nichil secundum aqua inflationem
per eructationes sensus. Dicimus hijs quidem di
venit quod ipsis evenit eructationem; magis
nidorosam. hijs autem mordicativam. hijs vero ambo
horum ergo compositionis diligenter que secundum eorum multum
in eo accumulatam colam in. inveniet secundum aliquam
disciplinam quod secundum proprietatem dispositionis. Dico autem dis
positionis proprietatem que diversitatem; aliquibus que est exemplum
ad intestina defluens eos. ad ventrem tenuitatem.
Contrarium autem proprie; quoniam hijs existit natura quod
calidum acutum et mordicativum et ut ita dicitur
ignis febrile. Accidit ergo que difficiliter corrum
puntur magis quam que de facili ista digerit: quoniam que
quod facile digestibilia ut facile alterantur
et corrumpuntur quando autem difficile digestibilia sunt
difficiliter alterabilia et difficile corrumpuntur.
hoc ergo quando appropinquat multe caliditati digeru
ntur magis quam si appropinquaverint nervosi infra
febrium. Secundum hoc ergo ratione; quidam bovinas car
nes facilius digerunt quam petrinos pisces. Et
lenticulam autem quibusdam exaltat magis quam de
tineat ventrem secundum quod dicimus tale ratione. Quam omnium
sit autem ante in libro quod de virtute simplicium medicinarum
sic in hijs quamobrem disponitur ex contrariis substan
tijs et virtutibus quidam componuntur secundum eundem modum
autem non pauca eorum que simplicia esse videntur com
posita sunt tale et aliquid est et circa multa alimen
torum. Non ei lenticula solum secundum causam et aqua ma
inorum fecit et que constrictivam; magis unitiam
compositam habent naturam ex contrariis virtutibus. Ipse
ei quod solidum unicuique eorum tandem speciali
stomachi ventris. humidis ei dispositis ad se
gregandum. Eundem autem demum ex decoc
tione fit ei aqua in qua unumquodque horum coctum
fuerit laxativum ventrem fuit at. ipsum autem eorum de
tineat. Et secundum hoc quod audies aliquando
dicentes simplices caules comedas autem alios
alios non valde coctos in aqua vase hunc et
ad olei et garum. in inflatos subito ex lebe
te subducere ventrem. audies autem aliquos quando
ventres difficiles decoctionis caules pro
ponentes ad detentionem; ventris. Preparatio
autem caulis talis est hoc cum decoxerit ipsum
in aqua hunc quidem totum diligenter evacuant
ex lebete. aliam autem super immittit puram;

— alii non paucam

calidā in q̄ ueni coquit̄ so ut post sin
decoctionē; siquidē residuū hnt̄ p̄pē
humiditatis toti sequetur. Omib; nā;
coctis i humido accidit tm sumē sil' in
tutē illi ī in̄ quo dē eā q sun ipōr. Et hec
cotidie fi in elixōr' uinb; te lic; adi
scē. Sunt ḡ q̄ elixat' sic legum
sine aliis po sine olus q elixatur ē
quidē i simuat gustū nb; ī odorāti
b; unus qualitatē ī uirtutē. Jus aūt
uirtutē ī poita i ipō. Potis aut totum
ubi nunc ppoita nob' uirtutē discutere.
Si elixaueris lenticulā aut caule aū
aliq' marinor' aliū q̄ dixi. dīn codid
is elixatū poleū ī gāmi ī pip. dīn
dederis aucūq; nolūs sic ī si bis eli
xaueris caule; uideb' ei post potū qd
egredite uētre post solidū; aut corp'
fi costrictū. Nullū ḡ mir' qm; fici
torsiones ī uētositates post talia e
dulia qm sil' eū sucis ipis toti corpi
sumpta fuīt pugna ei qdā fit solido
qdē cor' detinēte ī intrahēte mouēte
aut humitat' ad secessū; ita ut si mō
dicis egressi fuīt cessēt sitū mane
re aut ip; necē sit ī torsiōes ī uētosita
tes fi inuēire ātē hoc ē ego difficultu;.
Quā ḡ q̄b;dā qdē uētres ppati sūt ad
secessū; q̄b;dā; aut sicci ī difficultē
egrediētes fz sua nā; utriq; post talia
edulia sitbōita hnt ut utiq; qdē qm
uirtuti sucī coloprīte uētre qm; aut u
tuti solidi. duab; ei cōis obuiātib; i
uin uictoriā qdē necē ē assequi duab;
psistitē; aut reliq. Accidit aut h ī
fz dispōes q̄sdā ū nāles sīc quē aliq ita
aliū qdē colli' flāte qdā i ipo huōr aliū
aut collic' ī ipi flāta. h qdē acetosū
h at salsū ē. h at dulce. h at nulla hm
sibile q̄litatē ī h qd liqdū h at grossū
ī h qdē uiscosū. h aut dispsibile. Et
cole hec qdē in. h at uitellina ī sim
mag' ī uni utriq; mltiplicitatē op
tinēs ut alias colas p̄mittā q apparēt
i corib; ita i firmis. Quilibet ḡ decor
huōr ul' ad secessū; uētris ul' ad de
tētionē; ppt dispōē qm tota cor' di
ctor' edulior' eū ppis sucis i uētre per

uenerit coloprīatur quidē humb; eū
dē uirtutē aduisāt aut huis q sīat. pri
qdē ḡ dicte sūt duplices cāe fz gnis
ei q' ē dicēt differētie pt co sūdē cibos q
fi uētre a ppē dispositū nunc aut ītētia
eū qdā inuētū ē eū nāli dispōne ī liqdi
ī solidis ptib; comestor'. al' stor'. Q
comedūt' eni aut edulia uocant aū
alimēta nō differt nā ī huis inchoāti
noiant ipā sic cibos ī escas fz q' ī v. i
expdimus sepsit sic. Esce ī potus ex
picta idigent si adequale manet et
uenī alibi. labores cibi bibilia sōpni
uenerea oia aut mēctia noia qd ḡ ut
utiq; dnis negligē or; nō eunites q̄lit
aiq; qd utī ipis eū ō sit cōsuetū gnis i
uenī aut scāe cogruit adherē. Videt
aut h celerit aut tardū hēpttransitū aū
ppt eā q a pn' uiā; nāz. aut pp supiduc
tā dispōnē uētris aut pp ppiā sbāz. ppiā
aut sbāz dico cor' q comedūt ī bibūt
qm qdā qdē ipor' sūt liqda qdā at sicca
ī qdā quidē dura qdā aut laxa ī faci
le diuisibilia ī qdā qdē pingtudinē
i ipis hntia qdā aut acetositates aū
amaritudines aut dulcedines aut
salsedines aut austitates aut stipti
citates aut quasdā extraneas medicinale'
uirtutes cogeneas huis q pugnant medi
cinar. Amplex qdē ei ī blita ī mal
ua ī cucurbita uiscosa existētia ī liqda
excellentius q' nō talia subducit ī ma
xime de ābulantib; quiete post ebulliti
onē ipor' sup paruū itū ī cōtinue mediocr'
ter lubricans eū i mora mag' q' siquis re
qescat accūbēs. In hec aut gnē ī mora
dulcia cerasa ponet utiq; sic ī mora;
dulcia ī cerosa. Pepones aut ī me
lopepones noiata pp humiditatē qdē ī uin
scositatē ad secessū sūt ydonei ī uirtutē
at hnt medicat' abstersiuā ī mag' ipōrū
pepones q potes adhūc resticado pte
sorditā nā mox abstergit ipi sordes h
ī ī uinis; euacuatiui sūt. Ex humidis at
ī aquosis corib; sūt ī q uocant cū somi
la ī psilla ī romāli quecūq; nec una for
ter hre uidet' qualitatē gustātib; aut
odorātib; ipā q siqdē uenit ydonee se

luit ad secessum deorsum subducitur differ
entia. si autem non manet et ipsa suspensa non
pertinentia ad ipsum secessum. medicinam aliq
liter talis immo eduliorum eius detinentium
ventrem et provocantium medium aliquid incli
nat ad alterum quod non valde attingit ven
trem pigrum. ad segregandum aut forte ad
distribuendum. Quedam enim detinent ventrem et
istam. Et mellicratum et quibus distribui pro
venit celeriter. non provocant ventrem ad egestionem
sed et inveniens ipsi cibis ad distributionem prece
dit. Si autem non provenit distributio celeriter in
cumbit ad egestionem sicut eo .iii. qui pungitivam ad
commordicativam habent in se ipsis. talia quod igitur cor
que comeduntur et bibuntur mordicantia solum
ad egestionem excitantur partes que sunt ventrem. Pala
am quoniam intestinorum complendi sunt in sermone sicut et
in pergmistoras .i. provenientes et megaloko
ilius .i. magni ventris nominant homines.
Quedam autem subducunt ventrem habentia in
se ipsis admixtas virtutes medicinales
siles ei que in scamonea et colloquintida et
ellaboro. Et quecumque talia talium enim natum
mixtum est ex edulio et medicamine sicut
sinapis immittas in suco ptisane modi
cum quod fuerit scamonee latens ei sic sed
sensum non latebit sed oportet si subducet
ventrem manifeste. Et hoc aliquibus videtur esse quod ab.
v. dictum est in alimento medicine. Aliis autem non sic
solum videbitur intelligi. sed de illo sermo dictus esse
post edulius que in habent naturam aliquam vim
curativam alias in purgativam. nam et hoc autem
non ut alimenta solum operantur sepe sed ut medicine.
calefacientia et infrigidantia et exsiccantia
et humectantia nos manifeste ut quoniam non bonum
operantur etiam corporum nostrorum aliis hominis nutriunt autem
solum ipsum tamen medicaminis vero. per id non habe
bunt certum sine eo quod est permutare corpus co
medentis secundum quantitatem calefaciendo quidem ei aut
infrigidando aut exsiccando aut humectando
permutatum est secundum qualitatem. Quod autem ex cibis
inmolestie sunt cum eo quod evaporaverit as
sumptum ut ab alimentis solum ipsi adiuvi
tum est. Que igitur medicaminibus nullam habe
nt preponantem qualitatem alimenta solum
sunt non medicamina neque subducentia ventrem
neque detinentia neque roborantia non solventia
sed sicut neque sudores vel urinas moventia
contrahentia neque aliquam aliam dispositionem in corpore
facientia secundum frigiditatem et caliditatem et siccitatem
tem et humiditatem conservant autem omnino corpus ali
ter alibus tale quale recipit. Sed et hoc de
terminatio quidam est maxime utilis neque ipsam adio
ele dictum sicut neque aliorum aliquis quos sciam usque
huc perlegi. Siquidem enim corpus hominis sit
in temperamento medium simpliciter conservabitur namque ab
alimento medio simpliciter in presenti consistentia.
Si utique ad calidius aut frigidius aut siccius
aut humidius fit hunc medium simpliciter cibos
et potum male utique quos dabit permutans
eum. Utique tale corpus ad simpliciter neque
distat a medio temperamento simpliciter constitutione.
Erit autem hoc pensum presentis disciplinis sic. Omnia
aut equali distantia distat a medio
ex utraque parte secundum utramque oppositionem. Quare
siquidem forte minus tribus distiterit corpus
a bene simpliciter natura et media conditione ad cali
orem. tantis ordinis et calidum distat a medio
simpliciter ad frigidum. Si autem sub humiditate
minus est. distat equalibus ordine siccum medio
sumito. Sed in hoc non minus est invenire
multos homines consimiliter de eisdem alimen
tis permutantes. Non solent de eisdem
alimentis contendere invicem duo aliqui hic
quidem sanum esse permutans mel hic autem eger
argumentans utique ex hiis secundum que dispo
nebatur ipse ab ipso. Non ad hoc intelligentes
quoniam non unam omnes homines habent eam que apud con
nes. neque et si unam habent et eandem impermu
tabilem ipsam in temporibus conservant sicut neque in
consistentibus etatum et regionum permu
tationibus ut permutarunt secundum presens. Sic
et etatibus et dietis permutantur naturales
corporum dispositiones. Mox igitur ipsorum dissidentium
invicem de melle hic quidem senes secundum etatem
erunt magis flammaticus ociosus quia vita
et ad eos quietem alias actiones non minime
aut ad exercitia ante balneum inperhibi mel
ipsi utile erit. Alius autem colericus
natura et .xxx. annorum secundum etatem existebat et
in continuis operationibus multum labora
mentis igitur ipsi mel celeriter in colam conve
et sic nocivus erit. Vidi autem et ego
quendam querelantem eam que penes eos venien
tis ruinis de hiis que narrabat que
fiat aliquis secundum ipsum collectum erit consimiliter

q· utetur cu sinapio porris et bletis in
cisoq; ab ipsis flatu pungitur plimu
uenter et e ab oibus sithiantibus libitus. i
inusu g̃ i digone passus post pungiti
uos cibos et morsum patiens apud ue
ntre sinapio cu bletis usus no solu n
psuit ad morsum sz d'uus mlto bi
buit. Et admiramus qualiter gnt lede
batur ab hys q pus psuerit mar ad
me redigitur cuz integris. hoies qd
g̃ vdiomis iaute meicine no e iuisile
imalibus falli. Sz mecinis nulla utu
ueca reliquentibus multa i d'riam tiro
remanu mar uitaliu. no ei sipli' quent
ipos dicere ee quide finale digibiles
petnas pisces i ucem aliqs q fiunt
louimas carnes digerunt. Sz utiq;
determinare sic et d' melle no sipli' dice.
fieri appone qbusda etatibus et naturis
tpibusq; et regionibus e psicau et noci
uuz aliqbus qz calis gdez et siccis ois
simu. contrarie aut psicau huius et frig
sui ppetuit sua ppria; aut et regione
aut etatis tales ones sit. Quare
necessarium ui ee ad pure speculatiuz
ostruare ones hoiuz et cibor. hoiuz g̃
gdez qz et quo oz discernere ipas i libris
d' ofribus dcm e sic et de mecinis i hys
q d' u aute ipav. In istiute aut ne ipo
utiq; eit ones cibor dice ut sepatz e
i li de dieta. Qui sz q̃sda e .v. lib. 8in
quosda aut flushois ul anshois ul
erpsotis qua ressemt q ainquor in
ror oiuz. pina aut ipi sz qda qdez
et hec e cibor et potuu sigulor uirtu
eaq sz naz et ea que sz arte sic oz gg
see malys qui h. lector aut naz et i
pe; uniuscuiq; sic oz discernere. Qui
qde g̃ ipe h libellus ple fert d' dieta
sanulat. ps sa enis toti disi itiq. i
Qui aut ponitus etatibus totus unius
i disus iucit de na hois et dieta insc
bit. Sed quide g̃ iq de cib ptinent
forte utiq; qo iacabilit. y. dignu ex
tiabit. pimus aut distat ualde mlt'
tuz ab. y. siiq. Sz h qde uelud ad ex
mas aliqd dcm sit. Cuncaz aut sit dco
ni unor i qua da ule; methodu ref

ferre uidet ea que i cibis dictu. Cum
ei nouit q' ordeu na fridu e et lhyudu
clieatu sic que discernere corpiz ones
q na qbusda i sunt et q sz disposez aaqsi
taz fiant ute oportune ordeo ad e
dulu no solu i sanis sz et i egris cor
bus et ea ptu plasmate utiq; et furina
ordeacea uteret bn q one nouit ipo
ru. Oz aut no solu scire pncipalis
sima q ppriaz uniuscuiq; cibi one si sic
i hys que de meicis oiu sit e et eas q
exillis siut q no mime utiles exillut
multe qde cor q sz sapores sine for
te et oes quedu aut et cor q sz odore
Ex commentatore ei uniuscuiq; aliq'lit certi
to calido sin .sic. et hm. hec qde i porri
dulce. h at amar aut salsu aut po
ticu aut austeru aut amar et pugi
tiuu ui aliau aut n et aliq' sigt p'
aluricon .i. salsuz. Sz ab albobus u
unu aliqd sigt'. ryim aut et austeri
cec gns noiat stryfon .i. stipticu. ad
plimu aut de saporibus oibus i. e. d' ui
tute siplicu mediciar dcm e. Ero;
oso illud opus relegisse q dz hys q
nuc dne asseq ut no cogmu iteru
dice i hys de eisde eadez. Ciborz
ei ut et paulo dixi pus quida quide
nulla notabile in sinuat qualitate
sz odoratu aut gustuz q utiq; et apoia
.i. sine qlitate aquosa appellamus.
Quedã aut stipticitate hnt euidenti
sima aut dulcedine onatu aut pu
gitiuitate sic et salsa qda appet et a
maritudine quada euiderter pticia
pat. Pala g̃ q talia eade hnt ui
tute cu illis meiciar qbus assilantu
sm sapore. Dictu e aut i hys q d' me
dicis cu ppqua qdaz stipticoz n ide
cu alys stipticis opat sic aloes et es
ustuz et calcatu et flos eris et squame
akallintes. Ex admisceri ei sz uni
qsq; stipticitate uirtuti et sic aliorum in
ptculanibus opibus pmittit. h q'ndoz
simus nusaicis i pomo citonio
samonea sic fucimus alii porru qd
euantes q anni semi et quiui replen
tes samonea deu ceci ponentes

adhuc ⁊ assumetes primo dites ⁊ me
de pomu. Sine eusione ei sto sb'on
cit uenter; sic purgatiu preualete qde in
ipo purgatiua uirtute qua ex scamo
nea pomu obtinuit permanete aut
ea q fz pomu ppa sua. no ei unq; de
lectabile ⁊ sapitai nu ⁊ sto agrum sic
qde qda eduliu hnt q da mixta ie
medicai uirtute sui purgatiua sui ap
ta nam facere aliqd. Jngb no o; dice
de al discerne saporu uirtutib; tnq
no o pitib; q fz nat; hnt effice iqeiq;
eisint sliptica qlitas q in se ipa odu
cit ⁊ strigit appiquatia cor. Por
aut alii ide; cor hre q dai qde calefa
tienta suar prin. qdi aut ifrigidatiua i
sic ouidi in hijs q diuntur siplicu
me. na sic ipa miscete sie ⁊ medicor
aliq miscet qn; aliqu i fraia in puc
tu aut pip hec g ut dna i libris de
medicinis ad plimu ellaboratu marie
utilia sut hijs q nuc decet. Et ei pa
culant i pptate unicuiq; eduliorhu
q hec pellegenit i ueni. bletis cu len
tula ei damus nos alii ⁊ au nos em
selices tantu dedit multas sepe i so
lii sanis sine qrela sz ⁊ patietib; ad p
qde g i initium ipi multas bletis so
at penes osuatae a sali medici pl au
gen dulcis mag ei sb ductu e iste. Si
aut no excorticatiua lete elixatus hic
ut effic das pone aqua. du medici qd sa
lis au gen inseces inseciis ap medici
detentior uero qnsq; no orist gustus
delectabilissimu ⁊ marie pficiu; effici
es medicam sil ⁊ cibu no paucis mole
stiatib; actionis diuinis. No pauci
aut dici caues dice oib; q; ⁊ hic ope
dinatoib; sz qs dispoes iueiet patieti
actionis diuinas totalr ei n e pole ex
pientia discurre opotune sine eo q nec p
minuat diliget. disp ei offert q dis
cunt sui cib; sui por sui medicam medica
e aduinatu ad morte talu agitio no
ipor adiutorior. Qm aut i pole sui
notitia eius amici medicar qb; utimur
auxilian hijs q idiget ipis necciu e sic
ali dentitatib; q i medicatiuib; sic h de
hijs q i aliquo pueniunt notitia aut
hec i multo tpe ut dirigit credi tam
expientia ⁊ ex nat; uapor ⁊ hmoi qua
hz unu ea que plat ⁊ adhuc exosiste
tia q hnt fz uiscositate ⁊ singlitate
⁊ lauitudine ⁊ omixatione ⁊ leuitate
⁊ grauitate. hec ei oia faciut ad iuenie;
ipor. ita ut si ad extnea regioe; duceres
uideris ad eduliou q ndu pus uideras
eas occasioes no paucis ad agitae; ui
tutis ipius. Que aut in mesit hec us
scpsit de iudiciib; ⁊ saporib; ⁊ folijs ⁊
fructib; ⁊ seminib; no ualde firma hnt
scia; si deinam expientia iudiciiueris
ipa qndo; ⁊ p ona eit pala. Nom eius
unoquoq; hor eduliou ppa penetrat
⁊ simplicior fmo ee debeat. potimi nisi
i pue opletae alio aliq minori lib q eit
ual artifitiosis. Sola ei certitude qua
pexaimoe; ⁊ doctina artifices oportunt.
Expp h uidet in multi bn dice optia;
ee doctina q puinete uacc fit. Ex his
aut nec gubinatore aliq posse fi nec
alcius artis opifice. Remeoratees ei
sut hec pecor no psta doctina ignitum
Si ⁊ uelit aliq ⁊ hor qaiq; doctorib;
caret stude diliget i hijs que plane
⁊ fz expiat opis equale nos facimus
scpta sut adiuuabit magfice ⁊ ma
xie si sepe ipa plege no pigrescit.
Enuo uidet in
plimi medicor a sfrumito icepisse ppo
doctina qm utilissimu e h sem grecis ob
⁊ barbaris plimis. Sz aut ipor ma
xie qde nuttiua q ualde spissa ⁊ oma
satur hnta toti sua sba; ita ut uiu a de
tib; diuidat plim alimti dat hi corb
ex mole minori sic oha hijs q de facili q
de a detib; ominuunt pt omminutem
aut mira uidet ⁊ lam medicai exiber
alimti ex mole multu. Si aut ⁊ pon
derae uolumus utruq; mole equale
iueies grauiora multo q; spissiora h at
sr colore rubicudiora lauis. Disci
tit at o; nat; ipor no sip osidate ex
triseca supfitie si diuidere ⁊ ominuere
sic dem e. multu ei ee isec subrubea ⁊
spissa appetia intrinseca ipor diminutem

in 7 lassa 7 alln. Et plimi q3 h furfur m̃u
hnt. Et siquis ipis molitis seq̃stranit
subtilissimã farina 7 ex reliq̃ fecit pa
nes q noiant ptrite. .i. furfurei pan
citate nutrimẽti ipor̃ expliet̃ supfluum
ei faciet̃ in uẽtre multũ 7 ppt h secedet̃
de facili. Sili aut̃ q abstersiua ũtut̃
ptcipue furfur mũto segregatio ipor̃
fit uelox itestinis puenitis ad egõ.
Cõtrariu ũ hus euit qñ ex q̃sitẽ puã
7 plimũ ducẽtes põd̃ i mole pua. e
egreditr̃ at oiu3 paũ candissĩe asp̃ti 7
7 egõ ipor̃ sufficiet̃ uiscosa ut ad pli
mũ d̃ucíat nõ discedit q qñ ppũ ẽ in
scosi coloris. Mẽtio g̃ isti q̃tẽ 7 fe̾
mẽto ãplior̃ idigebũt 7 i pistrĩ ma
gis 7 nõ mor̃ p̃t fermẽtũ ac i pasta rũ3
assari. Furfureis aut̃ sufficit 7 fermẽtum
mediocri 7 i pastino debil 7 ĩg̃r paũci
Sic aut̃ 7 assatõe ipi pluriori qñ q q
pam. hinori aut̃ furfurei idiget̃. Int̃
purissiõs aut̃ 7 furfurissiõs nõ parua
ẽ latitudo i mag̃ 7 mĩ. Q̃ b3 rũ q̃ puri̇̃
q b3 rũ at sordidis noiant̃ 7 fi mĩte ẽ ei
b3. Est ã 7 sp̃es panũ media ẽtitudiali
q anto pluri appellãt̃. atiq̃ores ã mei
cor̃ uocabãt ipõs firmkenistes. Q̃ q̃d
g̃ isti ex idistĩctis farinis fiũt ñ seq̃stro
furfuro a pum. modũ g̃ hu g̃ ipi po
suerit appellatiões auto pluribus q̃m
totũ furfur ab ipis idiscẽũ ipi fiẽt. co
Sũhkomnistes aut̃ q̃ rogẽtium i ppatõe
ipor̃ tota farina idiscẽm. Si 7 hor̃ ipor̃
q i mẽ uũ3 ẽtitudinali posita ĩt furfuẽ
os 7 ex mẽ mũdos panes ñ pua diñ ẽ
panes nãi firmita. Ex spissis qd 7 g̃uib
firmitis meliores. Ex lauis ei 7 leuibi
priores panes fiũt 7 ap romanos sic
7 7 apud alios fere õẽs qb3 d̃nãt̃. pu
rissimus qñ panis nõt̃ siluchimites
q aut̃ deĩcep̃ ipor̃ seitalites. si seidali
tes qñ g̃ran 7 atiquũ ñ. siluchimites
aut̃ ñ grãni qñ si alr̃ ipõ noiat ñ lbõ
mar̃ qñ g̃ nutrimẽs ipor̃ ẽ puis siluchi
mites. õic aut̃ seitalites 7 tũ q medi
7 similionisthis p̃tp̃ quartũ ẽ q̃ sordido
rũ sp̃es exũs ẽ mus q furfureus q uiq̃
7 mĩme nutriuit 7 mag̃ alijs subcedit

sm uẽtrẽ. Optimi aut̃ panũ p digẽ
sũt q mar̃ fermẽtati 7 q assantõẽ ; hñtes
a 9mĩsuto igne i clibano. Amplior qñ
ei ignis mor̃ i p̃ma applicatiõe extiõe
supficie ad uit̃s ostriuiget 7 acõit sm
ãbo prauũ si panẽ crudũ qñ 7 ĩ p̃ficõ
ut hnitẽ. Sub pastis aut̃ 7 siccũ 7 tosti
cale q ex mi nõ aut̃ 9mĩsuto igne ñ p̃fic
bene panẽ sicciudiorẽ q relĩqd 7 mag̃
q i tãis totũ. Q̃ riq3 aut̃ i igne 9mĩsu
to p totũ sm ipor̃ sigulãt̃ al i reglãt
assati fuerit isti 7 bene digerũt̃ sm i
uẽtrẽ o pnẽ 7 ad 9ũtes o p̃ones q̃ cũq3
p̃t digõẽ ; sũt ydoneissimi fiũt. pessimi
aut̃ panũ uidet̃ sũt q b3 cũq3 ñ decor̃ ẽ.
Ex mis aut̃ i p̃is ũtute 7 malitia d̃ñãt̃
ñ ad h difficile aliẽ cuicũ3 7 sinõ nobi i
telliũt q̃stõ qñ panũ ẽẽ ppt opticõs q̃ pes
siõs q̃stõ aut̃ sep̃ates ẽẽ lõgius 7 q̃ stan
alios ut dẽ ẽ fi meliu3 ã lor̃ ordinate
ẽẽ. Sic d̃ melle p̃us diceba3 ñ sup̃ eniũt
tian optẽ b3 aut̃ maliũ ẽẽ ad saitatem
si flãtiõe qñ ñẽ h nõ ẽ hnior 7 firdior
q bũ 9 plõnatr uale exist̃e ip̃i 7 utiq3
si frior aut̃ sit solũ aliq̃ sm multo hũm
te aut̃ hũdior suũ mlto frimitr nõ aut̃
calis 9 plõib3 ñ3 hus mag̃ ad h calis q
siccis 9 gruẽt sic 7 panẽ aliter qñ 7 mĩe
nis ydoneus q ñ3 ualde bũ cõr ñ3 fermẽ
tũ hus multũ. ydoiter at 7 scm q maxiẽ
qñ cõr i clinabo fermẽto aut̃ mlto p̃ũ
cipis qui ñ p̃cit̃ i fermẽtat̃ nulli util. Si
aut̃ 7 caseũ ad sumat sic i agiis ap nos
9 sueuerũt p̃parare festiuãtes quos ipi
appellãt agimos p̃parat al panis necõ
oib3 q̃ iis fortissi sũt aliq hũiudĩc col. q̃
les qñ g̃uiosissimi messor̃ 7 fossor̃ sũt
isti ei iui3 panes acios digerẽtes mag̃
q g̃ũes alter. Sic 7 carnes bouiãs
7 ytinas qd ei ad huc oĩ mẽorari oñi
aut̃ capraz i hus. Inaler ãndũq aut̃ q
carnes 9 medut̃ asinor̃ sũt aut̃ q 7 car
nes camelor̃. Ad digẽtẽ3 ei ipor̃ 9 fe
nit qñ ad 9 suetudo nõ mĩ nẽ aũt 7
paucitas oblatorũ 7 totũ cor̃ euo exuã
tiat assequis hus q totũ diẽ laborat sm
suas o p̃ães. Carnes ei uacãe exp̃uit̃
exuẽtre nõ solũ sed digestu si ĩ penitus

indigestum alium humorem qui post cibos labo
rant et plus exercitationibus grauissimis postius isti exer
citati iam senectute moriuntur. Et hi igitur
multi beati fiunt ipsorum robur corporis in
dentes comedentes et digerentes quod nullum inuo
potest inducere indigestionem. Quoniam autem in hiis qui
multum laborant sompni profundiores fiunt
et hoc ipsis multum ad digestionem confert et prop
ter hoc nimis aptius edulis leduntur. Si autem coge
ipsos uigilare pluribus continue noctibus mox egro
tabunt: illi quidem ergo unum hoc solum habent
ad digestionem maiorem calorem. Alere autem
alimentum quidem optimum accipiunt sicut grossa
et uiscosa quae granes ipsorum nominant sicut que
dam mane palestrinas. Iam enim et luctatores et
pugilles quoniam eis preparato totum est ipsos ad a
gones in quibus quoniam per totum diem et palestrine
et luctam exequntur: post alii propter hoc indigent
et nutrimento difficile euaporabili tale autem
est quod ex antiquis et uiscosis humoribus qualem mane
est et carnium porcinarum et preparatorum ut decens est pa
nis quidem sola comedunt quidem diligentissimi
atletizantes. Et siquidem per diem sine exercitatio
nibus dietam usus fuerit egrotabit carnis esu
platonica sicut et quem exercitati homines. Diminuti olibus
et ptisana dieteticum corrumperetur utique celeriter et
patietur in totum corpus. Humor autem ex talibus
panibus qualibus dixi in atletas et si quis num
dimulas comedit fiet crassius et frigido qua
lem propter crudum consuetum nominant. Est quod
ergo flaue hi crudi fiunt. sunt crossius utique
utique humiditatem multam habens et spiritum in flatum
Quod autem eos propter nominant tale est quale in quo in
unis subsidet quoniam saniei simile. Sed primum odo
nis quidem est et uiscosa facies. Crudi autem humores
assimilantur ipsi secundum crossitiem et colorem solum in
primum odoris exitus non uiscosus. In febricitan
tibus quidem ex repletione humorum crudorum solis
subsidet in urinis quale dixi sicut et sanis
quibuscumque laborantibus dum et difficile di
gestibilia differunt. De aliis quidem ergo in
terim dicetur. De panibus autem quoniam primum propo
buit de hiis preuenire diceram iam enim decis
et hi optimi quidem sunt ipsorum qui clibanales secundum
modum qui decens est cocti et preparati ad coctionem;
contrarii autem ipsis qui in ipnecte. i. prunorum sunt
in calore eadem habentes preparationem. Quoniam a
nod similiter coquuntur quae in profundo clibanalibus
ipsi hec ab ipsis desistunt. Quoniam autem super
cinere assati autem per calidum cinerem aliqui
testu sic clibano intentes primum omnes sunt
irregulati aliter irregulante disposita quidem quidem
ei esse ipsorum si assati sunt quod autem in profundo
sunt cruda. Subcinericios autem nominatos ab
eo quod coquuntur sepulti in cineribus addit et ci
nis primitiuam quam pieliunt aliter primum isti
omnium quidem panum esse pessimi et secundum modum
assationis preter omnes alios eodem modo plures
sunt omni ei sed deproiectis sic intelligere ut secundum
illam solum uariatis hiis quae comparantur ad in
uicem ac si utique secundum multos modos duo aliter dum
comparentur que secundum unumquemque ipsorum propter dum
habebunt collatam. De eo quidem igitur que secundum
panes differentia sufficienter dictum est. De aliis
autem ex cerealibus que iam preparantur ex furino
tritracea quidem utique est dicere. Quod quidem
ergo apud atticos nominantur tagenie apud
nos autem quae secundum asiam genti tiganite. i. pa
tellares preparantur per oleum solum. Inmittitur autem
oleum quidem in patellam supposita igni sine
fumo. Infunditur autem ipsi calefacto fa
rina tritici multa aqua permixta celeriter ergo
cocta in oleo consistit consimiliter tenero caseo
uasculis coagulato tunc autem iam et in
tunc preparantes ipsam eam quidem que superius superfi
ciem elaborantes subter ut contineret patelle
Sufficienter autem cocta que sibi minus erit pri
ad superius reducentes ut superficies sit et
aliam et quod subter conpingunt utuntur sursum ipsi
bis utique et iterum quousque utique totum ipsis
coctum esse regulariter uideatur. Eundem ergo quod
hoc sit grossi chimum et constitutiui uentris et
generatiuum crudorum humorum propter quod et aliqui
ipsis adiungunt mel sunt autem qui et ma
rinos sales erit autem utique hec aliqua in
placentule genus aut species qualiscumque
uoluimus nominare. Sic et talia multa
ria placentularum iam componunt rurales hoc
est ciuitates sine pauperes et quecumque per
clibanum coquuntur ensemalum agrimor
dein abstrahentes inmittunt mox in mel
calidum ut sursum capiant ipsum per totum sepum
aliter sunt quidem genus placentule. Et quod super
tabulas preparantur cum melle omnia. Du
plex autem species tabularum melior quidem quod
uocatur in pseumatum. Deterior autem laguna

Omnia g quecumq; p[er] te et semidalem co
ponunt ex ossi chimi sunt et tardi descensus
et excitatiui aluminis p[er] ep obstructiua et
spleeis debil angustiatiua et lapidum i
renibus generatiua nutritiua aut sufficie
t si digerantur et ab[un]dantiam ingerunt i saguinem
Que aut cum melle preparantur sunt mixte
uirtutis tamq[uam] utiq; melle habente subtile
chimum et qbus cum applicantur sunt de sub
tiliante. Melius g quecumq; apud mellis
preparatione accipiunt et decoctione; habent plu
ore mi[n]us sunt tardi descensus et chi
mum generant mixtum ex subtili et grosso. i
epati aut et renibus et splenem. sanis quod
meliora illis que sine melle aptum sunt
pn aut obstructionis habentibus aut flem
gantibus aut obdurescentibus melior ill
s alia et magis nociua et ualde maxime
omnium quorum uiscosa satis est similia. Q[ue]
cum ex ipsis chimum non solum applicantis
p[ro]p essentiae; p[er]ede aut pluribus. si et cum
plasmatus in uiscus structus omnium
is uasorum obstruunt difficile sanabilis
uel assolubilis et membris sit lesum generatu
us sensu operatur patientibus eamq[ue] ex subtili
antibus edulijs et potibus cum indiges
Dictum est aut alibi in modo de subtiliante
dieta. Chondrus aut non plene non ledit
sic preparatur. Sed de generantibus quod essentiae
et uiscosum chimum edulijs dictum est et ali.
Qui aut nunc i sisht sermo exigia in
memoria habere quis usq; huc p[er]tractauit
et maxime omnium ipsorum diuersitate panum q
sunt ipsis uarium et diuersis non resumere capla
torum de ipsis. Optimum g quod panis
ad sanitatem homini est in maximum ui labora
ti q plurimum quod fermenti habet et plurimum
salis. Ad plurimum aut a pistore ante
forsan elaboratus. Coctus aut in clibano
omnibus fit calo s q prius dictum est. Ju
dicium aut plurimi et s sensum fermentum
et s sales gustus sit tibi nam quia o
tinstat i horum plurimi mixtum prauum
adquantum g gustus non discit eum;
q ex mixtum in delectatione atm meli
e super augere ipsorum multitudine. Q[ui]
cumq; aut ablutum panem incendentur
preparatur minus nutrimenti quod i uene
nit edulium diffugies aut ut putant
maxime idq[ue] ex obstructione nocent minime
aut panis iste habet quod essentiae et uiscosum ma
gis accedat prieresiam suis uidetur ante
leuitatis ipsius p[er] libramen; et ex eo q non
mergitur sub aqua sed supnatat ad modum
folij. Consequentibus aut apud nos m[ulier]
in renibus farinam tritici cum lacte sicciu
et hoc edulium uocant quod leuitatum et us sic g
boi chimum et nutritiua o sunt talia edu
liorum in ledunt assidue ipsis utentes ob
structiones q similem sed ep et lapides i
renibus generantia. Crudo quod est chimo
assimilatur quod uiscosum; quando meat q sim
ientes strictiores quibus cum i euanterunt
natum moram fauces i quod essentissimum et
uiscosissimum p[er] minimum est generare potius
qualiter anasca uasis in quibus aqua calefacit
et qualiter lapidibus cum inassatur s plu
mas p[er]se naturali calar aquarum fac aut
ad hoc magis et renum ipsorum compl[ex]io quando ueld
igneum et p[er]igitum q s ipsos fuit calid
Ex hoc aut generare sunt et q i arteriis generan
tur fluit ei spirituum et q humidum i corpore adde
bilissima locum efficit aut i ipsis p[er]ne
s ipsi nat;. Dicetur aut nunsu i sermone
de lacte de eo i ipsi usu sic et ad i grossan
tibus edulijs. quia talia quod i mixtis sunt
uirtutis.
Eneus siruminia est chondrus sufficienter
nutritiuum et uiscosum habens chimum. Sed in
aqua solum similiter coctus cum uino et
melle aut uino dulci aut et pontico p
p[ro]prium est eius usus uniusq[ue]; sicq; p[er]aratum cum
oleo et salibus immittitur alij et aliq[uid] aceti.
Et uocatur medium preparati sic condiu p[ti]sanae
sim esse aptitudinem. Quidam aut condiu
p[ti]sanam aliam esse aiunt e quitate aut q[ui]d a
aliq sic diocles et philotim noiant
p[ti]senam frumentaceam sic praticam conditum
ipsis et nomen ipsi uini est aput antiquos
sic et q sicannum com aut appellationem
frumenta noiat ipsum. Dictum est aut ideo q
de dietam .v. preparatos ex condito panes ma
xime quod nutritiuos esse secundum at mi
nem est aut et q seidal et condius nutrim
forma coctus. Cauite atm contingit et
hi multum usum quibus et semale opilabile est

· al' cicima fac

epar aut et renes ad generandu lapi
des ydonei. maxime aut attendere op
tet is sorbitiu alius ex uocato ablu
to ordeo. Succus quidem ei est iste ipse m
tis aque plurima ad decoctionem indigens
decipit quod superstes tamquam sufficienter decoc
tus non sit. aut ledit egritantes qui bus
utique et parant ipsi. Celerem ei consistit et
ingrossat per glutinosum esse. Oportet aque
multe valde miscentes super carbones
coquere ad plurimum assidue mouentes
donec utique diligenter sit decoctum et cum
mittere id ex sale oleum aut. et si ipsum mox
commisceris michi ledes. Sed hoc quod pr
ouicia sit decem medicinam conveniens n
ei qui nunc instat negotio. Sanis autem
quandoque per mordicationem venis vehe
mentem aut colicorum multorum per transitum
aut per aliquid tale indigeant sorbitione
Consequentes diu coctum ut fiat tenerum
deinde apponentes ut assimiliter succo ptisane
colato tunc dare sorbere similiter ac ea
dem abluto ordeo fiat.

In non ipse

commedisse alium frumentum sic elixum n...
sperasse aliquam oportunitatem fore edu
lium hominem ei infirme ad ad talem utique per
generet usum cum liceat sibi non dat frumentum pa
nes ex ipsis facere. In campo aut sic ciae
in elixa et vocatum frumentum commedunt inoportu
nitate necessitorum tangementum alia quam aliq
seminaq eodem modo preparantes sic nullus of
ferret tritici elixum per quidem ergo in unique
spatium tritici elixum commedisse. Quam
aut et ipse ego nances in ullis in preciam
tantem exiis cum duobus iuuenibus eidem
mecum etatem diu ex... puerum iam ad ru
sticos proficiscentes et mulieres fac
tum pane deficiebatur aut prius omnino quod
inuenies in patella frumentum elixant et
in commedens salibus medicaminibus commedere
nos precepit. delectamini est ut in simile prop
ter id facere fatigati existimantes et reuinentes
commedimus illud auide. Sentiebam quidem in
uentre grauedinem iam ut uideretur in ipso ia
cere lutum et sequenti die digesti sine appe
titu propterea die etiam ut michi possem
commedere et spiritu inflatuo plenum dolentes

quidem capitum et caliginantes visu nec ei sec
cesserat aliquid sterius quod solum remedium
est indigentibus. Iudicamus igitur rusticos si quando
ipsi alium frumentum elixum commederint quali
disponebantur illi aut et sepe commedisse frumentum
eandem necessitatem diuerunt igitur tunc nos ex lu
dum uel exclusum esse grauem et indigibile
edulium sic preparatum frumentum. Erat aut
in hoc non experientia propter ventositatem ubi ei
in farina ipsi commestum ut dixi prius sua
le digibilius esse et si non elaboraretur per sale
et fermentum et commassatorem et tritionem ab ac
tione et clibanum quod non utique quis intelli
geret non elaboratos forti subiectos esse. Vir
tutem autem habet magnam si indigeatur si commi
stum frumentum et nutrientes fortiter cor et ro
bur insigne exhibens uentribus ipso.

Ex frumento spatium

hec uirtute huius leniter ex aspirato
Exigit aut esse hoc opus omnibus similiter
quecumque fiat secundum consistentiam existentes in sup
naturam huius in pinguiditatem in aliqua
uirtute alia in alium sunt et vocant ipsa apropri
a in sua qualitate in toto existentes tales quam
ad sensum. Est aut et humidis similiter aq
ua consimilem aut est uirtute ablutis pani
bus amidum. unum aut alimentum tamen corporis q
ablutum panes sit et non calefacientes sicut
illis alius panibus calefacientibus. Huius
quidem ei quod ex ea quam decoctis frumentis in
comparat ipsam calefaciunt quod palam et nut
riunt fortiter si digeruntur autem tamen sic diffi
cile digibiles ut decoctum est.

Ulterius et huius sensus oportunitas

boribus est non eadem huius uirtutem cum frumen
tis. Illud quidem ei calefaciunt manifeste hec
aut non solum separatum est a calefacere sicut quam
intinctam et calefaceret et infrigidare etiam sic
amidum et ablutis panis. Sed infrigidan
tem aliquid habentem in secundum omnis modos usus sine
cum panes ex ipso quis comparat sine ptisana
elixet sive farinam faciens semotum est a
amidum frumenti. Et secundum speciem eius morem quam
utrumque ipsorum efficere natum est. frumentum quod
est eius crossitiem et uiscositatem. Ordeum aut subalte
et abstersiuum aliquod habentem generat chimum.
Et nullatenus quidem ergo calefacere corpus
sed nullum medium preparationis. hucenta

et exsiccat huiusmodi preparatum. nam summa quidem ordeacea ex toto et siccato ordeo sumentes videntur exsiccans. ptisana autem humectat quando recte fuerit preparata. Hec enim que ad plurimum bullierit secundum decoctionem; deinde post hoc permanet ignem usque ad multum succum. Miscetur autem ipsi secundum illud tempus acetum quando bullierit perfecte. Extra autem diligentes sunt sicut et oportet salis subtilis non multum ante esum. Oleum autem et si a principio mox immittens non deles decoctionem; non tamen aliquid aliud oportet miscere quia non potest micheum ad commiscere, et hoc mox in principio. Pessime autem modo preparant ab omnibus vocatis ptisanam. In mortario enim terentes ipsum crudum non super ignem coquentes dissolvunt. Inveniunt autem aliqui et amidum ut videatur per decoctionem sufficienter sucosa fieri et flavissima quia que talis fit et indigentibus sufficienter. Hec autem non dixi mea que bene sit preparatum apponentes convenit primum infundentes aquam non paucam crudam ptisanam. deinde immittentes in mortario terere oportet permanentes in se aliquid asperum sicut spatiis nominatus est ex quo conectitur. ypodemata subiugalibus intimis autem fit tenuis abiecte preparatur lenta. pistato enim ordeo exigua cens ipsi tunica subtilis non abicitur omnis propter hoc quod prohibetur conterere in mortario. Sic enim non est quod paleare remotum fuit decocta ptisana magis abstersiva fit necnon et nullum aliud accipit. Pessima autem preparatio ptisana est quando coci terentes ipsam crudam in mortario cum aqua deinde coquentes ad medicum immittunt vocatam episima et siron. Crudam et mel et cuminum similiter hiis immittunt halicone quandam magis quam ptisanam preparantes. Sicut quod bene preparate ea que ab .y. dicte sunt exibet utilitates sanis et egris hominibus. nam viscositatem ipsi vel in planam et continuam et ad commedendum aliquid et labefaciendum et laxum meiocet et in stabilitate et facile et ablutibile sitas et isto indigeat et tamen superficiam ... lenis iam rationale malum in inflat inveniuntur. bulluit enim modo coctione quanto plus natam fuit tumefieri. In hoc sufficiat de ptisana utitur dictum secundum prius negotium non enim cum rationi sic expo

nens solum virtutes alimentorum. In tertio autem sunt somnis et utilitates aliquas in priori docentur. Tempus quod tamen sufficit ad finem et de panibus ordeaceis quos preparant homines consimiliter furmenteis. Sunt autem non solum frumenteis sed et speltinis et multo magis adhuc siligineis fragiliores non in se ipsis habentes sicut illi in secessum. Palam quod adhuc inventum paucum exibent corporibus alimentum quando ex tertionibus fiunt ordeis ex quibus in ptisanam .y. iussit preparari in eis emittitur ex se ipsis multum sicut decoctum. Optima autem sunt qualium post pistationem apparent in ad spissitudinis habitum et glutinosis quam aliquantum possunt corticalibus. Meliora autem videlicet et granalibus et rugosis quam plena tota et caractensa; ex inseitus habitum clausum semper. Sed hec quidem omnia scimus sunt certe signum nisi si ordeo valde alii amplioris coquitur natura molem habent similiter cum hec que molliora et laviora sunt superflua cum humiditate hoc habentes et deteriora predictis esse. Et preparabis post collectionem non est convenientes ipsis aut reponi in locis siccis sine tempore multo et quod evaporantur quod superflue humiditatis hoc autem amplius digeruntur. docet utique ex siccatum consumitur videlicet defluit eius ab omnibus plantis et seminibus et fructibus cum post collectionem iacent per quod quod est in ipsis aquosum et subtile superfluum. primum hoc autem ipsi aliquid eius quod sunt natura humiditatis. Cum enim sicciorem quidem quam oportet similiter habuit deteriora sunt hiis que ad summum eius vere consequitur non tamen tam et sunt prima omnino sicut utiliora ad quasdam dispositiones quecumque indigent exsiccante. Que autem ad plurimum reponuntur deteriora sunt virtutibus. Tenuium autem horum quando divisa velut subtile quandam callide excedentem habent. hec quidem quod in omnibus sunt et in meliora scilicet decoctionem nunc in est non delectabile sepe de eisdem; dicere eadem in forte alicui necessarium videatur in eius utilitati capituli solum modi. De panibus autem ex ordeo de quibus sermo erit iterum resumentes dicam quod et hiis sunt dominicali quod proportionabili dictis de frumenteis paulo posterius. Omnes enim sunt minus nutrimentum multo frumenteis. Sed quod quidem ex melioribus ordeis minimum hoc patiuntur quod autem ex lapsis et levibus proportionales sunt furfu

ris panibus. Subcedit aut deorsum sm
uentre; maxime quide qui ex talibus ordeis n
mine aut et aliis 9parat frumenteis. Auc
aut int optima et pessima pparatione. q
aliq3 aut it medie hac fiunt pparationes
ordeaceor panu sunt hec de; cu deis in
frumentis
Ex decentibus ordeis torrefactis 9misture op
tima alfiton fit carentes aut hiis aliq
do et exalius ipsum pparant. Boni aut ordo
ns entib omnibus quaiq bn pparati fiunt ma
xime sunt boni odoris q ex optimis ordeis
et recentibus fiunt humidis no oio siccati spiriti
Est aut i 9suetudine multis sanorum
supinfunde ipsi sine et uino dulci et uino
melle mixtis aqua quu aut et cu aqua
sola bibe mestiue p duas ul tres horas
an balneu. Et aut fetur q post potum
sit sui sitis cu uino no austero bibitur
exsiccant uentre. Utut aut alfitis i qb
dam gentibus i pnus i digestia sic i iuuenib
uidi i corpo q tus plimu colat iter;
antiq aut et muliercularib alfiti pparabant
si no nunc adhuc minor existens alfi
tis utunt 9gestetes debilitantes. mediatie
et alimentum; dant cor ociose quid dispo
sitis q hiis qui sui exitio sufficiens hus
aut q qualitatiq; extinctat defines. Fiut
at ex ipsis humidis massatis mag d qb
delectes dicami qm i filotum ad plus de
ipsis pinectis i e. d alimento tm i doctrina
tm reliqd q o portunissimu i ipsis.
Item tenet uni auq;
edulior potes et an detinatu ex ipsi. ex
na ipsor augmentum. Cu ei uino p spicia
a q quide diligens subtile et albu et pum
ab oi furfure mixta sim aleuro. i. farina
no utiq i simuabi et sic uentre eu et mag
alimenti et ppb digestiq; facili pimpa que
itaque tuiqua utiq; totu appinibile as
similabile nutrendis corpibus. Amatum a
i ipso furfureq; e et duri sic ex uidet n
dissoluta i aqua sic eade ratione; i uentre
dissolui madefactu si pmanet totu in
duritie et i laboratu quale receptu e.
h g indigeri pot bn nec distribui pp m
9giuere totalit ordinatis uenias q i ue
tre et i testina pagitur quibus exinaniuntur
sequitur plimi quide ab ipso si q scdo
sit. Secundario aut celerius ipso ponder qd
pp multitudine et ad h eo q absistinat;
hat qualitate q furfureu ee. Mai e
hoc pduna ti mi defice magis i nutrint
cor a panib ordeaceis q tu isti a fru
menteis. ordo ei h autem ia na q fur furu
no paucu torrefactu fieri qde et ipso hec
et difficili immutabile hit. Siccus aut
et q isto melis ex quo nutrimentu accipit i
cor. Similr g nunq; dirigit ordeaceis
panibus. magis et uento simu magis re
plet uentre et si diu i ipso maneat uentu
tre; efficit mag aut secedit deorsum
massata et pistata usq; ad plimu. Si
aut mel assimat eu adhuc et pplec
ipso lacubit uentre ad egrede;. Filomi
g punit crossu et glutinosu et frigidu;
ex oi magis gruan ebinu qua ipse et doc
tor ipsius pitagoras uocat uiticu;
h aut no sic h3 m q uiscosu humidis
alfitis q qde i ingdio maxie e n; q mu
tum. Decipit aut ipso q ad plimu;
i uino dulci et sirco massata ipsi mli
magis tricici aut ipsum noiant sicatte
nienses. Q ei ex hac pportionale frumtu
eco ad ipsi fro trinhibile e et glutino
su; ex eo q malesati e ipsi longo et ex eo
q nimii e alfitis humidu; crossu ei. Sic
at de trio. i. malaxato mulin cu hui
do crosso fin uiscosa; i apptia d itu fu
rina efficac et si ex mulio fit sic eade ne;
et sic prisane nu uiscosu et n hmo i se ipo
glutinosu; n; i ipssimu si absistiuum;
et detersiuu ut et i pelle nra appet sordes
auferens. Sia aut ex forte alie de deis ip
et panulo pt nomie secens abinet q ti
nentur i uentre sta et coheriet sil ee ax
ipso uomitu.
Emesitheus quide in
tio ordine ponit ti fris. i. siligines pt
frumentu et ordeu. Diocles aut i eadi
tionis d ipsis pinectamur himitate i scp
tum phoniciis eiq; si p ritam uitecedi
ligentie. Scdo eq de d frumento et ordeo a
liis q; multas scpsit himas sone. pau
lo aut plurius de diocles de ipsis pita
gorias et menesitheus scpsenit de

fermue ui 7 ipi. Filonnius aut de qbusdam
ualde quidē plures de qbusdam aut desinit
quorundam aut nomen meminit totaliter sicut
in deccia .i. spelta. palladius aut qui in pra
xagoras doctor ipi permisit quidē ei
mesibus quae ille dixit filotim distinxit
et aut 7 apponit multa. Est aut ad
minimdum qui in q possuit librum qui inscribitur
v. de dietam quemque sunt iam antiq noie
meminit deciam. Et ei si tifas putabat
uocari zeias ab aliquibus oportebat hic ipm
nominasse. melius aut forte est 7 illa ipsorum rescri
bere. diocles quidē g' sic scripsit in primo
ygienon ad phy pleystarchum in quo
pertractat 7 ciborum uirtutes post ordea
aut 7 frumenta continentes uirtutibus sunt marie
aliorum spelte siligines dire panicum
milium. In qbusdam aut exemplaribus in zoio
zeie .i. spelte habetur. Et q h uirtutib
nō sit similibus scriptum est sic hēc modo
post ordea aut 7 frumenta continentes utili
tatibus sunt marie aliorum spelta siligo
panicum milium tamquam alio quodam sese
exercente elymi 7 alio tife. Menesithe
aut super unum semen duo aut noia poni
scribentes tm. Seminum aut a persarum
quae sunt ad alimentum frumentum 7 ordeum
ad hec aut habere dicit quidē duo super ea ante
idē. hoc quidē ei tyfas .i. syligines. hoc
aut dinas uocant. Continet aut hys scri
bit h post hec zeie 7 milium 7 panicum
Diocli quidē g' sufficeret unique dicere il
la sola de tyfis 7 olyris quemque proposui
mō. Menesitheus aut particulare
de ipsis fit dicens pertractauit communiter de primis
quidē cum semper sissi frumentis 7 ordeis
continet aut sic de tyfis sic aliqualiter ipsis
uobis aliorum aut seminum melius quidē tyfa
.i. syligo. Et ei sufficienter nutrit 7 nō
cum multo labore digeritur. panē aut
ex zeis assidue quidē comedens nullus quidē
in consuetorum huic edulio sanus erit in
sidio mediam est ei grauis 7 indigestibilis
Quamquam aut generat yemales habentes re
gionē cogitantur nutrimentum usu 7 seminant ip
sum maxime tollant frigora. Isti quidem
per medium adsuescant offere 7 propter hic q
nō hoiodonis est cibus 7 propter nutritiue fere

ultimis similibus regionibus decim 7 qz
consuetus est cibus fiat fiale corporibus ela
boratiue; ulr aut grauis 7 indigestibil'
quidē fortē aut 7 ymenodem pellicu
losam zeam esse dioccli. In hys mene
sitheus planissime confirmauit quale
semen uult uocari zeiam in frigidis regionib'
cultum. Ego aut ipse omnis quidē nō
uidi yemales regiones in audiui
ab aliquibus quod dissent ipsos noiant a
liq' aliale fuerint ab in habitantibus zeiam
uel zeiā utrumque ei inuenit scriptum. in qbus
dam quidē. p.e.n. per sillā tincta. in qbusdam
aut pe. solum. Intelligitur aut possibile esse
grecos sic quidē noiare semen hoc. barbaros
aut ipsi in ipso in ponte appollonē uidens
in tracia 7 macedonia multas sege
tes similiter habentes s; solum spicam s; 7 pla
tam totam; 7 semen ipsius ei quae apud nos
in asia tife appellōne quendam quā habere
apud illos homines 7 omnis dixerunt ipsum
q; plantam 7 semen ipsius uocant brigan
prion quidē sillā per tres sillas lingua scrip
ta 7 pronunciatam. s. b. r. n. Ea aut quae
sequitur ipsam p.e 7 a. in uno cum in acu
satiuo aut cum .n. iudeis. Fitā panis
ex hoc semine prauum odoris 7 nigri. ymo
nodeam .i. pelliculosam magis habentē ut in
menesitheus scēsit scripsit stum. si aut
7 nigrum panē si ex ipso conscripsisset mag
unique crederet ipsum hoc esse quae uocatur
ab ipso zeia. In hymalissimis uero
bitinie locis noiant quoddam semen excopi
ron nō habente per sillā. i. sic apud homerum
frumentum zeieque. Sicut aut euryes lirion
album ex ipso aut panis fit multo me
lior eoq fit in macedonia 7 tracia 7 fere
sic nomen zepiron cum aliis et coponitur
noibus. s. zee 7 piron .i. frumento 7 sili
mena quoddam aliorum est inquam componentem ex
ipsis tamen ei est frumento dectius quod dracta
lis buca melius. nosca aut ciuitatum i
qbus generaretur semen h' una prusia 7 ce
cassia uel lemniaq claudi ciuitas. Iulio
pell'. Si 7 dicoyleon quae est quidē ulaia
asie aut frigie ciuitas habet aut tale
semen nascens in regione sicut 7 aliae quaedam
ipi uiane ciuitates. Vidē aut est fcm

panem ex semine isto tanto meliorem eo quod
nutritiua in macedonia et bitinia quanto
frumenticeo deteriorem. Meminit autem zee
et teofrastus in .i. de plantis sic dicens
duo sunt autem .i. silicum frumento et o
molutio .i. silicum ordeo ponam zeam et tife
olyram auene egilopes fortissimum et ma
xime fructificans zea et fiunt indicum et
multarum et multorum calamorum fructum autem
leuissimus et afferentem omnibus hominibus nutrimentum
continentem tifa autem omnium leuissimum et semi
num calamum et subtilis calamum propter quod et
regionem quenit subtilem ut sic zea pinguem
et bonam. Deinde contra huius coniugeris hoc scribit
sunt autem duo hec alia frumentis zea et ti
fa teofrastus quidem quod hec de zea scripsit.
Erodus autem in sua lege ubi a frumentis et
ordeis multi uiuunt. Egiptiorum autem
frumentum ab hiis uiuit obprobrium maxi
mum est. Sed a olyris faciunt cibos quas zeas
ca .i. alii uocant. Dyascorides autem in se
cunda libri scripsit zea duo hec quidem et simpli
dikokos uocatur in duobus quidem inuolucris
coniugatum habens semen est autem magis quidem
nutritiua ordeo apta stomacho minus autem nutri
tiua frumentis in panem redactum lenti
mon autem maturum est elaboratum et faciem
fructum et sicca in frumento ex quo pultes
fit. Est autem satis nutritiuum et facile ela
borabile magis autem sistitiuum uentris
quod ex zea maxime autem que ab ipso torrefactum et ori
za autem ex eodem genere est cum zea minus autem
nutritiua frequenter quam illa. Redigitur
autem in panem quasi a lectimo exiisti eodem
modo fit athira autem ex mollitiis in subtile
zea preparatur. Est autem sorbitium fictum sicut
pultarium humidum pueris conueniens sunt
autem et ad cataplasma. Tiphe autem
semen quidem consimile ordeo multo autem mi
nus nutritiuum quam zea quia multam habet quod palea
re propter quod et difficulter elaborabilis et me
tris mollificatiuus. De zeis quidem
sufficiat ita. Est autem inueniendum
de menesitheo non cognoscente quali
differunt olyra a tiphis et ei de utroque
multum in asia apud adiacentem pergamo
regionem ita ut rustici semper utantur pa
nibus qui ex ipsis quia frumenta ad ciuitatem

deferuntur. Quod quidem igitur ex olyris
optimus panis frumenticeos sunt qui bonitatis gra
fiunt olyre. Si autem ex ipsis sunt qui ex
tiphis peius autem est ab olyris non aliud ab
illis deficit. Optimus autem est ab hiis
qui ex tiphis calidi tiferi multo meliores
sunt olyrineis. Refrigerati autem duriores ipsis
fiunt glutinosius ei habentes quod gluti
nosum compescatur ualde ualde et maxime
qui in ieiunio preparati fuerint quam post unum
diem autem duos et multo magis in hiis que
deinceps quod conuenit panem hunc ex sitanti
latere in iacere uentri. Calidus autem ens
quod adhuc ex calumnientibus afferentem cum ca
seo aliquo offerentibus in Iunie autem nominant
ipsum exilla grantinon .i. acetosi lactis
or autem est et hinc tenent et adhuc consuetu
terrena que execlibano calimarum quod quidem
igitur sit assatus non solum hiis qui in iure
sibi hiis qui ieiunitatibus desiderabile est. Ol
autem .z. autem .e. dicentes quod rusticis delecta
bilior ipsis quidem iam pessum difficilior ad
digerendum medioris autem de secessionis sum
uenientem calor nec habentem silicea multam
quidem ei deficit ab ordeaceo secessius
gratia. Quinus autem non est consimili miliaceo
et quod nutrit corpus calius eius satis ut non
multum differentem a frumenticeo simkonniso
niisco. Semen autem hoc tiphe hoc quidem
extrinsecus leuia sic olym quod et ordeum
excorticatum autem in panem redigi et comi
aduisum ducatur et ei ex aqua elixum conue
dit et fit id quod nominant anusthas a porthe
mo immisso eo quod apud nos uocatur
episcema aquibus autem sincon. Et qui quod
cum salibus commeclit elixum sic dici conue
nisse frumentum meipsum. Nobilissima
autem ex luto quam ut oriza excorticatur
nominatum tragon fiunt quod multi uocant
paqua elixantes. Deinde aquam quidem effun
dentes in fundentes autem sincon aut uinum
dulce aut inomel. Commictit
autem et fructus pini in aqua perfusos
ita ut plurimum inuenientur quidem autem con
geneum quidem non eiusdem autem speciei semen
hoc cum olyris est autem multum autem et a
semina consilia quidem non accuminalis autem
eadem speciem habentia cum dictis sunt hec que in

medio ordei et tiphe. habent autem media olire et tiphe autem inter frumentum et olirem. Quedam autem propinquissima uero sunt, hec quidem olire, hec autem ordei aut tiphe aut frumenti, sicut alia hec quidem prima, hec autem multis appellantes nominibus. hec quidem quedam simpliciter sicut in ytalia, quedam autem composita sicut in capadocia quedam que vocant nodum ordei. Imbutinima autem septimum melius quam reliqua in ytalia ystoriam non solum nominibus sed et serroncum unum erat dolibus sermone prevenit sunt. Quecumque igitur in parva mole plurima substantia habent, gluttinosam et viscosam materie et enchima et materie nutritiva omnia sunt, non tamen secedunt substantiali finale. Quecumque autem contrario huius laxam habent quidem et mollem substantiam, partes autem ipsorum furfurese secedunt quidem melius, nutriunt autem minus. Horum autem ipsorum quecumque glutinosa sunt et delectatione quandam habentia in gustu, palam quia et mali chimi et indigestibilia omnia sunt. Eius autem quod in mole parva plurima substantia sit est signum et frumentarium multitudo ex parva eius mole multa fit, et sensibus commassatam habentibus substantiam quam autem et caliditatem et frigiditatem diversam ex bibere et accipere inter eorum ex colore evenientem et ex gustu. Et ex apposito ex eis secundis ipsorum usu preexisten aut et assimile item eorum discretio etiam et perceptio quedam ipsis quod commederint fit penes ventrem si calefacit assumptum vel infrigidat vel neutrum innovabilit operatur. Color autem substantiarum ipsorum quidem et solius albus frumentorum aut subrantes tiphe autem et frumentis secundum magis vanitatem et eius calidum est eorum ipsorum in spissitudine et forte et hec sunt ad puritatem sensus deficiunt ei non pari. Secundum magnitudinem assumentis quedam autem in genere similitudinem ponuntur et hec sensum et aqua appellant autem diversi sequimus ut auctor lector ad ipsos quod nobis posterioribus mellifluam autem frumentarium posuit de tiphe. id est siliginis semine decem esse autem esse ei prius frumentum ipsius et sequentibus quidem simile commedere venient autem frumentum. non sine nocumento non inpla bilitatem autem utique quos nominat prius frumentum tiphe et colore et spissitudine et equalitate virtutis assimilantem ipsi.

[S]emen hoc plurimum est in asia et maxime adiacente pergamo regione ubi et tiphe et olire valde multe generantur. Cibus autem est subrusticis non hominum non forte alicubi famescentes eximie coquunt ex hoc semine siccum panem ex eo. frumenti autem per aquam elixum commedunt cum vino dulci aut cum episcamate aut cum vino melle consulit tiphe. caliditate autem sufficiente prius aceptom consulit illi quibus illi non consulit illi duorum ex his unum quod et alimentum minus exibet eorum et alia autem indelectabilis est quam ex ipso fit panis non tamen recentius ventris autem provocantius si in medio silice ordinatur est.

[I]taque quoniam panis et exhis qui defert eum tum perscriptorum tritice alimento edulio cum panici autem nutrimentum est et fortius et palam quod fringil et fringibilis tiphe utique nichil hominis in se nec viscosum nec viscosum me nito quam in mediam ventrem existit. fin naz autem ipsorum coquentes in tunibus. dimisit ipsi pinguedinem porcinam oleum adim miscentes commedunt. melius autem est elimo id est panico multum ad omnia et ei delectabilis adesum et indigestibile minus est et minus stringit ventrem et magis nutrit. Et cum lacte alii farinam ipsorum coquentes commedunt sicut farinam ipsorum commedunt coquentes cum farina frumenti rustici palam quod edulium. hec tanto melius est propter se solum ipsum commestum quanto et lacte ana ipsorum ambor ad eucliumam et ad omnia diminuit. dico autem omnia digestionem et subductionem ventris et distributionem et dulcedinem et delectabilem melius ei delectabile sensibus huius exit et maxime panico sed unum asiam in alijs autem gentibus sicut in ytalia multo melius nascitur.

[L]eguminia vocatur illa de mensorum semi mu ex quibus panis non fit. scilicet fabas. pisa cicerem lupinos fasalenetes orobos risa erues lathiros amiskros olim bros faseolos fenigrecum et siquid tale aliud. Contra quod dominum utitur dicam quecumque cognoscens utique quos magis sine nocumento ipsis utet.

De semine omnis ad restrictione ventris

unitur delectamentis ipsi consilis faciens eo
dio cauit indigibili condo nutriens in
sic et ad delectamentum edulium desitiens ab ipso
plim.

Equidem ex his panem facit aliquis sine
pinguedine et singules et supticam quidem
est bonitatis levia quod autem valde candens in
ficum et terrestre et panem principans ausim
qualitate que leguminum multum participat.
Cibum autem in ipsis est pus diximus cum
suptico et quod decoquens quos ipsos in
aqua optulit et aquam condiens salibus
aut garo et cum ipsis oleo lavatis sic po
tius bis aut decoctis ut deinde est lentibus
que ex ipsis propter lenticula communem habet virtutem
sicco exsiccans que fluente fluxum et robur
imponens stomacho et intestinis et coti vene ipsius
est edulium conveniens bilis acori et ductum
cori. Remotis autem leminate i. cor
tice a lenticula quod forte quidem supticum
tis absolutum et que ipsi consequitur unde
autem magis nutritivus fit quod non excoriata
ta cum autem fit grossi chimi et tardi descen
sus non autem exsiccantium quod ipsius fluxu
um sicque non excoriatam. Convenit ergo habu
dantes illi edulio vocatus ellefantes
hunt et cancros. Ydoneum est quod grossum
et siccum simul et millie fit chimus quibus ergo in
est aquosa in caumibus habetsia. huius
soluit peticam edulium lenticula sic sicca
et aridis magis nocivum eodem autem mo
do visum hebetat quidem sane dispositum
super exsiccans omne autem habitum innaturi
sic ydonea autem est nec ad menstruale
purificationes grossum et difficulter flu
ente faciens sanguinem vocato autem flu
xu muliebri validissima. Contrariam
autem ipsi fit virtutem habet ptisana ex albo
bis mixtis edulium quod cum fit o pannum quod
vocatur qui apud nos lodes falso ptisanam non equaliter missum miscentes sunt
in virtutem de ptisana tamquam utique sicca
ta et in mole magis ellenam lentes autem
decoctis medicam quidem communiter gestitur. Separa
tio autem huic edulio eadem est quia fit pti
sana est excepto quod faciunt egra aut pu
legio immisso delectabilior simul et meli
digestibilis fit ptisana in grandem et

bus fit contra ancios et porros. Pessima autem
est separatio lenticule que presiton dicitur
separatur a coctis in digeri cum non mixtam
sed osseam causam fit huiusmodi et ei accidentium eius
sine ipsius magis mirum multum autem
cum sinapi et cas quo fit expressum oppillationes ex
siccat namque est augetur autem et flationes in me
bro isto et splene sine millie aliquid assu
mat melior fit pala autem contundas
dispersis ab eorum inbrior exacerbat. Car
nes autem porcinas suis similiter decoquere
cum ptisana quidem recentes cum lenticula
aut salsitas cum agnum in vermes sicque idem
quod in medium habet quod vocales i. nove
salitate vocatur falso ptisane utile ad
esum et digerendum est. Quando vero ad grossos in
chimos adiectio lenticule cum salsis carnibus
conveniente magis fit et cum grossior est
habet et magis multum sanguinem generat. Propter
quod non ordinandum nec in his et maxime quam
millicum aut valde grossi chimi aut co
tulit mali chimi fuerit aliam corporum. Eam
dem autem et de regionibus temporibus et consistentiis
intelligere oportet fit unumquodque edulium precipue
quod in amptiano cum lilicas cibaris excessivi
tibus edulius. Invenie autem interdum sic et fit
estate huiusmodi et in frumentibus. Invenire
autem mentem complorius media virtutibus a
liutia offerendum. Est autem meiorum
non una species quedam quidem enim eo quod in
totaliter participant et unus sunt talia.
Quedam autem per equalem mixtum iam
bor optinent medium sicut paulo prius di
ximus qui ptisane miscetur quos lenticula
Sic autem et tertio fakinetur i. bletas cum
lenticulis candidos coniectamus non solum
sanus sed regnis dabit. Convenit ei et hic est ex
quibus composita edulium propter quod quod blete quod
ministrum supergreditur quod lenticula secedunt
magis. Palam autem quod distribuit ex ipsis chi
mus in corpore mixtus est ex ambarum virtute s.
lenticula et blete.

Ulaci et eorum usus est edulio ex ipsis separa
to eo quod quoque in collis nec humido et grosso
incipimus oll. Altera quedam est ipsi separato
cum ptisana fit et plurimo hec edulio per sin
gulos dies quos pugiles utuntur in
incarnantes eum qui corporis habitum non co

massata et spissa carne sicut porcina
caro. Si lariora aliqualiter magis infla
tivum autem edulium quamvis ad plenum
decoquatur quamvis qualitatem proprietatem p
tisena deponente esse quam inflativum in decoctio
nis tempore. Adiuvantibus autem intellectum
et praecipitantibus consequentes unicuique edu
liorum dispositiones prout unicuique eorum istius fit decisi
onis audivi ut aspiciam inflatio et manet quam
quis consuetus fuerit hoc cibo aut non bene
cocti obtulit. Sublim autem et spissam
et ponderosam silenem et laxam habet quamvis
abstersivam habentem consili ptisane. Videntur
autem evidenter quae ex ipsis farine sordes
abstergentes acute quod consideravimus andro
podolapolia .i. qui in scabinis lavant
pedes hominum et mulierum cotidie utuntur
fabarum farina abluentes sic alii vitro
et assonitro et totaliter abstersivis suple
nunt autem et fratrem ipsum consili ptisana et
eius superficiales lentigines expugnat
et mortam esdion plurimum gratia virtutem mi
cam fit vetere secessionem tardat sic quamvis
spissi chimi et viscosi nullam habentia re
tentem abstersivam qualem dicebam esse co
drum et tritici et semidalem et amigdal
Sunt autem et faba edulio inflatio adhuc
et magis quando quas integras ipsas decoquas
viciam inflativum fuit torrefacte tamen et remi
sit ipsas comedunt in loco emigematum
aliquam quidem inflationem deponunt indigesti
biliores tardiores secessus fuit et recos
sum chimum alimentum dant eorum. Virides
autem comeste antequam maturescant et exsiccen
tur habent esse omnium fructuum quaecumque ante
maturitatem offerunt alimentum humidi
tes eorum et propter hoc magis superfluum non
fit secessiva. Solum autem crudas comedunt
multi homines fabas virides sicut et ea cadu
bus potentibus acquiescentes sic oleum in urib
et as capruus et aneanus proprie autem
ipsam inflative homines miscent aepe qui
in ollis spumant ex ipsis cibum. Quanti
autem et sine decoquere crudas ex ipsis offe
runt cum ipsa. Quod namque inflativum in omnibus edul
lus assubaliantibus et calescentibus cor
rigi.
Cipriana sunt magnitudine differunt
multum a bea quae apud nos sunt et in habitudo
nam humiores et magis superfluitati. Sig
recordans quod de homogeneis quidem
humoribus et complexionibus et propter hoc magis sup
fluitas dicunt sunt et fit digestioni et secessum
et distributioni et nutritioni non adhuc ord
hac faba minime discernit cum possimus de illa
perpendere ex his quae de ea quae apud nos
audivimus.
Ista consimile aliquid fabis fit totum similiter habitu
comesta quod fit eorumdem modus cum ipsis fiunt duobus
his variantur quae inflativa consili fabis
non sunt et quasi abstersiva videntur non habent et propter
hoc tardioris egestionis fiunt et faciunt fabis
sunt.
Omnium multum in consuetudine est herbas quae prout
tantes hominibus ex ciceribus comminuunt edu
lium faciunt. In urbibus autem et hoc vidi quamvis in
furnis sic et ex lacte decoctum ipsorum farinam
nec ei subsapiunt eandem cum fabis et ipsis
comminutiore ut quae vocaverunt cicerum ex ipsis
fiat. Consuetum est autem in multis gentibus
elixum in aqua cicerum comedere aliquid quidem
ipsam solum nudam aliquando salibus miscentibus condi
entes. Cum autem apud nos consimile ad
farine facientes et ex ficus caseus illius con
massant ipsam est autem cicer edulium non mi
fabis inflativum forti autem illius nutriens
excitat autem et impetus ad libidinem quae
dicunt simul cum hoc et spermatis esse generativum quod et
equis stallonibus dant ipsum propter hoc comedere
Inest autem et abstersiva virtus ipsis amp
quam fabis quia aliquam ex ipsis consistentes
in renibus lapides evidenter comminuunt.
nigrum autem sunt huiusmodi parva penes bithi
nia magis nata et vocantur kuinos. meli
autem sunt ipsorum solum bibere elixantes in aqua
utuntur autem et acidibus homines et ante maturita
tem viridibus adhuc sic et fabis dicunt autem est
sufficientis corporis non omnium ipsorum fructuum
ut de fabis sermo erit. Eodem autem modo
et de torrefactis ciceribus audivisse te
puto cum de fabis omnia et torrefactum quod
quidem inflativum deponunt indigestibilia
autem et magis restringentia fuit et nutrimentum
crossi dant eorum.
Ivus unumquodque similiter esse politus .i. val
de bonum fit signum alium vocans polikari

storum nominatur. cum sic et quamvis multis corpo
ris dispositionibus conveniat et quamvis omnibus hominibus autem
pluribus utile sit ad unam speciem utilitatis cor
poris indigeat sed hec ipsum tamen signum. Lupi
nus autem politus sive legumen decoctum cum
deinde infusus in aqua dulci usque quo dispareat
amaritudo eius que gustui aliena in ipso in delectationem sic co
meditur per garum et origanum cum aliis his
similibus medicaminibus conditus non sic ordeum
ut quia alia quam multiplicem generant. est autem
durus et terrestris in substantia quare necesse indigibi
lem esse ipsum et grossum generare chymum. ex quo si non
bene in venis a bene elaborato congregatur q
uocatur proprie chymus crudus. Insupe
rae autem deponens quamvis habeat naturam
amaram similis fit his que sunt qualitate
ut ad sensum mirabile. igitur est nam ad secessum
ydoneum existit ipsum nec ad restrictionem
fluentis ventris ut stipticum. tarde autem
transitionis et difficilis descensionis et
et difficilis penetrationis in membris. si vero
comitetur sic medicina que talia edulio
in quocumque nullam excedentem habet qua
litatem eam que possit exacerbare ne
ve ad egestionem autem provocare. egreditur ille
quidem igitur non ut alimentis insunt ipsis sunt
inimici. Quecumque autem nullam habent
parentem qualitatem talem vocantur quidem nu
bilitas a medicis apoiora .i. sine qualita
te. Fricea autem que in humiditate et grossitie
et siccitate et viscositate distantia accedunt
ipsis ut celeris secessus aut tardi se
cessus esse. autem media horum habundis quidem
et lubricis celeris secessus duris autem
et siccis sicut lupinus contrario. Quecumque
autem media ipsorum sunt secundum duas distantias nec
secedentium calidum notabile nec tar
ditatem secessus operantur. Sic ergo habendum de levi
bus scire convenit communiter et secundum eundem modum etiam.
Que quidem humiora consistens o mediam
alimenti dant corpori et celerem evaporans
et evanescens ut alio nutritis opus sit
ibi. Dum autem et terrestria maximum
et multum et difficile resolubile. Si autem
in glutinosum ad habent multo magis
magis omnia hec eundem efficiunt. Pulmo autem
quod indigerem talibus non promptum sic nec in
sanguinem transmutatum nec assimilari soli
dis aliis particulis. Si autem hec non nutri ce
lerem sed quam inventa fuerint et elaborata ali
mentum multum dant corpori.
On solum tilin .i. fenugrecum
sed elophacanon .i. bovis cornu. quidam autem
alii egikeiros .i. capra cornu nominant
semen hoc. Calefaciens autem est magis ca
de humiditate inferioris existens hominibus
quam quidem lupini assumunt cum ipsum c
garo gratum sub ductionis ventris et ideo
quidem lupinus ad hoc est magis ydoneus
ex propria substantia difficulter penetrabile.
Comeditur autem et cum aceto et garo sicut
lupini et cum vino autem et garo et oleo et
fenugrecum comeditur et lupinos quidam autem
et cum pane et fit hec ipsis pulmentum suffi
ciens minus quidem subducens ventrem nec
autem caput tangens sicut quod cum garo fenu
grecum quedam tangit nec subinde cum eis
operam cum quibusdam fenugrecum et hoc. eodem autem
modo huic adhesum. Quidam veniunt fuse
olis et solidis de quibus esse omnium tantum
describunt simone. Comeditur autem fenu
grecum ab aliquibus et antequam fructificet plan
ta ipsius. ablutis ipsis in aceto et garo q
dam autem et oleum superfundentes pulmento
utuntur cum pane offerentes. quidam autem cum
aceto et garo caput autem tangit et hec
amplius supra et magis sine pane offeruntur
quo ipsum quibusdam autem et istud eveniat. Si vero
autem decoctum fenugreci cum melle receptum
ydoneus est subducere omnis eos qui in
intestinis pravos chymos viscosi
tates quidem quod accommodus his calefaciant
quod consolativus adhuc autem et abstersiva p
recipit virtute quod ad egestionem inciderit inte
stinum parum autem oportet mixtum cum ipso
mel ne aliqualiter fiat mordicativum.
In doloribus autem et inveteratis pectoris e
thoracem sine febre et decoquere quid oportet
ipso veteres dactilos. Expresso autem
succo deinde melli copioso miscentes et d
in coquentes iterum super carbones usque ad
spissitudinem meiacere uti cum multum
dimensionem ciborum.
Thec seing sic et fenugrecum
aqua prius infundentes homines quousque in
dicet geminet comeditur cum illud a

lumini subductionis veneris granum ablue-
tes igitur multum autem habet ciminum quod
distribuitur dignum magis quam fenugrecum
Et quidem inveni medici in alexandria sum-
pte in medicina per singulas dies pulmen-
tum ex solum huius fenugreco dico et fase-
olis et ciceribus et lupinis. Comede-
bant autem alii et eas que ex damnatam oliva
et oleum et fructus pineos quelibet sine decoc-
tione comedunt erat ei propositum ipsi in igne
accendere. Sanius igitur erat iste in omnibus illis
annis et corpus habitum in nullo deteriore habebat
coquina propria. Comedebant autem ipsum cum
garo intecto. Raro quoque quidem oleum super-
addens quidam autem cuminum alii autem et ace-
tum alii et cum salibus solum sicut lupinos.
De regimine quidem itaque decimum est et tractatu
tu de ingeniis secundum explicatione; dicetur autem
secundum sermonem hunc tantum in capitulis brevibus
Nunc autem de cicere et faseolis cum hiis
quedam adhuc aliter apponantur. media
aliqualiter edulia fiunt hec euchimorum
et malachiorum hominum digibilium tamen de
genus et cicere et lens e contrario non inflatior
et inflatior eorum quam parum nutrimentum et mul-
tum ei qualitatem aliquam efficacem habet sicut
quedam habentium cimum austeros aut pon-
ticos aut salsos aut dulces aut ama-
ros.

Consiles quidem sunt secundum sillabam latine ciceris
et faseolis utuntur autem eis plurimum gi-
[illegible] asia rustica et marie penes fri-
giam et nigriam non solum sicut ciceribus et fase-
olis que in alexandria et multis aliis ci-
vitatibus in propinquis sunt [illegible] optime ante
sunt autem hunc utuntur quidem consile ciceris
et faseolis crassiorem autem consilium [illegible]
hoc ipsorum sunt magis nutrimentum illis.

Latina sillabam hinc
nominis kaforum pk. septum inveni in olka
sibi aristofanus ut ait arakos fruni-
ta pasana condrum cecam lolium sicidalium
Consile autem semen ei quam latiorem et aliqui esse
alterum genus ab illo putant ipsi eius usus
et virtus ipsius consilis est ei quam latiorum minime
duriores et difficilius decoquibiles et
propterea indigestibiliores latinis sunt araki.
Apud nos autem quidem silvestres et notandum

et durum orobo minus in domesticas fructibus
in nectum nominant arakon. non per k. ultimam
sillabam secundum plurimum quod est h. aspirativum proferentes
et abitiunt ipsorum colligentes sic et pellentes
illum.

Dolikon septem pars est quidem et apud dicere-
cum aliis que eam sunt nomina nutrimentum nos sem-
num septimum est et quidem et ideo quod de dictum .v. de quo
et prudentem iam dissertum. Extimo autem ipsos sic
nominant semen ortensis plante vocant autem ne
a multis frumentum plantare [illegible] dicitur quidam quidem ei
lolex quedam autem faseolas nominant ipsos per
quatuor sillabas vocabulum proferentes et propter hoc
fugientes nomen alterum ab eo quod per tres sillabas
dicitur fasilos. Quidam autem eundem hunc dicunt
esse fasillum cum latius quidem ait speciem ipsum et quod
dolikos arguuntur quoniam itaque nominant orten-
ses aulicis plantis et de quibus theofrastus
in .viii. ystorie de plantis dicit habent autem [illegible]
ba sic et hec quidem sunt recti stipitis ut frumen-
tum et ordeum et tomalis quam silicem et estivalia hec
autem plagiokaula .i. stipitis deflexi in
latus magis ut pisum cicer orobus lens
hec autem epigiokaula .i. stipitis inclinati
ad terram sicut ocimos pisum latinus dolikus
autem si affigatur quos ligna longa adscendit et
fit fructifer. si autem non fit pravus et infru-
bilis. Ex hoc autem quilibet affigere ligna
longa et ex hoc quod non frondescit dicit destrubiles ipso
effici et arguuntur itaque quos est sermone ipsi
delius qui nunc vocantur faseol. alem. ipse autem
lobos nominat quod continet semen talium legumi-
num quale est lens et lenticula et orobus et pisum
et faba et lupinus. Sunt enim semina similium
continet spice sicut nunc dicta lobi et dolikos
et ipsos lobi continent et secundum hoc extimo totum
fructum albus qui nunc hominibus nominant lo-
bos sicut spicas totos sicut similes fructus
Sanius autem iam multum eorum quam in multo usu
apud homines sunt tota genus non appropriata sic
calamum quam scribunt in nigrum. In eo autem quod de
dictum .v. sic septimum est. pisa autem inflat quod dex-
[illegible] secedunt autem magis ocimi autem et doli-
ki magis huius secessivi nutrimenti autem si compar-
e illud scire pisa fabi de quibus nunquam de inflatis
edulio prodivant olikios et dolikios communes se-
les insinuat aliquis semine hogeneorum cum p-
deis esse dolikum et marie cum ciceris si exco

q nec totaliter ipse meminit fasilorum et la
tirorum supposito quedam est qualiter scimus sit
contigens vocatum esse dolikum. Si autem et fasi
los igne latiror aliquis comprehendit latir
ios quos non posse dici dolikos in presenti libro
diffigere non est possibile. Diocles enim in catha
logo leguminum fabas ponit deinde pisa et
deinceps scribit pitiba sic. doliki autem na
tura non minus quam pisis sine inflatione sunt
consilii. Ad delectationem autem et secessum de
nore. Sunt deinceps ocliros quidem et leticum
ciceris et orobos mediorans permittens
autem latirorum nomen eadem dubitatione exibit
Ergo quis poterit dicere unum esse genus hoc omnia latini
ocliros fasilos nominibus pluribus materia forte
quidem unchnon et stillus sinonima colup
ne. Forte autem et secundum aliquas apparentes in
ipsis differentias sicut dolikos non minus pisis in
terius non inflativos quod esse consilii illis eius insi
nuatum hinc quod Diocles nominavit eos
quos nunc nominant faseoli sic namque latiris
quidem non est minus inflativus pisis sic et ocliris
in fasilus sive unius generis sic ut dixi si
ve et diversi aliqui unius generis hoc. Filotin
autem et praxagoras nullius talium edulio
rum meminerunt quam non fabarum et pisorum
solum. Quod ab illis nichil habemus hunc dica
re de nomine dolikorum super quod iure statutum
est. Igitur nominat unusquisque quocumque voluerit
eos qui nunc a multis nominantur et faseo
li et lobi sciat autem virtutem ipsorum existere
qualem Diocles dixit de dolikis propter se
tentiam autem ipsi et quod de dictum. v. scripsit nunc
ocliros et dolikos magis secessivos quidem
esse dicens quam pisa minus autem inflativos sed nu
tritivos ipsos esse testatum et enim sic habet nisi quod cum
lebis .i. tecis totos comedunt adhuc
virides existentes ipsos homines cum oleo et garo
ad plenum. Quidam autem et virum super mittunt
ad repositionem autem non utuntur sic pisis hu
mores enim entes non consueverunt corrumpi
Volentes autem sciare reconderunt et hos sic prin
cipiens faciebat exsiccandum eos dilige
ter sic imputrescibiles et incorruptibiles
manent tota yeme cum utilitate eadem
cum pisis existentes. Quidam autem in ro
ma amicorum consuetus dicebat illum
fasilum ipsi patriam vocatam keramum semi

nati aliis leguminibus eodem modo doliko
in agris habentes figuram magis oblongam
latyris.
Oves comedunt orobos apud nos et
apud multas gentes aqua prius dulcificatos
tos homines autem penitus abstinent a semine
hoc et enim indelectabile est et machimu. Insa
nie autem alium magna sic et y. scripsit ex ni
tate valida ad ipsum eveniunt permittentes a
nos sic lupinos utimur cum melle o
robo tamquam medicina corporis quod sunt thoracem
et pulmone grossiorum humorum expurgatio. I
nivit autem sunt medicinales ipsi albi hijs
qui ad rubeum autem flavum tendunt. Qui
autem de coctionibus dulcificantur per aquam
sepe deponunt quidem indelectabilitatem. depo
nunt autem cum ipsa abstersivam et incisivam vir
tutem ut reliquatur sibi tiresmus ipsorum quod sine
amaritudine notabiliter edulium et exsicca
tivum sit.
Netuosin sisaminum semen et celerrime po
situm oleaginum sit propter hoc quod replet comme
dentes ipsorum cito et emittit stomachum et tarde digi
tur et alimentum dat corpori netuosum. palam
quod robur et fortitudinem imponit hijs
qui secundum ventrem partibus non potest si nec aliquod a
netuosarum quam autem crossi chimum est non
secedit celeriter. Comedunt autem ipsorum quod
solum non multum cum melle non cocto ne
catas amulas sisamidas componentes
supliniunt autem panibus ipsi. Sic autem
multo chimus .i. paniculus quod melium
dicti nominant consile quidem aliqualiter est et de
clius autem omnino sicut eundem modum tybysinum
sisamo secundum corporis stomachum heterogenea aliqualiter ma
gis indelectabili autem aliqualiter est ad esum
et alimentum minus dat corpori et omnino desiccans
est calida autem sunt complexionibus albo et propter hoc etiam
fructu.
Omeshei semen utile est semine suplunt
panibus tamquam delectantur sic et sisama
melius autem est albi semen nigriori. Vir
tutem habet infrigidativam et replet et sopniferum
est. Sicut autem apud suavitatem et delectationem et indigi
bile est. Est autem corpori quod ex complexione et tho
race evomunt restrictionibus prodest si ca
tarrhis patientibus ex capite sibi ali ven
mante alimentum non nociva digestionibus exhibet corporis.

Triticum quod

ipso contrectantes quod sic ipsius saluberrimum pulmoni cum gravido iunctum autem conmesti conmassantes suplinuit autem et pannibus ipsum malum stomacho et indigibile existens alimentum; medium corrumpentes ad secessum autem ventris nec laudes nec utiliores in ipso principiat et medicum quod variationem in tritis quod magis sit magis cum contrectatum comeditur tunc autem sistit aliquantum magis ventrem. Utitur autem ipso lotiones quibus fragiles sepe in ipso per contrectationem et comminutionem mel miscentes.

Triticum autem hec contrectantes omnino comminuentes ut farina fiat miscent autem ipsi et melius aliquando primum autem habet alimentum in se ipso et medie sit naturam existens cum simili cuminum.

Omnis sicut ipsum plantam cannabis assimilabitur aliquantulum agno et semen seminum mulum et indigibile malum stomacho existens et illatum doloris capitis et mali chimi. Attamen ab quodam comeditur pistantes simul cum aliis tragematibus. Nomino autem tragemata que post cenam comeduntur gratia delectationis que est ad bibendum. Calefacit autem satis et propter hoc caput tangit maxime plus suprimentum vaporem sursum mittentem ad ipsum calidum quod simul comestionale.

Ipse ipsum semen tore

semen comeditur ecclesie rettinemus inferius quod fuit adveniente nutrimentum autem dat primum coit ab exsiccans quod cum sumens non in flatum autem satis frigida ergo volentibus castitatem sicut ancenetis ydoneum est propter hoc quod cum plante imponitur esse autem capud ait non tangit sicut canapum.

Igitur horum seminum non est

vocitata sicut faber sed sublatum magis similiter lentibus reponunt autem agricole et abscisum ipsius folliculis simul cum totis plantis autem alimentum brevitas alium. Insuper etiam vidi et ex lupus quosdam comedentes cum recentem. Adhuc viridibus existentibus sicut ciceria et fabas comeduntur consuete sunt in delectabilia solum sed indigibilia et si stomacha ventris. Palam ergo quod quantum ad naturam brevitatem distributum alimentum ex ipsis non bonum chimum. habent et crossum ad generationem;

sanguinis nullia ydoneum sicut et prius dictum est delectacula. sed illi quidem dicit multum bonum adsunt hiis nullum hoc bonorum est autem non invenitur apud nos omnino consuetum est et solum modo sic nominatur. Apud atticos autem ysofimeus quod et latinis vocant in alio sicut autem ammus pomatus vocantur.

Hinc dicitur

quod est ergo milium

lolium sepe invenitur. In ordeis autem nigrum semen quod est sed paucum multum autem quod vocatur egilops in ipsis generum informantur sed per incrementum augmentum. Meus autem pater in senectute amator agriculture fuerat semina autem alii et frumenta et ordea diligenter elligens ex ipsis omne semen quamquam alii granum mutari erant generum conglescendi plane sed transmutationem; ipsorum generatio fiat lolium et agilopibus autem naturam propriam habent et ab semina nata autem simul cum seminibus primis lolius quod est nullas sed fortunam infirmitatis. Pauca autem ordeis. Sed egilopibus copiosis conantur fiunt et in aliis seminibus differentes naturam et eodem Invenitur ergo et in lentibus ex transmutatione ipsorum natas amicos durus et rotundas et pellicionas insensibilia semina. Aspermam autem non solum insensibile sed in nascendo est completum plantas lentium augente et suffocatas ipsas et detinentem sicut aromata orobos. Hoc quod ergo prava valde semina. et in ligni frumenti aut vagini ex transmutatione quod est et ipsum generatur frumentorum; defiat autem valde multum amalitia ea quod in lolius. Invenitur autem et sed alia semina tales quasdam fines transmutationes verum prope urentes ipsis elligere oportet quod prava vivi quam adversum frumentis adveniat semina et non negligere. Sicut quod vulgo frumenti in primis preparate. Prava autem alii sed consentia annum lolia valde multum pergere sed fiunt quam diligere necagricolus ex perimentis partibus per cribra ad hoc ydoneum parum et totum quod purchat frumentum nec purificat propter caudet enim in spatio quod est dolores capitis fuerunt multi. Estate autem adveniente ulcera sub cute non paucis comedentium autem ad aliud silvam aliorum semen fiunt ea celerrime inflammatoria ergo non negligere

pruta faciet omnia ad esum prandii scientias cognoscentes quamque et suo quod per singulas diversis necuminum non sentiat propter pruriente in regimine ex ipsis experimentum multas mai fit alii.

Volumus

nunc autem quidem et plantis et aliis. Incepit autem a nucariis de meliori fructibus qui cum modo eius ieiun que de edulio doctrina. propter quod utilissimi in ipsis erunt primum edulium propter ergo de frumentis et ordeis et siliginibus et speltis et talibus ad hoc denominatis leguminibus et alexdeopis ipsi pertinentibus considerauit. deinde ibi li sunt conueniens sunt ad alia alimenta quecumque a plantis hominis deinde que ab aliis quecumque utiliora sunt locis et est hic tractandi breuiter uidebantur. Et est aliqua non potuimus longe neque perlucta tionem prinarcantes nisi ea que a plantis alimenta omnia conueniens de mentius scilicet docentes de illis sepe portubus fecerunt sonetur quecumque opportuniora locis sint. Videtur

aut᷑ aque porcine carnes et que eorum in
capiat quatuor vel duum. Modus autem
omnium non aut᷑ mi ipsis quecumque venant
in montibus venatores multum utilium
te; hominibus existentia sunt evidentia sicut et
multa volatilium et aquatilium. Quando
intelligens unumquodque genus uno li(bro) complec-
ti impossibile existens non magnam durat; exi-
stimavi esse residuorum eduliorum a parti-
bus solo que in istorum ea que a plantis alimenta
proveniunt. Initio autem ea que a balibus
licebit ei volenti in promptu habere librum
in quo scripte sunt alimentorum virtutes quibus
magis uti vult quam quidem ad primam
venire quam ad secundam quam aditum. Ergo
quod de plantis sermo totus in duobus primis
sit perfectus ad residua peccorum adiuncta
primum sermonem ponens in hoc. Que quod ipsi sumun-
tur semina plantarum eorum omnium autem a fructi-
bus incipiam distinguens prius ab ipsis semina
et maxime que multas medicinas in decline dif-
ferentias autem fructuum dicere autem semen. Que
quidem igitur iam dicta sunt semina medicina quidem a
fructibus dicuntur. Ab hiis autem que nunc di-
centur fructibus non magnum differunt. Fru-
mentum quidem ei simulique sicut quod autem ipsi
triticum nominamus, id est, minutum granum semen in
simulique silique et uncem totius uncias soli
eam autem uncias semen autem tria autem, est in
mensis ipsorum granum quod ordei in ciceribus
et tertiaminibus et quecumque in natura in ipsorum
sunt et quecumque non aliorum quam omnium que dicte; tri-
tica naturaliter multam in ipsis corporis fructus
a semine differunt. Fabe autem et lupini
et faseoli et lentaculae et que alia seminum
folliculum in lobis habent que quidem ex a lobis compo-
sitis fructus est plurima autem post totum sunt et semini-
bus comeduntur. Aliorum autem que omnium fere que qui-
dem tantum in illis solum semen faseoli aut so-
lum totius fructus quam sunt ad hoc virides
ex siccatorum autem omnientes semina lobi
fiunt in virides hominibus. Fabarum autem magis ad
hunc mundum folliculi aut sibillus sicut
in aliorum quecumque recentes consueverunt
a lobis. Theophrastus igitur multo dixit
annulatas nominari lobos quos quidam fase-
olos vocant que ipsorum solorum exibilis est
lobus et folliculi. Sed ex eorum virtute quod tamen

est prius sicut utique et que de doliorum nomi-
ne ciuis existimo fere quosdam antiquorum
fructus aut plantarum et ab arboribus sunt
et ab oleribus et oleribus sub quibus enumeravit
aliquos medicorum pepones et melopepones
et cucurbitas a quibus primum incipiam eam que
habilis doctrina.

Ora autem annum nominat
quod illud tempus in quo incipit caniculae
ortu sicut quidam temporis autem hoc dicentur, eo maxi-
me secundum hoc igitur tempore sunt omnes vocati horarum
fructus. Quam quidem iam ullum maturitatem quidem
ac incipientes quidam in summo statim autem
statim. Horarios autem ipsorum nominant
nonque solum secundum tempus ipsorum fiunt. Sunt exstio
distinguere volentes ab hiis quod dicit poner-
dum sunt ydonei quam et frumentum et ordeum et
quecumque omnia in precedenti libro pertinentium annualem
et estivalem habent generationem; secundum corrumpi-
velociter. Sic cucurbitas et mora persica
quecumque et melopepones et persica et alia quecumque
talia. Et ex ipsis multiplicantes ipsorum aliqui
reponunt per hyemem conservantes transmittunt
et sic unde antiquitus addiderunt. Quantum enim
cucurbitarum exsiccantes semen de unico quod
velut earum exsiccantes reponunt quidam
ad hyemem. Unde autem ipsorum esse magis quam ut
cucurbitas ipsas. Unde ei sunt et siccae
et conditas consiles magis quam aliquas esibilium
fructuum. Secundum in frumentis et ordeis et quam
alia deinceps semina non addiderunt. Nam in re-
positoribus perunt. Manet ei ex talia si-
bus qualia persistit mora a primo erunt per
se. Pulla autem quecumque sicca habent commas-
satae corporis sic maxime habent habitum
sic et solidum et terrestre et propter hoc multorum. Que
cumque humida autem consistentis sunt corrumpi-
tur que propter ipsorum alimentum paucam et fa-
cile corruptibile iam in ipso habent propter eandem
autem causam et fluentem secedunt talia magis
quam solida et magis quam habent unum visum
aliquam et ablutivum; sic quidem horariorum
dignam ullo habentem talem virtutem et quam proprio
nomine dicamus esse hiis que nullam habent
sensibilem qualitatem eorum sic neque quam in
optima aqua habet. Omnia igitur talia multo
magis quecumque autem que leviter maturentur offe-
runtur in stomacum que secedunt eam autem

sic et distribuitur citius quam cuique chimi
bnt subtile. fuit aut̄ ob malū chimū
et solū mo utique quos ipsis i pfectū: um
sanguinis ex pluritatibus iecorinibus
ex suffocatione uehementi tunc ei psr mic
tigina qd audiunt col. Infirma
aut̄ uelociter qm qs ipm fm assumit
huectare qd g sep bnt. i fine aut̄
nō hebuit oblate col dispositus ut i
dom ē. Si ei tm ppis simul illūt ut si
calā offertur infrēnt uentre. Indiget
g fm dictā ḡnante calitati caueq si
uentre rep paū qb pus occurrit. Ins
g p cognitis gueniet d oibus talibus
eduliis ad ppus uniuscuiusque uirtutes
iā trāsibo.
Ruda cucurbita qd' i dilectabilis est
et mala sto et ine et i digibil ut si cogat
qs sciptor carere alio cibo suscipe cu
cubitā sic iā qs ausus fuit graue
dine i potu sū s3 uentre sentiet. Sto at
euitet et aduomitū icitabit solū ipa po
tentē lubrica detinet cibis sithaniūb. Et
hinc g iā multi horanor oes hoies
post decoctione aut mox aut fringe
tes aut assantes ḡsueuerunt offerre
Et iste cois sermo ḡsuet' tibi i mcoa
soibus i digestibus sortiri alteratē eāq
p ignē. Cucurbita aut d' qua sermo
patiete qualitate chimor nullā
hēt qs n dicat aliq talē ēē chimū
q n auste ē n salsus n pōticus
nec amarus n aliq tale patulo in
firmās sic in aqua. Si italici sic et
ḡsueti uocare apoia. i. n qualia et
nob sic uocētur plane dactine gm
talis g eius cucurbita multos me
ntis suscipit mōs ppatois eiq uni
in melo ḡsistētes oiu excellētiam
et pplx eq formut et ex eq uo adipū
ducta polis hinui ei quā cuique excel
lentiā ḡnale nll ad ḡnā ipi desinali
adducit s3 sparties. hec g q tu
i scipa alimtū dat cor frig et humidū
et ppli mediaū ut paulo pus dcm ē
de oibus quaique chimos aquosos et
subtiles hēt finale aut sececdūt s3
uentre lubricate sic et cōi mc oiu hui
dorū ciborū quaique uidebit fm suprad
s' talia digit aut nō bm qm n p ue
nerit corrupta ēē. patit aut h et p
praua pparatōe et qm qdē iuenit mali
gnus aliqs huior iuenit fuit ḡggat
alii aut et p tardare iuenit quod
i oibus aliis horariis eduliis quaique ḡ
plōne humida accidē āmenti ē. Cō
rumpitur aut iuenit no āanaptia celer
secede sic g q' inse ipa palumito dist
buto toti corpi chimū apoio. hēt ad
sēsu cucurbita s3 eidē modū et mix
ta fuit alie humani: forte uirtute assila
tur de facili ipi cū synapio aut si as
supta fuit cumi effinies cū et exalo
bus distribuit chimū sil' pallificari i
calimte s3 aut eadē rōē et sic aliq
salsuginoso offerunt sic debent cu
salmuria ipsūr ut qdā ppant salsugi
nosū: i corpe gn̄abit chimū. De
lectabilissimū aut ē edulium sic pparati
si salmuria sit pōticor illor q uocat
milors ul' milors sil aut cū pomis
citoniis elixa et sent ḡdita austeri
hēt chimū pdnante s3 distributōe: as
sata aut et frixa depoit qdē ppe huiu
tas plima. Residuū aut ipi nullā
forte optinet uirtute sic n qm i siplici
brodio ppat. Gaudet ei multū cū oi
gmo p aquosā qualitate ḡnale:
eritate ipi oia ei quaique talia i diget
misceri pugitis aut acetosis aut
austis aut salsuginosis et ebis si de
beat fm nec i dilectabili n nauseati
efficē sinntes
Om quidē g nā ipor ē frior cū humia
te copiosa abstinui aut aliq' hnt
p q mouet urinas et sececdūt sitis
magis cucurbitis et melopeponibus
q aut abstigunt potes ad isce icsinai
to sordidā cute: p q' et si morphear
qs hnt et lentigines i facie ul' alfus si
cilales abstigut uros. eo aut q' ue
lut cato ipor semi abstigit mag q'
renosas renes ḡgimt. praui at
opat chimū i corpe mag qm n bene
digit tuc aut et colicos facit ḡsueu
et ei aut aīa cōrupi ad uomitū pdocu

e et cum p q3 comedit n aliqs sup ip3 ad
eiecb ior edulior comedent moueb
ow aduoitu3. palā aut q eis fruct
applātes hoies fecerut sic i sepuag
ta. melano .i. nigro. nā uox pepon
q uelut pepaniu3 .i. maturu3 isinuat
h e digm. Qd qde iest alijs quiq3 di
gesta sut. Et ei hoc ius pot dici pepon
qn diliget fuit maturus sic q no
du talis no pepon eris noiat eiud
acerb et apoie cos s3 eade uoce3 pim
q3 et cucurbite uocat cosuete maturi
sic et melo pepon. Vnqda medicor n
sipl noiatr pepones sicioni h acto
porte pnuntiare cucumero pepon. Nos
aut i pma sone de talib n curauimus
niq uaq3 n cosuetub adauicu uā me
dicina lāge q3 melius plane discer
ne eo q cu disgressioe tali obscuri doc
trina effice. maxie aut apertiore sorti
n e ad cosuetissima multis noia di
cere tn cosuare ipor significata.

Elo pepones

Inq3 humidi sut peponib et mi mali
chimi et mi uriatiui et mi secedut de
orsu3 aduoitu aut pnocare cosili pe
ponib no hnt sic nec corrupi cito i
uenire cosili peponib qn i ipo fuit ab
malus chim prauus gignit aut et
aliq alia differetie ea dephendit. mul
ti aut desinetes ab eis stomacalib epo
reis no hnt q peponu kakostom .i. no
cum stom n ei aduoitu faciut cosili il
lis. Peponu aut hoies no comede
tes q carnis i tmo iq seme q melo
peponu comedut et h ipis fuit ad se
cessu3. Qui aut ea q uelut carne3
sola ipor comedut mi ea q peponu
ipsu3 egerut.

Rumator hnt aliq q pi sic pepones h
mi ill eo q i sba ipor mi humida sit et
ppt h et m3 corrupi fucile iuenire co
sili peponib. Diligetes aut dige
rut ipos qda sic et aliq alia multa in
digibilium pprietati natie adipis3 q
ibi ps qde coplonib libris et magis
adhuc q ibi ps qde meis expositum
oidetes tous stat pprietatib congrua

ee multa alimta unicuiq3 gn alium.
asinis qde et eqs paleas et fenu et ordeu
et quaiq3 alia talia. leoni aut carnes i
aliu3 crudas hoi aut coctas his q pi
nes ex siccealib seminib elaboratas
sic dom e. Et qde naq3 elebor ortige
sic aut esturni sem cicute comedentes
n ledut sic orobos boues bn digibi
lia unicuiq3 alimta aut s3 pprietate
sbe aut s3 sicho expi iudicand qual
aut q dico s3 sichon i pli declaratu e. nā
aut coliciu chimu aut totaliter sifluu
prauu qualecuiq3 congenitib sepe iue
tre corrupi fucile quaiq3 nā3 facile
digibile hnt sic qbda hoiu3 qaiq3
nāle calid n humidu m3 hn tepatu sec
cu du et igneu hnt. Et ei hijs coru
pit de facili alimta q max i alijs bn
digibilia et fit ipi eructuatio h usodo
sa ut sep. Sz id meorare spq q si di
gat qs quaiq3 i digibiliu multe q ex
ipo chimus i cor distributus i corp
eade nā3 ht no ei pole e cu qui expe
pone chimi et cerste si qs o ptie
digut sic neq cu q exlenacula aut ho
minis carnib aquosu et fim q qde
et subtile cosistencia uocat. Inh e est
mag utile ad sautus cosuatoe alia
gor entote3 ut alibi oiu su e et nc dicet
ueni i hnib caplis pcedetie sone. co
digentib quide g bn cucumeres
qn i hoc ipo cosui freqntia ipor i aille
unt tpe multo fit enim et ciac e essiu3
chimu cogign acuit putenas n pmpte
potetie suscipe bon3 alimtuē3 i sanguie
et eaq s3 uenas digsone. Ab hoib g pp
h abstinēe cosulo abstinē ab oib ca
chocimis edulijs et si facile digibilia
aqb fit latet ei tpe multo prauus
ei iuenis chimus q ipis gignit q ei
accu siue mediac ad putrefactioe3 de
ueneit febres mali moris opite.

Jm undlie3

et poma et ficus

et psica et gnata q ō qaq3 talia fruct eu
stetia opotuna hoib ad esu exntib et
alij fructib qs n comedut hoies d q
b n ppoit dicē i psen. Vtr uni orte de

essibilibus hoc fructibus scire ite; cor.
humidos quidem humidum et subtile efficere
id quod ex ipsis dant cor alimentum cum sepe,
sequitur et fluxibile apte ita sicut totum cor
citoque evaporabileque esse per vesicam et sudorem
quale. Secundum hoc igitur pauci alimenti
talia cibaria dicuntur congruere ad medicinas eorum
aut solidorum consistentibus fructuum qui corporum
appositum alimenti usum ampliorem permittere
quam tardiores et magis qui habent aliquem
chimum in ipsis aut terrestrem aut viscosum
aut stipticum.

Omnium quidem non solum omnibus oportet ser
horariis nominatis fructibus habent et sicut
non potentes fugere cacochimiam ipse quoniam
omnibus aliis horariis minus ipsa principantes
adsunt aut ipsis bonum. Scilicet fluentem fluxi
biles esse et aperitivi sunt de facili totius corporis
et et abstersivi digestivo habent sicut quod et are
nosa qua multa in nefriticis in essentia prius
secuntur omnibus opus pauci dantibus alimenti
minus omnibus hi ficus potentia non tamen fortem et
compactum efficiunt carnem sicut panis et ca
ro porcina sed sub spongiosa sicut faba. Im
plet enim ventositate ventrem et ipse et recent
utique satis acquimitate sunt eo assump
serunt inflationem pauci temporis operatur et sed
aliis operis minus consueverunt ledere non mo
dicum aut est excellentia maturitatis ad non
tales et sicut aliorum quidem fructus omnes a propinquis
non tamen stanto differentes. nam bene maturum fi
cus venit propter non totaliter ledere consilius ex ius
ta ficubus siccis multum quidem habentibus nu
lla pravitatis aut est habitantibus in ipsis non
valde eis generant sanguinem bonum in ipsis et
pediculorum multitudo sequitur utentes autem
habent subtiliativam et incisivam propter quod iuvet
ad egrorum valde excitant et renes expur
gant. Epaticis autem et splenem flominatis
quidem sunt nocive sicut et sicut eorum ratione confusionem
dulcium cibariorum et poculorum in se propter
quod utuntur sigillatim. Oppilatis autem et vidu
entis ipse quidem sunt sed ipsis non magis non ad p
fectum in ad nocumentum operantur invenire autem in
tentibus et subtiliantibus et abstersivis non pre
paratum sunt et applicare ipsis dant cum chimus
aut piper aut etc. aut pulegio aut sa
tureya aut calamento aut origano

aut ysopo. Primum aut cibum quidem me
dicorum socius in experto et splene dispositionibus. E
codem autem modo et sicut aliquando quam amicam
aut totaliter subtiliativa et incisura habent
iuvante oblatio fiat ficuum siccarum. Propter
ea eis est non solum sicut patientibus sed et sanis
aptos eis esse eos quod sicut expedit alimentum non
solum egris sed et sanis securissimum. Sic
et ficus cum subtiliantibus salibus preparatis et
aceto et garo offertur multa experientia in
tilitate inventa. Vel simile autem et me eorum
quidem supponentem agatur in et quidem ipsorum ad
multorum continuatum esse noccivam. Quam
autem etiam quod iessantium cibariorum commedunt
sicut recentes et siccas non parum leduntur.

Jeius autem ope
qui capitales sunt et eis nutriunt magis omni
bus aliis horariis hii et minime sunt eaclauam
et maxime qui sunt bene maturi eis quidem generati
quoniam nutriunt ipsa maxime significat corpus quod custodi
unt fructus vinearum commedentes quidem in duob
mensibus quibus custodiunt a solis superficie eius
vinis a medicum quidem in exponentes parvis im
pinguatur quoniam satis non tamen fortis et compactum
carnem ex ipsis generatum sicut quod ex carnibus si
lavat et vana propter quod id quod ex velit congruit cessante
cibario. Eum autem ficubus unde nutriunt et ma
ximum bonum in ipsis velit secedere propter quod et sic reti
neatur alium leduntur satis in habentibus hii matis
ficubus. Sicut et cum secedant notabiliter digeruntur
aut in ventre bene. Vim non nocivum dant alimen
ti corporum. Vinis autem neuum exit horum non
eis digerunt bene non sufficienter et sicut ea que ad
experimentas distribuentes eandem generant
chimum non facile convertibile in sanguinem. E
quidem in memoriam sunt composita est ex eo quod velit
cavo ipsorum et ea quod continet sunt ipsam habitantem
exquisitum sit et eius huius ad hec exactius
eo quod continet hec ex unde veniunt nodi aciem
spaciatorum quidem sunt siccam et stiptica est aliquis
hic penetret quod intestina sunt non sunt in ipsis festi
bilis alimenti consilii quod in ficubus textura minus
propter malitie propter malitie eis venit non neque fru
ctuum est semen quidem ex his minus tota plante pre
veniens aut calidum quod et siccatum et quidem
mutatum propterea autem est contingentibus utique
fructuum; corticibus talem utilitatem exhibe
ribus ipsis qualem aliis eius. Medica

aut alii

aut· ibi trāsmutatio fit s(ecundu)m ueniētē et ali
q in qua ī utile remouet ipsū sumētes
totū q intus est acinus. Quidā aut ab
remouere respuūt et max(ime) qui racemi sunt
magni. difficil' ei ipius magni dif
ficil' ei ipius agē id palā aut q uero
mag(is) submittit sola carne racemor(um)
sil cū suco absorta sīn acinis et sine ta
men ēt ipositā esse uidet ad liq(ue)fac(tionem) mag(is) q(uam)
sol ipē sic expressus absorbeat. Vocāt
aut hoies ipm mustū īples iflatōne
uētr(is) sīn pmisceat uelocit fit qd g(e)n(er)at ad
exit(us) cor(um) alimenti ampla ex carnosa sunt
ex pp(ri)is quā quidē uuarū nutrit mag(is) quā se
cedunt. quā aut mag(is) secedit quā nutrit
Quarū etiā q sunt paucē sunt nutrit
mag(is) quarū aut āplior nutrit min(us) qd
secedit aut mag(is). Noīant aut heugre
nas tales uuas ī qb(us) racemi paucā
hnt qdē humidā sub; nō paucā aut soli
diorē q uel de carne. racemi diuites q
uunt s(ecundu)m expropre reponētes multa fortit(udine) re
innuunt ī stomachit ipsas et olla uacu
as repletes reponit ī stephyl'. uoca
aut stephylan solidas reliquas uue q
ipsi hoīs ipsius expssi sunt tot sic q ipsi
met cōponit ī pichis hoīes cōmassā
tes et calcātes fortit noīantes q rig
idipsū q stephyliū uocant. Stephyli
aut appellō; ī fenit ipsi ei q expalmata
b'enascit emdiciple racemor hūc no
botriuneū uocant. V(er)o cepēdet racemū ī
hūc g(e)n(er)e tigiā nouas ollas plenā uini
ī ponit opilatorijs obstruētes diligēt(er)
cum nisi posset expire respirare et sz qd
adiacet oppilatorium olle ollebirin
supliunt obstruēs o exspiracula or
aut olla ipsius ēt hoī odoris luto cōpsite
te tecto. Robrā q(ui)d q solui uere
mil una et eos q sine appetitu excitat
ad esū ciborū n tn secedit s(ecundu)m ueniētē et si
āplior uoret caput trig(us) hac aut ad h(oc)
mag(is) ē lesiua capitis q ex musto. Q(uo)d uo
suspēsa caput n totalit penetrat uerum aut
n restringē n pucante ad secessū uamē.
Eoteā mō nec excitatis dbile n dissolue
forte. V(er)o digibliores aut alij s(un)t q īmue
to et stephilus dici reponē hoīes ī stom

deiacep(er) annū usq ad fin' iudiciar suspēse
aut ipsius qn dessicate sunt inutile sunt
mox fructu. In estate g(e)n(er)e oio. n puadari
uinar ē et s(ecundu)m dulces ēē aut austeras aut
acetosas aut nullā hītes uehemētiā
uocant aut ipsas iuinosas dulces qd gene
caliorē hnt sucū pp q insibunt sīt au
stere aut et acetose siuiores. Vinose aūt ime
siue et cali. Vetere a sb donāt dulce et
max(ime) qn s(un)t hūide pt hs aut q uinose
hūide pūc hs uinose hūide pūcat
nō ad hūc solū s(ed) ad eā q ueniēte digō;
distribuitē; q; et nutriēte; austere et aceto
se et austere uine. Q(uo)d qdē g(e)n(er)e acetose q(ui)u
b' n in ea maturitate suspēdat n sic sunt
dulces austerim aut quā trāsmutat
ad dulcē ad plus suspēse pōnens autē
sic et acetosis n ad plimū suspēdat iam
ad dulcedinē pmutatre; pōle ē hīre pp
q et cause s(ecundu)m cōgruit eliū ipsius. Oin; qd
g(e)n(er)e secundissimi usus ē cū carnose sit uine
nā maturitatis q; ipis siqs comedat cō
n sumpte. Sine g(e)n(er)e iuuatib(us) ad plimū ma
turent siue et q deficit ex suspēsiōe assuāt
omē hūiditas sine qualitate acetosa ul
austera gn sub ductionis uētris h; copio
se comede. Quidā aut et mustū bibunt
eidē utilitatis gr(ati)a et max(ime) dulcissimū
nā; magis sub ductiū h. Q(uo)d aut ex au
stenis aut acetosis uinis pessimū ad
o ego qdē g(e)n(er)e nōib(us) sic usus sū utrq; nec
hoīes uitit melius ēē existimās dere
plane res qs ātiq alit acuilamit. Q(uo)d h'
aut h pciosius ē q plana dectina ba
cia qdē noiant uuarū solitas ptes
musto expsso. Stephylia aut ca
q oliuar qn expssū sunt oleū. Q(uo)d n sb
sidet uinis crossus; cū multis eodē mō
noīant acthulcantes trigia .i. fecē qr n
equiuocatio ē aliq apud ipsos sic apd
alios hoīes qaīq; et brutia trigias uo
cant. Est et tantū et significatiōis crisi
ē in cōsuetudine grecis. nā britior apo
bregina .i. degriminatrē; post ī fusio
ne; aque trigia uocant sicut russū
arthulcantes noīant deneiam .i. secūda
le īponētes eī in uasa pura brutia sup ī
fūdūt aquā tūc p ī fusiones ōes fiat

ceu sufficienter ipsis heccacum esse uidetur quod
aperit fundum foraminis uasis aperuit ut
effluat apobregma ex ipso et bibunt
primo istud. palam autem quod sibi ratio
quantitatem et aqua infunditur cepi ut nec
aquosa omnino neque in mixta fiat denique et
deinde iterum aliam aquam infundunt eisdem
bacis minorem quam prius ut fiat et hoc iam
sanum ad potandum quo uolunt quidam acetiki
cantibus non nominant denique non id quod prop-
ter autem generantur quidem generantur quidem capitis
uitanique sine aliquo aquosi ipsorum bibat.
Magis uero quam prius tangit caput. hoc autem
tebinte potum quod celitur uitatur. Dico uero
medicum in ipso sanum penes uuarum species ex
quibus sunt bacca dulcibus quidem ei existentibus
ipsis delectabili multo sit paulum et ce-
terus uitatur. potius uero et acetosis in de-
lectabili longe et minus uitatur. fortitar
bregina hoc sit et magis uinosum quidem
quando aduer autem quoque estate fex confluat
preuenire autem uetum sit minus caput tangit
sit minus uitatur.

Unde uero habent ad uuas staphydes. i.
uue passe quas istrates. i. sic sicce ad sicut
sunt autem dulces quidem multe potice. ante
ceci ex dulcibus et austerem qualitatem plurime
ade adest quidem igitur dulcibus ad debilem qualita-
tis austere et austere ad dulcis. Et
quidem igitur austere frigidiores quam quidem secundum omnem sunt
sic dulces calidiores et stomachi quidem confortant
quemadmodum stringunt que austere et impellant quod
magis ipsis quam potice. Media autem qualitatis
consistentia uel ipsas dulces faciunt neque sol
uentres magis stomachi non lubricantes uentrem quod
uero preualentes in dulcibus semper sic et que medio
crit abstersiuum quam ex calidis uentribus prima
mordicationes secundum os uentris quod stomachi nominari
hebetant ut maiores mordicationum
palam quod gnosioribus indigent adiutorijs
meliores autem earum passis sunt quam carn-
osiores et quam corticees habentes subtilis. Et
dum autem melius fuit eis dulcibus ma-
gnus quales sunt sabillitides autem quod con-
medimur auferatur acinos diminuitate
ei et ipse diminuit habet et cellam autem corporis infunde
ipsius in aqua. Est ei acinus ac purpura
sic auferetur eorum istis solidare et grosse aci

nis totaliter non habentes. Nascuntur autem hic
quidem in cicilia colore subrubeo assimilati quidem
autem que stabellitides et nigre colore et
maxime quidem igitur ut dixi. hec atque in cicilia in
dulcibus similiter et nigris uue passis me
dijs secundum magnitudinem habent et secundum alias minus
gentium et maxime in libia. In asia autem
uaria species uuarum nascitur et eis subrube
et nigre et dulces et sub austere generantur
secundum situs uero regiones nec uue passe ma-
nifestum non tam uuarum passarum aliquid ipse quod sub
infundunt uinis aliquid resine ut non celeriter
acescat. Que quidem igitur secundum colorem dictarum
uuarum passarum adiuuentur ipsam non sunt sicci
quod secundum magnitudinem quanti autem gustum uel quantitatem tem-
pore et hinc soli adhibens in illam in quibusdam
orientem et secundum quod ipsi inuenies ut probarem. Et
latinum autem ex uinis passis distribuit con-
similes secundum qualitatem ipsi uinis dulce quidem ex
dulcibus austerum autem ex austeris mixtum
uero ex binis aliorum qualitates quantitates
autem ambo quidem exacuatiosis et dulcibus u-
uis autem quod ex austeris et non uiciosis.
fiat equalem molem uue passe uitiose
dulcis recentis acinus comparet equali
moli uacemor magis nutritas inueniet
uuas passas minus igitur quidem ficuum siccis
que tales quod stomacho ductum habent et quod absti-
simum. meliores autem sibi sunt ficubus sic-
cis.

Oncelligentibus antiluigar uocem scribunt
hoc forte ei nisi hic relegat hic uolet quos ne-
gligens sanitatem corporis sic et talis simo
dicas quidem maximum non ualde aliquando ci-
ui nisi de antilucantem id autem et alijs quod
bacis que uiuunt et reabilia alia autem ho
norem et gloriam et diuitias et uiuentem polli
ciam pellugentibus animi decoram et mira. Isti
ei nouerunt quod lingua quidem antenie sim-
mel existimat preciosior esse. nam ea quam alio
rum bonum sanitatem autem corporis dignissi-
me esse putant studentem uiue secundum nam. Huius
igitur scies magis perficium fore planiorem
sermonem que cognoscunt nominari scribo quod
uis non antiquos grecis sit consuetum non quidem
igitur mel aliud tamen ipse shorican mel que
nominatur dyamoron sinai habens ipsorum quam sani
autem omnino dicetur opium igitur mala hoc.

Quali nominabitur ante secretos amaro-
achem. modernos quidem ei videtur michi
differentiis aggravatis aliis immo quippe nomina-
vimus si mora siccata ypyas vocantur in
chomi quod mora et persica iuncta et cu-
somilla et ea sicut ut consuetudo est aliis g-
cas nec ei ledere aliquid antiquas appella-
tores ignorantes si cognoverint nimi-
res ipsorum. Vult ei est sane corpori quod ad secre-
sum ieiunie eduliorum. postea quidem orificium
miserit quod tardi secessus omnium autem pru-
na que primant quidem celerit. Corrupte-
da autem si tardaverint inveniatur quod appello-
nes ipsorum novissime acum in igitur mi-
videntur omnino homines ordinem corporis que come-
dunt a secretis. Video ei ipsos in pluribus edu-
liis observantes ipsorum sapientem quidem cum in-
fundas olivas que et fenugrecum ergo
et post hec malvas et bletas. et alia talia
oleum cum oleo et garo corporis quidem eius con-
dicione preparat ipsis adhesum legumen expers fit
magnum iuvamentum et si parum habent intellectus.
Quecumque autem prius multum ad expel-
lendum sol acutus observat et mecorat
mora quod prius quidem incidentia venit et post
sumpta permanet celerime et aliis cibis
subvenit. Secundum autem ceteros alios autem et prius
invenientia chymum in ipso corrumpitur ce-
lerrimi duorum et nocet quando in non decale
habentia amaribus et salsum magis in no-
cua est et ipsum horariis edulis quando non per
succedunt corrupta celerit propriam habent
corruptionem consimiliter peponibus et quidem illi ce-
lerius subeuntes mech magnum leduntur
Tempus autem usus sicut peponibus sicut et mo-
ris qui aride et calide sunt carnis cor-
ii est ei aliqualiter nocivum est male et repe-
te. Cu-
cumbitae quidem gravamen in maturato
et cum maturum cuius autem in amelope-
ponum non est glutinis et stipticitatis. In
moris autem immature quando non sit valde ma-
tura, maior est eius qualitas. In maturum
omnibus existentibus ad solis qua actiosa et aliq-
ipsum expugnantes ab arbore et exsicca-
tes reponunt mediam corporis futurum ipsi
bonam ad dissinteriam et dominae ... cum
mittunt. si non proponit nunc nobis de medi-
cinarum virtute penetrare. In tongi-
quecumque moris insunt agentur ut alimentum
dicamus quecumque subveniunt finale ...
est fortem quidem humido et lubrico solo for-
te autem et ad mixturam aliter qualitatis
magis pungitive pervenire ad egestionem
sufficienter; magis stiptica qualitas non
solum perficit ad secessum sed adrestringere na-
turam. Quod autem omnis humidis non parum
corpori parvipendit discrasiis in libris de simpli-
tum medicinarum virtute habes in scripsimus tale
medicum qualiter pungentis in magis propter
quam non solum de facili secedunt sed et cor-
rumpuntur tardantia fluere. Non cor-
rupta autem ut dixi huiusmodi quidem penitus
infirme autem non penitus non sunt sumantur in
tenui autem paucissimum dant corpori consimili-
ter peponibus non tamen nocumentum aliquid adest ipsi
non malum sicut illis.
Cerasorum quidem assimilantur
moris paucissimam habentia stipticitatem
quidam autem vocatis id est moris rubi mani-
festius stipticitatem quidam autem et brevis magis
stipticam qui et decernitur unicuique de ani-
speciem ex dictis de moris potes argumentum.
Racemi nunc
nominant homines apud nos vaccinia sicut mo-
ra et siccomora cumque mora et sicaminum vo-
cant autem utrumque modo ipsum sunt autem vacci-
na magis stiptica moris et sic ipsum multa
quos obmulit caput gravat. Quibus aliquando
consolamur sanare propter quod ore et bene abluent cum quibus
necessarium offerre finalem habent quod quidem non mi-
nime et moris est sufficientius non tamen sub-
ducit ventrem. sed magis stringit et sic in
maturum quos ipsum exsiccantes reponantur mul-
to magis restrictiva fiunt omnis liquidi
profluvium morum perimunt matrice et propter hoc fre-
quentiorem habent virtutem.
Anis rubor
fructus medico magis stipticus est eo quod
rubi et propter hoc quod iuventus restrictivus
magis est. Comedunt ipsum rustici sepe
paucum alimentum dantem corpori et vocant
kynosbata.
Vnipen fructum arbuti vocant id
est memecylum id est pungitivus satis cum pau-
ca dulcedine adhuc autem cum pauca
stipticitate habet aliquid autem aromatizans

pil. i. aut q calefieri quidē ꝯ ꝓp̄ m
rescat. i. ꝑ siguitutē. ōē ei q dam
oī sū ē calin exīs nō minime aut ꝓp
odorē ꝯ gustū aromatiçantes ōē ei
aroma calidū. Expugnat aut q
eaque fꝫ epar ꝯ renes ꝯ palā q subtili
at crassos ꝯ in scosos hūores ꝯ ꝓp h̄
venis medicis admiscet̄ alimentū
aut ex ip̄o medicū hoīez corpi appo
siqs aut multis ip̄is attulit mordi
cat̄ stō ꝯ accipit calefitur ꝯ fꝫ h̄ ꝯ re
plet̄ alii ꝯ dolorosū faciūt secessū
aut fꝫ uētē nec restringūt ū ꝓuocāt
urias nec mouet̄ uētē.
E duas noiant fructū
cedri siles q̄dē existētes citrēcīdib̄ fꝫ
colorē ꝯ figurā ꝯ ei sub rufe ꝯ uiride
differētes aut dūmitate. i. ꝑ sigui
tate ꝑiclitat̄ eis multis iste existē
tes gūis medicinar nullū alimentū
dans cor̄ ut q̄ ip̄is ꝑ biiceāuit in
aqua. ōē ei h̄ oiū durimitor. i. ꝑsin
guior medicū dare corpi alimentū
ꝑ siguitudine ip̄or resolutū ꝯ ē durior
ē ꝯ siccior cedrorū fructus q̄q̄ uim
ꝓp̄ mag̃ uidet̄ ꝯ minor ū acutatē
h̄ns sil. palā ḡ q mordicatis ē sanī
stoī ꝯ guiatis cap̄is insi a's ualde par
ip̄o offerunt.
Juri uocāt fructū hūc grī sili q̄d fru
ctu existē ei q in ip̄or ꝯ gnaz q̄dē uinc̄
bit. Supponit ei sufficiet ꝯ ꝓp h̄ ꝯ
uētē stringit nō equidē ꝓportionalit sup
natam fr̄us ē uirtute q̄ nec solā h̄t sup
natatē sꝫ aliq̄ durimitatis ip̄i admix
tu ē. ōē aut ē oīb̄ cōuulsis q̄ctiq̄ me
dicinale h̄nt aliq̄ qualitatē nalitā
q̄ū deponūt h̄ic decoctionib̄ aut as
sationib̄ aut cū excrētis ꝑuenit ali
mentū dam cor̄ pū nec ꝯmunit̄ dāmna. i
d̄ē ei h̄c ꝯ cepis ꝯ poris accidit.
V elinnius ꝯ cēsi
chinni ꝯ nucelinus ē q ꝑm fructū ū cū
bū digibilis uocāt aut grī ip̄os q̄ue
conos. i. ꝑ incas sꝫ strunulas.
Jnc poma uocāre uolūs
sine mala ꝑsica sūi sip ꝑsica eodē mo
modernis grecis sūi aliud a'd antiquū
uelis quē in ip̄is aut liceat tibi hoc ꝯ
agē in multo studio. Jā aut scias oīb̄
uniuis q ꝯ hor̄ sincus ꝯ q̄ ualde cato
fnalis corruptibile ē ꝯ tō mīq̄q̄ ꝑua
q̄ nō oz sic q̄dā post aliud alimentū of
ferre. Corrūpit̄ ei supnatātia mei
nisse ē loz aut oz h̄ moi q ē eē ī oīb̄
q̄ctiq̄ cacio h̄ūida q̄ ꝯ lubrica ꝯ fa
cile subire potentia ꝓp h̄ comedē ip̄i
ꝑora aliis sic ei ip̄a celit̄ subierit ꝯ illi
maz fiūt ultiō aut supra. s. corru
pit ꝯ alia
N ꝑsicor gñē ꝯ bui sūt dūz
quādā h̄ntia ad melius nec ei q̄ū s
corrūpūt̄ fꝫ uētē nec acetosū. Vidēt̄
ū a multis ꝓp h̄ delectabiliora me
liora stō quātū ad a q̄dē ei silib̄ delec
tabilioribus aut h̄c exīt oīb̄ sit ī dele
tabilib̄ supinare ꝯ eiūtē uētē. i. ad
noitū ꝓuocāte reapparētē celime q
ꝯuisit abiect̄ ig̃ ꝯ siccat h̄c fꝫ iclinati
onē ꝯuisitū. Quecūq̄ q̄dē eius
deorsū repūt h̄ic ꝓpellūt̄. Supnatā
tia aut ꝓuoitū eiciūt̄ idē h̄c ꝯ ī h̄ūs
q ex toto cor̄ sup cor̄ defluūt h̄uorib̄
ꝑ inis opinis. Et ei h̄or q̄ctiq̄ q̄d ī supi
orē uētē defluūt euāntur ꝑuoitū
qui aut ī eū q deorsū d uarias op̄at̄
Q aut medicū alimentū talib̄ opib̄
oīb̄ existat ꝑus dēnē. S; q̄dē ḡ me
liora ꝑkokia uocatīn armoiacis q̄ē
aut sugiūt ꝑkokiorū appllōz ārmo
niacā mela uocāt̄ utraq̄ q̄dā aute
armenia ꝑ quātuor sillabas nō ꝑ quīq̄.
S t quidē non
una ip̄or spēs sic nec ꝑuniorū ꝯ gnā
tor. q̄dā ei austerū h̄nt chimū q̄dā
acetosū aut dulcē sūt aut q ꝯ mixti
ex h̄uis ut uideāt̄ sil dulcia ꝯ stiptica
q̄dā alia cū dulcedine acetosa plane
uidēt̄ ꝯ cū h̄ūs alia pōtica cū acetosi
tate. Juuenes aut alii ꝯ cū h̄ūorib̄
ꝯ q̄dā principitia plene ut acetosa in
deam ꝯ dulcia ꝯ aliq̄ pōticitatis h̄ēt
Qui aut unq̄ ī se putant qualitatē hu
moris etiā h̄. s. stipticā ꝯ austerā q
pōticā. palā q q̄dā pōtica q̄dē ꝑ mag̃
stiptitate dūīt ab austeris. Q a ē

gnis ipsorum tale stipticum in est. diminuit
medicinarum stipticarum dicimus in quo de
chimorum stricta virtute sermone. Reme
morans autem illorum que etiam quidem poma i
stipticant sicut sicca hoc est a terrestre zel
mum. Quecumque autem acetosa videntur fri
gida quidem subtilium partium. acetie autem amplo
ius esse que dulcia ad calidum repetia sic
quam preter apoma .i. sine qualitate valde
aquosa ad frigidum inclinata. Utrisque autem
ipsis secundum predominantem humorum virtutes au
sterus quidem pomis quam autem propter discretum
a calidum aut humiditate multum actionum
is .i. sine rigore videtur existit potentias ar
quam sufficient evenient hii. Ace
tosis non quam existimatus in ipso crossum
humore collectum esse non valde aliquid fu
strius quidem non acetosis secundum dominicus in
digere. Secant enim alio crossitie aceto
sa et dominea diminuit autem eo quod hec quidem
cum in finitiore hec autem cum caliditate operantur
palam autem etiam dictis sepe quod stiptica
quidem substantia sectius restringuntur sepe quam in
seipsum. Acetosa autem humore quidem in uel
entia crossitiem in ventre diuiduntur hinc sic
ducunt quia strictius et propter hec humectant ego
nes. primum autem in ventrem veniente restri
guntur magis ipsi. Dulcis autem chimi
siquidem oio sit solus sine deminutione et
crossitie distribuuntur magis quam in seipso
deminutione aut huius aut crossitie su
bit magis. Est autem et aliud genus chi
mi non in pomis solum sed et in aliis omnibus que
noceant aquosum et apuno ut et prius divi
mime quidem bonum sto. In medio autem omnium
quas pertinentium modo iterum sic et aque
ipsa. maliciam autem in pomo quam tale huius
quando esum ipsi advenerit aut propter delecta
tionem hii agentibus aut propter perfectum. Quoniam
igitur nec delectabilia sunt comedere talia in
in robur imponit ventri sic stiptica in
ventrem sunt roborantibus. Mento asp
nantes sic apud nos in asia in multis locis
potas ipsa prohibeant plantam visina no
cantes quam gustum sunt aliquali consili
tenens folius plantinorum. Cavean
o et pulcerrima genere poma cum quam
in arbore sit natum. maturum. Indigi

bilia est sunt et sine eandem secessio et mali
chimi cum hoc quod sunt et crossitiem in fallabili
quidem hinc quacumque autem bene maturum
sumant advenire et adverte quod post ipsam
prescriptam sunt sepe. In egritudinibus autem cum
plasmatum nascentie et in calido cinere as
sata calido mitigent aut in aqua fer
venti summo bene decocta. Dare autem
ipsa mora post cibum statim quam autem et
cum prima et robore vetus gratia et stoi
huius quam sine appetitum et tunc de digestionibus
novitiis quia et dyarrheis et dissinteriis
ydonea aut ad tale opportunitate
sunt quam potionem. mirabiliter est hinc stipti
cantes ut diximus propter interia meterent an
stis deponere ac stipticante simul per
tione et pro hec consilibus fratris huius quam prius aqua
secundum quam vere quibusdam stipticorum pomorum
et prius ex esu laxant ventrem. Quoniam autem
audivi quos etiam dicentes subdivi ve
ntre ipsis post stipticantium esum meli pu
tavi et de hoc permittere ad plures semel
stipis et prius et experi nobis cognita sepe
Quoniam quodam per rectore nito et ne dicte
austerorum pomorum et prius esum laxari ve
ntrem intellectum sermonem adducens quia experi dis
cussione ipsi post hunc nunquam fiduciam alius
salus advenire experiar venim. Volu
ei condvertale in se iterum saltem una die in
quibus videret quam et quot offert stiptica.
et sunt prima mox quo consuetus erat die
tam regulam ipsorum meorum permittere omnino co
mi quod secundum diverem. Ille autem post balneum aque
non multum prius bibens deinde fenugrecum et
in fantem et quam tali multis consuetum su
offerens cum illud aliquod gustare et sibi ipse
cum comedisset superbibens aliquid vinum dilecte
sumit comedit malvas cum oleo et garo in
medicam bibentes vinum et post hec aliquid pi
scis et porcine carnis et carnis. Deinde aliquid
bibens sed medicam quia reponens esse debat
pirum austerum et post hec precedentibus nobis
ad ambulandum est mediam deambulasset
sed motus est notabiliter venter ipsi. Consi
derans igitur ego ipsi iterum permittere secundum dictum
propter quia assensum prout omnium post balneum
dedi pirum comedere. deinde alia deinceps ut
consueverunt et huius sic sed non ut notabi

ut sine q̄ meiaent secessit uētre. Ad
uiuntus g̃ ē minto q̄ stō ē reqsiuit
q̄ tamē cū ipi 1 ego disseruī h̄ ē nō
dicenda. Gato ei dixi cū huis q̄ sil' cū
ipō dictātē apro nato sub dixit uē
tre; 1 hoc iā; p̄pato stiptica ulcio sup
ta 1 marie nō uigorosū s; stō; cā;
s̄ subductiōis roborātia uētre q̄ p
uocātia ad p̄pellēdū deorsū; ōtētu
i ipō. Magis aūt dixi deniq; un
credētes hoc sumēs isequēti die oūn;
qdē p̄ stiptica sū aūt post ipius car
nes 1 oūn; ulcā q̄ cū olō 1 garo of
feruitur nequaq̄ ei īquid uomē
ei utiq; mox maluas ōmedētes
cū olō 1 garo. Optīe dixisti dixisti
cuiuit ei h̄ uētrē 1 mag̃ ipi 'os q̄
ab oib; iā ōsuetē stō' uoiat' ōfortat
eā 1 roborant stiptica p̄p̄ q̄ si aliqs
huior aliis ipi cūiunt sic 1 aliqb;
rubea colā aplior ōgtum hec fuer
1 gustauerit stiptica mox seq̄tur
seorsū talē huore. Dūn ondi ipi q̄
dā; uiuenē qui paucos dies sup
sedat grā purgatoris sermone su
cā; iā aūt tria sacius .v. horis post
oblatioe; 1 nulla seq̄tur ōsueta.
Auellanā qdē dixit; stō; īcumescē
aūt 1 g̃uiant uētrē 1 p̄p̄ h̄ palescere
q; 1 deficē 1 m̄ coicasse sinthoma
detinēta ipōr. Quali g̃ cumue
nit hoīe; audi dixi ipi iuuenē q̄ pse
tam sibi utiq; p̄sentē 1 uarraue m̄
quo qdē p̄cepēti medicū ad pomi
stiptici aūt g̃uanti aūt pini ōmedē
ille aūt qū ōmedētur mox allcui
acius ē amolestijs seq̄ntē mox ab
ipō ualde mulcū uētre. Scias g̃
dixi rectoriq 1 tibi h̄ accius erit qū
sup comedis stiptica p̄p̄ debilitatē
uētris 1 stōi. Ille aūt 1 mag̃ iqd hec
uerū dixisti. ē ei m̄ nā talis stō cū
ut desiccati aqb; da; q; ē aūt tūc ma
gis offero austerior aliq̄ post alim
tu; qū p̄ncipio supp̄inātē satis ipm
stō; 1 iā; uētre; p̄p̄ nausea h̄' ē cor
q̄ sit rectiore naturalis sufficiēs sic
ad ōgrue; cor q̄ lavet uēr debilē

huitaly stō; qū sup ōmedetur ad sup
tiācitū; .
Jngulare ad p̄ r a d
poma ī ē stipticitate ap̄liorē h̄itu h̄'
1 ēchimiū h̄itu h̄ maxiū siqs decoq
ipsis cū melle s̄uare uoluit. Alior
aūt pomor sic acesat pēt h̄uita
te; multū h̄us 1 s̄uitate nes aūt 1
id q̄ p̄ficai pomor stiuchior sima
cū; .1. meiaciū; uđ donessimū h̄us
q̄ sine appetitu nō ī m̄ca. Ad formā;
iacēs postiūs qū; ī ucim' ic medij
ānis .a. fucius nullā h̄ūs imutatō;
q̄litatis fecerat aūt b;os uasis spū
sū; repanlū quali 1 melli sepe supco
agulat' 1 alijs aliqb; 1 oī ōfuate ipi
supponitu; qū uis ītrāsmutabile ad
plimu p̄manē s̄tomacū at melli hec
g̃ sit dcō; aūt ē s; p̄t nocūu;. Cui ā
grū minimi s̄tomaci q̄ n̄ corrūpit in
ipsē multo uerū ressimā. Ad q̄ uiuse
pomor stiuchior sitatis qū bene p̄
patur sic 1 q̄ cotonior s; m̄ iste delec
tabilis ē 1 mag̃ stipticiis qr̄ eū u
tiq; h̄ oportunitas ad roborandū;
satis debilitatī uētris. Insfina
aūt 1 uocātū meloplacēta ōponit
celulū maxiū sic ut ad romā de
ferūt plene ipse olle noue. Cōpoit'
aūt ex melle 1 carne pomor ōmi
nutū elixa sil' cū melle uiō aūtē
s̄tomacū cuiq̄ huis q̄ sine appetitu
p̄p̄ium' nō ex solo melle 1 suco pomo
rūē. Ad hūc aūt 1 pipis h̄r ad
albi 1 gēr 1 aceti s; nō ē nūc tp̄s dec
tiūe ipi alibi p̄st dicte.
Ve de pomis
dixi oīa nūsfeicēs ad piru 1 g̃natū
nulli adhuc minori alio opus erit
s̄mone. Et ei ī huis qdā qdē auste
ra soluti aūt pōtica uidētur sic q̄dā
qdē acetosa. Quedā aūt dulcia qdā
aūt ex hor adiuice mixtionū ōpoi
ta 1 q̄dā totalit' nllā; h̄itia tale;
diūantē qualitatē 1 p̄p̄ aquosa ex h̄
huida exīna. Piror qdē g̃ usu
silis poia ē usui pomor. Granā
ta aūt q̄ ad alia ōsilē nūq̄ aūtē

assant cu gummositate in lassat ppa
quã aut i uapore sicci aut huitez
ampliore pomis ⁊ pirus. Adhuc
aut cu h gustu delectant magis q̃
siccis q' sz illa. Sunt aut alij utilio
res siccis illis sz alia quedã ⁊ sũ
id ab .v. dco icepto. sz. sz ubĩ h mult
corde puncti ⁊ mel i situant n q in
siccã gnati sunt ordei ⁊ muxens
⁊ solo loc alio ⁊ cetera sunt ⁊ nõ uaq
uomunt q̃lia uenenosis pala g qd
piuus huiõr sz os uetris q' uaq et
cor noiant pũi retuiby mulier nau
sea ul q ⁊ dolorosa corde erat n ei
ad aliud dicebat diasse nom signat
q̃ fructu siccã sup stõ mordicatiu.
huic g huiõre exsiccant qd farina
sunt ac gnati sil cu ipi supti iolora
uit uetre n possz eruat cũ q iau
meas ipi gnuelã huiore. Alimti
aut cor exibet qd gnatu oio modi
cu q̃ uq ipis ut alimto uini ⁊
i firmaci pte solu. puri aut ⁊ mag
magna uocat ipi inanis qap nq
huit ⁊ ad nuctio q ⁊ secutes ipi er
leuas sibtilissimas ⁊ exsiccantes repo
nut offerunt aut sz yeme. Ver ⁊ ecq
tes qn sunt fames i oportunitate a
bor panis alimta aaui at sine pma
.i. sz iorati diit sillaz mag ioue. ho
aut cu .i. util aut mel adiuti ht
boiuz sic nz de oleis .i. sorbis q ne qd
sic noiant oes gra n gcedut aut am
biantes cũ .v. dic ipi reliques g ill
delutis iccdem d uuunt fruunt dispu
tabo.
Dactilus idez fino e cu pt̃co supeicat
qd ei aut alo multo at mag sorbus
nespila ppq i fluctu uentu mag osc
res edulũ e delectabiliora ei ipi qd
esiz sorbe api aut n pomai ht ad
osili nespilis sic q sz hs huiõr au
ster sine eoq põnais sit. pala aut
q talui oiuz paru ⁊ medie ⁊ ucie n ut
ficuiz aut uuar copiose n ei uta
limto sunt medias ipis idigem
mag h abi utiliora sut q' ognosce
pore sillaz opiar .i. sorbar nois ab
anqs arthemeslby p sola liuz .o. sc
bit p sem.
Jnc au clamoꝝ glãdes palmar fruc
t noiare uelis fructũ ipaꝝ sũ equo
centre cu tota arbore feminas .i. pal
mas sic osuentõ e iã oibz gens m
cli nz necebit fimeuim nz p finer i
adiuiciis ogmez e aut i ipis n pua
dria qui quide ei siccioreς sut ⁊ sitp
ticantes ut egipti dactuli qdã aute
molles ⁊ hũidi ⁊ dulces sic q uocat
ambon. optimi aut isti nascũt g ⁊
lesbina syriã iuenco. Jnũn ei ar
arbor dcor genem sut oes alij dacti
li. Jndigibiles aut sut ⁊ gnati ca
pitis hz qde mag hz aut un ceu
tes huiq ⁊ sicci ⁊ dulces ⁊ stiptici
sic eni ius diaris sicci ⁊ spicabil ua
meuiz tue eit tibi. Null g ipoꝝ
quo dulcedine q̃ dã ⁊ stipticitate hat
⁊ ei bano the adest ad moiac stiptici
sic eletenũ ad dulcedis acbil sdola
qd huiõr oniũs e tuttiz auster aut
bonus sit queri ressitr. oes aut dac
tili idigibiles sut ⁊ lesiui capis am
pliores ⁊ mesli. alij aut ⁊ mordica
tois aut dã ielus essiant oi uetris
quaq ⁊ mag sut dolorati capis
dcõ e aut sepe q os i uetris stõ n
noiant media. Qui at abipi di
stribuit sicor chim crossus qd sepe
ht aut ad ⁊ uiscosu qui dactuli sunt
uiscosius sic q charioch qn aut ta
li chimo dulcedo adiuisci celiu
qd abipso epobstruit ledit aut i sta
ticanus ⁊ mig gressens sume ab edu
lioꝝ ipoꝝ. Coitur aut epi ⁊ splen
oppilat ⁊ ledit. multo aut magis
ledut uiides dactuli ad o paulo apli
ores ⁊ mesli. Pala g cauli oreꝝ
hut chimũ q dulces frior at q stip
tica. Sz ⁊ i flatũe nacet uirides dac
tili sic ficus. Eade ei ppetates hz si
cus ad siccas q' uirides dactuli hut
ad alios. Jnne ualde aut calidis
locis nõ maturũt p fcẽ dactuli n
ad i repositiõe; fiat utiles ⁊ ppt hoc
cohati uirides comede ipoꝝ aute

qz humoribus replentur et rigoribus dif
ficulter calefactibilibus capiuntur et sem
ex oppilationibus habent.

Juglans quidem omnia et hec alimentum dant
corpori modicum quod sumunt maturitate ma
iore comeduntur autem homines has quan
plurime magis sine pane aut cum pane aut
et holera cruda necnon condita et post
ius ventris cum grano ante cibum quod ar
sume mature in arbore plenum ventuo
sum quod stipticum hec stipticitatem habent
propter quod et volvuntur stomachum exacuuntur quapropter
cum vdonee sunt autem adhuc sunt cum aceto
reposite. Multiplicant ipsis propterea quod sunt
ducuntur etiam pulmonaria expectorantem cum
ipsi in recenditur omnia hec volo mentum
melius enim est ad digestionem et corrum quod exequo
sana quod delectabili. Sed non in tempore nec
exspirat enim quod sunt pulmonaria theoria mar
tis est prius enim sermo alii dabitur ipsis.

Basilica quidem
vocantur karua .i. nuces multo minori
bus que vocantur quidem pontica .i. avellana
multus autem alborum usus est non alimentum
multum dantium corpori amplius deorsum est ideo pon
tico quam in nucibus et enim masticatum est magis
sunt habentia enim oleagena est. Que a nuce
magis plus habens oleaginum scriptum pan
capiunt autem et stipticitate qualitatem admo
dum quod in se protendente marcessit transeun
te toto ipsius sunt in oleaginum humorem
quem prius insensibilis fiat quemadmodum consilius apper
quod tempore ipsum pinguedo oleo antiquo. Quod autem
minime ad hoc et humidum incipit et
plurimum stiptica qualitate nec oleagi
na sic apud eos aliqui magis quod quidem ad
sunt vocantur consuevimus recondi digitum
et magis minus quam subtilis nunc et magis cum sto
macon est multo magis qui cum ficubus
siccis comeditur. Si est priori autem ammul
tis medicis sive alio aut omnes alios cibos
sumantur cum nuce mel magis amortificans
farmacis ledi homines. Palam
quod et quidem humidum est ad secessum ydoneum.
Quod autem siccum minus ydoneum. Non pauci at
et cum grano multa assumuntur ipsorum grani
subductionis ventris adhuc autem magis
ydoneum est quod minime minus precipuis stip

ticis qualitate siccata. sunt coctum prohibentia
torum in aqua sic quidem fiunt vinis similes
nucibus.

Ex quo totaliter participat hec stipticam qualitatem
prevalet enim in ipsis absinthium et subtiliatiam
sola propter quam expurgatur viscera ex pul
mone et thorace expuitione operari hiis
nata. Quecumque autem ipsarum sic prevalentem
habent in calidam crassorum et viscosorum humorum
virtute ut non commedi possit propter amari
tudinem autem oleagina et pigui parti
cipat qualitate sicut et nuces propter quod et ipsi
tempore protendente oleum fiunt sicut et ille. Amor
autem est in ipsis qualitas hec eaque in mayalibus
propter quod et post tempus amplius oleum inventum fit
quam nuces. Palam igitur ex ipsis est quod in ad
subductionem ventris existunt utilia alimen
ta quod corpori dant medicum. Quecumque autem p
ualentem suffinentur habent qualitatem amaram hiis
que ex pulmone et thorace expuitionibus sa
niei et crassorum et viscosorum humorum sunt in
lissa. Eorum autem quam nullam autem utilem
vim habent nescimus autem scriptos antiqui
cantes aliquid quidem amigdalas semine quod
voluit dicta fructum habet. Quidem autem recenti
amigdala in hoc ipsum congruerit quod similiter
quoque alio nomine apud nos antiquos scrip
tum sunt.

Inveniuntur quidem et apud alexandriam in egyp
to hec multo autem plura in boreali sunt ali
quorum quidem paucissimum habitantia. Utilia autem
ad epatis corroborationem sunt et purgationem in
fractorum humorum fermentatis ipsius participant
enim sunt amara et substiptica qualitate ero
marigant semen autem et multo talium epi
utilia sunt in negotio superfluum medicamentum
omnium est sed autem in presenti in nocumentum
notabile ex ipsis habeo testium sic in sub
ductionem ventris aut restrictionem.

Alio utique invenies austerum aut aceto
sum aut totaliter indelectante aliquod habentem
fructum hunc qui bene maturus fiunt an
quod autem adhuc pertingunt fetus omnis hic quod
acetositate. Hii autem ponticitate quidem ac
et amaritudine insignes. Alimentum quod
igitur paucissimum existimant isto corpori accip
initialiter autem est hic et infrigidante mediocri
ventre volentibus. Subducunt autem ipsum

et hec propter humiditatem et uiscositatem sicut et alia
que sunt pectorum. Iste autem ipsis exsiccate
esse utiles sicut ficus et oppilationem habent mul-
tam. optima autem earum est que apud syriam in
damasco nascuntur. Sunt autem post hec que ap-
ud vbertinam vsipuma nominantur. Sunt que et hec
ut in finibus aliquid stipticitatis. damas-
cena autem que ualde multum aliis optima est
ipsarum sunt quecumque minus sunt stipticitatis ma-
gis quam sunt laxa. Que autem puta et dura
et potius prauia ad celulum sunt et aduersus
subductionem. que assequuntur maior hiis que ab
vbina detecta autem in multis locis habent plus
mellis sufficienter laxant uentrem et si sola que
ipse comedat et multo magis si super sor-
beat mellicratum. pulpa autem que confert sub-
ductioni uentris post oblationem ipsarum sup-
bibere dulce uinum et interim post aliquod tempus quod
non mox prandere post ipsum. Sunt et hec ex omni
quecumque laxant uentrem in mediocria habent sicut
alia quecumque omnia plurimum spermata sunt ne opor-
teat semper uiuere de ipsis.
Eque hiis habeo ad testificandum
ad sanitatis conseruationem. et egonium autem tene-
sunt et cibus mulierum et puerorum effrenato-
rum pauci quia alimentum et indigestibile eius
quam eius stomacho est alimentum autem pulpa que et ipsum
dat pauci corporis.
Emtaria que plurimum .t. proferunt et sciebant in tin-
silla ipsorum non assilantur hiis que p.d. lecensis
.i. cerasis est ei celulum malique ebrium lig-
num et incausticum autem est indigestibile sicut non
egeat celestis non puum ipsis existit malum
quem melius esse et ipsa nec deferri ad nos
orientalibus locis in quibus nascuntur.
Vbosa planta est
capparis in campo plurima nascens uirtu-
tibus est subtilium partium sufficienter et propter hec
nutrimentum minimum tribuit in corpore assumen-
tum ipsum sicut et alia omnia quecumque subtilium partium
vtimur autem ut in uia magis quam palmito
fructu planti. Deferuntur autem ad nos in
salibus infecta que putrescit sola reposita
pulpa que quia uiridis quod ad hec an salitum
plus habet alimenti et salitum ei admittit
ualde multum. Et sunt similis eo quoque quorundam sales
ablutione omnia que non nutriens. Subduc-
tiua autem uentris ablutum et infusa usque ad
p(ro)fectum deponendum ea que ex salibus inuenire
ut celulum quidem parcissimum nutrimentum
est ut epsdon. autem et firmatum ydoneum
ad examinandum cum quod decet appendi albi-
ficandum que et subducendum idque sunt uentre
flaua et adeas que sunt ex et splenem oppilatos
expurgandum. Vnam autem ad hec agitur ipsi-
us oximelle autem oxilo ante omnis alie-
cibos tenentes pullulantes hec plante
consilium comedunt hiis quam terebintum et mun-
dus adhuc et componentes ut illas in salem
in aceto.
In alexandria siccomori plantam uidisse
eam sunt consilem. sicut alter puer. Demum
etiam tenent nullum sicut ista habet medium pur-
tia parus dulcedine humior quam magis
in humiditate eius sunt uiuitate. sicut mora ma-
gis autem in uino mororum quam et ficuum ipsum
quos misto uinaque ponet. Et in uide hic
ut ipsi in positum tendendi et ei quia propter hec autem
nominant fructum huius siccomora quia quam fici-
bus parus assilantur. germinatio autem ipsi magis differ-
tens aliqualiter est praeter alias fructus arborum.
non ei exprimentes quod propter pullulamenta sunt
ex ipsis ramis et stipitibus enascantur.
Indi arborem in
alexandria magnam unam que dicitur et hanc
arborem existimant narrant autem et fructum ipsi-
us parum sic existere in ipsa ut pinea comeden-
tes. In egypto autem delatum edibile sunt de
quibus comedi ut prima et poma quorum et sunt
magnitudinem est.
Citrum medici nominant pomum quod nunc no-
lunt intelligere que locuntur et quidem explanantem
in uirtutibus sermonis ponentes melius ipsa
talia elaborare quam uirtutem habent partes ei-
us et quidem utile ex ipsis hominibus exquirere. hec
quidem ego sunt tres quidem dicas esse hec sunt
tres partes quae acetosum est medium ipsius et quod est
ex hec quod uelut caro sumus et earum sup-
er hec quae corpori existimat esse cortice. Hec quidem
igitur boni odoris est et aromaticus non sunt odo-
rem solum sunt et sunt egustum meritu que indigesti-
bile est utique durum et conmasticatum. Si autem
ut medicina quos ipso uinum facit ad digestionem.
sicut et alia multa huiusmodi pungentia qualita-
tes. eadem autem ratione et stomachum roborat medici-
na stipticum que et incidentes ipsum et sunt cum totum ex

permittentes consueverunt miscere sibilibus me
dicamus quaecumque sunt lavantur nervis et
operimentum corporis toti. Acetosa autem
et esibilibus propter fructus in quo consimili con
veniunt ad alia quaedam utuntur et semper in aceto
homines immutantur gratia sanandi magis pu
gnatum. Acetum autem ambobus quae utrique
alimentum conduit autem acetosa nec pungi
tiva habens qualitatem propter quod cum acetosi
gratia offenderit omnes ipso habitudine gustu
experimentum volentes. Forte autem quod adi
gitur magis fit commestum sanentur ex ex
perientia dicant aut media audientes.

Silvestres plantae communiter

consueverunt vocari omnes homines eas quae
per agros nascuntur sine cura agricolarum
ideo et vites silvestres nominant quibus
nullus cultor unquam providet circa fo
diens aut suppodians aut putans
aut aliquid aliud tale agens. Ex
his plantis sunt et fagus et quercus
et pinus et cornus et comarus aliae
que tales arbores sicut et rubi quaedam prun
gilica et quae kimosdina et quae akerdun et quae
akanadis et quae silvestrium pomorum mollo
rum quae pruna apud nos vocantur
et quaelibet quae epimelides ferunt vocantur
autem quae pyralia ovnedon fructus
rubi bene malus silvestris et dolorantius
capitis et oris et potius sufficientes cum
quadam mediocri dulcedine. Cor
num quidem quod fructus et mora rubi et
glandes et mespila vocantur autem
quoniam fructus qui commeduntur consue
tum quod sed nunc. Aliarum autem arborum fru
ctuum multorum aliqui fame tamen obtinen
te alimentum regionem habitantium quae
sunt glandium et alkolorum et sunt rustica
ipsi thesaurizantes per edulijs sicut
habeant in yeme totam et in principio veris
prius autem escam apud eos tales gla
ndes sicut consuevit ad nutrimentum communi in
yeme sic prius consueverant in principio
quidem adipibus et quassantes utebantur
primus ad lesum prius postea transacti
cortices aperientes commedebant gla
ndes sparsas donec ad esum alias

autem in aqua eas coquebant alii et in
calido cinere occultantes assabant mede
ntur. Rursum autem alii constringentes et
molentes edulium ex ipsis faciebant
quidem in aqua sola coquentes superi
ponentes autem et aliquid mellis superfunde
ntes aut cum lacte coquentes. Quia ad
ab ipsis alimentum copiosum est nichil ali
dicitur ulterius huius sermonis sed huius libri
multas eius eduliorum nutrimentum glandes
et antiquis utantur ab his soli homines
inveniebant archindes autem et illi ad
multum tempus aliis maioribus gratis utuntur
de mediis fructibus. Est autem medi
tantibus quod ab ipsis alimentum crassi e
chimum quibus convenientes est et indigibile con
stitit ipso ad quod autem dulciorem est quam mako
les glandes quae aquilicanibus sicut dicimus
quae nominantur castenealla meliores est
ille glandibus sunt et vocantur ipsius lopi
mus. Isti soli silvestrium fructuum no
tabile alimentum dant corpori. Cornu est
fructus et pruna et mora et rubi et
kinostraton et memetula et teiasia q
diosia et alkakakania quae simebi et
fructus alkordi et quaedam alia talia mo
dica quod ad nutrimentum habet omnia autem
sunt cacochima et quaedam ex his mala
silvestria et delectabilia priora si esca esu
rientia et horum non domesticorum sed in montibus
morantium ab ipsis etiam illi plurimum eni
bent alimentum.

Non solum semina et
fructus plantarum commedimus superius se
pe quidem totius. Sepe autem radices solum
aut summitates aut novas pullula
tiones sed imminente unicuique necessita
te abiciunt eius consueti qui apud nos homines
stipite quae et folia superiora quas et nos
madas nominant. Comedunt quidem et
hoc in desertum consuetum melior albo
rum sicut autem et quae infirmiorem et quae voca
tur rivali voce apud nos imponitur. Est
autem ut utique aliis quos dicet in fine
silvestris plantarum bene a pyreum et sim
et ypolisium et equinum apium. Feni
culos strandikas quae et kakena et ko
deolas et quiccidia et dauceos et pli

minorum uirorum et maiorum tenerius pullu
lantes exquirentes comedunt homines sepi
us sine sale coctam quidam autem et sine sale
sic quam sunt terrene palme quam nominant
alkefalum ipsi. Quoniam oportet dicere ad hec de diuersis
spinis. Sunt enim hec et sine sale cum aceto
commeste et garo meliores edulium autem
super infundunt autem quidam et oleum ipsis et maxime
qui in aqua preferuerint ante per eum ipsis u
tuntur sepe quidem crudis quam a litteris i
spinosas autem dicam plantas scolimos
atractilides et virginis et thikos et tanta
alia et nucacantum album spinam. Adhuc
autem alium speciem kamelleontis. quorum
quidam aliquid eorum qui post eum immittentes
in salsedine autem aceto reponunt sic
et nuper accepit et quam uocant apud nos
id est intercales porri in principium et talia
hec autem et aliqualiter genus sunt et kiboria
et kolokasia et que uocantur ab antiquorum.
palam autem quod et hoc quod medici ali
mentum dant eorum mali chimi omnia sunt
quod talia et quidam ipsorum mala sic excepti
ut diximus spinis minor aliis aternatim
pertubus. Quecumque autem ipsorum immitte
tes in salmuriam autem acetum reponunt
et conseruant in totum sequentem annum habent aliquid
exquisitum perueniunt ad esum simo
dentes quasi ipsi gustet sic pullulantes
et tenere. Hec igitur quidem in siluestres plan
tas enumerentur et commune de hiis ipsis i
sufficientes cognouisse oportet esse cacochima
de domesticas autem non fiet sermonem
singillatim unumquodque utuntur scire i
multo melius est et maxime habitum co
nuum usum quo et propter hoc ipsorum studentur
ab hortulanis aliquam expertam diuersificari ali
esse meliora igitur iam et de ipsis sermonem pri
ab omnibus faciemus.

Retulerunt in multis meis

holus hoc antiquorum omnia sic strictus autem a
ogni. melius est enim eiclymum est quod ipse. Quod
quod queritur aliquid de ipso maxime laud
habent et si quidem uerum esset non solum ole
rum sic tale horum optimum chimi et nutri
tiuissimorum. Quantum autem non si ipsi san
guinem dant si multum apponunt diu
ceteris lactucam multum sanguinem
generare sed isti quod sic per tantum iclamant
autem per menti autem alius et quidem ut per solas
multam generare solum tantum non unquam
quasi inbibuit queritur pulam eique quod
male omnium unique est aliorum euchimo
tissimum sed multum sanguinem. Aliorum
autem holerum nullum generare natum est scat
multitudinem quidem generant dant ex lac
tuca sed per quam lecte facillimum cougi u
acciminae; porcellis quidem comedenti
bus ipsis laborantes quidem plurimum offerre
autem paucas hec igitur sufficiunt tantum esse ad
multiplicantes non recte olus istud. et
si esse autem oportet omnibus oleribus paucissi
mum et cacochimum sanguinem generantibus
ex lactuca non multum quidem in cacochi
mum; non tamen euchimum sanguinem generant
Comeditur autem ipsum ut ad multum quod
crudum quidam autem exacuerint circa principium;
sicut elixantes ipsam pelixa tum in aqua dul
ci offerunt cum oleo et garo et aceto aut
cum aliquis salsamentorum et maxime quam
eorum que cum caseo preparantur utuntur autem ipsa
et nunc quam insipientem impetuauit per aquam que
lactuces sic et ego nunc incepi ex quo dentes
habeo prauo. Sacius enim aliquis ami
corum consuetudine quidem in ex multo
tempore olus hoc laborioso autem nunc
hiis masticatione inuenit decocti
one utebatur autem lactucis in iuuen
tute quidem colligunt in omnium su
periori uentre insinuationis grauem. Cui
autem ad puerilem etatem uenit, remedium
erat michi solum holus hec uigiliis enim
quod ut quasi iuuenis eram studentem circa sop
num consuetus enim uoluntarie uigilare
innascente simul quod per puerorum etatem
uigilatum erat inuoluntarie uigilans
generabat cum michi solum aleret farmacum
uigiliarum erat de sero commestum lac
tuca. Dico autem non aliud aliquid
tridakam quam quod omnes in modernis homines no
cant tridaka id est lactucam.

Vomica apud nos

alium quidam olus siluestre nominant
tridaguriam ualde multum siccius una
nascentes in alias fossatorum et ad hec
penes uocantes lidacas et ap multum;

no seminator locor. Est aut puru
illud solus uelud q nunc nascit tarax
ortensis ali amaritudinis modica
i sinuas mag adhuc s augmentu
augmentatum aut i sipite uelut pate
tet amar ht celumi.

Ille e aut

olus siluestre lactuce hunc quaz
noiant endiuiaz cetu sipite exaltu
amaritudine maifestiore hnte ex
qda uiscosit albu sicca qual q
malore e. S nec pugnitu utille q
ali ad glutinatiuoz eoz q i palpebs
pilor uitium hec qd g siluan a nocat
ola ad distinctiez ortensi dicta e at
paulo pt plus d ipis coit. De orte
sis aut lactuca omnib consuete come
stu nocentiu indacc. lactuca i sumi
ucru resumes dica meore gnu d hui
qde ifiri ht suci no tn cachecim est.
ppl g n no digitur aliis olerib q
no retinet egone n pueat ab inito
ipi accidit no hnti austeru q no
potica a qb disponit ut ab oi uetoso
sic a salsis a pungitiuis a totalit
abstiuu aliq hntib pueat ad ego
net quor ipor nec aliquid est i lac
tuce.

Ja romanis endiuias noiatis no
bit potes atteniences scires q a aliq
oleanu plant no habeo c u tudiali
dice na endiuie lactucas silez hnt
utute desinentes a s delectatiom ipar
a s alia plus dca de lactucis.

E sit a ab hac ortensi

alia q a siluis malua sic a lactuca
dicunt aut abcide spe plantis siccam
te qde q siluis hntinc aut q ortesis
ht aut uiscosit aliq s humore mal
ua lactuca no hnte sepum e q plane
psistit ut an eliu potes gesce tcu pla
mati sup calidas passi qual e ensipi
le utriq seorsu ola sic fatuit hoies
terentes diliget mollia folior q usq
leuissima fiat. Scias ei i hoc lactuca
qde insistunt maifeste modicam aut
q da uelut tepida caliditate maluaz
hnte subit aut olus h de facili u pp

huiditate soli s a pp uiscositate amar
qn olo a garo copiose qs cu ipa coi
medit aut ht a s digone ipa. Tam
aut oleru hor si pppes fricat qui qd blete
sbtilioru pmu e a mag abstiuus q
aut malue crossior a uiscosior q at
lactuce melu e alborus.

Aliqua quide dixi no solum

domestica s a siluestre e q da sic a lactu
ca. Siluis aut bleta no e sin aliqs
forte lapsaui sic noiant uelut. Sicuis a
i bletis e medit abstiuus q uetreu
ad egone excitat a sbor alu mordicat
amar illor quecu facile sesibile ipa
hnt na a pp hec ipis e edulu malu sto
am pp ofmestitu alumenti aut ab ipa mo
dicu sic ab aliis olerib mag aute
recone e q malua ad oppilacos q sm
ep adhuc at magis qn cu synapio a
oio cu aceto omedit fit bona meicina.
aretro aut utiq qs dicet ipa mic mag
gis q alumenti qn sic omedit a loib in
deo fecit o talia instar opsoniu alim
tor omestu sic alu a pomu aut pulegii
a ebunu a saturegia a origanu a cepe
a alliu a centaurii a q cu alia talia.
Thuic qde multi

opson comedut. medica aut ut meicina
exsicante utit. dca sit aut de ipso q dam
a uituti b mediar a i lsan huc a nunc
qde i sima dicet. Succi aut ipi hnt ad
purgatin ipi aut cor s exsicandi ioez
restringe mag qua pueare ad secessu
qn qde egere uolum q s neute potop
pe cauca bu siquide decoqua cu aqua ex
hetes ipa mox imer oruassis i quib
ppit olea cu garo differt aut meb n
si cu salib pgaro sumat. Volentes aut
exsicante humidu uetre qn ia meiacte
eoct mite pore a q i sui dectes in uuitim
mor alti aliud deinde uenu i illa decoq
ut teneri fiat no excoct qn sb d n ciroi
gru sunt. Volum ei no depone oez ppu
ipi suci i tali oppotunitate s seruare
q pole e mag. Preter g qde o sua
te ppii sucu nullu lavatior post mag
aut abtunt q usq plimu eleuat a q
lenticula mag dicimus sili cauli operte

pparet amito ⁊ ipis opari pretētib.. g. s
ducetēt ⁊ restrīcerēt; uētris. Noiat aūt
sic pparatu bis coctus ⁊ caulus ⁊ lenticula
accepe aūt ⁊ multos āpleo pfu .i. in
tralo porū ⁊ allu qn totū uolum9 ad
9im deduce psime nē sic ppare med
inus illi aū oia q no oz migr̃ i aere
ñ aqua finiz qbus lauat no ad h̃ ei b
fit teneri in si ad plimū decoctens si
oz sic dua fin strū hntes aqua calam
ppatū ex hētes ex pōri tn finiunt moc
stillā. Ex sicūt qd̄e ḡ 9silr lenticula
q ⁊ caulus ⁊ pp h̃ msm ebetat excep
to si forte qm̄ hnōr sit pt̄ naz totus
oculus. Oz lenticula qd̄e alimētū ñ pau
cū dat coz ⁊ lī eros sim ⁊ mlliciū. Cau
lus aūt mediciū q alimētū ht ⁊ hoc
hūi q lenticula tñq utiq ñ solidus
cib enis si laluimō lapsus .i. lapsis
si nec euchimū edulm̄ ē caul sic lac
tuca si pmū ht ⁊ mali odoris suci. No
tabile aūt ad durictē; ñ bō ñ malū
ex ipō ueire dr̄ē lxō hoc olus qa bin
eunti sanitatē tñq hȝs qui aū sex
cētos annos attenēsib; dixam nos
sinō moderm9 grecis qb; loib; 9sue
tudo ē d alia plāta caul ñ ferre.
Quossissima
olerū ista sūt ⁊ ut utiq dicat d̄s apo
ia magis q aliaibi aut pio nō m
qñ decocta fuint sut salg ei imlib; lac
tuca utiq; mō 9medit aūt dexteris at
atriplice ⁊ blete eā q pgusti q̄litatē
deīn remēorans caul īmeio 9cedat
lactuca eē borū olerū ⁊ cauliū q̄ in ex
sicat qd̄e sufficiēt ille. h aūt aquosa
pfe sūt ⁊ pp h̃ imittētes acetū ñ ex
olō solo ⁊ garo offerūt mag ipā ma
la ei sīo sut ali supra. Dictū ē aūt
q in talia olerā repunt qd̄e ad fuale
subire ⁊ mag si hnt eā huitate lub
ricitatē no tñ forte hnt eā q ad siluus
iclinatē; si modicū pp nullā eē ipis
aut pugitiua aut nitrosā qualitatē
ad secessū excitatē ueire. pala aūt
q q ad se ipis alimētū paucissimū dat
coz
Cib; paucū alimētū ht ⁊ h̃ huidum

aqosū ⁊ uiscosū ut meicā aut stupore
dētū sanat pp nō mordicantē uiscosi
tatē de qua ad plus inuenietur d fuale
hūditatib; dtm̄ ē.
Post alios ut pus dixi dic silurez eē
bletā ipz 9siīe eēns ñ gustu solū sed
uirtute oz eē simlo .i. blete. Quā aūt
bletā delām bilior lapatio ē pp h̃ ⁊ ma
gis 9medut ipm loies os pp h̃ ḡ in
egro idigero fmone aliq dē ppō lapatio
cū pdixim de bleta omia q dixit.
Tnom hui
plāte sinuat h̃ qualitatē ⁊ nutrit
ē eē lapatiū acutū. Lapatiū qd̄e ḡ nō
utiq qs crudū comedūt sic m bletā
acutū aūt lapatiū crudū i simlitate
pgnātes mulieres ali ⁊ aliq pueror
iunior pala aūt q ⁊ hec olerū ñ nutrior
ē multo mag q lapatiū.
Olerū que comedunt
nulli nouū tñtū hnis sip naturē q̄ in
morella merito ḡ ut alimto niuo ut
mediciā aut 9tinuū. Efficax qd̄e ei
ad q̄aiq; ē o portunitas i sitorbis sup
tactis alimētū aūt ht paucissimū.
Girdicete
mox aūt tales plāntis aiq i spinas
ipāe pfinat folia multa rusticor 9me
dunt solū si paq q coqueto itingētes eū
tas qd̄e garo ⁊ aceto eocans aūt hq ipi
supi fundētes oleū. Quā aūt mīnum
hnt alimētū ō olerū ⁊ h̃ aquosū ⁊ subale
pus dem̄ ē. Que ḡ spinosa mediocr̄ sr
bon sīo. hec plāte ⁊ scolimi ē ⁊ a cetere
talis uocatū alba spina. dipsac q eēt i
lauaris acangulanta .i. viti spina et
asinīnis ⁊ q aspplicātā maiori mō q 9
uenit. Radix uocāt aūt ipm q eiq; fu
gint q posuerū nō p. h. iom pma sillaba
noiantes si p. h. ⁊ r. mali aūt ebimi
ē eduliū ⁊ mag quā qū iā durior fuit
⁊ eā colli aūt ebimū ise aplioīe ht tūc et
totū sīm mag ligneā ut ex hac millic
fiat ebimi. Ex suco aūt co q fi hic sbul
⁊ amare cole meli ḡ decoqētes ipm sic
9medē siq dē cū olō ⁊ garo ⁊ uino of
ferre qs sup imittētē coriādrū. Sicat
iolla ppnūt aūt frigētes sine hec. Alii

et sic comedunt ea que volunt capita ipsius
que nominant sedillos.
Mia h
sunt uriana et suectissima aut tenera que
et delectabiliora et meliora sed apia ypo
selinum .i. equinum. apium aut et semminum
magis consuetum. Quod quidem g sine minus
non consuetum in roma ei ualde multum
frequentant. Magis aut pungitiuum est et
calidius multo quam apium et aliquantum amaricat
hic. magis g urinarium est apino et equino
apio et selio et mulieribus mouet menstrua.
Emeaut et sapite uenis tpe et poles quod
crudum comedere similiter solus quam premer
cruit sola platini nullatenus sapitur ha
bere sicut apium possimus aut adicientes
sapite totum sit delectabili sine crudum
comedatur quos ipsius sine lauri suum ex oleo et
garo aliquis uolens sunt et unum supinsun
des aut aceti. Quidam aut cum ace
to solo et garo comedunt sic apium. Qui
dam aut hiis supinfundunt olei modi
cum. Equinum aut apium et selion elixan
tes comedunt crudum el uerum ipsorum inde
lectabile uidetur. apia uero et sminia so
lus lactuce miscentes offerunt aliqui
magis ei sine qualitate extis solus lac
tuca. Adhuc aut simum hiis edimum
delectabilior quia sil et magis prsicua fit
pungitiuior aliquid assumens h et enim
aliq et temear et porror folia miscent
ipsis. Sunt aut uelut et quod basilicorum
nominant aut in roma consuete omnis non
summum h olisactum olus hoc. Erg
dam forte ipsorum apium nimiame scalim
ti uolunt sicut in selion. in equinum apium
est ei omnia talia albor opsa. sicut et cepe
et allia et porri et mucales porri et omnia
sunt que dumia .i. pungitiua h aut genus
est enim et ysopus origanumque feniculus
lus et coriandrum de quibus sopsa et thia
consequentibus dicit. Comitur quidem aliquali
centibus medicabilibus quia et coquinalibus
bunt sine quia et interiorem propter presicam cum
continuis nos id quod excabis non delecta
tur. In quibus aut quod h esum in delectatio
magna parte confert addigere. Sed
hoc g mediocre delectare ipsum melius
est quorum aut delectatio prauus sicap tum
nostris ut ad multum uti consuete uerum
digo magis quam hoc digo ipsis assequ
ant.
Alesacar porret hoc holus ut in solum co
medere ipsorum facile sine mixtum cum so
lus lactuce h spina generat eterdum est et
in pectus ad cor tum excitant dolorantium
capitis est et magis siquis ipsum solum come
dat.
Imesirum herba una quidam que h est subtilium
partium utitur hiis merito g in alimento
quod ipso nullus utitur sine eo quod magis capiat
sume utile autem est ut opson et medicina sub
ducta uentris.
Luminum in syria trifolium nascitur
et comedit similiter ens ei quod apud nos sean
dix. Valde aut est bonum sed sine crudum
sine bullitum ipsum uolunt offerre plurimo
re aut decoctorum non wollat. Offerunt autem
quidam ipsorum cum oleo et garo. quidam uinum et
acetum super infundentes et multo magis
hoc sed et fastidiosos prouocat cum aceto
comestum paulisper aut quod hec herba est medi
cina magis quam alimentum et ei stipticam
te et amaritudinem mal non parum pani
apta.
Tepson quidem et hoc utuntur multi cum oleo
et garo offerentes pessimum aut edimum
est. Et propter hoc infirmant quidam ipsum dentes
sitim immittunt olle uacue cellime
generant in paucis diebus scorpiones et
magis quam in sole quos qualibet die cale
fecit ollam si hic est sim. Caclocum el et
malum sed et indigibile est solus ne enim
dices ipsum.
Tsporaneum quidem quoniam nascitur h sic et ane
tum. h et seminat ipsum portos et autumnal
continuissime quidem ad condicimus aneto
Feniculo aut et opso et ei reponunt ipsum
apud nos consilii pureno et tumento compo
nentes ut ad totum annum sit utile sic et
cepis et napus alia quia talia h quidem cum
aceto solo hoc aut cum opsalma compo
nentes.
Jnc p fm dicte uelis sui p. p. hi silla
a singor sint omnes qui nunc non proponit
consumite in ar studentibus acculugare i

necce si sanior ee uolent. sentbit hec
q illec utiq illud pulmonis q sine q
scribi in ei illi seruit. Vocantibus aut
g modecanis gras ferr oib teneres
stipites qui crescunt ad fruct q semis
emissione aspagos p. p. dicturos ipo
ni dicemus pmitres noiare q au
mo cfuetudies bunt qui uertitur. i
cauliu quide g oleru uocant stipitati
tur nam sunt granare g mina talia o
aut no comedunt talia q ppt dma
gis cfuetis smo nob e sic i pceden
b scimus. Que aq d g caulis quia
illa uocant aliq s; si uenenata
ut in inde nois pares sillas da. s.
keuia caule ipo min exsiccent qui
alior oleri sicci caulis gnu aspa
gis e ut plima q marie qui iaz pce
sic q e fructu offere. Dico aute
alia ola talia ee lactuca atriplice
bliti. bleti malua eo aut infimi
dis q tnpe q sinapis q cardam q pi
retri q oim fere queaq; pungitiua
q calia aspagu huore ee acit facit
aut q bull q apiu q scion enecom
um q q basilico lapatiu acuti et
lapatiu oms q fere lo lals hbet a
le qua da stipite aut fructi offere
postq fruct siccanit aut exsiccant
q i uelis fit ad esus hoim. Oia a
talia p aqua elixata cu olo q gmo
offerunt mediate acetu sup i fundetes
delectabiliora ei sic q meliora sbo su
enit alimitu no coi dat pine q no
boi ebum. Alia aut e gnus aspa
gorii i rubo sic plantis nasces ex p
mirsa q lchamedip q oxi acca ta.
q ab his alii aliq q h q de basilicus
lice aut eloides noiatus sic q bub
ne alius ab his. Omis aut s boi
sbo q comencia i media nuentu
hites. Si tn digunt bn qui tales
mag nuentu s his qui i ol ib as
pagis q to q siccaiores. Siltu do aut
q ta e hus que nubor q bus que
arbor g mib no diliges v decipitur
q el crossiora q arbor pp q q dice
du oniu decipis sigillanz.

Gemina
arbor q rubora ppo r te hut hus
q i olent aspagis pululatioes ei
sut q illi ad fructus gnone i perma
planta durant aut eo q arbor quide
stipites sp pmanet pportal exis
ei q s; holerile q hsale caulo. i. stipi
ti. Cu aut qui i hus ka ulu anima
le ee oes qde g pululatoes arbori
q ra i arbor decocte i aqua q medi pos
sut si aliq ipar aut i delectabiles aut
farmacales sit n tn comedunt ipas
hoies pp copia alior cibor q aliqn
meliores hus. In fine aut aut nat
rate ad esu ipar uenit nutriunt enim
aliqualit sibu digerunt. Meliores
aut ipar sut que tebunt q agni et
nus q lentisti q laricis. i. rubi q laiuro
bati. Apud nos aut q ponentes ma
cetu aut salmuria terebinti pululati
ones reponit

Ellem
aut nem i musichei smone exire
q leo q de albis scripsit ules ei sone
p paruca ubi multa docet qui uel
sut sic q multi nocet qui sli. Sr
aut q dic uli de hus q i plantis pu
b uelsicheus li p qde g oes radice
i digibiles sut q turbane. Dico
aut puta rafanidas allia cepe in
pus q ce talegns. Quoniaq; ei
radix q q s; terra natu esibile e. b
o i digibile spe, se pmire acerr ei ali
mitu ex radicib emitat oib pulu
nascetiu. Colligit ei i se ipis hu
mite multu radices q hac i digesta
hites plima no ei conigit digesta
ipar ee oes. Q ei digestiuu inde ee p
fectu. q aut i radicib ui ee pfectu
huidu alibi assume sine digestionis
distributa adptes nascetis o eni
a radice nutrit pp q qde nat in radi
cais lhuitates ee. Collate eni
h expectat sine supioris digestionis
q i radicib i habile illaborantis
ee plimas huitates. Vtile g ex
nus coib ab his alimitu humidu
de reliqui cauliculis. Hic g in

.46. de g[er]minib[us] arbor[um]

nes sit h[ab]ile q[ua]ntum ad motione[m]
p[er]habilis expia aut[em] iudicant stā
infirmitates q[uo]q[ue] indices fu[er]it multo
mag[is] pinguinas caulo et folijs i
fedet aut[em] mo[do] recepte a p[ri]n[cipi]o p[os]s[idet]q[ue] q
porum et callum. Sicut aut[em] blete et mal
ue uelus op[er]it indice[m] folius formo
re inesse uirtute[m] sic et alter q[ue] uide[tur]
quedam subtilius malua e[ss]e. Maio[r] enim
et ip[s]ius indi[x] uident sic et blete diui
sorencis multum flo[rum] dant nasce
ar si folia ip[s]a[rum] no[n] suffitiunt facere h[ec]
Erect meciaclum plante et aliq[uando] indi
ces sunt tenues h[ab]ent et minus debiliores
plantes acelemis et taille et anti et dra
kone et alio[rum] ualde multo[rum]. Sicut
est talus plantis plimum sic leauil[e]s
.i. ilh p[er]iatib[us] sic et ilius et in indice et
hec na[m] ip[s]o[rum] mag[is] augmentat et mi
nue q[ue] no[n] bene ip[s]is elaborant[ur]
i[n] folia et caules seq[u]unt[ur]. Radices
quide[m] q[uo]q[ue] h[ab]ent h et i[n] p[ro]fu[n]de magnam
kaulu aut[em] emittunt s[ed] uere q[ua]si ad
fructum i[n] petrum sunt uite aut[em] et sali
b[us] na[m] q[uo]d sit sup[er]fluum totius sic alie
sic et aiz. Dixit i[n] quantitate[m] paru[m] no[n]
necat g[e]n[er]atione[m] adducte ut secunius
quide[m] i[n] comua s[ed] aliq[ua]m alia similitu
dine[m] et magnitudine[m] spinar[um] aut
pilorum. Conditione[m] q[uo]q[ue] uniuscuiusq[ue] ear[um]
q[ue] i[n] plantis p[er]eunt secundum simile[m] e[st] ip[s]a[rum] s[ed]
se gustus q[ui]d[em] et odor[is] ra[ti]o p[ro]p[ri]us dec[la]rat p[ro]
esse expimunt. Odoramus q[ui]d[em] eni[m]
cognitis quale q[ui]d[em] chimu[m] et nato
re h[ab]et p[ro]p[ri]us plante dicit cu[m] de[ter]minat
cu[m] h[ab]i[tu]s et inore et tota[m] fine ip[s]ius p
expiat si q[ui]s ip[s]a[m] sentiat cu[m] congruis
declarationib[us] diligenter inuen[iri] inueniunt[ur]
cu[m] i[n] similitudine ip[s]a[rum] qua[m] q[uod] sistentia pla[n]
te e[st] eo q[uod] s[ed] ip[s]a[rum] suco. Quedam q[ui]d[em]
e[st] humidu[m] et aquosum quedam aut[em] ereos
sim et uiscosum h[ab]ent chimum q[ue] et ip[s]a[rum] i
sigillatim. In multi dicti conuenit aliq[ui]d q[ui]d[em] e[st]
ip[s]o[rum] sit pinguium aut acetosum aut
amarum. Alij aut[em] salsi q[ue] et sa[n]guino
si sic q[ui]d[em] aliq[ua] aut[em] aquosi et dulces
illuc g[enere] o[mn]i p[er]ma[n]s[er]unt i[n] mesi[bus] thy[mo] t[ra]g
sano u[e]l s[imi]l[i] modo cit[r]ede. Op[or]tet aut[em] mag[is]

unaquaq[ue] ear[um] q[ue] i[n] plantis p[ro]uenit ip[s]a[rum]
s[ed] se ip[s]a[m].
Iuxta Gogilitam .i. in p[ar]te sua nouit d[ic]ta
uocantur q[uo]s uelit oleosum q[ui]d[em] ip[s]ius
qui et ita emne[s] e[st]. Que aut[em]
ip[s]a[m] inueniet indicant q[uo]q[ue] q[ui]d[em] de q[ui]bus q[ui]d[em]
dum et sensibilis exit. P[ro]p[ter] aliq[u]a aut[em]
eliuntur animalib[us] utiq[ue] simi[li]a aliq[ua]
h[et]erogenea plantis nutrit. Multi
formiter aut[em] et ut hoi[m]es p[ro]p[ter]ea ubi
ad hec q[ue] componit[ur] cu[m] salmurum et aceto
ut h[ab]eant p[ro]p[ter] u[s]um totum a[n]nu[m] i[n] credit[ur] ipsi
exp[re]ssione continuo p[ro]p[ter] q[uo]d sibi h[ab]ent d[e]n[i]q[ue] g[ra]
si ip[s]ius et maxi[m]e si q[ui]s fuerit desicca
ent digestis ip[s]a[rum] congregabit uacuati
enim eorum chimum. Ad secessu[m] aut[em] i
ue[n]ti[bus] n[on] co[n]tinuant utiq[ue] in p[ro]fecto dicat[ur]
q[uo]s ip[s]a[rum] et maxi[m]e q[ui] dat dicit[ur] bene. In
digerere ip[s]a[rum] et a p[er]li[b]o[n] decoctione. Fit
aut[em] op[er]tio bis eliuantur sic deinde e[st] p[ro]p[ter]
dentali fermentate. Sicut eruca sumat[ur]
i[n] digestibilis q[ui]a e[st] i[n]flatiua et malasso
q[ui]a aut[em] i[n] mordicatione op[or]tet s[ed]
uenire.
Et q[ui]d[em] indic[an]t hi plante co[n]silio come
sta ei q[ue] i[n] p[ro]pe. In regionib[us] aut[em] ali
quib[us] nascuntur mag[is] p[in]guiua q[ua]l[is]
ut sit species q[ue] dracontium. Et p[ro]p[ter]
ea ip[s]ius aqua effusa decoctione s[ed] eluuam
saluatiu[m] calidum semine i[n] regionib[us] q[ua]l[e]
tacula de[in]de e[st] apud cyrene[n] aut[em] co[m]
h[ab]et plantam ad eam q[ue] apud nos regi
one. Commune est e[st] medicinale et p[in]
guiuu[m] autem q[uo]d illis locis ita ut et
i[n] p[ro]p[ri]is sit melius et p[ro]p[ter] hec et s[ed] in talia
definit indice t[ra]ns q[ui] utiq[ue] et pot[est]
p[er]manere t[em]p[o]r[e] aphion sine p[ro]p[ri]e
facture et pullulatione. Pala[m] aut[em]
q[uo]d alimini q[ui]dem que talis melior
e[st] s[ed] tam aliq[ui]s expirare expectore et
pulmone uelut aliq[ui]s i[n] ip[s]is colle
ctor h[ab]io[r] c[ra]ssior aut[em] uiscosior
que magis pinguiua et magis
medicinalis melior. Comedit[ur]
aut[em] p[er] aqua[m] decoctum cu[m] sinapio d[e]
aceto cu[m] oleo congruo et cu[m] ypomi
ma[n]tib[us] salum et eorum q[ue] p[ro]p[ter] igne[m] p[ro]p[ter]
pala[m] aut[em] q[uo]d q[ue] in expressi chimus i

distribuitur in epar et toti corpori
ex quo nutriuntur alia erosionem ali-
qualiter eius cirpis dicimus est. et amarice
qui fuerunt indices sicque extrinsece
in medicinales. Amplius autem in casu et
multi amorum pungitiva magis sunt
et medicinalis huic virtuti.
Thi indice
decoquentes his aliquam etiam ut depo-
nant quod medicinale continent alii da-
mus sicut quidam dices aiunt qui fortiori
indigent virtute que secundum pectus et pul-
monem continent viscosa et crossa. Coe-
aut iconibus edulus medorum teor
pungitiva quidem et amara siccitas in
alimento dant coe. apoia aut et magis
ipsis que dulcia multum at adhuc
magis superflua. habent siccitatem ita ut neque
humidam in lava consistentiis sit hor igitur
spiritus medorans. Adhuc autem magis
attendere si secundum assatione aut elixatione
aut eas que perfrixerunt paratas depone-
fortes qualitates singula cor que in
experientia adducentur non erit opus
audire a me de omnibus secundum speciem si sic tali-
is feci que continue comeduntur max-
exponam.
Ad ea scebulle et illis aliquis est que asso-
dilli secundum magnitudinem et figuram et ama-
ritudinem est propria. cum sic lupini plenius
amaritudine est deponit et hec asceb-
la differt difficulter cum ablimbilis e-
illi quibusdam. Ericellus quidem grece in
laudare asfodillum quibus aut in quo
in malua et affodillo magnum iuua-
men. Ego autem vidi proprie fame rustico
quosdam decoctionibus pluribus et infusionibus
in aqua dulci vix esibile ipsum fecisse
virtus non bene indicas est deoppilati-
ua et subtiliatiua sicque draconti pro-
quod et asparagus ipsi vericis aut aliquantulum
maximum circa tum.
De eodem genere sunt et bolbi
precis comeduntur cum ipsorum morte sine
folijs inerte aut et aspargus habet aut ipse
ipso amarum et austerum virtute nota-
bili propter quod secundum resolutam ex excitat
aliqualiter appetitum non continuatur aut

in expulsione aliquid indigentibus ex pectore
et pulmone et quidem secundum corpus est
fiore et viscosiore humoris. Sed amari-
tudo eius crossa coagit grossities sicut
viscosa et crossa aptum natum sicut ibus
que de medicis dicimus est. propter quod et si de-
coctione quidem fiant magis indigentibus
tamquam utique deposito amaro. Come-
dere autem ipsos melius nunc cum aceto
sil et oleo et garo et ei delectabiliores sic
et in inflatiui et magis nutritiui et facili-
ores ad digestionem. Habitantes autem
secundum esum ipsorum quorum maxime senserunt et spi-
plus habentes et pinguiores aduenerunt.
paratur et alios soles multiformiter in eis
solum lixos per aquam sicut ex vasa ex ipsis va-
ne parata componit post finitum quam aliquando
offerunt. Multi autem assantes super lateres
ista multam decoctionem non sustinent. Con-
tentiam autem sunt valde medica aliquantum
in modo praeexquirit grandiores ipsorum
amaro et austero saluato putant eis
ipsos magis adesum. Sed siquidem ut p-
ræcedente utetur usque ad duos vel tres in
cet utique ad plus ipsis. Si autem humidi-
ter adhuc sic paratis et amarie qui vero
fuerunt crudiores ipsos similes ipsi
magis indigesti erunt et quidam autem et inflati-
one et tortiones inferunt non digesti sunt
ex quibus itaque qui sic comedunt non bonu-
chimum alimentum fit ex his aut que apli-
de quaquam fuit aut his ut diximus est crossior
quidem chimi melior aut quantum ad alia ex
nutritiuus fit.
Ad radices aliorum comestibilium
alimentum aut et tamen in ipsis habentes sicut radi-
ce cerbene. Calefaciunt autem magis et ali-
aromaticus insinuat. Indigestibiliores
quidem grece sunt ipsis et malis medicabus
vrinam autem sunt et habentes aliquid in ipsi-
us et male chimum quam carote quam pastina-
ce. Quidam autem siluestrem pastinacam
vocant daucum magis vrinatiuam quidem ex
silvestre magis aut medicinale iam et multam
decoctionem indigerent si debeat quis comedere
ipsam.
Ut radices autem bolbos necesse est nominare
alter nulla habentia manifestam qualitatem

vatur̄ ꝗ ipsis qui utitur ad susceptione ɜ
dimittunt sicut ꝗ i alijs q̄ aiq; nocent
aporia ꝗ n̄ nocua ꝗ aquosa sꝫ gustum.
Est aut̄ oīm ipsorum cor q̄ nullum distri
butum i corpus alimentum singulare; aliq̄
utitur h't si sibi fio quidē ee ex similitē q̄t
q aiq; unq; aliqs ipsoꝝ ɜmestum fuit ē
sius quidē ex udimis uidi aut̄ ꝗ sibi
h' ex acuitudine i alijs que ꝓportionali
ter.

Vngorum bullitur bn̄ decocti i aq̄ ueniut
ꝓpe edulia. aporia nō tn̄ sic tn̄ mō nim
tm hoies ꝓprie aut̄ ꝗ ɜmedut multa
formut sic ꝗ alia q̄ aiq; nullā siglare
h'nt qualitatē. flatuosū ē aut̄ q̄ exipi
mentum ꝗ pala q̄ frigidus h'itat aliqd
ex ipsis malus chimus. Maxiē ino
cu q̄dē g̃ alijs frigis sūt isti. Sicaūt
post istos q̄ amāte alios aut̄ scam̄ ē
nō oīo tangē multa ei ex ipsis mortui
sūt. Ego aut̄ uidi q̄ da ꝗ boletoꝝ q
i nocuissimi uidēr ee plēs nō bn̄ decoc
tos ɜmedēte ꝗ affluentiū more uentris ꝗ g̃
uati ꝗ angustiatū ꝗ nunc respirātes ꝗ
spū deficiētes ꝗ frigido sudātē ꝗ nunc salua
tum poblatē; secātiū crassos humores
quale ē oximel p̄s ꝗ cū ysopo ꝗ origa
no mediatē decoctis ipso. Exel ille sup
sit h'utit spumā supatāti ipsis p̄t
q; nomiut ɜmestos fūgos iā; aliq̄t
i flāt iā chimū sufficiēr ꝗ frō ꝗ ē simi
p̄muitates

Rudi q̄dē ɜmedut ipsi
solā ut ad plurimū q̄ i ciuitatibꝫ hoies
cū garo gm̄ sub ducātis uentris pana
aut̄ ꝗ aliq̄ acētū sup infūdut. Rustica ā
ꝗ cū pane sepe offerut ɜsil' alijs alias
spōte nascētibꝫ ex q̄bꝫ ē ꝗ origanum m
ide ꝗ cartamī ꝗ elimus ꝗ saturegia
ꝗ pulegiū ꝗ serpillū m̄ tāq; ꝗ calamē
tū ꝗ ipiretū ꝗ teuctonium oia ei hec sūt
eī h'ilui ossorū uiridia cū alimentis ɜ
mesta h'ntuli plantē ex ima. Ra
fanitas aut̄ ꝗ caulus ɜmedut̄ ꝗ folia
sꝫ nātutē mag̃ quā h'nt. uidit ueco
cor que comedut̄ ɜmune ut opsoni.
mag̃ q̄ alimentu subtilitate ꝟtutis ex
stens ipsi unde ꝙ cū hec q̄ calefaciat ma.

ꝑualet eī p̄uginina qualitas i ipsa.
Inueni aut̄ ɜsueuit bauliū q̄ cum
gn̄ate i alitz ad scendēte sic alia q̄ de
bēt baulo frigore quā caulis; cop'
tes cū olō gmo ꝗ aceto sic ꝗ cū ɜme
dut qui nupe ꝗ cū qui lactuce ɜmedut
Et uiunt q̄dē uideliēt mag̃ caulis
iste quā cruda infirmita micq̄ unq; de
ponēs i aqua p̄uginitatē minui
actū ꝗ ipse h't alimentū. Quidā aut̄ nō
solū caulis; sꝫ ꝗ ipsā infirmitas cop'te
ɜmedut ɜsilr' ipsis. Ad minim ar
ꝗ medicoꝝ ꝗ ydiotaꝝ illos q̄ post ce
nā crudas ɜmedut ipsas bone digō
nis gr̄a. Ipsi quidē aut̄ h'uisse suffi
cientē hi expiētiaz q̄ aut̄ i inuentum sit
ipsos oēs lesi sūt.

Clanii plātanz

quidē ɜmedut hoies sepe indicē in
ro aut̄ baulis ꝗ folia p̄uginina suffi
cient' h'ntia mentē ꝓportionali ipsi. Ca
lefaciat q; corpus ꝗ subtiliat i ipso ē ssō
humores i adut uiscosos decocta nō
bis aut̄ ter deponit q̄d' p̄uginita
tez subtiliat acqui adhuc ꝗ alimentū p'm
assimiū dāt cor actū in tom lir' dabit
cū decoqui. Allcā aut̄ nō solū ut op
son sīut mediciā sanatiuā ɜmedit
deopilāte ꝗ dyaforetice ex ūs ꝟtutis
decoctū aut̄ ad mediciā ut deponant
p̄uginitatē ꝟtute quidē dīa sic ca
chimū aut̄ nō adhuc saluat sicut
in q̄ū decoxit q̄s cepis ꝗ porros q̄bꝫ
Apolofori aut̄ diuiūt a porris tan̄q
ꝗ i omībꝫ alijs h'ogenus siluestria a
domesticis. Reponit aut̄ ad sequīt
ānū totūz q̄dā sic cepe cū aceto ɜ ponē
tes sic ꝗ ā pelo porros fiūt ad esim me
liores ꝗ minū cachochimi. Parcent
aut̄ ex ꝗ omnio esu oium p̄uginiosoꝝ
ꝗ maxiē q̄ū q̄s offerēt magis coliac̄
sic nā. Solū eī his q̄ aut̄ flām h'u. ꝗ
crudiz aut̄ crossis ꝗ uiscosis coliai
h'ntē ydonea talia edulioꝝ sūt.

Ap'ʼ.1. de eo q̄ q̄ aggissimus alibꝫ ali
mento.
Ap.2. de lute.
Ap.3. d' his q̄ spectantibꝫ alibꝫ pulv

Esidonum
utique est
de eo q de a
pedestribus

alibus alimento non parvas habent invicem
differentias et secundum partes et secundum quedam ipsius genera
totum aut generator quorum sunt ova et lac
et sanguis caseus butirum non eis eadem
invicem habentes partes alium. Secundum carnes quo
que bene digerantur generantur sunt optimi
sanguinis et magis talibus boni chimi quale
est generis porcorum magis aut flamea quarum
innoscere partes. Omnium quidem genere edulio
rum caro porcorum est magis nutritiva
et ibi experiamur evidentissime athletibus
in exercitiis aut equalibus altius alium
in equalem molem in die una isentiens
secundum posteriores morem debiliores sunt pluri
bus aut continuis diebus hec agentes non debi
liores solum sed et magis sine cibo pla
ne videntur. Eundem aut rationis
comprehensione potes et ibus q in palestris
laborant pueris facere et similibus ali
qua consimiliter forte operationem et validam qualis
aque fodientium est. Bovine autem
carnes alimentum quidem et ipse dant neque
paucum neque facile evaporabile sanguinem
tamen generant grossiorem quam convenit et si quis
natura fuerit magis melancolicus secundum complexionem ca
pietur aliquis plurime melancolicis insuli hem
bendans tales autem sunt plurimes cancer
elefantia scabies lepra febris quartana
et q prope nominatur melancolia. Et splen aut
quidam in molle tumor propter talem chimum
in carcinie et ydropisis sepe assequente
sunt quantum aut in grossitie totum fere sin
gulari carnes bovine a porcinis habu
tum in viscositate porcine absunt
ad digestionem aut multo meliores que
porcorum sunt in natibus quidem et fortibus et
laborantibus que contra q competentibus a
liis aut que extenuant sicut aut in por
cis qui secundum similius etatem ydonei eve
tus invenibus sunt sic et bovinarum q
am similiter siccior est complexione multo bo
porcis sicut in istaliam pueris. Quecumque
quidem quacumque quidem alia natura sicciorem habent
convenienter cum iuvenum sunt mutuum in ipsius
remediarum brevior aut natura ab aug
mentatione etate assimilat quidem quod differe
ad convenientiam evacuationem. Non solum
aut inutili pessimis bobus meliores ad

digestioni habent carnes sicut capriolorum
quidem est hec capreolus sicut evenit hinc. Si vero
in porcis silvestribus comparatum multum compertum
tum. Porcine autem carnes silvestres ad habendum
conveniens est exceditque. Quando comederint huma-
nas carnes ut porcinas nulla suspici-
one habentes sed gustu et odore. Comprobatum
est hoc secundum aliquos in receptoribus hospi-
tum et aliis quibusdam. Merito ergo porcelli in
magis superfluum nobis exhibet. Alimentum
tamen secundum porcos sunt humidiores. Merito autem
anni multum magnus non habundi alimentum
distribuunt carnis et renapoiant carnis
humidissima autem habent et flatice carnes
agni. Secundum iuvenum carnis magis superflu-
a est et magis mali chimi. Mali chi-
mi autem et que capriarum est pinguia [illegible]
quantum autem vitulorum pessima ad euchimiam est
et ad digestionem. Convenit autem arietum dum q-
tamen. In omnibus autem hiis castra-
torum melior antiquorum autem pessima et
ad digestionem et ad euchimiam et ad nutrimentum.
Quare capior porcorum quando lividis exti-
tibus complone qui senuerint medium
[illegible] et propter hoc indigestibile habent carnes.
Et leporis autem caro sanguinis quidem est
crossioris generativa melior autem ad eu-
chimiam quam sunt boves et oves. Mali autem
chimi huius nil melioris est et que ceterorum
et durum et indigestibilis. Que autem sil-
vestrium asinorum quecumque euchimi sunt
nes nemum propter hoc. Et quidam et dome-
sticorum asinorum senescentium que carnes
comedunt pessimi chimi et indigestibilis
simas et malas sunt et adhuc in delectabi-
les. Qui sunt esui exeuntes sic et que equorum
et camelorum ex quibus et ipsi comedunt quasi
vitam et camelorum homines alii et corpore.
Et eas autem que ursorum aliqui comedunt
et hiis adhuc deteriores. Leonum que et leo-
pardorum autem sunt decoquentes autem h-
abentium est autem peius quale quidem hiis coq-
uere. De carnibus autem que oportet dicere quod
iuvenes et pingues ipsorum et magis qui
castrati fuerint comeduntur valde multi
apud aliquas gentes et adhuc cum hiis que
patientibus non parva sunt et carnes qui ho-
nebitudinis fuerint sicut et qui silvestres

hec que non solum comeduntur sed laudantur
quidem medici. Eas autem que in ultimis
in auptunno et que aput nos venatores
comedunt in pinguedine et albinis. Iam autem
aliorum quorumcumque convenientes alimenti copiosi
habent. Hec multo meliora sunt ipsis ad esum
sunt sicut et dotiora que contraria. Quecum-
que autem extunc nascentes arbores autem et al-
iorum sumitates autem et pullulantes comedunt
sequentem tempus habundat copiose hiis magis
euchimia sunt et impinguantia et ad nutrimen-
tum nutrimentum magis vertuntur omnibus que consistunt et propter hoc
quidem prius dum hibernum de pisce indigesti-
bilia et cacochimia sunt et si verme
et sub primum mensa ventris. Sic boves magis
euchimi et grossiores magis apparentes
ipsi procedunt quam antiquiores sunt et ides
sunt ad enutritionem fruentur bilia pueri. Que
autem et pura nutrimenti possunt meliora sunt pri-
ma mensa ventris sunt ut omnes sed prima autem
mensa estivis capre quam pullulationes
plurime rubor sequas comedere conveniunt.
Quando ergo [illegible] me comprimente species aliqui
ad invicem sequitur [illegible] et experimentum sermo-
ne non quod bene nutrimentum et pingue generaliter
non cibato corpus in quo iuvenem senescen-
[illegible] est hic et iuxta corpus. Sic quod sunt magis
specie autem generis autem quecumque volucris nomina
te optime dispositum alia tali. Non ergo ad
hunc indigesto sed omnibus plurimis reperimentum
dum sed unumquodque generentur in locis ultra omnia alia
sicut et ylenia que quod le pinsaulis simile ali-
quo venerit cuminum. In hiemis autem vin-
ue quod sunt medium aliqualiter in usi et porci sicut et
que carnes pessime minimum et minimum aliud alium
convenientem electorum in medio sed eadem regi-
one in hec salius quod multis locis come-
dunt. Quecumque est bene cibatum talium alium
sunt et magis pinguia hec experimenta discuntur
modos propria ipsorum que experimenta dividere
nunc singuli habitantium in locis audies quod
discas ab illis qualis autem est in [illegible]
ens ipsorum iam tibi addere et adhuc addiscere. Que
aliqui quidem assantes autem frigescentes come-
dunt sicut alimentum corporis [illegible] Que autem
saquia preter coquinae hec. Quecumque autem in
allis acutis [illegible] hoc sunt. Et hoc in
ipsorum non parva differentia sit et medium apta

tionis q̄aiq; quidē ei h̄nt copiose de
uino ⁊ grano ⁊ siccatoria nō h̄ntib; sunt q
aut̄ h̄ns deficatoria aut̄ ⁊ fructu hū
ta plus q̄ q̄da epilsina uocant̄ a noia
tur s; siphat; ⁊ leuc ⁊ albū. quomodo
brecellū ī quo decocta sunt multo pre
dcis h̄moia sunt. Maria aut̄ ī s̄pa
ne dūa sit ⁊ s̄m utenc eo q̄ in uniu'
ipis oib; q̄dē ex siccatiuib; s; magis ex
mun. Sunt aut̄ h̄ ceseing q̄dē auer ⁊
apij ⁊ cami ⁊ leuistici ⁊ cimini ⁊ q̄dā
alia talia ipis aut̄ plainis porri ⁊ ce
pe ⁊ caucem ⁊ tibuna ⁊ sauiuegia ⁊ p̄u
legiuz boni odoris menta ⁊ origanū
⁊ q̄daq; alia talia q̄ sunt opima sic ne
gotiu que nunc nō ē ppositū p̄tractare.
Copiatē; aut̄ dūe aliuz sic p̄us dicē
oportet s; h̄nt; optimū ē ī h̄itudi
b; sic ⁊ nunc ppositu; optie fiat. h q̄dē
g̃ sufficiencia sit nob; de pedictiuum
aliuz carnib; audiuisse de aliis aut̄
ptib; quas h̄nt iuuitres ꝯuṫ audies
post s̄monē de cordis.
Vel g̃ quidē g̃ necc ī uolatib; n̄ iaq̄
nas nuan ot h̄ al eā mag. Siaut̄ in
īpedicitib; ipi meorem' necto talit
dicem aliq' de eo q̄ ex todio aliu̇ro
alui nō p̄mitte mabil sic in eos q
ex ligmis iunces in pns q̄ ⁊ alios sp̄
tes q̄ciq; s; egyptii ⁊ alias q̄stam
gutes ꝯmedūt in ei illoꝝ as ⁊ elegz
ista nec nos nūquā ꝯmedem' h̄ q̄ illa
sunt ex sibita. Codiias aut̄ cordi
de g̃ri ꝯmedūt h̄ntes q̄dē dumpn
carne ⁊ pp hec ī digibile; sunt dig̃at
mag̃ nimium iā etc aut̄ ipis sic ⁊
ostium odēmus siccus sibon tinnis
uētris ⁊ pp hec aliq ꝯdictes ipos cū
olo ⁊ grano ⁊ uino s̄ds h̄ rodio unū
ad sicciu; coꝝ q̄ s; uētres sicaut̄ uel
les in uinitinū solo eduliu uel cā
ne eius h̄ alio p̄decoctū ī aqua nā
pedes ī alnim aquā. deinū illa' iaciunt
decoquet sic duas ⁊ tno decoq; ips
quousq; bene teneriu fiat cū p̄pria
est sic restiigēt q̄dē uētris aliuni ar
siccatiuē eo q̄c; coꝝ exhibit.

dītes sine carne pedestiz aliū ꝯme
dūt h̄ices pedes ⁊ rostra ⁊ aures ⁊ aūt
ad plimū p aquā eleuātes ipa ꝯme
dūt cū aceto ⁊ q̄uz cū sinapio q̄dam
aut̄ ⁊ cū olo ⁊ grano sup īfūdētes in
uuz. sunt aut̄ ⁊ q̄m cū olerib; aut̄ pāg
eliuatis aut̄ s; ollas ꝯdiris. Pe
des aut̄ porcelloꝝ u'dōnicissimi sunt
sup ī iecti decocte p̄isane ad illā s;
meliores ⁊ ipos meliores s; ⁊ pp hec
meliores ad eaz que ī uētre ⁊ stō ē
laboratioē;. Dūa q̄dē g̃ nō ē p̄m
ea ⁊ p̄ences mediū ppationis nō solū
ī ptib; excarnatis aliuz s; ⁊ ī in aliis
oib; que ad plus inopsiarias dici
mus. quedā aut̄ ī ipis ptib; uiles
dīc manifestāt s; hoc negotiū ꝯpāt'
ipis uiuuce tāq̄ ⁊ si s; eīdē mediū
ppamētū ut ⁊ p̄us dcm̄ ē nimū cū
talis ista ꝯparo. Excarnate g̃ p
tes corpis minime quidē eī h̄nt pin
guedinē. minime aut̄ ⁊ carnei nām
dicat aut̄ ipis q̄ inosū ⁊ carnosū
talis uiui ⁊ cutis equal' p̄tonū corp'
Excarnata sunt eni ī excarnatis mag̃
sunt aut̄ ⁊ pp hec mag̃ ineosa. Et ei
nimis ⁊ cutis ois decoctis ad tale p
ueit nāz. mentū g̃ mi q̄dē aliuni
dat coꝝ. sicalius aut̄ sub s; uētre
pp nuscositatē meliores aut̄ pedes;
porcoꝝ sunt q̄ rostri sic ⁊ h̄ auribus. Il
le quidē ei ꝯsistit ex sola cartillagi
ne ⁊ cute. ē aut̄ cartillago ī psis q̄d
alib; ī digibilis oio ī sensatib; aut̄
adhuc q̄n bene ī ore comminuit̄ ex
digit̄ aliuni pauca dās coꝝ. Se
cundū eadē aut̄ pporticē; ī aliis aib'
īnlliget nunc dictū s̄mone. Siquāti
ei ipsoꝝ carnes ad sūmū aliuni dñi
tatē aporcinis tū; ⁊ excarnatis ipo'
eis enī deriores q̄ s; illa alia. Pu
lai aut̄ q̄ inosās ptes eas q̄ s; pe
des noio s; siliīudinē eā que ad pp̄e
uocatū nuū q̄ ingriātē; ex cerebro et
spinali medulla acap. Que aut̄ ī ex
carnatis ī inosa coꝝ s; siliīudinē q̄dē
sic noiat̄. Colligantoes aut̄ sunt ī sē
sibiles ⁊ quidē sup ipa tāgētes.

Ro̓ṗetas
ſtē e in hac pte
laxionis ⁊ ſanguinis oris carnis. Qᵉ
ei certitudinales carnes in ṗes ſr
ghor ipor que mediaā magis car
nis mult eni i extremitab; ipor tinār
i tegentes notabiles quos ami me
minones ymor multi medicor noīar
cmaros hos gn̄ant qui ad ultima
dolor descēdut i pes ſz ca pita hn̄t
qdā ī vor nnosa. Expi aut ligue
q̄ auferētes a porcis coquit coci
ppū quidē cor ē caro quedā lava
ut dem ē nō tn̄ solā ipa; cibant neq
decoquit solā eā ſz cū inatis mus
culis ut ſz plimū cū epiglotto ⁊ cā
na ⁊ cū hys q̄ adenes ligue ipi ppi
q̄ saluiat gn̄ant ⁊ q ſz pinsimai ⁊
cāna gummis. Q uigdē ei arciari
tuenat ⁊ mior eē ligue ⁊ ad alia
carnes ē. Ex ei illa cū hys cmedut
excepto q̄ maiora ⁊ plum ſz ppor
toē magitudis existūt ptiaile hnt
īn gn̄ā uasor.
Ve aut uirtus sit eius q ex anodinis
corpib; alima cmr audiuntuz sepiu
ē adenor sitā ab ea que ſz ligua q̄ il
la a carnib; noīā equalit omis cer
tudinali distant ſz qui quidē insta
poita cngētes ipaz siles aliqli sunt
hys que penes mamillas qn̄ no
du plene lacte sut nō ei poē opar
sunt opus q̄ penes maillas adenes
sic alij fere oēs qui ligue. Q ui nō h̄
ad salive gn̄ōne aīa ptia ptā sut
Q ui aut ī mamillis sut q dez siunt
⁊ laxi ⁊ pleni lacte ipiguantē ī quo
aut tpē nō hn̄t lac cōstrintur ⁊ cōspissa
tur differētes ad īuicē quādā mli
dīā quali ī fuise ſpogie albel reni
cus. i. expissis sic ei nō noīant aqb;
uiq; expissa toti hūitatē cstrīxerit
⁊ cduxerit toti cor cū ligāmā cōcu
inticētes. Sut aut ⁊ penes pan
cbinna ⁊ cauā ⁊ manifesti sut ⁊ ma
gni ⁊ alij aut ſz multis ptes cor. i
adenes sūt sassitas uasorū sirmā
tes. n̄ō pius aut adenū nz q ucā
chimus ſz ualde maxim in ūp nati
alib; ⁊ teslectib; aut minor ⁊ durior
sit oīū aut ipor eoē delectabiles et
singules apperet ſz esū. Q ui aūt ī maīl
lis qn̄ hn̄t lac ī simuat ⁊ q̄ dō diuc
dinis ulti ⁊ pp hr delētabile delectāti
b; edulū adenes pleni lacte sn̄t et
mag̃ ipotas. Q uidā aut expisis a
lūmi hn̄ qdē digis ppē ei qui ſz car
nes ē magis aut desectie e laborant
crudū aut flatiaz hnioz e gn̄at e
hnior quidē adenor flatiai durior
aut crudū de quo p̄ius dcm̄ ē.
Reūtes aut ex gn̄ē adenor testicali
n̄ sili sut euchum hys q ſz maillas
ſz aliq̄ fetēs ſpmatis q̄ gn̄āt sicut
renuaili eaz que intē ⁊ q̄ ad digendū
multo deteriores sut qui pediunum
aliuz. Q ui ei ī piguator gallorū
delectabilissimi qz exaltit ⁊ alimtuz
optimū dat cor. Ex qui aut iux
poita collo uesice adenes ppe testi
los sut īnā. Q uidā aut int adenes
⁊ renunculos iuiant hn̄t ⁊ eni adnodū
aliq̄ ⁊ isti uiri ipis mali aut chim
sz maē ⁊ ī digibiles sic ⁊ augmtum
ad plumū alib; testiculi qn̄ excocotes
ipos cmedut meliores ei iuniori
b; sut. Q ui aut minor ⁊ vitorū et
arietum ī delectabiles ⁊ ī digibiles et
mali chimi.
Testiculos iuuencū porcor ⁊ boū excidi
apud nos nō eui sdē oportunitatis e
gr̄a ſz porcor qdē gr̄a esus ⁊ ei q dēle
ctabilior ⁊ mag̃ nutriā fit ⁊ ad dige
rendū melior caro ex sectoz porcor
boū aut gr̄a opportunitatis q̄ ad ag
culturā ī obediētes ei sut ipis tauri
Capraz aut ⁊ ouiū ſz ālbas oportu
nitates auferūt testiculos. Sut at
oēs deoz aliuz testiculi ī digibiles et
cacochimi. digniū at ⁊ hn̄ nutriū
Q ui aut mag̃ ⁊ mī ī ipis pportiale
ē dcō ſz carnes. ī n quātū eni porcor
caro cop alior ē melior ītm ⁊ testi
culi testiculis soli aut q gallorū
optima sun omnia ⁊ magis sagina
torū

Agis flātiam̄ ē 7 grossi chimi 7 iam di
mecatis 7 indigibile nō minime aut̄ q
maliū sp̄s ē q̄ cerebrū. decepti aut̄ a
molitie ip̄ius dant q̄dā egrotās exi
stēs 7 cū alijs nauseauimꝰ magis g̃
qn̄ nomē uolum̄s aliqua acibo 7 hūt
pticulā ip̄ius cū pīguedīnali 7 ꝯdi
tā ī ultimis ꝯmedē. Carnē aut̄ ī
hijs q̄ sine appetitu quos appositos
uocabant āūq. merito g̃ nāꝯ medut
aliqs ip̄or̄ possim̄s alijs cibis expia
doctis oībꝫ quali̇̄ ē nauseatiō. irabi
lit̄ aut̄ 7 cū origano multi come
dūt sic q̄dā cū nane ip̄atis salibꝫ
uelut q̄dē grossi chimi eius 7 sup
fluitai meli fit q̄ ad oīa 7 ē icisiui
7 calefacientibꝫ ip̄atū. Sīuō bn̄ digit
tur alimētū notabile dat corꝑ.

Vlaor ē q
delectabilior 7 pignior q̄ ī ossibꝫ in
uenit̄ medulla ea que cebri. Qr̄
siqs ex ꝯpatōe ip̄ius gustet uidebit̄
aliqd 7 austerū h̄r cerebrū ē aut̄ et
nauseati ē cibꝫ āpliori ꝯmesta me
dulla sic 7 cebrū; sīaut̄ bn̄ digit̄
nutrimēt̄ ē ip̄a.

Spinalis medulla hōgenea q̄dē ē cē
bro bn̄ aut̄ noīat̄ medulla. ē eni
medulla durior 7 mollior 7 pigui
or nō solū spinali sī 7 ip̄i cēbro. Qō
aut̄ ab hijs q̄ s̄z spinā ossibꝫ ꝯtinet̄
ꝯsilis exn̄s s̄z colorē medulle ꝓpt̄
medullā noīant ip̄ā; sic 7 ip̄m cē
brū q̄dā noīauerūt eodē mō. ē aut̄
spinal' medulla ꝯtinua q̄dē cerebꝫ
7 eidē nē cū ip̄o durior aut̄ nō mach
co 7 maxīe ī īferiorībꝫ ptibꝫ spine iq̄
ei distant a cebro plus ī tātū mag̃
īdurat̄. Piguedīs ei minime pticipat
ꝓp hoc 7 q̄ nauseatiō distigunt 7 sī digit
tur bn̄ alimētū nō paucū dat corꝑ.

Leagina
quidē ambo h' durūt ab īmicez hūiū
te 7 siccitate. sagūi q̄dē ē hūida q̄dā
rēs ē ꝯsilis oleo ꝓp longā āūquitatē
ī grossato. Sepuz aut̄ sicci multum
q̄ sagūi ꝓp hoc 7 sī calefaciāt ip̄or̄ sū
dat ꝯstat 7 ꝯpiguit̄ defacili. pauca
alimēta ambo 7 mag̃ delectamēta sunt
nutrimētū nos q̄ ip̄i alimētū.

Par q̄dē
oīuz aliūz grossi chimi ē 7 īdigibile
7 tarde trāsitōis exn̄s. cceli aut̄ int̄
ip̄i nō ad delectatoez solaz sī ad alia q̄
sicco. i. siall' noīat̄ appllōnē hanc
sorices q̄n ꝑ esuz multaz sīcaū sicca
rūz occidendi al' hoc ꝓp̄u̇t ip̄or̄ 7 ar
aguit̄ sic ī porcis magis q̄ ꝓp q̄ uisce
ra hr̄ alis uā multo delectabiliora s̄
hijs que ī alijs sūt aut̄ 7 illa sc̄ipi
meliora cū al' ꝯmederīt multa sīca
siccatis s̄ nō irābile cē sl'oībꝫ supgi
sū q̄ uā meli' ad deteriora deuenire. 7
Alior aut̄ uiscerū splen q̄dē rez ad
gustū bn̄ delectabilis ē h̄t ei 7 pōa
cū appens merito q̄z 7 cacochimus
cē credit̄ ē melius sagūis grāticin'
exn̄s. Ambobꝫ aut̄ digibilior q̄
tamē minor pulmo ē. ualde tū multo
tp̄ī ad nutrire minor alimētū aut̄
q̄ dat corꝑ flucosius mag̃ ē. Corā
s̄z sl'or̄ modalis quidē ē caro ē. 7 du
ra 7 ꝓp h' īdigibil' 7 tarde ptrāsitōis
sīaut̄ digitur bn̄ alimētū nō pauc̄
rūz mali chimi dat corꝑi.

Vriores
sūt ptes hee
carnibꝫ ꝓp q̄ 7 sī bn̄ digerīt̄ chimi
nō pfcē sāguinē nō ꝯgelat̄ s̄z friorē
7 crudū opāt̄ pus g̃ tp̄ī multo īdi
gēt ad bn̄ elaboran bonū q̄ sī sāg̃
ne.

Omesticor
ꝯplō durior ea q̄ silueslriz ē 7 ꝓp hūiū
tē; aeris ī q̄ uiuāt 7 ꝓp desidiosiū
uite. Que aut̄ ī mōtibꝫ fatigāt
7 laborant sepe 7 ī sicciori aere mo
rantur ꝓp h' g̃ caro ip̄or̄ ē durior 7
sāguine aut̄ rāz oīo aut̄ paucissim̄
quidē pticipat hac 7 ī spiritu sensibilis 7
plibꝫ diebꝫ pmanet q̄ domesticor
7 ociose uiuentiū aliuz palā aut̄ q̄
ꝯ sine supfluitate q̄ ex eis ē alimētū
magis sic ex domesticis 7 ociosis
supfluiciā. Nutrire g̃ ē necēz tale
alimētū magis melioris q̄chimi

aliquid existere

Tiox e q ab alibus alimenti e unu aliqd
differens quide s'm ipsa anim non pua d'
adhuc aut maiori ea que s'm ipsa alia
Q quide ei uaccar crossissimu e et pi
guissimu humissimu aut et minime pi
gue q cameli et post h' q equi post h'
aut asine consimiliu aut consistentia lac
capre q aut ouis crossius e isto s'm
ipsa aut anim humidissimu quide e q post
parturitione; sep aut et magis i pcedendo
icrossat et s'm media estate i medio sui ipi
ue et ipso consistit post ipsa aut illud iam i
crossatu paulatim quousq oio e aut
humissimu uer sic et primu. Q'd' aut
ut deinc s'm aliam spem lac dicat et aspi
ciend qde mox appet plani aut fit et
ex ipso s'm unuqq ipso caseo. plimi
quide ei seri h't q humissimu lac plim
casei q crossissimu subducit ei mei'
to uentr; q quide humidi mag' minu'
aut q grossius magis nutrit. q aut
subtilius minus. Si aut precep
do lac consupserit seru; totali cu hoc q'd
no adhuc subducit uentr; q sic ppa
tu; e adhuc conu opinio et dum ips
hiis qui a pinguitudine supstantibus
mordicant' pones uentri lapillis aut
no minu' vino magis imissis cadulo
feruens ignitis idem opinit' ppq commisce
mus illi aliqd mellis et salium. Se
cundus aut et aliqd aque supi funde
sic faciut medicor no pauci et no mi
ueniens si seru possibile consupserit uenu aqua
sup i fundimus. nec ei humiditate seri fu
git si pinguitudine s'm qua subducit
uentre totu; lac conuenit; ex comunis sub
stantijs ex uno seroq; et caseo. Pterci
pit aut cu hiis et mo pigui humore i
plimo qde ut dixi e q uaccar lac h't
et ppq et supant ex ipso q uocant' butiru
q et grussimus et accipies aspicies solu
euidenter cognosces q ipi pinguedinis
adest. Si aut et ungens aliqua parte cor'
refricans ipso uentrosi; ut ex olo in
debis aut et s'm morem alis eum siccu
uiciens ipso eade oper; uidebis et i lo'
s'm multa loca fuire regionu iqb' d'fin
uit oleum uiuit' butiro. Videt aut q si
sup carbones ignitos flama fundis
sic sanguinem et i uitimi ipso sepo qcii; cata
plasmamus sepo et alijs medicinis
miscentes bonum qd g' ut dixi lac pi
guissimu e. Qui aut ouiu; et capraru
h't quide ad ips; pinguedis s'm min' mi'
to. Q' aut asinar minime pticipat
tali humiditate ppq et minus caseum e ali
an s'm uentre bibitu mox calidu sil'cu
expressione amamillis. Si aut et ex
salibus accipiat et ex melle i pole ipsi
coagulari et caseari s'm uentre; ppea de
aut ca; q deorsu; secessus ipius fit
aptior tamq' uti et seru h'nte multa i a
quo tenui lac subducitiu a accipit iu
uitu; q ex caseali supstantia h'ns. Q'
tu aut defic ab eo lactis n'a seru cu s'
h'ndat ab alijs oibus qaiq lavat uet'
ppq in uidet et atq plimo uti h' pocu
lo ad subducendu; uentris i fioris In
mitte aut ipi or mellis opinim tamq'
utiq delectu sine subuisione [illegible] s'm
eadem aut uia; et salu; usq ad no om
stante gustu; suo subduc' ipso mag'
uelis ut plimor imitte salu. Hoc
qde g' ad plus q' s'm istius negotii dicta s'
q'cii; ei tamq' alimito actir lacti h'nt bo'
h' pponebat [illegible] aduiscio at ipi
eo q' s'm subducere uentris exoriente
lac digessiue; bo h't. Iteru g' ipm redu
camus ad ppositu a p'n dictum q nudi
cati sunt de ea q i lacte nutrit quoru i
ter maria et hoc e optimi chimi e op
timu lac fecit ouiu; quecuq comedi;
no negligens aut q adducit ad fino
ne; no ei simpli' dixi ee optimi chimi
ee lac si apposui q optimu tamq' qd
mali chimi lac tm deficit ad h' q s'm
tuat ad euchima q' euchimos ue'
tes ipso fuitat cachochimos. Et mu'
quide pueri mortua mutre pro alia
mali chimi exibere ipi lac multis
ulceribus fuit toti cor. Dicebant at in
olentibus siluestribus s'm mutre pagini
uens tpe fame preualente ipi q g' re
pleti fuit ulceribus talibus et aliq cor
q s'm eade regione sili' dicebat' vidi

aut hec et in multis aliis mulieribus pue
ros nutrientibus s; in de tps. Et neq; pat
alicui alterius aliis comedentium i prisca
fanmonea aut ritmalli precomede
re qs lac fluet perut ne ipi sic g i
aliis oibus sic q i lacte rellit o; inci
n fip tens dequent; si dec pno solo. i
Q aut deficit i unaq; gue aput ode
sicc tm ab eo q i nos pfecti. Q q
g sen plum; lr max sin picuo e & fisp
ipo qs inic. Q aut pinci qd hus
brumtes calis no pinci at crossiter
casealis no e seami oibus hus q sup i
bndit ledit q ei renes q aiq; vo
nec brit ad lapidu gne; oppilone
aut q f; e p efficat hus q h p mpte pm
posit. taies aut sut qbus angusta sut
cena uasor q i siuus intrus iusim
uen ialumni ad orea locis aut que
penes thorace & plone loco c ec lac. ei
Capiti aut no nocer n i a b int forte
ualde sic in v ptodr ius q aiq; de facili
flammat gnat ei uetu i uent ualde mi
tes in ut pauci sit q n hec patiat. Cu
aut aliq eduliox crossiu ebium hui
ad plus decim depo it q q de i flatu in
mag aut oppilati epis fit & cor q i
ren ibus lapidu mag gnato eduliu;
aut ce tibia i p li dem sut. aimidu q; a se
midal & odis. aui & ngui; & lagana si
ne inaca & pines no bn cocti in bn pu
pari p pistante; mulm sil ci copiosi
salibus in; brites cominitui feriu; sic aut
ibus fit a ialus q ai; inscentes laci co
medit aliq adinistor nut d augme
tabit aliq lactis natur & diminuet
nuc aut nos ipi sise nitute detinates
dicem & boi ebuu & nutritio ec cop. ini
ec omis sbus & ui tutibus subducetna q
cenfitina oppilatia & subtiliatia. Q
q de ei cetosi ipi sbtiliat crossos hu
mores & subducit uetre. Q aut case
ale cstrigit uetre & crossos effic hu
res pp q de ut dixi oppilcoes q f; e p a m
renibus lapides gnant. Ledit aut
& continuus usus ipi & dentes sil ci adia
centibus carnibus q s uoiant gigiuas
hos q de g lavas dentes aut facil pu
trescibiles & corosos effic. Ot g problo
tec; lactis nimi nrm nutrict. Ac eli
at & si mlicies ad si imutuas ipi de ei
sic cstrigit q ei cu plasmati dentibus & ex
gigiuis ex lacte casealis siat & si nob
q i fuiatur aqua uino nolem qs sca
pitt tribuentes ipo pos melior tali
usus ut adquites & gigiuas mel n hinc
nutu meli effici mutu ex albo opu
a usus ad securitate dentu ut n a lacte
ledat p cmedisse melli ctu qd p mox
tunc etiasse pos sc umu poticu.
Vocl at acetosu e lac
uocat n ledit q de dentes fi uau q e; brit
Q aut ei aut pp uale discensia e f pp a
aduenam dispor; friores cop ptuno sr
isti soli ledut sic & abalus fus sic & i
abbi & sictin ipi alii fit q i uem & amedia
.i. stupor dentu tale qle p acerba maii
& q ei; a potica & a aiti acide csiueuet.
Pala aut q ne f frior fi q ini; eu no di
gerit bn lac acetosu; cmilitate aut
biben difficult digibile q de no tu i di
gestibile oio c. Q m ci; aut caliore
oportuno nentes sine aput sui eva po
stiori ca ad tale oppilon cplon dnetu
ca hec q n ledit & bo aliq assimiliter
talibus edulus ipi p insirmi ipi; p nuiit
c ci pec; sine tristitia fenit sic & alia i
multa talui edulior i pala q & aqua
ipa gnita silr. Inq; cuig in aimmam mi
tes medicor prsimi atis d unaq; aqua
limito h q de; immat nos h aut ut le
dete facili q; digibili & difficile digi
bili & mali ebium nutrimo q; & nunt
timo malo q; p sto & bono p sto q s l' bu
dete uente & strigere; aut brit aliqua
alia bonitate aut malitia. In qbuda
q de ei h dice oibus hoibus ec aicheitatu
aut difficult digibile aut malu sto e
dulu; hec aliq. De plimis aut no e
possibile sine determinatione p imam
ueginitonem ueium dicere longe i
autem ex necessitate fiuiu sermo
ne scribentibus nobis de unaq;q
eduliorum easque anatu ralibus
complexionibus calis & fridis q;
& aduenitis dispositionibus detina

tioes meli' uisi; ē m̄ ee ul' qd' ē ip̄ii
doctrine insinuare methodū ut feci;
ip̄ii hor' libr' reminisci aūt ī ip̄i e libȝ
aliī a mar' ī q̄bȝ nā nō simpler sic nudā
ī lacte ē ꝯposita qd' ex ꝯtrarijs sbīs ꝯuu
tutibȝ omiomeris aūt appetit ad sb̄iī
sic ei ipi accīt a si optimū sit pene ue
nui d'ai; q̄; qd accesc'. Rursus aūt ab
alto kimsodiā; eructuatēe; emittē a
qd ꝯt'ijs exitab' dispoībȝ sȝ q̄s accidūt
aūt kimsodeū fit q' sȝ uenter i digrēe;
passū d'ftius qd ei calorus fuit accesce
ip̄i nāre. Superhabūdātia ā kisicare
fiūt ā albo h' lacti n̄ p̄p solū b'ñ i se ipo
acetosā nā; sȝ a pigue a caseale. Aceto
sū g' lac p̄p hac eā; nunq' kisodeū i di
gēe; passū sit a simar' colicū ā clarissi
mū ī cidat uētre n̄; ei supo adh' calā a
piguiū; h' ꝯtinere ꝯtute q' p̄ncipit
lac p̄p seruū n̄; pigue a mee' culā quā
possedit p̄p pigue q' ipo solū ei reliq̄t
sȝ tale ꝯpatoꝝ q' caseale nē h' tale sȝ ū
q̄le apri erit. Si ad sīiūs mutatū suffic
g' d' acetoso lacte dīc q' sīm ē a tessi cibi
mi. Sc' oia adh' n̄ de sicali ip̄i digi ag
m̄isire scbūte ꝯplōe adilla ei restiti so
ue; digi sicam sȝ fōes mōs tenuit qui
sup' pmitto ad a ei audiū buiōe n̄ōtū
cui' nā alibi a p' tātū a is p̄cedēte sōe;
expositū icabilē ei ex talibȝ edulū' plim
gnari. Vule ā ee h' edulium mag' igu'
uētbȝ n̄ ictabile sic a sr̄iorbȝ uētbȝ n̄
ꝯtrissimū. Aitu n̄ h' oi sȝ unuq̄ edu
lioꝝ sctē sȝ itmeorai iq̄bȝ dai solū q' tal'
cibum q̄lis ex acuto lacte a caseo aer
bijs q' crossi cibum oibȝ fit lapides ī
reib' nāe ē gnare qui fuit caliore ꝯpo
timoa sȝ nāle discrasiā d' sȝ a q̄ an' alia;
postius nata ipis dispo; n̄ tm̄ p̄p ꝯtīnti
calati meat' aploes h'ntib. Nā ꝯtrā
d'inalisiē ꝯsistētie coꝝ ex ꝯtrijs ꝯploe
ptib' ꝯponit ut sic uēt qd' si forte ca
lid' suffitiet cēbr' aūt sīm si aūt a plimo
alī a iorax tot' sīms ē sȝ calin uētre
Sepe aūt ex ꝯmō unuq̄; alioꝝ cali' erit
optimo uēt aūt sol' sīior a q̄; qd' ꝯtra
cap' sīns cali' aūt ep a ī alijs ptib' eo
dē mō p̄p q' a ip̄ii ondi p' sicarisiā; ee

eā q' d' ūtimitibȝ ī alimētis doctrīā q̄ ex
ponit eā q' sȝ humiditaē a siccitatē calitu
de a frigiditaē d'ai; a ad h' q' uiscosū aūt
ēssū; sbē cor' a eai hu' siq̄ h' omiomeriū
ē sui ex ꝯtrijs ꝯploibȝ ꝯpoi sic lac. Ad
hoc aūt discretiōe; ex odore a gustu a ex a
lijs acc̄ntibȝ duci nos uiam duci d' qb'
ip̄ii h' negotij p̄mittū sic a nūc ī lacte ī
ondēs ipi nā; a siccitatibȝ q̄ h' d' casealē
tū d' q' p coagulū ꝯmassatū; d' q̄litatū
alit' ptibȝ ipi discētis a ē uocata sluis
a salsum h' opū siū coaglo qui sufficiēt
p' caleficatū lac mixtum ex mille id' opi
mū a eai uino melle. Qd' aūt a sine
mixtiōe sbē ipi ī commixtēres uas aqua
huic frigidā; o pi sluisum a diōne siū
aūt coaglo a q' p' transito; multum
mox coagulat calefitū; supcalī; eneir
ꝯtius medico ipi. Veniūt ā ꝯsueue
nit āiq cōmuni q' sit coagulatū lac p'
nare. Qd' aūt ap nos ī asia p'ncipe sch
a igr eōctū noiat ip̄i. li qd' g' ēni ē lac
sine alto sbi. Qm̄ g' mel miscētes
ipi p coagulatū sequit' qd' h' ope sbale
a aquosū ipi. Concludit' ā aliq qd' q' co
agulatū solū ꝯpō ex ūs ex casealī in
lacte ex calo a casealī ꝯtinite coaguli
a exustis ipi mille. qdā ā a seri ai co
aglato attribuit ā eodē mō d' ai oi
sȝ alt' ipoꝝ p' alto. Accidit aūt pula
q' hijs qd' mag' subduci uēt' hijs ā
mi p̄p ꝯtinuli q' ama cerose huit. Adh'
ā mi qōq; q' coagulatū p̄r qd' coe p̄ri
q' aūt acetosū plimū sic aūt a d' eo q' p' p
tinacē; coagulato d' sīo mille ā ai ipo
d' aliq̄ n̄ pua fiet difficile ei digibile
ē a tessiorus cibum adh' aūt a tandio'
p' transitois ē sȝ meatū qui n̄ coassisup
sīs ad meli' tota nō corpi' nutitiō ex
usi fit copiosa. H' sufficiunt d' ūtut'
lactis sēte sȝ nūc ī sbās nob' negotium
Quecūq; ei ad cōmes sīt utilia aū psi
eas q̄litatū; aū ule h'ntibȝ ī ploe h' p̄p̄i
cuntitue methodi.

Jam ī ē qd' ē iā de casei ꝯtute ī eo q' d' lac
te sūe meli' aūt a nūc nursus p̄prium
ipi attribuē sōne. Assimit ē ī ꝯpatiē
paucū coagulū; piguitudine; huit.

q; oeȝ depoit ⁊ maxie diu sruat qui ꝑ ꝑa
gitu mag fit ⁊ max seipso calior. Et
ꝑpt ⁊ mag situs sacciuus ⁊ ꝑei digibilis
⁊ peious chim effici. ꝑp h g nz q̄ bonu
optine q̄ e̅lli chim effic edulior per
multa ᷓtutib; puigut ⁊ sbtiliat n h
bt sine nocumto. Qm̄ cū ipo ipi qd
ex eo obtinet ⁊ ad iustina calitate m fit
nocu q ꝑfect qe vsbtilian e̅llitē. nz
adeo q ueni b; lapid gnior mi ē nocu
mil chim osteli fit ei isti genu sz illa i
cor iqb uciq; ouciut e̅llitiꝭ biuor cu
igueꝭ calitate fugied g max tale ca
scu mq ñ oio bo' l nite nz ad digeste; nz
ad distributo; ⁊ unatoe; ⁊ ad sboucōn
ueꝭ sic nz ad eucbima. Conē a pa
nu qd mi ar isto putate orcu q nz atiq
nz puigit. Recete at oiu; caseoru
ē optimu ql q ap nos i pgamo ⁊ sz ad
iacētes regiones fit uocat ab icol orci
gulacenais .i. acidi lactis d'lectabilis
sim qoe ad esu i nocuus at sto ⁊ oib;
caseis nu difficult digibil ⁊ difficult
pmisibil n tn nz eacloam ñ uald e̅lli
chim q q̄oe oiu; caseor ē cois acuisa
tio. Optimu a ē ⁊ q ap dimites a plri
cus i roma bancyeus noie ⁊ q dr aly
sz alia loca. Multa a e̅xite ipl̄i in
ipis diās sz nās aliū ⁊ mos ꝑparoir
⁊ adh sz ecutre ipor caseor ego repu
bo ab descrbe ᷓtute ipor paucis ire
toib; qb; attedere as de mali oplen
det meliore ⁊ diore. Scd; g qd g
iretoeꝭ duplices e̅xiteꝭ alu qde in
cḡlu osistentia sbe casei sz q molhor
a durior fit aut oplior a lavior ⁊ gluc
tinosior a fragibilior alia a igustu
sz q i qb; di qdā ipor acditas poa
ē sz ar alios puigitas a pigued au
dulcedo a qdā hor a uelut eq pua
lutas oiu. Scd; diās at tn dconi
gnit; mollior qde duro mlior rurs
aut laxus ualde spisso ⁊ ꝑpisso ꝑuis
ar exitib; glutinoso satis ⁊ fragili
q; ad esu ꝑmitate medius ador melo
Scd; eā de a q i igustu dior oiu qde;
optimu q nulla forte bt qualitate
i medio at a sup alias excedete;

dulcedine. Melior at ⁊ q i d'lecta
bilior i d'lectabili ⁊ omi sicuꝭ sale bnt
eo q ual de multos ꝗ nz tom li bt. r
post excedisse aut sic iudicat ⁊ p
eruenuatē; ē og sce qual ipor ē me
lior ⁊ d'cior. Qm qd i medio exrina
tn bt ᷓlitate melior. Q at pma
nete no bon manifest ei ē iste diffi
cult transmutabil ⁊ difficult altabi
lis exis q ⁊ difficult digibil. Al
teras ei exnecātur se digis alitas
oiu; quas ꝑus dixi ᷓlitati.
Mis quide
sagnus difficult digibil ē max atq
crossus ⁊ melius qual q bon. Q at
lepor tnq d'lectabilissim appar ē
⁊ i melius i osuetudie ē eaqu ē ipz ei
epe. qb; di at ⁊ ca alijs mscib; qdm
aut ⁊ cu quiuenu porcor ecclu sic
⁊ aly ⁊ cu q maior q eum chrem
fr ñ masculos at nz attedit tnq i
d'lectabile sil ⁊ difficult digibile sa
guine ñ capr sil ⁊ difficult digibi
le ⁊ bouinus no omedi tnq ab ah
qb; delectabile
Rimeliqs noiant
Auiqs ā uolatilia ⁊ bipedia alia mo
deus greas osueuo ia fm ē eas q
sbill gallinas uocatos sic appellare
sic ⁊ masculos i ipis gallos. Est
at gnus oiu; uolatiliu auiu pauu
ous nutriti sz ꝑ gnu pediatiu
⁊ uliu max porcor quor cane illi
a apliore nutritu lebis sie. ce
digibilior aut ē caro uolatilium
aliu ⁊ max p dicu sz auile linq ⁊ co
lube galline q ⁊ galli q eudom
aut ⁊ menlor ⁊ puor pallem me
q sit ⁊ pigite uocat durior ist
ē ⁊ adhuc mag tura nosq ⁊ frisec
⁊ anaꝭ silis aut ei q ⁊ q gallou
ē fasianor ad digeste; ⁊ alimti exce
des eaq sz esu delectatoe;. Durior
aut ⁊ difficilis digibilis ⁊ magis
modi isq; pauois. Coe aut i olbz ē
uolantib; alib; sic ⁊ i qdr upedib; o
gsce ex crescentiu caru; ē multo me
liore ex ꝑr eq eaq; pueror mein

aut q̄s alar ea q cor q instatim pra
uar aut ea q oio inueniu si ibi ōne
ei q corū q iā senuenit. Que qdē hor
dum sicca neruosa ē pp hoc ad
digi pua alimenta dat paruc cor
oio aut iuuenū aliux cor muccil
laginosa sit humida pp hoc supflui
ea facili aut subueit penes uentē. h
remcorare d oibus alibus. Coia ei sit
oibus hys sili ibus q sz etate dīus
Cois a pptuis mō ut ad sanitatē
q pus ptinentium iā ani fortē i
sima dica nc at uiaues solū reco
dabor sicciora qdē ee assata frixa.
Que at pa q dulcē decocta dat hūdi
cor alimenti dem ē at d hys q i alio
brodio aianis ōditūs ollar puc
sufficit sic de decoctis assimilib.
Nō pua at d eor q i stagnis a nui
a paludosis locis dietā hūtiū aliux
ē adea q i montib a siccis locis ppor
nali ē locis carnes aliū aut sicce
sine supfluitate ad digi faciles
a hūide supfluite ad digi diffi
ciles sunt.
Nseri qdē ū ōsuetū ē in atiqs q aut
seniw camelorū i ōsuetū. Noiat at
ei ipis magnas struclus. Audiui
at alii sophystā cor q ad talia pbla
ta diat ad h puer ex ns argumntate
aduinq pre ondete qnz qdē auē
qnz aut ū aues ee alia bn. Meli a
nō qre squalē bit ūatē q ex ipis ali
mitur h g ei audiens aine ab alys
adisces psudū si aues o noiare
talia alia sine no. Supfluum gra
io ipor ē multo idigibilior carnē p
decorū alium uolatiliū nō tm aias dū
ores alys hūt mltis ei uolatilium
mar qcūq pua dure carnis q
aliar nāē modū duriū q dā at et
cairo tota tal sic q grui qs ipi
ōmedenē suauis sine tes pus dieb
plib. Intimedie at ea q grui asser
ē q uocatur uttdar ul ondar .i. bistā
dam fuiq ei mō noiant scribūt p
sillar p ov. elin p.o. magnū
Jsecta quidē eīdē analogiā hūt ad ca
nes i uolatilib alib q i pediudīb h
dicta sūt. Intestina at oio i esibilia o
ipor sūt. Nō tm ppornali hūt uētres e
sibiles ei sūt nutritiui qdā ipor dilecta
biles ualde sic q ūseru ōseat aut q in
piguatarū gallinar sic aut i porcis i
q si cor i epi inueniū alib pus ppant
delectabile psiciu siccare eliz. Sic i asi
b uideo lacte i fūdētes alimm ut fiat
ū solū delectabilissimū. Si maxe nutriti
maxie euclimū secedēs ū difficilē
eodē aut mō q adeā q i uenē digone
ht aq leat uolatiliū v dece ad digēē
nutrie. Mag at ipis q gallinar exit
aut nō pua i seatinb d pucrinubus
alib adiuniora maifestior mlco i alis
ē. Eodē at mō magaletis ad pigua
optie qdē ei q hū nutrior iuuenū ps
sic at q macilētor q pucator. Pedes
aut oiu fere i esibiles. Cristas at galli
albus inlaudabit qs n imtupabit.
Testiculi at optimi magis i pigūator
gallor. Adh aut mag qcū ei lacte se
roso alimēti ōmederit. Et ei euclimi q
nutritiui digi facilimi seceslū at n p
uocat in retinet. Cerebra at pua qd
hūt uolatilia alia meliora dū multo
hys q i pediuitib q to siciora ipor
at uolatiliū q mōtana y rigius meli
ora hūt cebr q ppornabili o alis pa
b. Collaudat aut flo qdā uētē str
nomus mq ad meicinale digiuū qdā
aut multo mag isto eūq ecbie sineq
ipi. digiūt facile n a kor elor si digi
ua meicina sic ee a pip q fz alui mō in
nū acceti. Siat deligna ul rostro
uolatiliū aliū comedē q i nllē igiat q
gaurire iniro suspicabor.
E hys q auolatilib
alib alimēti sūt ah d tib dūs inuē
vna qdē ē q fz ppa sui. Meliora eiq
gallinar sūt fasianor peiora q aut
ansui structionū. Alia at q h qdē
tps aplioris sūt h at ū multiaū na
ta sit. Et tria sz q h qdē ad pl cocta sūt
h at usq ad meiocriter cocta h at solū
calefacta sūt sz qs dicas h qd cocta no

caltu· h aut̄ tremula. h at̄ sorbilia.
Optima q̄dē ḡ ipor alimti co⁹ sc̄ que
tremula. Sorbilia aut̄ mi q̄d min
ut̄ facili at̄ subeūt 1 eas q̄ i uacata
aūtia a spiritates leniūt. Cocta at̄
1 difficult̄ digibilia 1 tarde p̄tr̄asi
oīus 1 alimtū ē ssn distribuit co⁹
bus aut̄ ad h mag̃ sūt tarde p̄tr̄asi
tōis 1 ē ssioris ch̄ini q̄ sicalz cinere
assata. Q̄ at̄ i frixuris iē ssata et
uaāt̄ p̄p h sixa pessimū alimtū h̄t ad
d. Et ei i digiuus lūn sincāt̄ 1 q̄ai hec
q̄ ē ssiz ḡnāt ch̄imū ad h 1 p̄uum
h̄nt 1 sup̄fluitatū ipi. Meliora at̄
coctis 1 assis sūt q̄ uocāt̄ pratum .i.
suffocata p̄parāt̄ aut̄ h mō i ssidētes
ip̄a cū oleo 1 garo 1 uino medico i
ponūt uas ca calbo h̄nt aulā 1 aquā
diu obstruētes d̄ sr ip̄z totū sub cale
fiūt usq̄ ad ōsistētiā mediocre. Naq̄
ad plus i spissata ōsilia a ssatis et
coctis fiūt. Q̄ aut̄ i mediāte i spis
satiōis stlām 1 ad digi sūt diuus me
liora 1 alimtū col meli dāt. Eide at̄
ōm̄ succōsis s̄z ōsistētia ōz ōcernuni 1
iouis q̄ sup̄fidūt de sup̄ caldariis
nō p̄mittētes in iē ssari p̄ste si ad h
succosis exeūtib⁹ ab igne tollūtes ua'
nō p̄ua aut̄ i ip̄is ē excellētia 1 recē
tiū ad āntiqua optima q̄d ei 1 q̄ recē
tissiā. Pessiā aut̄ q̄ uetustissima
Q̄ aut̄ i mediē hor p̄portionali distā
cie q̄ distāt ab ex̄mis bōitate 1 ma
litia dr̄āt ab i uicē.
Allinaruī 1 columbarū coccdur
q̄dā sagiunē 1 maxē i pinguatorū nō
deteriorē exitāt eo q̄ porcorū in ad d̄lc
tatōe; si ad digi ab eo tm̄ q̄ leporū de
fineō ualde multū. In digibil at̄ ē 1
sup̄fluitatis ōis saguis s̄z q̄ciū medi
ip̄m p̄parāt aliq̄s.
Ozū que i aqua dicūt̄ aliū 1 gn̄ā ual
de multa 1 dr̄ē sūt eorū 1 sp̄es. Dicūtur
aut̄ inic sic i p̄cedētib⁹ q̄ ad medicinale
optūitatē similitudīes ip̄is. Medi
cinale 9 aut̄ dr̄ē aū sanatiuā non
distīr q̄ntū ad p̄fectiā. De p̄mis ḡ
dicemus sic i salus q̄ciq̄ ōtinue ōme

dūt bōies.
Euens squamor piscū ē ceplxulus ū
i mari solū s̄z i stagnis 1 fluuīb⁹ nat⁹
ē p̄p q̄ magnā h̄nt p̄ticulares ceplxul
ad i uicē d̄' ut uideat̄ alt̄ ē ē ḡ pelagal
ce sinli ad eū q̄ i stagnis q̄ fluuīb⁹ au
paludib⁹ q̄ canalib⁹ exp̄gātib⁹ eas q̄
i earūtatib⁹ latrīas sup̄fluitā q̄d ei ea
ro ē 1 mucillaginosa satis eor q̄ in
feculētā 1 lutosa dicūt̄ aqua. Op
tima at̄ eor q̄ i p̄uro mari 1 maxē q̄n
auētis agitātur. nā penes op̄tētū
i fluctuosū d̄tior caro sit piscū q̄n
mag̃ sine ceratio. In hijs aut̄ q̄ uocā
tur limoti a ssis .i. marib⁹ stagnatis
ad h d̄tior q̄ istā. 1 istā ad h mag̃ q̄
i stagnis. Siat̄ 1 p̄ua q̄dā h existāt
1 in fluuios magnos suscipiētē in
fōtes h̄ntes in fluxū copiosū mlto
uniq̄ ad h d̄tiores. Siat̄ 1 in ōio d̄
fluat ōio aq̄ s̄z sit stationaria satis p̄
in. D̄ hijs at̄ q̄ i lacunosis 1 palu
dosis 1 q̄ai tulia loca dr̄ē ē i p̄n̄. Ex
treme ei q̄ similia dicimi p̄uā h̄nt ca
ne. Eor at̄ q̄ i fluuijs ḡnāt̄ meliores
q̄ s̄z tales i q̄b⁹ in bid 1 mult̄ flūt s̄z
stagnalia at̄ nō boi 1 penes aliū e
meliores sūt deteriores. Q̄ uidā q̄d ei
lenidūt 1 h̄bis 1 radicib⁹ bonis 1 p̄p
h meliores sc̄. Q̄dā at̄ feculātā h̄ns
ōmedūt̄ 1 radices mali ch̄imi 1 q̄dā
ip̄or q̄ciz i fluuijs dicūt̄ magnā
trāsfluētib⁹ ciuitatē feculētas h̄o
1 q̄dā glēā p̄ua alimta comedētes pes
simi h̄ ut dui c. q̄r 1 si paulo a pliori
tp̄e reficiēt moram putrescūt 1 tm̄ 1
a pessiē odorāt. sūt q̄z i delectabile s̄z
istā ad comedēdū ad digēdū nō boni
1 h̄ q̄d alimtū paucū h̄nt sup̄fluū;
aut̄ nō paucū nō ē ḡ minū in sicacio
cimā ōseq̄tur i corb⁹ ōmedētiū ip̄os co
tidie. Entib⁹ q̄ pessimis ē ōtrio op
timi oīz sūt ut dixi q̄ i p̄urissio ma
ri 1 maxē ū i terestria litora in sinu
ōp̄lēdūt aquā si aut̄ arenosā q̄ assi
Siat̄ 1 ad boreales uētos sic ōtrā in
to meliores nō p̄ua ei ad euchimā
fiūt ētib⁹ oī ali ōgruus exātis ad h

et q puni sp̄ pmum aq̄ augmētat lō
tatē s̄lē ipor. Pula aūt ex dcis ma
re s̄ibi q meli ē ēē mari s̄z hoc q aūt pu
ri pstē ē aūt suscipit fluuios mltos
magis sic pōtiai. Q' ei ītali s̄ q̄ūt sup
hndat a s̄tagnalib' s̄ūn dissitūt ab
hijs q ī ipo mari dicūt. Sī aūt a s̄ta
gna q̄dā talia quocāt q̄dā ipor limo
ta lavas. i. s̄tagnale mare ū fluuiū
magnū ēffic s̄tagnū cuicitū mari. Si
ueat eo q s̄tagnē fluuij uiai; misce
ṗ pmnem ē aqua ex salsa ⁊ dulci ⁊ ca
to pisciū dicimtor ī ipo ītinecio flum
aliū ⁊ marinor sit. Cois ist̄e s̄ō sit
ē ⁊ alior q̄sp s̄z fluuios ⁊ s̄tag ⁊ ma
re pisces gn̄ant. ū ualde mag mul
timo ipor ū ex anfontengat maūu
q dē fugiētib' fluuialē aq fluuiali
b' at aūt s̄ingl̄ib' marina. Sz ce s̄a
lus q̄ mare oiu aqs uēs uiuē ⁊ uā
bt ⁊ fluuiū aq fluijs ī eodē amplum di
s̄tās a mari. Iste q dē g cesal pisces
⁊ multas spinas nō bt sic ut ali mari
nor. Q' at ex fluuijs ⁊ s̄tagnis s̄iuēt
mari ⁊ sili hōgeneis piscis talib' spi
ms ē fere ei oib' hijs q ī s̄tagnis ⁊ flu
mib' gn̄ant' piscib' caro plena spin
s̄balib' incit' marinis ū hntib' ipis
s̄ quā ei locū sunt magni fluuios co
uicmi mari aliq q̄ marmor ī fluuio
capiūt cogiti eo q dcās spinas ⁊ multi
hnt ali modo. Pauci q̄ g fluuia
lui supueniūt mari. q at mariti grau
dēt fluuijs. Cōsilti at ⁊ gust̄ ecēdē
tibi notificabit ē meliorē ē salu
mag ei pu gūm ē ⁊ delectabilior ⁊ ca
rōs pigue dic caro ei. Q' at pigues ⁊
s̄z gusīu ī solim dniores q̄ s̄t ⁊ ad
ipz esū. Deniores ā ⁊ ad digi ⁊ ma
li s̄to ⁊ mali chimi pp q ⁊ cū origno
p̄mi ipos. Q' dā at eor q ap nos hō
q ī fluuijs gn̄ant pisces leuchis dosi
uocāt aliū sp̄ pmnes ipos ē ac
ptales. Est at q̄ui ad ā q̄ oio silē
al' albi aū puni ⁊ capit hns mi ⁊
gustū acutiorē. V' at ei q ab ipo a
lumi qualē p' dici ēē fluuialui ac
plulorū q̄ dē re nō d' noie dubō.

Q' aūt ī stonali ē scire dñiqz. eor q
saluūt ē q iste piscis ⁊ sic mlto meli
or seipo ppaūis sit ⁊ q s̄ingl̄is dpoit
ei ac ep muccillaginosū ⁊ sceulenti
ī gustu. Melior aūt eo q mlto tpē
sallit tpē q noui sal'. s̄z de saliūs q̄
piscib' paulo postius dicet coit
sic ⁊ de ⁊ finatis ī uuic.
Vnc pisce nō uidi nati
ī aqs dulcib' ex mari tū supueniēte
fluuib' aū s̄tagnis uidi pp q ratio ī
ueniē sic ⁊ cephal' sepe. ū fugit aūt
uz q s̄tagna maria ⁊ ora fluuior
q̄uis pelagales oēs h ei nom ipo
nūt hijs q ī pfūdū discedūt. Aliūm
cū ū exh ⁊ ex alijs piscib' ē sagnis
gn̄ator s̄btiliores ⁊ sistēta eo q ex
pertimitab' alib' ut m nutriat copio
se ⁊ cū porari cū. Q' m at ū s̄bti
li q d' q̄uz ī duab' reb' assūpti dm
q̄uz aūt sup sin ⁊ pcē s̄ec q ad meū
sagūie; ex mor ⁊ ipō sit ⁊ sup dicis
Ex ma at ī maliua acūua s̄z ⁊ siste
na sūt ⁊ q crossū sic liqdi pix ⁊ q
ce rosū; ita ut effusus ex ueua ī cen
gulam plumū lut liuidū supfusū
aqsū. Optimi aūt q lor ē uniuoia
li ī tinedi sūs ex pane optie ppnto
d q ī p li dcō ē ⁊ ex uolantib' alib'
de qb' dcō ē ex pdicc. s. ⁊ silib' pp ca
ī s̄t ⁊ marinor pisciū qui pelagu
les.
Sī at q li pelagialui pisciū appnat
at ab oib' tiqua alios excedes ca
q s̄z esū delectatoē. Dūrior ē at s̄c
te oib' ipis hr carnē q singulē s̄aī
q sigt io li q uz uiscosū ad sic ī ipa
nec pigue. Muntie eq dē q̄ digit
bn alijs piscib' mag dcō ē at ⁊ ipa
q dum edulior crossior q paū ⁊ aūt
uuq dicat q s mag mesire ex ūs
notabili nutrit q huīdiora ⁊ mol
liora q̄. s. ai li ⁊ s̄tu xpi hr col q
mitim. In dicat aūt ipā p delectatoē;
q cuz ei alieua alimita sūt tori uatis
alentor aliu; h aūt ī s̄omalit auri
delectabilit ⁊ mediuē. Caganior ū
sic mi nutrit q huīdi sic digit et

distribuit' finali. Caro g' triliße de
lectabil' e tamq' alimenti aqui ne hoi du
nor aut exris aliis piscib3 sint q'libz
die omedi pt' ppe q' frangil' et n pigui'
e et n ad pinguitudinis hnis. Que ei
pinguia et uiscosa sunt pp qd mox esui re
plet nos celit' et sb'uertit appetitu et
adib3 mag' no tollam ipor esu d'icep
i diebz plibz. Ex par sicut triliße leccato
res admirati sut d'lectatois gra. Q'da
a n sz se ipz iustificat omede ipz ppa
tes at i nase q' uocat' garoleu hns
uim ad mediic. omminuit i h mbra
ut fiat totu' ipo et pius ppat' liq'rib'
un sic osiliu pau q'tu ad scdu maq'
triliße carnes ingeretes omedit. Q' at
in nisi e hre d'lectatoe dig'tma pta
in pfectu cor sic n cap eqd et h collau
dat leccatores et auit so si pt ep. Ar
u' nz pp qd maxias trilias appuat
ualde mla posst og'scé in d'lectabile
osili minoribz hnces carne in facile
dig'bile tamq' utiq3 sufficiet' dum
ceinte q' ppl' quecd argeto ualde mt
to magnas trilias emte ingratu q
cet ca studij ccl'. Q' scnd m maxie
qd pp ep emiatis ia at et pp cap. Si
uis ad to' d'trilijs deco e sufficiet' ei
q3 ad utile ag'sce scois. Gnan a op
tie triliße perces puni mare sic et oes
alij pisces n mime at et pp alimtu et
Que e kasinadis omedut' et g'tus
odoris sut' et i dig'bilies et maliebim
et i d'lectabiles. D'iudicatio a ipar
an omede qd apietu uetre. Comede
ti at si p mox odore et gustu.
Et in nos aut' noiat
pisces alaus s qbz i incunt' ouisantes
n ei i lenibz et terrestribz a' arenosis luto
tibz si u petre aliq sut et scopuli latitat
et pariut. Optim' a i i ipos d'lectatois
gra scatijs ee edit' e post ip at fofisia
i skalbh post ipos uilides et silurides
et plie. Alimtu at ex ipis n solu b'
dig'bile si et sanissimu e corbz lo gna
tibz sanguie q' mediu osistetia. Vero at
mediu q in oio subtil' e et aq'sus si n suffitiu
e e ex eius latitudine at notabile hntez
sine eis dehns q3 i ipo d'nis q p'psitu lr di
ctum.
Litoral' piscis iste e puor sp pmanen
tium qd extris et ipe. Optim' at ad
delectatoe sic et digne distribuate q
et euchimia e q perces arenosa litu
a' petras pminecias. Q' at i oub' flu
mior a' stagnis a' limosi iacus n d'le
ctabil' sut in euchimi in bn digibiles
sic at et scaulem extitut aq a' flumi exp
gitis auuitate sic qd utiq3 eit pessu3 q si
ipi i ubi sic et alij pisces sic oes q i talibz
aq's u'sat'. Maxio g' i pecius qde pi
scibz in mia e ma d' cor q eide spei ad
i uice ut utiq3 i piuissio mari dicu
tibz sp fugiut q3 dulce ee aqua ex
mistu ex tali et marina. Scd'i aut
pt istos pelagialibz exit tomici isti d'
ab i uice hnt magna q'ualeq u'sant
i ud q3 aqs louti ei q qde i piuissio mai
optimi cor q eide spei sut. Qui at i ex
pungitibz auatates flumis oiu3 pes
simi. Medij aut ipor q i medie dei
sut at h i pcedetibz q u fo ne decesulo
kimeba. Caro no robior sic dulior e
ea q petior. tm mollior e ea q triliar
ppor tionalit' g' ipi et omedetiu cor mu
tat.
Jlotimi icti o d'alimtis d'piscibz mol
lui carnui ut septir ipi e nb. Robij
et siluides et milides et plie et murene et
kikkele et menule et lacte et ui ia a simi
taibus a sine explat. et i pint. et kita
ri et skimides et oe reliqui carnu3
g' fiali euaborabile e alijs piscib
dig' g' admiran quo skaros pimu
sit q pcedut igne pecior piscu qbz
oibz exit singulutiar et mollissima hre
carne alior piscu aliq qde ei ipor re
riaru3 carnui qd sut si no hnt q' sin
gule icluto ipius quoda uisco solu
re et pingu. Quida at effingietes q ui
scosu et pingue siles q si h' petius pisa
bz exintes i durat carnis ab ipis ua
riat. Tales qde g' pelagiales fere q'
si excepto si aliq ipor apiano a lun
to corripit carne sic trilie omedetes
kakitudis. h' aut' sut alia puula ual

de pius carnis assilam sub niso colle
petim at pisces in uariis natie alimtis
in i locis differentiby in aliqs dulcib
a pplex sui qrela oes sp. Quos aut
asinos 9uocauit filotim ouiscos .i.
asellos at noiant alij nutrimto qd lo
no utetes i mari puro cu petris ca
quale hnt carne pno at alimto ute
tes i sr ad pmixtis aqs i mare paq
puas oui sates n abituit qd mollitie
carnis. Optinet at i pinguedine q
dai i uiscositate f q in delectabiles e
ad h psenetit mag supfluitati aut
ideq expis distbuit alimti. Jno
by aut ut dixi piscib cce h gt meo
rum q pessimi fiut fi erit fluuior q
aiq laturas exspgit aut coquas uel
balueq i sordes ablutiois uestiu i
liceamini i qcuq a ciuitatis q pef
fluit i digestia pgatoe i mare qui ciui
tas fint multor hoi. Pessia at iuci
tur i murene caro i sali aq 9morantis
qmus in fluuijs supa scdete e iucite
ipar in i stagnis genita acti i ipa pe
sima sit fi emissiones talui fluuiori
tal e q p roma fluit i pp h leuissim
psi ueclut fi ciuitate hic fere oiu
cor german sic i q fi fluuiu ipi pi
sces gnant. Vocat at ipos qda tib in
os ppuas hntes spes nlli marinoru
siles. Q at q canalu exeitate pmi
stum pessiois istor effic adiscet e ex
eo q melhores sit q i ipo fluuio gni
tur anq ad ciuitate pgigut. Est a
q ali qda flum q noiat nar iciders i
tiberi ut a .340. stadijs pisce ht mi
to meliore eoq si tiberi q i magnu
e mox a fontib i pur psenetit flur
hus pcipite i acuti usq tiberi ut nu
q i sa ad mecline stingret. Qmcuq q
g ex 9suetudie expiat ht regionalu
piscu no i diget mo deis sigs ad di
iudicatoe ipor. Q at io sueti st siue
exa ciuitate uenietes siue icole que
talia exqrit mox apu au q psuat
expiat pgigut ad noticia ut uiuiciu
piscu. Optebat at n sip remeorai
piscu tenerim carniu oiu sil filon
mu in pmisce aliot cu petris i distic
te. Jlli qd ei optum speralbit mari
onuscus .i. asell i murena sic in roby
i ceiborii aliq i fluuio i stagnis. Q
dai at i mari nascit. qda a i limo i
lassis uocatis aut totali i mixtis
aqs u mag flum os copulat ma
ri. Valde multu g adimice dint
q pri sic i eccsuli i murene i omslu
bys qd mi no medico at abi ince
in istri diuisificat no tu sil molle
hnt carne cu hys i cu petris pisci
by. Roby sic in streuides an scicne
dup ei noiant. Delutius at er
ualde ad mitor filotimu i silis ei
exiitiby ipis meliore ht carne ab
omslus defities no modico. Et
hos g uocatos vpitos i alior qscuq
pmiscut petris i omslus filotimu
i meio 9siste 9gnoscit eor q teneiar
carniu i durior n du ei qd durior
sut carniu. Abbys aut q pfce te
neror carniu desituit. Pmisit
aut ibys filotim i buglodueri sic
i petris stant n forte no siete .i. plan
i q pbuglossis lisus fuit. Cosil quid
e aliquali e no tu eust e ipi buglo
ico eplan: meli ei e i delectabili ad
esu i oio meli bugloto q plan
melius ei e i sau i lacte medij a
liquali st cor q tenia r carniu et i
durior no tu i diget ab deor pisciu
in aceto n sinapio n origano sic
qui pigues i uiscosi i duri q etia
uenit aliq fingetes ipos qda at as
satas aut molles ppates sic robo
i lurtios si i ppates qd ollar coq
nalu ad plumu i digois st oc. op
time at ad digo que palbu bro
diu fit at eqn copiosa aq i imissa
olei q suffic supi fudas amen i po
n mediai. deiu scicato fro i mitte
ro saluu ut n du uideat totu brodi
in salsu i h 9ualesceciby ydora ppa
tio sanus at sine qrela i q pfi reu
tur i pt ipar q assator sup eciute
sih qd e olo i agrio i diget cu pauco
uino. Extros at ogit pl q fi hos

brē uini et garū et modico sup fuso olo
eis aūt q nauseāt ex hi appoitū ppa
tū fit acetū hūs modicū garū et pipis
tmiscentes eī ad eū q p hī esū meliq; di
gūt et ad secessū; n̄ ledūt. ppq marie
aliq ex uino et garo fitra coedūt pipi
at aliq̃ imittētes plēs oli at aliq̃
pama. Quidā ā ex dcīs piscib; qui
fit eminūt siplicib; salib; ospgētes
delectabilissimi ad coedēdū et ad di
gerēd sūt meliores et isto oī ā ptūtē
Oiū; ā dcōr piscū alimtū optū nō
extimtib; et scib; et debilib; et quale
scētib;. Q at exatiūt mag nutītis
cibis idigēt de qb; dcū ē pius. Dcā
cāūt iā scēx et mollē et fingile nut
mtū ad sanitatē existē optīma q; et op
timi chimi oiū; carniū ē. n̄ at euchi
ma ad sanitatē secum mag īroduc
toriū ē.

Ceciys scripsit filotim̃ sz lm̃; sic i sō de
alimtis dracōtes et kokiges et gar
leonū et scorpij et macoili et trilie et
ūm tinee et glanci et skari et cancri
et ogri et fingri et cū hijs ad h̃ et anne
et tacēne et oēs q durior carniū diffici
le elaborabiles sūt et crossi et salsugi
nosos distribuūt chimos. h̃ qd non
filotī lm̃. Cōsidabim at unūq; dcō
rū ī sepa apū. Qm qd g dracōtes et
kokiges eui dēt mīdē oib; coēdēn
b; durū hūtes carnē. Galeorū
aūt n̄ una ē spēs. nā q apud romo
nobilissimi piscis q noiant galaxi
as ex gñe galeor ē q nascūtur frene
elliniaī marie et s; hot filotimus qd
ipī igrasse ui scripti ē dup īcexeptia
b; n̄ galei qd i. z. silleb s; q̄ dcā gale
onū aūt i q. s; ā et paliā q cor q tena
ni carniū ē q apud romnos glosiī ga
laxias. alij aūt galei durē carnis et
mag sūt. Coīt at scopios et tribi
ios et triglas tinas q; et glaucos filo
timus i eos q dure carnis recte eūu
meruit. Skaros aūt cū ipsos eum
meris pcatē petrinos exnīes pisces.
Coīt aūt cancros scripsit quos i ītte
rodēn ornaūtī dure et sup fluxtitatēm

hūtes carnē et pp hī durios et salsos
exītes q; ex dulu lui hō quorq; et ei id
lecabiles sūt et mucillaginosi et pp
h̃ et cū sinapio et oregano al' exolo et
cū sit pūgitī odmīas ipsos coēdūt.
Ex h gñe sūt et balene et delfines et
fohe. i. boues marini. pp ipsos at ue
nūt et magnitudi et delcātate eius nō
silēs p dcīs exītes. Indelcābiles at
illi et marie recētes. Salici at meli
ores sūt minor aūt minor existentē
et magnitudinē in caro sip duri et me
liores ad digerēdū sūt et hijs adhuc
mag palamides q et salluce optis sa
litūris coeqles sūt. Plime aūt ex
ponto defertur de fine ētes a sol' hijs q
ex ea dem p nōissimā ei utiq; h salituris
osili ē dlatgtois q; grm et mollitie ca
mis. Noiant aūt osuete ab oib; iarm
les salituie sarde. post sardas at et pa
lamides q ex ponto defertur mag app
tiāt et post istos coracini. h qd g pt
neūc d' salitis piscib; dcā sūt. De
cigcis aūt bn̄ meīnit filotim̃ inter eos
q durie carniū oportelut et id latrōis
ipsi meīnisse sic et alior ds totali pt
misit. Gongros n̄ et fingros et anna
et acteos. i. aqlas recte dic duri carniū
eē et alij at aliq nō ipē dic s; piscū du
riū carniū. quor nō dic appllones
q; nec i multo usū hoib; sūt. uū meli
ē osidarē d' uirtute ipsor sinetes applicat
Q d' qdē g q durie carnis difficilius
elaboratōis mollioribus sūt recte dic
filotim̃ q ē inētē dig et ī sepē et ūccis
sāguificatō et q s; minūq; imbror assila
tio. In mollioribus qdē facilior ē. i dm̃
oribus at difficilior sūt ei alimtis ipīs
fiūat at alimētū mollior pp q et pum
propriora. pa aūt ē eor q alitmē ste
g dic ipsos difficile ellaborabiles ē
ic aūt et crossi chimi gñatiuos dura
qd ei alimtā crossiorē sbī. molli aūt
subtiliorē. Sī at et salsuginosos chi
mos duri alimtā effic osidāndo gñt. i
filotimus qdē nō sic et magis ipi pra
xagoras salsuginosū chimū ex hijs
q ad plus calefaciūt s; aut. dh aūt n̄

simplr uel oppm̄ si cui delectatōe si puium
Cum aūt cois rō ē oium dictor̄ eclulū
orẜ ppi ipor̄ capitulū assignāte s.
9ūte 9sidabimi si dum ō sz decoctoē
salsos gn̄ant chimos.
Non soli i piscibȝ dictū carnibȝ si 7
i aliis oibȝ q̄cūq; dum pitagoras 7
filotini putāt salsū gn̄ari chimū
i eis q̄ ad plus decoctionibȝ. no iam
aūt ipor̄ nō salsū aūt salsugi nosū
solū si 7 nitro deū. Ego aūt in deo
affectiua .i. decoctiua q̄dē p lior̄ simul
aūt 7 oim ad q̄ucūq; tps decoquat̄
salsius sp fieri potius aūt alin er
amarū ut ipi uolūt. Solidū u cor
q̄ p aquā excoctū illud deponēs eas
q̄ apnt̄ exitus i ipo q̄litates ut i
tpis pcessu q̄ uocā aporō 7 aquosū
fiat uel salsedis hns ad hr amari
tudīs aūt pōgituitatis aūt stipti
citatis. Eundē aūt faciēs ei q̄ dī
ūtate siqui i alia trāsmutās aq̄
decoxis q̄cū uoluīs. Inuenies ei ipor̄
q̄ decoq̄t abiiciēs suā qualitatē aq̄
aūt suscipiētē ipm. Lupini q̄dē
igr̄ sitodor̄ edulionū exeūtes amarū
efficiunt aquā q̄m 7 ipi amarū q̄litā
tē inatā hnt. sic aūt orobi 7 abro
tanū absinthiū 7 poliū 7 q̄cūq; aliud amara.
Corp aūt ipi decoctū nimi pmanet q̄
mar̄ fiat 7 trāsmutās i aliā aq̄ ipor̄
uero decoq̄s ut mō dixi ad hr mag̃ quā
dixi inuenies abiectā amaritudinē
7 si itā ul q̄rtā aq̄ trāsmutās ad hr
mag̃ q̄ plus ut i pcessu tpis oēz depo
nat amaritudinē. Sed ⁊ aūt eadē
macedū q̄dūq; pōgitur sic allia recepe
7 ipor̄ aqua q̄dē i qua decoquūt pō
gituā maīfē efficiūt sibi aūt ipor̄ mi
hnt pōgituā si aūt alias i alia aq̄
trāsmutamus ipa oīo deponūt pōgi
tiuitatē. Et poma potiā mespi
la queq; 7 alliadres .i. pira siluestria
ad q̄s unq; decoq̄t dulciora q̄ poma
fuit decoctiuā aūt pōtica efficiunt.
Sicuti aūt ipos solos si decoq̄s salsio
res q̄ prio potius aūt amari fiunt
ppq̄ 7 dē sucus q̄dē exr decoctū pitagore
7 filotino 9gsc̄entibȝ ut dictū ē. De so
lidis aūt corbȝ 9trio hrē examīādū
sicut ut dixi paulo plus ex ipor̄ aqua
trāsmutat q̄s infra ipm 7 p̃t illā non
q̄ itā 7 q̄ e. pmutatū p̃fec inuenies
eū q̄ua apn̄ chimū ut gustantibȝ aq̄sa
7 apoia uideat̄ nō trāsmutata aūt in
aliā neccū ē salsius q̄ prio potius
aūt 7 amar̄ si afepsiga .i. decoctiuā
azaite aūt ius decep̃isse m ui cos q̄ eē
pitagorā salsū sp decoctis fcm̄ nō
i eisdem quo salibȝ ag̃ntio si eā q̄a
pri 9dimenti i mistis i aq̄ necciū ē pre
dictē decoctē salsiorē seipo si sicut sic
si 7 absq; imutatē aliq̄ cor solidum
paucos sales pmiscēs aq̄ puit 7 dl
assiē 7 ei h calefiā salsior sit 7 quid
minū ipi ei aq̄ o p̄uā ad plus decoctā
salsuginosā i pcessu tpis q̄litatē assū
mit
Poma q̄ 9tin 7 toti nrōȝ cor sic ue
stis q̄dā amictā unicuiq; uocā pell
Secdm̄ ppetatē aūt q̄ sz licet eas ē 7
pcessimus ostreaq; 7 chamas 7 q̄cūq;
alia talia 7 ppls uocāt ostractoderma
h alia. manifeste ei ostraco .i. teste
aūt lapidi 9silē q̄ exīnsecus circūia
cet uelam ē. Cor q̄dē gr̄ talium salsū
hr chimū i carne laxatōȝ uētris uni
ipm aūt uniquiq; q̄ mag̃ 7 mi hr
q̄ si q̄titatē 7 q̄litatē; nā ostrea quid
mollissimā q̄dē oium aliar̄ ostreā demo
nū hnt carnē. pina aūt libernia 7
solines 7 spondili 7 porsin 7 cerices 7 q̄
cūq; ā talia dicimi. Mento gr̄ sub
ducit q̄dē illa uētrē mag̃ mi alimē
tū dātia cor̄. Que aūt dixit carnis
difficili q̄ digibilia fuit nyhil aūt
mag̃. sz h q̄ oīa decoquūt ostrea ā
sine decoctiōe 9medunt q̄ aūt 7 firmā
sic aūt difficile digibilē hnt carne;
q̄ dixit carnis ostria cadinor aliū sic
7 difficile corruptibilē eligimi q̄ pp
h dare ipm sepe hys q̄ corrūpūt ali
mētū i uētre ac liuelcochia aū exepce
de fluētē aūt 9tepta i tauās ipi. hnt
aūt ā oīa q̄dē ut dixi salsū chimū sb
ducto uētris mi tū ostreis q̄ dixit cū

tus ꝓꝓ q̄ tam̄ ipa corrupcionibꝫ alimenti
coquentes ac bis a t' iam̄ optia non spo
nentes ipm̄ qm̄ ia por salsa fiunt. Gnāt
aut ex ipis q uocāt eius ebim ualde mi
nus. ex hijs aut q moll' carnis ⁊ fla sic
g' opponent' ipis salsū humorē caro ut
difficult' corrupit'. In ꝯsistituna fit ne
cus eodē mō sic ꝑimit p sales a' gnr
sic ꝯsueuerit lybernas bibere qs saui
brodiū sbduci qde ut sufficiēt nulli
ac nutimētū exipo corp' sumet.
Squatina ⁊ picenti carci
q ⁊ canabi ⁊ dandes ⁊ tamandes
⁊ q̄ciq alia similē qd hnt testā silicā
duritie ꝯstricadmo maiorē q̄ ill' hnt
salsū humorē hnt quā nō paucū sunt
aut dure carnis ⁊ ꝑh indigibilia
⁊ nutitiua pu' decem. s. ipotabili aq̄.
Est aut ⁊ hor caro sic ⁊ hostracor' re
stricta cor q sic uenit qm̄ opposuit iaq̄
salsū humorē sic decē pdecem h' g' dif
ficult' corruptibilia sunt eodē mō durus
ostracodmor.
Malachia .i. mollia uocāt q nō sq̄ma
hnt nec aspitz nec testeā autē mollē
sicut hoib'. Sūt aut h' pulpi ⁊ sepie ⁊
thenebides ⁊ q̄ciiz alia hijs assilant
nigrēti qdē g' mollia uni ꝑ n' sq̄mo
siz hnt nec aspu n' testeā nclaustus
durr aut carnis ⁊ indigibilia ⁊ pau
caz ibus ꝯtinētia salsuz humorē. Si
nō digimit alimētū nō paucū dat cor
plimū g' ⁊ h' eiusdū efficiunt ebimuz.
Sepia ⁊ fulgida incate
cutis taliū aliuz ē ꝑ q ⁊ aliq h' selas
.i. splēdorē nociam ⁊ digibilē nō dif
ficult' h' ꝯmut meliorē ipa selalauit
ipa selalua. Mollē aut iupis hnt
carnē supor q ⁊ curtuz sic ⁊ delectabilē
subeūtē fuenē ⁊ meliorē ⁊ digibilē
n difficult' h' ꝯmutant meliorē sic ⁊ q
ō q moll' carnis. Coca aut ipis fere
oibꝫ ē multū durioza medijs pub'
fꝫ cauius ee mag' at h' exit supoib'
mu eq media hor aliū ueluti cartil
laginē tenerū i seipis hnt. Batu
aut .i. raye ⁊ leybati ⁊ rine ⁊ ō q̄ciiz
talia durioza ⁊ indigibilioza sunt ex

supore ⁊ torture alimētū pl' exhibent
cor.
Cetū ē qd iā aliqd ⁊ pus d' hijs q in mai
cetodeis alibꝫ de qbꝫ sunt ⁊ folie .i. boue
marini ⁊ balene ⁊ delfines ⁊ zigene
⁊ timor' q magni ⁊ cū ipis canes ⁊
q̄ciq ā talia. Et nūc qdē de ipis in
caplō dd' q' ⁊ ō ⁊ talia ⁊ dura ⁊ mali
ebimi ⁊ sup fluimi hnt carnē ⁊ ꝑh' p
salientes ipā ut ad ē iusti adducant
subtiliorū puū efficientes alimēti q
exipis distribuit' i cor ⁊ ꝑ h' digni pde
cui i sāguine; q' ūn mag' ieiēs nāz
qui nō ualde bū digit plimū i uciō
ꝯgignit eius d' humore.
De cu uino mille ipos ꝯme
duc ⁊ cū grato sbducatoib uētis gm̄
⁊ cellarias ex ipis ꝑmit appponentes
ouor' ⁊ mell' ⁊ piperis. Est aut ⁊ pui
ci alimēti eduliorū ⁊ meiorū ē q' sin
subtiliar' ⁊ ieiossar' humores uirtutis.
Bunitor' mā usq' huc
duplicibꝫ gn̄ibꝫ ꝯphēsa alim qd ipor'
explātis hnt alim̄ ex alibꝫ abutunt
ac ipor' sepatū ē mel. fit qdē ei sup fo
lia plātar' . ē aut nꝫ succi ipār' in fruc
tus nꝫ ps h' eidē gnis qdē ei rore ac
tū nꝫ ꝯtinue nꝫ ꝯsili' illi fit copiosū
i lolii ac qm̄ estatis tp̄r plimū sup
folia arbor' ⁊ rubor' ⁊ quarūdā h'bar'
iuentū ut ab agricol' iudētibꝫ dicitur
inppit' pluit mel. Precessit aut nox
qdē qcm ut i estate media tp̄s ē lenat
estatis tūc. cala aut ꝯsic. ⁊ aeris ip
cedēti ⁊ qdē uidebat' prtis dēa nāz ex
tita ⁊ aqs uaporē h' n' subtiliatū ⁊ di
gm a solari calōre ꝯsup ieiēm ma
te fiuite ꝯmassatū ꝯgignitū ee. Aput
nos qdē g' rnro uū h' factū. In mōte q̄
ohlimo h' numq̄ q' āni nō paucuz
q' extēdētes sup fruā coria ⁊ detegē
tes arbores sin sapnit defluēs sup ipā
⁊ ollas ⁊ lagenas replet mille nōi
tes ipōs i ūti simel. Mamfū qdē g' iā
nū gn̄ōnis mell' h'gēnen exipis io
n. adhoiniate aut ⁊ maliciā ipi ui
ād aducētr aplātis sup ēm̄ folia ag'
gut ⁊ ꝑ h' h' meli u' plimi ebimi ⁊ q

cũ aliie calide ⁊ sicce sũt oppilõ; bile ⁊ rub
Subtilissimã g° ptisanã ẽ mel qñ fit sup a
liquas planitas ⁊ ꝓꝑ hoc facile colicantu
sicca colã. ftis aũt ydonessimũ sũ
ꝓpẽtrãt ꝗ ꝓpeĝnẽ sine mã talia exi
stũt. h g° meliti nata sũt ab ipso gu
so i sanguine; sic i calis pucit gustum i
colã; aũ qꝫ i sanguinẽ ũtunt. Subti
liũ aũt ptisanã ex his extenuãt h ad
ꝓpugnãtio ꝓpe qꝫ ⁊ ad egrẽ; evanũt ue
tret. h g° auferentes ab ipso ad dist
buẽre; ⁊ nutritẽ; mag° ydoneũ effici;
Optimũ aũt ablato sit, ꝑ qꝫ dẽ multe
aque mixto. post aũt decocto q̃ usqꝫ
spumare cessauit. Cõueit aũt oĩa re
mouẽ ab ipso spumã mox qñ fit per
talẽ ei ꝑpatẽ; deponẽs pugnãnũ
tẽ ⁊ ũ adhuc pnoctis uẽtre ad egrẽ;
distribui ẽẽ nõ tutũ. Q aũt ad mo
dicũ aũt nõ oĩo decoctũ melliciũ;
pucit secũdũ aũ qꝫ decoctũ distribuã
⁊ uĩniat col. Dũq aũt ipĩs ẽ ⁊ ih
qꝫ i flatẽ; gñat i uẽtre ⁊ i testinis q
nõ pfẽ decoctũ ⁊ i h eqno i flatuõ ex
uinatõ fit q sĩ decoctẽ; dĩposuit
totũ spumã. Siaũ sine admixtiõẽ
aq recipiat aĩs mel solũ mĩ qd mi
tũt mag aũ subducit eã q sĩ uẽtre
plus aũt si qs ex ipso ꝯmedat supio
re; uẽtrẽ ꝯficiunt ad uomitũ; mouẽ.
Decoctũ aũt sim aqs aq̃ ñ uomitũ sĩtẽ
ñ subducetõ cor q sĩ uẽtrẽ distribuit
aũt facile ⁊ nutrit mag° uĩnã autẽ;
minĩ mouet. h qꝫ i dẽ qꝫ aq ĩa decoctũ ẽ.
cũũ ĩ qñ nutrit alimentũ nõ tãbil
aũt. qꝫ aliqb ĩ mutetũ nutrito
oĩa. sĩ ad hoc qd sufficiẽt decõ ẽ ĩ mo
li cor q ĩ ĩi. v. d regĩe acutor q qdã i
scribũt ad lunitõas suas. qdã de
ptisana petentes utqꝫ sic ꝯsuẽt est
pypomeneuta fecit ĩ mĩpa. In pscẽti
aũt scõ tũtũ dicẽ de ipso erit meli
q̃ in dãĩ fuit. Summa aũt ipsor ẽ
scribuntur qꝫ ẽ ⁊ uocat ĩĩ ftis ꝯplomib
corpis ydoneũ ẽẽ huiꝰ aũ q ĩ ĩstani ĩ
calidis i colã; mã. Alimentũ aũt pau
cũ; ex ipso sĩ nob eo q ĩ pucit i colã;
cũũ ĩ mutiũ. ut sĩ qꝫ accidat ipĩ;
mitti tũc ĩ ꝯ oĩo possit. Palã aũt qd
oximel ⁊ euacuatiũ colã; ex ipso gñatĩ
dũis nõ negat. decõ ẽ ei iaꝫ sepe simil
tẽs ꝯsuetũ dĩnẽ ẽẽ meiẽis tale colã;
sup nolare sine ca q sĩ colorẽ ⁊ ponẽ
alias aũt oẽs cũ coloris noĩe ⁊ septũ
uĩn aũt enãm excepto ꝑ sigẽtẽ. i. ui
nõ ĩ aliie oẽs difficile egrotãtẽ cor
ꝯcẽtũ aũt. i. rubea ⁊ alba. i. intellia
⁊ uĩdis ⁊ sine egritudib; cuomũt ⁊ egre
tãt sepe.
Vocl qꝫ ẽ ex nutrib; fit urinẽ oẽs ꝯfi
tẽt ⁊ si minẽs ẽ alimentũ ẽ dõ ẽẽ ⁊ ali
mẽtor urinũ. Sꝫ aliq medicor aiũt
nõ optẽ urinũ noiare alimentũ. Jddn
di ei ipĩ sĩ oẽs ad alimentũ q potabile
q ⁊ poculũ appellabit sic ⁊ alimentũ
cibꝫ qꝫ ⁊ esibile ⁊ edulium. Alimentũ
qdẽ g° ꝓp h uocant ñ dignificant urinã;
Cõsistentiã aũt nutrit ipĩ; q̃ nũc ad ꝑñ
tia idigemꝰ ⁊ si qd alias q̃ sdm medica
nutrit accedent ꝓhiberet aũt alimentũ nõ
ꝯgregatẽ; ĩ taqꝫ oĩũ; doctiã ĩ uno h
Quã aũt urinã solũ nõ noluit alimentũ;
noiare q̃ ĩis nutrit accedit noluit sce;
d alimentis apponẽ sõne de urinis pm
exĩtẽ ũtres ei ipĩ qꝫ ꝯ. x. dĩc ĩ eo qd
regimĩe acutor nõ ut alimentũ sunt
fũt mẽ nob mag°. Illas qd g° i r,
tio ypomenemaũ i illũ libr expositũ;
⁊ i negotio cuiati methodi ⁊ i negõ
d igenijs. i. sanatis. In istam aũt ne
sõne eas qꝫ ẽ nutrit ipĩus dĩas dicẽ
hic i capientes. Oĩm; qd g° urinorũ;
q rubea sit ⁊ ẽssa ad gnõ; sanguis ua
ĩestiã i digẽtia mĩma ad ipĩ tras
mutantẽ. Cõtra aũt ipĩs q nigra
sit ⁊ dulcia ⁊ ẽrossa. dũq sĩ colore
rubea ⁊ nigra ĩ ꝯsistẽtia ẽrossa bñ
tia sit aũ huiꝰ ad ⁊ supticantis q̃ urina
huiꝰ aũt mĩ q alba sit ⁊ ẽssa ⁊ potius
nutrit natura sũc. Oĩbꝫ aũt minĩe nu
trit q alba qd colore subtilia aũt ꝯsistẽ
tia ꝯsilia aliqñ ex urina aqs huiꝰ ad
uacuatiũ ydoneũ lõ ydoneis. Q qdẽ g°
crossa urina sit mag° nutritiua subtilib
⁊ mã ipsor i simulat ⁊ expiã restituit. Digẽ
rũt aũt sĩ uẽtre ⁊ distribuũt mag°

quia dulcia an salsis tamquam utique et caliora
servitute existunt. Crossa autem valde di
gerunt quod tardi sunt et distribuuntur velociter autem
forti existentia ut digerantur ventris appetitu alimen
tum dant corpori. Palam autem quia sic adinvicem
sunt meliora subtilioribus sic adinvicem autem
deteriora.

Vestigandum dicendum est illis sine de salsis et de
medijs ex duabus ut gratia sibi deficiat ipsis
id prius tantum quantitates utrorumque sigillatim
videtur ad salutem corporis sunt alium quidem duri
us et superfluitatis habent carnes si modo
autem superfluitatis ut in predictis sermone omnium
est in se ipsis humiditate dispersam magis flatu
ent. Et quanto utique habent ampliorem fiunt et eis
tanto utique melior fit caro salsa. Que
non autem valde mollem aut valde durum
et sine superfluitate habent humidi corporis non fit
valde salsum. Sed ipsis ei salsum est ut in eo
tantum superfluum mereciar omnium est propterea
ex sicce dimissionem causat superfluas humi
tates a corporibus quibus quidem infunduntur et exsiccatur
re ipsam et durior mise ipsam utrorumque spumas
et lanis a fontibus subtiliant quidem et dimissio
nem habentibus aut durior autem autem contrariis
sunt non habentibus. Que cum igitur corporis sunt
non sicca in se eam salibus in esibilia fiunt
participatam et aliquas conari est salire lepo
res sile fere pertinet non salsus co
nsumitur autem quod in se tam porcorum et pinguium car
nes sunt videntur salire in convenientia
uti diffugientes siccitate quidem corum
quod senioris in infantium aut humiditate in
venimus porcellorum sic ei sicca corporis tinam
corporis silia fiunt salsum. Secundum omnium
quidemque humidior deffluit et maleficit sali
bus in spissa propterea gratia in quacumque piscium moll
carnes sunt. Sed sine superfluitate sic quod
vocantur petra et omni secundum i. asellorum
et quia ex puro mari ad salsam videtur
coracini autem ami et palamides ad
hunc autem sarde et sardine et quod sariciana
vocantur contrarie ad salsum videtur in eo
tenendum quod marinorum aliorum salsa meli
ora fiunt superfluitatem humida carne. Prue
autem talia ad salsum propterea durum et sine
superflua habent carnes. Palam autem ex hiis
quia quidem durum et nervosa valde et contraria
contrarietas fiunt salsa in digestibilia valde
est. Que autem omnium est quod disponunt subtilium
quidem per ipsum in se subtiliare aut commesta
crossos et glutinosos chimos. Op
tima autem sunt quod ad meam experientiam dicuntur
sardice a pontibus meotis nominantur sallum
re. Gaditis autem ipsius vocatur quod et eque
pontum deferuntur multi. Fit autem post hiis hunt ordi
ne coracini et palamides et que vocantur
sigmania.

Sed dum unumquodque dicatur ex quo duri eri
tis et salsus sunt quam inter et te coloratque
durior carnium sunt et mollium sunt si u
tique aliquid meum utrumque sit teneri carnes
adhuc si quod dure carnis assubtiliatum autem
crossatum aut calefactum quod in fine
in aut exsiccatum autem inveterati. V
dendum autem ad comedendum conveniant quod
sunt quorum male completorum aliis quidem natu
ra posterior sunt sicca humidis atque propter pena aut
acquirentibus non exhibitis illum ipsis siquidem o
nis intus. A similibus quidem ei conveniant quod fimi
sunt quorum humida afflus aut ad conveni
entem complexionem ducit in quod prue complexionem.
Sicut gratia propterea unumquodque ne alius quod mei
pium hominum quidem talem eam aut talem et
aliorum quidem hominum particularium [illegible]
tunc certe illam. Et ad hunc [illegible]
nonum ducas est sicut in dictum quod et locum
in quibus multo tempore consueverunt.

Explicit liber Galieni de alimentis

Deo gratias amen amen amen

al' talia

comesta crossos et
glutinosos chimos

[O]m̄i d̄ciauit ypocr̄s de
acutis morbis ꝯnt
itēdit nos ducē ad
alia doctrīa q ut ꝯti
nuatōē ſ̄moi faciat' Reducam
ad memoriā auditoris ea q̄ iā dc̄a
ſūt ab ipō dcm̄ ē a' nob q̄ de acutis
mōbis d̄ciabat ſ̄ hy acuti ꝯtinui
ſ̄t ꝯ ī loco paciēte ut ipl'b; ꝯ i loco
nāq; paciēte dico ut ī hys q̄ ſ̄t ī pec
tore aut pl'oē aut ī pellicul'is q̄ ſ̄t ī t'
costas Et h exēplū ſuſcip v. ut ad
ſui cogitōē hūit aliq̄s coitātab' ꝯ ſt'
ueienub; dīm hita h mō notitia
Usus ē p modratis calefactoris b; c'
q̄ fuit p aq̄ talaz pca uō uſus fuit
ul' q̄ fuit ē milio Post h a' acep ea
q̄ fuit ē orobo ꝯ orobo q q̄ ſ̄t h̄moi r
Cū uō nobiū reperiē ꝯ ſubtiliac pec
cātez huiorez duo a' flatuē aū milic
utim' ſale Si uō nō fuit acti mōb
obediēs us' ē ī anitiōe ubi utiq; y
mā erat repl'ēs a' flola a' purgatiōe
a' uēq; Post hec a' q̄ nā uicit arte
ministrātē uniq; uenim' ad canones
dictar Sz q̄m remanz q̄litas q̄daz
ſic̄ ī uape aq ē ēca ſ̄t pices a' cane
a' ad tale Post dicta unim additiē
q̄ ē balneū expūgat eū reliq̄as et
poros raīficat Post hec a' caph; diete
q̄ ē tiſana Sz h a' tiſana aut tota da
batur ꝯ ſuc ē Et ſuc ſol' dabat q̄n uo
lebaz alterare ſolū ꝯ nō nutrire ꝯ ſi re
colligis cauebam' ne remanet gnū in
gutture ꝯ tuſſiz facet Dcā a' dabaz
tiſanā ē op erat ꝯ nutrire ꝯ altāe Et
ſacio acapietiz unū p militas ſui
d̄tas q̄s h̄t atp̄z colore ꝯſiſtētia et
guſtū O'm̄ aut nō d̄bebat p'u' ac
cipi n̄ p finalē digeſtiōez cg̃ . . . ipō y
uti' Dabam' a' miliſtū ubi op erat
purgatiōe ꝯ cū op erat diūre tc dabaz
oximel ſimpl' ypocraticū Et a' q̄m q̄
p finalē alterātiōez ul' pmutatiōez mōbi
utebam' aq̄ ꝯ ū ſiū ētu cū nā ubi ē
erat multa adultio ubi ꝯſuet' erat pa
ciēs ꝯ ad mbrorū lebat aqū calē ꝯ tē
dabaz aq̄ q̄ a' ū aq̄ fuiz h decoctiam

Nūc uō ītēd' y. d̄ciare d̄ mōb epidimiaas
ſ̄ ut pateat q̄ d; dca diuiſioē ī capio Quōūi
Nāq; hy ſ̄t ꝑticlares hy ꝑticlarit' ſpall'
Alij uō cōes Et cōm; hy q̄dē ſ̄t ꝯſueti et
cogniti ꝯ d̄nt eudimi Alij uō ſuꝑuēiētes
ꝯ ī ꝯſueti ꝯ nūcupat' epidimiaci Et ꝑticla
res q̄dē ſ̄t q̄n ī eadē ciuitate diferētib;
hoīb; differētes morbi ſuꝑueniūt b. g.
huic q̄dē ſinanca alij uō quedā alij uō
amphimerā ꝯ hys q̄dē ſ̄ueniūt ſ̄ differēt
etatez ꝯ differentias dietarū Eudimi aūt
ſ̄t ſic q̄n ī aliq̄ ciuitate aut ꝑ aquas
ꝯſuetas aut ꝑ ad tale ꝯſuetū cōes mo
bi oīb; ꝯtigūt ut nefresis undimi ia
Epidimici aūt ſ̄t ſic q̄n ꝑmutā aer ſz
ſui ſ̄taz a' ꝑ q̄litatez ſic dcm̄ ē ſi uō v̄s
ſiccā ꝯ boreal' uer uō pluuioſū ꝯ auſt'
nū Si a' ꝑ cēnciaz corrūpat' generat mo
bos peſtiferos ꝯ maxīe ſi ꝑoccupauit
acutū ꝯ mortifer Sedz a' ꝑmuta aut
ſz unū tp̄s a' ſz duo a' ſz quatuor y
Peſtiferi a' mōbi aut q̄b; dā alie ꝯdcōis
ſuꝑueniūt ſic tictorib; a' nautis aut q
ſ̄dc̄a tib; Nūc q̄ n̄ ītēd' y. d̄ciare
d̄ ꝑticlarib; morbi' hec n̄ fac̄ ī am
ꝑhōis nz d̄ eudimis q̄ d̄ hys d̄ciauit
ī li' d̄ aere loco ꝯ aq̄s Sz d̄ epidimiacis
d̄ciat ꝯ cx̄ū patuit nob ītēcio p̄ntis
negocij Utrū a' util' ſit p̄ns tractat'
Et dīis q̄ util' ꝯ neccīu' q̄z doc; nō h̄re
ſciāz cog'' ꝯ ꝑnoſticatōis Titul' a' epi
dimiar' nō ꝑpe ꝑpoīt ꝑ id q̄ nō d̄ciat
ſolū d̄ epidimiacis mōb Sz ēt d̄ ꝑticla
rib; Et dīis q̄ y. uere epidimio i. am
bulās ꝑ mūdū ī ueīt hos li' ꝯ ſcripſ'
ꝯ ꝑ h dn̄i epidimie ſic ꝑochi' diac
Sz ꝑ p̄doīs dicez q̄ mōbor hy q̄dē ꝑti
cl'ares alij eudimi alij uō epidimiaci
Utrū a' q̄mo ſit p̄ns tractat' y. a' nō
Dīis q̄ hy fuci ipi' ſcripture Et q̄p
ate epidimie Et hay alie ſ̄t oīo ꝑpe
Alie a' oīo īꝑpe Alie uō mixte ꝯ oīo ꝑpe
ſic ꝑma' tcia oīo īꝑpe quīta ꝯ ſeptima
mixte uō ſ̄a ꝯ ſexta ſ̄ ſexta q̄dē īꝑe
tāz h̄t y. Dictōis a' thetalei aut alie
alia quīta uō eī ſe h̄t dictōis ſ̄ y. ꝯ
ītēcio a' nō ē eī q̄m q̄ nos res ſequimur
ꝑ h ſextū mag' eligim' Ordo a' ē ordo
li'' ypocratis Et dīis q̄ oz ꝑmo d̄ hys q̄
ſ̄t ſz nāz d̄ciare q̄ ī hys q̄ ſ̄t ſz nāz
nāz ꝯpoſitōez aduuce Scilz liber q eſt
d̄ huana nā Deīn d̄ nā pueri et ad
ea q̄ ſ̄t ex nāz d̄uenire Et d̄ciare ī hys
ꝑticlaria Et ul' dcā ſic h̄it amplius

ibi n sic adina qdā uirtute molos
uli opilauit postea oz dētiare em
dunos molos sic fuē i li° q ē d aere
leais q aqs p° h a epidimias Epidimi
ax oio apas dīn ueire ad eas q sr
ysi gre q ypti tpē Cum pti ph° sepati
iste tractat q dns q nō ptice set
theorice a theorice sup oia Et eīz nali
loquēs dic d elemītis d qlib d huoib
d mbs d uirtutib q d accītib Et loquē
d caūs dic d pmutis anecedentib q quic
tis Et sig dez pgnosceēs cemmemorādo
Diuisio a pticlar q sit didiastis q ab
.v. dñe h caph Quot eīz sr q decent
tot sr q diones Ni a G i buj pticlas
diuisit huc tractatū Ois a ē modus
doctrinatuūs q dns q nō ē s mos gal
q sr analetici opoitium q tidy resoluti
Aly n sr moi .y. ē n amphorilic recita
tiuūs q mixt Amphorilic qdz paup est
smoib q diue sniys Recitatoiūs a eg
se ht hic a mixto utit qñz a abreuiat
smone qñz dilatat eī trudēs Sic n
i pnosticis exepla tradit q recitatoio
utēs hec n cito osueuet dici ipn li
a i hyo ē pnis iterio
Quibcuqz exdisolutēe q c
Postq dtiauiz q necā sr q an fine
ad srāz .v. gnē sz pcedaz ad pfūdisiāz
q difficiliāz i tercioz ipi Sz p° suppōes
qsdā faciaz nob sr a suppōes hec Ubi
cuqz iueimus diuisas scripturas nō de
bez oēs expone si ueras Scda ē suppo
q si iuenium diuisas dictoēs idē sig
ficātes oz nos supflua dltere q oio ex
pone aut oio usitatas aut pp phables
aut ueris Tercia suppo ē qm oz cōita
tone s dictoēs explanare sō expone
i tercioz tcd tractat Tercio ondere utz
sit uera ul fla q hec d aliqbz p totuz
pntez tractatū Incipiaz q dns q i ipo
pn° diuisa ē scriptura Qdā scribūt qb
cuqz qdā quotcuqz qdā nō qb Oēz aūt
dictoēz hec idz significāt q h i p diccione
Ite q i sn dictoē diuisa dē scriptuā hy
qde dnt exdisolutēe Aly uō absqz ex ppo
sitoē dnt disolutoēz Itm q i h dictoē est
discordātia Qdā a dnt cē matoē qdā d
matoē qdā s matoē si nō diuisificatur
significatū Qm a hec dixim dim singlas
dictoēs explanem ut sic exponam i tercioz
tcd oroīs Disolutoēz aut exdisolutoē
dic i tepestiuū cgsuz ēloīs i abortium.

ystera l sedina dic matrez ystera l
sedina noiat q matrix q delfis q utez
ystera l sedina di q ordiata ē ultia
pncipaliū mbrou aut q ultia alioz
mbroz oudi q pficit actoēs suas ut matx
qm sic nale i stmā apti agē sz q nutt
Delfis p eo q oriēda ab ipa adelfi i
frēs dz adelfos n grece frat dz latine
Matrix a dz pp id q sic mat qdā ē bonis
Quidaz a dic tuorez oēs qdē antiq tuorez
dnt i flatōēz ostante ex floē .v. uō diat
tuorez qlz i flatōēz q cū floie q sine
flone Grauediuēz aut capis diat dolorēz
capis q fit cū grauedie Sūt a dolorēs
diuisimoi Est n dor distēsiū pūgatiuūs
agrauatiuūs Bregma a dz os q ē in
medio frontis q uticid q ē sri frote i ferl
utice q ut dicā simps utex dclat finat
bregma sic fros eleuata Sz pp qlz
dictoēz expsitum dicaz itaz i tercioēz v
Est a hec dup briis expositoēs q h nem
Et p qdez ē h Si post abortū mulieris
nō egdiat mestrualis purgatio s supueit
grauedo capis Cōdumis ē hec q q breg
ma maxie dolet Scda expositio est hec Su
mat s pme i tercioēs sic i suppōe q i ferat
alia q Est a hec si mulii abortio sup
ueiat q nō egdiatur mestrual purgatio
s fiat grauedo capis q dd maxie bregmatis
Ergo q q i buj aut x mse ad pfectiam
tratur ma hec a ē i tercio y Inquiram itaz
utruz uera sit hec ul fla Et i graz pp qd
fit dol capis q pp qd bregma maxie dolz
i muliere paciete abortuz n egsla me
strualt purgatoē Et qdā dnt q dor capis
pp h fit qm cebu pati pp colligācia quā
ht c matrice pp id q nuosa ē Bregma
a maxie dolet q anteriores ptes matris
passe sr Si uō posteriores matricis pateret
tc psterioes ptes ceb s occipucium pateret
maia q h ē q ipi dnt Instem a q ipos di
cētes q nō pp pdcāz cāz ab ipis opati cebr
maia fla n recap ipa aliūd nuos Nou
a tps ē pn hy qdz acc.... uuca in
cipiūt q uocātur mot q sibles Aly uō
ab extremitatib ossuū icipiūt q dnt liga
meta Aly uō sr tiatoēs lactoz q dnz te
natos Matrix aūt n motidos recap nuos
nz ligamenta nz teniatos Et si opponat
pp qd nuosa dz Et dns q pp silitudiez
q eīz sic nui dilatat q ostrigut sic q matx
dilatat q ostrigit Sz pp illoz opionem
remouiz Dicam nos ueru eēz pp q
cerebr patit ē matrix pati q pp qd breg
ma maxie dolz Cerebru a pati ē matre
pp hac cām ht n matrix oculia l conua
que dferūt ad lūbos q i lūbi ē tiūs nuce

Quecies q̃ hẽt aliq̃ apa mat͛ hñt q̃ ali aꝑta
comua ⁊ gaua ꝯ eciꝑ coangustat nuche ⁊ ꝯ
ipsi͂ pañ cerebri Sc̃da c͛ ci est q͛ ĩ suꝑuenientẽ
passione nõ ẽ fc̃a egestio menstrual purgationis ſꝫ fuit
retentus sanguis q̃ꝫ retentus putrefcus est
⁊ cũm generatus ẽ calor ex nã ⁊ suꝑueniẽtẽ ⁊ nõ
febris sũp̃ ſꝫ febris synoca cũm itaq̃ acuitate
q̃ ẽ cũ nã dissoluti ſt̃ humores ⁊ gñati ſt̃ fũs
hij q͛ ascendentes ad cẽbrũ fecerũt dolorẽ capitis
Quare c͛ bregma patit͛ mag̃ ꝑ ꝯ aliq͛ causam
anotomicam Sc̃d est cũ q͛ ĩ retention purga
tionis menstrual febre suꝑuenientem nõ solũ vene
ſꝫ arterie ꝯminuti ẽ cũ ĩ anotomia q͛ ſt̃ arterie
q̃ ĩ expirãtes acuit desseruitur ad locũ cerebri
q̃ꝫ rectũ ad bregma ascẽdũt ⁊ sic fit dolor
ĩ ipso la bregmate Sc̃da aũt cã ẽ q͛ posteriores
ꝑtes cẽbri dure ſt̃ ⁊ dense ubi ⁊ ossa ſt̃ ꝑpessa
⁊ solida anteriores nõ rare ⁊ ad subtilitudinem ſt̃
longe ⁊ ꝑꝑ hoc bregma ſt̃ rara ⁊ facile suscı
piẽs suꝑfluitates mag̃ dolꝫ Tercia cã ẽ q͛
posteriora cẽbri mala sensibilia ſt̃ anteriori sensibili
ora ⁊ ꝑꝑ h̃ mag̃ dolꝫ bregma Nõ solũ c͛ ẽ bregꝫ
q͛ dolꝫ ſꝫ oẽs ꝑtes capitis maxiẽ c͛ bregma et
iõ ꝯ addit maxiẽ Quid c͛ ẽ h̃ q͛ dit q͛ ĩ viij
aut ĩ x mẽse ⁊ q͛ dubiũ ẽ Galienus c͛ exponens
h̃ dit q͛ nõ ẽ ĩtelligibile ĩ ꝑmo Quidã c͛ dicũt
octauũ mẽse q̃ ẽ acceptẽ q͛ ĩ h̃ c͛ mouẽ nã et
fert ad vesicã q̃ ẽ embrio gñũ ad capud ut sic
ſꝫ nã fiat ꝑuio ſꝫ ide q͛ ĩ x mẽse qm̃ ⁊ ꝑ est
⁊ tẽ mouẽ nã ⁊ fert ad vesicã Quidã c͛ dicũt q͛
octauũ aut decimũ mẽsem dicit dicit q͛ꝫ ꝑ absurdi
⁊ credo ſꝫ ꝑꝑ h̃ q͛ dic ex dissolutionẽ ⁊ sic ꝑꝑ h̃ sic
ꝑmo sic sc̃do dit Galienus q͛ considerẽ ſꝫ ex operibus
artis ſt̃ ſꝫ pot ẽẽ ⁊ assignem᷑ cãs ⁊ dic ipse q͛ egs
cẽteris opa artis ⁊ multo tp̃e ĩ experientia ꝑseue
rans nichil tale ĩueni ⁊ si ĩueni semel solũ ⁊
cõe q̃ raro gñgũt nõ ẽ assignare cãs Qd ergo
dicatꝫ ꝯ h̃ ⁊ dñs q͛ suꝑaddit fuit ſꝫ ꝑmo ⁊ nõ ẽ
ꝑuius ꝑpositus ⁊ ĩ ſꝫ tota ĩ tertio ẽ res
Quibꝫ ex dissolutiõe ẽẽ materiẽ ⁊ tũc ĩ capitis g͛
uedines gũtiẽ ⁊ iuxe bregmas dolores maxiẽ
⁊ quecũ alie manifestus istis ĩ viij ul͛ dec mensib͛
ĩ epidimion tractat
Aꝑ pdicã c͛ hẽs q͛ guaciens suꝑ dicem̃ tertiꝫ epy
dimia [illegible] ꝯpon [illegible] eo q͛ nõ solũ dicat de
morbis epidimicis ſꝫ ẽ ꝯ ꝑuedaribꝫ ⁊ q͛ h̃ sit uen
mentionẽ facit
Figure hec q͛dẽ tenaces cẽnuit fortes ⁊ alia eo
ossibꝫ fortesq cetera
Irreolitas dein ẽ uel ꝑpendentia q͛ dicendũ
est ſꝫ tractat ⁊ ꝯ ꝑuedaribꝫ dicat egitudibꝫ sic
q͛ ĩcipies aꝑpedari morbo cũ dit q͛ si suꝑueniat
absolus muliei ⁊ nõ fiat menstrual purgatio ꝑsm
ꝯtigũt Huic trãsfert se ad aliã speculationẽ ⁊ dicit
figure q͛dẽ capitis q̃ꝫ laudat͛ q̃ꝫ uitupat Sꝫ q͛
ꝯ capite ꝑmo ẽ ĩgrem magnitudines figurã ⁊ disposition
capitis ⁊ ꝑ magnitudinẽ Et sc̃d q͛ ꝑuũ capud ſꝫ ma
lũ ẽ sic ⁊ ꝑuũ pectus ꝑuũ cũ pect malũ ẽ ꝑ eo
q͛ domiciliũ ẽ ꝑlonis cordis hec c͛ mbra dila

tata ⁊ ꝯstricta ꝯgẽt laxari loci q̃ꝫ suꝑnam
fuit pect nõ modo c͛ corde ut q͛ ualeat sufficiat
ẽẽ ĩ nl͛ ꝯ dbilis sit Ex ĩ ẽ ĩ digo ⁊ ex ĩ digone
suꝑfluitates ⁊ humiditates fiũt aut ad pleure aut
ad oc ⁊ gñant pipleumoniam aut alias huiusmõ
passiones Capud c͛ eoꝫ mag̃ q͛ mibus vitium
ẽ capax ſꝫ sp̃ualiũ ꝑncipaliũ ⁊ modicũ ⁊ ꝑꝑ ſꝫ
c͛ aliis ꝑus ẽ cũ cẽbrũ receptaculũ ẽ aialis spũs
Pupilla oculi ꝑua exiñs est emittit illũ sic q͛
cũ volum᷑ ad acuẽ uidere q͛ claudim᷑ oculos et
densam᷑ pupillas ut fortiẽ iaculer uisibiles spũs
ꝑꝑ hanc q͛ cũ uitupat ꝑuũ capud ⁊ ne credas q͛
mag̃ sic laudet ſꝫ cũ fuit cũ bona sit sic ĩ ꝑpodo
optio ẽ bellis ⁊ ĩ ꝯsiliis q͛ q͛mis lex mag̃ hñt
capud tũ bñ figuratũ hñt figurã c͛ capitis optis
rotundã eẽ ⁊ ex utraq̃ ꝑte leuit ꝑessã rotundã
c͛ aut ꝑꝑ capacissimũ sic mõstrat ageometris
aut q͛ ĩ actio ĩ fiẽra ẽ nobis aiã rõnal sit nõ dignatur
ĩ alia figurã stari huĩ c͛ figure octo ſt̃ dis
ꝑsitiones aut utraq̃ decrescũt aut utraq̃ augẽt aut
una augẽt alia decrescit ⁊ ꝑ ꝑmutatu aut an ĩ
sit ex nã se hẽt ꝑsiore ſꝫ nã se hñt aut q͛o
ex nã c͛ dico aut decrescẽdo aut augẽdo Et an
tiq̃ oẽs istas dispositiones capitis figurãs uitupãt ꝑsõs
nõ bonã dic figurã q̃ꝫ augen ul͛ eminẽt cũ pdictis
ꝯtiatiõibꝫ Si uõ q̃ꝫ una ẽ ex nã alia nõ ſꝫ nã
ẽ mala q͛ꝫ c͛ uitupat Dispositiõẽ c͛ figurã dicit
quecũq̃ ẽ cũ bona formatiõ ⁊ hij q͛ hñt huiusmõ
figurã tenaces cuiuer ſt̃ ⁊ fortes ẽ collũ fortes
aũt dic cẽ collũ illos q͛ hñt magnos spondiles ⁊ la
tos ⁊ tenaces fortes Si n mag̃ sunt spondiles
nuce ꝯtinẽ ẽ q͛ ⁊ nucha ipã mag̃ semp n ſꝫ
ꝑportionẽ nuce nã oꝑt spondiles Si uõ multa fuit
nucha manifestũ ẽ q͛ cẽbrũ multũ ẽ ⁊ sic ꝑportione ꝑ
uatã ſꝫ nã dñs ſꝫ capitis Quare c͛ hij omẽs uir
tutes fortes Si n mag̃ ẽ cẽbrũ ⁊ ad ꝑportionẽ capitis
manifeste q͛ bñ agũt cãs nãl q̃ꝫ magne ſt̃ spondiles
mag̃ ẽẽ ossa pectoris q̃ ꝯiũgũt ĩ capitea oblica
⁊ spondilibꝫ Si c͛ mag̃ ẽ pect bñ se hẽt cal͛ nãl͛
bñ se hẽt ⁊ ꝑꝑ plõ q͛ ⁊ uitales uirtutes bñ se hñt
hec c͛ calore nãli fortificato bñ fiũt digestiones
⁊ nutrimenta mbrorũ Qd c͛ ẽ nutrimẽtũ mbrorũ
sanguis q͛ fert ab epate q͛ ⁊ eo bñ se hẽt ⁊ ſꝫ nã
bñ se hñt oẽs uirtutes Et ſꝫ ẽ q̃ laudã figurã
capitis Que c͛ ẽ q̃ uitupat queciẽs anterior ꝑs gaua
ẽ ꝑsterior uõ augeã ſꝫ cũ nõ fiũt ꝑ anteriores su
turas suꝑfluitates cẽbri ſꝫ fiũt ꝑ aures ⁊ q͛
expugnant ⁊ hos ꝑ ĩ aurib͛ fluentes dicit q͛ꝑ q͛dẽ
dic aurib͛ fluentes sic exemplo Cũ uõ dic q͛ ⁊ oculi
lacrimãt ⁊ nares mucillagines emuctũt ⁊ ꝯ hu
sit q̃ꝫ c͛ suꝑior mandibula uncta ẽ capi ꝑꝑ ſꝫ anterior
ꝑte gaua existẽ ⁊ suꝑior mandibula residẽ q͛dit
ĩ troclea ex ĩ palatũ gauũ ⁊ dẽtes molares mo
laribꝫ nõ ꝯiũgũt ⁊ ĩ ſꝫ sic ĩ tribus
ꝑꝑ ſꝫ q͛ dẽtes suꝑioris mandibule ĩ ſt̃ q͛ ĩferioris
mandibule ſt̃ eminentes [illegible]
⁊ ſꝫ sit ꝑmo ĩ tercio
Quibꝫ ossiũ ab ꝑpa discedit ĩ duit nal͛ q̃ꝫ
nõ ũn dentes summati signant
utũ q͛ ĩ anotomia ꝯtinẽ ossa ſt̃ suꝑioris mandibula
sex oculoꝫ duo nasi duo ĩ medio moloꝫ ⁊ nasi q͛

que fer̃it ad dētes annos ꝯ duo cōmitatis me
di ꝯ duo palati. hys itaq sic se h̃ntib' fert nil
ex h̃ũitas ꝑ nares ꝯ ip̃a ꝯtinuo ducta putre
facit cartillaginē q̃ ē ĩ meio duorũ ossiũ nasi
Si uõ ĩ ꝓfunditatẽ cedat putrefatio sic ꝙ attingat
ossa relidꝫ mitteates os aut descedit ꝯ sic relidꝫ
mediũ nasi. Si a' os pãtat ꝙ ē cōmunitate mēti
ꝯ cadat tc̃ os nasi cartillagĩosũ relidꝫ ꝯ cauũ
Nominatũ epileṡie l' ĩflatiões simil'
pubertatib' q̃bdaꝫ ꝯ ꝑmutatiões h̃nt ꝯ aliq
tociens tractat esse dignũ' ē qm̃ nõ fuat
ꝯmutatiõẽ ĩ suis terminis. Iterũ ē ad aliã egritudinẽ
trãsferet se. v. Sꝫ ꝑ dictiões exponẽm' dĩn itelleꝫ dicaꝫ
Infantes dic. v. nõ solũ q̃ lactant sꝫ q̃ sũt usꝫ ad pubtatẽ
ꝯ ꝙ h̃ sit uerũ sic erophil' ꝯ leucipp' dn̄t ĩ fatib' nꝫ
lac fit nꝫ paltũ nꝫ caliu fiũt n̄ ꝑ pubertatẽ n̄. n. di
xissent ĩfantes usꝫ ad pubtatẽ ridiculosũ ẽẽt ꝙ
diceret ab eis ꝙ ĩfantes lactẽtes nꝫ lac h̃nt nꝫ pal
ut nꝫ caluꝫ fiũt hec eiꝫ ꝯ nõ ĩtelligẽtes ꝯstruerẽt
ꝯ q̃deꝫ h̃ d' ꝑ dictiõe. Scḋa a' dictio differẽte h̃t scrip
turã aut eiꝫ h̃t ĩflatiões aut epilẽsias. Si a' h̃t ꝑ
ĩflatiões hac eiꝫ dic̃ ꝙ ĩfãtes ĩ pubertatis etate h̃nt
ĩflatiões caloris nãl' tc̃ n. calidior fit ꝯ siccior qm̃ ĩ pu
eis sꝫ s̃bam superh̃ndat ca.' nãl' nõ sꝫ q̃litatẽ ꝑ ea
uõ ꝯ sꝫ q̃litatẽ sic ē ĩ igne q accedit apri' aligrus
uidib' ꝑ ea bñ accedit ꝯ ĩflat'. Si uõ h̃t epilẽsias
Scḋ ē ꝙ epilẽ ē spasm' toti' corpis c̃ lesiõe pricipaliũ
actõnũ. Dicit a' ꝙ ĩ pluis h̃ntib' epilẽa h̃ a fcõ ꝯ di
scolo huõre fit mittẽtes a' ꝯ accitorib'. In hys nõ
ē saltãs nꝫ ab arte nꝫ a medico n̄ solũ ab etate ꝑ
pubertatẽ. Tũc eiꝫ ca.' nãl' acuatur fortius ꝯ superh̃ndas
sꝫ q̃litatẽ ꝯsũt h̃uiditatẽ ꝯ solũt passiões. Hec a' dic
si paciẽs utat dieta cõueniẽti qm̃ si ĩ eadẽ etate ĩ
ordiat sit sꝫ dietã etatis ꝑmutatio nõ soluit passiõẽ
Et alia dic̃ ꝙ nõ solũ epilẽas ꝑmutatio etatis dissolu
it ꝯ alias passiões q̃s h̃nt ĩ flatico huore
A renes do' ꝑderos qñ replet' cibo uomũt flã. Cũ
a' ampliant' dolores uenenosa ꝯ facile q̃s fiũt. Sol
uũt' uõ qñ cibi euacuãt' arenosa rubea q̃ subsidũt ꝑ
ꝯ sanguineũ mingũt stupor femoris ꝯuit gelare nõ
ictũ ē ꝑ ꝑcedẽtia qm̃. v. ꝯuenit
preclares motus pueri doc ł' vñ aptitudīb' ĩcepit
ꝯ ꝑ dic̃ d' muliẽ illa ĩ q̃ superuenit retẽtio mẽstrual'
purgatiõis ꝑ h̃ a' ea q̃ sit d' tapie ꝯ dissõẽ figurã cap'
ꝯ. ꝯ. d' ĩfantib' d'icaũt ubi dicebam' aut ĩflatiões
h̃t tũc aut epilẽas ꝯ hac didicistis exponẽs ꝯ ĩtelleꝫ
Nũc ꝙ ad aliã trãsfert se doctrinã. Nõ n. ē ꝯtinuũ
cũ illo d' pueris qm̃ diminutũ ē a nob ꝙ pueri nõ fa
ciũt' nefreticã dispõẽ ꝙ. q̃ se uiuit ē h̃ fino ad su
periores vñ sꝫ ꝑdictã dispõẽ a nob ꝯcordiatiõẽ ꝑmo
dictiões exponam' dĩn ĩtẽtiõẽ dicaꝫ d' nefretica ꝑ
dispõe fac̃ h̃ mẽtiõẽ. Nefreticã a' dispõẽ dico uõ
qñ ē apã ĩ renibꝫ ip̃a eiꝫ oĩs passio ē ꝯ ĩ alys mẽb'
sẽni sꝫ sic epaticã dico dispõẽ nõ oẽs passiões epis
sꝫ d' fectũ epatis. Sic ꝯ nefreticã dico dispõẽ qñ
lapis ĩ renib' gñat. E. uẽ a' dic̃ ponderosiꝫ doloreꝫ
aut faciẽtẽ stiuꝫ ꝑdrositatẽ aut uehemẽtẽ dolo
ꝯ ĩtollerabileꝫ ꝯ difficilẽ. Cibũ a' q̃d dicit aut
s̃bã aut cibaria sic ꝑ labores cibis ꝑdispõnat aut
sanguinẽ q alitur nutrit mẽbra ꝯ h̃. n. cib' dic̃. Sꝫ scḋa
ē q' sanguis q̃s cib' solũ noĩat' cibaria a' cib' ꝯ ali
mẽt ꝯ mag̃ alimẽt ꝙ cib'. Flã dic̃ flatiẽ huõrẽ frĩm
ꝯ h̃ũidũ. Quiesc̃e a' ẽẽ sine labore. Elleborizare ꝑ
elleboꝝ purgare. Sꝫ ꝑq̃ dictiões exposuiꝫ dicam'
ĩtẽtiõẽ. Scḋa a' ꝙ. v. hic spẽz morbi docꝫ ꝯ cogni
tiõẽ ꝯ curatiões docꝫ in anones ꝯ ut uerũ dicaꝫ
nõ solũ curatiões sꝫ ꝑseruatiõẽ nob' dat. Et q̃ est
spẽs egritudinis iã didicistis ꝙ nefretica dispõ est
s. lithiasis renũ. Et qm̃ fit do' ĩ hac lithiasi ꝯ
ꝑdrositatis s̃biꝫ ĩfert ꝯ ĩ moderatũ dolorẽ ĩduc̃
Si uõ ĩ cauitate renũ gñet' lapis tc̃ ĩ ꝑn̄ q̃deꝫ
ꝑdrositatis superueñt s̃bius ꝑ ea uõ qñ d'bꝫ lapis
egredi ꝑ uraꝫ ueniens a cauitat' renũ ad uiaꝫ
q̃ ē ĩt' renes ꝯ uesicã affert doloreꝫ ĩmoderatũ
Si uõ ĩ s̃ba renũ fiat lapis tc̃ ꝯ qñ gñat' facit
acutũ doloreꝫ ꝯ qñ fert' ad ip̃aꝫ cauitat' renũ
ĩ ip̃a cauitatẽ fac̃ ponderosũ dolorẽ. Cũ uõ dꝫ
a renib' eẽ duci lapis ueniens ad uiã q̃ ē ĩtet
renes ꝯ uesicã fac̃ itẽꝫ acutũ do'. Quare ꝑ
quãtiões ĩ cauitat' gñat' tres sũt acuti dolores
ꝯ un' eius vñ ꝯtinua balnea ordĩaꝫ ut sic adminus
mitigem' dolores acutos. Gñat' a' h̃moi lapis
nõ solũ a frã mã sꝫ a calida mã mala ꝯne d'sicãte
maꝫ. Et q' ē mirãdũ mittẽtes eiꝫ ad calidã mala
ꝯne fit lapis ꝯ fr̃itatis s̃bs ꝯseq̃t. Multitẽs a'
a fr̃itate fit lapis ꝯ calitatis superueñt s̃bs. Hec
a' accĩt sic qm̃ ē ubi ꝯcludĩ ca.' nãl' delatũ sup
ficie a fr̃itate ꝯ h̃ ē ubi fr̃itas ĩ ꝓfunditate agẽs
expellit calorẽ ad ext̃iora. Et ut ĩ oib' qñ a fr̃itate
gñat' lapis tc̃ ꝑdrositatis superueñt s̃bs qñ uõ
a calitate tc̃ ĩ moderat' superueñt do'. Et q̃ h̃ ē ꝑma
cognitio nefretice dispõis. Scḋa ē illa q̃ ē ꝑ uriaꝫ
arenosarũ hys egrediũt. s. arenosa ꝑ postasiꝫ. Color
a' ē sꝫ huõreꝫ peccãteꝫ ul' efficiẽteꝫ. Si uõ alba
fiũt ē flã si uõ rubea ē sanguis q illic ĩducit' ꝯ ꝯ
gelat' ꝯ tenes fortiꝫ ĩduc̃ lapidẽ. Aut qm̃ lapi egsus
rades uaria urinã fec̃ h̃moi uriaꝫ. Sic a' ꝯ ĩ alys
ex colore eiꝫ cognoscim' huõrẽ q ē ĩ ea. Cũ hys a' ꝯ
flã uomũt. Oĩm renib' colon adiacet. Colon ꝯ
pati s̃bs s̃bs a' os s̃boĩ ꝑ ł' sꝫ acciñs os s̃boĩ ꝑcolli
gãciã ꝯpati renib' ꝯ iñ ĩdigeo fit ꝯ sic uomũt flã
Fortassis a' sꝫ ꝑmutuaꝫ rectẽ ꝯpatiẽ reib' os s̃boĩ
qm̃ fit do' ĩ renib' ex iñ cãq' h̃ndis nimis ꝯ bñ
s̃sibile exñs os s̃boĩ ꝯpati statũ fere a' ꝯ oib' mẽb'
ꝑ h̃ndãciã nimor ꝯ hec q̃s fiũt si moderat' fiũt
do' s̃boĩ. Si uõ durabi' do' ꝯ ĩ moderat' fiat ꝯ ĩ firmat'
os s̃boĩ ꝯ ĩ ip̃o ĩfirmato maĩfm̃ ē ꝙ s̃btilia ad h̃nt
reumata fellea exiñ uenenosa sup oĩa uomũt
Fortasis a' nõ solũ ex h̃ sꝫ qm̃ ꝑ [illegible] passiõis
nꝫ cibis replet' hiꝫ nꝫ ꝯsũt exiñ siccũ ꝯ colicũ
fit tot' cor' ꝯ ꝑ h̃ colica uomũt. Est a' ꝯ alia ꝑ
dispõ nefretice passiõis stupor femoris ꝯntis.
Si uõ ĩ dext' pte renũ sit lapis dext̃ra ꝑs femoris
ł' dext' crux h̃t stuporẽ. Si uõ ĩ sinist' sinistrũ
h̃t stuporeꝫ. Si ꝙrit h̃ q̃dꝫ quo fit stupor cruris
ł' femoris renib' paciẽtib' ꝯ q̃dã dñt ꝙ nimꝫ feriũt
a renib' ad femur ł' cruraꝫ ꝑ h̃ superueñt ei stupor
Gal'. a' ñ h̃ dic̃ sꝫ qm̃ uene ꝯ artarie q̃ mittũt ramos
ad femur ł' crura ꝯ ad renes cũ hys uenis' maĩfm̃ ē
ꝙ nimꝫ q̃dã feriũt ꝯ exiñ fit stupor. Si uõ a' ꝯponat
ꝯ qr alio mẽb' paciẽte nõ fit stupor cruris ꝯ dĩs ꝙ
nõ recipiũt cruri tã mag̃ uasa ab alio mẽb' sic a renib'
ꝯ ꝑ magnitudĩeꝫ uasoꝝ ꝯpasio cruris fit ad renes ꝑ
Sꝫ ꝑq̃ hec dixi trãseaꝫ ad a' ł' ad curatiões canoẽs
dic̃ iterũ. v. ꝙ oꝫ ĩ hys elleboꝝ dare ꝯ ip̃e q̃s dix' elleboꝝ

ꝑ trãsfert se ad ca
nones curatiõis

Tu uo dic scamonea 7 alia aliq purgatia Et 9sidra
qmo recap i dicitorez ab etate dic n iuuenes ele
lorizare Si n i puis aut senib' supueit h no
sustinet mltacies ellor 7 tc uti pticlaib' 7 lca
medicis s diureticis uirib' potetib' penetrare
sbtiliare 7 purgare vn idne diureticas purgae
sbtiliare 7 mollificie In iuueib' a' no solu purga
tee utim h mlties i qbda flobotoia Et i flob
bomia 9sidra q uide o n no 9tigetez uena i ci
dre h ppiqua dico a' illa q e i plimtua poplus
apte i fesori hec a' fec 7 i li d regimie acutor
pleuretica dissone supueiente icidbat uena
q e i cubito pp uicinitat Si uo no iueiat uena
i genu tc i eade ea q e i cauilla pedis sic n q i
manu si no iueiat ea q e i cubito agrum ramu
q tedit ad extremitat man 7 icidim 7 hij st i cala
i eqlitate Et huimoi expo pcl placuit doctori
nro itm pma no mui 7 ex in uidre possum q
d pticlaib' mobis dtiat Si n alys pfritate sup
ueit do alys p calitate no e h epidimiani Sz
Anguie uo plime | mag pticlae
7 q ab yschiam fra
Anguiez a' dic flatiquaz ab h n ut plimu fiut
7 v schiatice passioes mucillagie replete cotilidone
s fro 7 uiscoso huore Contig a' q act acala mala
gne gnant yschiatice passioes calitate disoluete
fla 7 mucillagiosu hore 7 gnante uiscositates
7 h mo dscedente mbu
Ve i rigores fote cuiq frio oio an eleuat h ppe
ece itm d pticlari facit mecioez
v sic dem est supi itm dictoes explanem 7 sic | stat
itetez aducem Rigor e sic docuit nos liber de
cais qdai 9poitu atremore 7 fritate hic a' rigo tp
e aut n an febrez ul calitat supueit sic q supuet
an spasmu aut i ipa febre 7 iste dr altey ul 9co
mitatie altey sic ubi e fla h mediu qdz putrefim
h uo no putrefiz Est a 7 alius rigor cu febre
qn no appar feb sic rigor q e i calesabil Est a
7 p febrez rigor q etic 7 supuecies dr q supueit
i causon vn acausone hito rigore supueiente
fit solo Hic a' rigoez dic v altrnu p9mutate
forte dic rigore aut q mlto tpr durauit aut
illu q uehemit affligit Statu a' dic tps q e post
augmt siue i pticlarib' posissimus siue i toto tpe
egtudis Sz p q dictoes exposuie dicam i te
tez v Dic aut q mobi cutes i rigores i sta
tu eleuat Sz statu ut dem e 7 totu tps i tllige
7 pticlari 7 posissimu Et Supponat nob' duo mobi
amphimiy 7 quatan In amphimino qdem
rigor i pticlarib' posissimus durat a pn° usq
ad statu qn a' i statu i cap calitas simul caleta
ce totu cor rigor aleuiat 7 diminuit In qua
tana a' totu tps acute stat teti egtudis 7 dic
q i quatana i pn° qdz crossiori exnte mia no fit
rigor h i frigoditas ossa opmes pea pcedete e
egtudie 7 mia sbtiliata cc statu fi ueit uehemie
rigor cu tremore tc aptista letat vdiota uo 9
tubat asuty a' dinuit rigor mia euaporata pp
h addidit no oio an statu uo n oio cessat rigor
Nte rigore retetices urac si iutile
ireuit a uete si pcesit 7 sopni affluit
idias a' q mltiplicat dr rigor Nuc a'
v cretiey 7 sr ueiente dic rigores Sz ut i te
cioez dicaz pdice noluz qda q i tediz i educe

auditore veio ad eg 7 cogsto spez egtudis qm i
ciana e si 9tigat itaqz i qro h tradita doctnam
i cretiey siu salub' e mobus sine motal iuenis q
salub' 7 tiabit aut solue i uei q tiabi 7 tiabi p
expurgatoez aut p apa 7 i ueni q p expugatoez
p uraz p uetrez p fluxu sanguis ex narib' p uo
mitu p sudores no ei iueni p uoitu cu nz labuy
sbtrauis citari nz sig flux san nz ptulur uet
nz ure euaniatoez stam q p sudores fiet tiacio
Pea reusus ad egtu q i ueni q retecio fca est
ure 7 qd dico i qro ne forte renes o pillatez hueit
aut mlti egssi st sceassi h ij ei altuati se hnt ad
egssioez vn v dic ura mlta noctu fca 7 c Nichil hor
i uei sic itaqz 9sidrau q pcl sudor supueiet 7 du h
9sidrare supueit rigor 7 frus e sudor fem e sic 9si
drau 7 sic altacio fca est egtudis Sz ut as n dicat
qd g exnte mia i digesta si h supueiat no e diffile
pp h dic v si iutile hyerit qi dicat extite bona q
digta ura sil supuenit c alys oib' sigs sic bona
tollerantia 7 digone 7 modo bn iacedi si ex hys fuit
retectioes urie bonu e 7 h e magis uer 7 h 9ndit
v dices 7 sopni Et ipe qdz dix si sopni tu uo dic
7 modo iacedi bonu 7 bona hitacio 7 bona alia Dic
a' Galien q pp e sopnu fr ecia modo quecies mo
b e moderat 7 uigilia fuit laborias Sz dms q
pp h addit e si iutile erit Quida aut lib hnt 7
uet si pcesit Quida a' 7 si no pcesit siqdz q siue
no fuit text dicim q v magg cie uoluit aligre
retetois ure 9sidra ipz h dre scio q si uet pcessit
retecio fit ure Sz nuc no hanc dico retecioez h ea
q fit p sudore Sui text e si uet n pcessit dcl e exp
Arit a' q mod feb 7 c
Arit aut additu est qm tanq i sui memoria
scrip huic tractatu Si ea feb fuit modrata 7 no
uehemes tc hem q altatio fit egtudis i hys sudo
rib' sparit aut 7 que ex laborib' 7 c Dic q ipe
e q ex cais pmitis cognosce qde egtudo ples a'
st huimoi cae aut e tristia aut uigilia aut labor
aut sollicitudo aut ira aut aliqd tale aliud q ipe
febris maifestat nobis q i cola ru fit pp h sic i
exeplo p d laborib' mecione fecit
Apostases no oio qb' rigores 7 c
Pa dic no fit itm i rigoib' l h q dic qm
ut i tpolatis qdz i qb' rigores fiut no fit apa
i 9tinuis uo i qb' no st rigores apa si ueit aut
mia grossa exnte aut iutute no potete expellere mia
Et i 9tinuis qdz e i qb' no fit rigor no fit apa
h expurgatio sic causon no p apa h p expuga
toez dico i p sudore mltotes cessauit Rigore a'
hic dic no supueient aut cretycu h9 9itate 9tinidet
Tibiar effeinatoes ut an egtudiez abulati
aut ex egtudie 9tinuo pp q forte ex laboribus
i articlos dicti pp h 7 crurum efeminatoez
Effeminatoez dic v dbilitate pp id q femineus
sex dbil e 7 i firm ut a' maifesta sit nob' itecio
v suppona i firm ad q ego ueiens i ueio febrez
9tinua i tra nasa 7 i ueio q ex labore me passus
est 7 dbil i pedib' 7 qd dico q q pp id q 9tinua e
feb p apa tiabit 7 i eo q ex labore me dbilis est
pedib' dico q ad pedes supueiet apa s ad articlos
Veio ad aliu eg 7 i ueio alias passioez eadez eude
mobu 7 fca e expurgacio me h no p fca vn re
manetib' reliqs mei i eg pp ipsaz dtiatoez pp
aliq ca necitaz coact fuit ambulare h ex h dbili
tati st pedes 7 relige mie uenerut ad pedes 7 fecer
apa vn fca e d i firmitas pedu ex abulatoe 7 apite
Si forsaz dicet ds si p xx aut xxx die fca dtiatoe

ambulabit si uenerit apostema in pedibus et dominus quod minime fiat hoc et cetera. continuo dixit post morbum

Ymata censec manendum ex acuta et capitata et equaliter comaturancia et non eqdura et deorsum tendencia et non bicipicia. Contra uero mala quanto a plus contraria apessima

Si imata uocat .y. corpus apata et alias pustulas cetera et dicit hoc omnia ex amphymatum methaforice deo abeius que cetera pululant. Quod illud autem intendat hoc dicendum est. Considera quod ipse hec uelle dicere tibi quod optimum esset si corpus posset conseruari sine superfluitatibus. Sed quia hoc est impossibile generatis in nobis huius superfluitatibus melius est quod expungen et non maneat in nobis. Et si expungat bonum est sic ex corpus. Et si non est possibile bonum est ut deriuet materia ad membra ignobilia et non ad nobilia. hec autem fit et nunc dicit quod fimata y si uenerint .i. exanthimata .i. ex egdiencia ad cutem. Sed hoc dicit uolo et in acutum tendere .v. acumen habere designat enim hoc signum bonum cum bona. Signum autem quod fortis est uirtus et materia calida est. cum autem quod modicum locum occupant. Si uero in latitudinem tendant et est malum signum et cetera. Signum autem quod uirtus est debilis et materia frigida est et exspectat diuturnitatem ad digestionem. Causa autem mala quoniam multum locum occupat. Sed autem hoc apata et equalem et molle habere comaturationem meam ut non una pars ipsius sit dura alia mollis nec media ipsius quidem sit maturata et que sunt circum dura. Et intendit quod ipse dicit cecidura non cum ex proposito est hoc equaliter conmaturari materiam uolens autem dicere et deorsum tendentia apata quod quod deorsum tendat liberat materia et non sursum ut corrugia sunt in illo membro bene expugnabile inueniat materia. Et dicit quod non ultra ea esse bipicia quia materia dispersa in firma sit et non maturat materiam et in superficie arte .v. quoniam dixit cecidura et exacuta et capitata et melius est medius est usus uocibus propter hoc dixit contraria hoc autem sic media non ex necessitate habent contraria mala acuta et quanto plus contraria tanto pessima. Acuta autem bona manifestum est quod contraria mala sunt

Quod ferinum autumpno et cordis dolores et quod fixtile et quedam melancolice ad primum commotiones speculari et lumbrici et ascarides sicut si anni in occasum

Hic autem .v. transfert se ad tempora et intendit de autumpno determinare. Iste autem autumpnus in equalis est et ut uero dicitur siccum tempus est secundum unam sentenciam secundum uero complexionem celi et fieri inequale est. Estus autem calida et sicca est. Ver uero bene temperatum. yemis uero frigida et humida. Quare in uere quedam fiunt synoci et enim sanguis dominatur. In estate uero tertiane egritudines propter coleram rubeam. In yeme uero propter flegma amphimirine. In autumpno uero melancolice egritudines et quartane. Forsitan autem et omnes morbi in ipso fiunt quoniam in estate generatur colera rubea propter illius temporis et flegma propter malam dietam et comestionem fructuum si uenient autumpno mouent huiusmodi humores et generant differentes morbos. Sed aliquotiens magis fiunt amphymirine. Aliquotiens tertiane secundum diuersitatem humoris secundum sentencia parentes secundum dietam forsitan autem et secundum tempus. Multociens autem autumpnus alteratur et frigus est siccum et calidus et generant multas tertianas aut frigus et humidus et tulit multas amphymirinas contingit autem quod totum tempus alteratum est. Quoniam autem autumpnus habet inequalitates propter hoc in ipso egritudines propter hoc in ipso egritudines. Vel melius quia que in estate congregatum et occultatur nunc si uenient in morbos belli in morbos ferarum propter hoc autumpnum ferinum uocat propter in cursum morborum multotiens autem multe humores sic habundant et aut in uno membro et facit cancer aut in toto corpore et facit cancer et elefanciam que sunt fere propter hoc ferinum dixit autumpnum. Sed dubitant quidam quomodo et de lumbricis faciet mentionem et ascaridibus. hii enim a calore putrefacto generantur et a crudo humore et dominus quod quomodo fit amphymirina calore putrefacto similiter fiunt et hii calore putrefacto uolens aut de frigore et proprietates autumpni dixit in occasum. Quoniam anni proportionantur toti diei et nocti sicut et tempora anni proportionantur partibus diei. Ver enim tempori orientali. estas uero meridiei. autumpnus accidenti. yems uero notturno. bene autem propter in similiter uel mortis posissimi possimus dicere que est egritudo. Siquidem enim in mane incipit peracuta est synochus. Si autem in meridie tertiana est omnino. Si autem in occasu quartana. Si uero in nocte amphymerina ut in pluribus. Sed autem prima accessionem posissimi considerare quoniam non est inconueniens si prius aut postmodum moueatur morbus et permutet accessiones et hoc quidem in pluribus fit multociens quedam tertiana in nocte facit posissimum accessionem. Et amphimiria in meridie. Ascarides autem sunt genus lumbricorum. Annum autem dicit in occasum quoniam anni tota autumpnalis facies est quod in equalis et in hiis est intentio.

Ab eorum tusses cum uetris turbatione et febre continua significat determinationem duorum mensium ut multum uel minimo et tumores in articulos siquidem inferius umbilico constiterint uel prius in articulos bonum. Si uero superius non sunt soluunt morbum nisi putrescant

Multociens diximus quod de particularibus morbis determinat quod propter hoc distinctiua sunt documenta. Sed dictiones hoc plane sunt. Dictum autem est nobis quod multipliciter dicitur puer et sicut de puero nouiter genito intelligendum est quod autem dicit .v. quoniam est puer et huic superueniet tussis deinde febris continua et perturbacio uetris apostemate generato dissoluta est passio generata tamen est apostema uigesima die uigesima autem dicit aut illam que est post duos menses ut sit post uigesimam dierum generatum apostema et in octogesima dissoluto uigesimam autem dico diem que est post quadragesimam prius ut sint omnes dies duo menses .i. sexagita dies. Galienus autem sentenciam in operibus attis cum recte dicit quod nichil tale uidetur fieri in huiusmodi pueris. Si uero fiat raro fiet et contingit raro nullius aliquid causa hoc quidem sunt est. Quod uero consequens est uerum. Dicit enim uerum esse quod in pueris multociens apostema superueniet. Sed hoc uolo dicere .v. in partibus inferioribus fit periculum quam superioribus. Sic enim uolumus membra ignobilia pati quam nobilia pati sic et inferiora pati quam superiora. Si autem aliquando ad superiora tendat materia non ad membrum nobile sed ad ignobile. Timeo autem ne tendat ad cerebrum aut ad cor. Si uero ueniat ad membrum ignobile magis uero fit apostema ita quod fistulet sicut in pleuriplemonicis quoniam superius tendit materia et multociens tendit ad buccos et generat apostema. Enim in firmum fit membrum illud dico autem buccos et in sequitur atrofia .i. non nutrimentum et sic gallinatores hiis fiunt .i. habent buccos sicut cati ex eo quod fistulant membra et assimilantur murilego. Sed oportet nos scire quoniam et pluries mutationem dicat in pueris aut per apostema ut dictum est aut per ulcera aut per fluxum sanguinis ex naribus propter hoc sequenter exponit dictiones magis perfectoribus et in hiis est intentio

Que uero in pueris pueritia perfectis galiatores fiunt

Non addidit .v. hanc dictionem perfectis quod si perfectis hec si uenerit .i. pueris quoniam multociens non fiunt galiatores .i. non habent buccos ad similitudinem murilegi

Solutiones autem et ulcerum dispositione rotunda et profunda sunt talia quod

Non oportebat ipse dicere ulcerum dispositionem non enim ulcera sunt que a profundo exeunt sed materia. Et ad hoc quod sunt essem loco efficientis esse dixit sic consuetudo sua est in hoc autem ulceribus dicit alterius si non rotunda aut profunda fuerint hec rotunda mala sunt autem propter id quod capacissima sunt sic dominatur agreometris aut quia non habent locum materia ubi firmet fundamenta carnis in angulis autem ulcerum tamquam fundamenta carnis constituunt et incipit curare. Profunda autem mala sunt quoniam profunda corrosiones fiunt. Corrosio fit a uenenoso humore .i. colico et acuto et huiusmodi humorum cum fiunt in prius quod bonum separandum est et hoc quod dicunt nichil

Solutiones uero et sanguinis fluxus magis quedam perfectoribus apostemata et cetera.

Solutiones uero et sanguinis fluxus. Si sanguis dicit fluat ex naribus pausat morbus aut uena rumpatur per quam egrediatur materia

Maxime in acutis morbis moleste utile quedam

Tuitoro ante existens malum

al' galiantes

al' p fectorib

al' ymmatu

Ex iñ ad aliā trāsferat se determinat .v. dem q' uob' est
supp' q' ueio ad eā q' i gro fiāt egtudis sine saluti
fera ē sine mortifera i ueio q' salutifera q' aut ter
minabi aut soluē cu abit aut p expurgationem
aut p apa d' oib' aūt hāc statu est. Oīn a' no sop
salub' ē morbus sz ē mortale i ueio q' pp h dicens sic
comitator [illegible] mortal' p mozbi pp h .v. d' lacrimis
i uitis mcoz fiunt tāq' d' sigs mortalb lacrime aut
uolūtarie st aut nō uolūtarie uolūtarie st sic qñ p
uolumus flere p lacrimas diuinū [illegible] uō
aut pp obtalmiā aut pp ulis aut pp [illegible] aut
pp multitudinez mē Nichil tale i ueio sz i ueio im
tas lacrimas i cōbustiōn q fezuore i egritate alia
& nō pp multitudinez h supueit sz mag pp d'bilitate
uirtutuz. Oīn lacrime hmoi qñz male st qñz nō
male. Maifm ē ab h exēplo d'ng' ueio ad nos ali
quos q i ueio [illegible] huic qdz
mors supueict [illegible] q' i
h i ueio mortif [illegible] q
i alio i ueio q' [illegible] frigidi
tio aut m[illegible] nō di
co mortalez hāc [illegible] mo
ei q' i statu ē morb' q pp h supueit [illegible] Sic g
q i lacrimas sigdz ciz multe fiūt pp d'bilitas uirtutis
mortifere ē h sz nō pp ebetatez aut aliq' aliam
huimoi cām nō ē mortale Nūc g' mortale ipm
suppo' [illegible] ciz acutis q nō suffec' h ppea q acutis
pot ee morb' lacrime emanāt q nō ē h mortale pp
h addidit q male [illegible] hntib' oi d'olib' q hntib' alia
signa mortalia. [illegible] ē [illegible] pnosticas qdz dicit
[illegible] aridam q tela h a' dic palpebras pp h aut
[illegible] multa siccitas vñ pp siccitat' nō solū palpeb'
[illegible] spuma fit q siccitas vñ amestaphora
[illegible] fit maris efffluere qdz lacrimas d'bilitas
[illegible] uirtutis Spuma uō d'bilitas ē refectue
Ex iñ q oculi i tunc sordidi qi i tiora palpebrarū i [illegible]
orbes oculoz h a' fit qñ [illegible] oculoz existit ē & ū
d'ferat aliqd ad oculos q sic fiūt sordidi Aut qñ albu
gineus fit sordid' [illegible] manet oculi q [illegible]
sic i stupido [illegible] a' pp aliq' distrez [illegible]
tigit ee [illegible] lacertoz [illegible] sic fit epile[illegible]
pp h [illegible] uirtutes male se hñt p lacrimas
q q spuma [illegible] nales d'ficientes p id a' q' oculi
sit i [illegible] sordid[illegible] signat i firmari Et
[illegible] nab' p eo a' q' i mobiles fiūt aiales
sigt ee i firmas [illegible] sic dnt ph'o oculi q st ad modz
fenestrā aiaz d'clarāt ipaz quō se hīt q si ee uirtute
i firma st qd boi est spand' qi dicat nihil
Et q' b' ee ñ tendūt palpebre malū oculū q' q supdefic
[illegible] aridū q sordidi in
troitū q stupidi
portebat ipz d'siccitatez pozdiare [illegible] efficiens te
sione palpebrarū Et tē q' fit d'ns loco cāe efficiens
i differeñ usus ē aut q d'siccatū qdz d' spuma dicit
tesu aut p palpebris Oīn ē d'siccatū nō dic d' pal
peb' maifm ē pmo ex eo q' adue statu spuma [illegible]
pp id q' i febri parū dic q aridū qi palpebre sicce q
tarde [illegible] pp d'bilitate fac alienatiez futurāz
Et alia reliquuntur q c.
Ube [illegible] alia aut alia signa mortis ut [illegible]
[illegible] tacendo fatez q hmoi aut alia dic qi alias
passiones oculoz d' pcauitate aut tantūuitate dic
hec nichil aut d'reliqd
Febres hec qdz d'mordētes manū hec uō
medicres hec uō nō d'mordētes supaddētes
Trāsfert se v. ad dedumit' [illegible] febriz d'ruare

Qz h ad memoriā excitant d'datos ppu qdā st i libro
d' spēb' febriū dcz tñ i dectū [illegible] i quītū' sbam feb'
sbam q' dicat simpli' eēntiaz ipī nō stās q p se st
qñ aut febris acuīs ē q' q' sbā d'signat q simpli eēn
ciā sem q pprijs andiētes stales diffinitōz me
dictū ē aut eī pdicamētis q egucta ē sbā qñ dice
batur q egucta nom sola ee rō uō sic q ē sz nom
diuisa est q febris stalis diffinitio q dic q febris est
ca' nāz ca' pcedens acced' i arterias suoq; ledens
effctū q nō i cedas erasistrato d'nte qdam motū ar
teriau fit febris Spēs aut sumūt ab eēntia febris aut
aut ab accītib' stales aut dico d'iās q sumūt a sbā
accītales uō q sumūtur longe a sbale sic risibile stale
ē hōis [illegible] gramatic' uō accīs q
remo[illegible] Sic g' i febre aut a sbā aut ab accītibus
q a sbā qdz aut aquali [illegible] aut amā aut amo motus
Et acultate qdz sic qñ dnis acutā febre aut modicē
aut lenē Amā a' sic dic Galien hec qdz remota qñ
i qrim' aut i spūb' ē febris aut i hūidis aut solidis
Acontinēte qdz sic qñ q'rim' aut a sanguine aut a flāte
aut a colā rubea amē aut motus sic qñ dnis q' q
pn' acuta [illegible] quātitas p ea uō lenis aut qñ i pri
qdz lenis p ea [illegible] uō q' pstius moi st mo
tōis [illegible] aut [illegible] febre aut d'bilē quale ē
Si aut [illegible] febre q hmoi aut modicā aut
abusiue [illegible] aut mar multa dic febre q fit i multi
ma q hmoi st stales dic Ab accītib' uō aut re
motis aut ppinqs q ppinqs qdz sic ex rubicdo q ex [illegible]
h qdz ex sanguine fit aliud uō i colā rubea albū uō in
flāte liuidū i melācolico hūore hec cū ipz hūorem
d'signāt quo se hñt. Dic aut aut qualis febre aut in
[illegible] h a' ualde remotū q accīs sic pleureticā fe
bre aut nefreticā vñ [illegible] dic q alia multa
Febres hec qdz d'mordētes manū hec uō mediocres
Et st tact' q pp h q sbūs tact' fac mītez q h' dic [illegible]
Debet eū dicere hec qdz d'mordētes hec uō nō d'mor
dētes sz usus ē [illegible] nōie uō q dic mediocres sic eū q
tepidū [illegible] calim [illegible] ē notare & a' h apponit
p totū d'mordētes p totū mediocres hec a' qlitate dic
st i hec uō d'mordētes supaddētes uō hec uō dic
st [illegible] mīi [illegible] cū sbtil' mā ē q statī nobis
tangētib' sentit acutā qlitas mltr' a' grossa est
[illegible] tangētib' p pacies inbz fit caliditas Et ex in
[illegible] poreu q sic fit sbtiliato mē q dyaforesis q pu
setim qlitates [illegible] aut sic sbtilisiā ē q' si mā cū
i ducione mari statī dyaforesis fit
Hec uō cōuertētes statī ofesti hec u p totū lētē sicce aligīst
statī q' q p totū diuisit .v. tū uō utrisz utraqz dic
hec uō cōuertētes statī q p totū q ofesti lēte sicce
Quidā a' arbitrāt q' lētā febre dic amphymaz qñ
a' i flāte fit q suppōi eidē caliditas Hō ē a' h ueio dicet
lētas siccas dic ut diceret ethycā febre vñ adiuxit
amphymina qdz lētā ē sicca nō est sz huīda ethica
uō sicca q lēta Oīn a' i solidis mb' fit [illegible] falsugiose
hec a' dcā nō ē sēsibil' tactus sz per gustus Et ad
h dnis q hee st tact' ē [illegible] cū i mari balneatur
q ex salsedinē aspitas aut modicatō maneat i corpe
sic sz ēēt aspinis ul natus Dic a' q h tālis aspinis ul
nat[illegible] qdā aspitas patienti q manui medici
Hec a' pefigodes uidre possibiles q c.
[illegible] qdā dnt ee spm qdā guttā aq qdā a'
radiū solis qdā a' aiaz qdaz ampulleas aqā Et p
qdz dnt pefigodes febres q fiūt i spiritib' aut i gl'
spūs gnan ul' asd dnt cū febre Sedi a' dnt q' pefi
godes dic febres q oqz hnt tāq' guttas aq i corpore
q iñ addidit q malū guttose Tercij a' dnt q' pefigo
des dic illas i q' febres urētes q i ardore supueni
ētes. Quarti uō dnt febres pefigodes illas i q'bus
alienatio fit q lexio uirtutū aialiū Vltī a' dnt d' quoz
opione ē .v. q ē h opio uera qñ pefigodes dic febres

humores lenticulas [illegible] et i duri dicens quod indicii pro lesi qui pro
sunt ad medicum non enim ad pacientem h a q dic q pro
[illegible] quod possibiles indicii Sz [illegible] mecio contractu
a metu nunc aut dat eid contrariam ausu
[illegible] non ex rubiado hec a ex croceo hec non laudum [illegible]
[illegible] a indit v q rubiad cum militacies [illegible]
natura i uelit laudis aut nunquam [illegible] seruy ex natura [illegible]
h ex rubigdo quod croceo [illegible] adiuuit [illegible]
id q e ex natura in liuido a non ita e hec aut sic dic ab
omnibus [illegible] Distesiones cor [illegible]
[illegible] e aut nob q diuersa e h doctrina aliud quod
[illegible] docet h v si a hic natura imitans q gaudet i medys
[illegible] met [illegible] media laudat Sz sz distesiones
[illegible] explanet dum i tertiam dicam [illegible]
fac v d distesio duro Distesum enim e q [illegible] in
[illegible] aptitudinem durum non q non e tractabile Et quod durum
[illegible] id ee opinat et non e uerum primo quod q [illegible] in
[illegible] distesus e non tamen dur e lapis non et dur e diste
sus [illegible] dur h et distesum e tensum non non dur Et h a
[illegible] ab aristotile q non e [illegible] non enim pla [illegible]
[illegible] unum unum duro quod molle tenso non re
[illegible] qui ad e tensum ad durum ab e [illegible] dictionis In
[illegible] aut dic q duri et distesi articuli aut molles aut
[illegible] difficiles sic dic oz a subintelligere ultra [illegible]
[illegible] id q dic Que a e cum faciendi duros articulos
[illegible] q durities et desiccatio [illegible]
[illegible] durities et distesiones ex h distesi sic [illegible]
[illegible] id distesum et durum Sz dubitant quidam
[illegible] q non molli et [illegible] fecit Et
postea d [illegible] potentia [illegible] dicebat enim [illegible] dissolut
[illegible] aut [illegible] e [illegible] moderata distesione
[illegible] duriciem efficiunt [illegible] virtutis exigit
[illegible] non aliquid malum [illegible] dimisit [illegible] difficilium
[illegible] e hec a sic acuta [illegible]
Distesiones corporis et dolores articulorum
[illegible] dissolut malum et [illegible] articulorum malum
Distesiones dic articulorum distorsiones siue re
[illegible] siue distesi distesio a fit ut dictum e aut a [illegible]
[illegible] idest dissolut dicit Et [illegible] articulorum [illegible]
[illegible] librorum [illegible] iacendi Quidam [illegible]
[illegible] non placet [illegible] iacendi ee totum corpus
[illegible] est i [illegible] Et [illegible] solitum iacere
[illegible] significat aut alienationem aut dolorem
[illegible] significat distorsiones articulorum
aut [illegible] articulorum
[illegible] Virilitas [illegible]
[illegible] motione [illegible] sic [illegible] homines uane
[illegible] uana [illegible] uane uidentes Sic
[illegible] dic [illegible] motum [illegible] aut [illegible]
[illegible] lectorum [illegible] dictum e alibi [illegible] Et
[illegible] alienationem
aut presentem aut futuram
[illegible] malum
[illegible] superiori
[illegible] Quam a dic
[illegible] huc illuc [illegible] motus [illegible]
[illegible] Quam [illegible] dic [illegible]
[illegible] alienationem aut presentem aut futuram [illegible]
[illegible] per totum corpus q
[illegible] e quam a i firmitas e uirtutis non solum uelamina
[illegible] sic alienatur Et q dictum e i [illegible]
[illegible] q uirtutis [illegible] aut h [illegible]
[illegible] q i [illegible] febre [illegible]
[illegible] lecto ad lectulum [illegible] Et [illegible] dic qui quam
[illegible] spumosa [illegible] aut [illegible] Et q dictum
[illegible] alibi [illegible] dic h a fit uno lacto
dissoluto aut uno lacerto spasmoso

[illegible]

Adaperire et angustare et c.
Completa e a nob [illegible] particula i qua pla dedit
et mirabilia documenti i quibus didicimus [illegible]
[illegible] naturalem et [illegible] Nunc aut tradit
nob [illegible] particulam a discontinua et difficilia [illegible]
[illegible] Sz [illegible] dictiones p supponimus [illegible] data
dictiones explanemus [illegible] dicimus Dic
a adaperire h aut [illegible] quam ampliare est
dic a et angustare h a [illegible]
duas partes orationis [illegible] et credebant
[illegible] angustare [illegible] non e a h Sz et an
gustare [illegible] h a explanatio e dictionis
[illegible] quam oz et angustata corporum adaperire
[illegible] et angustare h a oz facere quam ad im
[illegible] aut angustatem aut aptitudinem reducunt corpora
Cura a docet hic particulam v uolens [illegible]
[illegible] curat Sz non [illegible]
uolens exercere opera [illegible] Sz [illegible] angustatem
poros aut rarificatem [illegible]
[illegible] manifestus [illegible] aut [illegible] aut p
[illegible] aut p [illegible] aut p
[illegible] Et si [illegible] rarificet [illegible]
i frigida Si non [illegible]
quod admirabile dicam q [illegible] sudores Et
militacies sudoribus emissis [illegible] cessa
uerunt quam fortificatur [illegible] Sed et i toto
corpore si uena [illegible] aut [illegible] Militacies
[illegible] aut ab aqs
albulis a pluuialibus aut [illegible] aut p [illegible]
expulsiue [illegible] i superioribus aut p cali
tatem e et rarificatio fit [illegible] quam superiora
i [illegible] nudi sit et ex [illegible] et angustacio
et i equalitas fit i corpore et h idem oz et angustare hec
uero relaxare [illegible] idest dic h quidem illa uero non et h
e i tercio v cum dic Adaperire et angustare h [illegible] illa uero
Et non i [illegible] q angustata membra adaperias [illegible] ad
aptitudinem angustes
humores hos quod exercere hos aut apponere illos euacuare
et hinc quod illi uero non Et dic q oz a intelligere
[illegible] humores exercere et expellere [illegible]
[illegible] ydropicum
et uolens euacuare [illegible] euacuauit [illegible]
[illegible] ypocratis non medic [illegible]
[illegible] humorem euacuat Et p ex [illegible] manifest
[illegible] humoris [illegible] uolens a manifestare quam
oz [illegible] corpora euacuare dixit desiccare h e p
[illegible] expellimus [illegible] humores [illegible]
[illegible] p [illegible] arena et sapone et huiusmodi
alia [illegible] i euaporantes humorem [illegible]
[illegible] faciam h a [illegible] quam [illegible] cutem e [illegible]
[illegible] aut puro [illegible]
Deficientes a humores restauram p cibos militacies
[illegible] i [illegible] etate [illegible]
[illegible] non euacuans h oz dictum [illegible]
[illegible] laudat [illegible] non
[illegible] Caules [illegible] i libro
[illegible] superfluitates
[illegible] laudat ipsos [illegible] farma
i [illegible] aut militacies laudat [illegible] farma
[illegible] i farmagia sic [illegible] farma
[illegible] non laudat [illegible] huic
[illegible] epilogus est [illegible]
quod illi non non Rursus sic [illegible] i dictionem humoris
alia membra i diget euacuacione [illegible]
[illegible] q i [illegible] huic non illi non non etc.
Attenuare i pinguare corpus cutem carnem
[illegible] alia hec quod illa non non
Attenuare enim oz pinguia corporum aut p dietam
aut farmacias [illegible] quam e augmentum
[illegible] sic i nichomaco medico oz atenuare [illegible]

